

སྤོང་དང་པོ།

༡༡། །ལེགས་བཤད་གསེར་གྱི་ཐེང་བའི་དཀར་གནད་རྣམས་
གསལ་བར་བྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་ལུང་རིགས་
ཉི་ལྔའི་དགྱིལ་འཁོར་ཞེས་བྱ་བ་
བཞུགས་སོ། །

དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པ་སྒོ་བཟང་བསྟན་འཛིན་གྱིས་བརྩམས།

དགེ་ལྷན་སྟན་བརྒྱད་སྒོ་ག་རུལ་ཅིས་འཁོར་ཁང་ནས་བསྒྲིགས།

༄༅། །ལེགས་བཤད་གསེར་གྱི་སྒྲེང་བའི་དཀར་གནད་རྣམས་
གསལ་བར་བྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་ལུང་རིགས་
ཉི་ལྔའི་དགྱིལ་འཁོར་ཞེས་བྱ་བ་
བཞུགས་སོ།།

། སོད་དང་སོ།

དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པ་སློབ་མཐོང་བསྟན་འཛིན་གྱིས་བརྩམས།
དགེ་ལྷན་སྟན་བརྒྱད་སློབ་རུལ་ཅིས་འཁོར་ཁང་ནས་བསྒྲིགས།

2023

གསལ་བཤད་མདོར་བསྟུན།

ལེགས་བཤད་གསེར་གྱི་སྒྲིབ་བའི་དཀར་གནས་རྣམས་གསལ་བར་བྱེད་པའི་ལེགས་
བཤད་ལུང་རིགས་ཉི་ལྔའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཞེས་བྱ་འདི་རྗེ་ཡབ་སྐུ་གསུམ་དང་སྒྲ་མ་རྗེ་
བཙུན་པའི་ཡིག་ཆ་རང་ལུགས་ཀྱི་བཞེད་པ་གཙོ་བོར་བཟུང་ཐོག་ཡིག་ཆ་གཞན་གཉིས་
ཀྱི་བཞེད་ཚུལ་ཕྱོགས་ཅམ་བཞོད་པའི་པར་ཕྱིན་ཉམས་ཞིབ་ཀྱི་དཔེ་དེབ་འདིའི་ནང་
དོགས་གནས་ལྟར་སྤང་བའི་རྒྱ་མཚན་མི་མཚུངས་པ་དུ་མ་ཞིག་བཞོད་པ་འདི་དག་གྲུས་
བས་ལོ་མང་རིང་རྒྱ་ཆེ་བའི་གཞུང་ལུགས་རྣམས་ལ་སྦྱངས་པ་བྱེད་ཁུལ་བྱས་ཀྱང་།
སྦྲེས་སྟོབས་ཀྱི་ཤེས་རབ་དང་སྦྱངས་སྟོབས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གང་ཡང་མེད་པ་དང་། ཅོ་མ་
རིག་ལ་སྦྱག་ཅུལ་དེ་བས་ཀྱང་མི་བདེ་བ་དང་། ལེ་ལོ་དང་བྲལ་ཞིང་སྦྱོར་བ་འབད་པ་
རྒྱན་ཆགས་སུ་གནས་པ་མེད་པ་སོགས། མཐུན་རྒྱུན་མ་ཆང་ལ་འགལ་རྒྱུན་དང་མ་
བྲལ་བའི་ནོར་བ་དང་འཁྱུལ་པ་རྒྱན་འབྲམས་སུ་ཡོད་པར་སྦྱ་མི་དགོས་པས། རབ་
འབྲམས་གཞུང་ལུགས་ཀྱན་ལ་ལྟ་བའི་གཟིགས་སྦྱོན་མཆོག་ཏུ་ཡངས་པ། འཆད་ཅོད་
ཅོ་མ་གསུམ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ། མཁས་ཤིང་བྱབ་པའི་གོ་འཕང་བརྟེན་པ་རྣམས་མགྱ་
བ་བསྐྱེད་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་མ་མཆིས་པར་མ་ཟད། གསར་ཞུགས་རིག་གསལ་སྟོབ་
གཉེར་བ་དག་ལའང་ཡ་མཚན་གྱི་སེམས་ཆོར་ཅམ་ཡང་སྦྱེ་མི་སྤུབ་པ་ཞིག་ཡིན་མོད།
འོན་ཀྱང་མ་སྤྱོད་ཏེ་མཁས་ཆེན་དོ་རྗེ་འཆང་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་ཆོས་གྲགས་དཔལ་
བཟང་པོ་མཆོག་གིས་སྦྱིར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཞུན་པ་དང་བྱད་པར་དུ་དཔལ་གྱི་ཆོས་
སྤེལ་ཆབ་མདོ་དགེ་ལུན་བྱམས་པ་སྦྱིང་གི་གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལྔ་དང་ལྷག་པར་དུ་
ཆད་མ་རིག་པའི་སྟོབ་གཉེར་མི་ཉམས་རྒྱུ་འདྲིན་དང་ཉམས་པ་སོར་ཆུད་སོགས་བཞུན་

ཤོག་ངོས། 2

མོས་པ་ལྷག་པར་ཆེ་བའི་དབང་གིས་འདས་པའི་མི་ལོ་སོ་གསུམ་ཅམ་སྟོབ་གཉེར་བྱས་
པའི་བརྒྱད་རིམ་ཁྲིད། གཞུང་ཆེན་གཞན་ལས་ལྷག་པའི་དཔེ་སྟོན་གིས་བསམ་གཞིགས་
བྱས་པ་དང་། བར་ཁམས་བསྟན་པའི་གསལ་བྱེད་དུས་འཁོར་མཆོག་སྤུལ་བསྟན་འཛིན་
དགེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ་དཔལ་བཟང་པོ་མཆོག་ནས་དེང་སང་འགའ་ཞིག་གིས་གསེར་
ཐོང་ལྷ་ཚོམ་ཡིན་ལ་རྣམ་བཤད་སོགས་དང་མི་མཐུན་པས་ན་ལྷ་རབས་པའི་འདོད་པ་
ལྟར་བཀོད་ཟེར་བ་དེ་ནི། ལེགས་ཉེས་དབྱེར་མི་བྱེད་པ་སྤྱོད་པོའི་རང་མཆང་སྒྲན་མེད་
པ་ཞིག་ཡིན་ཏེ། ལེགས་བཤད་གསེར་གྱི་ཐོང་བ་ལ་གཞུང་ལུགས་གཞན་དང་མི་འདྲ་
བའམ་གཞན་ལས་ལྷག་པའི་བྱད་ཆོས་དུ་མ་ཞིག་ཡོད་རེད། འདི་ལ་ཐོས་བསམ་ཚུལ་
བཞིན་དུ་མ་བྱས་ན་པར་བྱིན་ཤེས་ཐབས་ཡོད་མ་རེད་ཅེས་གསུངས་པ་དང་། ལྷག་པར་
ལྷ་གནས་ལྷ་རིགས་པའི་དབང་ལྷག་རང་གཞན་གྲུབ་མཐའ་རྒྱ་མཆོའི་པ་རོལ་དུ་སོན་པ་
མདོ་སྤྱོད་པ་རིག་གཞུང་ཀུན་ལ་འཆད་ཚིན་ཚིམ་པར་ཆགས་ཐོགས་མི་མངའ་བའི་རེས་
པ་དོན་གྱི་མ་རྒྱ་པཎ་ལེ་ཏ་སྤྱོད་པས་རྗེ་མཁན་ཆེན་རྗེ་འཆང་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་ཆོས་
བྲགས་དཔལ་བཟང་པོ་མཆོག་གི་ཞལ་སྤྱན་ས། གཞུང་ལ་སྟོབ་གཉེར་གནང་སྐབས་ཟིན་
ཟིས་སུ་བཀོད་དགོས་ལུགས་གཤམ་ཆེའི་ལམ་སྟོན་ཡང་ཡང་བསྐྱེད་པའི་དགོངས་གཞིའི་
ཆ་ཤས་སྤྲོ་མོ་ཅམ་ཞིག་སྤྱོད་སྤྱོད་དང་། བྱད་པར་དུ་བདག་སོགས་ལྷ་དང་བཅས་པའི་
འགྲོ་བ་མ་ལུས་པའི་མ་འདྲིས་པའི་མཛའ་བཤེས་ཆེན་པོ་ལན་གཅིག་མ་ཡིན་པར་གོམས་
པའི་ཐུགས་བསྐྱེད་རྒྱལ་པོ་ཆེའི་ས་ཐོན་དུས་སུ་སྤྱིན་པ་ལས། ཐུབ་བསྟན་སྤྱི་དང་བྱེ་
བྲག་འཇམ་མགོན་རྒྱལ་བ་གཉིས་པ་ཙོང་ཁ་བ་ཆེན་པོའི་བསྟན་པའི་སྟོན་ཤིང་། སྟོམ་
གསུམ་གྱི་བཅས་མཆོམས་མིག་འབྲས་ལྟར་སྤྱང་བའི་བསྐྱབ་གསུམ་དུར་སྤྱིག་འཆང་
བ་ཀུན་གྱི་གཙུག་གི་ནོར་བུ། སྟོབ་ཐང་འཇམ་དཔལ་སྟོང་པོའི་ལུང་རྟོགས་ཆོས་ཀྱི་སྤྱིད་
ལ་བཀའ་ཡི་འཁོར་ལོས་འདོད་དགུར་མངའ་བསྐྱར་བའི་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་ཆབ་ཆེན་པོ་དོན་

གྱི་སྐད་དུ་མཚན་ནས་སྒྲོས་ཏེ་རིགས་དང་དགྱིལ་འཁོར་ཀུན་གྱི་བྱུང་བ་དག་སྐྱབས་རྗེ་
 རྟོ་རྗེ་འཆང་རྗེ་བཙུན་དག་དབང་སྒྲོ་བ་ཟུང་མཁས་གྲུབ་ཀྱི་མཚོ་དཔལ་བཟང་པོ་མཚོག་
 གི་བཀའ་བཀའ་བ་ཐོབ་པ་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་ལེགས་བཤད་གསེར་གྱི་སྤེང་བའི་
 དགོངས་དོན་བཀོད་པའི་པར་ཕྱིན་ཉམས་ཞིབ་ཀྱི་དཔྱད་ཚོམ་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་འབྲི་བའི་
 ཐོག་མའི་འདུན་པ་བསྐྱེད་པ་ལགས། དེ་ཡང་ལེགས་བཤད་གསེར་གྱི་སྤེང་བའི་དགོངས་
 དོན་ལྡུག་པ་ཀྱང་གྱུ་ཚོམ་དུ་བྲིས་པ་མ་ཡིན་པར། རང་ཉིད་ཀྱིས་འབྲེལ་བ་ཉེར་གཅིག་
 སོགས་གཞུང་ཆེན་ཁག་ལ་དཔེ་སྟོན་གིས་བསམ་གཞིགས་ཡང་ཡང་བྱས་པ་མ་ཟད།
 ལྷན་འབྲེལ་འཛིན་གྲུའི་མཁས་དབང་ལྷན་པའི་མདུན་སར་བཅར་ནས། དཀའ་གནད་ཁག་
 ལ་དོགས་འབྲི་དང་བཀོད་སྤྱོད་། དེ་བཞིན་ཁོང་ལྷན་པར་ཁྱེད་དག་ཕྱལ་ཏེ་དོ་གཤམ་ཆེན་པོས་
 བཀོད་ཡོད། འདི་ལ་བརྟེན་ནས་རང་ཉིད་ལ་གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལྟ་དང་ལྟག་པར་དུ་
 ལེགས་བཤད་གསེར་སྤེང་སོགས་གཞུང་ཆེན་ཁག་ལ་དེ་བས་གཏིང་ཟབ་པའི་སྒྲོ་བ་གཉེར་
 བྱེད་པའི་ས་བོན་ཞིག་འཛིག་པ་དང་། དོན་གཉེར་ཅན་འགའ་ཞིག་གིས་ཡང་ཡང་སྐྱལ་
 མ་མཛད་པས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་པ་དང་། རང་དང་སྐྱལ་བ་མཉམ་པའི་དོན་གཉེར་ཅན་
 ཉུང་ཤས་ཤིག་ལ་པན་པ་ཅུང་ཟད་ཐོགས་པའི་རེ་བ་ཡང་བཟུང་ཡོད་པ་དང་། མ་ཟད་
 ཡབ་སྲས་གསུམ་དང་སྒྲ་མ་རྗེ་བཙུན་པའི་ཡིག་ཆ་ཁུངས་སུ་བྲངས་ནས་བྲིས་ཡོད། དེ་
 ལྟར་ན་ཡང་། རང་ཉིད་ལ་མཚོན་ན་དཀའ་གནད་ཐག་གཅོད་ཐུབ་པའི་རིགས་ལམ་སྲ་
 མའི་རྩལ་ཡོངས་སུ་མ་རྫོགས་པ་དང་། གཏིང་ཟབ་པའི་གཞུང་དོན་གྱི་དཀའ་གནད་
 ཉོགས་པའི་གོ་རྒྱུ་དམན་པ། རྒྱ་ཆེ་བའི་རིས་མེད་ཀྱི་གཞུང་ལ་ཆ་རྒྱས་ཞན་པ་བཅས་
 ཀྱི་གནས་སྟངས་འོག་གཞུང་དོན་མ་ལོན་པའི་ལོག་བཤད་དང་། དཀའ་གནད་གསེད་
 བཀོད་མ་ཐུབ་པའི་ཆོག་ཉོག་སོགས་ཀྱི་སྒྲིན་ཆ་རི་སྟེད་ཅིག་མཆིས་ངེས་པས། གཟུར་
 གནས་མཁས་པའི་མདུན་སར་སྟོང་ནས་བཟོད་པར་གསོལ། ད་དུང་སྐྱུ་མ་ཐུད་བསམ་

གཞིགས་གིས་མོར་བ་བཅོས་སྒྲིག་དང་། ཆད་བ་ཁ་གསལ་ཁྱ་རྒྱུ་འདུན་བ་དང་སྒྲིང་
སྒྲིབས་མི་ཉམས་པར་མཆིས་པས་མཁྱེན་པའི་སྤྱན་ལྡན་ནམས་གིས་སྤྲུགས་བཅའི་ལམ་
སྒྲིན་བཅེ་གཞིགས་ཡོང་བ་མཁྱེན། ཞེས་ཅོམ་བ་པོས་བྲི་ལོ་༡༩༠༣༣ ་སྒྲིན་སྒྲིན་བ་
ལྟ་ལྟ་སྤྲུགས་རྒྱ་གར་གི་གོང་ཁྱེད་ཆེན་པོ་གཉན་ཡོད་ཅེས་པའི་ཡུལ་དུ་སྤྱི་ལོའི་སྒྲིན་
གི་༡༩༡༡ ་ལོ་མེ་འབྲུག་རྒྱ་བ་དང་པོའི་ཆོས་གཅིག་ནས་ཆོས་བཅོ་ལྔའི་བར་སྤྲུགས་
པའི་སྒྲིན་བ་དུག་དང་རྩ་འབྲུལ་འགྲན་བ་དང་། ཆོས་བརྒྱད་ཉིན་རྩ་འབྲུལ་གིས་དངོས་
གཞིའི་མཐོ་རྒྱལ་འབྲུར་ཏེ་མི་ཆོགས་རྒྱ་མཆོ་ལྟ་བུའི་དབྱས་སུ་མཐར་སྤྲུགས་པའི་
སྒྲིན་བ་དུག་འཁོར་ཆར་བཅད་དེ་ནམ་པར་རྒྱལ་བའི་དུས་ཆེན་ཉིན་གྲིས་བའོ། །

ཙུམ་པ་པོའི་ངོ་སྟོན་མདོར་བསྟུན།

སྟོ་བཟང་རྒྱལ་བའི་མདོ་སྟགས་གཞུང་ལུགས་ཏེ།
རྒྱལ་བསྟན་སྟོང་པོ་འཛིན་པའི་དབལ་ཡོན་ཅན།
ཙུང་པའི་རིགས་འབྱུང་མེ་ཆར་རབ་སྟོས་བས།
སྟན་པའི་གྲགས་བ་ས་གསུམ་བྱབ་ལ་འདུད།

ཅེས་ཆོགས་སུ་བཅད་པའི་དབྱངས་ཀྱིས་མདུན་ལེགས་པར་བསྟུན་ཏེ་འདིར་བརྗོད་
པར་བྱ་བ་ནི། དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པ་སྟོ་བཟང་བསྟན་འཛིན་ཁོང་ནི། བོད་ལ་ཆོལ་ཁ་
གསུམ་དུ་བྱེས་པའི་མདོ་སྟོང་མི་ཡི་ཆོལ་ཁ། མདོ་ཁམས་ཚུ་བཞི་སྐར་བྱག་གི་ནང་ཆན་
དདུལ་ཇ་ཟལ་མོ་སྐར་གི་ཆར་གཏོགས། མདོ་ཁམས་ས་ཡི་ལྷ་བ་ཆབ་མདོ་ནོར་བུའི་ས་
ཡི་ནང་ཆན། རོམ་ལྷ་སྡེ་དཀར་པོ་ཞེས་ས་ལ་དགེ་བཅུ་ཡོངས་སུ་ཆང་བའི་གནས་བྱང་
པར་ཅན་ལྷ་ཡུལ་གྱི་དབལ་ལ་འགྲན་པ་རོམ་ཞེས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་མཆོད་སྡེ། རོམ་
ས་སྐར་རྣམ་རྒྱལ་སྤྱིང་ཞེས་དགོན་སྡེ་ཆེན་པོ་དེའི་བྱང་སྟོགས་སུ་སྤྱི་ལེ་གཅིག་ལྷག་ཅམ་
གྱི་སར་འདམ་ཆང་མ་ཞེས་པར་ཡབ་ཆེ་རིང་བསོད་ནམས་དང་། ཡུམ་གཡང་འཛིན་སྟོལ་
མ་གཉིས་གྱི་སྲས་སུ་སྤྱི་ལོ་༡༩༥༥ལོར་ལང་ཆོའི་མེ་རྟོག་གསར་དུ་བཞད། དགྲང་ལོ་
ལྷར་བཞེས་སྐབས། དེས་བ་དོན་གྱི་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པ་བྱམས་པ་ཆོས་བཟང་ངམ་
སྟོ་བཟང་རྒྱལ་མཆན་དབལ་བཟང་པོ་མཆོག་གིས་སྐྱ་བུད་བཞེས་སྐབས། ཁོང་གིས་ཡབ་
ཡུམ་གཉིས་ལ་འདི་རབ་ཏུ་བྱུང་བར་གནང་དགོས་ཞེས་གསུངས། དགྲང་ལོ་བྱག་བདུན་
ཅམ་ལ་སྟེབས་པ་ནས་བརྒྱུད་བཟང་བྱ་གཉིས་གསུམ་ཅམ་ལ་ཡི་གེ་འབྲི་སྟོག་སོགས་

མཐར་ཕྱིན་པར་སྤྲད་སྟེ།

དེ་ནས་ལོ་ངོ་བཅུ་གསུམ་སྟེང་གྲ་བཅས་པ་ཇི་བཙུན་པད་མ་དོ་ཇི་རྩེ་དུ་རྩེ་རབ་ཏུ་བྱུང་སྟེ་
ས་སྒྲིང་ནམ་རྒྱལ་སྒྲིང་གི་ཆོས་གྲུག་ཞུགས་ནས། དེས་དོན་གྱི་བཤེས་གཉེན་དམ་པ་དག་
གཤེས་གཏོ་བདག་རྒྱལ་བ་དང་། ཁོང་གི་སྤྱན་མཆེད་གན་དོ་ཇི་ནམ་གཉིས་ཀྱིས་རྩེ་ནས་
བསྐྱུས་བྲལ་ཆེ་ཆུང་དང་སྒོ་རྟགས་སོགས་རིགས་ལམ་མང་དུ་གསལ། དེ་ནས་ཡོངས་ཀྱི་
དག་བའི་བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ་སྤྱི་ཞབས་དུས་འཁོར་མཆོག་སྤྱལ་བསྟན་འཛིན་དག་ལེགས་
ནམ་རྒྱལ་དཔལ་བཟང་པོ་མཆོག་གིས་བྲིད་རང་ཆབ་མདོ་དགོན་ཆེན་དུ་མཆོན་ཉིད་
གཟིགས་པར་ཐེབས་དང་ཡག་པོ་ཡོང་བར་འདུག དས་སྤྱི་ཞབས་བྱམས་པ་ཆོས་གྲགས་
ལ་ཁྱེད་ཆོག་ཅེས་དང་། གལ་སྲིད་མཆོན་ཉིད་དཔེ་ཆ་གཟིགས་མ་བྱུང་ན་ས་སྒྲིང་དང་ཆབ་
མདོ་གང་དུ་སོང་ཡང་བྲིད་པར་མེད་ཅེས་གསུངས་པར་བརྟེན། སྤྱི་ལོ་༡༥༤༦ལོར་སྤྱི་
ཞབས་དུས་སྤྱལ་རིན་པོ་ཆེའི་ཐུགས་དགོངས་ལྟར་འཕགས་མཆོག་ཕྱག་ན་པད་མོས་ཕྱག་
མཆོན་དུ་བཞེས་པའི་བྱ་འཛིན་གཉིས་པ་རྒྱལ་བ་རིགས་གསུམ་མགོན་པོའི་སྤྱལ་བའི་རོལ་
གར་སྤྱོད་ཆོགས་ཀྱི་དགའ་སྟོན་རྟག་ཏུ་འགྲེང་བའི་འོག་མིན་གྱི་ཆེ་བོ། མདོ་སྤྱལ་ལེགས་
བཤད་ཀྱི་ཆོས་སྤྱོད་མར་སྒྲོག་པའི་དགའ་ལྡན་ཆོས་ཀྱི་པོ་བྲང་གི་རྗེས་འགྲོ། བསྐྱེད་པ་
གསུམ་དང་སྟེ་སྟོན་གསུམ་གྱི་སྤྱོད་པ་ཡང་འགྲུགས་པའི་དུར་སྒྲིག་གོས་ཅན་གྱི་འདུས་སྟེ་
ཆེན་པོ་རྟག་ཏུ་འདུ་བས་དཔལ་རྒྱ་ལེ་རྒྱ་ཡི་མཆུངས་ཆོས། མཁས་པ་དང་བྱུང་བའི་དབང་
ཕྱག་ཟམ་མི་ཆད་པར་འབྱོན་པའི་ཤམ་རྩ་ལའི་མཆེད་ཆེ། ཆབ་མདོ་དག་ལྡན་བྱམས་པ་
སྒྲིང་ཞེས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་ཆོས་སྟེ་ཆེན་པོ་དེའི་ཆོས་གྲུག་ཞུགས་ནས། རིགས་དང་
དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱ་མཆོའི་མངའ་བདག་ཞུ་སེར་བསྟན་པའི་གསལ་བྲེད་ཆེན་པོ་མཁན་ཆེན་
དོ་ཇི་འཆང་ཇི་བཙུན་བྱམས་པ་ཆོས་གྲགས་དཔལ་བཟང་པོའི་ཞབས་དུས་སྤྱི་བོར་སྤྲད་སྟེ་
ཉེ་དཔལ་ལྡན་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་བཞེད་སྟོལ་རིགས་ལམ་དེ་མ་མེད་པ་ལ་ཤིན་ཏུ་འགྲུས་

པར་མཛད་པས་ལོ་ངོ་བཙུང་སོང་སྐབས་པར་ཕྱིན་འཛིན་གྱ་ཞུགས་ཏེ་རྩི་བཙུན་ཆོས་
ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་དཔལ་བཟང་པོའི་གྲུབ་དོན་ས་གསུམ། སྐབས་དང་པོའི་སྤྱི་དོན་རོལ་མཆོད་
ཟུར་བཀོལ་རྣམ་བཞིའི་མཐའ་དཔྱོད་དང་། རྒྱན་འཇུག་གཉིས་དང་། ཅ་བ་ཤེས་རབ་དང་།
ཆོས་སྤྱོད་སྣ་ཆོག་སོགས་ཐུགས་འཛིན་གནང་གྲུབ་པར་གྱུར། དགྲུང་ལོ་ཉིར་ལྷ་བཞེས་
པའི་སྐབས་དབུ་མའི་འཛིན་གྱ་ཞུགས་ཏེ་དབུ་མའི་སྤྱི་དོན་སྐལ་བཟང་མགུལ་རྒྱན་མགོ་
འཇུག་ཆང་མ་ཐུགས་འཛིན་གནང་བ་དང་འབྲེལ་རྩི་ཅ་འཇུག་གི་རྣམ་བཤའ་གཉིས་ལ་
སོགས་ལ་གཟིགས་རྟོགས་ཞིབ་ཏུ་མཛད་པ་དང་། དགྲུང་ལོ་ཉིར་བཙུང་སྐབས། མཁན་
ཆེན་དོ་རྩེ་འཆང་རྩེ་བཙུན་བྱམས་པ་ཆོས་གྲགས་དཔལ་བཟང་པོ་མཆོག་ལ་དྲང་ངེས་རྣམ་
འབྱེད་མགོ་འཇུག་ཆ་ཆང་ཆད་ལྷག་མེད་པ་སློ་ཐོག་ནས་རྒྱགས་སྤྱོད་ཕུལ་སྐབས་མཁན་
ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་ནས་ཆོག་ས་པ་རྒྱ་མཆོ་ལྷ་བུའི་དབུས་སུ་བསྐྱགས་བཅོམ་གྱི་མེ་ཏོག་ཡང་
ཡང་འཐོར་ཞིང་། དམངས་སློར་༥༠༠ དང་ལྷ་དར་དཀར་པོ་སོགས་རྟོན་འབྲེལ་དང་ལེགས་
གསལ་ཆེད་དུ་བསྐྱུལ།

དེ་ནས་སྤྱི་ལོ་༡༩༠༠ལོར་ཆབ་དགོན་བྱམས་པ་སྤྱིང་གི་དབྱར་རྒྱགས་ཆེན་མོར་ཨང་
དང་པོ་ཐོབ། དེ་ལོར་རྣམ་འབྲེལ་འཛིན་གྱ་གསར་དུ་འཇུགས་སྐབས་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་ནས་
རྣམ་འབྲེལ་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་སློ་འཛིན་དགོས་པའི་དཀའ་ལུང་བསྐྱུལ་བས་སྤྱི་ལོ་
༡༩༠༠ལོ་ལྷ་བ་༡༣པའི་ཆེས་ལྷན་ཉིན། རྣམ་བཤའ་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལེའུ་དང་པོ་ཆ་
ཆང་རྒྱགས་འདུལ་གནང་བར་རིན་པོ་ཆེ་ནས་ཁྱོད་ལ་གཟུང་རིག་ལེགས་པོ་འདུག་པས་
རྣམ་འབྲེལ་ཅ་བ་གཟུང་དགོས་ཞེས་གསུངས་པར་བརྟེན་རྣམ་འབྲེལ་ཅ་བ་ཆ་ཆང་སློར་
འཛིན་གནང་། འདུལ་བ་དང་མཛོད་ཅོད་སྐབས་འདུལ་སྒོམ་བརྒྱ་དཀར་པོའི་སྤང་མཛེས་
ཞུ་བ་སྤྱིར་བསྟན་ཡན་ཆོད་དང་སློ་གསར་སྤྱིང་གི་སྒོམ་ཆེན་ཞུ་བ་སྤྱི་བསྟན་མན་ཆོད་ཆ་
ཆང་དང་། མཛོད་ཅ་བ་སོགས་སློ་འཛིན་ལེགས་པར་གནང་།

གཞན་ཡང་མཁན་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་ཡབ་སྲས་རྣམས་ཀྱི་མདུན་ནས་ཟབ་ཆོས་མང་དུ་གསན་
པ་དང་། ཡོངས་ཀྱི་བཤེས་གཉིན་དམ་པ་མདོ་སྡུག་ས་གཞུང་ལུགས་རྒྱ་མཚོ་འེེ་པ་མཐར་
སོན་པའི་མཁས་གྲུབ་གཉིས་ལྡན་ཀྱི་སྦྱེས་མཆོག་དམ་པ། མདོ་སྡུག་རབ་འབྱམས་པ་
ཇེ་བཙུན་འཇམ་དབྱངས་ལུན་ཆོགས་སོགས་བསམ་སྦྱོར་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ལེགས་པར་
བསྟན་ཏེ། དབུ་པར་ཆད་གསུམ་དང་འདུལ་སྡུག་གིས་མཆོན་པའི་ཟབ་རྒྱས་གཞུང་
ལུགས་མང་དུ་གསན། མདོར་ན་ཆབ་དགོན་བྱམས་པ་སྤིང་གི་ཆོས་གྲུང་ཞུགས་ནས་ལོ་
ངོ་སུམ་ཅུ་ལྷག་ཙམ་ཀྱི་རིང་གྲུས་ཏྲགས་ཀྱི་སྦྱོར་བས་ཉིན་མཆོན་འགོ་སྦྱེལ་གྱིས་ཐོས་
བསམ་སྒོམ་གསུམ་ཡ་མ་བྲལ་བ་མཛད་པས་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་ཇེ་བཙུན་བྱམས་པ་ཆོས་
གྲགས་ལ་སོགས་པས་མཁས་གྲུབ་དུ་མས་ཆོགས་པ་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུའི་ནང་ནས་བསྟོད་
ཆོག་མེ་ཏོག་ཚུན་པོ་ལན་མང་དུ་ལུལ་བའི་ཡུལ་དུ་གྱུར།

སྤྱི་ལོ་༡༩༠༡ལོར་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་ལྷ་ས་ནས་ཇེ་རྫོང་ལོ་བྱམས་པ་མཁས་གྲུབ་དབལ་
བཟང་པོ་མཆོག་གི་བཀའ་དགོངས་ལྟར་དབུས་ལྷ་ལྡན་ཞིང་དུ་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པའི་
རྒྱགས་སྟོད་ལ་ཐེབས་སྐབས། གསེར་ཞུན་ཅོད་བཤེས་འཆང་བའི་རིང་ལུགས་འཛིན་པའི་
གདན་ས་ཆེན་པོ་དགའ་འབྲས་གཉིས་དང་། བཟ་ཤེས་ལྷན་པོ་བཅས་ཀྱི་རིགས་སྤྱོད་བ་དུ་
མ་དང་སེ་ར་ཐེག་ཆེན་སྤིང་གི་དགེ་འདུན་༥༠༠ ལྷག་དང་། གཞན་ཡང་ཆབ་མདོ་དགོན་
རྩ་སྟོད་དགོན། ཁམས་བྲག་གཡལ་མ་བུ་དགོན་གཉིས་དང་། དབའ་ལོད་དགོན་ཆེན་རོང་
པོ་རབ་བསྟན་དགོན། ཆོས་འཁོར་དགོན་སོགས་ནས་ཐེབས་པའི་མཁས་མང་འདུས་པའི་
དབུས་སུ་ལྷ་རམས་རྒྱགས་སྟོད་མཛད་སྐབས་སུ། ཁོང་གིས་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པ་
ཨང་གཉིས་པའི་མཆོན་སྟན་བཞེས་ཏེ་མཁས་གྲགས་སྟན་པའི་བ་དན་ཕྱོགས་བཅུར་
བསྐྱེད་ས།

བཀོ་སྤང་གི་ཆེ་མཁས་དབང་རྒྱ་སྐར་ཀྱི་ཁོད་དུ་རྣམ་དཔྱད་འོད་ཆུབས་ཀྱི་ཐེགས་མ་རེས་

ཀྱང་མཁས་པ་རྣམས་སྤྱགས་ཡིད་ཅིག་ཅར་དུ་འཕྲོག་པར་མཛད། གཞུང་ལུགས་དང་
མ་སྤྱོད་པའི་ལུགས་ལན་ཐོགས་མེད་དུ་སྦྱ་བ་དང་། ལུང་རིགས་སེ་ཁྱོད་བབས་པ་ལྟར་བྱང་
བས་གཟུང་གནས་རྒྱགས་ལེན་ལྟ་ཞིབ་པ་རྣམས་ཀྱིས་བསྟོད་བསྐྱེད་ཀྱི་མེ་ཏོག་ཐོར་
ཞིང་ཆོང་མས་ཡོན་ཏན་འགྲན་བྲལ་དུ་མ་སྤྱོད་སྤང་དུ་བྱུང་བར་གྱུར།

རྗེས་སུ་སྤྱད་མེད་དུ་བའི་ལམ་ནས་ཅོད་བརྟན་གྱི་དགྲིལ་འཁོར་མཇུག་ཆེ་ཡང་སློ་ལྟན་
རྣམས་ཡིད་སློན་འཆོར་བའི་གནས་སུ་གྱུར་ཡོད་ཅིང་། ལོ་དེར་ཁོང་གིས་དབུ་མའི་དཀའ་
གནད་ལ་དོགས་གཅོད་ལུང་རིགས་སེང་གོ་དཀའ་མའི་སྦྱ་དབྱངས་ཞེས་པ་འདི་ཉིད་
བཅུ་མས་ཏེ་མདོ་དབུས་ཁམས་གསུམ་གྱི་བྲ་ཕྱག་དཔེ་བ་རྣམས་ལ་རྣམ་དཔྱོད་ཀྱི་ལེགས་
སྦྱེས་སུ་སྤྱལ་བ་དང་། ཡང་སྤྱི་ལོ་༡༠༢༡ལོར་གསོལ་དཔོན་དགོན་མཆོག་ཕུན་ཚོགས་
ཀྱིས་སྤྱལ་ངོར་མཁན་ཆེན་པོ་རྣོ་ལོ་མཆོག་སྤྱལ་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་མཁས་གྲུབ་མཆོག་
གི་རྣམ་ཐར་དད་པའི་རང་མདངས་རྒྱས་བྱེད་ཉི་ཟེར་སྟོང་གི་འོད་སྤང་བཅུ་མས་ཏེ་སྤྱལ།
སྤྱི་ལོ་༡༠༢༣ལོར་མཁས་མང་གསེར་རིའི་བློང་བའི་དབུས་སུ་གཞུང་ལུགས་རབ་འབྱམས་
སྦྱ་བའི་བྲ་སྟོར་གྱི་མཆོན་བཏགས་བཞེས་ནས་གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལྗེའི་གསུང་བཤད་
དང་དཀའ་གནད་ལ་ལུགས་ལན་ཐོགས་མེད་དུ་གནང་བས་མཆོན་དོན་དང་ལྟན་པའི་བསྟོད་
བསྐྱེད་སྤྱལ། ད་ལྟ་སྤྱར་བཞིན་ཆབ་དགོན་དུ་རིགས་སྦྱ་སྤྱལ་བཟང་སྟོབ་བྱའི་ཆོགས་
ལ་གཞུང་ཆེན་ཁག་གི་དཔེ་ཁྲིད་མཛད་མུས་སྤྱི་གཡོ་མེད་དོ་རྗེའི་ལྟན་པོ་ལྟར་འཆོ་ཞིང་
བཞུགས་པའི་སྐབས་ལགས་སོ།།

-----ཞེས་ཅོམ་པ་པོའི་ངོ་སྟོད་མདོར་བསྐྱས་འདི་ཁམས་པ་རྒྱ་བོས་སྦྱར་བའོ།།

དཀར་ཆག

གསེར་ཐེང་གི་དཀར་གནད་རྣམས་གསལ་བར་བྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་ལུང་རིགས་	
ཉི་ལྔའི་དཀྱིལ་འཁོར་བཞུགས་སོ།།.....	1
གངས་ཅན་གྱི་ལྗོངས་སུ་ཤེར་བྱེན་མདོ་སྡེའི་འཆད་ཉན་ཇི་ལྟར་དར་བའི་ཚུལ་ལ་	
དབྱད་པ།.....	29
འཛིག་ལྟ་ཉི་ཤུ་ལ་རུང་བད་དབྱད་པ།.....	38
འཛིག་ལྟ་ཉི་ཤུ་དང་འབྲེལ་བའི་ལྟ་ངན་བྱུག་ཅུ་ཙ་གཉིས་ཀྱི་སྐབས་ལ་དབྱད་པ།	
.....	45
ལྟ་ངན་བཅུ་བཞིའི་གངས་འབྲེན་དང་ངོས་འཛིན་གྱི་སྐབས་ལ་དབྱད་པ།.....	51
གསུམ་པ་ཤིང་རྟའི་སྒོལ་འབྲེད་ལ་རུང་བད་དབྱད་པ།.....	63
རིགས་ཆོགས་བྱུག་ལ་དོགས་པ་དབྱེད་པ།.....	66
དབུ་མ་རིགས་ཆོགས་བྱུག་ཇི་ལྟར་མཛད་པའི་ཚུལ་ལ་དབྱད་པ།.....	80
ཤེར་བྱེན་གྱི་མདོ་ལས་གསུངས་པའི་རྣམ་གཡེང་གི་རྟོག་པ་བཅུ་ངོས་གཟུང་ཚུལ་ལ་	
དབྱད་པ།.....	85
སྤྲ་མ་དང་མི་མཐུན་ཞིང་ཞེས་པའི་སྐབས་ལ་དབྱད་པ།.....	92

ཅ་བ་དང་འགལ་ལོ་ཞེས་པའི་སྐབས་ལ་དབྱད་པ།.....	101
ཡུམ་གསུམ་གཞོན་འཛོམས་ལ་དབྱད་པ།.....	121
ཤིང་རྩེ་སྒོལ་འབྲེད་སྒྲོར་ལ་ཅུང་ཟད་དབྱད་པ།.....	141
འཕགས་པ་ལྷ་སྐྱབ་ཀྱིས་རྟོགས་པ་བརྟེན་པའི་ཚུལ་ལ་དབྱད་པ།.....	155
སྒོ་བ་དཔོན་ཟླ་བ་གྲགས་པ་འཕགས་པ་ལྷ་སྐྱབ་ཀྱི་དངོས་སྒོ་བ་ཡིན་མིན་གྱི་སྒྲོར་ལ་ དབྱད་པ།.....	158
ཐོགས་མེད་ལུང་བསྟན་པའི་ཚུལ།.....	161
ཐལ་རང་གིས་ཤིང་རྩེ་སྒོལ་འབྲེད་ཀྱི་སྐབས་ལ་དབྱད་པ།.....	166
བཤད་བྱ་ཅ་བའི་མདོའི་སྒྲོར་ལ་ཅུང་ཟད་དབྱད་པ།.....	171
འགྱུར་ཕྱག་སྒྲོས་པའི་དགོས་པ་ལ་དབྱད་པ།.....	189
སྐབས་བརྒྱད་ཀྱི་མཆམས་སྒྲོར་གྱི་གངས་ལ་དབྱད་པ།.....	202
མཆོད་བཟོད་དང་སྒྲེང་གཞི་ཅ་འབྲེལ་སྐར་བའི་སྐབས་བྱེད་ལ་དབྱད་པ།.....	235
གསུམ་གྱིས་བརྒྱད་བསྟུས་ཚུལ་ལ་དབྱད་པ།.....	241
གཞུང་སྤྱིའི་ཁོག་བསྟུས་པའི་ཆིངས་ཀྱི་སྐབས་ལ་དབྱད་པ།.....	257
དབང་པོ་རྣོ་བརྟུལ་གཉིས་ཀྱིས་དང་བ་སྐྱེ་ཚུལ་ལ་དབྱད་པ།.....	264
འདིར་གཅིག་དུ་བྲལ་གྱི་གཏན་ཆིགས་ལ་ཅུང་ཟད་དབྱད་པ།.....	280

ཡུམ་སྐུ་སྐྱབས་ཀྱི་དོགས་དབྱེད།.....	301
གསུམ་པ་སྒྲོ་སྐྱར་བསལ་བའི་དོགས་གཙུག་།.....	313
སྐབས་འདིར་ཤེར་བྱེན་འདོད་ཚུལ་ལ་དབྱེད་པ།.....	322
ལུས་ནམ་བཞག་གི་སྐབས་ལ་དབྱེད་པ།.....	350
ལམ་གསུམ་གྱི་སྐབས་ལ་དབྱེད་པ།.....	379
དགོས་འབྲེལ་ངག་གི་སྒྱུར་བསྐྱར་གྱི་སྐབས་ལ་དབྱེད་པ།.....	441
འབྲས་བུ་ལྷང་འདས་གཉིས་འཆད་པའི་སྐབས་ལ་དབྱེད་པ།.....	498
ཆོས་འཁོར་གྱི་སྐབས་ལ་དབྱེད་པ།.....	530
བྱེ་བྲག་སྐྱ་བ་ཁ་ཅིག་མཐོང་ལམ་ཁོ་ན་རྟོགས་པའི་ཆོས་འཁོར་དུ་འདོད་པའི་ཚུལ་ དབྱེད་པ།.....	545
ཆོས་འཁོར་དང་འབྲེལ་བའི་དོན་ཆན་འགའ་ཞིག་ལ་མདོ་ལྷང་ཤེས་བྱེད་དུ་དགོད་པ་ ལ་དབྱེད་པ།	560
གསུང་རབ་ཡན་ལག་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་སྐབས་ལ་དབྱེད་པ།.....	563

༄༅། །ལེགས་བཤད་གསེར་གྱི་ཐོང་བའི་དཀར་གནད་རྣམས་
གསལ་བར་བྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་ལུང་རིགས་
ཉི་ལྔའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཞེས་བྱ་བ་
བཞུགས་སོ།།

དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པ་ལྷོ་བཟང་བསྟན་འཛིན་གྱིས་བཅུམས།

ཁམས་གསུམ་རྩལ་མཉམ་སེམས་ཅན་མ་ལུས་གྱིས།།
སོ་སོའི་ཁམས་དང་མཆམས་པའི་ཐེ་ཆོམ་དོན།།
ག་དུས་ཁྱེས་ཀྱང་རྩལ་མེད་དུས་གཅིག་ཏུ།།
གསལ་པོར་གསུང་མཛད་ཐུབ་དབང་དེ་ལ་འདུད།།

ཐབས་ཤེས་རིན་ཆེན་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐྱས་ལས།།
ཐུབ་བསྟན་ཁང་བཟང་རྩེ་ལ་མདོན་འཕགས་ཏེ།།
ཐབ་རྒྱས་ཆོས་རྩལ་ཐེམ་མངར་འབྱམ་རྒྱའི་བཅུད།།
སྦྱིན་མཛད་མི་པམ་མགོན་པོ་གཙུག་ན་རྒྱལ།།

ལང་ཆོ་གཞོན་ཤའི་མདངས་གྱིས་འབྱུང་བ་ཡི།།
རྩལ་བྲལ་བད་མའི་དཀྱིལ་དུ་འགྱུང་རྩལ་རྫོགས།།

སྒྲིབ་འཁྱམ་མ་རིག་འཛོམས་མཛད་རལ་གྱི་ཆེ།
ཕྱག་ཏུ་སྒྲུམས་བ་དེ་ལ་མགོས་ཕྱག་འཆ་ལ།

ཐེག་བ་ཆེན་པོའི་ཉིང་བཅུད་ཐུགས་ཀྱིས་བཞེས།
རིགས་པའི་ཆོགས་དྲུག་ལོག་སྤྲིའི་ཁྲད་དུ་ལྷིང་།
རྒྱལ་བས་ལུང་དུ་བསྟན་པའི་ཤིང་རྩ་ཆེ།
བཞེས་གཉེན་སྦྱ་ཡི་དབང་པོ་ལ་ཕྱག་འཆ་ལ།

ཡུམ་གསུམ་དགོངས་དོན་གསལ་བའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས།
ཐར་འདོད་ཡོངས་ལ་ཟབ་མོའི་དོན་བསྟན་མཁན།
མི་པམ་མགོན་གྱི་ཐུགས་སྤྲུལ་དམ་བ་སྟེ།
སྟོབ་དཔོན་ཐོགས་མེད་ཞབས་ལ་བདག་བཅུད་དོ།

ཤེར་སྤྱོད་གཞུང་མཆོག་ལྷག་པར་གསལ་མཛད་ཅིང་།
སྤྱི་རབས་གདུལ་བྱར་ཆོད་འགྲེལ་སྦྱེས་གནང་མཁན།
འཕགས་ཡུལ་མཁས་པའི་དབང་པོ་སེང་གི་བཟང་།
བདག་གི་སྤྱི་པོའི་གཙུག་ཏུ་བཞུགས་ཤིག་གྱེ།

ནམ་འབྲེན་བཞི་བ་གོ་བྱ་ཏམ་ལྷ་ཡི་བསྟན།
ཐར་འདོད་འགྲོ་ལ་ཉིན་མོ་ལྟར་གསལ་བའི།
རྒྱ་བོད་མཁས་གྲུབ་དབུས་ནས་ལྷང་ངེ་བ།

རིགས་གསུམ་ཀུན་འདུས་ཙོང་ཁ་བ་ལ་འདུད།

འཇམ་དཔལ་ནམ་སྤྱལ་དཔའ་ལྡན་སྒྲ་མ་ཡིས།
དགའ་ལྡན་ཁྱི་རབས་གཉིས་པར་དབང་བསྐྱར་ཞིང་།
ཟབ་མོ་གཞུང་ལུགས་མ་ལུས་མཐུན་པའི་ཆེ།
མི་པམ་སྒྲ་མ་གཉིས་པ་བདག་གིས་བསྟོད།

སྟོན་བྱོན་པཎ་བྱུབ་ནམས་ཀྱི་ཤེས་རབ་ལས།
འབྱུངས་པའི་བསྟན་བཅོས་རིན་ཆེན་ནོར་གྱི་མཛོད།
འཆད་ཙོད་ཙོམ་གྱི་ལམ་ནས་འབྱེད་མཁན་ཏེ།
དགེ་ལེགས་དཔལ་བཟང་ཞེས་བྱ་ཁོ་བོས་བསྟོད།

ལྷ་སྟོན་འབྱུལ་མེད་ཅེར་འབྱེད་ཙོང་ཁ་བ།
མཐའ་དག་མདོ་རྒྱད་ཀུན་མཐུན་དགེ་འདུན་བྱུབ།
རིམ་གཉིས་རྩལ་རྫོགས་བྱང་སེམས་ཤེས་བཟང་ཞབས།
མི་བྱེད་དད་པའི་གཙུག་གིས་རྒྱན་དུ་མཆོད།

རབ་འབྱུམས་རྒྱལ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཡོངས་རྫོགས་ཤིང་།
ཟབ་དོན་གསུང་རབ་ཆངས་སྤྲས་ང་རོ་ཡིས།
ལེགས་པར་བྱེད་ཏེ་གཞན་ལ་འདོམས་མཛད་མཁན།
འཇམ་དཔལ་དབྱངས་དངོས་རྗེ་བཙུན་ཆོས་རྒྱན་ཞབས།

འཛིགས་བྲལ་ཟག་མེད་གསེར་གྱི་ཅིབས་སྟོང་གིས།
ཐུབ་བསྟན་འཛིན་མའི་བྱོན་ལ་དབང་བསྐྱར་ཏེ།
རྒྱ་ཆེན་ལེགས་བཤད་མཆོ་སྐྱེས་ལྟོན་བའི་འདབ།
འཇུ་མ་བའི་མཛེས་སྟུག་རྒྱལ་བ་འཕགས་པ་ལྟ།

ཤེས་རབ་ནོར་གྱི་བང་མཛོད་འཇམ་དབྱངས་རྩེ།
སྙིགས་དུས་སྟོབ་དཔོན་ཚུལ་བཟུང་སྤྱལ་བའི་གར།
ཤར་བྱོགས་པ་རྩེ་ཏེ་ཡི་མཆོན་བཞེས་མཁན།
རྩེ་བཙུན་བྱམས་པ་ཆོས་གྲགས་ཞབས་ལ་འདུད།

སྤྱི་ཡི་སྟོང་པ་རྒྱལ་བའི་དགོངས་བཞིན་དུལ།
གསུངས་གི་གད་རྒྱུང་པས་ཀློལ་འཛོམས་ལ་བསྐྱགས།
ཐུགས་གྱི་འཕྲིན་ལས་འཛིག་རྟེན་གསུམ་བྱུང་བའི།
བྱུང་བདག་སྒྲ་མ་རྫོང་སྤྱལ་ལ་ན་མོ།

ཞི་བའི་ཉམས་གྱིས་འགྲོ་རྣམས་བཅེ་བས་སྟོང་།
ཟབ་མོ་ཐུགས་གྱིས་ཆོས་རྣམས་རྩེན་ཅར་གཟིགས།
ལུང་རྟོགས་གསེར་གྱི་ཡུ་བ་བྱུག་ཏུ་བསྐྱམས།
དོན་གཉིས་སྟུན་རྫོགས་འཇམ་དབྱངས་མཁས་བྱུང་ཞབས།

སྒྲ་རབས་མཁས་པའི་བཤད་ཚུལ་སྒྲ་ཆོགས་པ།
ལེགས་པར་བཀོད་ནས་དགག་བཞག་སྤང་གསུམ་གྱི།
ནམ་དབྱེ་གསལ་བཤད་གསེར་གྱི་ཐོང་བར་འདུད།

འཕགས་སེང་དགོངས་དོན་ཤར་གྱི་རི་བོའི་ཅེར།
སྒྲོ་བཟང་གྲགས་པའི་ངང་མའི་འགྲོས་གྱིས་འཛིགས།
ལེགས་བཤད་གསེར་ཐོང་བདུད་ཅིའི་ཐེར་འཕྲེང་གིས།
ཡུམ་དོན་མཆོག་དགའི་རལ་བ་ཅི་ཡང་མཛེས།

གསེར་གྱི་ཐོང་བའི་བཛོད་དོན་ཟབ་རྒྱས་གནད།
རི་བཞིན་དཔྱོད་པའི་སྒྲོ་གྲོས་མི་མངའ་ཡང་།
དམ་པའི་བྱིན་ལས་ལེགས་བཤད་བདུད་ཅིའི་རྒྱན།
ལེགས་པར་བཤད་པའི་སྒྲོ་བས་པ་འདི་བརྟེན་སོ།

ལྷན་སྐྱེས་ཤེས་རབ་འབྲུལ་ལྷར་སྒྱུར་ན་ཡང་།
བཙུན་པའི་ས་བོན་ཨན་ཅམ་མ་བཏབས་ན།
རིགས་གཞུང་རྒྱ་མཆོའི་པ་རོལ་ཕྱིན་དཀའ་བས།
ནམ་དཔྱོད་རིག་པས་ཡུན་དུ་དཔྱོད་ཅིག་བྱ།

ཐུབ་བསྟན་འཛིན་མའི་པང་བ་བྱ།
ལྷང་རིན་ཆོས་བྱའི་བཟུད་མུང་ཉེ།

དཀར་གནད་གསལ་བྱེད་སྒྲེལ་བཅ་ཏེ།
བཙེ་བརྒྱད་བརྩམས་པའི་མི་བོ་ཆེའི།

མདོ་ལྷགས་བསྟན་པའི་མངའ་བདག་རྗེ།
སྒོ་གྲོས་བཟང་པོའི་སྤྱིད་གསུམ་ན།
གྲགས་པའི་བ་དན་གཡོ་བ་དེར།
ལྷན་བརྒྱར་མི་གྲུས་དཔྱོད་ལྡན་སུ།

མདོན་རྒྱན་ཡོངས་འདུའི་འཁྲི་ཤིང་ཅེར།
མཆན་འགྲེལ་མེ་ཏོག་གསེར་གྱི་འཕྲེང་།
ལེགས་བཤད་ཆོག་གི་འདབ་མ་འཇུ་མ།
ཟབ་རྒྱས་ཆོས་གྱི་བྱི་བསུང་འཕྲོ།

ལེགས་བཤད་གསེར་གྱི་ཕྱེང་བ་ཡིས།
ཡུམ་དོན་རིགས་པའི་ལམ་སྲོལ་དེ།
དངོས་པོའི་སྟོབས་གྱིས་གསལ་མཛད་པ།
ཁྱོད་ཉིད་གཅིག་པོ་མ་གཏོགས་སུ།

ཡུམ་དོན་ལྷ་ཡི་དཀར་ཆལ་དུ།
འཇུག་འདོད་སྒོ་གྲོས་མིག་ཡངས་པ།
སྐལ་བཟང་ལེགས་བྲིས་བྱ་རྣམས་གྱིས།

མགུལ་བའི་རྒྱན་དུ་གྲུས་པས་མེདས།།

ལུང་རིགས་སྤྱོད་བར་མི་མཁས་ཀྱང་།།

དེ་ཉིད་འཆད་ལ་རབ་སྤོ་ཞིང་།།

ཆོས་གྲོགས་དག་གི་དྲིན་གྱིས་ནི།།

ཚུལ་འདི་འཆད་ལ་ཆེས་ཆེར་སྤོ།།

གང་གི་ལེགས་བཤུད་གསེར་གྱི་མདངས།།

ཐེགས་ཐེང་ས་ལ་ཐགས་པའི་སྤྲན།།

སྐལ་བཟང་པད་མའི་ལྟོ་བ་ལ།།

སེམ་པའི་ལང་ཆོ་མིག་གི་དབྱིད།།

དོན་གཉེར་གཤོག་པའི་འབྲུལ་འཁོར་གྱིས།།

ཅེན་པའི་སྒོ་གསལ་ངང་མའི་བྲ།།

ཡུམ་དོན་རྒྱ་མཆོའི་པ་རོལ་དུ།།

འཇུག་པའི་གསེར་སྒོ་འདི་ཅུ་བསྐྱུན།།

དེ་ལ་འདིར་འགྲོ་བ་མཐའ་དག་འཁོར་བའི་སྤྲུག་བསྐྱལ་ལས་བསྐྱལ་ཏེ་རང་ཉིད་གྱིས་
ཉིད་པའི་འབྲས་བུ་མཆོག་སངས་རྒྱས་གྱི་གོ་འཕང་ལ་འགོད་པར་བཞེད་པའི་སྤྲུགས་
ཇི་ཆེན་པོ་དང་ལྷན་པ་བདག་ཅག་གི་སྤྲོད་པ་མཉམ་མེད་སྤྲུགས་ཇི་ཅན་དེ་ཉིད་གྱིས་དང་
པོར་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་སྤྲུགས་བསྐྱེད་པའི་ཚུལ་དང་། བར་དུ་བསྐྱལ་བ་གངས་མེད་

གསུམ་དུ་ཚོགས་བསགས་པ། མཐར་ཐོག་མིན་སྟབས་པོ་བཀོད་པའི་ཁིང་དུ་མངོན་པར་
རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པའི་ཚུལ་ནི། དཔལ་མགོན་ཐུ་སྟབས་ཀྱིས། །དང་པོར་བྱང་ཆུབ་
མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་ནས། །བསྐྱལ་བ་གངས་མེད་གསུམ་དུ་ཚོགས་བསགས་ཏེ། །བྱང་
ཆུབ་སྙིང་པོར་སངས་རྒྱས་བདུད་བཞི་བརྟམ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། དེ་ལ་གསུམ།
དང་པོར་སེམས་བསྐྱེད་ཚུལ། བར་དུ་ཚོགས་བསགས་ཚུལ། མཐར་སངས་རྒྱས་པའི་
ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ཐུགས་བསྐྱེད་ཚུལ་ལ་མདོ་སོ་སོའི་གསུངས་
ཚུལ་དང་། ཐེག་དམན་གྱི་ལུགས་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་ལུགས་སོ། །དང་པོ་ནི། བདག་
ཅག་གི་སྟོན་པས་དང་པོ་ཐུགས་བསྐྱེད་ཚུལ་ལ་མདོ་སོ་སོའི་གསུངས་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་
དུ་མ་ཞིག་ཡོད་དེ། འདུལ་སྡོམ་བད་དཀར་ཐོང་མངོས་༡༠ ་ལས། སྟོན་པས་དང་པོར་
ཐུགས་བསྐྱེད་ཚུལ། །ལུང་གཞིར་རྒྱལ་པོ་འོད་ལྗན་ཆོ། །སྦྱིན་པའི་དགོ་ཅ་རྫོགས་བྱང་
དུ། །བསྡོམ་ནས་བསྐྱེད་གསུངས་བྲིན་བསམ་མདོར། །དཔལ་མེད་འིང་རྩ་འཛེན་གྱུར་
ཆོ། །བསྐྱེད་པར་གསུངས་སོ་མངོན་པ་ལས། །ཉིར་ལེན་སྙིང་རྩེ་དཔལ་ཉེན་བསྐྱེད། །དེ་
ནས་སུམ་ཅུ་ཅ་གསུམ་ལྟར། །སྦྱིས་འིང་དེ་ནས་སྟོ་ཕྱོགས་སུ། །སྤང་བྱེད་ཆེན་ལྷག་
ཐུབ་བྱང་། །བསྐྱེད་པར་གསུངས་སོ་རྩ་མཁན་བྱ། །ཁྱེུ་སྤང་བྱེད་སྦྱར་འཁུངས་ཆོ། །བདེ་
གཤེགས་ལྷག་ཐུབ་ཆེན་ལ། །རྩ་བུམ་འཇམ་བཀའ་མེ་ལོང་གི། །ཁ་རྒྱན་ཅན་དབུལ་
ཐུགས་བསྐྱེད་ཅེས། །བསྐྱལ་བ་བཟང་པོའི་མདོ་ལས་སོ། །ཨ་རྒྱས་རྒྱལ་པོ་རབ་གསལ་
དུ། །གྱུར་ཆེ་དེ་བྱང་བསྐྱེད་ཅེས་འདོད། །དེ་ནི་དཔག་བསམ་འཁྲི་འིང་བཞིན། །ལུང་པོ་
གསུམ་མདོར་ཆོང་དཔོན་བྱ། །མངོན་དགའ་གྱུར་ཆེ་མངོས་ཆེན་བྱང་། །བསྐྱེད་གསུངས་
རྒྱ་མཚོའི་རྩལ་གྱུར་ཆོ། །བདེ་གཤེགས་རིན་ཆེན་སྙིང་པོའི་བྱང་། །བསྐྱེད་ཅེས་མདོ་
སྟེ་བད་དཀར་ལས། །འཁོར་བསྐྱར་ལུལ་འཁོར་སྤང་གི་སྒས། །བཞི་བ་དོན་ཀྱན་གྱུབ་
གྱུར་ཆོ། །རིན་ཆེན་སྤ་ཚོགས་བཀོད་རྒྱལ་བྱང་། །བསྐྱེད་ཅེས་བསམ་མི་བྱབ་པའི་

མདོས། །མ་སྐྱེས་དག་ཡི་འགྱོད་བསལ་ལས། །ཆོང་བྱ་བྱི་མེད་དཔུང་པའི་ཆོ། །འཇམ་
 དཔལ་དག་སྒྲོང་ཆོས་སྒྲ་བ། །ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་གྱུར་དེས་བསྐྱལ་ནས། །མི་བྱབ་ལྷ་བའི་རྒྱལ་
 མཚན་བྱང་། །བསྐྱེད་གསུངས་རང་ལུགས་མཛོད་ལྟར་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་
 རོ། །ལུང་སྒྲན་གྱི་གཞི་དང་། མངོན་པ་མཛོད། དཔག་བསམ་འཁྲི་ཤིང་། ཇིན་ལན་བསམ་
 པའི་མདོ། ལུང་པོ་གསུམ་པའི་མདོ། མདོ་སྡེ་པད་དཀར། གསང་བ་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་
 པའི་མདོ། མ་སྐྱེས་དག་ཡི་འགྱོད་པ་བསལ་བའི་མདོ་ལ་སོགས་པར་བྱགས་བསྐྱེད་དུས་
 མི་འདྲ་བ་དུ་མར་ཡོད་ཀྱང་། འདུལ་བའི་སྐབས་ལ་མདོ་སྡེ་བསྐྱལ་བཟང་དང་མངོན་པ་
 མཛོད་དང་མཐུན་པར་རྩ་མཁན་གྱི་བྱ་བྱིལ་སྒྲ་བྱེད་དུ་གྱུར་ཆོ་སེམས་གསར་དུ་བསྐྱེད་
 པར་ཁས་ལེན་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནམ་སྟུམ། འོན་ཀྱང་། མཆིམས་མཛོད་ལས་སྐབས་འདིར་
 ལུང་སྒྲན་གྱི་གཞིའི་མདོ་ཚན་སྡེ་བྱི་གཉིས་བྲངས་པའི་ཉན་ཐོས་སྡེ་པ་ལྟར་ན་མདོ་ཚན་
 སྡེ་མ་ལྟར་དང་པོ་སེམས་བསྐྱེད་པར་གསུངས་ཏེ། དེ་ཉིད་ ༣༥༥ ་ལས། ཉན་ཐོས་
 སྡེ་པ་ལྟར་ན་ལུང་སྒྲན་གྱི་གཞི་ལས། ཀུན་དགའ་བོས། འཛིག་རྟེན་གཙོ་བོ་རྣམ་འབྲེན་
 པ། །བྱབ་པ་ཁྱོད་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་བྱགས། །ཐོག་མར་གང་དུ་བསྐྱེད་པ་དག །སྐལ་ལྷན་
 ཆེན་པོ་བདག་ལ་གསུངས། །ཞེས་ཞུས་པ་ན། སངས་རྒྱུ་འདོད་ཆགས་བྲལ་ཐོས་
 ཤིང་། །སྒྲང་པོ་བྲགས་པའི་ཤས་ཆེན་དང་། །འཛིག་རྟེན་སྤྱག་བསྐྱལ་གྱུར་མཐོང་ནས། །ངས་
 བྱི་བྱང་ཆུབ་སེམས་བསྐྱེད་དོ། །མི་དབང་འོད་ལྗན་གྱུར་པ་ན། །ངས་བྱི་བྱང་ཆུབ་འདོད་
 པའི་བྱིར། །ངས་བྱི་བརྟན་པོར་དམ་བཅས་ཏེ། །སྦྱོན་མེད་པ་ཡི་སྦྱིན་པ་བཏང་ཞེས་འབྱུང་
 བས་སྡོན་རྒྱལ་པོ་འོད་ལྗན་ཞེས་བྱ་བར་གྱུར་པ་ན་དང་པོ་སེམས་བསྐྱེད་པར་འདོད་
 དོ། །ཞེས་འབྱུང་བས་སྡོན་རྒྱལ་པོ་འོད་ལྗན་ཞེས་བྱ་བར་གྱུར་པ་ན་དང་པོ་སེམས་བསྐྱེད་
 པར་འདོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འདིའི་ཉན་ཐོས་སྡེ་པ་ཞེས་པ་སྐབས་འདིའི་མཛོད་
 གྱི་ལུགས་སུ་མཆིམས་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱིས་བཞེད་མིན་དུང་བརྟག་དགོས་ཏེ།

མཆིམས་མཛོད་༣༥༦ ་ལས། སྟོན་པ་འདི་རྩ་མཁན་གྱི་བྲི་ཅུ་སྟངས་བྱེད་དུ་གྱུར་པ་ན་
འབྲས་ཕོར་པ་གང་དང་། མཆིལ་ལྷམ་དང་རས་གྱི་ཁ་ཆར་དག་ཕུལ་ནས། དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་བྲིད་སྐྱ་ཅི་འདྲ་དང་། །འཁོར་དང་ཆེ་ཡི་ཆད་དང་ཞིང་ཁམས་དང་། །དེ་བཞིན་
མཆོན་མཆོག་བཟང་པོ་ཅི་འདྲ་བ། །དེ་འདྲ་ཁོ་ནར་བདག་ཀྱང་འགྱུར་བར་ཤོག་ཅེས་སྟོན་
ལས་བཏབ་པོ། །ཞེས་སྒྲ་མ་དག་འཆད་མོད་གྱི། ཞེས་གཞན་འདོད་དུ་བསྟན་སྐྱ་ནི་སྡེ་
སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཆོའི་བེ་དཀར་གཡའ་སེལ་དུ་འབྱུང་བ་ལྟར་སྒྲ་མ་རྣམས་གྱིས་
གདུགས་དང་མཆིལ་ལྷམ་བྱུང་། རྩ་བུ་གྱི་དོར་བྱས་པ་གསུམ། མགོན་བུ་ལྷ་མེ་ཏྲ་ག་
གི་ཚུལ་དུ་གཏོར། ཞེས་པ་དང་། ཁ་ཅིག་འབྲས་ཕོར་གང་དང་རས་གྱི་ཁ་ཆར་ཡང་ཕུལ་
བར་བཤད་པ་སོགས་མདོ་ན་མེད་པས་གཞན་དོན་དུ་བསྟན་གྱི་ལུང་སྟན་གྱི་ཆོན་པ་བྱི་
མ་སྐབས་འདིར་མི་འདོད་ན། མཆིམས་མཛོད་རང་དུ་ལུང་སྟན་གྱི་གཞི་བྲངས་པ་ལས།
ང་ནི་རྩ་མཁན་གྱུར་བ་ན། སངས་རྒྱས་ཤུག་ཕུབ་མཐོང་ནས། བྱང་ཚུབ་བྱིར་ནི་ཐོག་
མར་ངས། མར་དང་ཉིལ་མར་གྱིས་མཆོད་དོ། །ཞེས་འབྱུང་ངོ། །དེ་ནས་བཟུང་སྟེ་བསྐྱལ་
པ་གངས་མེད་དང་པོ་ལ་སངས་རྒྱས་བདུན་ཁྲི་ལྟ་སྟོང་ལ་བསྟེན་བཀྱར་བྱས། ཞེས་གངས་
མེད་དང་པོའི་ཆོགས་གྱི་ཐོག་མ་རྩ་མཁན་དུ་གྱུར་པའི་ཆེ་སངས་རྒྱས་ཤུག་ཕུབ་པའི་
བྱང་དུ་བསྐྱེད་པར་གསུངས་པ་དང་། དེའི་འོག་ཏུ་འང་དེ་ཉིད་ལས། དེ་དག་ཐམས་ཅད་
གྱི་དང་པོ་ནི་སྟོན་གྱི་སངས་རྒྱས་ཤུག་ཕུབ་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་
གསུངས་པ་སོགས་ལ་དཔག་ན་མཆིམས་འཇམ་པའི་དབྱངས་གྱིས་བྲེ་སྦྲའི་ལུགས་ལ་
ལུང་སྟན་གྱི་གཞིའི་མདོ་ཆོན་སྒྲ་བྱི་གང་ཁས་ལེན་པ་ཁ་ཆོན་གཅོད་དཀའ་བར་སྟང་
ངོ། །མཁས་པ་འགའ་ཞིག་གིས་མདོ་སྡེ་བསྐྱལ་བཟང་དང་ལུང་སྟན་གྱི་གཞི་མཆིམས་
མཛོད་དུ་བྲངས་པ་ལྟར་གྱི་ཆོན་པ་བྱི་མ་དང་མཛོད་རང་འགྲེལ་རྣམས་དང་མཐུན་པར་
དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཤུག་ཕུབ་པ་ཆོན་པོའི་བྱང་དུ་སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པར་འདོད་

དེ། མདོ་ལྷོ་བསྐྱལ་བཟང་གི་ལུང་གོང་དུ་འདུལ་སྡོམ་དུ་བཀོད་པ་ལྟར་དང་། ལུང་སྟོན་གྱི་གཞི་ལས་ནི། སྡོན་གྲོང་ཁྱེར་ཡངས་པའི་རྩ་མཁན་ཡངས་པའི་འོད་ཅེས་པར་གྱུར་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཤུག་ཐུབ་པ་བསེར་མའི་སྟོན་གྱིས་ཟིན་པ་ལ་ཚུ་འཇམ་པོས་སྐུ་ཁྱེས་གསོལ་ཏེ། མར་དང་ཉིལ་མར་གྱིས་བྱགས་ནས་བྱ་རམ་གྱི་ཚུའི་བརྟུང་བ་བྱངས་པས་སྟོན་ལས་གྲོལ་ལོ། །དེ་ནས་དེ་དད་ནས། བདག་ཀྱང་རབ་དུ་སྦྱིན་པ་འདི་ཡིས་ཤུག་ཏེ་རིགས་སྦྱེས་པ། །ཡོན་ཏན་རིགས་དང་རུས་དག་མཉམ་པའི་སངས་རྒྱས་ཉིད་གྱུར་ཅིང་། །བདག་གིས་ཆངས་པའི་འཛིག་རྟེན་བར་གྱི་ཉམ་ཐག་འཆི་བ་ཡི། །པ་རོལ་ཞི་བ་རྒྱ་ཆེན་འཛིགས་པ་མེད་པར་སྦྱོལ་བར་ཤོག །ཅེས་སྟོན་ལམ་བཟུང་བོ། །ཞེས་དང་། ང་ནི་རྩ་མཁན་གྱུར་པ་ན། །སངས་རྒྱས་ཤུག་ཐུབ་མཐོང་ནས། །བྱང་ཆུབ་ཕྱིར་ནི་ཐོག་མར་ངས། །མར་དང་ཉིལ་མར་གྱིས་མཆོད་དོ། །ཞེས་དང་། མཛོད་རང་འགྲེལ་༤༥༧ ་ ལས། སྡོན་ཤུག་ཐུབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་གང་ལ་བཅོམ་ལྡན་འདས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔར་གྱུར་པའི་ཆོ། བདག་ཀྱང་འདི་འདྲ་བའི་རྣམ་པ་ཁོ་ནར་སངས་རྒྱས་པར་ཤོག་ཅེས་དང་པོར་སྟོན་ལམ་བཟུང་བ་བྱང་སྟེ། ཞེས་མདོ་ལྷོ་མ་གཉིས་དང་མཐུན་པར་གསུངས་ལ། འགྲེལ་བཤད་གཉིས་ཀྱང་བཞེད་དེ། གང་སྟེལ་༤༡ ་ ལས། རྩ་མཁན་གྱི་བྱ་སྒྲུང་བྱེད་ཅེས་བྱ་བར་གྱུར་པས་ཚུ་འཇམ་པོ་དང་པོར་སྟོན་ལམ་བཟུང་བོ། ཞེས་དང་། རྒྱལ་སྐུ་མ་༤༣ ་ ལས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཞེས་བྱ་བ་རྒྱས་པར་འབྱུང་བ་ནི་རྩ་མཁན་སྒྲུང་བྱེད་ཅེས་བྱ་བར་གྱུར་པས་དང་པོར་སྟོན་ལམ་བཟུང་བོ། །ཞེས་འགྲེལ་བཤད་ལས་འདད་གསུམ་མཐུན་པར་འབྱུང་བས་མཛོད་རང་ལུགས་ལ་ནི་རྩ་མཁན་གྱི་བྱ་སྒྲུང་བྱེད་དུ་གྱུར་པའི་ཆོ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཤུག་ཐུབ་པ་ཆེན་པོ་ལས་སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པ་བསྟོན་དུ་མེད་དོ། །དོན་འདི་ལ་མཁས་དབང་ལྷ་མོའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་འདུལ་སྡོམ་འགྲེལ་༥༡ ་ ལས། ཁྱེད་སྒྲུང་བྱེད་ཀྱི་རྟེན་ལ་

སེམས་གསར་དུ་བསྐྱེད་པར་སྒར་བཤད་པ་དེ་དག་མཛོད་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་བྱེ་སྤྱིའི་ལུགས་
དང་། འོད་ལྗན་གྱི་ཏེན་ལ་སེམས་གསར་དུ་བསྐྱེད་པར་བཤད་པ་འདི་དག་འདུལ་བའི་
རང་ལུགས་སུ་བྱས་ཆོག་གམ་དཔྱད། ཞེས་གསུངས་ལ་རིན་ཆེན་སྒྲོན་མེ་ལས་ཀྱང་
འདི་དང་མཐུན་པར་འབྲུང་བས་རྗེས་འབྲང་གི་མཁས་པ་རྣམས་དགོངས་པ་གཅིག་གོ།
དེ་ལྟར་མཛོད་ཅ་བ་ལས། རྣམ་གཟིགས་མར་མེ་རིན་ཆེན་གཙུག་། གངས་མེད་གསུམ་
གྱི་ཐ་མར་བྱང་། །དང་པོ་ལྷ་ཀྱ་ཐུབ་པ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་
པ་ནས་བརྩུང་སྟེ་བསྐྱེད་པ་གངས་མེད་དང་པོ་ལ་སངས་རྒྱས་བདུན་ཁྲི་ལྔ་སྟོང་ལ་བསྟེན་
བཀུར་བྱས་པའི་ཐ་མར་གཞུང་གི་གོ་རིམ་ལས་བསྒྲིག་སྟེ་སངས་རྒྱས་རིན་ཆེན་གཙུག་
ཏོར་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་བྱང་སྟེ། དེའི་ཆེ་གངས་མེད་དང་པོ་རྫོགས་ཤིང་། དེ་ནས་གངས་
མེད་གཉིས་པ་ལ་སངས་རྒྱས་བདུན་ཁྲི་བྱུ་སྟོང་ལ་བསྟེན་བཀུར་བྱས་པའི་ཐ་མར་
སངས་རྒྱས་མར་མེ་མཛོད་བྱང་སྟེ། དེའི་ཆེ་གངས་མེད་གཉིས་པ་རྫོགས་སོ། །

དེ་ནས་གངས་མེད་གསུམ་པ་ལ་སངས་རྒྱས་བདུན་ཁྲི་བདུན་སྟོང་ལ་བསྟེན་བཀུར་
བྱས་པའི་ཐ་མར་སངས་རྒྱས་རྣམ་གཟིགས་ཏེ་འདི་ནི་བསྐྱེད་པ་དགུ་བཅུ་ཅ་གཅིག་
འདས་པ་ན་བྱང་ངོ་། །དེའི་ཆེའི་གངས་མེད་གསུམ་པ་རྫོགས་སོ། །འདུལ་མཛོན་གཉིས་
ཀའི་ལུགས་ལ་གངས་མེད་དང་པོའི་ཆོགས་ཀྱི་འགོ་རྩམ་པའི་སངས་རྒྱས་འབྲུ་ཡང་ཐ་
མ་མི་འབྲུ་བས་འདུལ་བའི་ལུགས་ལ་བསྐྱེད་པ་འདིར་སངས་རྒྱས་འོད་སྤང་གི་དུས་སུ་
གངས་མེད་གསུམ་པའི་ཆོགས་རྫོགས་པ་ཡིན་ལ། མཛོད་ལུགས་ལ། མཆིམས་མཛོད་
༣༤༩ ་ལས། སངས་རྒྱས་ལྷ་ཀྱ་ཐུབ་པ་ནས། །འདེན་པ་ཡུལ་འཁོར་སྐྱོང་གི་བར། །བདུན་
ཁྲི་དང་ནི་ལྔ་སྟོང་གི་། སངས་རྒྱས་རྣམས་ནི་ངས་མཆོད་དོ། །(གངས་མེད་གཉིས་པ་ལ་
ནི།) སངས་རྒྱས་མར་མེ་མཛོད་ནས་ནི། །ཐུབ་པ་དབང་པོའི་རྒྱལ་མཆོན་བར། །བདུན་
ཁྲི་དང་ནི་བྱུ་སྟོང་གི་། སངས་རྒྱས་རྣམས་ནི་ང་ཡིས་མཆོད། །(གངས་མེད་པ་གསུམ་

བ་ལ་ཡང་།) སངས་རྒྱལ་ལེགས་མཛད་ནས་བཟུང་སྟེ། སངས་རྒྱལ་འོད་སྤང་བར་
 དག་ཏུ། བདུན་ཁྱི་བདུན་སྟོང་ང་ཡིས་མཆོད། གངས་མེད་གསུམ་པོ་དེ་ལ་ནི། རྒྱལ་
 བ་ངས་ནི་མཆོད་བྱས་ཏེ། བྱང་ཆུབ་སྤྱིར་ནི་སྟོང་པ་ན། དེ་ཆེ་ང་ལ་སྟོ་སེམས་མེད། ཅེས་
 གངས་མེད་གསུམ་གྱི་ཐ་མར་བྱང་བའི་སངས་རྒྱལ་ཀྱང་འདི་དང་ཅུང་ཟད་མི་འདྲ་བར་
 གསུངས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སངས་རྒྱལ་རྣམ་གཟིགས་ཀྱི་དུས་ཡིན་ལ་དེ་ནི་
 འདི་ནས་བསྐལ་བ་དགྲ་བཅུ་གོ་གཅིག་འདས་པའི་དུས་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་སངས་རྒྱལ་
 རྣམ་གཟིགས་ཀྱི་དུས་གངས་མེད་གསུམ་གྱི་ཆོགས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་ན། ཅིའི་སྤྱིར་
 གཙུག་ཏོར་ཅན་དང་། ཐམས་ཅད་སྟོབ་དང་། འཁོར་བ་འཛིག་དང་། གསེར་ཐུབ་དང་།
 འོད་སྤང་རྣམས་ཀྱིས་བར་དུ་ཆོད་ཀྱི་དེ་མ་ཐག་ཁོ་ནར་མངོན་པར་རྫོགས་པར་ཅིའི་སྤྱིར་
 སངས་མ་རྒྱལ་ལེ་ན། འདིའི་ལན་ལ་གང་སྟེལ་༩༡ ་ལས། ཡོངས་སུ་རྫོགས་མོད་ཀྱི།
 རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཆོགས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །གངས་མེད་པར་རྫོགས་
 ཀྱི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཆོགས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་འོད་སྤང་
 མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱལ་པའི་ཆེ་ཆངས་པར་སྟོང་པ་ཤིན་ཏུ་སྤྱད་ནས་དགའ་
 ལྷན་གྱི་ལྷའི་རིགས་སུ་སྤར་འབྱུངས་སོ་ཞེས་བྱ་བའི་མདོ་འདི་ཡང་ཆད་མར་གྱུར་པ་
 ཡིན་ནོ། །ཞེས་སངས་རྒྱལ་རྣམ་གཟིགས་ཀྱི་དུས་སུ་གངས་མེད་གསུམ་གྱི་ཆོགས་
 རྫོགས་ཀྱང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་མ་ཡིན་པས་གཙུག་ཏོར་ཅན་ནས་
 འོད་སྤང་གི་བར་དུ་བསྟེན་བཀྱར་བར་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། འོ་ན་བྱེ་སྤྱིའི་ལུགས་
 ལ། གངས་མེད་གསུམ་གྱི་ཐ་མར་བྱང་བའི་སངས་རྒྱལ་དེ་གང་ཡིན་སྟུམ་ན་འདི་ལ་ལྷང་
 གཞིའི་ལྷང་དངས་ཚུལ་མི་མཐུན་པ་གསུམ་ཡོད་དེ། དང་པོ་ནི། མཆིམས་མཛོད་༣༩༩ ་
 ལས། སངས་རྒྱལ་ལྟ་བུ་ཐུབ་པ་ནས། འཛེན་པ་ལུལ་འཁོར་སྟོང་གི་བར། བདུན་ཁྱི་
 དང་ནི་ལྷ་སྟོང་གི། སངས་རྒྱལ་རྣམས་ནི་ངས་མཆོད་དོ། །(གངས་མེད་གཉིས་པ་ལ་

ནི།) སངས་རྒྱལ་མར་མེ་མཛད་ནས་ནི། །ཐུབ་པ་དབང་པོའི་རྒྱལ་མཆན་བར། །བདུན་
ཁྱི་དང་ནི་བྲག་སྟོང་གི། །སངས་རྒྱལ་རྣམས་ནི་དང་ཡིས་མཆོད། །(གངས་མེད་པ་གསུམ་
པ་ལ་ཡང་།) སངས་རྒྱལ་ལེགས་མཛད་ནས་བཟུང་སྟེ། །སངས་རྒྱལ་འོད་སྤང་བར་
དག་ཏུ། །བདུན་ཁྱི་བདུན་སྟོང་དང་ཡིས་མཆོད། །གངས་མེད་གསུམ་པོ་དེ་ལ་ནི། །རྒྱལ་
བ་ངས་ནི་མཆོད་བྲས་ཏེ། །བྱང་ཆུབ་ཕྱིར་ནི་སྟོན་པ་ན། །དེ་ཆེ་དང་ལ་སྟོ་སེམས་མེད། །ཅེས་
གངས་མེད་གསུམ་གྱི་ཐ་མར་བྱུང་བའི་སངས་རྒྱལ་ཀྱང་འདི་དང་ཅུང་ཟད་མི་འདྲ་བར་
གསུངས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། གཉིས་པ་ནི། ཆོས་མཛོན་པ་མཛོད་ཀྱི་ཅ་རྟེན་
༩༠༩ ་ལས། །ལུང་སྟོན་གྱི་གཞི་ལས་ནི། སངས་རྒྱལ་ཤུག་ཐུབ་པ་ནས། །འདྲེན་པ་
ཡུལ་འཁོར་སྟོང་གི་བར། །བདུན་ཁྱི་དང་ནི་ལྔ་སྟོང་གི། །སངས་རྒྱལ་རྣམས་ནི་དང་མཆོད་
དོ། །སངས་རྒྱལ་ལེགས་མཛད་ནས་བཟུང་སྟེ། །ཐུབ་པ་ཆེན་པོ་རྒྱལ་མཆན་བར། །བདུན་
ཁྱི་དང་ནི་བྲག་སྟོང་གི། །སངས་རྒྱལ་རྣམས་ནི་དང་མཆོད་དོ། །སངས་རྒྱལ་མར་མེ་
མཛད་ནས་ནི། སངས་རྒྱལ་འོད་སྤངས་བར་དག་ཏུ། །བདུན་ཁྱི་བདུན་སྟོང་དང་ཡིས་
མཆོད། །གངས་མེད་གསུམ་པོ་དེ་ལ་ནི། །རྒྱལ་བ་ངས་ནི་མཆོད་བྲས་ཏེ། །བྱང་ཆུབ་
ཕྱིར་ནི་སྟོན་པ་ནི། །དེ་ཆེ་དང་ལ་སྟོ་སེམས་མེད། །ཅེས་གསུངས་པ་དང་། གསུམ་པ་ནི།
བཤ་ཆེན་བདེ་ལེགས་ཉི་མའི་འདུལ་བ་༡༥ ་ལས། དེ་ཡང་དང་པོར་བྱང་ཆུབ་མཆོག་
ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་ཚུལ་མདོ་སྟེ་རྣམས་སུ་མི་མཐུན་པ་དུ་མ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་། འདུལ་བ་
ལུང་དང་། མདོ་སྟེ་སྐལ་བཟང་དང་། མཛོད་རྣམས་ལས་གསུངས་པ་དང་མཐུན་པར་
དང་པོར་ཤུག་ཐུབ་པ་ཆེན་པོའི་བྱང་དུ་ཐུགས་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། ལུང་བཞིའི་བར་སྟོམ་
ལས། ཤུག་ཐུབ་པ་ནས་བཟུང་ནས། །འདྲེན་པ་ལེགས་མཛད་བར་དག་ཏུ། །བདུན་ཁྱི་
ལྔ་སྟོང་ཆང་བ་ཡི། །སངས་རྒྱལ་རྣམས་ནི་དང་མཆོད་དོ། །སངས་རྒྱལ་རྣམ་གཟིགས་
ནས་བཟུང་ནས། །དབང་པོ་རྒྱལ་མཆན་ཐུབ་པའི་བར། །བདུན་ཁྱི་བྲག་སྟོང་ཆང་བ་

ཡི། །སངས་རྒྱལ་རྣམས་ནི་ངས་མཆོད་དོ། །སངས་རྒྱལ་མར་མེ་མཛད་ནས་ནི། །འཛིན་
 བ་འོད་སྤང་བར་དག་ཏུ། །བདུན་ཁྱི་བདུན་སྟོང་ཆོང་བ་ཡི། །སངས་རྒྱལ་རྣམས་ནི་ངས་
 མཆོད་དོ། །ཞེས་དང་། མཛོད་ལས། རྣམ་གཟིགས་མར་མེ་རིན་ཆེན་གཙུག་གྲངས་
 མེད་གསུམ་གྱི་ཐ་མར་བྱང་། །དང་པོ་ཤུག་ཐུབ་བ་ཡི། །ཞེས་དང་། བསྐལ་བཟང་ལས་
 གྲང་། །སྟོན་པ་འདི་སྟོན་རྩ་མཁན་གྱི་བྱེད་འོད་ཡངས་པར་སྐྱེ་བ་བཞེས་པའི་ཆོ། ཤུག་
 ཐུབ་པ་ཆེན་པོ་ལ་གདུགས་ཆོད་ཀྱིས་བསྟེན་བཀྱར་བྱས་ནས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
 བྱེད་སྐྱེ་ཅི་འདྲ་དང་། །ཞེས་སོགས་བཛོད་པའི་སྟོན་སེམས་བསྐྱེད་པར་གསུངས་པ་
 ཡིན་ཏེ། བསྐལ་བཟང་ལས། ང་ནི་སྟོན་ཆོད་མན་པར་གྱུར་པའི་ཆོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་
 པ་ཤུག་ཐུབ་ཆེན་ལ། །འཇམ་གང་ཞིག་གི་དབུལ་བ་བྱས་ནས་གྲང་། །དང་པོར་བྱང་
 ལུབ་ཏུ་ནི་སེམས་བསྐྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། །བར་དུ་བསྐལ་བ་གྲངས་
 མེད་གསུམ་དུ་ཆོགས་བསགས་པའི་ཚུལ་ནི། ལུང་གི་བར་སྟོམ་སྟར་བྲངས་པ་ལྟར་དང་།
 མཛོད་འབྲེལ་ལས། ལྷོག་པའི་གོ་རིམ་གྱི་གོ་རིམ་བཞིན་དུ། རྣམ་གཟིགས་མར་མེ་རིན་
 ཆེན་གཙུག་གྲངས་མེད་གསུམ་གྱི་ཐ་མར་བྱང་། །ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་
 རྒྱལ་རིན་ཆེན་གཙུག་ཏོར་ཅན་གྱི་ཆོ་ནི་བསྐལ་བ་གྲངས་མེད་དང་པོ་རྫོགས་སོ། །བཙུམ་
 ལྷན་འདས་མར་མེ་མཛད་ཀྱི་ཆོ་ནི་གཉིས་པ་རྫོགས་སོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམ་
 པར་གཟིགས་ཀྱི་ཆོ་ནི་གསུམ་པ་རྫོགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། འདུལ་སྟོམ་པ་ད་
 དཀར་ཐོང་མཛེས་ཀྱི་ལས། ཤུག་ཐུབ་ནས་བཟུང་ཡུལ་སྟོང་བར། །ལེགས་མཛད་
 རས་བཟུང་དབང་རྒྱན་བར། །མར་མེ་མཛད་ནས་འོད་སྤང་བར། །གསུམ་གྱི་ཆོགས་
 རྫོགས་ལུང་ལས་གསུངས། །དང་པོ་ཤུག་ཐུབ་ནས་བཟུང་སྟེ། །རིམ་བཞིན་གྲངས་མེད་
 གསུམ་གྱི་མཐར། །རིན་ཆེན་གཙུག་དང་མར་མེ་མཛད། །རྣམ་གཟིགས་བྱང་ཞེས་མཛོད་
 ལས་བཤད། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་སང་འགའ་ཞིག་གིས་འདུལ་སྟོམ་པ་ད་དཀར་

ཐེང་མཛེས་ལས། རྒྱུ་ཐུབ་ནས་བཟུང་ཡུལ་སྐྱོང་བར། །ལེགས་མཛད་ནས་བཟུང་
དབང་རྒྱུ་བར། །མར་མེ་མཛད་ནས་འོད་སྤང་བར། །གསུམ་གྱི་ཆོགས་རྫོགས་ལུང་
ལས་གསུངས། །ཞེས་པ་དེ་བཟོ་བཅོས་བརྒྱལ་སྟེ་རྒྱུ་ཐུབ་ནས་བཟུང་ཡུལ་སྐྱོང་
བར། །མར་མེ་མཛད་ནས་དབང་རྒྱུ་བར། །ལེགས་མཛད་ནས་བཟུང་འོད་སྤང་
བར། །གསུམ་གྱི་ཆོགས་རྫོགས་ལུང་ལས་གསུངས། །ཞེས་གོ་རིམ་དཀྱུག་ནས་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་རྒྱུ་ཐུབ་པ་ནས་བཟུང་ཡུལ་འཁོར་སྐྱོང་གི་བར་གྲངས་མེད་དང་པོ་དང་།
སངས་རྒྱུ་མར་མེ་མཛད་ནས་དབང་པོ་རྒྱལ་མཆན་གྱི་བར་གྲངས་མེད་གཉིས་པ་
དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལེགས་མཛད་ནས་བཟུང་འོད་སྤང་བར་གྲངས་མེད་གསུམ་
གྱི་ཆོགས་རྫོགས་པ་ཡིན། །ཞེས་བཤད་དོ། །དེ་ལྟར་སྤྲོ་བ་ནི་མཛོད་རྒྱུ་ཐུབ་པ་ལས་གསལ་
བྱེད་དང་། སེར་སྤྲོ་མ་སྤྲོ་མ་དང་། སེར་བྱེས་སྤྲོད་ཀྱི་འདུལ་སྤྲོ་མ་སོགས་ལ་ཞིབ་རྒྱ་མ་
བརྟགས་པར་གྱུ་ཆོམ་དུ་སྤྲོ་བ་ཡིན་ནམ་སྤྲོ་སྟེ། དེ་དག་རྣམས་ལས་པད་དཀར་ཐེང་
མཛེས་ལྟར་གསུངས་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་མཛོན་པ་མཛོད་ཀྱི་ཅ་རྒྱུ་ག་༡༠༧༽
ལས། །ལུང་སྤྲོ་གྱི་གཞི་ལས་ནི། སངས་རྒྱུ་རྒྱུ་ཐུབ་པ་ནས། །འདྲེན་པ་ཡུལ་འཁོར་
སྐྱོང་གི་བར། །བདུན་ཁྱི་དང་ནི་ལྷ་སྐྱོང་གི། །སངས་རྒྱུ་རྣམས་ནི་ངས་མཆོད་དོ། །སངས་
རྒྱུ་ལེགས་མཛད་ནས་བཟུང་སྟེ། །ཐུབ་པ་ཆེན་པོ་རྒྱལ་མཆན་བར། །བདུན་ཁྱི་དང་
ནི་བྱུག་སྐྱོང་གི། །སངས་རྒྱུ་རྣམས་ནི་ངས་མཆོད་དོ། །སངས་རྒྱུ་མར་མེ་མཛད་ནས་
ནི། སངས་རྒྱུ་འོད་སྤངས་བར་དག་ཏུ། །བདུན་ཁྱི་བདུན་སྐྱོང་ང་ཡིས་མཆོད། །གྲངས་
མེད་གསུམ་པོ་དེ་ལ་ནི། །རྒྱལ་བ་ངས་ནི་མཆོད་བྲས་ཏེ། །བྱང་ཆུབ་བྱིར་ནི་སྐྱོད་པ་
ནི། །དེ་ཆེ་ང་ལ་སྐྱོ་སེམས་མེད། ཅས་གསུངས་པ་དང་། སེར་སྤྲོ་འདུལ་སྤྲོ་མ་༣༽
ལས། རྒྱུ་ཐུབ་ནས་བཟུང་ཡུལ་འཁོར་སྐྱོང་གི་བར། །བདུན་ཁྱི་ལྷ་སྐྱོང་བསྟན་བཀྱར་
དང་པོ་རྫོགས། །ལེགས་མཛད་ནས་བཟུང་དབང་པོ་རྒྱལ་མཆན་བར། །བདུན་ཁྱི་བྱུག་

ལྟོང་བསྟེན་བཀྱར་གཉིས་པ་རྫོགས། །མར་མེ་མཛད་ནས་འབྲེན་པ་འོད་སྤངས་བར། །བདུན་
 ཁྱི་བདུན་ལྟོང་བསྟེན་བཀྱར་གསུམ་པའི་ཆོགས། །རྫོགས་པར་ལུང་ནས་བཤའ་ལ་མཛོད་
 ལས་ནི། །བདུན་ཁྱི་ལྟོང་མཐའ་མར་རིན་ཆེན་གཙུག་། །བདུན་ཁྱི་དྲུག་ལྟོང་རྫོགས་མཐར་
 མར་མེ་མཛད། །བདུན་ཁྱི་བདུན་ལྟོང་འདས་ནས་རྣམ་པར་གཟིགས། །མཆོད་པས་གངས་
 མེད་གསུམ་གྱི་ཆོགས་གཉིས་རྫོགས། །ཞེས་དང་། བྲེས་སྟོད་འདུལ་སྡོམ་༡ ་ལས། །ལྷ་
 ཐུབ་ནས་བཟུང་ཡུལ་སྟོང་བར། །བདུན་ཁྱི་ལྟོང་བསྟེན་བཀྱར་བྲས། །ལེགས་མཛད་
 རས་བཟུང་དབང་རྒྱལ་བར། །བདུན་ཁྱི་དྲུག་ལྟོང་བསྟེན་བཀྱར་བྲས། །མར་མེ་མཛད་ནས་
 འོད་སྤངས་བར། །བདུན་ཁྱི་བདུན་ལྟོང་བསྟེན་བཀྱར་བྲས། །རིམ་གྱིས་གངས་མེད་གསུམ་
 གྱི་ཆོགས། །རྫོགས་པར་འདུལ་བ་ལུང་ལས་གསུངས། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྲིད། འོན་
 གང་། ད་ལྟ་བོད་དུ་འགྱུར་བའི་འདུལ་བ་ལུང་གཞི་ལས་ནི། མཆིམས་མཛོད་ལས་བྲངས་
 བ་ལྟར་སངས་རྒྱས་ལྷ་ཉ་ཐུབ་པ་ནས། འབྲེན་པ་ཡུལ་འཁོར་སྟོང་གི་བར་དང་པོ་དང་།
 སངས་རྒྱས་མར་མེ་མཛད་ནས་ནི། །དབང་པོའི་རྒྱལ་མཆོན་ཐུབ་པའི་བར་གཉིས་དང་།
 སངས་རྒྱས་མར་མེ་མཛད་ནས་ནི། །དབང་པོའི་རྒྱལ་མཆོན་ཐུབ་པའི་བར་ཆོགས་
 གསུམ་པ་རྫོགས་པ་ཡིན་པ་གསུངས་ཏེ། སྟེ་དགེ་བཀའ་འགྱུར་འདུལ་བ་༼ཁ༽ལུང་
 གཞི་༡༩༤ ་ལས། སངས་རྒྱས་ལྷ་ཉ་ཐུབ་པ་ནས། འབྲེན་པ་ཡུལ་འཁོར་སྟོང་གི་
 བར། །དེའི་བར་བདུན་ཁྱི་ལྟོང་གི། །སངས་རྒྱས་རྣམས་ནི་ངས་མཆོད་དོ། །གངས་
 མེད་གཅིག་ནི་འདས་པ་ཡི། །རྒྱལ་བ་ངས་ནི་མཆོད་བྲས་ཏེ། །སངས་རྒྱས་ཉིད་ནི་འོད་
 པའི་བྲིད། །ང་ལ་སྟོ་བའི་སེམས་མེད་དོ། །རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་གངས་མེད་པ་གཉིས་པ་ལ་
 ནི། སངས་རྒྱས་མར་མེ་མཛད་ནས་ནི། །དབང་པོའི་རྒྱལ་མཆོན་ཐུབ་པའི་བར། །བདུན་
 ཁྱི་དྲུག་ལྟོང་དག་གི་ནི། །སངས་རྒྱས་རྣམས་ནི་ང་ཡིས་མཆོད། །གངས་མེད་གཉིས་པོ་
 ཆང་བར་ནི། །རྒྱལ་བ་ང་ཡིས་མཆོད་བྲས་ཏེ། །སྟེ་བ་དེ་དང་དེ་དག་ཏུ། །ང་ལ་སྟོ་བའི་

སེམས་མེད་དོ། །གངས་མེད་པ་གསུམ་པ་ལ་ཡང་། །སངས་རྒྱས་ལེགས་མཛད་ནས་
བཟུང་སྟེ། །སངས་རྒྱས་འོད་སྤང་བར་དག་ཏུ། །བདུན་ཁྱི་བདུན་སྟོང་དུ་ཡིས་མཛོད། །གངས་
མེད་གསུམ་པོ་དེ་ལ་ནི། །རྒྱལ་བ་ངས་ནི་མཛོད་བྱས་ཏེ། །བྱང་ཆུབ་ཕྱིར་ནི་སྟོན་པ་
ན། །དེ་ཆེ་ང་ལ་སྟོ་སེམས་མེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། །དེས་ན། །ཁོ་བོ་ནམ་དཔྱིད་
ཀྱི་སྟོ་གྲོས་ཞན་པས་གནད་འདི་ལ་ཁ་ཆོན་གཙོད་མི་རུས་ཀྱང་མཁྱེན་རྒྱ་ཡངས་པའི་
ཆོས་གྲོགས་ནམས་ཀྱིས་མང་དུ་དབྱེད་དགོས་པ་སྣང་ངོ། །མདོར་ན། །ལུང་སྟན་ཀྱི་གཞི་
དང་། །མདོན་པ་མཛོད། །དཔག་བསམ་འཁྲི་ཤིང་། །དེན་ལན་བསམ་པའི་མདོ། །ལུང་པོ་
གསུམ་པའི་མདོ། །མདོ་སྡེ་བད་དཀར། །གསང་བ་བསམ་ཀྱིས་མི་བྱབ་པའི་མདོ། །མ་སྐྱེས་
དག་ཡི་འགྲོད་པ་བསམ་པའི་མདོ་ལ་སོགས་པར་སྟགས་བསྐྱེད་དུས་མི་འདྲ་བ་དུ་མར་
གསུངས་ཀྱང་། །འདུལ་བའི་སྐྱབས་ལ་མདོ་སྡེ་བསྐྱལ་བཟང་དང་མདོན་པ་མཛོད་དང་
མཐུན་པར་རྩ་མཁན་ཀྱི་བུ་ཁྱེུ་སྣང་བྱེད་དུ་གྱུར་ཆེ་སེམས་གསར་དུ་བསྐྱེད་པར་ཁས་
ལེན་པར་བྱ་སྟེ། །དེ་ཡང་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་འདི་སྟོན་བསྐྱལ་པ་དཔག་ཏུ་མེད་པའི་སྟ་
རོལ་ནས་ཤེས་རབ་དང་སྟོང་རྗེའི་སྟོབས་ཀྱིས་དགེ་བའི་རྩ་བ་རྒྱ་ཆེར་བསགས་ཀྱང་།
བར་སྐྱབས་སུ་ལས་དབང་གིས་དཔྱལ་བའི་ཤིང་རྩ་འདེན་པའི་གྲང་དུ་འཁྱུངས་པའི་ཆེ་
གྲོགས་སྟོ་བོ་ཞིག་དང་ལྟན་དུ་ལྷགས་སྟེག་གི་ས་གཞིར་གཤིན་རྗེ་ཨ་སྤང་གི་ཤིང་རྩ་
འདེན་པའི་ཆེ་སྟོ་བོ་དེ་ཉམ་ཆུང་བས་ཤིང་རྩ་འདེན་པར་མ་རུས་པ་ན་གཤིན་རྗེ་ཨ་སྤང་
ཁྲིས་ཏེ། །ལྷགས་ཀྱི་མདུང་རྩེ་གསུམ་པ་བྱང་ལ་བསྐྱུན་པས་ཁྲག་གི་ཆར་བབ་ཅིང་སྟག་
བསྐལ་ཀྱིས་ཉམ་ཐག་ནས་སྟེང་ག་འདོན་པ་ན། །དེ་ལ་བཟོད་སྟགས་མེད་པའི་སྟོང་རྗེ་
འཁྱུངས་ནས་གཤིན་རྗེ་ཨ་སྤང་ལ་ཉམ་ཐག་པའི་སེམས་ཅན་འདི་ཐོངས་ལ་ཐག་པ་བདག་
གི་མགོ་ལ་སྟོན་ཅིག་བདག་གཅིག་བྱས་འདེན་པར་བྱའོ་གསུངས་པ་ན། །ཨ་སྤང་ཆེར་
ཁྲིས་ནས་སེམས་ཅན་རང་རང་གི་ལས་ཀྱི་བགོ་སྐལ་སྟོང་བ་ལ་ཁྲོད་ཅི་བྱར་ཡོད། །ཅེས་

ཟེར་ནས་ལྷགས་ཀྱི་མདུང་ཅེ་གསུམ་པ་བྲང་ལ་བསྐྱུན་པས་བསྐྱལ་པ་བརྒྱར་བསགས་
 པའི་ལས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་དག་སྟེ་ཆེ་འཕོས་ནས་སུམ་ཅུ་ཅ་གསུམ་ཀྱི་ལྟར་སྒྲིབ་ཏེ་དེར་ལོ་
 མང་བདེ་བ་སྟོང་། དེ་ནས་ཞི་འཕོས་ནས་སྟོ་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱུད་དུ་ཁྱེུ་སྒྲིབ་བྱེད་དུ་གྱུར་
 པ་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཤུག་སྐྱབ་ཆེན་ཞེས་བྱ་བ་འཛིག་ཏེན་དུ་བྱོན་པ་དང་མཇལ་
 ཏེ། རྩ་ཡི་བུམ་པ་འཇམ་གྱིས་བཀྱང་བ་མེ་ལོང་གིས་ཁ་བརྒྱན་པ་སོགས་མཆོད་པའི་
 ཡོ་བྱད་ཅི་ཡོད་ཕུལ་ཏེ་ལག་གཉིས་ཐལ་མོ་སྒྱར་ནས་སྟོན་པའི་དབྱངས་དང་བཅས། དེ་
 བཞིན་གཤེགས་པ་ཁྱེད་སྒྱུ་ཅི་འདྲ་དང་། འཁོར་དང་སྒྱུ་ཆེའི་ཆད་དང་ཞིང་ཁམས་དང་། ཁྱེད་
 ཀྱི་མཆོན་མཆོག་བཟང་པོ་ཅི་འདྲ་བ། དེ་འདྲ་ཁོ་ནར་བདག་སོགས་འགྱུར་བར་ཤོག ཅེས་
 སྟོན་ལས་བཏབ་ནས་ཕྱགས་ཐོག་མར་ཤུག་སྐྱབ་ཆེན་གྱི་བྱང་དུ་བསྐྱེད་པར་གསུངས།
 དེ་ལྟར་ཡང་མཛོད་ལས། རྣམ་གཟིགས་མར་མེ་རིན་ཆེན་གཙུག་། བྱངས་མེད་གསུམ་
 ཀྱི་ཐ་མར་འབྱུང་། དང་པོ་ཤུག་སྐྱབ་ཆེན་ཡིན། ཞེས་དང་། བསྐྱལ་པ་བཟང་པོའི་མདོ་
 ལས། ད་ནི་སྟོན་ཆེ་དབུལ་བར་གྱུར་པའི་ཆོ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཤུག་སྐྱབ་ཆེན་
 ལ། འཇམ་གང་ཞིག་གི་དབུལ་བ་བྱས་ནས་ཀྱང་། དང་པོར་བྱང་ཚུབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་
 བསྐྱེད་དོ། །གསུམ་པ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ཐེག་ཆེན་སྟོན་མོང་བའི་ཕྱགས་ནི། མཆིམས་
 མཛོད་༣༥༥ ༽ལས། ཐེག་ཆེན་པ་ནི་རྒྱ་ཆེར་རོལ་པ་ལ་སོགས་པ་ལས་སངས་རྒྱས་
 བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་བརྒྱ་སྟོང་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ལ་བསྟེན་བཀྱར་བྱས་པ་ཞེས་པ་དང་། སངས་
 རྒྱས་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་བརྒྱ་སྟོང་ལྟ་ཅ་ལྟ་སྒྲིན་པ་ཕུལ་བར་གྱུར་པ་ཞེས་པ་ལ་
 སོགས་པ་གསུངས་པས་བྱངས་མེད་པ་རེ་རེ་ལ་ཡང་སངས་རྒྱས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་བསྟེན་
 བཀྱར་བར་བཞེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཕྱགས་ལ་ཆོགས་གཉིས་
 བསོག་པའི་ཚུལ་ནི་བདག་ཅག་སྟོན་པ་དང་རྒྱུད་གཅིག་པའི་རྒྱལ་སྐས་གཞོན་ནུས་
 བཙོན་འགྱུས་སྟོན་པའི་ཆེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཕྱང་པོ་ཆེན་པོ་ལ་བསྟེན་བཀྱར་ཅིང་

དགོན་ཅུ་བསྐྱེད་པ་ནས་བཟུང་སྟེ་གངས་མེད་དང་པོའི་ཚོགས་བསགས་ས་དང་པོ་རབ་
ཏུ་དགའ་བ་ཐོབ་པ་ཡིན། ཚོང་དཔོན་ཤེས་རབ་བཟང་དུ་གྱུར་པའི་ཆེ་བདེ་གཤེགས་
དགོན་མཆོག་ཡན་ལག་བསྟེན་བསྐྱུར་ཞིང་གདམས་པ་དང་རྗེས་སུ་སྟོན་པ་མནོས་པ་
ནས་བཟུང་སྟེ་གངས་མེད་གཉིས་པའི་ཚོགས་བསགས་ས་བདུན་པ་ནོན་པར་གྱུར། བྲམ་
ཟེའི་ཁྱེའུ་སྟོན་དུ་གྱུར་པ་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མར་མེ་མཛད་ལ་མེ་ཏོག་ལྷན་ལ་ལྷ་
གཏོར་ཏེ་རལ་བས་སྟན་བཅོང་སྟེ་བསྟེན་བཀྱར་དང་ཞེ་ས་གནང་ནས་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་
ལ་བཟོད་པ་ཆེན་པོ་ས་བརྒྱད་པ་ཐོབ་ཤིང་ཁྱེའུ་པོར་འགྱུར་བར་ལུང་བསྟན་ནས་
གངས་མེད་གསུམ་པའི་ཚོགས་བསགས་ས་བཅུ་རྗེགས་སོ། །དེ་དག་གི་སྐབས་སུ་
སངས་རྒྱས་གངས་མེད་པ་ལ་བསྟེན་བཀྱར་བ་དང་ཆོས་གསན་པ་ལྷན་བསྟོན་མེར་གསུངས།
འདོམས་པའི་གདམས་ངག་དང་རྗེས་བསྟན་གྱི་གདམས་ངག་གི་ཁྱད་པར་ནི་ཡོན་ཏན་
མ་འཐོབ་པ་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་དང་པོ་དང་ཐོབ་ཐེན་མི་བརྗེད་པར་བྱེད་པ་གཉིས་པ་ཡིན།
ཐེག་ཆེན་ཚོགས་ལམ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ནམ་ཐེན་པ་ན་གངས་མེད་
གསུམ་གྱི་ཚོགས་བསགས་པའི་མགོ་ཐོག་མར་བརྩམས་པ་ཡིན། འོག་མེན་སྟག་པོ་
བཀོད་པའི་ཞིང་དུ་ལོངས་སྟོང་རྗེགས་པའི་སྐྱས་སྐྱབ་བཞི་མངོན་དུ་མཛད་ནས་ཞིང་ཀུན་
ཏུ་སྐྱལ་བའི་རྣམ་པར་རོལ་པ་དབག་མེད་སྟོན་པ་དང་དུས་མཉམ་དུ་ཞིང་འདིར་མཛད་
པ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་གངས་བྱེ་བ་ཕྱག་བརྒྱ་བསྟན་པ་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལུགས་སམ་གྲུབ་མཐའ་
ཡིན་ནོ། །ཐེག་པ་གོང་འོག་སྟན་མོང་དུ་དཔྱལ་བའི་ཤིང་རྩ་འབྲེན་པར་འབྲུངས་ཆེ་སེམས་
བསྐྱེད་ཅིང་། ཤུག་ཕུབ་པ་ཆེན་པོའི་བྱང་དུ་ཕུགས་བསྐྱེད་པ་དང་། གངས་མེད་གསུམ་
གྱི་ཚོགས་དང་པོ་བསགས་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ། ཐེག་ཆེན་སྟན་མོང་མ་ཡིན་པའི་
ལུགས་ནི། སྟོང་རྗེ་པད་དཀར་ལྟར་འཁོར་བསྐྱུར་ལུལ་འཁོར་བསྐྱུར་གི་མདུན་ན་འདོན་
བྲམ་ཟེ་རྒྱ་མཚོའི་རྩལ་དུ་འབྲུངས་པའི་ཆེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རིན་ཆེན་སྟོང་པོའི་བྱང་

དུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་གཞུང་ཆོད་ལྡན་དུ་མས་བཤད་པའི་བྱིར། དེ་དག་
ལ་མདོའི་བཤད་ཚུལ་གཞན་ཡང་མང་སྟེ་མ་སྟོས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ། བསགས་
བྱའི་ཆོགས། བསགས་པའི་དུས། ཇི་ལྟར་བསགས་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། གཙུ་བོར་
ཆོས་གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་གཉིས་ཀྱི་ལག་རྩེས་འཛོག་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་ཤེས་ཅི་རིགས་ཀྱིས་
བསྐྱུས་པའི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་དགེ་བ་དེ། ཆོགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད། དབྱེ་ན། བསོད་ནམས་
དང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་གཉིས་ཡོད། གཟུགས་སྐྱའི་ལག་རྩེས་གཙུ་བོར་འཛོག་བྱེད་
ཀྱི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་ཆོགས་དེ། དང་པོའི་མཆན་ཉིད། རྒྱ་ཆེ་བའི་ལམ། བསོད་ནམས་
ཀྱི་ཆོགས། ཐབས་ཀྱི་ཆ་ནམས་ནམས་གངས། ཐབས་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གྱུར་པའི་ཐེག་
ཆེན་ཀྱི་ལམ་ནམས་མཆན་གཞི། ཆོས་སྐྱའི་ལག་རྩེས་གཙུ་བོར་འཛོག་བྱེད་ཀྱི་ཆ་ནས་
བཞག་པའི་ཆོགས་དེ། གཉིས་པའི་མཆན་ཉིད། ཐབ་མོའི་ལམ། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས།
ཤེས་རབ་ཀྱི་ཆ་ནམས་ནམས་གངས། ཤེས་རབ་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གྱུར་པའི་ཐེག་ཆེན་
ཀྱི་ལམ་ནམས་མཆན་གཞི། མཆན་ཉིད་སོགས་དེ་ལྟར་བཞག་པ་ནི་འཐད་པ་ཡིན་དེ།
དབུ་མ་རིན་ཆེན་འབྲེང་བ་༡༡ ་ལས། །སངས་རྒྱས་ནམས་ཀྱི་གཟུགས་སྐུ་དེ། །བསོད་
ནམས་ཆོགས་ལས་འབྲུངས་པ་ཡིན། །ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ནི་མདོར་བསྐྱུས་ན། །རྒྱལ་པོ་ཡེ་ཤེས་
ཆོགས་ལས་འབྲུངས། །ཞེས་དང་། ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་༣༣ ་ལས། དེ་ལ་འཁོར་བ་
ལ་མི་གནས་པ་ནི། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་དོན་དམ་ལ་བརྟེན་པའི་ལམ་
ཀྱི་རིམ་པ་དང་། ཐབ་མོའི་ལམ་ཞེས་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་
ཆ་ཞེས་པ་ནམས་ཀྱིས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ལ། ཞེ་བ་མུང་འདས་ལ་མི་གནས་པ་ནི།
རི་སྟོད་པ་རིག་པའི་ཤེས་རབ་དང་། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ལམ་ཀྱི་རིམ་པ་
དང་། རྒྱ་ཆེ་བའི་ལམ་དང་། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་དང་། ཐབས་ཀྱི་ཆ་ཞེས་པ་ནམས་
ཀྱིས་བསྐྱབ་དགོས། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་བསགས་དུས་ནི། གཞུང་ཆེན་

མོ་པལ་ཆེ་བར་བསྐྱལ་ཆེན་གངས་མེད་གསུམ་དུ་བཤད་དེ། མཛོད་ལས། དེ་གངས་
མེད་གསུམ་ལ་སངས་རྒྱལ། །ཞེས་དང་། ལྷ་སྐྱབ་ཀྱིས། བསྐྱལ་བ་གངས་མེད་གསུམ་
དུ་ཆོགས་བསགས་ཏེ། །ཞེས་སོགས་མང་བའི་བྱིར། ས་མཆོམས་ཡང་ཡོད་དེ། མོས་
སྟོན་ལ་གངས་མེད་དང་པོ། མ་དག་ས་བདུན་ལ་གངས་མེད་གཉིས་པ། དག་ས་གསུམ་
ལ་གངས་མེད་གསུམ་པའི་ཆོགས་རྫོགས་པར་བྱང་རྒྱབ་སེམས་དཔའི་སྡེ་སྟོན་ལས་
བཤད་པའི་བྱིར། གཞན་ཡང་། གངས་མེད་བཞི་དང་སོ་གསུམ་དང་། བཞི་བརྒྱུ་ཆོགས་
བསགས་པར་བཤད་པའང་ཡོད་དེ། དེ་ལྟར་བཤད་ཚུལ་ཀུན་མཁྱེན་པར་བྱིན་སྐབས་
གཉིས་པའི་མཐའ་དཔྱོད་དུ་གསལ་བའི་བྱིར། དེ་དག་གི་འདྲེན་ཚུལ་ཡོད་དེ། བྱང་སེམས་
ཆོགས་ལམ་འབྲིང་ཆེན་པོ་སྟོར་ལམ་པ་གསུམ་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་གངས་མེད་དང་པོའི་ཆོགས་
རྒྱུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་དང་། མ་དག་ས་བདུན་གྱི་བྱང་སེམས་བདུན་རེ་རེའི་རྒྱུད་
ཀྱི་གཉིས་པའི་ཆོགས་རྒྱུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་གསུམ་སྟེ་བདུན་གསུམ་ཉེར་གཅིག་
དང་། དག་སའི་བྱང་སེམས་གསུམ་རེ་རེའི་རྒྱུད་ཀྱི་གསུམ་པའི་ཆོགས་རྒྱུང་འབྲིང་ཆེན་
པོ་གསུམ་གསུམ་སྟེ་དགུ་བསྟོམས་པས་སུམ་ཅུ་ཅ་གསུམ་དུ་འགྱུར་བ་གང་ཞིག་དང་
པོ་དང་གསུམ་པའི་གངས་སྤར་བཞིན་ལ་མ་དག་ས་བདུན་གྱི་བྱང་སེམས་བདུན་རེ་རེའི་
རྒྱུད་ཀྱི་གཉིས་པའི་ཆོགས་ལ་རྒྱུང་དུ་འབྲིང་ཆེན་པོའི་རྒྱུང་དུ་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་བཞི་
བཞི་སྟེ་བདུན་བཞི་ཉེར་བརྒྱད་བྱས་པས་བཞི་བརྒྱུ་འགྱུར་བའི་བྱིར་ཏེ། །དེ་ལྟར་རྩེ་
བརྒྱན་རེད་མདའ་བའི་རྒྱུད་སྒྲ་མའི་འགྲེལ་པར་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་ཤེས་བྱེད་དང་
བཅས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་ལྟར་བཤད་ཚུལ་མང་ཡང་གངས་མེད་གསུམ་དང་བཞི་
བརྒྱའི་ཆོགས་དེ་དག་ཐམས་ཅད་གངས་མེད་གསུམ་གྱི་ཆོགས་སུ་བསྐྱུ་སྟེ། དུས་ཀྱི་
ཁྱད་པར་དེ་དག་ནི་བསག་བྱའི་ཆོགས་ཆེ་རྒྱུད་གི་དབང་གིས་མ་ཡིན་གྱི་གསོག་པ་པོའི་
སྟེའི་འདུག་པ་སྤྱར་བྱལ་གྱི་དབང་གིས་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། དཔེར་ན། མི་སྟོབས་ལྡན་

གྲིས་ཉིན་གཅིག་ལ་སྐྱབ་ཕྱབ་པའི་བྱ་བ་མི་སྟོབས་ཚུང་གིས་ཉིན་ཞག་བདུན་ལོངས་པར་
 སྐྱབ་དགོས་པའང་ཡོད་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བསྐྱལ་ཆེན་གངས་མེད་གསུམ་ཞེས་
 པའི་བསྐྱལ་ཆེན་ཡོད་དེ། བར་བསྐྱལ་བརྒྱད་ཅུ་ཆོང་བའི་དུས་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཛོད་
 ལས། དེ་དག་བརྒྱད་ཅུ་ལ་བསྐྱལ་ཆེན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གངས་མེད་ཀྱི་དོན་
 ཡོད་དེ། སྦྱིར་གངས་མེད་ལ་བགྱང་དུ་མེད་པའི་གངས་མེད་དང་། གངས་ཀྱི་གནས་དྲུག་
 ཅུར་ཕྱིན་པའི་གངས་མེད་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱི་མ་ལ་བྱེད་པར་ཕྱབ་དགོངས་ལས་བཤད་
 པའི་ཕྱིར། གངས་ཀྱི་གནས་དྲུག་ཅུ་ནི་མཛོད་ཀྱི་མཐའ་དཔྱོད་དུ་གསལ། གངས་མེད་
 གསུམ་ཀྱི་ཆོགས་གསོག་པའི་མགོ་ཚུམ་པ་ལ་བྱང་སེམས་ཆོགས་ལམ་འབྲིང་ཐོབ་
 དགོས་ཏེ། དེ་ལ་བྱང་ཆོས་བཞི་ལྟ་བུ་ཀྱི་ཆོགས་ལམ་ཐོབ་དགོས་པ་གང་ཞིག་དེ་འབྲའི་
 ཆོགས་ལམ་དེ་ཆོགས་ལམ་འབྲིང་ནས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཐེག་བསྐྱུས་
 ལས། བཟང་ཉ་དང་སྟོན་པའི་སྟོབས་ཅན་དང་། །སེམས་རྩ་བརྟན་བྱང་པར་འགོ་བ་
 ཡིས། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གངས་མེད་གསུམ། །ཀུན་ཏུ་ཚུམ་པར་མཛོད་པ་ཡིན། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། བྱང་ཆོས་གསུམ་པ་སེམས་བརྟན་པའི་བྱང་ཆོས་
 ཐོབ་པ་ལ་གསེར་ལྷ་བྱའི་སེམས་བསྐྱེད་ཐོབ་དགོས་པའི་ཕྱིར། །གསུམ་པ་བསགས་
 ཚུལ་ནི། ཐུན་མོང་བ་ལྟར་ན། པལ་ཆེར་ཐེག་དམན་ལུགས་ལྟར་ལ་ས་མཆམས་ཀྱི་བྱང་
 པར་འབྱེད་དགོས་པར་གསལ་ཏེ། མར་མེ་མཛོད་ལ་བརྟེན་ནས་གསུམ་པའི་ཆོགས་
 བསགས་ཤིང་ལུང་བརྟན་དང་ས་བརྒྱད་པ་ཐོབ་པར་ལུང་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་
 ལས། གང་ཆེ་མར་མེ་མཛོད་ཀྱིས་ང། །ལུང་བརྟན་གྱུར་པ་དེ་ཡི་ཆེ། །ས་བརྒྱད་པ་ནི་
 ཐོབ་གྱུར་ཏེ། །དབང་བཅུ་དག་ཀྱང་ཐོབ་པར་གྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། །ཐུན་མོང་
 མ་ཡིན་པའི་ལུགས་ལྟར་ན། རྒྱལ་སྐས་གཞོན་ནུ་བཙུན་འབྲུས་སྟོན་དུ་གྱུར་ཆེ་དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པ་བྱང་པོ་ཆེན་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་གངས་མེད་དང་པོའི་ཆོགས་བསགས་པས་

ས་དང་པོ་ཐོབ། ཆོང་དཔོན་ཤེས་རབ་བཟང་དུ་གྱུར་ཆེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དགོན་
མཆོག་ཡན་ལག་ལ་བརྟེན་ནས་གཉིས་པའི་ཆོགས་བསགས་པས་མ་དག་ས་བདུན་ཐོབ།
གམ་ཟེའི་ཁྱེལ་སྤྱོད་དུ་གྱུར་ཆེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མར་མེ་མཛད་ལ་བརྟེན་ནས་གསུམ་
པའི་ཆོགས་བསགས་ཅིང་ལུང་བསྟན་བརྟེན་ཏེ་དག་ས་གསུམ་རིམ་གྱིས་ཐོབ་པ་ཡིན་
ཏེ། དེ་ལྟར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྡེ་སྟོད་ལས་བཤད་པའི་བྱིར། བྱངས་མེད་རེ་རེ་
ལའང་སངས་རྒྱས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ལ་བསྟེན་བཀྱར་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་སའི་ཡོན་ཏན་
སྡེ་ཆོན་བཅུ་གཉིས་སོགས་གྱིས་བྱུང་པའི་བྱིར་རོ། །གསུམ་པ་སངས་རྒྱས་ཚུལ་ལ་
གཉིས། ཐེག་དམན་དང་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལུགས་སོ། །དང་པོ་ནི། སྟོན་པ་འདི་སྟོན་ཆོགས་
ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་བྱངས་མེད་གསུམ་གྱི་ཆོགས་རྫོགས་ཤིང་། དེ་ནས་སྤྱིར་
བསྐལ་པ་བརྒྱུར་མཆོན་བཟང་གི་རྒྱ་སྐབ་དགོས་པ་ལ་སྟོན་པས་སངས་རྒྱས་སྐར་རྒྱལ་
བསྟོད་པས་བསྐལ་ཆེན་དགའི་ཆོགས་འདུམ་སྟེ། བསྐལ་ཆེན་གོ་གཅིག་ལ་མཆོན་བཟང་
གི་རྒྱ་བསྐབས་ནས་བྱང་སེམས་ངེས་གནས་སུ་གྱུར། མཐར་དོན་མེད་གདན་གྱི་སྟོ་ལ་མཛོན་
བར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པའི་ཚུལ་ཡོད་དེ། སྤིང་པ་ཐ་མའི་ཆེ་ཆུ་བོ་ན་རྩུ་ནའི་
འགམ་དུ་ལོ་བྱག་དཀའ་བ་སྤྱད་ནས་གྲོང་པའི་བུ་མོ་དགའ་མོ་དང་། དགའ་སྟོབས་མ་
ལས་བ་མཆོག་སྟོང་གི་འོ་མ་ལན་བཅུ་བྱག་ཏུ་ཉིང་ཁུར་བྱས་པའི་འོ་མ་བཞེས་ཏེ་སངས་
རྒྱས་པའི་མཛད་པ་སྟོན་པའི་དུས་ལ་བབ་པར་མཁྱེན་ནས། མ་ག་ཏ་དོན་མེད་གདན་དུ་
བྱོན་ནས་རྩ་འཛོང་གི་ཁྱེལ་བཀྱ་ཤེས་ལས་རྩ་ཀྱ་ཤ་བཞེས་པ་ལ་གདན་མཛད་ནས། རི་
སྤིང་ཟག་མེད་མ་ཐོབ་པ། །དེ་སྤིང་སྤྱིལ་གྱང་བཞེག་མི་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། དེ་
ནས་སྤིང་པ་ཐ་མའི་ཆེ་དོན་མེད་གདན་གྱི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཤིང་བྱང་དུ་གཤེགས་ནས་སྟོད་ལ་
བདུད་བརྱལ། མཆོན་གྱང་ནས་མཉམ་བཞག་ཐུན་གཅིག་ལ་སྦྱོར་ལམ་དོད་ནས་མཐོང་
སྟོམ་གསུམ་རིམ་གྱིས་ཐོབ་སྟེ། ཟད་མི་སྤྱི་ཤེས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བར་བསམ་གཏན་ཐུན་

གཅིག་ལ་མངོན་དུ་བྱས་ཏེ་ཐོ་རེངས་སྐྱ་རེངས་འཆར་ཀའི་ཆེ་མི་སློབ་ལམ་མངོན་དུ་
 བྱས་ནས་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་ན། དང་པོ་སེམས་བསྐྱེད་
 པ་ནས་མཆོན་གྱང་མཉམ་པར་བཞག་ཁའི་བར་ཆོགས་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་དང་།
 མཉམ་བཞག་ལ་སྐྱེ་འཕགས་གཉིས་ཀའི་གནས་སྐབས་ཡོད་ཅིང་། རྫོང་ལྷ་བུའི་ཉིང་རེ་
 འཛིན་ཚུན་ཆད་གྱི་འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་ནི་སློབ་པ་དང་། དེ་ཡན་ཆད་གྱི་དེ་ནི་མི་
 སློབ་པའི་གནས་སྐབས་སུ་འདོད་དགོས་པའི་ཕྱིར། མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་གྱི་བྱང་པར་
 འོག་ཏུ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་ཐེག་ཆེན་ལུགས་ནི་སྟོན་པ་གང་དུ་སངས་རྒྱས་
 པའི་གནས་ཡོད་དེ། གནས་གཙང་ལྗེ་སྤང་གི་དབང་ལྷག་ཆེན་པོའི་གནས་འོག་མིན་
 ལྷག་པོ་བཀོད་པའི་ཞིང་ཁམས་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལྷ་ས་བཀའ་འགྱུར་རྒྱུད་འབྲུམ་
 ༼མ༽པ་ ༡༡༩ ༽ལས། གཙང་མ་རིགས་དག་སྤངས་པ་ཡི། ༼འོག་མིན་གནས་མཆོག་
 ཆེན་པོ་དེར། ༼ཡང་དག་སངས་རྒྱས་དེར་སངས་རྒྱས། ༼སྐལ་མེད་སྐྱེ་བོ་གདུལ་བའི་
 ཕྱིར། ༼སྐལ་བ་པོ་ནི་འདིར་སངས་རྒྱས། ༼སངས་རྒྱས་ཀུན་གྱི་བཞུགས་པའི་གནས། ༼གཙང་
 མ་རིགས་དག་ནམ་སྤངས་པ། ༼འཛིག་རྟེན་ལས་གྱིས་མཐར་གྱུར་པ། ༼འོག་མིན་འབར་
 བའི་གཞལ་ཡས་ཁང་། ༼ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གནས་དེར་རི་ལྷར་སངས་རྒྱས་ཚུལ་
 ཡོད་དེ། ལྷར་ལྷར་ཆོགས་ལམ་ནས་ས་བཅུ་བའི་བར་དུ་གངས་མེད་གསུམ་གྱི་ཆོགས་
 རྫོགས་ཏེ། སྤོང་པ་ཐ་མའི་ཆེ་སྐྱག་པོ་བཀོད་པར་འོད་ཟེར་ཆེན་པོའི་དབང་བསྐྱར་ཐོབ་
 ཅིང་རྒྱན་མཐའི་ཡེ་ཤེས་མངོན་དུ་བྱས་ནས། དེའི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ལ་ཆོས་སྐྱའི་
 བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་འོངས་སྐྱོད་རྫོགས་པའི་སྐྱར་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་
 པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟུན་མོང་བ་ལ་ཞིབ་ཆ་དགོས་ཤིང་། ཟུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལུགས་
 ལ་བཤད་ཚུལ་གཞན་ཡང་ཡོད་དེ། གཞི་སྤྱིང་མེ་ཉོག་གིས་བརྒྱན་པའི་ཞིང་ཁམས་སུ་
 འོངས་སྐྱ་ནམ་སྤང་གངས་ཅན་འཆོའི་སྐྱར་སངས་རྒྱས་ཚུལ་པལ་ཆེར་སོགས་ལས་

བཤད་པའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱས་པའི་དུས་ཡོད་དེ། ཐུན་མོང་བ་ལྟར་ན་བསྐལ་བ་འདི་དང་།
ཐུན་མོང་མ་ཡིན་བ་ལྟར་ན་བསྐལ་བ་དཔག་མེད་ཀྱི་སྤྲོ་རོལ་དུ་སངས་རྒྱས་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དེ་ལ་འདིར་འགོ་བ་མཐའ་དག་འཁོར་བའི་སྤྱག་བསྐལ་ལས་བསྐལ་ཏེ་རང་ཉིད་
ཀྱིས་ཉིད་པའི་འབྲས་བུ་མཆོག་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ལ་འགོད་པར་བཞེད་པའི་སྤྱགས་
ཇི་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པ། འགོ་བ་མཐའ་དག་གི་མགོན་སྐུ་བས་དམ་བ་བདག་ཅག་གི་སྟོན་
པ་མཉམ་མེད་ཤྱ་གུ་སེང་གོ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་སྤྱིད་པའི་སྤྱག་བསྐལ་མ་ལུས་པར་གཞོམ་པའི་
ཐབས་སུ་སྐལ་བ་དང་ལྡན་པའི་གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ་མད་དུ་བྱུང་བའི་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་
བདུད་ཅི་ཇི་སྟེད་ཅིག་བཀའ་བསྩལ་བ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་ཆེས་མཆོག་དུ་གྱུར་པ་ནི།
ཤེར་བྱིན་ཀྱི་མདོ་སྡེ་རིན་པོ་ཆེ་འདི་ཉིད་ཡིན་ཏེ། འབྲེལ་བཤད་ཆོག་གསལ་པ་༩ ་ལས།
བཅོམ་ལྡན་འདས་ཤྱ་གུའི་རྒྱལ་པོ་སྤྱགས་ཇིའི་སྤྱགས་བརྒྱན་པ་དེས་འགོ་བ་ཐམས་ཅད་
མདོན་པར་མཐོ་བ་དང་ངེས་པར་ལེགས་པ་ལ་འགོད་པའི་ཐབས་སུ་གྱུར་པ་རང་རང་གི་
རིགས་དང་ཇིས་སུ་མཐུན་པའི་ཆོས་བསྟན་པ་ཇི་སྟེད་ཆོས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་
སྟོང་བསྟན་པ་རྣམས་ལས་རབ་དང་ཕུལ་དང་། གཙུ་བོ་དང་། བྱལ་བ་ཉིད་ནི་ཤེས་
རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་སྟེ། དེར་གང་མ་བསྐྱས་པའི་དོན་འགའ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་
རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དེ་ལ་སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་ཇི་སྟེད་
ཅིག་བཀའ་སྩལ་བ་ལས། རབ་དང་ཕུལ་དུ་གྱུར་པ་ནི་ཤེར་བྱིན་ཀྱི་མདོ་སྡེ་རིན་པོ་ཆེ་
འདི་ཉིད་ཅེས་མཆོག་དུ་བསྐྱགས་པ་ལྟར། འཕགས་པོད་ཀྱི་མཁས་དབང་རིམ་བྱོན་རྣམས་
ཀྱིས་པར་བྱིན་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་འདི་ཉིད་གཞུང་ཀྱན་ཀྱི་གནས་གང་དུ་བསྐྱབ་པའི་གཞི་
མངས་ལྟར་གཅིགས་སུ་མཛད་ཅིང་། དེ་ཡང་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་ལྟར་ཤེར་བྱིན་ཀྱི་མདོ་
སྡེའི་དངོས་བསྟན་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་དོན་གཏན་ལ་འབེབས་པར་དཔལ་མགོན་ལྷ་སྐུ་བ་ཀྱིས་
རིགས་ཆོགས་དུག་མཛད་པ་དང་། སྤྱས་དོན་མདོན་ཉོགས་ཀྱི་དོན་གཏན་ལ་འབེབས་

བར་རྗེ་བཙུན་མི་པམ་མགོན་པོས་བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་མཛད་པའི་
 སློན་ས་ཤེར་ཕྱིན་མདོ་སྡེའི་འཆད་ཉན་རྒྱས་པ་མཛད་ལ། སྤྱིར་སྡེ་དུས་འཕགས་ཡུལ་
 ན་ཤེར་ཕྱིན་མདོ་སྡེའི་དགོངས་པ་རི་ལྟར་འབྲེལ་པའི་སློལ་མི་འདྲ་བ་གསུམ་བྱུང་བར་
 སྤང་སྟེ། དབྱིག་གཉེན་གྱི་མཛད་པར་གྲགས་པའི་ཡུམ་གསུམ་གནོད་འཛེམས་སུ་ཤུ་
 རིའི་བྱ་སོགས་དང་བཟོ་སྒྲིང་གི་སློན་ས་འཆད་ཚུལ་བཙུ་གཅིག་སྟེ། སློན་གསུམ་དང་།
 གངས་བཙུ་གཅིག་གི་སློན་ས་ཡུམ་གྱི་མདོ་བཟུལ་ཞིང་། འཆད་ཚུལ་གཉིས་པ། སློབ་
 དཔོན་སྟོགས་གྱི་སྒྲུང་པོ་བརྒྱད་སྟོང་པའི་འབྲེལ་བ་དོན་བསྟུས་སུ། དོན་ཆོན་བརྒྱད་དུ་
 བསྟུས་ནས་ཡུམ་དོན་འཆད་ལ། དེ་དག་གི་ཚུལ་རྒྱས་པ་འོག་ཏུ་གཞུང་དངོས་གཞིའི་
 སྐབས་སུ་གསལ་བས་འདིར་སློབ་པའི་ངལ་བ་མ་བྱས་སོ། །འཆད་ཚུལ་གསུམ་པ་ནི།
 རྒྱལ་ཆ་བ་མི་པམ་མགོན་པོས་བསྟན་བཅོས་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་སོགས་བྱམས་ཆོས་སྡེ་
 ལུ་དང་། བསྟན་བཅོས་འདིའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ཏེ་འཛེམ་སྒྲིང་མཛེས་པའི་རྒྱན་དུག་གི་
 ཡ་གྲུལ། རྒྱ་ཆེན་སྟོད་པའི་སློལ་འབྲེད་ཀྱི་ཤིང་རྟ་སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་
 གྱིས་དེའི་དགོངས་པ་འབྲེལ་པའི་བསྟན་བཅོས་ས་སྡེ་ལུ་དང་། སློམ་རྣམ་གཉིས་སོགས་
 མང་དུ་བཅུམས་པ་དང་། ཀུན་མཁྱེན་དབྱིག་གཉེན་སོགས་མཁས་དབང་གསེར་རིའི་
 སྤང་བ་ལྟར་བྱོན་པ་དག་གིས་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་ཚུལ་རྒྱས་པར་མཛད་ལ། དེ་ལ་ཐོགས་མེད་
 སྟེ་མཆེད་གྱིས་ཡུམ་དོན་མདོ་དང་རྒྱན་སྐུར་པའི་འབྲེལ་བ་མ་མཛད་ཀྱང་། འཕགས་པ་
 ཐོགས་མེད་གྱིས་བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་འདིའི་ཐོག་པ་ཆེན་པོའི་ས་
 ལམ་བཟོད་ཚུལ་ལ་གཞིར་བཅོལ་ཏེ། ས་སྡེ་ལུ་སློམ་རྣམ་གཉིས། དེ་བཞིན་སློབ་དཔོན་
 དབྱིག་གཉེན་ཞབས་གྱིས་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་བཅས་མཛད་དེ་ཚུལ་དེ་གསལ་བར་མཛད། དེ་
 ནས་སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་རང་ལས་སློབ་མ་མཁས་པ་བཞི་བྱུང་བས་ནང་ནས་པར་
 ཕྱིན་རང་ལ་མཁས་པ་འཕགས་པ་རྣམ་གྲོལ་སྡེ་དེ་ཉིད་གྱིས་ཡུམ་དང་རྒྱན་སྐུར་པའི་

འགྲེལ་བ་ཉི་ཁྲི་སྟངས་བའདི་ཉིད་ལ། མདོ་རྒྱན་རྒྱར་བའི་སྟོང་ནི་སྟོབ་དཔོན་འདིས་ཐོག་
མར་གཏོད་པར་སྒྲེང་། དེ་རྗེས་རིམ་བཞིན་བཙུན་བ་གྲོལ་སྡེ་དང་སྟོབ་དཔོན་སེལ་བཟང་
པོ་སོགས་ཀྱིས་རྒྱན་འགྲེལ་མང་དུ་མཛད་དེ་འཕགས་ཡུལ་ན་མདོ་རྒྱན་རྒྱར་བའི་འགྲེལ་
བ་བཙུག་གིས་དང་། མ་རྒྱར་བ་དགུ་བཅས་གྲགས་ལ། གཞན་ཡང་བཅ་གྲུབ་རྣམས་ཀྱིས་
རྒྱ་འགྲེལ་ཉེར་གཅིག་སོགས་གྲངས་ལས་འདས་བ་ཞིག་མཛད་བ་ཡིན་ན་ཡང་། རྒྱ་དུས་
འཕགས་ཡུལ་ན་རྒྱན་འགྲེལ་མཛད་བ་སྐར་ཆོགས་ལྟར་བྱོན་པའི་ཁྲི་དུ་བྱེད་ཀྱི་ཉི་ལྔ་ལྟར་
བཙུན་བ་ནི་འཕགས་བ་རྣམས་གྲོལ་སྡེ་དང་། སྟོབ་དཔོན་སེལ་བཟང་པོ་རྣམས་གཉིས་ཡིན་
ཏེ། ཕྱིས་བྱུང་འཕགས་བོད་ཀྱི་མཁས་དབང་རྣམས་ཀྱིས་གཙོ་བོ་འཕགས་སེང་གཉིས་
ལ་ཆད་མར་གཟུང་ཞིང་། ལྷག་པར་ཀུན་མཁྱེན་གཉིས་བ་ཤར་ཙོང་ཁ་བ་སྟོ་བཟང་གྲགས་
བ་ཡབ་སྐུ་རྗེས་འབྲངས་དང་བཅས་བས་ནི། འགྲེལ་མཛད་འདི་གཉིས་འགྲེལ་མཛད་
ཀུན་གྱི་ནང་ནས་མཆོག་དུ་བསྐྱབས་པར་མཛད། དེ་ལ་འཕགས་བ་རྣམས་གྲོལ་སྡེ་ཐོགས་
མེད་ཀྱི་སྐྱེ་ཆའི་སྤྱད་དང་། ཐོགས་མེད་ཀྱི་སྟོབ་མ་ཆོས་འབངས་ཞེས་པའི་མཁས་དབང་
དེས་བསྟན་བ་རྒྱ་ཆེར་སྡེལ་བཞིན་པའི་སྐབས་ལ་བྱོན་བ་ཡིན་ནོ། །

༢༡། །གངས་ཅན་གྱི་ལྗོངས་སུ་ཤེར་བྱེན་མདོ་སྡེའི་འཆད་ཉན་ཇི་ལྟར་
དར་བའི་ཚུལ་ལ་དབྱད་བ་ནི།

བོད་གངས་ཅན་གྱི་ལྗོངས་སུ་ཤེར་བྱེན་མདོ་སྡེའི་འཆད་ཉན་ཇི་ལྟར་དར་བའི་ཚུལ་
ནི། དེ་ཡང་འཇམ་དཔལ་ཙ་རྒྱུད་སོགས་མདོ་རྒྱུད་དུ་མ་ནས་བོད་དུ་རྒྱལ་བའི་བསྟན་
བ་ཇི་ལྟར་དར་བའི་ཚུལ་གསལ་བར་ལུང་བསྟན་ཅིང་། ལུང་པར་ཤེར་བྱེན་གྱི་མདོ་སྡེ་
རིན་པོ་ཆེར་རྣམས་རྒྱུར་བ་སྐོམ་པའི་པན་ཡོན་བཙུ་བཞི་གསུངས་བ་རྣམས་གཟེགས་
ནས། སྟོབ་དཔོན་ཕྱོགས་ཀྱི་སྤང་པོས་བརྒྱད་སྟོང་པའི་དོན་རྣམས་དོན་ཆན་སོ་གཉིས་

སུ་བསྐྱུས་ཏེ་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ལ་བརྒྱད་སྟོང་དོན་བསྐྱུས་མཛད། ཁ་ཆེ་མཆེ་བའི་
 སྡེ་ཡུམ་གསུམ་སྟེ། འབྲུམ། ཉི་ཁྱི་ལྷ་སྟོང་པ། ཁྱི་བརྒྱད་སྟོང་པ་གསུམ་གྱི་དོན་རྣམས་
 སྟོན་གསུམ་དང་རྣམ་གྲངས་བཅུ་གཅིག་གིས་སྟོན་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ལ་ཡུམ་གསུམ་
 གཞུང་འགྲེལ་གཞོན་འཛོམས་མཛད་དོ། །གཞོན་འཛོམས་གཉིས་ནི་ཡུམ་གསུམ་གཞུང་
 འགྲེལ་གཞོན་འཛོམས་དང་། འབྲུམ་རྒྱུད་པའི་གཞུང་འགྲེལ་གཞོན་འཛོམས་ཞེས་པ་འདི་
 གཉིས་ཡིན་ལ། སྡེ་མའི་མཛད་པ་པོ་ནི་དྲིལ་སེ་སྟེ་ཁ་ཆེ་མཆེ་བའི་སྡེ་ཡིན་ཅིང་། ཕྱི་མའི་
 མཛད་པ་པོ་ནི་རྒྱལ་པོ་ཁྱི་སོང་སྟེ་བཅན་ཡིན་ནོ། །སྡེ་མ་ནི་འབྲུམ། ཉི་ཁྱི་ལྷ་སྟོང་པ། ཁྱི་
 བརྒྱད་སྟོང་པ་སྟེ་ཡུམ་གསུམ་གྱི་གཞུང་འགྲེལ་ཡིན་ལ། ཕྱི་མ་ནི་འབྲུམ་རྒྱུད་པའི་གཞུང་
 འགྲེལ་ཡིན་ནོ། །མཁས་མཆོག་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་སེམས་ཅམ་པའི་ལུགས་སུ་ཉི་ཁྱི་
 གཞུང་འགྲེལ་མཛད། འདི་ལ་སྟོབ་དཔོན་ཞི་བ་འབྱུང་གནས་གྱིས་ཉི་ཁྱི་གཞུང་འགྲེལ་
 སེམས་ཅམ་པའི་ལུགས་སུ་མཛད་པ། སྟོབ་དཔོན་འཕགས་པ་གྲོལ་སྟེས་ཉི་ཁྱི་དང་བསྟན་
 བཅོས་མདོན་རྟོགས་རྒྱུ་རྒྱུར་བའི་འགྲེལ་པ་དབྱུ་མ་པའི་ལུགས་སུ་བཀའ་བར་མཛད།
 དེ་ཡང་སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་སེམས་ཅམ་པའི་ལུགས་སུ་འགྲེལ་པ་མཛད་པ་
 ཡུམ་དོན་རྗེ་ལྷ་བ་བཞིན་བྲས་པ་མིན་པར་མཐོང་ནས་ཡིན་པས་སོ། །བཙུན་པ་གྲོལ་
 སྟེས་མདོའི་ཆོག་དོན་མཐའ་དག་ཆང་བར་མ་རྟེན་པར་རང་གིས་རྗེ་ལྷ་རྟེན་པ་དང་རྗེས་
 སུ་མཐུན་པར་ཉི་ཁྱིའི་རྣམ་འགྲེལ་མཛད། ཉི་ཁྱིའི་རྣམ་འགྲེལ་འདི་བཙུན་པས་མཛད་པ་
 ཡིན་མིན་ལ་མཁས་པའི་གསུང་འདྲ་མིན་གཉིས་སྤང་དོ། །སྟོབ་དཔོན་སེང་བཟང་གིས་
 བརྒྱད་སྟོང་འགྲེལ་ཆེན་དང་འགྲེལ་རྒྱུད་དོན་གསལ་མཛད་དོ། །ཡུལ་དབྱུད་པའི་པན་
 ཡོན་གྱི་སྐབས་སྟོན་པ་ཐུང་ན་ལས་འདས་པའི་རྩལ་བཞེས་པའི་འོག་ཏུ་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་
 མདོ་སྟེ་འདི་ཉིད་དབྲུས་ནས། སྟོན་དང་། དེ་ནས་བྱང་དང་། བྱང་ནས་བྱང་དུ་དར་བའི་
 ལུང་བསྟན་པ་ལྟར། ཕྱི་ལོ་བརྒྱ་པ་བཞི་པ་ནང་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་རབས་ཉིར་བརྒྱད་པ་ལྟ་

ཐོ་ཐོ་རི་གཉན་བཅན་གྱི་སྐབས་མདོ་སྡེ་དཔང་སྟོང་ཕྱག་རྒྱ་པ་སོགས་རྒྱལ་པོའི་ཕྱག་
ཏུ་སོན། དེ་ནས་གཟུང་གདུང་རབས་ལྷ་ཙམ་སོང་བ་ན་བོད་དུ་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་དར་
བའི་ལུང་བསྟན་བྱུང་བས་བོད་དུ་རྒྱལ་བསྟན་སྐྱུར་དུ་དབུ་བརྟེས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་འགྲིགས་
ཤིང་། དེ་ཕྱི་ལོ་བརྒྱ་ཕྱག་བདུན་པ་ནང་རྒྱལ་རབས་སོ་གསུམ་པ་འཕགས་མཆོག་ཕྱག་
ན་བརྒྱའི་ནམ་འབྲུལ་ཆོས་རྒྱལ་སྟོང་བཅན་སྐམ་པོའི་སྐབས་བོད་དུ་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་
རིན་པོ་ཆའི་ཉིན་བྱེད་གསར་དུ་བཞད་ལ། དེ་རྗེས་ཕྱི་ལོ་བརྒྱ་ཕྱག་བརྒྱད་པ་ནང་ཆོས་
རྒྱལ་ཁྱི་སྟོང་ལྗེ་ཏུ་བཅན་གྱིས་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་སྐུ་རིང་ལ་ཤེར་བྱིན་རྒྱས་པ་འབྲུམ་གྱི་མདོ་
སྡེ་དང་བསྟན་བཅོས་མདོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་འདི་ཉིད་གསར་དུ་ལེགས་སྐྱར་ནས་
བོད་རྟེན་དུ་བསྐྱར་བ་ལྟར། ཆོས་རྒྱལ་ཁྱི་སྟོང་ལྗེ་ཏུ་བཅན་རང་གིས་ཀྱང་འབྲུམ་གྱི་
འབྲེལ་པ་གཞོད་འཛོམས་སུ་གྲགས་པ་འདི་ཉིད་མཛད་ལ། འདི་ནི་བོད་ཀྱི་མཁས་པས་
ཡུམ་འབྲེལ་མཛད་པའི་ཐོག་མ་ཡིན། དེ་ནས་དུས་ཕྱིས་བསྟན་པ་ཕྱི་དར་གྱི་སྐབས་ལྷ་
ལྷ་མ་བྱང་ཚུབ་འོད་ཀྱི་ཡབ་མངའ་རིས་ཆོས་རྒྱལ་ལྷ་སྡེའི་སྐབས་ལོ་ཆེན་རིན་ཆེན་བཟང་
པོས་ཤེར་མདོ་མང་པོ་ལེགས་སྐྱར་ནས་བོད་རྟེན་དུ་བསྐྱར་ཅིང་། དེ་དང་དུས་མཚུངས་
ཁ་ཆེ་པའི་ཆེན་གྱིས་སློབ་དཔོན་སེང་བཟང་གིས་མཛད་པའི་བརྒྱད་སྟོང་འབྲེལ་ཆེན་
ཡང་བསྐྱར་ལ། དེ་ནས་མངའ་རིས་ཆོས་རྒྱལ་གྱི་གདུང་རྒྱུད་ལྷ་ལྷ་མ་བྱང་ཚུབ་འོད་
ཀྱིས་འཕགས་ཡུལ་ནས་དཔལ་མར་མེ་མཛད་ཨ་ཏི་ཤ་ཆེན་པོ་བོད་དུ་གདན་དངས་པ་
ལྟར། དཔལ་ལྷན་ཨ་ཏི་ཤས་བསྟན་བཅོས་མདོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་བརྗོད་དོན་
ཐོག་པ་ཆེན་པོའི་ས་ལམ་རི་ལྟར་བཞོད་ཚུལ་གྱི་མན་ངག་གི་གནད་མ་ལུས་པ་བྱམ་པ་
གང་བྱའི་ཚུལ་དུ་ཐུགས་སྐྱེས་བཀའ་གདམས་བསྟན་པའི་མེས་པོ་འབྲོམ་སྟོན་རྒྱལ་བའི་
འབྲུང་གནས་ལ་སྦྱལ་ཞིང་། འབྲོམ་གྱི་སློབ་བརྒྱུད་དུ་བཀའ་གདམས་གཞུང་པ་བ་དང་།
མན་ངག་པ་དང་ལམ་རིམ་པ་སྟེ་གསུམ་བྱུང་བ་ལས་ཨ་ཏི་ཤ་ལས་བརྒྱུད་པའི་པར་བྱིན་

གྱི་གཞུང་གི་འཆད་ཉན་གྱི་གཙོ་བོ་བཀའ་གདམས་གཞུང་པ་བའི་སྲོལ་གཏོད། དགེ་བའི་
 བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ་པོ་ཏོ་བ་ལས་རིམ་པར་བརྒྱུད་དེ། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོར་མ་ཆང་
 བ་མེད་པ་མངའ་བ་ཡིན་ལ་དེ་བཞིན་འགྲོ་མགོན་པག་མོ་གྲུ་པ་དང་ཀམ་དུས་གསུམ་
 མཐེན་པ། བུ་སྟོན་རིན་ཆེན་གྲུབ། བོ་དོང་ཕྱོགས་ལས་རྣམ་རྒྱལ། རྗེ་བཙུན་རེ་མདའ་
 བ་གཞོན་བུ་སྟོ་གོས། ལྷ་མ་འཇམ་དབྱངས་རིན་ཆེན་སོགས་ས་རྟིང་བཀའ་གསུམ་གྱི་
 ཁྲིད་དུ་ཤེར་ཕྱིན་ལ་ནང་བྱང་ཆུད་པའི་མཁས་དབང་མཐའ་ཡས་པ་བྱོན་པ་པལ་ཆེ་བའི་
 ཤེར་ཕྱིན་གྱི་གསུང་རྒྱན་མན་ངག་མ་ཆང་བ་མེད་པ་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོར་ཆུ་བོ་གཅིག་
 འདུས་ལྟ་བུར་མངའ་ལ། དེ་ཡང་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོ་མདོ་སྤྲོད་ཙོང་ཁའི་ཡུལ་ནས་དབུས་
 གཙང་ཁུལ་དུ་གཞུང་ཆེན་སྟོབ་གཉེར་ལ་བྱོན་ཁར། མཁན་པོ་རིན་ཆེན་དོན་གྲུབ་ཀྱིས།
 རྗེ་འདི་པ་ལ་མདོ་སྤྲོད་གསུང་གཞུང་ཆེན་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུ་གསན་བསམ་ཅི་ལྟར་མཛད་ཚུལ་
 ཞལ་གདམས་བསྐྱེད་པ་ན་ཡུམ་ཆེན་རྒྱས་འབྱིང་བསྐྱེད་གསུམ་གྱི་རྒྱན་དུ་གྱུར་པའི་
 མདོན་རྟོགས་རྒྱན་དང་པོར་བསྐྱབ་ཅིང་ནན་ཏན་བྱ་ཞེས་པར་ཕྱིན་ལ་ནན་ཆེར་གསན་
 སྦྱོང་མཛད་གལ་བཀའ་སྟོབ་ཐེབས་པ་ལྟར། རྗེ་ཉིད་ཀྱིས་ཐོག་མར་པར་ཕྱིན་གྱི་གཞུང་
 ལ་གསན་བསམ་དབྱིས་ཕྱིན་པར་མཛད་ལ། དེ་ཡང་སྐྱབས་དེར་དབུས་གཙང་སོགས་
 སུ་གཞུང་ཆེན་སྟོབ་གཉེར་གྱི་གདན་ས་གང་ཡོད་སར་བྱོན་ཏེ། པར་ཕྱིན་ལ་མཁས་པའི་
 ཡང་ཅེར་སོན་ནས་སྟེ་ཐང་བདེ་བ་ཅན་པའི་སྟོབ་དཔོན་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ་དང་། ཞང་
 ཆོས་སྟོབ་དཔོན་ཨོ་རྒྱན་པ། ལྷ་མ་འཇམ་དབྱངས་རིན་ཆེན། རྗེ་བཙུན་རེ་མདའ་བ་
 གཞོན་བུ་སྟོ་གོས། ཉང་སྟོན་ཀུན་དགའ་དཔལ་སོགས་མཁས་དབང་གང་ན་སུ་བཞུགས་
 པའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཏེ། མདོ་རྒྱན་དགོངས་འགྲེལ་དང་བཅས་པར་གསན་བསམ་
 མཐའ་ཆོད་པར་མཛད་དེ་དམ་པ་དེ་དག་གི་བཞེད་རྒྱན་མཐའ་དག་བུམ་པ་གང་བྱེད་
 ཚུལ་དུ་བུགས་ལ་མངའ་ཞིང་། རྗེ་རང་ཉིད་དབྱང་གངས་བཙུ་དབྱར་སོན་སྐབས་སྟེ་ཐང་

བདེ་བ་ཅན་དང་། དཔལ་ས་སྐྱ། འདར་བཟང་ཆོས་སྒྲེ། ངམ་རིང་ཆོས་སྒྲེ། དགའ་གདོང་
སོགས་གཞུང་ཆེན་སློབ་གཉེར་གྱི་གདན་ས་ཆེན་པོ་པལ་ཆེ་བར་པར་བྱེན་གྱི་གྲ་སྒྲོར་
མཛད་པ་ན། རིང་ནས་པར་བྱེན་ལ་མཁས་པར་སྦྱངས་པའི་མཁས་དབང་བགྲེས་པོ་སྟན་
གྲགས་ཅན་མཐའ་དག་ཀྱང་གདོང་ལྗེའི་དབང་པོ་མདུན་ན་རི་དྲགས་གྱི་ཆོགས་ལྟར་གྱུར་
ཅིང་། སྟན་པའི་གྲགས་པས་ས་སྟེང་དུ་བྱབ་ལ། བོད་གངས་ཅན་གྱི་མཁས་གྲུབ་ཀྱན་
གྱིས་གཙུག་རྒྱན་བཀྱར་བར་གྱུར་ཏོ། །དེ་ནས་སློབ་ཆོགས་རྒྱ་མཚོར་གཞུང་བཤད་
ཀྱང་རྒྱ་ཆེར་མཛད་ལ། མཁས་དབང་མང་པོས་རི་ལྟར་གསོལ་བ་བཏབ་པ་བཞེན་རྒྱན་
གྱི་འགྲེལ་བ་མཛད་པ་བཞེད་དེ་ཆོས་གྲུང་ཐང་གི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་བཀའ་དང་བསྟན་
བཅོས་བོད་སྐད་དུ་འགྱུར་རོ་ཅོག་དང་། སྟོན་བྱོན་བོད་ཀྱི་མཁས་པས་མཛད་པའི་བསྟན་
བཅོས་མཐའ་དག་ལ་གཟིགས་ཞིབ་གྱིས་རྗེ་བཙུན་གྱི་བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་
པའི་རྒྱན་དང་སིང་བཟང་གི་འགྲེལ་ཚུང་དོན་གསལ་སྦྱར་བའི་འགྲེལ་ཆེན་ལེགས་བཤད་
གསེར་གྱི་སྒྲིང་བ་ཞེས་སྟོན་ཆད་སྤྱད་ཀྱང་མ་ཐོན་པའི་ལེགས་བཤད་ཀྱི་སྒྲེས་ཆེན་པོ་
འདི་ཉིད་མཛད་ལ། དེ་ནས་རྗེ་ཉིད་གྱིས་པར་བྱེན་གྱི་བཤད་པ་རྒྱ་ཆེར་མཛད་པ་ན། རྒྱལ་
ཆབ་དར་མ་རིན་ཆེན་དང་། ཉང་ཐུགས་ཀྱི་སྤྱད་གཅིག་ཕུ་མཁས་གྲུབ་དགེ་ལེགས་
དཔལ་བཟང་རྣམ་གཉིས་ཀྱི་རྗེ་ཅོང་ཁ་བ་ཉིད་ཀྱི་ཐུན་མོང་མིན་པའི་བཞེད་སྟོལ་ཟེན་
བྲིས་སུ་མཛད་པ་ལྟར། རྒྱལ་ཆབ་དར་མ་རིན་ཆེན་གྱིས་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་བ་རྣམ་བཤད་
སྟེང་པོ་རྒྱན་དང་། ཐེག་མཆོག་སློ་འབྲེད་བཅས་དང་། མཁས་གྲུབ་དགེ་ལེགས་དཔལ་
བཟང་པོས་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་བ་རྣམ་བཤད་རྟོགས་དཀའི་སྤང་བ་བཅས་མཛད་པ་དང་།
དེས་ནས་དབུས་གཙང་སོགས་གདན་ས་ཆེན་མོ་རྣམས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་མཛད་པོ་རྣམས་
གྱིས་རྗེའི་ཐུན་མོང་མིན་པའི་པར་བྱེན་གྱི་བཞེད་སྟོལ་དར་ཞིང་རྒྱས་མཛད་པ་ཡིན་
ནོ། །དེས་ན། དེ་དག་གིས་རྗེས་སུ་འབྲངས་པའི་འཕགས་བོད་ཀྱི་བཤ་གྲུབ་གསེར་རིའི་

མེད་བ་ལྟ་བུ་བྱོན་པའི་དབུས་ན་ལྟོན་པོ་ལྟར་མངོན་པར་འཕགས་པ་ཕྱོགས་དུས་རྒྱལ་
བ་ཀྱན་གྱི་མཁའ་བཙུན་ལྟེ་རྒྱས་པའི་ཡོན་ཏན་གཅིག་ཏུ་བསྐྱས་པ་རང་ཅག་རྣམས་ཀྱི་འདྲེན་
པ་སྒྲ་ན་མ་མཆིས་པ་གངས་རིའི་ཁྲོད་ཀྱི་ཤིང་རྩ་ཆེན་པོ་ཡབ་གཅིག་རྒྱལ་བ་གཉིས་པ་
འཇམ་མགོན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཤར་ཙོང་ཁ་བ་སྒོ་བཟང་གྲགས་པ་ཞེས་མཆོན་ཉི་ཟླ་ལྟར་
གྲགས་པའི་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་གཞུང་ཆེན་མོ་དག་གི་དགོངས་དོན་རྣམས་
གང་ཟག་གཅིག་འཆང་རྒྱ་བའི་ཉམས་ལེན་གྱི་རིམ་པར་བྲིལ་བ་ལ། མདོ་ཕྱོགས་ན་ཅ་
འཇུག་གི་ཉི་ཀ་ཆེན་མོ་གཉིས་དང་ལྷག་མཐོང་ཆེ་ཆུང་། དྲང་ངེས་ལེགས་བཤད་སྟོང་
པོ་སོགས་ལྟ་བའི་ལེགས་བཤད་ཆེན་མོ་ལྟ་མཛད་དེ་ཤེར་བྱིན་གྱི་མདོ་ཡི་དངོས་བསྟན་
སྟོང་ཉིད་ཀྱི་རིམ་པ་རྣམས་གསལ་བར་མཛད་ནས་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་འདི་
ཉིད་བོད་གངས་ཅན་གྱི་ལྗོངས་སུ་ཉིན་མོ་ལྟར་གསལ་བར་བྱེད་པའི་བསྟན་བཅོས་དུ་
མ་ཞིག་བཞུགས་པའི་ནང་ནས་སྐབས་འདིར་གང་སྟེང་བར་བྱ་བ་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་
མདོའི་སྤྱི་དོན་མངོན་ཉིགས་ཀྱི་རིམ་པ་རྣམས་གསལ་བར་མཛད་པ་ལེགས་བཤད་
སྐལ་བཟང་ན་བའི་རྒྱན་དུ་གྱུར་པ་དང་རྣམ་དཔྱད་དང་ལྟན་པའི་མཁས་དབང་མཐའ་ཡས་
པ་རྣམས་ལ་མགྱ་བར་དབྱེས་པའི་ལེགས་བཤད་མད་དུ་བྱུང་བའི་མདོ་དང་རྒྱན་སྐར་
བའི་རིན་པོ་ཆེ་བྱད་ཆོས་ལྟ་དང་ལྟན་པའི་ལེགས་བཤད་གསེར་གྱི་སྟེང་བ་ཞེས་མཆོན་
སྟན་གྱི་གདུགས་དཀར་སྟེང་པའི་ཅེ་མོར་སྟེང་བར་འདི་ཉིད་ཀྱིས་དཀར་གནད་སྟོར་བྱན་
མོང་མིན་པའི་བཞེད་སྟོལ་སོགས་འཆད་པ་ལ་འཇུག་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་བསྟན་བཅོས་
འདི་ཉིད་ཀྱི་དཀར་བའི་གནད་རྣམས་རྒྱན་གྱི་ཅ་བའི་མདོ་དང་། རྒྱ་འགྲེལ་ཁག་དང་།
གཙུག་པོ་རྩེ་སྒྲ་མ་ཙོང་ཁ་བ་ཡབ་སྐུ་ཀྱི་གསུང་རབ་སྟེང་དང་། སྐབས་འགྲེལ་པར་བྱིན་
གྱི་སྟོར་གསུང་ཙོམ་གྱི་དགོངས་པ་གདན་ས་སོ་སོའི་ཡིག་ཆ་མཛད་པ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་
བཀྲལ་བར་རིགས་པའི་སྐབ་བྱེད་དང་། ལུང་གི་ཁུངས་རི་ལྟར་འདྲེན་ཚུལ་ལ་མ་འདྲེས་

པར་རང་སྒོས་གང་ལྟོག་དབྱུང་ཞིབ་དང་འབྲེལ་མཁན་ཆེན་གོང་མ་མ་ལྷ་བཟླ་ཏཱ་ལའི་བཙུན་
བྱམས་པ་ཆོས་གྲགས་དཔལ་བཟང་པོ་མཆོག་དང་དཔལ་ལྷན་སྤྲུལ་དམ་པ་གོང་མ་རིམ་
བྱོན་གྱི་གསུང་རྒྱུན་བློན་ལམ་ཐེ་གསལ་གཞི་རྩར་བཟུང་བ་དང་། རང་གིས་ཀྱང་ཞིབ་
དབྱུང་གིས་རང་ལུགས་སྤྱན་མོང་མིན་པའི་དཀར་གནད་སྒྲོར་ཁས་ལེན་འཛིན་མཆོམས་
དང་། གཞན་བྱོགས་ཀྱི་བཞེད་ཚུལ་ལ་ལུང་རིགས་ཀྱིས་གཞོད་པ་ཐེ་ལྷར་འབབ་ཚུལ་
བཅས་ཅུལ་དུ་བཏོན་ནས་གཏན་འབེབས་ཐོག་རང་གི་ཡིག་ཆར་མ་གསལ་བའི་དོན་
གནད་ཡིག་ཆའི་བཞེད་པ་དང་མ་སྤྱོད་པ་དག་ཀྱང་བྱུང་རྒྱུ་གྱི་ཚུལ་དུ་ཁ་བསྐྱངས་ཏེ་
བཅུམས་བསྐྱིགས་ཞུས་པ་དག་ཡིན་ནོ། །ཡང་དེང་སང་ཁ་ཅིག་གིས། གསེར་ཐོང་སྤྱི་
ཚོམ་ཡིན་པས་རྣམས་བཤད་སོགས་དང་མི་མ་སྤྱོད་པས་ན་སྤྱི་རབས་པའི་འདོད་པ་ལྷར་
བཀོད་ཟེར་བ་དེ་ནི་མི་འཐད་པར་སེམས་ཏེ། བཤ་ཆེན་དཔལ་ལྷན་ཡེ་ལེས་ཀྱིས་ཀྱང་།
དེ་ཡང་ཆད་མ་དང་དབྱུང་པར་ལ་སོགས་པའི་གཞུང་ལུགས་ཀྱན་ལ་ཐེ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་རྣམ་
བཤད་དང་། རྒྱ་ཆེར་འབྲེལ་པ་དང་། ཐ་ན་ཟིན་ཟིན་སྤྱི་མཐུན་པ་ཚུན་ཆད་ཀྱི་ཆོག་དོན་
གྱི་ཆ་སྤྱོད་ཡང་རྟོག་གི་བ་མཐའ་དག་གིས་འབད་པས་བསྐྱིམས་ཀྱང་མི་རྟོན་པ་ནི་བྱོགས་
བཙུའི་རྒྱལ་བ་སྤྲུལ་དང་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དགོངས་པ་གཅིག་གིས་གཟིགས་
པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། ཡང་། ཁ་ཅིག་གིས་ཐེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་ལེགས་བཤད་གསེར་
ཐོང་དང་། རྣམ་བཤད་དགོངས་པ་རབ་གསལ། རྩ་ལེའི་རྒྱུ་ཆེན་དང་། གསལ་སྒྲོན་
རྣམ་གཞག་རིམ་པའི་རྣམ་བཤད་ལ་སོགས་པ་ལ་པན་ཚུན་མི་མ་སྤྱོད་པ་ཡོད་ཟེར་བ་
སོགས་ནི་རང་གིས་རང་ཉིད་གསལ་བར་བྱེད་པ་སྟེ། གསུང་དེ་དག་ལ་མཁས་པས་ཞིབ་
ཏུ་བརྟགས་ན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་འགལ་བར་སྤང་ཞིང་། ཞེས་གསུངས་པ་ལྷར་ཐེ་ཐམས་
ཅད་མཐུན་པའི་གསུང་ཟིན་ཅུང་ཟད་ཅུམ་ཡང་འདོར་དུ་མི་བྱུང་བ་ནི་རང་ཅག་རི་བོ་དགོ་
ལྷན་པའི་འོས་འགན་ཞིག་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་གསེར་ཐོང་གི་ཆོག་དོན་གྱི་ཆ་ལ་སྒྲོན་ཆ་

ཡོད་ཟེར་བ་སོགས་ནི་སྤྱན་པོའི་རང་རྟགས་ཀྱི་ལ་མངོན་པའི་རྟགས་ཡིན་ནམ་སྟམ་
 མོ། །དེས་ན། ལེགས་བཤད་གསེར་གྱི་སྤང་བའི་ཆོག་དོན་རྟམས་ཅུང་ཟད་སྟོས་ཏེ་འཇུག་
 པ་ལ། ལེགས་བཤད་འདིའི་བརྗོད་བྱའི་དབང་དུ་བྱེད་ན་ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བ་གཏིང་དཔག་
 དཀའ་བའི་མཐའ་ཡས་པ་རྟམས་ཀྱི་ནང་ནས་འདུ་ཤེས་གསུམ་པ་བ་བདག་ལྟ་བུའི་སྤང་
 བར་བྱ་བའི་བགོ་སྐལ་ནི། ལེགས་བཤད་འདི་ཉིད་ལས། ཤིང་རྩའི་སྟོལ་འབྱེད་བཞི་དང་
 མདོ་ཡི་གངས། རྒྱན་གྱི་ཙ་བའི་མདོ་རྟམས་གང་ཡིན་དང་། །རྒྱ་འབྲེལ་རྟམས་ཀྱི་དག་
 དང་མ་དག་རྟམས། །ལེགས་པར་དབྱེད་པའི་ཚུལ་འདི་ཐོག་མར་བཀོད། ཅེས་གསུངས་
 བ་དེ་ཡིན་ལ་སྟོ་བ་རབ་ཏུ་འཕེལ་ཏེ་དེ་རྟམས་ཀྱི་དོན་ཅུང་ཟད་འཆད་པ་ལ། ཡོངས་འཛིན་
 རྟམ་བཞི་ངོས་གཟུང་ཚུལ་དང་། འཁོར་བ་བྱེད་པར་ལྷ་ལྷན་བསྟན་ཚུལ་དང་། ཤིང་རྩའི་
 སྟོལ་འབྱེད་ཀྱི་གངས་ངེས་བཤད་པ་དང་། ཤིང་རྩའི་སྟོལ་འབྱེད་སྟེ་ལ་ཅུང་ཟད་དབྱེད་
 པ་དང་། བྱེ་བྲག་ཏུ་ཐལ་རང་གི་ཤིང་རྩའི་སྟོལ་འབྱེད་གཉིས་ལ་ཅུང་ཟད་དབྱེད་པའོ།
 དེའི་དོན་ལ་དབྱེད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཤིང་རྩའི་ཟབ་མོའི་ལམ་བཟང་ལ་འཇུག་པར་
 མཛད་པ་པོ་ལ་མཆོད་པར་བརྗོད་པ། སྟོ་སྟེ་ཤེས་རབ་གསལ་བ་ཡོད་ཅན་གྱི་རྒྱ་སྐར་
 བྱེ་བའི་དབུས་ན་བརྗོད་ཅིང་། དེའི་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་འོད་དཀར་སྟོགས་བཅུ་ཀུན་ཏུ་གསལ་
 ལ། ལེགས་བཤད་བདུད་ཅིའི་ཟེར་ཏེ་སྒྲ་བས་བདག་གི་སྟོའི་མཆོ། མངོས་པ་སྦྱིད་མཛད་
 ཡོངས་འཛིན་རྟམ་བཞི་རྒྱལ། འདི་ནི་སྤར་ལྟར་ལན་པའི་གཟུགས་ཅན་དུ་སྤང་སྟེ་རྒྱ་
 སྐར་འོད་དཀར་སྒྲ་བ་གསུམ་འགོགས་པར་འོས་པས་སོ། །ཡོངས་འཛིན་བཞི་ནི། ༡ ་།
 རྩེ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཆོ། ༢ ་། སྒྲ་མ་ལུ་རྒྱན་པ། ༣ ་། ཉ་དཔོན་ཀུན་དགའ་དཔལ། ༤ ་།
 ་། རྩེ་བཅུན་རེ་མདའ་བ་སྟེ་བཞིའོ། །གཉིས་པ་ནི། གསེར་སྤང་༣ ་། ལས། འདིར་འཛིག་
 ཆོགས་ལ་ལྟ་བའི་རི་བོ་ཉི་ཤུ་མཐོ་ལ་བརྗོད་བས་ངོས་ཀུན་ནས་བསྐྱོར་ཅིང་། མ་རིག་
 པའི་ཐུན་པ་སྟུག་པོ་ཅན། ལྟ་བ་ངན་པ་སྟེ་ཆོགས་པའི་འཁྲི་ཤིང་གིས་ཐར་པའི་ལམ་

བསྐྱབས་ལ། སྤ་རྒྱས་ཀྱི་དུག་གི་སྟོན་ཤིང་སྤྱག་བསྐྱལ་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་
སྟེར་བས་དཀྱིགས་པ། སྤིད་པའི་ཚུ་གླུང་གི་འོབས་ཆེན་པོས་ཡོངས་སུ་འབྱུང་བའི་འཁོར་
བའི་འབྲོག་དགོན་པ་ཆེན་པོ་ལས་ལུས་ཅན་མཐའ་དག་བསྐྱལ་ཏེ་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱུ་ཉམས་
སུ་བསྟར་བའི་འབྲས་བུ་མཆོག་ལ་འགོད་པར་བཞེད་པའི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་ལྷན་
པ། འགྲོ་བ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱབས་དང་མགོན་དང་དབྱང་གཉེན་གྱི་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པའི་བདག་
ཅག་གི་སྟོན་པ་དེས་སྤིད་པའི་སྤྱག་བསྐྱལ་བརྒྱ་ཕྱག་གཞོམ་པའི་ཐབས་སུ་སྐྱལ་བ་དང་
ལྷན་པའི་གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་བདུད་ཅི་རི་སྟེད་ཅིག་སྦྱལ་བ་རྣམས་ཀྱི་
ནང་ནས་ཆེས་ཤིན་ཏུ་ཐབ་བ་དང་ལྷན་པ་ནི་རྒྱལ་བ་ཀུན་གྱི་བགྲོད་པ་གཅིག་པའི་ལམ་
ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱེན་པའི་མདོ་སྟེ་རིན་པོ་ཆེ་ཉིད་ཡིན་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་
དོན་ནི། འཁོར་བ་བྱད་པར་ལྷ་ལྷན་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། འདིར་ལྟར་། ༡ ་ཤེས་ཆོགས་
ལ་ལྟ་བའི་རི་བོ་ཉི་ཤུ་མཐོ་ལ་བརྒྱུད་ཞིང་བརྟན་པོས་ངོས་སམ་སྒྲིགས་ཀུན་ནས་བསྐྱོར་
ཅིང་། ༢ ་མ་རིག་པའི་ཐུན་པ་སྤྱག་པོ་ཅན། ༣ ་ལྟ་བ་ངན་པ་སྤྱ་ཆོགས་པའི་འཁྲི་
ཤིང་གིས་ཐར་བའི་ལམ་བསྐྱབས་ལ། ༤ ་ཉོན་མོངས་སམ་སྤ་རྒྱས་ཀྱི་དུག་གི་སྟོན་
ཤིང་སྤྱག་བསྐྱལ་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་སྟེར་བས་གཉིབས་ནས་དཀྱིགས་པ།
༥ ་སྟེད་པའི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་ཚུ་གླུང་གི་དོང་ངམ་འོབས་ཆེན་པོས་ཡོངས་སུ་འབྱུང་
ཅིང་བསྐྱོར་བ་སྟེ། མདོར་ན། བྱད་པར་ལྷ་ལྷན་གྱི་འཁོར་བའི་འབྲོག་དགོན་པ་ཆེན་པོ་
ལས་ལུས་ཅན་མཐའ་དག་བསྐྱལ་ཏེ་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་རང་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱུ་ཉམས་སུ་
བསྟར་བ་སྟེ་ཉམས་སུ་སྒྲངས་པའི་འབྲས་བུ་མཆོག་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་འགོད་པར་
བཞེད་པའི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་ལྷན་པ། འགྲོ་བ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱབས་དང་མགོན་དང་རྒྱལ་
སྐྱོར་བྱེད་མཁན་གྱི་དབྱང་གཉེན་གྱི་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པའི་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་དེས།
སྤིད་པའི་སྤྱག་བསྐྱལ་བརྒྱ་ཕྱག་གཞོམ་པའི་ཐབས་སུ་སྐྱལ་བ་དང་ལྷན་པའི་གདུལ་བྱ་

ནམས་ལ་དམ་པའི་ཚོས་གི་བདུད་ཅི་ཇི་སྟེད་ཅིག་བཀའ་སྩལ་བ་ནམས་གི་ནང་ནས་
དངོས་བསྟན་སྟོང་ཉིད་སྟོ་དུ་མས་བསྟན་ཞིང་ཤུགས་བསྟན་མངོན་ཏོགས་གི་རིམ་བ་
གཉིས་ཀ་མངའ་བའི་སྟོ་ནས་ཆེས་ཤིན་ཏུ་ཟབ་པ་དང་ལྡན་པ་ནི་དུས་གསུམ་གི་རྒྱལ་
བ་ཀྱན་གི་བཟོད་པ་གཅིག་པ་སྟེ་ཉམས་སྲུ་སྒྲང་བྱ་གཅིག་ཅིང་འགོ་ས་གཅིག་པའི་ལམ་
ཤེས་རབ་གི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་མདོ་སྟེ་རིན་པོ་ཆེ་ཉིད་ཡིན་ལ།

༣༡། །འཇིག་ལྷ་ཉི་ཤུ་ལ་ཅུང་ཟད་དབྱེད་པ་ནི།

འོ་ན། །འདིར་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྷ་བ་ཉི་ཤུ་ནི་གང་ཞེ་ན། མངོན་པ་ཀྱན་བཅུས་༡༡ ་།
ལས། །གང་ཉི་བར་ལེན་པའི་ཤུང་པོ་ལྷ་པོ་དག་ལ་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྷ་བའི་མཐའ་ཉི་ཤུ་
པོ། གཟུགས་བདག་ཡིན་པར་ལྷ་བ་དང་། བདག་གཟུགས་དང་ལྡན་པ་དང་། གཟུགས་
བདག་གི་ཡིན་པ་དང་། གཟུགས་ལ་བདག་གནས་པ་དང་། ཚོར་བ་དང་། འདུ་ཤེས་
དང་། འདུ་བྱེད་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པ་བདག་ཡིན་པར་ལྷ་བ་དང་། བདག་རྣམ་པར་
ཤེས་པ་དང་ལྡན་པ་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པ་བདག་གི་ཡིན་པ་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པ་
ལ་བདག་གནས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལ། བདག་ཏུ་ལྷ་བ་ནི་དུ། བདག་གིར་ལྷ་བ་ནི་དུ་ཞེ་ན།
ལྷ་ནི་བདག་ཏུ་ལྷ་བའོ། །བཙོ་ལྷ་ནི་བདག་གིར་ལྷ་བའོ། །ཅིའི་སྤྱིར་བཙོ་ལྷ་བདག་གིར་
ལྷ་བ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། འབྲེལ་བས་བདག་གིར་འགྱུར་བ་དང་། དབང་སྦྱར་བས་བདག་གིར་
འགྱུར་བ་དང་། ཐ་དད་དུ་མི་འཇུག་པས་བདག་གིར་འགྱུར་བའི་སྤྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་
པ་དང་། དགོངས་པ་རབ་གསལ་༡༢ ་། །ལས། ད་ནི་སྤར་བཀག་བེན་པའི་ཕྱོགས་རྣམས་
བསྟོམས་ཏེ་བསྟན་པས་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྷ་བས་བྱིན་ཅི་ལོག་ལ་དམིགས་པའི་རྣམ་
པས་ཞུགས་པའི་གངས་བསྟན་པའི་སྤྱིར་བཤད་པ། ཞེས་པའི་ཐད་དུ་འཇིག་ལྷ་ཉི་ཤུ་ནི།

གཟུགས་ནི་བདག་མ་ཡིན་པ་ལ་བདག་ཏུ་ལྟ་བ་དང་། བདག་ནི་གཟུགས་དང་ངོ་བོ་ཉིད་
གྱིས་ལྡན་པ་མིན་པ་ལ་དེར་ལྟ་བ་དང་། གཟུགས་ལ་བདག་དང་བདག་ལ་གཟུགས་རང་
བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མིན་པ་ལ་དེར་ལྟ་བ་བཞི་སྟེ། གཟུགས་སྤངས་ལ་བཤད་པ་དེ་ལྟར་
འདྲིག་ལྟས་ལྟ་བའི་ཚུལ་རྣམས་པ་བཞིར་ཆོར་བ་ལ་སོགས་པའི་སྤངས་པོ་བཞི་ཀྱན་ལ་བཞི་
བཞིར་ལྟ་བ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། དེ་དག་ནི་བདག་ཏུ་ལྟ་བ་འདྲིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བའི་ཆ་ཉི་
ཤུར་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་ཡིན་ཏེ། འཇུག་པ་ལས། གཟུགས་བདག་མ་ཡིན་བདག་
ནི་གཟུགས་ལྡན་མིན། །གཟུགས་ལ་བདག་མེད་བདག་ལ་འང་གཟུགས་ཡོད་མིན། །དེ་
ལྟར་རྣམས་བཞི་སྤངས་ཀྱན་ཤེས་བྱ་སྟེ། །དེ་དག་བདག་ཏུ་ལྟ་བ་ཉི་ཤུར་འདོད། །ཅེས་གསུངས་
པའི་བྱིར། །ཞེས་དང་ཅ་ཤེས་ལས། སྤངས་མིན་སྤངས་པོ་ལས་གཞན་མིན། །དེ་ལ་སྤངས་མེད་
དེར་དེ་མེད། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སྤངས་ལྡན་མིན། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་གང་ཞིག་
ཡིན། །ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་བདག་གཟུགས་སྤངས་དང་ངོ་བོ་ཐ་དད་པར་ལྟ་བ་བསྐྱེད་ནས་
སྤངས་པོ་རེ་རེ་ལ་རྣམས་པར་ལྟ་ལྟར་གྱུར་པས་ཆ་ཉིད་ལྟར་འགྱུར་དགོས་པ་ལ་ཆ་ཉི་ཤུར་
རི་སྐད་བརྗོད་ཅེ་ན། འདྲིག་ལྟའི་ཆ་ཉི་ཤུ་པོ་དེ་དག་ནི་མདོ་ལས་གསུངས་པའི་དབང་
དུ་བྱེད། ཅ་ཤེས་ལས་གསུངས་པའི་ལྟ་པོ་དེ་མདོ་ལས་མ་གསུངས་པའི་བྱིར། དང་པོ་དེ་
ལྟར་ཡིན་ཏེ། དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལ་༥༥༣ ་ལས། འདྲིག་ལྟའི་ཆ་ཉི་ཤུ་པོ་དེ་དག་ནི་
མདོ་ལས་རྣམས་པར་བཞག་ལ། དེ་ལྟར་འདྲིག་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི་སྟོན་དུ་སྤངས་པོ་རྣམས་
མ་བཟུང་བར་འདྲིག་ལྟས་བདག་ཏུ་མདོན་པར་ཞེན་པར་མི་བྱས་པས། རྣམས་པ་བཞི་
བཞིའི་སྟོན་སྤངས་སྤངས་པོ་རྣམས་ལ་དམིགས་ཤིང་། བདག་ལ་འཇུག་གོ། །གཉིས་པ་དེ་ལྟར་
ཡིན་ཏེ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས། དེའི་བྱིར་སྤངས་པོ་རྣམས་མ་གཏོགས་པར་གཞན་
དུ་བདག་ཏུ་ཞེན་པའི་གཞི་ལྟ་བ་སྟེ་གསལ་མ་གཏོགས་པ་ལ་མི་འབྱུང་བས། ཆ་ལྟ་བ་
མ་གསུངས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། འོ་ན་དེ་འདྲ་བའི་འདྲིག་ལྟ་ཉི་ཤུ་པོ་དེ་ཀྱན་

ལྟན་གང་ཡིན་དང་རང་སྡེ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་དམ་མེད་ཅེ་ན། དེ་ཀྱན་ལྟན་གཉིས་
 ཀྱི་ནང་ནས་ཀྱན་བརྟགས་ཡིན་ཏེ། དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས། གང་དང་ལྟན་ཅིག་ཏུ་
 ཉི་ཤུ་རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱིས་སྤངས་པའི་རྩ་བའི་འཛིག་ལྟ་ཡང་ཀྱན་བརྟགས་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་
 ང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་བར་འཛིན་པ་ཙམ་ལ་མི་བྱེད་ཀྱི། དེའི་འཛིན་སྤངས་
 འཐད་ལྟན་དུ་བྱུང་མཐའ་ངན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འཛིན་པའི་ས་བོན་རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱིས་སྤངས་
 པའོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་འཛིག་ལྟ་ཀྱན་བརྟགས་ཡིན་པས་རང་སྡེ་རྒྱུད་ལ་
 མེད་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས། དེའི་བྱིར་སྤང་བོ་
 རྣམས་མ་གཏོགས་པར་གཞན་དུ་བདག་ཏུ་ཞེན་པའི་གཞི་ལྟ་བུ་སྟེགས་མ་གཏོགས་
 པ་ལ་མི་འབྱུང་བས། ཆ་ལྟ་བུ་མ་གསུངས་སོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། གཞི་ལྟ་
 བུ་སྟེགས་མ་གཏོགས་པ་ལ་མི་འབྱུང་བས། ཆ་ལྟ་བུ་མ་གསུངས་སོ། ། ཞེས་པའི་
 གཞུང་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་རྩ་ཤེལ་ས་གསུངས་པའི་འཛིག་ལྟ་ལྟ་བོ་དེ་སྟེགས་མ་
 གཏོགས་པ་ལ་མི་འབྱུང་བ་གསུངས་པས་འདིར་བཤད་པའི་འཛིག་ལྟ་ཉི་ཤུ་བོ་དེ་རང་
 སྡེ་དང་གཞན་སྡེ་གཉིས་ཀའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་གོ་བྱུང་བའི་བྱིར་རོ། ། ཡང་དེ་འཛིག་ལྟ་
 ཀྱན་བརྟགས་ཡིན་རང་སྡེ་རྒྱུད་ལ་ཡང་ཡོད་ཟེར་ན། གང་ཟག་གི་བདག་ཡོད་པ་ཁས་
 ལེན་པའི་རང་སྡེ་ཡོད་པར་ཐལ། འདིར་བསྟན་པའི་འཛིག་ལྟ་རྒྱུད་ལ་ལྟན་པའི་རང་སྡེ་
 ཡོད་པའི་བྱིར། བྱུང་བ་ཡོད་པར་ཐལ། དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས། དེ་ཡང་ང་རང་
 གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་བར་འཛིན་པ་ཙམ་ལ་མི་བྱེད་ཀྱི། དེའི་འཛིན་སྤངས་འཐད་ལྟན་
 དུ་བྱུང་མཐའ་ངན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འཛིན་པའི་ས་བོན་རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱིས་སྤངས་པའོ། ། ཞེས་
 གསུངས་པའི་བྱིར། རྩ་བ་འདོད་ན་རང་རེའི་ཡིག་ཆ་དང་འགལ་ལོ། ། ཡང་འཛིག་ལྟ་ཀྱན་
 བརྟགས་ཡིན་རང་སྡེ་རྒྱུད་ལ་མེད་ཟེར་ན། གཡོ་བ་ལ་སོགས་ཞེས་བྱ་དང་། ཞེས་སོགས་
 ཀྱིས་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་ལུང་མ་བསྟན་ཀྱི་ལྟ་ངན་བཅུ་བཞི་བོ་གང་རུང་ཡིན་ན་རང་

སྒྲིབ་རྒྱུད་ལ་མེད་པས་བྱུང་བར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་འཛིག་ལྟ་གུན་བཏགས་ཡིན་པས་བྱུང་
པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། རང་སྒྲིབ་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལྟ་བུ་བཅུ་བཞིའི་
ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་རྟག་མི་རྟག་གཉིས་ཀར་ལྟ་བུའི་ལྟ་བུ་དེ་རང་སྒྲིབ་གནས་མ་བྱ་པའི་
རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན་༤༣༩ ་ལས། མཐའ་གཉིས་གང་
ཡང་བཟོད་དུ་མེད་པར་བདེན་པར་ལྟ་བུ་བ་གསུམ་ནི་གནས་མ་བྱ་པའི་ལྟ་བུ་ཡིན་ཅིང་། དེ་
ལ་བཅུ་པའི་ལྟ་བུ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་ནམས་རང་ཡུལ་ལ་དགག་སྐྱབ་གཉིས་ཀ་བཀག་པས་
འཇུག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་༤༣༩ ་ལས། གནས་མ་བྱའི་སྒྲིབ་པ་དེས། གང་
ཐག་གི་བདག་དང་འཛིག་རྟོན་རྟག་མི་རྟག་གང་དུ་ཡང་བཟོད་དུ་མེད་པའི་རྩ་སྟོན་དུ་
བྱུང་བར་ཁས་ལེན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པ་གང་ཞིག་སྟོན་གྱི་མཐའ་ལ་བརྟེན་
པའི་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ལྟ་བུ་བཞི་པ་གནས་མ་བྱ་པའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
དེས་སྟོན་གྱི་འཛིག་རྟོན་རང་རྒྱ་བྱུང་པའི་རྩ་སྟོན་དུ་ཁས་ལེན་པར་ཐལ། འདོད་པ་གང་
ཞིག་སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་འཛིག་རྟོན་དེ་སྟོན་གྱི་འཛིག་རྟོན་ལ་བྱེད་པར་གསེར་སྒྲིབ་
ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེས་དེ་བཏགས་ཡོད་དུ་ཁས་ལེན་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། དེས་བུ་པ་བཏགས་ཡོད་དུ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱེ་བྱག་སྐྱབ་པ་དེ་ལྟར་
ཁས་ལེན་པ་གང་ཞིག་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་འགའ་ཞིག་
གིས་སྐབས་འདི་འཛིག་ལྟ་ཉི་ཤུ་པོ་དེ་འཁོར་བའི་རྩ་བར་གྱུར་པའི་འཛིག་ལྟ་ཡིན་ཟེར་
ན་མི་འཐད་དེ། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། གཟུགས་བདག་མ་ཡིན་བདག་ནི་གཟུགས་ལྡན་
མིན། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འཛིག་ལྟ་ཉི་ཤུ་བཤད་པ་དེ་ཡང་། འཁོར་བའི་རྩ་བར་གྱུར་པའི་
འཛིག་ལྟ་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཞུང་དེས་བསྟན་པའི་
འཛིག་ལྟ་ཉི་ཤུ་པོ་ཐམས་ཅད་འཛིག་ལྟ་ལྟན་སྐྱེས་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་
མི་རུས་ཏེ། གཞུང་དེས་བསྟན་པའི་འཛིག་ལྟ་ཉི་ཤུ་པོ་ཐམས་ཅད་འཛིག་ལྟ་གུན་བཏགས་

ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཀུན་བརྟགས་ཀྱི་འཛིག་ལྟ་ལུས་ཅན་འཁོར་བར་འཆིང་བའི་རྩ་བར་
 མི་འདོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། རྒྱ་ཆེན་གཞུང་ལུགས་ཀུན་དང་མི་མ་ཐུན་ཞིང་། དཔལ་
 ལྷན་རྒྱ་བའི་ལེགས་བཤད་ཆོགས་དང་འགལ་ཚུལ་སྒྲོས་ཤིག དེ་ལྟ་མིན་པར་གཞུང་
 དེས་བསྟན་པའི་འཛིག་ལྟ་ཉི་ཤུ་ཐམས་ཅད་ལུས་ཅན་འཁོར་བར་འཆིང་བའི་རྩ་བར་འདོད་
 བ། ཁྱེད་རང་ལ་ཁས་སྦངས་ནང་འགལ་འདི་ཡོད་དེ། འོ་ན་བདག་གཟུགས་དང་རོ་བོ་
 ཉིད་ཀྱིས་ལྷན་པར་ལྟ་བ་དེ། ལུས་ཅན་འཁོར་བར་འཆིང་བའི་འཛིག་ལྟ་ཡིན་པར་ཐལ།
 སྐབས་འདིའི་འཛིག་ལྟ་ཉི་ཤུ་བོ་ཐམས་ཅད་ལུས་ཅན་འཁོར་བར་འཆིང་བའི་འཛིག་ལྟ་
 ཡིན་པ་གང་ཞིག་གཟུགས་བདག་མ་ཡིན་བདག་ནི་གཟུགས་ལྷན་མིན། གཟུགས་ལ་
 བདག་མེད་བདག་ལའང་གཟུགས་ཡོད་མིན། །དེ་ལྟར་ནམ་བཞིར་སྤང་ཀུན་ཤེས་བྱ་
 རྟེ། །དེ་དག་བདག་ཏུ་ལྟ་བ་ཉི་ཤུ་འདོད། །ཅེས་བཤད་འདུག་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མོ་
 གཤམ་གྱི་བྱ་གཟུགས་དང་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ལྷན་པར་ལྟ་བ་དེ་ཡང་ལུས་ཅན་འཁོར་བར་
 འཆིང་བའི་རྩ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། འཛིག་ལྟ་ཉི་ཤུ་བོ་དེ་
 ཉོན་མོངས་སྒྲིན་ནམས་མ་ལུས་འཛིག་ཆོགས་ལ། །ལྟ་ལས་བྱུང་བར་སྒྲོ་ཡིས་མཐོང་
 གྱུར་ཅིང་། །ཞེས་པའི་སྐབས་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་འཛིག་ལྟ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལྟ་
 བའི་འཛིག་ལྟ་དེ་ཉིས་ཀུན་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་འཁོར་བའི་རྩ་བར་གྱུར་པའི་འཛིག་ལྟ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་ན། འཛིག་ལྟ་ལྷན་སྐྱེས་ཡིན་པར་ཐལ། གཞུང་དེའི་སྐབས་ནས་དངོས་སུ་
 བསྟན་པའི་ཉིས་ཀུན་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་འཁོར་བའི་རྩ་བར་གྱུར་པའི་འཛིག་ལྟ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 འདོད་ན། འཛིག་ལྟ་ལྷན་སྐྱེས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་འཛིག་ལྟ་ཀུན་བརྟགས་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཞུང་དེའི་སྐབས་ཀྱི་འཇུག་འགྲེལ་༣༡ ན ་ གཤམ། དེ་ལ་འཛིག་ཆོགས་
 ལ་ལྟ་བའི་རིའི་རྩ་མོ་ཉི་ཤུ་མཐོང་བ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དོ་རྗེས་བཅོམ་ནས་རྒྱན་དུ་བྱགས་པའི་
 འབྲས་བུ་མདོན་དུ་བྱས་སོ། །ཞེས་གང་ལུང་ལས་གསུངས་པ་ནི། ལྟ་རི་བདག་མེད་

རྟོགས་པའི་རྩོམ་ཡིས། །བཙུང་བདག་གང་དང་ལྟན་ཅིག་འཛིག་འགྱུར་བ། །འཛིག་
ཆོགས་ལྟ་རི་ལྟན་སྟག་ལ་གནས་པའི། །ཅེ་མོ་མཐོ་བར་གྱུར་པ་འདི་དག་གོ། །ཞེས་
སྐབས་འདིའི་འཛིག་ལྟ་ཉི་ཤུ་པོ་དེ་རྒྱན་ཞུགས་ཀྱིས་སྤངས་པར་གསུངས་པའི་བྱིར།
དེས་ན། གོང་དུ་བཤད་པ་དེ་དག་ནི་ཐར་འགྱུར་བའི་ལུགས་ལྟར་བཤད་པ་ཡིན་ལ་རང་
རྒྱུད་པ་མན་ཆད་ཀྱི་ལུགས་ལ་འཛིག་ལྟ་ཡིན་ན་རང་རྒྱུད་ལྟན་གྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་
ར་དང་ར་ཡི་བ་གང་རུང་ལ་དམིགས་ནས་རང་རྒྱ་བྱུང་བའི་རྩས་ཡོད་དུ་བྱུང་བར་འཛིན་
པ་ཞིག་དགོས་པའི་བྱིར། མདོར་ན། ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ལ་འཛིག་ལྟའི་མཆན་ཉིད་
ནི། རང་རྒྱུད་ལྟན་གྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ར་དང་ར་ཡི་བ་གང་རུང་ལ་དམིགས་ནས་རང་
གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་བར་འཛིན་པའི་ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་ཅན་དུ་དམིགས་པ་དང་།
རང་རྒྱུད་པ་མན་ཆད་ཀྱི་ལུགས་ལ་རང་རྒྱུད་ལྟན་གྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ར་དང་ར་ཡི་
བ་གང་རུང་ལ་དམིགས་ནས་རང་རྒྱ་བྱུང་བའི་རྩས་ཡོད་དུ་བྱུང་བར་འཛིན་པའི་ཤེས་
རབ་ཉོན་མོངས་ཅན་དུ་དམིགས་པ་དེ། འཛིག་ལྟའི་མཆན་ཉིད་དུ་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་
ལྟར་ཡང་། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ལ་འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བུ་ནི་ར་དང་རའི་སྟུང་པ་དེ་ལྟ་
བུའི་རྩས་པར་ཞུགས་པ་ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེའི་
རྒྱ་མཆན་ནི། ཐལ་འགྱུར་བ་མ་གཏོགས་རང་རྒྱུད་པ་མན་ཆད་ཀྱི་རང་སྟེ་རྩས་ཀྱིས་
གང་ཟག་གི་བདག་མེད་སྤྱོད་རགས་འཛོག་ཚུལ་འདྲ་སྟེ། གང་ཟག་རྟག་གཅིག་རང་དབང་
ཅན་དུ་བྱུང་བས་སྟོང་པ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རགས་པ་དང་། གང་ཟག་རང་རྒྱ་བྱུང་
པའི་རྩས་ཡོད་ཀྱིས་སྟོང་པ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་སྤྱོད་མོར་འཛོག་ཅིང་། ཐལ་འགྱུར་
བས་ནི་གང་ཟག་རང་རྒྱ་བྱུང་བའི་རྩས་ཡོད་ཀྱིས་སྟོང་པ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རགས་
པ་དང་། གང་ཟག་བདེན་པས་སྟོང་པ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་སྤྱོད་མོར་འཛོད་པའི་གནད་
ཀྱིས་སོ། །དེས་ན། འཛིག་ལྟ་ཉི་ཤུ་རྩས་པའི་འཛིན་སྤངས་ལ་ལྟོས་ཏེ། གཉིས་སུ་འདུས་

ཏེ། ལྷ་བདག་ཏུ་ལྷ་བ་དང་། ལྷག་མ་བཙུག་ལྷ་བདག་གིར་ལྷ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གུན་
 བཏུས་དར་རྒྱུག་མཉམ་པའི་ལས། གཉིས་པ་ལ་གཉིས། འཇིག་ལྷ་ཉི་ཤུ་ལ་ངི་བ་དགོད་པ་
 དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། གང་ཉི་བར་ལེན་པའི་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ལན་ལ། བདག་
 དང་བདག་གིར་ལྷ་བ་གཉིས་སུ་ངེས་པ་སྤྱིར་བསྟན་པ་དང་། བཙུག་ལྷ་བདག་གིར་ལྷ་བར་
 བཞག་པའི་རྒྱ་མཚན་ནོ། །དང་པོ་ནི། ལྷ་ནི་ཞེས་ཏེ། འཇིག་ལྷ་ཉི་ཤུ་རྣམ་པའི་འཇིན་
 ལྷངས་ལ་ལྷོས་ཏེ། གཉིས་སུ་འདུས་ཏེ། ལྷ་བདག་ཏུ་ལྷ་བ་དང་། ལྷག་མ་བཙུག་ལྷ་བདག་
 གིར་ལྷ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་ངི་བ་དང་། ལན་ནོ། །ངི་བ་ནི། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེས་
 སོ། །ལན་ནི། འབྲེལ་བས་ཞེས་ཏེ། སྤང་པོ་ལྷ་བདག་ཡིན་པར་ལྷ་བ་ཡིན། གཟུགས་འབྱུང་
 བ་དང་འབྱུང་འབྱུར་གྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པ་བཞིན་དུ་བདག་ཀྱང་དེའི་རང་བཞིན་དུ་ལྷ་
 བཏོ། །བདག་སྤང་པོ་ལྷ་དང་ལྷན་པར་ལྷ་བ་ནི། སྤང་པོ་ལྷ་བདག་དེའི་བྱེད་པའམ། ལས་
 སུ་བྱ་བར་ལྷ་བཏོ། །སྤང་པོ་ལྷ་བདག་གི་བ་ཡིན་པར་ལྷ་བ་ནི། སྤང་པོ་ལྷ་འདོར་བ་དང་
 ལེན་པ་ལ་བདག་དེས་དབང་བསྐྱུར་བར་ལྷ་བཏོ། །སྤང་པོ་ལྷ་ལ་བདག་གནས་པར་ལྷ་
 བ་ནི། བདག་དེ་སྤང་པོ་ལྷ་ལ་རྗེས་སུ་ཞུགས་ནས་ཐ་དད་མེད་པར་ལྷ་བཏོ། །ལྷན་པར་
 ལྷ་བ་རྣམ་པ་ལྷ་བདག་གི་བར་ལྷ་བ་ཡིན་ཏེ། སྤང་པོ་ལྷ་པོ་དེ་དག་བདག་དང་འབྲེལ་བས་
 བདག་གིར་འབྱུར་བར་ལྷ་བའི་ཕྱིར། སྤང་པོ་ལྷ་བདག་གི་ཡིན་པར་ལྷ་བ་ལྷ་ནི། བདག་
 གིར་ལྷ་བ་ཡིན་ཏེ། སྤང་པོ་ལྷ་པོ་དེ་ལ་བདག་དབང་བསྐྱུར་བས་བདག་གི་བར་ལྷ་བ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། སྤང་པོ་ལྷ་ལ་བདག་གནས་པར་ལྷ་བ་རྣམ་པ་ལྷ་བདག་གི་བར་ལྷ་བ་ཡིན་ཏེ།
 སྤང་པོ་ལྷ་བདག་དང་ཐ་དད་དུ་མི་འཇུག་པས་བདག་གིར་འབྱུར་བར་ལྷ་བའི་ཕྱིར་རོ། །
 གསུམ་པ་ལ་གཉིས། ངི་བ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། འཇིག་ཚོགས་ལ་ཞེས་ཏེ། བདག་
 དང་བདག་གི་བ་མེད་ན། རྫོགས་དེ་ལྷར་འཇིན་པ་མི་རིགས་སོ་སྣམ་ནས་ངི་བཏོ། །གཉིས་
 པ་ལན་ནི། མ་དབྱེད་པའི་ཞེས་ཏེ། གང་ཟག་གི་བདག་དང་བདག་གི་བ་མེད་ན་ཡང་།

འཛིག་ལྟ་ལྟན་སྐྱེས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་འཛིན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། གང་ཟག་གི་བདག་ཡོད་
མེད་རིགས་པའི་དབྱུད་པ་བྱས་པ་ལ་མི་ལྟོས་པར་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་དེ་ལྟར་འཛིན་
པའི་སློ་སྤྱེ་བའི་ཕྱིར། མ་དབྱུད་པར་སྤྱེ་བ་ཐག་པ་ལ་སྤྱལ་འཛིན་གྱི་སློ་བཞིན་ནོ། །འཛིག་
ལྟ་ལྟན་སྐྱེས་སྤང་བའི་གཙུག་པོར་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་དེ་ལྟར་སློས་ཀྱི་ཀྱན་བཏགས་ཀྱི་བདག་
འཛིན་རིགས་པའི་དབྱུད་པ་ལ་ལྟོས་ཀྱང་སྤྱ་མ་ལས་སྤང་སྤྱ་བས་གཙུག་པོ་མ་ཡིན་པར་
བསྟན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

༢༢། །འཛིག་ལྟ་ཉི་ཤུ་དང་འབྲེལ་བའི་ལྟ་ངན་དབྱུག་ཅུ་ཙ་གཉིས་ཀྱི་
སྐབས་ལ་དབྱུད་པ་ནི།

སྤྱིར་ལྟ་ངན་ལ་མདོ་སྤྱེ་ནས། ཡ་མཚན་ཅན་གྱི་ལྟ་བ་དབྱུག་ཅུ་ཙ་དབྱུག་དང་། ལུང་མ་
བསྟན་གྱི་ལྟ་བ་བཅུ་བཞི། ལྟ་བ་དབྱུག་ཅུ་རེ་གཉིས་དང་། དམ་པ་མིན་པའི་ལྟ་བ་ཉེར་བརྒྱད།
ལྟ་ངན་ཉི་ཤུ་སོགས་བཤད་ཀྱང་ལེགས་ལྟན་གྱིས་རྟོག་གི་འབར་བ་ལས། དེ་ཡང་ལྟ་
བའི་དབྱེ་བ་བརྒྱ་ཙ་བཅུ་དེ་ལེགས་ལྟན་སྤྱི་མར་གྲགས་པའི་དབྱུ་མ་རིན་ཆེན་
སྟོན་མ་ལས་ཀྱང་ལྟ་བའི་དབྱེ་བ་སྤྱམ་བརྒྱ་སོགས་ཡོད་ཚུལ་གསུངས་ཀྱང་། སྐབས་
འདིར་ལྟ་ངན་དབྱུག་ཅུ་ཙ་གཉིས་ནི། སྟོན་འཛམ་བྱ་སྤྱིང་འདིར་སྤྱ་སྟེགས་ཀྱི་སྟོན་པ་རྟོག་
གི་བ་དབྱུག་རྗེས་སྟོག་པ་དབྱུག་སྟོམས་འཇུག་པ་དབྱུག་སྟེ་བཙུ་བརྒྱད་ཀྱི་བསྟན་པ་དར་བའི་
དུས་སྤྱི་ལྟ་ངན་དབྱུག་ཅུ་ཙ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བྱུང་བར་ཆངས་པའི་བྱ་བའི་མདོ་ལས་
གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་སྟོན་གྱི་མཐར་རྟོག་པའི་ལྟ་བ་བཙུ་བརྒྱད་དང་། སྤྱི་མའི་མཐར་
རྟོག་པའི་ལྟ་བ་ཞེ་བཞི་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཏྲག་པར་སྤྱ་བ་རྣམས་ཀྱི་
བཞི། ཏྲ་ཅིག་ཏྲག་པར་སྤྱ་བ་རྣམས་ཀྱི་བཞི། རྒྱ་མེད་པར་སྤྱ་བ་རྣམས་ཀྱི་གཉིས། མཐར་
དང་ལྟན་མི་ལྟན་རྣམས་ཀྱི་བཞི། ལྟ་སྤྱིང་མི་སྤྱིང་རྣམས་ཀྱི་བཞི་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེའི་

ཡང་དང་པོ་ནི། སྤྱི་རོལ་པའི་བསམ་གཏན་པ་འགའ་ཞིག་གིས་སྡོན་གནས་རྗེས་བྲན་གྱི་
 མངོན་ཤེས་ལ་བརྟེན་ནས་བར་བསྐྱལ་ཉི་ཤུ་དང་། བཞི་བཅུ་དང་། བརྒྱད་ཅུ་བྲན་པ་དང་།
 ལྷའི་མིག་གི་མངོན་ཤེས་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་ཅན་ཁ་དོག་བཟང་བ་དང་ངན་པ་རྣམས་
 དེ་དང་དེར་སྐྱེས་པ་མཐོང་ནས་བདག་དང་འཇིག་རྟེན་ཏྲག་པ་སྤྱོད་ནས་ཡིན་ནོ། །གཉིས་
 པ་ནི། ཆངས་ཆེན་གྱི་འཁོར་འགའ་ཞིག་མིར་སྐྱེས་ཏེ་མངོན་ཤེས་བསྐྱབ་ནས་བལྟས་
 པས་ཆངས་པ་ཆེན་པོས་མ་ཞི་བར་མཐོང་ནས་ཆངས་པ་ཆེན་པོ་ནི་ཏྲག་ལ་ལྷ་གཞན་
 རྣམས་ནི་མི་ཏྲག་གོ་སྟེ་སྟེ་པ་དང་། ཆངས་པ་ཆེན་པོའི་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་རྣམས་ནི་མི་ཏྲག་
 ཅིང་སེམས་མ་འགགས་པར་མཐོང་ནས་འབྱུང་བ་རྣམས་ནི་མི་ཏྲག་ལ་སེམས་ཏྲག་པར་
 ལྟ་བ་དང་། འདོད་ལྷ་ཅེ་བས་རབ་ཏུ་བསྐྱུས་པ་ཞིག་ཞི་ནས་མིར་སྐྱེས་ཏེ་མངོན་ཤེས་
 བསྐྱབས་ནས་བལྟས་པས་རང་གི་སྤྱར་གྱི་ཆོ་བོ་རྣམས་མ་ཞི་བར་མཐོང་ནས་ལྷ་ཅེ་བས་
 བསྐྱུས་པ་རྣམས་ནི་མི་ཏྲག་ལ་གཞན་རྣམས་ཏྲག་པར་ལྟ་བ་དང་། ལྷ་གྲོགས་ལ་ཡིད་འཁུལ་
 པ་ཁ་ཅིག་ཞི་ནས་མིར་སྐྱེས་ཏེ་མངོན་ཤེས་བསྐྱབས་ནས་བལྟས་པས་གཞན་རྣམས་
 མ་ཞི་བར་མཐོང་ནས། ལྷ་གྲོགས་ལ་ཡིད་འཁུལ་པ་དག་མི་ཏྲག་ལ་གཞན་རྣམས་ཏྲག་
 གོ་སྟེ་ལྷ་ལྟ་བ་རྣམས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། གཟུགས་མེད་ནས་ཞི་འཕོས་ནས་འདོད་ལྷར་
 སྐྱེ་བའི་བྲང་སྲོང་འགའ་ཞིག་གིས་མངོན་ཤེས་བསྐྱབ་ནས་བལྟས་པས་རང་གི་ལུས་ཀྱི་
 རྒྱ་སྤྱོད་པ་གང་ཡིན་མ་མཐོང་ནས་རང་གི་ལུས་རྒྱ་མེད་སྲོ་བྱར་དུ་བྱུང་བ་བསམ་གཏན་
 བརྟེན་པ་དང་། ཆར་དང་རྒྱུང་སོགས་སྲོ་བྱར་དུ་འབྱུང་ཞིང་ཞིང་རྣམས་ལ་རེས་འགའ་
 མེ་རྟོག་དང་འབྲས་བུ་བརྒྱད་དེ་སྲོ་བྱར་དུ་འབྱུང་བར་ལྟ་བ་རྟོག་གོ་ལ་བརྟེན་པ་གཉིས་
 ཡོད་པའི་སྤྱིར་ཏེ། དབྱ་མའི་སྤྱིང་པོ་འགྲེལ་པ་རྟོག་གོ་འབར་བ་༢༠༡ ་ལས། ལྟ་བ་ངན་
 པ་བྱུག་ཅུ་ཅ་གཉིས་པོ་དེ་དག་གང་ཡིན་ཞེ་ན། མདོ་སྤྱི་ཆངས་པའི་བྲ་བ་ལས་གསུངས་
 པ་སྟེ། འདི་ལྷར་སྡོན་གྱི་མཐའ་ལ་རྟོག་པའི་སྤྱ་སྟེགས་ནི་བཙེ་བརྒྱད་དེ། དེ་རྣམས་ལས་

བཞི་ནི་རྟག་པར་སྤྲ་བའོ། །བཞི་ནི་གཞན་འགའ་ཞིག་རྟག་པར་སྤྲ་བའོ། །བཞི་ནི་མཐའ་
དང་ལྡན་པ་དང་མཐའ་དང་མི་ལྡན་པར་སྤྲ་བའོ། །བཞི་ནི་དག་གི་ནམ་པར་གཡེང་བ་ཅན་
འོ། །གཉིས་ནི་རྒྱ་མེད་པར་འབྱུང་བར་སྤྲ་བ་སྟེ་དེ་ལྟར་བཅོ་བརྒྱད་དོ། །ཕྱི་མའི་མཐའ་
ལ་རྟག་པ་ནི་བཞི་བཅུ་ཅ་བཞི་སྟེ། དེ་ནམས་ལས་བཅུ་དྲུག་ནི་འདུ་ཤེས་དང་ལྡན་པར་
སྤྲ་བའོ། །བརྒྱད་ནི་འདུ་ཤེས་མེད་པར་སྤྲ་བའོ། །བརྒྱད་ནི་འདུ་ཤེས་ཡོད་པ་ཡང་མ་ཡིན་
འདུ་ཤེས་མེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་པར་སྤྲ་བའོ། །ལྔ་ནི་མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་སྤྱད་ན་ལས་འདའ་
བར་སྤྲ་བའོ། །བདུན་ནི་ཆད་པར་སྤྲ་བ་སྟེ་དེ་ལྟར་བཞི་བཅུ་ཅ་བཞི་ཡིན་འོ། །དེ་ལ་རྟག་
པར་སྤྲ་བ་བཞི་ནི། འདི་ལས་ཕྱི་རོལ་ཏུ་གྱུར་པའི་དགེ་སྤྱོད་དང་བྱམ་ཟེ་འབའ་ཞིག་འཇིག་
རྟེན་པའི་ཡང་དག་པའི་ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་གོམས་པར་བྱས་པ་ལས། སློ་དམན་
པ་དང་། འཇིག་པ་དང་། ཆགས་པའི་བསྐལ་བ་སྤྲུམ་ཅུ་རྩེས་སྤྱད་ན་པར་འགྱུར་ལ། དེའི་
ཕྱི་རོལ་ལ་ཤེས་པ་མི་འདུག་པ་ཡང་ཡོད་དོ། །སློ་འབྱིང་པོ་འགའ་ཞིག་ནི་འཇིག་པ་དང་
ཆགས་པའི་བསྐལ་བ་དྲུག་ཅུ་རྩེས་སྤྱད་ན་པ་ཡོད་དོ། །དེ་ལས་གཞན་པ་སློ་ཚོན་པོ་དག་
གིས་ནི་བསྐལ་བ་དགུ་བཅུ་རྩེས་སྤྱད་ན་པ་ཡང་ཡོད་ལ་དེའི་པ་རོལ་ན་ནི་འཇིག་རྟེན་པ་
མེད་དོ། །ཡང་གཞན་དག་ལྟའི་མིག་གིས་སེམས་ཅན་འཆི་འཕོ་བ་དང་། སྦྱི་བ་མཐོང་བ་
ཡང་ཡོད་དེ། དེ་ནམས་ནི་རྒྱ་བཞི་པོ་འདིས་འདི་སྤྲུམ་དུ་སེམས་ཏེ། སེམས་ཅན་འདི་
དག་ཁོ་ན་འཁོར་བར་རྒྱག་ཅིང་འཁོར་གྱི། སེམས་ཅན་གཞན་ནི་མེད་པས་ཉུང་བ་ཡང་
མ་ཡིན་མང་བ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། དེས་ན་བདག་དང་འཇིག་རྟེན་ནི་རྟག་པ་མ་ཡིན་འོ་སྤྲུམ་
དུ་ཤེས་སོ་ཞེས་སྤྲ་བ་དག་གོ། །འགའ་ཞིག་རྟག་པར་སྤྲ་བ་བཞི་ནི་འདི་ལྟར་འཇིག་རྟེན་
ཆགས་པར་གྱུར་པ་ན་ཆེ་བད་པ་དང་། ལས་བད་པ་དང་། བསོད་ནམས་བད་པའི་སེམས་
ཅན་འགའ་ཞིག་འོད་གསལ་གྱི་ལྟ་ལས་ཤི་འཕོས་ནས་ཆངས་པའི་གཞལ་ཡས་ཁང་སྟོང་
པར་སྦྱེས་པ་ན་དེ་བོང་ཆོད་དང་གཟུགས་དང་སྟོབས་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་ཞིང་ཆེ་རིང་

རིང་དུ་གནས་པས་དེ་དུས་རིང་པོར་གནས་ཤིང་འདས་པ་ན། མེ་མའོ་འདིར་སེམས་
 ཅན་གཞན་ཞིག་སྐྱེས་པར་གྱུར་ན་ཅི་མ་རུང་སྟམ་པའི་དགའ་བ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་
 ནས་ཆེ་དང་ལས་དང་བསོད་ནམས་ཟད་པའི་སེམས་ཅན་འགའ་ཞིག་འོད་གསལ་ནས་
 ཞི་འཕོས་ནས་ཆངས་པའི་གཞལ་ཡས་ཁང་སྟོང་པར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་དག་འདི་
 སྟམ་དུ་སེམས་ཏེ། བདག་ཅག་ནི་ཆངས་པ་འདིས་སྦྱལ་ལོ་སྟམ་མོ། །ཆངས་པ་ཡང་འདི་
 སྟམ་དུ་བདག་གིས་འདི་དག་བསྐྱེད་དོ་སྟམ་དུ་སེམས་སོ། །དེ་ནས་འགའ་ཞིག་ཞི་འཕོས་
 ནས་འདིར་སྐྱེས་པར་གྱུར་ལ། བྱིས་སྤངས་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་སེམས་ཀྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་
 ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་སྟོན་ཀྱི་སྐྱེ་བ་རྗེས་སུ་བྲན་ནོ། །དེ་དག་འདི་སྟམ་དུ་གང་སྦྱལ་པར་བྱེད་
 པའི་ཆངས་པ་དེ་ནི་རྟག་པ་ཉིད་ཡིན་ལ། ཡང་བདག་ཅག་ནི་དེས་སྦྱལ་པ་མི་རྟག་པ་ཉིད་
 ཡིན་ནོ་སྟམ་དུ་སེམས་ལ། ཆངས་པ་དེ་ལ་ཡང་སྒྲིག་པ་ཅན་ཀྱི་ལྟ་བ་འདི་ལྟ་བུ་འབྱུང་
 བར་འགྱུར་ཏེ། གང་ས་དང་། རྩ་དང་། མེ་དང་། རྩུང་གི་ཁམས་ནམས་དང་། གང་ཡང་
 མིག་དང་ན་བ་དང་སྒྲ་དང་ལྟེ་དང་། ལུས་ཞེས་བྱ་བའི་དབང་པོའི་ཆོས་འདི་ནམས་ནི་མི་
 རྟག་པ་མི་བརྟན་པ་ཐེར་བྱག་པ་མ་ཡིན་པའོ། །གང་སེམས་དང་། ཡིད་དང་ནམ་པར་
 ཞེས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཆོས་འདི་ནམས་ནི་རྟག་པ་བརྟན་པ་ཐེར་བྱག་པའོ་ཞེས་སྟོན་པར་
 བྱེད་ལ། དེ་ནས་འགའ་ཞིག་ནི་ཞི་འཕོས་ནས་འདིར་སྐྱེས་ལ། རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་སེམས་
 ཀྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཀྱིས་སྟོབས་ཀྱིས་སྟོན་ཀྱི་སྐྱེ་གནས་རྗེས་སུ་བྲན་པར་འགྱུར་ལ། ཞེས་
 སོགས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེས་ན། ལྷ་ངན་བྱུག་ཅུ་ཅ་གཉིས་པོ་འདི་དག་དོན་བྱུག་གི་
 སྟོན་པ་ཞེས་པར་བྱ་སྟེ། རྩུ་སྟོན་དུ་འགོ་བ། རྟེན། དུས། ལྷ་བ་ལ་བརྟེན་བ། སྐྱེས་པའི་
 གནས་ནམས་ཀྱིས་ཞེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། དང་པོ་ནི། འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྷ་
 བ་དང་། གཉིས་པ་ནི། དམ་པ་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་ལ་སོགས་པ་ཐོབ་པ་སྟོན་དུ་སོང་
 བའོ། །གསུམ་པ་ནི། བསྟན་དང་རྟོག་གི་ལ་བརྟེན་པ་དང་། བཞི་པ་ནི། འདས་པ་དང་ད་

ལྟ་བའི་དུས་ལ་དམིགས་ནས་སྡོན་གྱི་མཐར་ཁྲིག་པ་དང་། མ་འོངས་པའི་དུས་ལ་དམིགས་
ནས་བྱི་མའི་མཐར་ཁྲིག་པའོ། །ལྟ་བུ་ནི། ཉག་ཆད་གྱི་ལྟ་བ་དང་། ལྟ་བུ་ལས་འདས་པ་
ལ་བརྟེན་པའི་ལྟ་བའོ། །དུག་པ་ནི། བསམ་གཏན་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བར་བཤད་
དོ། །ཅ་བ་ཤེས་རབ་ལས་ནི་ལྟ་བུ་དུག་ཅུ་ཅ་གཉིས་པོ་དེ་ནམས་བཅུ་དུག་ཏུ་བསྐྱས་
ནས་གསུངས་པས་དེའི་ཚུལ་ཡང་རབ་བྱེད་ཉེར་བདུན་པ་ལས། འདས་དུས་བྱང་མ་བྱང་
ཞེས་དང་། །འཛིག་རྟེན་རྟག་པ་ལ་སོགས་པར། །ལྟ་བ་གང་ཡིན་དེ་དག་ནི། །སྡོན་གྱི་
མཐའ་ལ་བརྟེན་པ་ཡི། །མ་འོངས་དུས་གཞན་འབྱུང་འགྱུར་དང་། །མི་འབྱུང་འཛིག་རྟེན་
མཐའ་སོགས་པར། །ལྟ་བ་གང་ཡིན་དེ་དག་ནི། །བྱི་མའི་མཐའ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན། །ཞེས་
གསུངས། དེའི་དོན་ནི། ཅ་ཤེས་རྒྱུ་ཆེན་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་༤༡༠ ༽ལས། ཅི་བདག་
འདས་པའི་དུས་ན་བྱང་བ་དང་། མ་བྱང་བ་དང་། དེ་གཉིས་ཀ་དང་། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་
པའོ། །ཞེས་ལྟ་བ་བཞི་དང་། འཛིག་རྟེན་རྟག་པ་དང་། ལ་སོགས་ཀྱིས་བསྐྱས་པ་འཛིག་
རྟེན་མི་རྟག་པ་དང་། གཉིས་ཀ་དང་། གཉིས་ཀ་མིན་པར་ལྟ་བ་བཞི་སྟེ་བརྒྱད་པོ་གང་
ཡིན་པ་དེ་དག་ནི། ད་ལྟར་གྱི་ལུས་ལ་ལྟོས་ནས་འདས་པའི་ལུས་ལ་སྡོན་གྱི་ཞེས་བྱ་སྟེ་
མཐའ་ནི་སྐྱེ་བ་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱུད་པའི་ཆ་སྒྲ་མ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་པ་ནི་འཛིག་
རྟེན་མཐའ་དང་ལྟན་པ་དང་། སོགས་ཀྱིས་བསྐྱས་པ་འཛིག་རྟེན་མཐའ་དང་མི་ལྟན་པ་
དང་། གཉིས་ཀ་དང་། གཉིས་ཀ་མིན་པར་ལྟ་བ་བཞི་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི། ད་ལྟར་གྱི་
བདག་ལ་ལྟོས་ནས་འབྱུང་འགྱུར་གྱི་ལུས་ལ་བྱི་མ་ཞེས་བྱ་སྟེ་སྐྱེ་བ་གཅིག་ནས་གཅིག་
ཏུ་བརྒྱུད་པའི་ཆ་བྱི་མ་ནི་དེའི་མཐའ་ཡིན་ལ་དེ་ལ་དམིགས་པས་ན་དེ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་
འོ། །ལྟ་བ་བཞི་ཚན་དེ་གཉིས་ཀྱི་བྱུང་པར་ཡང་སྒྲ་མ་བཞིན་འོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
བྱིར། གཞན་ཡང་ངེ་སྐད་བཤད་པ་དེ་ནམས་ལྟ་བུ་བཅུ་བཞིའི་ནང་དུ་བསྐྱས་ནས་
གསུངས་པ་ཡང་། རབ་བྱེད་ཉེར་ལྔ་པ་ལས། གང་འདས་པ་ན་ཆད་མཐའ་སོགས་དང་། །རྟག་

ལ་སོགས་པར་ལྟ་བ་དག །སྤྲོད་པ་འདས་དང་བྱི་མཐའ་དང་། །སྤོན་གྱི་མཐའ་ལ་བརྟེན་
 པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་ནི། ཅུ་རྒྱུ་༧༡༣ ་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
 གང་སྤྲོད་པ་ལས་འདས་པའམ་གྲོང་པན་ཆད་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་དང་གཉིས་ཀ་དང་།
 གཉིས་ཀ་མིན་པའི་ངོ་བོར་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་ལྟ་བ་དག་ནི་སྤྲོད་པ་ལས་འདས་
 པ་ལ་བརྟེན་ནས་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པར་ཞུགས་པའོ། །འཛིན་ཏེན་མཐའ་དང་ལྡན་པ་
 དང་། །ལ་སོགས་གྱིས་བསྐྱུས་པ་མཐའ་དང་མི་ལྡན་པ་དང་། གཉིས་ཀ་དང་། གཉིས་ཀ་
 མིན་པའི་ངོ་བོར་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་ལྟ་བ་དག་ནི་བྱི་མཐའ་མཐའ་ལ་བརྟེན་ནས་
 འཇུག་པའོ། །ཞེས་དང་། །འཛིན་ཏེན་ཏྱག་པ་དང་། ལ་སོགས་གྱིས་བསྐྱུས་པ་འཛིན་ཏེན་
 མི་ཏྱག་པ་དང་། ཏྱག་མི་ཏྱག་གཉིས་ཀ་དང་། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་ངོ་བོར་རང་བཞིན་
 གྱིས་ཡོད་པར་ལྟ་བ་དག་ནི་སྤོན་གྱི་མཐའ་ལ་བརྟེན་ནས་འཇུག་པའོ། །ཞེས་དང་། ལུས་
 གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་སློག་དང་ལུས་ཀྱང་གཞན་ལ་སློག་ཀྱང་གཞན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་བྱིར། གཞུང་གཞན་དུ་ཡང་ལྟ་བ་འདི་དག་གི་རྣམ་གཞག་དུ་མ་ཞིག་བྱུང་སྟེ། དབུ་
 མ་འཇུག་པར། དེ་བྱིར་བྱུང་བོ་དང་སེམས་བདག་མི་རིགས། །འཛིན་ཏེན་མཐའ་ལྡན་
 ལ་སོགས་མེད་བྱིར་རོ། །ཞེས་བྱུང་བོ་བདག་ཏུ་འདོད་ན་ལྟ་བ་བཅུ་བཞི་པོ་ལ་དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པས་ལན་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་མི་རིགས་པ་སོགས་རྩ་འགྲེལ་དེ་དག་ལས་
 གསལ་ལ། དེ་བཞིན་དུ། མདོ་རྩ་བ་ལས། ཉད་གཡོག་དང་། འགྲོད་པ་བསལ་བ་དང་།
 སྤྲིག་པ་ཅན་གྱི་ལྟ་བའི་རྣམ་པ་སྤང་བ་དང་། གནས་མདོན་པར་མི་དགའ་བ་འདོར་བ་དག་
 ལ་བྱེད་དམ་བྱེད་དུ་འཇུག་ལུས་པའོ། །ཞེས་པའི་སྤྲིག་ལྟའི་ངོས་འཛིན་ཡང་ལྟ་བ་འདི་
 དག་ལ་གསུངས་ཤིང་། མདོད་རྩ་བར་ཡང་། མགོ་གཅིག་དང་ནི་རྣམ་བྱེད་དང་། །དྲི་དང་
 བཞག་པར་ལུང་བསྟན་པ། འཆི་དང་སྦྱི་དང་ཁྱད་པར་འཕགས། །བདག་གཞན་ལ་སོགས་
 ལྟ་བུ་ཡིན། །ཞེས་མགོ་གཅིག་ཏུ་ལུང་བསྟན་པ་དང་། རྣམ་པར་བྱེད་ནས་ལུང་བསྟན་པ་

དང་། ཇི་བ་མཛད་ནས་ལུང་བསྟན་པ་དང་། བཞག་པ་ལུང་བསྟན་པ་དང་། །བཞི་ལས་
ཐ་མའི་མཚན་གཞི་བདག་ལུང་རྫས་གཞན་ཡིན་ནས་མིན་ཞེས་སོགས་སུ་སྟེགས་པ་
རྣམས་ཀྱིས་སྟོན་པ་ལ་དེས་པ་ན་སྟོན་པས་དེ་དག་ལ་ལན་དངོས་སུ་མ་མཛད་པར་བཞག་
པ་ཉིད་ཀྱིས་ལན་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་ལྟ་བ་བཅུ་བཞི་ཞེས་ཅ་འགྲེལ་དེ་རྣམས་སུ་གསུངས་
ཤིང་། དེ་བཞིན་དུ། རྣམ་མགྲོལ་ཅ་བ་ལས་ཀྱང་། དེས་ན་ངོ་ཚའི་ལྟ་བ་འདི། །སྟོངས་ལ་
དེ་ནི་རྟག་པར་སྟོས། ཞེས་གནས་མ་བྱ་པའི་སྡེ་བས་དངོས་འགལ་ལ་ལུང་གསུམ་ཁས་
ལེན་པའི་ངོ་ཚའི་ལྟ་བ་འདི་སྟོངས་ནས་གང་ཟག་རྟག་པར་སྟོན་མཛེས་སོ་ཞེས་གསུངས་
པ་ལྟ་བུ་བྱི་རོལ་པའི་འདོད་བཟོད་ཀྱི་སྐབས་འགར་ཡང་འདི་དག་གསུངས་སོ། །

༡༡། །ལྟ་བ་བཅུ་བཞིའི་གངས་འཕྲེན་དང་ངོས་འཛིན་གྱི་
སྐབས་ལ་དབྱེད་པ་ནི།

ལྟ་བ་བཅུ་བཞིའི་གངས་འཕྲེན་དང་ངོས་འཛིན་ངེ་ལྟར་ཞེ་ན། དེ་ཡང་གངས་འཕྲེན་
ནི། གསེར་མེད་དང་། རྣམ་བཤད་སྟོང་རྒྱུད་དང་། རྣམ་བཤད་རྟོགས་དཀའི་སྒྲུང་བ་གསུམ་
ལས་འབྱུང་བ་འདི་ལྟར། བདག་དང་འཛིག་རྟོན་རྟག་པར་ལྟ་བ། མི་རྟག་པར་ལྟ་བ། གཉིས་
ཀར་ལྟ་བ། གཉིས་མིན་དུ་ལྟ་བ་བཞི་སྟོན་གྱི་མཐའ་ལ་བརྟེན་པ་དང་། བདག་དང་འཛིག་
རྟོན་མཐའ་དང་ལྡན་མི་ལྡན་སོ་སོར་ལྟ་བ་གཉིས་དང་། གཉིས་ཀར་ལྟ་བ་དང་། གཉིས་
མིན་དུ་ལྟ་བ་བཞི་བྱི་མའི་མཐའ་ལ་བརྟེན་པ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་གྲོང་ནས་འབྱུང་
བ་དང་མི་འབྱུང་བ་སོ་སོར་ལྟ་བ་གཉིས་དང་། གཉིས་ཀར་ལྟ་བ་དང་། གཉིས་མིན་དུ་
ལྟ་བ་བཞི་ལུང་འདས་ལ་བརྟེན་པ་དང་། ལུས་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་སྟོག་གོ་སྟུང་དུ་ལྟ་བ་
དང་། ལུས་ཀྱང་གཞན་ལ་སྟོག་ཀྱང་གཞན་ནོ་སྟུང་དུ་ལྟ་བ་གཉིས། ལུས་སྟོག་ལ་བརྟེན་

བ་གཉིས་ཏེ་ལྟ་བ་བཅུ་བཞིའོ། །དེ་དག་གི་ངོས་འཛིན་ནི། གདོད་མ་ནས་ངོ་བོ་མི་འགྱུར་
བ་གནས་པར་ལྟ་བ་རྟག་པར་ལྟ་ཚུལ་དང་། སྒྲིབ་བྱ་གསར་བྱ་བྱུང་བ་ལྟ་བ་མི་རྟག་
པར་ལྟ་བ་དང་། བདག་དང་འཇིག་རྟེན་གྱི་འཕྲོ་ས་པའི་འོག་ཏུ་རྒྱན་ཆད་པར་ལྟ་བ་མཐའ་
དང་ལྡན་པར་ལྟ་བ་དང་། ཆེ་འདྲིར་བདག་དང་འཇིག་རྟེན་རྣམས་པར་མ་འགྱུར་བ་ཆེ་བྱི་
མ་ལ་འབྲུག་པར་ལྟ་བ་མཐའ་དང་མི་ལྡན་པར་ལྟ་ཚུལ་ལོ། །དེ་དག་གཉིས་ཀར་ལྟ་ཚུལ་
ནི། བདག་གི་རང་བཞིན་གདོད་མ་ནས་གནས་པས་རྟག་པ་དང་། སྤང་བོ་འདྲོར་ལེན་
གྱི་སྒྲིབ་འཇིག་རིས་གྱིས་བྱེད་པས་གནས་སྐབས་མི་རྟག་པ་སྟེ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པར་ལྟ་བ་
དང་། གཉིས་མིན་བྱ་ལྟ་ཚུལ་ཡང་རང་བཞིན་རྟག་པར་ལྟ་བས་མི་རྟག་པ་མིན་པ་དང་།
གནས་སྐབས་མི་རྟག་པར་ལྟ་བས་རྟག་པ་མིན་པ་ལྟ་བའོ། །དེ་བཞིན་བྱ་མཐའ་དང་ལྡན་
མི་ལྡན་སོགས་ལ་ཡང་གཉིས་ཀ་གཉིས་མེད་བྱ་ལྟ་ཚུལ་གཤམ་པར་བྱའོ། །དེ་རྣམས་སོ་
སོའི་ལྟ་ཚུལ་དེ་ལྟར་ཡིན་པ་ཡང་། གསེར་སྒྲིབ་༡༩༧༽ལས། དེ་ལ་དང་པོ་ནི་བདག་
དང་འཇིག་རྟེན་རྟག་མི་རྟག་གཉིས་ཀ་དང་། གཉིས་མ་ཡིན་བྱ་ལྟ་བ་སྟེ་དེས་ནི་དེ་གཉིས་
དང་པོ་ནས་མི་འགྱུར་བར་ཡོད་པ་དང་། བྱིས་སྒྲིབ་བྱ་བྱུང་བ་དང་། དེ་གཉིས་ཀ་དང་།
གཉིས་མིན་བྱ་འཛིན་པས་སྒྲིབ་གྱི་མཐའ་ལ་བརྟེན་བའོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་དང་།
རྣམ་བཤད་རྟོགས་དཀའ་བ་ལྷན་བ་༣༩༧༽ལས། དེ་ལྟ་བུའི་བདག་དང་འཇིག་རྟེན་དེ་ཉིད་
རྒྱ་དང་རྒྱ་མེད་གང་ལས་ཀྱང་གསར་བྱ་སྒྲིབ་བ་མིན་གྱི་གདོད་མ་ནས་བྱུང་བའི་རང་བཞིན་
བྱ་ལྟ་བ་ནི་རྟག་པར་ལྟ་བའི་དོན་ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་བྱ་རྒྱ་མེད་བྱ་གསར་བྱ་སྒྲིབ་པར་ལྟ་
བ་ནི་མི་རྟག་པར་ལྟ་བའི་དོན་ཡིན་ཅིང་། དེ་གཉིས་ཀྱི་རང་བཞིན་གདོད་མ་ནས་ཡོད་
པ་དང་། གནས་སྐབས་གསར་བྱ་སྒྲིབ་པར་ལྟ་བ་ནི་གཉིས་ཀ་ཡིན་པར་ལྟ་བ་ཡིན་ཅིང་།
དེ་གཉིས་གང་བྱ་ཡང་བཟོད་བྱ་མེད་པར་ལྟ་བ་ནི་གཉིས་ཀ་མིན་པར་ལྟ་བའོ། །དེ་བཞིན་
བྱ་བདག་དང་འཇིག་རྟེན་དེ་དག་གི་འཕྲོ་ས་པའི་འོག་ཏུ་རྒྱན་ཆད་པར་འདྲོད་པ་ནི་མཐའ་

དང་ལྷན་པར་ལྟ་བ་དང་། ཆེ་འདིའི་བདག་འཛིག་རྟེན་དེ་དག་མ་འགྱུར་བར་ཆེ་བྱི་མར་
འབྱུག་པ་འདོད་པ་མཐའ་དང་མི་ལྷན་པར་ལྟ་བ་དང་། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་བྱིར་ལུང་
འདས་ལ་བརྟེན་པའི་ལྟ་བ་བཞི་ཡང་གཞུང་འགའ་ཞིག་ལས་གྲོལ་བའི་བདག་ཅེས་པ་
དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཞེས་གསུངས་པ་ནི་དག་བཙུན་མཆོན་ཉིད་པ་དང་། དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་དངོས་ལ་མི་འཛིག་སྟེ། དེ་ལྟར་མིན་ན་རྒྱང་འཕེན་བས་དེ་དག་མེད་
པར་ཁས་སྐྱངས་པས་གྲོང་པན་ཆད་དུ་འབྱུང་མི་འབྱུང་གི་རྣམ་བཞག་མི་བྱས་སོ། །དེས་
ན་ཆེ་འདིའི་ལུང་པོ་ལ་ལྷ་དན་བྱས་ནས་དེ་ལས་འདས་པ་སྟེ་ལུང་པོ་འདོར་བའི་འོག་རོལ་
ཏུ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པའི་བདག་གི་རང་བཞིན་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་
བཞིན་དུ་གྲོལ་བའི་བདག་ཅེས་པ་ཡང་ཆེ་འདིའི་ལུང་པོ་ལས་གྲོལ་བ་ལ་དེ་ལྟར་བྱ་སྟེ།
གསེར་མེད་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་རྒྱན་སྒྲུང་དུ་ཡང་དག་མ་ཡིན་པའི་ཀུན་རྫོབ་
ཏུ་ཡོད་པའི་བདག་གི་རང་བཞིན་གྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་རྣམ་པ་འགའ་ཞིག་ལྟར་
གནས་མཐོང་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འབྱུང་ཞིང་། གཞོད་འཛོམས་ཆུང་བར་ཡང་བདག་གི་
རང་བཞིན་ལ་བཤད་པས་བདག་གི་ངོ་བོའི་སེམས་ཅན་ལ་བྱ་ཡི་གྲོལ་བའི་བདག་ལ་
བྱས་ན་རྒྱང་འཕེན་ལ་མི་འགྲིག་གོ །ཞེས་དང་། ཡིག་ཆར་ཡང་འདི་བཞིན་གསུངས་
སོ། །དེ་ལ་བདག་དང་འཛིག་རྟེན་ཞེས་པ་ནི། གང་ཟག་གི་བདག་དང་དེའི་འོངས་སྟོད་
པའི་གཞི་ལ་འཛོག་སྟེ། གསེར་མེད་སྐབས་བཞི་བ་༡༤༤ ་ལས། བདག་དང་འཛིག་རྟེན་
ནི་སེམས་ཅན་དང་སྟོད་གྱི་འཛིག་རྟེན་ཡིན་ལ། །འདི་དག་རྟག་མི་རྟག་སོགས་སུ་དེ་བ་
པོའི་བསམ་པ་ནི། གང་ཟག་གི་བདག་དང་དེས་འོངས་སྟོད་པའི་གཞི་ལ་བསམ་པའོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིར། ཡང་འཛིག་རྟེན་ཞེས་པ་གདགས་གཞི་ལུང་པོ་ལྷ་ལ་འཛོག་ཚུལ་
ཡང་ཡོད་དེ། རྟགས་དཀའ་སྒྲུང་བ་༣༩༩ ་ལས། དེ་ལ་བདག་ནི་གང་ཟག་གི་བདག་
དང་། འཛིག་རྟེན་ནི་དེའི་གདགས་གཞི་ལུང་པོ་ལྷ་དང་། ལུས་ནི་དབང་པོ་དང་བཅས་

བའི་སྐྱེས་བུའི་ལུས་ཡིན་ལ། སློག་ནི་བདག་གི་རྣམ་གྲངས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། ལྟ་བུ་དེ་དག་ལས་རྟག་པར་ལྟ་བུ་སོགས་བཞི་ཆེན་དང་པོ་ལ་སྟོན་གྱི་མཐའ་ལ་
 བརྟེན་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ད་ལྟ་ཆོ་འདིའི་ལུས་ལ་ལྟོས་ནས་ཆོ་སྤྲ་མ་ལ་སྟོན་དང་། དེ་དག་
 གི་སྐྱེ་བ་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱུད་པའི་ཆ་སྤྲ་མ་ལ་མཐའ་བྱས་ནས་དེ་ལ་དམིགས་
 བ་ནི་དེ་ལ་བརྟེན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་མཐའ་དང་ལྟན་པར་ལྟ་བུ་སོགས་བཞི་
 ལ་བྱི་མའི་མཐའ་ལ་བརྟེན་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ད་ལྟའི་ལུས་ལ་ལྟོས་ནས་བྱི་མའི་སྐྱེ་བ་གཅིག་
 རྣམ་གཅིག་ཏུ་རྒྱུད་པའི་ཆ་བྱི་མ་ལ་མཐའ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་པ་སྟེ་དེ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་
 རོ། །དེ་ལྟར་ཡིན་པ་ཡང་སྤར་རྒྱུ་ཆེན་གྱི་ལུང་ངངས་ཟེན་པ་ལས་ཤེས་པར་རུས་
 སོ། །གོང་དུ་བཤད་པའི་ལྟ་ངན་རྣམས་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ལྟ་བུ་བཅུ་བཞིའི་ནང་དུ་བསྐྱས་
 ཚུལ། གཉིས་པ་བསྐྱུ་ཚུལ་ནི། དེ་ལྟར་གོང་དུ་བཤད་པའི་ལྟ་ངན་དུག་ཅུ་ཅུ་གཉིས་པོ་
 རི་སྐད་བཤད་པའི་ལྟ་བུ་བཅུ་དུག་གི་ནང་དུ་བསྐྱས་ཤིང་། ལྟ་ངན་བཅུ་དུག་པོ་ཡང་འདིར་
 ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ལྟ་བུ་བཅུ་བཞིའི་ནང་དུ་བསྐྱས་པ་ཡིན་ཏེ། སྟོན་གྱི་མཐའ་ལ་བརྟེན་
 བའི་ལྟ་བུ་བཞི་ཆེན་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་དང་པོ་འདས་པའི་དུས་སུ་བྱང་མ་བྱང་ལྟ་བུ་
 སོགས་བཞི་འདིར་རྟག་པར་ལྟ་བུ་སོགས་བཞིའི་ནང་དུ་དང་། བྱི་མའི་མཐའ་ལ་བརྟེན་
 བའི་ལྟ་བུ་བཞི་ཆེན་གཉིས་ལས་དང་པོ་མ་འོངས་པའི་དུས་ན་འབྱུང་བ་དང་མི་འབྱུང་
 བར་ལྟ་བུ་སོགས་བཞི་ནི་འདིར་མཐའ་དང་ལྟན་པར་ལྟ་བུ་སོགས་དང་། བྱང་འདས་ལ་
 བརྟེན་པ་སོགས་ཅི་རིགས་ཀྱི་ནང་དུ་བསྐྱས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་སྟོང་རྒྱུ་༥༩།
 ལས། འདིར་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ། །བྱི་རོལ་པའི་ངང་སྟོང་འགའ་ཞིག་གིས་ལྟ་བུ་ངན་པ་
 དུག་ཅུ་ཅུ་གཉིས་དོན་ཆེན་བཅུ་བཞིར་བསྐྱས་ནས་སྟོན་པ་ལ་ཁུས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་
 བྱང་གཞི་གང་ཟག་གི་བདག་ལ་བརྩམས་ནས་ངེས་པ་ཡིན་ལ། བྱང་གཞི་བཀག་ན་གང་
 ཟག་གི་བདག་མེད་བསྟན་པའི་སྟོན་དུ་མི་རུང་ཞིང་། བྱང་གཞི་མེད་པའི་བྱང་ཆོས་མི་

འཐད་པས། རི་བ་དེའི་ལན་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པས། ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་ལྟ་བ་བརྟ་བཞི་
ཞེས་བྱ་ལ། དེ་ཡང་སྟོན་གྱི་མཐའ་ལ་བརྟན་པ་དང་། ཕྱི་མའི་མཐའ་ལ་བརྟན་པ་དང་།
སྤྱང་ན་ལས་འདས་པ་ལ་བརྟན་པའི་ལྟ་བ་བཞི་བཞི་དང་། ལུས་སྟོག་ལ་བརྟན་པའི་ལྟ་
བ་གཉིས་སོ། །དང་པོ་ནི། གང་ཟག་གི་བདག་དང་འཛིག་རྟེན་རྟག་པ་དང་། མི་རྟག་པ་
དང་། གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་དང་། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པར་ལྟ་བའོ། །གཉིས་པ་ནི། མཐའ་དང་
ལྟན་པ་དང་། མཐའ་དང་མི་ལྟན་པ་དང་། གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་དང་། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པར་
ལྟ་བའོ། །གསུམ་པ་ནི། གྲོལ་བའི་བདག་གྲོངས་པན་ཆད་འབྱུང་བ་དང་། མི་འབྱུང་བ་
དང་། གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་དང་། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པར་ལྟ་བའོ། །བཞི་པ་ནི། ལུས་སྟོག་
རྩམ་གཅིག་ཏུ་ལྟ་བ་དང་། རྩམ་ཐ་དད་དུ་ལྟ་བའོ། །གང་ཟག་གི་བདག་དང་འཛིག་རྟེན་
རྟག་པ་དང་། མཐའ་དང་མི་ལྟན་པ་སྟེ་བ་ཕྱི་མར་འཇུག་པར་ལྟ་བ་དང་། དེ་གྲོངས་པན་
ཆད་འབྱུང་བར་ལྟ་བ་རྣམས་ནི། གངས་ཅན་གྱི་ལྟ་བ་ཡིན་ལ། དུལ་ལ་སྐྱབ་པའི་རྣམ་
པས་འཇུག་པས་གཡོ་བའི་ལྟ་བ་ཞེས་བྱའོ། །མི་རྟག་པ་དང་། མཐའ་དང་ལྟན་པ་སྟེ་བ་
ཕྱི་མར་མི་འཇུག་པར་ལྟ་བ་དང་། གྲོངས་པན་ཆད་མི་འབྱུང་བར་ལྟ་བ་རྣམས་ནི་རྒྱང་
པན་གྱི་ལྟ་བ་ཡིན་ལ། དུལ་ལ་དགག་པའི་རྣམ་པས་འཇུག་པས་འདུ་བའི་ལྟ་བ་ཞེས་
བྱའོ། །མཐའ་དེ་དག་གཉིས་ཀ་ཡིན་པར་ལྟ་བ་ནི་གཅེར་བྱ་བའི་ལྟ་བ་ཡིན་ལ། དགག་
སྐྱབ་ཆ་མཉམ་དུ་འཇུག་པས་བཀྲམ་པའི་ལྟ་བ་ཞེས་བྱའོ། །མཐའ་དེ་དག་གང་དུ་ཡང་
བརྗོད་དུ་མེད་པར་ལྟ་བ་ནི་གནས་མ་བྱ་བའི་ལྟ་བ་ཡིན་ལ། དགག་སྐྱབ་གཉིས་ཀ་འགོག་
པའི་རྣམ་པས་འཇུག་པས་བརྟམ་པའི་ལྟ་བ་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་འཇུག་ཚུལ་
ལ་བསམས་ན་དགག་སྐྱབ་གང་རུང་གི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་འདུས་པས་གཡོ་བ་དང་འདུ་བའི་
ལྟ་བ་གཉིས་སུ་འདུས་སོ། །ལུས་སྟོག་རྩམ་གཅིག་ཏུ་ལྟ་བ་བྱེ་བྲག་པ་དང་། རྩམ་ཐ་དད་
དུ་ལྟ་བ་གངས་ཅན་གྱི་ལྟ་བའོ། །རྟག་མི་རྟག་གཉིས་ཀ་ཡིན་པར་ལྟ་བ་རྣམས་ཀྱང་རང་

བཞིན་རྟག་ལ་གནས་སྐབས་མི་རྟག་པར་བལྟའོ། །མཐའ་གཅིད་པ་གཞན་ནི་གནས་སྐབས་
 ཉིར་མཁོ་ཆུང་བས་མ་སྒྲིམ་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་འདིར་བསྟན་
 པའི་ལྟ་བ་བཅུ་བཞི་ཡང་བཅུ་དྲུག་གི་ནང་དུ་བསྡུས་ཚུལ་ཡོད་དེ། གཞན་རྣམས་ནི་གོ་
 སྒྲ་ལ། ལུས་སློག་རྩེས་གཅིག་ཏུ་དང་། རྩེས་ཐ་དད་ལྟ་བའི་ལྟ་བ་གཉིས། རྟག་པར་ལྟ་བ་
 དང་། མཐའ་དང་མི་ལྟན་པར་ལྟ་བ་སོགས་སུ་བསྡུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྤར་ཙ་ཤེ་ཁྱིལ་ཆེན་
 ལས་ལྟ་བ་དེ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་འཛིན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་གསུངས་པ་
 ནི་ལུགས་དེར་རང་བཞིན་ཡོད་པར་འགོག་པའི་སྐབས་དང་སྤར་ནས་གསུངས་ཀྱི། ལྟ་
 ངན་སོ་སོའི་འཛིག་ཚུལ་དོན་ལ་མི་འདྲ་བ་མེད་དོ། །མཆིམས་མཛོད་གནས་ལྟ་བ་༣༥༽
 ལས། འོ་ན་ལུང་རིང་པོ་ལས། བདག་དང་འཛིག་རྟེན་རྟག་གམ་མི་རྟག་གམ་གཉིས་ཀའམ་
 གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་ནམ་མཐའ་དང་ལྟན་ནམ་མི་ལྟན་ནམ་གཉིས་ཀའམ་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་
 རམ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་གྲོངས་པན་ཆད་འབྱུང་ངམ་མི་འབྱུང་ངམ་གཉིས་ཀའམ་གཉིས་
 ཀ་མ་ཡིན་ནམ། ལུས་དེ་ཉིད་སློག་ཡིན་ནམ་སློག་ཀྱང་གཞན་ལ་ལུས་ཀྱང་གཞན་ཡིན་
 རམ་ཞེས་པ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་དངོས་པོ་བཅུ་བཞི་གསུངས་པ་རྣམས་དགེ་མི་དགེར་
 ལུང་མ་བསྟན་པའི་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་དེ་བ་ལ་ལན་
 མི་གདབ་པར་གཞག་པར་བྱ་བའི་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །རི་ལྟར་ཞེ་ན། མགོ་
 གཅིག་དང་ནི་རྣམ་ཕྱེ་དང་། །དེ་དང་གཞག་པར་ལུང་བསྟན་པ། །འཆི་དང་སྐྱེ་དང་བྱད་
 པར་འཕགས། །བདག་གཞན་ལ་སོགས་ལྟ་བུ་ཡིན། །དེ་བའི་ལན་ནི་མགོ་གཅིག་ཏུ་ལུང་
 བསྟན་པ་དང་རྣམ་པར་ཕྱེ་སྟེ་ལུང་བསྟན་པ་དང་དེས་ཏེ་ལུང་བསྟན་པ་དང་། གཞག་པར་
 ལུང་བསྟན་པ་བཞི་ཡོད་པ་ལས། དང་པོ་ནི་དཔེར་ན་ཅི་སེམས་ཅན་སྐྱེས་པ་ཐམས་ཅད་
 འཆི་བར་འགྱུར་རམ་ཞེས་འདྲི་ན་འཆི་ལོ། །ཞེས་ལན་གདབ་པ་ལྟ་བུ་དང་། གཉིས་པ་ནི་
 དཔེར་ན་ཅི་འཆི་བ་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་འཕྲུལ་ཞེས་འདྲི་ན་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་རྣམས་མི་སྐྱེ་

ལ་ཉོན་མོངས་པ་དང་བཅས་པ་རྣམས་སྐྱེའོ་ཞེས་ལན་གདབ་པ་ལྟ་བུ་དང་། གསུམ་པ་
ནི་དཔེར་ན་ཅི་མི་འདི་བྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་ཡིན་ནམ། འོན་ཏེ་དམན་པ་ཡིན་ཞེས་འདི་
ན་ལྟ་ལ་ལྟོས་ནས་སུ་མ་དན་སོང་ལ་ལྟོས་ནས་འདི་ཞེས་ཁོ་ཉིད་ལ་དེས་ཏེ་ལྟ་ལ་ལྟོས་
ནས་ཞེས་ཟེར་ན་ནི་དམན་ལ་དན་སོང་ལ་ལྟོས་ནས་འདི་ན་ནི་བྱད་པར་དུ་འཕགས་སོ་
ཞེས་ལན་གདབ་པ་ལྟ་བུ་དང་། བཞི་པ་ནི་དཔེར་ན་ཅི་བདག་ལུང་པོ་ལས་གཞན་ཡིན་
ནམ་གཅིག་པ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བ་དང་། དེ་དག་ལ་སོགས་པས་བརྒྱུད་བ་གཉིས་ཀའམ་
གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་གང་ཡིན་ཞེས་འདི་ན་གང་དུ་འང་ལན་མི་གདབ་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། དེ་
ལྟར་ན་དེ་བའི་ལུང་བསྟན་པ་བཞི་ལས་བཅུ་བཞི་པོ་དེ་དག་ནི་མི་དགོ་བ་ཡིན་ཡང་མཐའ་
གཅིག་ཏུ་ལུང་བསྟན་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པས་ན་ལུང་མ་བསྟན་ཞེས་བྱའོ། །དེས་ན་དེ་དག་
ནི་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ཀྱང་ལུང་དུ་མ་བསྟན་ཏེ། ཐམས་ཅད་བདག་ལ་བརྩམས་ནས་
སྤྲ་བ་ན་དེ་མ་གྲུབ་པའི་སྤྱིར་དང་། མེད་དོ་ཞེས་བསྟན་ནའང་དེ་དག་སྤྲུག་པར་འགྱུར་
བས་དེ་དག་བསྟན་པ་ལ་རིམ་གྱིས་གཞུགས་པའི་སྤྱིར་རོ། །འོ་ན་ལུང་བསྟན་པར་འགལ་
ལོ་ཞེ་ན། དེ་དག་ཏུ་ལུང་མི་བསྟན་ཏེ་ཞེས་གཞག་པར་ལུང་བསྟན་པའི་སྤྱིར་འགལ་བ་
མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། དེ་ལ་ཁོ་བོའི་དོགས་བ་ནི། མཛོད་ལུགས་ལ་ལུང་
དུ་མ་བསྟན་པའི་ལྟ་བ་བཅུ་བཞི་པོའི་ནང་ལ་འདིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བ་དང་། །མཐར་འཛིན་
པའི་ལྟ་བ་གང་རུང་ཡིན་པར་ཞིག་ཡོད་དམ་མེད། དང་པོ་ལྟར་ན། འདིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་
བ་དང་། །མཐར་འཛིན་པའི་ལྟ་བ་གང་རུང་ཡིན་ན་བསྐྱེབས་ལ་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་པས་
མ་བྱུང་པར་ཐལ། དེ་ལ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་ལྟ་བ་བཅུ་བཞི་པོ་གང་རུང་ཡིན་པ་ཞིག་
ཡོད་པ་གང་ཞིག་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་ལྟ་བ་བཅུ་བཞི་པོ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་མི་དགོ་བ་
ཡིན་པའི་སྤྱིར། ལུགས་གྲུབ་སྟེ། མཆིམས་མཛོད་ལས། བཅུ་བཞི་པོ་དེ་དག་ནི་མི་དགོ་
བ་ཡིན་ཡང་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ལུང་བསྟན་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པས་ན་ལུང་མ་བསྟན་ཞེས་

བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཅ་བ་འདོད་མི་རུས་ཏེ། མཛོད་ཅ་བ་དང་། འདོད་ན་
 འཛིག་ཆོག་ས་ལ་ལྟ་བ་དང་། །མཐར་འཛིན་ལྟན་ཅིག་མ་རིག་པ། །ལྟག་མ་རྣམས་འདིར་མི་
 དགོ་བའོ། །ཞེས་དང་། མཆིམས་མཛོད་གནས་ལྟ་བ་༤༡ ་ལས། འདོད་པའི་ཁམས་
 ན་འཛིག་ཆོག་ས་ལ་ལྟ་བ་དང་མཐར་འཛིན་པར་ལྟ་བ་དང་དེ་དག་གཉིས་དང་ལྟན་ཅིག་
 མཚུངས་པར་ལྟན་པའི་མ་རིག་པ་གསུམ་ནི་བསྐྱབས་ལ་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་ནོ། །རི་ལྟར་
 ཞེན། འཛིག་ཆོག་ས་ལ་ལྟ་བ་དང་ཉག་པར་ལྟ་བ་ནི་སྤྱིན་པ་གཏོང་བ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་
 སྤང་བ་ལ་སོགས་པ་དགོ་བ་དང་མི་འགལ་བར་འབྲུག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བདག་འཛིག་རྟེན་
 པ་རོལ་ཏུ་བདེ་བར་བྱ་བའི་དོན་དུ་སྤྱིན་པ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་འབྲུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཆད་
 པར་ལྟ་བའང་ཐར་པ་དང་མཐུན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཆོག་ཏུ་གདགས་པ་བཅུ་སྟོན་པའི་མདོ་
 ལས། ཕྱི་རོལ་པའི་ལྟ་བར་གྱུར་པ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ན་འདི་ལྟ་སྟེ། བདག་མེད་པར་གྱུར་
 ཅིག །བདག་གི་མེད་པར་གྱུར་ཅིག །བདག་འབྱུང་བར་མ་གྱུར་ཅིག །བདག་གི་འབྱུང་
 བར་མ་གྱུར་ཅིག་ཅེས་ལྟ་བ་འདི་མཆོག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་
 ལྟ་བ་འདི་གཉིས་ནི་རང་གི་རྒྱུད་དུ་གཏོགས་པའི་ཉེར་ལེན་གྱི་སྤང་པོ་ལ་ཀུན་དུ་རྫོངས་
 པས་རང་གི་རྗེས་ལ་རྫོངས་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་ལ་གཞོད་པར་མ་ཞུགས་པས་མི་དགོ་
 བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ན། བདག་དང་བདག་
 གིར་ལྟ་བ་དང་། བདག་དང་འཛིག་རྟེན་ཉག་པར་ལྟ་བའི་ལྟ་བ་གཉིས་རེ་རེ་ནས་ཆོས་
 ཅན། འཛིག་ཆོག་ས་ལ་ལྟ་བ་དང་། མཐར་ལྟ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་
 མི་རུས་ཏེ། མཆིམས་མཛོད་༡༦ ་ལས། བདག་དང་བདག་གིར་ལྟ་བ་འདི་ཁོ་ན་འཛིག་
 ཆོག་ས་ལ་ལྟ་བར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་མདོ་ལས། དགོ་སྤྱོད་དག་དགོ་སྤྱོད་ངམ་བྲམ་ཟེ་གང་
 ལ་ལ་བདག་གོ་སྟམ་དུ་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་ལྟ་བ་ན་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་ལྟ་བ་དེ་
 དག་ཐམས་ཅད་ནི་ཉེ་བར་ལེན་པའི་སྤང་པོ་ལྟ་པོ་འདི་དག་ལ་ལྟ་བ་ཁོ་ནར་བདད་དོ་ཞེས་

འཕྱང་བས་སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ལ་འཛིག་ཅིང་རྩལ་དང་ཆ་དུ་མ་ཆོགས་པའི་ཉེར་ལེན་གྱི་
ལུང་པོ་ལྔ་པོ་མི་རྟག་པ་དུ་མ་ལ་དམིགས་ནས་རྣམ་ཤེས་ལ་བྱེད་པ་པོའི་བདག་དང་ལུང་
པོ་གཞན་བཞི་ལ་དབང་བསྐྱར་བྱའི་བདག་གི་བར་ལྟ་བུའམ། ཡང་ན་མིང་བཞིའི་ལུང་
པོ་ལ་བདག་དང་གཟུགས་ལ་བདག་གིར་ལྟ་བ་དང་། གང་ལ་བདག་ཏུ་མངོན་པར་བརྟགས་
པའི་གཞི་དེ་ཉིད་ལ་དམིགས་ནས་རྟག་པའམ་ཆད་པར་མཐའ་གཅིག་ཏུ་འཛིན་ཅིང་ལྟ་
བ་དང་། ཞེས་དང་། ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་ཙ་ལྷུག་༥ ་། ལས། ཉེར་ལེན་གྱི་ལུང་པོ་ལ་
བདག་དང་བདག་གིར་ལྟ་བ་ནི་འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བ་དང་། ཉེར་ལེན་གྱི་ལུང་པོ་ལ་རྟག་
པ་དང་ཆད་པར་ལྟ་བ་ནི་མཐར་འཛིན་པའི་ལྟ་བ་དང་། ཞེས་དང་། ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་
ཀྱི་དཀའ་གནད་ལེགས་པར་བཤད་པ་ནོར་བུའི་བང་མཛོད་༢༩༩ ་། ལས། གཉིས་པ་
ནི། ཉེར་ལེན་གྱི་ལུང་པོ་ལ་དམིགས་ནས་རང་དབང་བའི་བདག་དང་བདག་གི་བ་གང་
རུང་དུ་སྒྲིའདོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་ཅན་དུ་དམིགས་པ། འཛིག་ལྟའི་མཆན་
ཉིད། དེ་ལ་དམིགས་ནས་རྟག་པའམ་ཆད་པར་སྒྲིའདོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་
ཅན་དུ་དམིགས་པ། མཐར་ལྟའི་མཆན་ཉིད། ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིར། བདག་དང་བདག་
གིར་ལྟ་བ་དང་། བདག་དང་འཛིག་རྟེན་རྟག་པར་ལྟ་བའི་ལྟ་བ་གཉིས་པོ་དེ་འཛིག་ཆོགས་
ལ་ལྟ་བ་དང་། མཐར་འཛིན་པའི་ལྟ་བ་ཡིན་ཡང་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་ལྟ་བ་བཅུ་བཞི་པོ་
གང་རུང་མ་ཡིན་ཟེར་ན། འོ་ན། ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་ལྟ་བ་བཅུ་བཞིའི་ནང་ནས་བདག་
དང་འཛིག་རྟེན་རྟག་པར་ལྟ་བའི་ལྟ་བ་གང་ལ་འཛིག་ལེགས་པར་སྒྲིའདོགས་སོ། །སྒྲར་
ཡང་དོགས་པ་ནི། ལྟ་བ་དུག་ཅུ་ཙ་གཉིས་པོ་ཐམས་ཅད་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་ལྟ་བ་
བཅུ་བཞི་པོར་མ་འདུས་པའི་སྒྲིན་ཡོད་པར་ཐལ། འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བ་དང་། །མཐར་
འཛིན་པའི་ལྟ་བ་གང་རུང་ཡིན་ན་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་ལྟ་བ་བཅུ་བཞི་པོ་གང་རུང་མ་
ཡིན་པས་བྱབ་པའི་བྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་མི་རུས་ཏེ། སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན་

༤༣༥ ་ལས། ་དེ་དག་མཛོར་བསྐྱས་པའི་སྒྲིམ་ནི། ་འདྲ་ཤེས་ཡོད་སྟེ་བཙུག་དང་།
 མེད་དང་གཉིས་མིན་བརྒྱད་བརྒྱད་དང་། ་ཆད་པར་སྟེ་བ་རྣམས་ཀྱི་བདུན། ་ཆེ་འདི་
 ཉིད་ལ་གྲོལ་བའི་ལྷ། ་ཞེས་པའོ། ་ལྷ་དན་བཙུག་ཅུ་ཙ་གཉིས་པོ་འདི་དག་དོན་བཙུག་གི་སྒྲི་
 རས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། རྒྱ། རྒྱུ་དུ་འགོ་བ། རྟེན། དུས། ལྷ་བ་ལ་བརྟེན་པ། རླེས་པའི་
 གནས་རྣམས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། དང་པོ་ནི། ་འཇིག་ཆོགས་ལ་ལྷ་
 བ་དང་། གཉིས་པ་ནི། དམ་པ་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་ལ་སོགས་པ་ཐོས་པ་སྒྲིམ་དུ་སོང་
 བའོ། ་གསུམ་པ་ནི། བསྟན་དང་རྟོག་གེ་ལ་བརྟེན་པ་དང་། བཞི་པ་ནི། ་འདས་པ་དང་ད་
 ལྷ་བའི་དུས་ལ་དམིགས་ནས་སྒྲིམ་མཐར་རྟོག་པ་དང་མ་འོངས་པའི་དུས་ལ་དམིགས་
 རས་བྱི་མའི་མཐར་རྟོག་པ་དང་། ལྷ་བ་ནི། རྟག་ཆད་ཀྱི་ལྷ་བ་དང་། རྒྱ་དན་ལས་འདས་
 པ་ལ་བརྟེན་པའི་ལྷ་བའོ། ་བཙུག་པ་ནི། བསམ་གཏན་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་སྟེ་བར་བཤད་
 དོ། ་ཙ་བ་ཤེས་རབ་ལས་ལྷ་དན་བཙུག་ཅུ་ཙ་གཉིས་པོ་དེ་དག་བཙུག་དུ་བསྐྱས་ནས་
 བཤད་དེ། རྒྱུ་དུ་མཐའ་ལ་བརྟེན་པའི་ལྷ་བ་བརྒྱད། བྱི་མའི་མཐའ་ལ་བརྟེན་པའི་ལྷ་བ་
 བརྒྱད་དུ་གསུངས་པའི་བྱིར། དང་པོ་བྱུབ་སྟེ། བདག་འདས་པའི་དུས་ན་བྱུང་བར་ལྷ་བ་
 དང་། མ་བྱུང་བར་ལྷ་བ་དང་། གཉིས་ཀར་ལྷ་བ་དང་། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པར་ལྷ་བ་དང་།
 བདག་རྟག་པར་ལྷ་བ་དང་། མི་རྟག་པར་ལྷ་བ་དང་། གཉིས་ཀར་ལྷ་བ་དང་། གཉིས་ཀ་མ་
 ཡིན་པར་ལྷ་བ་རྣམས་སུ་གསུངས་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་བྱུབ་སྟེ། བདག་མ་འོངས་པའི་
 དུས་ན་འབྱུང་བར་ལྷ་བ་དང་། མི་འབྱུང་བར་ལྷ་བ་དང་། གཉིས་ཀར་ལྷ་བ་དང་། གཉིས་
 ཀ་མ་ཡིན་པར་ལྷ་བ་དང་། བདག་མཐའ་དང་ལྷ་བ་དང་། མི་ལྷ་བ་དང་། བདག་ལྷ་བ་དང་།
 གཉིས་ཀར་ལྷ་བ་དང་། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པར་ལྷ་བ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། ཙ་
 བཤེས་རབ་ལས། ་འདས་དུས་བྱུང་མ་བྱུང་ཞེས་དང་། ་འཇིག་རྟེན་རྟག་པ་ལ་སོགས་
 པར། ་ལྷ་བ་གང་ཡིན་དེ་དག་ནི། ་རྒྱུ་དུ་མཐའ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན། ་མ་འོངས་དུས་གཞན་

འབྱུང་འབྱུར་དང་། །མི་འབྱུང་འཛིག་རྟེན་མཐའ་སོགས་པར། །ལྟ་བ་གང་ཡིན་དེ་དག་
ནི། །ཕྱི་མའི་མཐའ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་རྣམས་བརྩ་བཞིར་
ཡང་གསུངས་ཏེ། །སྟོན་གྱི་མཐའ་ལ་བརྟེན་པ་བཞི། ཕྱི་མའི་མཐའ་ལ་བརྟེན་པ་བཞི། ལྷ་
འདས་ལ་བརྟེན་པ་བཞི། ལུས་སྟོག་ལ་བརྟེན་པ་གཉིས་སུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་
ཉིད་ལས། གང་འདས་པར་ཆད་མཐའ་སོགས་དང་། །རྟག་ལ་སོགས་པར་ལྟ་བ་དང་། །ལྷ་
འདས་དང་ཕྱི་མཐའ་དང་། །སྟོན་གྱི་མཐའ་ལ་བརྟེན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
དེ་ཡང་དང་པོ་ནི། བདག་དང་འཛིག་རྟེན་རྟག་པར་བདེན་པར་ལྟ་བ་དང་། མི་རྟག་པར་
བདེན་པར་ལྟ་བ་དང་། གཉིས་ཀར་བདེན་པར་ལྟ་བ་དང་། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པར་བདེན་
པར་ལྟ་བ་རྣམས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། བདག་དང་འཛིག་རྟེན་མཐའ་དང་ལྷན་པར་བདེན་
པར་ལྟ་བ། དེ་དང་མི་ལྷན་པར་ལྟ་བ་དང་། གཉིས་ཀར་ལྟ་བ་དང་། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་
པར་བདེན་པར་ལྟ་བ་རྣམས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། གྲོལ་བའི་བདག་གྲོངས་པར་ཆད་དུ་
འབྱུང་བར་ལྟ་བ་དང་། མི་འབྱུང་བར་ལྟ་བ་དང་། གཉིས་ཀར་ལྟ་བ་དང་། གཉིས་ཀར་མ་
ཡིན་པར་བདེན་པར་ལྟ་བ་རྣམས་སོ། །བཞི་པ་ནི། ལུས་སྟོག་རྩིས་ཐ་དད་དུ་བདེན་པར་
ལྟ་བ་དང་། རྩིས་གཅིག་ཏུ་བདེན་པར་ལྟ་བ་རྣམས་སོ། །གཉིས་པ་བསྐྱུ་བ་ནི། དེ་ཐམས་
ཅད་བསྐྱུ་ན། གཡོ་བ། འདུ་བ། བཟུང་བ། བརྩམ་པའི་ལུང་མ་བསྐྱུ་གྱི་ལྟ་བ་བཞིར་
འདུ་སྟེ། མདོ་ལས། སེམས་གཡོ་བ་དང་འདུ་བ་དང་བཟུང་བ་དང་བརྩམ་པ་ཡང་དག་
པ་རི་ལྟ་བ་བཞིར་དུ་རབ་ཏུ་མཁྱེན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། གུན་བརྟུས་
དར་རྒྱུ་ཀ་༣༧༩ །ལས། ལྟ་བ་ལ་བརྟེན་པ་ནི། རྟག་ཆད་གྱི་ལྟ་བ་དང་། ལྷ་འདས་ལས་
འདས་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ལྟ་བའོ། །གཞི་བསྐྱུ་བ་ལས། རྟག་ལྟ་ལ་བརྟེན་ནས་ཆེ་འདི་ལ་
བདག་གཟུགས་ཅན་དུ་རྟོག་ལ་དེ་ཕྱིན་ཆད་ཀྱང་གཟུགས་ཅན་ཉིད་དམ་འདུ་ཞེས་ཡོད་
མེད་དང་། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པར་རྟོག་གོ། ཆད་ལྟ་ལ་བརྟེན་ནས་ཆེ་འདི་ཕྱི་གཉིས་ཀར་

གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པར་རྟོག་པ་དང་། ལྷ་བ་གསུམ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་གྲོལ་བའི་བདག་
 གཟུགས་ཅན་དང་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པར་ལྷ་བ་སོགས་སོ། །སྤྱི་བའི་གནས་ནི། བསམ་
 གཏན་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱི་བར་བཤད་དོ། །ལྷ་ངན་དྲུག་ཅུ་ཅ་གཉིས་སྤར་བཤད་
 བའི་ལྷ་བ་ལྷ་པོར་མ་འདུས་པའི་སྦྱོན་མེད་པར་ཐལ། རོ་བོ་དབང་བཙན་པར་བྱས་ན། མཐར་
 འཛིན་གྱི་ལྷ་བ་དང་། ལོག་ལྷ་གཉིས་སམ་རོ་བོ་རྒྱ་འབྲས་མ་ལུས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་
 ཐམས་ཅད་ལས་ཏེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་དུ་ཅི་རིགས་སུ་འདུས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་སུ་འདུས་
 ཚུལ་ནི། སྤྱོན་གྱི་མཐར་རྟོག་པའི་ནང་ནས་བཙུ་དང་། ཕྱི་མའི་མཐར་རྟོག་པའི་ནས་ནས་
 ལྷ་སྟེ། བཙོ་ལྷ་ནི་ལོག་ལྷས་བསྐྱས་ལ། ལྷག་མ་ཐམས་ཅད་མཐར་འཛིན་གྱི་ལྷ་བས་
 བསྐྱས་ཏེ། ཆད་ལྷ་བདུན་དང་། ལྷག་མ་རྣམས་རྟོག་ལྷོ། །འཁོར་དང་བཙས་པ་ནི། ཐམས་
 ཅད་ཀྱིས་རྒྱ་འབྲས་སོགས་ཅི་རིགས་སུ་འདུས་སོ། །དེ་དག་ཀྱང་རྟོག་དཔྱོད་ཀྱི་ས་དང་།
 གཞི་བསྐྱབ་སོགས་ལས་བཤད་དོ། །གཉིས་པ་ལ་རྩོད་པ་ནི། ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་ཞེས་
 སོ། །འབྲི་བ་པོའི་བསམ་པ་ནི། ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ལྷ་བ་བཙུ་བཞི་ལྷ་བ་ལྷར་མ་འདུས་ན།
 ལྷར་བྱངས་ངེས་པ་ཉམས་ལ། འདུས་ན་ངེ་ལྷར་འདུས་སྟམ་དུ་དོགས་པའོ། །ལན་ནི།
 གཉིས་སམ་ཞེས་ཏེ། ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་ལྷ་བ་བཙུ་བཞི། སྤར་བཤད་པའི་ལྷ་བ་ལྷར་
 མ་འདུས་པའི་སྦྱོན་མེད་པར་ཐལ། རོ་བོ་དབང་བཙན་པར་བྱས་ནས། མཐར་འཛིན་གྱི་
 ལྷ་བ་དང་། ལོག་ལྷ་གཉིས་སུ་འདུས་ལ། འཁོར་དང་བཙས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན། ལྷ་
 པོ་ཐམས་ཅད་ལས་སྤངས་སྟེ། ལྷ་པོ་ཀུན་གྱིས་བསྐྱས་པའི་ཕྱིར། ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་
 ལྷ་བ་བཙུ་བཞི་ལ། སྤྱོན་གྱི་མཐའ་ལ་བརྟེན་པ་བཞི་ནི། བདག་དང་འཛིག་རྟེན་རྟག་མེ་
 རྟག་གཉིས་ཀ་ཡིན། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པར་ལྷ་བ་རྣམས་སོ། །ཕྱི་མའི་མཐའ་ལ་བརྟེན་
 པ་ནི། བདག་དང་འཛིག་རྟེན་མཐའ་དང་ལྷན་པ་དང་། མེ་ལྷན་པ་དང་། གཉིས་ཀ་དང་།
 གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པར་ལྷ་བའོ། །སྤྱང་ན་ལས་འདས་པའི་ལྷ་བ་ལ་བརྟེན་པའི་ལྷ་བ་བཞི་

ནི། གྲོལ་བའི་བདག་ལ་བསམས་ནས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་གྲོང་པན་ཆད་འབྱུང་བ་
དང་མི་འབྱུང་བ་དང་གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་དང་། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པར་ལྟ་བ་རྣམས་སོ། །ལུས་
སྲོག་རྣམས་གཅིག་དང་། རྣམས་ཐ་དད་དུ་ལྟ་བ་ལུས་སྲོག་ལ་བརྟེན་པའི་ལྟ་བ་གཉིས་རྣམས་
སོ། །དེ་དག་གང་གི་འདོད་པ་ཡིན་པ་ནི། གངས་ཅན་པ་དང་། རྒྱུང་པན་པ་དང་། གཅེར་
བྱ་པ་དང་། གནས་མ་བྱ་པ་རྣམས་ཀྱི་འདོད་པ་སྟེ། གཞན་དུ་བཤད་པ་ལས་ཤེས་པར་
བྱའོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། དེ་ཆེན་མོ་བཤད་པ་ལས། འཛིག་ཏེན་
མཐའ་དང་ལྡན་ནམ་ཞེས། །ཞུས་ན་རྒྱལ་བ་མི་གསུང་བཞུགས། །གང་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ཟབ་
པའི་ཆོས། །སྟོད་མིན་འགྲོ་ལ་མི་གསུང་བ། །དེ་ཡི་ཕྱིར་ན་མཁས་རྣམས་ཀྱིས། །ཀུན་
མཁྱེན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པར་ཤེས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་འདི་བ་པོས་གང་ཟག་གི་
བདག་ལས་བརྒྱམས་ནས་འདི་བ་ཡིན་ལ། བདག་མེད་བསྟན་པའི་སྟོད་དུ་རེ་ཤིག་མི་
རུང་བར་དགོངས་ནས། བདག་མེད་པར་མ་བསྟན་ཞིང་། བྱད་གཞི་མེད་པའི་བྱད་ཆོས་
མི་རུང་བར་དགོངས་ནས། དེ་བ་དེའི་ལན་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། དེས་ན། མཛོད་ལུགས་ལ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་ལྟ་བ་བཅུ་བཞི་པོ་དེ་དག་
ཐམས་ཅད་མི་དགེ་བ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གང་ཡིན་དཔྱད་དགོས་སོ། །

༡༡། །གསུམ་པ་ཤིང་རྟའི་སྟོལ་འབྱེད་ལ་རུང་ཟད་དཔྱད་པ་ནི།

གསེར་མེད་༤ །ལས། འདིའི་དགོངས་པ་འབྲེལ་པའི་བསྟན་བཅོས་ལ་ཡང་དུ་མ་ཞེག་
ཡོད་ཀྱང་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་ནི་ཤིང་རྟའི་སྟོལ་འབྱེད་ཆེན་པོ་བཞི་ཞེས་སྟེ་མ་རྣམས་ལ་
བྲགས་སོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་མཁས་པ་སྟེ་མ་རྣམས་ཀྱིས་བཞེད་པའི་ཤིང་རྟའི་སྟོལ་
འབྱེད་བཞིའི་ངོས་འཛིན་དང་། སྟོལ་འབྱེད་བྱེད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས། དེ་དག་ཤིང་རྟའི་སྟོལ་

ཤོག་ངོས། 64

དུ་འཛོག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལེགས་བཤད་རིན་པོ་ཆེ་གསེར་གྱི་མེད་བ་༥༩ ལས། དེ་ལྟར་
ན་བཞི་པོ་འདིས་དགོངས་འགྲེལ་གཞན་ལ་མ་སྟོས་པར་ཡུམ་གྱི་དགོངས་པ་རེ་འགྲེལ་
བས་ཤིང་རྟའི་སྟོལ་འབྱེད་དོ་ཞེས་འཆད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བདག་ཉིད་ཆེན་
པོ་སྐུ་སྐྱབ་ཀྱིས་བསྐྱབ་བྱ་བདེན་དངོས་དང་སྐྱབ་བྱེད་རྟོག་གའི་རིགས་པ་འགོག་པ་གཉིས་
ཀྱི་དབང་དུ་མཛད་ནས། དང་པོ་ལ་རང་གཞན་གྱི་སྡེ་པ་ཐུན་མོང་དུ་འགོག་པ་དབྱ་མའི་
ཅ་བ་དང་། དེའི་རབ་བྱེད་དང་པོ་རྒྱན་བརྟག་པ་ལས་འཕྲོས་པ་ཙུང་སྒྲོག་དང་། རབ་བྱེད་
བདུན་པ་སྐྱེ་བཞན་འཛིག་པ་བརྟག་པ་ལས་འཕྲོས་པ་སྟོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པ། རང་སྡེ་བྱེ་
བྲག་ཏུ་འགོག་པ་རིགས་པ་དུག་ཅུ་པ་སྟེ་བཞི། སྐྱབ་བྱེད་རྟོག་གའི་ཆོག་དོན་བཅུ་དུག་
པ་འགོག་པ་ཞིབ་མོ་རྣམ་འཐག་སྟེ་ལྔའོ། །ཞེས་གཞུང་འདི་དག་གསུངས་པས་སྐུ་སྐྱབ་
ཀྱིས་དབྱ་མ་པའི་ཤིང་རྟའི་སྟོལ་འབྱེད་པ་དང་། སྐྱབ་དཔོན་ཆེན་པོ་སྟོགས་ཀྱི་སྤང་བོས་
བརྒྱད་སྟོང་པའི་དོན་རྣམས་དོན་ཆེན་སོ་གཉིས་སུ་བསྐྱས་ཏེ་གཏན་ལ་འབབས་པ་ལ་
བརྒྱད་སྟོང་དོན་བསྐྱས་མཛད་ནས་ཤིང་རྟའི་སྟོལ་འབྱེད་པ་དང་། ཁ་ཆེ་མཆེ་བའི་སྡེས་
ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་གཉིས་དང་ཁྱི་བརྒྱད་སྟོང་པའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་གཞུང་འགྲེལ་གཞོད་
འཛོམས་ཀྱིས་ནི་སྒྲོག་གསུམ་དང་རྣམ་གངས་བཅུ་གཅིག་གི་སྒྲོ་ནས་ཤིང་རྟའི་སྟོལ་འབྱེད་
པ་ཡིན་ནོ། །འགའ་ཞིག་གིས་བོད་སྐ་མས་ཤིང་རྟའི་སྟོལ་འབྱེད་བཞི་ལ་གང་ཟག་མི་
འཛོག་པར་གསུངས་པ་དང་། ཡང་འགའ་ཞིག་གིས་གང་ཟག་ཁོ་ན་འཛོག་པ་ལྟ་བུར་
གསུངས་ཚུལ་འབྲ་མེན་གཉིས་ཡོད་ཀྱང་། རང་ལུགས་ལ་བོད་སྐ་མས་ཤིང་རྟའི་སྟོལ་
འབྱེད་ལ་བསྟན་བཅོས་དང་གང་ཟག་གཉིས་ཀ་འཛོག་པར་འདོད་པ་ཡིན་ནམ་སྟམ་སྟེ།
གསེར་མེད་༥༩ ལས། འདིའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་པའི་བསྟན་བཅོས་ལ་ཡང་དུ་མ་ཞིག་
ཡོད་ཀྱང་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་ནི། ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། དེ་ཡང་བདག་ཉིད་ཆེན་
པོ་སྐུ་སྐྱབ་ཀྱིས་བསྐྱབ་བྱ་བདེན་དངོས་དང་སྐྱབ་བྱེད་རྟོག་གའི་རིགས་པ་འགོག་པ་གཉིས་

ཀྱི་དབང་དུ་མཛད་ནས། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་བྱིར།

༡༡། །རིགས་ཆོགས་དུག་ལ་དོགས་པ་དབྱེད་པ་ནི།

དང་པོ་བསྐྱབ་བྱ་བ་དེན་དངོས་འགོག་པ་ལ་རང་གཞན་གྱི་སྡེ་པ་ཐུན་མོང་དུ་འགོག་
པ་དང་མའི་རྩ་བའམ་རྩ་བའི་ཤེས་རབ། འོ་ན། རྩོད་བསྐྱོག་དེ་རྩ་ཤེས་དེའི་རབ་བྱེད་
དང་པོ་རྩོན་བརྟག་པ་ལས་འཕྲོས་ཚུལ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ཡོད་དེ། རྩ་ཤེས་དེའི་རབ་
བྱེད་དང་པོ་རྩོན་བརྟག་པ་ར། དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནི། །རྩོན་ལ་སོགས་པ་
ཡོད་མ་ཡིན། ཞེས་པ་ལས་འཕྲོས་ཤིང་། གལ་ཏེ་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི། རང་བཞིན་
ཀྱན་ལ་ཡོད་མིན་ན། །ཁྱོད་ཀྱི་ཆོག་ཀྱང་རང་བཞིན་མེད། །རང་བཞིན་བསྐྱོག་པར་མི་
རུས་སོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཚུལ་གྱིས་བརྒྱལ་ལན་མཛད་པའི་རྩོད་པ་བསྐྱོག་པ། ལྟོང་
ཉིད་བདུན་ཅུ་པ་དེ། རྩ་ཤེས་དེའི་རབ་བྱེད་བདུན་པ་སྐྱེ་གནས་འཛིག་པ་བརྟག་པ་ལས་
འཕྲོས་ཚུལ་ནི། རྩ་ཤེས་དེའི་རབ་བྱེད་བདུན་པ་སྐྱེ་གནས་འཛིག་པ་བརྟག་པ་ར། མི་ལམ་
ཇི་བཞིན་སྐྱེ་མ་བཞིན། །དྲི་ཟའི་གོང་ཁྱེར་ཇི་བཞིན་དུ། །དེ་བཞིན་སྐྱེ་དང་དེ་བཞིན་
གནས། །དེ་བཞིན་དུ་ནི་འཛིག་པ་གསུངས། །ཞེས་པ་ལས་འཕྲོས་ཤིང་། གཞུང་འགའ་
ཞིག་ཏུ་སྐྱེ་འཛིག་མེད་པ་གསུངས་པ་དང་འགའ་ཞིག་ཏུ་ཡོད་པ་གསུངས་པ་འགའ་ལོ་
ཞེས་ཀྱོལ་བ་ལ། གནས་པའམ་སྐྱེ་འཛིག་ཡོད་མེད་དམ། །དམན་པའམ་མཉམ་པའམ་
ཁྱད་པར་ཅན། །མངས་རྒྱས་འཛིག་ཉེན་སྙད་དབང་གིས། །གསུངས་ཀྱི་ཡང་དག་དབང་
གིས་མིན། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་ལན་དང་ལྡན་པའི་སྟོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པ། རང་སྡེ་དངོས་སྐྱེ་
བྱེ་བྲག་ཏུ་འགོག་པ་རིགས་པ་དུག་ཅུ་པ་སྟེ་བཞི། སྐྱབ་བྱེད་རྟོག་གའི་ཆོག་དོན་བཅུ་དུག་
འགོག་པ་ཞིབ་མོ་རྣམ་འཐག་སྟེ་ལྟོ། །འོ་ན། རྟོག་གའི་ཆོག་དོན་བཅུ་དུག་གང་ཞེ་ན།

ཆོད་མ་དང་། གཞལ་བྱ་དང་། ཐེ་ཆོམ་དང་། དགོས་པ་དང་། དཔེ་དང་། གྲུབ་པའི་མཐའ་
དང་། ཡན་ལག་དང་། རྟོག་གེ་དང་། གཏན་ལ་དབབ་པ་དང་། ཅོད་པ་དང་། བརྗོད་པ་
དང་། སུན་ཅི་ཕྱིན་དུ་བཞུལ་བ་དང་། གཏན་ཆིགས་ལྟར་སྤང་བ་དང་། ཆིག་དོར་བ་དང་།
ལྟག་ཆོད་དང་། ཆར་གཅད་པའི་གནས་རྣམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། སྡེ་དགེ་བསྟན་འགྱུར་
དབྱུ་མ་༼ ཅ ོ གླིབ་མོ་རྣམ་འཐག་༽ ལས། གཞན་དག་འདིར་སྒྲོལ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་
ཆོད་མ་དང་། གཞལ་བྱ་དང་། ཐེ་ཆོམ་དང་། དགོས་པ་དང་། དཔེ་དང་། གྲུབ་པའི་མཐའ་
དང་། ཡན་ལག་དང་། རྟོག་གེ་དང་། གཏན་ལ་དབབ་པ་དང་། ཅོད་པ་དང་། བརྗོད་པ་
དང་། སུན་ཅི་ཕྱིན་དུ་བཞུལ་བ་དང་། གཏན་ཆིགས་ལྟར་སྤང་བ་དང་། ཆིག་དོར་བ་དང་།
ལྟག་ཆོད་དང་། ཆར་གཅད་པའི་གནས་རྣམས་གདོན་མི་ཟ་བར་ཁས་སྤངས་ནས་གཏན་
དུ་བྱེད་ཀྱི་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་སྤྲོ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་ཞེན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཆོད་མ་ལ་སོགས་
པའི་དོན་ཁས་ལེན་པར་མི་བྱེད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་སྡོམ་
དུ་བྱས་ན། བདེན་གྲུབ་སྤྱོད་བྱེད་ཆིག་དོན་བཅུ་དྲུག་ནི། །ཆོད་མ་གཞལ་བྱ་ཐེ་ཆོམ་
དགོས་པ་བཞི། །དཔེ་དང་གྲུབ་མཐའ་ཡན་ལག་རྟོག་གེ་བཞི། །གཏན་པབ་བརྗོད་པ་ཅོད་
པ་སུན་འབྱེན་བཞི། །ལྟར་སྤང་ཆིག་དོར་ལྟག་ཆོད་ཆར་གཅད་བཞིའོ། །རྟོག་གེའི་ཆིག་
དོན་བཅུ་དྲུག་གི་རིགས་པ་ཐལ་འགྱུར་དུ་རིམ་བཞིན་འགོད་ན། དང་པོ། བདེན་གྲུབ་
མེད་ཟེར་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། གཞལ་བྱའི་དོན་རྟོགས་པའི་ཆོད་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཆོད་མའི་གཞལ་བྱ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ། དེ་མི་
འཐད་པར་ཐལ། བདེན་པར་ཡོད་མེད་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ། དེ་མི་འཐད་
པར་ཐལ། དོན་གྱི་ཆེད་དུ་འབད་ཅོལ་བྱེད་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ལྔ་པ། དེ་མི་
འཐད་པར་ཐལ། དོན་མཆོན་པའི་དཔེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དྲུག་པ། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ།
ཁས་སྤངས་པའི་གྲུབ་མཐའ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བདུན་པ། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྤྱོད་དག་

ཡན་ལག་ལྔ་ལྔ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བརྒྱད་པ། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། གནས་ལུགས་ལ་
དཔྱོད་པའི་རྟོག་གེ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དགུ་པ། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྟོག་གེ་བས་གཏན་
ལ་དབབ་པའི་དོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བརྒྱ་པ། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྟོགས་དང་མཐུན་
པའི་རྩོད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བརྒྱ་གཅིག་པ། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དོན་ལ་བརྟུར་
པའི་བརྗོད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བརྒྱ་གཉིས་པ། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། གཞན་གྱི་ལོག་
རྟོག་འཛུལ་པའི་སྤྱོད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བརྒྱ་གསུམ་པ། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། །ཡང་
དག་པ་མ་ཡིན་པའི་གཏན་ཆོགས་ལྟར་སྤང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བརྒྱ་བཞི་པ། དེ་མི་འཐད་
པར་ཐལ། ཐམས་ཅད་མེད་ཅེས་སྟོན་འདིང་བའི་ཆོག་དོར་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བཙུ་
པ། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། བདེན་བྱུང་འགོག་པའི་ཐལ་འགྱུར་རྣམས་ལྟག་ཆོད་ཁོ་ན་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། བརྒྱ་དྲུག་པ། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཁྱེད་གྲོལ་བ་ཆར་གཙོད་པའི་གནས་
སྤྱོད་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་རྟོག་གེའི་རིགས་པ་བརྒྱ་དྲུག་འདི་རྣམས་ནི་ཡོད་མེད་དང་
བདེན་པར་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཁྱད་མ་བྱེད་པར་རྩོད་པ་ལ་སྟག་ཡིན་ནོ། །

རྗེ་སྒྲ་མ་རང་ཉིད་ཀྱིས་གསུངས་པའི་གཞུང་རྣམས་ལས་རིགས་ཆོགས་ཀྱི་གྲངས་འདྲེན་
ལ་ཅུང་མི་མཐུན་པ་ཡོད་དེ། སྤྱིར་རྩོམ་ལེགས་བཤད་གསེར་བློང་དུ། ཞིབ་མོ་རྣམ་འཐག་
སྟེ་ལྟོ། །ཞེས་རང་ལུགས་ལ་རིགས་ཆོགས་སྤྱིར་བཞེད་ནས། དེའི་མཐུག་ཏུ་རིགས་
ཆོགས་དྲུག་ཏུ་འདོད་པ་གཞན་ལུགས་སུ་བསྟན་ཏེ། གསེར་བློང་༥ ༽ལས། དེ་ཡང་
བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་སྤྱི་སྤྱོད་ཀྱིས་བསྐྱུབ་བྱ་བདེན་དངོས་དང་སྤྱོད་ཀྱི་རྟོག་གེའི་རིགས་
པ་འགོག་པ་གཉིས་ཀྱི་དབང་དུ་མཛད་ནས། དང་པོ་ལ་རང་གཞན་གྱི་སྟེ་པ་ཐུན་མོང་དུ་
འགོག་པ་དབྱ་མའི་རྩ་བ། དེའི་རབ་བྱེད་དང་པོ་རྒྱན་བརྟག་པ་ལས་འཕྲོས་པ་རྩོད་པ་
བསྐྱོད་པ། རབ་བྱེད་བདུན་པ་སྤྱི་གནས་འདིག་པ་བརྟག་པ་ལས་འཕྲོས་པ་སྟོང་ཉིད་བདུན་
ཅུ་པ། རང་སྟེ་བྱེ་བྲག་ཏུ་འགོག་པ་རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པ་སྟེ་བཞི། སྤྱོད་ཀྱི་རྟོག་གེའི་ཆོག་

དོན་བཅུ་དྲུག་འགོག་པ་ཞིབ་མོ་རྣམ་འཐག་སྟེ་ལྟོ། །འདི་ལ་ཁ་ཅིག་ཐ་སྙད་བྱུང་བ་འཕ་
རིན་ཆེན་མེད་བའཕ་ག་ལས་འཛིགས་མེད་བསྐྱེད་ནས་རིགས་ཆོགས་དྲུག་གི་གངས་
ངེས་འདོད་པ་དང་། གཞན་དག་སྟོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་བ་ལུས་སུ་བྱས་ནས་ཅ་ཤེ་འཕྲོས་
སུ་བྱེད་པ་ནི་འབྲུལ་བར་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱའོ། །ཞེས་ཐ་སྙད་བྱུང་བ་དང་། རིན་ཆེན་
མེད་བ་དང་། ག་ལས་འཛིགས་མེད་གསུམ་པོ་གང་ཡང་རུང་བ་བསྐྱེད་ནས་རིགས་ཆོགས་
དྲུག་ཏུ་འདོད་པ་ཁ་ཅིག་ཡིན་པར་གསུངས་སོ། །འོན་ཀྱང་། བྱི་ཙྰ་ཅ་ཤེའི་རྒྱུ་ཆེན་
ལས་རིགས་ཆོགས་དྲུག་ཏུ་བཞེད་དེ། དེ་ཉིད་པ་ཉེ་ལས། །རིགས་བས་བསྐྱེད་པ་ནི། ཅ་
བ་ཤེས་རབ། སྟོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་བ། ཙྰ་ཙྰ་ལྷོག་རིགས་བ་དྲུག་ཅུ་བ། ཞིབ་མོ་རྣམ་འཐག་
རིན་ཆེན་མེད་བ་སྟེ་དྲུག་ཏུ་རིགས་བ་མང་པོས་གཏན་ལ་བབ་པའོ། །ཞེས་དང་། དབུ་
མའི་སྤྱི་དོན་པ་ཉེ་ལས། དང་པོ་ལ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བའི་སྐྱབ་བྱ་གཙོ་བོར་འགོག་
པ་ཅ་བ་ཤེས་རབ་དང་། སྐྱབ་བྱེད་རྟོག་གའི་ཆོག་དོན་བཅུ་དྲུག་འགོག་པ་ཞིབ་མོ་རྣམ་
ཐག་རང་བཞིན་མེད་ཀྱང་བྱ་བྱེད་འཐད་པའི་ཚུལ་སྟོན་པ་ལ་ཡང་། བྱ་བྱེད་སྤྱིར་འཐད་
ཚུལ་སྟོན་པ་ཅ་ཤེའི་རབ་བྱེད་བདུན་པ་ལས་འཕྲོས་པ་སྟོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་བ་དང་། དགག་
སྐྱབ་བྱི་བྱ་བྱེད་བྱེ་བྱག་ཏུ་འཐད་ཚུལ་སྟོན་པ་རབ་བྱེད་དང་པོ་ལས་འཕྲོས་པ་ཙྰ་ཙྰ་ག་
སྟེ། དེ་དག་གིས་ཡུལ་སྟོང་ཉིད་སྤྱོད་རིགས་བས་བསྐྱབས་ནས། ཡུལ་ཅན་དེ་རྟོགས་
པའི་ལྟ་བ་ཐར་པ་ཙྰ་ཙྰ་ཐོབ་པའི་ཙྰ་བར་སྟོན་པ་ལ་རིགས་བ་དྲུག་ཅུ་བ་དང་། ཐམས་ཅད་
མཁྱེན་པའི་ཡང་ཙྰ་བར་སྟོན་པ་ལ་རིན་ཆེན་མེད་བ་སྟེ། ད་ལྟ་རིགས་པའི་ཆོགས་དྲུག་
ཏུ་གཤགས་པ་ལྟར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། གཞན་ཡང་རྒྱུད་སྟེ་སྤྱི་རྣམ་ལས་ཀྱང་།
རིགས་ཆོགས་དྲུག་ཏུ་གསུངས་པས། རང་ལུགས་རིགས་ཆོགས་དྲུག་ཏུ་བཞེད་ཅིང་།
འོ་ན། གསེར་མེད་དུ་རིགས་ཆོགས་ལྟར་གསུངས་པ་དང་མི་འགལ་བའི་ཚུལ་གང་ཞེ་
ན། སྤྱིར་རྗེ་སྤྱོད་པའི་དགོངས་པ་མཐར་ཐུག་པ་ལ་ནི། རིན་ཆེན་མེད་བ་རིགས་ཆོགས་

གྱི་ཡ་གྲུལ་ཡིན་པ་དང་དབུ་མ་རིགས་ཚོགས་དྲུག་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། མཁས་གྲུབ་མཆོད་
 རྒྱུད་སྡེ་སྤྱི་ཙམ་༡༠ ་ལས། དེས་ན་སྤྲུལ་མཆོད་ཀྱི་རིགས་ཚོགས་ལྔ་ར་བཞེད་ལ། ཐམས་
 ཅད་མཁུན་པ་ཚོང་ཁ་པ་རིན་ཆེན་སྤང་བ་དང་དྲུག་ཏུ་བཞེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྤྲུལ་
 མ་མཆོད་ཀྱི་རིགས་ཚོགས་ལྔ་ར་བཞེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ནི། གཞུལ་བྱའི་
 དབང་གིས་མཆོད་པ་ལྔ་ར་བཞེད་སྤྲུལ་འགོད་པར་སྤང་ཏེ། དེའི་དགོངས་གཞི་
 ཡང་། རིན་ཆེན་སྤང་བ་གཏམ་ཚོགས་སུ་བསྐྱུས་པས་རིགས་ཚོགས་མེད་དོ་ཞེས་མཆོད་
 བཟུང་བཞེད་པ་རིན་ཆེན་སྤང་བ་གཏམ་གྱི་ཚོགས་ཡིན་པས་རིགས་ཚོགས་སུ་མི་
 འདྲེན་པར་རིགས་ཚོགས་ལྔ་ར་བཞེད་པ་ཡིན་ནམ་སྤྲུལ་མོ། །དེ་ལ་ཁོ་བོའི་བསམ་ཚུལ་
 ནི། མདོར་ན། གསེར་སྤང་དུ་རིགས་ཚོགས་ལྔ་ར་གསུངས་པ་ནི། ལྷ་སྐྱབ་ཀྱི་གསུང་ལ་
 ཚོགས་བཞིར་སྤྲུལ་བ་ན། དབུ་མ་རིན་ཆེན་སྤང་བ་ནི། གཏམ་ཚོགས་དང་། རིགས་ཚོགས་
 གཉིས་ཀ་ཡིན་པས་གང་གི་ཁོངས་སུ་བྲངས་ཀྱང་འགལ་བ་མེད་ལ། རིན་ཆེན་སྤང་བ་
 དེ་ལྷ་སྐྱབ་ཀྱི་གསུང་ཡིན་པ་གང་ཞིག་སྤྲུང་བ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱོར་རིགས་པ་མང་དུ་གསུངས་
 པས་རིགས་ཚོགས་སུ་བྲངས་པ་ནའང་འགལ་བ་མེད་མོད། འོན་ཀྱང་རིགས་ཚོགས་
 དང་གཏམ་ཚོགས་གཉིས་སུ་སྤྲུལ་བས་དེར་རིགས་ཚོགས་ལ་མི་བྲངས་པ་འཐད་པ་ཡིན་
 ནམ་སྤྲུལ་མོ། །མདོར་ན། རིན་ཆེན་སྤང་བ་གཏམ་ཚོགས་ཀྱི་ཁོངས་སུ་བབྲང་ཆེ་རིགས་
 ཚོགས་ལྔ་དང་། རིན་ཆེན་སྤང་བ་རིགས་ཚོགས་ཀྱི་ཁྱད་སྤངས་སུ་བབྲང་ཆེ་རིགས་ཚོགས་
 དྲུག་ཡིན་པས་འགལ་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དོ། །རིགས་ཚོགས་དྲུག་ཏུ་བབྲང་བའི་ཆེ་
 ར་བ་ཞེས་རབ་དང་། ཚོད་པ་སྒྲིབ་པ། སྤྲུང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པ། རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པ། ཞིབ་
 མོ་རྣམ་འཐག་སྟེ། ལྷ་ཡི་བྲངས་འདྲེན་ལ་མི་མཐུན་པ་མེད་ལ། གཞན་དེ་ལ་མི་མཐུན་
 པ་མང་སྟེ། ཁ་ཅིག་ག་ལས་འདྲིགས་མེད་བསྐྱར་པ་དང་། ཁ་ཅིག་ཐ་སྐྱད་བྱུང་བ་བསྐྱར་
 པ་དང་། ཁ་ཅིག་རིན་ཆེན་སྤང་བ་བསྐྱར་ནས་དྲུག་ཏུ་འདོད་པ་གསུམ་བྱུང་སྟེ། ལེགས་

བཤད་གསེར་སྒྲིབ་༥ལས། འདི་ལ་ཁ་ཅིག་ཐ་སྙད་བྱབ་པའམ། རིན་ཆེན་སྒྲིབ་བའམ།
ག་ལས་འཛིགས་མེད་བསྐྱན་ནས་རིགས་ཆོགས་བྱག་གི་གངས་རེས་འདོད་པ་དང་། ཞེས་
གསུངས་སོ། །

འདི་ལ་ཁ་ཅིག་ཉ་དཔོན་ལྟར་ཐ་སྙད་བྱབ་པའང་། སྤྱ་རབས་པ་ཁ་ཅིག་ལྟར་རིན་ཆེན་སྒྲིབ་
བའམ། སྤྱན་རས་གཟིགས་བརྒྱལ་ཞུགས་དང་ག་ལས་འཛིགས་མེད་སྤྱར་མཁན་གྱི་ལོ་
བཅའ་ལྟར་ག་ལས་འཛིགས་མེད་བསྐྱན་ནས་རིགས་ཆོགས་བྱག་གི་གངས་རེས་འདོད་
པ་དང་། གཞན་དག་བྱང་ཆུབ་ལམ་སྒྲོན་ལྟར་སྟོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པ་ལུས་སུ་བྱས་ནས་
ཅ་ཤེས་འཕྲོས་སུ་བྱེད་པ་ནི་འཁྲལ་པར་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱའོ། །ཐ་སྙད་བྱབ་པ་རིགས་
ཆོགས་གྱི་ནང་གསེས་འདོད་པ་པོ་ནི། ཉ་དཔོན་ཀུན་དགའ་དཔལ་ཡིན་ནམ་སྙམ་སྟེ། ཉ་
རྟེན་ཡིད་གི་སྤྱན་སེལ་༡༣ ་ལས། འཕགས་པ་སྤྱ་སྤྱབ་གྱིས་རྒྱལ་བའི་ཡུམ་གྱི་སྟོང་
པོའི་དོན་གཙོ་བོ་སྟོན་པ་དབུ་མ་རིགས་ཆོགས་མཛད་དེ། ཅ་ཤེས། སྟོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་
པ། རིགས་པ་བྱག་ཅུ་པ། ཞིབ་མོ་རྣམ་འཐག ཅོད་བསྐྱོག་ ཐ་སྙད་བྱབ་པ་སྟེ་བྱག་ལས་
བྱི་མ་བོད་དུ་མ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་དག་ལས་ག་ལས་འཛིགས་
མེད་བསྐྱན་ནས་རིགས་ཆོགས་བྱག་ཏུ་འདོད་པ་ནི། སྤྱན་རས་གཟིགས་བརྒྱལ་ཞུགས་
ཡིན་ཏེ། རིན་ཆེན་སྒྲིབ་བའི་ཕྱོགས་སྤྱ་མ་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་པར་སྤྱབ་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་བཙུན་
འགྱུས་སེང་གས་མཛད་པའི་འཐད་པའི་རྒྱན་༡༤ ་ལས། དེའི་བྱིར་སྤྱ་རབས་པ་ཁ་ཅིག་
རིན་པོ་ཆེའི་སྒྲིབ་བ་བསྐྱན་ནས་རིགས་པའི་ཆོགས་བྱག་ཏུ་བྱེད་པ་དང་། རིགས་པའི་
ཆོགས་སམ་བྱ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་གྱི་བྱག་ཏུ་གངས་རེས་པ་མེད་དོ་ཞེས་ཟེར་བ་དང་། ཡང་
རང་བཞིན་མེད་པར་སྟོན་པའི་རིགས་པའི་ཆོགས་གྱི་བསྐྱན་བཙོས་སྤྱ་ཡིན་ནོ་ཟེར་བ་
ཐམས་ཅད་ཚུལ་འདིས་བསལ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། བྱང་ཆུབ་བཙུན་འགྱུས་
ནི་བྱི་ལོ་༡༡༤༥ ལ་ཞི་བའི་དབྱིངས་སུ་ཞུགས་ཏེ། ཕྱོགས་སྤྱ་འདི་ལ་དེའི་བྱིར་སྤྱ་རབས་

བ་ཞེས་བཏགས་པས་དེའི་སྤྱོད་ལ་དུ་བྱེད་པའི་མཁས་པ་ཞིག་ཏུ་ཤེས་སོ། །སྡེ་དགེ་
 བསྟན་འགྲུར་དབུ་མ་༼ཙ་༽ཤེས་རབ་སྟོན་མེད་ཀྱི་ཆེར་འགྲེལ་པ་༼ཤེས་པ་༽གལ་ཏེ་འདིས་
 མདོ་མཛད་པས་རང་གི་འགྲེལ་པ་ག་ལས་འཇིགས་མེད་དུ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱེད་
 པའི་ཚུལ་གྱི་མཆན་ཉིད་གང་ཁོ་ན་བསྟན་པའི་མཆན་ཉིད་དེ་ཁོ་ན་སྟོན་ན་ནི། དེའི་ཕྱིར་
 དེ་དང་པོ་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་བཤད་ཅིན་པས་བཏགས་པ་ལ་འཐག་པ་དང་འབྲ་བས་རྣམ་
 པར་བཤད་པ་བརྩམས་པ་འདི་མི་དགོས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས།
 གཞན་དག་པལ་ཆེར་སྟོབ་དཔོན་ལེགས་ལྷན་འབྲེད་ཀྱིས་རྣམ་པར་བཤད་པའི་བརྒྱུ་
 བ་མི་བཅོད་པ་ན། གལ་ཏེ་འདིས་མདོ་མཛད་པས་རང་གི་འགྲེལ་པ་ག་ལས་འཇིགས་
 མེད་དུ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱེད་པའི་ཚུལ་གྱི་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་བཤད་ཅིན་པས་བཏགས་
 པ་ལ་འཐག་པ་དང་འབྲ་བས་རྣམ་པར་བཤད་པ་བརྩམས་པ་འདི་མི་དགོས་སོ། །ཞེས་
 ཤེས་ཕྱིན་གྱི་དངོས་བསྟན་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་སྟོབ་དཔོན་གྱུ་སྟུབ་རང་ཉིད་ཀྱིས་མཛད་
 པའི་འགྲེལ་པ་ག་ལས་འཇིགས་མེད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ལེགས་ལྷན་གྱི་དབུ་མའི་འགྲེལ་
 བ་ཤེས་རབ་སྟོན་མ་ཚུལ་པ་དོན་མེད་པར་འགྲུར་རོ། །ཞེས་པའི་རྩོད་པ་ལས་དེའི་མཛད་
 བ་པོ་སྟུན་རས་གཅིགས་བརྟུལ་ཞུགས་ཀྱིས་ག་ལས་འཇིགས་མེད་དེ་རང་འགྲེལ་དུ་
 བཞེད་པར་མདོན་ནོ། །པོད་སྐད་དུ་བསྟུར་པའི་ག་ལས་འཇིགས་མེད་ལས་ཀྱང་། སྟོབ་
 དཔོན་འཕགས་པ་གྱུ་སྟུབ་ཀྱིས་མཛད་པའི་དབུ་མ་རྩ་བའི་འགྲེལ་པ་ག་ལས་འཇིགས་
 མེད་ལས། ལྟ་བ་བརྟག་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། རབ་དུ་བྱེད་པ་ཉི་ཤུ་བདུན་པ་སྟེ་ཐ་མའོ། །ཞེས་
 དང་། འདིའི་འཁྲུལ་གཞི་ནི། སྡེ་དགེ་བསྟན་འགྲུར་དབུ་མ་༼ཙ་༽དབུ་མ་རྩ་བའི་འགྲེལ་
 བ་ག་ལས་འཇིགས་མེད་ཀྱི་རབ་བྱེད་ཉི་ཤུ་བདུན་གྱི་མཇུག་༤༤༽ལས། སྟོབ་དཔོན་
 འཕགས་པ་གྱུ་སྟུབ་ཀྱིས་མཛད་པའི་འགྲེལ་པ་ག་ལས་འཇིགས་མེད་ལས། ལྟ་བ་བརྟག་
 པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། རབ་བྱེད་ཉི་ཤུ་བདུན་པ་སྟེ་ཐ་མའོ། །ཞེས་དང་། ག་ལས་འཇིགས་

མེད་ཀྱི་མཛད་བྱང་ལས་ཀྱང་། སློབ་དཔོན་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་འཕགས་པ་ལྷ་སྐྱབ་མི་
འཕྲོགས་པའི་མཁྱེན་རབ་དང་ཐུགས་རྗེར་ལྡན་པ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཐེག་པ་སླ་
ན་མེད་པའི་ཚུལ་རབ་ཏུ་འབྱེད་པ་རབ་ཏུ་དགའ་བའི་ས་བསྐྱབས་ནས། བདེ་བ་ཅན་གྱི་
ཞིང་དུ་གཤེགས་པ་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་དང་བའི་འོད་ཅེས་བྱ་བར། དེ་བཞིན་གཤེགས་
པ་ཡེ་ཤེས་འབྱུང་གནས་འོད་ཅེས་བྱ་བར་འགྱུར་བས་མཛད་པ་ཞེས་བྱ་བ་རྫོགས་
སོ། །ཞེས་འབྱུང་བ་འདི་རྣམས་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱ་བོད་གཉིས་ཀར་འདི་ཉིད་ལྷ་སྐྱབ་ཀྱི་
ཡིན་པའི་འཁྲལ་གཞི་སྤྱེས་པ་ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་ལམ་སློན་གྱི་རང་འགྲེལ་དུ་གྲགས་པ་
ལས་ཀྱང་། སློབ་དཔོན་ཉིད་ཀྱིས་མཛད་པའི་འགྲེལ་བ་ག་ལས་འཛིགས་མེད། ཅེས་བྱང་
ངོ། །རྗེ་སླ་མས་བྱང་ངེས་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར། རིགས་པ་གཉིས་ཀྱི་སློན་ནས། ག་
ལས་འཛིགས་མེད་ལྷ་སྐྱབ་ཀྱིས་མཛད་པ་མིན་པར་བསྐྱབས་ཏེ། རིགས་པ་དང་པོ། རབ་
བྱེད་ཉེར་བདུན་པའི་འགྲེལ་བ་ག་ལས་འཛིགས་མེད་ལས། བཅུན་པ་འཕགས་པ་ལྷས་
ཀྱང་། ཉན་པ་པོ་དང་མཉན་བྱ་དང་། །སླ་པོ་བྱང་བ་ཤིན་ཏུ་དཀོན། །དེ་སྤྱིར་མདོར་ན་
འཁོར་བ་ནི། །མཐའ་ཡོད་མ་ཡིན་མཐའ་མེད་མིན། །ཞེས་བཤད་ངོ། །ཞེས་བཞི་བརྒྱ་
པའི་ལུང་ཤེས་བྱེད་དུ་བྱངས་པས། ལྷ་སྐྱབ་ཀྱིས་མཛད་པའི་རྩ་ཤེའི་རང་འགྲེལ་མིན་
ནོ། །ལུང་འདི་བཞི་བརྒྱ་པའི་རབ་བྱེད་ཉེར་བདུན་ལས། ཉན་པོ་མཉན་བྱ་འཆད་པོ་
རྣམས། །འབྱུང་བ་ཤིན་ཏུ་རྟེན་དཀའ་སྟེ། །དེས་ན་མདོར་ན་འཁོར་བ་ནི། །མཐའ་མེད་
མ་ཡིན་མཐའ་བཅས་མིན། །ཞེས་བྱང་བས་ག་ལས་འཛིགས་མེད་དུ་བྱངས་པ་དང་བྱང་
མི་འབྲུལ། །རིགས་པ་གཉིས་པ་ནི། སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་དང་། ལེགས་ལྡན་འབྱེད་དང་།
ཆོ་བ་གྲགས་པའི་འགྲེལ་བར་དེའི་བྱར་ཅམ་ཡང་མ་བྱང་བས། ལྷ་སྐྱབ་ཀྱི་མ་ཡིན་པར་
གསུངས་པའི་སྤྱིར་ཏེ། བྱང་ངེས་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ་༡༣༠ ༽ལས། རབ་བྱེད་ཉེར་
བདུན་པའི་འགྲེལ་བ་ག་ལས་འཛིགས་མེད་ལས། བཅུན་པ་འཕགས་པ་ལྷས་ཀྱང་། ཉན་

བ་པོ་དང་མཉན་བྱ་ལ། །སྤྱི་པོ་འབྱུང་བ་ཤིན་ཏུ་དགོན། །དེ་ཕྱིར་མདོར་ན་འཁོར་བ་
 རི། །མཐའ་ཡོད་མ་ཡིན་མཐའ་མེད་མིན། །ཞེས་བཤད་དོ། །ཞེས་བཞི་བརྒྱ་པའི་ལུང་
 ཞེས་བྱེད་དུ་བྱངས་པས་རང་འགྲེལ་གྱི་དོན་མེད་དོ། །སངས་རྒྱུ་བསྐྱུངས་དང་ལེགས་
 ལྷན་འབྱེད་དང་རྩ་བ་གྲགས་པའི་འགྲེལ་བར་འགྲེལ་བ་དེའི་བྱར་ཅམ་ཡང་མ་བྱུང་བས་
 གྲང་ཞེས་སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གཞན་ཡང་རིགས་པ་གཉིས་པ་འདི་ནི་འཐད་པ་ཡིན་
 ཏེ། དཔལ་ལྷན་རྩ་བས་དབུ་མ་ཆོག་གསལ་གྱི་མཇུག་དུ། རང་ཉིད་ཀྱིས་གང་ལ་གཟིགས་
 ཏོགས་མཛད་པའི་གཞུང་རྣམས་བྱངས་པའི་ཆོ། དབུ་མ་ཆོག་གསལ་༥༦༩ ་ལས། མདོ་
 གླེ་ཀུན་ལས་བརྒྱས་དང་གཏམ་བྱ་རིན་ཆེན་སྤོང་དང་ཡང་དག་བསྟོད་པ་དང་། །འབད་
 བས་ཤིན་ཏུ་ཡུན་རིང་འཕགས་པའི་བསྟན་བཅོས་ལས་བསྟན་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ་དེ་
 དང་། རིགས་པ་བྱུག་ཅུ་ཞེས་བྱ་རྣམ་པར་འཐག་བྱས་སྟོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པ་དེ་དང་། །གང་
 ཡང་ཅོད་པ་རྣམ་པར་བསྟོག་པ་བཞུགས་པ་དེ་དག་གྲང་ནི་མཐོང་གྱུར་ཞིང་། །བརྒྱ་པ་ལ་
 སོགས་དེ་དག་དང་ནི་དེ་བཞིན་མདོ་གླེ་ཟབ་མོ་རྣམ་མང་དང་། །སངས་རྒྱུ་བསྐྱུངས་
 ཀྱིས་མཛད་པའི་འགྲེལ་བ་མཐོང་ནས་ལེགས་ལྷན་འབྱེད་ཀྱི་ལེགས་བཤད་གང་། །གཅིག་
 རས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱུད་ལས་འོངས་དང་བདག་གིས་རྣམ་པར་བྱེ་ལས་རྟེན་པ་གང་། །དེ་
 དག་བསྟོམས་ཏེ་སྟོ་ཆེན་ལྷན་རྣམས་མགུ་བར་བྱ་ཕྱིར་ཡང་དག་བསྟན་པ་ཡིན། །ཞེས་
 རིགས་ཆོགས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་གཞན་རྣམས་བྱངས་ནས། ག་ལས་འདིགས་མེད་ཀྱི་
 བྱར་ཅམ་ཡང་མ་བྱུང་བས། ག་ལས་འདིགས་མེད་སྐྱ་སྐྱབ་ཀྱིས་མཛད་པའི་དབུ་མ་
 རིགས་ཆོགས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་མིན་ནོ། །རྒྱ་མཆོན་འདིས་ཐ་སྙད་བྱུབ་པ་བསྟན་ནས་
 རིགས་ཆོགས་བྱུག་ཏུ་འདོད་པ་ཡང་མི་འཐད་པར་བསྟན་ཏེ། དབུ་མ་ཆོག་གསལ་གྱི་
 གཞུང་དེར་ཐ་སྙད་བྱུབ་པ་ཞེས་པ་བྱར་ཅམ་ཡང་མ་བྱུང་བའི་ཕྱིར། རྩེ་སྤྱི་མས་ཐ་སྙད་
 བྱུབ་པ་རིགས་ཆོགས་སུ་འདོད་པ་ལ་དམིགས་བསལ་གྱི་དགག་པ་མི་མཛད་པ་ནི།

རིགས་པ་ལྟ་མ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་རིགས་ཆོགས་སུ་འདོད་པ་ལ་གནོད་པ་མཐོང་བྱས་པས་
 ཡིན་ནམ་སྟམ་མོ། རིགས་པ་དང་པོ་ལ། ཀུན་མཁུན་གོ་རམས་པས། རང་འགྲེལ་ཡིན་
 ན་འགྲེལ་པ་གཞན་ནམས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་བྱེད་མི་རིགས་པར་ཐལ་བའི་སྒྲོན་བརྗོད་མོད་
 ། རང་ལུགས་རྗེ་སྒྲ་མའི་དགོངས་པ་ནི། ལྷ་སྐྱབ་ཀྱིས་རང་གི་སྟོབ་མ་འཕགས་པ་
 ལྷ་ལ་ཁུངས་སུ་བྱེད་པ་མི་སྲིད་པས་ཡིན་གྱི། འགྲེལ་པ་གཞན་ཀྱི་དགོངས་པ་འགྲེལ་
 པ་ཅམ་ཀྱིས་རང་འགྲེལ་མིན་པར་བཞེད་པ་མིན་ནོ། གོ་རམས་པ་རང་གི་བཞེད་པ་ནི་
 ལྷ་སྐྱབ་སུ་དན་ལས་འདས་པའི་འོག་ཏུ་སྟོབ་དཔོན་ཆོས་སྟོང་གི་ཆེད་ཏུ་བྱས་པའི་བཞི་
 བརྒྱ་པའི་ལུང་ཤེས་བྱེད་ཏུ་བྱངས་པས་རང་འགྲེལ་ཀྱི་དོན་མེད་པར་གསུངས་སོ། །ག་
 ལས་འཛིགས་མེད་ལས། སྟོབ་དཔོན་འཕགས་པ་ལྷ་སྐྱབ་ཀྱིས་མཛད་པའི་འགྲེལ་པ་ག་
 ལས་འཛིགས་མེད་ལས། ལྷ་བ་བརྟག་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། རབ་བྱེད་ཉི་ཤུ་བདུན་པ་སྟེ་ཐ་
 མའོ། ཞེས་བྱུང་བ་ལ། བྱང་རེས་འཇུག་དོགས་སུ། འདི་ནི་ལྷ་སྐྱབ་ཀྱི་ཡིན་པར་ཁ་གཡར་
 བ་ལས་རྩ་བ་ཤེས་རབ་ཀྱི་རང་འགྲེལ་མིན་པ། རིགས་པ་ལྟས་བསྐྱབས་སོ། །ཀུན་མཁུན་
 གོ་རམས་པས། ག་ལས་འཛིགས་མེད་ལས། སྟོབ་དཔོན་འཕགས་པ་ལྷ་སྐྱབ་ཀྱིས་མཛད་
 པའི་འགྲེལ་པ་ག་ལས་འཛིགས་མེད་ཅེས་བྱུང་བ་ནི། འགྲེལ་པ་ག་ལས་འཛིགས་མེད་
 འདིའི་རྩ་བ་དབུ་མ་རྩ་བ་ཤེས་རབ་ཀྱི་མཛད་པ་པོ་ལྷ་སྐྱབ་ཡིན་པར་བརྟན་པར་གསུངས་
 མོད་ཀྱང་། ག་ལས་འཛིགས་མེད་ཀྱི་མཛད་བྱང་ཏུ་འང་ལྷ་སྐྱབ་ཀྱིས་མཛད་པར་བཤད་
 པས། ལྷ་སྐྱབ་ཀྱི་ཡིན་པར་ཁ་གཡར་བའམ་ལྷ་སྐྱབ་དང་མཆོན་མཐུན་པ་གང་རུང་ཞིག་
 གིས་མཛད་པ་ལས་མ་འདས་སོ། །ཐ་སྙད་གྲུབ་པ་བསྟན་ནས་རིགས་ཆོགས་བྱུག་ཏུ་
 འདོད་པ། སྟོབ་དཔོན་ག་མ་ལ་ཤྱི་ལའི་དབུ་མ་རྒྱན་གྱི་དཀར་འགྲེལ་ལས། འཕགས་པ་
 ལྷ་སྐྱབ་ཀྱི་ཞལ་སྤྲོན་ཀྱིས་ཐ་སྙད་གྲུབ་པ་ལས་བསྟན་ཏོ། ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་ཏུ་
 བར་བྱིན་ཉི་ཤེས་༥ གྱེ་ལས་ཀྱང་། འཕགས་པ་ལྷ་སྐྱབ་ཀྱིས་རྒྱལ་བའི་ཡུམ་གྱི་སྟོང་པོའི་

དོན་གཙོ་བོར་སྟོན་པ་རིགས་ཚོགས་མཛད་དེ། ཅ་ཤེ། སྟོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པ། རིགས་
 བ་དུག་ཅུ་པ། ཞིབ་མོ་རྣམ་འཐག་ཚིང་བཞེག་ཐ་སྟོད་གྲུབ་པ་སྟེ་དུག་ཅེས་གསུངས་པས།
 འཕགས་ཡུལ་གྱི་སྟོབ་དཔོན་ཀ་མ་ལ་ཤི་ལ་དང་། བོད་སྡེ་མ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་
 མ་བྱ་དང་། ཉ་དཔོན་ཀུན་དགའ་དཔལ་བ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཐ་སྟོད་གྲུབ་པ་རིགས་
 ཚོགས་དུག་གི་ཁོངས་སུ་འདོད་དོ། །རང་ལུགས་ལ་དེ་མི་འཐད་དེ། ཐ་སྟོད་གྲུབ་པ་ནི་
 ཐ་སྟོད་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་རྣམ་གཞག་གཙོ་བོར་སྟོན་པ་ལས། སྟོང་ཉིད་རིགས་པས་རྒྱས་པར་
 བཤད་པ་མི་སྤང་བས་དབུ་མ་རིགས་ཚོགས་ཀྱི་དོན་མ་ཆང་བའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་།
 རྒྱལ་བ་དགེ་འདུན་གྲུབ་ཀྱིས་མཛད་པའི་རྣམ་རྒྱལ་གྲགས་པའི་བྱིས་ལན་༡༣ ་ཧེལས།
 ཐ་སྟོད་གྲུབ་པ་ནི་རིག་ཚོགས་སུ་བགྱང་མི་རིགས་ཏེ། དེས་སྟོང་ཉིད་རིགས་པས་རྒྱས་
 པར་གཏན་ལ་འབེབས་པ་མིན་གྱི། རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ན་བོད་བྱའི་ར་བཞིན་དུ། ཐ་
 སྟོད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་མི་འཐད་པར་རྒྱལ་བ་ལ། རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་ལ་རྟེན་འབྲེལ་
 རུང་བས། ཐ་སྟོད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཤིན་ཏུ་འཐད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སྟོན་པ་ཡིན་ལ། ཐ་
 སྟོད་གྲུབ་པ་ཞེས་པའི་མིང་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་སྟོང་ཉིད་རྒྱས་པར་མི་སྟོན་པར་གོ་དོ། །ཞེས་
 གསུངས་སོ། །གཞན་ཡང་། ལེགས་ལྡན་འབྲེད་དང་། རྩ་བ་གྲགས་པའི་འབྲེལ་པར་འདིའི་
 ཟུར་ཅམ་ཡང་མ་བྱུང་བས། རིགས་ཚོགས་མིན་ནོ། །ཐ་སྟོད་གྲུབ་པ་འདི་ནི་བོད་སྐད་
 དུ་གཞུང་ཤིང་པོ་འགྱུར་བ་མི་སྤང་སྟེ། རིན་ཆེན་ཐོང་བའི་དར་རྟེན་༡ ་ཧེལས། ཐ་སྟོད་
 གྲུབ་པ་ནི། དབུ་མ་རྒྱན་གྱི་འབྲེལ་པར། ཚོགས་བཅད་ཁ་ཡར་བྱངས་པ་ཅམ་མ་གཏོགས་
 བོད་དུ་ཆང་མ་མ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས། དབུ་མ་རིན་ཆེན་ཐོང་བ་བསྟན་པས་རིགས་
 ཚོགས་དུག་ཏུ་བཞེད་པའི་རང་ལུགས་ནི། གོང་དུ་རྒྱས་པར་བཛོད་ཟིན་པ་ལྟར་རོ། །ཀུན་
 མཁྱེན་གོ་རམས་པས། ཕྱི་མ་ཁ་ཅིག་རིན་ཆེན་ཐོང་བ་དང་དུག་ཏུ་འབྲེད་པ་ནི་མི་འཐད་
 དེ། དེ་ནི་གཏམ་ཚོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་ཀྱང་། རང་ལུགས་གཏམ་ཚོགས་

དང་རིགས་ཚོགས་གཅིག་ཏུ་འགལ་བར་མ་ངེས་པས་སྒྲིན་མེད་དོ། །བསྟོད་ཚོགས་
འགལ་ཞིག་ལས་སྟོང་པ་ཉིད་བསྟན་མོད་ཀྱང་རིགས་པ་མང་པོའི་སྒྲིན་མ་བསྟན་པས་
རིགས་ཚོགས་སུ་མི་བགྱང་སྟེ། ཅ་ཤེད་རྒྱུ་ཆེན་པོ་ཉི་ལྔས། བསྟོད་པ་འགལ་ཞིག་ལས་
སྟོང་པ་ཉིད་བསྟན་མོད་ཀྱང་རིགས་པས་བསྐྱབས་པ་མི་མང་དོ། །ཞེས་དང་། རིན་ཆེན་
ཐོང་བའི་དར་རྒྱུ་ཉི་ལྔས། བསྟོད་པ་འགལ་ཞིག་ལས་ཀྱང་སྟོང་ཉིད་བསྟན་མོད་ཀྱང་།
རིགས་པས་སྐྱབ་པ་དེ་ཅུ་ཏུ་མི་མང་ལ། རིགས་པའི་ཚོགས་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་
དེ་དག་ཀྱང་བསྐྱུ་ན་རྟེན་འབྱུང་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཙོ་བོར་སྟོན་པ་དང་། མཐའ་བཤམ་རྟོགས་
པའི་ལམ་གྱིས་འཁོར་བ་ལས་གོལ་བ་གཙོ་བོར་སྟོན་པ་གཉིས་སུ་འདུའོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། བྱང་ཆུབ་ལམ་སྒྲིན་དུ་སྟོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པ་ཅ་བ་ལྟ་བུར་གསུངས་པ་ནི། དེ་
ཉིད་ལས། སྟོང་ཉིད་བདུན་ཅུའི་རིགས་པ་དང་། །དབྱུ་མ་ཅ་བ་སོགས་ལས་ཀྱང་། དངོས་
པོ་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི། སྟོང་པ་ཉིད་ནི་གྲུབ་བཤད་པ། །ཞེས་སོ། །གཞན་ཡང་བྱང་
ཆུབ་ལམ་སྒྲིན་དཀར་འགྲེལ་དུ་ག་ལས་འཛིགས་མེད་མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱབ་ཀྱི་གཞུང་དུ་
མཇད་དོ། །དེ་ལ་ཁོ་བོའི་དོགས་པ་ནི། རིན་ཆེན་ཐོང་བ་རིགས་པའི་ཚོགས་མ་ཡིན་པར་
ཐལ། རིགས་ཚོགས་ཞེས་པ་དོན་དམ་གྱི་རྣམ་བཞག་རིགས་པས་གཏན་ལ་ཕབ་པ་ཤས་
ཆེ་བ་ཞིག་ལ་འཛོག་དགོས་པ་གང་ཞིག་རིན་ཐོང་ལས་དོན་དམ་དང་ཐ་སྙད་གཉིས་ཀྱི་
ནང་ཐ་སྙད་ཀྱི་རྣམ་བཞག་སྟོན་པ་ཤས་ཆེ་བའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཅ་ཤེས་
རྒྱུ་ཆེན་པོ་ཉི་ལྔས། རིགས་པས་བསྟན་པ་ནི་ཅ་བ་ཤེས་རབ་སྟོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པ་ཙོད་
བསྒྲིག་རིགས་པ་དུག་ཅུ་པ་ཞིབ་མོ་རྣམ་འཐག་རིན་ཆེན་ཐོང་བ་སྟེ་དུག་ཏུ་རིགས་པ་མང་
པོས་གཏན་ལ་ཕབ་པོ། །ཞེས་དང་། རིན་ཆེན་ཐོང་བའི་དར་རྒྱུ་ཉི་ལྔས། བསྟོད་པ་
འགལ་ཞིག་ལས་ཀྱང་སྟོང་ཉིད་བསྟན་མོད་ཀྱང་། རིགས་པས་སྐྱབ་པ་དེ་ཅུ་ཏུ་མི་མང་
ལ། རིགས་པའི་ཚོགས་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་དེ་དག་ཀྱང་བསྐྱུ་ན་རྟེན་འབྱུང་གི་དེ་ཁོ་

ཤོག་ངོས། 78

མོ་ཀླུ་འཐག་སྟོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པ་ཙྰ་བསྐྱོད་བཅས་ལྟན་ཅིག་ཏུ་བགངས་པ་ལས་རིན་
ཆེན་སྒྲིང་བ་ལྟན་ཅིག་ཏུ་མ་བགངས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱལ་བ་དགེ་འདུན་གྲུབ་ཀྱིས་ཀླུ་
རྒྱལ་གཤམ་པའི་དྲིས་ལན་ནང་ཐ་སྟོད་གྲུབ་པ་རིགས་ཆོགས་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་དུ་
རིགས་ཆོགས་ཡིན་ན་གོང་དུ་བགངས་པའི་ཆོག་གསལ་གྱི་ལུང་ལས་བགང་དགོས་པ་
ལས་མ་བགངས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས་འདུག་པ་འདི་ལྟར་ན། རིན་སྒྲིང་ཡང་རིགས་
ཆོགས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རིགས་ཆོགས་ཡིན་ན་ཙྰ་ཤེས་སོགས་རིགས་ཆོགས་ལྷ་ལྟན་
ཅིག་ཏུ་བགང་བ་ན་བགངས་དགོས་པ་ལས་མ་བགངས་པའི་ཕྱིར། རིགས་ཆོགས་ལྷ་
ལྟན་ཅིག་ཏུ་བགངས་པ་ལས་ཟུར་དུ་བགངས་པས་རིགས་ཆོགས་སུ་བཞག་ཆོག་ན་
མདོ་ཀྱན་བརྟམ་དང་ཆོས་ཉིད་བསྟོད་པ་སོགས་ཀྱང་ཟུར་དུ་བགངས་ཡོད་པས་རིགས་
ཆོགས་སུ་ཐལ་བ་བསྐྱོད་ཏུ་མེད་དེ། ལུང་དེའི་གོང་དུ་ཆོག་གསལ་༡༩༩ ་ལས། མདོ་
སྟེ་ཀྱན་ལས་བརྟམ་དང་གཏམ་བྱ་རིན་ཆེན་སྒྲིང་དང་བསྟོད་པ་དང་། །ཞེས་རིན་སྒྲིང་ཟུར་
དུ་བགངས་པའི་ཕྱིར། རྒྱུད་སྟེ་སྤྱི་ཀླུ་༣༠ ་ལས། རང་རེའི་སྤྲ་མ་དག་ཐ་སྟོད་གྲུབ་པ་
རིགས་ཆོགས་སུ་མི་བཞེད་པ་གོང་གི་ཆོག་གསལ་གྱི་ལུང་དེ་ལས་བགངས་པའི་རྒྱ་
མཚན་གྱིས་ཡིན་གསུངས་པ་ལྟར་ན་རིན་ཆེན་སྒྲིང་བའང་རིགས་ཆོགས་མ་ཡིན་པའི་
ཐལ་བ་འདུག་གོ་སྟུམ། གོ་བོ་རབ་འབྱམས་པའི་དབུ་མ་སྤྱི་དོན་༩ ལས། རིན་ཆེན་སྒྲིང་
བ་རིགས་ཆོགས་མ་ཡིན་པ་གོང་གི་ཆོག་གསལ་གྱི་ལུང་དེ་ལས་རིགས་ཆོགས་བགང་
བ་ན་མ་བགངས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་སྐྱབ་འདུག །རྒྱལ་བ་དགེ་འདུན་གྲུབ་ཀྱི་གསུང་
དེར་ཐ་སྟོད་གྲུབ་པ་རིགས་ཆོགས་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་ལ། རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་ཐ་
སྟོད་ཀྱི་ཀླུ་བཞག་འཐད་པར་སྟོན་པའི་གཞུང་ཡིན་པ་དང་། ཐ་སྟོད་གྲུབ་པ་ཞེས་པའི་
མིང་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་སྟོང་ཉིད་རྒྱས་པར་མི་སྟོན་པར་གོ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས་ཡོད། འོ་
ན་ཙྰ་བསྐྱོད་དང་སྟོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་གཉིས་ཀྱང་རིགས་ཆོགས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་

བཞིན་མེད་པ་ལ་ཐ་སྟོན་གྱི་རྣམ་བཞག་འཐད་པར་སྟོན་པའི་གཞུང་ཡིན་པའི་ཕྱར་ཏེ།
 རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་བྱ་བྱེད་དང་དགག་སྐྱབ་འཐད་པར་སྟོན་པའི་གཞུང་གཙོ་བོ་དེ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་ན་ལན་ངེ་ལྟར་འདེབས། གཞན་ཡང་། མགོན་པོ་སྐུས་མཛད་པའི་
 འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པར་བསྟོད་པ་ཆོས་ཅན། རིགས་ཆོགས་ཡིན་པར་ཐལ། དབྱ་
 རས་འབྲུག་བར་ཤས་ཆེ་བ་དོན་དམ་གྱི་རྣམ་བཞག་དང་རྟེན་འབྱུང་གི་གཏན་ཆོགས་
 དང་ཟུ་བཞི་སྟེ་འགོག་གི་གཏན་ཆོགས་སོགས་ཀྱང་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱང་ཆུབ་སེམས་
 འགྲེལ་ཡང་ཆོས་ཅན། རིགས་ཆོགས་ཡིན་པར་ཐལ། ཟུ་སྟེགས་པའི་བདག་འགོག་ནས་
 སེམས་ཅན་པ་འགོག་པའི་བར་བདག་མེད་རིགས་པས་སྐྱབ་པ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པའི་ཕྱིར།
 ཞེས་ཅོད་པ་ལ་ལན་ངེ་ལྟར་འདེབས་དབྱུང་དོ། །

༢༡། དབྱ་མ་རིགས་ཆོགས་བྱུག་ངེ་ལྟར་མཛད་པའི་
 ཆུལ་ལ་དབྱུང་བ་ནི།

ཡུལ་སྟོང་ཉིད་སྤྱོད་རིགས་པས་བསྐྱབ་པའི་གཞུང་བཞི་དང་། ཡུལ་ཅན་དེ་རྟོགས་
 པའི་ལྟ་བ་ཐར་པ་ཐོབ་པའི་ལམ་གྱི་རྩ་བར་སྟོན་པའི་གཞུང་གཉིས་ལས། དང་པོ། དངོས་
 སྐྱབ་རྣམས་གྱིས་སྟོབ་བྱུགས་པའི་བསྐྱབ་བྱ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུབ་པ་འགོག་པ་ལ། རྩ་
 བ་ཤེས་རབ་དང་། བདེན་པར་བྱུབ་པའི་སྐྱབ་བྱེད་རྟོག་གཏེ་ཆོག་དོན་བཅུ་བྱུག་འགོག་
 པ་ལ། ཞིབ་མོ་རྣམ་འཐད་དང་། སྟོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པ། ཅོད་བསྟོན་དང་བཞི་པོ། གཉིས་
 པ། ཡུལ་ཅན་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་ངེས་ལེགས་ཐར་པ་ཐོབ་པའི་ལམ་གྱི་རྩ་བར་
 སྟོན་པ་ལ་རིགས་པ་བྱུག་ཅུ་བ་དང་། དབྱ་མ་རིན་ཆེན་ཐེང་བ་གཉིས་མཛད་དོ། །དེས་
 ར། རྩ་ཤེས་རྟོག་ཆེན་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོར། ཡུལ་སྟོང་ཉིད་སྤྱོད་རིགས་པས་བསྐྱབ་

སྤྱི་དོན་དུ། དེ་དག་གིས་ཡུལ་སྟོང་ཉིད་ལྷ་མོ་རིགས་པས་བསྐྱབས་ནས། ཡུལ་ཅན་དེ་
རྟོགས་པའི་ལྷ་བ་ཐར་བ་ཙམ་ཐོབ་པའི་རྩ་བར་སྟོན་པ་ལ་རིགས་པ་དུག་ཅུ་བ་དང་། ཐམས་
ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡང་རྩ་བར་སྟོན་པ་ལ་རིན་ཆེན་ཐེང་བ་སྟེ། ཞེས་གསུངས། དེ་ལ་ཐར་
བ་ཙམ་ཞེས་པའི་ཙམ་སྐྱས་ཅི་ཞིག་གཙོད་པ་དང་དུང་དགོས་ཏེ། གལ་ཏེ་རིགས་པ་དུག་
ཅུ་བས། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལྷ་བ། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཐོབ་པའི་རྩ་བར་བསྟན་པ་
གཙོད་པ་ཡིན་ན། འདུག་པའི་རྒྱ་ཆེར་འབྲེལ་ལས། བདེན་གཉིས་ཀྱི་ཚུལ་དེ་ལྟར་དུ་
རྟོགས་པ་ནི་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པ་ལྟ་ཅི་སྟོས་འཁོར་བ་ལས་གོལ་བ་ལ་ཡང་མེད་མི་རུང་
ངོ། །ཞེས་གཞུང་གཉིས་ཀྱིས་སྟོན་པས། ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལ། ཙམ་གྱི་སྐྱས་
གཙོ་བོ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་རྩ་བར་བསྟན་པ་གཙོད་པ་ཡིན་ན། འདི་ནི་གཙོ་བོ་གདུལ་
བྱ་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་ལ་གསུངས་པ་ཡིན་པས། གཙོ་བོ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་
ལམ་གྱི་རྩ་བར་མི་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི། དེས་ན་འདིའི་ཙམ་སྐྱའི་དོན་གང་ཡིན་འཆོལ་
དགོས་སོ། །ཆོགས་གསུམ་ལ། བསྟོད་ཆོགས་ལ། གཞི་ལ་བསྟོད་ལ། ལམ་ལ་བསྟོད་
ལ། འབྲས་བུ་ལ་བསྟོད་པ་སྟེ་གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་ལ་བསྟོད་པ་གསུམ་ལས། དང་
བོ་གཞི་ལ་བསྟོད་པ་ལ། གཞི་ཆོས་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་ལ་བསྟོད་པ་ནི། སེམས་ཀྱི་དོ་རྗེ་བསྟོད་
པ་དང་། སྟོང་པ་ཆོས་ཉིད་ལ་བསྟོད་པ་ནི། ཆོས་དབྱིངས་བསྟོད་ལ། གཉིས་ལ། ལམ་ལ་
བསྟོད་པ་ལ། ཐབས་སྦྱང་རྗེ་ལ་བསྟོད་པ་ནི། སེམས་ཅན་མགྲ་བར་བྱེད་པའི་བསྟོད་པ་
ལྟ་བུ། ཤེས་རབ་ལ་བསྟོད་པ་ནི། འཕགས་བཞིའི་ཡུམ་ལ་བསྟོད་པ་དང་། ཤེས་བྱིན་ལ་
བསྟོད་པ་ལྟ་བུའོ། །གསུམ་ལ། འབྲས་བུ་ལ་བསྟོད་པ་ནི། དོན་དམ་པར་བསྟོད་ལ། དཔེ་
མེད་པར་བསྟོད་ལ། བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་པར་བསྟོད་ལ། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པར་
བསྟོད་ལ། བསྟོད་པ་ལས་འདས་པར་བསྟོད་ལ། ལྷ་ན་མེད་པའི་བསྟོད་པ་ལྟ་བུའོ། །ཆོགས་
བཞི་ལ། ལུང་གི་ཆོགས་ནི། མདོ་ཀུན་ལས་བདུས་པའོ། །དེ་ཡང་ཆོགས་བཞིའི་གོ་རིམ་

ལ། བཤེད་ཆེན་ལྷ་ཀ་མཆོག་པའི་དབུ་མའི་བྱང་ཚུལ་བཤད་པ་ལས། རྒྱ་ཆེན་སྤྱོད་པའི་
སྤྱོད་གསལ་གཙོ་བོར་སྟོན་པ། གཏམ་ཆོགས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ཐོག་མར་མཛད། ཐོས་བསམ་
གྱིས་སྒྲོ་འདོགས་བཅད་པའི་སྟོང་ཉིད་གཙོ་བོར་སྟོན་པ་རིགས་ཆོགས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་
བར་དུ་མཛད། སྒྲོ་བ་བས་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བྱའི་སྟོང་བ་ཉིད་གཙོ་བོར་སྟོན་པ་བྱང་ཚུལ་
སེམས་འགྲེལ་དང་། སེམས་ཀྱི་རྩི་རྩེ་ལ་བསྟོད་པ་སོགས་མཛད་དོ། །ཞེས་གྲགས་པར་
གསུངས། རང་ལུགས་ལ་ཐོས་བསམ་གྱིས་སྒྲོ་འདོགས་གཙོ་བོར་དུས་ཀྱི་སྟོང་བ་ཉིད། སྒྲོ་བ་
བས་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བའི་ལོན་པས། ཐོས་བསམ་གྱིས་སྒྲོ་འདོགས་གཙོ་བོར་པའི་སྟོང་ཉིད་
དང་། སྒྲོ་བ་བས་ཉམས་སུ་སྤྱོད་པའི་སྟོང་ཉིད་སོ་སོར་འབྱེད་པ་མི་འཐད་ཀྱང་། འདི་ལས་
གཏམ་ཆོགས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་དང་ཐོར་མཛད། རིགས་ཆོགས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་བར་
དུ་མཛད། བསྟོད་ཆོགས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ཐ་མར་མཛད་ཅེས་སྤར་གྲགས་པའི་གཏམ་
རྒྱུད་ཅིག་ཡོད་པར་གོ། མདོར་ན། འཕགས་པ་སྤྱ་སྤྱུབ་ཀྱིས་སྤྱི་ནང་ཐུན་མོང་གི་བསྟན་
བཅོས་དང་། མདོ་སྤྱགས་ཀྱི་སྟོང་པོ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་གཞུང་མང་དུ་མཛད་དེ། སྤྱོད་
བ་བརྒྱ་པ་ཞེས་བྱ་བ་གསོ་དབྱུད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་དང་། ཤེས་རབ་བརྒྱ་པ་སོགས་རྒྱལ་
པོ་ལུགས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས། ཆོས་དབྱིངས་བསྟོད་པ་སོགས་བསྟོད་ཆོགས་ཀྱི་བསྟན་
བཅོས། སྟོང་ཉིད་རིགས་པའི་ལམ་ནས་སྟོན་པ་རྩ་བ་ཤེས་རབ་ལ་སོགས་པ་རིགས་
ཆོགས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས། སྟོང་ཉིད་མདོ་དང་སྤྱར་ནས་སྟོན་པ་མདོ་ཀྱན་ལས་བརྒྱས་པ་
ལྷ་བྱ་ལུང་ཆོགས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས། གཙོ་བོ་མདོན་མཐོངས་ལེགས་ལས་བརྩམས་ཏེ་
སྟོན་པ་བཤེས་སྤྱིངས་ལ་སོགས་པ་གཏམ་ཆོགས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས། དགོ་ཚུལ་ཀྱི་ཆོག་
ལེའུར་བྱས་པ་ལྷ་བརྩ་བ་ལ་སོགས་པ་འདུལ་བའི་སྤྱེ་སྟོན། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་ཀྱི་
རིམ་པ་ཡོངས་རྫོགས་རིགས་པའི་ལམ་ནས་བྱངས་ཏེ་སྟོན་པ་དབུ་མ་རིན་ཆེན་མེད་པ།
ལམ་ཀྱི་རིམ་པ་མཐའ་དག་མདོ་དང་སྤྱར་ཏེ་སྟོན་པ་སྤྱ་སྤྱུང་པའི་མདོའི་འགྲེལ་བ་རྒྱ་

ཆེར་བཤད་པ་ལ་སོགས་པ་མདོ་སྡེ་སྡེ་སྟོན། རྫོགས་རིམ་རིམ་པ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་
 གསང་སྟགས་ཀྱི་གཞུང་མང་དུ་མཛད་པའོ། ། གསེར་སྡེ་༦ ་ལས། སྟོབ་དཔོན་ཆེན་
 པོ་ཕྱོགས་ཀྱི་སྤང་པོས་མཛད་པ་ཡུམ་བསྐྱུས་པའི་གཙོ་བོའི་དོན་སོ་གཉིས་སུ་བསྐྱུས་
 རས་སྟོན་པ་བརྒྱད་སྟོང་པའི་དོན་བསྐྱུས་ཏེ་སོ་གཉིས་ནི། དེ་ཉིད་ལས། རྟེན་དང་དབང་
 དུ་བྱ་བ་དང་། །ལས་ནི་སྟོམ་པ་དང་བཅས་དང་། །རབ་དབྱེ་རྟགས་དང་ལྷུང་བ་དང་། །པན་
 ཡོན་བཅས་པར་ཡང་དག་བཟོད། །ཅེས་པ་ལྟར་རབ་དབྱེ་ལ་སྟོང་ཉིད་བཅུ་དྲུག་ །སྟོམ་
 པ་ལ་རྣམ་གཡེང་གི་རྟོག་པ་བཅུ་ཉི་ལྔ་པོར་བཅུ། རྟེན་དབང་དུ་བྱ་བ་ལས་རྟགས། ལྷུང་
 བ། པན་ཡོན་དང་དྲུག་རྣམས་སོ། །དེ་ལ་རྟེན་ནི་སྟོན་པའོ། །དབང་དུ་བྱ་བ་ནི་བྱང་སེམས་
 དང་ཉན་ཐོས་ཀྱི་འཁོར་རོ། །ལས་ནི་ཡུམ་ལ་ངེ་ལྟར་སྟོན་པའོ། །རྟགས་ནི་བདུན་ལས་
 དང་ཕྱིར་མི་ལྟོག་གི་རྟགས་སོ། །ལྷུང་བ་ནི་ཤེར་ཕྱིན་སྤངས་ནས་ངན་སོང་དུ་སྐྱེ་བའོ། །པན་
 ཡོན་ནི་སྟོང་གསུམ་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་བདུན་གྱིས་བཀང་ནས་བྱིན་པ་བས་ཤེར་ཕྱིན་འདྲི་བ་
 སོགས་བསོད་ནམས་ཆེ་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སྟོབ་དཔོན་ཕྱོགས་ཀྱི་སྤང་པོས་
 བརྒྱད་སྟོང་པའི་དོན་རྣམས་དོན་ཆན་སོ་གཉིས་སུ་བསྐྱུས་ཏེ་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ལ་
 བརྒྱད་སྟོང་དོན་བསྐྱུས་མཛད། །ཁ་ཆེ་མཆེ་བའི་སྡེ་ཡུམ་གསུམ་སྟེ། འབྲུམ། ཉི་ཁྲི་ལྟ་
 སྟོང་ལ། ཁྲི་བརྒྱད་སྟོང་པ་གསུམ་གྱི་དོན་རྣམས་སྟོ་གསུམ་དང་རྣམ་གྲངས་བཅུ་གཅིག་
 གིས་སྟོ་ནས་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ལ་ཡུམ་གསུམ་གཞུང་འབྲེལ་གཞོད་འཛོམས་མཛད་
 རོ། །བརྒྱད་སྟོང་དོན་བསྐྱུས་ཀྱིས་བརྒྱད་སྟོང་པའི་དོན་རྣམས་དོན་ཆན་སོ་གཉིས་སུ་
 བསྐྱུས་ནས་བཀྲལ་ཚུལ་ནི། སྡེ་དགེ་བསྟན་འགྲུར་ཤེར་ཕྱིན་། སྟོབ་དཔོན་དོན་
 བསྐྱུས་༣༩༩ ་ལས། རྟེན་དང་དབང་དུ་བྱ་བ་དང་། །ལས་ནི་སྟོམ་པ་དང་བཅས་ལ། །རབ་
 དབྱེ་རྟགས་དང་ལྷུང་བ་དང་། །པན་ཡོན་བཅས་པར་ཡང་དག་བཟོད། །ཅེས་གསུངས་
 པ་ལྟར་རྟེན་ནི་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་བཙུགས་ལྟར་འདས་དང་། དེ་ཡང་དེས་ཐབ་མོ་དེ་ཁོ་

ན་ཉིད་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་བསྟན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་རྟེན་དུ་བཞག་གོ། དབང་དུ་བྱ་
བ་ནི་དེའི་འཁོར་ཉན་ཐོས་དང་བྱང་སེམས། ལས་ནི་ཡུམ་ལ་ཇི་ལྟར་སྟོང་བ་སྟེ་ཇི་བཞིན་
ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་དང་། སྒོམ་པ་ལ་རྣམ་གཤམ་གི་རྟོག་པ་བཅུ་ཡི་གཉེན་པོ་བཅུ། དེ་
ནི་གདམས་ངག་གི་སྐབས་སུ་འབྱུང་བའི་གདམས་ངག་བཅུ་བཤད་པ་དེ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར་དོན་ཚན་སོ་གཉིས་ནི་རབ་དབྱེ་ལ་སྟོང་ཉིད་བཅུ་བྱུག་དང་དེའི་སྟེང་དུ་
རྣམ་གཤམ་གི་རྟོག་པ་བཅུའི་གཉེན་པོ་བཅུ་དང་བཅས་པའི་ཉེར་བྱུག་དང་དེའི་སྟེང་དུ་
རྟེན་དང་དབང་དུ་བྱ་བ་དང་ལས་དང་རྟགས་དང་ལྷུང་བ་དང་པན་ཡོན་བྱུག་སྟེ་སོ་གཉིས་
ལ་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། སྟེ་དགེ་བསྟན་འགྱུར་ཤེས་ཕྱིར་༼པ༽ བཟུང་སྟོང་དོན་བསྟུས་
ཀྱི་རྣམ་པར་འགྲེལ་པ་༤༩༣ ༽ལས། འདིར་ཡང་བརྗོད་པར་བྱ་བའི་དོན་ནི་སུམ་ཅུ་ཙུ་
གཉིས་ཁོ་ན་སྟེ། ལྷག་པ་མ་ཡིན་མ་ཚོག་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་
རྣམ་པར་གཤམ་བ་བཅུ་དང་། སྟོང་པ་ཉིད་རྣམ་པ་བཅུ་བྱུག་དང་། རྟེན་དང་དབང་དུ་བྱ་
བ་དང་ལས་དང་རྟགས་དང་། ཉེས་དམིགས་དང་པན་ཡོན་ཞེས་བྱ་བ་གཞན་རྣམ་པ་བྱུག་
གོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

༡༡། །ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་ལས་གསུངས་པའི་རྣམ་གཤམ་གི་རྟོག་པ་བཅུ་
ངོས་གཟུང་ཚུལ་ལ་དབྱེད་པ་ནི།

འོ་ན། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་ལས་གསུངས་པའི་རྣམ་གཤམ་གི་རྟོག་པ་བཅུ་གང་ཞེ་ན།
དངོས་པོ་མེད་པར་རྟོག་པ། རོ་བོར་རྟོག་པ། སྒྲོ་འདོགས་པའི་རྟོག་པ། སྐར་བ་འདེབས་
པའི་རྟོག་པ། གཅིག་ཏུ་རྟོག་པ། ཐ་དད་དུ་རྟོག་པ། རོ་བོ་ཉིད་དུ་རྟོག་པ། བྱང་པར་དུ་རྟོག་
པ། མིང་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་དོན་རྟོག་པ། དོན་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མིང་རྟོག་པ་སྟེ་བཅུ་ཡིན་

ཉེ། དག་ལྡན་དུ་ཆོག་ས་བཅད་དུ་བཀོད་པ་ནི། དངོས་པོ་མེད་དང་དངོས་པོ་དང་། གྲོ་
 འདོགས་པ་དང་སྐར་འདེབས་དང་། གཅིག་པ་ཉིད་དང་ཐ་དད་དང་། རྩོ་བོ་ཉིད་དང་བྱང་
 བར་དང་། མིང་ནི་ངེ་བཞིན་དོན་དང་ནི། དོན་ནི་ངེ་བཞིན་མིང་ལ་ཞེན། རྣམ་པར་
 གཤམ་བའི་རྣམ་རྟོག་གང་། རྟེན་ནི་རྣམ་པ་བརྩུར་བ་ཤད་དོ། ཞེས་དང་། སྡེ་དགེ་བསྟན་
 འགྱུར་ཤེར་ཕྱིན་༼ བ ༽ སྟོབ་དཔོན་དཀོན་མཆོག་འབངས་ཀྱིས་མཛད་པའི་དོན་བསྐྱུས་
 ཀྱི་འབྲེལ་བ་ ༣༠༣ ༽ ལས། རྣམ་པར་རྟོག་པའི་རྣམ་པར་གཤམ་བ་རྣམ་པ་བརྩུ་བས་ལ་
 བས་བསྟོམ་པ་རྟོག་པར་བྱའོ་ཞེས་བཛྲ་བ་ཡིན་ན། རྣམ་པར་རྟོག་པའི་རྣམ་པ་གཤམ་བ་
 བ་རྣམ་པ་བརྩུ་བོ་ཡིན་ལ་དེ་དག་བསལ་བ་ཡང་ངེ་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། དེས་ན་བཛྲ་བ་ནི།
 སེམས་ཀྱི་རྣམ་པར་གཤམ་བ་བརྩུས། ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་སོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་
 དབའ་ལས་དང་པོ་བ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་རྣམ་པར་གཤམ་བ་རྣམ་པ་བརྩུ་ནི་
 འདི་ལྟ་སྟེ། དངོས་པོ་མེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅན་ཀྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་རྣམ་པར་གཤམ་བ་
 དང་། དངོས་པོའི་རྒྱ་མཚན་ཅན་ཀྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་རྣམ་པར་གཤམ་བ་དང་། གྲོ་
 འདོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅན་ཀྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་རྣམ་པར་གཤམ་བ་དང་། སྐར་བ་
 འདེབས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅན་ཀྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་རྣམ་པར་གཤམ་བ་དང་། གཅིག་ཉིད་
 ཀྱི་རྒྱ་མཚན་ཅན་ཀྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་རྣམ་པར་གཤམ་བ་དང་། དུ་མ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱ་མཚན་
 ཅན་ཀྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་རྣམ་པར་གཤམ་བ་དང་། རྩོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱ་མཚན་ཅན་ཀྱི་རྣམ་
 པར་རྟོག་པའི་རྣམ་པར་གཤམ་བ་དང་། བྱང་པར་ཀྱི་རྒྱ་མཚན་ཅན་ཀྱི་རྣམ་པར་རྟོག་
 པའི་རྣམ་པར་གཤམ་བ་དང་། མིང་ངེ་ལྟ་བ་བཞིན་པའི་དོན་ཀྱི་རྒྱ་མཚན་ཅན་ཀྱི་རྣམ་
 པར་རྟོག་པའི་རྣམ་པར་གཤམ་བ་དང་། དོན་ངེ་ལྟ་བ་བཞིན་མིང་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅན་
 ཀྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་རྣམ་པར་གཤམ་བ་སྟེ། དེ་ལྟ་བུའི་སེམས་ཀྱི་རྣམ་པར་གཤམ་བ་
 འདི་དག་བརྩུས་གཞན་ལ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། རྣམ་གཤམ་གི་རྟོག་པ་དེ་དག་

གི་དབང་གིས་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱི་སེམས་གཟུགས་སྤྲུལ་སོགས་པའི་ཕྱི་རོལ་གྱི་
ཡུལ་ལ་འཕྲོ་བར་བྱེད་པས་འབྲས་བུ་རྣམས་མཁུན་སྐྱབ་མི་རུས་པ་ཡིན་ཏེ། འབྲེལ་བ་དེ་
ཉིད་ལས། འདི་སྐད་དུ་གང་གི་ཕྱིར་སེམས་ཀྱི་རྣམ་པར་གཡེང་བ་འདི་རྣམས་ཀྱིས་སོ་
སོའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱི་སེམས་གཟུགས་དང་སྤྲུང་དང་བྱི་དང་རོ་དང་རེག་བྱ་ལ་སོགས་པ་
རྣམས་ལ་བྱིར་བ་དེས་ན། ཞིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་སྐྱབ་མི་རུས་སོ། །ཞེས་
གསུངས་པ་དང་། བརྒྱད་སྟོང་དོན་བསྐྱུས་ལས། གཞན་ལས་སེམས་ནི་རྣམ་གཡེང་
པས། །བྱིས་པ་རྣམས་ལ་གཉིས་མེད་ཀྱི། །ཡེ་ཤེས་སྐྱབ་པའི་སྐལ་བ་མེད། །ཅེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། རྣམ་གཡེང་གི་རྟོག་པ་བརྩེ་བོ་གང་རུང་ཡིན་ན། ཆོས་ཀྱི་བདག་
འཛིན་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། རྣམ་གཡེང་གི་
རྣམ་རྟོག་བརྩེ་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་ལ་བརྟེན་པའི་རྣམ་རྟོག་གཉིས་དང་། ཆོས་ཀྱི་བདག་
ལ་བརྟེན་པའི་རྣམ་རྟོག་བརྒྱད་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བསྐྱོམ་
པ་ནི་རྣམ་གཡེང་གི་རྟོག་པ་བརྩེའི་གཉེན་པོ་བདག་མེད་གཉིས་གང་རུང་རྟོགས་པའི་ཐེག་
ཆེན་སྐྱབ་པ་ལ་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་ཡུལ་སྟོང་ཉིད་བརྩེ་བྱུག་གསུངས་པ་དང་།
ཀུན་བརྟུས་དར་སྤྲིལ་༣༠༡ ་ལས། རྣམ་རྟོག་བརྩེ་པོ་འདི་དག་གི་གཉེན་པོ་ནི་གང་ཟག་
གི་བདག་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་འགོག་པའི་རིགས་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། དེས་ན། དེ་བརྩེ་ས་བརྩེའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་བརྩེ་ལ་མི་བྱེད་དེ། མདོ་དེ་
དག་གིས་བསྟན་པའི་ཐེག་ཆེན་སྐྱབ་པའི་པན་ཡོན་སྐབས་སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པའི་
ཤེས་རབ་ཉིན་གཅིག་སྐྱོམ་པའི་ཞེས་ཆོགས་ལམ་ནས་ཡོད་པར་གསུངས་པ་དང་། སེམས་
བསྐྱེད་སྐབས་དེ་དང་དེ་འདོད་པས་ཡུམ་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱ་ཞེས་པའི་ཡུམ་དང་དོན་གཅིག་
དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དག་ལྡན་ལས། འདི་བརྩེའི་གཙུག་པོ་ས་བརྩེའི་མཉམ་བཞག་ལ་སྦྱར་
བ་གསེར་མེད་དུ་གསུངས་ཏེ། དེ་ཉིད་༣༣༩ ་ལས། དག་ལྡན་རྣམས་སུ་རྣམ་གཡེང་གི་

ཉོག་པ་བཅུ་ལྔ་ཀུན་པོར་བཀའ་ཞིང་དེ་དག་ཏུ་བཤད་པའི་དགག་བྱ་ཡང་། ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། རྣམ་གཡེང་གི་ཉོག་པ་བཅུ་ལྔ་དང་པོ་ནི། །གང་ཟག་གི་བདག་མེད་གྱི་དབང་
 ཏུ་བྱས་པའི་ཀུན་བཏགས་རང་མཆོན་གྱིས་ཡོད་པར་འཛིན་པའམ་རང་རྒྱ་བའི་བདག་
 ཡོད་པར་འཛིན་པ་དང་། གཉིས་པ་ནི། དེའི་དབང་ཏུ་བྱས་པའི་མཆོན་ཉིད་གཞན་གཉིས་
 བདེན་མེད་ཏུ་འཛིན་པའམ་རང་རྒྱ་བའི་བདག་གིས་སྟོང་པ་མེད་པར་འཛིན་པ་དང་། འདི་
 གཉིས་གང་ཟག་གི་བདག་ལ་བརྟེན་ཚུལ་གང་ཟག་གི་བདག་གིས་སྟོང་པ་ཡོད་མེད་
 སོགས་སུ་ཞེན་པས་ཡིན་ཏེ། སྡེ་དགོ་བསྟན་འགྱུར་སེམས་ཅམ་༼མི༽ལྷོ་བརྟན་གྱི་མདོ་
 རྒྱན་འགྲེལ་ཆེན་༣༣༡ ༽ལས། འདི་ཡན་ཆད་ཏུ་ཆོག་གཉིས་གྱིས་གང་ཟག་ཡོད་པར་
 རྣམ་པར་ཉོག་པའི་གཉིན་པོར་གང་ཟག་ལ་བདག་མེད་པར་བསྟན་ཏོ། ཞེས་དང་། ཀུན་
 བཏུས་དར་རྒྱུག་༣༠༣ ༽ལས། སྤང་པོ་མེད་པར་ཞེན་པ་དངོས་པོ་མེད་པའི་རྣམ་ཉོག་
 དང་རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱི་བདག་ཡོད་པར་ཞེན་པ་དངོས་པོ་རྣམ་པར་ཉོག་པ་
 ལྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་གྱི་དབང་ཏུ་བྱས་པའི་
 ཀུན་བཏགས་རང་མཆོན་གྱིས་ཡོད་པར་འཛིན་པའམ་གཟུང་འཛིན་རྣམས་ཐ་དད་ཏུ་འཛིན་
 པ་དང་། བཞི་པ་ནི། དེའི་དབང་ཏུ་བྱས་པའི་མཆོན་ཉིད་གཞན་གཉིས་བདེན་མེད་ཏུ་
 འཛིན་པའམ་གཉིས་སྟོང་གི་རང་བཞིན་མེད་པར་འཛིན་པ་དང་། ལྷ་པ་ནི། དེའི་དབང་
 ཏུ་བྱས་པའི་གཞན་དབང་ཡོངས་གྲུབ་གཉིས་ལྷོག་པ་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པ་དང་། ལྷག་པ་
 ནི། དེ་གཉིས་དོ་པོ་ཐ་དད་ཏུ་འཛིན་པ་དང་། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་དོ་པོ་རང་འཛིན་ཉོག་པའི་
 ཞེན་གཞིར་རང་གི་མཆོན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པ་དང་། བྱད་པར་དེ་ལྟར་འཛིན་
 པ་དང་། མིང་དེ་དོན་ལ་དངོས་དབང་གིས་འཇུག་པར་འཛིན་པ་དང་། དོན་དེ་མིང་གི་
 འཇུག་གཞིར་རང་མཆོན་གྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པ་སྟེ་ཕྱི་མ་བཞི་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཀུན་བཏུས་དར་རྒྱུག་༣༠༡ ༽ལས། རྣམ་གཡེང་གི་རྣམ་ཉོག་བཅུ་

ཡང་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། གང་ཟག་གི་བདག་ལ་བརྟེན་པའི་རྣམ་རྟོག་གཉིས་
དང་། ཆོས་ཀྱི་བདག་ལ་བརྟེན་པའི་རྣམ་རྟོག་བརྒྱད་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། དང་
པོ་ནི། ལུང་པོ་མེད་པར་ཞེན་པ་དངོས་པོ་མེད་པའི་རྣམ་རྟོག་དང་། ཏྲག་གཅིག་རང་དབང་
ཅན་ཀྱི་བདག་ཡོད་པར་ཞེན་པ་དངོས་པོ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་སྟེ། དེ་དག་གི་གཉིན་པོར་
རིས་པ་བཞིན་དུ། མདོ་ལས། ལྷ་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡོད་བཞིན་དུ་ཞེས་པ་དང་། ལྷ་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མ་མཐོང་ཞེས་པས་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཉིས་
པ་ནི། གཟུང་འཛིན་རྣམས་ཐ་དད་དུ་ཞེན་པ་དང་། གཞན་དབང་མེད་པར་ཞེན་པ་སྟོ་འདོགས་
སྒྱར་འདེབས་ཀྱི་རྣམ་རྟོག་དང་། གཞན་དབང་དང་དེའི་ཆོས་ཉིད་གཅིག་དང་ངོ་བོ་ཐ་དད་
དུ་འཛིན་པ་ནི། གཅིག་དང་ཐ་དད་ཀྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། གཟུགས་ཞེས་པའི་མིང་
གི་བརྗོད་བྱ་དོན་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་བདེན་པར་གྲུབ་པར་འཛིན་པ་དང་། སྟེ་འགག་ལ་སོགས་
པའི་མིང་གི་བརྗོད་བྱ་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པར་འཛིན་པ་ངོ་བོ་ཉིད་དང་། ལྷ་པར་དུ་རྣམ་
པར་རྟོག་པ་དང་། གཟུགས་ཞེས་པའི་མིང་རི་ལྟར་བཏགས་པ་དེ་དག་ཐོས་པ་ན། བརྗོད་
བྱའི་དོན་དུ་སྤང་བའི་སྟོ་འཁྱུལ་མེད་དུ་འཛིན་པ་དང་། གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་དོན་
དམིགས་པ་ན། རི་ལྟར་དམིགས་པ་བཞིན་དུ། དེ་ཡི་མིང་དུ་འཁྱུལ་མེད་དུ་འཛིན་པ་མིང་
རི་ལྟ་བ་བཞིན་དོན་དང་། དོན་རི་ལྟ་བ་བཞིན་མིང་དུ་རྣམ་པར་རྟོག་པའོ། །རྣམ་རྟོག་བཅུ་
པོ་འདི་དག་གི་གཉིན་པོ་ནི། གང་ཟག་གི་བདག་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་འགོག་པའི་རིགས་
པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། ཕྱི་མ་བརྒྱད་ཆོས་ཀྱི་བདག་
ལ་བརྟེན་ཚུལ་ཡང་ཆོས་བདག་གི་ལྷ་པར་ལ་བརྟེན་པས་ཡིན་ཀྱི་དམིགས་ལུལ་ཆོས་
དང་གང་ཟག་ལ་བརྟེན་པས་བཞག་ཟེར་བ་ལྟངས་མེད་དམ་སྟུམ་སྟེ་དབྱེད། འདིའི་སྟོང་
ཉིད་བཅུ་གལ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དང་ཕྱི་དོན་མེད་པ་གཉིས་བྱས་པས་རང་ལྷགས་
ལ་བརྒྱད་སྟོང་དོན་བསྐྱས་ནས་བཤད་པའི་ཐེག་ཆེན་དང་། རང་རྒྱལ་གྱི་བར་ཆད་མེད་

ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་མིན་ཏེ། རིམ་བཞིན་དེ་དག་གི་བར་ཆད་མེད་ལམ་པའི་རྒྱད་
 གྱི་ཕྱི་དོན་མེད་པ་དང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱེང་མངོན་སུམ་རེ་
 འཛོག་དགོས་པའི་ཕྱིར་གཞན་ཡང་། བརྒྱད་སྟོང་དོན་བསྐྱུས་ཀྱིས་སྟོང་ཉིད་བསྟན་པར་
 ཐལ། གྲང་རེས་དཀའ་འབྲེལ་ལས། བརྒྱད་སྟོང་དོན་བསྐྱུས་ཀྱིས་སྟོང་ཉིད་བཅུ་དྲུག་
 བཤད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། དངོས་སྤྱད་དེའི་གཞུང་ལས། མཆན་ཉིད་གསུམ་དང་
 བདེན་གཉིས་བདེན་བཞིའི་བྱད་ཆོས་བཅུ་དྲུག་ཆོས་ཀྱི་སྒྲོམ་བཞི་ལམ་ལྔ་སོགས་གང་
 ཡང་མ་བཤད་པར་ཐལ་ལོ། །ཞེས་དང་། དེས་མཐའ་གཉིས་དང་བྲལ་བའི་དབྱུས་མ་
 བཤད་ན་སྟོ་སྟུར་གྱི་མཐའ་མ་བཀག་ཟེར་དགོས་པས་ཞིབ་ཆ་འདོན། ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། ལྔ་མ་གཉིས་གཞི་འགའ་ཞིག་ལ་སྟོང་ཉིད་སོགས་ཀྱི་སྤྱོད་བསྟན་བཤམ་
 རང་རང་གི་ལུགས་ཀྱི་དེ་བསྟན་པའི་དོན་དང་། ཕྱི་མ་ཡང་སེམས་ཅན་ལུགས་ཀྱི་སྟོ་
 སྟུར་གྱི་མཐའ་བཀག་ཀྱང་སྟེར་སྟོ་སྟུར་གྱི་མཐའ་མ་བཀག་པ་དངོས་སྤྱད་བ་རྣམས་ཀྱིས་
 རང་རང་གི་ལུགས་ཀྱི་རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་དང་བྲལ་བའི་དབྱུས་ཁས་ལེན་ཀྱང་
 སྟེར་མཐའ་གཉིས་དང་བྲལ་བའི་དབྱུས་ཁས་མི་ལེན་པ་བཞིན་ཞེས་ཞིབ་ཆ་འདོན་དགོས་
 པའི་དོན་ནོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་རྣམ་གཡེང་གི་རྟོག་པ་བཅུ་རྣམ་གཡེང་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་ཆོས་
 ཅན། ཉེ་ཉོན་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཉོན་མོངས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་
 དང་པོ་གཉིས་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་དང་ཉོན་སྤྱོད་ཡིན་ཀྱང་ཐ་མ་བརྒྱད་ཆོས་ཀྱི་
 བདག་འཛིན་ལེས་སྤྱོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ཁྱོད་ཀྱི་བཤད་ཚུལ་མི་འཐད་པར་ཐལ།
 དེ་བཅུ་ཀ་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྟོ་མང་ཡིག་ཆར། སྟོང་ཉིད་སྟོ་མ་བ་
 རྣམ་གཡེང་གི་རྟོག་པ་སྟེ་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་བཅུའི་གཉིན་པོར་སྐྱབ་པའི་མདོའི་འབྲེལ་
 ཚུལ་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྲལ་སྟེ། གདམས་ངག་བཅུའི་དང་པོ་སྐྱབ་པའི་
 རོ་བོ་ལ་གདམས་པའི་མདོ་ཆོག་གྱུང་སེམས་ཉིད་ཡོད་བཞིན་དུ་གྱུང་སེམས་ཡང་དག་

པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་། ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་དེར་བསྟན་པའི་ཡེ་ཤེས་བརྩ་བོ་སེམས་
ཅ་མ་པ་ལྟར་ན་རྣམ་གཤེད་གི་རྟོག་པ་བརྩ་དང་། དབུ་མ་པ་ལྟར་ན་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་
བརྩའི་གཉེན་པོར་བཤད་དགོས་པ་དེའི་དོན་ཡིན་པའི་བྱིར། དབུ་སེམས་ཀྱི་ལུགས་དེ་
ལྟར་སོ་སོར་བཤད་དགོས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། སེམས་ཅ་མ་པས་མདོ་ཆོག་དེ་དག་གཉེན་
པོ་ལྡེམ་དགོངས་དང་། དབུ་མ་པས་དེ་དག་སྤྲི་རི་བཞིན་ཏུ་ཁས་སྤངས་པའི་བྱིར། གསེར་
སྒྲིབ་ལས། དེ་ལྟར་ངངས་པའི་མདོ་འདི་ཐེག་བསྟུས་ཀྱན་བརྩས་དང་། མདོ་སྡེ་རྒྱན་གྱི་
འགྲེལ་པ། བརྒྱད་སྟོང་དོན་བསྟུས། དག་ལྡན་རྣམས་སུ་རྣམ་གཤེད་གི་རྟོག་པ་བརྩའི་
གཉེན་པོར་བཀའ་ཞིང་། ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་གྲུབ་པའི་བྱིར་དང་། སྐབས་འདིའི་ཆོས་
ཀྱི་བདག་འཛིན་བརྩའི། བྱང་སེམས་ཉིད་ཡོད་བཞིན་དུ། ཞེས་སོགས་མདོ་ཆོན་བརྩའི་
སྤྲས་ཐེན་ལྟར་དུ་འཛིན་པའི་ཡེ་ཤེས་བརྩ་དང་འཛིན་སྤངས་འགལ་བའི་ཆོས་ཀྱི་བདག་
འཛིན་བརྩ་ལ་བྱེད་པའི་བྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་གཉིས་སྟོང་རྟོགས་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་
ཆོས་ཅན། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་སྤྲ་མོ་རྟོགས་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ།
བརྒྱད་སྟོང་དོན་བསྟུས་ནས་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་དེ་རྟོགས་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་
པའི་བྱིར་ན་མ་ཁྲབ། འདོད་མི་རུས་ཏེ། གཉིས་སྟོང་དེ་སེམས་ཅ་མ་པས་ཆོས་ཀྱི་བདག་
མེད་སྤྲ་མོར་འདོད་ཀྱང་ལུགས་འདིར་དེ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རགས་པར་འདོད་པའི་བྱིར།
བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་ནས་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་སྤྲ་མོ་དེ་ཆོས་ཀྱི་བདག་
མེད་སྤྲ་མོ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ནས་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་སྤྲ་མོ་དེ་གང་
ཟག་གི་བདག་མེད་སྤྲ་མོ་ཡིན་པའི་བྱིར་ན་མ་ཁྲབ། ལུགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་ནས་བཤད་པའི་
མི་རྟག་པ་སྤྲ་མོ་དེ་མི་རྟག་པ་སྤྲ་མོ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། དེ་ནས་བཤད་པ་ལྟར་
གྱི་མི་རྟག་པ་སྤྲ་མོ་ཡིན་ན། མི་རྟག་པ་སྤྲ་མོ་ཡིན་པས་ཁྲབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར་
ན་མ་ཁྲབ། འདོད་ན། བདེན་པར་གྲུབ་པའི་མི་རྟག་པ་སྤྲ་མོ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་

ཕྱིར། འོན་ཏེ་རང་ལ། དེ་ནས་བཤད་བ་ལྟར་གྱི་སངས་འཕགས་ཡིན་ན། སངས་
 འཕགས་ཡིན་པས་བྱབ་བ་དང་། དེ་ནས་བཤད་བ་ལྟར་གྱི་རྣམ་མཐུན་ཡིན་ན། རྣམ་
 མཐུན་ཡིན་པས་བྱབ་བ་རེ་རེ་ནས་ཡོད་པར་ཐལ། མི་རྟག་བ་སྤྱོད་ལ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་
 མི་རྣམས་ཏེ། དེས་བཞིན་ཕྱི་རོལ་དོན་འཛིན་གྱི་རྟོག་བ་སྤངས་པའི་གང་ཟག་དང་དེ་སྤངས་
 པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་གྱིས་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། དེ་ནས་བཤད་བ་ལྟར་གྱི་ཤེས་
 སྤྱིབ་སྤངས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། ཤེས་སྤྱིབ་སྤངས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པས་མ་བྱབ་
 པར་ཐལ། སངས་འཕགས་ལ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། ཕྱི་རོལ་དོན་འཛིན་གྱི་རྟོག་
 པའི་བག་ཆགས་དེ་དེ་ནས་བཤད་བ་ལྟར་གྱི་ཤེས་སྤྱིབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། བདེན་
 པར་གྲུབ་པའི་སངས་འཕགས་ཆོས་ཅན། ཤེས་སྤྱིབ་སྤངས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ།
 ཅིག་ཤོས་དེའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་བརྒྱད་སྟོང་དོན་བསྐྱུས་ལས་སྟོང་ཉིད་བཤད་པར་
 ཐལ། དོན་ཆོན་སོ་གཉིས་བཤད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཞན་དབང་གི་སྟོང་ཉིད་བཤད་
 པར་ཐལ། སྟོང་ཉིད་བཅུ་དྲུག་བཤད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་སྟོང་གི་ཆོས་ཀྱི་བདག་
 མེད་སྤྱོད་ལང་བཤད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་སྟོང་གི་ཆོས་ཀྱི་བདག་
 འཛིན་གྱི་ཞེན་ཡུལ་མེད་པ་བཤད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དེའི་སྟོང་གི་བདེན་མེད་
 བཤད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱབ་ཟེར་རམ་དཔྱད།

༢༡། །སྤྱོད་པ་དང་མི་མ་སྐྱུན་ཞིང་ཞེས་པའི་སྐབས་ལ་དཔྱད་བ་ནི།

ལེགས་བཤད་གསེར་བློང་༤ ༽ལས། ཅས་བ་ལྟར་རབ་དབྱེ་ལ་སྟོང་ཉིད་བཅུ་
 དྲུག་སྟོམ་བ་ལ་རྣམ་གཡེང་གི་རྟོག་བ་བཅུའི་གཉིན་པོར་བཅུ་ ཉེན་དབང་དུ་བྱ་བ་ལས་
 རྟགས། ལྷུང་བ། བན་ཡོན་དང་དྲུག་རྣམས་སོ། །དེ་ལ་རྟོན་ནི་སྟོན་པའོ། །དབང་དུ་བྱ་བ་

ནི་བྱང་སེམས་དང་ཉན་ཐོས་ཀྱི་འཁོར་རོ། །ལས་ནི་ཡུམ་ལ་ཇི་ལྟར་སྤྱོད་པའོ། །རྟགས་
ནི་བདུད་ལས་དང་སྤྱིར་མི་ལྟོག་གི་རྟགས་སོ། །ལྟུང་བ་ནི་ཤེར་སྤྲངས་ནས་ངན་སོང་
དུ་སྐྱེ་བའོ། །ཕན་ཡོན་ནི་སྟོང་གསུམ་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་བདུན་གྱིས་བཀང་ནས་བྱིན་པ་བས་
ཤེར་སྤྲངས་འདི་བ་སོགས་བསོད་ནམས་ཆེ་བའོ། །མན་ངག་རྗེས་འབྲང་དུ་འབྱུང་མནན་པ་
གཞན་ནམས་འདྲ་བ་ལ་ལྟུང་བའི་དོན་བདུད་ལས་ལ་བཤད་པ་ནི་སྤྲ་མ་དང་མི་མཐུན་
ཞིང་། སྟོང་ཉིད་བཅུ་དྲུག་ལ། རང་གི་མཆན་ཉིད་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་སྟོང་དུ་དངོས་པོ་མེད་
པ་སྟོང་བ་ཉིད་དང་། དངོས་པོ་མེད་པའི་དོ་བོ་ཉིད་སྟོང་བ་ཉིད་བབྱང་རྒྱ་ཡིན་པ་ལ་དང་
པོ་དོར་ནས་མི་དམིགས་པ་སྟོང་བ་ཉིད་བབྱངས་པ་ནི་རྩ་བ་དང་འགལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་
སོ། །འོ་ན། སྤྲ་མ་དང་མི་མཐུན་ཞིང་། ཞེས་པའི་སྤྲ་མ་དེ་གང་ལ་འཛོག་ཅེས་ན། འདི་
ལ་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་བརྒྱད་སྟོང་དོན་བསྐྱུས་ལ་འཛོག་ཞེས་ཟེར། དེ་ལ་དོགས་པ་ནི།
ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། བརྒྱད་སྟོང་དོན་བསྐྱུས་ལས་ལྟུང་བའི་དོན་བཤད་པ་ཡོད་པར་ཐལ།
དམ་བཅའ་འཐད་པའི་བྱིར། འདོད་མི་ལུས་ཏེ། བརྒྱད་སྟོང་དོན་བསྐྱུས་ལས། རྟེན་དང་
དབང་དུ་བྱ་བ་དང་། །ལས་ནི་སྒྲིམ་པ་དང་བཅས་དང་། །རབ་དབྱེ་རྟགས་དང་ལྟུང་བ་
དང་། །ཕན་ཡོན་བཅས་པར་ཡང་དག་བཟོད། །ཅེས་པ་ཅམ་མ་རྟོགས་ལྟུང་བའི་དོན་འདི་
ཡིན་འདི་མིན་ལ་བཤད་པ་མེད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། སྤྱེ་དགོ་བསྟན་འགྱུར་ཤེར་སྤྲངས་
༼པ༽ བརྒྱད་སྟོང་དོན་བསྐྱུས་ ༣ ༽ལས། རྟེན་དང་དབང་དུ་བྱ་བ་དང་། །ལས་ནི་སྒྲིམ་
པ་དང་བཅས་དང་། །རབ་དབྱེ་རྟགས་དང་ལྟུང་བ་དང་། །ཕན་ཡོན་བཅས་པར་ཡང་དག་
བཟོད། །དད་ལྡན་འཇུག་པའི་ཡན་ལག་ཏུ། །སྟོན་པ་དབང་པོ་འཁོར་དང་ནི། ཡུལ་དུས་
དག་ཀྱང་ངེས་བསྟན་པ། །སྤྱད་པོ་རང་ཉིད་ཆད་མར་ནི། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཡང་
མཁས་པ་འགའ་ཞིག་གིས་སྤྲ་མ་དང་མི་མཐུན་ཞིང་། ཞེས་པའི་སྤྲ་མ་དེ་རྗེ་སྤྲ་མ་རང་
ཉིད་ཀྱི་གསེར་ཐོང་ལས་ཅེས་པ་ལྟར་རབ་དབྱེ་ལ་སྟོང་ཉིད་བཅུ་དྲུག་ །སྒྲིམ་པ་ལ་རྣམ་

གཡེང་གི་རྟོག་པ་བརྩེ་གཉེན་པོར་བརྟུ་རྟེན་དབང་དུ་བྱ་བ་ལས་རྟགས། ལྷུང་བ། བན་
ཡོན་དང་དྲུག་རྣམས་སོ། དེ་ལ་རྟེན་ནི་སྟོན་པའོ། དབང་དུ་བྱ་བ་ནི་བྱང་སེམས་དང་
ཉན་ཐོས་ཀྱི་འཁོར་རོ། །ལས་ནི་ཡུམ་ལ་ངེ་ལྟར་སྟོང་པའོ། །རྟགས་ནི་བདུད་ལས་དང་
ཕྱིར་མི་ལྟོག་གི་རྟགས་སོ། །ལྷུང་བ་ནི་ཤེར་ཕྱིན་སྤངས་ནས་ངན་སོང་དུ་སྐྱེ་བའོ། །ཞེས་
བ་དེ་ཉིད་ལ་འཛོག་ཞེས་ཟེར་བ་ཡང་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་ན། རྗེ་སྤྲུལ་རང་ཉིད་ཙམ་པ་
ལ་མི་མཁས་པར་འགྱུར་ཏེ། རང་ཉིད་ཀྱི་བཤའ་བ་དང་མི་མཐུན་པ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་
ནས་མན་ངག་རྗེས་འབྲང་འགོག་པ་ནི་མཁས་པའི་གཏམ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོ་ན། རང་
ལུགས་ལ་སྤྲུལ་གང་ལ་འཛོག་སྟུང་ན། འདི་ལ་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བཞེད་སྟོལ་མང་
པོ་ཞིག་ཡོད་དེ། འགའ་ཞིག་གིས་རྟེན་དང་དབང་དུ་བྱ་བ་དང་། ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཆོག་
འབྲེལ་ལམ་འབྲུ་མནན་འདི་དག་སྟོབ་དཔོན་དཀོན་མཆོག་འབངས་ཀྱིས་མཛད་པའི་
བརྒྱུད་སྟོང་དོན་བསྟུས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་བཞིན་བཀོད་དོ། །སྟོབ་དཔོན་ནི་བ་འབྲུང་གནས་
ཀྱིས་མཛད་པའི་བརྒྱུད་སྟོང་པའི་འབྲེལ་བ་མན་ངག་རྗེས་འབྲང་དུ། རྩ་བའི་རྟེན་དང་
དབང་དུ་བྱ་བ་དང་ཞེས་པའི་ཆོག་འབྲེལ་ལ་འབྲུ་མནན་པ་ལྷུང་བ་མ་གཏོགས་པའི་གཞན་
རྣམས་འབྲེལ། སྤྲུལ་གསེར་སྤེང་རང་ལ་བཀོད་པའི་འབྲུ་མནན་པ་དང་མི་མཐུན་ཏེ།
གསེར་སྤེང་དུ་སྟོབ་དཔོན་དཀོན་མཆོག་འབངས་ཀྱིས་མཛད་པའི་བརྒྱུད་སྟོང་དོན་བསྟུས་
ཀྱི་འབྲེལ་བ་བཞིན་དུ་ལྷུང་བ་ནི་ཤེར་ཕྱིན་སྤངས་ནས་ངན་སོང་དུ་སྐྱེ་བ་ལ་ངོས་བཟུང་
བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གསེར་སྤེང་ལས། དེ་ལ་རྟེན་ནི་སྟོན་པའོ། དབང་དུ་བྱ་བ་ནི་བྱང་
སེམས་དང་ཉན་ཐོས་ཀྱི་འཁོར་རོ། །ལས་ནི་ཡུམ་ལ་ངེ་ལྟར་སྟོང་པའོ། །རྟགས་ནི་བདུད་
ལས་དང་ཕྱིར་མི་ལྟོག་གི་རྟགས་སོ། །ལྷུང་བ་ནི་ཤེར་ཕྱིན་སྤངས་ནས་ངན་སོང་དུ་སྐྱེ་
བའོ། །པན་ཡོན་ནི་སྟོང་གསུམ་རིན་པོ་ཆེ་སྤྲུལ་བདུན་ཀྱིས་བཀའ་ནས་ཕྱིན་པ་བས་ཤེར་
ཕྱིན་འདི་བ་སོགས་བསོད་ནམས་ཆེ་བའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་བ་དང་།

[illegible]

དཔོན་ཆེན་པོ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་འབངས་ཞེས་པ་ཕྱོགས་སྒྲུང་ལས་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་
མན་ངག་དང་བརྒྱད་ཉིང་དོན་བསྟུས་གྱི་བཤའ་པ་གསན་པ་དང་། སློབ་དཔོན་དེ་ཉིད་
གྱིས་མཛད་པའི་ཡོན་ཏན་མཐའ་ཡས་པར་བསྟོད་པ་ལ་ཕྱོགས་སྒྲུང་གིས་ཀྱང་འགྲེལ་
པ་དང་བསྟུས་དོན་མཛད་པ་སོགས་ཕྱོགས་སྒྲུང་རང་ཉིད་ཀྱི་ཐུགས་ཟིན་པའི་ཞལ་སློབ་
ཆེན་པོ་ཞིག་གིས་མཛད་པ་ཡིན་པས། མན་ངག་རྗེས་འབྲངས་ལས་ཁུངས་སུ་ཆེ་མོད།
དེ་ལྟ་ནའང་མན་ངག་རྗེས་འབྲང་མཁན་པོ་ལ་གཞོད་བྱེད་དུ་འདེན་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ།
འགྲེལ་པ་དེས་དོན་བསྟུས་སེམས་ཅམ་ལུགས་དང་དེ་ཡང་ཕྱོགས་སྒྲུང་གི་དགོངས་པ་
མཐར་ཐུག་ཏུ་བཀྲལ་ལ། མན་ངག་རྗེས་འབྲང་དུ་ནི་དབྱིག་གཉེན་དང་ཕྱོགས་སྒྲུང་གི་
དགོངས་པ་སེམས་ཅམ་དུ་འགྲེལ་མཁན་ནམས་ལ་ཆེད་དུ་གཉེར་ནས་སྦྲད་ཚུལ་འདི་
ཉིད་དུ་འོག་ནས་བྱུང་བ་ལྟར་སྐབས་དེ་ཉིད་ཀྱི་དཀྱུས་མཆན་སྟགས་པ་ལས་གསལ་
བར་འགྱུར་ཞིང་། དེ་བཞིན་དུ་མན་ངག་རྗེས་འབྲང་རང་དུ་འང་ཆེས་གསལ་བ་ལས་བྱུར་
ཅམ་ཞིག་འོག་གི་མཆན་དུ་འགོད་པར་འགྱུར་བ་དང་། སྐབས་འདིར་ཡང་བདུད་ལས་
གྱི་ལེའུ་གང་གི་ས་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པ་ལ་བཤའ་ཚུལ་མི་མཐུན་པ་བྱས་པས་ཆད་
མར་མི་བྱེད་པར་གསལ་ལོ། །བདུད་ལས་ལྟང་བ་ལ་བཞག་པ་ནི་ཤེར་ཕྱིན་སྤངས་པས་
ངན་འགྱོར་སྐྱེ་བ་བཞག་པ་དང་བཤའ་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་ཅམ་ནི་ཡིན་མོད་ཀྱང་དེ་ཅམ་གྱིས་
བཤའ་ཚུལ་གཉིས་འགལ་མི་འགལ་ད་དུང་བརྟག་པའི་གནས་ཡིན་ཏེ། གཉིས་ཀ་ཁས་
ལེན་པ་ལ་གཞོད་བྱེད་ད་དུང་བཅའ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་གྲུང་ཐང་རྗེས། བེལ་
བ་འབྲུལ་མཁན་ཤིང་གི་ལྷ་མོ་ཡིན་ཞེས་ཆངས་པས་ཕྱལ་བ་བཀག་ཀྱང་། དེ་གཉིས་
པན་ཚུན་སྤངས་འགལ་གྱི་དངོས་འགལ་མིན་པས་ཆངས་པས་ཕྱལ་བ་ནམ་བཅད་ལ་
ཞིགས་དོན་མེད་ཅིང་། ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན། ཁོ་བོའི་ཆོངས་སློ་ཤར་
ཆོད་ནི། སྔ་མ་བརྒྱད་ཉིང་དོན་བསྟུས་རང་ལ་འཛོག་པ་ཡིན་ནམ་སྟམ་སྟེ། བརྒྱད་ཉིང་

དོན་བསྐྱུས་སུ། རབ་དབྱེ་རྟགས་དང་ལྷུང་བ་དང་། ཞེས་པ་འདི་ཅམ་མ་གཏོགས་ལྷུང་
བའི་དོན་གང་ལ་བྱེད་པ་ཆོག་གིས་ཟིན་པ་མེད་ཀྱང་ལྷུང་བ་ཞེས་པ་དེ་ནི་ཤེར་ཕྱིན་སྤངས་
ནས་སེམས་ཅན་དཔྱལ་བ་ཆེན་པོ་རྣམས་སུ་ལྷུང་བར་འགྱུར་བའི་དོན་ལ་གོ་རྒྱུ་ཡིན་པ་
ལས་ལྷུང་བའི་དོན་བདུད་ལས་སོགས་གཞན་ལ་གོ་ཚུལ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཕྱིར་ན་
དོན་བསྐྱུས་ལས། ལྷུང་བ་དང་། ཞེས་པ་དེ་དང་མི་མ་ཐུན་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
དེར་ཐལ། སྡེ་དགེ་བསྟན་འགྱུར་ཤེར་ཕྱིན་༼པ༽ བརྒྱད་སྟོང་དོན་བསྐྱུས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་
༡༩༩ ༽ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཕྱིར་མི་སྟོག་པའི་རྟགས་ཡིན་ནོ། །ཉེས་དམིགས་
ནི་དོན་མེད་ཐོག་ཏུ་བབ་པ་སྟེ། དམ་པའི་ཆོས་སྟོང་བ་ལ་སོགས་པས་ཆོས་ཀྱིས་ཐོངས་
པར་འགྱུར་བའི་ལས་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་དུག་དང་བཅས་པའོ། །པན་
ཡོན་བཅས་ཞེས་བྱ་བ་ལ་པན་ཡོན་ནི་འབྲས་བུ་སྟེ། དེ་ལྟར་ཡང་གཞུང་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ།
གང་ཞིག་སྟོང་གསུམ་ཀྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འདིག་རྟེན་ཀྱི་ཁམས་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་བདུན་གྱིས་
བཀའ་བར་བྱས་ནས་སྦྱིན་པ་བྱིན་པ་དང་། གང་ཞིག་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་
ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གོང་གི་རྟགས་བྱབ་སྟེ། བརྒྱད་
སྟོང་དོན་བསྐྱུས་ཀྱིས་བརྒྱད་སྟོང་པའི་དོན་ཆོན་མཐའ་དག་གཙོ་བོའི་དོན་སོ་གཉིས་སུ་
བསྐྱུས་ནས་བསྟན་པ་གང་ཞིག་བརྒྱད་སྟོང་པའི་ནང་མཆོན་དཔྱལ་བའི་ལེའུ་ལས། ཤེར་
ཕྱིན་སྤངས་ནས་སེམས་ཅན་དཔྱལ་བ་ཆེན་པོ་རྣམས་སུ་རྣམ་པར་སྦྱིན་པར་འགྱུར་བ་
དངོས་སུ་གསུངས་པ་གང་ཞིག་ལེའུ་དེ་དག་གི་བརྗོད་བྱ་བརྒྱད་སྟོང་དོན་བསྐྱུས་ལས།
ལྷུང་བ་དང་། ཞེས་པའི་ནང་དུ་བསྐྱུད་གོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་བྱབ་སྟེ། སྡེ་དགེ་
བསྟན་འགྱུར་ཤེར་ཕྱིན་༼ཀ༽ འཕགས་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བརྒྱད་སྟོང་
པ་ལས་དཔྱལ་བའི་ལེའུ་༡༠༩ ༽ལས། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་སྦྱར་བ་བཏབ་
ན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ལ་སྦྱར་བ་བཏབ་པར་འགྱུར་རོ། །ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་

ལ་སྐྱར་པ་བཏབ་ན་འདས་པ་དང་མ་བྱོན་པ་དང་ད་ལྟར་བྱུང་བའི་སངས་རྒྱས་བཙུགས་
 ལྟན་འདས་ནམས་ལ་སྐྱར་པ་བཏབ་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་དེ་དག་སངས་རྒྱས་བཙུགས་
 ལྟན་འདས་ནམས་ཀྱི་དྲུང་ནས་འབྱོལ་བར་འགྱུར་ཆོས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་བཏང་པར་འགྱུར་
 དགོ་འདུན་ལས་ཡོངས་སུ་བྱི་རོལ་དུ་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་དེ་ནམས་ཐམས་ཅད་ནས་
 ཐམས་ཅད་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཐམས་ཅད་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལས་བྱི་རོལ་དུ་འགྱུར་
 ཏེ། དེ་དག་སེམས་ཅན་ནམས་ལ་མན་པ་དང་བདེ་བ་ཉེ་བར་གཙུག་པར་བྱེད་པས་སེམས་
 ཅན་དཔྱལ་བ་ཆེན་པོ་ནམས་སུ་ནམ་པར་སྦྱིན་པར་འགྱུར་བ་དང་མ་ཐུན་པའི་ལས་ཉེ་
 བར་སོགས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་དག་དེ་ལྟ་བུའི་ལས་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་དང་ཉེ་བར་
 བཞག་པ་དང་ཀུན་ནས་བསྐྱང་བ་དང་ཆོས་ཀྱིས་ཐོངས་པར་འགྱུར་བ་དང་མ་ཐུན་པ་དང་
 ཤེས་རབ་འཆལ་བར་འགྱུར་བ་དང་མ་ཐུན་པའི་རང་བཞིན་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ལོ་བརྒྱ་ཕྱག་
 མང་པོ་དང་ལོ་སྟོང་ཕྱག་མང་པོ་དང་ལོ་བརྒྱ་སྟོང་ཕྱག་མང་པོ་དང་ལོ་བྱེ་བ་བརྒྱ་ཕྱག་
 མང་པོ་དང་ལོ་བྱེ་བ་སྟོང་ཕྱག་མང་པོ་དང་ལོ་བྱེ་བ་བརྒྱ་སྟོང་ཕྱག་མང་པོ་དང་ལོ་བྱེ་བ་
 བླག་ཁྲིག་བརྒྱ་སྟོང་ཕྱག་མང་པོར་སེམས་ཅན་དཔྱལ་བ་ཆེན་པོ་ནམས་སུ་ལྟུང་བར་
 འགྱུར་རོ། །དེ་དག་སེམས་ཅན་དཔྱལ་བ་ཆེན་པོ་ནས་སེམས་ཅན་དཔྱལ་བ་ཆེན་པོར་
 འགྲོ་བར་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། འཕགས་པ་ཤེས་
 རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་བརྒྱད་སྟོང་པའི་དོན་ཆོན་མཐའ་དག་བརྒྱད་སྟོང་དོན་བསྐྱུས་
 ཀྱིས་དོན་ཆོན་སོ་གཉིས་ཀྱི་ནང་དུ་མ་འདུས་པར་ཐལ་བའི་སྦྱོན་ཡོད་པའི་བྱིར། དེས་
 ཅན་རང་ལུགས་ལ་གོང་དུ་སྡེ་མ་དང་མི་མ་ཐུན་ཞིང་ཞེས་པ་བརྒྱད་སྟོང་དོན་བསྐྱུས་ཡིན་
 པ་གསེར་ཐོང་གོང་དུ་དེའི་ལུགས་བཤད་པས་ཤེས་རུས་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། གསེར་
 ཐོང་པ་༥ ་། ལས། སྟོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་བྱོགས་ཀྱི་སྒྲུང་པོས་མཛད་པ་ཡུམ་བསྐྱུས་པའི་གཙོ་
 བོའི་དོན་སོ་གཉིས་སུ་བསྐྱུས་ནས་སྦྱོན་པ་བརྒྱད་སྟོང་པའི་དོན་བསྐྱུས་ཏེ་སོ་གཉིས་ནི།

དེ་ཉིད་ལས། རྟེན་དང་དབང་དུ་བྱ་བ་དང་། །ལས་ནི་སྒྲིམ་བ་དང་བཅས་དང་། །རབ་དབྱེ་
རྟགས་དང་ལྷུང་བ་དང་། །ཕན་ཡོན་བཅས་པར་ཡང་དག་བཟྃ། །ཅེས་བ་ལྟར་རབ་དབྱེ་
ལ་སྟོང་ཉིད་བཅུ་དྲུག །སྒྲིམ་བ་ལ་རྣམ་གཡེང་གི་རྟོག་བ་བཅུ་འེ་གཉིས་པོར་བཅུ། རྟེན་
དབང་དུ་བྱ་བ་ལས་རྟགས། ལྷུང་བ། ཕན་ཡོན་དང་དྲུག་རྣམས་སོ། །དེ་ལ་རྟེན་ནི་སྟོན་
བའོ། །དབང་དུ་བྱ་བ་ནི་བྱང་སེམས་དང་ཉན་ཐོས་ཀྱི་འཁོར་རོ། །ལས་ནི་ཡུམ་ལ་རི་
ལྟར་སྟོད་བའོ། །རྟགས་ནི་བདུད་ལས་དང་བྱིར་མི་ལྟོག་གི་རྟགས་སོ། །ལྷུང་བ་ནི་ཤེར་
བྱིན་སྤངས་ནས་ངན་སོང་དུ་སྟེ་བའོ། །ཕན་ཡོན་ནི་སྟོང་གསུམ་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་བདུན་གྱིས་
བཀང་ནས་བྱིན་བ་བས་ཤེར་བྱིན་འདྲི་བ་སོགས་བསོད་ནམས་ཆེ་བའོ། །ཞེས་དང་།
དེའི་མཐུག་དེ་མ་ཐག་ཏུ་མན་ངག་རྗེས་འབྲང་དུ་འབྱུ་མནན་བ་གཞན་རྣམས་འབྲ་བ་ལ་
ལྷུང་བའི་དོན་བདུད་ལས་ལ་བཤད་བ་ནི་སྤྲ་མ་དང་མི་མཐུན་ཞིང་སྟོང་། ཞེས་གསུངས་
པའི་བྱིར། དེས་ན། ལྷུང་བའི་དོན་ལ་བརྒྱད་སྟོང་དོན་བསྐྱུས་དང་མན་ངག་རྗེས་འབྲང་
གཉིས་མི་མཐུན་ཏེ། བརྒྱད་སྟོང་དོན་བསྐྱུས་ལས་ལྷུང་བ་ནི་ཤེར་བྱིན་སྤངས་ནས་ངན་
སོང་དུ་སྟེ་བ་ལ་འདོད་བ་སྤྲ་བཤད་བ་ལྟར་ཡིན་ལ། མན་ངག་རྗེས་འབྲང་ལས་ནི་ལྷུང་
བའི་དོན་བདུད་ལས་ལ་བཤད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། སྟེ་དགེ་བསྐྱུན་འགྱུར་ཤེར་བྱིན་
༼བ༽ བཅོམ་ལྷན་འདས་མའི་མན་ངག་གི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་ཞེས་བྱ་བའི་རྣམ་པར་
བཤད་བ་༡༥ ༽ལས། རྟགས་ནི་མཚན་མ་ཡིན་ཏེ་གང་གིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འདི་
ཞེས་ཤེས་པར་འགྱུར་བ་བྱིར་མི་ལྟོག་བ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་བའོ། །ལྷུང་བ་ནི་དོན་མ་
ཡིན་བ་སྟེ། བདུད་ཀྱི་ལས་ལ་སོགས་བའོ། །དོན་འདི་རྣམས་ཀྱང་མདོ་ལས་གོ་རིམས་
སུ་བཤད་ནས་སྒྲིམ་པས་ནི་མ་ཡིན་འོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གསེར་མེད་གི་སྟོན་
ཆོག་༢ ༽ལས། སྤྲ་དང་མི་མཐུན་ཟེར་བའི་སྤྲ་མ་དེ། །དོན་བསྐྱུས་ཡིན་ལ་རྩ་དང་འགལ་
ཟེར་བའོ། ཞེས་གསུངས་བ་དང་། ཀྱང་ཐང་སྟོ་གོས་རྒྱ་མཚོའི་པར་བྱིན་༡༩ ༽ལས། བོང་

དུ་སྐྱ་མ་དང་མི་མ་སྐྱ་ཞིང་ཞེས་པ་དོན་བསྐྱུས་ཡིན་པ་གོང་དུ་དེའི་ལུགས་བཤད་པས་
 ཤེས་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། ལྷུང་བ་ནི་ཤེས་ཕྱིན་སྤངས་ནས་ངན་སོང་
 དུ་སྐྱེ་བ་ལ་འདོད་པའི་གཞུང་གཞན་ཡང་ཡོད་དེ། ཁྱི་སྤོང་ལྷེ་བཙན་གྱིས་མཛད་པའི་
 དཀར་ཆག་འཕང་ཐང་མར་༡༦༥ ་ལས། གཙུ་བོའི་དོན་སྐྱུ་ཅུ་ཅ་གཉིས་ནི། བརྒྱད་
 སྟོང་དོན་བསྐྱུས་ཉིད་དུ། རྟེན་དང་དབང་དུ་བྱ་བ་དང་། །ལས་དང་བསྐྱོམ་པ་དང་བཅས་
 དང་། །རབ་དབྱེ་རྟགས་དང་ལྷུང་བ་དང་། །པན་ཡོན་བཅས་པར་ཡང་དག་བཟོད། །ཅེས་
 འབྲུང་བའི་རྟེན་ནི་སྟོན་པ་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་དང་། དབང་དུ་བྱ་བ་ནི་འཁོར་དང་།
 ལས་ནི་ཡུམ་ལ་ཆོས་སྟོད་རྣམ་པ་བརྩམ་ངེ་ལྟར་སྤྱད་པ་དང་། བསྐྱོམ་པ་ནི་རྣམ་པར་
 གཤེད་པ་བརྩེ་གཉེན་པོར་གྱུར་པའི་བསྐྱོམ་པ་རྣམ་པ་བརྩུ་དང་། རབ་དབྱེ་བ་ནི་ནང་
 སྟོང་པ་ཉིད་ནས་བཟུང་སྟེ་དངོས་པོ་མེད་པའི་རོ་བོ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་མཐར་ཐུག་པའི་
 བར་གྱི་སྟོང་པ་ཉིད་བརྩུ་བྱ་དང་། རྟགས་ནི་བདུད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་རྟགས་དང་། ཕྱིར་མི་
 སྟོན་པའི་རྟགས་ཏེ་གཉིས་དང་། ལྷུང་བ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་སྤངས་ན་རྣམ་
 པར་སྟོན་པ་ངན་འགྱོར་ལྷུང་བ་དང་། པན་ཡོན་ནི་སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཛིག་
 རྟེན་གྱི་ཁམས་ལ་སོགས་པ་རིན་པོ་ཆེས་བཀའ་ནས་སྟོན་པ་སྟོན་པ་བས་ཤེས་རབ་ཀྱི་
 པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ལ་སྤྱད་ན་བསོད་ནམས་ཆེས་ཆེ་བར་བསྐྱགས་པ་ལ་སོགས་པ་དང་
 སྐྱུ་ཅུ་ཅ་གཉིས་ཀྱིས་བཟོད་བྱ་ཐམས་ཅད་བསྐྱུས་པར་འདོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་
 དང་། ཡང་ཉ་ལྷེ་ག་སྐྱ་སེལ་༥ ་ལས། སྟོབ་དཔོན་ཕྱོགས་ཀྱི་སྤང་བོས་ཡུམ་བསྐྱུས་
 པའི་གཙུ་བོའི་དོན་སྐྱུ་ཅུ་ཅ་གཉིས་སུ་བསྐྱུས་ནས་སྟོན་པ་བརྒྱད་སྟོང་དོན་བསྐྱུར་
 གསལ་པ་མཛད་དེ། རྟེན་དང་དབང་དུ་བྱ་བ་དང་། །ལས་ནི་སྐྱོམ་པ་དང་བཅས་པ། །རབ་
 དབྱེ་རྟགས་དང་ལྷུང་བ་དང་། །པན་ཡོན་བཅས་པར་ཡང་དག་བཟོད། །ཅེས་ཏེ། རྟེན་ནི་
 སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ཏེ། དེ་ཉིད་ཐབ་མོ་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དབང་དུ་

བྱ་བ་ནི་བྱང་སེམས་ལ་སོགས་པའི་འཁོར་ཏེ། གང་གི་ཆེད་དུ་བྱས་ནས་ཆོས་འདི་སྟོན་
པར་བྱེད་པའོ། །ལས་ནི་བྱ་བ་དང་བྱེད་པ་དང་སྟོན་པ་སྟེ་བྱང་སེམས་ལུམ་ལ་ཇི་ལྟར་
སྟོན་པའོ། །སྒྲིམ་པ་ནི་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་རྣམ་གཡེང་བ་ཅུའི་གཉེན་པོར་བསྒྲིམ་ཚུལ་
བཅུའོ། །རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ནི་སྟོང་ཉིད་བཅུ་བྱུག་གོ། །རྟགས་ནི་འདིས་རྟོགས་པར་བྱེད་པས་
རྟགས་སམ་མཆན་མ་སྟེ། བདུད་ལས་ཀྱི་རྟགས་དང་ཕྱིར་མི་ལྟོག་གི་རྟགས་གཉིས་དང་།
ལྟང་བ་ནི་ཉེས་དམིགས་ཏེ་དམ་པའི་ཆོས་སྟོང་བ་ལ་སོགས་པས་ཆོས་ཀྱིས་ཐོངས་པའི་
ལས་བསགས་ཏེ་ངན་སོང་དུ་ལྟུང་བ་དང་མཆན་མར་འཛིན་པས་སྟོན་པ་དུག་དང་བཅས་
པའོ། །པན་ཡོན་ནི་འབྲས་བུ་སྟེ་སྟོང་གསུམ་རིན་པོ་ཆེས་བཀང་ནས་སྦྱིན་པ་བྱས་པ་
བས་ལུམ་ལ་སྟོན་པ་བསོད་ནམས་ཆེ་བ་སོགས་སོ། །དེ་དག་ནི་སྟོབ་དཔོན་དགོན་མཆོག་
འབངས་ཀྱི་དགོངས་པའོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །

༢༡། རྩ་བ་དང་འགལ་ལོ་ཞེས་པའི་སྐབས་ལ་དབྱད་པ་ནི།

ལེགས་བཤད་གསེར་ཐེང་༤༥ །ལས། སྟོང་ཉིད་བཅུ་བྱུག་ལ། རང་གི་མཆན་ཉིད་
སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་སྟེང་དུ་དངོས་པོ་མེད་པ་སྟོང་བ་ཉིད་དང་། དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་
སྟོང་བ་ཉིད་བགང་རྒྱ་ཡིན་པ་ལ་དང་པོ་དོར་ནས་མི་དམིགས་པ་སྟོང་བ་ཉིད་བགངས་
པ་ནི་རྩ་བ་དང་འགལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འོ་ན། སྟོང་ཉིད་བཅུ་བྱུག་གི་གངས་འབྲེན་
ཚུལ་དང་རྩ་བ་དང་འགལ་ཞེས་པའི་རྩ་བ་དེ་གང་ལ་འཛོག་ཅེ་ན། རྩ་བ་ལ་ངོས་འཛིན་
ཚུལ་ལ་དགེ་ལྡན་ཕྱོགས་ཀྱི་མཁས་དབང་རྣམས་ཀྱིས་བཞེད་སྟོལ་གཉིས་ཡོད་དེ། འགའ་
ཞིག་གིས་དབུས་མཐའ་ལ་ངོས་འཛིན་པ་དང་། འགའ་ཞིག་གིས་བརྒྱད་སྟོང་དོན་བསྟུས་
ལ་ངོས་འཛིན་པ་གཉིས་ཡོད་དེ། དང་པོ་ནི། གསེར་ཐེང་གི་སྟོམ་ཆོག་༡༥ །ལས། ལྷ་

དང་མི་མ་སྐྱུན་ཟེར་བའི་སྤྲ་མ་དེ། འོན་བསྐྱུས་ཡིན་ལ་ཅ་དང་འགལ་ཟེར་བའི། ཅ་བ་
 འོན་བསྐྱུས་མིན་ཏེ་དབྱུས་མཐའ་འཛོགས། བརྒྱད་སྟོང་འོན་བསྐྱུས་རང་གི་ཆིག་ཟིན་
 ལ། བཅུ་དྲུག་རིམ་ལྷན་བབྲངས་པའི་གསལ་ཁ་མེད། ཅེས་གསུངས་པ་དང་། རྗེ་གྲུང་
 ཐང་སློ་གོས་རྒྱ་མཚོའི་པར་ཕྱིན་༡༩ ་ལས། འདིའི་སྟོང་ཉིད་བཅུ་དྲུག་བཤད་པ་དབྱུས་
 མཐའ་བརྟེན་པས་གསེར་སྤང་ལས་ཅ་བ་དང་འགལ་ལོ་ཞེས་པ་ཡང་ཅ་བའི་ཁྱད་སྤངས་དབྱུས་
 མཐའ་དང་འགལ་ཞེས་པ་ཡིན་གྱི་འོན་བསྐྱུས་མིན་ཏེ། གོང་དུ་སྤྲ་མ་དང་མི་མ་སྐྱུན་ཞིང་
 ཞེས་པ་འོན་བསྐྱུས་ཡིན་པ་གོང་དུ་དེའི་ལུགས་བཤད་པས་ཤེས་ལ། དེ་ལས་ལོགས་
 སུ་བཀར་བའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ལེགས་བཤད་གསེར་སྤང་
 གི་སྟོམ་ཆིག་ལ་དོགས་པ་དཔྱེད་པ་དྲུངས་བྱེད་ནོར་བུའི་བྱི་དོར་༣ ་ལས། ཅ་བ་དང་
 ཞེས་པའི་ཅ་བ་ལ་དབྱུས་མཐའ་འཛོགས་པ་མི་རིགས་ཏེ། བརྒྱད་སྟོང་འོན་བསྐྱུས་འཛོགས་
 དགོས་པའི་ཕྱིར། སྤྱིར་བཤད་བུའི་ཅ་བ་ཞེས་པ་འབྲེལ་པ་ཞིག་ལ་ལྟོས་ནས་འཛོགས་
 དགོས་ལ། འདིའི་ཅ་བ་ཞེས་པ་ཡང་སྤྲ་དེ་མ་ཐག་ཏུ་བརྒྱད་སྟོང་འོན་བསྐྱུས་ཀྱི་བཤད་
 ཚུལ་བཀོད་པ་དེ་ལ་ལྟོས་པའི་ཅ་བ་ཡིན་དགོས་པས་འོན་བསྐྱུས་ལས་འོས་མེད་པའི་
 ཕྱིར་དང་། མན་ངག་རྗེས་འབྲང་ནི་བརྒྱད་སྟོང་འོན་བསྐྱུས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་ཡིན་ཞིང་། བརྒྱད་
 སྟོང་འོན་བསྐྱུས་སུ་སྟོང་ཉིད་བཅུ་དྲུག་ལ་མི་དམིགས་པ་སྟོང་པ་ཉིད་མ་བབྲང་བར་དངོས་
 བོ་མེད་པ་སྟོང་པ་ཉིད་བབྲངས་པ་འདིའི་འབྲེལ་པ་ཤིན་ཏུ་གསལ་བའི་ཕྱིར། དབྱུས་
 མཐའ་། ཟ་དང་བཟའ་བྱ་དེ་ཡི་ལུས། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་སྟོང་གཞི་ཙམ་མ་གཏོགས་
 སྟོང་ཉིད་བཅུ་དྲུག་ཆེར་མི་གསལ་བ་ལ། བརྒྱད་སྟོང་འོན་བསྐྱུས་སུ། ཟ་བ་ནང་གི་ཆོས་
 རྣམས་ཀྱི། སྟོང་པ་ཉིད་ནི་དེ་ཡིས་བཟོད། ཅེས་དང་། བཟའ་བར་བྱ་བ་ཕྱི་ཡི་ནི། སྐྱེ་
 མཆེད་རྣམས་ཀྱང་འདིར་བཀག་གོ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སྟོང་ཉིད་བཅུ་དྲུག་གི་རྣམ་གཞག་
 ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་མཛད་པ་ཡིན་པས། སྟོམ་ཆིག་འདིར། འོན་བསྐྱུས་ཀྱི་ཆིག་ཟིན་ལ་

སྟོང་ཉིད་བརྟུ་བྱུག་གི་གསལ་ཁ་མེད་པས་ཅ་བ་བརྟུད་སྟོང་དོན་བསྟུས་མིན་དབུས་མཐའ་
འཛོག་ཅེས་གོ་བརྒྱུག་སྟེ་སྟུས་པ་ནི། དབུས་མཐའ་དང་བརྟུད་སྟོང་དོན་བསྟུས་གཉིས་
ཀྱི་ཆོག་ཙམ་ཡང་མ་མཐོང་བ་གསལ་བར་བྱས་སོ། །བརྟུད་སྟོང་དོན་བསྟུས་སྟུ། དབུས་
མཐའ་ལ་བརྟེན་ནས་སྟོང་ཉིད་བརྟུ་བྱུག་གི་རྣམ་གཞག་མཛད་པ་ཙམ་གྱིས་དབུས་མཐའ་
ཅ་བ་འཛོག་དགོས་ན། དབུ་མ་འཇུག་པར། རིན་ཆེན་འཕྲེང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་རྣམ་གཤག་
མཛད་པ་མང་བས་དེ་ཡང་འཇུག་པའི་ཅ་བར་འཛོག་དགོས་པར་མཆུངས་པས་དེར་མི་
འཛོག་པར་འཇུག་ཀྱི་ལས་གསུངས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། ཡང་གསེར་
ཐོང་མཆན་འགྲེལ་ལུང་རིགས་ནོར་བུའི་དོ་ལལ་༤༤ །ལས། འདིར་ཅ་བ་ཞེས་པ་དབུས་
མཐའ་ལ་མི་བྱེད་པའི་ཚུལ་དོགས་དཔྱོད་བྱངས་བྱེད་ནོར་བུའི་བྱི་དོར་དུ་བྱུང་བ་ལྟར་
ལ། དེར་མ་ཟད་མན་ངག་རྗེས་འབྲངས་ནི་རྩོམ་པ་པོས་དོན་བསྟུས་ཀྱི་འགྲེལ་བར་བྱས་
པ་ཡིན་མིན་གྱི་གསལ་ཁ་མི་སྤང་ཡང་། འདི་ཉིད་ལས་འོག་ཏུ་གསུངས་པ་ལྟར་ཐུབ་
དགོངས་ཀྱི་རིགས་འགྲེ་སྤྱར་ན། འདི་ཡང་དོན་བསྟུས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་དོན་ཆོན་སོ་གཉིས་
པོ་དེ་གཏན་ལ་པབ་པའི་སློན་ནས་བརྟུད་སྟོང་པའི་དོན་བཤད་པས། རྗེ་ཉིད་ཀྱིས་དོན་
བསྟུས་ཀྱི་འགྲེལ་བར་བཞེད་པའང་ཡིན་སྟེ་མོད། དེ་མིན་ཡང་དེ་མ་ཐག་ཏུ་བཀོད་པའི་
མན་ངག་རྗེས་འབྲང་གི་བཤད་པ་དེ་ནི་གོང་དུ་བྱངས་པའི་དོན་བསྟུས་ཀྱི་ལུང་དེའི་ཆོག་
འབྲུ་ཞེས་ཏུ་གཉེར་ནས་འགྲེལ་པའི་སྐབས་ཡིན་པ་མན་ངག་རང་དུ་གསལ་བར་མ་ཟད།
འདི་ཉིད་ལས། འབྲུ་མནན་པ་གཞན་རྣམས་འབྲ་བ་ལ། ཞེས་པའི་སྐབ་རུས་པས། དེའི་
ཅ་བ་ལ་དོན་བསྟུས་རང་ཉིད་མ་གཞག་པར་དབུས་མཐའ་འཛོག་པ་ནི། གོང་གི་མཆན་
དུ་ཅ་ལེར་བྱངས་པ་ལྟར་ཏུ་ལ་ཞོན་བཞེན་དུ་བརྗོད་ནས་གཞན་ལ་རྒྱན་ཁག་འགྲེལ་བ་
དང་འབྲ་བར་སོང་བ་ནི་སྟུས་ཀྱང་བསྟོན་དུ་མེད་དོ། །འབྲུ་མནན་པ་གཞན་རྣམས་འབྲ་
བ་ལ་ཞེས་པའང་གོང་གི་རྟེན་ནི་སྟོན་པའོ། །ཞེས་པ་ནས། རབ་དབྱེ་ལ་སྟོང་ཉིད་བརྟུ་

ལྷག ། ཞེས་དང་། སན་ཡོན་ནས་བསོད་ནམས་ཆེ་བའོ། ། ཞེས་པའི་བར་དེ་གཉིས་ལ་
 བསྟེན་དགོས་ཀྱི། གཞན་དུ་ན་འདྲ་རྒྱའི་གཞི་མ་སྟོས་པར་འདྲ་ཞེས་པ་ཙམ་གྱིས་གང་
 དང་འདྲ་བ་མ་ངེས་པས། རྗེ་ཉིད་ཚུམ་པ་ལ་མི་མཁས་པར་འགྱུར་རོ། ། དེ་ལྟར་ན་སྔ་མ་
 དང་མི་མ་སྟུན་ཞེས་པ་དོན་བསྟུས་དང་མི་མ་སྟུན་པའི་དོན་དུ་འདོད་པ་དག་ནི་དོན་ལྟ་ཅི་
 ཆོག་གི་འབྲེལ་ཡང་ལེགས་པར་མི་ཤེས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་འདྲ་ས་དང་མི་མ་སྟུན་ས་
 གཅིག་ཡིན་ན་ནི། མི་མ་སྟུན་ས་དོན་བསྟུས་ཡིན་པ་ལྟར་འབྲུ་མནན་གཞན་འདྲ་བའང་
 དོན་བསྟུས་ལ་བྱེད་དགོས་པས། དེ་ལྟར་ན་དོན་བསྟུས་ཀྱི་ལུང་རང་ཉིད་ཀྱིས་རང་ལ་
 འབྲུ་མནན་པར་མི་འདོད་བཞིན་དུ་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། སོ་སའི་མིང་སོ་སོར་
 མ་སྟོས་ན་གཞི་གཅིག་ཏུ་གོ་དགོས་པས་རྗེ་ཉིད་ཚུམ་པ་ལ་མི་མཁས་པར་འགྱུར་རོ། ། དཔེར་
 ན་ནེ་འུ་ནི་རྟ་བོང་གཉིས་ལས་རྟ་དང་ལུས་དབྱིབས་པལ་ཆེར་འདྲ་ཡང་རྟ་བ་ཅུང་ཟད་ཐུང་
 རོ་ཞེས་སྟུས་ན་རྟ་ལས་རྟ་བ་ཐུང་བར་གོ་བ་ལས་བོང་བུ་ལས་རྟ་བ་ཐུང་བར་གོ་ཚུལ་
 མེད་པས་རྟ་ཆོག་ཏུ་འཛིན་དགོས་པ་བཞིན་ནོ། ། དེས་ན་དོན་གྱི་ཆན་པོ་ཆོག་གི་མཁར་
 བར་བརྟེན་ཞེས་པའང་ཆོག་སྔ་ཕྱིའི་འབྲེལ་དང་རྣམ་དབྱེ་སོགས་སུ་མ་རྟགས་སོགས་
 ཀྱི་དགོངས་པ་བཞིན་དུ་ཁོང་དུ་ཆུད་པའི་སྟངས་ནས་དོན་འཆོལ་བ་ལ་ཟེར་བ་ཡིན་གྱི།
 ཆོག་སྟོ་ལ་ཡོད་པ་ཙམ་ལ་མིན་ཏེ། མཁར་བ་ཡོད་ཀྱང་འཛིན་མི་ཤེས་ན་དོན་བྱེད་མི་
 རུས་པས་སོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། འགའ་ཞིག་གིས་རྩ་བ་བརྒྱད་སྟོང་
 དོན་བསྟུས་མ་ཡིན་ཏེ། དོན་བསྟུས་ཀྱི་ཆོག་ཟེན་ལ་སྟོང་ཉིད་བཅུ་དྲུག་གི་གསལ་ཁ་མེད་
 པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་བ་དང་། ཡང་འགའ་ཞིག་གིས་དབུས་མཐའ་རྩ་བ་དང་འགལ་ཞེས་
 པའི་རྩ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དབུས་མཐའ་། ཟ་དང་བཟའ་བྱ་དེ་ཡི་ལུས། ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་
 སུ་སྟོང་གཞི་ཙམ་མ་གཏོགས་སྟོང་ཉིད་བཅུ་དྲུག་ཆེར་མི་གསལ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་བ་
 གཉིས་ཀ་ནི་དབུས་མཐའ་དང་བརྒྱད་སྟོང་དོན་བསྟུས་གཉིས་ཀྱི་ཆོག་ཙམ་ལ་ཡང་ཞིབ་

ཏུ་མ་བརྟགས་པར་བྱ་ཆོས་དུ་སྤྲོ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། མཁས་པ་རྣམ་དཔྱོད་དང་ལྡན་པ་
 རྣམས་ཀྱིས་མཐོང་ན་ངོ་ཚ་བའི་གནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་གཉིས་ཀ་ལས་སྟོང་ཉིད་
 བཅུ་དྲུག་ཆེར་གསལ་བ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འདི་ལྟར། སྡེ་དགོ་བསྟན་འགྱུར་
 ཞེས་ཕྱིན་༼པ༽ བརྒྱད་སྟོང་དོན་བསྟུས་༼པ༽ལས། སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དབྱེ་བ་ནི། །རྣམ་
 པ་བཅུ་དྲུག་བརྒྱད་སྟོང་པར། །རིམ་པ་རི་བཞིན་བརྗོད་པ་ནི། །གཞན་གྱིས་བསྟན་པར་
 ཞེས་པར་བྱ། །དེ་ལྟར་རི་རྒྱད་བཤད་དོན་གྱིས། །བརྒྱད་སྟོང་འདིར་དོན་མ་ཆང་མེད། །འདིར་
 གཞུང་བསྟུས་པ་ཡིན་འདོད་དེ། །དོན་ནི་རི་རྒྱད་བརྗོད་ཉིད་དོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
 དེ་ཉིད་དུ། །ངས་མ་མཐོང་ཞེས་སྟབས་པས་གསུངས། །ཟ་པོ་ནང་གི་དངོས་རྣམས་ཀྱི། །སྟོང་
 པ་ཉིད་ནི་དེ་ཡིས་བརྗོད། །གཟུགས་ནི་གཟུགས་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱིས། །སྟོང་པ་ཞེས་ནི་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། །བཟའ་བར་བྱ་བ་ཕྱི་ཡི་ནི། །སྤྱེ་མཆེད་རྣམས་ཀྱང་འདིར་བཀག་
 བོ། །གཟུགས་སོགས་མེད་ན་དེ་ཡི་ནི། །ལུས་གནས་མཆོན་ཉིད་ཟད་པའི་དོན། །རྟོགས་
 ཉིད་གང་གིས་དེ་མཐོང་བ། །དེ་ཡང་ནང་པ་ཡིན་ཕྱིར་མེད། །གང་ཕྱིར་ནང་རྣམས་སྟོང་
 ཉིད་ན། །རང་བཞིན་ཡང་ནི་སྟོང་པ་ཉིད། །འདི་ལྟར་རྣམ་ཞེས་རང་བཞིན་རིགས། །བཙེ་
 དང་ཞེས་རབ་བདག་ཉིད་ཡིན། །སེམས་ཅན་སྤྱེ་མེད་འགག་པ་ཡང་། །མེད་ཅེས་སོགས་
 ཀྱིས་སེམས་ཅན་དང་། །འཁོར་བ་དག་ནི་སྟོང་ཉིད་གཙོར། །དེས་ནི་གསལ་བར་བསྟན་
 པ་ཡིན། །སངས་རྒྱས་ཆོས་དང་དེ་བཞིན་དུ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཆོས་རྣམས་
 ནི། །མ་མཐོང་ཞེས་བྱ་ལ་སོགས་ཀྱི། །སྟོབས་བཅུ་ལ་སོགས་སྟོང་པར་བསྟན། །གང་
 ཕྱིར་ཆོས་རྣམས་སོ་སོར་ནི། །སོ་སོར་བརྟགས་ཞེས་རབ་བརྗོད་པ། །དེས་ན་ཆོས་རྣམས་
 དོན་དམ་དུ། །ཡོད་མེན་ཞེས་བྱར་བརྗོད་པ་ཡིན། །གང་ཕྱིར་བདག་སོགས་ལོག་ལྟ་
 ནི། །ཆེན་པོ་གཙོད་མཛད་དེ་ཡི་ཕྱིར། །བཙེ་མ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་རྣམ་ཀུན་དུ། །གང་ཟག་
 བདག་མེད་ཉིད་དུ་གསུངས། །ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་མ་སྤྱེས་ཞེས། །བརྗོད་པར་མཛད་

བས་དེ་བཞིན་དུ། །དེ་ཉིད་རིག་པས་རྣམ་ཀུན་དུ། །ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་གསུངས་པ་
 ཡིན། །ཁ་ན་མ་ཐོ་བཅས་མེད་རྣམས། །འཕེལ་དང་ཉམས་པ་མེད་པའི་བྱིར། །འདུས་
 བྱས་འདུས་མ་བྱས་པ་ཡིན། །དགེ་བ་རྣམས་ནི་བསལ་བ་ཡིན། །དགེ་བ་རྣམས་ནི་སྟོང་
 པ་ན། །དེར་ཉེན་མི་ཟད་དེ་བཞིན་དུ། །གཞག་ཉིད་དེ་ནི་སྟོང་ཉིད་ཀྱི། །རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་
 བསྐྱས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། ཡང་སྡེ་དགེ་བསྟན་འགྲུར་ཤེར་བྱིན་༼པ༽བརྒྱད་
 སྟོང་དོན་བསྐྱས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་༣༩༩ ༽ལས། ཤིན་ཏུ་བྱེ་བ་ནི་རབ་ཏུ་བྱེ་བ་སྟེ། རབ་ཏུ་
 བྱེ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བྱེ་བྲག་སྒྲ་ཆོགས་པ་ཉིད་དོ། །འདི་གང་གི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ཡིན་ཞེ་ན།
 སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་འོ། །རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ནི་ཅི་འདྲ་བ་ཞིག་ཡིན་ཞེ་ན། རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་སྟེ།
 གངས་བཅུ་དྲུག་གི་མཐར་ཐུག་པས་ཡོངས་སུ་བཅད་པའོ། །དེ་ཡང་བརྒྱད་སྟོང་པར་
 བཟོད་པ་ཡིན་ནོ། །རི་ལྟར་བཟོད་ཅེ་ན། རིམ་པ་རི་བཞིན་དུ་སྟེ། ཞེས་པ་ནས་མཆན་
 ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་ལ་མཆན་ཉིད་ནི་སྐྱེས་བྱ་ཆེན་པོའི་མཆན་སུམ་ཅུ་ཙ་གཉིས་སོ། །དེ་
 རྣམས་ཟད་པ་ནི་བྲལ་བ་སྟེ་སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བའི་དོན་དོ། །དོན་དེ་རྟོགས་ཉིད་ཅེས་
 བྱ་བ་ལ་འདིའི་དོན་རྟོགས་པ་ཡིན་པས་ན་དོན་རྟོགས་པ་ཉིད་དོ། །གང་རྟོགས་ཤེ་ན། དེས་
 ར་བཟོད་པ་ནི། གཟུགས་སོགས་མེད་ན་དེ་ཡི་ནི། །ཞེས་བཟོད་དེ། གང་གི་ཆེ་བྱི་དང་
 རང་གི་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་དངོས་པོ་མེད་པར་བསྟན་པ་དེ་ཁོ་ནའི་ཆེ་འདི་རྣམས་ཀྱི་སྟོང་
 པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་རྟོགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་དག་གི་དོན་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། །སྡེ་
 དགེ་བསྟན་འགྲུར་སེམས་ཙམ་༼ཕེ༽ དབུས་དང་མཐའ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཆོག་
 ལེའུར་བྱས་པ་༤༥ ༽ལས། ཟ་བ་བཟའ་དང་དེ་ཡི་ལུས། །གནས་ཀྱི་གཞི་ཡི་སྟོང་པ་
 ཉིད། །དེ་ཡང་གང་གིས་རི་ལྟར་མཐོང་། །གང་བྱིར་དེ་ཡང་སྟོང་པ་ཉིད། །དགེ་གཉིས་
 ཐོབ་པར་བྱ་བའི་བྱིར། །རྟག་ཏུ་སེམས་ཅན་པན་བྱའི་བྱིར། །འཁོར་བ་གཏང་བར་མི་བྱའི་
 བྱིར། །དགེ་བ་མི་ཟད་བྱ་བའི་བྱིར། །རིགས་ཀྱང་རྣམ་པར་དག་བྱའི་བྱིར། །མཆན་དང་

དཔེ་བྱད་ཐོབ་བྱའི་ཕྱིར། །སངས་རྒྱས་ཆོས་རྣམས་དག་བྱའི་ཕྱིར། །བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་སྐྱབ་པར་བྱེད། །གང་ཟག་དང་ནི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི། །དངོས་པོ་མེད་འདིར་སྟོང་བ་
ཉིད། །དེ་དངོས་མེད་པའི་དངོས་ཡོད་པ། །དེ་ནི་དེ་ལས་སྟོང་ཉིད་གཞན། །ཞེས་དང་། སྡེ་
དགོ་བསྟན་འགྱུར་སེམས་ཅམ་ ། །བེ ། །དབྱས་དང་མཐའ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་འགྲེལ་
བ་ལ ། །ལས། །གཞན་ཡང་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ནི་སྟོང་བ་ཉིད་རྣམ་པ་བཙུ་བྱག་པོ་འདི་ལྟ་སྟེ།
ནང་སྟོང་བ་ཉིད་དང་། ཕྱི་སྟོང་བ་ཉིད་དང་། ཕྱི་ནང་སྟོང་བ་ཉིད་དང་། ཆེན་པོ་སྟོང་བ་ཉིད་
དང་། སྟོང་བ་ཉིད་སྟོང་བ་ཉིད་དང་། རོན་དམ་པ་སྟོང་བ་ཉིད་དང་། འདུས་བྱས་སྟོང་བ་
ཉིད་དང་། འདུས་མ་བྱས་སྟོང་བ་ཉིད་དང་། མཐའ་ལས་འདས་པ་སྟོང་བ་ཉིད་དང་། ཐོག་
མ་དང་ཐ་མ་མེད་པ་སྟོང་བ་ཉིད་དང་། རོར་བ་མེད་པ་སྟོང་བ་ཉིད་དང་། རང་བཞིན་སྟོང་
བ་ཉིད་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་བ་ཉིད་དང་། རང་གི་མཆོན་ཉིད་སྟོང་བ་ཉིད་དང་།
དངོས་པོ་མེད་པ་སྟོང་བ་ཉིད་དང་། དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་བ་ཉིད་དོ། །དེ་ཡང་
མདོར་བསྟུན་ཞེས་བྱ་བར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལ ། །ལས། །ཟ་བ་
བཟའ་དང་དེ་ཡི་ལུས། །གནས་ཀྱི་གཞི་ཡི་སྟོང་བ་ཉིད། །དེ་ཡང་གང་གིས་རི་ལྟར་
མཐོང་། །གང་ཕྱིར་དེ་ཡང་སྟོང་བ་ཉིད། །དགོ་གཉིས་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། །ཉག་ཏུ་
སེམས་ཅན་པན་བྱའི་ཕྱིར། །འཁོར་བ་གཏང་བར་མི་བྱའི་ཕྱིར། །དགོ་བ་མི་ཟད་བྱ་བའི་
ཕྱིར། །རིགས་ཀྱང་རྣམ་པར་དག་བྱའི་ཕྱིར། །མཆོན་དང་དཔེ་བྱད་ཐོབ་བྱའི་ཕྱིར། །སངས་
རྒྱས་ཆོས་རྣམས་དག་བྱའི་ཕྱིར། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྐྱབ་པར་བྱེད། །དེ་ལ་ཟ་བ་
སྟོང་བ་ཉིད་ནི་ནང་གི་སྟེ་མཆེད་རྣམས་ལས་བརྒྱམས་སོ། །བཟའ་བ་སྟོང་བ་ཉིད་ནི་ཕྱི་
ངོལ་གྱི་རྣམས་སོ། །དེའི་ལུས་ནི་ཟ་བ་དང་བཟའ་བ་དེ་གཉིས་ཀྱི་གནས་གང་ཡིན་པ་སྟེ་
ཁོག་པའོ། །དེའི་སྟོང་བ་ཉིད་ནི་ཕྱི་ནང་སྟོང་བ་ཉིད་ཅེས་བྱའོ། །གནས་ཀྱི་གཞི་ནི་སྟོང་
ཀྱི་འཛིག་ཉིན་ཉ། དེ་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཕྱིར་དེའི་སྟོང་བ་ཉིད་ནི་ཆེན་པོ་སྟོང་བ་ཉིད་ཅེས་བྱའོ། །ནང་

གི་སྐྱེ་མཆེད་ལ་སོགས་པ་དེ་ཡང་གང་གིས་སྟོང་པར་མཐོང་ཞེ་ན། སྟོང་པ་ཉིད་ཤེས་
 པས་ཏེ། དེའི་སྟོང་པ་ཉིད་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་དོ། །དེ་ལྟར་དོན་དམ་པའི་རྣམ་པར་
 མཐོང་བ་དེའི་སྟོང་པ་ཉིད་ནི་དོན་དམ་པ་སྟོང་པ་ཉིད་དོ། །གང་གི་ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་སེམས་
 དཔལ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་དེ་ཡང་སྟོང་པ་ཉིད་དོ། །ཅིའི་ཕྱིར་སྐྱབ་པར་བྱེད་ཅེ་ན། །དགོ་
 གཉིས་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། །ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། དགོ་བ་གཉིས་ནི་འདུས་བྲས་དང་འདུས་
 མ་བྲས་སོ། །ཏྲག་ཏུ་སེམས་ཅན་པན་བྱའི་ཕྱིར། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་སེམས་ཅན་ལ་གཏན་
 ཏུ་པན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དོ། །འཁོར་བ་གཏང་བར་མི་བྱའི་ཕྱིར། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་འཁོར་
 བ་ཐོག་མ་དང་ཐ་མ་མེད་པ་སྟོང་པ་ཉིད་ཏུ་མ་མཐོང་ན་སྐྱེ་སྟེ་འཁོར་བ་ཡོངས་སུ་གཏོང་
 དོ། །དགོ་བ་མི་ཟད་བྱ་བའི་ཕྱིར། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྤང་བོ་ལྷག་མ་མེད་པའི་ཕྱིར་ལས་
 འདས་པ་ན་ཡང་མི་གཏོང་ཞིང་མི་འདོར་བ་གང་ཡིན་པའོ། །རིགས་ཀྱང་རྣམ་པར་དག་
 བྱའི་ཕྱིར། །ཞེས་བྱ་བ་ལ། རིགས་ནི་རང་བཞིན་ཏེ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དོ། །མཚན་དང་
 དཔེ་བྱད་ཐོབ་བྱའི་ཕྱིར། །ཞེས་བྱ་བ་ནི། སྐྱེས་བྱ་ཆེན་པོའི་མཚན་རྣམས་དང་། དཔེ་
 བྱད་བཟང་པོ་རྣམས་དང་བཅས་པ་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དོ། །སངས་རྒྱས་ཆོས་རྣམས་
 དག་བྱའི་ཕྱིར། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་སྐྱབ་པར་བྱེད། །ཅེས་བྱ་བ་ནི་སྟོབས་དང་མི་
 འཛིགས་པ་དང་མ་འདྲེས་པ་ལ་སོགས་པའོ། །དེ་ལྟར་རེ་ཞིག་སྟོང་པ་ཉིད་བཅུ་བཞི་རྣམ་
 པར་གཞག་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །འདི་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་གང་ཡིན་ཞེ་ན། གང་ཟག་དང་ནི་
 ཆོས་རྣམས་ཀྱི། །དངོས་པོ་མེད་འདིར་སྟོང་པ་ཉིད། །དེ་དངོས་མེད་པའི་དངོས་ཡོད་
 པ། །དེ་ནི་དེ་ལས་སྟོང་ཉིད་གཞན། །ཞེས་བྱ་བའོ། །གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་དངོས་པོ་མེད་
 པ་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་དོ། །དངོས་པོ་མེད་པ་དེའི་དངོས་པོ་ཡོད་པ་ཡང་ཡིན་ནོ། །ཟ་བ་ལ་
 སོགས་པ་སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་གོ་དུ་རྒྱུ་སྟོས་པ་དེར་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བསྟན་
 པའི་ཕྱིར། །དངོས་པོ་མེད་པ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། །དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་

དང་། ལྷོང་པ་ཉིད་ནམ་པ་གཉིས་ཐ་མར་ནམ་པར་འཛོགས་ཤིང་། གང་ཟག་དང་ཆོས་སུ་སྒྲི་
འདོགས་པ་དང་། དེའི་ལྷོང་པ་ཉིད་ལ་སྒྱུར་བ་འདེབས་པ་བསལ་བའི་ཕྱིར་གོ་རིམས་
བཞིན་ནོ། །དེ་ལྷོང་ལྷོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ཤེས་པར་བྱའོ། ། །ཞེས་བརྒྱད་ལྷོང་
དོན་བསྟུས་ཙ་འགྲེལ་དང་དབུ་མཐའ་ཙ་འགྲེལ་གཉིས་ཀ་ལས་ལྷོང་ཉིད་བཅུ་དྲུག་ཆེར་
གསལ་བ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ན་བྱེད་ཅག་མཁས་པ་ནམས་མངོན་སུམ་ལ་བསྟན་པ་མ་
ཞུགས་ན་མཛེས་སོ། །དེས་ན། ཁོ་བོའི་བསམ་ཚུལ་ནི། ཙ་བ་བརྒྱད་ལྷོང་དོན་བསྟུས་
ལ་འཛོག་དགོས་སམ་སྟུམ་སྟེ། སྡེ་དགེ་བསྟན་འགྲུར་ཤེས་ཕྱིན་ ། སྟེ། བརྒྱད་ལྷོང་དོན་
བསྟུས་ ༡ ། ལས། རྟེན་དང་དབང་དུ་བྱ་བ་དང་། །ལས་ནི་སྒྲིམ་པ་དང་བཅས་དང་། །རབ་
དབྱེ་ཉགས་དང་ལྷུང་བ་དང་། །པན་ཡོན་བཅས་པར་ཡང་དག་བཟོད། །ཞེས་པ་དེའི་ཐད་
ཀར། མན་ངག་རྗེས་འབྲང་དུ་འབྲུ་མནན་པ་གཞན་ནམས་འབྲ་བ་ལ་ལྷུང་བའི་དོན་བདུད་
ལས་ལ་བཤད་པ་ནི་སྒྲིམ་དང་མི་མཐུན་ཞིང་ལྷོང་ཉིད་བཅུ་དྲུག་ལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་
ལྷོང་པ་ཉིད་ཀྱི་སྟེང་དུ་དངོས་པོ་མེད་པ་ལྷོང་པ་ཉིད་དང་དངོས་པོ་མེད་པའི་རོ་བོ་ཉིད་
ལྷོང་པ་ཉིད་བགྲངས་རྒྱ་ཡིན་པ་ལ་དང་པོ་དོར་ནས་མི་དམིགས་པ་ལྷོང་པ་ཉིད་བགྲངས་
པ་ནི་ཙ་བ་དང་འགལ་ལོ། །ཞེས་ཙ་བ་དང་འགལ་ཚུལ་ཞིག་གསུངས་འདུག་པའི་ཕྱིར།
དེས་ན། མན་ངག་རྗེས་འབྲང་ནི་བརྒྱད་ལྷོང་དོན་བསྟུས་ཀྱི་ཐད་ཀར་འགྲེལ་པ་དང་།
བརྒྱད་ལྷོང་དོན་བསྟུས་དེ་ཡིས་ཙ་བ་ཡིན་པ་དང་། འདིར་དོན་བསྟུས་ཀྱི་དོན་ཚན་སོ་
གཉིས་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་སྐབས་གང་ཞིག་བརྒྱད་ལྷོང་དོན་བསྟུས་ཀྱིས་ལྷོང་ཉིད་
བཅུ་དྲུག་བགྲངས་སྐབས། མི་དམིགས་པ་ལྷོང་པ་ཉིད་དོར་ནས་དངོས་པོ་མེད་པ་ལྷོང་པ་
ཉིད་དང་དངོས་པོ་མེད་པའི་རོ་བོ་ཉིད་བགྲངས་པའི་ཕྱིར་དང་། མན་ངག་རྗེས་འབྲང་གིས་
དངོས་པོ་མེད་པ་ལྷོང་པ་ཉིད་དོར་ནས་མི་དམིགས་པ་ལྷོང་པ་ཉིད་བགྲངས་པའི་ཕྱིར།
དང་པོ་བྱུང་སྟེ། སྡེ་དགེ་བསྟན་འགྲུར་ཤེས་ཕྱིན་ ། སྟེ། བརྒྱད་ལྷོང་དོན་བསྟུས་ ༡ །

ལས། གང་ཕྱིར་བདག་སོགས་ལོག་ལྟ་ནི། །ཆེན་པོ་གཙོད་མཛད་དེ་ཡི་ཕྱིར། །བཅོམ་
 ལུན་འདས་ཀྱིས་རྣམ་ཀུན་ཏུ། །གང་ཟག་བདག་མེད་ཉིད་དུ་གསུངས། །ཞེས་པས་དངོས་
 པོ་མེད་པ་སྟོང་པ་ཉིད་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། སྡེ་དགོ་བསྟན་འགྱུར་ཤེར་ཕྱིན་༼པ༽ བརྒྱད་
 སྟོང་དོན་བསྟུས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ ༣༠༠ ༽ལས། དེ་བཞིན་དུ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དབྱེ་བ་གཞན་
 སྟོན་པའི་དོན་དུ་གསུངས་པ་ནི། གང་ཕྱིར་བདག་སོགས་ལྟ་བུ་ནི། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་
 པའོ། །གང་ཞིག་ཕྱང་པོ་ལ་སོགས་པ་ལས་ཐ་དད་པར་གཞན་དག་གི་ཀུན་བརྟགས་པ་
 དེ་ནི་བདག་གོ་སོགས་པའི་སྒྲུས་ནི་སེམས་ཅན་དང་སྟོག་ལ་སོགས་པ་བདག་གི་རྣམ་
 བྱངས་རྣམས་བཟུང་ངོ་། །བདག་ལ་སོགས་པ་གང་ཡིན་པ་ཞེས་བསྟུ་བར་བྱའོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། སྡེ་དགོ་བསྟན་འགྱུར་ཤེར་ཕྱིན་༼པ༽ བཅོམ་
 ལུན་འདས་མའི་མན་ངག་གི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་ཞེས་བྱ་བའི་རྣམ་པར་བཤད་པ་ ༡༥ ༽
 ལས། རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་སྟེ། རང་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། ཕྱི་སྟོང་
 པ་ཉིད་དང་། ཕྱི་ནང་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། སྟོང་པ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། ཆེན་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་
 དང་། དོན་དམ་པ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། འདུས་བྱས་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། འདུས་མ་བྱས་སྟོང་
 པ་ཉིད་དང་། མཐའ་ལས་འདས་པ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། ཐོག་མ་དང་ཐ་མ་མེད་པ་སྟོང་པ་
 ཉིད་དང་། དོར་བ་མེད་པ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། ཆོས་ཐམས་
 ཅད་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། རང་གི་མཆོན་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། མི་དམིགས་པ་སྟོང་པ་ཉིད་
 དང་། དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་དོ། །སྟོང་པ་ཉིད་རྣམས་ཀྱི་དོན་བཤད་
 པ་དང་མདོ་དང་སྒྱུར་བ་ནི་འོག་ཏུ་བྱེད་པར་འགྱུར་ངོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེང་
 སང་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་རྩ་བ་དང་འགལ་ཞེས་པའི་རྩ་བ་ལ་དབྱས་མཐའ་འཛོགས་པ་མི་
 རིགས་ཏེ། དབྱས་མཐའ་ལས། སྟོང་ཉིད་བཅུ་དྲུག་ལ། རང་གི་མཆོན་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་
 ཀྱི་སྟོང་དུ་དངོས་པོ་མེད་པ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་

མ་བགང་བ་མི་དམིགས་བ་སྟོང་བ་ཉིད་བགངས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་དབུས་མཐའི་
ཆིག་ཙམ་ཡང་མ་མཐོང་བ་གསལ་བར་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། སྡེ་དགོ་བསྟན་འགྱུར་སེམས་
ཙམ་༼ཐེ༽ དབུས་དང་མཐའ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཆིག་ལེའུར་བྱས་པ་༼ལས།
ཐ་བ་བཟའ་དང་དེ་ཡི་ལུས། །གནས་ཀྱི་གཞི་ཡི་སྟོང་བ་ཉིད། །དེ་ཡང་གང་གིས་ངེ་ལྟར་
མཐོང་། །གང་ཕྱིར་དེ་ཡང་སྟོང་བ་ཉིད། །དགོ་གཉིས་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། །ཉག་ཏུ་
སེམས་ཙན་པན་བྱའི་ཕྱིར། །འཁོར་བ་གཏང་བར་མི་བྱའི་ཕྱིར། །དགོ་བ་མི་བད་བྱ་བའི་
ཕྱིར། །རིགས་ཀྱང་རྣམ་པར་དག་བྱའི་ཕྱིར། །མཆན་དང་དཔེ་བྱད་ཐོབ་བྱའི་ཕྱིར། །སངས་
རྒྱུ་ཆོས་རྣམས་དག་བྱའི་ཕྱིར། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྦྱབ་པར་བྱེད། །གང་ཟག་
དང་ནི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི། །དངོས་པོ་མེད་འདིར་སྟོང་བ་ཉིད། །དེ་དངོས་མེད་པའི་དངོས་
ཡོད་པ། །དེ་ནི་དེ་ལས་སྟོང་ཉིད་གཞན། །ཞེས་དང་། སྡེ་དགོ་བསྟན་འགྱུར་སེམས་ཙམ་
༼ཐེ༽ དབུས་དང་མཐའ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་འབྲེལ་བ་༼ལས། །གཞན་ཡང་རབ་ཏུ་
དབྱེ་བ་ནི་སྟོང་བ་ཉིད་རྣམ་པ་བཅུ་བྱག་པོ་འདི་ལྟ་སྟེ། བང་སྟོང་བ་ཉིད་དང་། ཕྱི་སྟོང་བ་
ཉིད་དང་། ཕྱི་བང་སྟོང་བ་ཉིད་དང་། ཆེན་པོ་སྟོང་བ་ཉིད་དང་། སྟོང་བ་ཉིད་སྟོང་བ་ཉིད་
དང་། འོན་དམ་བ་སྟོང་བ་ཉིད་དང་། འདུས་བྱས་སྟོང་བ་ཉིད་དང་། འདུས་མ་བྱས་སྟོང་
བ་ཉིད་དང་། མཐའ་ལས་འདས་པ་སྟོང་བ་ཉིད་དང་། ཐོག་མ་དང་ཐ་མ་མེད་པ་སྟོང་བ་
ཉིད་དང་། འོར་བ་མེད་པ་སྟོང་བ་ཉིད་དང་། རང་བཞིན་སྟོང་བ་ཉིད་དང་། ཆོས་ཐམས་
ཅད་སྟོང་བ་ཉིད་དང་། རང་གི་མཆན་ཉིད་སྟོང་བ་ཉིད་དང་། དངོས་པོ་མེད་པ་སྟོང་བ་
ཉིད་དང་། དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་བ་ཉིད་དོ། །དེ་ཡང་མདོར་བསྟུན་ཞེས་བྱ་
བར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། འོན་ཆན་སོ་གཉིས་སུ་
བསྟུས་ཏེ་བརྒྱད་སྟོང་པའི་འོན་བྱམས་མགོན་གྱི་དབུས་མཐའ་དང་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་
ཐོག་བསྟུས་སུ་ངེ་ལྟར་བཤད་པ་བཞིན་བརྒྱད་སྟོང་འོན་བསྟུས་ཀྱིས་བཀའ་བའི་ཕྱིར།

ཡང་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་ ཅ་བ་དབུས་མཐའ་ལ་འཛོག་དགོས་ཏེ། བརྒྱད་སྟོང་དོན་བསྟུས་
 གྱི་སྟོང་ཉིད་བཅུ་དྲུག་ནམ་གཡེང་གི་རྟོག་པ་བཅུ་ཉི་གཉིས་པོར་སྐྱབ་པ་ལ་གདམས་པའི་
 མདོའི་འགྲེལ་ཚུལ་དབུས་མཐའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་ཕྱིར་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། བརྒྱད་
 སྟོང་དོན་བསྟུས་གྱི་སྐྱབས་སུ་སྟོང་ཉིད་བཅུ་དྲུག་བཞད་ཚུལ་ནི་དབུས་མཐའི་རྗེས་སུ་
 འབྲང་བ་དང་། ནམ་གཡེང་གི་རྟོག་པ་བཅུ་ཉི་གཉིས་པོར་སྐྱབ་པ་ལ་གདམས་པའི་མདོའི་
 འགྲེལ་ཚུལ་དང་འོ་མོ་ཉིད་གསུམ་གྱིས་མདོ་འགྲེལ་ཚུལ་ནམས་ཐེག་བསྟུས་གྱི་རྗེས་སུ་
 འབྲང་བ་ནི་གསེར་སྤེང་གི་དོན་ཡིན་པས་ན། སྟོང་ཉིད་བཅུ་དྲུག་ནམ་གཡེང་གི་རྟོག་པ་
 བཅུ་ཉི་གཉིས་པོར་སྐྱབ་པ་ལ་གདམས་པའི་མདོའི་འགྲེལ་ཚུལ་དབུས་མཐའི་རྗེས་སུ་
 འབྲང་ཞེས་སྒྱུར་བ་གཏན་མིན་ནོ། །དེས་ན། དབུས་མཐའ་དང་། བརྒྱད་སྟོང་དོན་བསྟུས་
 གཉིས་ཀ་ལས། སྟོང་ཉིད་བཅུ་དྲུག་ལ། རང་གི་མཆན་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་སྟོང་དུ་དངོས་
 བོ་མེད་པ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། དངོས་བོ་མེད་པའི་འོ་མོ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་བབྲང་བ་བྱུང་བར་
 མེད་དོ། །མདོར་ན། ཅ་བ་དང་འགལ་ཚུལ་རི་ལྟ་བུ་ཡིན་ཞེ་ན། དབུས་མཐའ་སོགས་
 ལས་གངས་འདྲེན་ཚུལ་དང་ཅ་བ་བརྒྱད་སྟོང་དོན་བསྟུས་དང་འགལ་ཚུལ་བཅས་འཆད་
 པ་ལ། དབུས་མཐའ་ལས། ཟ་བ་བཟའ་དང་དེ་ཡི་ལུས། །གནས་ཀྱི་གཞི་ཡི་སྟོང་པ་
 ཉིད། །དེ་ཡང་གང་གིས་རི་ལྟར་མཐོང་། །གང་ཕྱིར་དེ་ཡང་སྟོང་པ་ཉིད། །དགེ་གཉིས་
 ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། །རྟག་ཏུ་སེམས་ཅན་པན་བའི་ཕྱིར། །འཁོར་བ་གཏང་བར་མི་བྱའི་
 ཕྱིར། །དགེ་བ་མི་ཟད་བྱ་བའི་ཕྱིར། །རིགས་ཀྱང་ནམ་པར་དག་བྱའི་ཕྱིར། །མཆན་དང་
 དཔེ་བྱད་ཐོབ་བྱའི་ཕྱིར། །སངས་རྒྱས་ཆོས་ནམས་དག་བྱའི་ཕྱིར། །བྱང་ཆུབ་སེམས་
 དཔའ་སྐྱབ་པར་བྱེད། །གང་ཟག་དང་ནི་ཆོས་ནམས་ཀྱི། །དངོས་བོ་མེད་འདིར་སྟོང་པ་
 ཉིད། །དེ་དངོས་མེད་པའི་དངོས་ཡོད་པ། །དེ་ནི་དེ་ལས་སྟོང་ཉིད་གཞན། །ཞེས་པས་
 སྟོང་ཉིད་བཅུ་དྲུག་བསྟན་ཅིང་དེ་ལྟར་བསྟན་ཚུལ་ཡོད་དེ། སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉིས་ཀྱི་

དབུས་མཐའི་འགེལ་བ་ལས། གཞན་ཡང་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ནི་སྟོང་བ་ཉིད་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་
པོ་འདི་ལྟ་སྟེ། ནང་སྟོང་བ་ཉིད་དང་། བྱི་སྟོང་བ་ཉིད་དང་། བྱི་ནང་སྟོང་བ་ཉིད་དང་། ཆེན་
པོ་སྟོང་བ་ཉིད་དང་། སྟོང་བ་ཉིད་སྟོང་བ་ཉིད་དང་། རོན་དམ་བ་སྟོང་བ་ཉིད་དང་། འདུས་
བྱས་སྟོང་བ་ཉིད་དང་། འདུས་མ་བྱས་སྟོང་བ་ཉིད་དང་། མཐའ་ལས་འདས་བ་སྟོང་བ་
ཉིད་དང་། ཐོག་མ་དང་ཐ་མ་མེད་བ་སྟོང་བ་ཉིད་དང་། རྟོན་བ་མེད་བ་སྟོང་བ་ཉིད་དང་།
རང་བཞིན་སྟོང་བ་ཉིད་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་བ་ཉིད་དང་། རང་གི་མཆོན་ཉིད་སྟོང་
བ་ཉིད་དང་། དངོས་པོ་མེད་བ་སྟོང་བ་ཉིད་དང་། དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་བ་
ཉིད་དོ། །དེ་ཡང་མདོར་བསྡུ་ན་ནེས་བྱ་བར་རིག་པར་བྱའོ། །ཟ་བ་བཟའ་དང་དེ་ཡི་
ལུས། །གནས་ཀྱི་གཞི་ཡི་སྟོང་བ་ཉིད། །དེ་ཡང་གང་གིས་ངེ་ལྟར་མཐོང་། །གང་བྱིར་དེ་
ཡང་སྟོང་བ་ཉིད། །དགེ་གཉིས་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་བྱིར། །ཏྱག་ཏུ་སེམས་ཅན་པན་བྱའི་
བྱིར། །འཁོར་བ་སྟོང་བར་མི་བྱའི་བྱིར། །དགེ་བ་མི་བྱེད་བྱ་བའི་བྱིར། །རིགས་ཀྱང་རྣམ་
པར་དག་བྱའི་བྱིར། །མཆོན་དང་དཔེ་བྱད་ཐོབ་བྱའི་བྱིར། །སངས་རྒྱས་ཆོས་རྣམས་
དག་བྱའི་བྱིར། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྦྱབ་པར་བྱེད། །དེ་ལ་ཟ་བ་སྟོང་བ་ཉིད་ནི་ནང་
གི་སྟེ་མཆེད་རྣམས་ལས་བཅུ་མས་སོ། །བཟའ་བ་སྟོང་བ་ཉིད་ནི་བྱི་རོལ་གྱི་རྣམས་
སོ། །དེའི་ལུས་ནི་ཟ་བ་དང་བཟའ་བ་དེ་གཉིས་ཀྱི་གནས་གང་ཡིན་པ་སྟེ་ཁོག་པའོ། །དེའི་
སྟོང་བ་ཉིད་ནི་བྱི་ནང་སྟོང་བ་ཉིད་ཅེས་བྱའོ། །གནས་ཀྱི་གཞི་ནི་སྟོང་གྱི་འཛིག་ཉེན་ཏེ།
དེ་རྒྱ་ཆེ་བའི་བྱིར་དེའི་སྟོང་བ་ཉིད་ནི་ཆེན་པོ་སྟོང་བ་ཉིད་ཅེས་བྱའོ། །དེ་ལ་ཁོ་བོའི་དོགས་
པ་ནི། རྗེ་སྤྲུལ་སྐུ་རང་ཉིད་ཀྱི་དགོངས་པར་སྟོང་ཉིད་བཅུ་དྲུག་གངས་འཕེན་པའི་ཆེ་རང་
གི་མཆོན་ཉིད་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་སྟེང་དུ་དངོས་པོ་མེད་པའི་སྟོང་བ་ཉིད་དང་། དངོས་པོ་མེད་
པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་བ་ཉིད་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་མ་དོར་བ་བགྱང་རྒྱ་ཡིན་པར་ཐལ། མན་
དག་རྗེས་འབྲང་གིས་འདོད་པ་དེ་ལ་རྩ་བ་དང་འགལ་ཆུལ་བརྗོད་ནས་སྟོན་བརྗོད་པ་དེའི་

ཕྱིར། ཉམས་ཁྱབ་ཁས། འདོད་ན། རྗེ་སྒྲ་མ་རང་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་ཉིད་བཅུ་དྲུག་གངས་འཕེན་
 བ་ན་རང་གི་མཆན་ཉིད་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་སྟེང་དུ། དངོས་པོ་མེད་པའི་སྟོང་བ་ཉིད་དང་།
 དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་བ་ཉིད་གཉིས་དང་པོ་དོར་ནས་མི་དམིགས་པ་སྟོང་བ་
 ཉིད་བགང་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྗེའི་གསུང་ལེགས་བཤད་
 གསེར་སྤང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་དེ་ལྟར་བགང་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་
 པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། གསེར་སྤང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་ཀྱི་སྐབས་༥༢༣ ་ལས།
 རང་གི་མཆན་ཉིད་དང་མི་དམིགས་པ་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱིས་ས་དགུ་བ་འཕེན་ཏེ། ཞེས་དང་
 ཡང་དེ་ཉིད་༥༥༩ ་ལས། ཆོས་སྐྱེ་སོགས་ནི་སྐྱེ་བ་དང་འགག་བ་སོགས་དང་གཟུགས་
 སུ་རུང་བ་དང་། ཉམས་སུ་བྱོང་བ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། སྐྱི་དང་ཁྱད་པར་གྱི་མཆན་ཉིད་
 ཡིན་པ་ནི་ཐ་སྙད་ཀྱི་རྒྱ་མཆན་ཡིན་ལ། མཆན་ཉིད་དུ་བཞག་པའི་སྐྱི་དང་ཁྱད་པར་རྣམས་
 བཏགས་པ་ཙམ་ཡིན་པ་ནི་རྟགས་སྐབ་བོ། །འདས་སོགས་ནི་དུས་གསུམ་སྟེ་དེ་དག་རེ་
 རེ་ལ་གཞན་གཉིས་མ་དམིགས་པ་ནི་ཐ་སྙད་ཀྱི་རྒྱ་མཆན་ཡིན་ལ། དུས་རྣམས་དངོས་
 པོ་ལ་བཏགས་པ་ཙམ་ཡིན་པ་ནི་རྟགས་སྐབ་བོ། ། ཞེས་དང་། གསེར་སྤང་སྐབས་བཞི་
 བ་༣༩ ་ལས། རང་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་ནས་དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་བ་ཉིད་
 ཀྱི་རྣམ་པའི་བར་བཅུ་དྲུག་གསུངས་པ་དེ་ལྟར་ནོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་
 འགོག་པའི་རྣམ་པ་ལ་གསུམ་དང་། ཞི་བའི་རྣམ་པ་ལ་བརྒྱད་དང་། གྲུ་ལོ་མ་པའི་རྣམ་པ་
 ལ་གཅིག་དང་། དེས་བར་འབྱུང་བའི་རྣམ་པ་ལ་བཞི་དང་བཅས་སྟོང་ཉིད་བཅུ་དྲུག་ཏུ་
 འབྱེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་འགོག་པའི་རྣམ་པ་དེ་ལ་གསུམ་ཡོད་དེ། གསེར་སྤང་སྐབས་
 བཞི་བ་༣༩ ་ལས། རང་དང་ཕྱི་དང་གཉིས་ཀའི་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་གསུམ་གྱིས་ནི་
 འགོག་བདེན་གྱི་ངོ་བོའི་རྣམ་པ་འགོག་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་བསྟན་ཏེ། དེ་ནི་མིག་སོགས་ནང་
 དང་གཟུགས་སོགས་ཕྱི་དང་དབང་པོའི་རྟེན་ནང་ཕྱི་གཉིས་ཀའི་ཐག་བཅས་ཀྱི་དངོས་

པོ་རྣམས་དགག་བ་སྟེ་འགགས་པས་རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་དང་། གཉིས་བ་ཞི་
བའི་རྣམ་བ་ལ་བརྒྱད་ཡོད་དེ། དེ་ཉིད་ལས། ལྷོང་བ་ཉིད་ལྷོང་བ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་བ་ནས་དོར་
བ་མེད་བ་སྟེང་བ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་བའི་བར་བརྒྱད་ཀྱིས་ནི་འགོག་བདེན་གྱི་ངོ་བོའི་རྣམ་བ་
ཞི་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་བསྟན་ཏེ། དེ་ནི་སྟེང་ཉིད་དུ་ལྟ་བའི་གཉེན་པོ་དང་། ཞེས་སོགས་གསུངས་
པའི་བྱིར། གསུམ་བ་བྱ་ལོམ་པའི་རྣམ་བ་ལ་གཅིག་ཡོད་དེ། དེ་ཉིད་༡༩ ་ལས། རང་
བཞིན་སྟེང་བ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་བས་ནི་འགོག་བདེན་གྱི་ངོ་བོའི་རྣམ་བ་བྱ་ལོམ་པའི་རྣམ་བ་
བསྟན་ཏེ། དེ་ནི་ཐུ་སྟེགས་སོགས་གཞན་གྱིས་ཀྱན་བཏགས་པའི་གཙོ་བོ་དང་དབང་
ལྷན་ལ་སོགས་པའི་བྱེད་བ་པོ་དགག་བ་སྟེ་དེ་དག་གིས་མ་བྱས་པར་རང་བཞིན་གྱིས་
སྟོན་དང་བྲལ་བའི་དག་བ་ཡིན་པས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། བཞི་བ་ངེས་འབྱུང་
གི་རྣམ་བ་ལ་བཞི་ཡོད་དེ། ཇི་ལྟར་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་རྣམ་བ་གསུམ་དང་གང་ངེས་
པར་འབྱུང་བའི་རྣམ་བ་གཅིག་དང་བཅས་གསུམ་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། དང་པོ་ཡོད་དེ། དེ་
ཉིད་༢༠ ་ལས། བཞི་བ་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་དང་རང་གི་མཆོན་ཉིད་དང་མི་དམིགས་
བ་སྟེང་བ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་བ་གསུམ་གྱིས་ནི་འགོག་བདེན་གྱི་ངོ་བོའི་རྣམ་བ་ཇི་ལྟར་ངེས་
པར་འབྱུང་བའི་རྣམ་བ་བསྟན་ཏེ་དེ་ནི་བཏགས་བ་ཅན་དུ་དང་། མཆོན་ཉིད་དུ་དང་། དུས་
སྟུ་འབྱུང་བ་གསུམ་དགག་པས་སོ། །ཞེས་དང་། གང་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་རྣམ་བ་ལ་
གཅིག་ཡོད་དེ། དེ་ཉིད་ལས། དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟེང་བ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་བ་གཅིག་
གིས་ནི་འགོག་བདེན་གྱི་ངོ་བོའི་རྣམ་བ་གང་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་རྣམ་བ་བསྟན་ཏེ། དེ་
ནི་དངོས་པོ་དངོས་མེད་དང་རང་གཞན་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་བཞི་དགག་པས་སོ། །ཞེས་གསུངས་
པས་རྗེའི་དགོངས་བ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ལ་ཁོ་བོའི་སྒྲིངས་སྟོ་ཤར་ཆོད་ནི།
རྗེ་སྤྲུལ་མཆོག་གི་གསེར་ཐོང་ཤིང་ཉིད་སྟོལ་འབྱེད་སྐབས་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ནི། མན་
དག་རྗེས་འབྱུང་ནི་བརྒྱད་སྟོང་དོན་བསྟུས་ཀྱི་ཐད་ཀར་འབྲེལ་བ་ཡིན་པས་སྟེང་ཉིད་བཅུ་

རྒྱལ་གྲངས་འབྲེན་པའི་ཆེ་བ་རྒྱུད་སྟོང་དོན་བསྐྱུས་བཞིན་དུ་མན་ངག་རྗེས་འབྲང་གིས་
 གྲང་སྟོང་ཉིད་བཅུ་རྒྱལ་ལ། རང་གི་མཆན་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་སྟོང་དུ་དངོས་པོ་མེད་པ་
 སྟོང་པ་ཉིད་དང་། དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་བཟང་དགོས་ཞེས་པའི་དོན་
 ཡིན་གྱི་སྤྱིར་རྗེ་སླ་མས་སྟོང་ཉིད་བཅུ་རྒྱལ་ལ། རང་གི་མཆན་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་སྟོང་
 དུ་དངོས་པོ་མེད་པ་སྟོང་པ་ཉིད་ངེས་པར་བཟང་དགོས་ཞེས་པའི་དོན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 ཉེ། བཀའ་བསྟན་གཉིས་ཀ་ལས་སྟོང་ཉིད་བཅུ་རྒྱལ་གྲངས་འབྲེན་པའི་ཆེ་རང་གི་མཆན་
 ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་སྟོང་དུ་མི་དམིགས་པ་སྟོང་པ་ཉིད་བཟངས་པའི་ཚུལ་གཅིག་དང་ཡང་
 རང་གི་མཆན་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་སྟོང་དུ་དངོས་པོ་མེད་པ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། དངོས་པོ་
 མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་བཟང་པའི་ཚུལ་གཅིག་སྟེ་གཉིས་ཡོད་པ་བཞིན་དུ་རྗེ་
 སླ་མ་མཆོག་གིས་གྲང་དེ་འབྲེའི་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་པ་བཞེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཡུམ་
 ཀྱི་མདོ་ལས་སྟོང་ཉིད་བཅུ་རྒྱལ་ལ། རང་གི་མཆན་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་སྟོང་དུ་མི་དམིགས་
 པ་སྟོང་པ་ཉིད་བཟངས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འབྲུག་རྒྱུ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་༣༠༠༽
 ལས། རྒྱལ་བའི་ཡུམ་ལས་སྟོང་པ་ཉིད་བཅུ་རྒྱལ་གི་དབྱེ་བ་བཤད་ནས། སླར་ཡང་མདོར་
 བསྐྱུས་ཏེ་བཞིར་བཤད་ཅིང་དེ་དག་ནི་ཐེག་ཆེན་དུ་ཡང་བཞེད་པ་སྟེ་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་
 ལྟར་ན་བསྐྱུས་པའི་དབྱེ་བ་གཉིས་དང་། འབྲིང་པོའི་དབྱེ་བ་བཞི་དང་། རྒྱས་པའི་དབྱེ་
 བ་བཅུ་རྒྱལ་ཏུ་གསུངས་སོ། །རྗེ་སྐད་དུ། རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་
 ཐེག་པ་ཆེན་པོ་འདི་ལྟ་སྟེ། ནང་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། ཕྱི་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། ཕྱི་ནང་སྟོང་པ་
 ཉིད་དང་། སྟོང་པ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། ཆེན་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། དོན་དམ་པ་སྟོང་པ་
 ཉིད་དང་། འདུས་བྱས་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། འདུས་མ་བྱས་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། མཐའ་ལས་
 འདས་པ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། ཐོག་མ་དང་ཐ་མ་མེད་པ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། དོར་བ་མེད་པ་
 སྟོང་པ་ཉིད་དང་། རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། རང་

གི་མཆན་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། མི་དམིགས་པ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། དངོས་པོ་མེད་པའི་
ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་སྟོང་ཉིད་བཙུ་བྱུག་བསྟན་ནས། རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་
དངོས་པོ་ནི་དངོས་པོས་སྟོང་ངོ། །དངོས་པོ་མེད་པ་ནི་དངོས་པོ་མེད་པས་སྟོང་ངོ། །རང་
བཞིན་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་ངོ། །གཞན་གྱི་དངོས་པོ་ནི་གཞན་གྱི་དངོས་པོས་སྟོང་
ངོ། །ཞེས་སྒྲར་ཡང་སྟོང་པ་ཉིད་བཞི་བསྟན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེས་ན། གསེར་
ཐོང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་ཀྱི་སྐབས་དང་། སྐབས་བཞི་བ་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་འཆད་པའི་
སྐབས་སུ་སྟོང་ཉིད་བཙུ་བྱུག་གངས་འབྲེན་པ་ན་རང་གི་མཆན་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་སྟོང་
དུ། དངོས་པོ་མེད་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་གཉིས་
དང་པོ་དོར་ནས་མི་དམིགས་པ་སྟོང་པ་ཉིད་བགང་པ་ནི་ཡུམ་གྱི་མདོ་དང་འབྲེལ་པ་ལྟར་
གངས་འབྲེན་པ་ཡིན་པ་ལ་གོང་དུ་ཤིང་རྟའི་སྒོལ་འབྲེད་ཀྱི་སྐབས་སུ་སྟོང་ཉིད་བཙུ་བྱུག་
ལ། རང་གི་མཆན་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་སྟོང་དུ་དངོས་པོ་མེད་པ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། དངོས་
པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་བགང་རྒྱ་ཡིན་པ་ལ་དང་པོ་དོར་ནས་མི་དམིགས་པ་
སྟོང་པ་ཉིད་བགངས་པ་ནི་རྩ་བ་དང་འགལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ནི། དབུས་མཐའ་དང་
བརྒྱད་སྟོང་དོན་བསྐྱུས་ལྟར་གསུངས་པ་ཡིན་པས་གསེར་ཐོང་སྔ་སྔ་ནང་འགལ་ཐལ་
པའི་སྒྲིན་མེད་དོ། །འབྲེལ་པ་ལས་སྟོང་ཉིད་ཉི་ཤུ་བགང་པའི་ཆེ་རང་གི་མཆན་ཉིད་སྟོང་
པ་ཉིད་ཀྱི་སྟོང་དུ་མི་དམིགས་པ་སྟོང་པ་ཉིད་བགང་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། འབྲེལ་པ་དོན་
གསལ་༥༠ ༽ལས། དེ་ལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་ནི། བྱི་དང་། བྱི་དང་། དེ་གཉིས་ཀ་དང་།
སྟོང་པ་དང་། ཆེན་པོ་དང་། དོན་དམ་པ་དང་། འདུས་བྱས་དང་། འདུས་མ་བྱས་དང་།
མཐའ་ལས་འདས་པ་དང་། རྩོག་མ་དང་། ཐ་མ་མེད་པ་དང་། དོར་བ་མེད་པ་དང་། རང་
བཞིན་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་དང་། རང་གི་མཆན་ཉིད་དང་། མི་དམིགས་པ་དང་། དངོས་
པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་། དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པ་དང་། རང་གི་ངོ་བོ་དང་།

གཞན་གྱི་ངོ་བོ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གི་རྣམ་པ་ཉི་ཤུ་ལོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེས་
 ར། སྤྱིར་མདོ་ལས། སྟོང་ཉིད་བཅོ་བརྒྱད་གངས་འབྲེན་པའི་ཆོ་རང་གི་མཆན་ཉིད་སྟོང་
 པ་ཉིད་དང་། མི་དམིགས་པ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། ཞེས་གངས་འབྲེན་ཚུལ་གཅིག་དང་། རང་
 གི་མཆན་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། ཞེས་གངས་འབྲེན་
 ཚུལ་མི་འདྲ་བ་གཉིས་ཡོད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། འཇང་བཀའ་འགྱུར་འབྲུམ་༼ད༽པ་
 ༥༦༽ལས། རང་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སྟོང་ན་ཆགས་པའོ། ། བྱི་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སྟོང་ན་ཆགས་
 པའོ། ། བྱི་ནང་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སྟོང་ན་ཆགས་པའོ། ། སྟོང་པ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སྟོང་ན་
 ཆགས་པའོ། ། ཆེན་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སྟོང་ན་ཆགས་པའོ། ། རྟོན་དམ་པ་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་
 སྟོང་ན་ཆགས་པའོ། ། འདུས་བྱས་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སྟོང་ན་ཆགས་པའོ། ། འདུས་མ་བྱས་
 སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སྟོང་ན་ཆགས་པའོ། ། མཐའ་ལས་འདས་པ་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སྟོང་ན་ཆགས་
 པའོ། ། ཐོག་མ་དང་ཐ་མ་མེད་པ་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སྟོང་ན་ཆགས་པའོ། ། རྟོར་བ་མེད་པ་སྟོང་
 པ་ཉིད་ལ་སྟོང་ན་ཆགས་པའོ། ། རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སྟོང་ན་ཆགས་པའོ། ། ཆོས་
 ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སྟོང་ན་ཆགས་པའོ། ། རང་གི་མཆན་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སྟོང་
 ན་ཆགས་པའོ། ། མི་དམིགས་པ་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སྟོང་ན་ཆགས་པའོ། ། དངོས་པོ་མེད་པ་
 སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སྟོང་ན་ཆགས་པའོ། ། རྟོན་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སྟོང་ན་ཆགས་པའོ། ། དངོས་
 པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སྟོང་ན་ཆགས་པའོ། ། ཞེས་པ་དང་། ཡང་ལྟ་ས་
 བཀའ་འགྱུར་ཤེས་བྱ་ཉྱ་ཀ་༽ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ཁྱི་བརྒྱད་སྟོང་པ་༣༣༠༽
 ལས། བམ་པོ་བརྩ་གཅིག་པ། རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་
 དཔའ་ཆེན་པོའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ནི། འདི་ལྟ་སྟེ། རང་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། བྱི་སྟོང་པ་ཉིད་
 དང་། བྱི་ནང་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། སྟོང་པ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། ཆེན་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་།
 རྟོན་དམ་པ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། འདུས་བྱས་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། འདུས་མ་བྱས་སྟོང་པ་ཉིད་

དང་། མཐའ་ལས་འདས་པ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། ཐོག་མ་དང་ཐ་མ་མེད་པ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་།
དོར་བ་མེད་པ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་
སྟོང་པ་ཉིད་དང་། རང་གི་མཆན་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། མི་དམིགས་པ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་།
དངོས་པོ་མེད་པ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། རོ་བོ་ཉིད་སྟོང་པ་ཆམས་ཏེ། མིག་དང་། རྣ་བ་དང་།
སྒྲ་དང་། ལྗེ་དང་། ལུས་དང་། ཡིད་དེ། དེ་ལ་ཐེར་བྱུག་ཏུ་གནས་པ་མེད་པ་དང་། འཇིག་
པ་མེད་པའི་ཕྱིར། མིག་ནི་མིག་གིས་སྟོང་ངོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེའི་རང་བཞིན་དེ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཐེར་བྱུག་ཏུ་གནས་པ་མེད་པ་དང་། འཇིག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། རྣ་བ་
རྣ་བས་སྟོང་ངོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེའི་རང་བཞིན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་
པ་དང་། ཡང་སྡེ་དགེ་བཀའ་འགྲུར་ཤེས་ཕྱོད་༡༡ །ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཁྱི་
བརྒྱད་སྟོང་པ་༣༤ །ལས། རང་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཆེད་དུ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་
ལ་མི་སྟོང་ངོ། །ཕྱི་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། ཕྱི་ནང་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། སྟོང་པ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་
དང་། ཆེན་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། དོན་དམ་པ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། འདུས་བྱས་སྟོང་པ་ཉིད་
དང་། འདུས་མ་བྱས་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། མཐའ་ལས་འདས་པ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། ཐོག་མ་
དང་ཐ་མ་མེད་པ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། དོར་བ་མེད་པ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་
སྟོང་པ་ཉིད་དང་། རང་གི་མཆན་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཉིད་དང་།
སྟེ་བ་མེད་པ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། དངོས་པོ་མེད་པ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། རོ་བོ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་
དང་། དངོས་པོ་མེད་པའི་རོ་བོ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཆེད་དུ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་
པ་ལ་མི་སྟོང་ངོ། །དེ་བཞིན་ཉིད་དང་། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་དང་། ཡང་དག་པའི་མཐའི་ཆེད་
དུ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་མི་སྟོང་ངོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྟོང་ཉིད་
བརྒྱ་བྱུག་འཇོག་པའི་ཆེ། ༡ རང་སྟོང་པ་ཉིད། ༢ ཕྱི་སྟོང་པ་ཉིད། ༣ ཕྱི་ནང་སྟོང་པ་ཉིད།
༤ ཆེན་པོ་སྟོང་པ་ཉིད། ༥ མཆན་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད། ༦ སྟོང་པ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད། ༧ རང་

བཞིན་སྟོང་བ་ཉིད། ༩མཐའ་ལས་འདས་པའི་སྟོང་བ་ཉིད། ༩ ཐོག་མ་དང་མཐའ་མ་མེད་
པའི་སྟོང་བ་ཉིད། ༡༠ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་བ་ཉིད། ༡༡དོན་དམ་པ་སྟོང་བ་ཉིད། ༡༢དངོས་
པོ་མེད་པ་སྟོང་བ་ཉིད། ༡༣ དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་བ་ཉིད། ༡༤འདུས་བྱས་
སྟོང་བ་ཉིད། ༡༥འདུས་མ་བྱས་སྟོང་བ་ཉིད། ༡༦དོར་བ་མེད་པ་སྟོང་བ་ཉིད་དེ་བཙུ་བྱག་
བགྲངས་ཚུལ་ཡང་ཡོད་དོ། །

རབ་དབྱེ་ལ་སྟོང་ཉིད་བཙུ་བྱག་ཉགས་ནི་བདུད་ཀྱི་ལས་དང་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་ཉགས་
སོ། །བདུད་ལས་ཞེས་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་ཤེར་ཕྱིན་འབྲི་བ་དང་
སྟོག་པ་ལ་སྟོངས་ལ་སོགས་པ་ཕྱི་ངོལ་ཡུལ་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་སྟེ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་
བདུད་ཀྱིས་བྱས་པ་ཡིན་པས། བདུད་ཀྱི་ལས་སོ། །ལྷུང་བ་ནི་ཤེར་ཕྱིན་སྤངས་ནས་ངན་
སོང་དུ་སྟེ་བ། བན་ཡོན་ནི་འབྲས་བུ་སྟེ་སྟོང་གསུམ་རིན་ཆེན་སྣ་བདུན་ཀྱིས་བཀའ་ནས་
སྤྱིན་པ་ཕྱིན་པ་བས་ཤེར་ཕྱིན་འབྲི་བ་སོགས་བསོད་ནམས་ཆེ་བ་སྟེ། དོན་ཆོན་སོ་གཉིས་
སུ་བསྐྱས་ཏེ་བརྒྱད་སྟོང་པའི་དོན་བྱམས་མགོན་ཀྱིས་དབུས་མཐའ་དང་ཐོགས་མེད་
ཀྱིས་ཐེག་བསྐྱས་སུ་རི་ལྟར་བཤད་པ་བཞིན་བཀའ་ལོ། །དོན་ཆོན་སོ་གཉིས་པོ་དེ་ལྟར་
འཐད་དེ་དོན་བསྐྱས་ལས། འདི་དག་ཐམས་ཅན་ཞར་ལ་ནི། །བརྗོད་པ་ཡིན་ཏེ་གཙོ་བོའི་
དོན། །སུམ་ཅུ་ཙུ་གཉིས་དེ་དག་ཉིད། །ཅེས་དང་དེའི་འབྲེལ་བ་ལས་འདིར་ཡང་བརྗོད་
པར་བྱ་བའི་དོན་ནི། སུམ་ཅུ་ཙུ་གཉིས་ཁོ་ན་སྟེ། ལྷག་པ་མ་ཡིན་མ་ཆོག་པ་ཡང་མ་ཡིན་
ནོ། །དེ་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་རྣམ་པར་གཡེང་བ་བཙུ་དང་སྟོང་བ་ཉིད་རྣམ་པ་བཙུ་བྱག་
དང་། རྟེན་དང་དབང་དུ་བྱ་བ་དང་ལས་དང་ཉགས་དང་ཉེས་དམིགས་དང་བན་ཡོན་ཞེས་
བྱ་བ་གཞན་རྣམ་པ་བྱག་གོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མདོར་ན། བོད་སྤྱི་རབས་པ་རྣམས་
ནི། ཤེར་རྟེན་སྟོལ་འབྲེད་ལ་བཞེར་འབྲེད་དེ། རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། མགོན་པོ་ལྷ་
སྐུ་བ། ཕྱོགས་ཀྱི་སྤང་པོ། གཞོད་འཛེམ་མཁན་པོ་སྟེ་བཞེའོ། །བཞེ་པོ་དེས་འབྲེལ་བྱེད་

མཁན་པོ་གཞན་ལ་མ་བཟློས་པར་རང་སྟོབས་ཀྱིས་མདོ་ཡི་དགོངས་པ་རེ་འབྱེད་པས་
ན་ཤིང་ཉིའི་སྟོལ་འབྱེད་དུ་འཛོག་ལ། དེ་ཡང་། དང་པོས་མདོན་ཉོགས་རྒྱན་དང་། གཉིས་
པས་རིགས་ཆོགས་དུག་གསུམ་པས་བརྒྱད་སྟོང་དོན་བསྟུས། བཞི་པས་ཡུམ་གསུམ་
གནོད་འཛོམ་མཛད་པའི་སྒྲོ་ནས་མདོ་དོན་འབྱེད་པ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །

༣༡ ། ཡུམ་གསུམ་གནོད་འཛོམས་ལ་དབྱེད་པ་ནི།

ཡུམ་གསུམ་གནོད་འཛོམས་འདི་མཛད་པ་པོ་སྟུ་ཡིན་པ་དང་། འདི་གཞུང་གང་གི་
འབྲེལ་པ་ཡིན་པ་དང་། གྲུབ་མཐའ་སུའི་ལུགས་སུ་བཀྲལ་བ་སོགས་རི་ལྟར་ཡིན་སྟེ་
ན། གསེར་སྒྲིང་༢༽ལས། སྤྱི་ཤིང་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་དབྱིག་གཉེན་གྱི་གཞུང་འབྲེལ་
ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱི་ཤིང་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་ནི་བུ་སྟོན་ཡིན་ནམ་སྟེ་ཀུན་
མཁྱེན་བུ་སྟོན་པས་ཡུམ་གསུམ་གནོད་འཛོམས་མཛད་པ་པོ་སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་
ཡིན་པར་འདོད་པ་དང་། གཞུང་འདིས་ལྟ་བུའང་སེམས་ཅམ་དུ་བཀྲལ་བ་བཞེད་པའི་
སྤྱིར། དེར་ཐལ། བུ་ཁྲིག་ལུང་སྟེར་༤༽ལས། དེལ་སེ་ནའི་འབྲུམ་གྱི་ཁྲིག་སྟེ། ཞེས་དང་།
དེའི་ཆོས་འབྲུང་༡༣༥ལས། སྒྲོ་གསུམ་རྣམ་གངས་བཅུ་གཅིག་ཏུ་སྟོན་པ་འབྲུམ་ཁྲིག་
སྟེ། ཞེས་པ་ནས། འདི་དེལ་སེ་ནས་བྱས་ཟེར་ཡང་དབྱིག་གཉེན་གྱི་གཞུང་འབྲེལ་དུ་
རིགས་ཤིང་འདི་དང་བརྒྱད་སྟོང་དོན་བསྟུས་གཉིས་ཀྱིས་སེམས་ཅམ་དུ་བསྟན་ནོ། །ཞེས་
དེ་དབྱིག་གཉེན་གྱི་ཡིན་པར་གསུངས་ལ། འོག་ཏུ་དཀར་ཆག་སྐབས་སྟོང་ཐག་བརྒྱ་
བའི་འབྲེལ་ཆེན་ནས་དེལ་སེ་ནས་བྱས་པ་དེ་ཡིན་ནོ། །རྒྱལ་བའི་ཡུམ་སྟོང་ཐག་བརྒྱ་
པ་དང་ཉི་མེ་ལྟ་སྟོང་པ་དང་། མི་བརྒྱད་སྟོང་པ་རྣམས་ཀྱི་གཞུང་འབྲེལ་པམ་པོ་ཉི་ཤུ་ཙུ་
བདུན་པ་བསྟར་འཕྲོ་འདི་དེལ་སེ་ནས་བྱས་ཟེར་བ་མང་མོད་ཀྱི། འདི་ནི་དབྱིག་གཉེན་

གྱི་གཞུང་འགོ་ལ་ཡིན་ཏེ། ཐུབ་པ་དགོངས་རྒྱུ་ལ་སོགས་པར་ཉི་མི་གཞུང་འགོ་ལ་ལས་
ངངས་པའི་ཆིག་དེར་རི་ལྟ་བུ་བཞུགས་ཏུ་སྒྲུབ་བའི་ཕྱིར་དང་། དབྱར་ཡང་། འདི་ཡི་གཞུང་
འགོ་ལ་གཞོན་འཛོམས་བྱ་བར་འདོད། །ཅེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་མི་འདྲ་བ་གཉིས་
གསུངས་ཀྱང་། གྲུན་མཁུན་བྱས་འདི་ལ་ཁ་ཅིག་དེལ་སེ་ནས་མཛད་ཟེར་མོད་ཀྱི། སློབ་
དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་མཛད་པའི་གཞུང་གི་འགོ་ལ་པར་བཞེད་པ་ཉིད་འཐད་པར་
ཉོགས་ཏེ། རྒྱ་འགོ་ལ་རྣམས་སུ་ལུང་ངངས་པའི་གཞུང་རྣམས་དེ་ན་སྒྲུབ་བའི་ཕྱིར། འདིས་
ལྟ་བུ་སེམས་ཅམ་ཏུ་བཀའ་ཞིང་འདི་དང་འབྲུམ་གྱི་ཁྲི་ལྟ་ཆེ་བ་གཉིས་ཀ་སློ་གསུམ་རྣམ་
གངས་བཅུ་གཅིག་ཏུ་འཆད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཉི་ཁྲི་གཤམ་ལས། ཡུམ་
གསུམ་གཞུང་འགོ་ལ་གཞོན་འཛོམས་ནས། འདི་དབྱིག་གཉེན་གྱི་གཞུང་འགོ་ལ་ཞེས་
བཅོམ་རལ་དང་། ཆོས་རྗེ་གྲུན་མཁུན་པ་གསུངས་ཤིང་། སུ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེ་འང་ལུགས་
གྱིས་དེར་བཞེད་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་འབྲུམ་འགོ་ལ་གཞོན་འཛོམས་དང་ཡུམ་གསུམ་གཞུང་
འགོ་ལ་གཞོན་འཛོམས་མ་བྱེད་སྒྲུབ་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རང་ལུགས་ལ་འདིའི་
མཛད་པ་པོ་སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་ཏུ་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། གཞུང་འདིར་ཉན་ཐོས་
གྱི་སྒྲུལ་བྱ་ཆེན་པོའི་རྣམ་ཉོག་བརྒྱད་ཉི་མི་རྣམ་འགོ་ལ་ཏུ་ཁ་འཕངས་པ་བཞུགས་ཏུ་དེར་
ཡོད་ཅིང་། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱི་མཛད་པའི་གཞུང་ཏུ་བཅུན་པ་རྣམ་གྲོལ་སྡེས་
གཞུང་ཁ་འཕངས་མཛད་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་དང་། དབྱིག་གཉེན་གྱི་གཞུང་ཏུ་གཞན་
དབང་དང་ཡོངས་བྱུང་གཉིས་བདེན་བྱུང་ཏུ་བསྐྱབས། གཞུང་འདིས་དེ་གཉིས་བདེན་
པར་བྱུང་བ་རིགས་པས་དབྱུང་བཅོད་ཏུ་བཀག་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་སློབ་དཔོན་དབྱིག་
གཉེན་གྱིས་ཡུམ་གྱི་མདོ་ཡི་དགོངས་དོན་དགོངས་འགོ་ལ་བཞུགས་ཏུ་དགོས་པར་རྣམ་
བཤད་རིགས་པ་ལས་བཤད་པ་དང་། བཤད་ཚུལ་ཆེས་མི་མཐུན་པས་དབྱིག་གཉེན་
མ་ཡིན་པར་བྱུང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལེགས་བཤད་གསེར་བྱིང་༣༥༣ ༽ལས། གཞོན་

འཛོམས་འདི་ལས་ནི་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱན་བརྟགས་སུ་བཤད་ནས་དེ་ཐམས་ཅད་
 རང་སྟོང་དུ་གསུངས་ཤིང་སྐྱེ་མེད་འགག་མེད་རྣམས་ཀྱང་སྐྱ་རི་བཞིན་པར་མཛད་ནས་
 སྐྱེ་འགག་སེལ་བའི་རིགས་པ་རིགས་ཆོགས་བཞིན་འཆད་པས་སེམས་ཙམ་མིན་ལ།
 བྱད་པར་དུ་མདོ་འདི་རྟོག་པ་བཟུའི་གཉེན་པོར་མི་འཆད་ཅིང་མདོ་རྒྱན་འགྲེལ་པར་བཤད་
 པ་དང་ཡང་བཤད་ཚུལ་མི་མ་ཐུན་པས་འདིས་ཀྱང་དབྱིག་གཉེན་གྱི་ཡིན་པ་ལ་ཐེ་ཆོམ་
 ཟེའོ། ། ཞེས་གསུངས་པ་དང་། སྤང་ངེས་ལེགས་བཤད་སྟོང་པོ་༡༩༽ལས། འདི་ལས་
 ཉན་ཐོས་གྱི་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་རྣམ་རྟོག་བརྒྱད་རྣམ་འགྲེལ་དུ་ཁ་འཕངས་པ་བཞིན་དུ་ཉི་
 བྱི་རྣམ་འགྲེལ་ན་ཡོད་ཅིང་། གཞན་དབང་དང་ཡོངས་བྱུང་གཉིས་ཀ་ཡིན་ལུགས་དབྱེད་
 པའི་རིགས་པས་དབྱེད་བཟོད་བཀག་པའི་ཕྱིར་དང་། དབྱིག་གཉེན་གྱིས་ཡུམ་གྱི་མདོ་
 ཡི་དགོངས་པའི་དོན་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་བཤད་པ་བཞིན་དུ་བྱེད་དགོས་པར་རྣམ་བཤད་
 རིགས་པ་ལས་བཤད་པ་དང་། བཤད་ཚུལ་ཆེས་ཤིན་ཏུ་མི་མ་ཐུན་པའི་ཕྱིར་དབྱིག་
 གཉེན་གྱིས་མཛད་པ་མིན་ལ། སྟོན་གྱི་ཡི་གེ་རྣམས་ལས་དྲིལ་སེལ་ནས་མཛད་
 པར་གྲགས་པ་ལྟར་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། སྤྱི་ཚུལ་གསེར་མེད་
 ༣༩༣ ལས། ཡུམ་གསུམ་གཞོན་འཛོམས་སུ་མ་བགྱངས་པར་ཕྱོགས་བཟུའི་འགྲེལ་
 གྱི་སྐབས་སུ་མདོ་ལས་སེམས་དཔའ་བཟུ་ཡོད་པར་གསུངས་པ་ལ་ཕྱོགས་བཟུ་པོ་རེ་
 རེ་དང་བཟུ་བསྟོམས་པ་ལ་གཅིག་ཏུ་བྱས་ནས་བགྱངས་སོ། ། འབུམ་གྱི་གཞོན་འཛོམས་
 ལས་བཟུ་པོ་བསྟོམས་པ་མདོ་ན་མེད་པས་དེ་མ་བགྱངས་པར་མདོ་ན་ཡོད་པའི་དགོ་
 བཟུའི་ལམ་མི་གཏོང་བ་བགྱངས་ཏེ་འདི་ཤིན་ཏུ་ལེགས་ཏེ་མདོ་གསུམ་གྱི་འགྲེལ་པས་
 སོ། ། དེ་ན་གཞོན་འཛོམས་ཆེ་བས་ཡོད་པ་བཞག་ནས་མེད་པ་བཙལ་བ་འདིས་ཀྱང་
 དབྱིག་གཉེན་གྱི་ཡིན་པ་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟེའོ། ། ཞེས་གསུངས་ཀྱང་། ཕྱི་ཚུལ་སྤང་ངེས་ལེགས་
 བཤད་སྟོང་པོ་༢༩༽ལས་འདི་ལས་ཉན་ཐོས་གྱི་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་རྣམ་རྟོག་བརྒྱད་རྣམ་

འགྲེལ་དུ་ཁ་འཕངས་པ་བཞིན་དུ་ཉི་མི་རྣམས་འགྲེལ་ན་ཡོད་ཅིང་། གཞན་དབང་དང་ཡོངས་
 གྲུབ་གཉིས་ཀ་ཡིན་ལུགས་དབྱེད་པའི་རིགས་པས་དབྱེད་བཟོད་བཀག་པའི་ཕྱིར་དང་།
 དབྱིག་གཉིན་གྱིས་ཡུམ་གྱི་མདོའི་དགོངས་པའི་དོན་དགོངས་འགྲེལ་གྱིས་བཤད་པ་
 བཞིན་དུ་བྱེད་དགོས་པར་རྣམས་བཤད་རིགས་པ་ལས་བཤད་པ་དང་བཤད་ཚུལ་ཆེས་
 ཤིན་ཏུ་མི་མཐུན་པའི་ཕྱིར་དབྱིག་གཉིན་གྱིས་མཛད་པ་མིན་ལ། སྟོན་གྱི་ཡི་གེ་རྙིང་པ་
 རྣམས་ལས་དྲིལ་སེ་ནས་མཛད་པར་གྲགས་པ་ལྟར་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་དབྱིག་གཉིན་གྱིས་
 མཛད་པ་མ་ཡིན་པར་གསལ་བ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན། དྲིལ་སེ་ཞེས་པ་གང་འདུག་
 ལྟམ་ན། འདིའི་དྲིལ་སེ་ནི་ཁ་ཆེ་མཆེ་བའི་སྤེའི་མིང་གཞན་ཏེ། གསེར་སྤེང་ཡོད་ལས།
 དེ་ལྟར་གཞོད་འཛོམས་འདི་སྟོན་གྱི་ཡི་གེ་རྙིང་པ་རྣམས་ལས་ཁ་ཆེ་མཆེ་བའི་སྤེས་མཛད་
 པར་གྲགས་ལ། ཞེས་དང་། སྐབས་དང་པོའི་སྤྱི་དོན་རོལ་མཆོ་༡༡ གྲུབ་ལས། འདི་ལ་ཡུམ་
 གསུམ་གྱི་གཞུང་འགྲེལ་གཞོད་འཛོམས་ཞེས་པ་ཡེ་ཤེས་སྤེས་བསྐྱར་བ་ཞིག་དང་།
 འབྲུམ་རྒྱུད་པའི་གཞུང་འགྲེལ་གཞོད་འཛོམས་ཞེས་པ་འགྱུར་བྱང་མེད་པ་ཞིག་ཡོད་པའི་
 ཕྱི་མ་རྒྱལ་པོ་ཁྱི་སྤོང་ལྷེ་བཙན་གྱིས་མཛད་པ་ཡིན་ཏེ། འཕང་ཐང་གི་དཀར་ཆག་ཏུ།
 བཙན་པོ་ཁྱི་སྤོང་ལྷེ་བཙན་གྱིས་མཛད་པའི་འཕགས་པ་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་
 འབྲུམ་གྱི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེ་ལ་མི་མཐུན་པ་མང་དུ་
 འབྱུང་ཡང་། སྤེ་མ་རྣམས་ལ་ཁ་ཆེ་མཆེ་བའི་སྤེས་མཛད་པར་གྲགས་པ་ལྟར་ཡིན་ནམ་
 ལྟམ་སྟེ་དབྱེད་པར་བྱའོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་འགའ་ཞིག་གིས། འབྲུམ་རྒྱུད་
 པའི་གཞུང་འགྲེལ་གཞོད་འཛོམས་ཞེས་པ་འདི་སྟོན་དཔོན་དྲིལ་སེ་ནས་མཛད་ཅེས་
 འདོད་པ་ཡོད་དེ། བཟུན་འགྱུར་དཀར་ཆག་ལས། སྟོན་དཔོན་དྲིལ་སེ་ནས་མཛད་པར་
 གྲགས་པའི་འབྲུམ་གྱི་རྗེ་ཀླ་ལེ་འུ་ལྷ་བཙུ་གཉིས་པའི་འཕྲོ་ལ་ལུས་པ་བཞུགས། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ནི་མི་འཐང་དེ། འདིའི་མཛད་པ་པོ་རྒྱལ་པོ་ཁྱི་སྤོང་ལྷེ་བཙན་ཡིན་

པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལེགས་བཤད་གསེར་མེད་ཀྱི་ལས། ཕྱི་མ་འདི་འཕང་ཐང་གི་དཀར་
ཆག་ཏུ་བཅན་པོ་ཁྱི་སྒོང་ལྟེ་བཅན་གྱིས་མཛད་པ་འཕགས་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་
ཕྱིན་པ་འབྱམ་གྱི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ཞེས་འབྱུང་བས་རྒྱལ་པོས་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རང་ལུགས་ལ། ཡུམ་གསུམ་གཞོན་འཛོམས་སྟོབ་དཔོན་
དབྱིན་གཉེན་གྱིས་མཛད་པར་བཞེད་པ་དག་ལ་མཛད་པ་མ་ཡིན་པའི་སྐབ་བྱེད་ལྟ་ཡོད་
དེ། དང་པོ་ནི། གཞོན་འཛོམས་སུ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་རྣམས་བཅུན་པའི་ཉི་ཁྱི་
རྣམ་འགྲེལ་ལ་ཁ་འཕངས་པ་མཛད་པ་གང་ཞིག་བཅུན་པ་གྲོལ་སྟེ་དབྱིག་གཉེན་གྱི་རྗེས་
སུ་བྱོན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གསེར་མེད་ཀྱི་ལས། མཁས་པ་གཞན་དག་འདིར་ཉན་ཐོས་ཀྱི་
སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་རྣམ་རྟོག་བརྒྱད་རྣམ་འགྲེལ་དུ་ཁ་འཕངས་ལ་དེ་བཅུན་པའི་རྣམ་འགྲེལ་
ན་ཡོད་པས་དབྱིག་གཉེན་གྱི་མ་ཡིན་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཞེས་དང་།

སྟེ་དགོ་བསྟན་འཇུག་ཤེར་ཕྱིན་། སྟེ་ཡུམ་གསུམ་གཞོན་འཛོམས་ལས་ཀྱི་ལས། སྐྱེས་
བུ་ཆེན་པོའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་བརྒྱད་ཅེས་བྱ་ལ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་རྣམས་ནི་
རི་སྐད་དུ་རྣམ་འགྲེལ་ལས་བཤད་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་རྣམ་རྟོག་བརྒྱད་
གསུངས་ནས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྣམ་རྟོག་བརྒྱད་ཁ་འཕངས་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ནི། ཀུན་བཏགས་བདེན་མེད་དང་ངོ་མོ་ཉིད་གཞན་གཉིས་བདེན་བྱུང་ཏུ་སྟོབ་
དཔོན་དབྱིན་གཉེན་གྱིས་དམ་བཅའ་ཡིན་པ་ལ་གཞོན་འཛོམས་སུ་གཞན་དབང་ཡོངས་
བྱུང་གཉིས་ཀ་ཡིན་ལུགས་དཔྱོད་པའི་རིགས་པས་དབྱུང་བཅོད་ཡིན་པ་བཀག་པའི་
ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཡང་ལེགས་བཤད་སྟོང་པོ་༥༠ ་ལས། གཞན་དབང་དང་ཡོངས་
བྱུང་གཉིས་ཀ་ཡིན་ལུགས་དཔྱོད་པའི་རིགས་པས་དབྱུང་བཅོད་བཀག་པའི་ཕྱིར་དང་།
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། གཞོན་འཛོམས་སུ་སྐབ་པ་ལ་གདམས་པའི་
མདོའི་སྐབས་སུ་རྣམ་གཡང་རྟོག་པ་བཅུད་གཉེན་པོ་མི་འཆད་ལ། དབྱིན་གཉེན་གྱིས་

ཡུམ་གྱི་མདོའི་བཤད་པའི་སྐབས་སུ་དེ་ལྟར་བཤད་པ་དང་། ཡང་ན་མ་བཤད་རིག་པ་
 ལས་ཤེར་མདོའི་དོན་དགོངས་འགྲེལ་གྱིས་བཤད་པ་བཞིན་དུ་བྱེད་དགོས་པར་གསུངས་
 པ་ནམས་དང་མི་མཐུན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལེགས་བཤད་གསེར་བློང་༢༡༡ ་ེལས། བརྒྱད་
 ལྟོང་དོན་བསྟུས། དག་ལྟན་ནམས་སུ་ནམ་གཡང་གི་རྟོག་པ་བཅུའི་གཉེན་པོར་བཟུལ་
 ཞིང་། བྱད་པར་དུ་མདོ་འདི་རྟོག་པ་བཅུའི་གཉེན་པོར་མི་འཆད་ཅིང་མདོ་རྒྱན་འགྲེལ་
 པར་བཤད་པ་དང་ཡང་བཤད་ཚུལ་མི་མཐུན་པས་འདིས་ཀྱང་དབྱིག་གཉེན་གྱི་ཡིན་པ་
 ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟེའོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཞི་བ་ནི། སྐབས་བཞི་པའི་སྦྱར་བའི་ཡོན་
 ཏན་དུག་པའི་བཤད་བྱ་ཅ་བའི་མདོའི་འགྲེལ་པའི་སྐབས་སུ་ལྟ་བུར་ཐ་མའི་བསྟན་པའི་
 གནས་ཆད་ལ་ཞི་བ་འཆོའི་འདོད་པ་བཀོད་ནས་དེ་ལ་རྒྱར་བ་མཛད་པའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་
 མཛད་པ་པོ་དབྱིག་གཉེན་མ་ཡིན་ཏེ། ཞི་བ་འཆོ་དབྱིག་གཉེན་གྱི་དུས་ཕྱིས་འབྱུང་བའི་
 ཕྱིར་ཏེ། དེ་དུས་ཞི་བ་འཆོ་བསྟན་བཅས་རྩོམ་པའི་ཆོད་ལ་མ་སྟེབས་པའི་ཕྱིར། དེར་
 ཐལ། གསེར་བློང་༡༠༩༩ ་ེལས། དེ་ན་ལྟ་བུར་ཐ་མ་ནི་དེ་བཅུ་ཡོད་པའི་ཐ་མ་ལ་མི་
 ཟེར་གྱི་འགྲིབ་པའི་དུས་ཅམ་ལའོ། ། ཞེས་འདོད་ལ། དེ་ཡང་ཞི་བ་འཆོའི་བཞེད་པ་སྟེ།
 གཞོད་འཛོམས་ཆེ་བར། དེ་དེ་ལྟར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་བསྟན་པ་གནས་པའི་དུས་
 ལོ་ཉིས་སྟོང་ལྟ་བུར་འབྱུར་ཏེ་ཁྱེ་ཀ་འདི་དང་འགལ་བར་སྒྲུང་བ་ཤན་ཏ་རྟེན་ཏའི་བསམ་
 པ་ནི་དག་བཅོམ་པའི་ལེའུ་ནས་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་ལེའུའི་བར་ལ་དམ་པའི་ཆོས་གནས་
 སོ་ཞེས་བྱ་བར་བསམས་པ་ཡིན་ཏེ། འཆད་པའི་ལུགས་ལ་ལ་ཇི་སྐད་ལ་ལ་ཇི་སྐད་དུ་
 འཆད་དེ། སྦྱིར་ལོ་ལྟ་སྟོང་མཐུན་ལོ་ཞེས་རང་ལུགས་དང་གཞན་ལུགས་གཉིས་བྱས་
 སོ། ། འདིའི་རང་ལུགས་དང་མན་ངག་རྗེས་འབྲང་མཐུན་ལ། འཁྱེ་བས་ཀྱང་ལོ་ལྟ་སྟོང་
 གནས་པར་བཤད་དོ། ། གཞོད་འཛོམས་རྒྱང་བར་ལྟ་བུར་གསུམ་པ་ལ་ཕྱིར་འོང་རྒྱན་
 ལུགས་གཉིས་ཀ་འཛིན་ལ་མིང་འདོགས་ཀྱང་དང་པོ་གསུམ་ལ་འབྲས་བུ་གཅིག་དང་

གཉིས་ཐོབ་པ་མང་བས་ཆོས་རྟོགས་ཤིང་འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་མང་པའི་ཆོགས་དང་། དེ་
ནས་གསུམ་ལ་ལྷག་མཐོང་གས་ཆེ་ཞིང་ཤེས་རབ་སྒོམ་པ་དང་ཞི་གནས་གས་ཆེ་ཞིང་
ཉིང་རེ་འཛིན་སྒོམ་པ་དང་ཚུལ་བྱིས་ས་དང་ལྷན་པ་མང་བས་སྦྱབ་པ་དང་ལྷན་པའི་དུས་
ཆོགས་དང་། དེ་ནས་གསུམ་ལ་སྡེ་སྡོད་གསུམ་དར་བར་འགྱུར་ཏེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་
པའི་ཞལ་ནས་གསུངས་པའི་སྡེ་སྡོད་གསུམ་ལ་བརྟེན་ཞིང་ལུང་ལ་སྦྱོད་པ་མང་བས་ལུང་
གི་ཆོགས་དང་། ཐ་མ་ལ་སྡེ་སྡོད་གསུམ་ཡང་བཅན་བར་མི་བྱེད་ཆོས་སྦྱོད་པ་ནམས་
ཀྱང་གཞུང་ནས་འབྱུང་བ་བཞིན་དུ་ལེགས་པར་ཉམས་འོག་ཏུ་མ་ཚུད་པར་མཆན་མ་
ཅམ་ཞིག་སྦྱོད་པ་མང་བས་མཆན་མ་ཅམ་གྱི་ཆོགས་སོ་ཞེས་འཆད་དོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་བྱིར། ལྷ་པ་ནི། དག་འདུན་ཉི་ལྱའི་སྐབས་སུ་རྒྱལ་སྤྱི་ཞེ་བརྒྱད་ཀྱི་ཞེ་གཉིས་པའི་
ཐད་དུ་མདོ་ན་ཡོད་པའི་དག་བཅུའི་ལས་ལམ་མི་གཏོང་བའི་སེམས་དཔལ་མ་བགྱང་
བར་མདོ་ན་མེད་པའི་ཕྱོགས་བཅུ་གྲུ་མེད་པའི་སེམས་དཔལ་གཅིག་ཏུ་བགྱངས་པས་ཡོད་
པ་བཞག་ནས་མེད་པ་བཅུ་ལ་བའདིས་ཀྱང་དབྱིག་གཉིན་ཡིན་པ་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟེ་བའི་བྱིར་
ཏེ། གསེར་མེད་ ༣༦༣ ་ལས། དུམ་གསུམ་གཞོད་འཛོམས་སུ་མ་བགྱངས་པར་ཕྱོགས་
བཅུའི་འགྲོས་ཀྱི་སྐབས་སུ་མདོ་ལས་སེམས་དཔལ་བཅུ་ཡོད་པར་གསུངས་པ་ལ་ཕྱོགས་
བཅུ་པོ་རེ་རེ་དང་བཅུ་བཅུ་མས་པ་ལ་གཅིག་ཏུ་བྱས་ནས་བགྱངས་སོ། །འབུམ་གྱི་གཞོད་
འཛོམས་ལས་བཅུ་པོ་བཅུ་མས་པ་མདོ་ན་མེད་པས་དེ་མ་བགྱངས་པར་མདོ་ན་ཡོད་པའི་
དག་བཅུའི་ལས་མི་གཏོང་བ་བགྱངས་ཏེ་འདི་ཤིན་ཏུ་ལེགས་ཏེ་མདོ་གསུམ་ག་འགྲིག་
པས་སོ། །དེ་ན་གཞོད་འཛོམས་ཆེ་བས་ཡོད་པ་བཞག་ནས་མེད་པ་བཅུ་ལ་བའདིས་ཀྱང་
དབྱིག་གཉིན་གྱི་ཡིན་པ་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟེ་འོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། རང་གི་ལུགས་ལ།
གཞོད་འཛོམས་གཉིས་ནི་དུམ་གསུམ་གཞུང་འགྲོལ་གཞོད་འཛོམས་དང་། འབུམ་རྒྱང་
པའི་གཞུང་འགྲོལ་གཞོད་འཛོམས་ཞེས་པ་འདི་གཉིས་ཡིན་ལ། ལྷ་མའི་མཛད་པ་པོ་ནི་

དྲི་ལྟ་སེ་སྟེ་ཁ་ཆེ་མ་ཆེ་བའི་སྟེ་ཡིན་ཅིང་། ཕྱི་མའི་མཛད་པ་པོ་ནི་རྒྱལ་པོ་ཁྱི་སོང་ལྟེ་བཙན་
 ཡིན་ནོ། །སྤྱི་མ་ནི་འབྲུམ། ཉི་ཁྱི་ལྟེ་སྟེ་བ། ཁྱི་བརྒྱད་སྟེ་བ་སྟེ་ཡུམ་གསུམ་གྱི་གཞུང་
 འགེལ་ཡིན་ལ། ཕྱི་མ་ནི་འབྲུམ་རྒྱུད་པའི་གཞུང་འགེལ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། བྱ་སྟོན་
 སོགས་མཁས་པ་འགའ་ཞིག་གིས་འདིས་ལྟ་བ་སེམས་ཙམ་དུ་བཀའ་ཞེས་བའང་མི་
 འཐད་དེ། དེ་ལྟ་ན་དེས་སྟོང་ཉིད་བདེན་གྲུབ་སོགས་སུ་བཤད་དགོས་པ་ལས་སྟོང་ཉིད་
 བཅུ་དྲུག་བཤད་པའི་སྐབས་སུ་སྟོང་ཉིད་བདེན་པར་མ་གྲུབ་པ། ལྷན་འདས་བདེན་པར་
 མ་གྲུབ་པ། འདུས་མ་བྱས་ལ་བདེན་གྲུབ་མེད་པ་སོགས་གསུངས་པའི་བྱིད། དེར་ཐལ།
 ཡུམ་གསུམ་གཞོན་འཛེམས་སྟེ་དགོ་བསྟན་འགྱུར་ཤེར་བྱིན་པ་-བ-༡༥༡ ་ལས། གཟུགས་
 ལ་སོགས་པའི་ཆོས་རྣམས་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཀུན་བརྟགས་པའི་མཆན་ཉིད་དུ་ནི་
 ཡོད་པ་མ་ཡིན་གྱི། བཟོད་དུ་མེད་པའི་མཆན་ཉིད་དོན་དམ་པ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་
 དུ་ནི་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་བྱིར་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་ཐམས་ཅད་ཆད་པར་ལྟ་བའི་རྒྱུ་ལས་
 ལྷན་བའི་འཇིགས་པར་མི་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆིག་གོ། །རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་
 པ་ཉིད་སྟོང་པས། སྟོང་པ་ཉིད་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་དང་འགལ་བར་མི་བྱེད་པའི་བྱིར་ཏེ་ཞེས་
 བྱ་བ་ནི་གལ་ཏེ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱང་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་པ་མ་ཡིན་ན། དེ་
 ལྟ་ན་ནི་མི་སྟོང་པའི་ཆོས་ཤིག་ཡོད་པར་གྱུར་པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་ངོ་ཞེས་བྱ་བ་
 དང་། སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་འདི་འགལ་བའི་བྱིར་སྟོང་པ་ཉིད་འགལ་བར་འགྱུར་བ་
 ཞིག་ན་འདི་ལྟར་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱང་སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བའི་ཆོས་གཞན་དུ་གྱུར་པ་གང་
 ཡང་མེད་པས་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་པར་ཁས་ལེན་ཏེ། དེ་བས་ན་ཆོས་
 ཐམས་ཅད་སྟོང་ངོ་ཞེས་བྱ་བ་འབྲུབ་པའི་བྱིར་སྟོང་པ་ཉིད་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་
 དང་འགལ་བར་མི་བྱེད་ངོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆིག་གོ། །འདི་ལྟར་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་པ་
 ཉིད་སྟོང་གི། སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་རྟོགས་པར་མི་བྱེད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་

ལ་སྟོང་པ་ཉིད་གཉིས་པ་མེད་དེ། དེ་བས་ན་སྟོང་པ་ཉིད་གཉིས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་སྟོང་པ་
ཉིད་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་རྟོགས་པར་མི་བྱེད་དོ་ཞེས་བྱ་བར་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ཉིད་
ཀྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་རྟོགས་པའོ། །འཁོར་གསུམ་ཡོངས་སུ་དག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ལུས་དང་།
རག་དང་། ཡིད་ཀྱི་འཁོར་གསུམ་ཡོངས་སུ་དག་པའོ། ཞེས་དང་། ཡང་སྤྱད་ན་ལས་
འདས་པ་ཡང་སྤྱད་ན་ལས་འདས་པས་སྟོང་ཞེས་བྱ་བ་ནི། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་དོན་དམ་
དང་སྟོང་ཉིད་བདེན་པར་མ་གྲུབ་པ་དང་། ཡང་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཚུལ་གྱིས་ཀྱང་འདི་དག་དོན་
དམ་པར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ན། སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཚུལ་ལ་ལྟ་སྟོས་ཀྱང་ཅི་དགོས་ཏེ། ཞེས་
འདུས་མ་བྱས་བདེན་གྲུབ་མེད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་ཡང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
ཆོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་གསེར་ཐེང་༤༠༣ ་ལས། །གལ་ཏེ་གསུམ་ཀྱི་གནོད་འཛོམས་
སུ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་མིག་ལ་སོགས་པ་རྣམ་བཏགས་དང་ཀུན་བཏགས་ཀྱི་མིག་ལ་སོགས་
པས་སྟོང་པར་གསུངས་པའི་སྟོང་ཉིད་དང་ཕྱོགས་འདི་རྗེས་སུ་མ་ཐུན་ཞེ་ན། སྟོང་པ་ཉིད་
ཀྱི་ཚུལ་འདི་འཕགས་ཡུལ་གྱི་མཁས་པ་ཞིག་གིས་བཀའ་བར་འདོད་ན་གནོད་འཛོམས་
འདི་དང་མ་ཐུན་པར་འདོད་དགོས་ཏེ། འདི་དང་འདིའི་རྗེས་སུ་མ་ཐུན་པ་འབྱམ་གྱི་གནོད་
འཛོམས་དང་མན་ངག་རྗེས་འབྲང་གསུམ་དུ་ཆོས་ཉིད་སྟོང་གཞིར་བྱས་ནས་ཀུན་བཏགས་
གཞན་དབང་གཉིས་ཀྱིས་སྟོང་པར་གསུངས་ཀྱི་གཞན་དབྱ་སེམས་ཀྱི་བརྗེ་ཏེ་ཆེན་པོ་
སུས་ཀྱང་དེ་ལྟར་མ་བཤད་པས་སོ། །དེ་ལྟར་ཕྱོགས་འདི་དང་གནོད་འཛོམས་གཉིས་
ཡོངས་གྲུབ་སྟོང་གཞི་དང་མཚན་ཉིད་གཞན་གཉིས་གང་གིས་སྟོང་པའི་ཆོས་སུ་བྱེད་
པ་མིང་ཅུ་མ་ཐུན་ཀྱང་དོན་གཏན་ནས་མི་མ་ཐུན་ཏེ་དེ་ཡང་གསུམ་ཀྱི་གནོད་འཛོམས་
སུ། སྟོང་པ་ཉིད་གསུམ་རྣམ་པར་བཞག་ནས་འདི་སྟུང་སེམས་ཏེ་ཅི་སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་
བྱ་བ་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཡོད་དམ་འོན་ཏེ་མེད། གལ་ཏེ་སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་ཞིག་ཡོད་
ན་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་ཡོད་པས་སྟོང་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱང་ཡོད་པར་འགྱུར་ཏེ། མི་མ་ཐུན་

བའི་སྤྱོད་པ་མེད་པར་གཉེན་པོ་ཡོད་པར་མི་འཐད་པའི་བྱིར་རོ། །སྟོང་པ་མ་ཡིན་པ་ཡོད་
 ན་ཡང་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་དེ་སྟུང་དུ་བསམས་ནས་
 ཡང་འདི་ལྟར་གཏན་ལ་འབེབས་ཏེ་སྟོང་པ་ཞེས་བྱ་བ་གཞན་འགའ་ཞིག་ཡོད་པར་གྱུར་
 ན་ནི་དེ་ལྟ་ན་མི་སྟོང་པའི་ཆོས་ཀྱང་ཡོད་པར་འགྱུར་ན་ནང་སྟོང་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཆོས་
 གཞན་དུ་གྱུར་བ་ནི་གང་ཡང་མེད་དེ། ཞེས་འབྱུང་ཞིང་། དེའི་དབུས་འགའ་ཞིག་གིས་
 སྤྱི་ཐའི་གྲོང་ཁྱེར་མཐོང་བ་ན་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་སྒོ་སྒྲེ་ལ། དེ་ནས་ལེགས་པར་བརྟགས་པ་ན་
 གྲོང་ཁྱེར་སྟོང་པའི་སྒོ་སྒྲེ་ས་ཏེ་དེ་ཙམ་གྱིས་གྲོང་ཁྱེར་སྟོང་པ་ཞེས་པའི་ཆོས་གཞན་མེད་
 བ་དང་འབྲ་བར་གཟུགས་སོགས་ལ་ཆོས་གྱི་སྒོ་སྒྲེ་ས་བ་ན་ལེགས་པར་བརྟགས་ནས་
 དུལ་དེ་དག་མ་རྟོག་པས་ཆོས་གྱི་སྒོ་མེད་པར་སྟོང་པའི་སྒོ་སྒྲེ་ས་ཏེ་ཙམ་གྱིས་སྟོང་པ་
 ཞེས་བྱ་བའི་ཆོས་གཞན་དུ་གྱུར་བ་ཡོད་པར་མི་རུང་ངོ་ཞེས་བཤད་ནས་ཡང་དེ་ཉིད་
 ལས། སྟོང་པ་ཉིད་མེད་པས་མི་སྟོང་པ་ཡང་མེད་དོ། །མི་སྟོང་པ་མེད་པས་སྟོང་པ་ཉིད་
 ཀྱང་མེད་དོ་ཞེས་འདིར་དེ་སྐད་བྱར་ནི་མི་རུང་ངོ་། །སྟོང་པ་ཉིད་མེད་དེ་ཞེས་ཀྱང་བརྗོད་
 བར་མི་བྱ་སྟེ་འདི་ལྟར་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་པའི་བྱིར་རོ། །སྟོང་པ་ཉིད་ཡོད་ཅེས་ཀྱང་
 བརྗོད་པར་མི་བྱ་སྟེ་འདི་ལྟར་རྣམ་པར་བརྟགས་ན་སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བའི་ཆོས་གཞན་
 དུ་གྱུར་བ་གང་ཡང་མེད་པའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་བ་དང་། གལ་ཏེ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱང་སྟོང་པ་
 ཉིད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་པ་མ་ཡིན་ན་དེ་ལྟ་ན་ནི་མི་སྟོང་པའི་ཆོས་ཤིག་ཡོད་པར་
 གྱུར་པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་ངོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་འདི་འགལ་
 བའི་བྱིར་སྟོང་པ་ཉིད་དང་འགལ་བར་འགྱུར་བ་ཞིག་ན། འདི་ལྟར་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱང་སྟོང་
 པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བའི་ཆོས་གཞན་དུ་གྱུར་བ་གང་ཡང་མེད་པས། སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་མཆན་
 ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་པར་ཁས་ལེན་ཏེ། ཞེས་དང་། དོན་དམ་པ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཡང་།
 བྱ་ངན་འདས་པ་ཡང་བྱ་ངན་ལས་འདས་པས་སྟོང་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དོན་དམ་པའི་བྱ་ངན་

ལས་འདས་པ་ནི་ཀུན་བཏགས་པའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་ངོ་། །མྱ་
ངན་ལས་འདས་པ་ཐེར་བྱུག་ཏུ་གནས་པ་ཞེས་མི་བྱའམ་ཞེ་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་པ་
ཏོག་པ་དང་བཅས་པ་ཁ་ཅིག་གིས་ཚུལ་ནི་དེ་ལྟ་ཡིན་ཀྱི་དོན་དམ་པར་ནི་མྱ་ངན་ལས་
འདས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཆོས་གང་ཡང་མེད་དོ། །ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་སྐབས་དུ་མར་
དོན་དམ་དང་སྟོང་ཉིད་རང་གི་ངོ་བོས་སྟོང་པར་དུ་མ་ཞིག་གསུངས་པ་དང་། དོན་དམ་
དང་སྟོང་ཉིད་ངོ་བོས་མི་སྟོང་པར་གཤེས་ལ་ཐེར་བྱུག་གི་ཏྲག་པར་འདོད་པ་གཉིས་ག་
ལ་མཚུངས། འདི་ལས་ཆོས་ཉིད་ཀུན་བཏགས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་གཉིས་མེད་
པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་མེད་པ་མ་ཡིན་ཞེས་པ་ནི་མཐའ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་
དེ་བཀག་ན་དགག་པ་གཉིས་ཀྱིས་རྣལ་མ་སྟོན་པས་མཐའ་དོན་ལ་འབྱུབ་པར་འབྱུར་དུ་
དོགས་ནས་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་དེ་ཡིན་པ་ལ་བསམས་ནས་དེ་སྐད་གསུངས་
ཀྱི། དོན་ལ་ཐེར་བྱུག་གི་ཏྲག་པ་བྱུབ་པར་འདོད་ནས་མིན་ཏེ། འདུས་མ་བྱས་སྟོང་ཉིད་
ཀྱི་སྐབས་སུ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཚུལ་གྱིས་ཀྱང་འདི་དག་དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ན་སྟོང་
པ་ཉིད་ཀྱི་ཚུལ་ལ་ལྟ་སྟོས་ཀྱང་ཅི་དགོས་ཏེ། ཞེས་འདུས་མ་བྱས་དོན་དམ་པ་མ་བྱུབ་
པར་གསུངས་སོ། །སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་སྐབས་སུ་མན་ངག་རྗེས་འབྱུང་དུ་ཡང་འདི་ལྟར་བཤད་
ལ། འབུམ་ཀྱི་གཞོད་འཛོམས་སུ་ཡང་། གཟུགས་ཀྱི་རང་བཞིན་དོན་དམ་པར་མ་བྱུབ་
པ་ཉིད་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བའི་སྟོན་དང་བཅུད་ལྟར་གཅིག་གིས་གཅིག་སྟོང་པ་ལྟ་
བྱུལ་མི་བྱའོ་ཞེས་འབྱུང་བས་གང་དང་ཡང་མི་མཐུན་ལ། འདི་དག་ལས་གཞན་པའི་
ཤེད་ཏེ་ཆེན་པོ་སུ་ཡང་མི་བཞེད་པས་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མཆིལ་མའི་ཐལ་བ་བཞེན་
དུ་དོར་བར་རིགས་སོ། ། །ཞེས་དོན་དམ་དང་སྟོང་ཉིད་རང་གི་ངོ་བོས་སྟོང་པ་དང་འདུས་
མ་བྱས་དོན་ལ་མ་བྱུབ་པར་གསུངས་པ་སོགས་གཞོད་འཛོམས་ཁུངས་སུ་བྲངས་ནས་
རྒྱས་པར་གསལ་བར་གསུངས་སོ། །དེས་ན། རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་ཡུམ་གསུམ་

གཞོད་འཛེམས་དེ་སེམས་ཅམ་པའི་ལུགས་མིན་པར་དབུ་མའི་ལྟ་བ་འཆད་པར་མ་ཟད་
 ཞི་བ་འབྱུང་གནས་གཉིས་ལྟ་བའི་འགངས་མ་ཐུན་པར་གསུངས་ཏེ། གསེར་བྱེད་༣༤༩༽
 ལས། གཞོད་འཛེམས་འདི་ལས་ནི་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་ཀུན་བཏགས་སུ་བཤད་ནས་
 དེ་ཐམས་ཅད་རང་སྟོང་དུ་གསུངས་ཤིང་སྐྱེ་མེད་འགག་མེད་རྣམས་ཀྱང་སྐྱེ་ངི་བཞིན་
 པར་མཛད་ནས་སྐྱེ་འགག་སེལ་བའི་རིགས་པ་རིགས་ཆོགས་བཞིན་འཆད་པས་སེམས་
 ཅམ་མིན་ལ། ཞེས་དང་། དུམ་གསུམ་གཞོད་འཛེམས་དང་། ཞི་བ་འབྱུང་གནས་གཉིས་
 གྱི་ལྟ་བའི་འགངས་མ་ཐུན་པར་སྤང་བས་དེའི་ཚུལ་དང་སྤྲ་མ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱ་མཆན་མདོ་
 ཅམ་ཡང་སྐྱབས་ངི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། ཡང་
 གསེར་བྱེད་༣༤༣༽ལས། དེའི་ཕྱིར་སེམས་ཅམ་པ་བཅེངས་གྲོལ་གྱི་གཞི་སེམས་འོད་
 གསལ་བདེན་པར་འདོད་པ་དང་། འདི་ལས་ཉོན་མོངས་དང་རྣམ་བྱང་གཉིས་ཀ་སྒྲོམ་
 བཏགས་པ་ཅམ་དུ་བཤད་པ་ཡང་གལ་མཚུངས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་དུམ་
 གསུམ་གཞོད་འཛེམས་ཀྱིས་སྐྱས་ཟིན་ལ་ཡོངས་བྱུང་སྟོང་གཞི་བྱས་ནས་དེ་ངོ་བོ་ཉིད་
 གཞན་གཉིས་སྟོང་པ་མདོའི་དོན་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནམ་སྟུམ་སྟེ། ལེགས་བཤད་སྟོང་པོ་
 ༤༡༽ལས། མཉམ་གཞག་གི་ངོ་ན་སྤྲ་མ་གཉིས་ཀྱིས་ཕྱི་མ་སྟོང་པ་མདོའི་དོན་དུ་འཆད་
 པ་ཡང་ལེགས་པར་མི་སྤང་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལ་དཔག་ན་ཁ་ཆེ་མཆེ་བའི་སྡེས་
 གཞན་སྟོང་ཁས་ལེན་དགོས་སྟུམ་མོད་གསེར་བྱེད་དང་མི་མ་ཐུན་ཏེ། ལེགས་བཤད་
 གསེར་བྱེད་༣༤༡༽ལས། དེ་ཡང་དངོས་པོ་གཅིག་ལ་ཉོན་མོངས་དང་རྣམ་བྱང་གཉིས་
 ཅིག་ཅར་འབྱུང་བར་མི་འཐད་དེ། གཅིག་ལ་ངོ་བོ་འགལ་བ་གཉིས་མི་འཐད་པས་སོ། །རྣམ་
 བྱང་ལ་ཡང་རིགས་པ་དེ་བཞིན་དུ་བསྐྱེའོ། །དེས་ན་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་དང་རྣམ་བྱང་
 དོན་དམ་པར་མེད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་དག་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་སོ་སྐྱེའི་གནས་
 སྐྱབས་ན་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཞེས་བཏགས་ལ་གྲོལ་བའི་གནས་སྐྱབས་ན་རྣམ་པར་

བྱང་བ་ཞེས་སྒྲོས་བཏགས་པ་ཅམ་མོ་ཞེས་གནོད་འཛོམས་ལས་བཤད་ལ། དེ་ཡང་དབྱ་
མའི་ཅ་བ་ལས། རང་བཞིན་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་ནི། ཉམ་ཡང་འཐད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
དང་། རེ་ཞིག་བཅིངས་པ་མི་གྲོལ་ཏེ། །མ་བཅིངས་པ་ཡང་གྲོལ་མི་འགྱུར། །བཅིངས་པ་
གྲོལ་བཞིན་ཡིན་འགྱུར་ན། །བཅིངས་དང་གྲོལ་བ་དུས་གཅིག་འགྱུར། །ཞེས་དང་། མཚན་
ཉིད་མེད་ལ་མཚན་ཉིད་ནི། །མི་འདུག་མཚན་ཉིད་བཅས་ལ་མིན། །ཞེས་གསུངས་པ་
དང་རིགས་པའི་གནད་གཅིག་ཏུ་སྒྲུང་རོ། །ཞེས་དང་། ཡང་ལེགས་བཤད་གསེར་མེད་
༡༩༡ ་ལས། དེས་ན། སྐྱེ་འགག་ནི་སྐྱོ་བཏགས་པ་ཅམ་ཡིན་གྱི་དོན་དམ་པར་མེད་དེ་
ཞེས་གནོད་འཛོམས་ལས་ལུང་སྔ་ཕྱི་འདི་རྣམས་བྱངས་ནས་སྐྱེ་འགག་འགོག་པའི་རིགས་
པ་རྣམས་བརྗོད་པ་ནི། སྐྱོབ་དཔོན་སངས་རྒྱལ་བསྐྱེད་པ་དང་དཔལ་ལྷན་ཟླ་བ་གྲགས་
པས་བཀོད་པའི་རིགས་པ་དང་བྱང་པར་མེད་པར་སྒྲུང་ཞིང་འདིས་སྐྱེ་འགག་མེད་པ་
དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་མཛད་པ་དང་། སེམས་ཅམ་པ་དངོས་པོ་སྐྱེ་འགག་མེད་པར་
བཤད་པ་ཀུན་བཏགས་པ་ལ་འདོད་ཅིང་གཞན་དབང་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ལ་གསུངས་པ་རང་
གི་ངོ་བོས་མི་སྐྱེ་བ་ཡིན་ལ་རྒྱུན་གཞན་ལས་སྐྱེ་འོ་ཞེས་པ་རྣམས་མཚུངས་པའི་སྐྱབས་
ག་ལ་ཡོད། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་ཁོང་དབྱ་མ་བ་ཡིན་ཀྱང་ཁོང་གིས་སེམས་
ཅམ་གྱི་འདོད་པ་འཆད་པའི་སྐྱབས་ཡིན་པས་སྐྱོན་མེད་དམ་སྟམ་ནའང་མི་འཐད་དེ།
གོང་གི་མཚན་ཉིད་གསུམ་གྱི་འཆད་པའི་སྐྱབས་སུ་སེམས་ཅམ་པའི་འདོད་པ་མིན་པར་
གསལ་བའི་ཕྱིར། སེམས་ཅམ་པས་གཞན་སྟོང་ཁས་ལེན་ནམ་མི་ལེན། སྤྱིར་གཞན་
སྟོང་གི་དོན་གང་ལ་འཛོག་དགོས། གལ་ཏེ་གཞན་སྟོང་ཁས་མི་ལེན་ན། རྒྱུད་སྒྲ་མ་ལས།
རྣམ་དབྱེ་བཅས་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན། །སྟོ་བྱར་དག་གིས་ཁམས་སྟོང་གི་རྣམ་དབྱེ་མེད་
པའི་མཚན་ཉིད་ཅན། །སྒྲ་མེད་ཆོས་ཀྱིས་སྟོང་མ་ཡིན། །ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་པར།
དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྟོང་པོ་ནི། རྣམ་པར་དབྱེ་བ་ཡོད་པ། བལ་ཤེས་པ། ཉོན་མོངས་

བའི་སྐྱབས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྟོང་བ་ཡིན་ལ། རྣམ་པར་དབྱེ་བ་མེད་པ། བྲལ་མི་ཞེས་
 བ་བསམ་ཀྱིས་མི་བྱབ་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་གསུང་ལྟུང་གི་བྱེ་མ་ལས་འདས་པས་
 ཉི་མི་སྟོང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། གསེར་བློང་༥༩༽ལས་ཀྱང་། །དེས་ན་ཀུན་
 བརྟགས་རང་གི་ངོ་བོ་འམ་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་ལ་གཞན་དབང་དང་ཡོངས་བྱུང་གི་
 བརྟགས་པས་སྟོང་གི་རང་གི་ངོ་བོས་ནམ་ཡང་སྟོང་བར་མི་འདོད། ཅེས་དང་། ཡང་དེ་
 ཉིད་ལས། མདོར་ན་འདིའི་ལུགས་ཀྱིས་སྤུང་མོང་མ་ཡིན་པའི་དགག་བྱ་ནི་ཆོས་བདག་
 ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཀུན་བརྟགས་འབའ་ཞིག་ལ་འདོད་ཅིང་མཆོན་ཉིད་གཞན་གཉིས་ཐོགས་
 མེད་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་གཞུང་ཚོད་མེད་གང་དུ་ཡང་རང་སྟོང་དུ་བསྐྱབས་བ་མེད་དོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། དེ་དང་མ་སྤུན་པར་སྟོང་སྤུན་༣༥༽ལས། གཞན་ཡང་གོང་དུ་
 བཤད་པ་ལྟར། མདོ་དགོངས་འགྲེལ་དང་། ཐོགས་མེད་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་གཞུང་དང་། མདོ་
 སྡེ་རྒྱན་དང་། དབུས་མཐའ་རྣམས་ཀྱིས། སྟོང་གཞི་གཞན་དབང་དངོས་པོ་བདེན་བྱུང་
 དེ་ཉིད། ཀུན་བརྟགས་དངོས་མེད་དེས་སྟོང་བ་གཞན་སྟོང་གི་དོན་དུ་ཆེས་གསལ་བར་
 ཡང་ཡང་བཤད་པ་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གལ་ཏེ་གཞན་སྟོང་ཁས་ལེན་ན་ལེགས་
 བཤད་སྟོང་པོ་༤༡༽ལས། དེས་ན་དབུས་མཐའ་འགྲེལ་བཤད་ལས་ཀྱང་གཙུག་ལག་
 ཁང་དགེ་སྟོང་ལ་སོགས་པས་སྟོང་བ་ལྟར་མིན་ཀྱི་ཐག་བསྐྱལ་ཀྱིས་སྟོང་བ་ལྟར་ཡིན་
 བར་གསུངས་ཏེ། ཆོས་བདག་གིས་སྟོང་ཚུལ་གཞན་ཡང་དེ་ལྟར་དོ། །ཞེས་གསུངས་
 བའི་དགོངས་པ་ཅི་ཞིག་འགྲེལ་དགོས་པར་དབྱུང་དོ། །ཡང་སྐབས་དང་པོའི་སྤྱི་དོན་
 ༡༣༣༽ལས། དེ་ལྟར་ན་ཡང་གང་ཟག་གི་བདག་རང་སྟོང་དུ་འདོད་ཅིང་། བྱང་སོགས་
 ཆོས་རྣམས་རང་གིས་མི་སྟོང་བར་གཞན་གང་ཟག་གིས་སྟོང་བར་འདོད་དེ། རང་སྡེ་
 གནས་མ་བྱ་པའི་སྡེ་པས་གང་ཟག་རང་རྒྱ་བྱུང་པའི་རྫས་ཡོད་ཀྱི་བདག་ཁས་ལེན་པ་
 ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་སོ། །དེས་ན། དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བའི་འདོད་པ་ལྟར་རང་སྟོང་

དང་གཞན་སྟོང་གི་དོན་དེ་བཞིན་སེམས་ཅམ་པར་སྦྱར་ན་གཞན་སྟོང་ཁས་ལེན་པར་
འོས་མེད་དོ་སྙམ་མོ། །འདིའི་གཞན་སྟོང་གི་ཚུལ་གངས་ཅན་ལྟར་ཡིན་ཞེས་པ་ལ་ཡང་
དབྱུང་དགོས་ཏེ། ལེགས་བཤད་སྟོང་པོ་༥༡ ་ལས། གཞོད་འཛུམས་ཀྱིས་བཤད་པ་ནི་
རྟོག་པ་ལ་རྫོང་བྱེད་སྒྲིུ་དང་བརྫོང་བྱེད་སྟོང་བ་ནི་ཀུན་བརྟགས་ཀྱི་མིག་དང་།
གཟུང་བ་གཟུགས་ཀྱི་སྒྲེམ་ཆེད་ལ་དེ་འཛིན་པའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་མིག་ཏུ་སྒྲུང་བ་ནི་རྣམ་
བརྟགས་ཀྱི་མིག་དང་། སྒྲོན་ཀྱི་སྒྲུར་པའི་བརྫོང་པར་བྱ་བྱེད་དང་བལ་བས་བརྫོང་
དུ་མེད་ཅིང་། མིག་གི་གཟུང་འཛིན་དུ་སོ་སོར་སྒྲུང་བར་སྒྲུར་པ་དང་བལ་ཏེ་མཉམ་བཞག་
སོ་སོར་རང་རིག་གིས་རིག་པའི་ཡོངས་བྱུབ་ནི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་མིག་ཏུ་འདོད་པས། མིག་
གི་ཆོས་ཉིད་དེ་འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་གིས་རིག་པའི་དོན་བརྫོང་བྱེད་དང་
གཟུང་འཛིན་ཏུ་སྒྲུང་བའི་གཉིས་སྒྲུང་དང་བལ་བ་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་གཞན་གཉིས་ཀྱིས་མཉམ་
བཞག་གི་ཡུལ་དེ་སྟོང་ཞེས་བྱ་སྟེ་གཉིས་སྒྲུང་སྒྲུ་མ་ནི་ཀུན་བརྟགས་དང་སྒྲིུ་མ་ནི་རྣམ་
བརྟགས་ཡིན་པའི་སྒྲུར་རོ། །ཞེས་པ་ནས། འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་གི་ངོ་ན་གཉིས་
སྒྲུང་མེད་པ་ལ་བཤད་པའི་སྒྲུར་རོ། །ཞེས་དང་། གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་རེ་
རེ་ལ་གསུམ་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་བྱས་ནས་སྟོང་གཞི་རྣམ་བརྟགས་དགག་བྱ་ཀུན་
བརྟགས་ཀྱིས་སྟོང་པ་ཆོས་ཉིད་ཡོངས་བྱུབ་ཏུ་བཤད་པས་རྣམ་བརྟགས་ཀྱི་མིག་ཀུན་
བརྟགས་ཀྱི་མིག་གིས་སྟོང་པ་ནི་ཆོས་ཉིད་དུ་བཤད་དགོས་པའི་བྱིར། མཉམ་བཞག་
གི་ངོ་ན་སྒྲུ་མ་གཉིས་ཀྱིས་སྒྲིུ་མ་སྟོང་པ་མདོའི་དོན་དུ་འཆད་པ་ཡང་ལེགས་པར་མི་སྒྲུང་
རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། གལ་ཏེ་གངས་ཅན་གྱི་གཞན་སྟོང་ལྟར་བཤད་པ་
ཡིན་ན་རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་ཕྱོགས་སྒྲོལ་མ་བཞེན་པ་དང་བཀག་པ་མཛད་པ་ཡང་
འབྲེལ་མེད་དུ་འགྱུར་བའི་བྱིར་རོ། །

ཐོད་ཀྱི་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ད་ལྟ་བུ་ལྟར་འགྱུར་གྱི་ནང་ན་ཡོད་པའི་ཡུམ་གསུམ་

གཞུང་འགོ་ལ་གཞོན་འཛེམས་དེ་དབྱིག་གཉེན་གྱི་གཞུང་འགོ་ལ་ཡིན་ཏེ། དབྱིག་གཉེན་གྱི་གཞུང་འགོ་ལ་ལས་ཞེས་མན་ངག་རྗེས་འབྲང་དུ་ལུང་བྲངས་པ་རྣམས་ཡུམ་གསུམ་གཞུང་འགོ་ལ་དེར་སྒྲུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། མན་ངག་རྗེས་འབྲང་དུ། སྒྲ་མའི་མན་ངག་ལས། གཞུང་འགོ་ལ་གཞོན་འཛེམས་གསལ་བར་བྱ་བར་འདོད། །ཅེས་བྲངས་པ་དང་། ཡུམ་གསུམ་གཞུང་འགོ་ལ་ལས། སྒྲ་མའི་ལུང་གིས་བདག་ལ་པན་བའི་ཕྱིར། །འདི་ཡི་གཞུང་འགོ་ལ་གཞོན་འཛེམས་བྱ་བར་འདོད། །ཅེས་པ་གཉིས་འབྲུར་མི་འདྲ་བ་མ་གཏོགས་པ་གཞུང་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཞེད་དོ། །མན་ངག་རྗེས་འབྲང་མཁན་པོ་ཞི་བ་འབྲུང་གནས་ཀྱིས་ཀྱང་དབྱིག་གཉེན་གྱི་དགོངས་པ་དབུ་མར་བཀའ་བ་དང་། ཡུམ་གསུམ་གཞུང་འགོ་ལ་དེ་དབྱིག་གཉེན་གྱི་གཞུང་འགོ་ལ་དུ་བཤད་དེ། དོན་དེ་ལྟར་གསེར་སྤོང་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། མན་ངག་རྗེས་འབྲང་དུ་ནི། ཉི་མེ་གཞུང་འགོ་ལ་དུ་ལྷ་སྒྲུབ་ཀྱི་ལུང་ཤེས་བྱེད་དུ་བྲངས་ནས་འཆད་པས་དེའི་ལུགས་དང་འགལ་བ་སྒྲ་མི་རུས་ལ། རྣམ་རིག་ཅམ་ལ་མ་ཞེན་པར་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་རྒྱ་མཚོ་འཛིན་མི་རུས་པས། སངས་རྒྱུས་ཀྱིས་སེམས་ཅམ་དུ་བཟུང་བ་བཞིན་དུ་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཚུལ་བཤད་པ་ཡང་བྲང་དོན་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་བཤད་ནས། ཉང་གི་ཤེས་བྱ་ལ་བརྟེན་ནས། །དབྱིག་གཉེན་གྱིས་ནི་རྣམ་པར་བཤོལ། །ཞེས་བྱ་བ་སུན་སྒྲུང་བའོ། །ཞེས་སོགས་དབྱིག་གཉེན་གྱི་དགོངས་པ་དབུ་མར་བཀའ་བའི་བཤད་ཚུལ་བཏོད་པའི་རྗེས་སུ། དེས་ན་སྟོབ་དཔོན་སྒྲ་མཆེད་དང་ཕྱོགས་སྒྲུང་ལྟ་བུ་ལོག་གང་ཟག་པལ་པར་གྲགས་པ་རྣམས་ལ་ཡང་འདིས་འདི་རྟོགས་འདིས་འདི་ལས་མ་རྟོགས་ཞེས་རང་དབང་དུ་རྒྱུད་ཆོད་གཟུང་བར་ག་ལ་རུས། དེ་ལྟར་ཡང་དེ་དག་གིས་གཞུང་ལུགས་ནས་བཤད་ཆོད་ནི་རྣམ་རིག་ཅམ་དུ་བཀའ་ནས་དེ་ཉིད་དབུ་མའི་དོན་དུ་འཆད་པར་རྒྱ་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་པལ་མོ་ཆེ་ལ་གྲགས་ཤིང་གྲགས་པ་ལྟར་ཡང་སྒྲུང་སྟེ། ཞེས་བྱར་བ་མཛད་པའི་ཕྱོགས་

ལྷ་ཀི་ཞི་བ་འབྱུང་གནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེས་ཉི་མེད་གཞུང་འགྲེལ་དུ་སྐྱུ་སྐྱབ་གྱི་ཕྱང་
 བྱངས་པར་བཤད་པ་ཡང་། ཡུམ་གསུམ་གནོད་འཛེམས་སུ། བདག་ལས་མ་ཡིན་གཞན་
 ལས་མིན། །ཞེས་སོགས་དང་། དངོས་པོ་ཀུན་གྱི་སྐྱེ་བ་དག །མི་འཐད་པ་ནི་གང་ཡིན་
 བ། །ཞེས་སོགས་གཞུང་ཆོན་པ་གཉིས་བྱངས་པ་དེ་ལ་བསམ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དབྱིག་
 གཉེན་གྱི་གཞུང་འགྲེལ་དེ་བོད་དུ་འབྱུང་བ་མི་སྣང་བས་དེའི་ནང་དུ་སྐྱུ་སྐྱབ་གྱི་ཕྱང་ཤེས་
 བྱེད་དུ་མ་བྱངས་པ་ནི་བདག་ལྟ་བུའི་མདོན་སུམ་གྱི་སྟོན་ཡུལ་མ་ཡིན་མོད་ཀྱང་རིགས་
 བས་སྐྱབ་དུ་ཡོད་དེ། དབྱིག་གཉེན་གྱི་གཞུང་འགྲེལ་དུ་རྒྱ་ཆེ་བའི་ལམ་ལྟ་བུ་དབུ་སེམས་
 སྐྱན་མོང་དུ་ཁས་ལེན་པའི་དོན་འགའ་ཞིག་ལ་སྐྱུ་སྐྱབ་གྱི་ཕྱང་ཤེས་བྱེད་དུ་བྱངས་པ་ལ་
 འགའ་བ་མེད་མོད་ཀྱང་། དེ་བྱངས་པའི་རྒྱ་མཆོན་གྱིས་སྐྱུ་སྐྱབ་དང་ལྟ་བུའི་འགངས་
 མ་སྐྱན་པའི་ཤེས་བྱེད་དུ་འགྲོ་ངེས་གྱི་ཕྱང་དེར་བྱངས་པར་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དབྱིག་
 གཉེན་གྱི་གཞུང་འགྲེལ་གྱིས་ཡུམ་གྱི་མདོའི་དོན་སེམས་ཅམ་དུ་བཀའ་བར་ཆོག་གསལ་
 དང་རྟོགས་དཀའའི་སྣང་བ་དང་ཤེས་འབྱུང་དང་བུད་ན་ཤྱིས་བཤད་པ་ལྟར་རྗེ་བདག་ཉིད་
 ཆེན་པོས་ཀྱང་རང་ལུགས་སུ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པའི་ཕྱིར། འདི་ལ་བྱབ་པ་ཡོད་དེ། སྟོབ་
 དཔོན་དབྱིག་གཉེན་ནི་འགྲན་ཆེ་དང་བལ་བའི་མཁས་པ་ཆེན་པོ་ཡིན་པས། མེ་འབར་
 བའི་འཕོག་འབྱེན་དུ་ཆུ་སྐྱག་པ་ལྟར་རང་ཉིད་མདོའི་དོན་སེམས་ཅམ་དུ་བཀའ་བའི་ཤེས་
 བྱེད་དུ་སྐྱུ་སྐྱབ་གྱི་ཕྱང་དེ་འབྱུངས་པར་མི་མཛད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་མན་ངག་རྗེས་
 འབྲང་དུ་ཡུམ་གསུམ་གནོད་འཛེམས་དེ་དབྱིག་གཉེན་གྱི་གཞུང་འགྲེལ་ཡིན་པར་བཤད་
 པ་ཡིན་ན། གསེར་བློང་༩༩ལས། མན་ངག་རྗེས་འབྲང་དུ་ཡང་ཉི་མེད་གཞུང་འགྲེལ་
 ཞེས་གསལ་གྱི་ཡུམ་གསུམ་གཞུང་འགྲེལ་ཞེས་པ་མི་སྣང་བ་དང་། ཞེས་གསུངས་པ་ཅི་
 ཞེ་ན། དེའི་དོན་ནི། མན་ངག་རྗེས་འབྲང་དུ་དབྱིག་གཉེན་གྱི་གཞུང་འགྲེལ་དུ་བཤད་པ་
 དེ་ཉི་མེད་གཞུང་འགྲེལ་ཡིན་གྱི་ཡུམ་གསུམ་གཞུང་འགྲེལ་མིན་ཞེས་པ་མ་ཡིན་གྱི།

དབྱིག་གཉེན་གྱི་གཞུང་འབྲེལ་ནི་ཉི་མའི་གཞུང་འབྲེལ་ཞེས་གྲགས་གྱི་ཡུམ་གསུམ་
 གཞུང་འབྲེལ་ཞེས་འཕགས་ཡུལ་བ་སྟུང་ཡང་མ་གྲགས་པའི་ཤེས་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 ཉེ། མན་ངག་རྗེས་འབྲང་དུ་ཡང་ཞེས་པའི་ཡང་སྒྲའི་དོན་བཤད་ཚུལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་
 རོ། །ཡང་མཁས་པ་འགའ་ཞིག་གིས་འདི་ཙམ་གྱི་ལུང་བྲངས་ནས་སྟུང་བཞིན་
 འཆད་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། གཞོད་འཛོམས་ལས་བདེན་བྱུང་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་བ་
 མི་འཐད་དེ། གཞོད་འཛོམས་ལས་བདེན་པར་གསུངས་པ་དགག་བྱའི་བདེན་བྱུང་མ་
 ཡིན་པ་རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་གསུངས་ཉེ། བྲང་ངེས་ལེགས་བཤད་སྟོང་པོ་༡༩༽ལས།
 གཞོད་འཛོམས་ལས་འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་གི་ངོ་ན་ཡོད་པ་ཙམ་ལ་དོན་དམ་པར་
 ཡོད་པ་ཞེས་བཤད་ཀྱང་མཉམ་བཞག་གིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པར་འདོད་པ་ཐམས་
 ཅད་ཀྱང་རང་གི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ངོ་ན་ཡུལ་ཡོད་པར་འདོད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པས་དོན་དམ་པར་
 ཡོད་མེད་ཅོད་པས་དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་དེ་ག་ལ་ཡིན། ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །སྟོབ་
 དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་གཞན་སྟོང་གི་སྟོང་ཚུལ་ནི་འདི་ལྟར་གསུངས་ཉེ། ཡུམ་གསུམ་
 གཞོད་འཛོམས་ལས། དེ་ལ་མིག་ཅེས་བྱ་བ་ནི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་མིག་གོ། །མིག་གིས་ཞེས་
 བྱ་བ་ནི་ཀུན་བཏགས་པ་དང་རྣམ་པར་བཏགས་པའི་མིག་གིས་སོ། །སྟོང་ཞེས་བྱ་ནི་བྲལ་
 བའི་ཐ་ཆོག་གོ། །དེ་བཞིན་དུ་ན་བ་ན་བས་སྟོང་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ཡང་སྦྱར་བར་
 བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། གསེར་བྱེད་༡༩༽ལས། དེས་ན། སྟེ་འགག་ནི་སྟོབ་བཏགས་
 པ་ཙམ་ཡིན་གྱི་དོན་དམ་པར་མེད་དེ་ཞེས་གཞོད་འཛོམས་ལས་ལུང་སྟེ་སྟེ་འདི་རྣམས་
 བྲངས་ནས་སྟེ་འགག་འགོག་པའི་རིགས་པ་རྣམས་བརྗོད་པ་ནི། སྟོབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་
 བསྐྱུངས་དང་དཔལ་ལྷན་ལྷ་བ་གྲགས་པས་བཞོད་པའི་རིགས་པ་དང་བྱེད་པར་མེད་པར་
 སྒྲུང་ཞིང་འདིས་སྟེ་འགག་མེད་པ་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་མཛད་པ་དང་། སེམས་ཙམ་
 པ་དངོས་པོ་སྟེ་འགག་མེད་པར་བཤད་པ་ཀུན་བཏགས་པ་ལ་འདོད་ཅིང་གཞན་དབང་

སྐྱེ་བ་མེད་པ་ལ་གསུངས་པ་རང་གི་ངོ་བོས་མི་སྐྱེ་བ་ཡིན་ལ་རྒྱུན་གཞན་ལས་སྐྱེའོ་ཞེས་
བ་ནམས་མཚུངས་པའི་སྐབས་ག་ལ་ཡོད། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྗེ་གྲང་ཐང་པར་
ཕྱིན་ཏེ་ཡོད་པས། གུན་མཁྱེན་སྒྲ་མའི་གྲུབ་མཐའ་ཆེན་མོ་སོགས་སུ་ཅ་ཤེས་ཀྱི་ལུང་
བྲངས་ནས་སྐྱ་སྐྱབ་བཞིན་འཆད་པ་དང་། རྣམ་འགྲེལ་ལ་ཁ་འཕངས་པ་དང་། ཞི་འཆོའི་
བཤད་ཚུལ་བཀོད་པ་དང་། སྟོང་ཉིད་ཀྱི་སྟོང་ཚུལ་གྲངས་ཅན་གྱི་གཞན་སྟོང་ལྟར་བཤད་
པ་བཞི་ཅུ་མ་གསུངས་པ་ནི་གཞན་རྣམས་དབྱུད་གཞི་རྒྱུད་བས་ཡིན་ལ། དེ་བཞིའི་དང་
པོ་ནི། གསེར་ཐོང་གི་གུན་འབྱུང་ལ་གདམས་པའི་གདམས་ངག་གི་སྐབས་སུ་གསལ་
ལ། ཡིན་ལུགས་དཔྱོད་པའི་དབྱུད་གཞི་དུ་མེད་ཚུལ་ཆོགས་སྐྱབ་སྐབས་སུ་གསལ་
ལོ། །གཉིས་པ་ནི། དུམ་གསུམ་གཞོད་འཛུམས་ལས། སྐྱེས་བྱ་ཆེན་པོའི་རྣམ་པར་རྟོག་
པ་བརྒྱུད་ཅེས་བྲ་ལ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་རྣམས་ནི་ངེ་སྟོང་དུ་རྣམ་འགྲེལ་ལས་
བཤད་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་སྐྱེས་བྱ་ཆེན་པོའི་རྣམ་རྟོག་བརྒྱུད་གསུངས་ནས་ཉན་ཐོས་
ཀྱི་རྣམ་རྟོག་བརྒྱུད་ཁ་འཕངས་ལ། སེམས་བསྐྱེད་གསུམ་པའི་མདོར་སྐྱེས་བྱ་ཆེན་པོའི་
རྣམ་རྟོག་བརྒྱུད་དང་། ཞེས་པའི་ཉི་སྟང་དང་རྣམ་འགྲེལ་ལས། མོ་འུ་འགལ་གྱི་བྱ་ཆེན་
པོ་ཁྱོད་ཀྱིས་སྐྱེས་བྱ་ཆེན་པོའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་བརྒྱུད་པོ་འདི་དག་ཀྱང་རྣམ་པར་རྟོགས་
ཤིག་ཅེས་སྐྱེས་བྱ་ཆེན་པོའི་རྣམ་རྟོག་བརྒྱུད་ཟུར་དུ་མ་བཟངས་པ་ལྟར་གསེར་ཐོང་དང་
ལེགས་བཤད་སྟོང་པོར་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྐྱེས་བྱ་ཆེན་པོའི་རྣམ་རྟོག་བརྒྱུད་ཅེས་པ་སོ་སོར་
བཟངས་པ་འགོག་ཆེད་ཡིན་ནམ་དབྱུད་ལ། དེ་བརྒྱུད་ནི། འདོད་རྒྱུད་དང་། ཆོག་ཤེས་
དང་། རབ་ཏུ་དབེན་པ་དང་། བཙོན་འགྲུས་བཙུམས་པ་དང་། བན་པ་ཉི་བར་བཞག་པ་
དང་། མཉམ་པར་བཞག་པ་དང་། ཤེས་རབ་དང་ལྡན་པ་དང་། སྟོས་མེད་ལ་དགའ་བ་
དང་བརྒྱུད་ཉི་སྟང་ལྟར་རྣམ་འགྲེལ་དུ་ཡང་གསུངས་ལ། བཙུན་པ་དབྱིག་གཉེན་གྱི་རྗེས་
སུ་བྱུང་བས་ཡིན་ནོ། །དེས་ན། བྱ་སྟོན་ཆོས་འབྱུང་ལས། འདི་ནི་དབྱིག་གཉེན་གྱི་གཞུང་

འགྲེལ་ཡིན་ཏེ། ཐུབ་པ་དགོངས་རྒྱན་ལ་སོགས་པར་ཉི་མི་གཞུང་འགྲེལ་ལས་བྲངས་
 པའི་ཆོ་ག་རྣམས་དེར་ངེ་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་སྦྱང་བའི་ཕྱིར་དང་། འདི་ཡི་གཞུང་འགྲེལ་གཞོན་
 འཛོམས་བྱ་བར་འདོད། །ཅེས་འབྲུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སྐྱབ་བྱེད་གཉིས་བཞོན་པའི་
 ལན་གསེར་གླེང་ལས། གཉིས་པ་གཞོན་འཛོམས་གཉིས་བྱེད་མེད་པ་དང་། དང་པོ་ནི་
 ཐུབ་དགོངས་མ་ཟད་མན་ངག་རྗེས་འབྲང་དུ་ཡང་ཉི་མིའི་གཞུང་འགྲེལ་དབྱིག་གཉིན་གྱི་
 ཡིན་ཞེས་གྲགས་ཀྱི་ཡུམ་གསུམ་གཞུང་འགྲེལ་ཞེས་པ་མི་སྦྱང་བས་ཡུམ་གསུམ་གྱི་
 གཞུང་འགྲེལ་ཡིན་པ་མ་ཤེས་ཤིང་དེར་འབྲུལ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་པའོ། །ཐུབ་དགོངས་
 ལས། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉིན་གྱིས་ཀྱང་གཞུང་འགྲེལ་དུ་གོ་ཆ་ཆེན་པོ་བགོས་པ་ཞེས་
 བྱ་བ་ནི་སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པ་ནས་བཟུང་ནས་བསམ་པ་རྒྱ་ཆེ་བར་བསྟན་པའོ། །ཞེས་
 སོགས་ཡིན་ནམ་དུང་། གསུམ་པ་ཡུམ་གསུམ་གཞུང་འགྲེལ་གཞོན་འཛོམས་གྱིས་
 འབྲུམ་ཉི་མི་མི་བརྒྱད་སྟོང་པ་གསུམ་གྱི་དོན་བཀའ་ཚུལ་ཡོད་དེ། སློ་གསུམ་དང་རྣམ་
 གངས་བཅུ་གཅིག་གིས་དེ་དག་གི་དོན་བཀའ་བའི་ཕྱིར། སློ་གསུམ་ཡོད་དེ། བསྐྱུས་ཏེ་
 བསྟན་པའི་སློ། འབྲིང་དུ་བསྟན་པའི་སློ། རྒྱས་པར་བཤད་པའི་སློ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
 དེ་ལ་སློ་དང་པོ་ནི། ལྷ་རིའི་བྱ་འདི་ལ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཆོས་
 ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པར་འདོད་པས་
 ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ལ་བརྩོན་པར་བྱའོ། །ཞེས་པའི་ཡུམ་གྱི་མདོ་ཆོག་ལ་
 བྱེད་ཅིང་། དེ་ལ་བསྐྱུས་ཏེ་བསྟན་པའི་སློ་ཞེས་བྱ་སྟེ། གདུལ་བྱ་ཆོག་བསྐྱུས་པ་ལ་དགའ་
 བའི་དབང་རྣམས་ལ་ཡུམ་དོན་ཐམས་ཅད་ཉེན་གང་གིས། འབྲས་བྱ་གང་གི་ཕྱིར། རྒྱ་གང་
 ལ། སྒྱོར་བ་ངེ་ལྟར་བསྐྱབ་ཚུལ་བཞི་པོ་དེར་བསྐྱུས་ནས་བསྟན་པས་དེ་ལྟར་བརྫོད་པའི་
 ཕྱིར། སློ་གཉིས་པ་ནི། དེ་ནས་རབ་འབྱོར་གྱི་ལེ་ཏུ་རྫོགས་པའི་བར་གྱི་མདོ་ཆོག་ལ་
 བྱེད་ཅིང་། དེ་ལ་འབྲིང་དུ་བསྟན་པའི་སློ་ཞེས་བྱ་སྟེ། གདུལ་བྱ་ཆོག་འབྲིང་ལ་དགའ་བའི་

དབང་འབྱེད་ལ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་གཟུང་བྱ་དོན་དམ་པའི་ཚུལ་དུ་བསྟན་
པས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། སློབ་གསུམ་པ་ནི། དེ་ནས་མཐུག་རྫོགས་པའི་བར་གྱི་ཡུམ་
གྱི་མདོ་ཆོག་ལ་བྱེད་ཅིང་། དེ་ལ་རྒྱས་པར་བཤད་པའི་སློབ་ཞེས་བྱ་སྟེ། གདུལ་བྱ་ཆོག་
རྒྱས་པ་ལ་དགའ་བའི་དབང་རྒྱལ་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་བཅས་རྟོག་མེད་གྱི་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་
གཟུང་བྱ་བདེན་པ་གཉིས་ཀའི་ཚུལ་དུ་བསྟན་པས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་གངས་
བཅུ་གཅིག་ནི། ༡ དང་པོར་ལྷ་རིའི་བྱ་ལ་བཀའ་སྦྱལ་ནས་བཤད་པའི་རྣམ་གངས་གཅིག་
གོ། ༢ དེ་ནས་རབ་འབྱོར་གྱིས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ནི་གཉིས་པའོ། ༣ དེ་ནས་བརྒྱ་བྱིན་
དང་། ༤ དེ་ནས་རབ་འབྱོར་དང་། ༥ བྱམས་པ་དང་། ༦ རབ་འབྱོར་དང་། ༧ བརྒྱ་བྱིན་
དང་། ༨ རབ་འབྱོར་དང་། ༩ བྱམས་པ་དང་། ༡༠ རབ་འབྱོར་དང་། ༡༡ དེ་ནས་ཀུན་དགའ་
བོ་ལ་བཀའ་སྦྱལ་ནས་ཡོངས་སུ་གཏད་པའོ།

༢༡། །ཤེར་རྟའི་སློབ་འབྲེད་སློབ་ལ་ཅུང་ཟད་དབྱད་པ།

གསེར་མེད་༡༠ ་ལས། དེའི་ཕྱིར་སློབ་དཔོན་ཆོས་གྱི་བཤེས་གཉེན་བཞེད་པ་
ལྟར་ཡུམ་གྱི་བརྗོད་བྱ་ལ་སྒྲིང་པོའི་དོན་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་དང་། རྒྱ་ཆེ་བ་མདོན་
རྟོགས་གྱི་རིམ་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་རིགས་ཆོགས་དང་། གཉིས་པ་རྒྱན་གྱིས་བཀྲལ་
བ་ཡིན་ཞེས་པ་ལྟར་རམ། ཡང་ན་དངོས་བསྟན་སྒྲིང་ཉིད་གྱི་དོན་རིགས་ཆོགས་དང་།
ཤུགས་བསྟན་སྒྲིང་ཉིད་བཤད་པ་ན་གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ལ་མདོན་རྟོགས་སྐྱེས་པའི་རིམ་
པ་རྣམས་རྒྱན་གྱིས་བཀྲལ་བས། རྗེ་བཙུན་དང་ལྷ་སྦྱབ་ཞབས་གཉིས་གྱི་ཤེར་ཕྱིན་འབྲེལ་
ཚུལ་གཉིས་སུ་བྱུང་ངོ་། །ཞེས་བྱ་བར་ཡང་གནས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ལ་བསམ་
ནས་འགའ་ཞིག་གི་རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན་ཤེར་རྟའི་སློབ་འབྲེད་དུ་འདོད་པ་དང་། ཡང་

འགའ་ཞིག་གིས་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོའི་དགོངས་འགྲེལ་དུ་གྱུར་པའི་ཤིང་རྩའི་སྟོལ་འབྲེད་
 དེ་ལ་གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱབ་ཀྱིས་ཇི་ལྟར་བཀའ་བའི་ཚུལ་དང་། ཇི་བཙུན་
 བྱམས་མགོན་གྱིས་ཇི་ལྟར་བཀའ་བའི་ཚུལ་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གསེར་ཐང་ལས།
 དངོས་བསྟན་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་དོན་རིགས་ཚོགས་བྱུག་དང་། རྒྱགས་བསྟན་སྟོང་ཉིད་བཤད་
 པ་ན་གདུལ་བྱའི་རྒྱད་ལ་མདོན་རྟོགས་སྐྱེ་བའི་རིམ་བ་རྣམས་རྒྱན་གྱིས་བཀའ་བས། ཇི་
 བཙུན་དང་ལྷ་སྐྱབ་ཞབས་གཉིས་ཀྱི་ཤེར་ཕྱིན་འགྲེལ་ཚུལ་གཉིས་སུ་བྱུང་ངོ་། །ཞེས་བྱ་
 བར་ཡང་གནས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཚོས་གྲའི་ཁས་ལེན་གྱི་རྒྱན་ལ་
 ཇི་བཙུན་བྱམས་མགོན་ཤིང་རྩའི་སྟོལ་འབྲེད་དུ་འདོད་པ་དང་། དེ་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོའི་
 དགོངས་པ་འགྲེལ་པའི་ཤིང་རྩའི་སྟོལ་འབྲེད་ཡིན་ཡང་ཤིང་རྩའི་སྟོལ་འབྲེད་མ་ཡིན་པར་
 ཁས་ལེན་པའི་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་དོ། ། རང་ལུགས་ནི། སྐབས་དང་པོའི་སྤྱི་དོན་༡༣ ་།
 ལས། རང་ལུགས་ལ་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོའི་དགོངས་འགྲེལ་དུ་གྱུར་པའི་ཤིང་རྩའི་སྟོལ་
 འབྲེད་དེ་ལ་གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱབ་ཀྱིས་ཇི་ལྟར་བཀའ་བའི་ཚུལ་དང་།
 ཇི་བཙུན་བྱམས་མགོན་གྱིས་ཇི་ལྟར་བཀའ་བའི་ཚུལ་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གསེར་
 ཐང་ལས། དངོས་བསྟན་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་དོན་རིགས་ཚོགས་བྱུག་དང་། རྒྱགས་བསྟན་སྟོང་
 ཉིད་བཤད་པ་ན་གདུལ་བྱའི་རྒྱད་ལ་མདོན་རྟོགས་སྐྱེ་བའི་རིམ་བ་རྣམས་རྒྱན་གྱིས་
 བཀའ་བས། ཇི་བཙུན་དང་ལྷ་སྐྱབ་ཞབས་གཉིས་ཀྱིས་ཤེར་ཕྱིན་འགྲེལ་ཚུལ་གཉིས་སུ་
 བྱུང་ངོ་། །ཞེས་བྱ་བར་ཡང་གནས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། ལྷ་མ་ཇི་
 བཙུན་པས་ཇི་བཙུན་བྱམས་པ་ཤིང་རྩའི་སྟོལ་འབྲེད་དུ་གསེར་ཐང་ལས། ཇི་བཙུན་དང་
 ལྷ་སྐྱབ་ཞབས་གཉིས་ཀྱིས་ཤེར་ཕྱིན་འགྲེལ་ཚུལ་གཉིས་སུ་བྱུང་ངོ་། །ཞེས་བྱ་བར་ཡང་
 གནས་སོ། །ཞེས་པས་སྐྱབ་པ་ནི་ཇི་ལྟར་དགོངས་པར་སོན་ངེས་ཏེ། སྤར་བོད་སྤར་མས་ཤིང་
 རྩའི་སྟོལ་འབྲེད་བཞི་འདོད་པ་ལས་གཉིས་བཀའ་གནས། དེ་ཕྱིར། བས། གནས་སོ། །ཞེས་

བས་ཡུམ་གྱི་དངོས་བསྟན་སྟོང་ཉིད་དང་། རྒྱགས་བསྟན་ནམ་མའོན་རྟོགས་སྒྲིམ་རིམ་གཉིས་དགོངས་འགྲེལ་གཞན་ལ་མ་བརྟེན་བར་འགྲེལ་བས་ཤིང་རྟའི་སྟོལ་འབྱེད་གཉིས་སུ་གནས་ཞེས་སྒྲ་མ་འཐད་མི་འཐད་གྱི་དོན་བསྟུས་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། རྣམ་བཤད་༡༥ ། ལས། བསྟན་བཅོས་མའོན་བར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་འདིར་ནི་སྟོང་བ་ཉིད་གྱི་ལྟ་བ་མཐར་ཐུག་བ་ཡང་དང་ཡང་དུ་གསུངས་མོད་གྱི་གཏན་ལ་དབབ་བྱའི་གཙུག་པོ་ནི། རིགས་ཅན་གསུམ་གྱི་མའོན་བར་རྟོགས་པའི་རིམ་བ། རོ་བོ་ངེས་བ་དང་། བྱངས་ངེས་བ་དང་། གོ་རིམ་ངེས་བ་གསུམ་གྱི་སྒྲོ་ནས་རི་ལྟར་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཚུལ་མདོ་རྒྱས་འབྲིང་བསྟུས་གསུམ་གྱི་སྤྱོད་འོང་ན་གནས་བ་གསལ་བར་སྟོན་བར་བྱེད་དོ། །ཞེས་དང་། རྟོགས་དཀྱིལ་སྤྱང་བར་༡༥ ། ཡང་། དེ་གཉིས་ལས། འཕགས་བ་སྒྲུབ་སྒྲུབ་ཡབ་སྤྱོད་གྱི་མན་ངག་གི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ཏེ། བར་བ་ངེས་དོན་དུ་གཏན་ལ་ཕབ་ནས། མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་ཚུལ་གསལ་བར་བྱེད་བ་དང་འཕགས་བ་ཐོགས་མེད་སྒྲིམ་ཆེད་དང་། ཐེག་བ་ཆེན་པོ་མདོ་སྤེའི་རྒྱན་དང་། དབུས་དང་མཐའ་རྣམ་བར་འབྱེད་བ་ལ་སྒྲོས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ཏེ། འཁོར་ལོ་ཐ་མ་ངེས་དོན་དུ་གཏན་ལ་ཕབ་ནས་རྣམ་རིག་བ་ཅམ་གྱི་ཚུལ་གསལ་བར་བྱེད་བ་སྟེ། དེ་ལྟར་ཐེག་བ་ཆེན་པོ་ལ་ཤིང་རྟའི་སྟོལ་ཆེན་པོ་གཉིས་སུ་ངེས་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་འཁོར་ལོ་བར་བ་ཤེར་བྱིན་གྱི་མདོ་ངག་གི་བརྗོད་བྱའི་དོན་ནི་གཉིས་ཏེ། སྤྱང་བའི་དོན་དང་། མའོན་བར་རྟོགས་པའི་རིམ་བའོ། །ཞེས་སྤྱོད་གྱི་ཐུ་བོ་གཉིས་ཀས་བྱམས་ཆོས་གཞན་བཞིའི་བསྟན་ཚུལ་ཤིང་རྟའི་ཆེན་པོ་གཉིས་དང་མཐུན་བར་གསུངས་ནས་རྒྱན་འདིའི་གསུངས་ཚུལ་བྱར་དུ་བཀོད་པས། སྤྱོད་དོན་ནམ་རྒྱ་ཆེ་བའི་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་ཤིང་རྟའི་སྟོལ་འབྱེད་དུ་གསེར་ཐོང་ལྟར་བསྟན་པའི་བྱིར། དེ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། བོད་སྤྱོད་རབས་བས་འདོད་བ་ལྟར་གྱི་ཤིང་རྟའི་སྟོལ་འབྱེད་ཡིན་ན་ཤིང་རྟའི་སྟོལ་འབྱེད་ཡིན་པས་བྱབ་ཐེང་ན། རིགས་ཆོགས་དུག་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་བྱིར། རྟགས་བྱབ་སྟེ།

གོང་གི་གསེར་ཐོང་གི་ལུང་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །བྱས་པ་
 ལ་ཁོ་ན་རེ། གང་ཟག་གཞིར་བཞག་ལ་དེ་ལྟར་བྱས་ཟེར་ན། སྤྱོད་སྤྱོད་དང་ཁ་ཆེ་མཆེ་
 བའི་སྤྱེ་གཉིས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཉག་ས་སྤྱོད་འདོད་ན། དེ་གཉིས་ཆོས་
 ཅན། མིའི་ཤ་ཚུགས་ཅན་གྱི་འགྲེལ་བྱེད་གཞན་ལ་མ་བརྟེན་པར་ཡུམ་དོན་བཟལ་བའི་
 གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། སྤྱི་མ་ཐོགས་མེད་དང་།
 ཕྱི་མ་སྤྱོད་ཕྱི་མེས་སུ་འབྲངས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། འདིས་བརྒྱུད་སྟོང་དོན་
 བསྐྱུས་གྱི་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོ་སྟོང་ཉིད་བཅུ་དྲུག་བཞུགས་ཚུལ་དབྱེ་མ་བའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་
 པ་དང་། རྣམ་གཡེང་གི་རྟོག་པ་བཅུའི་གཉིན་པོར་སྤྱོད་པ་ལ་གདམས་པའི་མདོའི་འགྲེལ་
 ཚུལ་དང་དོ་བོ་ཉིད་གསུམ་གྱིས་མདོའི་འགྲེལ་ཚུལ་རྣམས་ཐེག་བསྐྱུས་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་
 པའི་ཕྱིར། གསེར་ཐོང་༤ ་ལས། དེ་ལྟར་གསུམ་གྱི་བརྒྱུད་སྟོང་དོན་བསྐྱུས་གྱི་བརྗོད་
 བྱའི་གཙོ་བོ་སྟོང་ཉིད་བཅུ་དྲུག་རྣམ་གཡེང་གི་རྟོག་པ་བཅུའི་གཉིན་པོ་སྤྱོད་པ་ལ་གདམས་
 པའི་མདོའི་འགྲེལ་ཚུལ་དང་། ཤེས་རབ་པ་རོལ་ཕྱིན་པར་ནི། །བསྟན་པ་གསུམ་ལ་ཡང་
 དག་བརྟེན། །བརྟགས་པ་དང་ནི་གཞན་དབང་དང་། །ཡོངས་སུ་བྱུང་པ་ཁོ་ན་ལོ། །མེད་
 ཅེས་བྱ་ལ་སོགས་ཆོག་གིས། །བརྟགས་པ་ཐམས་ ཅད་འགོག་པ་སྟེ། །སྤྱི་མ་ལ་སོགས་
 དཔེ་རྣམས་གྱིས། །གཞན་གྱི་དབང་ནི་ཡང་དག་བསྟེན། །རྣམ་པར་བྱང་བ་བཞི་ཡིས་
 བྱེ། །ཡོངས་སུ་བྱུང་པ་རབ་ཏུ་བསྒྲགས། །ཤེས་རབ་པ་རོལ་ཕྱིན་པར་ནི། །སངས་རྒྱས་
 གྱིས་ནི་གཞན་བསྟན་མེད། །ཅེས་དོ་བོ་ཉིད་གསུམ་གྱིས་མདོའི་འགྲེལ་ཚུལ་རྣམས་རིམ་
 པ་ལྟར་དབྱུས་མཐའ་དང་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་བསྐྱུས་པ་རིམ་ལྟར་བཞེན་སྤྱང་བས། བྱམས་
 ཆོས་ལས་ལོགས་སུ་སྟོལ་བཏོད་པ་མིན་ཞིང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བྱུང་
 སྟེ། ཡུམ་གསུམ་གཞོན་འཛོམས་ལས་སྟོང་ཉིད་བཅུ་དྲུག་དང་སྟེ་འགག་དང་ཀུན་བྱང་
 བདེན་པར་མེད་པར་བཞུགས་པའི་སྐབས་སུ་ཅ་ཤིང་ལུང་བྲངས་པའི་ཕྱིར། གསེར་ཐོང་

༡༠ ་ཤམས། གཞུང་འགྲེལ་ནི་སྟོང་ཉིད་བརྩུག་དང་སྟེ་འགག་ཀྱན་བྱང་མེད་པའི་སྐབས་
སུ་ཅ་ཤེད་ལུང་དངས་ནས་སྐྱ་སྐྱབ་ཞབས་ཀྱི་རིགས་པ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་འཆད་འདོད་
པར་འདུག་པས། སྐྱ་སྐྱབ་ཀྱི་རིགས་ཆོགས་ལས་བཤད་སྟོལ་བྱར་དུ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་གྲུབ་པའི་བྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་གསུང་རབ་ཀྱི་དགོངས་པ་རང་
དབང་དུ་འགྲེལ་པའི་གང་ཟག་དེ། ཤིང་རྩའི་སྟོལ་འབྱེད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཟེར། དེ་ལ་ཁ་
ཅིག་རབ་འབྱོར་ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཆན་ཉིད་དེའི་བྱིར་ཟེར་རོ། །སྡེ་མ་
ལ། འཕགས་པ་སྐྱ་སྐྱབ་དང་ཐོགས་མེད་གཉིས་ཆོས་ཅན། མཆན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཆོན་
བྱ་དེའི་བྱིར། ཉགས་གྲུབ་སྟེ། ལེགས་བཤད་སྟོང་པོ་༡ ་ཤམས། བདེ་གཤེགས་གསུང་
རབ་ཚུལ་གཉིས་ཤིང་རྩའི་སྟོལ། །ལེགས་བར་བྱེ་བས་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་མཆོག་ཤམ་
གསུམ་འགྲོ་ལ་ཉི་ལྟར་གསལ་མཛད་པ། །སྐྱ་སྐྱབ་ཐོགས་མེད་ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིར།
འདོད་ན། དེ་གཉིས་ཆོས་ཅན། དཔའ་བར་འགྲོ་བའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ཐོབ་པར་ཐལ། གསུང་
རབ་ཀྱི་དགོངས་པ་རང་དབང་དུ་བཤད་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱིར་སྟེ། དེ་མ་
ཐོབ་པར་གསུང་རབ་ཀྱི་དགོངས་པ་རང་དབང་དུ་བཤད་མི་ཐུབ་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ།
ཉིང་དེ་འཛིན་དེ་མ་ཐོབ་པར། རྒྱལ་སྐུས་ཀྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་ལ་སྟོམས་
པར་འདུག་མི་ཐུབ་པས་སེམས་ཅན་ཀྱི་སྟོན་པ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་རི་ལྟ་བ་བཞིན་མི་
ཤེས་པ་གང་ཞིག་དེས་ན་དེ་དག་གི་གཉེན་པོར་ཆོས་ཀྱི་སྟོན་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་རང་
དབང་དུ་བཤད་མི་ཐུབ་པའི་བྱིར་ཉི། དེའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་དེའི་དགོངས་པ་རང་དབང་
དུ་བཤད་པ་ལ་པར་བྱིན་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་དང་། ཉིང་དེ་འཛིན་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་
མཐར་བྱིན་པ་ཞིག་དགོས་པའི་བྱིར། སྟེ་དགོ་བཀའ་འགྱུར་མདོ་སྟེ། ་དཔའ་བར་
འགྲོ་བའི་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་མདོ་༡༦ ་ཤམས། ཆོ་གོས་བརྟན་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཉིང་དེ་འཛིན་
གྱི་སྟོལ་ཞེས་པ་ནས། ཆོས་ལ་གནས་པའི་སྟོན་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི་དཔའ་བར་འགྲོ་

ཤོག་ངོས། 146

དབང་དུ་བཤད་མི་བྱུང་བའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེས་དེ་ལྟར་སྟོན་པ་དེ་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱིན་རྒྱལ་གྱི་དབང་གིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྡེ་དགོ་བཀའ་འགྱུར་གཤམ་
ཕྱིར་༼༡༽ བརྒྱད་སྟོང་པ་༣༽ལས། ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱིས་གང་ཅི་སྤྲོ་བ་དང་། སྟོན་
བ་དང་། ཉེ་བར་སྟོན་བ་དང་། རྫོང་པར་བྱེད་བ་དང་། གསལ་བར་བྱེད་བ་དང་། ཡང་
དག་པར་གསལ་བར་བྱེད་བ་དེ་ཐམས་ཅད་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐྱེས་བུའི་མཐུ་
ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལུང་དེའི་སྤྲོ་བ་སོགས་གསུམ་
མདོར་བསྟན། རྫོང་པར་བྱེད་བ་སོགས་གསུམ་རྒྱས་བཤད། དོན་རིམ་བཞིན་ཡུམ་དོན་
ཐོས་པས་བག་ཆགས་འཛོག་པ་དང་། བསམ་བསམ་དོན་རྟོགས་པ་དང་། སྟོམ་པས་ཞི་
ལྷག་ཐོབ་སྟེ་ཞི་གནས་ཀྱིས་སྐྱིབ་པ་མངོན་གྱུར་ཞི་བ་དང་ལྷག་མཐོང་གིས་ཆོས་ཉིད་
རབ་ཏུ་རྟོགས་པས་སྐྱིབ་པའི་ས་བོན་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་བྱེད་པ་ལ་བཤད་དགོས་
པ་འགྲེལ་ཆེན་གྱི་དགོངས་པ་ཡིན་པར་མ་ཟད་མདོ་སྡེ་རྒྱན་༣༥༽ལས། དེ་ནི་བག་
ཆགས་རྟོགས་དང་ཞི་བ་དང་། །རབ་ཏུ་རྟོགས་པས་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་བྱེད། །ཅེས་པ་
དང་གནད་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཀྱི་སྟོ་དང་པར་བྱིན་དང་ཉིང་དེ་འཛིན་དང་གཟུངས་
ཀྱི་སྟོ་བརྒྱད་ཁྱི་བཞི་སྟོང་འདྲེན་ཚུལ་མདོ་སྡེ་བསྐྱལ་བཟང་ལྟར་རྒྱ་ནག་འགྲེལ་ཆེན་དུ་
གསལ་བར་བཤད་པས་དེར་སྟོས། ཡང་ཁོ་ན་རེ། ཤིང་རྩའི་སྟོལ་འབྱེད་ཡིན་ན། དབུ་
མ་བའི་ཤིང་རྩའི་སྟོལ་འབྱེད་ཡིན་པས་ཁྲབ་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན། དབུ་མ་པ་ཡིན་པས་
ཁྲབ་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ། རྟགས་བྱུང་སྟེ། ལྷ་སྐྱབ་དང་ཐོགས་མེད་གཉིས་ཀ་དབུ་མ་བ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་འཕགས་པ་གྱུར་པའི་བྱུང་མཐའ་སྤྲོ་བའི་གང་ཟག་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་སྟེ། སྟོན་སོགས་པལ་ཆེར་རང་སྡེར་འདྲེན་གུས་མང་། །ཞེས་པ་ཙ་
འགྲེལ་གྱི་དོན་བྱུང་པའི་ཕྱིར། མ་བྱུང་ན། དེར་ཐལ། དང་པོ་ས་བདུན་པའི་བྱང་སེམས་
ཡིན་དང་། གཉིས་པ་ས་གསུམ་པའི་བྱང་སེམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་རྩོད་སྡོང་

ལ། ཁོ་ན་རེ། ལྷ་སྐྱབ་ཐོགས་མེད་གཉིས་ཚོས་ཅན། ཤིང་རྩི་སྒོལ་འབྱེད་མ་ཡིན་པར་
 ཐལ། མིའི་ཤ་ཚུགས་ཅན་གྱི་འགྲེལ་བྱེད་གཞན་ལ་མ་བརྟེན་པར་གསུང་རབ་གྱི་དགོངས་
 པ་འགྲེལ་པའི་གང་ཟག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་མིའི་ཤ་
 ཚུགས་ཅན་གྱི་འགྲེལ་བྱེད་ཡིན་པ་གང་ཞིག་དེ་གཉིས་ཀྱིས་དེས་གསུངས་པའི་མདོ་
 རྟེན་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་བྱང་དེས་འབྱེད་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་རྣམ་པ་གཅིག་
 ཏུ་མ་བྱལ། ཏྲགས་རིམ་བཞིན་བྱལ་སྟེ། སྟོན་པ་དགོངས་འགྲེལ་ཚུམ་པ་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 དང་། གོང་ཏུ་བསྐྱབས་ཟེན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། ཐོགས་མེད་ཚོས་ཅན། དེ་ལྟ་བུའི་
 འགྲེལ་བྱེད་གཞན་ལ་མ་བརྟེན་པའི་ཤིང་རྩི་སྒོལ་འབྱེད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྒྱུད་སྒྲ་མའི་
 དོན་བཀའ་ཆེ་མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱབ་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱལ། ཏྲགས་བྱལ་
 སྟེ། དེས་ལྷ་སྐྱབ་ཀྱི་ལུང་མ་བྱངས་ཀྱང་རིགས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱ་
 མཚན་དེས་དབུ་མ་པའི་ཤིང་རྩི་སྒོལ་འབྱེད་མ་ཡིན་པ་དང་། སེམས་ཅམ་པའི་ཤིང་
 རྩི་སྒོལ་བྱེ་ཆེ་མིའི་འགྲེལ་བྱེད་གང་ལ་ཡང་མ་བརྟེན་པའི་བྱེད་པར་འཐད་པའི་ཕྱིར།
 དེར་ཐལ། རྒྱུད་སྒྲ་མའི་དར་རྟེན་པ་ཉི་ལམ། སྟོན་དཔོན་འཕགས་པ་ལྷ་སྐྱབ་དང་། སྟོན་
 དཔོན་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ལ་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་སྐྱབ་དང་། ཐེག་པ་སྣ་ཚོགས་སུ་སྐྱབ་
 པ་ཞེས་དེ་གཉིས་ཀྱི་འཆད་ཚུལ་སོ་སོར་མཛད་པའི་དགོངས་པ་ཡང་རྣམ་པར་རིག་པ་
 ཅམ་དུ་སྐྱབ་པའི་རིགས་ཅན་རྗེས་སུ་བཟུང་བའི་ཆེད་དུ་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་སྟོན་
 པའི་ཤིང་རྩི་སྒོལ་བྱེ་བར་བཞེད་པ་ཡིན་གྱི། སྟོན་དཔོན་རང་ཉིད་རྣམ་རིག་པར་སྟོན་
 པར་མི་བསམ་སྟེ། བསྟན་བཅོས་འདིའི་འགྲེལ་པར་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་བསྐྱབས་
 ཤིང་། སྟོང་ཉིད་པ་མོ་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་པབ་པ་དང་ཤིན་ཏུ་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་
 ལྟ་ན་ཡང་དེ་ལ་ལྟོས་པའི་ཤིང་རྩི་སྒོལ་འབྱེད་མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱབ་ལས་ལོགས་སུ་བསམ་
 པར་མི་བྱ་སྟེ། དེ་ཉིད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་

རེ། དེ་ཚེས་ཅན། འབྲེལ་བྱེད་གཞན་ལ་མ་བརྟེན་པར་སེམས་ཅམ་པའི་ཤིང་རྟའི་སྲོལ་
བྱེད་པར་ཐལ། མིའི་འབྲེལ་བྱེད་གཞན་ལ་མ་བརྟེན་པར་དེ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང། འདོད་
མི་རུས་ཏེ། འབྲེད་གཉིས་རྒྱན་གསུམ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྗེ་བཙུན་དེ་
ལྟའི་འབྲེལ་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་པེ་ལམ། བསྟན་བཅོས་གསུམ་པོ་དེ་དག་
གི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། དེ་ལ་མགོན་པོ་
ལྷ་སྐུ་དང་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་གཉིས་ནི་དང་ངེས་འབྲེད་པ་པོ་འལ། ཤིང་རྟའི་སྲོལ་
འབྲེད་པ་པོ་ཡིན་ལ། དེ་གཉིས་ཤིང་རྟའི་སྲོལ་འབྲེད་ཡིན་ཏེ། ད་ལྟའི་ཁས་སྦྲངས་གྲགས་
ཚོད་ལྟར་གོ་བདེ་བར་བརྗོད་ན། མིའི་ཤ་རྩལ་ཅན་གྱི་འབྲེལ་བྱེད་གཞན་ལ་མི་ལྟོས་
པར་བཀའི་དགོངས་པ་རང་དབང་དུ་འབྲེལ་པའི་བྱང་འཕགས་ཀྱི་རྣམ་ཅན་དེ། ཤིང་རྟའི་
སྲོལ་འབྲེད་ཀྱི་མཆོན་ཉིད། དེ་ལ་ངོ་བོའི་སློན་ནས་དབྱེ་ན། དབྱེ་མ་པའི་ཤིང་རྟའི་སྲོལ་
འབྲེད་དང་། སེམས་ཅམ་པའི་ཤིང་རྟའི་སྲོལ་འབྲེད་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་ཤིང་། དང་
པོ་ནི། མགོན་པོ་ལྷ་སྐུ་དང་། གཉིས་པ་ནི། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
ལེགས་བཤད་སྟོང་པོ་༥ པེ་ལམ། བདེར་གཤེགས་གསུང་རབ་ཚུལ་གཉིས་ཤིང་རྟའི་
སྲོལ། །ལེགས་བར་བྱེད་པས་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་མཆོག་ཤིང་གསུམ་འགོ་ན་ཉི་ལྟར་གསལ་
མཛད་པ། །ལྷ་སྐུ་ཐོགས་མེད་ཞབས་ལ་སྦྱི་བོས་འདུད། །ཤིང་རྟ་ཆེན་པོའི་སྲོལ་གཉིས་
ལེགས་བརྒྱང་ནས། །འཛམ་གླིང་སློ་གསལ་བྱེད་པའི་མིག་འབྲེད་པ། །ཞེས་དང་། ཡང་།
དེ་ཉིད་ལས། ལེགས་བཤད་གཏེར་ཆེན་དེ་ཡི་གསུང་རབ་དོན། །སྤྱོད་པའི་བྱེད་མཆོག་ལྷ་
སྐུ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས། །རྗེ་བཞེན་བཀྲལ་བའི་ཚུལ་གཉིས་ཤིང་རྟའི་སྲོལ། །དེ་བཞེན་
འཆད་པའང་འདི་ལས་གཞན་ན་གང། །ཞེས་དང་། གཞན་ཡང་། བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་
ཆེན་མོ་ལས། ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་གཉིས་ལས་ལེགས་བརྒྱད་པའི། །ཐབ་མོའི་ལྟ་བ་རྒྱ་ཆེན་
སྟོད་པའི་ལམ། །ཞེས་གོང་དུ་དངས་པའི་ལེགས་བཤད་སྟོང་པོའི་བྱང་དགོངས་པ་གཅིག་

བ་དང་། ཡང་ན་མ་བཤད་སྒྲིབ་རྒྱུ་ལྟ་པ་ལས། མདོ་སྡེ་མའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་མགོན་
 བོ་སྐུ་སྐྱབ་ཀྱིས་དང་དོན་དང་ངེས་དོན་འབྲེད་པའི་ཤིང་རྟའི་སློལ་ལེགས་པར་བྱེ་བས་
 མདོ་གཉིས་པ་དང་བའི་དོན་དུ་འབད་བ་མེད་པར་གྲུབ་པར་མཛད་དོ། །དེ་ལ་སློབ་དཔོན་
 འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་ནི། རྣམ་འབྲེད་རྣམ་པ་གཉིས་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་མདོ་
 རྟེན་རྒྱུ་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་མདོ་སྡེ་བྱེ་བྱི་མའི་དང་ངེས་འབྲེད་པའི་ཚུལ་ལ་བརྟེན་
 ཏེ། །གཙུག་པོར་རྣམ་པར་རིག་པ་ཅམ་གྱི་ཤིང་རྟའི་སློལ་ལེགས་པར་བྱེ་ཞིང་། ཐེག་པ་
 ཚུང་དུའི་སྡེ་སྟོན་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡང་འབྲེལ་པར་མཛད་དོ། །ཞེས་གསུངས་
 སོ། །དེས་ན་རང་ལུགས་ལ། ཤིང་རྟའི་སློལ་འབྲེད་ལ་སྐུ་སྐྱབ་དང་ཐོགས་མེད་གཉིས་
 སུ་གངས་ངེས་པའི་བྱིར། རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན་ཡུམ་གྱི་མདོའི་སྤྱི་དོན་མདོན་རྟོགས་
 ཀྱི་རིམ་པ་དང་པོར་སློལ་གཏོད་ནས་འཆད་པ་པོ་ཡིན་ཀྱང་། དེ་ཅམ་གྱིས་ཤིང་རྟའི་སློལ་
 འབྲེད་དུ་མི་འགྱུར་བའི་བྱིར་ཏེ། སྐུ་སྐྱབ་དང་ཐོགས་མེད་གཉིས་ལ་ཤིང་རྟའི་སློལ་འབྲེད་
 དུ་རྒྱལ་བས་ལུང་བསྟན་ཡོད་ལ་རྗེ་བཙུན་སོགས་ལ་དེ་ལྟར་ལུང་བསྟན་པ་མེད་པའི་
 བྱིར། འོ་ན། མགོན་པོ་སྐུ་སྐྱབ་དང་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་གཉིས་ནི་རྒྱལ་བས་ལུང་
 བསྟན་ཚུལ་གང་ཡིན་ཞེ་ན།

༡༢༡། དང་པོ་སྐུ་སྐྱབ་ལུང་བསྟན་པའི་ཚུལ་ལ་དབྱེད་པ་ནི། མགོན་པོ་སྐུ་སྐྱབ་ལུང་
 བསྟན་ནི་སྤྱིར་མདོ་རྒྱུད་ཀྱི་གསུང་རབ་བརྒྱ་ཕྱག་གཅིག་ཅམ་ཡོད་ཅེས་འཕགས་ལུལ་
 མཁས་པ་རྣམས་གཏམ་དུ་གྲགས་མོད་ཀྱང་། དེ་དག་ལས། ཅ་ཤིང་རྟེན་ཆེན་དང་།
 དགོངས་པ་རབ་གསལ་གཉིས་སུ། ལང་ཀར་གཤེགས་པ་དང་། སྤྱིན་ཆེན། འཇམ་དབལ་
 ཅ་རྒྱུད། ར་བོ་ཆའི་མདོ། གསེར་འོད་དམ་པ་དང་ལུང་ལྷ་དངས་པ་ལས། དང་པོ། རྟེན་
 དགོ་བཀའ་འགྱུར་མདོ་སྡེ་༼ ཅ་པོ་ལང་གཤེགས་༡༢༤ ༽ལས། བདེ་གཤེགས་སྐུ་དན་
 འདས་པའི་འོག །ཚུལ་རྣམས་འཛིན་པར་འགྱུར་བ་དེ། །དུས་དག་འདས་ནས་འབྱུང་བ་

ནི། ཁྲོ་ཁྲིས་ཆེན་པོ་བྱེད་ཅེས་བཟླ་ད། ཁྲོ་ཕྱགས་བེ་ཏའི་ཡུལ་དུ་ནི། དགེ་སློང་དཔལ་
ལྷན་ཆེར་གྲགས་པ། དེ་མིང་སྤྱུ་ཞེས་འབོད་པ་སྟེ། ཡོད་དང་མེད་པའི་ཕྱགས་འཛིག་
པ། དང་ཡི་ཐེག་པ་འཛིག་ཏེན་དུ། སྤྱུ་མེད་ཐེག་ཆེན་རབ་བཤད་ནས། རབ་ཏུ་དགའ་
བའི་ས་བསྐྱབས་ཏེ། བདེ་བ་ཅན་དུ་དེ་འགྲོ་ལོ། ཞེས་བཟླ་ད་བྱ་དོན་གྱི་ཐེག་པ་ཡོད་མེད་
གྱི་མཐའ་དང་བྲལ་བ་སྤྱུ་སྤྱུབ་གྱིས་འགྲེལ་བར་གསུངས་སོ། སྤྱིན་ཆེན་གྱི་མདོ་སྟོང་ཕྱག་
བརྒྱ་གཉིས་པ་ལས། གཞོན་རུ་འདི་ར་སྤྱང་ན་ལས་འདས་ནས་ལོ་བཞི་བརྒྱ་ལོན་པ་ན་
སྤྱུ་ཞེས་བྱ་བའི་དགེ་སློང་དུ་གྱུར་ནས་དང་ཡི་བསྟན་པ་རྒྱས་བར་བྱས་ཏེ། ཞེས་དང་། སྤེ་
དགེ་བཀའ་འགྱུར་རྒྱུད་ཀྱི་ཀློང་འཇམ་དཔལ་ཙུ་རྒྱུད་༣༥༥་ཀློང་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་
པ་ར་འདས་ནས། ལོ་ནི་བཞི་བརྒྱ་ལོན་པ་ན། དགེ་སློང་སྤྱུ་ཞེས་འབོད་དེ་བྱུང་། ཞེས་
སྤྱིན་ཆེན་དང་། འཇམ་དཔལ་ཙུ་རྒྱུད་གཉིས་ཀ་ལས། སྟོན་པ་འདས་ནས་ལོ་བཞི་བརྒྱ་
ན་ཕྱོན་པར་གསུངས་པས། མཁས་པ་རྣམས་ཡོངས་གྲགས་སྟོན་པ་འདས་ནས་ལོ་བཞི་
བརྒྱ་ན་ཕྱོན་པར་བཞེད་དོ། དེས་ན། དགེ་སློང་དཔལ་ལྷན་ཞེས་པ་ནི་རབ་བྱུང་གི་མཆན་
དང་། སྤྱུ་སྤྱུབ་ནི། སྤྱུ་ཡུལ་ནས་ཡུམ་རྒྱས་འབྱེད་བསྐྱས་གསུམ་སྤྱན་བྱངས་ཏེ། ཐེག་
ཆེན་གྱི་བསྟན་པ་ལ་ཞབས་འདེབས་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཞུས་པའི་ཆེ་བའི་མཆན་དུ་བྱས་ཀྱང་
རུང་ལ། ཡང་ན་སྤྱུ་སྤྱུབ་གྱི་སྐད་དོད་རྒྱ་གྲུ་ན་ཞེས་པའི་རྒྱ་གཞི་སྤྱུ་སྟེ། ཏྲག་ཆད་གྱི་
མཐའ་གཉིས་ལས་གོལ་ཞིང་། གསུང་རབ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་མངའ་བཞེས་པས་ན་སྤྱུ་དང་
འབྲེལ་ཞིང་། ཨར་རྩ་ན་ནི་སྤྱུ་སྤྱུབ་སྟེ། སྤྱུ་སྤྱུབ་ཅེས་པའི་སྤྱུ་མི་མདོན་པར་བྱས་ཏེ་
སྤྱུ་བ་ཅེས་བཟླ་ད་པ་ནི། སྤྱུ་སྤྱུབ་གྱིས་རྒྱལ་སྤྱུ་བསྐྱངས་པ་དང་དབྱ་འདུལ་བ་བཞིན་
དུ། མགོན་པོ་འདིས་ཀྱང་ཆོས་གྱི་རྒྱལ་སྤྱུ་བསྐྱངས་པ་དང་། འཁོར་བའི་དབྱ་སྤེ་འཛོམས་
པར་མཛད་པས་དེ་སྐད་བཟླ་ད་དེ། དབུ་མ་ཆོག་གསལ་༡༣་ཀློང་ལས། གང་གི་གཉིས་མེད་
ཡི་ཞེས་གསུང་མངའི་ཆོགས། ལྟ་དང་བཅས་པའི་གདུལ་བུའི་འཛིག་ཏེན་ལ། ལམས་

གསུམ་དག་ཏུ་རྒྱལ་ཐབས་ལེགས་མཛད་པ། །སྲིད་པའི་དག་སྡེ་མ་ལུས་འཛོམས་མཛད་
 པའི། །ལྷ་སྐྱབ་དེ་ལ་བྱག་འཆལ་ནས་ནི་དེའི། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་འདྲའི་ཆིག་སྡེ་
 ཕྱིའི་བསྐྱུས་མིང་དུ་ལྷ་སྐྱབ་ཅེས་བྲས་ཀྱང་རུང་ཏེ། ཡོངས་འཛིན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཆོན་
 གྱིས། སློབ་དཔོན་ལྷ་སྐྱབ་ཀྱིས་ལྷ་ཡུལ་ནས་བཞེས་པའི་འདམ་དེས་མཆོད་རྟེན་གྱེ་བ་
 ལ་སོགས་པ་བྲས། ལྷ་ནམས་ཀྱིས་ཐོགས་བྲས་པས། ལྷ་སྐྱབ་ཅེས་པའི་མཆོན་ཆགས་
 པར་གསུངས་སོ། །ཡོད་དང་མེད་པའི་ཕྱོགས་འཇིག་ཅེས་པའི་དོན་ནི། བདེན་བྱུང་ཏུ་
 ཡོད་པ་དང་ཐ་སྙད་དུ་མེད་པའི་ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་བཀག་སྟེ་མཐའ་གཉིས་དང་བྲལ་བའི་
 དབྱ་མའི་ལམ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་དོན་ཏེ། ཅ་ཤེ་ལས་རིགས་པ་བྱངས་མེད་ཀྱིས་
 བདེན་བྱུང་བཀག་ཅིང་། བདེན་བྱུང་མེད་ཀྱང་ཐོབ་བྱ་འཐོབ་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་སོགས་
 ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པར་བསྟན་པ་ལ་རིན་ཆེན་སྤེང་བ་སོགས་མཛད་པ་ལྟར་རོ། །ང་ཡི་ཐེག་
 པ་ཞེས་པས་བྱུང་མཐའི་དབང་དུ་བྲས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཐེག་པ་བསྟན་ཏེ། ང་ཡི་ཞེས་
 པའི་ཆིག་གི་རྒྱས་པས་སངས་རྒྱས་རང་གི་དགོངས་པ་མཐར་ཐུག་པའི་ཐེག་པ་དེ་འབངས་
 ཤིང་། དཔེར་ན། ང་ཡི་རང་ལུགས་ཀྱི་བྱུང་མཐའ་ཞེས་པ་དང་གནད་གཅིག་གོ། །སྐྱ་ཡི་
 ཆེ་ཆད་ནི། འཇམ་དཔལ་ཅ་རྒྱད་༣༩༩ །ལས། ལོ་ནི་དྲག་བརྒྱ་དག་ཏུ་འཆོ། །ཞེས་ལྷ་
 སྐྱབ་ལོ་དྲག་བརྒྱ་བཞུགས་པར་བཤད་དོ། །རྩ་བོ་ཆའི་མདོ་ལས། མགོན་པོ་ཐུང་ན་ལས་
 འདས་པའི་འོག་ཏུ་བསྟན་པ་རྒྱབ་པའི་དུས་ཀྱི་ཆེ་ཆད་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་པ་ན་དགེ་སློང་སྟོ་
 འཆང་ཞེས་པར་གྱུར་ནས་རང་གི་སྟོག་ལ་མི་ལྟ་བར་མདོ་འབྱེན་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ནས་
 ལོ་བརྒྱ་ལོན་པའི་འོག་ཏུ་ཤི་ནས། ཞེས་གསུངས་པས། ལྷ་སྐྱབ་བྱོན་དུས་བསྟན་པ་ཉམས་
 པའི་དུས་དང་མི་ཡི་ཆེ་ཆད་བརྒྱད་ཅུ་པ་ལ་བྱོན་པ་དང་། ལྷ་ཡི་ཆེ་ཆད་ལོ་བརྒྱར་གསུངས་
 པ་ནི། ལང་གཤེགས་དང་། འཇམ་དཔལ་ཅ་རྒྱད་ལས། བྱོན་དུས་སྟོན་པ་འདས་ནས་
 ལོ་བཞི་བརྒྱ་དང་། ལྷ་ཡི་ཆེ་ཆད་ལོ་དྲག་བརྒྱར་བཞུགས་པར་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ་

ཞེན། འདིའི་འགལ་སྔོང་དུ་ཅ་ཤེད་ཀྱི་ཆེན་ཆ་༩ ་ལས། ར་བོ་ཆེ་ལས་དེ་ལྟར་ལུང་བསྟན་
པ་དེ་ལྟ་ཕྱོགས་སུ་འབྱུང་བས་ཐ་མ་གཅིག་ཡིན་པར་གསུངས་པས། ལོ་བཞི་བརྒྱ་ན་
བྱོན་པ་ནི་ལྟ་ཕྱོགས་སུ་འབྱུང་བའི་ཚུལ་གཉིས་པའོ། །ཞེས་གསུངས། དེས་ན། ལྷ་སྐབ་
བྱུང་དུས་ལའང་ལུང་མི་མ་ཐུན་པ་འགའ་ཞིག་ཡོད་པ་དཔེར་ན། དགོངས་འགྲེལ་གྱི་
འགྲེལ་ཆེན་བཅ་པོ་བདུན་ཅུ་ཅ་ལྟ་པ་ལས། བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་སྤྱང་ན་ལས་འདས་
ནས་ལོ་ཉིས་བརྒྱ་ལ་འབྱོན་པར་གསུངས་པ་དང་། འཇམ་དཔལ་ཅ་རྒྱད་དུ་སྟོན་པ་འདས་
ནས་ལོ་བཞི་བརྒྱའི་དུས་སུ་ཐེབས་པར་གསུངས་པ་བཅས་ཡོད་དོ། །འོ་ན། དེ་དག་མི་
འགལ་བའི་ཚུལ་གང་ཞེ་ན། གཞུང་གོང་འོག་གཉིས་ཀ་སྤྱི་འཛིན་པའི་དབང་དུ་བཏང་
ན། ལོ་བཞི་བརྒྱའི་དུས་སུ་འབྱོན་པར་གསུངས་པ་ནི་ལོ་བྱེད་ལོ་རེ་རྩིས་པའི་དབང་དུ་
བྱས་པ་དང་། ལོ་ཉིས་བརྒྱའི་དུས་སུ་ཐེབས་པར་གསུངས་པ་ནི་རྒྱ་བ་བཅུ་གཉིས་ལ་
ལོ་རེར་བརྩིས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པར་ཡིན་ནམ་སྟམ་སྟེ། ལོ་རྒྱུས་ཁག་ཏུ་མགོན་པོ་སྤྱི་
སྐབ་ལོ་བྱུག་བརྒྱར་བཞུགས་གསུངས་པ་དང་། ལྷ་བརྒྱ་དང་ཉེར་དགུ་བཞུགས་གསུངས་
པ་དང་། ལྷ་བརྒྱ་བདུན་ཅུ་དོན་གཅིག་བཞུགས་ཐེར་བ་དང་། དེ་བཞིན་སྟོབ་དཔོན་ཐོགས་
མེད་ལོ་བརྒྱ་དང་ལྷ་བཅུར་བཞུགས་གསུངས་པ་སོགས་ཀྱང་ལོ་བྱེད་ལོ་རེར་རྩིས་པ་
ཡིན་པའི་བྱིར། ཅ་ཤེད་ཀྱི་ཆེན་གྱི་འགལ་མེད་ཀྱི་གསུང་ལན་འདི་བསྐྱས་ཆེ་ཞིང་གོ་
དཀའ་བས་སྟོན་ཆེན་གྱི་མདོ་ལས། ངའི་ཉན་ཐོས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དང་མིང་མ་ཐུན་
པའི་དགེ་སྟོང་ཆོས་ཀྱི་སྤྱ་ཆེན་པོ་ལན་གསུམ་པར་བསྐྱགས་ནས་འཆི་བའི་དུས་བྱེད་
པར་འགྱུར་བའི་ཆེ་བ་ལ་ལྟོས། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ལྷ་སྐབ་ཀྱིས་མི་ཡུལ་དུ་ཆོས་
སྤྱ་ཆེན་པོ་ལན་གསུམ་དུ་བསྐྱགས་པ་སྟེ། དགེ་སྟོང་བདེ་བྱེད་ལ་སོགས་པའི་བསྐྱབ་པ་
ལས་གཡེལ་བ་རྣམས་ལ། སྤྱངས་པའི་ཡོན་ཏན་བཅུ་གཉིས་ལ་སོགས་པ་འདོམས་པ་
དང་། བསྐྱབ་པ་འཆལ་བ་རྣམས་དགེ་འདུན་གྱི་གནས་ནས་བསྐྱད་དེ། འདུལ་བའི་བསྟན་

བ་ལ་དག་ཐེང་མཛད་པའི་ཆོས་སྤྱི་ཆེན་པོ་ལན་དང་པོ་བསྐྱགས་སོ། །དེ་ནས་སྟོན་པ་ལྟ་
 ངན་ལས་འདས་ནས་ལོ་བཞི་བརྒྱ་ལོན་ནས་ལྷ་བརྒྱ་མ་ལོན་ཅམ་དང་། ལྷ་སྐྱབ་དགྲུང་
 ལོ་བརྒྱ་མ་ལོན་ཅམ་གྱི་དུས་སྟུ། འབྲུམ་ལ་སོགས་པའི་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་རྣམས་སྤྱི་
 ཡུལ་ནས་སྤྱན་དངས། དེ་དག་གི་དགོངས་པ་འགྲེལ་པའི་དབྱེ་མ་རིགས་ཆོགས་དུག་
 ལ་སོགས་པ་མཛད་དེ། དབྱེ་མ་པའི་བྱ་བ་མཐའི་སྤྱི་ལྟེ་བའི་སྟོན་ཆོས་སྤྱི་ཆེན་པོ་
 ལན་གཉིས་པ་བསྐྱགས་སོ། །དེ་ནས། སྟོན་པ་ལྟ་ལྟ་ལས་འདས་ནས་ལོ་བདུན་བརྒྱ་
 ལོན་པ། ལྷ་སྐྱབ་དགྲུང་ལོ་སུམ་བརྒྱར་ཐེབས་པའི་སྐབས། བྱང་སྤྱི་མི་སྟོན་དུ་ཐེབས་
 ནས་ལོ་ཉིས་བརྒྱར་འགོ་དོན་མཛད་དེ་བཞུགས། དེ་ནས་འཛམ་བུ་གླིང་དུ་ཐེབས་པའི་
 དུས་འཛམ་བུ་གླིང་གི་མི་རྣམས་ཆེ་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་དང་། ལྷ་སྐྱབ་རང་ཉིད་དགྲུང་ལོ་ལྷ་
 བརྒྱར་ཐེབས་ཏེ། ར་བོ་ཆའི་མདོ་དང་། སྤྱི་ཆེན་གྱི་མདོ་ལ་སོགས་པ་འཆད་པ་དང་།
 ཆོས་དབྱིངས་བསྟོན་པ་ལ་སོགས་པ་མཛད་པའི་སྟོན་པ་དགྲུང་ལོ་བརྒྱར་བཞུགས་ནས་
 ཆོས་སྤྱི་ཆེན་པོ་ལན་གསུམ་པ་བསྐྱགས་སོ། །དེ་ལྟར་དགྲུང་ལོ་དུག་བརྒྱ་བར་བཞུགས་
 ནས་མཐར་ལྷོ་ཕྱོགས་སུ་སྤྱི་ལྟེ་ལྟ་ལྟ་ལས་འདས་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན། ར་བོ་ཆེ་ལས་སྤྱི་
 སྐྱབ་ཆེ་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་པ་ལ་འབྲུང་བར་གསུངས་པ་ནི། ཆོས་སྤྱི་ཆེན་པོ་གསུམ་དུ་བསྐྱགས་
 པའི་ཐ་མའི་སྐབས། འཛམ་བུ་གླིང་གི་མིའི་ཆེ་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་ཡིན་པ་དང་། ལོ་བརྒྱ་ལོན་
 པའི་འོག་དུ་འཆི་བར་གསུངས་པ་ཡང་། ལྷ་སྐྱབ་ཀྱིས་ཆོས་སྤྱི་ཆེན་པོ་ལན་གསུམ་པ་
 བསྐྱགས་ནས་ལོ་བརྒྱར་ར་བོ་ཆའི་མདོ་གསུངས་ཏེ་བཞུགས་དེ་ནས་སྤྱི་ལྟེ་ལྟ་ལས་འདས་
 པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། ར་བོ་ཆེ་ལས་ཕྱིས་མདོ་འདི་ཐོས་ནས་དེ་ན་ཆོད་ཆེན་པོར་གྱུར་ཏེ།
 མདོའི་གཏམ་སྤྱི་ཞིང་། ཆོས་ཀྱི་ཆར་འཐེབས་པར་འགྱུར། ཞེས་གསུངས། ཆེ་ལོ་བརྒྱད་
 ཅུ་པ་ལ་སྤྱི་འབྲུངས་པ་དང་། དེ་ནས་ལོ་བརྒྱ་བཞུགས་པའི་དོན་མ་ཡིན་ཏེ། ར་བོ་ཆའི་
 མདོ་གསུངས་པའི་ཆེ་འཛམ་བུ་གླིང་གི་མི་ཡི་ཆེ་ཆད་བརྒྱད་ཅུ་པ་དང་། དེ་ནས་ལོ་

བརྒྱའི་བར་དུ་མདོ་འདི་གསུངས་པ་ནི་མདོ་ཁོ་རང་ལས་གསལ་བའི་ཕྱིར་དེས་ན། ཅ་
ཤེད་རྒྱུ་ཆེན་༥ ་ཡས། ར་བོ་ཆེད་མདོ་ལས། ལི་ཅ་བྱི་གཞོན་ལུ་འཛིག་ཏེན་ཐམས་
ཅད་ཀྱིས་མཐོང་ན་དགའ་བ་འདི་སྟོན་པ་འདས་ནས་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་པ་ལ་བསྟན་པ་ཉམས་
པའི་ཆོ། སྟོན་པའི་མཆོན་འཆང་བའི་དགོ་སྟོང་དུ་གྱུར་ནས་བསྟན་པ་རྒྱས་པར་བྱས་ཏེ།
ལོ་བརྒྱ་ལོན་པའི་འོག་དུ་འདས་ནས་བདེ་བ་ཅན་དུ་སྐྱེ་བར་གསུངས་སོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་པ་ནི་ཆོ་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་ཡིན་པ་དང་། ལོ་བརྒྱ་ལོན་པའི་འོག་དུ་འདས་
པར་གསུངས་པ་ཡང་། གོང་ལྟར་ཆོས་སྤྱི་ཆེན་པོ་ལན་གསུམ་དུ་བསྐྱགས་པ་ལས། ཆོས་
སྤྱི་ཐ་མ་བསྐྱགས་ནས་ལོ་བརྒྱར་བཞུགས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ།

༡༡། །འཕགས་པ་སྐུ་སྐྱབ་ཀྱིས་རྟོགས་པ་བརྟེན་པའི་ཚུལ་ལ་དབྱེད་པ་ནི།

འཕགས་པ་སྐུ་སྐྱབ་ཀྱིས་རྟོགས་པ་བརྟེན་པའི་ཚུལ་གཞུང་ནས་རི་ལྟར་བྱང་བ་བཞིན་
བརྗོད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། མདོ་ལུགས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་རྟོགས་པ་བརྟེན་པའི་ཚུལ་དང་།
སྐྱགས་ལུགས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་རྟོགས་པ་བརྟེན་པའི་ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་མདོ་
ལུགས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། ཅ་ཤེད་རྒྱུ་ཆེན་རིགས་པའི་རྒྱ་མཆོ་༦ ་ཡས། ལང་
གཤེགས་དང་འཇམ་དཔལ་གྱི་ཅ་བའི་རྟོག་པ་ལས་ས་དང་པོ་བསྐྱབས་ནས་བདེ་བ་ཅན་
དུ་འབྱོན་པར་བཤད་ཅིང་། ར་བོ་ཆེ་ལས་དགོ་སྟོང་དེ་ས་བདུན་པ་བར་བཤད་དོ། །ཞེས་
སྐུ་སྐྱབ་ས་དང་པོ་དང་བདུན་པར་གསུངས་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་བཀོད་པ་ཅམ་ལས་མི་འགལ་
བའི་ཚུལ་མ་གསུངས་ཤིང་། ཕྱི་ཙོམ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས། ར་བོ་ཆེ་ལས་དགོ་
སྟོང་ས་བདུན་པ་བར་བཤད་དོ། །དེ་ལྟར་བཤད་པ་དང་སྐར་བཤད་པ་འགལ་བ་སྐྱབ་མི་
ལུས་ཏེ། རྒྱལ་ཆེན་འགའ་ཞིག་ལུང་ཁ་ཅིག་ལས་རྒྱན་ཞུགས་སུ་བཤད་པ་དང་། ལུང་

གཞན་དུ་སངས་རྒྱལ་སྤྱོད་པ་ལྟ་བུ་གསུང་རབ་ལ་དུ་མ་ཞིག་སྤང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་
 མི་བྱང་ནས་སློབ་གཉིས་སྡོང་ཚུལ་རྩི་ལྟར་འགལ་བའི་དཔེ་ཙམ་གསུངས། ཀུན་མཁྱེན་
 རྩ་མས། སྤྲུག་སྤྲུག་སྤྲུག་ན་སངས་རྒྱལ་དང་། མདོ་ལུགས་ལྟར་ན། ས་བརྒྱད་པ་
 ཐོབ་པ་ཡིན་པར་བཞེད་དོ། །མཁས་པ་འགའ་ཞིག་གིས་རྩ་བོ་ཆེའི་མདོར། ལྷ་སྤྱོད་ས་
 བདུན་པ་བ་ཡིན་པར་བཞེད་པ་ནི། དངོས་པོའི་གནས་ཆོད་ཀྱི་རྟོགས་པའི་ཆོད་ཡིན་ལ།
 ལང་གཤེགས་དང་འཇམ་དཔལ་རྩ་བའི་རྟོགས་པ་ལས་ས་དང་པོ་བསྐྱབས་ནས་བདེ་བ་
 ཅན་དུ་འབྱོན་པར་བཞེད་པ་ནི། གདུལ་བྱ་ཐུན་མོང་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། རྩ་
 བོ་ཆེའི་མདོ་ལས། ངས་ས་བདུན་པ་ལ་བཞག་སྟེ་མི་པལ་བ་ཞིག་ཏུ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་
 ལོ་བརྒྱད་ཅུ་པ་ལ། ཞེས་སོགས་གསུངས། འདིས་མི་པལ་བའམ་སོ་སྟེ་ཞིག་གི་ནམ་པ་
 བསྟན་ནས་དེས་ས་དང་པོ་ཐོབ་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ནམ་སྟེ། ལྷ་སྤྱོད་ལས་འདས་པའི་
 རོག་ཏུ་ས་བརྒྱད་པ་ཐོབ་པ་ཡིན་ཏེ། རྩ་བོ་ཆེའི་མདོ་ལས། དེ་ནས་ལོ་བརྒྱ་ལོན་པའི་
 རོག་ཏུ་ཤི་ནས་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་བདེ་བ་ཅན་དུ་སྟེ་བར་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཆེ་བྱིད་
 གྱིས་རྩ་འབྲུལ་ཆེན་པོ་མང་དུ་འབྱིན་པར་འགྱུར་ཞིང་། ས་བརྒྱད་པ་ལ་གནས་ཏེ་ལུས་
 གཅིག་བདེ་བ་ཅན་ན་འདུག་ལུས་གཅིག་གིས་ནི་སྤྱལ་ཏེ་དགའ་ལྡན་དུ་བཞག་ནས་མགོན་
 པོ་མི་པམ་ལས་མདོ་འདི་འདྲི་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་སྤྲུག་ས་
 ལུགས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། སློབ་དཔོན་འདི་སྟེ་ཆེ་དེ་ཉིད་ལ་རྩི་རྩི་འཆང་གི་གོ་འཕང་
 བརྟེན་པ་ཡིན་ཏེ། རྩ་བའི་རྟོག་ཆེན་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་༦༥ ལས། སྤྱིན་དང་རྩ་བོ་ཆེ་
 ལས་མ་འོངས་པ་ན་འཆང་རྒྱ་བར་གསུངས་པ་ནི་འདོད་པ་ཁམས་སུ་སྤྱལ་སྤྱིའི་འཆང་
 རྒྱ་ཚུལ་ཡིན་པས། སྤྱིན་གསལ་ལས་ནལ་འབྱོར་སྤྱི་མེད་ཀྱི་ལམ་གྱིས་སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱི་སྟེ་
 དེ་ཉིད་ལ་རྩི་རྩི་འཆང་གི་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་གསུངས་པ་དང་མི་འགལ་ཏེ། སྤྱིན་པ་ལྟ་བུ་
 ཐུབ་པ་ཆེ་ལོ་བརྒྱ་པའི་དུས་སུ་འཆང་རྒྱ་བར་གསུངས་པ་དང་སྤྱིན་བསྐྱལ་པ་དུ་མའི་

སྒྲོན་ནས་སངས་རྒྱས་པར་གསུངས་པ་མི་འགལ་བ་བཞིན་ནོ། །མགོན་པོ་འདི་འདྲ་བའི་
 རྒྱབས་པོ་ཆེའི་གང་ཟག་ནལ་འབྱོར་སྒྲ་མེད་ཀྱི་ཐེག་པ་པས་ལོ་དྲུག་བརྒྱ་བཞུགས་ཀྱང་
 འཆང་རྒྱ་མི་རྒྱས་ན་སྒྲ་མེད་ཀྱི་རྒྱད་ནས་གདུལ་བྱ་རབ་ཀྱིས་ཆེ་གཅིག་ལ་རྩོམ་རྩི་འཛིན་
 པའི་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་གསུངས་པ་ལྟར་ཁས་སྒྲངས་ཀྱང་ཆོག་ཙམ་དུ་ཟད་དོ། །དེས་ན་
 རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། མགོན་པོ་འདི་མཛད་པ་མཐར་མ་བྱིན་པར་བཤད་
 པ་ནི་པར་བྱིན་ཀྱི་ཐེག་པ་རྒྱུད་བས་ལམ་བཟོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། ། ཞེས་སྒྲ་བ་
 གྲགས་པའི་སྒྲོན་གསལ་ལས་སངས་རྒྱས་སུ་གསུངས་པ་དང་། སྒྲིན་ཆེན་དང་རྩ་བོ་ཆེའི་
 མདོ་ལས་མ་འོངས་པར་འཆང་རྒྱ་བར་གསུངས་པ་གཉིས་མི་འགལ་བར་གསུངས་
 སོ། །རྗེ་ཀ་ཆེན་ཀྱི་གཞུང་འདིས་སྒྲིན་ཆེན་དང་རྩ་བོ་ཆེའི་མདོ་ལས་མ་འོངས་པར་འཆང་
 རྒྱ་བར་གསུངས་པ་ནི་འདོད་ཁམས་སུ་སྤྱུལ་སྤྱིའི་ཚུལ་དུ་འཆང་རྒྱ་ཚུལ་ཡིན་པར་
 གསུངས་པས། མདོ་ལུགས་ལའང་དངོས་པོའི་གནས་ཆོད་ལ་སངས་རྒྱས་ལྟ་བུར་གོ་
 བས་གཞུང་གི་དགོངས་པ་འཆོལ་དགོས་སོ། །གཞན་ཡང་། འདི་འདྲ་བའི་གང་ཟག་
 རྒྱབས་པོ་ཆེས་ནལ་འབྱོར་སྒྲ་མེད་ཀྱི་ཐེག་པའི་ཉམས་ལེན་མཛད་དེ་ལོ་དྲུག་བརྒྱ་བཞུགས་
 ཀྱང་ད་དུང་འཆང་རྒྱ་མི་རྒྱས་ན་སྒྲ་མེད་ཀྱི་རྒྱད་ནས་གདུལ་བྱ་རབ་ཀྱིས་ཆེ་གཅིག་ལ་
 རྩོམ་རྩི་འཆང་གི་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་གསུངས་པ་ཆོག་ཙམ་དུ་ཟད་པར་འགྱུར་དོ། །སྒྲོབ་
 དཔོན་འདི་ལ་ཐུགས་སྙམ་བཞི་དང་། ཉེ་བའི་ཐུགས་སྙམ་གསུམ་སྟེ་བདུན་དུ་གྲགས་
 པ་དེ་དག་ཡིན་ལ། ཐུགས་སྙམ་བཞི་ནི། ས་བརྒྱད་ལོན་པ་ལྷུ་རྩ་དེ་མ་དང་། འཇམ་དཔལ་
 ཞལ་མཐོང་ཤུ་མི་བྲ། སྒྲོལ་མའི་ཞལ་མཐོང་རྒྱ་ག་བོ་རྟེ། སྤྱན་རས་གཟིགས་ཞལ་མཐོང་
 མ་ཉ་རྟེ་པ་བཞི་ཡིན་ལ། ཉེ་བའི་ཐུགས་སྙམ་གསུམ་ནི། སངས་རྒྱས་བསྐྱུངས་དང་། ལེགས་
 ལྷན་འབྱེད། སྒྲོབ་དཔོན་དཔའ་བོ་དང་གསུམ་ཡིན་ནོ། །

༡༡། སློབ་དཔོན་ཆེ་བ་གྲགས་པ་འཕགས་པ་སྐུ་སྐྱབ་ཀྱི་དངོས་སློབ་
ཡིན་མིན་གྱི་སྐོར་ལ་དབྱད་པ་ནི།

སློབ་དཔོན་ཆེ་བ་གྲགས་པ་འཕགས་པ་སྐུ་སྐྱབ་ཀྱི་དངོས་སློབ་ཡིན་མིན་ཐད་བཞད་
ཚུལ་མི་མཐུན་པ་མང་སྟེ། དཔལ་ལྷན་ཆེ་བ་གྲགས་པས་དབྱ་མ་ཆོག་གསལ་གྱི་མཇུག་
ཏུ། བདེ་བ་ཅན་དུ་རྒྱལ་བའི་སྤྲུལ་པོ་སྐུ་སྐྱབ་གཤེགས་པར་གྱུར་པ་དེས་མཛད་པའི། །གཞུང་
ནམས་དང་ནི་དེ་ཡི་སློབ་མའི་ཆོགས་དེ་དག་ཡུང་དུ་ས་མང་ཞིག་ན་ཉམས་པར་གྱུར། །དེ་
ཉིད་ཉི་མ་རྒྱབ་པས་དེང་སང་གཞུང་ལུགས་གསལ་པོ་གང་ནའང་མེད། །ཅེས་དབྱ་མ་
ཆོག་གསལ་མཛད་པའི་སྐུ་སྐྱབ་བདེ་བ་ཅན་དུ་གཤེགས་ཟིན་པ་དང་། དེའི་ལུགས་
བཟང་འདྲིན་པར་བྱེད་པའི་སློབ་མའི་གཞུང་བཟང་ནམས། དུས་མང་ཞིག་ན་ཉམས་པར་
གྱུར་པ་གསུངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། དཔལ་ལྷན་ཆེ་བ་གྲགས་པ་སྐུ་སྐྱབ་ཀྱི་དངོས་སློབ་
མིན་པར་འདོད་པ་ཡོད་མོད་ཡུང་། རྒྱ་མཆན་དེ་ནི་མ་དེས་ཉེ་ཆེ་བ་གྲགས་པས་རིག་
འདྲིན་བརྟེན་ནས་ཡུན་རིང་དུ་བཞུགས་པར་དོ་ཤེ་གདན་པའི་གསུང་ལས་བྱུང་བ་པ་
ཆབ་ལོ་ཙྰ་བའི་གཏམ་རྒྱུད་ལས་འབྱུང་བ་ལྟར་ཡིན་པས། ཆེ་བ་གྲགས་པའི་སྐུ་ཆེའི་སྤྲད་
ལ་སྐུ་སྐྱབ་ཀྱི་སློབ་གཞུང་བཟང་པོ་ནམས་ཉམས་པར་གྱུར་པ་དང་། ཆེ་བས་སྐུ་སྐྱབ་ཀྱི་
ཞབས་ཟིན་པ་གཉིས་འགལ་བ་མེད་པར། རྗེ་ཆེ་མས་རིམ་ལྔ་གསལ་སྟོན་དུ་གསུངས་
པ་ལྟར་ཡིན་ལ། བྱང་ཆུབ་ལམ་སྟོན་གྱི་རང་འགྲེལ་ལས་ཡུང་། སློབ་དཔོན་ཆེ་བ་གྲགས་
ཡུང་འཕགས་པ་སྐུ་སྐྱབ་ཀྱི་མན་ངག་གིས་བདེན་པའི་བྱིན་གྱི་རྒྱལ་ས་མངའ་བས་ཆོས་
ཐམས་ཅད་སྐུ་མ་ཉྱ་བྱར་ཐུགས་སུ་རྒྱུད་པ་འཛམ་བུའི་སྤིང་དུ་ལོ་བཞི་བརྒྱར་བཞུགས་
ནས་གཞན་དོན་འབའ་ཞིག་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཆེ་བ་གྲགས་པ་རིག་འདྲིན་བརྟེན་
ནས་དགྲང་ལོ་བཞི་བརྒྱར་བཞུགས་པ་དང་། སྐུ་སྐྱབ་ཀྱི་དངོས་སློབ་ཡིན་པར་གསུངས་

སོ། དེས་ན་རང་ལུགས་ནི། འགོས་ལོ་རྩ་བ་ལ་སོགས་པའི་འདུས་པའི་སྒྲ་མ་དག་གི་
བཞེད་པ་དང་མཐུན་པར། རྩ་བའི་སྒྲ་སྒྲུབ་ཀྱི་དངོས་སྟོབ་ཡིན་པར་འདོད་དེ། འདི་ལ་
ཁུངས་ལྡན་གྱི་གཞུང་གིན་ཏུ་མང་སྟེ། རོ་བོ་རྗེའི་དབུ་མ་བདེན་གཉིས་ལས། རྩ་སྒྲུབ་
སྟོབ་མ་རྩ་བའི་ལོ་རྩ་བ་དང་། དེ་ལས་བརྒྱུད་པའི་མན་ངག་གིས། ཆོས་ཉིད་བདེན་པ་རྟོགས་
པར་འགྱུར། ཞེས་དཔལ་ལྡན་རྩ་བ་འགགས་པ་ནི་རྩ་སྒྲུབ་ཀྱི་མན་ངག་དངོས་སུ་གསལ་
པའི་སྟོབ་མ་དང་། དེ་ལས་བརྒྱུད་པའི་མན་ངག་གིས་ཆོས་ཉིད་རྟོགས་པར་གསུངས་
པའི་བྱིར་དང་། དཔལ་ལྡན་རྩ་བ་འགགས་པ་རང་གིས་མཛད་པའི་སྟོན་གསལ་ལས། སངས་
རྒྱུ་ཀུན་གྱི་རིམ་གཉིས་གནས་ཀྱི་རྒྱུ་བཏབ་དེ་ནི་རྩ་སྒྲུབ་ལས་རྟེན་པ། འབྲེལ་བཏབ་
དཔལ་ལྡན་རོ་རྗེ་སེམས་དཔལ་བཏུད་དེ་རྩ་བ་འགགས་པས་རིམ་བཞིན་བཤད། ཅེས་
འདུས་པའི་རིམ་གཉིས་ཀྱི་གནད་རྩ་སྒྲུབ་ལས་རྟེན་པར་བཞེད་པ་དང་། རྩ་བ་འགགས་པ་
ཉིད་ཀྱི་ཞལ་ནས་ཀྱང་། ར་ཡི་སྒྲ་མ་རྩ་སྒྲུབ་ཀྱིས། རྩེ་བ་མེད་པའི་མེ་ཆེན་གྱིས། དངོས་
པོའི་བྱད་ཤིང་བསྐྱེད་པ་ཡིན། མཁན་པོ་ཡིས་ཀྱང་བསྐྱེད་པ་ཡིན། རས་ཀྱང་རྩེ་
བ་མེད་པའི་མེས། དངོས་པོའི་བྱད་ཤིང་བསྐྱེད་པ་ཡིན། དངོས་པོའི་མེ་ཡི་ག་ལ་
ཚུགས། ཅེས་རང་ཉིད་རྩ་སྒྲུབ་ཀྱི་སྟོབ་མར་དངོས་སུ་བཞེད་པའི་བྱིར། དེས་ན། གཞུང་
དེ་དག་ལ་བཞེད་ནས་རྗེ་སྒྲ་མའི་མཐའ་གཅོད་ལྷ་གུའི་སྤེང་མ་༡༩ ་ལས། དེ་ལ་འཕགས་
པ་ལྟ་དང་རྩ་བུ་དང་ལྷ་ཀྱ་བཤེས་གཉེན་གསུམ་འཕགས་པའི་སྟོབ་མར་འགགས་ཆེ་ལ།
མ་རྟི་གི་ནི་གསང་འདུས་མར་ལུགས་པ་རྣམས་འཕགས་པའི་སྟོབ་མར་བྱེད་དོ། རྩ་བ་
འགགས་པ་ནི་རྗེ་འགོས་ལ་སོགས་པ་སྒྲ་མ་སྒྲ་མ་རྣམས་ནི་འཕགས་པའི་སྟོབ་མར་མཛད་
དོ། རོ་བོ་ཀྱི་དབུ་མ་པ་ཁ་ཅིག་ཆོག་གསལ་གྱི་མཛུགས་ཏུ་འཕགས་པས་མཛད་པའི་གཞུང་
དང་སྟོབ་མ་རྣམས་དུས་མང་ཞིག་ན་ཉམས་པས་དེང་སང་གཞུང་ལུགས་གསལ་པོ་མེད་
ཅེས་གསུངས་པས་རྩ་བ་འགགས་པས་འཕགས་པའི་ཞབས་མ་བེན་ལོ་ཞེས་སྟོལ། རྩ་

མཚན་དེ་ནི་མ་དུས་ཏེ། རྒྱ་བ་གྲགས་པས་རིག་འཛིན་བརྟེན་ནས་ཡུན་རིང་དུ་བཞུགས་
 པར་དོན་མེད་པའི་གསུང་ལས་བྱུང་བ་པ་ཚབ་ལོ་རྩེ་བའི་གཏམ་རྒྱུད་ལས་འབྱུང་བ་
 ལྟར་ཡིན་པས། དེའི་སྐྱེ་ཆའི་སྤྲད་ལ་སྐྱ་སྐྱབ་ཀྱི་སྟོབ་གཞུང་བཟང་པོ་ནམས་ཉམས་པ་
 དང་། དེས་སྐྱ་སྐྱབ་ལ་ཟིན་པ་གཉིས་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར་དོ། དེས་ན་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་
 དག་དཔལ་ལྷན་ཨ་ཏི་ཤས་སྐྱ་སྐྱབ་སྟོབ་མ་རྒྱ་གྲགས་སུ་བཤད་པ་ལྟར་འཕགས་པའི་
 སྟོབ་མ་ཡིན་ནོ་གསུངས་པ་ལྟར་ཁས་ལྷང་དོ། སྟོན་གསལ་ལས་ཀྱང་། སངས་རྒྱས་
 ཀུན་གྱིས་རིམ་གཉིས་གནས་ཀྱིས་རྒྱས་བཏབ་དེ་ནི་སྐྱ་སྐྱབ་ལས་ཉིད་པ། ཁྱབ་བདག་
 དཔལ་ལྷན་དོན་མེད་སེམས་དཔར་བཏུད་དེ་རྒྱ་བ་གྲགས་པས་རིམ་བཞིན་བཤད། ཅེས་
 འདུས་པའི་དོན་ནམས་སྐྱ་སྐྱབ་ལས་ཉིད་པར་གསུངས་ཤིང་། སྐལ་ལྷན་གྲགས་པས་
 ཀྱང་། དེ་ནི་དཔལ་ལྷན་སྐྱ་སྐྱབ་ལས་ཉིད་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟོས་ཏེ། དེས་ནི་དཔལ་ལྷན་སྐྱ་
 སྐྱབ་ཀྱི་ཞལ་སྤྲ་ནས་ཀྱི་དངོས་སུ་སྟོབ་མ་ཉིད་དུ་སོ་སོར་བསྟན་ཀྱི་བརྒྱུད་པས་ནི་མ་
 ཡིན་ནོ། ཞེས་དང་། བཅ་ཟེ་སྐྱ་གཅན་འཛིན་བཟང་པོ་ས་ར་ཏམ་སྐྱ་སྐྱབ་ལ་བཤད་ཅིང་།
 དེས་རྒྱ་བ་གྲགས་པ་ལ་བཤད་ཚུལ་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པ་དང་བཅས་པ་ཡང་། སྟོན་མ་རབ་
 གསལ་ལས། ཀོང་ཀླ་ན་ཡི་གོང་ཁྱེར་དུ། དཔལ་གྱི་རི་བོའི་ཅེ་མོར་ནི། སྐྱེ་བོས་དབེན་
 པའི་གནས་ཉིད་དུ། དང་པོར་དེ་ལ་གནས་བྱས་ནས། ཁི་དང་ལྷ་ཡི་བདག་པོར་
 མཚུངས། མཚོག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཆོས་གསུངས་པ། སྐྱ་གཅན་འཛིན་གྱི་ཞལ་སྤྲ་ནས། ས་
 ཉིང་འདི་ལ་རྒྱལ་གྱུར་ཅིག མཉེས་པ་དེ་ལས་དེ་ཉིད་ནི། ཐེག་ཆེན་རྣལ་འབྱོར་པས་
 ཐོབ་པས། ས་ཐོབ་གཞན་གྱི་དོན་ལ་བཅོན། དཔལ་ལྷན་སྐྱ་སྐྱབ་རྒྱལ་གྱུར་ཅིག དེ་
 ལས་དེ་ཉིད་རིན་ཆེན་ནི། ཐོབ་པས་འཛིན་ཉིན་གསུམ་དུ་གྲགས། འདུས་པའི་རྒྱ་མཚོའི་
 པ་རོལ་ཕྱིན། རྒྱ་གྲགས་གསལ་བྱེད་རྒྱལ་གྱུར་ཅིག ཅེས་གསུངས་ལ། ཞེས་གསུངས་
 པ་ལྟར། མཁས་གྲུབ་མེད་སྟོང་ཐུན་སྐལ་བཟང་མིག་འབྱེད་༡༥ ་ལས་ཀྱང་། འོན། རྒྱ་

བ་གཤམ་པ་ལྷ་སྐྱབ་ཀྱི་དངོས་སྟོབ་ཡིན་ནམ་མ་ཡིན་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེས་ཟེར་ན། བོད་ཀྱི་དབྱ་
མ་པ་ཁ་ཅིག་ལ་གཤམ་པའི་གཏམ་རྒྱུད་ལས་དངོས་སྟོབ་མ་ཡིན་པའི་ལུགས་སུ་བརྟེན་
བ་ཡོད་ལ། དེའི་རྗེས་སུ་བྱུང་ནས་སྐྱབ་གཉིས་སྟོང་ཚུལ་ཇི་ལྟར་འབྲང་བ་དེ་ལྟར་འདོད་
མོད་ཀྱི། རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་འགོས་ལོ་ལ་སོགས་པ་འདུས་པའི་སྒྲ་མ་དག་འཕགས་པའི་དངོས་
ཀྱི་སྟོབ་མར་བཞེད་པ་ལྟོན་ཏུ་ལེགས་ཏེ། ཞེས་རྗེ་སྒྲ་མ་ནི་འགོས་ལོ་རྩ་བ་ལ་སོགས་
པའི་གསང་བ་འདུས་པའི་སྒྲ་མ་རྣམས་དང་མ་ཐུན་པར་ལྷ་སྐྱབ་ཀྱི་དངོས་སྟོབ་ཏུ་བཞེད་
པར་གསུངས། དེས་ན་རྗེ་སྒྲ་མ་ཡབ་སྐུས་དང་། དེ་དག་གི་རྗེས་འབྲུག་དང་བཅས་པ་
རྣམས་ཀྱིས་ནི། ལྷ་སྐྱབ་ཀྱི་དངོས་སྟོབ་ཏུ་བཞེད་པ་ཆེས་གསལ་ལོ། དེས་ན། ལུང་
རིགས་དུ་མ་ལ་བརྟེན་ནས་དཔལ་ལྷན་སྒྲ་བ་གཤམ་པ་ལྷ་སྐྱབ་ཀྱི་དངོས་སྟོབ་ཏུ་བཞེད་
པ་ཡིན་ནོ།

༡༡། རོགས་མེད་ལུང་བསྟན་པའི་ཚུལ་ནི།

སྡེ་དགེ་བཀའ་འགྱུར་རྒྱུད་༼ན༽ འཇམ་དཔལ་ཙ་རྒྱུད་༣༡༥༽ ལས། རོགས་མེད་
ཅེས་བྱའི་དགེ་སྟོང་ནི། །བསྟན་བཅོས་དེ་ནི་དོན་ལ་མཁས། །མདོ་སྡེ་དེས་དོན་དང་བའི་
དོན། །རྣམ་པ་མང་པོ་འང་རབ་ཏུ་འབྱེད། །འཇིག་རྟེན་རིག་པ་སྟོན་བདག་ཉིད། །གཞུང་
འབྱེད་དང་ཚུལ་ཅན་དུ་འགྱུར། །དེ་ཡི་རིག་པ་བྱབ་པ་འདི། །སྤྲེལ་པའི་ཕོ་ཉ་མོ་ཞེས་རྟོགས་རྟོགས་ཀྱི་
ཡི་སྤྲུགས་ཀྱི་མ་ཐུ་ཡིས་ནི། །སྟོན་པའི་བཟང་པོ་སྤྱེ་བར་འགྱུར། །བསྟན་པ་ལྟན་རིང་གནས་
པའི་བྱིར། །མདོ་ཡི་དེ་ཉིད་དོན་སྤྱད་བྱེད། །ལོ་ནི་བརྒྱ་དང་ལྷ་བཅུར་འཁོ། །དེ་ལུས་
ཞིག་ནས་ལྷ་ལུལ་འགྲོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེས་ན། ཏུ་ར་རྒྱ་ཐའི་གསུང་འབྲུམ་
ཙ་རྒྱུས་འཁོར་༣༡༠༽ ལས། ཡང་སྟོན་པ་ལྷ་དན་ལས་འདས་ནས་ལོ་དགུ་བརྒྱ་ཙམ་
ན། སྟོབ་དཔོན་འཕགས་པ་རོགས་མེད་ཀྱིས་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་བསྐྱབས་པས་རྗེས་སུ་

བཟུངས་ཏེ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྒོའ་ལུགས་དར་བར་མཛད་པའི་སྒོ་བ་དཔོན་འདི་ཡང་ལུང་
 བསྟན་པ་ནི། འཇམ་དཔལ་ཙ་རྒྱུད་ལས། ང་ནི་མྱ་ངན་འདས་འོག་ཏུ། ལོ་ནི་དགུ་བརྒྱ་
 ལོན་པ་ན། ཐོགས་མེད་ཅེས་བྱའི་དགོ་སྒྲོང་གིས། བསྟན་བཅོས་དེ་ཡི་དོན་ལ་མཁས། མཛད་
 སྤེ་ངེས་དོན་ངང་བའི་དོན། རྣམ་པ་མང་པོ་རབ་ཏུ་འབྱེད། ཅེས་གསུངས་སོ། ཞེས་
 གསུངས། དེ་ལ་ཁོ་བོའི་དོགས་པ་ནི། ཐོགས་མེད་ལོ་དགུ་བརྒྱ་ལོན་པའི་ཆེ་བྱོན་པར་
 བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ང་ནི་མྱ་ངན་འདས་འོག་ཏུ། ལོ་ནི་དགུ་བརྒྱ་ལོན་པ་ན། ཞེས་
 པའི་རྒྱུ་བ་གཉིས་དགོངས་འགྲེལ་འགྲེལ་ཆེན་དུ་ངངས་པའི་འཇམ་དཔལ་ཙ་རྒྱུད་ཀྱི་
 ལུང་དུ་བྱུང་ཡང་ཙ་རྒྱུད་རང་ལས་མ་བྱུང་བ་གང་ཞིག། སྟོན་པ་འདས་ལོ་ནས་ཅིས་པའི་
 ལོ་བརྒྱུད་བརྒྱ་ཡན་ཆད་དུ་ཐོགས་མེད་འཁྲུངས་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་
 བོ་གྲུབ་སྟེ། སྤེ་དགོ་བཀའ་འགྱུར་རྒྱུད་༼ན༽འཇམ་དཔལ་ཙ་རྒྱུད་༣༩༥༽ལས། དེ་
 བཞིན་གཤེགས་པ་ང་འདས་ནས། ལོ་ནི་བཞི་བརྒྱ་ལོན་པ་ན། དགོ་སྒྲོང་གྲུ་ཞེས་དེ་
 འབོད་འབྱུང་། བསྟན་པ་ལ་ནི་དད་ཅིང་པན། རབ་ཏུ་དགའ་བའི་ས་ཐོབ་པ། ལོ་ནི་བྲག་
 བརྒྱ་དག་ཏུ་འཛོ། རིག་པ་མ་བྱ་ཆེན་མོ་ནི། བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ངེས་ཀྱང་གྲུབ། བསྟན་
 བཅོས་སྣ་ཆོགས་དོན་དང་ནི། དངོས་པོ་མེད་པའི་དོན་དེ་རིགས། གང་ཆེ་ལུས་དེ་བོར་
 བ་ན། བདེ་བ་ཅན་དུ་འང་སྐྱེ་བར་འགྱུར། དེ་ནས་མཐར་གྱིས་སངས་རྒྱས་ཉིད། དེས་
 པ་ཁོ་ནར་ཡང་དག་འཐོབ། ཐོགས་མེད་ཅེས་བྱའི་དགོ་སྒྲོང་ནི། བསྟན་བཅོས་དེ་ནི་
 དོན་ལ་མཁས། མཛད་སྤེ་ངེས་དོན་ངང་བའི་དོན། རྣམ་པ་མང་པོ་འང་རབ་ཏུ་འབྱེད། འཇིག་
 ཉིན་རིག་པ་སྟོན་བདག་ཉིད། གཞུང་བྱེད་ངང་ཚུལ་ཅན་དུ་འགྱུར། དེ་ཡི་རིག་པ་གྲུབ་
 པ་འདི། ལྷ་ལའི་པོ་ཉ་མོ་ཞེས་རྫོང་། དེ་ཡི་སྤྲུགས་ཀྱི་མཐུ་ཡིས་ནི། སྒོ་ནི་བཟང་པོ་སྐྱེ་
 བར་འགྱུར། བསྟན་པ་ཡུན་རིང་གནས་པའི་ཕྱིར། མཛད་ཡི་དེ་ཉིད་དོན་སྤུང་བྱེད། ལོ་
 ནི་བརྒྱ་དང་ལྷ་བཅུར་འཛོ། དེ་ལུས་ཞིག་ནས་སྣ་ཡུལ་འགོ། འཁོར་བ་རྣམས་སུ་འཁོར་

བ་ན། །ཡུན་རིང་བདེ་བ་རྗེས་སྤྱོད་ནས། །བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་མཐར་གྱིས་དེ། །བྱང་ཆུབ་
 ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་ཡིན། །དེ་ལྟར་ནམ་པ་མང་པོ་ཡི། །ཞེས་པ་ཙམ་མ་གཏོགས། ང་ནི་
 སྤྱང་ན་འདས་འོག་ཏུ། ལོ་ནི་དགྲ་བརྒྱ་ལོན་པ་ན། །ཞེས་པའི་ཆོག་འཇམ་དཔལ་ཙ་རྒྱུད་
 རང་མེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། དེ་དུས་སུ་ཐོགས་མེད་སྐྱེ་མཆེད་གཉིས་ཀ་འབྱུངས་
 པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་དུས་སུ་མངོན་ཏོགས་རྒྱན་དང་མངོན་པ་མངོན་གཉིས་ཀ་བྱུང་
 པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དུས་འཁོར་འགྲེལ་ཆེན་ནི་མེད་འོད་དུ། རོ་བོ་ཉིད་ལོངས་རྫོགས་
 བཅས་དང་། །ཞེས་སོགས་རྒྱན་གྱི་ལུང་བྲངས་ཤིང་། ཕྱི་སྟོན་གྱི་རྣམ་གཞག་ལ་མངོན་
 དང་འགལ་སྤོང་མཛད་པ་གང་ཞིག་འགྲེལ་ཆེན་སྟོན་པ་འདས་ནས་ལོ་བདུན་བརྒྱ་ལོན་
 ལ་བརྒྱུད་བརྒྱ་མ་ལོན་པའི་དུས་སུ་བརྩམས་པའི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་
 རྗེ་ཀ་ཆེན་དང་དེ་ཉིད་སྤང་བས་བྱུང་། གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། སྟོན་པ་དུས་འཁོར་ཙ་རྒྱུད་
 གསུངས་པའི་ཚུ་རྟ་ནས་བདུན་བརྒྱ་དང་གཉིས་དང་སྟོན་པ་འདས་པའི་མེ་སྟག་ནས་བྱུག་
 བརྒྱ་དང་ལྔ་བརྒྱུད་ལ་རིགས་ལྡན་འཇམ་དཔལ་གྲགས་པ་འདས་ཤིང་། དེ་འདས་ལོ་
 རྣམ་སྟོ་འཇུག་པའི་བར་གྱི་ལོ་བརྒྱུད་བརྒྱའི་བརྒྱ་ཕྱག་དང་པོའི་རིང་ལ་རྗེ་ཀ་ཆེན་
 རྩམ་པ་པོའི་རིགས་ལྡན་པ་ད་དཀར་འདས་པ་གང་ཞིག་དེ་ལྟར་ན་སྟོན་པ་འདས་ལོ་ནས་
 ལོ་བདུན་བརྒྱ་ལྔ་བརྒྱུད་ཀྱི་ནང་དུ་ནི་མེད་འོད་བྱུང་བར་བྱུང་པའི་ཕྱིར་ཉེ། བསྐྱུས་རྒྱུད་
 ལས། ལོ་འདི་ནས་ནི་བྱུག་བརྒྱའི་ལོ་ཡིས་གསལ་བར་མི་བདག་གྲགས་པ་འཕྱུ་ལ་ཞེས་
 བྱ་བར་འབྱུང་། །དེ་ནས་སྐྱ་ཡི་ལོ་བརྒྱ་རྣམས་ཀྱིས་ངེས་པར་མ་ཁའི་ཡུལ་དུ་སྐྱ་སྟོའི་
 ཆོས་དག་རབ་ཏུ་འཇུག་ཅེས་དང་། རིགས་ལྡན་རིགས་ཀྱི་ནང་ནས་ལག་བས་བསྐྱུར་
 པའི་དུས་ཀྱི་བྱ་དང་ཆ་བོ་དག་ནི་འདས་གྱུར་བ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་།
 འཇམ་གྲགས་ལོ་བྱུག་བརྒྱ་བཞུགས་པ་དང་ལུང་འདིའི་བྱ་ཞེས་པ་པ་ད་དཀར་ལ་བཤད་
 པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁ་ཅིག་ཐོགས་མེད་འབྱུངས་དུས་དགོངས་འགྲེལ་འགྲེལ་ཆེན་ལྟར་ཁས་

ཡེན་དགོས་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་རྗེ་རིན་པོ་ཆའི་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཡིད་
 དང་ཀུན་གཞིའི་དཀའ་བའི་གནས་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་བ་ཀླ་༡༩ ་ལས། སངས་རྒྱས་མུ་དན་
 ལས་འདས་ནས་ལོ་དགུ་བརྒྱ་ལོན་པ་ན་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་བྱམས་པས་མདོ་སྡེ་
 དགོངས་པ་ཟབ་མོ་ངེས་པར་འགྲེལ་བ་ལ་སོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བསྟན་བཅོས་རྣམས་
 མཛད་དེ་རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་པའི་ས་དང་། དབུས་དང་མཐའ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་ལ་སོགས་
 པའོ། །སློབ་དཔོན་ཐོགས་མེད་དང་དབྱིག་གཉིས་གྱིས་གཞུང་དེ་ཡང་དག་པར་སྦངས་
 རས་རབ་ཏུ་སྟེལ་ཏེ། དེའི་ཆེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་རོ་གཅིག་པས་སྦྱོང་བ་དང་ཡོད་པར་
 སྦྱ་བ་ལ་ཚོད་པ་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། ཡིག་ཆ་སྐབས་དང་པོའི་སྡེ་དོན་ཀླ་༡༥ ་
 ལས། ཐུབ་པ་ཆེན་པོ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་སྦྱོམས་པར་ཞུགས་པའི་ཚུལ་བསྟན་ནས་ལོ་
 དགུ་བརྒྱ་ལོན་པ་ན། ཐོགས་མེད་སྐྱུ་མཆེད་འཛིག་རྟེན་དུ་བྱོན་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར་ན་ལན་གང་འདེབས་དབྱེད་དོ། །ཡང་ཡིག་ཆ་གཞན་ལས། ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཤིང་རྟེ་
 སྟོལ་འབྱེད་ལ་སྐྱ་སྐྱབ་ཐོགས་མེད་གཉིས་སུ་བྱངས་ངེས་པར་ཐལ། ལེགས་བཤད་སྟོང་
 པོ་ལས། བདེར་གཤེགས་གསུང་རབ་ཚུལ་གཉིས་ཤིང་རྟེ་སྟོལ། །ལེགས་པར་བྱེ་བས་
 རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་མཆོག་ཤིང་གསུམ་འགྲོ་ལ་ཉི་ལྟར་གསལ་མཛད་པ། །སྐྱ་སྐྱབ་ཐོགས་
 མེད་ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁུབ་སྟེ། བྱང་ངེས་འབྱེད་པའི་མའི་རྟེན་ཅན་ལ་དེ་
 གཉིས་སུ་ངེས་པར་བསྟན་པ་ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། རྒྱན་ཚོམ་པ་པོའི་
 རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན་ཤིང་རྟེ་སྟོལ་འབྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཡུམ་གྱི་དངོས་
 བསྟན་གྱི་ཟབ་དོན་དབུ་མར་འགྲེལ་པའི་ཤིང་རྟེ་སྟོལ་འབྱེད་སྐྱ་སྐྱབ་དང་། ཐུས་དོན་
 མདོན་རྟོགས་དབུ་མར་དངོས་པོ་བརྒྱད་དོན་བདུན་ཅུར་འགྲེལ་པའི་ཤིང་རྟེ་སྟོལ་འབྱེད་
 རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་གཉིས་ཁོ་ནར་ངེས་པའི་ཕྱིར། ལེགས་བཤད་གསེར་བླང་ལས། རྗེ་
 བཙུན་དང་སྐྱ་སྐྱབ་ཞབས་གཉིས་ཀྱིས་ཤིང་ཕྱིན་འགྲེལ་ཚུལ་གཉིས་བྱུང་ངོ། །ཞེས་བྱ་

བར་ཡང་གནས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རང་ལུགས་ནི། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོའི་
དགོངས་འགྲེལ་དུ་གྱུར་པའི་ཤིང་རྩའི་སྒོལ་འབྲེད་དང་། སྤྱིར་ཤིང་རྩའི་སྒོལ་འབྲེད་གཉིས་
ནི་སོ་སོ་བ་ཡིན་པར་མ་ཟད། དེ་གཉིས་གང་ལ་སྟོས་ནས་འཛོག་པའི་གཞིའང་གཏན་
ནས་མི་གཅིག་སྟེ། འདི་ལྟར་ཤིང་རྩའི་སྒོལ་འབྲེད་ནི་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོའི་ཟབ་མོའི་ལམ་
གྱི་རིམ་བ་དབྱ་སེམས་སོ་སོའི་ལུགས་སུ་བཀྲལ་ཚུལ་དང་། ཤེར་མདོའི་དགོངས་འགྲེལ་
གྱི་དེ་ནི་དབྱ་མ་པའི་ལུགས་གཞིར་བཞག་གིས་ཤེར་མདོའི་ཟབ་རྒྱས་གྱི་ལམ་རིམ་
གཉིས་སོ་སོར་འགྲེལ་ཚུལ་ལ་བྱ་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཤེར་ཕྱིན་མདོའི་དགོངས་
འགྲེལ་དུ་གྱུར་པའི་ཤིང་རྩའི་སྒོལ་འབྲེད་ནི། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་ཕྱེ་རིན་པོ་ཆེ་རྒྱས་འབྲིང་
བསྐྱས་གསུམ་གྱི་དགོངས་འགྲེལ་གང་ཞིག །དེའི་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོ་དངོས་བསྟན་དང་
སྤྱི་དོན་གཉིས་པོ་གང་རུང་ཞིག་མིའི་བྱད་གཟུགས་ཅན་གཞན་ལ་སྟོས་མེད་དུ་ཐོག་
མར་གསལ་བར་བཀྲལ་བའི་བསྟན་བཅོས་ཞིག་ལ་ཟེར་བས། རིམ་བཞིན་དངོས་བསྟན་
ཟབ་མོའི་ལམ་རིམ་བཀྲལ་བ་ལ་རིགས་ཆོགས་བྱལ་དང་། སྤྱི་དོན་མདོན་རྟོགས་གྱི་
རིམ་བ་རྗེ་བཞིན་གསལ་བ་ལ་བསྟན་བཅོས་མདོན་རྟོགས་རྒྱན་འཛོག་སྟེ། གསེར་མེད་།
ལས། ཡང་ན་དངོས་བསྟན་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་དོན་རིགས་ཆོགས་དང་། ལུགས་བསྟན་སྟོང་
ཉིད་བཤད་པ་ན་གདུལ་བྱའི་རྒྱད་ལ་མདོན་རྟོགས་སྐྱེས་པའི་རིམ་བ་རྣམས་རྒྱན་གྱིས་
བཀྲལ་བས། རྗེ་བཙུན་དང་ལྷ་སྐྱབ་ཞབས་གཉིས་གྱིས་ཤེར་ཕྱིན་འགྲེལ་ཚུལ་གཉིས་སུ་
བྱུང་ངོ་། །ཞེས་བྱ་བར་ཡང་གནས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་མཁས་པ་
འགའ་ཞིག་གིས་ལུང་འདི་རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན་ཤིང་རྩའི་སྒོལ་འབྲེད་ཡིན་པའི་ཤེས་
བྱེད་དུ་བྲངས་པ་ནི་ཞིབ་ཏུ་མ་བྱེད་པར་མིང་བྱར་འདྲ་བ་ཅན་ལ་འཁྲལ་བ་ཡིན་ནམ་སྟམ་
སོ། །འོན་ཀྱང་། བོད་སྤར་བས་པ་རྣམས་གྱིས། རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། ཕྱོགས་གྱི་
སྤང་པོ། གཞོད་འཛོམས་མཁན་པོ་རྣམས་ཤིང་རྩའི་སྒོལ་འབྲེད་དུ་བཞེད་ཀྱང་། རང་

ལུགས་ལ་དེ་ནམས་ཤིང་རྩི་སྤྱོད་ལ་ཡིན་ཏེ། ཤིང་རྩི་སྤྱོད་ལ་ཡིན་ཏེ། ལུང་བསྟན་པ་མེད་པའི་སྤྱིར་དང་། སྤྱིར་ཤིང་རྩི་སྤྱོད་ལ་སྤྱོད་པ་དང་ཐོགས་མེད་
གཉིས་གངས་ངེས་པ་གོང་དུ་བཤད་ཅིང་ཏོ།

༡༡། །ཐལ་རང་གིས་ཤིང་རྩི་སྤྱོད་ཀྱི་སྐབས་ལ་དབྱེད་པ་ནི།

འདིར་དབྱེད་པ་སྤྱིར་ཤིང་རྩི་སྤྱོད་དང་། ཐལ་འགྱུར་བའི་ཤིང་རྩི་སྤྱོད་
འབྱེད། རང་རྒྱུད་པའི་ཤིང་རྩི་སྤྱོད་འབྱེད། མདོ་སྤྱོད་པའི་དབྱེད་པ་རང་རྒྱུད་པའི་
ཤིང་རྩི་སྤྱོད་འབྱེད། རྩི་འབྱེད་སྤྱོད་པའི་དབྱེད་པ་རང་རྒྱུད་པའི་ཤིང་རྩི་སྤྱོད་འབྱེད་
དང་བཞི་ལས། དབྱེད་པ་སྤྱིར་གཞུང་ནས་སྤྱི་བའི་གཉིས་སྤྱོད་ཚུལ་རྩི་སྤྱོད་ཤིང་རྩི་སྤྱོད་
འབྱེད་ནི། མགོན་པོ་སྤྱོད་ཀྱིས་དབྱེད་པ་རིགས་ཆོགས་དུག་ལ་སོགས་པ་མཛད་ནས།
དབྱེད་པ་སྤྱིར་ཤིང་རྩི་སྤྱོད་སྤྱོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཐལ་འགྱུར་བའི་ཤིང་རྩི་སྤྱོད་ལ།
སྤྱོད་པ་དཔོན་སངས་རྒྱུས་བསྐྱེད་དང་། དཔལ་ལྷན་ཆོས་ཀྱིས་གཉིས་པ་འདོད་པའི་ལུགས་
གཉིས་སྤྱོད་སྤྱོད། སྤྱོད་པ་དཔོན་སངས་རྒྱུས་བསྐྱེད་ཀྱིས། ཅུ་ཤིང་འབྱེད་པ་བུ་སྤྱོད་པ་ལི་ཏ་
མཛད་ནས་འཕགས་པའི་དགོངས་པ་ཐལ་འགྱུར་དུ་ཐོག་མར་བཀྲལ་བས། མཁས་གྲུབ་
བསྟན་དར་བ་དང་། བཅའ་ཆོས་བསྟན་ནམས་གཉིས་པ་སོགས་ཀྱིས། སངས་རྒྱུས་བསྐྱེད་
ཐལ་འགྱུར་བའི་ཤིང་རྩི་སྤྱོད་འབྱེད་དུ་བཞེད་དོ། །ཆོས་མཛད་པ་ལྷན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཛན་
ཀྱིས། སྤྱོད་པ་དཔོན་སངས་རྒྱུས་བསྐྱེད་ཀྱིས་ཅུ་ཤིང་དགོངས་པ་ཐལ་འགྱུར་དུ་ཐོག་
མར་འབྱེད་པར་མཛད་ནས་ཐལ་འགྱུར་འཐད་མི་འཐད་ཀྱི་གསལ་ཁ་མཛད་པས།
སངས་རྒྱུས་བསྐྱེད་ཐལ་འགྱུར་བའི་ཤིང་རྩི་སྤྱོད་འབྱེད་དུ་མི་འཐད་ཅིང་། དེའི་རྩིས་
སྤྱོད་པལ་ལྷན་ཆོས་ཀྱིས་ཅུ་ཤིང་འབྱེད་པ་ཆོག་གསལ་མཛད་ནས། ཐལ་འགྱུར་འཐད་ཅིང་།

རང་རྒྱུད་མི་འཐད་པའི་ཚུལ་གསལ་བར་མཛད་པས། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ་ཐལ་
འགྱུར་བའི་ཤིང་རྩའི་སྲོལ་འབྱེད་དུ་བཞེད། དེ་ཡང་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་དང་དམ་བཅའ་
ཅལ་དུ་བཏོན་ནས་འགོག་པ་ནི་དབུ་མ་ཆིག་གསལ་མ་གཏོགས་འཇུག་པ་ཅ་འགྲེལ་དུ་
མེད་ལ། འོན་ཀྱང་། རོན་གྱིས་དགག་པར་མཛད་པས་དབུ་མ་པ་གཞན་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་
པའི་ཐབ་བྱད་ལྷན་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱལ་བ་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོའི་འཇུག་འགྲེལ་གསལ་བའི་
རྒྱན་༡༣ ་ལས། རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་དང་དམ་བཅའ་ཅལ་དུ་བཏོན་ནས་འགོག་པ་ཆིག་
གསལ་མ་གཏོགས་འདི་ཅ་འགྲེལ་ན་མི་གསལ་ཡང་མཐའ་བཞིའི་སྤྱི་བ་འགོག་པ་སོགས་
ཐལ་འགྱུར་དང་གཞན་གྲགས་གཏན་ཆིགས་ཀྱི་སློན་ས་མཛད་པ་མ་གཏོགས་རང་རྒྱུད་
ཀྱི་རྟགས་དང་སྐྱབ་ངག་འགོད་པར་མི་མཛད་པས་དབུ་མ་གཞན་དང་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་
པའི་ཐབ་བྱད་དོ། །ཞེས་གསུངས། གལ་ཏེ་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱིས་ཅ་ཤེད་དགོངས་
པ་ཐལ་འགྱུར་དུ་སྤར་བཀལ་ཟིན་པས། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་ཐལ་འགྱུར་བའི་ཤིང་རྩའི་སྲོལ་
འབྱེད་མིན་ནོ་ཞེ་ན། ལེགས་ལྷན་འབྱེད་མདོ་སྤེ་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པའི་ཤིང་
རྩའི་སྲོལ་འབྱེད་དང་། ཞི་བ་འཆོ་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པའི་ཤིང་རྩའི་
སྲོལ་འབྱེད་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། དེའི་གོང་དུ་འགྲེལ་བྱེད་གཞན་གྱིས་བཀལ་ཟིན་པའི་
ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་། གལ་ཏེ་རྒྱ་བ་གྲགས་པའི་སྤྱོན་དུ་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱིས་
ཐལ་འགྱུར་བའི་བྱབ་མཐའི་སྲོལ་བྱེ་བ་ཡིན་ན། ལེགས་ལྷན་གྱིས་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་
རང་རྒྱུད་ཁས་ལེན་པ་འོས་མེད་དུ་མཛད་དོན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན། རང་ལུགས།
དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ་ཐལ་འགྱུར་བའི་ཤིང་རྩའི་སྲོལ་འབྱེད་དུ་བཞེད་པའི་བྱངས་
ནི། དང་ངེས་ལེགས་བཤད་སྤྱིང་པོ་༣༣ ་ལས། ཆིག་གསལ་ལས་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་
རང་རྒྱུད་མི་བཞེད་པ་དང་དབུ་མ་པས་རང་རྒྱུད་བྱ་མི་རིགས་པའི་སྐྱབ་བྱེད་དང་བཞེག་
ཕྱོགས་ལ་གནོད་བྱེད་མང་དུ་བསྐྱོན་ནས་ཤིང་རྩའི་སྲོལ་བྱེ་བ་ཡིན་ལ། ཞེས་དཔལ་ལྷན་

གླ་བ་གྲགས་པ་ས་ཆིག་གསལ་དུ་རང་རྒྱད་བྱ་མི་རིགས་པའི་སྐྱབ་བྱེད་དང་། དེའི་བསྐྱོག་
 རྒྱུགས་རང་རྒྱད་ལ་གཞོན་བྱེད་མང་དུ་བསྟན་ནས་ཐལ་འགྱུར་བའི་ཤིང་རྩེ་སྒོལ་བྱེ་
 བར་གསུངས་པ་ལྟར། གླ་བ་གྲགས་པ་ཐལ་འགྱུར་བའི་ཤིང་རྩེ་སྒོལ་འབྱེད་དུ་འདོད་
 པ་འདི་ནི་རྗེ་གླ་མའི་དགོངས་པ་མཐའ་བྱུག་པ་ཡིན་ནམ་སྟམ། དབུ་མ་རང་རྒྱད་པ་དང་།
 མདོ་སྡེ་སྦྱོད་པའི་དབུ་མ་རང་རྒྱད་གཉིས་ཀྱི་ཤིང་རྩེ་སྒོལ་འབྱེད་ནི། སློབ་དཔོན་ལེགས་
 ལྷན་འབྱེད་ཡིན་ཏེ། ལེགས་ལྷན་གྱིས། ཅ་ཤེད་གཞན་འབྲེལ་དུ་བཅམས་པ་ཤེས་རབ་
 སློན་མེ་དང་། རང་གཞུང་དུ་བཅམས་པ་དབུ་མ་སྟོང་པོ། དེའི་རང་འབྲེལ་རྟོག་གོ་འབར་
 བ་དང་བཅས་པ་མཛད་དེ་བདེན་དངོས་ཐ་སྙད་དུ་མེད་ཀྱང་། རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་
 བྱུང་པ་ཐ་སྙད་དུ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པའི་དབུ་མ་རང་རྒྱད་པའི་ཤིང་རྩེ་སྒོལ་དང་། བྱི་
 རོན་བདེན་པར་མེད་ཀྱང་ཐ་སྙད་དུ་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་པ་དང་། རང་རིག་ཐ་
 སྙད་དུ་འང་མི་འདོད་པ་སོགས་ཐ་སྙད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་པལ་ཆར་མདོ་སྡེ་པ་དང་སྒོ་བསྟན་
 བས་སྐྱབ་པའི་མདོ་སྡེ་སྦྱོད་པའི་དབུ་མ་རང་རྒྱད་པའི་ཤིང་རྩེ་སྒོལ་བྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །སློབ་
 དཔོན་ལེ་ཤེས་སྟོང་པོས་ལེགས་ལྷན་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས། དབུ་མ་བདེན་གཉིས་
 མཛད་དེ། མདོ་སྡེ་སྦྱོད་པའི་དབུ་མ་རང་རྒྱད་པའི་ཤིང་རྩེ་སྒོལ་འཛིན་པས། དེ་གཉིས་
 རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་པ་ལ་མདོ་སྡེ་སྦྱོད་པའི་དབུ་མ་རང་རྒྱད་པ་ཞེས་གྲགས་སོ། །རྣལ་
 འབྱོར་སྦྱོད་པའི་དབུ་མ་རང་རྒྱད་པའི་ཤིང་རྩེ་སྒོལ་འབྱེད་ནི། སློབ་དཔོན་ཞི་བ་འཆོ་
 ཡིན་ལ། ཁོང་གིས་དབུ་མ་རྒྱན་མཛད་དེ་ཐ་སྙད་དུ་བྱི་རོན་མེད་ལ་རང་རིག་ཡོད་པ་
 སོགས་ཐ་སྙད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་པལ་ཆར་རྣལ་འབྱོར་སྦྱོད་པ་སྟེ་སེམས་ཅམ་པ་དང་སྒོ་
 བསྟན་ནས་སྐྱབ་པའི་རྣལ་འབྱོར་སྦྱོད་པའི་དབུ་མ་རང་རྒྱད་པའི་ཤིང་རྩེ་སྒོལ་བྱེ་བ་ཡིན་
 ནོ། །འོ་ན། ཞི་བ་འཆོའི་སྟོན་དུ་བྱི་རོན་འགོག་པའི་དབུ་མ་པའི་བྱུང་མཐའ་བྱུང་བེན་པ་
 མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། ཞི་འཆོའི་སྟོན་དུ་འཕགས་པ་གོལ་སྡེས་བྱི་རོན་དགག་པར་མཛད་

བ་གསེར་ཐོང་དུ་གསུངས་པ་དང་། ཤེས་རབ་སྒྲོན་མེ་ལས། དབུ་མ་བ་ཁ་ཅིག་གིས་
དང་པོ་ཕྱི་དོན་བདེན་པར་བྱུང་བ་བཀག་ནས་ཤེས་པ་བདེན་བྱུང་ཉེན་པ་དང་། ཕྱིས་
ཤེས་པ་ཡང་བདེན་བྱུང་ཉེན་གཤམ་དགོས་པ་གོ་རིམ་ངེས་ཅན་དུ་འདོད་པ་ལ་དགག་པ་
མཛད་པས། ཞི་འཆོའི་སྒྲོན་དུ་ཕྱི་དོན་འགོག་པའི་དབུ་མའི་བྱུང་མཐའ་རེ་བྱང་བྱང་བར་
མཛོད་པས། ཞི་བ་འཆོ་ནལ་འབྱོར་སྒྲོད་པའི་དབུ་མ་རང་རྒྱད་པའི་ཤིང་ཏྲེའི་སྒོལ་འབྱེད་
དུ་མི་རིགས་པར་འགྱུར་རོ་སྟུམ་ན། སྒྲོན་མེད་དེ། དང་ངེས་ལེགས་བཤད་སྟིང་པོ་༡༥༠༽
ལས། དེས་ན་དེ་འདྲ་བའི་ལུགས་ཀྱང་རེ་རེ་ཅུ་བྱང་མོད་ཀྱང་། གཞུང་རྒྱས་པར་
བཅུམས་ནས་ཐ་སྙད་དུ་ཕྱི་རོལ་མེད་པའི་ཚུལ་གྱིས་དབུ་མའི་བྱུང་མཐའ་ནི། སྒྲོབ་དཔོན་
ཞི་བ་འཆོས་སྒོལ་བྱེ་བར་ཡེ་ཤེས་སྡེ་བཞེད་པ་ལྟར་ལེགས་སོ། །ཞེས་ཞི་འཆོའི་སྒྲོན་
དུ་ཐ་སྙད་དུ་ཕྱི་དོན་མི་འདོད་པའི་དབུ་མ་པའི་བྱུང་མཐའ་རེ་བྱང་བྱང་མོད་ཀྱང་། ཕྱི་དོན་
མེད་པའི་ཚུལ་རྒྱས་པར་བསྟན་པའི་བསྟན་བཅོས་བཅུམས་ནས་དབུ་མའི་སྒོལ་བྱེ་བ་
མེད་པས་སྒྲོན་མེད་དོ། །༡༡་མ་ལ་ཞེ་ལས་ཞི་འཆོའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས། དབུ་མ་སྤང་
བ་དང་། སྒྲོམ་རིམ་ཐོག་ཐ་བར་གསུམ་མཛད་དེ་དེའི་སྒོལ་འཛིན་པས། དེ་གཉིས་རྗེས་
འབྲང་དང་བཅས་པ་ལ་ནལ་འབྱོར་སྒྲོད་པའི་དབུ་མ་རང་རྒྱད་པ་ཞེས་གྲགས་སོ། །སྒྲིར་
ཅ་ཤེའི་འབྲེལ་བ་རྒྱ་གར་ན་གྲགས་ཆེ་བ་བརྒྱད་ཡོད་དེ། སྒྲོབ་དཔོན་ལྷ་སྐྱབ་ཀྱི་ཡིན་
པར་ཁ་གཡར་བའམ་མཆོན་མ་ཐུན་པ་ཞིག་གིས་མཛད་པའི་འབྲེལ་བ་ག་ལས་འཛིགས་
མེད་དང་། དགེ་བ་ལྷས་མཛད་པའི་དེ་བ་ཤ་མ། ཡོན་ཏན་སྒོ་གྲོས་ཀྱིས་མཛད་པ་གུ་ཏ་
མ་ཏེ། ཡོན་ཏན་དཔལ་གྱིས་མཛད་པ་གུ་ཏ་ཤེ། སྒོ་གྲོས་བསྟན་པས་མཛད་པ་སྤྱི་ར་མ་
ཏེ། སངས་རྒྱས་བསྐྱངས། ལེགས་ལྷན་འབྱེད། རྩ་བ་གྲགས་པའི་འབྲེལ་བ་དང་བརྒྱད་
ཡོད་དོ། །འོ་ན། རྗེ་རྩ་མས་འབྲེལ་བ་དེ་དག་གང་གི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་རང་ལུགས་
འཆད་པ་ཡིན་ཞེ་ན། མཁས་བྱུང་རྗེས་མཛད་པའི་རྗེའི་གསང་བའི་ནུམ་ཐར་རིན་པོ་ཆེའི་

སྟེ་མ་ལས། རྒྱ་གར་གྱི་པ་རྗེ་ཏ་མཁས་པ་རྣམས་ལ་འང་འགའ་ཞིག་གི་གཞུང་ལ་འབྱུང་
 མེད་འབའ་ཞིག་ཏུ་བརྩུང་མི་ཉུང་པའི་དམིགས་བསལ་རེ་ཙམ་ཡང་བྱུང་བས། འོ་ན།
 འཕགས་པ་ལྷ་སྐྱབ་གྱི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བ་ལ་སློབ་དཔོན་རྩ་བ་གྲགས་པ་འབྱུང་མེད་
 རང་འབའ་ཞིག་ཏུ་བརྩུང་བས་ཨེ་ཆོག་ཞུས་པས། རྩ་བ་གྲགས་པ་ནི་སྟོང་ཕྱོགས་གྱི་
 འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གྱི་ཞིང་ཞིག་གི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཞིག་གི་ཞབས་བྱུང་ནས།
 བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་རྣམ་དཔྱོད་དང་། ཤེས་རབ་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཞིག་ཞིང་འདྲིར་
 འཕགས་པ་ལྷ་སྐྱབ་གྱི་ལུགས་བསྟན་པའི་སྟོང་པོ་གསལ་བར་བྱ་བའི་སྦྲད་དུ་བསམ་
 བཞིན་དུ་སྟེ་བ་བརྩུང་བ་ཡིན་པས། འདིས་འཕགས་པ་ལྷ་སྐྱབ་གྱི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བ་
 ལ་སྐྱགས་མཆོན་ཉིད་གང་གི་སྐབས་སུ་འང་འབྱུང་བ་སྤྱོད་ཙམ་ཡང་མེད་པས། འདི་ལ་
 རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཡིད་ཆེས་གྱི་གནས་འབའ་ཞིག་ཏུ་ངེས་པར་བརྩུང་དགོས་པ་ཡིན་
 བོ། །ཞེས་རྗེ་རྩ་མས་རྗེ་བཙུན་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ལ་ལྷ་སྐྱབ་གྱི་དགོངས་པ་འགྲེལ་
 བ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྩ་བའི་གཞུང་འབྱུང་མེད་འབའ་ཞིག་ཏུ་བརྩུང་བས་ཆོག་གམ་ཞེས་
 དེས་པའི་ལན་དུ། རྗེ་བཙུན་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་གྱིས། མདོ་སྐགས་གང་གི་སྐབས་
 ལ་འང་ལྷ་སྐྱབ་གྱི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བ་ལ་དཔལ་ལྷན་རྩ་བ་གྲགས་པ་ལ་འབྱུང་བའི་ཆ་
 སྤྱོད་ཙམ་ཡང་མེད་པར་གསུངས་པས། མདོ་སྐགས་གང་གི་སྐབས་ལ་འང་གཙོ་བོ་དཔལ་
 ལྷན་རྩ་བ་གྲགས་པའི་འགྲེལ་བ་ཆོད་མར་མཛད་དོ། །བྱང་ངེས་ལེགས་བཤད་སྟོང་པོ་
 ལས། འཇམ་སྟོང་མཁས་པའི་རྒྱན་འགྱུར་འདི་རྣམས་གྱི། །ལེགས་བཤད་ཀུན་ལ་སྟོང་
 རས་གྲུས་མོད་ཀྱང་། །འཁོར་འདས་རྟེན་འབྱུང་མི་སྤྱིའི་གཏན་ཆོགས་གྱིས། །མཆོན་
 འཛིན་དམིགས་གཏད་ཐམས་ཅད་འཛིག་བྱེད་པ། །རྩ་བ་ལས་འོང་ལེགས་བཤད་འོད་
 དཀར་གྱིས། །སྟོ་མིག་ཀུན་དའི་ཆལ་རབ་བྱེ་བའི་ཆོ། །སངས་རྒྱས་བསྐྱུངས་གྱིས་བསྟན་
 པའི་ལམ་མཐོང་ནས། །ལྷ་སྐྱབ་ལུགས་བཟང་གཙོ་བོར་མི་འཛིན་སུ། །ཞེས་གསུངས་

བ་ལྟར། སངས་རྒྱལ་བ་སྐྱེས་དང་། རྒྱ་བ་གྲགས་པའི་འབྲེལ་བ་ལ་གཅིག་དུ་ཚད་མར་
འཛིན་ནས་སྤྱ་སྤྱབ་ཀྱི་ལུགས་མཆོག་འཛིན་པར་གསུངས་སོ། །

༢༡། །བཤད་བྱ་ཅ་བའི་མདོའི་སྒྲིབ་ལ་ཅུང་ཟད་དབྱད་པ་ནི།

གསེར་ཐོང་༡༠ ་ལས། འོ་ན་འདིའི་ཅ་བའི་མདོ་རྣམས་གང་ཞེ་ན། དེ་ལ་སྦྱིར་ཤེར་
ཕྱོགས་ལ་ཡུམ་དྲུག་སྤྲས་བཅུ་གཅིག་སྟེ་ཡུམ་སྤྲས་བཅུ་བདུན་ཞེས་སྡེ་མ་རྣམས་ཀྱིས་
བརྟུང་བྱས་པ་ལ་འབྲུམ། ༡ ་ཉི་མེད་ཀྱི་བརྒྱུད་སྟོང་པ། ༢ ་ཤེས་རབ་ཀྱི་བརྒྱུད་སྟོང་པ། ༣ ་སྤྱད་
བ་རྣམས་ཡུམ་ཡིན་ཞིང་། ༤ ་ཤེས་ཕྱིན་བདུན་བརྒྱུད་པ། ༥ ་ལྷ་བརྒྱུད་པ། ༦ ་སུམ་བརྒྱུད་པ། ༧ ་ཚུལ་
བརྒྱུད་པ། ༨ ་ལྷ་བརྒྱུད་པ། ༩ ་སྒྲིབ་ཉིང་ལྷ་པ། ༡༠ ་རབ་
ཅལ་རྣམ་གཞོན་གྱིས་ཁྱུས་པ། ༡༡ ་ཀློང་གི་ལུགས་ཀྱིས་ཁྱུས་པ། ༡༢ ་ཡི་གེ་གཅིག་ལ། ༡༣ ་ཡི་གེ་ཉིང་དུ། ༡༤ ་ཤེས་སྤྱོད་སྟེ་བཅུ་གཅིག་ནི་སྤྲས་སོ། །སྤྲས་ཡུམ་
ཀྱི་ཁྱད་པར་ནི་བརྟུང་བྱ་མདོར་རྟོགས་བརྒྱུད་དུ་མ་བྱེ་བར་དེའི་དོན་ཅམ་སྟོན་པ་དང་
བྱེ་ནས་སྟོན་པའོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འོ་ན་མདོར་རྟོགས་རྒྱུ་ཀྱི་བཤད་
བྱ་ཅ་བའི་མདོ་ལ་དུ་ཡོད་ཅེ་ན། བོད་ཀྱི་མཁས་པ་སྡེ་མ་རྣམས་ཡུམ་སྤྲས་བཅུ་བདུན་
དུ་གངས་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་སྦྱིར་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོའི་ཕྱོགས་ལ་ཡུམ་དྲུག་སྤྲས་བཅུ་
གཅིག་སྟེ་ཡུམ་སྤྲས་བཅུ་བདུན་ཞེས་མཁས་པ་སྡེ་མ་རྣམས་ཀྱིས་བརྟུང་བྱས་པ་ལ། ༡ ་
འབྲུམ། ༢ ་ཉི་མེད་ཀྱི་བརྒྱུད་སྟོང་པ། ༣ ་ཤེས་རབ་ཀྱི་བརྒྱུད་སྟོང་པ། ༤ ་བརྒྱུད་སྟོང་པ།
༥ ་ཡོན་ཏན་རིན་པོ་ཆེ་སྤྱད་བ་རྣམས་ཡུམ་ཡིན་ཞིང་། ༦ ་སྤྱོད་ཉིང་གོ་བཅུ་གཅིག་གས་
ཀྱི་ལེའུ་ཞེ་དྲུག་པ་ཤེས་ཕྱིན་བདུན་བརྒྱུད་པ། ༧ ་ལྷ་བརྒྱུད་པ། ༨ ་དོན་རྒྱུ་གཅོད་པའམ་
སུམ་བརྒྱུད་པ། ༩ ་ཚུལ་བརྒྱུད་པ། ༡༠ ་ལྷ་བརྒྱུད་པ། ༡༡ ་སྒྲིབ་ཉིང་ལྷ་པ། ༡༢ ་རབ་
ཅལ་རྣམ་གཞོན་གྱིས་ཁྱུས་པ། ༡༣ ་ཀློང་གི་ལུགས་ཀྱིས་ཁྱུས་པ། ༡༤ ་ཡི་གེ་གཅིག་ལ། ༡༥ ་ཡི་

གེ་ཉུང་དུ། ༡༡ ་ཤེར་སྒྲིང་སྒྲིང་བཅུ་གཅིག་ནི་སྤྲུལ་སོ། །བཞེད་སྒོལ་འདི་ནི་བཀའ་ཐང་
 རྩེ་ལྷ་ནང་ལ་གསལ་བར་གྲགས་སོ། །སྤྲུལ་ཡུམ་གྱི་བྱང་པར་ནི་བརྗོད་བྱ་རྣམ་མཁུན་
 སོགས་མངོན་རྟོགས་བརྒྱུད་དུ་མ་བྱེ་པར་བརྒྱུད་པོ་དེའི་དོན་ཤེར་སྒྲིང་ལྟར་ལམ་ལྷ་
 སོགས་དང་ཕྱོགས་རེ་བ་ཙམ་བསྟན་པ་ལ་སྤྲུལ་ཞེས་བཞེད་པ་དང་དངོས་བརྒྱུད་དོན་
 བདུན་ཅུ་ཆ་ཆང་བྱེད་ནས་སྟོན་པ་ནི་ཡུམ་མོ་ཞེས་ཟེར་བ་ཡིན་ཏེ། ཨར་བྱང་རྒྱལ་ཡེ་
 ཤེས་མངོན་རྟོགས་རྒྱུན་གྱི་འགྲེལ་པ་རྣམ་འབྱེད་སྟོན་ཆ་༥༩ ་ལས། དེ་ལ་ཤེས་རབ་
 པ་རོལ་བྱེན་པ་ལ་གཉིས་ཏེ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱུད་དུ་མ་བྱེད་པར་དེའི་དོན་ཙམ་
 སྟོན་པར་བྱེད་པ་དང་། མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱུད་དུ་བྱེད་ནས་སྟོན་པའོ། །དང་པོ་ནི་ཤེས་
 རབ་སྒྲིང་པོ་དང་། རྗེ་གཙོང་པ་དང་། བདུན་བརྒྱ་པ་ལ་སོགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་གྱི་
 བརྗོད་བྱ་ལམ་ལྷ་དང་། ས་གསུམ་དང་། ས་བཅུ་གཉིས་ལ་སོགས་པ་ནི་མངོན་པར་རྟོགས་
 པ་བརྒྱུད་གྱི་དོན་ཙམ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་ཡུམ་སྤྲུལ་གྱི་མིང་ནས་མ་བསྟན་ཀྱང་།
 ཕྱོགས་སྤྲུལ་མའི་དོན་སྤངས་པར་ལྟར་རོ། །ཨར་གྱིས་བརྒྱུད་དུ་བྱེད་ནས་གསུངས་པའི་མདོ་
 ལ་བྱུག་ཡོད་པར་བཞེད་ཀྱང་། སྤྲུལ་ལ་བཅུ་གཅིག་གི་བྱངས་ངེས་པའི་བཤད་པ་མེད་
 དེ། ཨར་བྱང་རྒྱལ་ཡེ་ཤེས་གྱིས་ཤེས་རབ་སྒྲིང་པོའི་མདོ་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་པ་༡༠ ་ལས།
 གཉིས་པ་ནི་རྩལ་བརྒྱ་ལྷ་བཅུ་པ་དང་། སྒྲི་ཉི་ལྷ་ལྷ་པ་དང་། རྗེ་གཙོང་པ་དང་། བདུན་
 བརྒྱ་པ་དང་། རབ་གྱི་རྩལ་གྱིས་རྣམ་པར་གཞོན་པས་ཞུས་པ་དང་། ལྷ་བཅུ་པ་དང་། ཀློང་
 ཤེས་ཀྱིས་ཞུས་པ་དང་། ཡི་གེ་ཉུང་དུ་དང་། ཤེས་རབ་སྒྲིང་པོ་ལ་སོགས་པའོ། །ཞེས་བྱང་
 བས་སོ། །ཡང་གསེར་ཐེང་༡༡ ་ལས། དེ་ལ་ཁ་ཅིག་ཉི་མའི་སྒྲིང་པོ། རྩེ་བའི་སྒྲིང་པོ།
 ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ། ལག་ན་རྗོ་རྗོ། རྗོ་རྗོ་རྒྱལ་མཆོན་རྣམས་ཀྱང་ཤེར་བྱེན་ཡིན་པས་སྤྲུལ་
 ཡུམ་གྱི་དོན་དང་། བྱངས་གཉིས་ཀ་ཞོར་ཞེས་སྤྲུལ་བ་ནི་ལེགས་པར་སྤྲུལ་པ་ཡིན་ལ། བྱང་
 པར་དུ་སྤྱད་པ་མི་བརྒྱུད་སྟོང་པ་དང་སོ་སོར་བགྱང་བ་ནི་སྤྲེགས་བམ་ཙམ་ཡང་མ་མཐོང་

བར་སྟོན་པ་ཡིན་ཏེ། ཁྱི་བརྒྱད་སྟོང་པ་ལ་ལེ་འུ་གྲ་བདུན་ཡོད་པའི་གྲ་བཞི་པ་ནི་སྟུང་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། དེའི་ཕྱིར་ཁྱི་བརྒྱད་སྟོང་པ་འབྲིང་གི་འབྲིང་དུ་བྱས་ནས་སྟུང་པ་བསྟུས་
པའི་བསྟུས་པར་བྱས་པ་ཡང་ནོར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འོ་ན། དེ་ལ་ཁ་ཅིག་ཞེས་
པའི་ཁ་ཅིག་དེ་གང་ལ་འཛོག་སྟུང་ན། གསེར་མེད་མཆན་འགྲེལ་༥༣ ་ཧེལ་ས། འདི་ལ་
འཛིགས་མེད་དབང་པོའི་གསུང་ཐོར་བུ་ལས། ཨར་བྱང་ཆུབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་སྤྲ་མ་ལ་
ཆད་ལྷག་ནོར་གསུམ་གྱི་སྟོན་བཞོད་པར་གསུངས་པ་དང་བསྟུན་ན། བོང་གི་ཁ་ཅིག་
ཅས་པ་ཡང་དེ་ཡིན་པ་འདྲ་ལ། ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་དོགས་པ་ནི། ཨར་བྱང་ཆུབ་
ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་ཤེས་ཕྱིན་གྱི་མདོ་ལ་རྒྱས་འབྲིང་བསྟུས་གསུམ་དང་དེ་
རེ་རེ་ལ་གསུམ་གསུམ་སྟེ། སྡེ་ཆན་དགྲུང་བྱེ་བ་འདོད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། འབྲུམ་ལ་སོགས་པའི་སྡེ་ཆན་དུག་པོ་དེ་དག་ཉིད་རྒྱས་འབྲིང་བསྟུས་
གསུམ་དུ་བྱེ་ཞིང་། རྒྱས་པ་ལ་འབྲུམ་ཁོ་ན་དང་། འབྲིང་ལ་གསུམ། བསྟུས་པ་ལ་གཉིས་
ཅམ་ལས། སྟོར་དགྲུ་མ་གསུངས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་
ཏེ། ཨར་བྱང་ཆུབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཤེས་རབ་སྟོང་པོའི་མདོ་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་པ་༡༡ ་ཧེལ་ས།
དེ་ལ་ཤེས་རབ་པ་རོལ་ཕྱིན་པ་ལ་གཉིས་ཏེ་མདོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་དུ་མ་བྱེ་བར་
དེའི་དོན་ཅམ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་དང་། མདོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་དུ་བྱེ་ནས་སྟོན་པའོ།
དང་པོ་ནི་ཤེས་རབ་སྟོང་པོ་དང་། །ཞེས་པ་ནས། གཉིས་པ་ནི་སྡེ་ཆན་དུག་རྒྱས་འབྲིང་
གསུམ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། ཨར་བྱང་ཆུབ་ཡེ་ཤེས་
ཀྱིས་འབྲུམ་ལ་སོགས་པའི་སྡེ་ཆན་དུག་པོ་དེ་དག་ཉིད་རྒྱས་འབྲིང་བསྟུས་གསུམ་དུ་
བྱེ་ཞིང་། རྒྱས་པ་ལ་འབྲུམ་ཁོ་ན་དང་། འབྲིང་ལ་གསུམ། བསྟུས་པ་ལ་གཉིས་ཅམ་ལས།
སྟོར་དགྲུ་མ་གསུངས་པས་མདོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་དུ་བྱེ་མ་བྱེ་ཅམ་ལས་ཡུམ་སྤྲས་
གྱི་ཐ་སྟོན་མ་གསུངས་པས་ཡུམ་སྤྲས་ཀྱི་ཐ་སྟོན་མི་བཞེད་པ་འདྲའོ། །མདོར་ན། དེ་ལ་

ཁ་ཅིག་ཞེས་པའི་ཁ་ཅིག་དེ་ཨར་བྱང་ཚུབ་ཡེ་ཤེས་མ་ཡིན་པ་མངོན་ཏེ། ཨར་གྱི་གསུང་
 ལ་དེ་ལྟར་མི་སྣང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན། རང་ལུགས་ལ་དེ་ལ་ཁ་ཅིག་ཞེས་པའི་ཁ་ཅིག་
 དེ་བཙཅ་ལྡན་རིག་པའི་རལ་གྱི་ཡིན་ནམ་སྙམ་སྟེ། འུག་མཆོག་ལྡན་གྱི་ཤེར་ཕྱིན་བཞེད་
 ཚུལ་རྒྱ་རབས་ཀྱི་སྤྱིང་བ་༡༧༥ ་ལས། བཙཅ་ལྡན་རལ་གྱི་ན་རེ། དུམ་སྤྲུལ་སྤྱི་
 བའི་ཐ་སྣད་དང་བྱངས་ངེས་གཉིས་ཀ་ཞོར་བ་ཡིན་ཏེ། ཤེར་ཕྱིན་མཆོན་བརྒྱ་ཅ་བརྒྱད་
 པ་དང་། ཤེར་ཕྱིན་ཉི་མའི་སྤྱིང་པོ་དང་། རྒྱ་བའི་སྤྱིང་པོ་དང་། སྤྱིང་པོའི་གཟུགས་དང་།
 ལག་ན་དོ་རྩེ་དང་། ཤེར་ཕྱིན་དོ་རྩེ་རྒྱལ་མཆོན་ཏེ། རྩལ་པོ་དེ་དག་ཀྱང་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་
 མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིན་དང་། སྤྲུལ་གྱི་ཐ་སྣད་གང་ནས་ཀྱང་བཤད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
 གསུངས་ཏེ་ལེགས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། བཙཅ་ལྡན་རིག་པའི་རལ་གྱི་གཟུང་
 བར་བྱའོ། །ཡང་གསལ་བྱེད་ལས། དེའི་ཕྱིར་ཁྱི་བརྒྱད་སྟོང་པ་འབྲིང་གི་འབྲིང་དུ་བྱས་
 ནས་སྤྱད་པ་བསྐྱས་པའི་བསྐྱས་པར་བྱས་པ་ཡང་ཞོར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་
 དོགས་པ་ནི། འོ་ན། ཁྱི་བརྒྱད་སྟོང་པ་འབྲིང་གི་འབྲིང་དུ་བྱས་པ་དང་མདོ་སྤྱད་པ་དེ་
 བསྐྱས་པའི་བསྐྱས་པར་བྱས་པ་ཞོར་བ་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་
 ན། རྒྱས་པའི་རྒྱས་པ་ཤེར་ཕྱིན་བམ་པོ་ལྔ་བརྒྱ་པ། རྒྱས་པའི་འབྲིང་བམ་པོ་བཞི་བརྒྱ་
 པ། རྒྱས་པའི་བསྐྱས་པ་སྟོང་ཐལ་བརྒྱ་པ། འབྲིང་གི་རྒྱས་པ་སྟོང་ཐལ་ཉི་ལྔ་ལྔ་པ། འབྲིང་
 གི་འབྲིང་ཁྱི་བརྒྱད་སྟོང་པ། འབྲིང་གི་བསྐྱས་པ་ཤེས་རབ་ཁྱི་བརྒྱ་པ། བསྐྱས་པའི་རྒྱས་པ་
 ཤེར་ཕྱིན་བམ་པོ་བཙཅ་བརྒྱ་པ། བསྐྱས་པའི་འབྲིང་བརྒྱད་སྟོང་པ། བསྐྱས་པའི་བསྐྱས་
 པ་མདོ་སྤྱད་པ་རྣམས་སྤྱི་འཛོལ་མི་རིགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཤེར་
 ཕྱིན་གྱི་མདོ་ལ་རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱས་གསུམ་དང་དེ་རེ་རེ་ལ་གསུམ་གསུམ་སྟེ། སྤྱི་མཆོན་
 དགྲུང་སྤྱི་བ་མི་རིགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཤེར་ཕྱིན་སྟོར་དགྲུ་སྟེ།
 རྒྱས་པའི་རྒྱས་པ་ཤེར་ཕྱིན་བམ་པོ་ལྔ་བརྒྱ་པ། རྒྱས་པའི་འབྲིང་ཤེར་ཕྱིན་བམ་པོ་བཞི་

ལུགས་དེ་བཀག་ནས་དེ་ལ་དགུར་ཡོད་དེ། རྒྱས་པའི་རྒྱས་པ་ཤེར་ཕྱིན་བཅའ་པོ་ལྷ་བརྒྱ་
 བ། རྒྱས་པའི་འབྲིང་བཅའ་པོ་བཞི་བརྒྱ་བ། རྒྱས་པའི་བསྐྱུས་པ་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱ་བ། འབྲིང་
 གི་རྒྱས་པ་སྟོང་ཕྲག་ཉི་ཤུ་ལྷ་བ། འབྲིང་གི་འབྲིང་ཁྱི་བརྒྱད་སྟོང་བ། འབྲིང་གི་བསྐྱུས་
 པ་ཤེས་རབ་ཁྱི་བ། བསྐྱུས་པའི་རྒྱས་པ་ཤེར་ཕྱིན་བཅའ་པོ་བཙུང་བརྒྱད་བ། བསྐྱུས་པའི་
 འབྲིང་བརྒྱད་སྟོང་བ། བསྐྱུས་པའི་བསྐྱུས་པ་མདོ་སྐྱད་པ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
 ཟེར་བ་རིགས་པ་ལྷ་མས་ཁེགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཡིག་ཆ་ལས་
 ཨར་ཆེན་པོ་དང་ཕྱིས་ཀྱི་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་ཞེས་པ་དེ་ཨར་བྱང་ཆུབ་ཡེ་ཤེས་དང་། ཕྱིས་
 ཀྱི་མཁས་པ་རྒྱལ་ཆ་བ་ཆོས་རྗེ་ལ་བྱེད་ཟེར་ན། འོ་ན། ཨར་བྱང་ཆུབ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན།
 བསྐྱུས་པའི་རྒྱས་པ་ཤེར་ཕྱིན་བཅའ་པོ་བཙུང་བརྒྱད་བ། བསྐྱུས་པའི་འབྲིང་བརྒྱད་སྟོང་བ།
 བསྐྱུས་པའི་བསྐྱུས་པ་མདོ་སྐྱད་པ་རྣམས་སུ་ཁས་ལེན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་བརྒྱད་སྟོང་བསྐྱུས་པའི་འབྲིང་དུ་ཁས་ལེན་
 པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། བརྒྱད་སྟོང་པ་ནི་བསྐྱུས་པའི་རྒྱས་པ་
 ཡིན་པ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཨར་བྱང་ཆུབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཤེས་རབ་སྟོང་པོའི་
 མདོ་རྒྱ་ཆེར་འབྲེལ་བ་༡༡ ་ཡས། བརྒྱད་སྟོང་པ་ནི་བསྐྱུས་པའི་རྒྱས་པ་ཡིན་ལ། སྐྱད་
 པ་ནི་བསྐྱུས་པའི་བསྐྱུས་པ་ཡིན་པས་དེ་གཉིས་ནི་བསྐྱུས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། དེས་ན། སྤྱི་དོན་༡༥ ་ཡས། སྐྱོར་དགུ་བཞེད་པ་ལྷ་བྱར་གསུངས་པ་དེའི་
 ཨར་ཆེན་པོ་ཞེས་པ་དེ་སུ་ཡིན་དབྱུང་དགོས་པར་སྒྲུབ་དོ། །གཞན་ཡང་། རྒྱལ་ཆ་བ་
 ཆོས་རྗེ་ཆོས་ཅན། བསྐྱུས་པའི་རྒྱས་པ་ཤེར་ཕྱིན་བཅའ་པོ་བཙུང་བརྒྱད་བ། བསྐྱུས་པའི་
 འབྲིང་བརྒྱད་སྟོང་བ། བསྐྱུས་པའི་བསྐྱུས་པ་མདོ་སྐྱད་པ་རྣམས་སུ་ཁས་ལེན་པར་ཐལ།
 དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་བརྒྱད་སྟོང་བསྐྱུས་པའི་
 འབྲིང་དུ་ཁས་ལེན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། བརྒྱད་སྟོང་པ་ནི་

བསྐྱུས་པའི་རྒྱས་པ་ཡིན་པ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྒྱལ་ཆ་བ་རྗེའི་བསྐྱུས་དོན་
རིན་ཆེན་ཐོང་བ་༩ ་ལས། བསྐྱུས་པ་གསུམ་ནི། བརྒྱད་སྟོང་པ་དང་། ཡུམ་ཆེན་མོ་
བཅ་པོ་བཙུང་བརྒྱད་པ་དང་། མདོ་སྐྱད་པ་རྣམས་སོ། །ཞེས་འབྱུང་བས། བཅ་པོ་བཙུང་
བརྒྱད་པ་བསྐྱུས་པའི་རྒྱས་པ་དང་། བརྒྱད་སྟོང་པ་བསྐྱུས་པའི་འབྲིང་དུ་འཛོགས་པ་ཁན་
དེའང་ཨར་ཆེན་པོ་བྱང་ཆུབ་ཡེ་ཤེས་དང་ཕྱིས་ཀྱི་མཁས་པ་རྒྱལ་ཆ་བ་ཆོས་རྗེ་ལ་བྱས་
པ་མང་ནའང་། མི་བདེ་བས་སུ་ཡིན་དཔྱད་དགོས་པར་མ་ཟད། རང་རེའི་ཡིག་ཆ་ལ་
བོད་ཕྱི་ནང་གི་དཔེ་མི་འདྲ་བ་གཉིས་འབྱུང་བས། བསྐྱུས་པའི་རྒྱས་པ་ལ་བརྒྱད་སྟོང་
པ་དང་། བསྐྱུས་པའི་འབྲིང་ལ་བཅ་པོ་བཙུང་བརྒྱད་པར་གསུངས་པའི་དཔེ་དེ་དག་པ་ཡིན་
ན། ཨར་ཆེན་པོ་བྱང་ཡེ་དང་རྒྱལ་ཆ་བ་རྗེའི་གསུང་དང་མཐུན་ནའང་། སྤྱི་དོན་༩ ་ལས།
གཞན་ཡང་བསྐྱུས་པ་ལ་གསུམ་དུ་འབྲེལ་ཆུང་དེ་མི་འཐད་དེ། མདོ་བརྒྱད་སྟོང་པ་ལ་
བཅ་པོ་ཉེར་བཞི་ཡོད་པ་མདོ་དེ་ཉིད་ལས་འབྱུང་བས་སྐབས་འདིར་བཅ་ཆད་ལ་མི་
མཐུན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་རྗེ་ལྟར་ཡིན་ཁོ་བོ་རྣམ་དཔྱད་ཀྱི་སྒོ་
གོས་ཞན་པས་གནད་འདི་ལ་ཁ་ཆོན་གཙོད་མི་རུས་ཀྱང་མཐེན་རྒྱ་ཡངས་པའི་ཆོས་
གོགས་རྣམས་ཀྱིས་མང་དུ་དཔྱད་དགོས་པ་སྤང་རོ། །དེས་ན་གསེར་ཐོང་ལས་དེ་ལྟར་
གསུངས་པའི་དོན་ནི། རྒྱད་པར་དུ་ཤེར་ཕྱིན་སྐྱད་པའམ་མིང་གཞན་ཡོན་ཏན་རིན་པོ་
ཆེ་སྐྱད་པ་དེ། ཁྱི་བརྒྱད་སྟོང་པ་དང་སོ་སོར་བགྱང་བ་ནི་སྐྱེགས་བཅ་ཙམ་ཡང་མ་མཐོང་
བར་སྟོན་པ་ཡིན་ཏེ། ཁྱི་བརྒྱད་སྟོང་པ་ལ་ལེ་ལུ་བརྒྱད་བཅུ་གྲ་བདུན་ཡོད་པའི་བརྒྱད་
བཅུ་གྲ་བཞི་པ་ནི་ཤེར་ཕྱིན་སྐྱད་པ་འདི་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཤེར་ཕྱིན་སྐྱད་པ་ཆོས་ཙན།
ཁྱོད་ཁྱི་བརྒྱད་སྟོང་པ་ལས་ལོགས་སུ་ཡོད་པའི་མདོར་འདེན་མི་རིགས་ཏེ། ཁྱོད་ཁྱི་
བརྒྱད་སྟོང་པའི་ལེ་ལུ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་ལེ་ལུ་བརྒྱད་བཅུ་གྲ་བཞི་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། མ་ཁྱབ་ན། ལེ་ལུ་གཞན་རྣམས་ལོགས་སུ་འདེན་རིགས་པར་ཐལ་ལོ། །ཤེར་ཕྱིན་

སྤྱད་པ་ལོགས་སུ་མེད་པ་དེའི་ཕྱིར་ཁྱི་བརྒྱད་སྟོང་པ་འབྲིང་གི་འབྲིང་དུ་བྱས་ནས་ཡོན་
ཏན་རིན་པོ་ཆེ་སྤྱད་པ་དེ་བསྐྱུས་པའི་བསྐྱུས་པར་བྱས་པ་ཡང་ནོར་ཏེ་མདོའི་ཁྲིལ་པོའི་
ནམ་གཞག་གང་ཞིག་ལ་སྤྱད་པ་དེ་ཁྱི་བརྒྱད་སྟོང་པའི་ཆ་ཤས་ཅམ་དུ་བྱད་པའི་ཕྱིར་
རོ། །སྤྱོགས་སྤྱ་མའི་རྩ་བའི་མདོ་འདོད་ཚུལ་ཡུམ་སྤྱས་སོགས་མི་འཐད་པ་དེ་བས་ན།
རྒྱན་འདིས་བསྟན་པའི་མདོན་རྟོགས་ཀྱི་རིམ་པ་ནམ་མཁའ་ནས་ཆོས་སྤྱིའི་བར་གྱི་དངོས་
པོ་བརྒྱད་དང་དེའི་དོན་བདུན་ཅུ་ནམས་དང་གོ་རིམ་མཐུན་པ་དང་གྲངས་ཀ་ཆང་བ་
སོགས་ཀྱི་སློན་སྤྱར་རུང་ཡོད་པའི་མདོ་ནམས་ནི་འདིའི་རྩ་བའི་མདོ་ཡིན་ལ་ཞེས་
པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། གསེར་ཐོང་༡༡ ་ཤམ། དེས་ན་རྒྱན་འདིས་བསྟན་པའི་མདོན་རྟོགས་
ཀྱི་རིམ་པ་ནམས་དང་སྤྱར་རུང་ཡོད་པའི་མདོ་ནམས་ནི་འདིའི་རྩ་བའི་མདོ་ཡིན་ལ། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། རང་གི་ལུགས་ལ་ནི། མདོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱི་བཤའ་བྱ་རྩ་བའི་མདོའི་
མཆན་ཉིད་ནི། མདོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱིས་རྫོང་བྱེད་ལ་སྐབས་དང་བརྫོང་བྱ་ལ་དངོས་པོ་
བརྒྱད་དུ་བྱེ་བའི་སློན་སྤྱར་གཏན་ལ་འབེབས་སུ་རུང་ཞིང་དེ་ལྟར་དུ་གཏན་ལ་བབ་པའི་
ཆད་ལྟན་གྱི་འགྲེལ་པ་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཤེར་སྤྱོགས་ཀྱི་མདོ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཡིག་
ཆ་ལྟར་ན་ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱུས་གསུམ་པོ་འདིའི་ཉིད་འདིའི་བཤའ་བྱ་རྩ་བའི་མདོ་
ཡིན་པར་འདོད་ཏེ། སྐབས་དང་པོའི་སྤྱི་དོན་༡ ་ཤམ། རང་ལུགས་ནི། ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་
བསྐྱུས་གསུམ་པོ་འདི་ཉིད་འདིའི་བཤའ་བྱ་རྩ་བའི་མདོ་ཡིན་ཏེ། འགྲེལ་པར། རྒྱལ་བའི་
ཡུམ་ནམ་པ་གསུམ་ཆར་ལས་ཀྱང་བརྫོང་པར་བྱ་བ་ཉིད་དུ་བསྟན་པ། ཞེས་དང་། ལ་ལ་
ལས་དོན་གཞན་ལས་ཆིག་ །གཞན་ལས་ནམ་གྲངས་མིང་གིས་ཏེ། །མཁས་པ་ནམས་
ཀྱིས་ཡུམ་ཀུན་ལས། །དོན་བསྐྱུས་དེ་ཅམ་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་
ན། འགྲེལ་པ་འདི་དང་ནམ་བཤའ་ལྟར་ན། རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱུས་གསུམ་ཁོ་ནར་གྲངས་
དེས་ཏེ། རྒྱལ་བའི་ཡུམ་ནམ་པ་གསུམ་ཆར་ལས་ཀྱང་། ལ་ལ་ལས་དོན་གཞན་ལས་

ཆེག་། གཞན་ལས་རྣམ་གྲངས་མིང་གིས་ཏེ། །མཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡུམ་ཀུན་ལའང་། །དོན་
བསྟུས་དེ་ཙམ་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་དང་། ཀུན་གྱི་རྒྱ་དུ་འགྱུར་བ་ནི། །ཞེས་དང་། རྣམ་
བཤད་ ༡༩ ་ཧེལ་ས། དགོས་པ་ཅིའི་དོན་དུ་ན་ཡུམ་དེའི་རྒྱ་གྱི་ཆེག་ལེའུར་བྱས་པ་དག་
ཡུམ་གསུམ་པོ་ཀུན་གྱི་རྒྱ་དུ་འགྱུར་བར་ནི་འགྲེལ་བ་འདིས་རྣམ་པར་དབྱེ་བྱིར་ཏུ་འོ།
ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གསེར་ཐོང་ལྟར་ན། རྒྱས་འབྲིང་བསྟུས་གསུམ་ཁྱི་བརྒྱད་ཉློང་
པ་དང་བཞིར་གྲངས་ངེས་ཏེ། དེ་དག་དང་རྒྱ་ཅ་འགྲེལ་དུ་སྦྱར་བའི་ཆད་ལྡན་གྱི་འགྲེལ་
པ་ཡོད་པའི་བྱིར། འདི་ལ་མཁས་པ་འགའ་ཞིག་གིས་དེ་ལ་རྒྱས་འབྲིང་བསྟུས་གསུམ།
ཁྱི་བརྒྱད་ཉློང་པ་དང་བཞིར་གྲངས་མ་ངེས་ཏེ། གསེར་ཐོང་ལས། འདིའི་ཅ་བའི་མདོ་
བཞིའམ་ལྔ་རུ་གསལ་ཡོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་ཟེར་ན་སྒྲིན་མེད་དེ། གསེར་ཐོང་
༡༡ ་ཧེལ་ས། དེ་ལྟར་མདོ་དང་སྦྱར་བའི་འགྲེལ་པ་བཅུ་གཉིས་དང་བསྟུན་ན་འདིའི་ཅ་བའི་
མདོར་བཞིའམ་ལྔར་གསལ་ཡོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ནི། མདོ་དང་སྦྱར་བའི་འགྲེལ་པ་
བཅུ་གཉིས་དང་བསྟུན་ན་རྒྱ་འདིའི་ཅ་བའི་མདོ་བཞིའམ་ཡོན་ཏན་རིན་པོ་ཆེ་སྟུང་པ་
ཟུར་དུ་བགྲངས་ན་ལྔ་རུ་གསལ་ཏེ། མདོ་དེ་དང་སྦྱར་བའི་འགྲེལ་པ་ཡོད་ན་མདོ་དང་
སྦྱར་རུང་དུ་བྱུང་བས་སོ། །ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་གསུམ་ཉིད་བཞག་པ་ལ་དོགས་
པ་འདི་ལྟར་ཡོད་དེ། མདོ་རྟོགས་རྒྱ་གྱི་བཤད་བྱ་ཅ་བའི་མདོ་ཞེས་པ་ནི་མདོ་རྟོགས་
རྒྱ་གྱི་རྫོད་བྱེད་ལ་སྐབས་བརྒྱད་དང་བརྫོད་བྱ་ལ་དངོས་པོ་བརྒྱད་དུ་བྱེ་བའི་སྒྲིན་ས་
གཏན་ལ་འབབས་སུ་རུང་ཞིང་དེ་ལྟར་གཏན་ལ་པབ་པའི་ཆད་ལྡན་གྱི་འགྲེལ་པ་ཡོད་
པའི་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་མདོ་ཞིག་ལ་འཛོག་དགོས་ཏེ། གསེར་ཐོང་ལས། དེས་ན་རྒྱ་འདིས་
བསྟུན་པའི་མདོ་རྟོགས་ཀྱི་རིམ་པ་རྣམས་དང་སྦྱར་རུང་ཡོད་པའི་མདོ་རྣམས་ནི་འདིའི་
ཅ་བའི་མདོ་ཡིན་ལ། ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་སྟུང་པ་དེ་འདིའི་བཤད་བྱ་ཅ་བའི་མདོར་
འཛོག་དགོས་ཏེ་སྟུང་པ་དང་རྒྱ་གཉིས་སྦྱར་བའི་ཆད་ལྡན་གྱི་འགྲེལ་པ་དུ་མ་ཡོད་པའི་

ཕྱིར་ཏེ། སློབ་དཔོན་གྱིས་མཛད་པའི་སྤྱད་འགྲེལ་རྟོགས་སྒྲ་སོགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་
 ཡང་། གསེར་སྒྲིང་ལས་འདྲིའི་བཤའ་བྱ་ཙུ་བའི་མདོ་ལ་བཞིའམ་ལྔ་ར་གསལ་བར་གསུངས་
 པས་དེ་ལ་རྒྱས་འབྲིང་བསྟུས་གསུམ་ཉིད་བཞག་པ་དེ་ཅི་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ནམ་སྟམ། གཞན་
 ཡང་ཁྱི་བརྒྱད་སྟོང་པ་འང་འདྲིའི་ཙུ་བའི་མདོར་འགྱུར་ཏེ་དེ་དང་སྦྱར་བའི་ཚད་ལྡན་གྱི་
 འགྲེལ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དུམ་གསུམ་དོན་བརྒྱད་གྱིས་མཐུན་པར་བསྟན་
 པ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསེར་སྒྲིང་ལས་བཞིའམ་ལྔ་ཞེས་གསུངས་པས་བཞི་པ་དེ་སྤྱད་
 པ་དང་ལྔ་པ་དེ་ཁྱི་བརྒྱད་སྟོང་པ་ལ་འཛོག་དགོས་པ་མ་ཡིན་ནམ། གལ་ཏེ་དེ་ཉིད་བཤའ་
 བྱ་ཙུ་བའི་མདོར་འདོད་ན་ཙུ་བའི་མདོ་ལ་རྒྱས་འབྲིང་བསྟུས་གསུམ་ཉིད་བཞག་པ་དང་
 སྤྱད་པ་དང་བཞི་ཁོ་ནར་བཞག་པ་སོགས་ངེ་ལྟར་འཐད། ཡང་རྒྱས་འབྲིང་བསྟུས་གསུམ་
 ཁྱི་བརྒྱད་སྟོང་པ་དང་བཞིར་གྲངས་ངེས་འདོད་པ་ལ་འདི་ལྟར་དོགས་ཏེ། དེ་ལྟ་ན་ཁྱི་
 བརྒྱད་སྟོང་པ་དང་རྒྱན་གཉིས་སྦྱར་བའི་ཚད་ལྡན་གྱི་འགྲེལ་པ་ཞིག་ཡོད་དགོས་པ་ལས་
 དེ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། དེ་དང་རྒྱན་སྦྱར་བའི་ཚད་ལྡན་གྱི་འགྲེལ་པ་ཡོད་དེ། དུམ་
 གསུམ་དོན་བརྒྱད་གྱིས་མཐུན་པར་བསྟན་པ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་ན།
 དེ་ལྟ་ན་དེ་འབྲུམ་དང་སྦྱར་བའི་འགྲེལ་པ་དང་ཉི་ཁྱི་དང་སྦྱར་བའི་འགྲེལ་པ་ཡང་འགྱུར་
 བས་མདོ་རྒྱན་སྦྱར་བའི་འགྲེལ་པ་ལ་བརྩ་གཉིས་ལས་ལྷག་པ་ཡོད་པར་འགྱུར་རོ་སྟམ་
 ན་ལན་གང་འདེབས་དབྱེད་དོ། །

འོ་ན། རྒྱན་གྱི་བཤའ་བྱའི་མདོ་དང་དེའི་བཤའ་བྱ་ཙུ་བའི་མདོ་གཉིས་བྲད་པར་ཡོད་དམ་
 སྟམ་ན། དུམ་དོན་ཡང་གསལ་སྟོན་མེད་པ་ཉེ་ལས། ཁ་ཅིག་རྒྱན་གྱི་བཤའ་བྱའི་མདོ་
 ཡིན་ན་དེའི་བཤའ་བྱ་ཙུ་བའི་མདོ་ཡིན་པས་བྲབ་ཟེར། དེ་ལ་ཁ་ཅིག་འདུལ་བ་ལུང་སྟེ་
 བཞི་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ནས་རང་ལུགས་ཀྱི་སྟོན་ནི། ཁྱི་བརྒྱད་
 སྟོང་པ་དང་མདོ་སྤྱད་པ་སོགས་ཆོས་ཅན། རྒྱན་གྱི་བཤའ་བྱ་ཙུ་བའི་མདོར་ཐལ། ཉགས་

དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དངོས་བརྒྱད་དོན་བདུན་ཅུ་ཆང་བར་སྟོན་པའི་ཤེར་ཕྱོགས་ཀྱི་
མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། དེའི་བཤད་བྱ་ཅ་བའི་མདོ་ལ་ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་
བསྐྱས་གསུམ་དུ་གངས་མ་ངེས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་བར་གསུངས་
སོ། །ཡང་པར་ཕྱིན་སྟོ་བཟང་དགོངས་རྒྱན་༡༣ ་ལས། ཁ་ཅིག་རྒྱན་གྱི་བཤད་བྱའི་
མདོ་ཡིན་ན། དེའི་བཤད་བྱ་ཅ་བའི་མདོ་ཡིན་པས་བྱབ་ཟེར་ན། བཀའ་དང་པོ་བདེན་
བཞིའི་ཆོས་འཁོར་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱབ་
སྟེ། མདོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱིས་གསུང་རབ་མཐའ་དག་གི་དོན་མ་ཆང་བ་མེད་པར་བསྐྱས་
ཏེ་གཏན་ལ་ཐབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེས་རིགས་ཅན་གསུམ་གྱི་མདོན་པར་རྟོགས་
པའི་ངོ་བོ་ངེས་པ་གངས་ངེས་པ་གོ་རིམ་ངེས་པ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་མི་རུས་
ཏེ། ཐེག་དམན་གྱི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ཁྱི་བརྒྱད་སྟོང་པ་དང་མདོ་སྟེད་པ་གཉིས་
དེའི་བཤད་བྱ་ཅ་བའི་མདོ་ཡིན་ཟེར་ན། མི་འཐད་པར་ཐལ། དེའི་བཤད་བྱ་ཅ་བའི་མདོ་
ལ་ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱས་གསུམ་དུ་གངས་ངེས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྣམ་བཤད་ལས་
ཡུམ་གསུམ་ཀུན་གྱི་རྒྱན་དུ་འགྱུར་བ་ནི་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་མདོ་སྟེད་
པ་ཁྱི་བརྒྱད་སྟོང་པའི་ལེ་བྱ་བྱ་བཞི་པ་ཡིན་པ་ལ་བསམས་ནས་ཁྱི་བརྒྱད་སྟོང་པ་ཡིན་
ཟེར་ན། མདོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱི་སྐབས་གཉིས་པ་མདོན་རྟོགས་རྒྱན་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་
བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་བརྗོད་བྱ་ལ་དངོས་བརྒྱད་དོན་བདུན་ཅུ་ཆང་བར་
ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་སོ། །ཁ་ཅིག་ཤེས་རབ་པ་རོལ་བྱིན་པ་ལ། ཞེས་
པའི་རྐང་པ་བཞི་པོ་དེ། འགྲེལ་པའི་མཆོད་བརྗོད་དང་རྩོམ་པར་དམ་བཅའ་གཉིས་ཀའི་
གཞུང་ཡིན་ཟེར་ན། ཤེས་རབ་པ་རོལ་བྱིན་པ་ལ། །གྲུས་ཕྱག་འཆོལ་ཞེས་པ་འདི་འགྲེལ་
པའི་རྩོམ་པར་དམ་བཅའི་གཞུང་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཞུང་དེ་
ལས་ལོགས་སུ། ཀུན་གྱི་རྒྱན་དུ་འགྱུར་བར་ནི། རྣམ་པར་དབྱེ་བྱིར། ཞེས་ལོགས་སུ་

སྒོ་ས་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེས་
 བ། སྒྱིར་རྒྱན་འདི་ལ་འགྲེལ་བ་དུ་ཞིག་ཡོད་ཅེ་ན། དེ་ལ་རྒྱ་གར་མར་གྲགས་པ་ཉིར་
 གཅིག་ཡོད་དེ། མདོ་དང་སྐུར་བ་བཅུ་གཉིས་མ་སྐུར་བ་དགུ་ཡོད་པའི་བྱིར། དང་པོ་
 གྲུབ་སྟེ། རང་རེའི་ཡིག་ཆ་ལྟར། བརྒྱད་སྟོང་པ་དང་སྐུར་བ་ལ། སྒོ་བ་དཔོན་གྱིས་མཛད་
 པའི་རྒྱན་སྒྲུང་དང་། མཁས་གྲུབ་ཤེས་པ་མཛད་པའི་སྟོང་པོ་མཆོག་ཨ་བླ་ཀ་རས་
 མཛད་པའི་གནད་ཀྱི་སྒྲ་འོད་དང་གསུམ། ཉི་མེ་དང་སྐུར་བ་ལ། འཕགས་པས་མཛད་
 པའི་ཉི་མེ་སྒྲུང་བ། བཅུན་པས་མཛད་པའི་ཉི་མེ་རྣམ་འགྲེལ། ཤེས་པ་མཛད་པའི་ཉི་མེ་
 དག་ལྟར། སྒོ་བ་དཔོན་གྱིས་མཛད་པའི་ཉི་མེ་ལེ་འུ་བརྒྱད་མ་སྟེ་ཉི་མེ་དང་སྐུར་བ་བཞི།
 སྐུད་པ་དང་སྐུར་བ་ལ། སྒོ་བ་དཔོན་གྱིས་མཛད་པའི་སྐུད་འགྲེལ་རྟོགས་སྒྲ། སངས་རྒྱས་
 ཡེ་ཤེས་ཞབས་གྱིས་མཛད་པའི་སྐུད་པའི་བཀའ་འགྲེལ། ཁ་ཆེ་རྣམ་ཤེས་མཛད་པར་
 གྲགས་པའི་ཤེར་བྱིན་མཛོད་ཀྱི་ལྷེ་མིག་སྟེ་སྐུད་པ་དང་སྐུར་བ་གསུམ། སྤྲི་ཉིས་མཛད་
 པར་གྲགས་པའི་ཡུམ་གསུམ་དོན་བརྒྱད་དུ་མ་ཐུན་པར་སྟོན་པ། ཁ་ཆེ་རྣམ་ཤེས་མཛད་
 པར་གྲགས་པའི་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱ་པའི་བཤད་པ་འབྲུམ་དང་སྐུར་བ་དང་བཅས་པ་རྣམས་
 སུ་ཡོད་པའི་བྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་གསེར་བླང་༡༩ ་ཡས། རྒྱན་འདིའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་
 འགྲེལ་པ་ལ་ཡང་མདོ་དང་སྐུར་བ་བཅུ་གཉིས། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་ཡང་མདོ་
 དང་རྒྱན་སྐུར་བའི་སྒོ་ལ་འདི་ཐོག་མ་འཕགས་པས་མཛད་པའི་ཉི་མེ་སྒྲུང་བ་དེ་ཡིན་
 རོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་དང་། དེའི་འགྲེལ་པ་ཤད་ཆོག་གསལ་
 དང་། རྟོགས་དཀའ་སྒྲུང་བ་གཉིས་དང་། དེའི་བསྐུས་དོན་ཤེས་པ་འབྲུང་གིས་མཛད་པ་
 དང་། ཅ་བའི་བསྐུས་དོན་རོ་ཐོས་མཛད་པ་དང་། གཞོན་ཅུ་དཔལ་གྱིས་མཛད་པ་གཉིས་
 དང་། གྲགས་ཆ་དང་། ཤེས་སྒྲོན་དང་། སྐུ་དཔོངས་ཉེ་དགུ་ཡོད་པའི་བྱིར། གསེར་
 བླང་༡༩ ་ཡས། མ་སྐུར་བ་དགུ་སྟེ་ཉིར་གཅིག་གོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གྲགས་

ཞེས་པ་ཐེ་ཚོམ་ཅན་ནོ། །རང་རེའི་ཡིག་ཆ་ལས། འགེལ་བ་དོན་གསལ་མདོ་རྒྱན་སྐྱར་
བའི་འགེལ་བ་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་ལ། འགེལ་ཆེན་གཉིས་ཀར་ཆིག་གི་ཆ་གཙོ་བོར་
མ་སྐྱར་བ་དང་། འགེལ་རྩེད་ལས། དག་སོགས་སྦྱོར་བ་མ་བྱས་ཀྱང་། །ཞེས་པའི་གཞུང་
དེ་དག་གིས་སྐབ་འདུག་པས། དེ་ལྟར་ན། མདོ་རྒྱན་སྐྱར་བའི་འགེལ་བ་དགའའི་ནང་ཆོན་
ཤེར་ཕྱིན་མཛོད་ཀྱི་ལྷེ་མིག་དེ་ཆོས་ཅན། མདོ་རྒྱན་སྐྱར་བའི་འགེལ་བ་མ་ཡིན་པར་
ཐལ། གཞུང་དེ་དག་ནས་བཤད་པའི་རྒྱ་མཚན་དེ་ལྟར་ཆང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ལེགས་བཤད་
རིན་པོ་ཆེ་གསེར་གྱི་ཐོང་བ་ལས། སྐར་བཤད་པའི་མཛོད་ཀྱི་ལྷེ་མིག་ལ་མདོ་ཆིག་དངོས་
སྤྱད་ས་པ་མི་སྒྲུང་ཡང་སྤྱད་པའི་དོན་ཆོན་རྣམས་སོ་སོར་བཅད་ནས་མདོན་ཉོགས་
དང་སྐྱར་བས་མདོ་སྦྱོར་ལ་བབས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེ་ན། སྦྱོན་མེད་
དེ། དེ་ནས་མདོའི་ཆིག་དངོས་སྤྱ་མ་བྲངས་བ་ཅམ་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར། གོང་དུ་འདོད་
མི་རུས་ཏེ། མདོ་རྒྱན་སྐྱར་བའི་འགེལ་བ་དགའའི་སྤྱ་པོ་གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་མདོ་
རྒྱན་སྐྱར་བའི་དོན་ནི་མདོའི་ཆིག་དང་རྒྱན་གྱི་ཆིག་གཉིས་དངོས་སྤྱ་སྐྱར་བའི་ཆད་
ལྡན་གྱི་འགེལ་བ་ཞིག་ལ་གོ་དགོས་ཏེ། ཡིག་ཆ་ཡིས་བྲངས་པའི། འགེལ་ཆེན་གཉིས་
ཀར་ཆིག་གི་ཆ་གཙོ་བོ་མ་སྐྱར་བ་དང་། འགེལ་རྩེད་ལས། དག་སོགས་སྦྱོར་བ་མ་བྱས་
ཀྱང་། །ཞེས་པའི་གཞུང་དེ་དག་གིས་བྱབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་སྦྱིར་ན་འགེལ་བ་ཉེར་
གཅིག་ལས། མདོ་རྒྱན་སྐྱར་བའི་འགེལ་བ་དང་། མ་སྐྱར་བའི་འགེལ་བ་རྣམས་ཀྱི་ངོས་
འདྲིན་སྤྱི་དོན་དུ་གསལ་བ་བཞིན་ཡིན་ཡང་། འགེལ་བ་དེ་དག་ལས་མདོ་རྒྱན་སྐྱར་རྩལ་
མདོ་ཆིག་དངོས་སྤྱ་བབས་དགོས་མིན་དང་། རྒྱ་འགེལ་ཡིན་མིན་དངོས་བཏགས་ཀྱི་
ཁྱད་པར་རུང་ཟད་བཤད་ན། དེ་ཡང་། ཐུབ་པ་དགོངས་རྒྱུ་དང་། ཤེར་ཕྱིན་མཛོད་ཀྱི་
ལྷེ་མིག་གཉིས་མདོ་རྒྱན་སྐྱར་བའི་འགེལ་བའི་བྲངས་སྤྱ་བབས་རྩལ་ནི། གསེར་ཐོང་
ལས། ཕྱི་མ་འདི་ཐུབ་པའི་གསུང་རབ་སྤྱིའི་དགོངས་འགེལ་དུ་བརྩམས་པའི་བསྟན་

བཅོས་རང་དགའ་བ་ཡིན་གྱི། རྒྱན་གྱི་གཞུང་འགྲེལ་དུ་བཅུམས་པར་མི་སྣང་ཡང། ལེའུ་
 ཕྱི་མ་གསུམ་ལས་གཙོ་ཆེར་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱི་དོན་རྣམས་སྟོན་པས་བགྲངས་སོ། །ཞེས་
 དང་། སྒྲུང་བཤད་པའི་མཛོད་ཀྱི་ལྡེ་མིག་ལ་མདོ་ཆོག་དངོས་སུ་བྲངས་པ་མི་སྣང་ཡང།
 སྒྲུང་པའི་དོན་ཆོན་རྣམས་སོ་སོར་བཅད་ནས་མངོན་རྟོགས་དང་སྒྲུང་བས་མདོ་སྒྲུང་
 ལ་བགྲངས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འགྲེལ་བ་ཉེར་གཅིག་པོ་དེ་རྣམས་རྒྱ་འགྲེལ་
 དུ་གྲགས་ཀྱང་། རྒྱ་འགྲེལ་དངོས་མིན་པ་འདི་ལྟར་ཡོད་དེ། ཁ་ཆེའི་རྩམ་ཕྱིས་མཛད་
 བར་གྲགས་པའི་འབྲུམ་འགྲེལ་དང་། ཤེར་ཕྱིན་མཛོད་ཀྱི་ལྡེ་མིག་ རོ་བོས་མཛད་པར་
 གྲགས་པའི་དོན་བསྐུས་སྟོན་མེ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང། གསེར་སྤེང་
 ༡༣ ་ཧལས། འགྲེལ་བ་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ད་ལྟ་རྒྱ་གར་མར་གྲགས་མོད། འོན་
 ཀྱང་ཁ་ཆེའི་སྟོབ་དཔོན་རྩམ་ཕྱིས་མཛད་པར་གྲགས་པའི་འབྲུམ་འགྲེལ་འདི། རྒྱ་གར་
 མ་མ་ཡིན་པར་མངོན་ཏེ། འདིས་སྤེང་གཞི་དང་མཆོད་བཙོན་སྒྲུར་ནས། དེ་ཡང་སྤེང་གཞི་
 རྒྱས་པར་བཀའ་སྩལ་སྒྲུང་པར་བྱེད་པ་མཆོད་བཙོན་ཆོག་ལེའུ་བྱས་པ་མཛད་ཅེས་
 པའོ། །ཞེས་ཤེས་བྱེད་དུ་བྲངས་པ་འདི་བསྟན་བཅོས་རིན་ཆེན་སྟོན་མེ་ལས་འབྲུང་ཞིང།
 ཞེས་དང་། རྒྱ་གར་མཁས་པའི་གསུང་ལ་མི་འབྲུང་བའི་བོད་ཆོག་དུ་མ་སྣང་བའི་ཕྱིར་
 རོ། །དེས་ན་འདི་དང་སྒྲུང་པའི་ལྡེ་མིག་གཉིས་རྩམ་ཕྱིས་མཛད་པར་གྲགས་ཀྱང་། ལོ་
 རྒྱུ་བའམ་བོད་གཞན་ཞིག་གིས་བྱས་སམ་སྟུམ་མོ། །ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། དོན་
 བསྐུས་སྟོན་མེ་ཡང། རྩས་པ་རྒྱུང་ཞིང་བོད་ཆོག་དུ་མ་སྣང་བས་རོ་བོའི་སྟོབ་མ་གཅིག་
 གིས་སམ་གཞན་བོད་གཅིག་གིས་བྱས་པར་སེམས་སོ། །ཞེས་ཁྱངས་དང་སྒྲུར་ནས་
 ལེགས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང། ཡུམ་གསུམ་དོན་བརྒྱུད་དང་མཐུན་པར་
 སྒྲུང་བའི་འགྲེལ་བ་འདི་ཡང་མཁས་པའི་དབང་པོ་སྤྱི་ཉིས་མཛད་པ་ཡིན་མིན་དབྱེད་
 གཞིར་སྣང་ཏེ། གསེར་སྤེང་༡༤ ་ཧལས། ཡུམ་གསུམ་དོན་བརྒྱུད་ཀྱིས་མཐུན་པར་བསྟན་

བ་འདི་ཡང་རྒྱས་པ་ཆུང་ཁིང་མདོ་དང་སྦྱར་ཚུལ་ལ་སྒྲིན་ཆགས་པ་འགའ་ཟུང་འདུག་
བས་མཁས་པ་ཆེན་པོ་སྤྲི་ཉི་རྒྱན་གཉིད་ཡིན་མིན་དབྱུང་དགོས་སོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་མཆན་གྱི་དགོས་པ་ནི། ཆོས་ལ་ཡིད་ཆེས་སྟེ། སྐད་ལ་བག་ཆགས་འདོག་ཀྱང་
ལ་བྱིན་རྒྱབས་འབྱུང་ཞེས་སྤྲ་མ་རྣམས་འཆད་ཅིང་། ཕྱི་མ་རྣམས་ཚུལ་འདིས་མ་བཤད་
ཅིང་དགོས་པ་གཞན་བཤད་པའི་སྒྲིན་ནས་འགོག་མོད། ཉ་ལྷེ་ཀ་ལས། ཆོས་ཁུངས་བཙུན་
བར་ཤེས་པ་དང་། གཞུང་འདི་ལ་སྤྲི་ཉི་སྐད་དུ་མིང་འདི་སྐད་ཟེར་བར་ཤེས་བར་
འགྱུར་བའོ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །འོན་ཀྱང་དང་པོ་སྤྲ་ཀྱལ་པོ་ལྟ་བུ་ནས་བསྟན་བཅོས་འདི་
དང་འདི་སྦྱར་ཆོག་ཅེས་པ་ལྟར་དུ་བཀའ་སྩལ་བ་མ་གཏོགས། གང་འདོད་འདོད་ཀྱི་བསྟན་
བཅོས་བསྦྱར་དུ་མེད་པ་དང་། བོད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་མགོར་ཡང་རང་གང་འདོད་ཀྱི་
ཀྱ་གར་སྐད་བྲ་ས་མེད་པ་སྟེ་བོད་ཀྱི་མཁས་པས་བརྩམས་པའི་བསྟན་བཅོས་ལ་བསྟན་
བཅོས་ཀྱི་མཆན་ཀྱ་སྐད་ཐོག་ནས་སྒྲིས་པ་མེད་པའི་དུས་སུ། ཆོས་ཁུངས་མར་མཆོན་
བྱེད་དུ་མཇུག་པ་འདྲ་སྟེ། ཕྱིས་བོད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་མགོ་ལ་ཀྱ་སྐད་མཆན་སྒྲིས་པ་
མང་སྟེ། དཔེར་ན་མཁས་གྲུབ་དགེ་ལེགས་དཔལ་བཟང་པོས་མཇུག་པའི་སྟེ་བདུན་ཡིད་
ཀྱི་ཐུན་སེལ་གྱི་འགོ་ལ་བྲ་མ་ཏ་ཤ་ཤུ་སེན་སྟེ་ཨ་ལོ་ཀར་མ་ན་ཏ་རྒྱ་མ་ཞེས་སྒྲིས་ལྟ་
བུའོ། དང་པོ་གཞུང་ཆད་རྟོགས་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་བཅ་པོའི་གངས་བཤད་པ་ནི། བཅ་
པོ་ཞེས་པ་གཞུང་གི་ཆ་ཤས་མང་པོ་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསྒྲུམས་པའི་མིང་སྟེ། དཔེར་ན་
རྩེའམ་ཤིང་གི་ཆ་མང་པོ་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསྒྲུམས་པ་ལ་པོན་པོའམ་བཅ་པོའི་སྤྲས་
བཅོད་པ་བཞིན་ནོ། །བཅ་པོ་དང་པོ་ཞེས་པའི་དང་པོ་ནི་འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་གྱི་ནང་
གསེས་ཀྱི་བཅ་པོ་ལྟ་ཡོད་པའི་ཐོག་མ་སྟེ་བཅ་པོ་འདིའི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པའི་གཞུང་
མཆོད་བཅོད་ནས་གོའི་ཆའི་སྤྱབ་པའི་བར་ནི་ཆོག་འདིའི་འོག་ཏུ་འཆད་བར་འགྱུར་

རོ། །བཅ་པོ་རེ་ལ་སྒྲོ་ཀ་གངས་མི་མ་སྐྱ་ཡང་འགྲེལ་བ་དོན་གསལ་འདིར་ནི་སྐུམ་བུ་
 རེ་ལ་བྱས་པ་སྟེ། རྒྱ་དཔེ་ལ་སྒྲོ་ཀ་སོང་ལྔ་བུ་ཞེས་འབྲུང་ཞིང་བཅ་པོ་ལྔ་བུ་བྱས་པས་
 སོ། །དེས་ན། སྐྱིར་བཅ་ཆད་མི་འདྲ་བ་དུ་མ་ཞིག་ཡོད་དེ། སྐབས་དང་པོའི་སྐྱི་དོན་༡༥ ་
 ལས། སྐྱིར་བཅ་ཆད་ལ་མི་མ་སྐྱ་བ་དུ་མ་ཡོད་དེ། སྒྲོ་ཀ་བདུན་བུ་རེ་ལ་བཅ་པོ་རེར་
 བྱས་པ་དང་། དུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱས་གསུམ་ལྟ་བུ་སྐུམ་བུ་རེ་ལ་བཅ་པོ་རེ་བྱས་པ་
 དང་། ཤེས་རབ་སྒྲིང་པོ་ལྟ་བུ་ཉེར་ལྔ་ལ་བཅ་པོར་བྱས་པ་སོགས་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
 སྐབས་འདིར་ནི་སྒྲོ་ཀ་སྐུམ་བུ་རེ་ལ་བཅ་པོ་རེ་རེ་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། འདིའི་རྒྱ་དཔེ་ལ་
 སྒྲོ་ཀ་སྒྲིང་ལྔ་བུ་ཞེས་འབྲུང་ཞིང་། བོད་དཔེར་བཅ་པོ་ལྔ་བུ་བྱས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཅ་པོ་ཞེས་པ་ནས་རྒྱ་དཔེ་ལ་མེད་དོ་ཞེས་པའི་བར་རོ། །དོན་ནི།
 གཞུང་གི་ཆ་མང་པོ་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསྡེམས་པ་ལ་བཅ་པོ་ཞེས་བརྗོད་པ་དང་། དགོས་
 པ་ནི་གཞུང་ཆོག་ལ་སྒྲོ་སྐྱར་སྤང་སྟེ་གཞུང་ཆད་མང་ཏུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ལོ་རྒྱ་བ་རྣམས་
 གྱིས་བྱས་ཀྱི་རྒྱ་དཔེ་ལ་མེད་དོ། །བསྟན་བཅོས་འདིའི་མཆན་ལ་རྒྱ་སྐད་བོད་སྐད་གཉིས་
 ལས། རྒྱ་སྐད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། འཕགས་པའི་ཡུལ་ན་སྐད་རིགས་ཆེན་པོ་བཞི་ཡོད་
 པ་ལས། ལེགས་པར་སྒྱར་བ་སྟེ་སྒྲི་ཏའི་སྐད་དུ། ཨ་ཟླ་ས་མ་ཡ་ཨ་ལ་རྒྱ་ར་རྩ་མ་བླ་རྩ་
 སྒྱ་ར་མི་ཏ་ཁུ་བ་དེ་ལ་ལྷ་སྒྲ་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་ཉིད་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་ན། ཨ་ཟླ་ནི། མངོན་
 པར། ས་མ་ཡ་ནི། རྟོགས་པ། ཨ་ལ་རྒྱ་ར་ནི། རྒྱ་ན། རྩ་མ་ནི། ཞེས་བྱ་བ། བླ་རྩ་ནི། ཤེས་
 པར། སྒྱ་ར་མི་ཏ་ནི། པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ། ཁུ་བ་དེ་ལ་ནི། མན་ངག་ལྷ་སྒྲ་ནི། བསྟན་བཅོས་
 སོ། །སྐྱིར་སྐྱ་བསྐྱར་བའི་ཚུལ་ལ། ཐད་བསྐྱར། དཔྱད་བསྐྱར། ལོག་བསྐྱར་ཏེ་གསུམ་
 དུ་ཡོད་པ་ལས། འདི་ནི་ལོག་བསྐྱར་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཡང་བོད་ཀྱི་སྐད་དུ་ཆོག་བསྐྱེལ་ཏེ་
 བརྗོད་ན། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་
 པའི་རྒྱ་ན་ཅེས་བྱ་བ་ཞེས་འབྲུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་སྒྲིང་རྒྱ་༡༠ ་ལས། ཨ་ཟླ་

འཆད་དགོས་ཏེ། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ནི། གཞུང་ལམ་འབྲས་བུའི་ཤེས་ཕྱིན་གསུམ་དང་། མདོ་དོན་བདེ་སྒྲག་ཏུ་རྟོགས་པར་བྱེད་པས་ན་མན་ངག། འཆོས་སྒྲོབ་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གཉིས་དང་ལྡན་པས་ན་བསྟན་བཅོས། མདོན་དུ་ཕྱོགས་པའམ་མདོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པས་ན་མདོན་པར་རྟོགས་པ། རང་བཞིན་གྱི་རྒྱན་གཟུགས་བཟང་པོ་ལ་མཛེས་བྱེད་ཀྱི་རྒྱན་གདུ་བུ་ལ་སོགས་པས་སྤྲས་པ་གསལ་བྱེད་མེ་ལོང་ལ་སོགས་པའི་ནང་དུ་ཤར་བ་མཐོང་ན་སྐྱེ་བོ་རྣམས་དགའ་བ་བསྐྱེད་པ་ལྟར། རང་བཞིན་གྱི་རྒྱན་ཡུམ་གྱི་ལུས་བཟང་པོ་ལ་མཛེས་བྱེད་ཀྱི་རྒྱན་དངོས་བརྒྱད་དོན་བདུན་ཅུས་སྤྲས་པ་གསལ་བྱེད་བསྟན་བཅོས་འདིར་སྤང་བ་ན་མཁས་པ་རྣམས་དགའ་བ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་ན་རྒྱ། མིང་དེ་སྐད་དུ་བརྗོད་པས་ན་ཅེས་བྱའོ་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །དེས་ན། རྣམ་བཤད་ལས། གཞུང་ལམ་འབྲས་བུའི་ཤེས་ཕྱིན་གསུམ་ག་སྐབས་འདིར་འགྲེལ་པའི་མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་འཛོག་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། ཤེས་རབ་པ་རོལ་ཕྱིན་པ་ལ། །བྱས་བྱུག་འཆལ་ཞེས་པའི་གཞུང་དོན་འཆད་པ་ན། གཞུང་ལམ་འབྲས་བུའི་ཤེས་ཕྱིན་གསུམ་ག་སྐབས་འདིར་འགྲེལ་པའི་མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་འཛོག་པའི་རྒྱ་མཚན་དུ། བྱ་བ་ལ་ལྟུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱག་བསྐལ་ཉི་བར་ཞི་བའི་ཉེར་ཞི་དེ་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་འདུག་པས་འདི་རྒྱ་མཚན་དུ་འགྲོ་ལུགས་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་བྱང་སེམས་སྒྲོབ་པ་རྣམས་ལ། རྟོགས་སྤྱིན་སྤྱང་གསུམ་མ་བྱས་པར་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མདོན་དུ་མི་བྱ་ཞེས་བཀའ་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། བྱང་སེམས་རྣམས་ཀྱི་ཆེད་དུ་གཉེར་བྱའི་གཙོ་བོ་ནི་འབྲས་བུ་ཤེས་ཕྱིན་ཡིན་པས། དེ་ཐོབ་པ་ལ་ནི། ལམ་ཤེས་ཕྱིན་ལ་བསྐྱབ་དགོས་པ་དང་། དེ་ལ་ཡང་གཞུང་ཤེས་ཕྱིན་ལ་ཐོས་བསམ་རྣལ་མ་བྱེད་དགོས་པ་ཡིན་ལ། དེས་ན་སྐབས་འདིར་འགྲེལ་པས། ཤེས་ཕྱིན་གང་ལ་བྱུག་མཛད་པའི་ཡུལ་ལ་ཡང་དེ་ལྟ་བུའི་གཞུང་ལམ་འབྲས་བུའི་ཤེས་ཕྱིན་གསུམ་ག་འཛོག་པ་སྐབས་སྒྲོབས་ཀྱིས་

འགྲུབ་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་ནམ་སྟམ་མོ། །

༢༡། །འགྲུར་བྱག་སྟོས་པའི་དགོས་པ་ལ་དབྱད་པ་ནི།

གཉིས་པ་འགྲུར་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་བྱག་འཆལ་བ་ནི། བྱག་འཆལ་ཞེས་
པ་ནས་བཀའ་བཅད་པ་འདྲའི་ཞེས་པའི་བར་རོ། །དོན་ནི། མ་རིག་པའི་སྐྱབ་པ་ལས་
སངས་ཤིང་ཤེས་བྱ་ལ་སྟོ་གོས་རྒྱས་པ་སྟེ། དཔེར་ན། གཉིད་སང་པ་དང་བད་འདབ་
རྒྱས་པ་ལྟ་བུའི་སངས་རྒྱས་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་ལ་བྱག་འཆལ་
ཞེས་པ་སྟེ། སྐབས་འགྲོ་བདུན་ཅུ་པ་ཉེ་ལས། ཤེས་བྱ་ལ་ནི་སྟོ་རྣམ་རྒྱས། །ཚིངས་
པའི་རྩམ་པ་བཅོམ་པས་ན། །སངས་རྒྱས་པད་མ་ལྟར་རྣམ་རྒྱས། །ཐོག་མཐའ་མེད་པའི་
སྤིང་པ་བྱ། །མ་རིག་གཉིད་ཀྱིས་ལོག་པ་ཡི། ཞེས་སོགས་ཁྱུངས་སུ་བྱངས་སོ། །དེས་
ན། བྱད་ཆ་ཞེས་པའི་སྐྱ་གཉིད་སངས་པ་དང་བད་འདབ་རྒྱས་པ་གཉིས་ཀ་ལ་འདུག་ཅིང་
སྟོན་གྱི་ལོ་ཙྰ་བས་གཉིས་ཀ་བསྟོམས་ནས་སངས་རྒྱས་ཞེས་བསྐྱར་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་
དག་གི་ཁྱུངས་སུ་བྱ་སྟོན་ལུང་གི་སྟེ་མ་དང་། ཉེ་ལྟེ་ཡིད་ཀྱི་སྟོན་སེལ་ཉེ་ལས། མ་
རིག་གཉིད་ལས་སངས་ཕྱིར་དང་། །ཤེས་བྱ་ལ་ཡང་སྟོ་རྒྱས་ཕྱིར། །སངས་རྒྱས་པད་
མ་ལྟར་སངས་རྒྱས། །དེ་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་མཆན་གསོལ་ལོ། །ཞེས་འདྲེན་པ་ནི་ཆོག་
མ་དག་ཅིང་རྒྱུ་བ་གསུམ་པའི་དོན་ལ་ཡང་སངས་རྒྱས་པད་མ་ལྟར་སངས་རྒྱས་པར་
ཁས་ལེན་དགོས་ན། བད་མ་སངས་རྒྱས་སུ་འདོད་དགོས་པའི་སྟོན་ཡོད་དོ། །གསེར་
ཐེང་ཉེ་ལས། དགོས་པ་དང་། ཆུལ་དང་། དུས་ནི་གོ་བར་ཟད་དོ། །འདིར་སྟེ་མ་རྣམས་
འདུལ་བའི་ཁྱད་དུ་ཐམས་ཅད་མཐེན་པ་དང་། མདོ་སྟེ་ལ་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་དང་།
མདོན་པ་ལ་འཇམ་དཔལ་གཞོན་ཀུར་གྱུར་པ་ལ་བྱག་འཆལ་སྟོས་ཤིག་ཅེས་ལོ་བཞུ་

གྲིས་བཀའ་བཅད་པས་སྡེ་སྡོད་གསུམ་ངོས་འཛིན་གྱི་ཕྱག་ཡིན་ཞེས་སྟོས་ནས་འཆད་
 ཅིང་། དེ་ལ་ཕྱི་རབས་པ་རྣམས་གྲིས་མ་ངེས་པའི་རྒྱ་མཚན་དུ་མ་བཤད་ནས། ལོ་རྒྱུ་
 བ་རང་དད་པའི་ལྷ་ལ་ཕྱག་བྱས་པར་འཆད་མོད། འོན་ཀྱང་སྟོན་བསྐྱར་བའི་འདུལ་བ་
 དང་། མངོན་པ་དང་། མདོ་སྡེ་པལ་མོ་ཆེ་ལ་ངེས་པ་ཅན་དུ་སྟོས་འདུག་པས། ཕྱིས་མ་
 ངེས་ཀྱང་དང་པོའི་ཆོས་རྒྱལ་རྣམས་ཀྱི་དུས་སུ་བཀའ་བཅད་པ་འདྲའོ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་དོན་ནི། ལོ་རྒྱུ་བས་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ཐོག་མར་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་དང་། སངས་
 རྒྱས་བྱང་སེམས་དང་། འཇམ་དབལ་གཞིན་རྒྱར་གྱུར་པ་ལ་འགྱུར་ཕྱག་མཛད་པའི་
 དགོས་པ་ནི། བསྟན་བཅོས་དེ་ལྷག་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་སོགས་བརྗོད་བྱ་གཙོ་
 བོར་བྱེད་པའི་འདུལ་བའི་སྡེ་སྡོད་སོགས་སོ་སོར་ངོས་འཛིན་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་བཅས་
 པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདག་པོ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་དང་། ཉིང་ངེ་འཛིན་གང་ལ་མངའ་བའི་
 གང་ཟག་གཙོ་བོ་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་སེམས། ཤེས་རབ་ཀྱི་ལྷའི་གཙོ་བོ་འཇམ་དབལ་
 གཞིན་རྒྱར་གྱུར་པ་ལ་འགྱུར་ཕྱག་མཛད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་བཞུ་ཆེན་ལྷོ་
 བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་ཀྱི་སྐབས་དང་པོའི་འགྲེལ་བ་སྟོང་པོའི་སྟོང་བོ་གསལ་བར་
 ལེགས་པར་བཤད་པའི་རྒྱ་མཚོ་༥ ་ལས། འདུལ་བའི་སྡེ་སྡོད་རྣམས་ཀྱི་ཐམས་ཅད་
 མཐུན་པ་ཉག་གཅིག་གི་མངོན་སུམ་ཀྱི་སྟོན་ཡུལ་སྤང་དོར་སྔ་མོ་དང་ལས་འབྲས་སྔ་མོ་
 རྣམས་བསྟན་པ་དང་། མངོན་པའི་སྡེ་སྡོད་ཀྱི་ལྷག་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་རྗེ་བཙུན་
 འཇམ་དབལ་ལྷ་བྱའི་མཐུན་རབ་ལས་ཤེས་དགོས་པར་བསྟན་པ་དང་། མདོ་སྡེའི་སྡེ་
 སྡོད་ཀྱིས་ཉན་རང་རྣམས་ཀྱིས་མིང་ཅམ་ཡང་དཀའ་བའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་གངས་ལས་འདས་
 པ་བསྟན་པ་དེ་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་སུ་ཤེས་པའི་ཆེད་
 དུ་སོ་སོར་འགྱུར་ཕྱག་མཛད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །དེས་ན། ཕྱི་རབས་
 པ་བྱ་སྟོན་ཡིན་ནམ་སྟམ་སྟེ། དེ་ལ་ཕྱི་རབས་པ་བྱ་སྟོན་རིན་ཆེན་གྲུབ་སོགས་ཀྱི་མཁས་

བ་རྣམས་ཀྱིས་སྒྲ་སྒྲོར་བཅ་པོ་གཉིས་པའི་ངེས་གོ་ལ་ཡོད་པའི་བཀའ་བཅད་སོགས་ལ་
མི་སྣང་ཞིང་གདུལ་བའི་སྡེ་སྡོད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་ན་ཁྱོད་ཀྱི་མགོ་ལ་ཐམས་ཅད་
མཁྱེན་པ་ལ་ཐག་འཇའ་ལོ་ཞེས་པའི་འགྲུར་ཕྱག་ཡོད་པས་མ་དེས་པའི་རྒྱ་མཚན་དུ་
མ་བཤད་ནས། ལོ་རྒྱུ་བ་རང་གང་ལ་དད་པའི་ལྟ་ལ་ཕྱག་བྱས་པར་འཆད་མོད། དེ་ལྟར་
ཡང་བྱ་རྒྱུ་ལུང་གི་སྟེ་མ་སྟོད་ཆ་༡༩ ་ལས། བསྟན་བཅོས་འདི་མདོ་སྡེའི་སྡེ་སྡོད་དུ་
ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཡང་ཡིན། མདོན་བ་འདུལ་བ་མདོ་སྡེའི་སྡེ་སྡོད་ཀྱི་ཐོག་མར་འཇམ་
དཔལ་དང་། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དང་། སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐམས་
ཅད་ལ་ཕྱག་འཇའ་བར་བཀའ་བཅས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་གྲགས་ཀྱང་། བཀའ་བཅད་དག་
ན་མི་སྣང་ཞིང་དེས་པའང་མེད་དོ། །ཞེས་སོ། །འོན་ཀྱང་རང་ལུགས་ལ། སྟོན་བསྐྱར་
བའི་འདུལ་བ་དང་། མདོན་བ་དང་། མདོ་སྡེ་པལ་མོ་ཆེ་ལ་སྡེ་སྡོད་གསུམ་སོ་སོའི་འགྲུར་
ཕྱག་མ་ནོར་བའམ་དེས་པ་ཅན་དུ་སྟོས་འདུག་པས། ཕྱིས་མ་དེས་ཀྱང་དང་པོའི་ཆོས་
རྒྱལ་རྣམས་ཀྱི་དུས་སུ་བཀའ་བཅད་པ་འབྲས་སྟེ། མདོར་ན། བཟླ་རྒྱུའི་བཀའ་བཅད་ལ་
མེད་ཀྱང་སྟོན་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་པལ་ཆེར་དེ་བཞིན་དུ་བསྐྱབས་པས་བཀའ་བཅད་དང་འབྲའོ།
གཉིས་པ་བརྗོད་བྱ་དེ་ལྟར་ཀྱི་གཞུང་ལ་གཉིས། སྟེའི་ཆེདས་སམ་སྟེང་པོ་འདུ་ས་དང་།
གཞུང་དངོས་བཤད་པའོ། །སྟེའི་ཆེདས། དང་པོ་སྟེའི་ཆེདས་ནི། སྟེ་གཞུང་འཆད་པའི་
ཐོག་མར་འཆད་པར་འགྲུར་པའི་གཞུང་གི་མཚམས་སོ་སོར་བཅད་པ་དང་། གཞུང་དེས་
རང་གི་རྩ་བ་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཚུལ་རྣམས་བསྟན་ན། དཀྱུ་ས་སྟེ་རྒྱག་ས་བསྟན་པའི་
རྟ་ཐོགས་མེད་དུ་རྒྱག་པ་བཞིན་དུ་འཆད་པ་པོ་དང་ཉན་པ་རྣམས་ཀྱི་སྟོ་མི་འཁྲུག་ཅིང་།
དགོས་ཉིང་དགོས་སོགས་ཀྱི་དོན་ཚན་རྣམས་སོ་སོར་མ་འཁྲུལ་ཅིང་བྱེད་པར་འགྲུར་
བ་དེའི་ཕྱིར་བྱེ་བྲག་དུ་རྒྱན་འཆད་པའི་སྐབས་འདིར་ཡང་། རྩ་བ་མདོན་རྟོགས་རྒྱན་
ཀྱིས་ལུམ་ཀྱི་མདོ་བཀའ་བ་དང་། འབྲེལ་བ་འབྲེལ་བ་དོན་གསལ་ཀྱིས་རྩ་བ་རྒྱན་དེ་

ཚུལ་རིམ་ལྔ་བཟུང་བའི་རིམ་པ་རྣམས་བཤད་པར་བྱའོ། །དེས་ན། འབྲེལ་བ་ཞེས་པ་
 རི་རང་གི་ཅ་བའི་ཚིག་དོན་ཅི་རིགས་པ་གོ་སྤྱོད་བཤམ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་བསྟན་བཅོས་
 སོ། །སྤྱིར་འབྲེལ་བ་ལ་འཕྲོས་པ་ཡན་ལག་དང་བཅས་ཏེ་བཤད་པ་རྒྱ་ཆེར་འབྲེལ་བ།
 ཚིག་འབྲུ་རེ་རེ་ནས་ཞིབ་ཏུ་བཤད་པ་ཚིག་འབྲེལ། དཀའ་བའི་གནད་གཙོ་བོར་འབྲེལ་
 བ་དཀའ་འབྲེལ། ཅ་བའི་དོན་བསྟུས་ཏེ་བཤད་པ་བསྟུས་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ། ཅ་བའི་དོན་
 མདོ་དང་སྤྱར་ནས་བཤད་པ་མདོ་སྤྱར་གྱི་འབྲེལ་བ་སོགས་དུ་མ་ཡོད་ཀྱང་། རང་ལྷགས་
 རི། ཚེས་བཤེས་ལྟར་འབྲེལ་བ་འདི་རྒྱན་གྱི་དོན་འབྲེལ་བ་ཞེད་དོ། །གསེར་མེད་༡༩༽
 ལས། དེ་ལྟར་རྒྱལ་བ་བྱམས་པས་ཀྱང་མདོ་འཆད་པ་ན་བཤད་ཐབས་ལྡ་ཡིས་འཆད་
 པར་མཛད་དེ། དེ་ཡང་དགོས་དོན། བསྟུས་དོན། ཚིག་དོན་གསུམ་དངོས་སུ་དང་།
 མཚམས་སྤྱར་བྱགས་ལ་བསྟན་ཅིང་། བརྒྱལ་བ་དང་ནི་ལན་ནི་པལ་ཆེར་བྱགས་ལ་
 བསྟན་ཏོ། །དེ་ལ་དགོས་དོན་ནི། དགོས་འབྲེལ་དང་། བསྟུས་དོན་ནི། ལུས་རྣམ་གཞག་
 དང་། ཚིག་དོན་ནི་ཡན་ལག་རྒྱས་བཤད་ཀྱིས་སོ། །འདི་དགོས་དོན་དགོས་འབྲེལ་གྱིས་
 བསྟན་པར་མཁས་པ་དག་བཞེད་པ་ལ་དེ་ནི་མ་འབྲེལ་ཏེ། དགོས་འབྲེལ་གྱིས་ནི་བསྟན་
 བཅོས་ཀྱི་དགོས་དོན་བསྟན་ལ། བཤད་ཐབས་ལྡའི་དགོས་དོན་ནི་མདོའི་ཡིན་པས་
 སོ། །དེས་ན། མཚད་བཟོད་ཀྱིས་དགོས་དོན་བསྟན་ཏེ། མདོའི་བཟོད་བྱ་ཡུམ་གྱི་ཕུལ་
 དུ་བྱང་བའི་ཡོན་ཏན་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སྒྲ་མ་དག་གསུང་བ་ནི་ཆེས་ཤིན་ཏུ་འང་
 མ་འབྲེལ་ཏེ། བསྟན་བཅོས་མདོ་འཆད་བྱེད་ཡིན་ཞིང་ཡན་ལག་ལྡ་བོ་དེས་མདོ་བཤད་
 པའི་ཐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །དེས་ན། དགོས་དོན་ནི། རྣམ་པ་ཐམས་
 ཅད་མཁྱེན་ཉིད་ལམ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་དགོས་འབྲེལ་གྱིས་བསྟན་པ་དང་། བསྟུས་
 དོན་ནི། ཤེས་རབ་པ་རོལ་བྱིན་པ་ནི། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་ལུས་རྣམ་གཞག་ཀྱིས་བསྟན་
 པ་དང་། ཚིག་དོན་ནི། སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་གཞན་དོན་ཕྱིར། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཡན་ལག་

རྒྱས་བཤད་གྱིས་སོ། །འདིར་དགོས་དོན་དགོས་འབྲེལ་གྱིས་བསྟན་པར་མཁས་པ་དག་
 བཞེད་པ་ལ་དེ་ནི་མ་འབྲེལ་ཏེ། དགོས་འབྲེལ་གྱིས་ནི་བསྟན་བཅས་ཀྱི་དགོས་དོན་བསྟན་
 ལ། བཤད་ཐབས་ལྗེའི་དགོས་དོན་ནི་མདོའི་ཡིན་པས་སོ། །མཁས་པ་དག་བཞེད་ཅེས་
 པའི་མཁས་པ་དེ་གང་ལ་འཛོག་ཅེས་ན་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་བཅོམ་ལྡན་རིག་པའི་རལ་གྱི་
 ཡིན་ནམ་སྟམ་སྟེ། མདོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱི་མེ་ཏོག་༡༥ ་ལས། དེ་ལ་དགོས་དོན་ནི་དགོས་
 འབྲེལ་ལོ། །བསྟུས་དོན་ནི་ལུས་རྒྱུ་གཞག་གོ། །ཆོག་དོན་ནི་སེམས་བསྐྱེད་ནས་ཚུལ་
 གཞན་གྱིས་བསྟུ་བའི་བར་ཏེ། ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །བོད་ཀྱི་མཁས་པ་བཅོམ་ལྡན་
 རིག་པའི་རལ་གྱི་སོགས་གྱིས་བཤད་ཐབས་ལྗེའི་ནང་གསེས་ཀྱི་དགོས་འབྲེལ་དེ། རྒྱུ་
 པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་ཉིད་ལས། ཞེས་སོགས་ཀྱི་རྒྱན་གྱི་དགོས་འབྲེལ་ངག་གིས་བསྟན་
 པར་བཤད་མོད། འདི་དང་མི་མཐུན་པར་བོད་ཀྱི་སླ་མ་ཞིག་ན་རེ། རྒྱུ་པ་ཐམས་ཅད་
 མཐུན་ཉིད་ལས་ཞེས་སོགས་ཀྱི་མདོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱི་དགོས་འབྲེལ་ངག་ཆོས་ཅན།
 བཤད་ཐབས་ཡན་ལག་ལྗེའི་ནང་གསེས་ཀྱི་དགོས་པ་དེའི་སྒྲིལ་མདོའི་དོན་བཤད་
 པར་ཐལ། རིག་རལ་བྱེད་རང་གིས་དགོས་དོན་ནི་དགོས་འབྲེལ་གྱི་བསྟན་ཞེས་གོང་དུ་
 དམ་བཅས་པའི་བྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། བྱེད་ཀྱིས་མདོའི་དགོས་དོན་མ་བསྟན་པའི་
 བྱིར། བྱིར་སྟེ། བཤད་ཐབས་ཡན་ལག་ལྗེའི་ནང་གསེས་ཀྱི་དགོས་དོན་ནི་མདོའི་དགོས་
 དོན་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། བཤད་ཐབས་ཡན་ལག་ལྗེ་པོ་ནི་མདོ་བཤད་པའི་ཡན་ལག་ཡིན་
 པའི་བྱིར་རོ། །མ་དག་གིས་དེ་ནི་མ་འབྲེལ་ཏེ། དགོས་འབྲེལ་གྱིས་ནི་བསྟན་བཅས་ཀྱི་
 དགོས་དོན་བསྟན་ལ། བཤད་ཐབས་ལྗེའི་དགོས་དོན་བསྟན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་མདོའི་
 དགོས་དོན་ཡིན་པའི་བྱིར། དེས་ན། མཆོད་བརྗོད་ཀྱིས་ཡན་ལག་ལྗེའི་དགོས་དོན་བསྟན་
 པ་ཡིན་ཏེ། དེས་མདོའི་བརྗོད་བྱ་ལུས་ཀྱི་ལུས་དུ་བྱུང་བའི་ཡོན་ཏན་བསྟན་པའི་བྱིར། ཞེས་
 གསུངས་ལ། མདོར་ན། སླ་མ་འདི་ཡི་བསམ་ཚུལ་ནི། བཤད་ཐབས་ཡན་ལག་ལྗེ་ནི་

མདོ་ཁོ་ནའི་སྟེང་དུ་ཡོད་པའི་བྱང་ཆོས་ཡིན་ཞིང་། རྒྱུ་དུ་མདོའི་དགོས་དོན་སོགས་
ལྷ་པོ་དེ་བརྗོད་བྱར་བྱེད་པ་ལ། བཤད་ཐབས་ཡན་ལག་ལྷན་མདོ་བཤད་ཟེར་རམ་སྟུམ་
མོ། །རྗེ་སྒྲ་མས་དེ་ནི་ཆེས་ཤིན་ཏུ་མ་འབྲེལ་ཏེ། བསྟན་བཅོས་འདི་མདོ་འཆད་བྱེད་ཡིན་
པ་གང་ཞིག་ཡན་ལག་ལྷན་ནི་བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་མདོ་བཤད་པའི་ཐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
དང་། དགོས་དོན་ནི། བདེ་སྐྱབས་ཏུ་ནི་རྟོགས་པ་ཞེས། །བྱ་བ་ཙམ་པའི་དགོས་པ་ཡིན། །ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར་མདོའི་དོན་བདེ་སྐྱབས་ཏུ་རྟོགས་པའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དགོས་པ་ཡིན་
ཞིང་། དགོས་འབྲེལ་འདིས་ཀྱང་མདོའི་བརྗོད་བྱ་རྟོགས་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་དགོས་པ་
དང་མཐར་ཐུག་གི་དགོས་པ་གཉིས་སྟོན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་མིན་ན། འོ་ན་ལུས་རྒྱུ་གཞག་
གིས་ཀྱང་ཡན་ལག་ལྷན་པའི་བསྟན་དོན་མ་བསྟན་པར་ཐལ། དགོས་འབྲེལ་ཀྱིས་ཡན་ལག་
ལྷན་དགོས་དོན་མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། བསྟན་བཅོས་མདོར་རྟོགས་
རྒྱུ་ཀྱིས་བཤད་ཐབས་ཡན་ལག་ལྷན་གང་ཡང་མ་བསྟན་པར་ཐལ། འདོད་ན། ཡན་ལག་
ལྷན་འཆད་ཚུལ་དེ་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་ཉིད་ཀྱི་མན་ངག་བརྒྱུད་པ་མིན་པར་ཐལ་ལོ། །འོ་
ན་ཁྱོད་རང་ལུགས་ལ། གཞན་གྱིས་སྤོང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། །ཞེས་པས་ཡན་ལག་ལྷན་དགོས་
དོན་བསྟན་པར་ཐལ། མདོའི་བརྗོད་བྱ་ལུས་ཀྱི་ཕུལ་དུ་བྱུང་བའི་ཡོན་ཏན་བསྟན་པའི་
ཕྱིར། མ་བྱུང་ཟེར་ན། མཆོད་བརྗོད་ཀྱིས་ཡན་ལག་ལྷན་དགོས་དོན་བསྟན་ཟེར་བ་བྱུང་
དོ། །ཁོ་ན་རེ། རྒྱུ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་ཉིད་ལམ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་མདོ་དོན་དགོས་
དོན་གྱི་སྒྲོ་ནས་འཆད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འདིས་མདོ་
ཡི་དོན་འཆད་པར་ཐལ། འདོད་ན། གསེར་སྤོང་༡༤༩ ་ལས། མཆོད་བརྗོད་དང་དགོས་
འབྲེལ་ནི་རྒྱུ་ཀྱིས་མདོ་བཤད་པའི་སྟོན་འགྲོ་ཡིན་གྱི་མདོའི་བཤད་པ་དངོས་མིན་ཏེ།
དཔེར་ན། འབྲེལ་པ་འདིའི། ཤེས་རབ་པ་རོལ་བྱིན་པ་ལ། །ཞེས་སོགས་རྒྱུ་གྱི་འབྲེལ་
པ་མིན་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཟེར་ན་སྟོན་མེད་དེ། གཞུང་འདི་

མདོའི་བཤད་པ་དངོས་མིན་གྲང་མདོའི་བཙུང་བྱ་ཆམས་བསྟན་བཅོས་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་
བདེ་སྐྱབས་ཏུ་ཉོགས་པ་དེ་རྒྱན་ཅོམ་པའི་དགོས་པ་ཡིན་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། གཞན་དག་
ན་རེ། རྒྱན་གྱི་མཆོད་བཙུང་འདི་ཆོས་ཅན། མདོའི་བཤད་པ་དངོས་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
གསེར་ཐོང་ལས། མཆོད་བཙུང་དང་དགོས་འབྲེལ་ནི་ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། བསྟན་བཅོས་ཀྱི་བཙུང་བྱ་དེ་ཉིད་མཆོད་བཙུང་གི་ཡུལ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
འདོད་ན། གསེར་ཐོང་ལས། སྤྱིར་ནི་མཆོད་བཙུང་གི་ཡུལ་དང་། དེ་ལ་བསྟོད་ཚུལ་ལ་
དུ་མ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་འདིར་ནི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་བཙུང་བྱ་བསྟོད་བྱལ་གི་ཡུལ་ཡིན་
ཞིང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མི་འཐད་དེ། མཆོད་བཙུང་དང་བསྟན་བཅོས་
བཙུང་བྱ་མཐུན་པ་ཅོམ་གྱིས་མཆོད་བཙུང་མདོའི་འཆད་བྱེད་དུ་འཛོག་མི་རུས་ཏེ། དཔེར་
ན་ཡུམ་འབྲུམ་པ་དེ་བསྟན་བཅོས་འདི་དང་བཙུང་བྱ་མཐུན་ཡང་ཡུམ་གྱི་མདོའི་འཆད་
བྱེད་དུ་མི་འཛོག་པ་བཞིན་ནོ། །གཞུང་སྤྱིའི་འབྲེལ་བ་མཆམས་སྤྱར་ལ་རག་ལས་
བས། དེ་ནས་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད། ཅེས་སོགས་ཀྱིས་མཆམས་སྤྱར་གྱི་སྒྲིན་ནས་
འཆད་པར་བཤེད་ཀྱི་པར་ཕྱིན་སྤྱི་དོན་ལས་གསུངས་ཀྱང་། རང་གི་ཡིག་ཆ་སྐབས་
དང་པོའི་སྤྱི་དོན་༡༩༽ལས། དེས་ན་མདོ་དོན་གྱི་བཤད་ཐབས་ཀྱི་ཡན་ལག་དང་པོ་
གསུམ་དངོས་སུ་བསྟན་ནས། མཆམས་སྤྱིར་བྱུགས་ལ་བསྟན་ལ། བཀལ་ལན་པལ་
ཆེར་བྱུགས་ལ་བསྟན་ཅིང་། བྱུགས་བསྟན་དེ་ཆམས་སྒྲོབ་དཔོན་གྱིས་འབྲེལ་པར་གསལ་
བར་བྱས་པ་ཡིན་ལ། བྱུགས་བསྟན་གྱི་མཆམས་སྤྱིར་དང་པོ་ནི། ཞེས་རྒྱན་གྱི་མཆམས་
སྤྱིར་ཐམས་ཅད་བྱུགས་བསྟན་དུ་གསུངས་པ་ནི། གསེར་ཐོང་༡༡༽ལས། དེའི་ཕྱིར་
རྒྱན་གྱིས་མདོ་འཆད་པའི་མཆམས་སྤྱིར་དངོས་སུ་མེད་ཅིང་བྱུགས་ལ་ཡོད་པ་ཆམས་
སྒྲོབ་དཔོན་གྱིས་ཅི་རིགས་པར་གསལ་བར་བཀོད་པ་འདི་ཆམས་ཡིན་ལ། མ་བཀོད་
ཀྱང་དོན་གྱིས་ཐོབ་པ་ཆམས་ནི་རང་རང་གིས་བརྟགས་པས་ཁོང་དུ་ཚུད་དོ། །ཞེས་

གསུངས་པ་དང་མཐུན་ནོ། །གལ་ཏེ་འདིར་པལ་ཆེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་སོ་ཞེ་ན། རྒྱན་
 གྱིས་མདོ་འཆད་པའི་བཀལ་ལན་ཡང་དངོས་སུ་མེད་ཅེས་གསུངས་རིགས་པར་ཐལ།
 དེ་པལ་ཆེར་བྱགས་ལ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ཨ་ཨ་ེལ་ས། བཀལ་ལན་ནི། ཆོས་
 གྱི་དབྱིངས་ལ་དབྱེར་མེད་ཕྱིར། །ཞེས་དང་། དངོས་སོ་བརྗོད་དུ་མེད་པ་ལ། །ཞེས་དང་།
 གཞན་གྱི་ཆོས་རྣམས་ཀྱང་ཡོད་ལ། །ཞེས་སོགས་གྱིས་འགའ་ཞིག་དངོས་སུ་བསྟན་
 ཅིང་པལ་ཆེར་བྱགས་ལ་བསྟན་པ་རྣམས་ཀྱང་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་གསལ་བར་མཛད་
 ཏོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་དེ་ནས་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད། །ཅེས་
 བ་དེ་མཆམས་སྟོར་ཡིན་པར་ཐལ། རྗེའི་སྤྲུལ་དོན་ཀྱན་གསལ་ཨ་ཨ་ེལ་ས། དེ་ནས་
 ཞེས་པ་ལ་སྐད་དོད་ལྷ་ཐ་ཞེས་པ་ཡོད་ལ། དེ་ལ་རྒྱ་རོ་བས་ཚུལ་བཞིར་བཤད་དེ། ཅ་
 རྒྱད་ལྷ་མ་རྗོགས་ནས་དེའི་ཕྱི་མའི་རྒྱད་འཆད་པའི་སྐབས་སྟོར་བ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར་བེར་ན། འོ་ན། དེ་ནས་སེང་གོ་རྣམ་བསྐྱིངས་པའི། །ཞེས་བཤང་འདིའི་མཆམས་
 སྟོར་ལ་བརྗོད་བྱ་བྱད་པར་བ་བསྟན་ཚུལ་གྱི་སྟོན་མཆམས་སྟོར་དགོས་པ་ལ་འདི་
 ལ་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར། མདོར་ན། མདོན་རྟོགས་རྒྱན་དེ་མདོའི་འཆད་བྱེད་ཡིན་ཞིང་། ཡན་
 ལག་ལྷ་པོ་འདི་དག་གིས་རྒྱན་གྱིས་མདོ་བཤད་པ་ལ་པན་པས། ཡན་ལག་ལྷ་པོ་འདི་
 མདོ་ཁོ་ནའི་སྟེང་དུ་ཡོད་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན། གསེར་སྤང་ལས། ཞེས་སྤྲུལ་དག་
 གསུང་པ་ནི་ཆེས་ཤིན་ཏུ་འང་མ་འབྲེལ་ཏེ། ཞེས་པའི་སྤྲུལ་མ་དེ་གང་ལ་འཛོགས་སྟམ་ན།
 ལེགས་བཤད་གསེར་སྤང་གི་མཆན་འབྲེལ་འོད་གྱི་ཕུང་པོ་ལས། སྤྲུལ་མ་དེ་བྱ་སྟོན་ཉ་
 དཔོན་གཡག་སོགས་གང་ཡང་མིན་པར་མདོན་ཏེ། བཅའ་ཀྱང་མ་རྟོག་པས་སྤྲུལ་མ་དམ་
 བ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཆན་ཡིན་ནམ་སྟམ། ཞེས་གསུངས་སོ། །ཡང་གསེར་སྤང་ཨ་ཨ་ེལ་ས།
 ལས། དགོས་དོན་ནི་མདོའི་དོན་རྟོགས་པའི་དགོས་པ་ཡིན་ཞིང་། དགོས་འབྲེལ་གྱིས་
 ཀྱང་མདོ་ཡི་བརྗོད་བྱ་རྟོགས་པའི་དགོས་པ་གཉིས་སྟོན་པ་དང་། གཞན་གྱིས་སྟོང་བ་

མ་ཡིན་ཏེ། །ཞེས་བས་མདོ་ཡི་བརྗོད་བྱ་ལུང་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དགོས་དོན་བསྟན་
པར་ཐལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། རྣམ་བཤད་སྟོང་པོའི་རྒྱ་མཚན་༡༠ ་ལས། མདོར་ན་
མདོན་རྟོགས་བརྒྱད་དོ། །བརྗོད་བྱའི་ཁྱད་པར་ནི། སེལ་དང་། འཕྲོག་བྱེད་དང་། དབྱིག་
གི་སྟོང་པོ་ལ་སོགས་པའི་རྗེས་སྤྱ་འབྲང་བའི་ཕྱི་རོལ་བ་དང་ཅིག་ཤོས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་
དང་བྲལ་བ་ཉན་རང་ལ་སོགས་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་པ་མཐའ་ཐམས་ཅད་དང་
བྲལ་བ་ལ་གོམས་པར་མ་བྱས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཐོས་པ་ལས་སྤྱང་བ་ལ་སོགས་པའི་ཤེས་
པའི་རིམ་ཀྱིས་མ་ལྟངས་པ་དེ་བརྗོད་བྱ་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་གིས་མ་ལྟངས་པའི་རྒྱ་མཚན་
ཡོད་དེ། རྗོད་པར་བྱེད་པ་ལུམ་གྱི་མདོ་རྒྱ་དང་བཅས་པ་དང་། བརྗོད་པར་བྱ་བ་མདོན་
རྟོགས་བརྒྱད་པོ་དག་ཐབས་དང་ཐབས་ཀྱིས་སྦྱབ་པར་བྱེད་པའི་ཚུལ་གྱིས་འབྲེལ་བར་
མཛད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེ་རྣམས་ཀྱིས་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པའི་སྡེ་སྟོད་དང་། དེའི་
དགོངས་འབྲེལ་གྱི་བསྟན་བཅོས་ལ་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་གང་ཡང་མ་བྱས་པའི་ཕྱིར།
ཐེག་པ་ཆེན་པོ་བ་དམིགས་པ་ཆེ་བས་ཀྱང་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
གསུངས་སོ། །རྒྱ་མཚན་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་ཁྱད་པར་ཅན་དང་ལྡན་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱི་རྣམ་
པ་ཐམས་ཅད་མཐེན་པ་ཉིད་ནི་གང་ཞིག་མདོན་སྤུངས་ཀྱི་རྟོགས་པས་རྣམ་མཐེན་དུ་འཛོག་
པའི་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱི་ལམ་སེམས་བསྐྱེད་ནས་སྦྱབ་པའི་བར་ཏེ། དེ་གཞིར་བཟུང་
ནས་གནས་སྐབས་བརྒྱད་དུ་བྱེད་ནས་མདོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་པོ་ཐམས་ཅད་ཉེ་བར་
མཚོན་པ་ཆོས་བཅུ་སྟོན་པ་དེས་ལྟར་ལེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་མཚན་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་
བརྗོད་བྱའི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། སེང་གོ་དང་འཕྲོག་བྱེད་སོགས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་ཕྱི་རོལ་བ་
དང་། ཅིག་ཤོས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཉན་རང་ལ་སོགས་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་
མེད་པ་མཐའ་ཀྱན་དང་བྲལ་བ་ལ་གོམས་པར་མ་བྱས་པ་རྣམས་ཀྱིས། ཐོས་པ་ལས་སྤྱང་
བ་ལ་སོགས་པའི་ཤེས་པའི་རིམ་ཀྱིས་མ་ལྟངས་པ་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དེ་དག་གིས་མ་སྤངས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། རྫོང་པར་བྱེད་པ་ཡུམ་
གྱི་མདོ་རྒྱན་དང་བཅས་པ་དང་། བརྫོང་པར་བྱ་བ་མདོན་རྟོགས་བརྒྱད་པོ་དག་ཐབས་
དང་ཐབས་གྱིས་སྦྱབ་པར་བྱེད་པའི་ཚུལ་གྱིས་འབྲེལ་བར་མཛད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་
ལེགས་བཤད་གསེར་སྤེང་༡༧༣ ་ཤེས། སྟོན་གྱི་མཁས་པ་དག་མདོ་ཡི་བརྫོང་བྱ་དང་
རྫོང་བྱེད་སངས་རྒྱས་གྱིས་འབྲེལ་བར་མཛད་པ་བསྟན་བཅས་ཀྱི་བརྫོང་བྱ་ཞེས་གཞུང་
འདི་བརྫོང་བྱ་ལ་སྦྱོར་ཡང་། འབྲུམ་པས། ཅ་བར་ཤུགས་བསྟན་གྱི་འབྲེལ་བ་འབྲེལ་
པས་བཤད་པར་འཆད་པ་ལེགས་ཏེ། གཞན་དུ་ན་འབྲེལ་བ་ལ་སོགས་པ་བསྟན་ནས་
ཞེས་པ་མ་འབྲེལ་བར་འགྱུར་རོ། །འབྲེ་ཆེན་པོའི་བཞེད་པ་འདིས་ཤེས་རབ་སྟོན་མེར་
ཡང་འབྲུལ་བ་སྦྱེད་དོ། །ཞེས་པའི་དོན་ནི། འབྲེལ་ཆེན་པོའི་ཐབས་དང་ཐབས་གྱིས་བསྦྱབ་
བར་བྱ་བའི་ཚུལ་གྱི་འབྲེལ་བར་མཛད་པ་ཞེས་པའི་ཆིག་འདི། དགོས་སོགས་ཆོས་བཞི་
ནང་ནས་བརྫོང་བྱ་བསྟན་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་མི་འཐད་དེ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ་༡༠ ་
ལས། དེ་ལྟར་འབྲེལ་བ་ལ་སོགས་པ་བསྟན་ནས་གདུལ་བྱ་རྣམས་གྱིས་བདེ་ལྷག་ཏུ་
རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དང་། བསྟན་བཅས་ཀྱི་དོན་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་བྱས་པ་ཡང་མ་
འདྲིངས་པ་ཉིད་གྱིས་བཤད་པ་བྱ་སྤྱོད་པར་གཞིགས་ནས་ཆིག་ལེ་ལྟར་བྱས་པ་བཅོ་ལྔས་
མདོ་དང་རྒྱས་པར་བསྟན་པས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་ལུས་རྣམ་པར་བཞག་
པ་གསུངས་ཏེ། ཞེས་ཕྱི་འབྲེལ་གྱིས་དགོས་སོགས་ཆོས་བཞི་བསྟན་པར་བཤད་པའི་
ཕྱིར། འབྲེ་ཆེན་པོའི་འདོད་ཚུལ་འདིའི་དབང་གིས། བྱད་ཏྲ་བྱེད་ཤེས་རབ་སྟོན་མའི་
སྤེང་བའི་ལུང་བྱིན་ཅེ་ལོག་ཏུ་བྲངས་པའི་འདོད་ཚུལ་ཞིག་བྱུང་ངོ་ཞེས་པའི་དོན་གྱི། འབྲེ་
ཆེན་པོའི་བཞེད་པ་འདིས། ཤེས་རབ་སྟོན་མེར་ལ་འབྲུལ་བ་སྦྱེད་པའི་དོན་མ་ཡིན་ཏེ།
ཤེས་རབ་སྟོན་མེར་རྒྱ་གཞུང་ཡིན་པས་འབྲེ་ཆེན་པོའི་བཞེད་པ་ལ་འབྲུལ་བ་སྦྱེད་དོན་
མེད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། སྟོན་གྱི་མཁས་པ་ཆེན་པོ་འབྲེ་ཤེས་རབ་པའི་བཞེད་ཚུལ་ནི།

མདོ་ཡི་བརྗོད་བྱ་དང་རྗོད་བྱེད་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་འབྲེལ་བར་མཛད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་
བསྟན་བཅོས་མདོན་ཉོགས་རྒྱན་འདི་ཡི་བརྗོད་བྱའི་ཞེས་པའི་དོན་དུ་བསམས་ནས།
ཐབས་དང་ཐབས་ཀྱིས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཚུལ་ཀྱིས་འབྲེལ་བར་མཛད་པ་ཡིན་ལ།
གཞན་ཀྱིས་སྤྱོད་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་པའི་གཞུང་འདི་དགོས་སོགས་ཆོས་བཞི་ལས་
བརྗོད་བྱ་ལ་སྤྱོད་བ་ཡིན་ལ་འདི་ནི་ཡུམ་གསུམ་གནོད་འཛོམ་གྱི་དགོང་པར་བཤད་པ་
ཡིན་ནོ། །ཤེས་རབ་སྒྲོན་མའི་སྤྱོད་བ་ལས་ནི། གཞན་ཀྱིས་སྤྱོད་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་
པའི་གཞུང་འདི་དགོས་སོགས་ཆོས་བཞི་ལས་བརྗོད་བྱའི་ཆེ་བ་བསྟན་པ་ལ་སྤྱོད་བ་
ཡིན་ནོ། །འདི་ལྟར་ཤེས་རབ་སྒྲོན་མའི་སྤྱོད་བ་སྤྱེ་དགེ་བསྟན་འགྱུར་ཏ་ཤོག་གངས་༥ ་།
ལས། འདིས་ནི་བརྗོད་པར་བྱ་བ་མེད་པ་དང་། བསྐྱབ་པར་མི་རུས་པ་དང་། འདོད་པར་
བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་དང་། འབྲེལ་བ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་མཐའ་བཞི་རྣམས་པར་བསལ་བ་ཉིད་
ཡིན་ནོ། །རྣམས་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད། ཡང་དག་པར་རྗོགས་པའི་སངས་རྒྱས་
རྣམས་རྣམས་བྱུང་བ་དང་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་གཤེགས་ཤིང་རྗེས་སུ་གཤེགས་པའི་ལམ་ནི་
ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་སྤྱོད་པ་སྟེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཆོ་འཕུལ་རྣམས་པ་གསུམ་ཀྱིས་མ་
ལུས་པའི་ལུས་ཅན་ལ་རྗེས་སུ་སྒྲོན་པར་མཛད་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་རྒྱལ་བའི་ཡུམ་དེ་དང་
དེ་དག་ལ་ཡུལ་དང་ཐབས་དང་། འབྲས་བུའི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་དང་།
བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཚུལ་ཀྱིས་འབྲེལ་བར་བསྟན་པ། བྱི་རོལ་པ་དང་ཅིག་ཤོས་ཀྱི་འདོད་
ཆགས་དང་བྲལ་བ་ལ་སོགས་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་པར་གོམས་པར་མ་བྱས་
པ་རྣམས་ཀྱི་ཐོས་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་རྣམས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ལྷུས་རབ་ཏུ་མ་ཐུངས་
པའི་བདུད་ཅི་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཉིང་
དགོས་ནི། ལེགས་བཤད་གསེར་ཐོང་༡༩༩ ་། ལས། གསུམ་པ་ནི། མདོན་སུམ་དུ་བྱེད་
པར་འགྱུར་རོ། །གང་ན་ཆོས་འདི་ལས་བྱི་རོལ་དུ་གྱུར་པའི་ལྷ་སྟོགས་བྱེད་དང་དེའི་ཅིག་

ཤོས་ནང་པའི་ལམ་གྱིས་ཁམས་གསུམ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཉན་རང་དག་བཅོམ་
བ་དང་། སོགས་པས་ཉན་རང་སློབ་པ་མ་ཐུན་རྒྱུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་པ་སྟེ་དོ་
བོ་ཉིད་མེད་པར་རྟོགས་པ་ལ་གོམས་པར་མ་བྱས་ཤིང་འགལ་རྒྱུ་དངོས་པོ་ལ་མཆོན་
མར་བཟུང་བ་རྣམས་གྱིས་ཐོས་པ་ལས་བྱུང་བ་ལ་སོགས་པའི་ཤེས་རབ་གསུམ་གྱིས་
དང་པོ་དང་བར་པ་དང་ཐ་མར་རིམ་གྱིས་མ་ཐུངས་པའི་རྣམ་མཁྱེན་དེའོ། །འདི་མངོན་
དུ་བྱ་བར་བསྟན་པ་ན་འོག་གི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཅེས་པ་མངོན་དུ་བྱ་རྒྱུར་མི་བྱ་རྒྱུར་
མི་བཤད་དེ། རྣོས་པར་འགྱུར་པས་སོ། །ཆོག་གསལ་དུ་ནི་འདིས་དོན་གྱི་བརྗོད་བྱའི་
ཆེ་བ་བསྟན་པར་བྱས་ནས་བརྗོད་བྱ་ལ་སྦྱར་རོ། །རྒྱུ་སྤང་ལས། རི་སྐད་བཤད་པའི་
བརྗོད་པར་བྱ་བ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་ལམ་སང་གི་དང་འཕྲོག་
བྱེད་དང་དབྱིག་གི་སྟོང་པོ་ལ་སོགས་པ་འཁོར་བ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་དངོས་པོ་ལ་མངོན་
པར་ཞེན་པའི་དུག་གིས་བསམ་པའི་རྒྱུད་མ་རུངས་པར་བྱས་པ། དངོས་པོ་མ་ལུས་པ་
བདག་མེད་པ་སྟོམ་པ་ལ་གོམས་པར་མ་བྱས་པ་རྣམས་གྱིས་རྟོགས་པར་མ་གྱུར་པ་ནི་
ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱེན་པ་ཐོས་པ་ལས། ཐོས་པའི་ཤེས་པས་བདེ་སྐྱབ་དུ་ངེས་པར་
བཟུང་སྟེ་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བས་བསྐྱེད་པའི་བག་ཆགས་ལས་བྱུང་བའི་
བྲན་པའི་ཤེས་པ་ལ་བཞག་ནས་ཞེས་མ་ཐུངས་པ་དེ་ཐོས་པས་ཡུལ་དུ་བྱས་པ་དང་སྟེལ་
ནས་འཆད་པ་ནི་འདི་དང་མི་མ་ཐུན་ནོ། །དེ་ལྟར་བསྟན་པ་ཡང་ཡུམ་དོན་བྲན་པའི་བྲན་
ཤེས་སྐྱེད་བྱེད་ནི་ཡུམ་ཐོས་པའི་ཤེས་རབ་ཡིན་ལ་ཐོས་བྱུང་གིས་ཀྱང་འདི་ཡི་བརྗོད་
བྱ་ཡུལ་དུ་བྱ་དགོས་པ་ལ་དགོངས་སོ། །དེས་ན་རྒྱུ་སྤང་དུ་བརྗོད་བྱའི་སྐབས་སུ་གང་
ཟག་བཞིའི་རྒྱུད་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་དངོས་པོ་བརྒྱུད་བཤད་པ་དེ་ཉིད་མ་ཐུངས་པར་བསྟན་
པས་དེའི་ལྟར་ན་ཉན་རང་མི་སྤྱོད་པའི་གང་ཟག་དུ་མི་འདོད་དོ། །གང་གིས་ན་བདེན་པ་
གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་སྦྱིན་སོགས་ཀྱི་དགོ་ཅ་སྦྱབ་པ་དང་ལྷན་པའི་ཡང་མ་རེག་པ་སྟེ་

གཞན་ངིང་ལ་མི་ལྟོས་པར་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ཆས་པ་དག་ཁོ་ནས་སོ། །ཆིག་གསལ་ནི། བྱང་
སེམས་ཞེས་པ་སྤྱིར་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཐམས་ཅད་ཡིན་ལ། བྱང་པར་དུ་རིགས་ལ་གནས་
པའི་བཙུག་པ་སྤྱིར་ཉི། །དེ་དག་ནི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་འཆད་དོ། །གང་
ལ་བརྟེན་ནས་ན། གཟུགས་སོགས་ངེས་ལྟན་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་དབྱིངས་ཆོས་རྣམས་
མཐའ་ཡས་པ་ལྟར་དབྱིངས་ཀྱང་དེ་ལས་གཞན་དུ་མི་དམིགས་པས་ཀྱན་ཏུ་འགོ་བ་དེ་
སྤར་མ་མཐོང་བ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཆན་ཉིད་དེ་རོ་བོ་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་ས་དང་
པོ་རབ་ཏུ་དགའ་བ་དང་སོགས་པས་ཆོས་ཀྱི་སྤྱིན་གྱི་བར་བཙུག་པ་སྤྱི་ཐོབ་པའི་
རིམ་པས་ཉེ་དེ་ནི་ཉི་རྒྱུད། །ཆིག་གསལ་དུ་ནི། རྟོགས་པའི་རིམ་པའི་དོན་ནི་ས་རྣམས་
རང་གི་རྟོགས་པ་ཅུང་གིས་བཞག་གི་ལྟ་གནས་ལྟར་མཐོང་མན་མེད་ཅེས་འདོད་དོ། །ཚུལ་
ངེས་ལྟར་ན། ཉིང་དགོས་ཉེ་རྣམས་པ་ཐམས་ཅད་དེ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་རོ། །ཆིག་གསལ་
དུ་རྣམས་པ་ཐམས་ཅད་མཐེན་པ་ཉིད་ཅེས་འཆད་དོ། །ས་དེ་དག་ཀྱང་ཐབས་གང་གིས་
འཐོབ་ན། སྤྱོད་པ་ལ་འཇུག་པ་ལས། ཤེས་བཞིན་མེད་པའི་སེམས་ལྡན་པའི། ཐོས་དང་
བསམ་དང་སྒྲོམ་པ་ཡང་། སྒྲོ་རྟོལ་བྱུང་པའི་ཆུ་བཞིན་དུ། །བྲན་པ་ལ་ནི་དེ་མི་གནས། །ཞེས་
འབྱུང་བའི་ཕྱིར། བག་ཆགས་ལས་བྱུང་བའི་བྲན་པའི་ཤེས་པ་གྲོགས་ཤེས་བཞིན་དང་
ལྡན་པ་ལ་ལེགས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བརྩམ་བྱ་གཞུང་གི་རང་བཞིན་
བཤད་པ་ལ། རྒྱས་པ་ལ་དད་པ་ལ་བརྒྱད་དུ་དབྱེ་བ་དང་། འབྲིང་ལ་དད་པ་ལ་བྱུག་ཏུ་
དབྱེ་བ་དང་། བསྐྱུས་པ་ལ་དད་པ་ལ་གསུམ་དུ་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ལ། ལུས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་
མདོར་བསྟན་པ། ཡན་ལག་གི་སྒྲོ་ནས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ།
མཆོམས་སྤྱར་བ་དང་། དག་ཉེ་བར་འགོད་པ་དང་། བསྐྱུས་ཉེ་བསྟན་པ་དང་། ཆིག་དོན་
གཞན་མི་འཆད་པའི་རྒྱ་མཆན་དང་བཞི་ལས། དང་པོ་ནི། ཤེས་རབ་པ་རོལ་ཕྱིན་པ་
ནི། །ཞེས་ཆིགས་བཅད་བཅོ་ལྔ་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱི་ལུས་རྣམ་གཞག་ཏུ་གསུངས་པ་

ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། དགྲུས་ས་མཐོང་བའི་ཁ་ལོ་བས་རྟ་ལེགས་པར་ཆར་གཅོད་
 ལུས་པ་བཞིན་དུ་རྒྱས་བཤད་དུ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དོན་དབྱེ་བ་རྣམས་མ་འཛིངས་པར་
 འཆད་པ་པོས་འཆད་སྤྲོ་བ་དང་། དགྲུས་ས་བསྟན་པའི་རྟ་ཆོས་ཆོས་མེད་པར་རྒྱགས་
 པ་བཞིན་དུ་ཉན་པ་པོའི་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱས་བཤད་ཀྱི་དོན་ཆོན་རྣམས་མ་འཛིངས་
 པའི་སློན་ས་བདེ་སྒྲག་ཏུ་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པ་
 ལ། དེ་ལྟར་འབྲེལ་བ་ལ་སོགས་པ་བསྟན་ནས་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱིས་བདེ་སྒྲག་ཏུ་རྟོགས་
 པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དང་། བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དོན་རྣམས་པར་དབྱེ་བ་བྱས་པ་ཡང་མ་འཛིངས་
 པ་ཉིད་ཀྱིས་བཤད་པར་བྱ་སྤྲོ་བར་གཟིགས་ནས། ཆོག་ལེ་འཁྱར་བྱས་པ་བཅོ་ལྔ་ས་མདོ་
 དང་རྒྱས་པར་བསྟན་པས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་ལུས་རྣམས་པར་བཞག་པ་
 གསུངས་ཏེ། ཞེས་གསུངས། དེ་ཡང་འབྲེལ་བ་ལ་སོགས་པ་བསྟན་ནས་ཞེས་པས།
 མཆམས་སྐྱར་བསྟན་ནས། དགོས་དོན་ཀྱི་སློན་ས་འཆད་པ་ལ། གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱིས།
 ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །

༢༡། རྒྱལ་ས་བརྒྱད་ཀྱི་མཆམས་སྐྱར་གྱི་གངས་ལ་དབྱེད་པ་ནི།

གསེར་སྒོང་༣༠ ་ལས། རྒྱགས་ལ་བསྟན་པའི་མཆམས་སྐྱར་གྱི་དང་པོ་ནི། འཕགས་
 པ་བྱམས་པ་ཞེས་སོགས་འདི་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་རྒྱལ་ས་དང་པོ་ལ་སོ་དྲུག་གཉིས་པ་ལ་
 ཉི་ཤུ། གསུམ་པ་ལ་བཅུ་བཞི། །བཞི་པ་ལ་སོ་ལྔ། ལྔ་པ་ལ་ཉེར་བདུན། དྲུག་པ་ལ་
 གཅིག་། བདུན་པ་ལ་ལྔ། བརྒྱད་པ་ལ་བཅུ་གསུམ། བར་བ་ལ་གཅིག་། བསྟུས་པ་ལ་
 གཅིག་སྟེ་སྤྱིར་ན་བརྒྱ་དག་གསུམ་མོ། །དེ་ལ་རྒྱལ་ས་ཀྱི་དང་པོར་བསྟན་པ་བརྒྱད་ནི།
 རྒྱལ་ས་ཀྱི་གོ་རིམ་ངེས་པར་བྱེད་པའི་མཆམས་སྐྱར་ཡིན་ལ། གཞན་རྣམས་ནི་ཅི་རིགས་

སྒྲོབ་དཔོན་གྱི་ཆིག་གིས་ཟིན་པ་འདྲེན་ནམ། དོན་ཐོབ་ཡིན་གང་། དང་པོ་ལྟར་ན་སྐབས་
དང་པོ་ལ་ཉེར་ལྷ་ལས་མེད་པའི་སྤྱིར་གངས་མངས་ལ། སྐབས་བཞི་པ་དང་བརྒྱད་པ་
ལ་རིམ་པ་ལྟར་སོ་སྤྱག་དང་བརྒྱབ་ཞི་ཡོད་པས་གངས་ཉུངས་སོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ན་དང་
པོའི་སོ་སྤྱག་གི་དོན་ཐོབ་གང་ཡིན། གལ་ཏེ་དམིགས་ནམ་རྒྱས་བཤད་ལ་མཆོམས་སྦྱར་
གཅིག་ལས་མེད་ཀྱང་། དེས་འབྲེད་བཞི་ཡོད་པས་མཆོམས་སྦྱོར་བཞི་འཐོབ་ཅིང་། སའི་
ཡོངས་སྦྱོར་ལ་ཡང་ས་བདུན་པའི་ཡོངས་སྦྱོར་དང་པོ་དང་བཅས་པ་ལ་བརྒྱད་ཀྱི་ཡོངས་
སྦྱོར་བརྒྱད་འཐོབ་པས་སོ་སྤྱག་ཡིན་ཞེ་ན། འོ་ན་གཟུང་རྟོག་དང་འཛིན་རྟོག་གཉིས་ལ་
ཡང་མཆོམས་སྦྱོར་གཉིས་ཅིའི་སྤྱིར་མི་འཐོབ། གཞན་ཡང་སྐབས་གཉིས་པའི་ཉན་རང་
གི་དེས་འབྲེད་བཞི་ཆོན་གཉིས་དང་། སྐབས་བཞི་པའི་དེས་འབྲེད་བཞི་ལ་ཡང་མཆོམས་
སྦྱོར་བཞི་བཞིར་འགྱུར་བས། གཉིས་པ་ལ་ཉི་ཤུ་བཞི་པ་ལ་སོ་ལྷ་ཞེས་པ་དོར་ཅིག་དེས་
ན་པརྟེ་ཉས་མཉམ་པར་མ་བཞག་པའི་ཆིག་འདི་ལྟ་བུ་ལ་ཡང་། དཔྱེད་པ་མེད་པར་མཁས་
པ་རྣམས་ཀྱང་རང་རང་གི་སྤྲིཀར་དང་པོ་ལ་ནི་སོ་སྤྱག་ཅེས་སོགས་ཀྱིས་བྲག་ཆ་ལྟར་
བརྗོད་པ་མཐོང་པས་འདི་ལ་འབད་ཀྱི། དེ་ལྟ་མིན་ན་འདི་ལ་བཀལ་ཞིང་བརྟག་པ་དེ་ཅམ་
ཀྱིས་ཅི་ཞེག་བྲ། དེའི་སྤྱིར་རྒྱན་ཀྱིས་མདོ་འཆད་པའི་མཆོམས་སྦྱོར་དངོས་སུ་མེད་
ཅིང་ཤུགས་ལ་ཡོད་པ་རྣམས་སྒྲོབ་དཔོན་གྱིས་ཅི་རིགས་པར་གསལ་བར་བཀོད་པ་
འདི་རྣམས་ཡིན་ལ། མ་བཀོད་ཀྱང་དོན་གྱིས་ཐོབ་པ་རྣམས་ནི་རང་རང་གིས་བརྟགས་
པས་ཁོང་དུ་ཆུད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ནི། མཆོམས་སྦྱོར་གྱི་གངས་འདི་དང་
འགེལ་པའི་ཆིག་ཟིན་དང་དོན་ཐོབ་གང་གི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན། ཆིག་ཟིན་འདྲེན་པ་
ཡིན་ན། སྐབས་དང་པོ་ལ་གངས་ལྷག་པའི་སྦྱོན་དང་། སྐབས་བཞི་པ་དང་བརྒྱད་པ་ལ་
གངས་ཉུང་བའི་སྦྱོན་དུ་འགྱུར་ལ། དོན་ཐོབ་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་སོ་སྤྱག་གི་དོན་གང་
ཡིན། དམིགས་ནམ་རྒྱས་བཤད་ལ་དེས་འབྲེད་བཞི་ཡོད་པས་མཆོམས་སྦྱོར་བཞི་ཐོབ་

ཅིང་། སའི་ཡོངས་སྤྱོད་ལ་ས་གཉིས་པ། ས་གསུམ་པ། བཞི་པ། ལྔ་པ། སྟག་པ། བདུན་
 པའི་ཡོངས་སྤྱོད་གཉིས་ལས་དང་པོ། བརྒྱད་པ་དགུ་པའི་ཡོངས་སྤྱོད་ཉེ་ས་བརྒྱད་ཀྱི་
 ཡོངས་སྤྱོད་བརྒྱད་ལ་མཆམས་སྤྱོད་བརྒྱད་ཐོབ་པས་སོ་སྟག་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འོ་ན་གཟུང་
 རྟོག་དང་འཛིན་རྟོག་གཉིས་ལ་ཡང་མཆམས་སྤྱོད་གཉིས་ཐོབ་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་
 འཐད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་སྐབས་གཉིས་པའི་ཉན་རང་གི་ངེས་འབྱེད་བཞི་ཆོན་གཉིས་
 དང་། སྐབས་བཞི་པའི་ངེས་འབྱེད་བཞི་ལ་ཡང་མཆམས་སྤྱོད་བཞི་ཐོབ་པར་འགྱུར་
 ཞེས་བཀག་ཀྱང་། སྟོན་དེ་དག་མེད་དེ། ཆོས་བཤེས་ཀྱིས་སྐབས་དང་པོ་ལ་ཆིག་ཟིན་
 ཉེར་ལྔ་དང་དོན་ཐོབ་བཅུ་གཅིག་བསྟོམས་པས་སོ་སྟག་ཏུ་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ། འོ་ན་ཆིག་
 གསལ་དུ། སྐབས་དང་པོ་ལས་ནི་མཆམས་སྤྱོད་པའི་ཆིག་སུམ་ཅུ་ཅ་སྟག་སྟོས་ཏེ་ཞེས་
 གསུངས་པ་དེ་སྟོབ་དཔོན་ཆོས་བཤེས་ཀྱི་བཞེད་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། མིན་ཏེ་འདི་ནི་
 ཆོས་བཤེས་པ་རྩེ་ཏ་ཐུགས་མཉམ་པར་མ་བཞག་པའི་ཆིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གསེར་
 ཐེང་ལས། དེས་ན་པ་རྩེ་ཏས་ཐུགས་མཉམ་པར་མ་བཞག་པའི་ཆིག་འདི་ལྟ་བུ་ལ་ཡང་
 དབྱེད་པ་མེད་པར་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱང་རང་རང་གི་རྒྱུ་ཀར་དང་པོ་ལ་ནི་སོ་སྟག་ཅེས་
 སོགས་ཀྱིས་བྲག་ཆ་ལྟར་བརྗོད་པ་མཐོང་བས་འདི་ལ་འབད་ཀྱི། དེ་ལྟར་མིན་ན་འདི་ལ་
 བཀལ་ཞིང་བརྟག་པ་དེ་ཅམ་ཀྱིས་ཅི་ཞེག་བྲ། ཞེས་དང་། སྐབས་དང་པོའི་སྟེ་དོན་༣༡༽
 ལས། དེས་ན་ཕྱིས་ཀྱི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱང་དཔྱེད་པ་མེད་པར་དང་པོ་ལ་སོ་སྟག་ཅེས་
 སོགས། རང་ལུགས་སུ་མཛད་པ་མི་འཐད་དེ། སྟོབ་དཔོན་ཆོས་བཤེས་ཀྱིས་བཤད་པ་
 དེ་པ་རྩེ་ཏ་ཐུགས་མཉམ་པར་མ་བཞག་པའི་ཆིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་བུ་ལ་དབྱེད་མི་
 བཟོད་པར་སྒྲུང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་སྟོབ་དཔོན་ཆོས་བཤེས་ཀྱི་
 མཆམས་སྤྱོད་ཀྱི་གངས་ལ་རྩེ་སྐྱ་མས་དགག་བཞག་བྱས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལ་
 དགག་པ་དེ་དག་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། སྟོན་མེད་དེ། པ་རྩེ་ཏ་ཐུགས་མཉམ་པར་

མ་བཞག་པའི་ཆིག་འདི་ལྟ་བུ་ལ་བརྟེན་ནས་རྗེས་འབྲུག་དུ་མས་རང་རང་གི་ཁྱི་ཀར་
 སྐབས་དང་པོ་ལ་ཆིག་ཟེན་སོ་དུག་ཅེས་བྲག་ཆ་ལྟར་བརྗོད་པ་མཐོང་ནས་དེ་དག་འགོག་
 པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་གྱི། ཆོས་བཤེས་འགོག་པ་མ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་སློབ་དཔོན་ཆོས་བཤེས་
 གྱིས་རྟོག་པ་རྒྱས་བཤད་སྐབས་སུ་གཟུང་རྟོག་དང་འཇིན་རྟོག་གཉིས་ལ་ཡང་མཆམས་
 སྦྱོར་གཉིས་འཐོབ་པར་བཞེད་པར་ཐལ། དམིགས་ནམ་རྒྱས་བཤད་གྱི་ངེས་འབྱེད་བཞི་
 ལ་མཆམས་སྦྱོར་བཞི་དང་། སའི་ཡོངས་སྦྱོར་ལ་ས་བརྒྱད་གྱི་མཆམས་སྦྱོར་བརྒྱད་
 འཐོབ་པར་བཞེད་པ་དང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྐབས་དང་པོར་འགྱུར་རོ་ཞེ་
 བ། སྦྱོར་མེད་དེ་ཆོས་བཤེས་གྱིས་དམིགས་ནམ་རྒྱས་བཤད་གྱི་མཆམས་སྦྱོར་དུ་འབྲེལ་
 པ་དོན་གསལ་ལས། བར་སྐབས་གྱི་ཆིགས་སུ་བཅད་པ་བདུན་གྱིས་བཤད་དེ། ཞེས་
 འབྲུང་བ་དང་། སའི་ཡོངས་སྦྱོར་གྱི་མཆམས་སྦྱོར་དུ། བར་སྐབས་གྱི་ཆིགས་སུ་བཅད་
 པ་ཉི་ལྔ་ཙུ་གསུམ་གསུངས་པ། ཞེས་འབྲུང་བས་དེ་དག་ལ་མཆམས་སྦྱོར་དོན་གྱིས་
 འཐོབ་པ་ཡོད་མཉམ་དུ་དགོངས་པ་ཡིན་གྱི། རྟོག་པ་རྒྱས་བཤད་གྱི་མཆམས་སྦྱོར་ལ་
 ཆིགས་བཅད་གོང་འོག་གི་གངས་དེ་ལྟར་སློབ་པ་མི་འབྲུང་བས་མི་མཚུངས་སོ་སྟམ་
 དུ་དགོངས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་རང་ལུགས་ལ་སྐབས་བཞི་པ་ལ་མཆམས་སྦྱོར་གངས་སོ་
 དུག་དང་བརྒྱད་པ་ལ་བཅུ་བཞི་ཡོད་ཀྱང་ཆོས་བཤེས་གྱིས་བཞི་ལ་སོ་ལྔ་དང་བརྒྱད་
 ལ་བཅུ་གསུམ་ལས་མི་འདྲེན་པ་རྗེ་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ནི་མཆམས་གྱི་གངས་དཔྱེ་བསྟུ་
 ཅམ་ལས་བྱུང་པར་མེད་དེ། དཔེར་ན། བཀལ་ལན་གཉིས་སོ་སོར་བགྱང་མ་བགྱང་ལས་
 བཤད་ཐབས་ཡན་ལག་ལྔ་དང་དུག་ཏུ་བཤད་པ་བཞིན་ནོ། །འོ་ན་ཀྱང་ཆོས་བཤེས་གྱི་
 བཞེད་ཚུ་ལ་འདི་ནམས་གསེར་ཐེང་གི་ཆིག་ཅམ་ལ་བརྟེན་ནས་ཁོ་བོས་སྔོངས་འཆར་
 བཀོད་པ་ཡིན་གྱི། སྐབས་དང་པོ་ལ་མཆམས་སྦྱོར་དོན་ཐོབ་བཅུ་གཅིག་བཤད་པའི་
 ཆོས་བཤེས་གྱི་གཞུང་ཁུངས་གསལ་མ་མཐོང་བས་མཁས་དབང་ནམས་གྱིས་འདི་འདི་

གཞུང་ཁུངས་གསལ་དང་བཅས་ཏེ་ལན་མཛད་དུ་གསོལ། འོ་ན། གསེར་སྒྲིང་རང་ལུགས་
ལ་འབྲེལ་བ་དོན་གསལ་གྱི་ཆོག་ཟེན་ལ་ཡོད་པའི་སྐབས་བརྒྱད་ཀྱི་སོ་སོའི་མཆོམས་
སྒྱུར་གྱི་གངས་རི་ལྟ་ཡིན་སྟུང་། གསེར་སྒྲིང་ལས་གསུངས་པའི་སྐབས་བརྒྱད་ཀྱི་སོ་
སོའི་མཆོམས་སྒྱུར་གྱི་གངས་མདོ་ཅམ་ཞིག་ནི་འདི་ལྟར། དེ་ཡང་སྐབས་དང་པོར།
མཆོད་བཟླ་དེ་གྱི་མཆོམས་སྒྱུར། དགོས་འབྲེལ་གྱི། ལུས་རྣམ་བཞག་གི། རྣམ་མཁུན་
གྱི་སྐབས་སྤྱིའི། སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་མདོ་དང་སྒྱུར་བའི། སེམས་བསྐྱེད་རབ་
དབྱེའི། གདམས་ངག་གི། དགོ་འདུན་ཉི་ཤུའི། སྒྱུར་ལམ་གྱི། དམིགས་རྣམ་རྒྱ་གསུམ་
གྱི། སྒྱུར་ལམ་སྤངས་བྱ་རྟོག་པའི། སྒྱུར་ལམ་ཡོངས་འཛིན་གྱི། རིགས་གྱི། རིགས་གྱི་
ཅོད་པའི། རིགས་གྱི་ཅོད་སྤོང་གི། དམིགས་པའི། ཆེད་དུ་བྱ་བའི། གོ་སྒྲུབ་གྱི། འཇུག་
སྒྲུབ་གྱི། ཆོགས་སྒྲུབ་གྱི། ས་བདུན་པའི་ཡོངས་སྤོང་གཉིས་པའི། ས་བཅུ་པའི། གཉེན་
ཆོགས་གྱི། དེས་འབྱུང་སྒྲུབ་པའི་མཆོམས་སྒྱུར་ཏེ་ཉེར་ལྟོ། །སྐབས་གཉིས་པ། ལམ་
ཤེས་གྱི་སྐབས་སྤྱིའི་མཆོམས་སྒྱུར། ཉན་ཐོས་གྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་གྱི། ཉན་
ཐོས་སྒྱུར་ལམ་གྱི། རང་རྒྱལ་གྱི། རང་རྒྱལ་གྱི་ཅོད་སྤོང་གི། རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་གྱི། རང་
རྒྱལ་དེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་གྱི། བྱང་སེམས་ལམ་སྤྱིའི། མཐོང་ལམ་རྣམ་བ་རྒྱས་བཤད་
གྱི། སྒྲོམ་ལམ་བྱེད་པའི། མོས་བ་སྒྲོམ་ལམ་གྱི། མོས་བ་སྒྲོམ་ལམ་པན་ཡོན་གྱི། བསྐྱོ་
བ་སྒྲོམ་ལམ་གྱི། རྗེས་སུ་ཡི་རང་སྒྲོམ་ལམ་གྱི། སྒྲུབ་བ་སྒྲོམ་ལམ་གྱི། རྣམ་དག་སྒྲོམ་
ལམ་གྱི། རྣམ་དག་སྒྱི་བཞུན་གྱི། རྣམ་དག་ལམ་གྱི་དབྱེ་བའི། མཐར་ཐུག་གི་ལམ་གྱི་
ཁྱད་པར་གྱི། མཐར་ཐུག་གི་ལམ་གྱི་ཅོད་སྤོང་གི་མཆོམས་སྒྱུར་ཏེ་ཉི་ཤུའོ། །སྐབས་
གསུམ་པ། གཞི་ཤེས་གྱི་སྐབས་སྤྱིའི་མཆོམས་སྒྱུར། ཉེ་རིང་དུ་བཟླ་བའི་རྒྱ་མཆོན་
ཅོད་ལན་གྱི། སྤང་བྱའི་གཞི་ཤེས་གྱི། གཉེན་པོ་གཞི་ཤེས་གྱི། ཆགས་བ་ཡིན་པའི་རྒྱ་
མཆོན་གྱི། ཆགས་པའི་གཉེན་པོའི། ཟབ་པའི་རྒྱ་མཆོན་གྱི། རྟོགས་དཀར་པའི་རྒྱ་མཆོན་

གྲི། སྤང་གཉེན་རབ་དབྱེད་མཇུག་བསྟུན། སྦྱོར་བའི། འཛིན་སྤངས་མཉམ་ཉིད་གྲི། མཐོང་
 ལམ་མདོར་བསྟན་གྲི། མཐོང་ལམ་རྒྱས་བཤད་གྲི། མཐུན་གསུམ་སྐབས་གྲི་མཇུག་
 བསྟུ་བའི་མཆམས་སྦྱོར་ཏེ་བཅུ་བཞི། སྐབས་བཞི་པ། རྣམ་རྫོགས་སྐབས་སྦྱིད་མཆམས་
 སྦྱོར། གཞི་ཤེས་རྣམ་བའི། ལམ་ཤེས་རྣམ་བའི། རྣམ་མཐུན་རྣམ་བའི། སྦྱོར་བ་བའི།
 སྦྱོར་བའི། ཡོན་ཏན་གྲི། སྦྱོན་གྲི། མཆོན་ཉིད་སྦྱིད། གཞི་ཤེས་གྲི་ཤེས་མཆོན་གྲི། ལམ་
 ཤེས་གྲི་ཤེས་མཆོན་གྲི། རྣམ་མཐུན་ཤེས་མཆོན་གྲི། བྱད་མཆོན་མདོར་བསྟན་གྲི།
 བྱད་མཆོན་རྒྱས་བཤད་གྲི། བྱད་མཆོན་གྲི། རོ་བོ་ཉིད་མཆོན་གྲི། ཐར་བ་ཆ་མཐུན་གྲི།
 ཐར་བ་ཆ་མཐུན་གྲི་རབ་དབྱེད། སྦྱོར་ལམ་གྲི། ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྟགས་སྦྱིད། སྦྱོར་
 ལམ་བ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྟགས་མདོར་བསྟན་གྲི། སྦྱོར་ལམ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྟགས་
 རྒྱས་བཤད་གྲི། མཐོང་ལམ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྟགས་གྲི། མཐོང་ལམ་གྲི། སྒྲོམ་ལམ་
 ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྟགས་གྲི། སྒྲོམ་ལམ་གྲི། སྒྲོམ་ལམ་གྲི་རབ་དབྱེད། སྒྲོམ་ལམ་རབ་
 དབྱེད་ཅོད་སྤང་གི། སྒྲོམ་ལམ་བྱེད་པའི་ཅོད་བ་དང་བའི། དེའི་ལན་གྲི། སྒྲོམ་ལམ་བྱེད་
 པའི་ཅོད་བ་གཉིས་པའི། དེའི་ལན་གྲི། ཟབ་མོ་བརྒྱད་གྲི། སྤིང་ཞི་མཉམ་ཉིད་གྲི། ཞིང་
 དག་སྦྱོར་བའི། ཐབས་མཁས་སྦྱོར་བའི་མཆམས་སྦྱོར་ཏེ་སོ་དུག །སྐབས་ལྔ་པ། ཅེ་
 སྦྱོར་སྐབས་སྦྱིད་མཆམས་སྦྱོར། ཅེ་མོད། བཟོད་པའི། ཆོས་མཆོག་གི། །མཐོང་སྤང་
 བཟུང་རྟོག་མདོར་བསྟན་གྲི། འཛིན་རྟོག་མདོར་བསྟན་གྲི། འཇུག་བ་བཟུང་རྟོག་རྒྱས་
 བཤད་གྲི། ལྟོག་བ་བཟུང་རྟོག་རྒྱས་བཤད་གྲི། རྩས་འཛིན་རྟོག་བ་རྒྱས་བཤད་གྲི།
 བཏགས་འཛིན་རྟོག་བ་རྒྱས་བཤད་གྲི། མཐོང་ཅེ་འི་གྲོགས་གྲི། མཐོང་ཅེ་འི་འབྲས་བུའི།
 དངོས་སྤྱོད་བས་བྱང་སེམས་གྲི་འདོད་བ་བཀོད་པའི། དངོས་སྤྱོད་བ་འགོག་པའི། ལྟོང་བ་
 སྤྱོད་པའི་ལུགས་བཞག་པའི། མཐོང་ལམ་གྲི། སེལ་རྣམ་བསྐྱེདས་གྲི། སྒྲོམ་ལམ་གྲི། སྒྲོམ་
 ལམ་འཇུག་བ་བཟུང་རྟོག་གི། །ལྟོག་བ་བཟུང་རྟོག་གི། ། རྩས་འཛིན་རྟོག་པའི། བཏགས་

འཛིན་རྟོག་པའི་མདོར་བསྟན་གྱི། བཏགས་འཛིན་རྟོག་པ་རྒྱས་བཤད་གྱི། སྒོམ་ལམ་
 ཡོན་ཏན་གྱི། བར་ཆད་མེད་ཅེས། བར་ཆད་མེད་ཅེས་རྒྱུའི། བར་ཆད་མེད་ཅེས་སྤང་
 བྱའི་མཆོམས་སྦྱོར་ཏེ་ཉེར་བདུན། སྐབས་དྲུག་པ། མཐར་གྱིས་པའི་སྐབས་སྦྱིའི་མཆོམས་
 སྦྱོར་གཅིག་སྐབས་བདུན་པ། སྐད་གཅིག་སྦྱོར་སྦྱིའི་མཆོམས་སྦྱོར། མཆོན་ཉིད་མེད་
 པའི་སྐད་ཅིག་སྦྱོར་གྱི། གཉིས་སུ་མེད་པའི་སྐད་ཅིག་སྦྱོར་གྱི་མཆོམས་སྦྱོར་ཏེ་ལྷ།
 སྐབས་བརྒྱད་པ། ཆོས་སྦྱིའི་སྐབས་སྦྱིའི་མཆོམས་སྦྱོར། ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་སྡེ་མཆོན་
 ཉེར་གཅིག་གི། ཉོན་མོངས་མེད་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི། སྒོན་གནས་མཁྱེན་པའི། ཆོས་
 སྦྱིའི་བྱུང་པའི་ཚོད་ལན་གྱི། ཚོད་ལན་དེའི་དཔེའི། བྱུང་ཏེ་གཉིས་ཀའི་ཚོད་ལན་གྱི།
 མོངས་སྦྱོར་མདོར་བསྟན་གྱི། མོངས་སྦྱོར་རྒྱས་བཤད་གྱི། མཆོན་བཟང་གི་རྒྱ་མདོར་བསྟན་
 གྱི། མཆོན་བཟང་གི་རྒྱ་རྒྱས་བཤད་གྱི། དཔེ་བྱེད་གྱི། སྦྱལ་སྦྱིའི། འཕྲིན་ལས་གྱི་མཆོམས་
 སྦྱོར་ཏེ་བཅུ་བཞི། བསྐྱུས་དོན་བར་པ་ལ་གཅིག་བསྐྱུས་པར་གཅིག་སྟེ་འབྲེལ་པའི་དངོས་
 བསྟན་གྱི་མཆོམས་སྦྱོར་བརྒྱ་དང་ཞེ་བཞིའོ་ཞེས་ཡིག་ཆ་གཞན་ལས་གསལ་བ་རྣམས་
 འདིར་བཀོད་དོ། །རང་ལུགས་ལ་འབྲེལ་པའི་ཆོག་ཟེན་གྱི་མཆོམས་སྦྱོར་དུ་ཡོད་ཅེ་ན།
 གསེར་ཐོང་ལྟར་སྐབས་དང་པོ་ལ་༡༩། སྐབས་གཉིས་པ་ལ་༢༣། སྐབས་གསུམ་པ་ལ་
 ༡༧། སྐབས་བཞི་པ་ལ་༢༩། སྐབས་ལྔ་པ་ལ་༣༩། སྐབས་དྲུག་པ་ལ་༡། སྐབས་བདུན་
 པ་ལ་༦། སྐབས་བརྒྱད་པ་ལ་༡༥། དོན་བསྐྱུས་༢ ཏེ་འབྲེལ་པའི་ཆོག་ཟེན་གྱི་མཆོམས་
 སྦྱོར་༡༥༣ ཡོད་དོ། ། འོན་གསེར་ཐོང་ལས། ཆོས་བཤེས་ཀྱིས་མཆོམས་སྦྱོར་གྲངས་
 བཞེད་ཚུལ་ལ་བརྟག་པའི་སྐབས། སྐབས་དང་པོ་ལ་ཉེར་ལྔ་དང་། སྐབས་བཞི་པ་དང་
 བརྒྱད་པ་ལ་རིམ་པ་ལྟར་སོ་དྲུག་དང་བཅུ་བཞི། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་
 ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་སྤྱིར་བེད་ན། སྒྱོན་མེད་དེ། སྐབས་དང་པོ་ལ་ཉེར་ལྔ་དང་།
 བཞི་པ་ལ་སོ་དྲུག་དང་། བརྒྱད་པ་ལ་བཅུ་བཞི་བཟངས་པ་ནི། སྐབས་དང་པོ་སྦྱིའི་

མཚམས་སྐྱར་དང་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ངོ་བོའི་མཚམས་སྐྱར་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱས།
 ཉོག་པ་སྤྱིའི་མཚམས་སྐྱར་དང་ཉོག་པ་རྒྱས་བཤད་ཀྱི་མཚམས་སྐྱར་ཕྱོགས་གཅིག་
 ཏུ་བསྐྱས། སྐྱབ་པ་སྤྱིའི་མཚམས་སྐྱར་དང་གོ་སྐྱབ་ཀྱི་མཚམས་སྐྱར་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་
 བསྐྱས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་བཞི་པ་ལ་ཡང་རྣམ་པ་སྤྱིར་བསྟན་པའི་མཚམས་སྐྱར་དང་གཞི་
 ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་བསྟན་པའི་མཚམས་སྐྱར་གཉིས་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱས། མཐོང་ལམ་
 སྤྱིའི་མཚམས་སྐྱར་དང་མཐོང་ལམ་སྤྱིར་མི་སྟོག་པའི་ཉལ་ས་མདོར་བསྟན་ཀྱི་མཚམས་
 སྐྱར་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱས། སྒོམ་ལམ་སྤྱིའི་མཚམས་སྐྱར་དང་སྒོམ་ལམ་ཀྱི་བབ་
 བྱེད་ཀྱི་མཚམས་སྐྱར་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་བརྒྱད་པ་ལ་ཡང་།
 སྐབས་ཀྱི་དང་པོར་བསྟན་པའི་མཚམས་སྐྱར་དང་། སྐྱབ་པའི་འབྲེལ་བསྟན་པའི་མཚམས་
 སྐྱར་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱས་སོ། །དེ་དག་གི་རྒྱ་མཚན་ནི་འབྲེལ་ཆེན་༡༩ ་ལས། འདི་
 ལྟར་ཅ་ཆོག་རང་རང་གི་སྟོན་དུ་ཡོད་པ་རྣམས་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱས་ཤིང་། ཉོག་པ་
 རྒྱས་བཤད་ཀྱི་དེ་ནི་རྒྱན་ཀྱི་གོ་རིམ་ངེས་པའི་མཚམས་སྐྱོར་མིན་པས་མ་བཟངས་
 སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར་དེ་བཞིན་སྐབས་ལྷག་མ་རྣམས་ལ་སྐྱར་ཏེ་ཆོག་ཟེན་ཀྱི་
 མཚམས་སྐྱར་གངས་འདྲེན་ནི། སྒོམ་ལས། དེའི་སྤྱིར་རང་ལུགས་དང་པོར་བཅུ་གཅིག་
 ཏོར། །བཞི་དང་བརྒྱད་པར་ཆད་པའི་གཉིས་བསྟན་པས། །བརྒྱ་དང་ཞེ་བཞི་རང་ལུགས་
 ་ཤུལ་དུ་ལུས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་ཡང་སྐབས་དང་པོ་ལ་མཚམས་སྐྱར་ཉེར་
 བརྒྱད་ནི། འདི་ལྟར་༡ ་མཚོད་བརྗོད་ཀྱི་མཚམས་སྐྱར། ༢ ་ དགོས་འབྲེལ་ངག་གི་
 མཚམས་སྐྱར། ༣ ་ ལུས་རྣམ་གཞག་གི་མཚམས་སྐྱར། ༤ ་ སྐབས་དང་པོའི་སྤྱིའི་
 མཚམས་སྐྱར། ༥ ་ སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ངོ་བོ་སྤྱིའི་མཚམས་སྐྱར། ༦ ་ སེམས་བསྐྱེད་
 ཀྱི་དམིགས་པའི་མཚམས་སྐྱར། ༧ ་ སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་དབྱེ་བའི་མཚམས་སྐྱར། ༨
 ་ གདམས་ངག་ཀྱི་མཚམས་སྐྱར། ༩ ་ དགོ་འདུན་ཉི་ཤུའི་མཚམས་སྐྱར། ༡༠ ་ ངེས་

འབྲེད་ཡན་ལག་གི་མཆོམས་སྐྱར། ༡༡ ་དམིགས་ནམ་རྒྱས་བཤད་གི་མཆོམས་སྐྱར།
 ༡༢ ་ཉོག་པ་སྤྱིའི་མཆོམས་སྐྱར། ༡༣ ་ཉོག་པ་རྒྱས་བཤད་གི་མཆོམས་སྐྱར། ༡༤ ་
 ཡོངས་འཛིན་གི་མཆོམས་སྐྱར། ༡༥ ་སྐྱབ་པའི་ཉེན་གི་མཆོམས་སྐྱར། ༡༦ ་དེགས་
 གི་ཚོད་པ་སྐབས་སུ་མཆོམས་སྐྱར། ༡༧ ་དེགས་གི་ལན་གི་སྐབས་གི་མཆོམས་སྐྱར།
 ༡༨ ་སྐྱབ་པའི་དམིགས་པ་སྐབས་གི་མཆོམས་སྐྱར། ༡༩ ་སྐྱབ་པའི་ཆད་དུ་བྱ་བའི་
 མཆོམས་སྐྱར། ༢༠ ་སྐྱབ་པ་སྤྱིའི་སྐབས་གི་མཆོམས་སྐྱར། ༢༡ ་གོ་སྐྱབ་གི་མཆོམས་
 སྐྱར། ༢༢ ་འབྲེག་སྐྱབ་གི་མཆོམས་སྐྱར། ༢༣ ་ཆོགས་སྐྱབ་གི་མཆོམས་སྐྱར། ༢༤ ་
 ས་དང་པོའི་ཡོངས་སྤྱོད་སྐབས་གི་མཆོམས་སྐྱར། ༢༥ ་ས་བདུན་པའི་ཡོངས་སྤྱོད་
 སྐབས་གི་མཆོམས་སྐྱར། ༢༦ ་ས་བརྒྱའི་ཡོངས་སྤྱོད་སྐབས་གི་མཆོམས་སྐྱར།
 ༢༧ ་གཉེན་པོའི་ཆོགས་གི་མཆོམས་སྐྱར། ༢༨ ་རེས་འབྱུང་སྐྱབ་པའི་མཆོམས་
 སྐྱར། རོ་ན་དེ་དག་འབྲེལ་བ་དོན་གསལ་གི་ཆོག་གང་གིས་བསྟན་པ་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ཡོད་
 དེ་འདི་ལྟར། ༡མཆོད་བརྗོད་འཕགས་པ་བྱམས་པ་ཞེས་སོགས་དང་། ༢ རྒྱེ་བོ་སྒོ་གྲོས་
 དམན་པ་དག་ཅེས་སོགས། ༣དེ་ལྟར་འབྲེལ་བ་ལ་སོགས་པ་ཞེས་སོགས། ༤དེ་ལྟར་
 བསྐྱས་པའི་དོན་ཀུན་ཞེས་སོགས། ༥སེམས་བསྐྱེད་པ་རང་གི་ངོ་བོ་དམིགས་པ་དང་
 བཅས་པ་ཞེས་པ་དེ། ༦ ཡང་གང་འདོད་པའི་བདག་ཉིད་དང་ཞེས་སོགས། ༧ དེ་ལྟར་
 སེམས་བསྐྱེད་པ་ཞེས་སོགས། ༨ དབྱེ་བ་ཞར་ལ་བརྗོད་ནས་ཞེས་སོགས། ༩ དགོ་འདུན་
 དགོན་མཆོག་གི་སྐབས་སུ་ཞེས་སོགས། ༡༠ལས་དང་པོ་བ་དེ་ལྟ་བུའི་གདམས་ངག་
 ཅེས་སོགས། ༡༡དམིགས་པ་དང་ནམ་པའི་བྱད་པར་ཞེས་སོགས། ༡༢ནམ་པ་ཉོག་པ་
 དང་ལྡན་པ་ཡང་ཞེས་སོགས། ༡༣དེ་ལ་མདོར་བསྐྱས་པའི་དོན་འདི་ཡིན་ཏེ་ཞེས་པ་
 དེ། ༡༤ཆོགས་སུ་བཅད་པ་སྐྱར་བ་དང་མཐུན་པ་ཞེས་སོགས། ༡༥ སྐྱབ་པ་དང་ལྡན་
 པ་ལ་ཞེས་སོགས། ༡༦ གལ་ཏེ་ཆོས་གི་དབྱིངས་ཁོ་ན་ཞེས་སོགས། ༡༧ཞེས་བྱ་བའི་

ལན་ཞིག་ཀྱང་གཟིགས་མོད་ཀྱི་ཞེས་སོགས། ༡༩ ཇི་སྐད་བཤད་པའི་སྐབ་པ་ཞེས་
 སོགས། ༡༩ དམིགས་པ་དེ་ལྟ་བུ་ཞེས་སོགས། ༢༠ དེ་ལྟར་སྐབ་པའི་ཉེན་དུ་ཞེས་སོགས།
 ༢༡ དེ་ལྟར་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཞེས་སོགས། ༢༢ དེ་ལྟར་གོ་བགོས་པ་ཞེས་སོགས། ༢༣ དེ་
 ལྟར་འབྲུག་པར་ལ་ཆོགས་ཞེས་སོགས། ༢༤ སའི་ཆོགས་ལ་ས་གང་གིས་ཞེས་སོགས།
 ༢༥ དོན་གྱིས་འཕངས་པའི་ཆོས་ཉིད་ཅེས་སོགས། ༢༦ རྒྱའི་ས་རྣམས་ཀྱི་ཞེས་སོགས།
 ༢༧ གཉེན་པོའི་ཆོགས་ལ་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་ཞེས་པ་དེ། ༢༨ དེ་ལྟར་
 ཆོགས་བསགས་པ་ལ་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། འོ་ན། སྐབས་
 དང་པོ་ལ་ཉེར་ལྷ་བགྲངས་པ་དང་འདི་གཉིས་མི་འགལ་བའི་ཚུལ་ནི། སྐབས་དང་པོ་ལ་
 ཉེར་ལྷ་བགྲངས་པ་འདི། སྐབས་དང་པོའི་སྤྱིའི་མཆམས་སྦྱར་དང་། སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་
 རོ་བོ་བསྟན་པའི་མཆམས་སྦྱར་གཉིས་གཅིག་ཏུ་དང་། རྟོག་པ་སྤྱིའི་མཆམས་སྦྱར་དང་།
 རྟོག་པ་རྒྱས་བཤད་ཀྱི་མཆམས་སྦྱར་གཉིས་གཅིག་ཏུ་དང་། སྐབ་པ་སྤྱིའི་མཆམས་སྦྱར་
 དང་གོ་སྐབ་ཀྱི་མཆམས་སྦྱར་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བྱས་ནས་རགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་
 ཉེར་ལྷ་དང་། དེ་དག་སོ་སོར་བགྲངས་ནས་ཞིབ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ ཉེར་བརྒྱད་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར་སྟུང་མོ། །གསེར་སྤོང་༡༥ ་ལས། ཤིང་རྩའི་སྒོལ་འབྱེད་བཞི་དང་མདོ་ཡི་
 གངས། །བརྒྱན་གྱི་རྩ་བའི་མདོ་རྣམས་གང་ཡིན་དང་། རྒྱ་འབྲེལ་རྣམས་ཀྱི་དག་དང་མ་
 དག་རྣམས། །ལེགས་པར་དབྱུང་པའི་ཚུལ་འདི་ཐོག་མར་བཀོད། །ཤིང་ཕྱིན་གྱི་མན་
 ངག་གི་བསྟན་བཅོས་མདོན་རྟོགས་རྒྱན་འབྲེལ་པ་དང་བཅས་པའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་
 ལེགས་བཤད་གསེར་གྱི་སྤོང་བ་ཞེས་བྱ་བ་མང་དུ་ཐོས་པ་སྟོབ་བཟང་གྲགས་པའི་དཔལ་
 གྱིས་སྦྱར་བ་ལས་གཞུང་བཤད་ཐབས་ཀྱི་སྟོན་དུ་འགྲོ་བའི་སྐབས་སོ། །འོ་ན་རྒྱན་ལ་
 འབྲེལ་པ་དུ་མ་ཞིག་སྤང་ན་འདིར་གང་ལ་བཞེན་ནས་འཆད་ཅེ་ན། འདིར་ནི་སྟོབ་དཔོན་
 སེང་གི་བཟང་པོས་མཛད་པའི་འབྲེལ་པ་དོན་གསལ་བའི་སྤྱིང་ནས་འཆད་དེ། དེ་ནི་ཆོག་

ཅུང་ལ་དོན་འགྲེལ་ཞིང་གསལ་བས་འགྲེལ་བ་གཞན་ལས་བྱུང་ཞུགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར་སྐབས་སུ་བབ་པའི་གཞུང་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་འགྲེལ་བ་དང་
བཅས་པ་འཇམ་མགོན་རྒྱལ་བ་གཉིས་པ་རྗེ་སྒྲ་མ་སྟོ་བཟང་གྲགས་པའི་དཔལ་གྱི་ལེགས་
བཤད་གསེར་གྱི་མེད་བ་དང་། རྣམ་བཤད་སྟོང་རྒྱན་དང་། རྣམ་བཤད་རྟོགས་དཀའི་
སྒྲུང་བ་དང་། དེས་པ་དོན་གྱི་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་མའི་རྣམ་སྤྱུལ་
རྗེ་བཙུན་ཆོས་གྱི་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་དགོངས་དོན་རྣམས་བསྐྱེགས་ཏེ་ཅུང་ཟད་འཆད་པ་
ལ་གསུམ། མཆོན་གྱི་དོན། གཞུང་གི་དོན། མཐུག་གི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། མཆོན་
དོན་དང་འགྱུར་ཕྱག་གོ། དང་པོ་ནི། རྒྱ་གར་སྐད་དུ། རས། བྱི་རྩིའི་བར་བྱུང་། གཉིས་
པ་ནི། སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་ཐམས་ཅད་ལ་ཕྱག་འཆའ་ལོ། །ཞེས་
བྱུང་སྟེ་གོ་སྟོན། གཉིས་པ་གཞུང་གི་དོན་ལ་གསུམ། བཤད་པ་ལ་འཐུག་པ། བཤད་པ་
ཉིད་འགོད་པ། བཤད་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། མཆོད་པར་བརྗོད་
ཅིང་བཤད་པར་དམ་བཅའ་བ། འགྲེལ་བ་རྩོམ་རིགས་པར་སྐྱབ་པ། ཁེངས་སྐྱུངས་ཤིང་
སྟོ་བ་སྟེ་བའི་རྒྱ་མཆོན། འཕྲོས་དོན་གཞན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཤེས་རབ་པ་རོལ་
ཕྱིན་པ་ལ། །དེའི་རྒྱན་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ་དག །ཀུན་གྱི་རྒྱན་དུ་འགྱུར་བར་ནི། །རྣམ་
པར་དབྱེ་ཕྱིར་གྲུས་ཕྱག་འཆའ། །ཞེས་བྱུང་། དོན་ནི། །སྟོབ་དཔོན་སེལ་བཟང་བོ་ཆོས་
ཅན། ཁྱོད་གྱིས་བསྟན་བཅོས་རྩོམ་པའི་ཐོག་མར་གཞུང་ལམ་འབྲས་བུའི་ཤེར་ཕྱིན་
གསུམ་ལ་བསྟོད་ཕྱག་མཇུག་པ་ཡིན་ཏེ། དགོས་པ་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱི་ཆོག་ལེའུར་
བྱས་པ་དེ་ཤེར་ཕྱིན་གསུམ་མཐ་ཡུམ་གསུམ་ཀུན་གྱི་རྒྱན་དུ་བཀྲལ་བའི་བསྟན་བཅོས་
རྩོམ་པའི་བར་ཆད་ཞི་བ་སོགས་རང་གཞན་གྱི་དོན་གཉིས་འབྲུབ་པའི་ཕྱིར་དུ་སྟོ་གསུམ་
གྲུས་པས་སམ་ཡིད་རབ་ཏུ་དང་བས་ཕྱག་འཆའ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་ལ་དགོས་པ་
གཉིས་ཡོད་དེ། རང་དོན་གྱི་དགོས་པ་བསྟན་བཅོས་རྩོམ་པའི་བར་ཆད་ཞི་ཞིང་རྩོམ་པ་

མཐར་ཕྱིན་པ་དང་། གཞན་དོན་གྱི་དགོས་པ་དམ་པའི་ལུགས་སྲོལ་ལྟར་ཡུལ་བྱང་པར་
 ཅན་ལ་བསྟོད་པས་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱིས་རང་ཉིད་དམ་པར་རྟོགས་པ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་
 རྒྱུ་ལེར་ཕྱིན་ཡང་དམ་པའི་འདོད་བྱ་ཡིན་པར་རྟོགས་ནས་དེ་བཙུག་བྱར་བྱེད་པའི་
 བསྟན་བཅོས་ལ་དད་པའི་རྗེས་འབྲང་རྣམས་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་པར་
 དབྱེ་ཞེས་པས་ཚུམ་པར་དམ་བཅའ་བ་ཡིན་ཏེ། བརྟེན་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། གསེར་བྱེད་༡༩ ་ཡས། རྣམ་པར་དབྱེ་བ་ནི་དོན་ཅུམ་ཞིག་དབྱེ་ཞེས་པ་སྟེ་
 འདི་བརྟེན་པར་དམ་བཅའ་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཆོག་པ་བཅད་འདིས་འབྲེལ་
 པའི་དགོས་སོགས་ཆོས་བཞིའང་བསྟན་ཏེ། དེའི་རྒྱུ་ཞེས་པས་མདོ་རྒྱུ་བཙུག་བྱ་དང་
 བཅས་པ་བཙུག་བྱར་དངོས་སུ་བསྟན། གུན་གྱི་རྒྱུ་དུ་འགྱུར་བར་ནི། ཞེས་པས་རྒྱུ་
 ཡུལ་གསུམ་གྱི་གསལ་བྱེད་དུ་རྟོགས་པ་དགོས་པར་དངོས་སུ་བསྟན། ཞེས་རབ་པ་
 རོལ་ཕྱིན། ཞེས་པས་རྒྱུ་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱས་ཐོབ་འགྱུར་གྱི་ལམ་དང་འབྲས་
 བྱ་ལེར་ཕྱིན་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་ཉིང་དགོས་སུ་དངོས་སུ་བསྟན། དེ་གསུམ་
 གྱི་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་སྡུ་མ་སྡུ་མ་དང་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་བྱུང་བའི་འབྲེལ་བའི་རང་སྟོན་གྱི་
 རྒྱགས་ལ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། གསེར་བྱེད་༢༠ ་ཡས། ཆོག་པ་སུ་བཅད་པ་འདི་ནི་འབྲེལ་
 པ་བརྟེན་པའི་བཙུག་བྱ་དང་། དགོས་པ་དང་། ཉིང་དགོས་དང་། འབྲེལ་བ་རྣམས་ཀྱང་
 བསྟན་ཏོ། །ཞེས་པ་ནས། དེ་གསུམ་ནི་རིམ་པ་ལྟར་དམ་བཅའ་དང་རྒྱུ་ལ་གསུམ་པ་
 དང་དང་པོས་བསྟན་ཏོ། །བཞི་པ་ནི་བསྟན་བཅོས་དང་དགོས་པ་ལས། དགོས་པ་གཉིས་
 འབྲེལ་བ་སྟེ་དེ་ནི་རྒྱགས་ཀྱིས་སོ། །ཞེས་པ་ནི་ལེར་འབྱུང་གི་དགོངས་པ་ཡིན་ལ། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་འབྲེལ་བ་ཚུམ་རིགས་པར་བསྐྱབ་པ་ལ་གསུམ། ཕྱིའི་
 རྒྱུ་སྟོབ་དཔོན་སྡུ་མའི་མན་ངག་དང་ལྡན་ཚུལ། རང་གི་རྒྱུ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དོན་
 རྟོགས་པའི་ཞེས་རབ་དང་ལྡན་ཚུལ། དེས་ན་འབྲེལ་བ་ཚུམ་རིགས་པར་སྐྱབ་པའོ། །དང་

པོ་ལ་བཞི་ལས། དང་པོ་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་རྣམ་བཤད་མཛད་ཚུལ་ནི། འགོ་
ལ་ཆགས་པས་ཀྱན་ཆགས་མཛད། །འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་སྐྱོབ་ཉིད་ཀྱིས། །མི་པམ་
མགོན་ལ་གསན་ནས་ནི། །བསྟན་བཅོས་ཆེན་པོའི་རྣམ་བཤད་མཛད། །ཅེས་བྱུང་། འོ་
ན། བསྟན་བཅོས་ཆེན་པོའི་ཞེས་པའི་བསྟན་བཅོས་ཆེན་མོ་དེ་གང་འཛོགས་སྟུང་ན། འདི་
ལ་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བཞེད་སྟོལ་མང་པོ་ཡོད་དེ། གསེར་སྒྲིང་པ་དང་བུ་རྒྱུ་ཉི་ལྔ་
རྟོགས་དཀའི་སྒྲུང་བ་རྣམས་སུ་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ལ་འདོད་པ་དང་། ཆོག་གསལ་དང་
ཤེར་འབྱུང་ལྟར་གསེར་སྒྲིང་རྣམ་བཤད་ཉི་ལྔའི་རྣམས་སུ་ཡུམ་གྱི་མདོ་ལ་བྱས་པའི་བྱིར།
དང་པོ་བྱབ་སྟེ། སྡེ་དགེ་བསྟན་འབྱུང་ཤེར་བྱིན་། ༡༤ ་། རྟོགས་དཀའི་སྒྲུང་བ་ ༡༤ ་།
ལས། གང་གིས་ཤེ་ན། བསྟན་བཅོས་ཆེན་པོས་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་རྒྱ་
བྱིན་པའི་མདོའི་དོན་མ་ལུས་པ་སྤྱད་པར་བྱེད་པས་བསྟན་བཅོས་ཆེན་པོ་སྟེ། མངོན་
བར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་བྱབ་སྟེ། སྡེ་དགེ་བསྟན་
འབྱུང་ཤེར་བྱིན་། ༡༥ ་། འབྲེལ་བཤད་ཆོག་གསལ་པ་༥ ་། ལས། དེས་པའི་ཆོག་གི་ཚུལ་
གྱིས་ན་བསྟན་བཅོས་ཏེ། དེ་ཡང་ཁྱད་པར་ཅན་རྒྱལ་བའི་ཡུམ་རྣམས་སོ། །ཞེས་གསུངས་
པ་ལྟར་འཐད་པའི་བྱིར། ཞེས་དང་། གསེར་སྒྲིང་ ༣༠ ་། ལས། འདི་ལ་བཞི་ལས། རེ་
ཞིག་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་བཤད་ཚུལ་ནི། རྣམ་བཤད་མཛད་ཅེས་བྱང་ངོ་། གང་གི་ན། ཤེར་
བྱིན་གྱི་མདོ་དོན་མ་ལུས་པ་སྤྱད་པས་བསྟན་བཅོས་ཆེན་པོའི་སྟེ་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱི་
ཞེས་འཆད་ཀྱང་། སྐྱེ་མཆེད་གཉིས་ཀས་རྒྱན་དང་མ་སྤྱར་བར་མདོ་ཉི་ཆེ་བཟལ་བར་
བྲགས་པས་ཆོག་གསལ་རྒྱ་བསྟན་བཅོས་ནི། ཉན་མོངས་དབྱ་རྣམས་མ་ལུས་འཆོས་
པ་དང་། །དན་འགོ་སྡེད་ལས་སྐྱོབ་པ་གང་ཡིན་པ། །འཆོས་སྐྱོབ་ཡོན་ཏན་བྱིར་ན་བསྟན་
བཅོས་ཏེ། །གཉིས་པོ་འདི་དག་གཞན་གྱི་ལུགས་ལ་མེད། །ཅེས་པའི་དེས་ཆོག་གི་ཚུལ་
གྱིས་ན་བསྟན་བཅོས་ཏེ། དེ་ཡང་ཁྱད་པར་ཅན་རྒྱལ་བའི་ཡུམ་རྣམས་སོ། །ཞེས་གསུངས་

བ་ལྟར་རང་ལུགས་ལ་མདོ་ཉིད་ལ་འཛོག་དགོས་སོ། །དེ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། བསྟན་བཅོས་
 ཆེན་པོའི་རྣམ་བཤད་མཛད། །ཅེས་པའི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་ན་ཉི་མེད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་
 ན་མི་འཐད་དེ། ཡུམ་རྒྱས་བསྟུས་གཉིས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། རྟགས་བྱུང་
 རྟེ། བསྟན་བཅོས་ཆེན་པོ་དེ་ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྟུས་གསུམ་ལ་བྱེད་རིགས་པའི་ཕྱིར་
 ཏེ། རྟེ་དགོ་བསྟན་འགྱུར་ཤེར་ཕྱིན་། ༡༩ ་། འབྲེལ་བཤད་ཆོག་གསལ་༥ ་། ལས། དེས་
 པའི་ཆོག་གི་ཚུལ་གྱིས་ན་བསྟན་བཅོས་ཏེ། དེ་ཡང་བྱེད་པར་ཅན་རྒྱལ་བའི་ཡུམ་རྣམས་
 སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་འཐད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། སྐབས་དང་པོའི་སྤྱི་དོན་༣༩ ་།
 ལས། བསྟན་བཅོས་ཆེན་པོའི་རྣམ་བཤད་མཛད། །ཅེས་པའི་བསྟན་བཅོས་དེ་ཉི་མེད་ཁོ་
 ན་ལ་བྱེད་རིགས་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་ཡུམ་
 རྒྱས་འབྲིང་བསྟུས་གསུམ་ལ་བྱེད་རིགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསེར་
 སྤིང་བ་ལྟ་བུ་རྟེ་ཉི་མེད་རྟེ་ཉི་མེད་རྟེ་ཉི་མེད་རྟེ་ཉི་མེད་རྟེ་ཉི་མེད་རྟེ་ཉི་མེད་རྟེ་ཉི་མེད་
 ལ་བྱེད་པ་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་ན་བསྟན་བཅོས་མཐའ་དག་མ་རྟེན་པར། །ཞེས་པའི་བསྟན་
 བཅོས་རྣམས་ཀྱང་མདོ་རྟེན་གསུམ་རྒྱལ་ལ་བྱེད་དགོས་པར་ཐལ་བའི་སྤྱོད་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
 དེར་ཐལ། སྐབས་དང་པོའི་སྤྱི་དོན་༣༩ ་། ལས། བསྟན་བཅོས་ཆེན་པོའི་རྣམ་བཤད་
 མཛད། །ཅེས་པའི་སྐབས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་དེ་མདོ་རྟེན་གསུམ་རྒྱལ་ལ་བྱེད་དགོས་ལ། དེ་
 ལྟར་ན། བསྟན་བཅོས་མཐའ་དག་འདི་དེ་ལྟར། །ཞེས་དང་། བསྟན་བཅོས་མཐའ་དག་མ་
 རྟེན་པར། །ཞེས་པའི་བསྟན་བཅོས་རྣམས་ཀྱང་མདོ་རྟེན་གསུམ་རྒྱལ་ལ་བྱེད་དགོས་པར་
 ཐལ་བའི་སྤྱོད་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཤེར་འབྱུང་གི་བསྟུས་དོན་ལས་ཀྱང་། འཕགས་པ་
 དང་སྟོབ་དཔོན་དག་གིས་མདོ་པར་རྟེན་གསུམ་པ་དང་སྐར་བ་ལ་མ་བརྟོས་པར་བཤད་
 པའི་ཕྱིར་དང་། ཞེས་དེ་ཉིད་རྣམ་ངེས་མདོ་རྒྱལ་མ་སྐར་བའི་འབྲེལ་པར་གསལ་བར་
 བཤད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །དེས་ན། རྒྱ་རྒྱུད་ལྗེའི་འགྲོ་བ་ལ་བཅེ་བའི་བྱང་

སེམས་ཆེན་པོ་རྣམས་དང་འདྲ་བར་ལྷག་པར་བཅེ་བའི་སྤྲིང་རྩེ་ཆེན་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་
རང་གིས་གཟིགས་པའི་ལམ་གཞན་ལ་སྟོན་པའི་སྟོབ་པར་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་གིས་
བསྟན་བཅོས་ཆེན་པོ་ཡུམ་གྱི་མདོའི་རྣམ་བཤད་མཛད་དེ། རང་གི་སྟོའི་དབྱུང་པ་ཁོ་
ནས་མ་ཡིན་པར་རྩེ་བཙུན་མི་པམ་མགོན་པོ་ལས་དེའི་ཆོག་དོན་རྫོགས་པར་དངོས་སུ་
གསན་ཏེ་བསམ་སྟོམ་གྱིས་བརྟན་པར་བྱས་ནས་མཛད་པའི་ཕྱིར། སྟོབ་དཔོན་འདིའི་
ཡུམ་འགྲེལ་ལ་ཉི་མེད་ཉིད་རྣམ་ངེས་ཟེར་བ་བརྟག་བྱའི་གནས་སུ་གསེར་ཐོང་ལས་
གསུངས་ཏེ། དེ་ཉིད་༣༩ ་ལས། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཅེས་བྱ་བྲགས་པ་གསལ་ལྡན་
ཤེས་རབ་ལྡན་པའི་མཆོག་གྱུར་པས། །དེ་ཉིད་རྣམ་པར་ངེས་པར་བཤད་པ་རབ་ཏུ་སྦྱར་
མཛད་ཅེས་པ་ལྟར་རོ། །འདི་ལ་ཉི་མེད་ཉིད་རྣམ་ངེས་ཟེར་བ་ནི་བརྟག་དགོས་སོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་དོན་ནི། དེ་ཉིད་རྣམ་ངེས་ཟེར་བ་འདི་ཉི་མེད་རྒྱུད་པའི་འགྲེལ་པ་ཡིན་ཟེར་
ན། མི་རིགས་པར་ཐལ། ཡུམ་གསུམ་ཀའི་འགྲེལ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་
ན་བསྟན་བཅོས་ཆེན་པོའི་རྣམ་བཤད་མཛད་ཅེས་པའི་བསྟན་བཅོས་དེ་ཡང་ཉི་མེད་རྒྱུད་
པ་ལ་སྦྱར་དགོས་ན་དེ་ཡུམ་རྒྱུས་འབྲིང་བསྐྱས་གསུམ་ཀ་ལ་གོ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་
པ་ཡིན་ནས་སྟུག། ཞེས་པ་སྤྲ་མ་རྒྱན་གྱི་བརྗོད་དོན་འགྲེལ་པ་ལ་དགོངས་ཞེས་པའོ། །རྣམ་
བཤད་དེ་ཉིད་རྣམ་ངེས་མཛད། །ཆོག་གསལ་ལས། རྒྱལ་བའི་ཡུམ་རྣམས་སོ་ཞེས་
གསུངས་པས་ཉི་མེད་ཁོའི་འགྲེལ་པ་མིན་པས ། གསེར་ཐོང་དུ་བརྟག་གསུངས་པར་
སྦྱི་དོན་རོལ་མཆོ་ལས། །ཁ་ཅིག་དེ་ཉིད་རྣམ་ངེས་དེ་ཉི་མེད་ཁོའི་འགྲེལ་པ་ཡིན་གསུངས་
པ་མི་འཐད་དེ། གསེར་ཐོང་ལས། འདི་ལ་ཉི་མེད་ཉིད་རྣམ་ངེས་ཟེར་བ་ནི་བརྟག་དགོས་
སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་བཤད་
ཚུལ་ནི། གང་གིས་ན། འགྲོ་བའི་དོན་མདོན་མཐོངས་ལེགས་ཀྱི་རྒྱ་དབྱིག་སྟོན་པར་དང་
འདྲ་བ་རྫོགས་པར་སྟོན་པས་རྩ་ལག་སྟེ་གཉེན་ཞེས་བྱ་སོགས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་

ཉི་ལྔ་ཀ་གསུངས། འགྲོ་བའི་དོན་མངོན་མཐོང་ས་ལེགས་ཀྱི་རྒྱ་བསྟན་ནས་འདོད་དོན་
 རྫོགས་པར་བྱེད་པས་ཅ་ལག་དབྱིག་གི་གཉེན། གྱིས་ཉི་མའི་གཞུང་འབྲེལ་དུ་གཉིས་
 ལྟོང་བདེན་པར་ཞེན་པའི་རང་གི་མོས་པ་གཙོ་བོར་བྱེད་པས། ཤེས་བྱ་ནང་གི་བདག་ཉིད་
 ཡིན་པ་ལ། ཡང་དག་པར་བརྟེན་ནས་སྤྲ་མ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་བཀའ་བ་ལྟར་རྣམ་རིག་
 པའི་ལུགས་སུ་རྣམ་པར་དགོལ་ལོ། མན་ངག་རྗེས་འབྲང་དུ། ཉི་མའི་གཞུང་འབྲེལ་དུ་
 ལྷ་སྐབ་ཀྱི་ལུང་བྲངས་པས། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་སེམས་ཅམ་དུ་གསུངས་པ་བཞིན་དུ་
 ཐོགས་མེད་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་གཞུང་གི་སྤྲས་ཐེན་ལ་རྣམ་རིག་ཅམ་གསུངས་པ་ཡང་སྤྲ་རི་
 བཞིན་པ་མིན་པའི་དེ་བྲང་དོན་ནོ་ཞེས། ཤེས་བྱ་ནང་གི་ཡིན་པ་ལ། །ཞེས་སོགས་ལ་
 དགག་པ་བྱས་ཤིང་། ལྷོ་བ་དཔོན་ཆོས་སྐྱོང་སོགས་ཀྱིས་དེ་དག་གི་དགོངས་པ་སེམས་
 ཅམ་དུ་བཀའ་བ། ལྷ་བས་འཕྲུག་འབྲེལ་ལས། གནས་བརྟན་ཆོས་སྐྱོང་ལ་སོགས་པ་
 བསྟན་བཅོས་མཛད་པ་པོ་དེ་རྣམས་ཀྱང་སྐྱོང་ཉིད་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡོངས་སུ་འདོར་བ་
 ཡིན། ཞེས་པས་བཀག་ཀྱང་། ལྷ་བས་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་གཞུང་གི་དོན་དམ་པའི་པར་ཕྱིན་
 རྣམ་དེའི་དགོངས་དོན་སུན་འབྱེན་པ་མིན་ཏེ། དེ་ཡིན་ན་སྐྱེ་སྐབ་དང་ཐོགས་མེད་སོགས་
 དགོངས་པ་མི་མཐུན་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཞེས་བཤད་པ་ནི། ཞི་བ་འབྱུང་གནས་རང་
 ཉིད་བརྒྱད་སྐྱོང་དོན་བསྐྱས་ལ་ཆད་མར་བྱེད་པ་དང་། འཕྲུག་འབྲེལ་ཀྱི་ལུང་དེར་སྤྱོད་ས་
 སྤང་གིས་ཀྱང་སྐྱོང་ཉིད་མ་རྟོགས་པར་བཤད་པས་དེ་འདྲིན་པ་ནང་འགལ་དང་། ཐོགས་
 མེད་སྐྱེ་མཆེད་སོགས་ཀྱི་རྒྱད་ཆོད་བཟུང་དཀའ་ཡང་། དེ་དག་གི་གཞུང་ནས་བཤད་
 ཆོད་ནི། ཤེས་མཐོང་དོན་རྣམ་རིག་ཅམ་དུ་བཀའ་ནས་དེ་དབུ་མའི་ལམ་དུ་འཆད་དེ།
 དཔེར་ན། ཤེས་སེམས་ཅམ་རྒྱན་དུ། བྱམས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་གསུངས་ཤིང་། །སྐྱེ་
 སྐབ་ཀྱིས་ཀྱང་བཞེད་པ་ཡི། །ཆད་མ་ལུང་དང་ལྡན་པ་ཡི། །བདེན་པ་གཉིས་འདིར་བཤད་
 པར་བྱ། །ཞེས་ཅོམ་པར་དམ་བཅས་ནས། འོག་ཏུ་སྐྱེ་སྐབ་ཀྱི་ཞལ་སྤྲ་ནས་ཀྱིས་ཀྱང་།

རི་སྐད་དུ། འདིར་གང་ཅུང་ཟད་སྐྱེས་མེད་པ། ཅུང་ཟད་འགགས་པའང་ཡོད་མ་ཡིན། སྐྱེས་
པ་དང་ནི་འགགས་པ་དག །ཤེས་པ་འབའ་ཞིག་ཁོ་ནའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་
ཡང་གསེར་ཐེང་༣༩ ་ལས། གཉིས་པ་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་བགྲོལ་ཚུལ་ནི། རྣམ་པར་
བགྲོལ་ཞེས་ངང་ངོ། །གང་ན་སྤར་ལྟར་ངོ། །གང་གིས་ན། འགྲོ་བ་རྣམས་ཀྱི་ཐོབ་བྱའི་
དོན་མངོན་མཐོ་དང་ངེས་ལེགས་ཀྱི་རྒྱ་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པའི་ལམ་བསྟན་ནས་འདོད་
པ་རྫོགས་པར་བྱེད་པས་རྩ་ལག་མཚན་དབྱིག་གཉེན་ཞེས་བ་དེས་སོ། །གང་དུ་ན། དངོས་
དང་དངོས་མེད་རྣམ་དབྱེད་ཕྱོགས་ལ་མཁས་པར་ཤེས་པའི་མངོན་རྫོམ་གྱིས་མཐོ་
བ། །སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་ནི་གཞུང་གི་འགྲེལ་པར་དོན་བཤད་པ་ལ་གནས་
ཐོབ་གྱུར། །ཞེས་པ་ལྟར་ནི་ཁྱིའི་གཞུང་འགྲེལ་དུ་འོ། །ཚུལ་རི་ལྟ་བུས་ན། ཕྱི་རོལ་མེད་
ཅིང་ཤེས་བྱ་ཡུལ་དུ་སྤང་བ་ཐམས་ཅད་ནང་སེམས་ཀྱི་སྤང་བ་ཙམ་ཡིན་ཞིང་སེམས་
དེ་ཉིད་གཤེས་ལ་གྲུབ་པར་འདོད་པ་རྣམ་རིག་པའི་ཚུལ་ལ་ཡང་དག་པར་བརྟེན་ནས་
སོ། །དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་སློབ་དཔོན་རང་ཉིད་སེམས་ཙམ་གྱི་ལུགས་ལ་མོས་པ་གཙོར་
བྱེད་པ་ལྟེ་ལྟར་ལེན་པས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཆོག་གསལ་དུ་ཡང་། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་
དང་སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་དག་གིས་སྐབས་བརྒྱད་དུ་བྱེད་པ་མེད་ཀྱི་དོན་གཞན་དུ་
རྣམ་པར་རིག་པའི་གྲུབ་པའི་མཐར་རྒྱལ་བའི་ཡུམ་བགྲོལ་ཏེ། ཆོག་ལེ་ལུར་བྱས་པ་ཐེག་
པ་ཆེན་པོ་དབྱུ་མའི་ལྟ་བུ་འདི་ནི་སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་དེའི་ཡུལ་དུ་མ་གྱུར་པས་ན།
འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ས་འོད་བྱེད་པ་བརྟེན་པས་ཀྱང་དེ་འདུལ་བ་དང་མཚམས་པར་
བགྲོལ་ཏེ། སེམས་ཙན་གཅིག་གི་དོན་གྱི་ཕྱིར། །ཕྱི་མཐའི་བར་དུ་གནས་པར་བསྟེ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པས་སོ་ཞེས་འབྲུང་ཞིང་རྟོགས་དཀའི་སྤང་བ་དང་། ཤེས་
འབྲུང་དང་། བྱད་རྟ་ཤེས་ཀྱང་སེམས་ཙམ་དུ་བཀྲལ་བར་འཆད་དོ། །མན་ངག་རྗེས་འབྲང་
དུ་ནི་ཉི་ཁྱིའི་གཞུང་འགྲེལ་དུ་སྐྱ་སྐྱབ་ཀྱི་ལུང་ཤེས་བྱེད་དུ་བྲངས་ནས་འཆད་པས་དེའི་

ལུགས་དང་འགལ་བ་སྤྲོ་མི་རུས་ལ། རྣམ་རིག་ཅམ་ལ་མ་ཞེན་པར་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་རྒྱ་མཚོ་
 འཛིན་མི་རུས་པས། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་སེམས་ཅམ་དུ་བཟུང་བ་བཞིན་དུ་འཕགས་པ་
 རྣམས་ཀྱིས་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཚུལ་བཤད་པ་ཡང་བྲང་དོན་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་
 པ་བཤད་ནས། ནང་གི་ཤེས་བྱ་ལ་བརྟེན་ནས། །དབྱིག་གཉེན་ཀྱིས་ནི་རྣམ་པར་བཀོལ། །ཞེས་
 བྱ་བ་སུན་སྤྱང་བཤོ། །ཞེས་དང་། རྟོག་གོ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ནི། འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་གཞུང་
 དེས་དོན་དུ་གནས་པ་བསྐྱར་ནས་རྣམ་རིག་ཅམ་དུ་བཤད་ཅིང་། དེ་ཡང་སྟོབ་དཔོན་སྟེ་
 བ་གྲགས་པའི་ཞལ་སྤྱ་ནས་དབྱུ་མ་འཇུག་པ་ལས་བྱུང་ངོ་། །དེར་ཡང་དོན་དམ་པའི་པར་
 ཕྱིན་ཀྱི་ཚུལ་ནི་སུན་འབྱེན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རང་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་
 ལྟ་མ་ཡིན་པར་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱང་འདོད་པ་ཐ་དད་པར་སྟོན་ན་མ་འབྲེལ་པ་ཆེན་པོ་
 སྤྲོས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་རྣམས་ལ་དགོངས་ནས་འཇུག་པའི་འབྲེལ་པར། གནས་བརྟན་
 ཚོས་སྟོང་ལ་སོགས་པ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་མཛེད་པ་པོ་དེ་རྣམས་ཀྱང་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དེ་
 ཁོ་ན་ཉིད་ཡོངས་སུ་འདོར་བ་ཡིན་ཞེས་བྱའོ་ཞེས་འདེན་ནོ། །འོན་ཀྱང་ཞི་བ་འབྱུང་གནས་
 རང་ཉིད་ཕྱོགས་སྐང་གི་བཤད་པ་ལ་ཆད་མར་བྱེད་པ་དང་། འཇུག་འབྲེལ་ཀྱི་ལུང་དེ་
 ཤེས་བྱེད་དུ་འདེན་པ་འགལ་བར་མཐོང་སྟེ། ལུང་དེ་ལས་ནི་ཕྱོགས་སྐང་གིས་ཀྱང་རྟེན་
 འབྲེལ་ཟབ་མའི་དོན་མ་བཤད་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་སྟོབ་དཔོན་སྟེ་མཆེད་
 དང་ཕྱོགས་སྐང་ལྟ་བུ་རྣམས་ལྟ་ཞོག །གང་ཟག་པལ་པར་གྲགས་པ་རྣམས་ལ་ཡང་འདིས་
 འདི་རྟོགས་འདིས་འདི་ལས་མ་རྟོགས་ཞེས་རང་དབང་དུ་རྒྱུད་ཆོད་གཟུང་བར་ག་ལ་
 རུས། དེ་ལྟ་ན་ཡང་དེ་དག་གི་གཞུང་ལུགས་ནས་བཤད་ཆོད་ནི་རྣམ་རིག་ཅམ་དུ་བཟུང་
 བ་དེ་ཉིད་དབྱུ་མའི་དོན་དུ་འཆད་པར་རྒྱ་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་པལ་མོ་ཆེ་ལ་གྲགས་ཤིང་
 གྲགས་པ་ལྟར་ཡང་སྤང་སྟེ། དཔེར་ན་སྤྲོ་མ་ལྟེ་པས་རྣམ་རིག་ཅམ་ཉིད་དབྱུ་མར་བཤད་
 པའི་སྟེང་ནས། ལྷ་སྤྱབ་དང་ཐོགས་མེད་དགོངས་པ་གཅིག་པར་བཤད་པ་དབྱུ་མ་རྒྱན་

ཅ་འགྲེལ་དང་། སེམས་གསལ་སྤྱོད་འདི་ཉིད་གཤེས་ལ་གྲུབ་ཅིང་དེའི་སྤྱིང་དུ་གཟུང་འཛིན་
མེད་པ་དབུ་མར་འཆད་པ་ཞེས་བྱིན་མན་ངག་ལྟ་བུ་ཡིན་པས་དེ་དག་ཏུ་ལྟོས་ཤིག །ཡུམ་
གསུམ་གཞོན་འཛོམས་དང་། ཞི་བ་འབྱུང་གནས་གཉིས་ཀྱི་ལྟ་བའི་འགངས་མ་ཐུན་པར་
སྤང་བས་དེའི་ཚུལ་དང་སྤྲ་མ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱ་མཚན་མདོ་ཙམ་ཡང་སྐབས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་
དུ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གསུམ་པ་སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་གྲོལ་
སྤེས་ཉི་མེད་དང་བཏུན་བཙུན་མདོན་རྟོགས་རྒྱུ་སྤྱར་བའི་འགྲེལ་པ་དབུ་མ་བའི་ལུགས་
སུ་བཀའ་བར་མཛད། དེ་ཡང་སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་སེམས་ཙམ་བའི་ལུགས་
སུ་འགྲེལ་པ་མཛད་པ་ཡུམ་དོན་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་བྱས་པ་མིན་པར་མཐོང་ནས་ཡིན་པས་
སོ། །བཞི་བ་བཏུན་པ་གྲོལ་སྤེས་མདོའི་ཆིག་དོན་མཐའ་དག་ཆང་བར་མ་རྟེན་པར་རང་
གིས་ཇི་ལྟར་རྟེན་པ་དང་རྗེས་སུ་མ་ཐུན་པར་ཉི་མེད་རྣམ་འགྲེལ་མཛད། ཉི་མེད་རྣམ་
འགྲེལ་འདི་བཏུན་པས་མཛད་པ་ཡིན་མིན་ལ་མཁས་པའི་ གསུང་འདྲ་མིན་སྤང་ཞིང་།
གསེར་ཐོང་སྒྲོམ་ལས། བཏུན་པས་མ་མཛད་ཚུལ་ལ་སྤྲ་མ་རྣམས། །དགོས་འགལ་
སེམས་བསྐྱེད་རབ་དབྱེ་ལ་སོགས་པ། །སྤྲ་ཆོགས་བཤད་ཀྱང་འགྲེལ་མེད་ཤ་སྟག་སྟེ། །དེ་
ཡི་རྣམ་འགྲེལ་བོད་དུ་མ་འགྱུར་དང་། །བོད་དུ་བསྐྱར་བ་དེ་ཡི་མིན་གྱིར་རོ། །ལྟས་བྱིན་
སྟོན་དེ་མཆོད་བྱིན་ལ་ཁེལ་བཞིན། །ཞེས་མིན་པར་གསུངས། གསེར་ཐོང་རྣམ་བཤད་
མིག་འབྱེད་རྒྱུ་ལས། འགའ་ཞིག་གིས། བཏུན་པའི་རྣམ་འགྲེལ་བོད་ན་ཡོད་པར་འདོད་
དགོས་ཏེ། ཡུམ་གསུམ་གཞུང་འགྲེལ་དུ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་རྣམ་རྟོག་བརྒྱད་
རྣམ་འགྲེལ་དུ་ཁ་འཕངས་པ་བཏུན་པའི་རྣམ་འགྲེལ་ན་ཡོད་པར་གསུངས་པ་རང་ལུགས་
སུ་མཛད་པའི་བྱིར། གཞན་དུ་ན། སྐབས་འདིར་བཏུན་པའི་མཛད་པ་མིན་པར་སྐབ་
དགོས་པ་ལས། འདིར་མ་སྐབ་པའི་བྱིར། བྱབ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། རྒྱ་འགྲེལ་རྣམས་ཀྱི་
དག་དང་མ་དག་རྣམས། །ལེགས་པར་དབྱེད་པའི་ཚུལ་འདི་ཐོག་མར་བཀོད། །ཅེས་

གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་འགྲེལ་དེར། ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པར་སྟོང་ཐག་ཉི་ཤུ་
 ལུ་པའི་མན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་རྣམ་པར་འགྲེལ་བ།
 མཁས་པ་ཆེན་པོ་མོས་པས་སྟོད་པའི་ས་བརྟེས་པ་སྟོབ་དཔོན་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་སྡེས་
 མཛད་པ་རྫོགས་སོ། །གཞན་ཡང་། རྣམ་འགྲེལ་རྒྱ་འགྲེལ་ཡིན་པར་ཐལ། དུམ་གྱི་མཐའ་
 དབྱེད་སྐབས་དེ་ཉིད་ལས། དེ་ལྟར་དུ་ཆེན་པོ་རྣམ་གཉིས་ཀྱང་བཀའ་ལ། འཕགས་ལུལ་
 གྱི་མཁས་པ་གཞན་དུ་མས་ཡང་བཞེད་དེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། གང་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་
 ཏུ་ཕྱིན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་སོགས་སྐྱབ་པ་དང་།
 གཞན་དག་ནི་དེ་མི་རིགས་ཏེ། བཙུན་པའི་རྣམ་འགྲེལ་བོད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེར་
 ཐལ། གསེར་སྤང་༡༩ ་ལས། ད་ལྟ་འདིས་མཛད་པར་གྲགས་པའི་ཉི་མེ་རྣམ་འགྲེལ་ཞེས་
 པ་གཅིག་སྣང་སྟེ་འོད་ཏུ་བརྟག་པར་བྱའོ། །ཞེས་དང་། འོག་ཏུ་བརྟག་ཚུལ་ཡང་། དེ་ཉིད་
 ༣༩ ་ལས། ཉི་མེ་རྣམ་འགྲེལ་འདི་བཙུན་པ་གྲོལ་སྟེ་དང་མིང་མཐུན་པ་གཅིག་གས།
 འཕགས་པའི་སྟོབ་མར་གྲགས་པའི་བཙུན་པའི་ཡིན་བརྟག་པར་བྱ་སྟེ། རྒྱན་སྣང་དུ་སྤྱིང་
 གཞི་དང་ཅེ་མོད་ཀྱང་ཏུ་རྒྱ་སྟེ་ཅན་གྱི་སྐབས་སུ་བཙུན་པའི་བཤད་པ་བྲངས་པ་རྣམས་
 འདི་ལ་མི་སྣང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་བེར་ན། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། བཙུན་པའི་
 བཤད་པ་རྣམས་འདི་ལ་མི་སྣང་ན་དེས་མཛད་པ་མ་ཡིན་པས་མ་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར། དཔེར་
 བ། སྟོབ་དཔོན་གྱི་བཤད་པ་བྲངས་པ་འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་ལ་མི་སྣང་ན་འགྲེལ་པ་དོན་
 གསལ་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་མཛད་པ་མ་ཡིན་མི་དགོས་པ་བཞིན་དང་། ཡང་ཉི་མེ་ལས་རྒྱན་
 རྟགས་འབྲས་གནས་ཅམ་པོ་པ་སོགས་ཀྱི་མདོ་ལེ་བརྒྱད་མར་བྲངས་པ་རྣམས་ཉི་མེ་
 ལེ་མང་ན་མི་སྣང་བ་ལྟ་བུ་སོགས་བསྐྱར་ཆེ་ཆད་པའམ་རྒྱ་གར་ན་ཆད་པ་ལྟ་བུ་མང་བའི་
 ཕྱིར། དེས་ན་མཐའ་གཅིག་ཏུ་བཙུན་པས་མཛད་པ་མིན་པའི་སྐྱབ་བྱེད་མིན་ཏེ། དེ་ཉིད་
 ལས། བསྟན་བཅོས་མ་གྲིས་པ་དེ་དག་ཀྱང་གཏན་མི་རྟོག་པར་མི་སྣང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་

པའི་ཕྱིར། ལྷན་སྟེ། བོད་སྤྱི་མཐའི་བཤད་པ་ལ་དེ་བཙུན་པའི་མཛད་པ་མ་ཡིན་པས་འབྲེལ་
མེད་ཅེས་གསུངས་དགོས་པ་ལ་མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཕྱོགས་གཉིས་ཀར་
སྐྱབ་བྱེད་གཞན་ཡང་མང་མོད་རེ་ཞིག་བཞག་གོ། །ཞེས་གཞན་གྱི་བཞེད་ཚུལ་གཉིས་
འགོད་ནས་མིག་འབྱེད་རྒྱ་རང་ལུགས་བཙུན་པས་མཛད་པར་བཞེད་དེ། དེ་ཉིད་ལས།
པལ་ཆེར་རྣམ་འབྲེལ་འདི་བཙུན་པའི་མཛད་པ་ཡིན་པ་རྗེའི་དགོངས་པ་ཡིན་སྟེ།
འཕགས་པའི་བཤད་པ་དང་མི་མ་ཐུན་པར་བྱུང་བ་སོགས་ལ་དགག་པ་མཛད་པ་མ་
གཏོགས་དེའི་མཛད་པ་མིན་པའི་སྐྱབ་བྱེད་དངོས་སུ་མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་
གསུངས། ཁོ་བོའི་བསམ་ཆོད་ནི་རྣམ་བཤད་སྟོང་རྒྱ་དང་། ཏྲགས་དཀའི་སྤང་བ། ཡིག་
ཆ་པལ་ཆེ་བར་མཁས་པ་བཞིའི་བཤད་པ་བཀོད་པ་ལས། བཙུན་པའི་མཛད་པ་མིན་
པའི་སྐྱབ་བྱེད་མི་སྤང་ཞིང་། གསེར་ཐོང་ལས་ཀྱང་ད་ལྟ་འདིས་མཛད་པར་གྲགས་པའི་
ཉི་མེད་རྣམ་འབྲེལ་ཞེས་པ་གཅིག་གསུམ། འཕགས་པའི་སྟོབ་མར་གྲགས་པའི་བཙུན་པའི་
ཡིན་བརྟགས་པར་བྱ་སྟེ། རྒྱ་སྤང་དུ་སྐྱེད་གཞི་དང་ཅེ་མོའི་ཀྱན་ཏུ་རྒྱ་སྤེ་ཅན་གྱི་སྐབས་
སུ་བཙུན་པའི་བཤད་པ་དངས་པ་རྣམས་འདི་ལ་མི་སྤང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ཙམ་ལས་
མཐའ་གཅིག་ཏུ་བཙུན་པའི་མཛད་པ་མིན་པའི་སྐྱབ་བྱེད་ཡིན་མིན་ཁ་ཆོན་གཙོད་དཀར་
ཡང་ཡིག་ཆ་སོ་སོའི་གསུང་འགྲོས་དང་བསྟུན་ན་བཙུན་པས་མཛད་པར་འཐད་དམ་སྟུམ།
གསུམ་པ་འཕགས་གྲོལ་གྱིས་བྱེ་བའི་ཚུལ་ནི། འཕགས་པའི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པ་
ཡི། །རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ཞེས་བྱས་ཀྱང་། དེས་བྱས་བྱས་པ་མིན་མཐོང་ནས། །དབུ་མར་
གནས་པའི་སྟོས་རྣམ་བྱེ། །ཞེས་བྱུང་། འདས་ལམ་ཐོབ་པས་འཕགས་པའི་ཁོངས་སུ་
གཏོགས་པ་རྣམ་གྲོལ་སྤེས་མདོ་རྒྱ་གཉིས་ཀ་སྐྱར་བའི་འབྲེལ་པ་ཉི་མེད་སྤང་བར་དེ་དག་
གི་དོན་རྣམ་པར་བྱེ་བ་ཡིན་ཏེ། སྤར་ཐོགས་མེད་སྐྱ་མཆེད་གྱིས་ཡུམ་ལ་འབྲེལ་བ་བྱས་
ཀྱང་རྣམ་རིག་ཙམ་གྱི་གཞུང་བཞིན་དུ་བཀྲལ་བས་སུ། སྐབས་གྱི་དོན་མདོན་ཏྲགས་

དང་མ་སྐྱར་ཞིང་ནམ་རིག་ལ་ཞེན་པ་མ་སྐྱངས་པས་ཡུམ་དོན་ངེ་ལྟ་བ་བཞིན་བྱས་པ་
 མ་ཡིན་པར་མཐོང་ནས། མདོ་དང་རྒྱན་གཉིས་ཀའི་དོན་མཐའ་བཤམ་དབྱ་མའི་ལུགས་
 སུ་གནས་པ་ལ་དེ་ལྟར་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པའི་སྒྲོས་ནམ་པར་བྱེ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཆོག་ས་
 བཅད་འདིའི་རྐང་པ་ཐ་མ་ལ་འགྱུར་མི་འདྲ་བ་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། དབྱ་མར་གནས་པའི་
 སྒྲོས་ཞེས་པའི་བསྐྱར་ལྟར་ན། ཆོག་སྤྲེལ་མའི། ཤེས་བྱ་ནང་གི་ཡིན་པ་ལ་བྱར་བ་མཛད་
 པ་དང་། གཟུ་བོར་གནས་བཞི་བ་བཅུན་པས་ནམ་བཤའ་བྱ་ཚུལ་ནི། དེ་ཡི་འོག་ཏུ་ནམ་
 གྲོལ་སྤེ། དད་པའི་ས་ལ་གནས་པ་ཡིས། །བསྟན་བཅོས་མཐའ་དག་མ་རྟེན་པར། །རང་
 དང་རྗེས་མ་སྐྱར་ནམ་བཤའ་བྱས། །ཞེས་བྱང་། དད་པའི་ས་ཆོག་ས་ལམ་པལ་པ་ལ་གནས་
 པའི་བཅུན་པ་གྲོལ་སྤེས་མདོ་རྒྱན་སྐྱར་པའི་ནམ་བཤའ་ཉི་མེ་ནམ་འགྲེལ་བྱས་པ་མིན་
 ཏེ། བསྟན་བཅོས་མདོ་རྟོགས་རྒྱུ་གི་ཆོག་དོན་མཐའ་དག་ཆང་བར་མ་རྟེན་པར་རང་
 གིས་ངེ་ལྟར་རྟེན་པ་དང་རྗེས་སུ་མ་སྐྱར་པར་ནམ་བཤའ་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། འདིར་
 གསེར་བྲེང་ལས། ཉི་མེ་ནམ་འགྲེལ་འདི་བཅུན་པ་གྲོལ་སྤེ་དང་མིང་མ་སྐྱར་པ་གཅིག་གཟ།
 འབགས་པའི་སྒྲོབ་མར་གྲགས་པའི་བཅུན་པའི་ཡིན་པ་བརྟག་པར་བྱ་སྟེ། རྒྱན་སྤང་དུ་
 བྲེང་གཞི་དང་ཅེ་མའི་ཀུན་ཏུ་རྒྱ་སྤེ་ཅན་གྱི་སྐབས་སུ་བཅུན་པའི་བཤའ་པ་བྲངས་པ་
 རྣམས་འདི་ལ་མི་སྤང་བའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་ཀྱང་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་མཁས་པ་བཞིའི་
 བཤའ་ཚུལ་བཀོད་པའི་རྒྱ་མཁོན་ལ། ཁྱོད་གྱིས་བརྟམས་པའི་འགྲེལ་པ་འདི་ཀུན་གྱི་
 རྒྱན་ཡིན་པར་གང་ལས་རྟོགས་ཤེ་ན། མཁས་པ་བཞིའི་བཤའ་པ་ལས་སོ། །ཞེས་དང་།
 རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་པ་གཞན་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། ཡོད་ཅེས་སྟོན་པའི་འགྲེལ་སྤྱི་གཙུག་གཉིས་
 ལས་སྤྲེལ་གསེར་བྲེང་དང་། བྱི་མ་ནམ་བཤའ་ལས་བཤའ་པ་ཡིན་ཏེ། གསེར་བྲེང་༡༩༽
 ལས། གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་ཀུན་གྱི་རྒྱན་དུ་འགྱུར་བའི་འགྲེལ་པ་ཚོ་མ་ན། ཀུན་གྱི་རྒྱན་
 ཡིན་པར་གང་ལས་རྟོགས་ཤེ་ན། ཞེས་པའི་ལན་དུ། མཁས་པ་བཞིའི་བཤའ་པ་ལས་

སོ་ཞེས་དང་། ཞེས་དང་། རྣམ་བཤད་སྟོང་རྒྱུ་ཉལ་ས། རི་སྐད་བཤད་པའི་ཚུལ་
དེ་ལྟར་མཁས་པ་བཞིས་ཆོག་དོན་ཅི་རིགས་སྤང་བར་བྱས་ཤིང་སངས་རྒྱས་གཉིས་པ་
ལྟར་གྲགས་པ་དབྱིག་གཉེན་ལ་སོགས་པ་འགའ་ཞིག་ཁོ་ནས་དགོངས་པའི་དོན་རི་ལྟ་
བ་བཞིན་དུ་མ་རྟེན་པའི་བསྟན་བཅོས་རྒྱས་འབྲིང་བསྟུས་པ་མཐའ་དག་འདི་སྟོང་པོའི་
དོན་མཐར་ཐུག་པ་དང་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རིམ་པ་ཆང་བར་སྟོན་ཅིང་དེ་ཉིད་རྒྱུ་
གྱིས་འབྲེལ་བ་དེ་ལྟར་བདག་གིས་རྟེན་པ་གང་དེ་ཡ་མཆོན་ནོ་ཞེས་པ་རང་ཉིད་སྐལ་བ་
དང་ལྡན་ཞིང་ཤེས་རབ་བྱད་པར་ཅན་དང་ལྡན་པར་སྟོན་པའོ། འདིས་ནི་འབྲེལ་བ་སྡུ་མ་
རྣམས་དང་སྒྲོས་པའི་སྟོན་སྤངས་པར་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །སྤར་བཤད་པའི་མཁས་པ་
དེ་ལྟ་བུས་ཀྱང་མ་རྟེན་པས་ཤིན་ཏུ་རྟེན་པར་དཀའ་བ་ཟེར་མོའི་ལམ་མངོན་པར་རྟོགས་
པ་བརྒྱུད་ཀྱི་རིམ་པ་དང་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་དོན་འདི་ཅི་ཞིག་ལྟར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱིན་རྒྱབས་
ཀྱི་དབང་གིས་རྟེན་པ་ནི་སྐལ་བ་བྱད་པར་ཅན་དང་ལྡན་པས་བདག་དང་མཚུངས་པའི་
མཁས་པ་གཞན་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ལ་བྱས་པ་ཤེས་ཤིང་དྲིན་གཙོ་བའི་ཆེད་
དུ་དབྱེ་བར་རིགས་སོ། །སྟོབ་དཔོན་བཞིའི་བཤད་པའི་ཚུལ་གྱིས་ནི་ཡང་དག་པར་
རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ནས་བཟུང་སྟེ་དམ་པ་བར་མ་ཆད་པའི་མན་ངག་དང་ལྡན་པར་
བསྟན་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་འབྲེལ་བ་གཅིག་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོགས་པར་མ་རྟེན་ཀྱང་ཆ་
ལ་ལ་འབྲེལ་བ་གཞན་ལ་བརྟེན་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ལ་ཡུན་རིང་དུ་གསོལ་བ་བཏབ་
པའི་ཐུགས་རྗེའི་མཐུ་ལས་རྟེན་པ་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་མཐའ་དག་རྟེན་
ནས་ལམ་རིམ་གྱིས་བསྐྱོད་པ་ནི་ལམ་གྱི་རྩ་བ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་མཉེས་པར་བྱས་
པ་ལ་རག་ལས་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་བཀོད་པ་ཡིན་པས་སྤྱི་རབས་
ཀྱི་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་བཤེས་གཉེན་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྟེན་པ་ལ་འབད་པར་
བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་དེས་ན་འགྲེལ་བ་ཚུམ་རིགས་པར་སྐྱབ་པ་ནི། དེ་ལྟས་ཤིན་ཏུ་རྟེན་དཀར་
 བ། །ཟབ་མའི་ལམ་འདི་ཅི་ཞིག་ལྟར། །སངས་རྒྱས་དབང་གིས་རྟེན་པ་ནི། །མཁས་པ་
 རྣམས་ཀྱིས་དབྱེ་བའི་རིགས། །ཞེས་བྱུང་སྟེ། སང་བཟང་བདག་ནི་སྤར་བཤད་པ་དེ་ལྟ་
 བུའི་ཚུལ་གྱིས་སྟོན་གྱི་མཁས་པ་པལ་མོ་ཆེས་རྟེན་པར་དཀར་བའི་ཤེར་ཕྱིན་ཟབ་མའི་
 ལམ་སྟོང་བ་ཉིད་དང་མངོན་རྟོགས་བརྒྱད་རང་གི་སྟེས་དབང་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཐུས་
 ཚང་བར་རྟེན་པས་བདག་གིས་ཀྱང་འགྲེལ་བ་ཚུམ་རིགས་ཤིང་བདག་གི་གཞུང་འདི་
 ལ་ཕྱི་རབས་ཀྱི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་འཆད་ཉན་གྱི་སྟོན་སྟེ་བ་དང་འཇུག་
 བར་རིགས་སོ། །ཞེས་པའོ། །གསུམ་པ་ཁེངས་སྐྱུངས་ཤིང་སྟོབ་སྟེ་བའི་རྒྱ་མཚན་ནི།
 རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་བདག་གི་ནི། །སྟོན་ཡུལ་མིན་ཡང་བསོད་ནམས་དག། །བསྐྱབ་དང་མཐུན་
 ཕྱིར་རང་གཞན་ལ། །པན་གདགས་འདོད་པས་སྟོབ་སྟེས། །ཞེས་པ་སྟེ། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་
 དོན་མཐའ་དག་བདག་གི་སྟོབ་སྟོན་ཡུལ་མིན་ཀྱང་འགྲེལ་བ་བརྩམས་པ་ནི་རང་གཞན་
 གྱི་བསོད་ནམས་སྐྱབ་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་རྒྱ་ཡིན་པས་དེ་ལྟ་བུའི་ཚུལ་གྱིས་རང་
 གཞན་ལ་པན་གདགས་པར་འོས་པའི་ལྷག་བསམ་དག་པས་ཀུན་ནས་བསྐྱུངས་པ་ལ་
 ཉེས་པ་ཅི་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་འགྲེལ་བ་ཚུམ་པ་ལ་སྟོབ་སྟེས་སོ། །ཞེས་པའོ། དེ་དག་
 གི་དོན་ལ་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ། ཆོག་གསལ་ལས་འདི་ལྟར་གསུངས་ཏེ། སྟེ་དགོ་བསྟན་
 འགྱུར་ཤེར་ཕྱིན་༼༩༽འགྲེལ་བ་ཆོག་གསལ་༼༩༽ལས། གཞན་དག་ནི་ཆོག་ལེའུར་
 བྱས་པའི་དོན་ལེགས་པར་བསྟན་པས་དེ་རྒྱན་ཉིད་ཏུ་བྱུང་བ་ནི་དགོས་པ་ཡིན་ལ། དེས་
 རྒྱལ་བ་སྟེད་མའི་དོན་མ་ལུས་པ་ཤེས་པ་ནས་བཟུང་སྟེ། མི་གནས་པའི་མྱ་ངན་ལས་
 འདས་པའི་བར་ཏུ་ནི་དགོས་པའི་ཡང་དགོས་པའོ་ཞེས་རྟོག་སྟེ། དེ་ནི་དེ་ལྟར་འགྲུབ་པ་
 ཉིད་འགྲེལ་བ་འབའ་ཞིག་གིས་མི་སྟོན་ལ། ཅ་བའི་གཞུང་ཉིད་ཀྱི་དབང་ཏུ་བྱས་པར་ཡང་
 འོག་ནས་འཆད་པས་མི་འཐད་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། སྟེ་དགོ་བསྟན་འགྱུར་

ཤེར་ཕྱིན་༼༤༽ ཤེར་རབ་འབྱུང་གནས་ཀྱི་བསྐྱུས་དོན་༼༣༥༽ ལས། དེ་ལ་བཙམ་
ལྟ་འདས་བྱམས་པས་མཛད་པའི་མདོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱ་ཆིག་ལེའུར་བྱས་པ་ནི་
གཞུང་འདིའི་བཙོན་བྱ་ཡིན་ཏེ། བཤད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་རྒྱས་པ་
དང་། འབྲིང་དང་། མདོར་བསྐྱུས་པའི་རྒྱལ་བའི་ཡུམ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱ་ཉིད་དུ་བཙམ་
ལྟ་འདས་མ་པམ་པའི་དགོངས་པ་ལས་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་ནམས་ཀྱིས་ཁོང་དུ་ཆུད་
པ་ནི་བསྐྱེད་བཙུགས་འདིའི་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་
ཡང་དགོས་པ་ནི་ཐོས་པ་དང་བསམ་པ་དང་བསྒྲོམ་པ་རབ་ཀྱི་མཐར་ཕྱིན་པ་ན། དེ་བཞིན་
གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་གང་ཡིན་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་མིང་
གཞན་དང་ལྟན་པ་སྟེ། སྤྱིས་བྱའི་དོན་མཐར་དག་དེའི་ཆེ་ཉིད་བྱུང་བས་ན་དགོས་པ་
གཞན་ཆོལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་བསྐྱེད་བཙུགས་དང་དགོས་པ་དག་གསལ། དགོས་
པ་དང་དགོས་པའི་དགོས་པ་དག་གི་རྒྱ་དང་འབྲས་བྱའི་དངོས་པོའི་འབྲེལ་པ་ནི་ཤུགས་
ཀྱིས་བཙོན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་དག་གི་དོན་ལ་གསེར་མེད་༼༣༥༽ ལས།
གཉིས་པ་ནི་ཡུམ་གསུམ་གའི་རྒྱ་དུ་རྟོགས་པ་སྟེ་བསྐྱེད་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་
པ་ནི་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་པ་མཐར་ཕྱིན་པ་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་
ཡེ་ཤེས་གང་ཡིན་པ་མིང་གཞན་ཤེར་ཕྱིན་ཞེས་པ་ཐོབ་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཐོབ་པ་ན་སྤྱིས་
བྱའི་འདོད་པ་རྫོགས་པས་དགོས་པ་གཞན་བཙུགས་ཏེ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་གསུམ་ནི་
རིམ་པ་ལྟར་དམ་བཅའ་དང་རྒྱུ་པ་གསུམ་པ་དང་དང་པོས་བསྐྱེད་ཏོ། །བཞི་པ་ནི་བསྐྱེད་
བཙུགས་དང་དགོས་པ་འཇལ། དགོས་པ་གཉིས་རྒྱ་འབྲས་སུ་འབྲེལ་པ་སྟེ་དེ་ནི་ཤུགས་ཀྱིས་
སོ། །ཞེས་པ་ནི་ཤེར་འབྱུང་གི་དགོངས་པ་ཡིན་ལ་ཆིགས་གསལ་དུ། སྤྱིའི་བཙོན་བྱ་
ཆིག་ལེའུར་བྱས་པ། དོན་ཀྱི་བཙོན་བྱ་རྒྱལ་བ་སྤྱེད་མ། ཅེ་བའི་དོན་ལེགས་པར་བསྐྱེད་
པ་དགོས་པ། གཤུལ་བྱ་གཞན་ལ་རྒྱ་དུ་བྱུང་བ་ཉིད་དགོས་སོ་ཞེས་རང་ཤུགས་བཞོད་

ནས། གཞན་དག་ནི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པའི་དོན་ལེགས་པར་བསྟན་པས་དེའི་རྒྱུ་ཉིད་
 ཏུ་བྱུང་བ་ནི་དགོས་པ་ཡིན་ལ། དེས་རྒྱལ་བ་བསྐྱེད་མའི་དོན་མ་ལུས་པ་ཤེས་པ་ནས་
 བརྩུང་སྟེ་མི་གནས་པའི་ཐུང་ན་ལས་འདས་པའི་བར་ཏུ་ནི་དགོས་པའི་ཡང་དགོས་པའོ་
 ཞེས་རྟོག་སྟེ། དེ་ནི་དེ་ལྟར་བྱུང་བ་ཉིད་འགྲེལ་བ་འབའ་ཞིག་གིས་མི་སྲིད་ལ། ཅུ་བའི་
 གཞུང་ཉིད་ཀྱི་དབང་ཏུ་བྱས་པ་ཡང་འོག་ནས་འཆད་པས་མི་འཐད་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་འཆད་
 པ་ནི། དེ་ལས་ཀྱང་མི་འཐད་དེ། འགྲེལ་བ་ཁོ་ནས་དེ་སྐབས་མི་རྣམས་པས་དེའི་ཉིང་དགོས་
 མིན་ན། མི་གནས་པའི་ཐུང་འདས་དེ་ཅུ་བའི་ཡང་མིན་པར་ཐལ་བ་དང་། ཅུ་འགྲེལ་ཉིང་
 དགོས་གཅིག་པ་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་པ་ནི་གཞན་ལུགས་བཀག་པའི་སྒྲིལ་ནོ། །རང་
 ལུགས་བཞག་པ་ལ་ཡང་སྒྲིལ་ཡོད་དེ། ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ་ལེགས་པར་བསྟན་པ་ནི་
 འགྲེལ་བ་ལེགས་པར་བརྩམས་པ་ཡིན་ལ། འགྲེལ་བ་བརྩམས་པ་འགྲེལ་བ་བརྩམས་
 པའི་དགོས་པར་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། འགྲེལ་པས་བསྟན་པ་ལྟར་གཞན་གྱིས་རྒྱུ་ཏུ་
 རྟོགས་པ་ནི་འགྲེལ་བ་བརྩམས་པའི་དགོས་པ་ཡིན་ལ། དེའི་ཕྱིར་རྒྱུ་ཏུ་བྱུང་བ་ནི་འགྲེལ་
 པ་བརྩམས་པ་ལ་དགོས་སོགས་ཆོས་བཞི་ཡོད་པའི་ནང་ནས་དགོས་པ་མིན་པར་ཉིང་
 དགོས་ཁོ་ནས་འཆད་པ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་བཤད་པ་སྔ་མ་ཉིད་མངེས་
 སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཁ་ཅིག་ན་ལེ། བྱིད་ཀྱིས་འགྲེལ་བའི་དགོས་སོགས་ཆོས་བཞི་
 ཤེས་འབྱུང་ལྟར་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ཆོག་གསལ་ཏུ་བཀག་པའི་ཕྱིར་ན་མ་
 བྱུང་། རྟགས་བྱུང་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས་སྒྲིའི་བརྗོད་བྱ་རྒྱུ་ཀྱི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ་དང་དོན་
 ཀྱི་བརྗོད་བྱ་རྒྱལ་བ་སྐྱེད་མ། ཅུ་བའི་དོན་ལེགས་པར་བསྟན་པ་དགོས་པ། གདུལ་བྱ་
 གཞན་ལ་རྒྱུ་ཏུ་བྱུང་བ་ཉིང་དགོས་ཞེས་རང་ལུགས་བཞག་ནས། ཤེས་འབྱུང་ལ་བྱིད་
 ཀྱིས་ཉིང་དགོས་ལ་མི་གནས་པའི་ཐུང་འདས་འཛོག་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་འགྲེལ་
 པའི་དབང་ཏུ་བྱས་ཀྱང་མི་འཐད། ཅུ་བའི་དབང་ཏུ་བྱས་ཀྱང་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། དང་

པོ་དེར་ཐལ། འགེལ་བ་གཅིག་ལུས་དེ་ཐོབ་པར་བྱེད་མི་རུས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་དེར་
ཐལ། ཅ་བའི་ཉིང་དགོས་འོག་ཏུ་དགོས་འགེལ་གྱི་སྐབས་སུ་འཆད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
བཀག་པའི་ཕྱིར། ཚིག་གསལ་གྱི་གཞན་ལུགས་བཀག་ཚུལ་འདི་སྔ་མ་རང་ལུགས་
བཞག་ཚུལ་ལས་ཀྱང་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་ན་ཁྱོད་ལ་ནང་འགལ་གྱི་ཁྱར་འོང་བའི་
ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། རྒྱ་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱས་ཐོབ་འགྱུར་གྱི་མི་གནས་པའི་སྤང་
འདས་ཆོས་ཅན། ཅ་བའི་ཉིང་དགོས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཅ་བ་གཅིག་ལུས་དེ་ཐོབ་པར་
བྱེད་མི་རུས་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། ཁྱོད་ཀྱི་རང་ལུགས་བཞག་ཚུལ་ཡང་མི་འཐད་
པར་ཐལ། ཅ་བའི་དོན་བསྟན་པ་ཞེས་པ་ནི་འགེལ་བ་བརྩམས་པ་དང་དོན་ཐ་དད་དུ་མེད་
པ་གང་ཞིག །འགེལ་བ་བརྩམས་པ་འགེལ་བ་བརྩམས་པའི་དགོས་པར་མི་འཐད་པའི་
ཕྱིར། མདོར་ན། ཞེར་འབྱུང་བསྐྱུས་དོན་དང་། ཚིག་གསལ་དང་། རྗེ་སྒྲ་མ་མཆོག་གིས་
དགོངས་པ་སོགས་གསལ་བར་བཤད་ན། བརྗོད་བྱ་ཚིག་ལེ་ལུར་བྱས་པའི་དོན་ལེགས་
པར་བསྟན་པས་དེ་རྒྱ་ཉིད་དུ་གྲུབ་པ་ནི་དགོས་པ་ཡིན་ལ། དེའི་མཐུས་རྒྱལ་བ་བསྐྱེད་
མའི་ཡུམ་དོན་མ་ལུས་པ་ཤེས་པ་ནས་བཟུང་སྟེ་མི་གནས་པའི་སྤང་ངན་ལས་འདས་
པའི་བར་དུ་ནི་དགོས་པའི་ཡང་དགོས་པའོ་ཞེས་ཁ་ཅིག་གིས་རྟོག་ཅིང་སེམས་ཏེ། གཞན་
ལུགས་དགག་པ་ལ། ཉིད་དགོས་དེ་ནི་ཚུལ་དེ་ལྟར་གྲུབ་པ་ཉིད་འགེལ་བ་དོན་གསལ་
འབའ་ཞིག་གིས་སྐྱབ་མི་སྤིད་པས་དགོས་པ་མ་ཡིན་ལ། ཅ་བའི་གཞུང་མདོན་རྟོགས་
རྒྱ་ཉིད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡང་འོག་ནས་སྟོང་དང་ལྡན་པས་མཐོང་འགྱུར་ཕྱིར་ཞེས་
པ་དེ་ཉིན་དགོས་སུ་འཆད་པས་ཅ་འགེལ་གྱི་ཉིང་དགོས་འགལ་བའི་ཕྱིར་མི་གནས་པའི་
སྤང་འདས་ཉིང་དགོས་སུ་བཤད་པ་མི་འཐད་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་ཆོས་བཤེས་ཀྱིས་འཆད་
པ་ནི། ཕྱོགས་སྔ་མ་དེ་ལས་ཀྱང་མི་འཐད་དེ། འགེལ་བ་དོན་གསལ་ཁོ་ནས་དེ་སྐྱབ་མི་
རུས་པས་དེའི་ཉིང་དགོས་མིན་ན། ཁྱེད་རང་གིས་འདོད་པའི་ཉིང་དགོས་མི་གནས་པའི་

བྱང་འདས་དེ་ཙུ་བའི་ཉིང་དགོས་ཀྱང་མིན་པར་ཐལ་བ་དང་། ཙུ་འགེལ་ཉིང་དགོས་གཅིག་
 པ་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་པ་ནི་ཆོས་བཤེས་ཀྱིས་གཞན་ལུགས་བཀག་པའི་སྐབས་
 སུ་ཆོས་བཤེས་རང་ཉིད་ལ་བབ་པའི་སྒྲིན་ནོ། །ཆོས་བཤེས་ན་རེ། མངོན་རྟོགས་རྒྱན་
 ནི་རྒྱན་དུ་གྱུབ་ནས་དོན་ཤེས་ཏེ་མི་གནས་པའི་བྱང་འདས་ཐོབ་པ་ཆོས་ཅན། འགེལ་
 པ་དོན་གསལ་གྱི་ཉིང་དགོས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འགེལ་པ་དོན་གསལ་དེ་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་
 ནས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འགེལ་པ་དོན་གསལ་མེད་ནའང་དེ་གྱུབ་པ་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བྱ་བ་འདི་རིགས་པ་སྤྲུལ་མཛོ། །རིགས་པ་ཕྱི་མ་ནི། མངོན་རྟོགས་
 རྒྱན་ནི་རྒྱན་དུ་གྱུབ་ནས་དོན་ཤེས་ཏེ་མི་གནས་པའི་བྱང་འདས་ཐོབ་པ་ཆོས་ཅན། འགེལ་
 པ་དོན་གསལ་གྱི་ཉིང་དགོས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མངོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱི་ཉིང་དགོས་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། རྟོགས་གྱུབ་སྟེ། འོག་རྒྱན་གྱི་དགོས་འགེལ་གྱི་རག་ལས། ལྷོ་དང་ལྷན་པས་
 མཐོང་འགྱུར་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ནི་རིགས་པ་གཉིས་པའོ། །རིགས་པ་
 འདིའི་ལན་དུ་རྩེ་སྒྲན་རེ། འོ་ན། མི་གནས་པའི་བྱང་འདས་ཐོབ་པ་ཆོས་ཅན། མངོན་
 རྟོགས་རྒྱན་གྱི་ཉིང་དགོས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ཁོ་ནས་གྱུབ་པ་མ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ནང་འགལ་ཏེ། གོང་དུ་མི་གནས་པའི་བྱང་འདས་ཐོབ་པ་འགེལ་
 པ་དོན་གསལ་གྱི་ཉིང་དགོས་མིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས། དེ་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱི་ཉིང་
 དགོས་མ་ཡིན་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། རིགས་པ་ཕྱི་མ་འདི་མི་འཐད་དེ།
 ཙུ་བ་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱི་ཉིང་དགོས་པ་དང་འགེལ་པ་དོན་གསལ་གྱི་ཉིང་དགོས་མི་
 འགལ་བའི་ཕྱིར། ཆོས་བཤེས་ཀྱི་རང་ལུགས་བཞག་པ་ལ་ཡང་སྒྲིད་ཡོད་དེ། ཆོས་
 བཤེས་ཀྱིས་འགེལ་པ་དོན་གསལ་གྱི་དགོས་པ་རུ་འདོད་པའི་ཆོག་ལེ་ལུར་བྱས་པ་
 ལེགས་པར་བསྟན་པ་ནི་འགེལ་པ་ལེགས་པར་བརྩམས་པ་དང་དོན་གཅིག་ཡིན་ལ། །འགེལ་
 པ་བརྩམས་པ་འགེལ་པ་བརྩམས་པའི་དགོས་པར་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། བསྟན་ན། ཆོས་

བཤེས་ལུགས་གཞིར་ཞོག་ཆེག་ལེའུར་བྱས་པའི་དོན་ལེགས་པར་བསྟན་པ་ཆོས་ཅན།
འགྲེལ་བ་དོན་གསལ་གྱི་དགོས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་དུ་ཆོས་བཤེས་རང་ལུགས་
གྱི་སྐབས་སུ། ཅ་བའི་དོན་ལེགས་པར་བསྟན་པ་དགོས་པ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ་ལེགས་པར་བརྩམས་པ་ཆོས་ཅན། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ་
གྱི་དགོས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ་ལ་བརྟེན་ནས་ཆེག་ལེའུར་བྱས་པའི་
དོན་ལེགས་པར་བསྟན་པ་ལ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ་ལེགས་པར་བརྩམས་པ་ལས་འོས་
མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ་བརྩམས་པའི་དགོས་པ་
ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ་བརྩམས་པ་ཆོས་ཅན། འགྲེལ་བ་
དོན་གསལ་བརྩམས་པའི་དགོས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འགྲེལ་
བ་དོན་གསལ་གྱིས་བསྟན་པ་ལྟར་གདུལ་བྱ་གཞན་གྱིས་རྒྱན་དུ་རྟོགས་པ་ནི་འགྲེལ་བ་
དོན་གསལ་བརྩམས་པའི་དངོས་གྱི་དགོས་པ་ཡིན་ལ། དེའི་ཕྱིར་ཆོས་བཤེས་གྱིས་རྒྱན་
དུ་བྱབ་པ་ནི་འགྲེལ་བ་བརྩམས་པ་ལ་དགོས་སོགས་ཆོས་བཞི་ཡོད་པའི་ནང་ནས་དགོས་
པ་མིན་པར་ཉིང་དགོས་ཁོ་ནས་འཆད་པ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །མདོར་ན། ཆོས་བཤེས་
ཁྱེད་རང་ལ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ་གྱི་བསྟན་པ་ལྟར་གདུལ་བྱ་གཞན་མདོན་རྟོགས་རྒྱན་
དེ་རྒྱན་དུ་རྟོགས་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་སོགས་བཞི་ལས་དགོས་པ་ཅམ་མིན་པར་ཉིང་
དགོས་ཁོ་ན་ཡིན་པར་ཐལ། ཆོས་བཤེས་ཁྱེད་རང་གྱི་རང་ལུགས་འདོད་ཚུལ་འཐད་
པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ་བརྩམས་པའི་དངོས་གྱི་དགོས་པ་
དང་བརྒྱད་ནས་དགོས་པ་གཉིས་ལས་དངོས་གྱི་དགོས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་
བཤད་པ་ལྷ་མ་རྒྱན་དེ་ཡུམ་ཀུན་གྱི་རྒྱན་དུ་རྟོགས་པ་དང་། དེ་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་
མཐར་ཕྱིན་པ་ན་ལེར་ཕྱིན་ཐོབ་པ་གཉིས་རིམ་པ་བཞིན་དགོས་པ་དང་ཉིང་དགོས་ཉིང་
མངོས་སོ། །སྐབས་དང་པོའི་སྤྱི་དོན་༣༥ ་ལས། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱེད་གྱི་འགྲེལ་བ་ཡོད་

དེ། ཁྱོད་ཀྱི་ཉིང་དགོས་ཁྱོད་ཀྱི་དགོས་པ་ལ་འབྲེལ། དེ་ཁྱོད་དང་འབྲེལ་བ་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་
 འབྲེལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཆོས་བཞིའི་ནང་གི་འབྲེལ་
 བ་ཡིན་ན། གང་བློ་བློ་ཡིན་པས་བྱབ་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར་
 ན་མ་བྱ། འདོད་ན། འབྲེལ་པའི་བཟོད་བྱ་དགོས་པ་གཉིས་དང་། དགོས་པ་ཉིང་དགོས་
 གཉིས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། དེ་རྣམས་ཆོས་ཅན། མཆོད་བཟོད་
 ཀྱི་འབྲེལ་ལ་བསྟན་པར་ཐལ། དེ་བཞིའི་འབྲེལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱ། དེ་བཞིའི་
 ནང་གི་འབྲེལ་བའི་རང་ལྗོངས་འབྲེལ་ལ་བསྟན་པར་བཤད་ཀྱི་འབྲེལ་ལུལ་ལས་གཞི་ལྗོངས་
 འབྲེལ་ལ་བསྟན་པར་གང་དུ་འང་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། དེ་རྣམས་ཆོས་ཅན།
 རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། ཆོས་བཞིའི་ནང་གི་འབྲེལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱབ་
 གྱེ། གསེར་ཐང་༢༩ ་ལས། བསྟན་བཅོས་དང་དགོས་པའམ། དགོས་པ་གཉིས་རྒྱ་
 འབྲས་སུ་འབྲེལ་བ་གྱེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། འབྲེལ་པའི་བཟོད་
 བྱ་དང་ཉིང་དགོས་གཉིས་རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་བཟོད་བྱ་དང་ཤེས་བྱ་དོན་
 གཅིག་ཉིང་དགོས་ལ་མི་གནས་པའི་ཐུང་འདས་ཀྱང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱ། དེ་
 ལྟར་ཡིན་ཀྱང་འབྲེལ་ཚུལ་བཤད་ཆེ་བཟོད་བྱ་ཅམ་ལ་མི་བྱེད་པར་བཟོད་བྱའི་དོན་དེ་
 བསྟན་བཅོས་འདིར་བཤད་པ་ལ་བྱེད་ཅིང་། དེ་ལྟར་ན་དེ་བསྟན་བཅོས་འདིར་བཤད་པ་
 དང་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་གདུལ་བྱས་དེའི་དོན་རྟོགས་པ་གཉིས་རྒྱ་འབྲས་སུ་འབྲེལ་བའི་
 ཕྱིར་ཏེ། གསེར་ཐང་ལས། བཟོད་བྱ་དང་དགོས་པའམ་ཞེས་མ་གསུངས་པར་བསྟན་
 བཅོས་དང་ཞེས་གསུངས་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཉིང་དགོས་ལ་སྤངས་རྟོགས་
 གཉིས་ཡོད་ཀྱང་འབྲེལ་ཚུལ་བཤད་ཆེ་རྟོགས་པའི་ཆ་གཙོ་བོར་རྣམ་མཁྱེན་ལ་བྱེད་
 དགོངས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྐབས་དང་པོའི་སྤྱི་དོན་༡༩༠ ་ལས། བསྟན་བཅོས་
 མཛོད་རྟོགས་རྒྱ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་བཟོད་བྱ་ཡོད་དེ། ཕྱི་རོལ་བ་དང་ཉན་རང་སོགས་

གྱིས་རི་ལྷ་བ་བཞིན་དུ་མ་ཉོགས་པ་སྟོན་པས་རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱས་གསུམ་ལས་བཤད་
པའི་དངོས་པོ་བརྒྱད་པོ་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱོད་ཀྱི་དགོས་པ་ཡོད་དེ།
ཁྱོད་ལ་བརྟེན་ནས་ཁྱོད་ཀྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱས་མདོ་དོན་བདེ་སྒྲག་ཏུ་ཉོགས་པ་
དེ་ཁྱོད་ཀྱི་དགོས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱོད་ཀྱི་ཉིང་དགོས་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ཀྱི་གདུལ་བྱས་
ཁྱོད་ལ་བརྟེན་ནས་མདོ་དོན་བདེ་སྒྲག་ཏུ་ཉོགས་ཤིང་གོམས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ས་བརྩ་
རིམ་གྱིས་བསྐྱོད་དེ་མཐར་ཆུ་མཁུན་ཐོབ་པ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱོད་ལ་འབྲེལ་བ་
ཡོད་དེ། ཁྱོད་ཀྱི་ཉིང་དགོས་ཁྱོད་ཀྱི་དགོས་པ་ལ། དེ་ཁྱོད་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་ལོ། དེ་ཁྱོད་ལ་
འབྲེལ་བ་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་རྒྱུ་མཁུན་སྟོས་པས་ཤེས་པའི་
ཕྱིར། དེ་ཡང་མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་གཞུང་གི་བཤད་ཐབས་ཡན་ལག་ལྔའི་འབྲེལ་པའི་གཞུང་
གི་མཆམས་གཙོད་ཚུལ་གསེར་སྒྲིང་དང་རྒྱུ་མཐུན་གཉིས་གཞུང་གི་ཆོག་ཟིན་ཅུང་
མི་མཐུན་ཏེ། གསེར་སྒྲིང་ལས། འཕགས་པ་བྱམས་པ་རང་ཉིད་ཅེས་པ་ནས་རབ་ཏུ་དང་
བ་སྐྱེད་པའི་ཆེད་དུ་བར་གྱིས་དགོས་པ་དང་། དེ་ཞིག་དང་པོར་ཡུམ་ལ་ཞེས་པ་ནས་
བྱག་འཆལ་བ་ཞེས་པའི་བར་གྱི་བསྐྱས་དོན་དང་། ཆོགས་སུ་བཅད་པ་འདིས་ནི་ཞེས་
པ་ནས་ལེགས་པ་ཐམས་ཅད་འཛོལ་པའི་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའི་བར་གྱི་དགོས་
དོན་དང་། དེ་ལ་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་ཉིད་གསུམ་ཞེས་པ་ནས་བསྐྱོད་དོ་ཞེས་པའི་བར་
བསྐྱས་དོན་ལ་འཕྲོས་ཚུལ་གསུངས་ཤིང་། ཉན་ཐོས་དང་ཞེས་པ་ནས་ཡུམ་དེ་ལ་བྱག་
འཆལ་ལོ་བར་གྱིས་ཆོག་དོན་དང་། དེ་ལྟར་བྱག་འཆལ་བ་དང་ཞེས་པ་ནས་ཞེས་བྱ་བ་
འདི་འཐད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་བརྒྱལ་ལན་བསྟན། མཆམས་སྦྱོར་ནི་གཞུང་
དེ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་པར་གསུངས། རྒྱུ་མཐུན་ལས་འཕགས་པ་བྱམས་པ་རང་ཉིད་
ཅེས་པ་ནས་བྱག་འཆལ་བ་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་མཆམས་སྦྱོར་དང་། དེ་ཐོས་ནས་རེ་
ཞིག་ཅེས་པ་ནས་འཛོལ་པའི་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་དགོས་དོན། དེ་

ལ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པར་ཉིད་གསུམ་གྱིས་ཞེས་པ་ནས་བསྟོད་དོ་ཞེས་པའི་བར་གྱི་
 བཀའ་ལན་བསྟན་པར་གསུངས། ཉན་ཐོས་དང་དེའི་ཕྱོགས་སུ་བསྐྱེད་པ་ཞེས་པ་ནས་
 ཡུམ་དེ་ལ་ཕྱག་འཆའ་ལོ་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་ཆིག་དོན་བསྟན་པར་གཉིས་ཀ་མཚུངས།
 གསེར་སྒྲིབ་ལས་བཀའ་ལན་ཡང་དག་མཐའི་ཅོད་ལན་གྱི་གཞུང་དང་སྒྱུར་ནས་གསུངས་
 པ་ནི་མཆོད་བརྗོད་ལས་འཕྲོས་པའི་བཀའ་ལན་གྱི་དབང་དུ་བྱས། འབྲེལ་བས་མཆོད་
 བརྗོད་ཀྱི་གཞུང་དངོས་སུ་བཤད་པའི་ཐད་ཀྱི་བཤད་ཐབས་ཡན་ལག་ལྔའི་ནང་ཆོན་གྱི་
 བཀའ་ལན་ཡིན་པར་ཆིག་གསལ་པོ་གསུངས་མེད་པ་ལྟ་བུར་མངོན། དེ་ལ་དེ་འབྲེལ་
 བས་མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་གཞུང་དངོས་སུ་བཤད་པའི་ཐད་ཀྱི་བཤད་ཐབས་ཡན་ལག་ལྔའི་
 ནང་ཆོན་དུ་གྱུར་པའི་བཀའ་ལན་ཡིན་པར་གཞུང་ལས་གསལ་བར་གསུངས་པར་ཐལ།
 དེ་ཉིད་ལས་ཆིགས་བཅད་དང་པོ་ནི་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་བཤད་ཐབས་ལྔའི་སྟོན་སྒྲུབ་བཟུལ་
 ཉེ་ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་ན། བཤད་ཐབས་ལྔའི་སྟོན་སྒྲུབ་བཟུལ་བའི་བཀའ་ལན་ཡིན་
 ན་འབྲེལ་བས་མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་གཞུང་དངོས་སུ་བཤད་པའི་ཐད་ཀྱི་བཤད་ཐབས་ཡན་
 ལག་ལྔའི་ནང་ཆོན་དུ་གྱུར་པའི་བཀའ་ལན་ཡིན་མི་དགོས་ཞེས་སྟོན་གཞུང་གི་གོ་ཐོབ་
 འབྲིག་གམ་སྟུམ། རྣམ་བཤད་ལས་དེ་ལ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་
 དང་སྒྱུར་བ་ནི་འབྲེལ་བས་མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་གཞུང་དངོས་སུ་བཤད་པའི་ཐད་ཀྱི་བཤད་
 ཐབས་ཡན་ལག་ལྔའི་ནང་ཆོན་གྱི་བཀའ་ལན་གྱི་གཞུང་ཡིན་པར་དོན་གྱི་གོ་བར་དགོངས།
 དེ་ཡང་རེ་ཞེག་དང་པོར་ཡུམ་ལ་ཡོན་ཏན་རི་ལྟ་བུ་བཞེན་དུ་བརྗོད་པ་སྟོན་དུ་འགོ་བ་ཅན་
 གྱི་ཕྱག་འཆའ་བ་ཞེས་རྗེ་བཙུན་གྱིས་ཡུམ་མཐུན་པ་གསུམ་ལ་མཆོད་པར་བརྗོད་པ་
 ལ། བསྟོད་བྱངས་མང་ཉུང་གི་བཀའ་ལན་བྱུང་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། སྟོང་པོ་བསྐྱེད་འབྲེལ་
 བས་མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་གཞུང་དངོས་སུ་བཤད་པའི་ཐད་ཀྱི་བཤད་ཐབས་ཡན་ལག་ལྔའི་
 བཀའ་ལན་དང་། མཆོད་བརྗོད་ལས་འཕྲོས་པའི་བཀའ་ལན་གཉིས་སོ་སོར་བྱེན་གཞུང་

གཉིས་དགོངས་པ་མ་ཐུན་ནམ་སྟམ་མོ།

༄༅། །མཆོད་བཟློག་དང་སྦྲེང་གཞི་ཙ་འགྲེལ་སྦྱར་བའི་
སྦྱབ་བྱེད་ལ་དབྱེད་པ་ནི།

འཇང་བཀའ་འགྱུར་ཤེར་བྱིན་། གཤེད་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ཁྱི་བརྒྱད་སྟོང་
པ། ཤེལ་ས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྦྱལ་བ། རབ་འབྱོར་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་
ཉིད་ནི་ཉན་ཐོས་དང་། རང་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལོ། །རབ་འབྱོར་ལམ་གྱི་རྣམ་པ་
ཤེས་པ་ཉིད་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་ལོ། །རབ་འབྱོར་
རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་
རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ལོ། །ཞེས་མཐུན་པ་གསུམ་རྟེན་སོ་སོའི་ཡུམ་ཡིན་པར་
གསུངས་པ་ལ། ཡུམ་དུ་འགྱུར་ཆུལ་རང་རང་གི་བཞེད་དོན་སྦྱབ་པས་ཡིན་ཞེས་མཆོད་
བཟློག་འདིར་གསུངས་པས་ཉན་རང་ལྷག་མེད་པས་ཀྱན་འབྱུང་སྤངས་པར་འགྱུབ་སྟེ།
རང་ལམ་དུ་བཞེད་དོན་འགྱུབ་པའི་བྱིར། འོན་ཀྱང་ཤུ་རིའི་བྱ་ལྟ་བུ་ལྷག་བཅས་ནས་ཐེག་
ཆེན་དུ་འཇུག་ན་མི་དགོས་སོ། །རང་རྒྱལ་མཐོང་ལམ་དང་རང་རྒྱལ་སྦྱོབ་པ་རྣམས་
མཆོད་བཟློག་གི་ཤུགས་བསྟན་ཡིན་ཡང་། འགྲེལ་བའི་ཆོག་དོན་གྱི་དངོས་བསྟན་ཡིན་
ཏེ། འགྲེལ་བར། དེའི་ཕྱོགས་སུ་བསྟན་པ་ཞེས་སོགས་སོ། །ཨར་དང་རོང་རྒྱུག་པས།
མཆོད་བཟློག་དང་སྦྲེང་གཞི་ཙ་འགྲེལ་སྦྱར་བའི་སྦྱབ་བྱེད་དུ་བསྟན་བཅོས་རིན་ཆེན་སྟོན་
མེ་བྱངས་པ་དེ་སང་བཟང་གི་ཡིན་པར་འདོད་དམ་སྟམ་སྟེ། ཉ་རྒྱུག་༥༥ ཤེལ་ས། གལ་
ཏེ་སྦྲེང་གཞིའི་འགྲེལ་བ་ཡིན་པས་དེའི་གོ་རིམ་བཞིན་དགོས་ན་རྣམ་མཐུན་དང་པོར་
སྟོན་དགོས་པར་འགྱུར་ཏེ་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྒྱལ་བའི་ཁབ་ཅེས་ཐོག་མར་བྱང་བས་

སོ། །བསྟན་བཅོས་རིན་ཆེན་སྒྲོན་མར། སྒྲེང་གཞི་རྒྱས་པར་བཀའ་སྩལ་དོན་མཆོག་
 རྣམས། །ལེགས་པར་བསྟུས་པ་ཕྱག་འཆོལ་ཆོགས་བཅད་ཡིན། །ཞེས་སེང་བཟང་གིས་
 བཤད་དོ་ཞེ་ན། བསྟན་བཅོས་དེ་ནི་བོད་ཁ་ཅིག་གིས་བྱས་ཀྱི་སེང་བཟང་གིས་མཛད་
 བ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལས་མཐར་གྱིས་བ་དངོས་པོ་བྱག་ཏུ་བཤད་པ་ལ་སོགས་འགལ་བ་
 ཏུ་མ་ཡོད་ཅེས་གསུངས་ཤིང་དོན་ལའང་དེར་གནས་སོ། །གཞན་ཡང་རྒྱ་གར་མར་མིང་
 བཏགས་ནས་བོད་ཀྱིས་བྱས་པ་དོན་བསྟུས་སྒྲོན་མ་དང་སྟུང་པའི་ལྷེ་མིག་དང་རྣམ་ལྷན་འབྲུམ་
 རྒྱུ་ལྷེ་ག་དང་ཉི་མེ་གཞུང་འབྲེལ་ཆུང་བ་སོགས་མང་པོ་སྤང་ངོ། །ཞེས་དང་། གསེར་
 སྒྲེང་ཏུ་བ་རེག་ཐོས་པ་དགས་བྱས་པར་གསུངས་པའི་དོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གསེར་སྒྲེང་
 ཏུ་དོན་བསྟུས་སོགས་བོད་མར་བྱས་པ་ཡང་འདྲིའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བར་མངོན་ནོ། །རྣམ་
 བཤད་སྒྲིང་རྒྱན་༡༥ ་ལས། བསྟན་བཅོས་རིན་ཆེན་སྒྲོན་མ་ནས་བཤད་པ་ལྟར། མདོའི་
 སྒྲེང་གཞིའི་གོ་རིམས་དང་མཐུན་པར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། མཆོད་
 བཛྲོད་དང་སྒྲེང་གཞི། སློབ་དཔོན་དང་འཕགས་པ་གཉིས་ཀས་མ་སྦྱར་ཞིང་། སློབ་དཔོན་
 ཀྱིས་སྒྲེང་གཞིའི་བཤད་པ་གཞན་ཏུ་མཛད་པའི་ཕྱིར་ངོ། །ཁ་ཅིག་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་
 ཅན་ཐེག་པ་གསུམ་ལ་རིམ་གྱིས་གཞུག་པའི་ཆེད་དང་པོར་གཞི་ཤེས་ལ་བསྟོད་པ་ཡིན་
 ནོ། །ཞེས་ཟེར་བ་ནི། བསྟན་བཅོས་འདྲིའི་ཆེད་ཏུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་གང་ཡིན་མ་རྟོགས་
 པ་ཡིན་ཏེ། འདྲིར་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཅན་འབའ་ཞིག་ཡུམ་ལ་དད་པ་བསྐྱེད་ནས་
 ཐོས་སོགས་ཀྱིས་འཇུག་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་ལ། བསྟན་བཅོས་འདྲིའི་ཆེད་ཏུ་བྱ་བའི་
 གདུལ་བྱ་ལ་རིགས་ཅན་གསུམ་ག་ཡོད་ན་ཐེག་པ་ཐུན་མོང་པའི་བསྟན་བཅོས་སུ་འགྱུར་
 དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། རྣམ་བཤད་རྟོགས་དཀའ་ལྡན་སྤང་བ་༤ ་ལས། གཉིས་པ་མཐའ་
 དབྱེད་པ་ལ། ཐོག་མར་གཞི་ཤེས། དེ་ནས་ལམ་ཤེས་དེ་ནས་རྣམ་མཁྲིན་ལ་བསྟོད་པའི་
 གོ་རིམ་འདི་ལྟར་འབྲུང་བ་ཅི། ཡུམ་སྤྲས་ཀྱི་དོན་ནི་གང་། ཕྱག་ཡུལ་གྱི་ཡུམ་གང་ལ་

བྱ་ཞེན། གོ་རིམ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། འདི་ནི་མདོའི་སྤྱིང་གཞིའི་འགྲེལ་བ་ཡིན་པས་དེ་དང་
མ་སྟན་པར་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་། བྱ་སྟོན་ལུང་པོའི་རིམ་ལ་དགོ་སྤྱོད་ལྔ་སྟོན་ཅེས་
ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཉེན་ཉན་ཐོས་བསྟན་ལ། ཐམས་ཅད་ཀྱང་དགྲ་བཅོམ་པ། ཟག་པ་ཟད་
པ་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འབྲས་བུ་ཉེར་ཞི་བསྟན་ཅིང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཆོད་
མེད་གངས་མེད་པ་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཉེན་བྱང་སེམས་དང་། ཐམས་ཅད་ཀྱང་གཟུངས་
རབ་ཏུ་ཐོབ་པ་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འབྲས་བུ་བསྟན་ལ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཉིད་ཀྱིས་གདན་
སེང་གའི་ཁྱི་བཤམས་ནས་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སྤྱིའི་སྤྱང་བ་བྱང་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཉེན་སངས་
རྒྱས་དང་། གསུང་གི་སྤྱང་བ་བྱང་བ་རྣམས་ཀྱིས་འབྲས་བུ་ཆོས་འཁོར་བསྟན་ལ། གསུམ་
གའི་སྐབས་སུ་འཇམ་ཐབས་གཞི་ཤེས། ལམ་ཤེས། རྣམ་མཁྱེན་གསུམ་ཁོང་ན་གནས་པ་
རྗེ་བཙུན་ཀྱིས་དངོས་སུ་ཁ་བསྐྱང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དོན་མི་འཐད་དེ། འཕགས་
སེང་གཉིས་ཁས་མཆོད་བརྗོད་དང་སྤྱིང་གཞི་མ་སྤྱར་ཞིང་། འགྲེལ་ཆེན་ཏུ་སྤྱིང་གཞི་
དགོངས་འགྲེལ་གྱི་མཐུག་ཏུ་བཤད་པ་དང་འགལ་བའི་བྱིར་དང་། ཅ་བའི་ཉེན་སྟོན་བའི་
སྐབས་ཀྱི་ཉན་ཐོས་ནི་ཉན་ཐོས་འཕགས་པ་སྟོབ་མི་སྟོབ་གཉིས་ཀ་ལ་བྱ་དགོས་ཤིང་།
འབྲས་བུ་ཉེར་ཞི་ཐོབ་པའི་ཉན་ཐོས་ནི་དགྲ་བཅོམ་ཁོ་ན་ཡིན་པས་དོན་ཐ་དད་ལ། སྤྱིང་
གཞིའི་སྐབས་ཀྱི་དགོ་སྤྱོད་ལྔ་སྟོན་ཞེས་པ་དང་། ཐམས་ཅད་ཀྱང་དགྲ་བཅོམ་པ་ཞེས་
སོགས་དོན་གཅིག་པའི་བྱིར་དང་། ལམ་ཤེས་ཀྱི་འབྲས་བུ་འཇིག་རྟེན་གྱི་དོན་ནི། གདུལ་
བྱའི་རྒྱུད་ཀྱི་མདོན་མཐོངས་ལེགས་ཡིན་ལ། སྤྱིང་གཞིའི་སྐབས་ཀྱི་གཟུངས་རབ་ཏུ་
ཐོབ་པ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ནི་བྱང་སེམས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཁོ་ན་བསྟན་པ་ཡིན་
པའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །དེས་ན། རྟོགས་དཀའི་སྤྱང་
བ་ལས་གསུངས་པ་དེ་ལེགས་ཏེ། མདོ་ལས། ཐམས་ཅད་ཀྱང་དགྲ་བཅོམ་པ་ཞེས་གསུངས་
པའི་བྱིར། རོང་རྒྱུག་པས་འདི་དང་ཉན་ཐོས་རིགས་ཅན་ཐེག་པ་གསུམ་ལ་རིམ་གྱིས་

ཤོག་ངོས། 238

མཛད་པའི་བྱིར་དང་། མདོའི་སྒྲེང་གཞིའི་སྐབས་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་གཞི་ཤེས་
གི་ཉེན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་ན། མཛོད་བཟོད་ཀྱི་སྐབས་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་གཞི་
ཤེས་གི་ཉེན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་པས་མ་ཁྲབ་པའི་བྱིར་ཏེ། དང་པོ་ལ་དག་བཅོམ་བ་དུ་མ་
ཡོད། གཉིས་བ་དེ་ཡིན་ན་ཐེག་དམན་སྟོབ་བ་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར། གཉིས་བ་ཡང་མི་
འཐད་དེ། མཛོད་བཟོད་ཀྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཐེག་དམན་གྱི་རིགས་ཅན་མེད་པའི་
བྱིར། གསུམ་བ་ཡང་མི་འཐད་དེ། གདུལ་བྱས་ལམ་ཉམས་ལེན་གྱི་དགོས་བ་ཁྲད་པར་
ཅན་གྱི་དོན་དུ་མཛོད་བཟོད་ཀྱི་གོ་རིམ་འདི་ལྟར་མཛད་པའི་བྱིར། བཞི་བ་ཡང་མི་འཐད་
དེ། གདུལ་བྱ་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་གྱི་གང་ཟག་ལམ་ལ་འཇུག་པའི་རིམ་བ་སྟོན་པའི་
སྐབས་འདིར་དེ་ལྟ་བུའི་རིམ་བ་བསྟན་པ་ལ་དགོས་བ་མེད་པའི་བྱིར། ཁ་ཅིག་ལམ་ཤེས་
ཐོབ་པ་ལ་གཞི་ཤེས་ཐོབ་པ་སྟོན་དུ་འགོ་དགོས་པས་མི་ཉག་སོགས་བཅུ་དྲུག་རྟོགས་
པའི་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་པ་སྟོན་དུ་འགོ་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བསྟོད་པ་ཡིན། ཞེས་
ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ལམ་ཤེས་རྒྱད་ལ་སྟེ་ཁ་མའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། གཞི་ཤེས་ཐོབ་པས་
མ་ཁྲབ་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཡང་ཉ་དཔོན་གྱིས་མཛོད་བཟོད་ཀྱི་དེ་
དམན་མཆོག་གི་རིམ་བ་དང་། ལུས་གྱི་དེ་མཆོག་དམན་གྱི་རིམ་བ་ལ་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ།
ཉལྟེན་༥༥ ་ལས། དེས་ན་མཛོད་བཟོད་དུ་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་གོ་རིམ་འདི་དམན་མཆོག་
གི་རིམ་བ་ཡིན་ལ། ལུས་རྒྱས་བཤད་དུ་ནམ་མཁེན་ཞེས་སོགས་གྱིས་བསྟན་པ་ནི་
མཆོག་དམན་གྱི་རིམ་བའོ། ཞེས་གསུངས་སོ། །རེད་མདའ་བས། མི་འཐད་དེ། དེ་ཉིད་
ལ་རྒྱ་མཚན་གཞན་དགོས་པའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་བཀག་གོ། རང་ལུགས་ལ་མཛོད་བཟོད་
ཀྱི་སྐབས་འདིར་དང་པོར་གཞི་ཤེས་ལ་བསྟོད་པ་དང་བསྟན་བཅོས་ལུས་ཀྱི་སྐབས་སུ་
དང་པོར་ནམ་མཁེན་བསྟན་པའི་དགོས་བ་ནི། རྒྱན་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱས་ལམ་
ཉམས་སུ་ལེན་པའི་རིམ་བ་དང་མཐུན་པར་མཛོད་བཟོད་ཀྱི་སྐབས་འདིར་དང་པོར་གཞི་

ཤེས་ལ་བསྟོད་ལ། བསྟན་བཅོས་ལུས་ཀྱི་སྐབས་སུ་གདུལ་བྱ་འབྲས་བྱ་ལ་སྟོ་བ་བསྐྱེད་
 པའི་ཕྱིར་དང་པོར་རྣམ་མཁྱེན་བཤད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྣམ་བཤད་སྟོང་རྒྱུ་
 ༡༩ ་ཡས། དེས་ན་འགྲེལ་ཆེན་གྱི་ཆོས་སྐྱེད་མཆོམས་སྐྱར་དུ་མངོན་ཏྲོགས་བརྒྱད་
 ཀྱི་རིམ་བ་སྟོན་པའི་སྐབས་སུ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྟོན་ས་འཇུག་པར་བྱེད་པ་
 དང་། ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར་རྒྱུ་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཉིད་ལམ་ལ་འཇུག་
 པའི་རིམ་བ་དང་མཐུན་པར་བསྟོད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་སྐབས་གསུམ་པའི་སྐབས་སུ་
 གཏན་ལ་པབ་པའི་སྐྱེས་བྱ་འབྲིང་གི་ལམ་གྱི་རིམ་བ་ལ་བསམ་པ་ལེགས་པར་མ་སྐྱངས་
 ན་སྟོང་ཐེ་ཆེན་པོ་མཆོན་ཉིད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་མི་སྟེ་ཞིང་དེ་ལྟ་ན་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་
 སེམས་བསྐྱེད་མཆོན་ཉིད་རྫོགས་པ་དང་། ལམ་ཤེས་སོགས་ཀྱང་མི་སྟེ་བས་སྐྱེས་བྱ་
 ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་རིམ་བ་རྒྱད་ལ་བསྐྱེད་པ་ལ་སྐྱེས་བྱ་འབྲིང་གི་བསམ་པ་སྐྱང་བ་སྟོན་
 དུ་འགོ་དགོས་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ནོ། །འདི་དག་ལ་བརྗོད་པར་བྱ་བ་མང་སྟེ།
 བར་བར་དུ་འཆད་ཅིང་རྒྱུ་གྱི་ལམ་གྱི་རིམ་བ་དེ་ལྟར་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཚུལ་ལོགས་
 སུ་ཡང་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང་། སྐབས་དང་པོའི་སྟེ་དོན་༥༥ ་ཡས། རང་
 ལུགས་ལ། ཁོ་ན་རེ། བསྟན་བཅོས་ལུས་ཀྱི་སྐབས་སུ། དང་པོར་རྣམ་མཁྱེན་བསྟན་པ་
 མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་གོ་རིམ་དེ་དང་མི་མཐུན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་སྟོན་
 མེད་དེ། རྒྱུ་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱས་ལམ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་རིམ་བ་དང་མཐུན་
 པར་སྐབས་འདིར་དང་པོར་གཞི་ཤེས་ལ་བསྟོད་ལ། བསྟན་བཅོས་ལུས་ཀྱི་སྐབས་སུ་
 གདུལ་བྱ་འབྲས་བྱ་ལ་སྟོ་བ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་པོར་རྣམ་མཁྱེན་བཤད་པ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། དང་པོ་བྱ་བ་སྟེ། སྐབས་གསུམ་པར་བསྟན་པའི་སྐྱེས་བྱ་འབྲིང་དང་ཐུན་མོང་པའི་
 ལམ་ལ་སྟོ་མ་སྐྱངས་པར། སྟོང་ཐེ་ཆེན་པོ་མཆོན་ཉིད་ཆང་བ་གཅིག་རྒྱད་ལ་མི་སྟེ། དེ་
 མ་སྐྱེས་ན་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་དང་ལམ་ཤེས་སོགས་རྒྱད་ལ་མི་སྟེ་བས། སྐྱེས་

བྱ་ཆེན་པོའི་ལམ་རིམ་རྒྱད་ལ་སྐྱེ་བ་ལ་སྐྱེས་བྱ་འབྲིང་དང་བྱ་ཆེན་པོའི་བསམ་བ་སྦྱོང་བ་སྡོན་དུ་འགོ་དགོས་བ་དེ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ། སྐབས་འདིར་དང་པོར་གཞི་ཤེས་ལ་བསྟོན་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

༢༡། གསུམ་གྱིས་བརྒྱད་བསྟན་ཚུལ་ལ་དབྱེད་བ་ནི།

གསེར་ཐོང་༢༥༽ལས། འདིར་ཡུམ་གྱི་མཐའ་དབྱེད་བ་ལ་གསུམ། རང་གི་ལུགས་བཞག་པ། དེ་ལ་ཚོད་བ་སྤང་བ། དེ་མཁས་པའི་དགོངས་པར་སྦྱབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཡུམ་དེ་གང་ཞེ་ན། མཐུན་བ་གསུམ་ནི་འདིར་ཡུམ་དུ་བསྟན་ལ། དེ་ཡང་སྤྱི་ཐོག་ཚོད་དང་བསྟན་ན་གཞི་ཤེས་ནི་ཉན་རང་གི་ཉར་ཞི་ཐོབ་བྱེད་དུ་བསྟན་པས། སློབ་ལམ་ལྟ་བུར་མངོན་ཀྱང་ཉན་རང་གི་བཞེད་བ་སྦྱབ་བ་ལ་དེའི་ཡུམ་དུ་བཤད་པར་འདོད་ནས་ཐབས་ཅན་དུ་བཤད་ཀྱི། ཉར་ཞི་ཐོབ་ཟེན་པའི་གཞི་ཤེས་འདིར་བསྟན་གཞི་ཤེས་སུ་མི་འདོད་པ་མིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ནི། དང་པོ་རང་གི་ལུགས་བཞག་པ་ནི། ཡུམ་དེ་ཡང་གང་ཞེ་ན། མཐུན་བ་གསུམ་ཉིད་ནི་འདིར་ཡུམ་དུ་བསྟན་ལ། དེ་ཡང་ཉན་ཐོས་ཞི་བ་ཚོལ་སོགས་ཀྱི་ཆོགས་བཅད་ཀྱི་སྤྱི་ཐོག་ཚོད་དང་བསྟན་ན་གཞི་ཤེས་ནི་ཉན་རང་གི་ཉར་ཞི་ཐོབ་བྱེད་དུ་བསྟན་པས། སློབ་ལམ་ལྟ་བུར་མངོན་ཞིང་སྤང་ཡང་ཉན་རང་གི་བཞེད་དོན་ཉར་ཞི་སོགས་སྦྱབ་བ་ལ་བཞེད་དོན་དེའི་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་ཡུམ་དུ་དངོས་སུ་བཤད་པར་འདོད་ནས་འཕགས་བ་བྱམས་པས་ཐབས་ཅན་དུ་བཤད་ཀྱི། ཉར་ཞི་ཐོབ་ཟེན་པའི་གཞི་ཤེས་འདིར་བསྟན་གཞི་ཤེས་སུ་མི་འདོད་པ་མིན་ནོ། །སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་གཞི་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཡིན་ན་སློབ་ལམ་ཡིན་པས་བྱུང་བར་ཐལ། ཁྱོད་ཡིན་ན་ཉར་ཞི་འབྲིང་བྱེད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཉན་ཐོས་

ཞི་བ་ཚོལ་རྣམས་ཞེས་སོགས་སྐྱས་ཟིན་ཚེ་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། ཐལ་འགྱུར་ཐ་
 མ་ལ་མ་བྱལ་སྟེ། ཉན་རང་གི་བཞེད་དོན་ཉེར་ཞི་དང་དེའི་ཐོབ་བྱེད་གི་ཐབས་ལུས་བསྟན་
 པར་འདོད་ནས་སྐྱས་ཟིན་ཚེ་དེ་གསུངས་གི། མཐའ་གཅིག་ཏུ་བྱལ་པའི་དབང་དུ་བྱས་
 པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མདོར་ན། དོན་དུ་གཉེར་བྱ་དང་དེ་ཐོབ་བྱེད་གི་ཐབས་ཚལ་དུ་བཏོན་
 རས་བཤད་དོ། །ཡང་གསེར་སྤང་༤༤ ་ལས། མཁྱེན་པ་གསུམ་པོ་དེས་ཀྱང་ཉན་རང་
 བྱང་སེམས་སངས་རྒྱས་གི་མདོན་རྟོགས་མཐའ་དག་ཡིན་པའི་ཚུལ་གྱིས་བསྟུས་པས་
 མདོན་རྟོགས་གི་ལུས་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་རྗེ་བཙུན་གྱིས་མཁྱེན་གསུམ་ཉིད་ལ་བསྟོན་
 པ་ནི། མདོན་རྟོགས་ཐ་མ་ལྔ་དང་པོ་གསུམ་དུ་འདུས་པར་དགོངས་ནས་སོ། །ཞེས་པའི་
 དོན་ནི། མཁྱེན་པ་གསུམ་པོ་དེས་ཀྱང་ཉན་རང་བྱང་སེམས་སངས་རྒྱས་གི་མདོན་རྟོགས་
 མཐའ་དག་ཡིན་པའི་ཚུལ་གྱིས་བསྟུས་པས་རྣམ་མཁྱེན་ནས་ཚོས་སྐྱེ་མདོན་རྟོགས་
 བརྒྱད་གི་བསྟོན་ཕྱག་གི་ལུས་གི་ལུས་ཡིན་ཏེ་སྟུང་ཚུལ་ནི་འོག་ཏུ་བཤད་པའི་ཕྱིར།
 དེར་ཐལ། གསེར་སྤང་༤༤ ་ལས། དེ་ལ་རང་གི་ལུགས་ནི། ཐེག་པ་གསུམ་གི་མདོན་
 རྟོགས་གང་ཡིན་མཁྱེན་གསུམ་གང་རུང་ཞིག་ཡིན་པ་ལ་དགོངས་ཞེས་མཁྱེན་གསུམ་
 གིས་མདོན་རྟོགས་བརྒྱད་བསྟུས་པར་གསུངས་ཏེ། དེ་གསུམ་དུ་མ་འདུས་པའི་མདོན་
 རྟོགས་མེད་པས་སོ། །ཚུལ་དེ་མ་རྟོགས་པར་བསྟུ་བྱ་སྟུང་བྱེད་ཐ་དད་ཁོ་ནར་བཟུང་ནས་
 སྐབས་དོན་ལས་ཉམས་པར་མི་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། གསེར་སྤང་
 རང་ལུགས་ལ། མདོན་རྟོགས་བརྒྱད་ཀ་བསྟོན་ཕྱག་གི་ལུས་ཡིན་པའི་ཚུལ་དེ་ལྟར་ཡང་
 རྗེ་བཙུན་གྱིས་མཁྱེན་གསུམ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་བསྟོན་པ་ནི། མདོན་རྟོགས་ཐ་མ་ལྔ་དང་པོ་
 གསུམ་དུ་འདུས་པར་དགོངས་ནས་སོ། །མདོན་རྟོགས་བརྒྱད་ཀ་ཚོས་ཅན། ཉན་ཐོས་
 ཞི་བ་ཚོལ་རྣམས་ཞེས་པའི་སྐབས་གི་བསྟོན་ཕྱག་གི་ལུས་གི་ལུས་ཡིན་པར་ཐལ། མཁྱེན་
 པ་གསུམ་པོ་དེ་འདིའི་སྐབས་གི་དངོས་གི་བསྟོན་ཕྱག་གི་ལུས་ཡིན་པ་གང་ཞིག་ཁྱོད་

མཁྱེན་པ་གསུམ་པོ་གང་རུང་རང་ཡིན་པའི་ཚུལ་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མངོན་རྟོགས་
བརྒྱུད་པོ་གང་རུང་ཡིན་ན། མཁྱེན་པ་གསུམ་པོ་གང་རུང་ཡིན་པས་བྲལ་པའི་ཕྱིར།
རྟོགས་འོག་ཏུ་གྱུབ་པོ། གསེར་ཐོང་༤༦ ་ལས། སྤྱིར་ན་མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་ཡུལ་དང་དེ་
ལ་བསྟོད་ཚུལ་ལ་དུ་མ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་། འདིར་ནི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་བསྟོད་ཐུག་
གི་ཡུལ་ཡིན་ཞིང་བསྟོད་ཚུལ་ཡང་ཡུམ་དེས་སྤྲས་བཞིའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བཞེད་
དོན་སྐྱབ་པའི་སློན་ས་བསྟོད་ལ། དེ་ལྟར་བསྟོད་པ་ན་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་
གང་དུ་བསྟོད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་རུ་གོ་བ་ན་གོལ་བ་དོན་
གཉེར་རྣམས་དང་བ་སྦྱེས་ཏེ་ཆོག་ལེ་ལུར་བྱས་པ་ལ་འཇུག་པར་འགྱུར་བས་དེའི་ཕྱིར་
མཛད་དེ། དེ་ནི་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །རྒྱ་མཆོན་འདིས་ཀྱང་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་མངོན་
རྟོགས་མ་ལུས་པ་ཡུམ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ནི། སྤྱིར་ན་མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་
ཡུལ་རྗེ་བཙུན་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་སོགས་དང་དེ་ལ་བསྟོད་ཚུལ་དེའི་ཐུགས་ཀྱི་ཡོན་
ཏན་བརྗོད་པ་སོགས་དུ་མ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་། རྒྱན་འདིར་ནི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་
མཁྱེན་གསུམ་བསྟོད་ཐུག་གི་ཡུལ་ཡིན་ཞིང་བསྟོད་ཚུལ་ཡང་ཡུམ་མཁྱེན་གསུམ་དེས་
སྤྲས་བཞིའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བཞེད་དོན་ཉེར་ཞེ་འབྲིང་པ་སོགས་སྐྱབ་པའི་སློན་ས་
བསྟོད་ལ། ཚུལ་དེ་ལྟར་བསྟོད་པ་ན་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་གང་དུ་བསྟོད་པ་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་བསྟན་བཅོས་འདི་ཡི་བརྗོད་བྱ་རུ་གོ་བ་ན་གོལ་བ་དོན་གཉེར་རྣམས་
དང་བའི་དད་པ་སྦྱེས་ཏེ་ཆོག་ལེ་ལུར་བྱས་པ་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ལ་འཇུག་པར་འགྱུར་
བས་དེའི་ཕྱིར་བསྟོད་ཚུལ་དེ་མཛད་དེ། དེ་ནི་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །ཤེས་བྱ་ཆོས་
ཅན། བསྟན་བཅོས་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ཅོམ་པའི་ཐོག་མར། ཡུམ་ལ་བསྟོད་ཐུག་མཛད་
པའི་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཡུམ་མཁྱེན་པ་གསུམ་གྱིས་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་གང་ཟག་བཞིའི་
ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དོན་དུ་གཉེར་བྱ་སྐྱབ་པའི་དགོས་ནས་བརྗོད་པ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། །ཤེས་བྱ་ཚེས་ཅན། དེ་ལྟར་བསྟོན་ཕྱག་མཛད་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། འོན་ཏེ་
 གཉེར་བྱ་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་གང་ལ་དམིགས་ཀྱང་རུང་། བསྟན་བཅོས་
 འདིའི་བརྗོད་བྱར་གྱུར་པའི་ཡུམ་གྱིས་སྐྱབ་བྱས་སོ། །ཞེས་བསྟན་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། །རྒྱ་མཚན་འདིས་ཀྱང་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་མངོན་རྟོགས་མ་ལུས་པ་ཡུམ་ཡིན་
 བོ། །ཤེས་བྱ་ཚེས་ཅན། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ལམ་ཐམས་ཅད་ཡུམ་ཡིན་ཏེ། གང་ཟག་
 བཞིའི་དོན་དུ་གཉེར་བྱ་སོ་སོར་སྐྱབ་བཞིན་པའི་མངོན་རྟོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐུབ་སྟེ།
 གཞི་ཤེས་དེ་ཉེར་ཞི་ལ་འབྲིན་པར་མཛད་པའི་མངོན་རྟོགས་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་
 སྐབས་འདིར་གཞི་ཤེས་ལ་བསྟོན་ཕྱག་མཛད་པའི་ཕྱིར། གསེར་གླེང་༤༥༽ལས། གཉིས་
 པ་ནི། གལ་ཏེ་དེ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། འཕགས་པས། འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་
 གྱི་དབང་དུ་མཛད་ནས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་རྣམ་པ་གསུམ་གྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་
 ཡོན་ཏན་ཉི་བར་དགོད་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ལ་ཕྱག་འཆའ་
 ལོ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཞེས་པ་དང་། འཕགས་བཞིའི་ཡུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྟོར་ལམ་མན་ཆད་
 ར་ཡུམ་འདི་ཡོད་པ་མི་རིགས་ཤེས་ན། ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ནི། གཉིས་པ་དེ་ལ་རྩོད་
 པ་སྤང་བ་ནི། ཞར་དང་གཉལ་གྱིས་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་མངོན་རྟོགས་ཐམས་ཅད་ཡུམ་
 ཡིན་པའི་དམ་བཅའ་དེ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། འཕགས་པ་གྲོལ་སྡེས་ཉི་སྤང་༡༤༽ལས།
 འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་གྱི་དབང་དུ་མཛད་ནས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་རྣམ་པ་
 གསུམ་གྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཡོན་ཏན་ཉི་བར་དགོད་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བས་ཤེས་རབ་
 ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ལ་ཕྱག་འཆའ་ལོ་ཞེས་བརྗོད་པ་དང་། ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་
 འཕགས་བཞིའི་ཡུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྟོར་ལམ་མན་ཆད་ན་ཡུམ་འདི་ཡོད་པ་མི་རིགས་
 སོ། །ཞེས་གསུངས། ཁོ་ན་རེ། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་མངོན་རྟོགས་ཐམས་ཅད་ཡུམ་དུ་མི་
 རིགས་པར་ཐལ། ཡུམ་ཡིན་ན་འཕགས་པའི་མངོན་རྟོགས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་

ཡིན་ན་ཉན་ཐོས་འཕགས་པ་ལ་སོགས་པ་འཕགས་པ་བཞི་པོ་གང་རུང་གི་ཡུམ་ཡིན་
 དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉི་ལྔ་ལས། འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དབང་དུ་མཛད་
 རས་ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱམ་སྟེ། འཕགས་པ་དེའི་ཡུམ་ཡིན་ན་འཕགས་
 པ་དེའི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱས་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེ་ན། དེའི་ལན་ལ། གསེར་སྒྲིབ་༤༩ ་ལས།
 འདིས་འབྲུལ་གཞི་བྱས་ནས། གཞི་ཤེས་དང་ལམ་ཤེས་འཕགས་པའི་རྟོགས་པ་ཁོ་རང་
 འཆད་པ་རྒྱང་མོད་དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། གཞན་དུ་ན་ཉི་ལྔ་ལས། འཕགས་པའི་གང་ཟག་
 ཐམས་ཅད་ཀྱི་དབང་དུ་མཛད་ནས་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་རྣམས་
 བསྐྱས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་འབྱུང་བས་སོ་བདུན་སོགས་ཐམས་ཅད་འཕགས་
 པའི་རྟོགས་པར་ཐལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དོན་ནི། བོད་ཀྱི་མཁས་པ་སྤྲ་མ་རྣམས་
 འདིས་འབྲུལ་གཞི་བྱས་ནས། གཞི་ཤེས་དང་ལམ་ཤེས་འཕགས་པའི་རྟོགས་པ་ཁོ་རང་
 འཆད་པ་རྒྱང་མོད་དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། གཞན་དུ་ན་འཕགས་པ་ཉིད་གཞན་གསུམ་བཟུང་སྟེ།
 སངས་རྒྱལ་རྣམ་པའི་མཐར་ཐུག་རྣམས་ཞེས་པའི་ཐད་ཀྱི་སྤེལ་བོ་བསྐྱར་འགྱུར་ཤེས་
 ཕྱིན་ཀྱི་ཉི་ལྔ་༡༥ ་ལས། འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དབང་དུ་མཛད་
 རས་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་རྣམས་བསྐྱས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ།
 ཞེས་འབྱུང་བས་འཕགས་པ་ཉིད་གཞན་ལ་སོགས་པའི་བྱང་སྤྱོད་སོ་བདུན་དང་སོགས་
 ཀྱིས་སྐྱས་བསྐྱས་པའི་གཉེན་པོ་ལམ་གསུམ་སོགས་སོ་བཞི་ཐམས་ཅད་འཕགས་པའི་
 རྟོགས་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་རུས་སྟེ། ཉན་ཐོས་ལ་ཡོད་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་
 རྣམ་པ་སོ་བདུན་གྱི་ནང་གསེས་འཕགས་པ་ཉིད་གཞན་ཆོགས་ལམ་ནས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་།
 སོ་བཞིའི་ནང་གསེས་ཀྱི་མཐོང་ཆོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པའི་ལམ་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་
 མེད་པའི་སྟོམས་འདུག་དེ་སོ་སྟེའི་ས་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། ཉི་ལྔ་དུ་འཕགས་
 པའི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དབང་དུ་མཛད་པའི་ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ནི་སྤྲུལ་གྱི་

གཙོ་བོ་འཕགས་པ་བཞི་བརྗོད་པར་འདོད་ནས་ཡིན་གྱི། ཚེགས་ལམ་པ་དང་སྒྲིབ་ལམ་
 པ་སྤྲུལ་མིན་ནས་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་རྒྱལ་པོ་འཁོར་དང་བཅས་པ་འགྲོ་བ་ན་རྒྱལ་པོ་
 གཤེགས་སོ་ཞེས་པ་དང་སྤྲུལ་བཞི་གཤེགས་ཡུལ་ཡིན་ཡང་རྒྱལ་བའི་ཡུལ་ཞེས་པ་བཞིན་
 འོ། །དེས་ན་རྒྱལ་པོ་གཤེགས་སོ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཅུ་མ་གྱིས། འཁོར་མ་གཤེགས་པར་
 མི་གོ་ཞིང་། རྒྱལ་པོ་ཁོ་ན་བརྗོད་པ་དེ་གཙོ་བོར་དབང་དུ་མཛད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་འགྲེལ་
 པ་དོན་གསལ་སོགས་སྟུ། རྒྱལ་བ་སྟེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡུལ་ཞེས་ཡང་ནས་ཡང་དུ་གསུངས་
 པ་ལ་བརྟེན་ནས། ཡུལ་འདི་སངས་རྒྱས་ཁོ་ནའི་ཡུལ་ཡིན་མི་དགོས་ཤིང་། སངས་རྒྱས་
 ཀྱི་ཡུལ་ཞེས་མིང་གིས་འབོད་པ་དེ་འཕགས་བཞི་ལས་སངས་རྒྱས་དེ་གཙོ་བོ་དབང་
 དུ་མཛད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཉི་མྱེད་གི་སྐབས་འདིར་ཡང་། འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཐམས་
 ཅད་ཀྱི་དབང་དུ་མཛད་ནས། ཞེས་གསུངས་པ་དེ། གཙོ་ཆེ་བ་དབང་དུ་མཛད་ཅིང་། དེ་
 ཅུ་མ་གྱིས་ཡུལ་འདི་འཕགས་པ་ཁོ་ནའི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་མ་ཡིན་འོ། །དེ་ལྟ་མིན་ན་
 ཡུལ་འཕགས་པ་ཁོ་ནའི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱུས་ན་ཚེགས་སྒྲིབ་དེ་དག་ལ་ཁྲབ་བྱེད་མཐུན་
 པ་གཉིས་པོ་གཞི་ཤེས་ལམ་ཤེས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཁྲབ་བྱེད་ཐེག་དམན་དང་བྱང་སེམས་
 ཀྱི་མངོན་རྟོགས་མེད་པར་ཐལ་བ་དང་། ཉེར་ཞིར་བྲིད་པ་དང་ལྷག་བསམ་བྱུང་པར་ཅན་
 ཀྱིས་འཛིན་ཏེན་ཀྱི་དོན་དངོས་སུ་སྐྱབ་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །སོ་
 སྐྱེའི་ས་ཚེགས་སྒྲིབ་གཉིས་ན་ཚེས་ཅན། ཐེག་དམན་ཀྱི་མངོན་རྟོགས་མེད་པར་ཐལ།
 གཞི་ཤེས་མེད་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་སྟེ། ཡུལ་དང་མངོན་རྟོགས་གཉིས་ཁྲབ་བྱེད་ཁྲབ་བྱེད་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བའི་དགོངས་པ་ལོ། །བྱང་སེམས་ཀྱི་མངོན་རྟོགས་ལ་ཡང་རིགས་
 འགྲེ་སྟེ། འོག་དུ་སེམས་བསྐྱེད་སྐྱེད་ཅིག་གཉིས་པ་ནས་ལམ་ཤེས་ཡོད་པ་གསུངས་པ་
 འདི་ལ་དགོངས་སམ་སྟུ་སྟེ། འོག་དུ་དབྱེད་དོ། །ལམ་ཤེས་ཡིན་ན་འཛིན་ཏེན་ཀྱི་དོན་
 དངོས་སུ་སྐྱབ་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་ཡོད་དགོས་ཤིང་། འཛིན་ཏེན་ཀྱི་དོན་སྐྱབ་

བའི་སྒྲིང་པ་སེམས་བསྐྱེད་སྐྱད་ཅིག་གཉིས་པ་ནས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་སོ་སྒྲིང་
 ས་ཆོགས་སྒྲིང་གཉིས་ན་ཆོས་ཅན། ཉེར་ཞིར་བྲིད་པ་མེད་པར་ཐལ། གཞི་ཤེས་མེད་
 བའི་ཕྱིར། བྱ་བ་སྟེ། ཉེར་ཞི་བྲིད་པར་མཛད་པའི་ཐེག་དམན་གྱི་མངོན་རྟོགས་གང་ཡིན་
 བ་དེ་གཞི་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བའི་དགོངས་པའོ། ཡང་གསེར་ཐོང་༤༩ ་ལས། དེ་
 ལྟར་ན་ལུང་དེ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ལྟར་བཤད་དེ། འཕགས་པས། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་
 བ་དེ་གང་ཡིན་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་བཟྍ་དཔར་བྱའོ་ཞེ་ན། བཤད་པ། ཤེས་རབ་པ་རོལ་
 ཕྱིན་པ་ནི། །དངོས་སོ་བརྒྱད་ཀྱིས་ཡང་དག་བཤད། །ཅེས་གསུངས་ལ། དེའི་དོན་ཡང་
 གོང་དུ་ཤེར་ཕྱིན་ལ་ཕྱག་འཆའ་ལོ་ཞེས་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་བཟྍ་དཔར་ལ་ཕྱག་འཆའ་བའི་
 ཤེས་རབ་ཀྱི་དེ་གང་ཡིན་དེ་རི་ལྟར་བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འཆད་ཅེས་པའི་ལན་དུ། ཤེར་ཕྱིན་
 དེ་ལ་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་དངོས་སོ་བརྒྱད་དུ་ཕྱེ་ནས་འཆད་དོ་ཞེས་བཤད་དགོས་
 བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ནི། དེ་ལྟར་ན་འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་
 ཀྱི་དབང་དུ་མཛད་ནས་ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཉི་ལྔ་གི་ལུང་དེ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ལྟར་བཤད་དེ།
 འཕགས་པ་གོལ་སྒྲེས་ཉི་ལྔ་༡༤ ་ལས། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དེ་གང་ཡིན་
 ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་བཟྍ་དཔར་བྱའོ་ཞེ་ན། བཤད་པ། ཤེས་རབ་པ་རོལ་ཕྱིན་པ་ནི། །དངོས་
 སོ་བརྒྱད་ཀྱིས་ཡང་དག་བཤད། ཅེས་གསུངས་ལ། དེའི་དོན་ཡང་གོང་དུ་མཆོད་བཟྍ་དཔར་
 དུ་ཡུམ་མམ་ཤེར་ཕྱིན་ལ་ཕྱག་འཆའ་ལོ་ཞེས་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་བཟྍ་དཔར་ལ་ཕྱག་འཆའ་
 བའི་ཤེར་ཕྱིན་དེ་གང་ཡིན་དེ་རི་ལྟར་བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འཆད་ཅེས་པའི་ལན་དུ། ཤེར་
 ཕྱིན་དེ་ལ་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་དངོས་སོ་བརྒྱད་དུ་ཕྱེ་ནས་འཆད་དོ་ཞེས་བཤད་དགོས་
 བའི་ཕྱིར་རོ། །ཐེག་གསུམ་གྱི་མངོན་རྟོགས་ཐམས་ཅད་ཡུམ་མམ་ཤེར་ཕྱིན་ཡིན་པ་
 ཆོས་ཅན། འཕགས་པའི་དགོངས་པ་ཡིན་ཏེ། འཕགས་པས་ཉི་ལྔ་དུ། མཆོད་བཟྍ་དཔར་
 ཀྱི་ཕྱག་ཡུལ་གྱི་ཡུམ་དེ་རི་ལྟར་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱིས་བཤད་ཅེས་ངེས་པའི་ལན་དུ།

ཤེར་ཕྱིན་དེ་དངོས་པོ་བརྒྱད་གྱིས་བཤད་ཅེས་པའི་ལན་མཛད་པའི་ཕྱིར། བྱེད་སྟེ། དངོས་
དང་སྒྲིམ་བཅོམ་རིགས་ཀྱི་བྱེད་པར་མ་ཕྱིད་པར་ཡུམ་མམ་ཤེར་ཕྱིན་ལ་བརྒྱད་དུ་ཕྱིད་
པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་གསེར་ཐོང་༤༩༽ལས། དེ་བཞིན་དུ་སྒྲོབ་དཔོན་གྱིས་
ཀྱང་། གཞི་དང་ལམ་དང་རྣམ་པ་སྐྱེ་བ་མེད་པར་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ཆོགས་སུ་བཅད་
པའི་དོན་གྱི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་ཡུམ་ཞེས་དང་། གཞི་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བ་མེད་པར་ཡོངས་སུ་
ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཞེས་སོགས་ཆོག་དོན་གྱི་སྐབས་ནས་འབྱུང་བ་རྣམས་བྱེད་མེད་པ་
དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་
ཅེས་དང་། བསྐྱུས་དོན་དང་། བརྒྱལ་ལན་གྱི་སྐབས་སུ་ཡང་མཁྱེན་གསུམ་གྱིས་མངོན་
རྟོགས་མཐའ་དག་བསྐྱུས་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་དོན་ནི། དེ་བཞིན་དུ་སྒྲོབ་
དཔོན་སང་གི་བཟང་པོས་ཀྱང་། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་མཆོད་བཅོམ་གྱི་དགོས་དོན་དུ།
གཞི་དང་ལམ་དང་རྣམ་པ་སྐྱེ་བ་མེད་པར་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ཆོགས་སུ་བཅད་པའི་དོན་
གྱི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་ཡུམ་ཞེས་དང་། གཞི་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བ་མེད་པར་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་
ཉིད་ཀྱིས་ཞེས་སོགས་ཆོག་དོན་གྱི་སྐབས་ནས་འབྱུང་བ་རྣམས་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་མངོན་
རྟོགས་ཡུམ་ཡིན་པར་བཞེད་པར་སྒྲུང་བ་འཕགས་པ་དང་བྱེད་པར་མེད་པ་དང་། ཤེས་
རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཅེས་དང་།
བསྐྱུས་དོན་ལས་འཕྲོས་པ་དེ་ལ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱིས་ནི་ཞེས་སོགས་
དང་། དེ་ལྟ་བུས་ན་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་ནི་གཞི་དང་གཉེན་པོ་དང་རྣམ་པ་མཐའ་
དག་བསྐྱུས་པའི་ཞེས་སོགས་ཀྱི་བརྒྱལ་ལན་གྱི་སྐབས་སུ་ཡང་མཁྱེན་གསུམ་གྱིས་
མངོན་རྟོགས་མཐའ་དག་བསྐྱུས་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཐེག་པ་
གསུམ་གྱི་མངོན་རྟོགས་ཐམས་ཅད་ཡུམ་ཡིན་པ་སྒྲོབ་དཔོན་སང་གི་བཟང་པོའི་དགོངས་
པ་ཡིན་ཏེ། གཞི་ཕུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆོད་གང་ཟག་གི་བདག་གིས་བདེན་པར་སྐྱེ་བ་མེད་

ཤེས་པའི་ཐེག་དམན་གྱི་མངོན་རྟོགས་གཞི་ཤེས་སུ་འདོད་པའི་བྱིར། རྟགས་བྱུང་སྟེ།
འགྲེལ་བ་དོན་གསལ་ལས། གཞི་ཐམས་ཅད་སྟེ་བ་མེད་པར་ཡོངས་སུ་ཤེས་བ་ཉིད་གིས་
ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཡང་ཤེར་བྱིན་ནམ་ཡུམ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དངོས་གྱི་དབྱེ་
བ་གསུམ་ཡོད་པ་སྟོབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པ་ཡིན་ཏེ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ་ལས། ཤེས་
རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཅེས་ཤེར་བྱིན་
ལ་འདི་གཞི་ཤེས་ལམ་ཤེས་རྣམས་མཐུན་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཡོད་པར་གསུངས་པའི་
བྱིར། གཞན་རྣམས་སྟོལ། ཡང་གསེར་སྒྲིབ་༥༠༽ལས། གསུམ་བ་ནི། དེ་ལྟར་ན་དངོས་
པོ་བརྒྱད་མ་ལུས་པ་ཡུམ་ཡིན་པ་འདི་རྩ་བའི་དགོངས་པ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ལྟར་དུ་ཆེན་པོ་
གཉིས་གྱིས་ཀྱང་བཀལ་ལ། འཕགས་ཡུལ་གྱི་མཁས་པ་གཞན་དུ་མས་ཡང་བཞེད་དེ།
རྣམས་འགྲེལ་ལས། གང་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། སངས་རྒྱུ་
ཉན་ཐོས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཆོགས་དང་ལྡན་ཡུམ་དེ་ལ་ཕྱག་འཆའ་ལོ། །ཞེས་
གསུངས་པ་ལ། རི་ལྟ་བུ་ཞིག་ལ་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ཞེས་བྱ་ཞེས་འདྲི་བ་
ལ། མངོན་རྟོགས་བདག་ཉིད་བདུན་ཡིན་པར། །ཤེས་རབ་པ་རོལ་བྱིན་ཞེས་བྱ། །ཞེས་
དང་། །དག་ལྡན་ལས་ཀྱང་། ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་དབྱེ་བ་ནི་རྣམས་པ་གསུམ་
ཡིན་ཏེ། ཞེས་དང་། གྲགས་པའི་ཆ་ལས་ཀྱང་། གང་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སངས་རྒྱུ་གྱི་ཡུམ་
བཅོམ་ལྡན་འདས་མ་སྟེ། འཆད་པར་འགྱུར་བ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་གྱི་རང་བཞིན་
ཉིད་གིས་རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་བདག་ཉིད་དོ། །ཞེས་དང་།
ཤེར་འབྱུང་གིས་ཀྱང་། མངོན་རྟོགས་བརྒྱད་གྱི་རང་བཞིན་ཅན། །རང་བཞིན་མེད་ཅིང་
རྟོག་ལས་འདས། །དཔག་བསམ་ཤིང་བཞིན་འབྲས་བཟང་ནི། །སྟོལ་མཛད་རྒྱལ་ཡུམ་
དགོ་མ་རྒྱལ། །ཞེས་དང་། རྩ་འོད་ལས་ཀྱང་། དེ་ལྟར་ཀུན་མཐུན་པ་གསུམ་གྱིས་མངོན་
པར་རྟོགས་པ་གཞན་ལྟ་བུ་རྣམས་བསྐྱས་པའི་བརྒྱད་ཆར་གྱི་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་

ཕྱིན་པ་ལ་ཡང་ཞེས་བྱ་སྟེ་དེ་ཉིད་ཚུང་དུ་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོའི་རྟོགས་པ་པོའི་དབྱེ་
 བ་ལ་དགོངས་ནས་ཀུན་མཁྱེན་པ་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་ཕྱག་འཆོལ་ནས། ཞེས་སོ། །
 ཞེས་པའི་དོན་ནི། །གསུམ་པ་དེ་མཁས་པའི་དགོངས་པ་སྐྱབ་པ་ནི། དེ་ལྟར་ན་དངོས་
 པོ་བརྒྱད་མ་ལུས་པ་ཡུམ་ཡིན་པ་འདི་རྩ་བའི་དགོངས་པ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ལྟར་དུ་འཕགས་
 པ་གྲོལ་སྟེ་དང་སྟོབ་དཔོན་སེང་གོ་བཟང་པོ་སྟེ་ཆེན་པོ་གཉིས་ཀྱིས་ཀྱང་བཀའ་ལ།
 འཕགས་ཡུལ་གྱི་མཁས་པ་གཞན་དུ་མ་ཡང་བཞེད་དེ། སྟེ་དགོ་བསྟན་འགྱུར་ཤེས་ཕྱིན་
 རྒྱུ་བྱེད་པའི་ཉི་མེད་ཀྱི་ལུས་པ་འདི་ལས། གང་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པའི་
 དབང་དུ་བྱས་ནས། སངས་རྒྱུ་ཉན་ཐོས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཆོགས་དང་ལྷན་ཡུམ་
 དེ་ལ་ཕྱག་འཆོལ་སོ། །ཞེས་གཞི་ཤེས་ལམ་ཤེས་རྣམས་མཁྱེན་ཤེས་ཕྱིན་ནས་ཡུམ་གྱི་
 དབང་དུ་མཛད་ནས་གསུངས་པ་ལ། རི་ལྟ་བུ་ཞིག་ལ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་
 ཞེས་བྱ་ཞེས་འདྲི་བ་ལ། མདོན་རྟོགས་བདག་ཉིད་བདུན་ཡིན་པར། །ཤེས་རབ་པ་རོལ་
 ཕྱིན་ཞེས་བྱ། ཞེས་དང་། སྟེ་དགོ་བསྟན་འགྱུར་ཤེས་ཕྱིན་རྒྱུ་བྱེད་པའི་དགེ་ལྷན་
 པོ་ལས་ཀྱང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པའི་དབྱེ་བ་ནི་རྣམས་པ་གསུམ་ཡིན་ཏེ།
 གཞི་ཤེས་ལམ་ཤེས་རྣམས་མཁྱེན་དེ་ཡིན་པས་སོ། །ཞེས་དང་། སྟེ་དགོ་བསྟན་འགྱུར་
 ཤེས་ཕྱིན་རྒྱུ་བྱེད་པའི་ལྷན་པོ་ལས་ཀྱང་། ཉེར་ཞིང་བྱིད་མཛད་གང་ཡིན་ཞེས་པའི་
 སྐབས་སུ། གང་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སངས་རྒྱུ་གྱི་ཡུམ་བཅོམ་ལྷན་འདས་མ་སྟེ། འཆད་པར་
 འགྱུར་བ་མདོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཉིད་ཀྱིས་རབ་དུ་བྱེ་བའི་ཤེས་རབ་
 ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པའི་བདག་ཉིད་དོ། །ཞེས་དང་། སྟེ་དགོ་བསྟན་འགྱུར་ཤེས་ཕྱིན་རྒྱུ་
 བསྐྱུས་དོན་མཛད་པ་ལས། མདོན་རྟོགས་བརྒྱད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཅན། །རང་བཞིན་མེད་
 ཅིང་རྟོག་ལས་འདས། དཔག་བསམ་ཤིང་བཞིན་འབྲས་བཟང་ནི། །རྩོལ་མཛད་རྒྱལ་
 ཡུམ་དགོ་མ་རྒྱལ། ཞེས་དང་། ཡང་སྟེ་དགོ་བསྟན་འགྱུར་ཤེས་ཕྱིན་རྒྱུ་བྱེད་པའི་ལྷན་པོ་ལས་ཀྱང་།

ལས། དེ་ལྟར་ཀུན་མཁྱེན་པ་གསུམ་གྱིས་མངོན་པར་རྟོགས་པ་གཞན་ལ་པོ་རྣམས་བསྐྱུས་
པའི་བརྒྱད་ཆར་གྱི་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ལྟ་ཡང་ཞེས་བྱ་སྟེ་དེ་ཉིད་ཆུང་དུ་དང་
འབྲིང་དང་ཆེན་པོའི་རྟོགས་པ་པོའི་དབྱེ་བ་ལ་དགོངས་ནས་ཀུན་མཁྱེན་པ་གསུམ་གྱི་
སྟོན་པ་བྱུང་འཆའ་ནས། ཞེས་གསུངས་སོ། །གསེར་ཐོང་༥༡ ༽ལས། འོན་སྟོན་དཔོན་
དེ་དག་གིས་ཡུམ་དེ་ཤེར་བྱིན་དུ་ཡང་བཤད་པའི་བྱིར་མངོན་རྟོགས་བརྒྱད་ཀ་ཤེར་
བྱིན་དུ་འགྱུར་ཞེ་ན། ཤེར་བྱིན་དང་ཡུམ་ཁྱད་མེད་པ་ལྟར་བཤད་པ་ནི་དེ་གཉིས་ཟག་
མེད་ཀྱི་ཕུང་པོ་སྦྱེད་པ་དང་གསོ་བའི་སྟོན་པ་བྱེད་ལས་མཆུངས་པ་ཅམ་ལ་དགོངས་
པ་སྟེ། གཞན་དུ་ན་ཡུམ་མཆན་ཉིད་པའི་དོན་སྲས་ཀྱི་བཞེད་པ་སྦྱབ་པ་ཡིན་པ་དང་། ཤེར་
བྱིན་མཆན་ཉིད་པའི་དོན་རང་བཞེན་མེད་རྟོགས་ཀྱི་སྟོན་པ་ཡིན་པ་གཉིས་ཁྱད་པར་
མེད་པའི་སྐབས་ག་ལ་ཡོད། དེ་ལྟར་འབྲེལ་པ་གཞན་ཐམས་ཅད་ཡུམ་གྱི་བཤད་པ་ལ་
མི་མ་ཐུན་པ་མེད་ཀྱང་ཆོག་གསལ་དུ་དེ་དག་ལས་གཞན་དུ་འཆད་པ་ནི་སྐབས་དེ་ཉིད་
དུ་དགག་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ནི། འཕགས་པ་གྲོལ་སྟེ་ནས་ཨ་བླཱའི་བར་
གོང་དུ་བྲངས་པའི་སྟོན་དཔོན་དེ་དག་གིས་ཡུམ་དེ་ཤེར་བྱིན་དུ་ཡང་བཤད་པའི་བྱིན་
མངོན་རྟོགས་བརྒྱད་ཀ་ཤེར་བྱིན་དུ་འགྱུར་ཞེ་ན། སྟོན་དཔོན་དེ་དག་གི་གཞུང་དུ་ཤེར་
བྱིན་དང་ཡུམ་ཁྱད་མེད་པ་ལྟར་བཤད་པ་ནི་དེ་གཉིས་ཟག་མེད་ཀྱི་ཕུང་པོ་སྦྱེད་པ་དང་
གསོ་བའི་སྟོན་པ་བྱེད་ལས་མ་དང་མཆུངས་པ་ཅམ་ལ་དགོངས་པ་སྟེ། གཞན་དུ་ན་ཡུམ་
མཆན་ཉིད་པའི་དོན་ནི་སྲས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་བཞེད་པ་སྦྱབ་པ་ཡིན་པ་དང་། ཤེར་བྱིན་མཆན་
ཉིད་པའི་དོན་ནི་རང་བཞེན་མེད་རྟོགས་ཀྱི་སྟོན་པ་ཡིན་པ་གཉིས་ཁྱད་པར་མེད་པའི་
སྐབས་ག་ལ་ཡོད། སྟོན་དཔོན་དེ་དག་གི་གཞུང་ལུགས་སུ། ཡུམ་དང་ཤེར་བྱིན་ལ་ཁྱད་
པར་མེད་པར་ཐལ། གོང་དུ་བྲངས་པའི་ཕུང་རྣམས་སུ་མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་ཡུམ་ལ་ཤེར་
བྱིན་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་སྦྱར་བའི་བྱིར། འདོད་ན། ཐེག་དམན་ཆོག་ལས་ཆོས་ཅན། ཤེར་

ཕྱིན་ཡིན་པར་ཐལ། ཡུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐེག་པ་གསུམ་པོ་གང་རུང་གི་མངོན་ཏྟགས་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རང་བཞིན་མེད་པར་ཏྟགས་པའི་སྒོ་དམ་པ་ཡིན་པར་ཐལ།
 ཞེར་ཕྱིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། བསྟོད་བྱུག་གི་ཡུལ་ཡུམ་དང་ཞེར་ཕྱིན་གཉིས་ཁྱད་
 པར་མེད་པ་ལྟ་བུར་གསུངས་ཀྱང་། ཁྱད་པར་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེར་ཕྱིན་ལ་ཡུམ་ཞེས་
 པའི་མིང་བཏགས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་བཏགས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཞེར་ཕྱིན་གྱིས་
 ཐག་མེད་ཀྱི་ཕྱང་པོ་སྐྱེད་པ་དང་གསོ་བས་ཡུམ་མམ་མ་དང་མཚུངས་པའི་རྒྱ་མཚན་
 གྱིས་དེ་ལྟར་བཏགས་པའི་ཕྱིར། གསེར་སྒྲེང་ལས། དེ་ལྟར་འགྲེལ་བ་གཞན་ཐམས་ཅད་
 ཡུམ་གྱི་བཤད་པ་ལ་མི་མཐུན་པ་མེད་ཀྱང་ཆོས་བཞེས་ཀྱི་ཆོག་གསལ་དུ་དེ་དག་ལས་
 གཞན་དུ་འཆད་པ་ནི་སྐབས་དེ་ཉིད་དུ་དགག་པར་བྱའོ། །ཞེས་པ་ནི། གསེར་སྒྲེང་༥༥ ་།
 ལས། ཆོག་གསལ་དུ་ཁྱད་གཞི་ནི་ཞེར་ཕྱིན་ནོ། །ཁྱད་པར་ནི་མཁྱེན་གསུམ་མོ། །གསུམ་
 དུ་བསྟན་པ་ཡང་ཀུན་རྫོབ་དུ་ཡང་དབྱེར་མེད་དོ་སྟུང་བ་དགག་པ་དང་། སྐས་གསུམ་
 ཆར་སྐྱེ་བར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སངས་རྒྱས་རྣམས་དང་རང་སངས་རྒྱས། ཉན་ཐོས་
 རྣམས་གྱིས་ངས་བསྟེན་པའི། ཐར་ལམ་ཁྱོད་ཉིད་གཅིག་བྱ་སྟེ། །གཞན་ཞེས་བསྐྱེ་བ་
 མ་མཆིས་ངས། །ཞེས་བསྟོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པ་འདི་ཡིན་ནམ་སྟུང་མོ། །འདི་ཡན་
 ཆད་གསེར་སྒྲེང་སྐས་ཟེན་ལྟར་བཀོད་པའོ། མདོར་ན། གསུམ་གྱིས་བརྒྱད་བསྟུས་པའི་
 ཚུལ་ལ་རྗེ་ཡབ་སྐས་གསུམ་གྱིས་ཡིག་ཆ་སྐས་ཟེན་ཅུང་མི་མཐུན་ཏེ། གསེར་སྒྲེང་ལྟར་
 ན། གོང་དུ་བཤད་ཟེན་ལྟར་ཐེག་པ་གདུམ་གྱི་མངོན་ཏྟགས་མཐའ་དག་མཁྱེན་གསུམ་
 གང་རུང་ཡིན་པ་ལ་བསམ་ནས་མཁྱེན་གསུམ་གྱིས་དོན་མངོན་པར་ཏྟགས་པ་བརྒྱད་
 བསྟུས་པར་བཞེད་པས་རང་ཡིན་པའི་ཚུལ་གྱིས་བསྟུས་པ་སྟེ། དེ་གསུམ་མིན་པའི་ཐེག་
 པ་གསུམ་གྱི་མངོན་ཏྟགས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་སྟུང་དུ་བསམ་པའོ། རྣམ་བཤད་དང་ཡིག་
 ཆ་ལྟར་ན། མངོན་པར་ཏྟགས་པ་བརྒྱད་པོ་གང་རུང་ཡིན་ན། མཁྱེན་གསུམ་གང་རུང་

ཡིན་པའི་བྲབ་པ་གསུམ་གྱིས་བརྒྱད་བསྟུས་པའི་དོན་མ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན། གསུམ་གྱིས་
བརྒྱད་བསྟུས་པའི་ཚུལ་གང་ཡིན་སྟུང་ན། མདོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་པོ་གང་རུང་ཡིན་
ན། མཁྱེན་གསུམ་གང་རུང་གི་རྣམ་པ་ཡིན་པས་བྲབ་ཅིང་། ཚུལ་དེ་ལྟར་དུ་ཉམས་སུ་
ལེན་དགོས་པ་དེ། མཁྱེན་གསུམ་གྱིས་མདོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་བསྟུས་པའི་དོན་
ཡིན་པ་ལ་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་༣༩ ་ཧེལས། གསུམ་གྱིས་བརྒྱད་བསྟུས་པའི་
ཚུལ་ནི། རྒྱ་ཆེ་བས་ཚུང་བ་བསྟུས་པ་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་གནས་སྐབས་བསྟུས་པ་
དང་། ལྷན་བྱེད་ཀྱི་མཁྱེན་གསུམ་དང་། བསྟུ་བྱའི་མཁྱེན་གསུམ་ཐ་དད་དུ་འཆད་པ་སོགས་
ནི་རིགས་པས་དབྱུད་མི་བཟོད་པས་རེ་ཞིག་བཞག་ལ། དོན་ནི། མཁྱེན་གསུམ་རྫོགས་
པར་ཉམས་སུ་སྒྲངས་ན་དོན་བརྒྱད་པོ་མཐའ་དག་ཉམས་སུ་སྒྲངས་པར་འགྱུར་བས། མཁྱེན་
པ་གསུམ་རྫོགས་པ་འདོད་བྱའི་ཡོན་ཏན་ཅན་དུ་མཐོང་ནས་དོན་བརྒྱད་ཀ་དེ་ལྟར་མ་
མཐོང་བ་མི་སྲིད་ཅིང་། མཁྱེན་པ་གསུམ་ལ་བསྟོད་བཞེད་ནས། དོན་མདོན་པར་རྟོགས་པ་
བརྒྱད་ལ་བསྟོད་མི་བཞེད་པ་མི་སྲིད་པ་དང་། མཁྱེན་པ་གསུམ་ཙམ་ཞིག་ཆོག་གིས་
ཟེན་པར་བསྟན་པའི་དགོས་པ་ནི། རིགས་ཅན་གསུམ་གྱི་བཞེད་དོན་སྒྲུབ་པར་བཞེད་
པ་དག་དེ་གསུམ་གྱི་ལམ་མ་འདྲེས་པ་སོ་སོར་ཞེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དོན་བསྟུས་
ན། མདོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་པོ་གང་རུང་གཅིག་ཡིན་ན། མཁྱེན་པ་གང་རུང་གཅིག་
གི་བསྟོམ་བྱའི་རྣམ་པ་ཡིན་པས་བྲབ་ཅིང་། ཚུལ་དེ་ལྟར་ཉམས་སུ་ལེན་པས་གསུམ་
གྱིས་བརྒྱད་བསྟུས་པའོ། །ཞེས་དང་། སྐབས་དང་པོའི་སྤྱི་དོན་༤༢ ་ཧེལས། དེས་ན་མཁྱེན་
གསུམ་གྱིས་མདོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་བསྟུས་པ་ཡིན་ཏེ། མཁྱེན་གསུམ་རྫོགས་པར་
ཉམས་སུ་སྒྲངས་ན་མདོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་རྫོགས་པར་ཉམས་སུ་སྒྲངས་པར་འགྱུར་
བ་དང་། མཁྱེན་གསུམ་འདོད་བྱའི་ཡོན་ཏན་ཅན་དུ་མཐོང་ན། མདོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་
འདོད་བྱའི་ཡོན་ཏན་ཅན་དུ་མཐོང་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་

བ་ཉམས་ལེན་གྱི་སྒྲོར་བས་མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཉམས་ལེན་གྱི་སྒྲོར་
 བར་བསྐྱས་པ་དེ། མཁྱེན་གསུམ་གྱིས་མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་བསྐྱས་པའི་དོན་
 ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། ཡང་དང་པོའི་མཐའ་དབྱེད་༤༡ ་ཧེལས། ཁ་ཅིག་མངོན་པར་རྟོགས་
 བ་བརྒྱད་པོ་གང་རུང་ཡིན་ན། མཁྱེན་གསུམ་གང་རུང་ཡིན་པས་ཁྲབ་པ་དེ། མཁྱེན་
 གསུམ་གྱིས་མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་བསྐྱས་པའི་དོན་ཡིན་ཟེར་ན། ཐེག་ཆེན་ལམ་
 ཏུ་ཞུགས་མ་ཐག་པའི་བྱང་སེམས་ཆོགས་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་
 ཆོས་ཅན། མཁྱེན་གསུམ་གང་རུང་ཡིན་པར་ཐལ། དོན་མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་པོ་
 གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་རྟོགས་སྒྲོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། འཕགས་
 རྒྱུད་ཀྱི་མཁྱེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །ཁ་ཅིག་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་དོན་མངོན་པར་རྟོགས་
 བ་བརྒྱད་པོ་གང་རུང་ཡིན་ན། མཁྱེན་གསུམ་གང་རུང་ཡིན་པས་ཁྲབ་པ་དེ། མཁྱེན་
 གསུམ་གྱིས་དོན་མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་བསྐྱས་པའི་དོན་ཡིན་གསུངས། འོ་ན།
 ཉན་ཐོས་དབྱ་བཅོམ་པའི་རྟོགས་པ་སྒྲོན་ཏུ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་ཆོགས་ལམ་པའི་རྒྱུད་
 ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཆོས་ཅན། མཁྱེན་གསུམ་གང་རུང་ཡིན་པར་ཐལ། འཕགས་
 རྒྱུད་ཀྱི་དོན་མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་པོ་གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འཕགས་རྒྱུད་
 ཀྱི་རྣམ་རྟོགས་སྒྲོར་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། གཞི་ཤེས་ཀྱང་མ་ཡིན།
 ལམ་ཤེས་ཀྱང་མ་ཡིན། རྣམ་མཁྱེན་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། ཐེག་དམན་
 ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་མི་གནས་པས་ཕྱིར། གཉིས་པ་དེར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་
 མཁྱེན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་སྒྲ། ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་༤༢ ་ཧེལས། རང་
 ལུགས་ནི། མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་པོ་གང་རུང་ཡིན་ན། མཁྱེན་གསུམ་གང་རུང་
 གི་རྣམ་པ་ཡིན་པས་ཁྲབ་ཅིང་ཚུལ་དེ་ལྟར་ཏུ་ཉམས་སུ་ལེན་དགོས་པ་དེ། མཁྱེན་གསུམ་
 གྱིས་མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་བསྐྱས་པའི་དོན་ཡིན། ཡང་ན་མཁྱེན་གསུམ་ཉམས་

ལེན་གྱི་སྒྲིབ་བས་མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་ཉམས་ལེན་གྱི་སྒྲིབ་བ་བསྐྱས་པ་དེ།
མཁྱེན་གསུམ་གྱིས་མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་བསྐྱས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་
སོ། །དེ་དག་གིས་ཁྲུངས་ནི། གུན་བརྩས་ ༡༥༩ ་ལས། ལམ་གྱི་བདེན་པ་གང་ཞེ་ན།
ལམ་གང་གིས་སྐྱབ་བསྐྱལ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དང་། གུན་འབྱུང་སྤང་བ་དང་། འགོག་པ་
མངོན་དུ་བྱེད་པ་དང་། ལམ་སྒྲིམ་པ་སྟེ། འདི་ནི་ལམ་གྱི་བདེན་པའི་མཆན་ཉིད་མདོར་
བསྐྱས་པའོ། །དེ་ཡང་ལམ་རྣམ་པ་ལྟ་སྟེ། ཆོགས་གྱི་ལམ་དང་། སྒྲིབ་བའི་ལམ་དང་།
མཐོང་བའི་ལམ་དང་། སྒྲིམ་པའི་ལམ་དང་། མཐར་ཕྱིན་པའི་ལམ་སོ། །ཞེས་ཆོགས་སྒྲིབ་
ལམ་བདེན་གྱི་དབྱེ་བར་གསུངས་པ་དེ། ཆོགས་སྒྲིབ་ལམ་བདེན་གྱི་འཁོར་ཡིན་པ་ལ་
དགོངས་ནས་དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་ཐད་གྱི་འབྲེལ་པ་རྒྱལ་སྤྱི་མ་ ༡༩༡ ་
ལས། འདི་ཡང་ལམ་གྱི་བདེན་པ་འཁོར་དང་བཅས་པའི་སྐྱབས་ལས་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། མཁས་བྱབ་ལྟར་ན། གསུམ་གྱིས་བརྒྱད་བསྐྱས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་
ལ་བསྟོད་པ་ན་བརྒྱད་ཀ་ལ་མ་བསྟོད་པའི་སྒྲིན་མེད་ཅེས་པ་ནི་ནོར་བ་ཆེན་པོ་སྟེ། དེ་
ལྟར་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་བསྟོད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་དང་། སྐྱ་སེལ་འཇུག་མིན་པར་
ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ་གསེར་མེད་དང་རྣམ་བཤད་གཉིས་ཀ་ནས། རང་
ལུགས་ནི་མཁྱེན་གསུམ་ཅམ་སྐྱད་བྱེད་ཡིན་ལ། འཕགས་པ་སོ་སོའི་ཐུགས་རྒྱུད་གྱི་
མཁྱེན་གསུམ་གྱི་གསལ་བ་སོ་སོ་བ་དག་ནི་སྐྱད་བྱ་ཡིན་ལ། བསྐྱས་ཚུལ་ནི་བྱབ་བྱེད་
གྱིས་བྱབ་བྱ་བསྐྱས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་རྟོགས་དཀའི་སྤང་
བ་ ༡༥ ་ལས། གཉིས་པ་བསྐྱས་དོན་ནི། འདིར་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པའི་
སྒྲོ་ནས་ཡུམ་ལ་བསྟོད་པ་ལ་རྒྱ་མཆན་དང་དགོས་པ་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། དེ་ལ་རྒྱ་མཆན་ཡོད་
དེ། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་མཁྱེན་གསུམ་གྱིས་ནི་དོན་བརྒྱད་བསྐྱས་ལ་བརྒྱད་པོ་
དེ་དག་ཡང་ཤེས་ཕྱིན་གྱི་ཡོན་ཏན་མ་ཆང་བ་མེད་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་དེ་ལྟར་བསྟོད་

བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་བསྟོད་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། མཁའ་གསུམ་དེས་ཀྱང་འཆད་
 པར་འགྱུར་པའི་ཚུལ་གྱིས་འཕགས་བཞིའི་བཞེད་པའི་དོན་ཐམས་ཅད་སྤུན་སྦྲུལ་ཆོག་གས་
 པར་སྦྱབ་རྒྱས་པ་ཡིན་པས་ཡུམ་གྱིས་འཕགས་བཞི་བསྦྱར་རྒྱས་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་
 ཏུ་དེ་ལྟར་བསྟོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་རྒྱ་མཚན་དང་དགོས་པ་གཉིས་པོ་དེ་ཐུགས་
 ལ་བཞག་ནས་ཐམས་ཅད་མཁའ་བ་ཉིད་གསུམ་གྱིས་སྒྲོན་པ་ཤེས་ཕྱིན་ལ་བསྟོད་དོ། །དེས་
 ར་གཞུང་འདིས་མཁའ་གསུམ་ནི་མངོན་ཉིད་མཐའ་དག་སྤུད་བྱེད་ཡིན་པས་ཤེས་ཕྱིན་
 གྱི་ཡོན་ཏན་གཙོ་བོ་ཡིན་ལ། དེའི་ཕྱིར་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་
 གྱིས་དེ་ལྟར་བསྟོད་ཅེས་སྟོན་པ་ཡིན་གྱི། གསུམ་གྱིས་བརྒྱད་བསྐྱུས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་
 ལ་བསྟོད་པ་ན་བརྒྱད་ཀ་ལ་མ་བསྟོད་པའི་སྒྲོན་མེད་ཅེས་པ་ནི་ནོར་བ་ཆེན་པོ་སྟེ། དེ་
 ལྟར་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་བསྟོད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་དང་། སྒྲ་སེལ་འཇུག་མིན་པར་
 ཐལ་བའི་ཕྱིར་དོ། །བསྐྱུས་ཚུལ་ལ་ལོ་ཆེན། མཁའ་གསུམ་གཏན་ལ་དབབ་བྱ་ཡིན་པས་
 ཏུས་གསུམ་གྱི་འཕགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱད་དང་འབྲེལ་ལ། སྦྱོར་བཞི་དང་ཆོས་སྐྱ་
 སྦྱོར་བ་ཉམས་སུ་ལེན་པ་པོའི་རྒྱད་དང་འབྲེལ་བ་ཅམ་ཡིན་པས་རྒྱ་ཆེ་བས་ཚུང་བ་
 བསྐྱུས་སོ། །ཞེས་བྱ་བ་མི་འཐད་དེ། གསུམ་གྱིས་ལྷ་བསྐྱུས་ཚུལ་ཏུ་སོང་གི་བརྒྱད་
 བསྐྱུས་པའི་ཆོག་དོན་ལ་མ་ཞུགས་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་རྒྱད་ཀྱི་མཁའ་གསུམ་དང་
 སྦྱོར་བཞི་ཆོས་སྐྱ་ལ་གཏན་ལ་དབབ་བྱ་ཡིན་མིན་གྱི་ཁྱད་མེད་ལ། རང་རྒྱད་ཀྱི་དེ་དག་
 ལ་རྒྱད་དང་འབྲེལ་མ་འབྲེལ་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་དོ། །ལར་སྤུད་བྱེད་ཀྱི་མཁའ་གསུམ་
 ཆོས་སུམ་ཅུ་ལ་བྱས་ནས། དེས་སྦྱོར་བཞི་དང་ཆོས་སྐྱ་བསྐྱུས་པར་འདོད་པ་ལའང་།
 ཆོག་དོན་ལ་མ་ཞུགས་པའི་ཉེས་པ་སྤྲ་མ་སོན་གནས་སོ། །འབྲི་དང་། དེའི་རྗེས་འབྲང་
 དག་མཁའ་གསུམ་རང་བཞིན་ཡིན་ལ། སྦྱོར་བཞི་དང་ཆོས་སྐྱ་ནི། དེ་རབ་དེའི་གོ་རིམ་
 དེའི་ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཚུལ་གྱིས་དེའི་གནས་སྐབས་ཡིན་པས་རང་བཞིན་གྱི་གནས་སྐབས་

བསྐྱེད། ཞེས་ཟེར་བ་ལའང། གསུམ་གྱིས་ལྷ་བསྐྱེས་ཚུལ་ཙམ་དུ་སོང་ཞིང། ཆོགས་
སྒྱུར་ནའང་མཐུན་གསུམ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་ན་གསུམ་པོ་དེའི་གནས་སྐབས་ལ་བཞག་
པའི་སྒྱུར་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། གནས་སྐབས་ཅན་མེད་པར་དེའི་གནས་སྐབས་མི་སྲིད་
དེ། སོར་མོ་མེད་པའི་ཁུ་ཚུར་བཞིན་ནོ། དེས་ན་འདི་ནི་མཐུན་གསུམ་དང། དེའི་ནམ་
བ་དང། དེའི་སྒྱུར་བ་ནམས་ཀྱི་བྱེད་པར་ལེགས་པར་མ་བྱེ་བའི་ནོངས་པའོ། ལྷུང་བྱེད་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་མཐུན་གསུམ་གྱིས་སྤྱད་བྱ་མཆོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་སུམ་ཅུ་དང་སྒྱུར་
བཞི་དང་ཆོས་སྤྱད་པར་བྱེད་པའང་འཐད་པར་དཀའ་སྟེ། ཆོས་སུམ་ཅུས་མཐུན་གསུམ་
དེ་དང་དེའི་གོ་ཆོད་ན། སེམས་བསྐྱེད་བཅུ་སོགས་ནམ་མཐུན་དུ་ཐལ་ཞིང། གོ་མི་ཆོད་
ན་སྤྱད་བྱ་མཐུན་གསུམ་མི་ཆང་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་རང་ལུགས་ནི་མཐུན་གསུམ་ཙམ་
སྤྱད་བྱེད་ཡིན་ལ། འཕགས་པ་སོ་སོའི་བྱགས་རྒྱུད་ཀྱི་མཐུན་གསུམ་གྱི་གསལ་བ་སོ་
སོ་བ་དག་ནི་སྤྱད་བྱ་ཡིན་ལ། བསྐྱེས་ཚུལ་ནི་བྱེད་ཀྱིས་བྱེད་བྱ་བསྐྱེས་པའོ། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་དོགས་པ་ནི། འདི་ནི་གསུམ་གྱིས་བརྒྱུད་སྐྱེས་ཚུལ་མ་སོང་
བ་དོགས་པས། རྟོགས་སྤང་རང་ཉིད་ཀྱིས་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་གསུམ་གྱི་བཞེད་བ་བཞོད་
ནས་འགོག་པའི་ཚུལ་དང་ནང་འགལ་ཡོད་མེད་མཁས་པ་ནམས་ཀྱིས་དབྱེད་དོ།

༢༡། གཞུང་སྤྱིའི་ཁོག་བསྐྱེས་པའི་ཆེངས་ཀྱི་སྐབས་ལ་དབྱེད་པ་ནི།

དང་པོ་གཞུང་སྤྱིའི་ཁོག་བསྐྱེས་པའི་ཆེངས་ནི། སྐབས་འདིའི་བསྟོད་ཡུལ་ལ། ཆོག་
གསལ་མཁན་པོས། འགྲེལ་བ་ལས། ཚུལ་གསུམ་པ་ཅན་ནི། ཞེས་གསུངས་པ་ཁུངས་
སུ་བྱས་ནས་ཚུལ་གྱི་སྐྱས་དངོས་མིན་པར་གདུལ་བྱའི་སྤང་ཚུལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ།
འདིར་བསྟན་མཐུན་གསུམ་སངས་འཕགས་ཁོ་ནའི་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེས་པར་གསུངས་པ་

དང་། དེའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ཏེ་རྗེ་རེད་མདའ་བ་སོགས་འདིར་བསྟན་མཁེན་གསུམ་སངས་
 རྒྱས་འཕགས་པ་ཁོ་ནའི་རྒྱུད་ཀྱི་མཁེན་པ་ཡིན་པར་གསུངས། འགྲེལ་བར། སངས་
 རྒྱས་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པ་ཞེས་སོགས་དང་། མདོ་ལས། ཉན་རང་རྣམས་ཀྱི་མདོན་
 རྟོགས་ནི་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས། གསེར་གླེང་
 ལས། འདིར་བསྟན་མཁེན་གསུམ་ལ་ཉན་རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་དང་། བྱང་སེམས་
 རྒྱུད་ཀྱི་ལམ་ཤེས་དང་། སངས་རྒྱས་རྒྱུད་ཀྱི་རྣམ་མཁེན་དང་གསུམ་ལ་འཛོག་
 གྲང་། རྣམ་བཤད་དང་ཡིག་ཆར། འདིར་དངོས་བསྟན་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོ་བྱང་འཕགས་
 རྒྱུད་ཀྱི་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་རྟོགས་པའི་གཞི་ཤེས་དང་། ལམ་གསུམ་བདེན་པའི་
 རྒྱུ་མེད་རྟོགས་པའི་ལམ་ཤེས་དང་། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཆོས་
 ཐམས་ཅད་རྒྱུ་བ་མེད་པར་མདོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་གསུམ་ལ་མཛད་
 རོ། །དེ་ལྟར་བསྟོད་ཡུལ་མཁེན་གསུམ་ཀྱི་ས་མཆམས་གང་འཛོག་མདོ་བསྟན་བཅོས་
 ཀྱི་ཆོག་ཟིན་ལ་གསལ་ཁ་མ་བྱུང་བའི་དབང་གིས། མཁས་པ་རྣམས་འདིར་བསྟན་མཁེན་
 གསུམ་ཀྱི་ས་མཆམས་བཞེད་ཚུལ་མི་མཐུན་པ་དུ་མར་བྱུང་སྤང་སྟེ། རྣམ་བཤད་ལས།
 རོན་བདུན་ཅུ་འཆད་པའི་སྐབས་སུ་ཕྱོགས་ལྔར་བྲངས་པའི་ནང་། འདོད་ཚུལ་མི་མཐུན་
 པ་དྲུག་བྱུང་བ་སྟེ། དང་པོས། མཁེན་གསུམ་དུས་གསུམ་འཕགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་
 ལ་ཡོད་པ་དང་། སྟོར་བཞི་དང་ཆོས་སྐྱེ་རྒྱུ་ཀྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཁོ་ནའི་རྒྱུད་
 དང་། གཉིས་པས། མཁེན་གསུམ་རལ་གྱི་ཐང་གཞག་ལྟར་ས་མཆམས་གཏན་མེད་དང་།
 སྟོར་བཞི་རལ་གྱི་ལག་སྦངས་ལྟར་ས་མཆམས་འཛོག་དུ་ཡོད་པ་དང་། གསུམ་པས།
 མཁེན་གསུམ་ཐོས་བསམ་གྱི་སྐབས་དང་། སྟོར་བཞི་སྟོམ་བྱུང་གི་ཉམས་ལེན་གྱི་སྐབས་
 དང་། བཞི་པས། མཁེན་གསུམ་ནི་ལྟ་བ་དང་། སྟོར་བཞི་སྟོམ་སྟོད་དང་། ཆོས་སྐྱེ་འབྲས་
 བྱའི་སྐབས་དང་། ལྔ་པས། ལམ་རྒྱུད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་རྣམ་མཁེན་ཆོགས་སྟོར་

གྱི་གནས་སྐབས་དང་། ལམ་ཤེས་ས་དང་པོ་ནས་དྲུག་པའི་བར་དང་། གཞི་ཤེས་ས་
བདུན་པ་དང་། སྦྱོར་བཞི་དག་ས་དང་། ཆོས་སྐྱ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་བཤད་དེ། རྣམ་
བཤད་༤༣ ་ལས། དང་པོ་ལ། སྦྱོབ་དཔོན་སྤྲ་མའི་ལུགས་དགོད་པ་དང་། དེ་འཐད་མི་
འཐད་དབྱེད་པ་དང་། རང་གི་ལུགས་སོ། །དང་པོ་(སྦྱོབ་དཔོན་སྤྲ་མའི་ལུགས་དགོད་པ་
)ནི། ཁ་ཅིག་ན་རེ། མཁྱེན་པ་གསུམ་ནི། དུས་གསུམ་གྱི་འཕགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱད་
ལ་བསྐྱེད་པར་བྱ་བའི་མངོན་ཉིགས་སྤྱི་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ཡིན་ལ། སྦྱོར་བཞི་དང་
ཆོས་སྐྱ་ནི་ད་ལྟར་གྱི་རྒྱན་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱའི་རྒྱད་ལ་བསྐྱེད་པར་བྱ་བའི་
ལམ་ཅམ་སྟོན་པ་ཡིན་པས། སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་དང་བྱེ་བྲག་ཆེ་ཆུང་ཡོད་པར་འདོད་ལ། ཡང་
ཁ་ཅིག །མཁྱེན་གསུམ་ནི་རལ་གྱི་ཐང་ལ་བཞག་པ་དང་འབྲ་བས་ས་མཆོམས་མེད་ལ།
སྦྱོར་བཞི་དང་ཆོས་སྐྱ་རལ་གྱི་ལག་ཏུ་སྒྲངས་པ་དང་འབྲ་བས་ས་མཆོམས་བཞག་ཏུ་
ཡོད་དོ་ཞེས་ཟེར་བ་ཡང་། སྤྲ་མ་ལས་བྱེད་པར་ཆེར་མེད་ལ། ཡང་ཁ་ཅིག་མཁྱེན་པ་
གསུམ་གྱི་སྐབས་ནི། ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་དབབ་པར་བྱ་བ་དེ་ཉིད་གཙོ་བོར་སྟོན་
པ་ཡིན་ལ། སྦྱོར་བཞི་དང་ཆོས་སྐྱ་སྟོན་བྱེད་གིས་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་
སྟོན་པ་ཡིན་ཅོ་ཞེས་ཟེར་རྟོ། །ཟེར་རྒྱས་པོངས་པ་ཁ་ཅིག །སྐབས་དང་པོ་གསུམ་གྱིས་
ལྟ་བ་སྟོན་ལ། བར་པ་བཞིས་སྟོན་པ་དང་སྦྱོད་པ་སྟོན། ཐ་མས་འབྲས་བུ་སྟོན་པར་འདོད་
དོ། །ཡང་ཁ་ཅིག །ལམ་རྒྱུད་པའི་ལུགས་སུ་བྱས་ནས་རྣམ་མཁྱེན་ན། ཆོགས་སྦྱོར་གྱི་
གནས་སྐབས་སུ་བསྟོན་པར་བྱ་བ་ཡིན་ལ། ལམ་ཤེས་ས་དང་པོ་ནས་དྲུག་པའི་བར་
དང་གཞི་ཤེས་ས་བདུན་དང་། སྦྱོར་བཞི་དག་པ་ས་གསུམ་ལ་རིམ་ཅན་དུ་སྟོན་ལ། ཆོས་
སྐྱ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་སྐྱེད་དོ་ཞེས་ཟེར་རྟོ། །ཡང་སྦྱོབ་དཔོན་ཆོས་ཀྱི་བཤེས་གཉེན་
ན་རེ། སྐབས་གཉིས་པའི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་དང་། རང་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་ལམ་དང་སྐབས་གསུམ་པ་དང་བཞི་པའི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་ཐེག་པ་དམན་

བའི་ལམ་རྣམས་རིམ་གྱིས་བསྐྱེད་ནས་དག་བཅོམ་བའི་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱས་ཏེ་ཞི་
 བའི་དབྱིངས་སུ་སྟོམས་པར་ཞུགས་ནས། དེ་ལས་ལངས་ཏེ་སྐབས་དང་པོའི་སྐབས་
 རྣམ་བཟླན་བའི་སེམས་བསྐྱེད་དང་པོ་དང་གཉིས་པ་དང་། སྐབས་བཞི་བའི་སྐབས་རྣམ་
 བཟླན་བའི་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་ཅིང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་དུ་འཇུག་པར་
 བྱེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རྟོ། །གཉིས་པ་ནི་དེ་དག་པལ་ཆེར་བཞག་པར་དཀའ་སྟེ། ཏུས་
 གསུམ་གྱི་འཕགས་པ་ལམ་ཞེས་དང་རྣམ་མཁྱེན་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྦྱོར་
 བཞི་དང་ཆོས་སྐུ་རྒྱུད་ལ་མི་བསྐྱེད་པ་ནི་མི་སྤྱིད་ཅིང་། འདིར་གཏན་ལ་ཕབ་པ་ན་ཡང་།
 འདི་ནི་ཏུས་གསུམ་གའི་ལམ་བཟླན་པའོ། །འདི་ནི་ད་ལྟར་བ་འབའ་ཞིག་གི་ལམ་བཟླན་
 པའོ། ཞེས་སོ་སོར་འབྱེད་བའི་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་།
 དེ་ལས་གོ་ལྟོག་སྟེ་གཞན་གྱིས་ཁས་སྦྲངས་ན་ཡང་གཞོད་པ་བཟླན་པར་ཤིན་ཏུ་དཀའ་
 བའི་ཕྱིར་རོ། །ལུགས་གཉིས་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། གང་ཟག་སུའི་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་ཀྱང་
 མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱུད་ལ་ས་མཆོམས་ངེས་པར་བཞག་དགོས་ཏེ། གཞན་དུ་ན་དང་
 པོར་འདི་སྟོམ་ལ་དེའི་རྗེས་སུ་འདི་སྟོམ་བའི་ལམ་གྱི་གོ་རིམ་མི་ཞེས་པས། ལམ་འཆད་
 པ་པོ་དང་། ཉན་པ་པོ་ཀུན་རྫོངས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ལུགས་གསུམ་པ་ནི། རྩོས་
 བསམ་གྱིས་གཞན་ཞིག་གཏན་ལ་ཕབ་ནས། བསྟོམས་པས་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཆེ་དེ་
 དང་འབྲེལ་མེད་གཞན་ཞིག་བསྟོམ་པ་ནི། ཤིན་ཏུ་ཐ་ཆད་པ་ཡིན་ཏེ། ཏྲ་རྒྱུག་པ་ལ་དཀྱུས་
 གྱིས་ས་བཟླན་ནས། རྒྱུག་ས་གཞན་དུ་བྱེད་པ་ལྟར་འབྲེལ་མེད་དུ་འགྱུར་རོ། །དེས་ན།
 རྩོས་བསམ་གྱིས་གང་གཏན་ལ་ཕབ་པ་དེ་ཉིད་བསྟོམས་པས་ཉམས་སུ་ལེན་དགོས་པ་
 ཡིན་ལ། གང་བསྟོམ་པར་བྱ་བའི་དོན་དེ་ཉིད་རྩོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་མ་ཕབ་ན། སྟོམ་
 པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །གའོན་མི་ཟ་བར་དེ་གཉིས་བཟླན་བཅོས་གྱིས་
 སོ་སོར་བཟླན་པ་དགོས་ན། སྐབས་ལྷག་མ་ལུས་རྩོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་འབེབས་

བ་སྟོན་ལ། དང་པོ་གསུམ་གྱིས་བསྐྱེམས་བས་ཉམས་སུ་ལེན་བ་སྟོན་བར་ཁས་སྤངས་
ན་ཡང་། གཞོད་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་། བསྟན་རྒྱ་མེད་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །སྦྱོར་བཞི་
ཉམས་སུ་ལེན་པའི་གང་ཟག་དེས་སེམས་བསྐྱེད་ནས་སྦྱབ་པའི་བར་ལ་སོགས་བ་ཉམས་
སུ་མི་ལེན་ན། སྦྱོར་བཞི་ཉམས་སུ་ལེན་བར་འགལ་ལ།ལེན་ན་ནི། སྐབས་དང་པོའི་
སྐབས་ནས་བསྟན་བ་ལྟར་ཉམས་སུ་ལེན་དགོས་བས། ཐོས་བསམ་དང་ཉམས་ལེན་གྱི་
གཞུང་སོ་སོར་གཙོད་བར་ཤིན་ཏུ་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་རྣམས་ལ་གོ་བ་གཉིད་
ཚུགས་བ་མ་རྟེན་པའི་རྟགས་སུ། མི་ཆེ་ཁྱིལ་པོ་སྡེ་སྡོད་ལ་ལེགས་བར་སྦྱངས་བ་ཞིག་
ཀྱང་། ད་གཞོད་སྦྱབ་བ་བྱེད་འདོད་སྦྱེས་པའི་ཆེ་ཉམས་ལེན་བྱས་བར་མིང་བཏགས་པའི་
ཅི་ཡང་མི་ཤེས་བ་ཞིག་གི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་མང་བར་སྤང་བའི་ཕྱིར་རོ། །གོ་བ་ཅུང་ཟད་
ཆགས་བ་རྣམས་ཀྱང་ཐོས་བསམ་བྱེད་པའི་ཆེ་ན་ཡང་། ལམ་སློང་ངོ་བོར་མ་བསྐྱེད་བ་
སློང་དམིགས་བ་འབའ་ཞིག་ཏུ་བྱས་པའི་རྟགས་སུ་འཆད་བ་པོ་རྣམས་ཀྱང་འཆད་བས་
ཡིད་སུན། ཉན་བ་པོ་རྣམས་ཀྱང་ཉན་བས་པལ་ཆར་ཡིད་སུན་བར་སྤང་བའི་ཕྱིར་
རོ། །ལུགས་བཞི་བ་ནི། མི་འཐད་བ་རྟོགས་བར་སྦྱ་སྟེ། བསྟན་བཅས་སྦྱིའི་རྣམ་གཞག་
ཅམ་ཡང་མི་ཤེས་བར་གསལ་ལོ། །ལུགས་ལྔ་བ་ནི། སྦྱོབ་དཔོན་གྱིས་སྤྱད་འབྲེལ་དུ།
དེ་རང་ལུགས་སུ་བཞག་བ་ལྟར་སྤང་ཡང་། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ་འདིར་དེ་ལ་དམིགས་
ལུག་པའི་དགག་བ་འོག་ནས་མཛད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གོ་རིམས་ལ་ལོག་རྟོག་འགོག་པའི་
ཚུལ་སྟོན་བ་མ་གོ་བར་ལམ། གསུམ་བཏགས་བ་བར་སྟོན་པའི་གཞུང་ཞེས་འཆད་བ་
དག་ཀྱང་སྤང་ངོ། །ལུགས་ཐ་མ་དབྱད་བར་བྱ་སྟེ། རྒྱན་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་
དེས་ངེས་བར་དམན་པའི་ལམ་སྟོན་དུ་བཏང་ནས་ཐེག་བ་ཆེན་པོའི་ལམ་དུ་འཇུག་དགོས་
སོ་ཞེས་འདོད་བ་ཡིན་ན། དབང་པོ་རྩལ་པོ་འགའ་ཞིག་རྣམ་མཁྱེན་བཟོད་པའི་ལམ་ཉི་
བ་པོར་ནས་ལམ་རིང་བ་ལ་འཇུག་བ་ཡོད་ཀྱང་། བསྟན་བཅས་འདིའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་

གདུལ་བྱ་ལ་དེ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ལམ་ལ་རིམ་གྱིས་འཇུག་པའི་
གང་ཟག་སྲིད་པའི་དབང་དུ་བྱེད་ན། ཐེག་པ་ཆེན་པོར་རིགས་ངེས་པའི་གང་ཟག་གི་ལམ་
གྱི་རིམ་པ་སྟོན་པའི་སྐབས་སུ། དེ་པོར་ནས། འབྲེལ་མེད་གཞན་སྟོན་པ་མི་རིགས་པའི་
ཕྱིར་རོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་སྐབས་དང་པོ་གསུམ་དུ་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་གང་ཟག་གི་འཇུག་
ཡུལ་སྟོན་པ་ཡིན་ལ། སྐབས་བར་པ་བཞིས་དེ་ལ་འཇུག་པའི་རྣམ་འབྱོར་སྟོན་ཅིང་། ཐ་
མས་ཞུགས་པའི་འབྲས་བུ་སྟོན་པར་འདོད་བཞིན་དུ། གཞི་ཤེས་ཉན་རང་ཁོ་ན་དང་།
ལམ་ཤེས་སངས་རྒྱས་ལ་མེད་པར་འདོད་པ་ཡང་བསམ་པར་བྱ་བ་ཁོ་ནའོ། །གསུམ་
པ(རང་གི་ལུགས་)ནི།དགོས་འབྲེལ་གྱི་སྐབས་ནས་བསྟན་པ་ལྟར། མངོན་པར་རྟོགས་
པ་བརྒྱད་ཀ་ཐོས་བསམ་གྱིས་བདེ་ལྷག་ཏུ་རྟོགས་པ་དགོས་པ་ཡིན་ལ། ཐོས་བསམ་
གྱིས་བློ་བའི་ཡུལ་དུ་བྱས་པ་དེ་ཉིད་བསྟོམས་པས་ཉམས་སུ་སྒྲངས་པ་ལས་ས་བརྩ་
བཟོད་པར་གསུངས་པས། སྐབས་བརྒྱད་ཀས་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་གང་ཟག་གིས་ཐོས་
བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་དབབ་པར་བྱ་བའི་དོན་ཡང་བསྟན་ལ། ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་
ལ་པབ་བའི་དོན་དེ་ཉིད་བསྟོམས་པས་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ཡིན་པས། ཉམས་སུ་ལེན་པའི་
ཚུལ་ཡང་བརྒྱད་ཀས་བསྟན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མཐུན་
གསུམ་གྱིས་འཕགས་བཞིའི་མངོན་རྟོགས་བསྟུས་པའི་རྒྱ་མཚན། འདི་ལྟར་རྒྱལ་བའི་
ཡུལ་བར་མ་ལས་རབ་འབྱོར།ཞེས་བོས་ནས། ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ནི་རྣམ་གཞག་
གི་རྟེན་དང་། སྐྱེ་བའི་རྟེན་ལས། དང་པོར་དབང་དུ་བྱས་ནས། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་
རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ཡིན་འོ། །ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ནི་སྤྲ་མ་དང་འབྲ་བར་
མངོན་རྟོགས་རིགས་སོ་སོར་འབྲེད་པའི་རྣམ་གཞག་གི་རྟེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ཡིན་འོ། །རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་
པ་ཉིད་ནི་རྣམ་གཞག་དང་སྐྱེ་བའི་རྟེན་གཉིས་ཀ་ལྟར་ཡང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་

བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ཡིན་
 རོ། །དེ་ལ་ཁ་ཅིག་གིས་གཞི་ཤེས་ཉན་རང་ཁོ་ན་དང་། ལམ་ཤེས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
 ཁོ་ནའི་རྒྱད་ལ་ཡོད་པར་འདོད་པ་ནི། བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡེ་ནས་མ་ཡིན་ཏེ།
 འགྲེལ་ཆེན་དུ། རི་སྐད་དུ་བཤད་པའི་བརྗོད་པར་བྱ་བ་འཕགས་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་
 དུ་བྱིན་པ་སྟོང་ཤག་བརྒྱ་པ་ལ་སོགས་པའི་མདོའི་དོན། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་གདམས་
 ངག་ལ་སོགས་པ་སྐབ་པའི་རང་བཞིན། གནས་སྐབས་བརྒྱད་ཀྱི་དབྱེ་བས་བྱེ་བ་ཐམས་
 ཅད་ཅེས་དང་། གཞན་ཡང་གཞི་མེད་འགྲོ་མེད་སྐྱེ་མེད་དང་། ཞེས་པའི་སྐབས་ཀྱི་འགྲེལ་
 པ་དང་། ཆོས་སྐྱའི་འགྲེལ་པར་ཡང་ལན་དུ་མར་གསུངས་པས། སྐབས་བརྒྱད་ཀྱི་བརྗོད་
 བྱའི་གཙོ་བོ་བརྒྱད་ཀྱི་མཐུན་མཆོན་བྱེད་ཆོས་བཅུ་ལམ་ཀྱི་གཞིར་བཟུང་ནས། དེའི་
 གནས་སྐབས་བརྒྱད་དུ་བྱེ་བ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གང་ཟག་གིས་ཉམས་སྲུང་བར་བྱ་
 བ་དང་། འགྲེལ་ཆུང་འདིར་ཡང་། མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་ཀྱི་བདག་ཉིད། བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དཔའ་ཉམས་སྲུང་བྱེད་པར་གསུངས་པས། བྱེད་ལྟར་ན། གཞི་ཤེས་སྐབས་གསུམ་
 པའི་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོར་མ་བསྟན་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པར་འགྱུར་རོ། །ཆོས་སྐྱའི་
 འགྲེལ་པར་ཡང་། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་དང་། ཞེས་པའི་དང་གི་སྒྲིལ། ལམ་
 ཤེས་དང་གཞི་ཤེས་བསྟན་པར་བཤད་པ་སོགས་དང་འགལ་བའི་བྱིར་རོ། །ཡང་སྟོན་
 ཀྱི་ཁ་ཅིག །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྒྱད་ལ། གཞི་ཤེས་དང་ལམ་ཤེས་གཉིས་ཀ་སྐྱེ་
 ཡང་དོ་བོ་ཐ་དད་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱད་ལ་མཐུན་པ་གསུམ་ག་དོ་བོ་ཐ་དད་པར་
 སྐྱེ་ལ། དེ་ཡང་རྣམ་མཐུན་གྱིས་རྣམ་པ་མ་ལུས་པ་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་པ་ཡིན་ཡང་།
 སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཐུན་པ་གཞན་གཉིས་ཀྱིས་མི་ཤེས་པའི་བྱིར་རོ། །ལམ་ཤེས་ཀྱིས་
 ལམ་སྐྱའི་མཆོན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་ཀྱང་། གཞི་ཤེས་ཀྱིས་མི་ཤེས་ལ། དེས་ན་
 ཀུན་མཐུན་གསུམ་དུ་བྱེ་བའི་གཞི་ཤེས་ཀྱིས་གཞི་རྒྱུད་པ་དང་། ལམ་ཤེས་ཀྱིས་གཞི་

དང་ལམ་རྒྱུ་བ་ཤེས་པས། མཁྱེན་པ་གསུམ་ངོ་བོ་ཐ་དད་པ་ཁོ་ནའོ་ཞེས་ཟེར་རྟོ།།

༄༅། །དབང་པོ་རྫོ་བརྟུལ་གཉིས་ཀྱིས་དང་བ་སྐྱེ་ཚུལ་ལ་དབྱུང་བ།

གསེར་སྒྲིང་༄༅། །ལས། འདི་ལ་གཉིས། དབང་བརྟུལ་དང་། དབང་རྫོན་གྱི་ཚུལ་
ལོ། །དང་པོ་ནི། གང་ཟག་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་འཇུག་པའང་ཆོག་ཅམ་ལས་ཡིད་ཆེས་
སྐྱེ་བའི་དད་པའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་རྣམས་ནི་དང་བ་སྐྱེའོ། །ངོ་བོ་ནི། རབ་ཏུ་སྟེ་ཆེན་པོ་འོ།
རེ་ཞིག་ནི་བཤད་པའི་རིམ་པའང་འདི་དབང་རྫོན་ལས་དང་བ་སྐྱེ་སྦྱར་བའོ། །ཡུལ་ནི་
ཡུམ་འདི་ལའོ། །ཚུལ་ནི་ཡུམ་སྤར་བཤད་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པར་བསྟན་པ་ན་ཡོན་
ཏན་དེ་ལྟ་བུ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ནམ་མེན་སྟུམ་པའི་ཐེ་ཆོམ་མེད་པར་ཏེ་བརྟགས་དབྱུང་མ་
བྱས་པར་ཆོག་ཐོས་མ་ཐག་ཏུ་སྐྱེ་བས་ན་སྦྱར་བའོ། །རྒྱ་ནི་ཉན་ཐོས་ཞེས་སོགས་ཆོགས་
བཅད་འདིས་ནི་ཡུམ་འདིས་སྤས་བཞིའི་བཞེད་པ་བསྟན་པའི་ཆེ་བའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་ཡོན་
ཏན་གསུམ་པོ་སྤྱི་རོལ་བ་དང་ཉན་རང་བྱང་སེམས་ལས་སྤུལ་བུ་བྱང་བ་དང་ལྡན་པར་
བརྗོད་དེ་བརྗོད་པ་དེ་ཐོས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སོ། །གཉིས་པ། དབང་བརྟུལ་ཁོ་ན་མ་ཟད་
ཆོས་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་འཇུག་པའང་དོན་ལ་བརྟགས་དབྱུང་བྱས་ནས་འཇུག་པའི་
ཆོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་རྣམས་ཀྱང་དང་བ་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་གསུངས་
སོ། །གང་ལ་ན་ཡུམ་དེ་ལའོ། །རྒྱ་ནི་སྤར་ལྟར་རོ། །ཚུལ་ནི། འོ་ན་ཡུམ་གྱིས་སྤས་བཞི་
བསྟན་པར་མཛད་དོ་ཞེས་བསྟན་པ་ཅམ་གྱི་མོད་ལ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། འདི་
ལྟར་སྦྱར་དབང་བརྟུལ་གྱི་འཇུག་ཕྱོག་གི་རྒྱ་ཅམ་ཡིན་ཡང་། དབང་རྫོན་ནི་རིགས་པས་
གཞོད་པ་ཡོད་མེད་བརྟགས་པ་ན་གཞོད་པ་མེད་པ་དང་ཡོད་པར་མཐོང་བ་ཁོ་ན་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། དེས་ན་འདིར་ཡང་མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའི་བརྗོད་བྱའི་དོན་

གྱི་མཆན་ཉིད་དེ་རོ་བོ་ཉིད་གཞི་ལས་ནམ་གསུམ་སྐྱེ་མེད་དུ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པའི་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་ཡུམ་གྱིས་སྤྲས་བཞི་བསྐྱུན་པར་བསྐྱུན་པ་ལ་རིགས་པ་ཡང་དག་གིས་གཞོད་པ་ཡོད་མེད་བརྟག་པ་སྡོན་དུ་བཏང་བ་ན་གཞོད་པ་མ་མཐོང་ནས་དེའི་རྗེས་སུ་དབྱེ་གཞི་ཤེར་བྱིན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཀྱི་དབྱེ་བའི་ཚུལ་གསུམ་པ་ཅན་དེས་སངས་རྒྱལ་ལ་སོགས་པའི་སྤྲས་བཞི་བསྐྱུན་པར་མཇོད་པ་ནི་གདོན་མི་ཟ་བ་སྟེ་དེས་པར་སྤྱིད་པ་སྟེ་འཐད་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་དེས་པར་བཟུང་སྟེ་དང་བར་བྱེད་ཀྱི་དབང་བརྟུལ་ལྟར་བརྟག་དབྱེད་མེད་པར་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །གསེར་སྒྲིབ་༥༩༽ལས། རིགས་པ་གང་གིས་ཤེ་ན། རོ་བོ་ལ་དབྱེད་ནས་འགོག་པ་གཅིག་དང་དུ་མའི་རོ་བོ་ཉིད་དང་བྲལ་བའི་བྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་རྒྱལ་དབྱེད་པ་རྗེ་རྒྱུ་གཟེགས་མ་འབྲས་བྱུ་ལ་དབྱེད་པ་སུ་བཞི་སྐྱེ་འགོག་ལ་སོགས་པའི་ཆོད་མ་སྟེ་གཏན་ཆོགས་ནམས་ཀྱིས་སོ། །ཅིའི་བྱིར་རིགས་པ་འདི་ནམས་ཁོ་ན་འགོད་ཅེ་ན། གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། འདི་ལྟར་དེ་ལ་རིགས་པས་གཞོད་ན་འདི་དག་གིས་གཞོད་དགོས་ཏེ། མཆོད་བཇོད་ཀྱིས་ནི་ཡུམ་གྱིས་སྤྲས་བཞིའི་བཞེད་པ་སྐྱེད་པར་བསྐྱུན་ལ། རིགས་པ་འདི་དག་གིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་མེད་དུ་སྐྱབ་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་ཡང་འགལ་བ་ལྟར་སྤང་བ་ཡིན་ཏེ། ཡུམ་གྱིས་སྐྱེད་པར་བསྐྱུན་པ་ཀུན་རྫོབ་དང་རིགས་པས་སྐྱེ་མེད་སྐྱབ་པ་དོན་དམ་དུ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ་ཞེས་པ་འདི་ནམས་ནི་སྟོབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པ་མ་མེད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ནི། རིགས་པ་གང་གིས་སྐྱེ་མེད་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་གསུམ་གྱིས་སྤྲས་བཞི་བསྐྱུན་པ་འཐད་པར་ཤེས་ཤེ་ན། ༡ ༽རོ་བོ་ལ་དབྱེད་པའི་གཅིག་དུ་བྲལ། ༢ ༽རྒྱལ་དབྱེད་པའི་རྗེ་རྒྱུ་གཟེགས་མ། ༣ ༽འབྲས་བྱུ་ལ་དབྱེད་པ་ཡོད་མེད་སྐྱེ་འགོག། ༤ ༽རྒྱུ་འབྲས་གཉིས་ཀ་ལ་དབྱེད་པ་སུ་བཞི་སྐྱེ་འགོག། ༥ ༽རིགས་པའི་རྒྱལ་པོ་ཉིན་འབྱུང་གྱི་གཏན་ཆོགས་ལྟ་ལས། ༡ ༽རོ་བོ་ལ་དབྱེད་ནས་འགོག་པ་གཅིག་དང་དུ་མའི་རོ་བོ་ཉིད་དང་བྲལ་བའི་

ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་དང་སོགས་པས་རྒྱ་ལ་དཔྱོད་པ་རྗེ་རྗེ་གཟེགས་མ་འབྲས་བྱ་ལ་དཔྱོད་
 པ་སྐྱ་བཞི་སྐྱེ་འགོག་ལ་སོགས་པའི་ཆོད་མ་སྟེ་གཏན་ཆོགས་རྣམས་ཀྱིས་སོ། །ཅིའི་ཕྱིར་
 གཅིག་དུ་བྲལ་ལ་སོགས་པའི་རིགས་པ་འདི་རྣམས་ཁོ་ན་འགོད་ཅེ་ན། གཞོད་བྱེད་གཙོ་
 བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདི་ལྟར་སྐྱེ་མེད་ཏྲོགས་པའི་ཡུམ་གྱིས་སྲས་བཞི་བསྐྱུན་པའི་དམ་
 བཅའ་དེ་ལ་རིགས་པས་གཞོད་ན་གཅིག་དུ་བྲལ་སོགས་འདི་དག་གིས་གཞོད་དགོས་
 ཏེ། མཆོད་བརྗོད་ཀྱིས་ནི་ཡུམ་གྱིས་སྲས་བཞིའི་བཞེད་པ་ཉེར་ཞིར་ཁྲིད་པ་སོགས་སྐྱེད་
 པར་བསྐྱུན་ལ། རིགས་པ་འདི་དག་གིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་མེད་དུ་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་
 རོ། །དེས་ན་མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་ལ་གཞོད་པ་དང་། གཅིག་དུ་བྲལ་སོགས་ཀྱི་
 རིགས་པ་ལ་འབྲེལ་བ་ལེགས་པར་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྱིར་སྐྱེ་བ་དང་སྐྱེ་བ་མེད་པར་འགལ་
 བའི་ཕྱིར་དང་། མཆོད་བརྗོད་ཀྱིས་ཡུམ་གྱིས་སྲས་བཞི་བསྐྱེད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
 དང་། གཅིག་དུ་བྲལ་སོགས་ཀྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པའི་སྐྱེ་མེད་དུ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།
 དེ་ཡང་འགལ་བ་ལྟར་སྤང་བ་ཡིན་ཏེ། མཆོད་བརྗོད་ལ་ཡུམ་གྱིས་སྐྱེད་པར་བསྐྱུན་པ་
 གུན་རྗེས་ཀྱི་དབང་དུ་མཛད་པ་ཡིན་པ་དང་། གཅིག་དུ་བྲལ་སོགས་རིགས་པས་སྐྱེ་མེད་
 སྐྱབ་པ་དོན་དམ་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་པ་འདི་རྣམས་ནི་སློབ་དཔོན་སེང་བཟང་གི་
 དགོངས་པ་མ་མེད་པའོ། །ཡང་གསེར་བླང་༡༩༩༩། ལས། ཁ་ཅིག་དང་བའི་རྒྱ་མཆན་ལ་
 གཞོད་པ་མ་མཐོང་བ་དང་། སྐྱབ་བྱེད་བཟུང་བའི་གཞུང་ཆོན་པ་གཉིས་བྱེད་པ་དང་། ལ་
 ལ་གཞི་ལམ་རྣམ་གསུམ་སྐྱེ་མེད་དུ་གང་གིས་གྲུབ་ན་གཅིག་དུ་བྲལ་ལ་སོགས་པས་སོ་
 ཞེས་འཆད་དོ། །དེ་ལ་དང་པོ་མི་འཐད་དེ། སྤྱིར་དབང་རྣམས་འཇུག་པ་ལ་གཞོད་བྱེད་
 མཐཐོང་པ་ཅམ་གྱིས་མི་ཆོག་གི་སྐྱབ་བྱེད་བཟུང་བ་ཡང་དགོས་མོད། འདིར་ནི་དབང་
 རྒྱལ་དང་བ་ན་གཞོད་མི་གཞོད་མ་མཐོང་པར་ཡུམ་གྱིས་སྲས་བསྐྱུན་པར་བསྐྱུན་པ་བདེན་
 པར་བཟུང་བ་ལྟ་བུ་མིན་གྱི། གཞོད་པ་ཡོད་མེད་བཏགས་པ་ན་མི་གཞོད་པར་མཐོང་ནས་

སྤྲུལ་སྤྲུལ་བསྐྱུན་པར་བཟུང་སྟེ། ཞེས་བཤད་དགོས་པས་གཞུང་དེ་གཉིས་སོ་སོར་
གཙོད་པ་མི་འཐད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ནི། ཁ་ཅིག་ཉ་དཔོན་དང་བྱ་སྟོན་རིན་
ཆེན་བྱུང་ལྟ་བུ་དང་བའི་རྒྱ་མཆན་ལ་གནོད་པ་མ་མཐོང་བ་དང་། གནོད་པ་མ་མཐོང་
བའི་སྐབ་བྱེད་བཟུང་བའི་གཞུང་ཆོན་པ་གཉིས་བྱེད་པ་སྟེ་གནོད་བྱེད་མ་མཐོང་བ་དང་
སྐབ་བྱེད་བཟུང་བ་ཁ་འཕྲལ་ནས་བཤད་པ་དང་། ལ་ལ་བྱ་སྟོན་རིན་ཆེན་བྱུང་ལྟ་བུ་གཞི་
ལམ་རྣམ་གསུམ་སྟེ་མེད་དུ་གང་གིས་བྱུང་ན་གཅིག་དུ་བྲལ་ལ་སོགས་པས་སོ་ཞེས་
འཆད་དོ། །གཞུང་ཆོན་དང་པོ་ནི། གཞི་དང་ལམ་དང་རྣམ་པ་སྟེ་བ་མེད་པར་ཡོངས་སུ་
ཤེས་པ་ཆོགས་སུ་བཅད་པའི་དོན་གྱི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་ཡུམ་ལ་གནོད་པ་མ་མཐོང་ནས།
ཞེས་སོགས་དང་། གཞུང་ཆོན་གཉིས་པ་ནི། གཅིག་དང་དུ་མའི་རོ་བོ་ཉིད་དང་བྲལ་བའི་
ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཆད་མས་ཞེས་པ་དེའི། །དེ་ལྟར་ཡང་། ཉ་ལྟེ་གསྟོད་ཆ་
༣༩ ་ལས། དང་བ་སྟེ་བའི་རྒྱ་མཆན་ལ་གཉིས་ལས། དེའི་བཟོད་བྱའི་དོན་ལ་གནོད་
བྱེད་མ་མཐོང་བ་དང་། སྐབ་བྱེད་གཟུང་བའོ། །དང་པོ་ནི། མཆོད་བཟོད་དག་གི་གདུལ་
བྱ་དབང་རྣམས་ཆོས་ཅན། དེ་འདྲའི་མཆོད་བཟོད་དག་ལས་ཡུམ་ཤེར་བྱིན་ལ་རབ་དུ་དང་
བ་སྟེ་བའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། གཞི་ཕྱང་སྟེ་སོགས་དང་ལམ་གསུམ་དང་རྣམ་པ་ཆོས་
ཉིད་དམ་རྣམ་ཏྲགས་མཆན་མ་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་བདེན་པའི་སྟེ་བ་མེད་པར་ཡོངས་
སུ་ཤེས་པ་ཡང་ཡིན་མཆོད་བཟོད་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའི་བཟོད་བྱའི་དོན་སྤྲུལ་གསུམ་
བསྟེད་རུས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་དམ་རང་བཞིན་ཅན་ཡིན་པའི་ཡུམ་ལ་བདེན་པའི་སྟེ་བ་ཡོད་
དོ་ཞེའམ། སྤྲུལ་གསུམ་སྟེད་པའི་མཆན་ཉིད་དམ་མི་ལྡན་ནོ་ཞེས་རིགས་པ་རྣམ་དག་
གིས་གནོད་པ་མ་མཐོང་ནས་ཉེ་རྒྱ་མཆན་གྱིས་དེ་འདྲ་དེ་སྟེས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་སྐྱར་
ཏེ། ཞེས་དང་། སྐབ་བྱེད་བཟུང་བ་ནི། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། གཞི་ལམ་རྣམ་གསུམ་ཆོས་
ཅན། བདེན་པའི་སྟེ་བ་མེད་དེ། བདེན་པའི་གཅིག་དང་དུ་མའི་རོ་བོ་ཉིད་དམ་རང་བཞིན་

དང་བུལ་བའི་ཕྱིར། གཟུགས་བརྒྱན་བཞིན། ཞེས་ཆོས་བཞེས་ཀྱི་དགོངས་པ་ལེན་པ་ལྟ་
བུའོ། །གཞན་ཡང་ལུང་གི་སྟེ་མ་༤༩༽ལས།

དང་བ་དེའི་རྒྱ་མཚན་ལ། གཞོད་བྱེད་མ་མཐོང་བ་དང་། སྐབ་བྱེད་གཟུང་བ་གཉིས་
སོ། །དང་པོ་ལ། གཞོད་པ་མ་མཐོང་ནས་ཞེས་དང་ངོ། །གང་ལ་ན། མཚོད་བརྗོད་ཀྱི་
ཆོགས་སུ་བཅད་པའི་བརྗོད་བྱའི་དོན་སྤྲུལ་འཕགས་བཞི་སྟེད་རུས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཅན་
ཀྱི་ཡུམ་ལའོ། །གང་གིས་ན། ཆོས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་གིས་སོ། །རི་ལྟ་བུའི་ན། སྐྱེ་བ་ཡོད་
དོ་ཞེའམ། སྤྲུལ་གསུམ་སྟེད་པའི་མཚན་ཉིད་མི་ལྟན་ནོ་ཞེས་པའི་རིགས་པའི་གཞོད་པ་
མ་མཐོང་སྟེ། ཡུམ་འདིའི་ཆོས་ཉིད་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ངོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ཡུམ་དེ་གང་ཞེ་ན།
ཡོངས་སུ་ཞེས་པ་ཞེས་དང་ངོ། །གང་ན། གཞི་བྱིན་གི་ཆོས་དང་། བྱང་ཆུབ་གསུམ་
ཀྱི་ལམ་དང་། རྣམ་པ་ཆོས་ཉིད་རྣམས་སོ། །རི་ལྟ་བུ་རང་བཞིན་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པར་
ཡོངས་སུ་ཞེས་པའོ། །གཞི་ལམ་རྣམ་གསུམ་སྐྱེ་མེད་དུ་གང་གིས་བྱུང་ཅེ་ན། གཞི་ལམ་
འབྲས་གསུམ་ཆོས་ཅན། བདེན་པའི་སྐྱེ་བ་མེད་དེ། བདེན་པའི་གཅིག་དང་དུ་མའི་ངོ་བོ་
ཉིད་དང་བུལ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་དང་།

སོགས་པ་རྟོ་རྟེན་གཟེགས་མ་དང་། ཡོད་མེད་སྐྱེ་འགོག་དང་། ཉེན་འབྲེལ་ཀྱི་རིགས་པ་
ལ་སོགས་པ་གཞོད་མ་ནས་མ་སྐྱེས་པར་ཡོད་ཆེས་པར་བྱེད་པའི་ཆད་མས་སོ། །ཞེས་
གསུངས་སོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ཉ་སོགས་ཀྱི་ལུགས་ལ་གཞོད་པ་མ་མཐོང་བ་དང་གཅིག་
དུ་བུལ་སོགས་སྐབ་བྱེད་བཟུང་བ་ཁ་འབྲལ་བ་མི་འཐད་དེ། ཁ་འབྲལ་བ་དབང་རྣམས་འཇུག་
པ་ལ་གཞོད་བྱེད་མ་མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས་མི་ཆོག་གི་སྐབ་བྱེད་བཟུང་བ་ཡང་དགོས་མོད།
དེས་ན་གཞོད་པ་མ་མཐོང་བ་ནི་རྒྱ་མཚན་གཅིག་དུ་བུལ་གྱིས་ཡིན་ནོ། །འདིར་ནི་དབང་
བརྒྱལ་དང་བ་གཞོད་མི་གཞོད་མ་མཐོང་བར་ཡུམ་གྱིས་སྤྲུལ་བསྐྱུན་བར་བསྐྱུན་པ་འཐད་
ཅིང་བདེན་པར་བཟུང་བ་ལྟ་བུ་མིན་གྱི། གཞོད་པ་ཡོད་མེད་གཅིག་དུ་བུལ་སོགས་ཀྱིས་

བརྟགས་པ་ན་མི་གཞོད་པར་མཐོང་ནས་སྤྲས་ནམས་བསྐྱུན་པར་བཟུང་སྟེ། ཞེས་བཤད་
དགོས་པས་གཞུང་དེ་གཉིས་སོ་སོར་གཙོད་པ་མི་འཐད་དོ། །ཡང་གསེར་ཐོང་༥༥༽
ལས། འོ་ན་སྐྱབ་བྱེད་བཟུང་བ་གང་ཞེ་ན། སྤར་བཤད་པ་ལྟར་མཆོད་བརྗོད་གྱིས་བསྐྱུན་
ཆོད་དང་དབྱ་མའི་རིགས་པ་ནམས་འགལ་བ་ལྟར་སྤར་ནས་མི་དང་བ་ལ་བརྟགས་པ་ན་
དེ་གཉིས་མི་འགལ་བར་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་དང་བ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་གཞན་གྱི་སྐྱབ་བྱེད་
བཟུང་བས་ཅི་ཞིག་བྲ། གཉིས་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། རིགས་པས་གཞོད་མི་གཞོད་རྟོག་
པ་ནི། མཆོད་བརྗོད་གྱི་སྐྱས་ཟིན་ཆོད་ལ་ཡིན་ལ། དེར་ཡང་ཡུམ་གྱིས་སྤྲས་བསྐྱུན་པ་
སྐྱས་ཟིན་ཅིང་། གཞི་ལས་ནམ་གསུམ་སྐྱེ་མེད་ནི་མ་ཟིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཆོག་གསལ་དུ་
བྱད་གཞི་ནི་ཤེར་ཕྱིན་ནོ། །བྱད་པར་ནི་མཁྱེན་གསུམ་མོ། །གསུམ་དུ་བསྐྱུན་པ་ཡང་
ཀུན་རྫོབ་དུ་ཡང་དབྱེར་མེད་དོ་སྟམ་པ་དགག་པ་དང་། སྤྲས་གསུམ་ཆར་སྐྱེ་བར་བསྐྱུན་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། སངས་རྒྱས་ནམས་དང་རང་སངས་རྒྱས། ཉན་ཐོས་ནམས་གྱིས་ངེས་བསྟེན་
པའི། ཐར་ལམ་བྱོད་ཉིད་གཅིག་ལུ་སྟེ། །གཞན་ཞེས་བགྱི་བ་མ་མཆིས་ངེས། །ཞེས་
བསྟོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་ཡུམ་འདི་ལ་ཐེག་པ་རང་རང་གི་རྟོགས་པ་ལས་ལུལ་དུ་
བྱུང་བ་དང་། དེ་སྟོན་པའི་མདོ་འདི་ལ་ཡང་མདོ་གཞན་ལས་ལྷག་པ་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ།
འདིས་ཉན་རང་ནམས་བསྐྱེད་པའི་ཆ་ནི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་ཙམ་ཞིག་དང་
བྱང་མེས་དང་སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་པའི་ཆ་ནི་བདག་མེད་གཉིས་རྟོགས་པ་ཡིན་ལ། དེ་
ཡང་རིམ་པ་ལྟར་བྲན་པ་ཉིད་གཞག་དང་སྤོང་པོ་བཀོད་པ་ནམས་སུ་བསྐྱུན་པའི་ཕྱིར་
སྟམ་ན་དེ་བསལ་བའི་ཕྱིར་ཚུལ་གསུམ་པ་ཙན་ནི་ཞེས་སྟོས་ཏེ། འདིར་དོན་ནི་ཡུམ་ལ་
ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་དུ་བྱེ་བ་ནི་རང་བཞིན་གསུམ་དུ་བྱེ་བ་མ་ཡིན་ཏེ་དབྱེ་
བར་མི་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། གདུལ་བྱའི་བསམ་པའི་དབང་གིས་སྤྲས་
གསུམ་གྱི་ཡུམ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བསྐྱུན་གྱི་ནམ་པར་ངེས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཆེ་ནི་

སངས་རྒྱལ་མེ་བཙུན་ཁོ་ནའི་ཡུམ་ཡིན་གྱི། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱལ་གཡུང་པོ་
 ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུ་ནི་བྱད་མེད་རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་བུའི་ཡུམ་འདིས་ག་ལ་སྐྱེད་དེས་ན་འདིའི་
 མ་སྐྱེའི་ཆེ་བ་ནི་འགོ་བ་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱལ་སྐྱབ་པས་མཆར་དུ་བྱའོ། །དེའི་ཕྱིར་
 འདི་སྟོན་པའི་མདོ་ཡང་གཞུང་གཞན་ལས་མཆོག་སྟེ། སྤར་གྱི་གཞུང་དེ་དག་ནི་ཕྱོགས་
 རེ་བ་ཡིན་ལ། ཡུམ་གྱི་མདོར་ནི་རིགས་ཅན་གསུམ་གའི་ལམ་བསྐྱགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རང་
 བཞིན་གཅིག་ཁོ་ན་རྒྱུན་གྱི་དབང་གིས་གདུལ་བྱ་ལ་དུ་མར་སྤང་བ་ནི་ཚུལ་གྱི་སྐྱས་
 བསྟན་པས་དུ་མར་སྤང་ཡང་གཅིག་ཏུ་སྐྱབ་པ་ནི་ཚུལ་གསུམ་པ་ཡིན་ལ་གཅིག་དུ་མར་
 སྟོན་པའི་མ་སྐྱ་དང་ལྷན་པ་ནི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་དོ། །དེ་ལྟ་
 བུའི་མ་སྐྱ་དེ་སྐྱེའི་སྐྱམ་པ་ལ། ཞེར་བྱིན་ཞེས་སྟོས་པ་དོན་གྱི་རིམ་བཏོ་ཞེས་སྟོས་ནས་
 འཆད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ནི། མདོར་ན། ཞེས་བྱ་ཆོས་ཅན། གཞོད་པ་མ་མཐོང་
 བ་དང་། སྐྱབ་བྱེད་བཟུང་བའི་གཞུང་ཆོན་གཉིས་བྱེད་པ་མི་འཐད་དེ། གཞོད་པ་མ་མཐོང་
 བ་ནི་སྐྱབ་བྱེད་བཟུང་ནས་མི་གཞོད་པར་མཐོང་བ་ཡིན་པ་ལས། དབང་པོ་བརྟུལ་པོ་ལྟ་
 བུ་སྐྱབ་བྱེད་ལ་མ་བསྟོས་པ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཅིག་དང་དུ་མའི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་
 བྲལ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་གཉིས་པ་ནི་བསྐྱབ་བྱ་རུ་སྤང་བའི་ཕྱིར་སྐྱབ་བྱེད་
 བཟུང་བ་རུ་མི་འཐད་དོ། །གཞན་ཡང་ཉ་དཔོན་དང་བུ་སྟོན་ལྟར་གཅིག་དང་དུ་མའི་ངོ་
 བོ་ཉིད་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་དེ་སྐྱབ་བྱེད་བཟུང་བ་བཤད་པ་མི་
 འཐད་དེ། བསྐྱབ་བྱ་བསྟན་པའི་གཞུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞོད་པ་མ་མཐོང་བ་ནི་བསྐྱབ་
 བྱ་ཡིན་ཞིང་། འདིར་གཞོད་པ་མ་མཐོང་བའི་དོན་ནི། གཅིག་དུ་བྲལ་བརྟགས་ནས་གཞོད་
 པ་མ་མཐོང་བའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་སྐྱབ་བྱེད་བཟུང་བ་གང་ཞེ་ན། སྤར་འདི་ཡང་
 འགལ་བ་ལྟར་སྤང་བ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་མཆོད་བརྗོད་ཀྱིས་བསྟན་ཆོད་ཡུམ་
 ཀྱིས་སྐས་བཞེ་བསྐྱན་པ་དང་དབུ་མའི་རིགས་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བ་མེད་པ་རྣམས་

འགལ་བ་ལྟར་སྤང་ནས་མི་དང་བ་ལ་བརྟགས་པ་ན་བསྐྱེད་པ་ཀྱན་རྫོབ་དང་མ་སྐྱེ་བ་དོན་
དམ་གྱི་དབང་དུ་མཛད་པས་དེ་གཉིས་མི་འགལ་བར་མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས་དང་བ་སྐྱེ་བའི་
ཕྱིར་གཞན་གྱི་སྐྱབ་བྱེད་བཟུང་བས་ཅི་ཞིག་བྲ། གཉིས་པ་བྱ་སྟོན་རིན་ཆེན་བྱུང་གིས་
གཞི་ལམ་རྣམ་གསུམ་སྐྱེ་མེད་དུ་གང་གིས་སྐྱབ་ཅེས་འབྲེལ་བ་ཡང་མི་འཐད་དེ། རིགས་
བས་གཞོད་མི་གཞོད་རྟོག་པ་ནི། མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་སྐྱས་ཟིན་ཆོད་ལ་ཡིན་ལ། མཆོད་
བརྗོད་དེར་ཡང་ཡུམ་གྱིས་སྐས་བསྐྱུན་པ་སྐྱས་ཟིན་ཅིང་། གཞི་ལམ་རྣམ་གསུམ་སྐྱེ་མེད་
ནི་མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་སྐྱས་མ་ཟིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །མདོར་ན། སྐྱབ་བྱེད་བཟུང་བ་བཤད་པའི་
སྐབས་སུ། གཞི་ལམ་རྣམ་གསུམ་ཆོས་ཅན་བཟུང་ནས། དེ་བདེན་པར་སྐྱེ་མེད་དུ་བྱུང་
བ་ལ་གཅིག་དུ་བྲལ་གྱི་རིགས་པ་འགོད་པ་མི་འཐད་དེ། སྐབས་སུ་བབ་པ་མ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། མཆོད་བརྗོད་ལས་དངོས་སུ་གསུངས་པ་དེ་འཐད་མི་འཐད་དཔྱོད་པའི་སྐབས་
ཡིན་ཞིང་། མཆོད་བརྗོད་ཀྱིས་གཞི་ལམ་རྣམ་གསུམ་བདེན་མེད་དུ་དངོས་སུ་མ་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། འདིར་ལ་མཁས་པ་འགའ་ཞིག་གིས། གཅིག་དུ་བྲལ་གྱི་རིགས་པ་དེ། རྒྱན་
གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་དབང་རྣོན་གྱི་རྒྱུད་ལ། ཡུམ་མཐུན་པ་གསུམ་ལ་དང་བ་
གསར་དུ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་ཡིན་ཟེར་ན། འོན་གདུལ་བྱ་དེའི་རྒྱུད་ལ་རིགས་པ་དེ་
ལ་བརྟེན་ནས་བསྐྱབ་བྱ་མ་བྱུང་བའི་སྟོན་དུ། ཡུམ་མཐུན་གསུམ་ལ་དང་བའི་དད་པ་
སྐྱེས་མ་ཟིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེས་བསྐྱབ་བྱ་མ་བྱུང་
པའི་སྟོན་ནས་མཐུན་གསུམ་ཆོད་མས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟགས་དེས་ཆོས་ཅན་ཆོད་
མའི་བྱུང་བའི་ཕྱིར། འབྲེལ་སྟེ། མཐུན་གསུམ་ཆོད་མས་བྱུང་ནས་དེ་ལ་དང་བ་མ་སྐྱེས་
པའི་གང་ཟག་འཛོག་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་དེ་མི་འཐད་དེ། རྒྱན་གྱི་ཆེད་དུ་
བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཡིན་ན་མཐུན་གསུམ་ལ་དང་བ་དད་པ་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་
དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཡིན་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།

འགྲེལ་ཆུང་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རང་དང་གཞན་གྱི་དོན་ཕུན་སུམ་སྒྲུབ་པ་ཅི་
 ལ་ཡང་མ་རག་པར་ཆས་ཤིང་བཙོན་པ་དག་ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་བཤད་
 པ་དེ་མི་འཐད་དེ། རྒྱན་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་དབང་རྣམས་གཅིག་དུ་བྲལ་གྱི་རིགས་
 པའི་ཕྱི་ཚོལ་ཡང་དག་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དབུ་མ་རྒྱན་གྱི་དཀར་འགྲེལ་༢༩༽ ལས།
 མོངས་པ་རྣམས་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཐ་སྙད་བྱ་རུང་བ་འདི་རབ་ཏུ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་
 དམ་བཅའ་ཕྱོགས་གཅིག་གི་གཏན་ཆིགས་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་དམིགས་པའི་མཚན་ཉིད་
 གྱིས་གྲུབ་པར་འགྱུར་བ་ལས་དམིགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 ཏྲགས་ཁྲབ་གྲུབ་སྟེ། ཐ་སྙད་ཅམ་བསྒྲུབ་དགོས་ཀྱི་ཕྱིར་ཚོལ་ནི་ཕྱིར་ཚོལ་ཤིན་ཏུ་མོངས་
 པ་ལས་མེད་པར་དབུ་པར་ཆད་གསུམ་ཀུན་ཏུ་ཡོངས་ཁྲབ་ཏུ་གནས་པའི་ཕྱིར། ཡང་
 ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཆིག་ཐོས་ཅམ་གྱིས་དང་བར་སྐྱེས་པའི་རྒྱན་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་
 བྱ་དང་། སེམས་ཅམ་པར་གྱུར་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་གཞི་མ་ཐུན་ཡོད་གསུངས་པའང་
 མི་འཐད་དེ། རྒྱན་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཡིན་ན་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཁྲབ་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། ཅ་བར། སངས་རྒྱས་སོགས་དམིགས་དད་པ་དང་། །སྤྱིན་སོགས་སྦྱོང་ཡུལ་
 བཙོན་འགྲུས་དང་། །བསམ་པ་ཕུན་ཆོགས་བྲན་པ་དང་། །རྣམ་པར་མི་རྟོག་ཏིང་འཛིན་
 དང་། །ཆོས་རྣམས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ། །ཤེས་པའི་ཤེས་རབ་དང་རྣམ་ལྔ། །རྟོགས་
 པའི་བྱང་ཆུབ་རྣམས་པོ་ཡིས། །རྟོགས་སྒྲུལ་པོས་རྟོགས་དཀར་བཞེད། །ཅེས་རྒྱན་གྱི་
 ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཡིན་ན་དད་སོགས་ཡུལ་ལྔ་ལ་མཁས་པའི་ཁྲབ་པར་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་འདྲིའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ལ་བྱང་འཕགས་ཡོད་པའང་མི་འཐད་
 དེ། མཐོང་ལམ་ཐོབ་རྗེས་སུ་དད་མོས་པ་དང་མཐོང་ཐོབ་པ་ཞེས་ཐ་སྙད་འབྱུང་བ་ལས་
 དབང་རྒྱལ་དང་དབང་རྣམས་ཞེས་ཐ་སྙད་སྐྱར་སྟོལ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཛོད་ཅ་བར། དད་
 པའི་མོས་དང་མཐོང་བའི་ཐོབ། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ། འོ་ན། གཅིག་དུ་བྲལ་གྱི་

རིགས་པ་དབང་ཚོན་ཡུམ་མཁུན་གསུམ་ལ་དང་བ་སྐྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་གསུངས་པ་རི་
ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། བཤད་པར་བྱ་སྟེ། མཚན་བརྗོད་ལས་ཕྱོགས་གཅིག་ནས་མཁུན་གསུམ་
གཞི་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་ནམ་པ་ཅན་དུ་གསུངས་པ་དང་། ཡང་ཕྱོགས་གཞན་
ཞིག་ནས་དེ་ལ་རང་སྤྲས་འཕགས་བཞི་སྐྱེད་པའི་རྩ་པ་ཡོད་པར་གསུངས་པ་ན། གཞུང་
འདིའི་གདུལ་བྱ་འགྲུར་རུང་གི་དབང་ཚོན་ནམས་འདི་གཉིས་འགལ་སྟམ་དུ་གཅིག་དུ་
བྲལ་གྱི་རིགས་པས་ལེགས་པར་བརྟགས་པ་ན། སྐྱེ་མེད་བདེན་པའི་སྐྱེ་མེད་དང་སྐྱེ་བ་
ཀྱན་རྗོད་གྱི་སྐྱེ་བར་ངེས་ནས་དང་བ་སྐྱེ་བར་འགྲུར་རོ། །གསེར་མེད་ལྟར་ན། མཚན་
བརྗོད་ཀྱིས་མཁུན་གསུམ་གྱིས་རང་སྤྲས་འཕགས་བཞི་སྐྱེ་བར་གསུངས་པ་དང་། དཔུ་
མའི་རིགས་པས་ཚོས་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བ་མེད་པར་སྒྲུབ་པ་གཉིས་སྤྲས་བེན་ལྟར་བྲས་ན་
འགལ་བར་ལྟ་བུར་མཐོང་ནས། གཅིག་དུ་བྲལ་གྱི་རིགས་པས་དཔུ་མའི་གཞུང་ལས་
སྐྱེ་མེད་གསུངས་པའི་དོན་བདེན་པའི་སྐྱེ་མེད་དུ་གཏན་ལ་ཐབ་པ་ན། ལྟར་བཞིན་དང་
བར་སྐྱེ་བར་འགྲུར་བའི་སྤྱིར་རོ། །དེས་ན་འདིའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་དབང་པོ་རྣོ་
རྩལ་གཉིས་གཅིག་དུ་བྲལ་གྱི་རིགས་པ་དང་། མཚན་བརྗོད་ལ་བརྟེན་ནས་དང་བ་སྐྱེ་
བ་དེའི་ཆེ་ནི། རྒྱན་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་འགྲུར་རུང་ཡིན་ཡང་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་
གདུལ་བྱ་མིན་ནོ། ། འོན་རྒྱན་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཡིན་ན་ཡུམ་མཁུན་གསུམ་
ལ་དང་བ་སྐྱེས་བེན་གྱིས་བྲལ་བས། མཚན་བརྗོད་དང་གཅིག་དུ་བྲལ་གྱི་རིགས་པ་ལ་
བརྟེན་ནས་དེ་གཉིས་དང་བ་སྐྱེད་པར་གསུངས་པ་དང་འགལ་སྟམ་ན། དེ་གཉིས་ཐོག་
མར་ཡུམ་མཁུན་གསུམ་ལ་དང་བར་བསྐྱེད་པའི་རྒྱ་ཡིན་པས་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་
གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། ཆེ་སྟོང་ལ་བྱ་བ་གང་ཞིག་བྲས་པས་ཆེ་སྟངས་ལའང་དེས་
བྲས་པར་འཛོག་པ་བཞིན་ནོ། །འོན་ཁྱོད་ལྟར་ཡང་། གཅིག་དུ་བྲལ་གྱི་རིགས་པའི་སྤྱི་
ལོ་ལ་ཡང་དག་དེ་གཏན་ཆོགས་དེའི་བསྒྲུབ་བྱ་མ་བྱལ་བའི་སྟོན་ནས་དང་བར་སྐྱེས་སམ།

བསྐྱུབ་བྱ་བྱུབ་རྗེས་སུ་དང་བར་སྐྱེ། དང་པོ་ལྟར་ན། གཏན་ཆིགས་དགོས་མེད་དུ་འགྱུར་
 ལ། གཉིས་པ་ལྟར་ན། མཁུན་གསུམ་ཆོད་མས་བྱུབ་ན་དེ་ལ་དང་བར་སྐྱེ་བའི་བྱུབ་པ་
 སྤར་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། མཁུན་གསུམ་ཆོད་མས་བྱུབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན།
 དེ་ལ་དང་བར་སྐྱེ་བས་བྱུབ་པར་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་པས། རྒྱན་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་
 གདུལ་བྱ་དབང་རྣོན་དང་བ་ཙམ་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་མཚན་གཅིག་དུ་བྲལ་གྱི་གཏན་ཆིགས་ཡིན་
 ཞེས་མི་སྤྲོ་སྟེ། དབང་པོ་རྣོ་རྩལ་གང་ཡིན་ཡང་ཡུམ་མཁུན་གསུམ་ལ་དང་བ་ཙམ་སྐྱེ་བ་
 ལ། དེ་བདེན་མེད་ཏྲོགས་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་སུས་ཀྱང་སྤྲོ་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་
 བ་ཅི་ཞེ་ན། སྐབས་འདིར་དབང་རྣོན་དང་བ་སྐྱེས་ཚུལ་ལ་ཡུམ་གྱི་ངོ་བོ་ལ་དང་བ་སྐྱེ་ཚུལ་
 དང་། རང་སྤྲས་འཕགས་བཞི་སྐྱེ་བའི་རུས་པ་ལ་དང་བ་སྐྱེ་ཚུལ་དང་གཉིས་ལས། བྱི་
 མའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། གསེར་ཕྱེད་༣༥ ་ལས། ཡུམ་གྱིས་སྤྲས་བཞི་བསྐྱུན་
 བར་བསྐྱུན་པ་ལ་རིགས་པ་ཡང་དག་གང་གིས་གཞོད་པ་ཡོད་མེད་བརྟག་པ་སྤོན་དུ་བཏང་
 བ་ན། །ཞེས་དང་། དེ་ཉིད་ལས། འདི་ལྟར་དེ་ལ་རིགས་པས་གཞོད་ན་འདི་དག་གིས་
 གཞོད་དགོས་ཏེ། མཆོད་བརྗོད་གྱིས་ནི་ཡུམ་གྱིས་སྤྲས་བཞིའི་བཞེད་པ་སྐྱེ་བར་བསྐྱུན་
 ལ། རིགས་པ་འདི་དག་གིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་མེད་སྐྱུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་འགལ་
 བ་ལྟར་སྤར་བ་ཡིན་ཏེ། ཡུམ་གྱིས་སྐྱེད་པར་བསྐྱུན་པ་ཀུན་རྫོབ་དང་རིགས་པས་སྐྱེ་མེད་
 སྐྱུབ་པ་དོན་དམ་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པ་འདི་རྣམས་ནི་སློབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་
 པ་མ་མེད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་བཤད་༣༠ ་ལས། གཞི་ལམ་རྣམ་
 གསུམ་སྐྱེ་མེད་དུ་ཆོད་མ་གང་གིས་བྱུབ་ཅེ་ན། གཅིག་དང་དུ་མའི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་བྲལ་
 བའི་ཕྱིར་ཅེས་བྱ་བ་དང་རྗོ་རྗོ་གཟེགས་མའི་གཏན་ཆིགས་ལ་སོགས་པའི་རྟགས་ལ་
 བརྟེན་པའི་ཆོད་མས་དང་པོར་ཆོགས་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་བྱུབ་ཅིང་། དེའི་དོན་
 གོམས་པར་བྱས་པ་ལས་ལམ་ཤེས་དང་རྣམ་མཁུན་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །མཁུན་

བ་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱིས་ཚོས་གསུམ་ཀ་བདེན་པའི་སྤྱི་མེད་དུ་རྟོགས་ཀྱང་། ཚོས་ཀྱི་བདག་
མེད་ཕྱ་མོ་རྟོགས་པས་བྱུང་བར་དུ་བྱས་པའི་གཞི་ཤེས་སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་སྟོན་པ་
མ་ཡིན་མོད་ཀྱི། གཞི་སྤྱི་བ་མེད་པར་ཤེས་པ་ཞེས་བཤད་པ་ནི། དུམ་གྱི་ལྷོག་པ་ན།
ངོས་བཟུང་བའི་ཆེད་དུ་གང་ཟག་གི་བདག་གིས་སྤྱི་བ་མེད་པར་ཤེས་པའི་དོན་དུ་གཟུང་
བར་བྱའོ། །འདི་དག་གིས་འབྲུལ་གཞི་བསྐྱེད་ནས། གཞི་ཤེས་དང་ལམ་ཤེས་ལ་བདག་
མེད་རྟོགས་པའི་བྱབ་པ་ཁས་ལེན་པ་དག་ཀྱང་སྤང་ལ། རང་གི་སྤྱི་དུ་འགལ་བའི་ཁྱར་
ཤིན་ཏུ་ལྷི་བས་ཡུན་རིང་པོ་ནས་ནོན་པ་མི་ཤེས་པ་ཁ་ཅིག་ནི། ཚིག་རྒྱ་ལྡན་མས་དངོས་
སུ་བསྟན་པའི་གཞི་ཤེས་ཐེག་དམན་པ་འབའ་ཞིག་ལ་ཡོད་པར་འདོད་ཅིང་། འདིར་བཤད་
པ་དང་དོན་བྱུང་བར་མེད་པར་འདོད་བཞིན་དུ་གཅིག་དུ་བྲལ་གྱི་རྟོགས་ལས་གཞི་བདེན་
པའི་སྤྱི་མེད་དུ་བྱབ་པའི་དོན་དུ་འཆད་ཅིང་། ཉན་ཐོས་འཕགས་པ་ལ་ཚོས་ཀྱི་བདག་
མེད་ཕྱ་མོ་རྟོགས་པ་ཡོད་པར་འདོད་པ་ལ་ཐན་མཐོང་བ་ལྟར་བྱེད་པ་དག་སྤང་རོ། ཞེས་
གསུངས་སོ། །རྣམ་བཤད་ཀྱི་ལུང་དོན་ལ་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བཤད་སྟོལ་མང་སྟེ།
བཤ་ཆེན་ཡུམ་དོན་ཡང་གསལ་སྟོན་མེ་ཞེས་བྱ་བ་༣༥ ༽ ལས། སྐབས་འདིར་རྣམ་
བཤད་ལས། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་སྟོང་ཉིད་སྤང་མ་རྟོགས་གསར་དུ་
རྟོགས་དགོས་ཀྱི་རྒྱན་གྱི་གདུལ་བྱ་དབང་རྣམས་བཤད་པ་ལ། ཁ་ཅིག་དེ་སྤྱི་ཐེ་བཞིན་པ་
མ་ཡིན་ཏེ། དེ་འདྲའི་གདུལ་བྱ་དབང་རྣམས་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་
སྤྱོད་ལ་ཏུ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་རང་རྒྱུད་ལ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དབུ་མ་
རྒྱན་ལས། ཡང་དག་ཤེས་ཚོལ་སྟོན་བཏང་སྟེ། །ཞེས་སོགས་འབྲུང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར།
རང་ལུགས་ནི། དེ་ལྟར་རྟོགས་དགོས་ཀྱི་རྒྱན་གྱི་གདུལ་བྱ་དབང་རྣམས་ཡོད་པར་ཐལ།
ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་རྒྱན་གྱི་གདུལ་བྱ་དབང་རྣམས་དེ། དེ་ལྟར་རྟོགས་དགོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
དེར་ཐལ། དེ་ཐེག་ཆེན་ཚོགས་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་སྟོང་ཉིད་སྤང་མ་རྟོགས་གསར་དུ་

རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་གསར་དུ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་དགོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་
 ཅན། དེར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོགས་ལམ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་དགོས་གང་ཞིག དེའི་སྐབས་ཀྱི་
 སྟོང་ཉིད་སྤར་མ་རྟོགས་གསར་དུ་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཡེ་ཤེས་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་
 ཆོགས་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་སྐབས་སུ་སྟོང་
 ཉིད་ལ་ཆད་མར་སོང་བའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོགས་ལམ་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་
 ལ་ཁོ་ན་རེ། ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་རྒྱན་གྱི་གདུལ་བྱ་དབང་རྣམས་ཆོས་ཅན། ཐེག་ཆེན་གྱི་
 ཆོགས་ལམ་གྱི་སྤྲོལ་ཏུ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོགས་
 ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་སྟོང་ཉིད་སྤར་མ་རྟོགས་གསར་དུ་རྟོགས་དགོས་ཀྱི་གང་ཟག་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་ཐེར་ན་མ་ཐུབ། འོ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོགས་ལམ་གྱི་སྤྲོལ་ཏུ་
 ཡོན་ཏན་མ་ཐོབ་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོགས་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་ཡོན་ཏན་གསར་དུ་
 ཐོབ་དགོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐུབ་པ་ཁས། མ་གྲུབ་ན། དེས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོགས་ལམ་
 གྱི་སྐབས་སུ་ཡོན་ཏན་གསར་དུ་ཐོབ་རྒྱུ་མེད་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
 དེས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོགས་ལམ་ལ་འབད་ནས་བསྐྱེད་པ་དོན་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
 ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོགས་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་
 སྟོང་ཉིད་སྤར་མ་རྟོགས་གསར་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་དགོས་ཀྱི་གང་ཟག་
 ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཆོས་ཅན་དེ་གང་ཞིག ཁྱོད་ཀྱིས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོགས་ལམ་གྱི་
 གནས་སྐབས་སུ་སྤར་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་མ་སྟོང་བའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག རྣམ་བཤད་ལས་དེ་
 ལྟར་གསུངས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོགས་ལམ་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོགས་ལམ་བཏགས་པ་
 བ་ཡིན་པའི་སྒོ་ནས་སྒྲོན་སྟོང་བྱེད་པ་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་ན། དེའི་ཐད་ཀྱི་རྣམ་བཤད་
 ལས་ལམ་ཤེས་དང་རྣམ་མཐུན་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ན། ཞེས་པའི་ལམ་ཤེས་དང་
 རྣམ་མཐུན་ཡང་བཏགས་པ་བར་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། སྐབས་གཉིས་པའི་

ནམ་བཤད་དུ་གཟུང་འཛིན་རྩལ་གཞན་གྱིས་སྟོང་པར་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་པོར་
 ཆོགས་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་བསྐྱེད་པར་གསུངས་པའི་ཆོགས་ལམ་ཡང་། ཆོགས་ལམ་
 བཏགས་པ་བར་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞིབ་ཏུ་དཔྱད་མཛོད་ཅིག་ཞེས་དང་། མཁས་
 གྲུབ་བསྟན་དར་བའི་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ཅ་འགྲེལ་གྱི་སྤྱི་དོན་ནམ་བཤད་སྟོང་པོ་རྒྱན་
 གྱི་སྟངས་བ་༤༩ ་ལས། གསུམ་པ་དགོས་དོན་བཤད་པ་ལ། ཆོས་ཀྱི་རྩལ་སུ་འབྲང་བ་
 ནམས་ཀྱང་གཅིག་དང་དུ་མའི་དོ་བོ་ཉིད་དང་བལ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།
 གདུལ་བྱ་གཉིས་ཀྱིས་ཡུམ་ལ་དང་བ་སྐྱེ་ཚུལ་དགོས་པ་དང་བཅས་པ་འཆད་པ་དང་།
 གཞི་ལམ་ནམ་གསུམ་བདེན་པའི་སྐྱེ་མེད་ཀྱི་དོན་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། ཁ་ཅིག་
 དེ་ཞིག་དད་པའི་རྩལ་སུ་འབྲང་བ་ནམས་ཀྱིས་འདི་ལ་ཐེ་ཆོམ་མེད་པར་སྒྱུར་དུ་རབ་ཏུ་
 དང་བ་སྐྱེདོ། ཞེས་པའི་སྐབས་ནས་དངོས་བསྟན་གྱི་རྒྱན་གྱི་གདུལ་བྱ་དབང་རྒྱལ་དད་
 པའི་རྩལ་འབྲང་དེ། རྒྱན་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ།
 རྒྱན་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཡིན་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་དབང་པོ་ཤིན་ཏུ་རྟོན་
 པོ་ཡིན་པས་ཁྲུབ། ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་དབང་པོ་ཤིན་ཏུ་རྟོན་པོ་ལམ་མ་ཞུགས་
 ནམས་ཀྱིས་མཐུན་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་བཛོད་པའི་ཆོག་ཙམ་རྒྱ་མཆན་དུ་བྱས་པ་མ་
 ཡིན་པར། གཞི་ལམ་ནམ་གསུམ་གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་པ་རིགས་པ་ཡང་
 དག་གིས་བརྟེན་ནས། ཆད་མས་ངེས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། ཡུམ་མཐུན་གསུམ་ལ་དང་བ་
 དང་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་དད་པ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་རྒྱན་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་
 བྱ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ནམ་བཤད་ལས་ཀྱང་དང་པོ་ལ་རྒྱན་གྱི་གདུལ་བྱ་ཙམ་དང་། ཕྱི་
 མ་ལ་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཞེས་ཁྲུང་པར་བྱེ་བའི་ཕྱིར། དེས་ན། གདུལ་བྱ་དེ་གཉིས་
 ཡུམ་མཐུན་གསུམ་ལ་དང་བ་སྐྱེ་ཚུལ་ཡོད་དེ། དང་པོ་དེས་མཆོད་བཛོད་ཀྱི་གཞུང་ཙམ་
 རྒྱ་མཆན་དུ་བྱས་ནས་ཡོན་ཏན་དེ་ལྟ་བུ་ཡོད་ངེས་སྟམ་དུ་སྒྱུར་དུ་རབ་ཏུ་དང་བ་སྐྱེ།

གཉིས་པས་ཡོན་ཏན་དེ་ལྟ་བུ་དང་ལྡན་པའི་ཡུམ་ཡོད་མེད་ལེགས་པར་བརྟགས་ནས་
ཡོད་པ་ལ་གཞི་དེ་པ་མ་མཐོང་བ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་དང་བ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་དང་
པོར་གཞི་ལམ་རྣམ་གསུམ་གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་པ་རིགས་པ་ཡང་དག་གིས་
གཏན་ལ་ཕབ་ནས་ཆད་མས་ངེས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། དེ་ལྟ་བུའི་ཡུམ་ཡོད་པར་ངེས་པ་
སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། བདག་མེད་གཉིས་གཏན་ལ་མ་ཕབ་པར་དེ་རྟོགས་པའི་ཡུམ་
ལ་ངེས་པ་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། དེས་ན། གདུལ་བྱ་གཉིས་ཀྱི་ཡུམ་ལ་དང་བ་བསྐྱེད་པ་ལ་
དགོས་པ་ཡོད་དེ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དོན་གཉིར་གྱི་འདུན་པ་སྐྱེ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོས་
བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་གྱིས་ཞུགས་ནས་མཐར་ལེགས་མཆོག་རྣམ་མཁུན་འཕྲོ་བའི་དགོས་
པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་གཅིག་དང་དུ་མའི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་
དང་། རྡོ་རྗེ་གཟེགས་མའི་གཏན་ཆོགས་ལ་སོགས་པའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་ཆད་མས་
དང་པོར་ཆོགས་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་བྱུང་ཅིང་ཞེས་པའི་གཞུང་སྤྱི་ལྷོ་བཞིན་པར་
ཁས་ལེན་པ་ཡིན་ཟེར་ན། མདོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་བྱང་སེམས་
ཆོགས་ལམ་པ་དེ་གཅིག་དུ་བྲལ་དང་རྡོ་རྗེ་གཟེགས་མ་སོགས་ཀྱི་གཏན་ཆོགས་ལ་བརྟེན་
ནས། ཆོགས་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་སྟོང་ཉིད་ཆད་མས་གསར་དུ་ངེས་པར་ཐལ།
ཁྱོད་ཀྱི་དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེས་ཆོགས་ལམ་དུ་མ་ཞུགས་
པའི་སྤྱོད་པ་དུ་སྟོང་ཉིད་ཆད་མས་ངེས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་
ཅན་དབང་པོ་ཤིན་ཏུ་རྣོན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། ཡང་པར་བྱིན་མཐའ་དབྱེད་
པར་དཀར་པོའི་བྲེང་༡༥ ་ ལས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་གཞུང་དེའི་སྐབས་
ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཆོགས་ལམ་དེ་ཆོགས་ལམ་བཏགས་པ་བ་ལ་བྱེད་ཟེར་ན།
མདོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཐེག་ཆེན་ལམ་དུ་འཇུག་ཁ་མའི་གང་ཟག་
གི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞི་ལམ་རྣམ་གསུམ་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཆད་མ་དེ། ཆོགས་

ལམ་བཟགས་པ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་གི་དམ་བཅའ་འཐད་པའི་བྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་
ཏེ། དེ་ཚོགས་ལམ་བཟགས་པ་བར་ཆད་ལྡན་གི་གཞུང་གང་ལས་ཀྱང་མ་གསུངས་པའི་
བྱིར། ཁ་ཅིག་གསུང་དེའི་དོན། རྒྱན་གི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་བྱང་སེམས་ཚོགས་
ལམ་པ་ལ་གཅིག་དུ་བྲལ་དང་དོ་རྩེ་གཟེགས་མ་སོགས་གི་གཏན་ཚིགས་ལ་བརྟེན་ནས་
སྟོང་ཉིད་ཆད་མས་ངེས་པས་ཁྱབ་པས་བརྗིང་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ་ཟེར་ན། དེ་
མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ཡང་སྤར་བཤད་པའི་རིགས་པས་ཁེགས་པའི་བྱིར། ཁ་ཅིག་གཞི་
ལམ་ནམ་གསུམ་གི་སྟང་གི་སྟེ་མེད་དེ་བདེན་པའི་སྟེ་མེད་ཁོ་ན་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ཟེར་ན།
དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། གཞིའི་སྟང་གི་སྟེ་མེད་དེ་གང་ཟག་གི་བདག་གི་སྟེ་བ་མེད་པ་ལ་
ཡང་བྱེད་རིགས་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་གཞིའི་སྟང་གི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་སྤྲོ་
ལ་ཡང་བྱེད་རིགས་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཀུན་ཤེས་ཉིད་གི་ཞེས་པའི་སྐབས་ནས་དངོས་
སུ་བསྟན་པའི་གཞི་ཤེས་གིས་ཤེས་རྒྱུའི་དོན་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་སྤྲོ་མོ་གཅིག་
ཡོད་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་ལ་དོགས་པ་ཅུང་ཟད་ནི། མདོན་རྟོགས་
རྒྱན་གི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་དབང་རྟོན་གིས་ཚོགས་ལམ་གི་གནས་སྐབས་སུ་སྟོང་
ཉིད་རྟོགས་ན་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་གི་གནས་སྐབས་སུ་རྟོགས་པས་མ་ཁྱབ་པའི་
བྱིར། དེར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་ལམ་དུ་མ་ཞུགས་པའི་སྤྱོད་ལ་སྟོང་བ་ཐོན་པའི་ཐར་པ་
དོན་གཉེར་གི་སྟོ་རྒྱད་ལ་ཐོབ་པའི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་
བྱ་དེའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་འདྲ་བའི་སྟོང་བ་ཐོན་པའི་ཐར་པ་དོན་གཉེར་གི་སྟོ་དེ་ཚོགས་
ལམ་གང་ཞིག་དེའི་གནས་སྐབས་སུ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་བྱིར་ཏེ། ཚས་ཅན་དེའི་བྱིར།

༡༡། །འདིར་གཅིག་དུ་བྲལ་གྱི་གཏན་ཆིགས་ལ་ཅུང་ཟད་དབྱད་པ་ནི།

འདིར་གཅིག་དུ་བྲལ་གྱི་གཏན་ཆིགས་ཉིད་ཅུང་ཟད་བཟོད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་དབྱ་
མ་རྒྱན་ལས། བདག་དང་གཞན་སྤྱི་དངོས་འདི་དག །ཡང་དག་ཏུ་ན་གཅིག་པ་དང་། །དུ་
མའི་རང་བཞིན་བྲལ་བའི་ཕྱིར། །རང་བཞིན་མེད་དེ་གཟུགས་བརྟན་བཞིན། །ཞེས་རྟགས་
འགོད་པར་མཛད་ནས། དེའི་ཚུལ་སྐྱབ་པ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་སྐྱབ་པ་དང་བྱབ་པ་སྐྱབ་པ་
གཉིས། དེའི་དང་པོ་ལ་བདེན་པའི་གཅིག་བྲལ་སྐྱབ་པ་དང་དུ་བྲལ་སྐྱབ་པ་གཉིས། དེའི་
དང་པོ་ལ་ཕྱི་ནང་གི་སྟེ་པས་བཏགས་པའི་རྟག་དངོས་གཅིག་བདེན་དགག་པ་དང་། གནས་
མ་བྱ་པའི་སྟེ་པས་བཏགས་པའི་གང་ཟག་གཅིག་བདེན་དགག་པ་གཉིས་ནི་བྱབ་པའི་
གཅིག་བདེན་དགག་པ་དང་རྩལ་ཕྱན་ཆ་མེད་ཀྱིས་བརྩམས་པའི་ཕྱི་དོན་དགག་པ་དང་།
དོན་སྐྱ་གཉིས་དང་ཕྱི་རོལ་བ་དང་རྣམ་རིག་པས་བཏགས་པའི་རྣམ་ཤེས་གཅིག་བདེན་
དགག་པ་རྣམས་ནི་མ་བྱབ་པའི་གཅིག་བདེན་དགག་པ་དང་། བདེན་པའི་དུ་བྲལ་སྐྱབ་
པ་ལ་བདེན་པའི་གཅིག་མེད་པ་ཉིད་རྟགས་སུ་འགོད་པར་མཛད་ལ། བྱབ་པ་སྐྱབ་པ་ལ་
གཅིག་དང་དུ་མ་པན་ཚུན་སྤངས་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་དངོས་འགལ་དུ་སྐྱབ་པ་ཉིད་ཀྱིས་
མཛད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དབྱ་མ་རྒྱན་གྱི་བཟོད་བྱང་༡ ་ལས། གཉིས་པ་ལ། དོན་
དམ་པ་དངོས་པོ་མེད་པར་བསྟན། གུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པར་བསྟན། དེ་ལ་ཁྲན་ཀ་སྤང་
བའོ། །དང་པོ་ལ། རྟགས་དགོད། ཚུལ་སྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། བདག་སོགས་བཞི་ལ།
ཕྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་འདི་དག་ཆོས་ཅན། རང་སྟེ་དང་གཞན་སྟེས་སྤྱས་པ་ལྟར་བདེན་པར་
མེད་དེ། བདེན་པའི་གཅིག་དང་དུ་མ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། མེ་ལོང་གི་གཟུགས་བརྟན་
བཞིན། གཉིས་པ་ལ། ཕྱོགས་ཆོས་དང་། བྱབ་པ་སྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་བདེན་པའི་གཅིག་
བྲལ་དང་། དུ་བྲལ་སྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་བྱབ་པའི་གཅིག་དགག །མ་བྱབ་པའི་གཅིག་

དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ། ཉག་དངོས་གཅིག་བདེན་དགག། གང་ཟག་གཅིག་བདེན་དགག་
པའོ། །དང་པོ་ལ། གཞན་སྡེས་བཏགས་པའི་ཉག་དངོས་དགག། རང་སྡེས་བཏགས་པའི་
ཉག་དངོས་དགག་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གལ་ཏེ་གཅིག་དུ་བྲལ་གྱི་སྒྲིབ་བ་
འདི་ཉགས་དང་སྒྲིབ་བྱའི་ཆོས་མེད་དགག་ཁོ་ན་ཡིན་ན་བསྒྲིབ་བྱ་བསྒྲིབ་བ་མི་འཐད་དེ།
ཉགས་ཆོས་ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོ་མེད་ལ་དེ་མེད་ན་ངོ་བོ་གཅིག་བ་མི་འཐད་ཅིང་དེ་ལྟར་ན་
བདག་གཅིག་པའི་འབྲེལ་བ་མེད་པས་གོ་བྱ་གོ་བྱེད་དུ་མི་རུང་བར་འགྱུར་བའི་བྱིར་
རོ། །གལ་ཏེ་ཉགས་ཆོས་མ་ཡིན་དགག་ཡིན་ཟེར་ན་ཡང་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་ན་གཅིག་
དང་དུ་མའི་རང་བཞིན་དང་བྲལ་བའི་དངོས་པོ་དངོས་པོ་བ་ཡོད་པར་འགྱུར་བའི་བྱིར་
དང་། དེ་ནི་དབྱུ་མ་པས་ཁས་མི་ལེན་པའི་བྱིར་རོ། །ཞེ་ན་སྒྲིབ་མེད་དེ། བདག་གཅིག་
པའི་འབྲེལ་བ་ནི་དངོས་པོ་ཁོ་ན་ལ་མ་ཡིན་པས་དངོས་པོ་མེད་པ་ལའང་ཡོད་པའི་བྱིར་
ཏེ། དེའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པ་ནི་ངོ་བོ་ཐ་དད་མེད་པའི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་ལ། ངོ་བོ་ཉིད་མེད་
པ་དག་ཀྱང་བདག་མེད་པ་ཉིད་དུ་མཚུངས་པའི་བྱིར་ཞེས་དབྱུ་མ་སྒྲིབ་བ་ལས་གསུངས་
ཏེ། ཡོད་པ་ལ་ངོ་བོ་ཐ་དད་བཀག་ན་ངོ་བོ་གཅིག་དུ་གྱུར་ཅིང་སྒྲིབ་གཅིག་ཡིན་པ་ཡང་
ཞེགས་པས་ངོ་བོ་གཅིག་པའི་ཐ་དད་པའི་བདག་གཅིག་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་དང་། ཉགས་
ཆོས་གཉིས་ཀ་བདག་མེད་པའི་ངོ་བོར་མཚུངས་པས་མེད་དགག་ཡིན་ཀྱང་གོ་བྱ་གོ་
བྱེད་མི་འགལ་ལོ་སྒྲིབ་དུ་དགོངས་པའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་དབྱུ་མ་སྒྲིབ་བ་ལས། དེ་ནི་རིགས་
པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་བདག་ཉིད་ནི་ཐ་དད་པ་མེད་པའི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་པའི་བྱིར་ལ། དེ་
ནི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དག་ཀྱང་བདག་མེད་པ་ཉིད་དུ་མཚུངས་པས་འགལ་བ་མེད་པ་ཁོ་
ནའོ། །ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་དངོས་པོ་རྣམས་ཡང་དག་པར་ན་གཟུགས་བརྟན་ལ་སོགས་
པ་བཞིན་དུ་གཅིག་དང་དུ་མའི་རང་བཞིན་ལས་ལྡོག་པ་ན་དོན་དམ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ལས་
ཀྱང་ལྡོག་པར་ངས་པས་དེའི་བྱིར་ལྡོག་པའི་བྱེ་བྲག་ལ་སྒྲོས་པས་བྱས་པའི་ཐ་དད་པ་

ཡོད་པའི་ཕྱིར་གོ་བར་བྱ་བ་དང་གོ་བར་བྱེད་པའི་དངོས་པོར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་
 མོ། །འདི་ལ་སྤར་གྱི་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་དག་གཅིག་དུ་བཅུ་གྱི་སྤར་བས་བདེན་མེད་ཀྱི་
 སྤར་བ་བསྐྱབ་ན་མ་ཡིན་དགག་དང་། གཅིག་དུ་བཅུ་གྱིས་དོན་དམ་ཀྱི་དངོས་པོའི་ཐ་
 སྤར་བྱར་རུང་བས་སྟོང་བ་བསྐྱབ་པ་ན་མེད་དགག་བསྐྱབ་པ་ཡིན་ཞེས་ཟེར་བ་སོགས་
 གྲང་འདི་དག་གི་གནད་མ་རྟོགས་པ་དང་། བདེན་མེད་སྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ལ་ནམ་
 བར་བཅད་ཅུ་ཁྲི་ཉ་འཛིན་པ་སྐྱ་སྐྱབ་ཡབ་སྐུ་གྱི་ཀླང་ཚུགས་པའི་བྱུ་བ་པའི་མཐར་
 གནས་པ་མ་དགོངས་པས་ལན་པའོ། །དབུ་མ་རྒྱ་ལས། བདག་དང་གཞན་སྤྱིའི་དངོས་
 འདི་དག །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་གསུངས་པའི་རིགས་པ་འདི་སྤྱན་འབྱེན་པའི་དག་ཐལ་
 འགྱུར་དང་བསྐྱབ་པའི་དག་རང་རྒྱད་ཀྱི་སྦྱོར་བ་གང་བྱས་ཀྱང་ཆོག་པར་དབུ་མ་སྤར་
 བ་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དབུ་མ་རྒྱ་ཀྱི་བརྗེད་བྱང་། ་། ལས། ཐལ་འགྱུར་དུ་བྱེད་
 བ། གཙོ་བོ་ཆོས་ཅན། གཅིག་སྤྱིའི་བདག་ཉིད་དུ་བདེན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འབྲས་བུ་
 སྤྱི་ཕྱི་རིམ་ཅན་དུ་མ་ལ་པན་པ་སྤྱི་ཕྱི་རིམ་ཅན་དུ་མ་ཉེ་བར་སྦྱོར་བའི་ཕྱིར། རང་རྒྱད་
 དུ་བྱེད་བ། འབྲས་བུ་ཅུ་ཁྲི་ཆོས་ཅན། ཅིག་ཅར་འགྱུར་བར་ཐལ། དངོས་རྒྱ་རྣམས་པ་ཐོགས་
 མེད་གཅིག་ལས་སྦྱེས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་མཛོད་སྤྱི་ཕྱིས་བསལ། དེ་ལྟར་ཐལ་བ་
 ལས། རྒྱ་ཅུ་ཁྲི་ཆོས་ཅན། གཅིག་དུ་བདེན་པ་མིན་ཏེ། འབྲས་བུ་སྤྱི་ཕྱི་དུ་མ་ལ་པན་པ་
 ཉེ་བར་སྦྱོར་བའི་ཕྱིར། དེས་ན། རྒྱ་ཅུ་ཁྲི་གཅིག་བདེན་པ་ཁེགས་པས། གཙོ་བོ་འང་གཅིག་
 དུ་བདེན་པ་ཁེགས་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་བྱུ་བ་སྐྱབ་ཕྱི་མ་གཉིས་ལ། གཙོ་བོ་གཅིག་དུ་བདེན་
 ཡང་འབྲས་བུ་སྤྱི་ཕྱི་ལ་པན་པ་ཉེ་བར་སྦྱོར་བ་མི་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། གཙོ་བོ་ལ་འབྲས་བུ་
 སྤྱི་ཕྱི་རིམ་གྱིས་བསྐྱེད་པའི་རྣམས་པ་ཡོད་དམ་མེད། མེད་ན། འབྲས་བུ་ཅིག་ཅར་དུ་བསྐྱེད་
 པར་ཐལ། འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པ་གང་ཞིག །རིམ་གྱིས་བསྐྱེད་པའི་རྣམས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།
 ཡོད་ན་རྟག་པ་གཅིག་བདེན་ལས་ཉམས་པར་ཐལ། འབྲས་བུ་སྤྱི་ཕྱི་རིམ་བསྐྱེད་པའི་

ནུས་པ་མི་འདྲ་བ་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། སྒོམ་སོགས་རྐང་པ་ཉི་ལ་ལ། སྒོམ་
བྱུང་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་འདུས་མ་བྱས་གསུམ་
གཅིག་ཏུ་བདེན་པར་འདོད་པ་བྱེ་བྲག་སྤྱོད་པའི་ལུགས་ལའང་འདུས་མ་བྱས་གསུམ་པོ་
ནི་ཆོས་ཅན། གཅིག་ཏུ་བདེན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྒོམ་བྱུང་གི་ཤེས་པ་སྤྱི་རིམ་
ཅན་དུ་མ་དང་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་དུ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། དེའི་བྱབ་སྤྱོད་ལ། སྒོམ་བྱུང་གི་ཡེ་
ཤེས་འཆོལ་བར་ཐལ་བ་དང་། འདུས་མ་བྱས་གསུམ་གསྐྱད་ཅིག་མར་ཐལ་བའོ། །དང་
པོ་ནི། རྣམ་ཤེས་སོགས་ལ། སྒོམ་བྱུང་གི་ཤེས་པ་སྤྱི་རིམ་ཅན་དུ་མ་དང་ཡུལ་ཡུལ་
ཅན་དུ་འབྲེལ་ཡང་གཅིག་ཏུ་བདེན་ནོ་ཞེ་ན། འོ་ན་སྒོམ་བྱུང་གི་ཤེས་པ་སྤྱི་མའི་ཡུལ་དུ་
གྱུར་པའི་འདུས་མ་བྱས་གསུམ་སྒོམ་བྱུང་གི་ཤེས་པ་སྤྱི་མའི་དུས་ན་ཡོད་དམ་ཅིད། དང་
པོ་ལྟར་ན། སྒོམ་བྱུང་གི་ཤེས་པ་སྤྱི་མ་དེ་སྤྱི་མའི་དུས་ན་ཡོད་པར་ཐལ། ལྷོགས་སྤྱི་དེའི་
ཕྱིར། སྒོམ་བྱུང་ཤེས་པ་སྤྱི་མའང་སྤྱི་མའི་དུས་ན་ཡོད་པར་ཐལ། སྤྱི་མའི་ཡུལ་དེ་སྤྱི་
མའི་དུས་ན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །མ་བྱབ་ན། ཡུལ་ཤེས་དུས་མཉམ་པ་ཉམས་སོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་དོགས་པ་འདི་ཡོད་དེ། །གལ་ཏེ་ཐལ་འགྱུར་དུ་བྱེད་ན། །ཡང་
དག་ཏུ་ན་གཅིག་པ་དང་། །དུ་མའི་རང་བཞིན་བལ་བའི་ཕྱིར། །ཞེས་བདེན་པའི་གཅིག་
དང་དུ་མ་གང་རུང་དང་བལ་བ་གཏན་ཆོགས་སུ་སྤྱས་པ་མི་རུང་བར་འགྱུར་ཏེ། ཐལ་
འགྱུར་ལ་ནི་པ་རོལ་པོས་ཁས་སྐྱངས་པ་ཞིག་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས་གཞན་མི་འདོད་པའི་
ཐལ་བ་འཕེན་པ་ཞིག་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྒྲོན་མེད་དེ། པ་རོལ་པོས་རྟགས་བདེན་
པའི་གཅིག་དང་དུ་མ་དང་བལ་བ་དངོས་སུ་ཁས་མ་སྐྱངས་ཀྱང་འུགས་ཀྱིས་ཁས་སྐྱངས་
པའི་ཕྱིར་དང་། དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་པ་རོལ་པོས་རྟགས་དེའི་བྱབ་བྱ་དངོས་སུ་ཁས་
སྐྱངས་པའི་ཕྱིར་དང་། བྱབ་བྱ་དངོས་སུ་ཁས་སྐྱངས་ན་བྱབ་བྱེད་ཀྱང་འུགས་ལ་ཁས་
སྐྱངས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཁ་ཅིག་ན་དེ། རྒྱན་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་དབང་

རྩལ་ཡིན་ན། སྟོང་ཉིད་མ་རྟོགས་པའི་སྟོན་ས་ཡུམ་མཁུན་གསུམ་ལ་དང་བ་བསྐྱེད་པས་
 བྱུང་བ་དང་། དེ་འབྲེལ་གདུལ་བྱ་དབང་རྣམ་ཡིན་ན། དེ་རྟོགས་པའི་སྟོན་ས་དང་བ་བསྐྱེད་
 པས་བྱུང་བེད་ན། དང་པོ་ལ། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་དེ་འབྲེལ་གདུལ་བྱ་དབང་རྩལ་ཆོས་
 ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། རྟགས་བྱུང་སྟེ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ ༡༢༩ ་ལས།
 དེས་ན་འདིར་ཅུང་ཐད་བརྗོད་ན། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་སྔ་རོལ་ཏུ་
 སྟོང་བ་ཉིད་རྟོགས་པ་འགྲོ་དགོས་པ་ནི། གདུལ་བྱ་གཉིས་ཀྱི་དབང་པོ་རྣམ་པོ་ལ་ཡིན་
 གྱི། རྩལ་པོ་ལ་ངེས་པ་མེད་ལ། དེ་ལ་ཡང་ཐོག་མར་སེམས་བསྐྱེད་པའི་དུས་ཉིད་ནས་
 སྟོང་མེད་སྟོང་པོ་ཅན་དུ་འགྱུར་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་
 གླུ་གཉིས་པ་ལ། དེ་འབྲེལ་གདུལ་བྱ་སྐྱངས་སྟོབས་ཀྱི་དབང་རྣམ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ།
 དེའི་ཕྱིར། རྟགས་སྟེ། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། དབང་པོ་སྐྱང་བ་ལ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་དགོས་
 པར་བཤད་པའི་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་ལུང་མེད་ལ་རིགས་པས་ཀྱང་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་
 ཁོ་ན་རེ། དེ་འབྲེལ་གདུལ་བྱ་དབང་རྩལ་ཡིན་ན། དེ་མ་རྟོགས་པའི་སྟོན་ས་ཐོག་མར་དང་
 བ་བསྐྱེད་པས་བྱུང་། དེ་འབྲེལ་གདུལ་བྱ་དབང་རྣམ་ཡིན་ན། དེ་རྟོགས་པའི་སྟོན་ས་ཐོག་
 མར་དང་བ་བསྐྱེད་པས་བྱུང་བེད་ན། ཁ་ཅིག་གིས། དང་པོ་ལ། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་མེས་
 སུ་རྒྱན་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱར་ཞུགས་པའི་གདུལ་བྱ་དབང་རྩལ་ཆོས་ཅན། དེར་
 ཐལ། དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་གདུལ་
 བྱ་དབང་པོ་རྣེ་རྩལ་གཉིས་ཀ་དེའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱར་གསར་དུ་ཞུགས་པ་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཡུམ་གྱི་མདོའི་དངོས་དོན་སྟོང་ཉིད་ཆོད་མས་རྟོགས་ཀྱང་སྤྲས་
 དོན་རྒྱ་ཆེ་བའི་ལམ་ལ་ངེས་པར་རྟོད་པའི་ཆེད་དུ་དེ་ལ་གསར་དུ་ཞུགས་པའི་དེ་དག་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སར་གནས་ཀྱི་སེམས་དཔའ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་ཀྱང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ལམ་
 དཀའ་བར་གྱུར་ནས་བྱམས་མགོན་བསྐྱུབ་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་བཤད་

ཀྱི་ཚོད་ལན་གྱི་དོན་ཡང་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དམ་བཅའ་གཉིས་པ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ།
སྤངས་སྟོབས་ཀྱི་དབང་རྣམས་ཀྱིས་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར་ཟེར། ཡང་ཁ་ཅིག་སྤངས་སྟོབས་
ཀྱི་དབང་རྣམས་ཏུ་མ་ཟད་དང་པོ་ཉིད་ནས་དབང་རྣམས་ལའང་། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་སྟོན་ས་
ཐོག་མར་མཁུན་གསུམ་ལ་དང་བ་བསྐྱེད་པས་མ་ཁྲབ་པར་ཐལ། དེས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་
པའི་སྟོན་ཏུ་མཁུན་གསུམ་གྱི་ངོ་བོའི་ཡོན་ཏན་སྐྱེ་མེད་གསུམ་རྟོགས་པའི་ཆ་དང་། ལུས་
པའི་ཡོན་ཏན་སྤྲས་བཞི་བསྐྱེད་པའི་ཆ་ལ་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་དང་བ་བསྐྱེད་པ་ཡིད་པའི་ཕྱིར།
དེར་ཐལ། དེས་དེ་དག་ལ་ཡིད་དཔྱོད་ཅམ་གྱི་ངེས་པ་རྟེན་ནས་དེ་ལྟར་དང་བ་བསྐྱེད་
པ་ཡིད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་སྟོང་ཉིད་ལ་ཡིད་དཔྱོད་ཀྱི་ངེས་པ་རྟེན་པས་མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་
བསྟན་ཆོད་ལ་དབུ་མའི་རིགས་པས་མི་གཞོད་པར་མཐོང་སྟེ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་མི་འཐད་
པར་འཇོག་པའི་སྟོང་འདོགས་ཆོད་ལ། ཐེ་ཆོམ་གྱི་སྟོང་འདོགས་མ་ཆོད་ཀྱང་དོན་འགྱུར་
ཅམ་ལས་ཆ་མཉམ་པའི་ཐེ་ཆོམ་ཡང་ཆེར་མི་འགྱུར་བས་ཡིད་ཆེས་རྟེན་པར་བཞག་
ཆོག་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ལྟས་སྤྱི་ཡོད་དཔྱོད་ཅམ་གྱིས་ཡིད་ཆེས་རྟེན་ཀྱང་ཕྱིས་དེ་དག་
ལ་ཆོད་མས་ངེས་པ་རྟེན་ནས་སྟོང་འདོགས་ལྷག་མེད་ཏུ་ཆོད་པ་ན་ཡིད་ཆེས་ལྷགས་པ་ག་
ཏུ་སོང་བས་མི་འཕྲོག་མི་ཕྲོག་པའི་དང་བ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དབང་རྣམས་ཀྱི་མཁུན་
གསུམ་ཐོབ་བྱར་བྱེད་པ་ལ་ཐོག་མར་ཡིད་དཔྱོད་ཀྱིས་བྱེད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
ཡང་ཁ་ཅིག་རྒྱན་གྱི་ཆེད་ཏུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་དབང་རྩལ་མེད་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན།
དབང་རྣམས་ཡིན་པས་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན། རང་བཞིན་གྱིས་
དབང་རྣམས་ཡིན་པས་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཡིན་ན། ཐོག་ཆེན་
གྱི་རིགས་ཅན་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱན་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷལ་ལྷ་གང་རུང་དེ་དང་
དེ་རྟོགས་དགོས་ཀྱི་ཐོག་ཆེན་རིགས་ཅན་དེ་དེའི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར།
ཁྲབ་སྟེ། ཐོག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་རྣམས་དད་སོགས་ཆེན་པོ་ལ་མཁས་པའི་ཆ་ནས་རང་

བཞིན་གྱིས་དབང་ཚོན་དང་། རང་རྒྱལ་གྱི་རིགས་ཅན་རྣམས་དང་སོགས་འབྲིང་ལ་
 མཁས་པའི་ཆ་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་དབང་འབྲིང་དང་། ཉན་ཐོས་གྱི་རིགས་ཅན་རྣམས་
 དང་སོགས་ཚུང་དུ་ལ་མཁས་པའི་ཆ་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་དབང་རྒྱལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 ཏེ། ཀུན་བདུས་༡༩༧༩ གྲུ་ལམ། ཐེག་པ་གསུམ་ལ་རིགས། དབང་བོ། སློན་ལམ། བསམ་
 བ། དམིགས་བ། སྒྱུ་བ་བ། འབྲས་བུའི་བྱང་པར་བདུན་རེ་དང་། འབྲས་བུ་ཐོབ་བྱེད་གྱི་
 གང་ཟག་ལ་སྡེ་ཆེན་བདུན་དང་དེ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་སོ་སོའི་དབྱེ་བ་དུག་ཅུ་བཤད་
 པའི་དབང་བོའི་བྱང་པར་འཐད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཉན་ཐོས་གྱི་ཆོས་ཉིད་ངེས་པའམ་མ་
 ངེས་པ་ལ་གནས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་དབང་བོ་རྒྱལ་བོ་དང་། ཞེས་སོགས་གྱི་དོན་གྲུབ་
 པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཅ་བར། རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་རྣོན་པོ་ཡིས། རྫོགས་
 སྒྲ་རྒྱལ་བོས་རྫོགས་དཀར་བཞེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱང་སྡེ། འདིས་དང་སོགས་
 ཆེན་པོ་རྣོ་རྒྱལ་ལམ་འཇུག་པ་སྦྱར་བུལ་གྱིས་ཐེག་ཆེན་གྱི་བྱང་ཆུབ་འཐོབ་དཀའ་སྤྲིའི་
 བྱང་པར་དངོས་སུ་བསྟན་ནས་དང་སོགས་འབྲིང་བོ་རྣོ་རྒྱལ་གྱིས་རང་རྒྱལ་གྱི་བྱང་ཆུབ་
 འཐོབ་དཀའ་སྤྲི་དང་། དང་སོགས་ཚུང་དུ་རྣོ་རྒྱལ་གྱིས་ཉན་ཐོས་གྱི་བྱང་ཆུབ་འཐོབ་དཀའ་
 སྤྲིའི་བྱང་པར་འབྲས་ལ་འཕངས་པའི་ཕྱིར། གསེར་མེད་སྐབས་བཞི་བ་༡༩༧༩ གྲུ་ལམ།
 དེ་ལྟར་རིགས་ཅན་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་དབང་བོ་རྣོན་པོའི་དང་སོགས་གྱིས་ཐེག་ཆེན་
 གྱི་བྱང་ཆུབ་འཐོབ་པར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་འབྲས་གྱིས་ན་དང་སོགས་འབྲིང་བོ་རྣམས་
 གྱིས་ནི་རང་རྒྱལ་གྱི་བྱང་ཆུབ་རྫོགས་པ་སྡེ་འཐོབ་ལ། དང་སོགས་ཚུང་དུ་རྣམས་གྱིས་
 ནི་ཉན་ཐོས་གྱི་བྱང་ཆུབ་རྫོགས་པ་སྡེ་འཐོབ་པོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་འཕངས་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་
 གཉིས་གྱིས་རིམ་བཤུར་བྱང་ཆུབ་ནི་འཐོབ་དགོས་ལ། ཐེག་ཆེན་དང་ཉན་ཐོས་གྱི་བྱང་
 ཆུབ་མི་འཐོབ་པ་དང་ལྷ་མ་དང་རང་རྒྱལ་གྱི་དེ་མི་འཐོབ་པས་སོ། །དེ་ནི་སྤྱིའི་འབྲས་
 འཕངས་ཡིན་ལ་བྱེ་བྲག་ཏུ་རིགས་ཅན་གསུམ་གྱི་དབང་བོ་རྣོན་པོ་ལ་རྣོ་བརྒྱལ་གཉིས་

སུ་བྱས་པས་རྫོགས་བྱང་འཕྲོ་དཀར་སྐར་དངོས་སུ་བསྟན་པས་དབང་འབྲིང་དང་དབང་
རྒྱལ་གྱི་དད་སོགས་ལ་ཡང་ནི་རྒྱལ་གཉིས་སུ་བྱས་པས་རང་རང་གི་བྱང་ཆུབ་འཕྲོ་
དཀར་སྐར་གཉིས་ཡོད་པར་འཕངས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ།
རྒྱན་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཡིན་ན། སྟོང་ཉིད་རྫོགས་པས་བྱབ་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་
ན། སངས་རྒྱས་སོགས་དམིགས་དད་བ་དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་འདིར་བསྟན་
པའི་ཆེན་པོ་ལྷ་ལ་མཁས་པས་བྱབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས་སྒྲངས་ཤིང་། དེ་ལྷ་རྒྱུད་ལ་
སྦྲེས་པ་དེ་སྐབས་འདིའི་མཁས་ཆུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅ་བར། ཡང་དག་སྦྱབ་ལ་མཁས་
པ་ཡིས། །ཞེས་དང་། དེ་ལྷར་གསེར་ཐོང་དང་རྣམ་བཤད་ཀྱན་མ་ཐུན་པའི་ཕྱིར། བོང་
དུ་མ་བྱབ་ན། བྱབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། འདིར་བསྟན་དད་སོགས་ལྷ་ལ་མཁས་པའི་གང་
ཐག་ཡིན་ན། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཉིང་ངེ་འཇིན་ལ་མཁས་པས་བྱབ་པ་གང་ཞིག་དེ་
འབྲེལ་ཉིང་ངེ་འཇིན་དེ་སྟོང་ཉིད་རྫོགས་པའི་ཉིང་ངེ་འཇིན་ལ་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་
ན། རྟགས་ཕྱི་མ་མ་བྱབ་སྟེ། འདིར་བསྟན་ཉིང་ངེ་འཇིན་ལ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་གཟུགས་
བརྟན་ལ་དམིགས་པའི་དེས་བྱབ་ཀྱང་། བདེན་པར་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཉིང་ངེ་འཇིན་
གྱིས་མ་བྱབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འདིར་བསྟན་མཁས་བྱའི་ཡུལ་ལྷ་དང་ཡུལ་ཅན་དད་
སོགས་ལྷའི་མཆན་གཞི་འཇོག་ཆུང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡུལ་བཞི་བ་ནི་གསེར་ཐོང་
༡༩༥ ་ལས། གཉིས་པ་ནི། དད་སོགས་ཡུལ་ལྷ་ལ་མཁས་ན་དད་སོགས་འདི་དག་ལ་
རྫོགས་བྱང་ཕྲོ་དཀར་སྐར་མེད་དོ་ཞེ་ན། བྱང་པར་སྟོན་པ་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་དད་སོགས་
ལྷ་སྦྱིར་སྦྱིན་པ་ནས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་སྦྱིད་པ་དང་། བྱེ་བྲག་རྒྱ་ཡུལ་ལྷ་ལ་མཁས་པ་
དེ་ལྷ་མོད་ཀྱི་སྟེ་འོན་ཀྱང་དད་སོགས་དེ་དག་ཐམས་ཅད་གྱིས་སྒྲ་མེད་བྱང་ཆུབ་འཕྲོ་
པ་སྦྱར་བུལ་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྷར་དད་པ་ལ་སོགས་པའི་བྱང་པར་ནི་ཞིང་གསལ་
ལ་ཆེན་པོས་ནི་རྫོགས་བྱང་རྫོགས་པ་སྟེ་འཕྲོ་དཀར་སྐར་ལ། དད་སོགས་དེ་དག་ཉིད་ཀྱི་

ཁྱད་པར་རྒྱལ་པོས་ནི་རྫོགས་བྱང་རྫོགས་པ་སྟེ་འཕྲོ་བ་པར་དཀའ་འོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་
 ཚེས་ཉིད་ཀྱི་རིགས་པ་ཡིན་པས་སོ། །ཞེས་ཞི་གནས་ཀྱི་དམིགས་པ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་
 པའི་གཟུགས་བརྟན་ལ་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཡང་ཁ་ཅིག་རྒྱན་ཀྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་
 ལ། དབང་བོ་རྫོ་རྒྱལ་གང་རུང་གིས་ཁྱབ་པར་ཐལ། དེ་ལ་དེ་གཉིས་སུ་གངས་ངེས་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་ལ་
 དབང་བོ་རྫོ་འབྲིང་རྒྱལ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གསེར་བྲང་ལས། སྟོབ་དཔོན་
 ཀྱི་དགོངས་པས་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་འབྲིང་རྒྱལ་བོའི་ནང་དུ་བསྐྱུས་ནས་གཉིས་སུ་མཛད་པས།
 ཞེས་དང་། རྣམ་བཤད་ལས་ཀྱང་དབང་འབྲིང་ཡོད་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་
 རིགས་ངེས་ཉན་ཐོས་ཚེས་ཅན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཚེས་ཉིད་ངེས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཀྱུན་
 བརྒྱས་ཀྱི་ལུང་དོན་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཚེས་ཅན། དེའི་ཚེས་ཉིད་ངེས་པར་
 ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེས་དེ་མ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། ཁ་
 ཅིག་ཁྱོད་ཀྱིས་དབང་རྫོན་ཀྱི་དབྱང་པ་འབྲུག་པའི་གཞི་མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་སྐྱས་ཟེན་ཀྱི་
 དོན་ལ་བྱེད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་སྐྱེ་མེད་གསུམ་ལ་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་
 ཐལ། རྣམ་བཤད་༣༡ ་ལས། གཞི་ལམ་རྣམ་གསུམ་སྐྱེ་མེད་དུ་ཆོད་མ་གང་གིས་བྱུབ་
 ཅེ་ན། གཅིག་དང་དུ་མའི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་དང་། ཞེས་པ་ནས།
 དང་བོར་ཚོགས་ལམ་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་བྱུབ་ཅིང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་།
 རིགས་པ་དང་ཡང་འགལ་བའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་དེ། ཚེས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་རྣམས་
 ཀྱང་། ཞེས་པ་ནས། རབ་རུ་དང་བ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་པའི་བར་ཀྱི་གཞུང་
 འདིས་དང་བ་སྐྱེ་ཚུ་ལ་ཅམ་ལས་དང་བ་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་མཆོན་གང་ཡང་མ་བརྟན་ཟེར་ན། དེ་
 མི་འཐད་པར་ཐལ། མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་སྐྱས་ཟེན་ཀྱི་དོན་ལ་དབྱུ་མའི་རིགས་པས་གཞོད་
 པ་མ་མཐོང་བ་དེ་དེའི་རྒྱ་མཆོན་དུ་བརྟན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལྟར་རྗེ་ཡབ་སྐུ་སྐྱེས་

གསུམ་གྱིས་བཞེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གསེར་ཐོང་༥༧ ་ཡས། འདིར་ནི་དབང་རྩལ་དང་བ་
ན་གཞོན་མི་གཞོན་མ་མཐོང་བར་ཡུམ་གྱིས་སྲས་བསྐྱུན་པར་བསྟན་པ་བདེན་པར་བརྒྱུད་
བ་ལྟ་བུ་མིན་གྱི། གཞོན་པ་ཡོད་མེད་བརྟགས་པ་ན་མི་གཞོན་པར་མཐོང་ནས་སྲས་རྣམས་
བསྐྱུན་པར་བརྒྱུད་སྟེ། ཞེས་བཤད་དགོས་པས་གཞུང་དེ་གཉིས་སོ་སོར་གཙོད་པ་མི་
འཐད་དོ། །གཞུང་གཉིས་པ་ནི་བསྐྱུབ་བྱ་རུ་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་སྐྱབ་བྱེད་བརྒྱུད་བ་རུ་མི་འཐད་
དོ། །འོ་ན་སྐྱབ་བྱེད་བརྒྱུད་བ་གང་ཞེ་ན། སྒྲུབ་བཤད་པ་ལྟར་མཆོད་བརྗོད་ཀྱིས་བསྟན་
ཆོད་དང་དབུ་མའི་རིགས་པ་རྣམས་འགལ་བ་ལྟར་སྒྲུབ་ནས་མི་དང་བ་ལ་བརྟགས་པ་ན་
དེ་གཉིས་མི་འགལ་བར་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་དང་བ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་གཞན་གྱི་སྐྱབ་བྱེད་
བརྒྱུད་བས་ཅི་ཞིག་བྱ། ཞེས་དང་། རྣམ་བཤད་༡༩ ་ཡས། དབང་རྣོན་དང་བ་སྐྱེ་བ་རྒྱ་
མཚན་ལ་ལྟོས་པས་གཞོན་པ་མ་མཐོང་བ་ཉིད་རྒྱ་མཚན་ཡིན་གྱི། མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་ལུང་
རྒྱ་མཚན་དུ་བྱར་མི་རུང་སྟེ། དབང་རྣོན་ལུང་དོན་ལ་དབྱེད་པ་དག་ནས་སྐྱབ་བྱེད་དུ་
ཁས་ལེན་པ་ཡིན་ལ་སྐབས་འདིར་དེ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་དོ། །ཁ་ཅིག་དབང་རྣོན་ལ་དད་
བ་སྐྱེ་ཚུལ་སྟོན་པ་ཡིན་གྱི། དད་བ་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་མཚན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་བསྟན་པར་འདོད་
པ་མི་འཐད་དེ། ཆོག་གས་བཅད་དེ་ཐོས་པས་རྒྱེན་བྱས་ནས་དབང་རྣོན་དང་བ་མ་སྐྱེས་
བའམ་འོན་ཏེ་རྒྱ་མེད་རྒྱེན་མེད་དུ་སྐྱེས་པའམ་རྒྱ་རྒྱེན་ཡོད་ཀྱང་འདིར་མ་བསྟན་པ་གང་
ཡང་མི་འཐད་ཅིང་། གཞུང་འདིའི་དོན་དང་འགལ་བ་ཤིན་ཏུ་རྟོགས་པར་སྒྲུབ་ཤོ། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྟོགས་དཀའ་སྒྲུབ་༡༧ ་ཡས། དེས་ན་གཞུང་འདིས་དབང་
རྣོན་ངེས་པ་སྐྱེ་བ་ནི། དབང་རྩལ་བཞིན་ཆོག་ཐོས་པ་ཙམ་ལས་སྐྱེ་བ་མིན་པར། ཆོག་
དེའི་དོན་ལ་ཆད་མས་གཞོན་པ་ཡོད་མེད་དབྱེད་ནས་མེད་པར་མཐོང་བ་ན་སྐྱེ་ཞེས་དབང་
སོ་རྣོན་རྩལ་གྱི་ངེས་ཤེས་སྐྱེ་ཚུལ་གྱི་ཁྱད་པར་ཙམ་ཞིག་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི། གཞོན་བྱེད་
འདི་འདྲ་ཞིག་མེད་པར་མཐོང་ཞེས་པ་དང་། སྐྱབ་བྱེད་འདི་འདྲ་ཞིག་ཡོད་པར་མཐོང་

ཞེས་པའི་གཞོན་བྱེད་དང་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་མཆན་གཞི་ངོས་འཛིན་པ་མིན་ཞིང་དེའི་ཕྱིར་
 གཞན་དག་གིས་ཤེར་ཕྱིན་ཞེས་སོགས་སྐྱབ་བྱེད་བཟུང་བ་ལ་སྦྱོར་བ་ནི་རིགས་པའི་
 རྣམ་པ་མ་ཆགས་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་ཡབ་སྲས་གསུམ་དགོངས་པ་གཅིག་དབྱངས་གཅིག་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། སྦྱོར་དབང་རྟོན་དང་བ་སྦྱེ་བ་ལ་གཞོན་བྱེད་མ་མཐོང་བ་
 ཅམ་གྱིས་ཆོག་པར་ཐལ། བྱོད་ཀྱི་དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུག། འདོད་མི་རུས་
 ཏེ། གསེར་ཐོང་༥༥ ་ལས། སྦྱོར་དབང་རྟོན་འཇུག་པ་ལ་གཞོན་བྱེད་མ་མཐོང་བ་ཅམ་
 གྱིས་མི་ཆོག་གི་སྐྱབ་བྱེད་བཟུང་བ་ཡང་དགོས་མོད། ཅེས་དང་། རྣམ་བཤད་ལས་ཀྱང་།
 དབང་རྟོན་གྱི་སྐྱབས་འདིར་གཞི་ལམ་རྣམ་གསུམ་སྦྱེ་མེད་དུ་ཆད་མས་ལེགས་པར་བྱུབ་
 རྣམ་དེའི་དོན་གོམས་པར་བྱས་པས་གོམས་བྱའི་དོན་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་འཕགས་
 པའི་གོ་འཕང་ཡོད་པར་ཆད་མས་བྱུབ་པར་ཁས་སྐྱངས་ན་ཡང་ཉེས་པ་ཅི་ཡོད། ཅེས་
 གསུངས་པའི་དོན་བྱུབ་ཕྱིར་ཏེ། དབང་རྟོན་དང་བའི་རྒྱ་ལ་ཡུལ་སྦྱེ་མེད་གསུམ་དང་།
 ཡུལ་ཅན་མཁྱེན་གསུམ་དང་། དེ་གསུམ་གྱི་རུས་པ་གསུམ་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་སུམ་
 ཆན་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྦྱོས་པས་ཆོག་ཡང་ཁོ་ན་རེ། གཞུང་འདིས་གཞོན་པ་མ་
 མཐོང་བ་ཅམ་དང་བའི་རྒྱར་བསྟན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཡུམ་ལ་གཞོན་པ་མ་མཐོང་ནས་
 ཞེས་པ་ཡན་ཆད་གྱིས་གཞོན་པ་མ་མཐོང་ནས་དང་བ་སྦྱེ་ཚུལ་བསྟན། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་
 རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་མན་ཆད་གྱིས་སྐྱབ་བྱེད་བཟུང་ནས་དང་བ་སྦྱེ་ཚུལ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་
 བ། དེ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། གཞོན་པ་མ་མཐོང་བ་དང་སྐྱབ་བྱེད་མཐོང་བའི་གཞུང་
 ཆན་སོ་སོར་བཅད་པ་མི་འཐད་པ་གང་ཞིག་གཞུང་ཆན་གཉིས་པས་སྐྱབ་བྱེད་བསྟན་
 པ་ཡང་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། དབང་རྒྱལ་བཞིན་དུ་བརྟག་དབྱུང་མེད་
 པར་དང་བ་བསྦྱེད་པ་མིན་གྱི་བརྟག་ཅིང་དབྱུང་པས་གཞོན་པ་མ་མཐོང་ནས་སྲས་རྣམས་
 སྦྱེད་པར་བཟུང་སྟེ་དང་བ་བསྦྱེད་ཅེས་སྦྱེལ་ནས་བཤད་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གསེར་ཐོང་

༥༧ ་ལས། འདིར་ནི་དབང་རྒྱལ་དང་བ་ན་གནོད་མི་གནོད་མ་མཐོང་བར་ཡུམ་གྱིས་
སྤྲས་བསྐྱེད་པར་བསྐྱེད་པ་བདེན་པར་བཟུང་བ་ལྟ་བུ་མིན་གྱི། གནོད་པ་ཡོད་མེད་བརྟགས་
བ་ན་མི་གནོད་པར་མཐོང་ནས་སྤྲས་ནམས་བསྐྱེད་པར་བཟུང་སྟེ། ཞེས་བཤད་དགོས་
བས་གཞུང་དེ་གཉིས་སོ་སོར་གཙོད་པ་མི་འཐད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་
བ་བྱལ་སྟེ། དེས་བསྐྱེད་བྱ་ཡུམ་གྱིས་སྤྲས་སྐྱེད་པ་ཉིད་བསྐྱེད་གྱི་དེའི་སྐྱེད་བྱེད་མ་བསྐྱེད་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། གསེར་ཐོང་༥༧ ་ལས། གཞུང་གཉིས་བ་ནི་བསྐྱེད་བྱ་རུ་སྒྲུབ་བའི་ཕྱིར་
སྐྱེད་བྱེད་བཟུང་བ་རུ་མི་འཐད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། མཆོད་
བརྗོད་ཀྱི་ལུང་དེ་གདུལ་བྱ་གཉིས་ཀ་དང་བ་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་མཚན་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་
པར་ཐལ། དེ་དབང་རྗོན་ལ་མཐུན་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་སྐྱེད་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་
བྱལ་ན། མཐུན་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྐྱེད་པ་ལ་དབྱེད་གསུམ་དག་པའི་
ལུང་སྐྱེད་བྱེད་རུ་མི་འཇུག་པར་ཐལ། ཁྱོད་དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་གི་དངོས་གཞལ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱེད་སྟེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། རྗེས་དཔག་རང་གི་སྟོང་ཡུལ་ལ། །ལུང་ལ་
སྟོས་པ་མེད་པར་བཤད། །ཅེས་དང་། དེས་ན་རབ་བྱལ་སྟེ་དག་ལ། །བསྐྱེད་བཅོས་
དོར་ནའང་ཉེས་པ་མེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤྱིར་གཞལ་བྱ་ལ་མཐོང་བ་མདོན་
གྱུར། ཅུང་ཟད་སྟོག་གྱུར། ཤིན་ཏུ་སྟོག་གྱུར་ཏེ་གཞལ་བྱའི་གནས་གསུམ་དང་། རྗེས་
དཔག་གསུམ་གྱི་གཞལ་བྱ་དངོས་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་བཞག་པའི་དོན་དང་། འདོད་པ་ཅམ་
གྱིས་བཞག་པའི་དོན་དང་། ཤིན་ཏུ་སྟོག་གྱུར་གྱི་དོན་གསུམ་ཡོད་པ་གང་ཞིག་དེ་དག་
གི་སྤྲ་མ་རྣམས་རྟོགས་པ་ལུང་ལ་མ་སྟོས་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་སྟོག་རྟོགས་པ་ལ་དེ་དགོས་པའི་བྱེད་
པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཞུང་དོན་ནི། རྒྱུན་གྱི་ཆེད་རུ་བའི་གདུལ་བྱ་དབང་རྗོན་ཆོས་ཅན།
ཡུམ་གྱི་རོ་བོ་ལ་དང་བ་བསྐྱེད་པའི་ཚུལ་ཡོད་དེ། མཐུན་གསུམ་ཡོད་པར་ཆད་མའི་
བྱལ་ནས་ཡུམ་ལ་དང་བ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། ཡུམ་གྱི་རུས་པ་ལ་དང་བ་

བསྐྱེད་པའི་ཚུལ་ཡོད་དེ། མཁུན་པ་གསུམ་པོ་དེར་རང་སྤྲུལ་འཕགས་པའི་བཞེད་དོན་
 ཕུན་ཚོགས་སྐྱབ་བྱས་སུ་ཆོད་མས་གྲུབ་ནས་ཡུམ་ལ་དང་བ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར། གཞི་
 ལམ་རྣམ་གསུམ་ཆོས་ཅན། བདེན་པར་མེད་དེ། བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་དང་། བདེན་གྲུབ་
 ཀྱི་དུ་མ་གང་རུང་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར། སྒྱུར་བ་འདི་རྟོགས་དཀའ་བས་མཐའ་བཅད་པ་ལ།
 ཉགས་འགོད་པ་དང་། ཚུལ་སྐྱབ་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། གཞི་ལམ་རྣམ་གསུམ་ཆོས་
 ཅན། བདེན་པར་མ་གྲུབ་སྟེ། བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་དང་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་དུ་མ་གང་རུང་
 དུ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་གཟུགས་བརྟན་བཞིན། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། འདི་ལ་དོགས་
 བ་འདི་ཡོད་དེ། བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་དང་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་དུ་མ་གང་རུང་དུ་མ་གྲུབ་པའི་
 ཉགས་ཀྱིས། གཞི་ལམ་རྣམ་གསུམ་བདེན་མེད་དུ་སྐྱབ་པའི་ཕྱི་གོལ་ཡང་དག་ཆོས་ཅན།
 ཁྱོད་ཀྱིས་གཞི་ལམ་རྣམ་གསུམ་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པར་ཐལ། དེས་གཞི་ལམ་རྣམ་
 གསུམ་བདེན་གྲུབ་མ་ཡིན་པར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེས་གཞི་ལམ་རྣམ་གསུམ་
 བདེན་གྲུབ་ཀྱི་དུ་མ་མ་ཡིན་པར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་སྟེ། གཞི་ལམ་རྣམ་གསུམ་བདེན་
 གྲུབ་ཀྱི་དུ་མ་མ་ཡིན་པར་རྟོགས་པ་ལ། གཞི་ལམ་རྣམ་གསུམ་བདེན་གྲུབ་དང་དུ་མ་
 གཉིས་ཀྱི་གཞི་མ་ཐུན་མ་ཡིན་པར་རྟོགས་དགོས་པ་གང་ཞིག་དེ་བདེན་གྲུབ་དང་དུ་མ་
 གཉིས་ཀྱི་གཞི་མ་ཐུན་མ་ཡིན་པར་རྟོགས་པ་ལ་དེ་བདེན་གྲུབ་མ་ཡིན་པར་རྟོགས་དགོས་
 པའི་ཕྱིར་རྟེ། དེ་དུ་མ་མ་ཡིན་པར་རྟོགས་རྒྱ་མེད་པ་གང་ཞིག་དེ་ལས་རྟོགས་ཚུལ་གཞན་
 མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་དུ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྟེ། ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་སྟེ།
 ཐ་དད་དང་དུ་མ་དོན་གཅིག་པའི་ཕྱིར། གོང་གི་མ་ཁྲབ་མཆོམས་ལ་ཉགས་མ་གྲུབ་ཟེར་
 བ། དེས་གཞི་ལམ་རྣམ་གསུམ་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་དུ་མ་མ་ཡིན་པར་རྟོགས་པར་ཐལ། དེ་
 ལྟར་ལུང་རིགས་གཉིས་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ལུང་གིས་གྲུབ་སྟེ། སྐབས་དང་པོའི་སྤྱི་
 དོན་པ་༥ ་ལས། ལམ་རྣམ་གསུམ་ཆོས་ཅན། བདེན་པར་མ་གྲུབ་སྟེ། བདེན་གྲུབ་ཀྱི་

གཅིག་དང་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་དུ་མ་གང་རུང་དུ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་དཔེར་ན། གཟུགས་བརྟན་
བཞིན། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། དབུ་མ་རྒྱན་ལས། བདག་དང་གཞན་སྤྱི་དངོས་འདི་
དག་ཡང་དག་པར་ནི་གཅིག་པ་དང་། །དུ་མའི་རང་བཞིན་བཤམ་བའི་ཕྱིར། །བདེན་པར་
མེད་དེ་གཟུགས་བརྟན་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་ཁྱོགས་ཆོས་
སྐྱབ་པ་དང་། ཁྱབ་པ་སྐྱབ་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། བདེན་པའི་གཅིག་བཤམ་དུ་སྐྱབ་
པ་དང་། བདེན་པའི་དུ་བཤམ་དུ་སྐྱབ་པ་གཉིས་ཞེས་པ་ནས་=དེ་ཆོས་ཅན། བདེན་གྲུབ་
ཀྱི་དུ་མར་མེད་དེ། བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་ཏུ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དུ་མ་གཅིག་ལ་
བསྟོས་ནས་བཞག་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་བར་གསུངས་སོ། །རིགས་པས་གྲུབ་
སྟེ། གཞི་ལམ་རྣམ་གསུམ་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་དང་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་དུ་མ་གང་རུང་གིས་
སྟོང་པར་རྟོགས་པ་ལ། གཞི་ལམ་རྣམ་གསུམ་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་དུ་མའི་སྟོང་པར་རྟོགས་
དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞི་ལམ་རྣམ་གསུམ་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་གིས་སྟོང་པར་རྟོགས་
པ་ཅམ་གྱིས་གཞི་ལམ་རྣམ་གསུམ་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་དང་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་དུ་མ་གང་
རུང་གིས་སྟོང་པར་རྟོགས་པའི་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན། ལྷ་གྲུ་བདག་ལས་མི་
སྟེ་བར་རྟོགས་ན་ལྷ་གྲུ་མཐའ་བཞི་གང་རུང་ལས་མི་སྟེ་བར་རྟོགས་པའི་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར།
དེར་ཐལ། ལྷ་གྲུ་མཐའ་བཞི་གང་རུང་ལས་མི་སྟེ་བར་རྟོགས་པ་ལ་ལྷ་གྲུ་དོན་དམ་པར་
གཞན་ལས་མི་སྟེ་བར་རྟོགས་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལྷ་གྲུ་དོན་དམ་པར་གཞན་ལས་སྟེ་
བར་དོགས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན་དེ་མཐའ་བཞི་གང་རུང་ལས་སྟེ་བར་དོགས་པའི་གང་
ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་གཞི་ལམ་རྣམ་གསུམ་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་དུ་མར་
དོགས་པའི་གང་ཟག་དེས། གཞི་ལམ་རྣམ་གསུམ་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་དང་བདེན་གྲུབ་
ཀྱི་དུ་མ་གང་རུང་དུ་གྲུབ་སྟེ། དེ་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་དུ་མར་གྲུབ་པས་སོ་སྟེ་དོགས་ཆོག་
པས་སོ། །ཅ་བར་འདོད་མི་བྱས་ཏེ། དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱི་ཆོལ་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་

སྟེ། དེ་སྐབས་ཀྱི་བྱ་རྒྱུ་ལོ་ཡང་དག་ཡིན་ན་དེ་སྐབས་ཀྱི་སྐབས་དགོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་ཞེས་
འདོད་བཞུགས་ཤིང་དེ་སྐབས་ཀྱི་ཚུ་ལ་གསུམ་ཚད་མས་བྱབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་
པའི་བྱིར།

དེ་ལ་དོགས་པ་ནི། སྤྱི་མཚན་ཆོས་ཅན། བདག་མེད་པར་མ་བྱུང་སྟེ། བདེན་པའི་གཅིག་
དང་བདེན་པའི་དུ་མ་གང་རུང་དུ་མ་བྱུང་པའི་བྱིར། ཞེས་པ་འདི་མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས་ལ་
སྤྱི་མཚན་བདེན་མེད་དུ་སྐབས་པའི་བྱུང་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ནམ་
མ་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས་ལ་བདེན་པའི་གཅིག་དང་བདེན་པའི་དུ་
མ་གང་རུང་དུ་མ་བྱུང་ན་བདེན་པར་མ་བྱུང་པའི་བྱུང་པར་ཐལ། དེ་དེ་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་
ཡང་དག་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་ན། བྱས་མི་རྟག་གཉིས་ཆོས་ཅན། བདེན་པར་མ་བྱུང་
པར་ཐལ། བདེན་བྱུང་གི་གཅིག་དུ་མ་བྱུང་པ་གང་ཞིག་དེ་བདེན་བྱུང་གི་ཐ་དད་དུ་ཡང་
མ་བྱུང་པའི་བྱིར། དང་པོ་སྟེ། གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། མདོ་སྡེ་པའི་དེ་གཉིས་རྩལ་ཐ་དད་དུ་
ཁས་མི་ལེན་པའི་བྱིར། བྱུང་སྟེ། མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས་ལ་བདེན་བྱུང་གི་གཅིག་ཡིན་ན་
ཐ་དད་གཏན་མེད་ཀྱི་གཅིག་ཡིན་དགོས་པ་དང་། བདེན་བྱུང་གི་ཐ་དད་ཡིན་ན་རྩལ་ཐ་
དད་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ལྷག་ལན་ལྟ་བུ་སྟེ་མེལ་༣༣༠ ་ལས། མདོ་
སྡེ་པས་བྱུང་པ་ལྟ་བུ་བདེན་བྱུང་དང་གཅིག་གི་གཞི་མ་ཐུན་དུ་ཁས་ལེན་ཀྱང་། བྱུང་པ་
བདེན་བྱུང་གི་གཅིག་དུ་ཁས་མི་ལེན་ཏེ། དེས་བྱུང་པ་ཐ་དད་གཏན་མེད་ཀྱི་གཅིག་དུ་
ཁས་མི་ལེན་པའི་བྱིར། དེས་བྱས་མི་རྟག་གཉིས་ལྟ་བུ་བདེན་བྱུང་དང་ཐ་དད་ཀྱི་གཞི་
མ་ཐུན་དུ་ཁས་ལེན་ཀྱང་། དེས་དེ་གཉིས་བདེན་བྱུང་གི་ཐ་དད་དུ་ཁས་མི་ལེན་ཏེ། དེ་

གཉིས་རྩལ་ཐ་དད་དུ་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་བེར་ན་འདིའི་
དོན་ཁོ་བོའི་ཆོད་མ་རྣམས་འགྲེལ་ལེའུ་གསུམ་པའི་དོགས་དཔྱོད་ནང་བཤད་ཟིན་ཏོ། གཉིས་
པ་ལྟར་ན་མི་འཐད་དེ། རྣམས་འགྲེལ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་༣༠༩ ་ལས། དོགས་པ་
འདི་ཡོད་དེ། བདེན་པའི་གཅིག་དང་བདེན་པའི་དུ་མ་གང་རུང་དུ་མ་གྲུབ་པ་ཆོས་ཅན།
སྤྱི་མཆོན་བདག་མེད་དུ་སྤྱབ་པའི་དགག་བྱའི་ཆོས་ལས་བྲབ་ཆེ་བའི་དེ་སྤྱབ་ཀྱི་དགག་
བྱའི་ཆོས་ཀྱི་བདག་གཅིག་པའི་བྲབ་བྱེད་བཀག་པ་རྟགས་སུ་སྤྱར་བ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་
སྤྱབ་ཀྱི་བྲབ་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་
སྤྱབ་ཀྱི་བྲབ་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་མདོ་སྟེ་བས་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། བདེན་པའི་གཅིག་དང་བདེན་པའི་དུ་མ་གང་རུང་མ་གྲུབ་པ་དེ། གཞི་ལམ་རྣམས་གསུམ་
བདེན་མེད་དུ་སྤྱབ་པའི་བྲབ་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་
པར་སྤྱབ་པ་རང་རྒྱུད་པས་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། ཁོ་
བོའི་ཆོངས་སྒོ་ཤར་ཆོད་ནི། གཞི་ལམ་རྣམས་གསུམ་ཆོས་ཅན། བདེན་པར་མ་གྲུབ་སྟེ།
བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་དང་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་དུ་མ་གང་རུང་དུ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་
སྦྱོར་བ་འདི་འགོད་པ་སྐབས་སུ་བབ་པའི་ཕྱི་རྒྱལ་ཡང་དག་དེས་གཞི་ལམ་རྣམས་གསུམ་
བདེན་གྲུབ་ཀྱི་དུ་མའི་སྦྱོར་བར་རྟོགས་ཀྱང་། གཞི་རྣམས་གསུམ་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་སྦྱོར་བར་
རྟོགས་མི་དགོས་ཏེ། དེ་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་སྦྱོར་བར་ཡང་མ་རྟོགས། དུ་མའི་སྦྱོར་བར་ཡང་
མ་རྟོགས་ཀྱང་དེ་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་དུ་མའི་སྦྱོར་བར་རྟོགས་ཚུལ་ཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་
ཐལ། དེ་ཡང་བདེན་པར་ཡོད་ནའང་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་དང་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་ཐ་དད་དུ་
ཡོད་དགོས་པའི་ཚུལ་ལ་ངེས་པ་གཏིང་ནས་འཛོངས་པར་བྱ་སྟེ། སྤྱིར་ཡོད་ན་གཅིག་
དང་ཐ་དད་གང་རུང་དུ་ཡོད་དགོས་ཞིང་། དེ་གཉིས་ལས་གཞན་པའི་ཕྱང་པོ་གསུམ་པ་
མི་སྤྱིད་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟར་གཅིག་ཏུ་མ་གྲུབ་པའི་ངེས་ཤེས་སྤྱིས་པ་བདེན་པའི་གཅིག་

ཏུ་མེད་ན་བདེན་པར་གྱུབ་པའི་ཐ་དད་དུ་ཡོད་དགོས་ཏེ། དཔེར་ན་གཅིག་དང་ཐ་དད་
 གཉིས་ལས་གཅིག་མ་ཡིན་ན་ཐ་དད་དུ་གྱུབ་དགོས་པས། གཞི་ལམ་རྣམ་གསུམ་བདེན་
 པར་གྱུབ་པའི་ཐ་དད་དུ་ཡོད་ན་རྟ་དང་བ་སྦྱང་བཞིན་དུ་འབྲེལ་མེད་དོན་གཞན་དུ་འགྱུར་
 རོ་སྟམ་ནས་གཞི་ལམ་རྣམ་གསུམ་བདེན་པར་གྱུབ་པའི་ཐ་དད་མ་ཡིན་པ་ལ་ངེས་ཤེས་
 ཐོག་མར་རྟེན་པའི་ཆེ་གཞི་རྣམ་གསུམ་བདེན་གྱུབ་ཀྱི་སྟོང་པ་མ་རྟོགས་ཀྱང་གཞི་རྣམ་
 གསུམ་བདེན་གྱུབ་ཀྱི་གཅིག་དང་བདེན་གྱུབ་ཀྱི་དུ་མ་གང་རུང་དུ་མ་གྱུབ་པ་རྟོགས་པ་
 དང་ཡང་དེའི་ཆེ་གཞི་རྣམ་གསུམ་བདེན་གྱུབ་ཀྱི་སྟོང་པར་མ་རྟོགས་པ་དང་དུ་མའི་སྟོང་
 པར་ཡང་མ་རྟོགས་ཀྱང་དེ་བདེན་གྱུབ་ཀྱི་དུ་མའི་སྟོང་པར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན།
 སྟོ་ལ་སྤང་བའི་དབང་གིས་བཞག་པ་མ་ཡིན་པར་མ་རྟོགས། དུལ་རང་གི་སྟོད་ལུགས་
 ཀྱི་ངོས་ནས་གྱུབ་པའི་སྟོང་པར་ཡང་མ་རྟོགས་པར། སྟོ་ལ་སྤང་བའི་དབང་གིས་བཞག་
 པ་མ་ཡིན་པར་དུལ་རང་གི་སྟོད་ལུགས་ཀྱི་ངོས་ནས་གྱུབ་པའི་སྟོང་པར་རྟོགས་ཚུལ་
 ཞིག་ཡོད་པ་བཞིན་ནོ། །སྟོ་ལ་སྤང་བའི་དབང་གིས་བཞག་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། དུལ་རང་
 གི་སྟོད་ལུགས་ཀྱི་ངོས་ནས་གྱུབ་པའི་སྟོང་པ་གཉིས་ཀ་རེ་རེ་ནས་རྟོགས་རྒྱ་མེད་དོ། །གཞི་
 གྱུབ་ན། སྟོ་ལ་སྤང་བའི་དབང་གིས་བཞག་པ་དང་། རང་གི་སྟོད་ལུགས་ཀྱི་ངོས་ནས་
 གྱུབ་པ་གཉིས་ཆོགས་ཡིན་པའི་བྱུང་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རང་རྒྱུད་པའི་སྐབས་སུ་ལྟ་
 བ་གཏན་ལ་པབ་པའི་དཔེ་སྟུ་མའི་རྟ་སྦྱང་མཆོག་ཏུ་བསྐྱུགས་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར། དེར་ཐལ། སེམས་ཅན་པའི་ལྟ་བ་གཏན་ལ་པབ་པའི་དཔེ་གཙོ་བོ་མི་ལམ་གྱི་སྤང་
 པ་དང་། རང་རྒྱུད་པས་སྟུ་མའི་རྟ་སྦྱང་དང་། ཐལ་འགྱུར་བས་ཐག་ཁའི་སྟུལ་སོགས་གཙོ་
 བོར་དཔེར་མཛད་པ་ལ་དགོས་པ་རེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སྟོས་པའི་ཆོག་གོ་སྟོར་བ་
 འགོད་ཚུལ་ཡང་། ཡང་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་གཞི་ལམ་རྣམ་གསུམ་ཆོས་ཅན། བདེན་པར་
 མེད་དེ། བདེན་པའི་གཅིག་དང་བདེན་པའི་དུ་མ་གང་རུང་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་

འགོད་པ་ནི་ཞིབ་ཏུ་མ་དབྱད་པའི་སྒྲིན་ཡིན་ཏེ། གཞི་ལམ་རྣམ་གསུམ་ཆོས་ཅན། བདེན་པའི་གཅིག་དང་བདེན་པའི་དུ་མ་གང་རུང་དང་བྲལ་བར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་གཞི་ལམ་རྣམ་གསུམ་གྱི་ཆོས་ཉིད་དང་བྲལ་བར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་རུས་ཏེ། གཞི་ལམ་རྣམ་གསུམ་བདེན་པའི་གཅིག་དང་བདེན་པའི་དུ་མ་གང་རུང་དང་མ་བྲལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་གཞི་ལམ་རྣམ་གསུམ་གྱི་ཆོས་ཉིད་དང་མ་བྲལ་བའི་ཕྱིར། བདེན་པའི་གཅིག་དང་བདེན་པའི་དུ་མ་གང་རུང་ཡོད་དེ། བདེན་པའི་གཅིག་ཡོད་པ་གང་ཞིག་བདེན་པའི་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། རྩམ་པའི་ཆོས་ཉིད་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་བྱུང་ན། རྩམ་པའི་ཆོས་ཉིད་ཆོས་ཅན། བདེན་པའི་གཅིག་ཡིན་པར་ཐལ། བདེན་པ་གང་ཞིག་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་མ་བྱུང་ན། རྩམ་པའི་ཆོས་ཉིད་ཆོས་ཅན། བདེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་ལ་ཞིབ་ཆ་ནི། རྩམ་པའི་ཆོས་ཉིད་ཆོས་ཅན། བདེན་པའི་གཅིག་དང་བདེན་པའི་དུ་མ་གང་རུང་དུ་བྱུང་བར་ཐལ། བདེན་པའི་གཅིག་དང་བདེན་པའི་དུ་མ་གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན། མ་བྱུང་སྟེ། རྩམ་པའི་སྟོང་ཉིད་དེ་བདེན་པའི་གཅིག་ཡིན་ཡང་། བདེན་པའི་གཅིག་དུ་མ་བྱུང་བའི་ཕྱིར་སྟེ། བདེན་པའི་གཅིག་དུ་བྱུང་ན་སྟོ་ལ་སྦྱང་བའི་དབང་གིས་བཞག་པ་མ་ཡིན་པར་གང་ལའང་སྟོས་མེད་དུ་བྱུང་དགོས་པ་གང་ཞིག་དེ་ལྟར་དུ་བྱུང་བའི་ཆོས་ཤིག་མེད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་གོང་དུ་མ་བྱུང་སྟེ། བདེན་པའི་གཅིག་དང་བདེན་པའི་དུ་མ་གང་རུང་དུ་བྱུང་ན། བདེན་པར་བྱུང་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བདེན་པའི་གཅིག་དང་བདེན་པའི་དུ་མ་གང་རུང་དུ་བྱུང་བ་དང་། བདེན་བྱུང་ལ་བྱུང་ཆེ་ཆུང་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྣམ་འགྲེལ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་༣༠༩ ་ལས། རོགས་པ་འདི་ཡོད་དེ། བདེན་པའི་གཅིག་དང་བདེན་པའི་དུ་མ་གང་རུང་དུ་མ་བྱུང་བ་ཆོས་ཅན། སྤྱི་མཆོན་བདག་མེད་དུ་སྦྱབ་པའི་དགག་བྱའི་ཆོས་ལས་བྱུང་ཆེ་བའི་དེ་སྦྱབ་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་བདག་གཅིག་

བའི་ཁྱབ་བྱེད་བཀག་བ་རྟགས་སུ་སྦྱར་བ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྦྱབ་ཀྱི་ཁྱབ་བྱེད་མ་དམིགས་
 བའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་སྦྱབ་ཀྱི་ཁྱབ་བྱེད་མ་དམིགས་
 བའི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་མདོ་སྟེ་བས་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བདེན་པའི་གཅིག་དང་བདེན་
 བའི་དུ་མ་གང་རུང་མ་གྲུབ་པ་དེ། གཞི་ལམ་རྣམ་གསུམ་བདེན་མེད་དུ་སྦྱབ་པའི་ཁྱབ་
 བྱེད་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྦྱ་བ་རང་རྒྱུད་བས་ཁས་
 ལེན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་རྣམ་བཤད་སྟོང་པོ་རྒྱན་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་
 མི་རུས་ཏེ། བདེན་པའི་གཅིག་དང་བདེན་པའི་དུ་མ་གང་རུང་དུ་གྲུབ་པ་དང་། བདེན་
 གྲུབ་ལ་ཡང་ཁྱབ་ཆེ་ཆུང་མེད། གཅིག་དང་དུ་མ་གང་རུང་དུ་ཡོད་པ་དང་ཡོད་པ་ལ་ཡང་
 ཁྱབ་ཆེ་ཆུང་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་མི་སྤང་བ་མ་དམིགས་པའི་ཁྱབ་བྱེད་མ་དམིགས་
 བ་སོགས་ཀྱང་། དགག་བྱའི་ཆོས་ལས་ཁྱབ་ཆེ་བའི་ཁྱབ་བྱེད་བཀག་བ་རྟགས་སུ་སྦྱར་
 བ་མ་ཡིན་པར་མདོན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ཚུལ་སྦྱབ་པ་ལ། འོག་ས་
 ཆོས་སྦྱབ་པ་དང་། ཁྱབ་པ་སྦྱབ་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། གཞི་ལམ་རྣམ་གསུམ་ཆོས་ཅན།
 བདེན་པར་གྲུབ་པའི་གཅིག་ཏུ་མེད་དེ། ཆ་བཅས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་རྟགས་འདི་
 ཡིན་ཏེ། སྐབས་དང་པོའི་སྤྱི་དོན་ཨ་ཁ་ཀྱི་ལས། གཉིས་པ་ལ་འོག་ས་ཆོས་སྦྱབ་པ་དང་།
 ཁྱབ་པ་སྦྱབ་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། གཞི་ལམ་རྣམ་གསུམ་ཆོས་ཅན། བདེན་པར་
 གྲུབ་པའི་གཅིག་ཏུ་མེད་དེ། ཆ་བཅས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། ཆ་བཅས་ཡིན་ཏེ།
 ཡོད་པ་གང་ཞིག་ཆ་མེད་ཤེས་བྱ་ལ་མི་སྟོན། ཆ་བཅས་ཆ་མེད་དང་དངོས་འགལ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། ཆ་མེད་ཤེས་བྱ་ལ་སྟོན་པ་འགོག་པའི་ཆ་མ་དེ་གང་ཞེ་ན། ཆ་བཅས་ཀྱི་
 རྟགས་ཀྱིས་གཞི་ལམ་རྣམ་གསུམ་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་མིན་པར་གྲུབ་པའི་རྗེས་ཁྱབ་
 ཆ་མས་ངེས་པ་ལ་ཆ་མ་གསུམ་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་ཏེ། དེ་ལ་རྟགས་ཀྱི་མཚན་གཞི་
 ཆ་བཅས་ངེས་པའི་ཆ་མ་དང་། བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་མིན་པ་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་

དང་དངོས་འགལ་དུ་ངེས་པའི་ཚད་མ། ཆ་བཅས་དང་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་གི་གཞི་
 མ་ཐུན་འགོག་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་གསུམ་སྟོན་དུ་འགོ་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་རྣམས་ཀྱི་ནང་
 རྣམ་ཚད་མ་གསུམ་པ་འདི་རྟོགས་དཀའ་བས། དེ་བཤད་ན། ཆ་བཅས་དང་བདེན་གྲུབ་
 ཀྱི་གཅིག་གི་གཞི་མ་ཐུན་ཡོད་ན། རྩམ་པ་ཆོས་ཅན། རང་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་རང་གི་ཆ་
 འཤམ་རྣམས་དང་ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་སྤང་བ་དང་། རང་གི་ཆ་འཤམ་རྣམས་དང་ངོ་བོ་གཅིག་
 ཏུ་གྲུབ་པར་ཐལ། རང་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་རང་གི་ཆ་འཤམ་རྣམས་དང་ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་སྤང་
 བ་གང་ཞིག་རང་གི་ཆ་འཤམ་རྣམས་དང་ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། རྩམ་
 པ་ཆ་བཅས་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་འདི་ལ་དོགས་པ་འདི་
 ཡོད་དེ། གཞི་ལམ་རྣམ་གསུམ་ངེས་ན་གཞི་ལམ་རྣམ་གསུམ་ཐ་དད་དུ་ངེས་དགོས་སམ་
 མི་དགོས། དང་བོ་ལྟར་ན། གཞི་ལམ་རྣམ་གསུམ་གཅིག་ཏུ་མ་གྲུབ་པར་ངེས་པར་འགྱུར་
 ཏེ། དེ་ཐ་དད་དུ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། རྩམ་སྟེ། གཞི་དེ་སྟོ་ངེས་ཐ་དད་ཡིན་པར་ཡོངས་གཙུག་
 ལ་གྲུབ་ན་གཞི་དེ་སྟོ་ངེས་གཅིག་ཡིན་པ་རྣམ་གཙུག་ལ་ཞེགས་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐ་
 དད་དང་གཅིག་གཉིས་རྣམ་གཙུག་ཡོངས་གཙུག་ཀྱི་སྟོ་རྣམ་མི་མ་ཐུན་པར་གནས་པ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། བོད་དུ་འདོད་ན། དེ་བདེན་པར་གྲུབ་པའི་གཅིག་ཏུ་མ་གྲུབ་པར་ངེས་
 པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་གཅིག་ཏུ་མ་གྲུབ་པར་ངེས་པའི་ཕྱིར། རྩམ་སྟེ། གཞི་དེ་ཚད་མས་མ་
 དམིགས་པ་རྟོགས་ན་གཞི་དེ་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པས་རྩམ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རི་
 བོད་རྩ་མེད་པར་རྟོགས་ན་རི་བོད་རྩ་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་རྩམ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རླབས་
 དང་པོའི་མཐའ་དཔྱིད་༢༥༠ ༽ལས། ཁ་ཅིག་རི་བོད་རྩ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་ཞེན་པའི་སྟོ་ཆོས་
 ཅན། རླབས་འདིར་བསྟན་ཀྱི་ཤེས་སྤྱོད་རྟོག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་ཡུལ་བདེན་གྲུབ་
 ཏུ་ཞེན་པའི་སྟོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར་ན། འདིར་མ་འབྱུང་། དེས་ན། རང་
 ཡུལ་གཞི་གྲུབ་ཀྱི་ཆོས་ལ་དམིགས་ནས་བདེན་གྲུབ་ཏུ་ཞེན་པའི་སྟོ་དེ། རླབས་འདིར་

བསྟན་གྱི་ཤེས་སྤྱི་བརྟོག་པའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། མ་ཁྲབ་མཚམས་ལ། རི་བོང་རྩ་བདེན་
མེད་དུ་རྟོགས་པའི་སློ་ཚོས་ཅན། རང་ཡུལ་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་སློ་ཡིན་པར་ཐལ།
རི་བོང་རྩ་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་སློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་ཁས། འདོད་ན། དེ་ཚོས་
ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་ཡུལ་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་ཡུལ་ཡོད་པ་གང་
ཞིག་འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རི་བོང་རྩ་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་ན། བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་
པས་ཁྲབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སེམས་ཅམ་པ་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ།
དེའི་ཕྱིར། རྟགས་བྱུང་སྟེ། རི་བོང་རྩ་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར།

དེ་བཞིན་དུ་གཞི་དེ་སྤྱི་བ་མ་ཡིན་པར་རྟོགས་ན་གཞི་དེ་དོན་དམ་པར་སྤྱི་བ་མ་ཡིན་
པར་རྟོགས་པའི་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར་དང་སྤྱི་བ་གཅིག་གི་སྟོང་པ་ངེས་ན་དེའི་བྱེ་བྲག་བདེན་
པར་བྱུང་པའི་གཅིག་གི་སྟོང་པར་ངེས་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཉེ། བྱས་པ་རྟག་སྟོང་དུ་ཆད་
མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། བྱས་པ་སྤྱི་རྟག་སྟོང་དུ་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་
ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཐར་གསལ་ལས། སྤྱི་བ་སྟོང་པར་ངེས་ན་བྱེ་བྲག་གིས་
སྟོང་པར་ངེས་པའི་ཁྲབ་པ་བྱུང་བོ། ཞེས་པའི་གཞུང་དོན་བྱུང་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་
ན། མི་འཐད་དེ།

གཞི་ལམ་རྣམ་གསུམ་ངེས་ན་གཞི་ལམ་རྣམ་གསུམ་ཐ་དད་དུ་ངེས་དགོས་པའི་ཕྱིར།
དེར་ཐལ། བྱས་མི་རྟག་གཉིས་ངེས་ན་བྱས་མི་རྟག་གཉིས་ཐ་དད་དུ་ངེས་དགོས་པའི་
ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྣམ་བཤད་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་༦༩ ་ལས། བྱས་པ་མི་རྟག་པ་ལ་
འབྲེལ་བའི་དོན་ལྟོག་གི་ཕྱོགས་གཅིག་དེ་གཉིས་ཐ་དད་མཛོན་སུམ་གྱིས་བྱུང་ཅིང་།
ཞེས་དང་། འོག་ཏུ་ཡང་། དེ་གཉིས་གྱིས་ཐ་དད་དུ་བྱུང་མོད་ཀྱི། དེ་གཉིས་གོ་བའི་ཆད་
མ་སོ་སོར་ཡོད་པར་རང་རིག་མཛོན་སུམ་གྱིས་བྱུང་པས་དེ་གཉིས་སོ་སོར་ཡོད་པ་

ཡང་རྟོགས་སོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ་སྣམ་ན་ལན་གང་འདེབས་དབྱང་
དོ། །གཉིས་པ་བྱབ་པ་སྐྱབ་པ་ནི། བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་དང་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་དུ་མ་གང་
རུང་དང་བྲལ་བའི་རྟགས་ཀྱིས། གཞི་ལམ་རྣམ་གསུམ་བདེན་མེད་དུ་སྐྱབ་པའི་རྗེས་བྱབ་
ཚད་མའི་ངེས་པ་ལ། ཚད་མ་གསུམ་སྡོན་དུ་འགྲོ་དགོས་ཏེ། དེ་ལ་དེ་གང་རུང་དང་བྲལ་
བ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ། བདེན་མེད་བདེན་གྲུབ་དང་དངོས་འགལ་དུ་ངེས་པའི་ཚད་མ།
དེ་གང་རུང་དང་བྲལ་བ་དང་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཞི་མ་ཐུན་འགོག་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་གསུམ་
སྡོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པའི་བྱིར། ཚད་མ་བྱི་མ་འདི་རྟགས་དགག་བྱའི་ཆོས་ལ་ཁེགས་ཚུལ་
རེད་འདུག་ཀྱང་། སྤྱིར་དགག་བྱའི་ཆོས་ལ་རྟགས་ཁེགས་པའི་ཚད་མ་ལ་བྱེད་དགོས་
ཞིང་། ཚད་མ་དེ་གཉིས་ལ་བྱེད་པར་ཡོད་དེ། དཔེར་ན། བྱས་པ་རྟག་སྟོང་དུ་རྟོགས་པའི་
ཚད་མ་དེ་བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚད་མ་གསུམ་པོའི་གང་ཡང་མིན་
པ་བཞིན་ནོ། །སྤྱིར་བ་དེའི་དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་འགྲོ་རྒྱ་དེ་དང་། སྐྱབ་བྱས་ཆོས་སུ་འགྲོ་
རྒྱ་དེ་ཡོད་མཁན་རྣམས་ལ་དགག་ཆོས་སྐྱབ་ཆོས་དངོས་འགལ་ཅེས་དང་། དགག་བྱས་
ཆོས་སུ་འགྲོ་རྒྱ་དེ་མེད་པ་རྣམས་ལ་སྐྱབ་བྱས་དགག་བྱས་ཆོས་དང་དངོས་འགལ་སོང་
བའི་ཚད་མ་དེ་ལ་བརྩེ་དགོས་སམ་སྣམ་སོ། །

༡༡། །ཡུམ་སྐྱབས་སྐྱབས་ཀྱི་དོགས་དབྱེད།

ལེགས་བཤད་གཤམ་ཀྱི་འཕྲེང་བ་སྐྱབས་དང་པོ་༤༣ ་ལས། དེས་ན་ཡུམ་སྐྱབས་
དུས་མཉམ་ཞེས་འདོད་པ་དང་། གཞན་དག་ན་རེ། ཡུམ་ཀྱིས་བཞེད་དོན་གསུམ་སྐྱབ་
པ་ནི་པན་འདོགས་པ་དང་གཞི་ཤེས་ལམ་ཤེས་རྒྱན་མཐའ་མན་ཆད་ཀྱི་རྣམ་མཁྱེན་རྗེས་
མ་ཐུན་པ་གསུམ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱེད་བྱེད་དང་རྣམ་མཁྱེན་མཆོན་ཉིད་པ་དེའི་གསོ་

བའི་ཡུམ་དང་། ཚོས་མཚོག་མན་ཆད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ལམ་ཤེས་གཉིས་ནི་འཕགས་པ་
 གཉིས་ཀྱི་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་ཡུམ་ཡིན་ཞིང་། བན་འདོགས་པ་དང་གསོ་བའི་ཡུམ་སྲས་ནི་
 དུས་མཉམ་ལ་སྐྱེད་བའི་ཡུམ་སྲས་ནི་དུས་སྡེ་བར་འདོད་ཅིང་། ཡུམ་གསུམ་པོ་དེ་
 ཡང་སྡར་ཀྱི་དག་ལྡན་ཀྱི་ཡུང་དོན་དུ་འདོད་དོ། །འདི་དག་ནི་མི་འཐད་དེ། རྣམ་པར་བཞག་
 འཛོག་ལ་ཡུམ་སྲས་སུ་འདོད་པ་ནི་རྒྱན་འགྲེལ་པ་དང་བཅས་པ་ལས་མི་འབྱུང་བ་དང་།
 རྣམ་མཁྱེན་བརྟེན་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གངས་སུ་འགོ་ཞེས་གསུངས་ཀྱི་ཡུམ་
 སྲས་སུ་མ་གསུངས་པ་དང་། མཁྱེན་གསུམ་གང་ཟག་གསུམ་སོ་སོའི་ཡུམ་དུ་འཆད་
 བའི་སྐྱབས་སུ་སློབ་ལམ་ཀྱི་མཁྱེན་གསུམ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡུམ་དུ་མ་འགྲེལ་བ་དང་།
 སྲས་གང་ཟག་དང་ཡུམ་དེའི་མདོན་རྟོགས་ཡིན་པས་དུས་མི་མཉམ་པ་མི་རུང་བའི་བྱིར་
 རོ། །དེའི་བྱིར་ཚོས་མཚོག་མན་ཆད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་དང་ལམ་ཤེས་རང་རྒྱུད་ལྡན་ཀྱི་ཡུམ་
 ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་དུ་གང་ཟག་དེའི་མཐར་ཐུག་གི་བཞེད་པ་གཉིས་སྐྱབ་པའམ་གནས་
 སྐྱབས་ཀྱི་བཞེད་པ་ཟག་མེད་ཀྱི་ཡུང་པོ་སྐྱེད་བའི་བྱིར། ཞེས་པ་ཡུང་དོན་ཡིན་ཞིང་། དེ་
 བཞིན་དུ་འཕགས་པ་འོག་མ་འོག་མའི་རྒྱུད་ལ་ཡང་གོང་མ་གོང་མའི་ཟག་མེད་སྐྱེད་པ་
 དང་རང་དུས་ཀྱི་ཟག་མེད་གསོ་བའི་ཡུམ་དུ་ཡང་འདོད་པར་བྱའོ། །གསེར་སྤང་ལྟར་ན་
 ཡུམ་དང་སྲས་ནི་དུ་མཉམ་པ་ཡིན་ཏེ། ཡུམ་ནི་གང་ཟག་དང་སྲས་ནི་ཡུམ་དེའི་མདོན་
 རྟོགས་ཡིན་པས་དུས་མི་མཉམ་པ་མི་རུང་བ་འདོད་དོ། །རྣམ་བཤད་དང་ཡིག་ཆར་ལྟར་
 ན་ཡུམ་དང་སྲས་ནི་བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་དུ་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་བཤད་ན་༡༩ །ལས།
 གསུམ་པ་(ཡུམ་སྲས་ཀྱི་དོན་)ནི། མཁྱེན་པ་སྡེ་མས་འཕགས་པ་བྱི་མ་བསྐྱེད་ཅིང་ཉེར་
 ཞི་ལ་སོགས་པའི་བཞེད་དོན་སྐྱབ་པར་བྱེད་པས་ཡུམ་དང་སྲས་ནི་བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་
 དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་དང་། ཡང་རྣམ་བཤད་རྟོགས་དཀའི་སྤང་བ་༡༡ །ལས། ཡུམ་
 སྲས་ཀྱི་དོན་ལ། སྡར་བས་པ་དག་དང་། བྱིས་ཀྱི་རྗེས་འབྲངས་ཁ་ཅིག་དུས་མཉམ་པའི་

མཁྱེན་གསུམ་དང་འཕགས་བཞི་རྣམ་པར་བཞག་འཛོག་གི་རྒྱ་འབྲས་ཡིན་ལ། སྔ་ཕྱི་
དག་བསྐྱེད་བྱ་བསྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་འབྲས་ཡིན། ཅེས་སྤྲོ་བ་ནི་ཆེས་མི་རིགས་ཏེ། རྣམ་
པར་བཞག་འཛོག་ཡིན་ན་མཆོན་མཆོན་ཡིན་དགོས་ལ། ཉན་ཐོས་དང་གཞི་ཤེས། བྱང་
སེམས་དང་ལམ་ཤེས། ཏུས་མཉམ་དག་པན་ཚུན་གཅིག་ཡིན་ན་གཅིག་ཡིན་པ་འགལ་
བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་མཁྱེན་པ་སྤྲོ་མ་སྤྲོ་མ་རྣམས་ནི་རང་རང་གི་འབྲས་བྱ་ཕྱི་མ་དག་
བསྐྱེད་པའི་ཡུམ་ཡིན་པས་རྒྱ་འབྲས་མཆོན་ཉིད་པ་ཡིན་ལ། རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་
དང་པོ་དང་། མཐོང་ལམ་པ་སྐྱེད་ཅིག་དང་པོ་དག་ཀྱང་རང་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་རྣམ་
མཁྱེན་དང་ལམ་ཤེས་སོགས་སྤྲོ་མ་ལས་མ་སྐྱེས་ཀྱང་ཤེར་ཕྱིན་སྤྲོ་མ་སྤྱོད་ཏུ་སོང་བ་
ལས་སྐྱེས་པ་ཡིན་ནོ། །ཕྱག་ཡུལ་གྱི་ཡུམ་ལ་ཁ་ཅིག་སྐབས་འདིའི་ཕྱག་ཡུལ་གཞི་ཤེས་
ནི། ཉན་རང་ཁོ་ནའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སྤྲོ་བ་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟ་ན་གཞི་
ཤེས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པ་ལས་ཡུམ་ལ་དྲངས་བ་སྐྱེ་བའི་གདུལ་བྱ་ཡང་། ཉན་རང་གི་
རིགས་ཅན་ཡིན་པས་བྱུང་བར་ཐལ་ལོ། །དེ་འདོད་ན། དེ་འདྲའི་དྲང་བ་ལས་ཡུམ་ལ་
ཐོས་བསམ་བསྐྱོམ་པས་འཇུག་པའི་གདུལ་བྱ་ཡིན་ནའང་། དེས་བྱུང་བར་ཐལ་ལོ། །དེ་
འདོད་ན། ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱས་གསུམ་གྱི་དངོས་ཀྱི་ཆེད་ཏུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཐེག་
ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་མེད་པར་ཐལ་བ་དང་། བསྐྱེད་བཅོས་འདི་ཐེག་ཆེན་ཐུན་མོང་མེན་
པའི་སྤྱེ་སྤྱོད་མེན་པར་ཐལ་བ་དང་། ཉན་རང་གི་བསྐྱེད་བཅོས་འདིའི་བརྗོད་བྱ་ཐོས་བསམ་
བསྐྱོམས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་མ་སྐྱངས་པར་བཤད་པ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་དང་
འགལ་བར་འགྱུར་རོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཁོ་ན་ཡང་། སྐབས་འདིའི་ཕྱག་ཡུལ་
གྱི་ཡུམ་ཏུ་འཐད་པ་མེན་ཏེ། དེ་ལྟ་ན། ཡུམ་འདིས་ཉན་རང་གི་བཞེད་དོན་བསྐྱབ་པའི་
ཚུལ། འདིས་ཉན་རང་གི་རིགས་ཅན་རྣམས་ལ་གཞི་བདག་མེད་པར་སྤྱོད་པའི་ཆོས་
འཁོར་བསྐྱོར་བས་གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྫོགས་པ་སྐྱེས་ཏེ། རིམ་གྱིས་ཉོན་མོངས་སྤངས་ནས་

ཞི་བ་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་མ་གཏོགས་ཐབས་གཞན་མེད་པས། བྱག་ཡུལ་གྱི་ཡུམ་ཡིན་ན།
 ཉན་རང་གི་བཞེད་དོན་དངོས་སུ་མི་སྐྱབ་པས་བྱབ་པར་ཐལ་བའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་དང་།
 སྐབས་དང་པོའི་སྤྱི་དོན་༥༩ ་ ལས། ཉི་ལྟང་ལས། འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་
 གྱི་དབང་དུ་མཛད་ནས་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཡོན་
 ཏན་ཉི་བར་འགོད་པ་སྡོན་དུ་འགྲོ་བས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ལ་བྱག་འཆའ་
 ལོ། །ཞེས་མཐུན་གསུམ་གང་རུང་ལ་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་མཐུན་པས་བྱབ་པར་གསུངས་
 བའི་བྱིར། གསུམ་པ་ནི། འཕགས་པ་དེའི་ཡུམ་ཡིན་ན། འཕགས་པ་དེའི་རྒྱ་ཡིན་པས་
 བྱབ། མཐུན་པ་དེའི་སྐུ་ཡིན་ན། མཐུན་པ་དེའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པས་བྱབ་སྟེ། སངས་
 རྒྱུ་ལ་སོགས་པ་བསྐྱུན་པར་མཛད་པ་ནི། ཞེས་དང་། རྣམ་བཤད་སྟོང་པོའི་རྒྱན་ལས།
 ཡུམ་དང་སྐུ་མི་བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས། ཞེས་གསུངས་
 བའི་བྱིར། དེས་ན། ཡུམ་སྐུ་ཀྱི་སྐྱོར་ལ་རྣམ་བཤད་དང་གསེར་སྤོང་གཉིས་སྐུ་ཟེན་
 ལྟར་འགལ་ན་ཡང་དོན་ལ་འགལ་བ་བཞེན་ནས་མེད་དེ། རྣམ་བཤད་ལས་ཡུམ་དང་སྐུ་
 བེ་བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་པ་ནི་མ་སྐྱེས་པ་སྐྱེད་པའི་ཡུམ་གྱི་དབང་
 དུ་བྱས་པ་ཡིན་ལ། གསེར་སྤོང་ལས་སྐུ་གང་ཟག་དང་ཡུམ་དེའི་མདོན་རྟོགས་ཡིན་
 བས་དུས་མི་མཉམ་པ་མི་རུང་བའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་པ་ནི་གསོ་བའི་ཡུམ་ཅམ་གྱི་དབང་
 དུ་བྱས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་འགལ་བ་མེད་སྟུང་མོ། །དེ་ལྟར་ཡང་གསེར་སྤོང་༥༠ ་ ལས།
 མཐར་ཐུག་གི་འདོད་པ་རྫོགས་པར་སྐྱབ་པ་ལ་གནས་སྐབས་སུ་ཟག་མེད་ཀྱི་ཕྱང་པོ་
 སྐྱེད་པ་དང་གསོ་བ་སྡོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་ཡང་དག་ལྡན་ལས། འདི་རི་
 ལྟར་དེ་རྣམས་ཀྱི་ཡུམ་དུ་འགྱུར་ཞེ་ན། རི་སྐད་བཤད་པའི་དོན་ཆེན་པོ་གསུམ་ཐོབ་པའི་
 བྱིར་ཏེ། གང་ཡང་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ལ་པན་པ་ཆེན་པོ་འདོགས་པ་ནི་འདི་ག་ཉེན་ན་མ་ཞེས་
 བྱའོ། །གཞན་ཡང་རི་སྐད་དུ་དེ་དག་གི་ཟག་པ་མེད་པའི་ཕྱང་པོའི་བདག་ཉིད་མ་སྐྱེད་

ཅིང་མ་གསོས་པ་དེ་སྤྲོད་དུ་དེ་དག་གིས་ངེ་སྐད་བཤད་པའི་དོན་ཆེན་པོ་རྣམས་ཐོབ་
པར་མི་རུས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་དོན་གྱིས་ན་སྤྲོད་པ་དང་གསོ་བ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱལོ། །དེའི་
ཕྱིར་ཡང་འདི་ཡུམ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོ། །དེ་ལ་ཡུམ་དུ་འཛོག་ཚུལ་སྤྲ་མས་ནི་མཐར་ཐུག་
དང་། ཕྱི་མས་ནི་གནས་སྐབས་ཀྱི་བཞེད་པ་སྐྱབ་པས་ཡུམ་དུ་བཞག་པར་སྤང་ཞིང་། ཅ་
འགྲེལ་གཉིས་ལས་ནི་སྤྲ་མ་ཁོ་ན་སྤང་ངོ་། །འོན་ཀྱང་རྣམ་མཁྱེན་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་
ཁོ་ནར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསོ་བའི་ཡུམ་ཅམ་དུ་རུང་ཡང་དེ་མ་སྤྲོས་པ་
སྤྲོད་པའི་ཡུམ་དུ་མི་གཟུང་ངོ་། །ཞེས་རྣམ་མཁྱེན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསོ་བའི་ཡུམ་ཅམ་
ཡིན་ཡང་དེ་མ་སྤྲོས་པ་སྤྲོད་པའི་ཡུམ་མ་ཡིན་པར་གསལ་བ་གསུངས་སོ། །དེས་ན།
གསེར་ཐོང་སྐྱས་ཐེན་ལ་ཡུམ་སྤྲས་ཡིན་ན་དུས་མཉམ་ཡིན་དགོས་པ་དང་མ་སྤྲོས་པ་
སྤྲོད་པའི་ཡུམ་ཡིན་ན་ཡུམ་མ་ཡིན་པའི་བྱུང་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གསེར་
ཐོང་༤༣ ་ལས། གཉིས་པ་ནི། ཁ་ཅིག་ན་རེ། མདོ་ལས་སྐྱེ་འདི་བརྟེན་པས་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པའི་གངས་སུ་མི་འགོ་ཡི་རྣམ་མཁྱེན་བརྟེན་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་
གངས་སུ་འགོ་འོ་ཞེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ཡུམ་དང་སྤྲས་རྣམ་པར་བཞག་འཛོག་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཉ། མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྟོག་པ་རྒྱུད་ལ་ལྷན་པས་རིམ་བཤུར་ཉན་རང་། བྱང་སེམས་
སངས་རྒྱས་སུ་འཛོག་རུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཡུམ་སྤྲས་དུས་མཉམ་ཞེས་འདོད་པ་
དང་། གཞན་དག་ན་རེ། ཡུམ་གྱིས་བཞེད་དོན་གསུམ་སྐྱབ་པ་ནི་པན་འདོགས་པ་དང་
གཞི་ཤེས་ལམ་ཤེས་རྒྱན་མཐའ་མན་ཆད་ཀྱི་རྣམ་མཁྱེན་རྗེས་མ་ཐུན་པ་གསུམ་ནི།
སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྲོད་བྱེད་དང་རྣམ་མཁྱེན་མཆོན་ཉིད་པ་དེའི་གསོ་བའི་ཡུམ་དང་། ཆོས་
མཆོག་མན་ཆད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ལམ་ཤེས་གཉིས་ནི་འཕགས་པ་གཉིས་ཀྱི་སྤྲོད་བྱེད་ཀྱི་
ཡུམ་ཡིན་ཞིང་། པན་འདོགས་པ་དང་གསོ་བའི་ཡུམ་སྤྲས་ནི་དུས་མཉམ་ལ་སྤྲོད་པའི་
ཡུམ་སྤྲས་ནི་དུས་སྤྱི་བར་འདོད་ཅིང་། ཡུམ་གསུམ་པོ་དེ་ཡང་སྤྱིར་གྱི་དག་ལྷན་གྱི་

ལུང་དོན་དུ་འདོད་དོ། །འདི་དག་ནི་མི་འཐད་དེ། རྣམ་པར་བཞག་འཛོག་ལ་ཡུམ་སྤྱི་
 སུ་འདོད་པ་ནི་རྒྱན་འགྲེལ་པ་དང་བཅས་པ་ལས་མི་འབྱུང་བ་དང་། རྣམ་མཁུན་བརྟེན་
 པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གྲངས་སུ་འགོ་ཞེས་གསུངས་ཀྱི་ཡུམ་སྤྱི་མ་གསུངས་
 པ་དང་། མཁུན་གསུམ་གང་ཟག་གསུམ་སོ་སོའི་ཡུམ་དུ་འཆད་པའི་སྐབས་སུ་སྒྲོབ་ལམ་
 ཀྱི་མཁུན་གསུམ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡུམ་དུ་མ་འགྲེལ་བ་དང་། སྤྱི་གང་ཟག་དང་ཡུམ་
 དེའི་མདོན་རྟོགས་ཡིན་པས་དུས་མི་མཉམ་པ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་ཆོས་
 མཆོག་མན་ཆད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་དང་ལམ་ཤེས་རང་རྒྱུད་ལྡན་ཀྱི་ཡུམ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་
 དུ་གང་ཟག་དེའི་མཐར་ཐུག་གི་བཞེད་པ་གཉིས་སྟུབ་པའམ་གནས་སྐབས་ཀྱི་བཞེད་པ་
 ཟག་མེད་ཀྱི་ཡུང་སོ་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལུང་དོན་ཡིན་ཞིང་། དེ་བཞིན་དུ་འཕགས་
 པ་འོག་མ་འོག་མའི་རྒྱུད་ལ་ཡང་གོང་མ་གོང་མའི་ཟག་མེད་སྐྱེད་པ་དང་རང་དུས་ཀྱི་
 ཟག་མེད་གསོ་བའི་ཡུམ་དུ་ཡང་འདོད་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན།
 རང་གི་བསམ་དོན་ནི་གསེར་སྤང་རང་ལུགས་ལ་ཡུམ་སྤྱི་ལ་དུས་མཉམ་པ་དང་མི་
 མཉམ་པ་གཉིས་ཡོད་པ་འདོད་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གསོ་བའི་ཡུམ་སྤྱི་ནི་དུས་
 མཉམ་པ་དང་སྐྱེད་པའི་ཡུམ་སྤྱི་ནི་དུས་སྡེ་ཕྱི་བར་འདོད་པ་ཡིན་ལ་དེ་གཉིས་ཀ་ཡུམ་
 སྤྱི་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོ་ན། གསེར་སྤང་ལས་སྤྱི་གང་ཟག་དང་ཡུམ་དེའི་
 མདོན་རྟོགས་ཡིན་པས་དུས་མི་མཉམ་པ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་པ་དང་འགལ་ལོ་
 སྟམ་ན་མི་འགལ་ཏེ། དེ་ནི་གསོ་བའི་ཡུམ་སྤྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 དེ་འོག་དེ་མ་ཐག་ཏུ་དེ་བཞིན་དུ་འཕགས་པ་འོག་མ་འོག་མའི་རྒྱུད་ལ་ཡང་གོང་མ་གོང་
 མའི་ཟག་མེད་སྐྱེད་པ་དང་རང་དུས་ཀྱི་ཟག་མེད་གསོ་བའི་ཡུམ་དུ་ཡང་འདོད་པར་
 བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་སྟམ་ཏེ་དབྱེད་དོ། །གསེར་སྤང་ལས་སྤྱི་གསུམ་སྡེ་འགོག་
 པའི་སྐབས། ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཞེས་པ་དེ་ཉ་དཔོན་ཡིན་ནམ་སྟམ་ཏེ། ཉ་ཀྱི་ཀ་པ་ལས།

ནམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་ནམ་འདྲིལ་རྒྱའི་ཡུམ་ཡིན་ལ། ཡང་དག་པར་
རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་སམ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་ནམ་བཞག་འབྲས་བུ་ཡིན་ཏེ།
དེ་སྐད་དུ་གོ་ཅུ་ཤི་ཀ་བདག་གི་དངོས་པོའི་སྤྱི་འདི་བརྟེན་པ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་གངས་སུ་མི་འགྲོའི་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་
བརྟེན་པས་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་གས་སུ་འགྲོ་
སྟེ། ཞེས་ཡུམ་བར་མ་དང་བསྐྱུས་པ་ནས་རང་དོན་མོས་པ་ལས་གསུངས་སོ། །ཞེས་
གསུངས་སོ། །ཡང་དེ་ཉིད་ལས་གཞན་དག་ན་རེ། ཞེས་པ་དེ་བུ་སྟོན་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་
ཡང་། ལུང་གི་སྟེ་མ་སྟོད་ཆ་༤༥ ་ཡས། སྐྱེད་བྱེད་དང་། གསོ་བྱེད་དང་། བན་འདོགས་
བྱེད་ཀྱི་ཡུམ་དུ་སྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། མཐུན་གསུམ་གིས་ཟག་མེད་ཀྱི་ལུང་པོ་མ་བསྐྱེད་
ན། བཞེད་དོན་གསུམ་ཐོབ་པ་མི་སྲིད་པས་མཐུན་གསུམ་འབགས་བཞིའི་ཟག་མེད་ཀྱི་
ལུང་པོ་སྐྱེད་པའི་ཡུམ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོགས་ལྟར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གསེར་
ཐེང་༤༥ ་ཡས། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་བཙུག་
དང་། ནམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་དང་། ལམ་གྱི་ནམ་པ་ཤེས་པ་ཉིད་དང་། ཐམས་
ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་དེ་རབ་འབྱོར་འདི་དག་ནི་ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཅེས་
བྱའོ། །ཞེས་སོ། །དེ་ལ་རྒྱད་དབང་བཙན་པར་བྱས་ན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཐུབ་པའི་ཐུན་
མོང་མ་ཡིན་པ་ཡིན་མོད། མཆན་ཉིད་དབང་བཙན་པར་བྱས་ན་སྤྱིགས་མ་ཐུན་ནས་སོ་
སོ་རིག་བཞི་ཐེག་དམན་དང་། ཡོངས་དག་དང་དབང་བཙན་སེམས་དཔའ་དང་ཐུན་མོང་
བ་དང་། ལྷག་མ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཡོན་ཏན་ནོ། །འདོགས་པ་ནི་སློབ་
དཔོན་གྱི་འགྲེལ་པ་ཆེ་ཆུང་གང་ན་ཡང་མེད་དོ་ཞེས་དང་། ནམ་བཤད་༥༩ ་ཡས། དེ་
ལ་ཁ་ཅིག་གིས། གཞི་ཤེས་ཉན་རང་ཁོ་ན་དང་། ལམ་ཤེས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཁོ་
ནའི་རྒྱད་ལ་ཡོད་པར་འདོད་པ་ནི། བསྟན་བཙུག་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡེ་ནས་མ་ཡིན་ཏེ།

འགྲེལ་ཆེན་དུ། རི་སྐད་དུ་བཤད་པའི་བརྗོད་པར་བྱ་བ་འཕགས་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་
 དུ་ཕྱིན་པ་སྟོང་ཕྱག་བརྒྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་མདོའི་དོན། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་གདམས་
 ངག་ལ་སོགས་པ་སྐབས་པའི་རང་བཞིན། གནས་སྐབས་བརྒྱད་ཀྱི་དབྱེ་བས་ཕྱེ་བ་ཐམས་
 ཅད་ཅེས་དང་། གཞན་ཡང་གཞི་མེད་འགྲོ་མེད་སྐྱེ་མེད་དང་། ཞེས་པའི་སྐབས་ཀྱི་འགྲེལ་
 པ་དང་། ཆོས་སྐྱའི་འགྲེལ་པར་ཡང་ལན་དུ་མར་གསུངས་པས། སྐབས་བརྒྱད་ཀྱི་བརྗོད་
 བྱའི་གཙོ་བོ་བརྒྱད་རྣམ་མཁྱེན་མཆོན་བྱེད་ཆོས་བརྩུ་ལམ་ཀྱི་གཞིར་བཟུང་ནས། དེའི་
 གནས་སྐབས་བརྒྱད་དུ་ཕྱེ་བ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གང་ཐག་གིས་ཉམས་སུ་བླང་བར་བྱ་
 བ་དང་། འགྲེལ་ཆུང་འདྲིར་ཡང་། མདོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་ཀྱི་བདག་ཉིད། བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དཔས་ཉམས་སུ་བློང་བྱར་གསུངས་པས། བྱེད་ལྟར་ན། གཞི་ཤེས་སྐབས་གསུམ་
 པའི་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོར་མ་བསྟན་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པར་འགྱུར་རོ། །ཆོས་སྐྱའི་
 འགྲེལ་པར་ཡང་། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དང་། ཞེས་པའི་དང་གི་སྒྲིལ། ལམ་
 ཤེས་དང་གཞི་ཤེས་བསྟན་པར་བཤད་པ་སོགས་དང་འགལ་བའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་སོགས་
 རྒྱན་སྒྲུང་གི་གཞུང་ཆོན་གསུམ་དང་། འགྲེལ་ཆུང་གི་གཞུང་ཆོན་གཉིས་ཏེ་ལུང་ལྔའི་
 ཤེས་བྱེད་ཀྱིས་བསྐབས་ཤིང་། དེ་ཡང་ལུང་ཆོན་དང་པོ་བཞིའི་དོན་ནི། སྐབས་བརྒྱད་
 ཀྱི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོ་བརྒྱད་རྣམ་མཁྱེན་མཆོན་བྱེད་ཆོས་བརྩུ་ལམ་ཀྱི་གཞིར་བཟུང་
 བས། དེའི་གནས་སྐབས་བརྒྱད་དུ་ཕྱེ་བ་དེ་ཉིད་ཐེག་ཆེན་ཀྱིས་ཉམས་སུ་བླང་བྱ་སྟེ་སྟོམ་
 བྱ་གཙོ་བོར་བྱེད་པར་གསུངས་པ་དང་འགལ་བའི་དོན་དང་། ལུང་ལྔ་པའི་དོན་ནི། ཆོས་
 སྐྱའི་འགྲེལ་པ་ལས། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དང་། ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲིལ་བསྐབས་
 པ་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་སྒྲར་བཤད་པ་དག་ཀྱང་ཡིན་ཏེ། ཞེས་དང་སྒྲིལ་སངས་
 རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་གཞི་ལམ་གཉིས་ཡོད་པ་གསུངས་པ་དང་འགལ་བའི་དོན་དང་། ཡང་
 རྣམ་བཤད་༡༠༥ ་ལས། སྟོབ་དཔོན་འཕགས་པས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་ཉན་ཐོས་

གྱི་ལམ་ཤེས་མཐོང་གིས་བལྟས་ནས་འདའ་བའི་དོན་བཤད་བ་དང་། ཐེག་བ་གསུམ་
ཆར་འཐོབ་པའི་རྒྱ་ཞེས་སོགས་ལས་ནི། གཞི་ཤེས་དང་ལམ་ཤེས་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ལ་མེད་
བ་ལྟར་མངོན་ནོ། །ཞེས་སྡེ་བྱི་ཤེས་བྱེད་ལུང་བདུན་གྱིས་དགག་བར་མཛད་དོ། །ལུང་
བྱི་མ་གཉིས་ཀྱི་དོན་ཡང་། ལུང་རིགས་ནོར་བུའི་དོ་ཤལ་ལས། མདོ་ལས། ཐམས་ཅད་
ཤེས་བ་ཉིད་ལ་ཤེས་བ་དང་མཐོང་བས་བལྟས་ནས་འདའ། ཞེས་པའི་འགྲེལ་བར། འཕགས་
བས་རྗེས་སུ་དབག་པའི་ཤེས་བ་བསལ་བའི་དོན་དུ་མཐོང་བ་སྟོས་ལ། འབྲུལ་བའི་མཐོང་
བ་བསལ་བའི་དོན་དུ་ཤེས་བ་སྟོས་སོ། །ཞེས་ཤེས་མཐོང་གི་བལྟས་ནས་འདའ་བུའི་
གཞི་ཤེས་མངོན་སུམ་ཡིན་དགོས་པར་གསུངས་པས་སོ་ཞེས་པའི་དོན་དང་། འགྲེལ་
ཆུང་ལས། རྩོ་བ་ལ་སོགས་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཐེག་བ་གསུམ་ཆར་གྱི་རྟོགས་བ་ཐོབ་པའི་
རྒྱུའི་ངོ་བོ་ཡིན་པར་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱའོ། །ཞེས་དང་། འདིའི་དོན་རྣམས་བཤད་༡༧༩།
ལས། སྦྱོར་ལམ་མཉམ་གཞག་དེ་བདེན་བ་མངོན་པར་ཞེན་མེད་བ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་
བར་ཞུགས་བ་ཡིན་ཏེ། གཟུང་འཛིན་བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཆོས་སུ་བལྟ་བའི་དངོས་ཀྱི་
གཉེན་པོ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །ཐེག་བ་གསུམ་ཆར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཐོང་ལམ་གྱི་
རྒྱུའི་ངོ་བོ་བྱད་པར་ཅན་དུ་བྱུར་པའི་བྱིར། ཞེས་སོ། ། གཉིས་བ་ཆོག་མདུད་
འགྲོལ་བའི་འབྲུ་འགྲེལ་ནི། གསེར་ཐོང་༤༩། ལས། དེ་ལྟར་མིན་ན་དེ་དག་ལ་བྱབ་བྱེད་
མཐུན་བ་གཉིས་པོ་མེད་པའི་བྱིར། བྱབ་བྱ་ཐེག་དམན་དང་བྱང་སེམས་ཀྱི་མངོན་རྟོགས་
མེད་པར་ཐལ་བ་དང་། ཉེར་ཞིར་བྲིད་བ་དང་ལྷག་བསམ་བྱད་པར་ཅན་གྱིས་འཛིག་རྟེན་
ཀྱི་དོན་དངོས་སུ་སྐྱབ་ཆོག་གསལ་དུ་བྱད་གཞི་ནི་ཤེས་བྱེན་ནོ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ནི།
བྱད་གཞི་ཤེས་བྱེན་ལ་བྱད་པར་གྱི་ཆོས་མཐུན་གསུམ་དུ་དབྱེ་བ་ནི། རྩོ་བ་ཐ་དད་པའི་
རྒྱ་མཆན་གྱིས་དབྱེ་བ་མིན་གྱི་ཤེས་བྱེན་ཀྱན་རྫོབ་དུ་ཡང་ལྟོག་པའི་ཆ་ནས་དབྱེ་བ་
གསུམ་དུ་མཛད་མི་རུང་སྟམ་པའི་ལོག་རྟོག་ལྟོག་པའི་ཆེད་དུ་དང་། སྐས་གསུམ་ཆར་

ཡུམ་འདི་ལས་སྐྱེ་བར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་བྱས་པ་ནི། སངས་རྒྱུ་མ་རྣམས་དང་རང་སངས་
 རྒྱུ། །ཞེས་སོགས་བསྟོད་པ་མཛད་པས་ཤེས་ཀྱས་པའི་ཕྱིར། རོ་བོ་ཤེར་ཕྱིན་ཉིད་
 འཛོག་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཡུམ་འདིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱུ་མ་སྐྱབ་
 ཀྱས་པས་ན་ཡུམ་འདི་ནི་ཉན་རང་བྱས་སེམས་ཐེག་པ་རང་གི་རྟོགས་པ་ལས་ཕྱལ་དུ་
 བྱང་བ་དང་། རྒྱ་མཚན་དེར་བསྟན་པའི་མདོར་ཡང་མདོ་གཞན་ལས་ཆེས་ལྷག་པར་
 འགྱུར་བ་ཤེས་ཀྱས་སོ། །དེས་ན་ཉན་རང་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་ཡུམ་ནི་གང་ཟག་བདག་
 མེད་རྟོགས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་གཞི་ཤེས་དང་། སངས་རྒྱུ་མ་དང་བྱང་སེམས་བསྐྱེད་
 བར་བྱེད་པའི་ཡུམ་ནི་གང་ཟག་བདག་མེད་དང་། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་
 ལམ་ཤེས་གཉིས་སུ་བྱས་ནས། དེ་ཡང་སྤྲ་མ་མདོ་བྲན་པ་ཉེར་གཞག་གིས་བསྟན་ལ།
 ཕྱི་མ་སྤོང་བོ་བཞོད་པའི་མདོ་ལས་བསྟན་པ་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་འདྲའི་དོགས་པ་ལྷོག་པའི་
 ཆེད་དུ་འགྲེལ་པ་ལས། ཚུལ་གསུམ་པ་ཅན་ཞེས་སྟོས་པར་གསུངས་ཏེ། སྐབས་འདིའི་
 ཡུམ་ལ་གསུམ་དུ་བྱེ་བ་ནི་རང་བཞིན་ཐ་དད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་བྱེ་བ་མ་ཡིན་གྱི། གདུལ་
 བྱའི་བསམ་པ་དོར་ཐ་དད་པར་གསུམ་དུ་འཆར་བ་ཅན་གྱི་རྣམ་གཞག་བྱས་པ་ཡིན་གྱི་
 དེས་པའི་དོན་དུ་ནི། ཉན་རང་གཡུང་པོ་སྟེ་རིགས་ངན་རྣམས་རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་བུའི་ཡུམ་
 འདིས་ག་ལ་སྐྱེད་ཀྱས་ཏེ་མི་ཀྱས་སོ་ཞེས་བྱུང་མཐའ་འཆའ་བར་བྱེད་དོ། །གསེར་བྱེད་
 ལས་ལུགས་དེ་བཞག་པ་ན་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། ཡུམ་གྱིས་སྤྲས་གསུམ་སྐྱེ་
 བ་ཀུན་རྫོབ་དང་། དེས་སངས་རྒྱུ་མ་སྐྱེ་བར་དོན་དམ་བྱེད་དགོས་པས། དེའང་མི་འཐད་
 དེ། དེ་ལ་གཅིག་དུ་བལ་སོགས་སྤར་གྱི་རིགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་གཞོད་པའི་ཕྱིར་དང་།
 དོན་དམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཡུམ་གྱིས་སྤྲས་གསུམ་སྐྱེ་བ་རང་གི་ཆོས་ཉིད་དུ་འགྱུར་
 བས། དེ་ལས་དེ་མི་སྐྱེ་བ་ཁས་ལེན་ན་ནང་འགལ་དུ་འགྱུར་བས་སོ། །འདི་ལྟ་བུའི་རིགས་
 པས་གཞོད་པ་ཡོད་པར་མ་གོ་ནས་ཆོག་གསལ་མཁན་པོས་རང་གི་ཁས་སྤངས་ཏེ་ཞེ་

འདོད་ཅམ་ཞིག་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་བཞེད་པ་དེ་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་ན་ཉན་
རང་ལ་ཐར་ལམ་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། སྐབས་འདིའི་ཡུམ་མིན་པའི་ཐར་ལམ་མེད་པ་ནི།
བསྟོད་པ་ལས། ཐར་ལམ་ཁྱོད་ཉིད་གཅིག་བྱ་སྟེ། །ཞེས་པས་ཤེས་ལ། དེ་ཉན་རང་ལ་
མེད་པ་བྱངས་མ་ཐག་པའི་ཚུལ་གྱི་དོན་བཤད་པས་གྲུབ་པའི་བྱིར་དང་། ཉན་རང་གཉིས་
ཀྱང་བཏགས་པ་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་དག་ཏུ་འཛོག་བྱེད་ལམ་གཉིས་བཏགས་པ་བ་ཡིན་
པའི་བྱིར་རོ། །དེས་ན་ཚུལ་གྱི་སྒྲ་དོན་ནི། དངོས་མིན་པའི་དོན་མིན་པར། ཨར་ཆེན་པོ་
བྱང་ཆུབ་འབྱུང་གིས་འདོད་པ་ལྟར་ཐེག་པ་ལ་མི་འབྲ་བའི་ཚུལ་གསུམ་ཡོད་པའི་དོན་
ནས། ཡང་ན་མཐུན་པ་ལ་མི་འབྲ་བའི་ཚུལ་གསུམ་ཡོད་པའི་དོན་དུ་བྱས་ན་ལེགས་
སོ། །དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། སློབ་དཔོན་གྱི་གཞུང་ལམ་གཉིས་ཤེར་བྱིན་བཏགས་པ་བར་བཞེད་
པ་ལྟར་ཉན་རང་གི་ཡུམ་ཡང་ཡུམ་བཏགས་པ་བར་འདོད་པ་སློབ་དཔོན་གྱི་གཞུང་དང་
མི་མཐུན་པར་མེད་ཅིང་དེ་དང་མཐུན་པ་ཡིན་ཏེ། ཤེར་བྱིན་དང་ཡུམ་གཉིས་དོན་གཅིག་
པའི་བྱིར་ཞེ་ན། དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ། རང་སྤྱོད་འཕགས་བཞིའི་བཞེད་དོན་སྒྲུབ་པ་ཅམ་
ཞིག་ཡུམ་གྱི་དོན་ཡིན་པས། དེ་ཡིན་ན་ཤེར་བྱིན་ཡིན་པས་བྲབ་པ་སློབ་དཔོན་གྱིས་
ག་ལ་བཞེད་དེ་མི་བཞེད་པར་ངེས་པའི་བྱིར། མདོར་ན། ཆོག་གསལ་མཁན་པོའི་ལུགས་
ལ་སྐབས་འདིའི་ཡུམ་ནི་རྣམ་མཐུན་དང་དོན་གཅིག་དུ་བྱ་དགོས་པས། བྱང་སེམས་གྱི་
ཡུམ་ཡིན་ཡང་ཉན་རང་གི་མིན་ཞེས་པའི་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱང་བཀག་སྟེ། སངས་རྒྱུས་
ཁོ་ནའི་ཡུམ་ཡིན་པར་ཆོག་གསལ་གྱི་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་དོན་ནོ། ། །
ཅིག་དང་པོའི་རྒྱ་མཆན་གཞོད་པ་མ་མཐོང་ནས་ཞེས་སོགས་གྱི་དོན་ནི། ཉ་དཔོན་ཀུན་
དགའ་དཔལ་གྱིས་དབང་རྒྱུན་ཡུམ་ལ་དང་བ་སྦྱེད་པའི་རྒྱ་མཆན་གཉིས་བྲས་ནས། དང་
པོ་ནི་དེ་ལ་གཅིག་དང་དུ་མའི་ཞེས་པ་ནས་གཞོད་པ་མ་མཐོང་ནས་ཞེས་པའི་བར། དང་
བ་སྦྱེད་པའི་རྒྱ་མཆན་གཞོད་པ་མ་མཐོང་བར་བསྟན་པའི་གཞུང་དང་། དང་བ་སྦྱེད་པའི་

རྒྱ་མཁོན་གཉིས་པ་ཡུམ་གྱིས་སྤྲས་བཞི་བསྐྱུན་པར་བསྐྱུན་པའི་གཞུང་དུ་བྱས་པ་ལ།
 རྗེས་རེད་མདའ་བའི་ཉི་ཟེར་ལས། སྤྲ་རབས་པ་དག་གཞུང་སྤྲ་མ་གཞོད་བྱེད་མ་མཐོང་
 བ་དང་། ཕྱི་མ་སྐྱབ་བྱེད་མཐོང་བ་ལ་སྦྱོར་ཡང་མི་རིགས་ཏེ་ཞེས་སོགས་གྱིས་བཀག་
 རས་རང་ལུགས་འཛོག་ན། དེ་ཉིད་ལས། ཡང་ན་གཞི་ལམ་རྣམ་པ་རྣམས་སྦྱེ་བར་མེད་
 བར་གང་གིས་བྱུབ་སྐྱུམ་ན། གཅིག་དང་དུ་མའི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་བལ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་དེའི་
 སྐྱབ་བྱེད་ལ་སྦྱར་བའི་བཤད་པ་མཛད་པ་ལ། གསེར་བྱེད་ལས། ལ་ལ་ཞེས་སོགས་
 གྱིས་དགག་པར་མཛད་དོ། །དོན་བསྐྱུས་ན། གཞུང་གི་གཅོད་མཆོམས་གསུམ་མཛད་
 བ་རྣམས་རིམ་བཞིན་མི་འཐད་པ་ནི། དང་པོ་མི་འཐད་དེ། དབང་ཚོན་གཞོད་པ་མ་མཐོང་
 ཅམ་གྱིས་མི་ཆོག་གི་གཞོད་པ་མེད་པར་ཤེས་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཡུམ་གྱིས་སྤྲས་
 བཞི་བསྐྱུན་པ་ནི་བསྐྱུབ་བྱ་ཡིན་གྱི་སྐྱབ་བྱེད་བསྐྱུན་པའི་གཞུང་དུ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་
 དང་། གཞན་ཡང་དབང་ཚོན་ཁྱོད་ལྟར་དང་བའི་སྐྱབ་བྱེད་གཞན་གཟུང་བའི་ཅི་ཞེས་བྱ་
 དོན་མེད་པར་ཐལ། མཆོད་བཛྲོད་གྱིས་བསྐྱུན་པ་ཀུན་རྫོབ་དང་། རིགས་པས་སྦྱེ་མེད་
 སྐྱབ་པ་དོན་དམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པས་དེ་གཉིས་འགལ་མེད་མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས་དང་
 བ་སྦྱེ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་། གསུམ་པ་མི་འཐད་པ་ནི། སྦྱེ་མེད་གང་གིས་བྱུབ་པའི་ལན་
 དུ་གཅིག་དང་དུ་མའི་ཞེས་སོགས་སྦྱོར་བ་མི་འཐད་དེ། སྦྱེ་མེད་མཆོད་བཛྲོད་གྱིས་སྐྱས་
 མ་བེན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། འདི་མཆོད་བཛྲོད་གྱི་སྐྱས་བེན་འགྲེལ་པའི་དབང་དུ་བྱས་
 པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །དེས་ན། བོད་སྤྲ་མ་རྣམས་ཀྱི་འདོད་ཚུལ་ནི། བུ་རྟེན་༣༡ ་།
 ལས། ཡུམ་སྤྲས་མཆོན་ཉིད་པ་བདག་ཉིད་མི་གཅིག་པ་འདོད་ཀྱང་། ཞེས་ཡུམ་སྤྲས་
 རྒྱ་འབྲས་སུ་གསུངས་ལ། ཉ་རྟེན་༣༤ ་།ལས། སྤྲ་ཕྱི་བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་དང་དུས་མཉམ་
 གསོ་བ་དང་བཞེད་པ་སྐྱབ་པའི་ཡུམ་ཡིན་པའི་ཚུལ་གྱིས་སོ། །ཞེས་དུས་མཉམ་པ་དང་
 མི་མཉམ་པ་གཉིས་གསུངས་སོ། །

༣༡། །གསུམ་པ་སྒྲིག་བསལ་བའི་དོགས་གཙོད།

ཁ་ཅིག་གསེར་ཐོང་ལྟར་ན་ཐེག་གསུམ་གང་རུང་གི་མངོན་ཏྟགས་ཡིན་ན་མཁྱེན་གསུམ་གང་རུང་ཡིན་པས་བྱུང་སྟེ། གསེར་ཐོང་༢༡༽ལས། གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་དེ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། འཕགས་པས། འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དབང་དུ་མཛད་ནས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་རྣམས་པ་གསུམ་གྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཡོན་ཏན་ཉི་བར་དགོད་པ་སྒྲིན་དུ་འགྲོ་བས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་ཕྱག་འཆལ་ལོ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཞེས་པ་དང་། འཕགས་བཞིའི་ཡུམ་ཡིན་པའི་བྱིར་སྒྲུར་ལམ་མན་ཆད་ན་ཡུམ་འདི་ཡོད་པ་མི་རིགས་ཤེས་ན། འདིས་འབྱུང་གཞི་བྱས་ནས། གཞི་ཤེས་དང་ལམ་ཤེས་འཕགས་པའི་ཏྟགས་པ་ཁོ་ནར་འཆད་པ་བྱུང་མོད་དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། གཞན་དུ་ན་ཉི་སྒྲུང་ལས། འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དབང་དུ་མཛད་ནས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམས་པ་རྣམས་བསྐྱུས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་འབྱུང་བས་སོ་བདུན་སོགས་ཐམས་ཅད་འཕགས་པའི་ཏྟགས་པར་ཐལ་ལོ། །དེས་ན་དེ་སྐད་གསུངས་པ་ནི་སྤྲིང་གྱི་གཙོ་བོ་བརྗོད་པར་འདོད་ནས་ཡིན་གྱི་ཆོགས་སྒྲུར་པ་སྤྲིང་མིན་ནས་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་རྒྱལ་པོ་འཁོར་དང་བཅས་པ་འགྲོ་བ་ན་རྒྱལ་པོ་གཤེགས་སོ་ཞེས་པ་དང་སྤྲིང་བཞི་གའི་ཡུམ་ཡིན་ཡང་རྒྱལ་བའི་ཡུམ་ཞེས་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟ་མིན་ན་དེ་དག་ལ་བྱུང་བྱེད་མཁྱེན་པ་གཉིས་པོ་མེད་པའི་བྱིར་བྱུང་བྱ་ཐེག་དམན་དང་བྱུང་སེམས་ཀྱི་མངོན་ཏྟགས་མེད་པར་ཐལ་བ་དང་། ཉེར་ཞིར་ཁྲིད་པ་དང་ལྷག་བསམ་བྱུང་པར་ཅན་གྱིས་འཛིག་ཏེན་གྱི་དོན་དངོས་སུ་སྒྲུབ་པའི་བྱུང་སེམས་ཀྱི་སྒྲིད་པ་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །དེ་ལྟར་ན་ལུང་དེ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ལྟར་བཤད་དེ། འཕགས་པས། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་དེ་གང་ཡིན་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་བརྗོད་པར་བྱའོ་ཞེ་ན། བཤད་པ། ཤེས་རབ་པ་རོལ་བྱིན་པ་ནི། །དངོས་

བོ་བུ་བྱེད་ཀྱིས་ཡང་དག་བཤད། ཁྱེད་ཀྱིས་ལྟོ་ལྟོ་ཡང་གོང་དུ་ཤེར་ཕྱིན་
 ལ་ཕྱག་ལམ་ལོ་ཞེས་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་ལ་ཕྱག་ལམ་ལོ་ཤེར་ཕྱིན་དེ་གང་
 ཡིན་དེ་ཇི་ལྟར་བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འཆད་ཅེས་པའི་ལན་དུ། ཤེར་ཕྱིན་དེ་ལ་འཆད་པར་
 འགྱུར་བའི་དངོས་པོ་བྱེད་དུ་སྤྱོད་ནས་འཆད་དོ་ཞེས་བཤད་དགོས་པའི་སྤྱིར་རོ། །དེ་
 བཞིན་དུ་སློབ་དཔོན་གྱིས་ཀྱང་། གཞི་དང་ལམ་དང་ནམ་བུ་སྤྱོད་པར་ཡོངས་སུ་
 ཤེས་པ་ཆོག་སུ་བཅད་པའི་དོན་གྱི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་ཡུམ་ཞེས་དང་། གཞི་ཐམས་ཅད་
 སྤྱོད་པར་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཞེས་སོགས་ཆོག་དོན་གྱི་སྐབས་ནས་འགྱུར་
 བ་ནམས་བྱུང་མེད་པ་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་
 གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཅེས་དང་། བསྐྱུས་དོན་དང་། བཀྲལ་ལན་གྱི་སྐབས་སུ་ཡང་མཐུན་
 གསུམ་གྱིས་མངོན་རྟོགས་མཐའ་དག་བསྐྱུས་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་
 སོ། །དེས་ན། གསེར་སྤང་རང་གི་ལྷགས་ནི་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་མངོན་རྟོགས་གང་ཡིན་
 མཐུན་གསུམ་གང་རུང་ཡིན་པ་ལ་དགོངས་ནས་མཐུན་གསུམ་གྱིས་མངོན་རྟོགས་བྱེད་
 བསྐྱུས་པར་གསུངས་ཏེ། དེ་གསུམ་གྱིས་མ་བསྐྱུས་པའི་མངོན་རྟོགས་མེད་པས་སོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་སྤྱིར་བེད་ན། འོན་ལམ་ཤེས་ཐོབ་པ་སེམས་བསྐྱེད་ཐོབ་པ་སྡོན་དུ་འགྲོ་
 མི་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་སྤྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། གསེར་སྤང་༡༩༩༩ ལས།
 ལམ་ཤེས་ལ་ནི་སེམས་བསྐྱེད་སྡོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པས་དེའི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ནས་
 ལམ་ཤེས་འདོད་པར་བྱའོ། །མདོར་ན་གཞི་ཤེས་དང་ལམ་ཤེས་ལ་འཕགས་པའི་རྟོགས་
 པས་བྱུང་བར་བྱེད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་གང་ནས་ཀྱང་མ་བཤད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་
 པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། གསེར་སྤང་རང་ལྷགས་ལ་སྤྱི་སེམས་བསྐྱེད་དང་ལམ་ཤེས་ཐོབ་
 པ་དུས་མཉམ་ཡིན་ཀྱང་ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཡན་ལག་ལྗེའི་ནང་ཆན་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་སྐད་
 ཅིག་གཉིས་པ་ནས་ལམ་འདོག་དགོས་པའི་དོན་ཡིན་ནམ་སྟུམ་སྟེ། གསེར་སྤང་སྐབས་

གཉིས་པ་༥ ་ཧལས། ལམ་ཤེས་དེ་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་ཡུལ་ཏེ་རྟེན་སོ་སོར་ངེས་པ་ཡིན་
ཏེ། བྱང་སེམས་ཁོ་ནའི་རྒྱད་ལ་སྐྱེའི་ཉན་རང་གི་རྒྱད་ལ་མི་སྐྱེ་བས་སོ། །དེའི་རྒྱ་མཚན་
ནི་སྟོང་ཉིད་སྟོང་རྗེའི་སྟོང་པོ་ཅན་གྱི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཁོ་ན་ལ་
སྐྱེ་བ་ཡིན་པས་སོ། །ཁྲབ་སྟེ། དེར་སེམས་མ་བསྐྱེད་པ་ལ་ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཡུམ་ལ་གནས་
བའི་སྐལ་བ་མེད་པས་སོ། །ཡང་ནི་ང་རྒྱལ་བཙེམ་པར་མ་བཟད་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱང་དགོས་
པའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་དུ་ན་ལམ་ཤེས་ཐོབ་པ་ལ་སེམས་བསྐྱེད་ཐོབ་པ་
སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པའི་གསེར་སྤེང་གི་དགོངས་གཞི་མི་རྟོག་པའི་ཕྱིར་དང་། འདོད་
གཟུགས་ཀྱི་ལྷ་གཉིས་རིམ་བཞིན་ལམ་ཤེས་དངོས་བརྒྱད་ནས་སྐྱེ་བའི་རྟེན་དུ་གསུངས་
པས་ཀྱང་དགོངས་པ་འདི་བཞིན་ཡིན་པར་ཤེས་རུས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། གསེར་
སྤེང་རང་ལུགས་ལ་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་མངོན་རྟོགས་ཐམས་ཅད་ལམ་ཤེས་ཀྱིས་རང་
ཡིན་པའི་ཚུལ་གྱིས་བསྟུས་པར་འདོད་ན། སེམས་ཅམ་དང་གྲེ་སྤྱར་གྱི་བྱང་སེམས་
རྒྱད་ཀྱི་མངོན་རྟོགས་རྣམས་ཀྱང་ལམ་ཤེས་སྲུ་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་རུས་ཏེ། ལམ་གསུམ་
རང་བཞིན་མེད་པར་མ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་སྟེ། གསེར་སྤེང་༡༢ ་ཧལས། གཉིས་
པ་ལ་ལྷ། དངོས་བརྒྱད་ཀྱི་མཚན་ཉིད། བྱངས་ངེས་པ། གོ་རིམ་ངེས་པ། ས་མཚམས།
སྒྲོས་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་བརྒྱད་ཀྱི་དང་པོ་རྣམ་མཁྱེན་ནི། ཇི་ལྟ་ཇི་སྟེད་ཀྱི་རྣམ་པ་
མ་ལུས་པ་སྐྱད་ཅིག་མ་གཅིག་ཏུ་མངོན་སུམ་དུ་མཁྱེན་པའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་མདོ་ལས།
རྣམ་པ་གང་དག་ཅེས་སོགས་དང་རྣམ་པ་ནི་ཞི་བའོ་ཞེས་གསུངས་པས་རིམ་པ་ལྟར་ཀྱན་
རྩོམ་དང་དོན་དམ་པའི་རྣམ་པ་མཁྱེན་པར་བསྟན་ཏོ། །དབྱེ་ན་ཇི་ལྟ་ཇི་སྟེད་ཀྱི་རྣམ་མཁྱེན་
གཉིས་སོ། །གཉིས་པ་ལམ་ཤེས་ཉིད་ནི། ལམ་གསུམ་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་ཤིང་
རྟོགས་སྟོན་སྤངས་ནས་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་སྒྲོབ་ལམ་ལོ། །དབྱེ་ན་ལམ་
ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་གསུམ་ལོ། །གསུམ་པ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ནི། གཞི་ཐམས་

ཅད་གང་ཟག་གི་བདག་གིས་སྟོང་པར་རྟོགས་པའི་ཉི་ཆེ་བའི་མཁུན་པའོ། །དབྱེ་ན་ཉན་
 རང་གི་གཞི་ཤེས་གཉིས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། འདི་ལྟར་ན། ཐེག་དམན་དག་
 བཅོམ་པའི་རྟོགས་པ་སྟོན་དུ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་རྒྱད་ཀྱི་ལམ་ཤེས་རྣམས་ཆོས་ཅན།
 སྟོབ་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ། ལམ་ཤེས་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། བྱང་སེམས་རྒྱད་ཀྱི་ལམ་ཡིན་
 པའི་བྱིར། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། དག་བཅོམ་པའི་རྒྱད་ཀྱི་མཁུན་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་བཞིན་
 སྟོང་ཉིད་མ་རྟོགས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་ལམ་ཐམས་ཅད་དང་། བྱང་རྒྱལ་སེམས་པའི་
 རྒྱད་ཀྱི་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་། སེམས་བསྐྱེད་སོགས་ཆོས་ཅན། ལམ་གསུམ་རང་བཞིན་
 མེད་པར་རྟོགས་ཤིང་རྟོགས་སྟོན་སྤངས་ནས་ཡང་དག་མཐའ་མདོན་དུ་བྱེད་པའི་སྟོབ་
 ལམ་ཡིན་པར་ཐལ། ལམ་ཤེས་ཡིན་པའི་བྱིར། མ་ཁྲབ་ན་གོང་གི་མཆོན་ཉིད་དང་འགལ་
 བ་དོགས་སོ་སྟུང་ན། ལན་གང་འདེབས་དབྱེད་དོ། །ཡང་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་གསེར་བྱང་
 རང་ལུགས་ལ། ཐེག་དམན་གང་ཟག་གི་རྒྱད་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་སྤྱོད་རྟོགས་པའི་
 ཤེས་རབ་ཡོད་པས་སྟོབ་ལམ་ན་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་གཞི་ཤེས་ཡོད་པར་
 རིགས་པས་བྱབ་སྟེ། གསེར་བྱང་ལས། མདོར་ན་རྟོགས་བྱ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཐ་དད་དུ་མེད་
 གྱུར་དེ་རྟོགས་པའི་སྟོབ་ལ་རབ་འབྱིང་ཐ་གསུམ་བྱང་བས་ཡུལ་ཅན་ཀྱི་སྟོན་མིང་ཐ་དད་
 པར་བཏགས་ཞེས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། གསེར་བྱང་རང་ལུགས་
 གཞིར་གཞག་པའི་ཆོ། དེ་བཞིན་ཡིན་ན་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་སྤྱོད་པས་མ་ཁྲབ་
 པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། གསེར་བྱང་སྐབས་གསུམ་པ་༡༩༣ །ལས། མདོར་ན། ཉན་རང་
 རྣམས་ཀྱི་ཡུལ་ལ་མདོན་ཞེན་མི་སྟོང་ན་དེ་དག་ལ་འཕགས་པ་མི་འོང་ཞེས་ཆོས་རང་
 བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པ་ཡོད་པར་འདོད་པ་རྣམས་སྟོའོ། །ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་མ་རྟོགས་
 པར་འདོད་པ་དག་གིས་གྱུར་དེ་བཞིན་ཉིད་རྟོགས་པར་ནི་འདོད་དེ། བསྐྱེད་པ་ལས། ཡང་
 དག་པའི་ཤེས་པ་གཅིག་ཏུ་འཛིག་རྟོན་ལས་འདས་པ་གང་ཞེ་ན། གང་གིས་ཉན་ཐོས་

དང་རང་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་བཞིན་ཉིད་རབ་རྟེན་
རྟོགས་པར་བྱེད་པའོ། །ཞེས་པས་སོ། །གཞན་ཡང་། ཉན་རང་དགྲ་བཙུག་པས་གང་ཟག་
གི་བདག་མེད་རྫོགས་པར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་དེ་བཞིན་ཉིད་རྟོགས་ཏེ། ཀུན་བཟུས་ལས།
ཆོས་དགེ་བ་རྣམས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་གང་ཞེ་ན། བདག་མེད་པ་གཉིས་དང་། ཞེས་པ་
དང་། དབུས་མཐའ་ལས་ཀྱང་། གང་ཟག་དང་ནི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི། །དངོས་པོ་མེད་འདིར་
སྟོང་བ་ཉིད། །ཅེས་སྟོང་ཉིད་བཅུ་དྲུག་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་
མེད་ཀྱི་སྟོང་བ་ཉིད་གཉིས་བཤད་པ་དང་། རིགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཡང་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་
རྟོགས་ཚུལ་ཐ་དད་པ་གསུམ་ཡོད་པས་རིགས་ཐ་དད་པ་གསུམ་དུ་བཞག་པ་དང་། ལྷན་
པས་ཀྱང་ནམ་མཁའ་ཐ་དད་པ་མེད་ཀྱང་ལམ་ཀྱི་དབྱེ་བས་ཐ་དད་དེ། བྱའི་ལམ་དང་།
བསེ་རུའི་ལམ་དང་ནི་མའི་ལམ་བཞིན་ནོ་ཞེས་རིགས་ཐ་དད་པ་གསུམ་ཀྱི་དཔེར་བརྗོད་
དུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅུལ་ཆེ་ཆུང་ཅམ་མ་གཏོགས་པ་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ནམ་
མཁའ་ལ་བགྲོད་པར་ཁས་སྐྱོང་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་རྒྱ་མཚན་ལྷན་སྐྱབ་
པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན། གང་ཟག་བདག་མེད་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་སྟོང་ཉིད་ཡིན་ཡང་ཆོས་
ཀྱི་བདག་མེད་སྤྱོད་མོར་མི་འཛོག་གོ། །གསལ་སྤྱོད་རང་ལུགས་ལ། གཞི་ཤེས་ཉན་རང་
རྒྱད་ལ་བསྟུས་པ་དང་། དེ་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་སྤྱོད་མོ་མ་རྟོགས་པར་ལུང་རིགས་ཀྱི་
སྟོས་པ་སྤར་སོང་ལྟར་ཁས་ལེན་ན། ཅུ་བར། ཤེས་རབ་པ་རོལ་བྱེན་པ་ནི། །ཞེས་པའི་
སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་ཤེས་བྱེན་ལ་དངོས་པོ་བརྒྱད་མེད་པར་ཐལ། དེ་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་
མེད་སྤྱོད་མོ་མ་རྟོགས་པས་བྱབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གསལ་སྤྱོད་༢༩ །ལས། དེ་ལྟར་ན་
ལུང་དེ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ལྟར་བཤད་དེ། འཕགས་པས། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱེན་པ་དེ་གང་
ཡིན་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་བརྗོད་པར་བྱའོ་ཞེ་ན། བཤད་པ། ཤེས་རབ་པ་རོལ་བྱེན་པ་
ནི། །དངོས་པོ་བརྒྱད་ཀྱིས་ཡང་དག་བཤད། །ཅེས་གསུངས་ལ། དེའི་དོན་ཡང་གོང་དུ་

ཤེར་ཕྱིན་ལ་ཕྱག་འཆའ་ལོ་ཞེས་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་ལ་ཕྱག་འཆའ་བའི་ཤེར་
 ཕྱིན་དེ་གང་ཡིན་དེ་རི་ལྟར་བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འཆད་ཅེས་བའི་ལན་དུ། ཤེར་ཕྱིན་དེ་
 ལ་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་དངོས་པོ་བརྒྱད་དུ་ཕྱེན་ས་འཆད་དོ་ཞེས་བཤད་དགོས་བའི་
 ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་སློབ་དཔོན་གྱིས་ཀྱང་། གཞི་དང་ལམ་དང་རྣམ་པ་སྐྱེ་བ་མེད་པར་
 ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ཆོག་པ་སུ་བཅད་པའི་དོན་གྱི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་ཡུམ་ཞེས་དང་། གཞི་
 ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བ་མེད་པར་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཞེས་སོགས་ཆོག་དོན་གྱི་སྐབས་
 རས་འབྱུང་བ་རྣམས་བྱད་མེད་པ་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་
 པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཅེས་དང་། བསྐྱུས་དོན་དང་། བཀའ་ལན་གྱི་སྐབས་སུ་
 ཡང་མཐུན་གསུམ་གྱིས་མངོན་རྟོགས་མཐའ་དག་བསྐྱུས་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
 གསུངས་པ་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། མཆོད་བརྗོད་དུ་བརྗོད་བྱ་ལ་བསྟོད་ཕྱག་བྱས་བའི་
 ཤེར་ཕྱིན་དེ་རི་ལྟར་བྱས་པས་འཆད་ཅེན། ཤེར་ཕྱིན་དེ་ནི་དངོས་པོ་བརྒྱད་དུ་ཕྱེ་བའི་
 ཚུལ་གྱིས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགའ་བའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། སྐབས་འདིའི་
 ཤེར་ཕྱིན་ནི་མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་བསྟོད་ཡུལ་དང་དོན་གཅིག་པས། ཤེར་ཕྱིན་དང་བྱེད་ལས་
 མཚུངས་པས་བསྟོད་ཡུལ་དེ་ཉིད་ལ་ཤེར་ཕྱིན་ཞེས་སྐྱ་སྒྱུར་ནས་དེ་དང་བྱད་མེད་ལྟ་
 བྱུར་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། གསེར་བྱེད་ལས། འོ་ན་སློབ་དཔོན་དེ་དག་གིས་ཡུམ་དེ་ཤེར་
 ཕྱིན་ཏུ་ཡང་བཤད་པའི་ཕྱིར་མངོན་རྟོགས་བརྒྱད་ཀ་ཤེར་ཕྱིན་དུ་འགྱུར་ཞེ་ན། ཤེར་
 ཕྱིན་དང་ཡུམ་བྱད་མེད་པ་ལྟ་བུར་བཤད་པ་ནི། དེ་གཉིས་ཟག་མེད་ཀྱི་ཕྱང་པོ་བསྐྱེད་
 པ་དང་། གསོ་བའི་སྒོ་ནས་བྱེད་ལས་མཚུངས་པ་ཅམ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན་བརྟགས་དགོས་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་གཞི་ཤེས་དང་འདིའི་སྐབས་ནས་
 བསྟན་པའི་ཤེར་ཕྱིན་གཞི་མཐུན་ཡོད་པར་འགྱུར་བས་དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ། འདིའི་སྐབས་
 རས་བསྟན་པའི་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྟོས་བྲལ་རྟོགས་དགོས་པར་ཤེར་ཕྱིན་མཆན་ཉིད་ལ་

བརྟགས་པས་ཤེས་ཀྱས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་གསེར་ཐོང་ལས། བསྐྱས་དོན་དང་བཀལ་
ལན་གྱི་སྐབས་སུ་མཁུན་གསུམ་གྱི་མངོན་རྟོགས་མཐའ་དག་བསྐྱས་པར་བསྟན་པ་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་པའི་བསྐྱས་དོན་དང་། བཀལ་ལན་གཉིས་བསྟན་བཅས་ལུས་གྱི་བསྐྱས་དོན་
དང་བཀལ་ལན་འཆད་པའི་གཞུང་ལ་བྱེད་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། གཞུང་དེ་དག་གི་སྐབས་
སུ་མཁུན་གསུམ་གྱིས་མངོན་རྟོགས་མཐའ་དག་བསྐྱས་པར་མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་
ཅིག་འགྲེལ་ཆུང་ལས། དེ་ལ་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱིས་ཞེས་སོགས་གྱི་
གཞུང་འདི་གསེར་ཐོང་ལྟར་ན། བསྐྱས་དོན་གྱི་གཞུང་མིན་ཏེ། བསྐྱས་དོན་གྱི་འཕྲོས་
དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གསེར་ཐོང་ལས། གཞུང་འདིའི་དོན་འཆད་པའི་ཆེ།
བསྐྱས་དོན་ལས་འཕྲོས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྲལ་སྟེ། ས་བཅད་དེའི་
ཁོངས་སུ་བསྐྱས་དོན་དངོས་དང་དེའི་འཕྲོས་དོན། མཁུན་གསུམ་གྱིས་མངོན་པར་རྟོགས་
པ་བརྒྱད་བསྐྱས་ཚུལ་རང་ལུགས་དང་གཞན་ལུགས་གྱི་འདོད་པ་བཅས་རྒྱས་པར་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། དོན་གནད་འདིས་འབྲུལ་གཞིར་བྱས་ནས་འགྲེལ་བ་པལ་ཆེར་བས་
གསེར་ཐོང་རང་ལུགས་ལ་སྐབས་འདིའི་བསྐྱས་དོན་གྱི་གཞུང་གང་ཡིན་དོས་འཇིན་
གསལ་བ་མ་བྱུང་བར་མངོན་ནོ། །མཁས་པ་འགའ་ཞིག་གིས། འགྲེལ་བ་ལས། ཆོགས་
སུ་བཅད་པ་འདིས་ནི་ཆེ་བའི་བདག་ཉིད་ལུས་དུ་བྱུང་བ་དང་ལྷན་པར་བཟོད་དེ། ཞེས་
པའི་གཞུང་རྣམ་བཤད་ལྟར་གསེར་ཐོང་གིས་ཀྱང་བསྐྱས་དོན་གྱི་གཞུང་དུ་བཞེད་ཟེར་
ན། འོན་ཀྱང་དེས་མཁུན་གསུམ་གྱིས་མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་བསྐྱས་པར་བསྟན་
པར་ཐལ། སྐབས་འདིའི་བསྐྱས་དོན་གྱི་གཞུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ཁས། མ་བྲལ་ན།
གསེར་ཐོང་ལས། བསྐྱས་དོན་དང་བཀལ་ལན་གྱི་སྐབས་སུ་ཡང་མཁུན་གསུམ་གྱིས་
མངོན་རྟོགས་མཐའ་དག་བསྐྱས་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་བ་
འི་ལྟར་སྟོང་སོམས་ཤིག་འགྲེལ་བ་རྣམས་སུ། འགྲེལ་བར། དེ་ལྟར་མིན་ན་ཞེས་སོགས་

གྱི་གཞུང་འདིའི་དགོངས་པ་བཀའ་བ་ན། དེ་སྤྱི་འདས་མ་ཐག་པའི་དོན་ལ་བྱས་ནས་གཞི་
 ཞེས་དང་ལམ་ཞེས་འཕགས་པའི་རྟེན་ཁོ་ནར་འཛོགས་པའི་ཕྱོགས་སུ་འགོག་པའི་གཞུང་
 ཏུ་པལ་ཆེར་གྱིས་བཀའ་བར་མཐོང་ཡང་། དེ་ལྟར་ན་སྐབས་འདིའི་བྱ་བ་ཞེས་པ་ཐེག་
 དམན་གྱི་ཆོགས་སྒྱུར་དང་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཆོགས་སྒྱུར་འཛོགས་དགོས་ཀྱང་། གཞུང་
 ལས། བྱ་བ་ཐེག་དམན་དང་བྱང་སེམས་ཀྱི་མངོན་རྟོགས་སྒྱུར་ལ་འཛོགས་པ་དང་མི་
 མ་ཐུན་པ་དང་། དེ་འདྲའི་ཕྱོགས་སུ་སྒྱུར་གཞི་ལམ་གཉིས་ཐེག་དམན་དང་བྱང་སེམས་
 ལ་མེད་པར་ཁས་མ་བླངས་ཤིང་། གཞི་ལམ་གཉིས་འཕགས་པའི་རྟེན་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་
 ཁས་བླངས་པ་ལ། དེ་གཉིས་ཀྱི་མངོན་རྟོགས་མེད་པ་ཐལ་བར་འཕངས་པ་ཡང་འབྲེལ་
 མེད་ཏུ་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་ལུང་དེའི་དོན་ནི། གཞུང་འདི་དང་མ་ཐུན་པར་འོག་ནས་གཞི་
 ཞེས་དང་ལམ་ཞེས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡུམ་ཁོ་ནར་འདོད་ན་ཉན་ཐོས་དང་བྱང་སེམས་སུ་
 བསྟན་པའི་གང་ཟག་གཉིས་ཀྱང་བཏགས་པ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང་། གཞན་ཡང་དེ་
 དག་ལ་ཡུམ་མཆོན་ཉིད་པ་མེད་པའི་སྤྱིར་སྤྱོད་ཀྱང་བཏགས་པ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱོགས་སུ་འགོག་པའི་གཞུང་ཏུ་བྱེད་དགོས་ཤིང་དེ་ཡང་རང་ལུགས་འཆད་
 པའི་སྐབས་སུ། འདི་ནི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་བསྟོད་བྱ་བ་གི་ཡུལ་ཡིན་ཞིང་བསྟོད་
 ཚུལ་ཡང་ཡུམ་དེས་སྤྱོད་བཞིའི་ཐུན་ཐག་པའི་དོན་ལ་བྱས་ནས་གཞི་ཞེས་དང་ལམ་
 ཞེས་འཕགས་པའི་རྟེན་ཁོ་ནར་འཛོགས་པའི་ཕྱོགས་སུ་འགོག་པའི་གཞུང་ཏུ་པལ་ཆེར་
 གྱིས་བཀའ་བར་མཐོང་ཡང་། དེ་ལྟར་ན་སྐབས་འདིའི་བྱ་བ་ཞེས་པ་ཐེག་དམན་གྱི་
 ཆོགས་སྒྱུར་དང་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཆོགས་སྒྱུར་འཛོགས་དགོས་ཀྱང་། གཞུང་ལས། བྱ་བ་
 བྱ་བ་ཐེག་དམན་དང་བྱང་སེམས་ཀྱི་མངོན་རྟོགས་སྒྱུར་ལ་འཛོགས་པ་དང་མི་མ་ཐུན་པ་དང་།
 དེ་འདྲའི་ཕྱོགས་སུ་སྒྱུར་གཞི་ལམ་གཉིས་ཐེག་དམན་དང་བྱང་སེམས་ལ་མེད་པར་
 ཁས་མ་བླངས་ཤིང་། གཞི་ལམ་གཉིས་འཕགས་པའི་རྟེན་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ཁས་བླངས་

བ་ལ། དེ་གཉིས་ཀྱི་མངོན་རྟོགས་མེད་པ་ཐལ་བར་འཕངས་པ་ཡང་འབྲེལ་མེད་དུ་འགྱུར་
རོ། །དེས་ན་ལུང་དེའི་དོན་ནི། གཞུང་འདི་དང་མ་ཐུན་པར་འོག་ནས་གཞི་ཤེས་དང་ལམ་
ཤེས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡུམ་ཁོ་ནར་འདོད་ན་ཉན་ཐོས་དང་བྱང་སེམས་སུ་བསྟན་པའི་གང་
ཐག་གཉིས་ཀྱང་བཏགས་པ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང་། གཞན་ཡང་དེ་དག་ལ་ཡུམ་
མཚན་ཉིད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་སྤྲས་ཀྱང་བཏགས་པ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང་། གཞན་
ཡང་དེ་དག་ལ་ཡུམ་མཚན་ཉིད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་སྤྲས་ཀྱང་བཏགས་པ་བར་འགྱུར་
རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱོགས་སུ་འགོག་པའི་གཞུང་དུ་བྱེད་དགོས་ཤིང་དེ་ཡང་རང་
ལུགས་འཆད་པའི་སྐབས་སུ། འདི་ནི་བསྟན་བཅས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་བསྟོད་བྱལ་གི་ཡུལ་
ཡིན་ཞིང་བསྟོད་ཚུལ་ཡང་ཡུམ་དེས་སྤྲས་བཞིའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བཞེད་དོན་སྐབ་
པའི་སློན་ས་བསྟོད། ཞེས་དང་། རྒྱ་མཚན་འདིས་ཀྱང་ཐེག་པ་གསུམ་ཀྱི་མངོན་རྟོགས་
མ་ལུས་པ་ཡུམ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་གཞུང་ལ་སྦྱར་རྟེ། མཐུན་གསུམ་འཕགས་བཞིའི་
ཡུམ་དང་། ཐེག་པ་གསུམ་ཀྱི་མངོན་རྟོགས་མ་ལུས་པ་སྐབས་འདིའི་བསྟོད་ཡུལ་དུ་འཛོག་
པ་དེ་ལྟར་མིན་པར་ཆོག་གསལ་ལྟར། སྐབས་འདིའི་བསྟོད་ཡུལ་སངས་རྒྱས་འཕགས་
པ་ཁོ་ནའི་ཡུམ་དང་ཡུམ་མཐུན་པ་གསུམ་ཡང་སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱད་ཀྱི་ཤེར་
ཕྱིན་ཁོ་ནར་འཛོག་ན། ཐེག་དམན་དང་བྱང་སེམས་ཀྱི་མངོན་རྟོགས་མེད་པར་ཐལ་བ་
དང་། དེ་གཉིས་མེད་ན་ཉན་རང་སློབ་པ་རྣམས་ཉེར་ཞི་བྱིད་པ་དང་། བྱང་སེམས་ཀྱིས་
གཞན་དོན་ཁུར་བྱིར་ཀྱི་ལྷག་བསམ་བྱུང་པར་ཅན་ལ་བརྟེན་ནས། འཛིག་རྟེན་ཀྱི་དོན་
སྐབ་པའི་རྒྱལ་སྤྲས་ཀྱི་སྟོད་པ་རྣམས་ཀྱང་མེད་པར་ཐལ། དེ་དག་གི་བདག་རྒྱུན་མངོན་
རྟོགས་རྣམས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་འདི་དངོས་སུ་ས་བཅད་
དང་པོའི་འཕྲོས་དོན་དང་། དོན་དུ་ས་བཅད་དང་པོ་དང་གཉིས་པའི་དོན་བསྐྱུ་ལྟ་བུར་
བྱས་ཀྱང་བྱུང་ངོ་། །ལྷག་བསམ་བྱུང་པར་ཅན་ཡང་གཞན་དོན་ཁུར་བྱིར་ལ་བྱེད་པ་ལས་

སེམས་བསྐྱེད་གསུམ་པའི་མཚུངས་དོན་ལ་གཟུང་དུ་མི་རུང་ཞིང་། ཚོགས་སྐྱོར་མེད་
ན་ལམ་སྤྱི་མེད་པར་འགྱུར་བའི་ཏ་ཅང་ཐལ་བ་ལ་སྤྱར་ཀྱང་མི་རུང་སྟམ་དུ་སེམས་སོ། །

༢༡ ། སྐབས་འདིར་ཤེར་ཕྱིན་འདོད་ཚུལ་ལ་དབྱད་པ།

ཡུམ་གསུམ་གནོད་འཛོམས། གཞུང་འགྲེལ་གནོད་འཛོམས། མན་ངག་རྗེས་འབྲང་།
རྒྱན་སྒྲུང་། ཚོག་གསལ། དག་ལྷན། ཡེ་ཤེས་ཞབས། བེ་མ་ལ་མི་ཉམས་བཅས་ཀྱི་འདོད་
ཚུལ་བརྒྱད་ལས། གསེར་སྤེང་གིས་བརྒྱད་སྟོང་དོན་བསྟུས་དང་། རྒྱན་སྒྲུང་གི་དགོངས་
པ་ལྟར་ཤེར་ཕྱིན་ལ་དངོས་བཏགས་ཀྱི་བྱད་པར་མི་སྤྱེ་བར་གཙོ་པལ་དང་། ལམ་ཤེར་
ཕྱིན་པལ་བ་དང་། འབྲས་བུ་ཤེར་ཕྱིན་གཙོ་བོ་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་ས་ལ་ཤེར་ཕྱིན་
མཆན་ཉིད་པ་ཡོད་པ་དང་། གཞུང་ཤེར་ཕྱིན་ཤེར་ཕྱིན་དངོས་མ་ཡིན་པ་དང་། ལམ་
ཤེར་ཕྱིན་གྱི་གཙོ་བོ་ལ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་བྱབ་པ་དང་། ཉན་རང་ལ་ཤེར་ཕྱིན་མེད་
པ་དང་། བྱང་སེམས་ཚོགས་སྐྱོར་རྣམས་ལམ་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་གཙོ་བོར་མ་ཡིན་པར་ཁས་
སྲངས་པ་ལ། ཁོ་ན་རེ། རྒྱན་སྒྲུང་དང་བརྒྱད་སྟོང་དོན་བསྟུས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཤེར་ཕྱིན་
ལ་དངོས་བཏགས་ཀྱི་བྱད་པར་མི་སྤྱེ་བར་གཙོ་པལ་ལ་བྱེད་པར་ཐལ། གསེར་སྤེང་
༡༣༥ ་ ལས། དེ་ལྟར་ན་འདི་དང་སྤྱུ་མ་གཉིས་ཀ་ཡང་སྟོབ་ལམ་ན་ཤེར་ཕྱིན་མཆན་
ཉིད་པ་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་འདོད་པ་ཐ་དད་པ་དེ་དག་ལས་འདིར་
གང་ཞིག་གཟུང་ཞེ་ན། དེ་ལ་སྤྱོད་སྲངས་སྤང་དང་སྟོབ་དཔོན་གྱི་བཞེད་པ་སྟོན་དང་ཕྱིས་
ཀྱི་རྒྱུ་བྱེད་ཁ་ཅིག་གཞུང་ལམ་བཏགས་པ་བ་དང་འབྲས་བུ་ཤེར་ཕྱིན་མཆན་ཉིད་པ་
ཡིན་པས་སྟོབ་ལམ་ན་ཤེར་ཕྱིན་ཡོད་པར་བཤད་པ་བཏགས་པ་བ་ལ་དགོངས་ཤིང་
མཆན་ཉིད་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ན་ཡོད་པར་བཞེད་དོ། །དགོངས་པ་བཅུ་ལ་ན་ནི་མཆན་

བདག་པ་གི་དོན་དུ་མི་སྤང་གི་གཙོ་པལ་ལ་བཞེད་པར་སྤང་སྟེ། བརྒྱད་སྟོང་དོན་བསྐྱུས་
གི་འགྲེལ་པ་ལས། འདིས་ནི་ཤེས་རབ་གི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་སྤྱིའི་དོན་རྣམས་པ་གཉིས་
སུ་བསྟན་ཏེ། གཙོ་བོ་དང་པལ་བའོ། །དེ་ལ་གཙོ་བོ་ནི་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་
སོ། །པལ་པ་ནི་གཞུང་དང་ལམ་གི་རང་བཞིན་ནོ། །ཞེས་དང་། རྒྱན་སྤང་ལས་ཀྱང་།
ཤེས་རབ་པ་རོལ་བྱིན་གཉིས་མེད། །ཡེ་ཤེས་དེ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས། །ཞེས་བྱ་བའི་
ཚུལ་གིས་གཙོ་བོར་ཆོས་གི་སྤྱིའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཉིད་ཤེས་རབ་གི་པ་རོལ་ཏུ་
བྱིན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པས་སོ། །དེ་ལྟ་ན་ཡང་གཞུང་སྟོང་ཐལ་བརྒྱ་པ་ལྟ་བུ་ནི་ལྔར་
བཤད་པ་ལྟར་གདུལ་བའི་རྒྱད་གི་རྣམ་རིག་མིང་ཆོག་ཏུ་སྤང་བ་ཙམ་ཡིན་པས་ཤེར་
བྱིན་མཆན་ཉིད་པ་མིན་ནོ། །དེས་ན་ལམ་ནི་པལ་པ་ཡིན་ཀྱང་མཆན་ཉིད་པར་མི་འགལ་
ཏེ་མི་པལ་པ་བཞིན་ནོ། །འོ་ན་ལམ་ངེ་ལྟ་བུ་ཞིག་ལ་འདོད་ཅེ་ན། འདི་ལ་གསུམ། ཤེར་
བྱིན་གི་མཆན་ཉིད། ས་མཆནས། དེས་ཆོག་གོ། དང་པོ་ལ་གཉིས། གང་ལ་བརྟེན་པའི་
མཆན་གཞི། དེ་ལ་བརྟེན་པའི་མཆན་ཉིད་དོ། །དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག་ཐེག་པ་གསུམ་གི་
ལམ་ལྟ་གཤེར་བྱིན་མཆན་ཉིད་པར་སྤྲོ་བ་ནི། ཤེར་བྱིན་ལ་བསྟོད་པ་ལས། སངས་རྒྱས་
རྣམས་དང་རང་སངས་རྒྱས། ཉན་ཐོས་རྣམས་གིས་དེས་བསྟེན་པའི། །ཐར་ལམ་ཁྱོད་
ཉིད་གཅིག་བུ་སྟེ། །གཞན་ཞེས་བགྱི་བ་མ་མཆིས་དེས། ཞེས་ཉན་རང་གིས་ཆོས་གི་
བདག་མེད་རྟོགས་པར་འདོད་པ་ལྟར་ན་དེ་ལ་ཤེར་བྱིན་ཡོད་པ་མི་འགལ་ཡང་བྱམས་
ཆོས་རྣམས་གི་སྤྱིས་ཟེན་ཆོད་དང་། འཕགས་པ་དང་སྟོབ་དཔོན་གིས་ཉན་རང་གིས་
ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོས་བྲལ་དུ་རྟོགས་པར་མ་བཤད་ཅིང་མི་བཞེད་པས་འདིར་ཁས་མ་
སྤང་ངོ། །དེས་ན་ཐེག་ཆེན་གི་འཕགས་ལམ་གསུམ་གིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་
མེད་པར་རྟོགས་པའི་ཆ་རྣམས་མཆན་གཞིར་གཟུང་ངོ། །གཉིས་པ་ནི། ཆོས་ཐམས་
ཅད་སྟོས་བྲལ་དུ་མཛོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་གང་མི་གནས་པའི་ལུང་འདས་

སུ་ཕྱིན་པ་ལས་ཕྱིན་བྱེད་དོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ཡུམ་ལས། ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་མེད་པར་
 ཡོངས་སུ་ཤེས་གྱུར་པ། །འདི་ནི་ཤེས་རབ་པ་རོལ་ཕྱིན་མཆོག་སྟོན་པ་ཡིན། །ཞེས་
 དང་། །གང་ཆེ་འདུས་བྱས་འདུས་མ་བྱས་དང་དཀར་ནག་ཆོས། །ཤེས་རབ་རྣམ་པར་
 བཞིག་ནས་རྩལ་ཙམ་མི་དམིགས་ཆོ། །འདི་གཉིས་དག་ན་ཤེས་རབ་པ་རོལ་ཕྱིན་གྲངས་
 འགོ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། བཏགས་པའི་མཐའ་དགག། གནས་པའི་དོན་དགོད་
 པའོ། །དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག་ན་རེ། སློབ་ལམ་རྣམས་གོང་ནས་གོང་དུ་བྱད་པར་དུ་འགོར་
 ཡོད་པས་ཤེར་ཕྱིན་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཁོ་ནར་ཡོད་དེ། དེའི་དོན་ནི་ཤེས་པ་རབ་ཀྱི་
 མཐར་ཕྱིན་ཡིན་པས་སོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །འདི་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟ་ན་པར་ཕྱིན་གཅིག་
 གྲང་སློབ་ལམ་ན་མེད་དགོས་པས། ཤེར་ཕྱིན་གཅིག་དུའི་ས་མཆོམས་སུ་མ་བཟང་པར་
 ཕྱིན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ས་མཆོམས་གྲང་དེ་ལྟར་འདོད་པར་ཀྱིས་ཤིག་དེ་ཡང་འདོད་སྟམ་
 ན། བྱང་འཕགས་ཀྱི་ཐབས་ཤེས་གཉིས་བསྐྱབ་པ་གསུམ་ཆོགས་གཉིས་ཐམས་ཅད་གྲང་
 ཕྱིན་དུག་ལ་འཛོག་པས་དེ་དག་ཐམས་ཅད་གྲང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཁོ་ནར་ཁས་ལོངས་
 ཤིག། །ཤེར་ཕྱིན་མེད་པའི་ཕྱིར་པར་ཕྱིན་དང་པོ་ལྷ་ཡང་མེད་དགོས་ཏེ། དང་པོ་ལྷར་
 པར་ཕྱིན་ཀྱི་མིང་འཛོལ་པ་ཆོས་རང་བཞིན་མེད་ཏོགས་ཀྱི་ཤེར་ཕྱིན་ཀྱིས་ཟེན་པའི་མཐུ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ཡུམ་ལས། འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བའི་རྒྱལ་པོ་རིན་པོ་ཆེ་
 ལྷ་བདུན་དང་བྲལ་ན་འཁོར་བསྐྱར་ཀྱི་མིང་མི་འཛོལ་བོ། །དེ་བཞིན་དུ་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་
 པ་ལྷ་ཡང་ཤེར་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་དང་བྲལ་ན་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པའི་མིང་མི་འཛོལ་
 བོ། །ཞེས་སོ། །ཡང་སློབ་ལམ་ན་སྐྱ་མེད་བྱང་ཆུབ་དུ་བགོད་པ་དང་སྤྱིན་སོགས་ལྷ་རྣམ་
 མཁྱེན་དུ་མ་ནོར་བར་འཁྲིད་བྱེད་ཀྱི་འཕགས་ལམ་མེད་པ་དང་། པར་ཕྱིན་བཅུ་རྩེ་གས་
 པས་ས་བཅུ་རྩེ་གས་པ་མི་འཐད་པར་འགྱུར་ཏེ། ཤེར་ཕྱིན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁྲུབ་པ་
 ཡོད་དེ། སྟུང་པ་ལས། རྒྱལ་བ་འདས་དང་མ་ཕྱོན་ཕྱོགས་བཅུར་གང་བཞུགས་པ། །ཀུན་

ལམ་པ་རོལ་བྱིན་པ་འདི་ཡིན་གཞན་མ་ཡིན། །ཞེས་དང་། དམུས་ལོང་དམིགས་བྱ་མེད་
པ་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་རྣམས། །ལམ་ཡང་མི་ཤེས་གྲོང་ཁྲིར་འབྱུག་པར་ག་ལ་འབྱུར། །ཤེས་
རབ་མེད་ན་མིག་མེད་པ་རོལ་བྱིན་ལྟ་ཡིས། །དམིགས་བྱ་མེད་པས་བྱང་ཆུབ་རེག་པར་
རུས་མ་ཡིན། །ཞེས་འབྱུང་ལ་བྱི་མ་ནི་གཞུང་ཉིད་ལས་གསལ་ལོ། །གལ་ཏེ་དེ་དག་
བཏགས་པ་བ་ལ་དགོངས་སོ་ཞེ་ན། མི་འཐད་དེ། དངོས་ལ་གཞོད་བྱེད་མེད་པའི་བྱིར་
ཏེ། ལུང་གིས་དངོས་བཏགས་སུ་གསུངས་པའི་དོན་ནི་བཤད་བྱིན་ལ། སློབ་ལམ་རྣམས་
ལ་གོང་དུ་འགྲོར་ཡོད་པས་ཤེས་བྱིན་མིན་པའི་རིགས་པས་གཞོད་པ་ཡང་མིན་ཏེ། དེ་
ལྟ་ན་པར་བྱིན་དང་པོ་ལྟ་ལ་ཡང་གསུངས་པར་འབྱུར་རོ། །འདོད་པར་ཡང་མི་རུས་ཏེ།
གཞན་དུ་ན་སློབ་ལམ་ན་སྤྱད་པར་བྱ་བའི་པར་བྱིན་མེད་པས་སྤྱོད་པ་པོ་བྱང་འཕགས་
མེད་པར་ཏ་ཅང་ཐལ་ལོ། །དེ་ལྟར་སློབ་ལམ་ན་ཤེས་བྱིན་ཡོད་པར་ཐེག་བསྐྱུས་ལས་
ཀྱང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་དང་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་ཁྱད་པར་
མེད་དེ་རི་སྐད་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབང་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ལ་གནས་ནས་
མི་གནས་པའི་ཆུལ་གྱིས་དེ་ལས་གཞན་པའི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་རྣམས་སྒྲིམ་པ་ཡོངས་
སུ་རྫོགས་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་སློབ་ལམ་དང་
ཤེས་བྱིན་འགལ་བར་འདོད་པ་དག་གིས་བདེ་བར་གཤེགས་པ་ཀུན་གྱི་གཤེགས་ལུལ།
རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱི་ཐག་མེད་ཀྱི་བྱང་པོ་སྦྱེད་བྱེད། བྱང་ཆུབ་སེམས་དབང་རྣམས་ཀྱི་ཐར་
ལམ་ཆོལ་བའི་མིག་གཅིག་བྱ་དེ་ཉིད་སྤངས་པས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡུམ་
འཆོ་བ་དང་བལ་ཞིང་རྒྱལ་སྤས་རྣམས་ཀྱི་མིག་ཉམས་པར་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་
ནི། སྦྱིར་བསྟན་བཅོས་རྣམས་ལ་འདོད་པ་དུ་མ་ཡོད་པས་དེ་དག་ཕྱོགས་གཅིག་དུ་སྦྱིག་
མི་རུས་པས་རང་གང་འཆད་པའི་གཞུང་དེ་ཉིད་ཆད་མར་བྱེད་དགོས་སོ། །དེ་ལ་རྒྱན་
འདིར་ས་བྱུག་པར་བྱིན་བྱུག་རྫོགས་པས་སྤང་བྱ་བྱུག་སྤངས་པ་དང་། ལྟ་རོལ་པ་རོལ་

མཐའ་ལ་མིན། །ཞེས་སོགས་འབྱུང་བས་སློབ་ལམ་ན་ཤེར་ཕྱིན་མཆོན་ཉིད་པ་ཡོད་ལ།
ཡུམ་བར་མ་ལས་འཛིག་རྟེན་པ་དང་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་པར་ཕྱིན་གཉིས་གསུངས་
པ་ལྟར། དབྱ་མ་ལ་འཇུག་པ་ལས་ཀྱང་བཤད་པའི་ཕྱིར། ལམ་དང་པོ་གཉིས་ལ་པར་
ཕྱིན་གྱི་སྒྲ་འཇུག་ཀྱང་མཆོན་ཉིད་པ་མིན་ནོ། །དེས་ན་རྗེ་བཙུན་གྱི་གཞུང་དང་དེ་འབྲེལ་
པ་ལ་ཆད་མར་གྱུར་པའི་ཐོགས་མེད་སྒྲ་མཆེད་ཀྱི་གཞུང་ཙྏད་མེད་རྣམས་སུ་སློབ་ལམ་
དུ་ཤེར་ཕྱིན་ཡོད་པར་བཤད་པ་མ་གཏོགས་མེད་པར་བཤད་པ་མེད་ལ། འདིའི་རྩ་བའི་
མདོ་རྣམས་སུ་ཡང་ཤེར་ཕྱིན་བྱང་སེམས་ཀྱི་བྱད་ཆོས་སུ་དུ་མ་ཞིག་གསུངས་པས་དེའི་
རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་བཤད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། སློབ་ལམ་དུ་ཤེར་
ཕྱིན་ཡོད་པར་བཤད་པ་དང་མེད་པར་བཤད་པའི་ལུགས་གཉིས་ཡོད་པའི་གསེར་སྤོང་
རང་ལུགས་ཡོད་པ་བཤད་པའི་ཕྱོགས་བརྒྱད་དོ། །འོ་ན། ལམ་ཤེར་ཕྱིན་ཤེར་ཕྱིན་ཡིན་
པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྣམ་བཤད་སྤྱིང་པོ་རྒྱན་༤༥ ་༡ ་ལས། དེ་ཡང་འདི་
ཉིད་ལས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་ལ་སློབ་པར་འདོད་པས་ཀྱང་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་
འདི་མཉན་པར་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་འཆད་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་
དོ། །དེའི་དོན་ནི་བྱད་ཆོས་གསུམ་མམ་བཞིས་བྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
ཡེ་ཤེས་ཁོ་ན་ཤེར་ཕྱིན་དངོས་ཡིན་ལ། ལམ་ཤེར་ཕྱིན་དང་གཞུང་ཤེར་ཕྱིན་བཏགས་
པ་བ་ཡིན་ནོ། །དངོས་བཏགས་ཀྱི་བྱད་པར་ལ་སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་ཀྱི་སྤང་པོའི་གཞུང་
བངས་པ་ཡིན་གྱི་ཀུན་དུ་མཚུངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ་གཉིས་སྟོང་གི་ཤེས་པ་བདེན་པར་གྲུབ་
པ་ལས་བྱད་པར་དུ་མཛད་བཞེད་ནས་སྒྲ་མ་ལྟ་བུ་ཞེས་སློབ་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིན་དང་། རྗེ་བཙུན་སྐབས་དང་པོའི་སྤྱི་དོན་༣༠༡ ་ལས། གཉིས་པ་ནི། སངས་རྒྱས་།
ཞེས་པ་ནས། བཏགས་པའོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད། དོན་ནི་ཤེར་ཕྱིན་ལ་དངོས་
བཏགས་ཀྱི་བྱད་པར་ཡོད་དེ། འབྲས་བུ་ཤེར་ཕྱིན་དེ་ཤེར་ཕྱིན་དངོས་དང་། གཞུང་ལམ་

གཉིས་ཀྱི་ཤེར་ཕྱིན་དེ་ཤེར་ཕྱིན་བཏགས་པ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཁྱད་ཚུལ་བཞིས་
ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་མཐར་ཐུག་གི་མཁུན་པ། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་སྤྱོད་
བརྗོད་རིགས་ཀྱི་སྒྲིབ་སྤྱོད་ཀྱི་སྤྱོད་ཀྱི་ཤེར་ཕྱིན། གཞུང་ལམ། འབྲས་བུ་
ཤེར་ཕྱིན་དང་བཞི་ཡོད་དེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། སྒྲིབ་མེད་དེ། རྣམ་བཤད་
དང་ཡིག་ཆ་ལྟར་ན་སྒྲིབ་ལམ་ན་ཤེར་ཕྱིན་མེད་པ་དང་། གསེར་ཐོང་ལྟར་ན་པ་རོལ་དུ་
ཕྱིན་པའི་དོན་བྱེད་པ་དང་། ལས་གཉིས་ཀ་ལ་སྦྱར་བས་དངོས་བཏགས་ལ་མི་བྱེད་པར་
གཙོ་པོ་བཞེས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ན། གཞུང་ལམ་གཉིས་ཕྱིན་ཟེན་པའི་ཤེར་ཕྱིན་བཏགས་
པ་དང་། འབྲས་བུ་ཤེར་ཕྱིན་དེ་ཕྱིན་ཟེན་པའི་ཤེར་ཕྱིན་དངོས་ཡིན་པ་བསྟན་པའི་ཕྱིར།
དེ་ལྟར་ཡང་མཁས་གྲུབ་བསྟན་དར་བའི་རྣམ་བཤད་སྤྱོད་པོ་རྒྱན་གྱི་སྤྱོད་པ་ལས། འབྲས་
བུ་ཤེར་ཕྱིན་དེ་དེས་བསྟན་པའི་ཕྱིན་ཟེན་པའི་ཤེར་ཕྱིན་དངོས་དང་། གཞན་གཉིས་ཕྱིན་
ཟེན་པའི་ཤེར་ཕྱིན་བཏགས་པ་བ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་དང་
ཡིག་ཆ་ལྟར་ན། པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པའི་དོན་ཁོ་ན་ལ་སྦྱར་བས་ལམ་ཤེར་ཕྱིན་ཤེར་ཕྱིན་
མ་ཡིན་པ་འདོད་དོ། །དེས་ན། སེམས་ཅན་གྱི་ས་ལ་ཤེར་ཕྱིན་ཡོད་པར་ཐལ། གསེར་
ཐོང་ལས། དེ་ལྟར་ན། སྒྲིབ་ལམ་དང་ཤེར་ཕྱིན་འགལ་བ་འདོད་པ་དག་གིས་བདེ་བར་
གཤེགས་པ་ཀུན་གྱིས་གཤེགས་ཤུལ། རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱི་ཟད་མེད་ཀྱི་ཕྱད་པོ་སྦྱེད་བྱེད།
བྱད་རྒྱབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ཐར་ལམ་འཆོལ་བའི་མིག་གཅིག་བུ་དེ་ཉིད་སྤངས་
པས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡུམ་འཆོལ་བ་དང་བྲལ་ཞིང་རྒྱལ་སྤྱོད་རྣམས་
ཀྱི་མིག་ཉམས་པར་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཉོགས་དཀའི་སྤྱང་
བ་༣༩ གཤམ། འབྲས་བུ་ཤེར་ཕྱིན་ཡིན་ན་ཤེར་ཕྱིན་དངོས་ཡིན་པས་བྱུང་ཅིང་། ཐེག་
ཆེན་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ལམ་ཤེར་ཕྱིན་ནི། ཤེར་ཕྱིན་དངོས་ཡིན་ལ་གལ་ཏེ་སྒྲིབ་
ལམ་ན་ཤེར་ཕྱིན་མཚན་ཉིད་པ་མེད་ན་པར་ཕྱིན་གཞན་རྣམས་ཀྱང་མེད་པར་འགྱུར་

བས། བ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་དྲུག་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་བྱང་སེམས་མི་སྲིད་པར་ཐལ་བ་དང་།
 རང་ཉིད་ཀྱིས་པར་བྱིན་དྲུག་ལྡན་དུ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ལམ་དང་། སྐྱབ་པ་དང་སྦྱོར་
 བའི་རྣམ་གཞག་དུ་མ་ཞིག་སྐྱས་པ་ཐམས་ཅད་དང་ཁས་སྦྱངས་ནང་འགལ་བ་དང་། མདོ་
 ལས། ཞེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་སློབ་པའི་རྣམ་པར་བཞག་པ་མཐའ་ཡས་པ་
 ཞིག་གསུངས་པ་དང་འགལ་བར་འགྱུར་བ་སོགས་ཉེས་པ་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ་དང་མང་པོ་
 དག་ཏུ་འགྱུར་རོ། །འོ་ན་སློབ་དཔོན་གྱིས་སངས་རྒྱས་བཙུགས་ལྡན་འདས་ཀྱི་གཉིས་སུ་
 མེད་པའི་ཡེ་ཞེས་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུ་ནི་དངོས་ཡིན་ལ། དེ་ཐོབ་པ་དང་རྗེས་སུ་མ་ཐུན་པ་ཉིད་
 ཀྱིས་ན་ཆོག་དང་རག་གི་ཆོགས་ཀྱི་གཞུང་དང་། མཐོང་བ་ལ་སོགས་པའི་མཆོན་ཉིད་
 ཅན་གྱི་ལམ་ལ་ཡང་ཞེར་བྱིན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བཏགས་པའོ་ཞེས་གསུངས་པ་རི་ལྟར་བྱང་
 ཞེན། བརྒྱད་སྟོང་དོན་བསྐྱེད་ཞེས་རབ་པ་རོལ་བྱིན་གཉིས་མེད་ཅེས་སོགས་ཀྱི་འགྲེལ་
 བར་སློབ་དཔོན་དབང་བོས། གཙུ་བོ་ལས་དབང་དུ་བྱས་པའོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་
 སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཞེས་ནི་གཙུ་བོའི་ཞེར་བྱིན་དངོས་ཡིན་ལ་གཞུང་
 ལམ་ལ་ཡང་གཙུ་བོའི་ཞེར་བྱིན་གྱི་སྐྱས་བཏགས་ནས་བསྐྱན་པ་ཡིན་པས་གཞོད་པ་ཅི་
 ཡང་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་བ་འགྱུར་བ་སོགས་ཉེས་པ་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ་
 དང་མང་པོ་དག་ཏུ་འགྱུར་རོ། །འདོད་ན། ལམ་ཞེར་བྱིན་ཞེར་བྱིན་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་
 བ། རྣམ་བཤད་སྟོང་པོ་རྒྱན་ལས། གཞུང་དང་ལམ་ཞེར་བྱིན་གཉིས་ནི་ཞེར་བྱིན་བཏགས་
 པ་བ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། འདྲུག་འགྲེལ་ལས། དེ་ལ་པ་རོལ་ནི་གང་
 འཁོར་བའི་རྒྱ་མཆོད་པར་འགྲམ་མམ་དོགས་ཏེ། ཉོན་མོངས་པ་དང་ཞེས་བྱའི་སྐྱབ་པ་
 མ་ལུས་པ་སྦྱངས་པའི་རང་བཞིན་མངའ་བའི་སངས་རྒྱས་ཉིད་དོ། །དེར་སོན་པ་ནི་དེར་
 བྱིན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་ཟེར་ན། སྦྱོན་མེད་དེ། རྣམ་བཤད་དང་ཡིག་ཆ་ལས་
 གསུངས་པ་ནི། ལས་གྲུབ་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པས། འདིར་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ཞེས་

ལས་དང་སྐྱར་ན། ཤེར་ཕྱིན་མཆན་ཉིད་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་དང་། ལམ་ཤེར་ཕྱིན་ཤེར་
ཕྱིན་མཆན་ཉིད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསེར་ཐོང་ལྟར་ན་ནི། བྱེད་སྐྱབ་དང་ལས་སྐྱབ་
གཉིས་ཀའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པས། འདིར་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཞེས་ལས་དང་སྐྱར་
ན་ལས་སྐྱབ་དང་། འདིས་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པར་བྱེད་པ་ཞེས་བྱེད་པ་ལ་སྐྱར་ན། སེམས་
ཅན་གྱི་ས་ལ་ཤེར་ཕྱིན་མཆན་ཉིད་པ་དང་། ལམ་ཤེར་ཕྱིན་ཤེར་ཕྱིན་མཆན་ཉིད་པ་
བཞགས་པ་གཉིས་འགལ་བ་མེད་སྟུང་མོ། །དབུ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་༡༡༩༥༽
ལས། དེས་ན་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་དོན་ལ་པ་རོལ་འདིར་ཕྱིན་པ་ཞེས་ལས་ལ་སྐྱར་ན།
སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་ཕྱིན་པ་ཡིན་ལ། འདིས་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པར་བྱེད་པ་ཞེས་བྱེད་པ་
ལ་སྐྱར་ན། སྟོབ་ལམ་ན་ཡང་པར་ཕྱིན་ཡོད་དོ། །སྐྱིན་པ་ལ་བཤད་པ་དེས་ཚུལ་བྲིམས་
ལ་སོར་པ་ལ་ཡང་སེམས་བསྐྱེད་དང་། བསྟོན་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པ་སོ་སོ་བ་
དང་གཉིས་ཀ་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདུག་འབྲེལ་ལས་གསུངས་
པ་ནི། སྐྱིར་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་སྐྱབ་བཤད་པ་དང་ཡང་ན་ལས་སྐྱབ་གྱི་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་སྐྱབ་བཤད་
པ་ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། གཞུང་ཤེར་ཕྱིན་ཤེར་ཕྱིན་མཆན་ཉིད་པ་མ་ཡིན་
པའི་རྒྱ་མཆན་གདུལ་བྱའི་རྒྱད་ཀྱི་རྣམ་རིག་མིང་ཆོག་ཏུ་སྤང་བ་ཅམ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཆན་
གྱི་སྐྱབ་རྒྱ་ཡིན་པར་ཐལ། གསེར་ཐོང་ལས། དེ་ལྟར་ཡང་གཞུང་སྟོང་ཐག་བརྒྱ་པ་ལྟ་
བུ་ནི་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་གདུལ་བྱའི་རྒྱད་ཀྱི་རྣམ་རིག་མིང་ཆོག་ཏུ་སྤང་བ་ཅམ་ཡིན་
པས་ཤེར་ཕྱིན་མཆན་ཉིད་པ་མིན་ལོ། །འདོད་ན། གཞུང་ཤེར་ཕྱིན་ཆོས་ཅན། བྱེད་བྲག་
སྐྱབ་པའི་འདོད་པ་ལྟར་ལྟན་མིན་འདུ་བྱེད་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་ན། བྱོད་ཐོས་པའི་ཉན་
ཤེས་མེད་པར་ཐལ། འདོད་ན། བྱོད་ཐོས་བསམ་སྟོན་གསུམ་བྱེད་པ་ལས་འབྲས་བུ་
ཤེར་ཕྱིན་ཐོབ་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་བྱེད་ལ་ཤེར་ཕྱིན་ཞེས་མིང་གི་བཏགས་པ་མ་ཡིན་
པར་ཐལ། འདོད་ན། རྣམ་བཤད་༡༩༥༽ལས། གཞུང་དང་ལམ་ཤེར་ཕྱིན་གཉིས་ནི་ཤེར་

ཕྱིན་བཏགས་པ་བ་ཡིན་ཏེ། འདོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་འབྲས་བུ་ཤེར་ཕྱིན་བརྗོད་བྱར་སྟོན་
 པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ཐོབ་པའི་ཐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །བཏགས་པའི་དགོས་པ་ནི། འབྲས་
 བུ་ཐོབ་པར་འདོད་པས་གཞུང་ལ་ཐོས་བསམ་དང་ལམ་ཉམས་སུ་ལེན་དགོས་པར་ཤེས་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །དངོས་མ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་རབ་ཀྱི་མཐར་ཕྱིན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་
 ཟེར་ན། སྟོན་མེད་དེ། གསེར་སྤང་ལས། དེ་ལྟ་ན་ཡང་གཞུང་སྟོང་ཐག་བརྒྱ་པ་ལྟ་བུ་ནི།
 སྤར་བཤད་པ་ལྟར་ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་དོན་ནི་ཕྱིར་གཞུང་འདིའི་དོན་གོ་དཀའ་
 ཡང་། གཞུང་འདིས་གཞུང་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་བྲག་སྤྲ་བའི་འདོད་པ་ལྟར་གྱི་ལྷན་མིན་འདུ་བྱེད་
 དུ་སྟོན་པ་མིན་ལ། སྤར་བཤད་པ་ལྟར་ཞེས་གསུངས་པ་ནི། བཀའ་བསྟན་བཙུག་གི་
 འཐད་ཚུགས་ངོས་བཟུང་བའི་སྐབས་སུ། གསེར་སྤང་༡༩༥༥ ལས། གཉིས་པ་ལ་གཉིས།
 བཀའ་དང་བསྟན་བཙུག་གི་མཚན་གཞིའོ། །དང་པོ་ནི། ཚོས་སྟོན་པ་པོར་སྤང་བ་གཟུགས་
 སྤྲ་གཉིས་དང་། དེས་བསྟན་པར་སྤང་བ་གསུང་རབ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ལྟ་བུ་ནི་གདུལ་
 བྱའི་གཞན་སྤང་འབའ་ཞིག་ལ་འདོགས་པས་བཀའ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་
 ཤེས་སྤྲུལ་ལྟ་བུས་བདག་རྟེན་དང་གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་དག་པས་རྒྱུའི་རྟེན་བྱས་པ་ལ་
 བརྟེན་ནས་གདུལ་བྱ་དེའི་ཤེས་པ་མིང་ཆོག་ཡི་གེའི་རྣམ་པ་དེ་དང་དེར་སྤང་བ་ཉིད་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། ཉན་པ་པོའི་རྒྱུད་དང་འབྲེལ་གྱི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུད་དང་མ་འབྲེལ་ཏེ། གཞན་
 དུ་ན། སངས་རྒྱས་ལ་ནང་གི་ཤེས་པ་ཕྱི་རོལ་གྱི་སྤྲར་ཞེན་པའི་མ་རིག་པ་ཡོད་པས་
 སྤྱི་བ་པ་མ་ལུས་པ་སྤངས་པ་མི་སྤིད་པས་སོ། །ཉན་པ་པོའི་རྣམ་རིག་དེ་ཡང་སངས་རྒྱས་
 ཀྱི་མཐུ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་དེས་བྱས་པར་བཞག་སྟེ། དཔེར་ན་མི་ལམ་ན་སྤགས་ལ་
 སོགས་པ་ལྟའི་མཐུས་རྟེན་པའི་རྣམ་རིག་ཉིད་རང་གི་ཤེས་པ་ཡིན་ཀྱང་ལྟས་བྱས་ཞེས་
 བརྗོད་པ་བཞིན་ཏེ། བཤད་སྤྲར་ལས། རྒྱུད་པ་དང་ཆོགས་སུ་སྤྲར་བའི་སྤྲར་སྤང་བ་
 འདོད་པའི་དོན་གྱི་རྣམ་པར་རྗེས་སུ་འདུག་པ་ཉན་པའི་རྣམ་པར་རིག་པའི་ཆོགས་

སོ། །གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་ཡིན་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་དེ་ལྟར་བཤད་དེ་ཉན་པའི་ནམ་བུར་
རིག་པ་ནི་དེས་མ་བཤད་དོ་ཞེ་ན། དེའི་དབང་གིས་བྱང་བའི་ཕྱིར་དེ་སྐད་ཅེས་བྱ་སྟེ་ལྟ་
ལ་སོགས་པའི་དབང་གིས་མི་ལམ་ན་བསྟན་བཅོས་དང་སྤྲུགས་ལ་སོགས་པ་རྟེན་པ་
བཞིན་ནོ། །ཞེས་དང་། རྒྱན་སྒྲུང་ལས་ཀྱང་། སངས་རྒྱུ་གི་ཆོས་བསྟན་པ་ནི་ཞེས་བྱ་
བ་ནི་བཏགས་ནས་འཇུག་པའི་ཕྱིར། དེ་མ་ཡིན་ལ་དེར་འཇིན་པས་རང་ཉིད་མ་རིག་
པའི་རང་བཞིན་ཡོད་ན་སྤྱི་བ་པ་མ་ལུས་པ་སྤངས་པ་མི་སྤིད་པ་དེ་བས་ན་ཏག་ཏུ་མཉམ་
པར་བཞག་པའི་སངས་རྒྱུ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ནམས་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱེན་
པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མཐུས་མོས་པ་དེ་ལྟ་བུ་བཞིན་ཏུ་སྐལ་བ་དང་ལྡན་པ་ནམས་ལ་མ་འཆོལ་
པར་རང་གི་ཤེས་པའི་སྤང་བ་སྟོན་པར་སྤང་བ་ཉི་བར་སྐྱེ་སྟེ། དེ་བས་ན་ནམ་བུ་དེ་ལྟ་བུའི་
ཏོགས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་དེ་ནམས་ལས་སངས་རྒྱུ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་
བསྟན་པར་ནམ་བུར་བཞག་གོ། །ཞེས་དང་། དེ་བས་ན་གཤུལ་བུའི་ཤེས་པ་སྦྲར་སྤང་བའི་
རང་བཞིན་ཉིད་ཡིན་པས་བསྟན་པ་ཉན་པ་པོའི་སྐྱེ་བོ་དང་འབྲེལ་བ་ཡིན་ཀྱང་ཤེས་རབ་
ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བདག་པོ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱུ་བཅོམ་
ཀྱིས་ཆོས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱས་ནས་མཆོད་པར་བྱ་བ་དེ་བཞིན་ཏུ། ད་ལྟར་བའི་
ཆོས་སྤྱི་བ་ནམས་ཀྱིས་སྟོན་པ་ཡང་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལས་བརྒྱད་ནས་འོངས་པ་ན་ཤེས་
རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱེན་པ་ལས་ངེས་པར་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་མཆོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་
བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །ཞེས་སོ། །དེ་བཞིན་ཏུ་ཉི་ཤུ་པའི་འབྲེལ་བཤད་དང་རྒྱད་གཞན་གྱུ་བ་
པའི་འབྲེལ་བར་ཡང་ཆོགས་བཅད་དང་རྒྱང་པའམ་ལྷག་པའི་ནམ་པའམ་མིང་ཆོག་ཡི་
གཏེ་ནམ་པར་སྤང་བའི་ཤེས་པ་ཉིད་ལུང་ཏུ་བཤད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། དབུས་མཐའི་འབྲེལ་
བཤད་ལས། མིང་དང་ཆོག་དང་། ཡི་གཏེ་ཆོགས་སུ་སྤང་བའི་ནམ་པར་རིག་པ་ནམས་
ནི་བསྟན་བཅོས་སོ། །ཡང་ན་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་

སྒྲིལ་བྱེད་པར་དུ་སྒྲིལ་བའི་རྣམས་པར་རིག་པ་རྣམས་ནི་བསྟན་བཅོས་སོ། །ཞེས་གཉིས་
 བྱེད་བའི་སྒྲིལ་མ་ནི་བསྟན་བཅོས་ཅམ་ཞིག་དང་ཕྱི་མ་ནི་བྱེད་པར་ཅན་གྱི་ངོས་འཛིན་
 རོ། །དེ་ཡང་སོ་སྒྲིལ་དང་ས་བཅུ་པ་ལ་བྱུག་གི་འཕགས་པ་ལ་ནི་གདུལ་བྱ་དང་གཉིས་ཀའི་
 སྒྲིལ་བ་ལ་བསྟན་བཅོས་བཞག་སྟེ། ས་བཅུ་པ་པ་ལ་ཡང་རང་གི་ཤེས་པ་ཉིད་ལོངས་སྒྱུར་
 སྒྲིལ་བ་ལ་ཕྱི་རོལ་གྱི་སངས་རྒྱས་དང་མིང་ཆོག་སོགས་སུ་སྒྲིལ་བ་ལ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དེ་
 བཞིན་གཤེགས་པའི་གསུང་དུ་ཞེན་པ་ཡོད་པས། ཞེན་པ་སྤོལ་ཡོད་པ་དེ་སྤིད་དུ་ཉན་
 པ་པོ་ལ་མིང་ཆོག་རིམ་སྒྲིལ་སྒྲིལ་བ་ལྟར་འཆད་པ་པོ་ལ་ཡང་དེ་དང་རྗེས་སུ་མ་བྱུན་པར་
 འབྱུང་བས་སོ། །དེས་ན་སྒྲིལ་སྒྲིལ་སྒྲིལ་སྒྲིལ་བ་ལ་འདོད་ན་བསྟན་བཅོས་དངོས་མེད་དུ་འབྱུང་
 བས་སྒྲིལ་བྱས་མ་བྱས་པར་འབྱུང་བས་རིག་བྱེད་པའི་སྒྲིལ་བ་ཁས་སྒྲིལ་དགོས་སོ། །ངག་
 གི་སྒྲིལ་རང་མཆན་པ་ལ་འདོད་ན་ཡང་ངག་ཏུ་མ་ཐོན་ན་བསྟན་བཅོས་མ་བཅུམས་པ་དང་
 བསེ་རུ་ལྟ་བུས་ཀྱང་གདུལ་བྱ་ལ་ཆོས་མ་བསྟན་པར་འབྱུང་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འདིར་
 ལ་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་གིས། གསེར་སྒྲིལ་རང་ལུགས་ལ། བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་ཐམས་
 ཅད་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སྒྲིལ་མ་ལྟ་བུས་བདག་ཕྱེན་དང་། གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་དག་
 བས་རྒྱུའི་རྒྱེན་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་གདུལ་བྱ་དེའི་ཤེས་པ་མིང་ཆོག་ཡི་གེའི་རྣམས་པ་
 དེ་དང་དེར་སྒྲིལ་བའི་ཤེས་པ་ཉིད་ཡིན་གྱི་ངག་སྒྲིལ་རང་མཆན་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེད།
 རང་གིས་ཆོངས་འཆར་ལྟར་བྱས་ན། གསེར་སྒྲིལ་ལས་བཤད་སྒྱུར་དང་། རྒྱུན་སྒྲིལ་དང་
 ཉི་ཤུ་པའི་འགྲེལ་པ་དང་། རྒྱུད་གཞན་གྱུབ་པའི་འགྲེལ་པ་བཅས་ཤེས་བྱེད་དང་བཅས་
 པའི་སྒྲོ་ནས་གྱུབ་པའི་གཞུང་འདི་ཡིན། སྒྲིལ་གྱི་གཞུང་འདིས་ཆོས་སྒྲོན་པ་པོ་དང་། དེས་
 བསྟན་པའི་ཆོས་བཀའ་བསྟན་བཅོས་རྣམས་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་མ་གྱུབ་པར་ཤེས་པའི་བདག་
 ཉིད་ཅམ་དུ་གྱུབ་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། མིང་ཆོག་ཡི་གེའི་རྣམས་པ་དེ་དང་དེར་སྒྲིལ་བའི་གདུལ་
 བྱའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་དོན་མིན་ཏེ། ཆོས་སྒྲོན་པ་པོ་དང་། དེས་བསྟན་པའི་ཆོས་

ནམ་ཕྱི་རོལ་རྒྱང་ཆད་དུ་སྤང་བ་ནི། གདུལ་བྱས་སྤང་བ་ཙམ་ཡིན་པས། དེ་ལྟར་སྤང་བ་
ལྟར་ཉན་པ་པོའི་རྒྱུད་དང་འབྲེལ་གྱི། སངས་རྒྱས་ལ་དེ་ལྟར་མི་སྤང་བ་ཡིན་ཏེ། སྤྱི་བ་
པ་མ་ལུས་པ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །ཉན་པ་པོ་ལ་སྤང་བ་ཙམ་གྱི་གཞུང་
ཤེར་ཕྱིན་དེ་ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བདག་ཀྱིན་གྱི་མཐུ་ལས་བྱུང་བས་དེས་
བྱས་པར་བཞག་སྟེ། དཔེར་ན། མི་ལམ་ན་སྤྲགས་དང་ལྟའི་མཐུས་རྟེན་པ་དེ་རང་གི་
ཤེས་པ་ལ་སྤང་བ་ཙམ་ཡིན་ཡང་ལྟས་བྱས་ཞེས་བརྗོད་པ་བཞིན་ནོ། །ད་ལྟའི་གཞུང་
གིས་ཉན་པ་པོ་ལ་སྤང་བ་ཙམ་གྱི་གཞུང་ཤེར་ཕྱིན་དེ་སངས་རྒྱས་མ་ཡིན་པར་ཉན་པ་
པོ་དང་འབྲེལ་བས་ཤེར་ཕྱིན་མ་ཡིན་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན། མདོར་བྲིས་ན་གཞུང་སྤྱི་
གཉིས་ཀས་གཞུང་ཤེར་ཕྱིན་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་མ་བྱུང་བའོ། །གདུལ་བྱའི་བྱན་མོང་མ་ཡིན་
པའི་སྤང་བྱར་བྱུར་བའི་གཞུང་ཤེར་ཕྱིན་ཤེར་ཕྱིན་མ་ཡིན་པ་བསྟན་པ་ཡིན་ནམ་སྟམ་
མོ། །ཡང་ཁོ་ན་རེ། འོ་ན་སེམས་ཙམ་པ་དང་ནལ་འབྱོར་སྦྱོང་བའི་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པའི་
ལུགས་ལ་གཞུང་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་བྲག་སྒྲ་བའི་འདོད་པ་ལྟར་གྱི་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་དུ་ཁས་
མི་ལེན་པར་ཐལ། འདོད་ན། ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་ན། གསུང་
རབ་ཡན་ལག་བཟུ་གཉིས་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་ན། གཟུགས་
སོགས་དོན་ལྡ་པོ་གང་རུང་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་ན། སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་ལ་ཀུན་
གཞིའི་དམིགས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་ན། ཀུན་གཞིའི་རྒྱ་ཆེར་འབྲེལ་ལས། དབང་
དོན་བག་ཆགས་གསུམ་ལས་གཞན་པའི་ཡིད་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་ཡན་ལག་བཟུ་གཉིས་ལྟ་
བུ་དང་། འདས་སོགས་སྒྲོ་བཏགས་པ་ནམས་ནི་ཀུན་གཞིའི་ཡུལ་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་བེད་ན། སྒྲོན་མེད་དེ། སེམས་ཙམ་པས་གསུང་རབ་ཡན་ལག་བཟུ་
གཉིས་ལྟ་བའི་བརྗོད་བྱ་བདག་མེད་སྤྲ་རགས་དང་དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་བཅས་པ་སོགས་ཀུན་
གཞིའི་ཡུལ་མིན་ནམ་སྟམ་སྟེ་དབུད། ཡང་ཁོ་ན་རེ། ལམ་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྦྱོང་ཉིད་ཉོགས་

བའི་བྱུང་བར་ཐལ། ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་བྱུང་བའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་གསེར་
 བྱང་༥༠ ་ཡས། འོ་ན་སྟོབ་དཔོན་དེ་དག་གིས་ཡུམ་དེ་ཤེར་ཕྱིན་དུ་ཡང་བཤད་པའི་
 ཕྱིར་མངོན་རྟོགས་བརྒྱད་ཀ་ཤེར་ཕྱིན་དུ་འགྱུར་ཞེ་ན། ཤེར་ཕྱིན་དང་ཡུམ་བྱང་མེད་པ་
 ལྟར་བཤད་པ་ནི་དེ་གཉིས་ཟག་མེད་ཀྱི་ཕུང་པོ་སྐྱེད་པ་དང་གསོ་བའི་སྟོན་ས་བྱེད་ལས་
 མཚུངས་པ་ཅམ་ལ་དགོངས་པ་སྟེ། གཞན་དུ་ན་ཡུམ་མཚན་ཉིད་པའི་དོན་སྤྲུལ་ཀྱི་བཞེད་
 བ་སྐྱབ་པ་ཡིན་པ་དང་། ཤེར་ཕྱིན་མཚན་ཉིད་པའི་དོན་རང་བཞིན་མེད་རྟོགས་ཀྱི་སྟོ་
 དམ་པ་ཡིན་པ་གཉིས་བྱང་བར་མེད་པའི་སྐབས་ག་ལ་ཡོད། དེ་ལྟར་འགྲེལ་བ་གཞན་
 ཐམས་ཅད་ཡུམ་ཀྱི་བཤད་པ་ལ་མི་མཐུན་པ་མེད་ཀྱང་ཆོག་གསལ་དུ་དེ་དག་ལས་གཞན་
 དུ་འཆད་པ་ནི་སྐབས་དེ་ཉིད་དུ་དགག་པར་བྱའོ། །ཅེས་དང་། དེས་ན་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་འཕགས་
 ལམ་གསུམ་ཀྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ཆ་རྣམས་མཚན་
 གཞིར་གསུང་ངོ་། །ཞེས་དང་། དེ་ལས་གཞན་ལ་ནི་ངེས་ཆོག་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཞིང་
 སྐྱ་སྐྱར་བ་ཡང་དཀའ་ལ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ངེས་ཆོག་དང་ཡང་འགལ་བར་འགྱུར་
 རོ། །འདོད་ན། སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་བྱང་
 སེམས་ཀྱི་ལམ་རྣམས་ཆོས་ཅན། ལམ་ཤེར་ཕྱིན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་ན། རྣམ་
 བཤད་སྟོང་པོ་རྒྱན་༥༩ ་ཡས། དེས་ན་གཞུང་ཤེར་ཕྱིན་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་འབྲས་
 བྱ་དང་བཅས་པ་གཙོ་བོར་གཏན་ལ་འབབས་པའི་རྫོད་བྱེད་གཞུང་གི་ཆོགས་རྣམས་
 ཡིན་ལ། ལམ་ཤེར་ཕྱིན་ནི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་ཐབས་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོས་
 དངོས་སུ་ཟིན་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཐུགས་རྒྱུད་ཀྱི་ལམ་རྣམས་སོ། །འབྲས་བུའི་
 ཤེར་ཕྱིན་ནི། སྤར་བཤད་པ་ལྟར་བྱང་ཆོས་བཞིས་བྱང་བར་དུ་བྱས་པའི་མཐར་ཕྱིན་
 པའི་ཡེ་ཤེས་སོ། །ཞེས་དང་། རྣམ་བཤད་རྟོགས་དཀའི་སྤར་བ་༣༩ ་ཡས། ཤེར་ཕྱིན་
 ཀྱི་མཚན་ཉིད། ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་འབྱེད་གང་ཞིག་སྤིང་ཞིའི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའམ་ཕྱིན་

པར་བྱེད་པ་དེ་ལ་དབྱེ་ན། གཞུང་ལམ་འབྲས་བུ་ཤེར་ཕྱིན་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ཤེར་
ཕྱིན་གྱི་གཙོ་བོ་འབྲས་བུ་ཤེར་ཕྱིན་དེ་ཉིད་ཡུལ་དང་བཅས་པ་རྫོགས་པར་སྟོན་པའམ།
འབྲས་བུ་ཤེར་ཕྱིན་ཐོབ་པའི་ཐབས་སྟོན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་བསྟན་བཅོས་ཏེ། ཤེར་ཕྱིན་
འབྲས་བུ་ལ་སོགས་པའོ། ལམ་ཤེར་ཕྱིན་ནི། འབྲས་བུ་ཤེར་ཕྱིན་དེ་ཉིད་ཐེག་པ་གཞན་
གྱིས་པར་མ་ཆོད་པར་འཐོབ་པའི་རྒྱར་གྱུར་པའི་ལམ་སྟེ། ཐེག་ཆེན་སྟོབ་ལམ་རྣམས་
སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་བེད་ན། སྟོན་མེད་དེ། ལམ་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་གཙོ་བོ་དང་འབྲས་
བུ་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་གཙོ་བོ་ལ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་སྟོག་ཆ་ནས་བཞག་པའི་སྟོ་ཡིན་དགོས་
ཀྱང་སྤྱིར་མི་དགོས་སྟུང་ལ། བོད་གི་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མཆན་ཉིད་གསུངས་པ་དེ་གཙོ་བོ་
ལ་དགོངས་པར་སྟུང་། ཡང་ཁོ་ན་རེ། གསེར་ཐོང་ལྟར་ན་རྒྱན་སྒྲུང་གི་དགོངས་པ་ཤེར་
ཕྱིན་གྱི་གཙོ་བོ་དེ་བྱད་ཆོས་གསུམ་མཐ་བཞི་ལྟར་དང་། རྣམ་བཤད་ལྟར་ན་ཤེར་ཕྱིན་
དེ་བྱད་ཆོས་གསུམ་མཐ་བཞི་ལྟར་བསྟན་པར་ཐལ། རང་རང་གིས་རྒྱན་སྒྲུང་གི་དགོངས་
པ་སྒྲངས་ཚུལ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དགག་བྱ་དང་བལ་བའི་བྱད་པར་བདེན་སྟོང་
སྟུ་མ་ལྟ་བུ་དེ་དེ་དག་གི་བྱད་ཆོས་སུ་ཐལ། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་དགག་
བྱ་དང་བལ་བའི་བདེན་སྟོང་སྟུ་མ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བེད་ན། སྟོན་མེད་དེ། དེ་ནི་འབྲས་
བུ་ཤེར་ཕྱིན་དེའི་མཆན་ཉིད་ཕྱོགས་གྱི་སྒྲུང་པོའི་བརྒྱད་སྟོང་དོན་བསྟུས་ལས། ཤེས་
རབ་པ་རོལ་ཕྱིན་གཉིས་མེད། །ཡེ་ཤེས་ཞེས་སོགས་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་སྟོབ་
དཔོན་སང་གི་བཟང་པོས་བཤད་པ་ལ། འོ་ན་ཕྱོགས་སྒྲུང་གིས་བཞེད་པ་ལྟར་དེ་བདེན་
བྱུང་ཡིན་ནམ་སྟུང་པ་སོགས་གྱི་ལོག་རྟོག་སྟོག་པའི་ཕྱིར་ཏུ་བདེན་སྟོང་སྟུ་མ་ལྟ་བུ་བྱད་
ཆོས་སུ་སྟོས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། ཉན་རང་ལ་ཤེར་ཕྱིན་མེད་པར་ཐལ། ཉན་
རང་གི་གཞུང་དང་། ལམ་དང་། འབྲས་བུ་རྣམས་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་གཟུགས་བརྟན་ལྟ་བུ་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་སྟར་ཡང་རྒྱན་སྒྲུང་ལས། དེའི་ཕྱིར་དེ་དག་འབྲེལ་བ་ཉིད་གྱིས་

གཤམ་གསལ་བརྒྱན་དང་བྲལ་བ་རྣམས་ཀྱི་ཡང་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ཉིད་
 དོ། །ཞེས་དང་། རྗེ་བཙུན་གྱི་རོལ་མཚོ་ལས། རྟེན་གྱི་གང་ཟག་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་དང་འབྲེལ་
 བའི་རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱུས་གསལ་གཞུང་ཤེར་བྱིན་དངོས་དང་། ཐེག་དམན་གྱི་མདོ་རྣམས་
 དེའི་གཤམ་གསལ་བརྒྱན། རྟེན་གྱི་གང་ཟག་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་དང་འབྲེལ་བའི་སློབ་ལམ་རྣམས་
 ལམ་ཤེར་བྱིན་དངོས་དང་། ཐེག་དམན་གྱི་སློབ་ལམ་རྣམས་དེའི་གཤམ་གསལ་བརྒྱན། རྟེན་
 གྱི་གང་ཟག་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་དང་འབྲེལ་བའི་མི་སློབ་ལམ་རྣམས་འབྲས་བུ་ཤེར་བྱིན་
 དངོས་དང་། ཐེག་དམན་གྱི་མི་སློབ་ལམ་རྣམས་དེའི་གཤམ་གསལ་བརྒྱན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་བྱིར་འདོད་ན། ཉན་རང་ལ་ཤེར་བྱིན་ཡོད་པར་ཐལ། ཉན་རང་གི་རྒྱུད་ལ་
 སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་མཁུན་པ་ཡོད་པའི་བྱིར། བྱབ་སྟེ། གསེར་བླང་ལས། ཞེས་ཉན་
 རང་གི་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པར་འདོད་པར་ལྟར་ན་དེ་ལ་ཤེར་བྱིན་ཡོད་པར་མི་
 འགལ་ཡང་བྱམས་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་སྦྱས་ཐིན་ཆོད་དང་། འཕགས་པ་དང་སློབ་དཔོན་གྱིས་
 ཉན་རང་གིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོས་བྲལ་དུ་རྟོགས་པར་བཤད་ཅིང་མི་བཞེད་པས་འདིར་
 ཁས་མི་སྤང་ངོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། ཉན་རང་ལ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པ་ཡོད་
 པར་ཐལ། དང་པོ་ཉིད་ནས་རིགས་ངེས་པའི་ཉན་རང་སློབ་པ་ལ་མེད་ཀྱང་ཉན་རང་ལ་
 སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པ་ཡོད་པ་རྗེ་བཙུན་གྱི་རིགས་སྤྱི་མཐའ་དཔྱེད་གཉིས་ཀ་ལས་གསུངས་
 པའི་བྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་། རིགས་ཀྱི་སྤྱི་དོན་ལས། ཁ་ཅིག་ཐེག་དམན་དུ་རིགས་ངེས་
 པ་ལ་སྟོང་ཉིད་མ་རྟོགས་པའི་བྱབ་པ་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། རྣམ་འཤད་ལས། ཐེག་དམན་
 དུ་རིགས་ངེས་པ་ཡིན་ཡང་། རིམ་པ་དང་པོའི་རྒྱུད་སྟོན་པར་བྱས་ནས་རིམ་པ་གཉིས་
 པའི་སྟིད་པ་ལས་གྲོལ་བར་མཛད། རིམ་པ་གསུམ་པའི་སྟོན་པ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་
 དུ་བཀྱི་བར་མཛད་ལ་ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཞེས་དང་། རིགས་ཀྱི་སྤྱི་དོན་ལས། ཐེག་
 དམན་འཕགས་པས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ལུང་གིས་ཀྱང་བྱབ་

རིགས་པས་ཀྱང་བྱུང་བའི་ཕྱིར་དང་པོ་བྱུང་སྟེ། མདོ་ལས། འཛམ་བུ་གླིང་འདིར་དགེ་
 སྟོང་ཤུ་རིའི་བྱ་དང་། མོ་ལུ་འགལ་གྱི་བྱ་ལྟ་བུ་ཤིང་སྟག་གི་གང་བ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཉན་ཐོས་
 ཀྱི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་བསྐྱེད་པར་བསྟོམ་བ་བས་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་
 རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཉིད་གཅིག་བསྟོམ་བ་བསོད་ནམས་ཆེ་བ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་
 པ་བྱུང་སྟེ། བདེན་སྟོང་རྟོགས་པའི་ཐེག་དམན་གྱི་ལམ་མཐའ་དག་ལས། བདེན་སྟོང་
 རྟོགས་པའི་བྱང་སེམས་ཆོགས་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱིས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་
 བསྟོམ་བ་བསོད་ནམས་ལྟག་པའི་སྟོན་སྟེ། བྱང་བར་དུ་འཕགས་པར་སྐྱབ་བ་ལ་རྒྱ་མཚན་
 ཞིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་བྱང་སེམས་ཆོགས་ལམ་པ་ཐེག་དམན་ལམ་
 དུ་འཇུག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་བེད་ན། སྟོན་མེད་དེ། གསེར་
 མེད་གི་དགོངས་པ་ནི། ཉན་རང་རྣམས་ལ་རིགས་པའི་རྣམ་གྲངས་འཐའ་ཡས་པའི་སྟོ་
 རས་སྟོང་ཉིད་བསྟོམ་བྱེད་གཙོ་བོར་བྱེད་པ་ཡོད་ན་ཤེས་ཕྱིན་བཞག་ཆོག་ཀྱང་དེ་མེད་
 པས་ཉན་རང་ལ་ཤེས་ཕྱིན་མེད་པར་ཁས་སྐྱངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་ཁོ་ན་རེ། བྱང་སེམས་
 ཀྱི་ཆོགས་སྦྱོར་གཉིས་ལམ་ཤེས་ཕྱིན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གསེར་མེད་༡༩༡ ༽ལས།
 ལམ་དང་པོ་གཉིས་ལ་པར་ཕྱིན་གྱི་སྐྱེ་འཇུག་ཀྱང་མཚན་ཉིད་པ་མིན་ནོ། །དེས་ན་རྗེ་
 བཙུན་གྱི་གཞུང་དང་དེ་འགྲེལ་པ་ལ་ཆད་མར་གྱུར་པའི་ཐོགས་མེད་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་གཞུང་
 རྩོད་མེད་རྣམས་སུ་སྟོབ་ལམ་དུ་ཤེས་ཕྱིན་ཡོད་པར་བཤད་པ་མ་གཏོགས་མེད་པར་
 བཤད་པ་མེད་ལ། འདིའི་རྩ་བའི་མདོ་རྣམས་སུ་ཡང་ཤེས་ཕྱིན་བྱང་སེམས་ཀྱི་བྱང་ཆོས་
 སུ་དུ་མ་ཞིག་གསུངས་པས་དེའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་བཤད་དོ། །ཞེས་དང་། དེས་ན་
 ཐེག་ཆེན་འཕགས་ལམ་གསུམ་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ཆ་
 རྣམས་མཚན་གཞིར་གཟུང་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་
 པའི་བྱང་སེམས་ཆོགས་སྦྱོར་གྱི་ལམ་རྣམས་ཤེས་ཕྱིན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྣམ་བཤད་

ལས། ལམ་ཤེར་ཕྱིན་ནི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་། ཐབས་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོས་
 དངོས་སུ་བློན་པའི་ལམ་རྣམས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། སྟོན་མེད་དེ།
 འཛིག་རྟོན་ལས་འདས་པའི་ལམ་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་གཙོ་བོར་བདེན་འཛིན་དངོས་གཉིན་བྱེད་
 པའི་རྒྱས་པ་ཐོབ་པའི་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་བློན་པའི་ལམ་
 རྣམས་ལ་བྱེད་ཀྱང་། ལམ་ཤེར་ཕྱིན་ཅམ་ལ་དེ་ལྟར་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། གསེར་སྤོང་
 ལས་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ནི་འཛིག་རྟོན་ལས་འདས་པའི་ལམ་ཤེར་ཕྱིན་ལ་དགོངས་སམ་
 ལྷམ་སྟེ་དབྱེད་དོ། །གསེར་སྤོང་སྐབས་བཞི་༡༥༽ ལས། དེས་ན་འབགས་པའི་དགོངས་
 པ་ཡང་སློབ་དཔོན་གྱི་འདི་ངེས་པར་ཡིན་ཏེ། གཞན་དུ་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་བདེན་ཉན་
 རང་གིས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ། །འབགས་པས་མཐོང་སློམ་གྱི་ལམ་ཉིད་
 གསུངས་པས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ལ་རྗེ་ལྟར་སྐྱེད། མཐུན་པ་གསུམ་རྟོན་སོ་སོར་ངེས་
 པས་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་ལ་གཞི་ཤེས་གྱི་ཤེས་རྣམ་ཡོད་པར་མི་འཐད་དོ། །ཞེས་
 མཐུན་པ་གསུམ་རྟོན་སོ་སོར་ངེས་པས་གཞི་ཤེས་གྱི་ཤེས་རྣམ་ཡོད་ཉན་རང་ཁོ་ན་ཡོད་
 པ་དང་། ལམ་ཤེས་བྱང་སེམས་དང་། རྣམ་མཐུན་སངས་རྒྱས་ཁོ་ན་ཡོད་པ་གསེར་སྤོང་
 གིས་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་གསེར་སྤོང་སྐབས་དང་པོ་༡༥༽ ལས། བཞི་པ་ལ་
 གསུམ། མཐུན་གསུམ། སྟོར་བཞི། ཆོས་སྐྱེའི་ས་མཆམས་སོ། །དང་པོ་ནི། བྱང་སེམས་
 ལ་གཞི་ཤེས་དང་ལམ་ཤེས་དང་སངས་རྒྱས་ལ་མཐུན་པ་གསུམ་ག་མཆོན་ཉིད་པ་ཡོད་
 པར་སྟེ་བཞི་མི་འཐད་དེ། མཆོད་བརྗོད་དུ་མཐུན་གསུམ་གྱི་རྟོན་དང་བྱེད་ལས་མི་འདྲ་
 བར་གསུངས་ཤིང་། ལུས་རྣམ་གཞན་ཏུ་ཡང་ཐུབ་པའི་རྣམ་ཀུན་མཐུན་པ་ཉིད་ཅེས་དང་།
 བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མཁས་རྣམས་ཀྱི། །ལམ་ཤེས་ཉིད་ནི་དེ་འདྲར་བཤད། །ཅེས་
 དང་། ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་མཐོང་བའི་ལམ། །དེ་འདྲ་ཀུན་ཤེས་ཉིད་དུ་འདོད། །ཅེས་རྟོན་
 ངེས་པ་ཅན་དུ་མཛད་པ་དང་། མདོ་ལས་ཀྱང་།རྟོན་སོ་སོའི་རྒྱད་དང་འབྲེལ་བར་གསུངས་

པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་བྱང་སེམས་དང་སངས་རྒྱས་ལ་གཞི་ཤེས་ཡོད་པར་གསུངས་
པ་ནི་གཉེན་པོ་གཞི་ཤེས་ལ་དགོངས་ཤིང་དེ་ནི་སྤང་བྱའི་སྒོ་ནས་མིང་བཏགས་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞི་ཤེས་མཆོད་ཉིད་པ་ཡིན་ན་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཡིན་པའི་
ཁྱབ་པ་ཡེ་ཤེས་ཞབས་ཀྱི་བཞད་པ་དང་གསེར་ཐོང་གིས་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
དེར་ཐལ། གསེར་ཐོང་༡༤༩༥ལས། གཞི་ཤེས་མཆོད་ཉིད་པ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་
གཞི་ཤེས་ཡིན་པར་ཡང་ཡེ་ཤེས་ཞབས་ཀྱིས། འདི་མན་ཆད་ནི་བྱང་ཆུབ་གཞན་ཤེས་
པར་བྱས་ནས་སྤང་བར་བྱ་དགོས་པས་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་མཆོད་ཉིད་དེ་ཞེས་
སོ། །དེས་ན། འཕགས་པ་དང་སྒོ་བ་དཔོན་གྱིས་མཁྱེན་གསུམ་དུ་མངོན་རྟོགས་མཐའ་
དག་འདུས་པའི་ཤེས་བྱེད་དུ་ཡུམ་བར་མ་བྱངས་པའི་དགོངས་པ་ཡང་ཐེག་པ་གསུམ་
ཀྱི་ལམ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་གསུམ་དུ་ཡིན་པའི་ཚུལ་གྱིས་བསྐྱུ་བར་བཞེད་ནས་ཡིན་
ནོ། །ལམ་ཤེས་ལ་ནི་སེམས་བསྐྱེད་སྒོ་བ་དུ་འགོ་དགོས་པས་དེའི་སྐྱད་ཅིག་གཉིས་པ་
ནས་ལམ་ཤེས་འདོད་པར་བྱའོ། །མདོར་ན་གཞི་ཤེས་དང་ལམ་ཤེས་ལ་འཕགས་པའི་
རྟོགས་པས་ཁྱབ་པར་རྒྱན་གྱི་འབྲེལ་པ་གང་ནས་ཀྱང་མ་བཤད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། བྱང་སེམས་ལ་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་སྦྱོར་བ་བཤད་པ་ནི་དེའི་རྒྱ་ལ་དགོངས་ཤིང་།
མཁྱེན་གསུམ་གྱི་མཆོད་ཉིད་སོགས་བཤད་པ་ནི་སྦྱེ་མེད་གསུམ་སྒོ་བ་པའི་རྣལ་འབྱོར་
ཡོད་པ་ལ་དགོངས་ལ། སངས་རྒྱས་ལ་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་མཆོད་ཉིད་སོགས་བཤད་པ་
ནི་གཞི་གཉེན་རྣམ་པ་གསུམ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་རྟོགས་པ་ཙམ་ལ་དགོངས་ཀྱི་མཆོད་ཉིད་
པ་མིན་ཏེ། དཔེར་ན་འབྲུལ་བའི་གནས་ལུགས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་རྟོགས་པ་ཡིན་ཀྱང་འབྲུལ་
ཤེས་སུ་མི་འགོ་བ་བཞིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་རྟོན་ངས་ལ་དེ་ཡང་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ཚོགས་
ལམ་ནས་བཟུང་སྟེ་མི་སྒོ་བ་ལམ་གྱི་བར་དུ་གཞི་ཤེས་དང་ལམ་ཤེས་གཉིས་སུ་བཞག་
གོ། །གང་དག་གཞི་ཤེས་དང་ལམ་ཤེས་ལ་འཕགས་པའི་རྟོགས་པས་ཁྱབ་པར་སྦྱ་བའི་

ཤེས་བྱེད་བླངས་པ་རྣམས་མི་འགོ་བ་དང་། དེ་ལ་གཞོན་བྱེད་བསྟན་པ་ནི། ཡུལ་ངོས་
 བཟུང་བའི་སྐབས་སུ་རྒྱས་པར་བརྗོད་ཅིན་ལ། མཁུན་པ་དང་པོ་གཉིས་འབགས་པའི་
 རྟོགས་པ་མིན་ན་རྣམ་མཁུན་གྲང་དེ་མིན་པ་མཚུངས་པར་སྦྱ་བས་ནི་དེ་གཉིས་ཀྱན་
 མཁུན་གྱི་རྟོགས་པར་ཡང་འདོད་དགོས་ཏེ། རྣམ་མཁུན་དེ་ཡིན་པས་སོ། །ཡུལ་གསུམ་
 གཞོན་འཛོམས་ལས་གྲང་ལམ་ཤེས་ཆོགས་སྦྱོར་ན་ཡོད་པར་བསྟན་ཏེ། ལམ་གྱི་རྣམ་
 པ་ཤེས་པ་ཉིད་ཅེས་བྲ་བ་ནི་འདི་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབའ་དང་པོ་སེམས་བསྐྱེད་པ་
 རས་མོས་པས་སྦྱོད་པའི་ས་ནས་བཟུང་སྟེ་ས་ཆོས་ཀྱི་སྦྱིན་ལ་ཐུག་གི་བར་དུ་ཀྱན་ཏུ་
 འགོ་བའི་དོན་དང་མཆོག་གི་དོན་ལ་སོགས་པ་རབ་ཏུ་རྟོགས་པས་དེ་བཞིན་ཉིད་རྣམ་
 པར་སྦྱོང་བ་ལ་ཁྱུགས་པ། གནས་གྱུར་བའི་རྒྱར་གྱུར་པ་དང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
 ལ་པན་པ་དང་བདེ་བའི་ཕྱིར་ཁྱུགས་པའི་ཤེས་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་ཉིད་ཀྱི་
 ཁྱོང་ཁྱིལ་ཆེན་པོར་ཕྱིན་པར་བྱེད་པ་སྟེ། ལམ་གྱི་རྣམ་པས་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ལམ་གྱི་
 རྣམ་པ་ཤེས་པ་ཉིད་ཅེས་བྲལོ། །ཞེས་བཤད་དོ། །

༢༡། ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་གྱི་བྱང་པར་ལ་དབྱེད་པ།
 ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་གྱི་བྱང་པར་བཤད་པའི་སྐབས་སུ་གསེར་སྤང་༥༩ ༽ལས།
 གསུམ་པ་ནི། དེ་ལྟར་དོན་དུ་གཉེར་བའི་རྗེས་དེ་ནས་ཐོས་པ་ལས་བྱང་བ་དང་སོགས་
 པས་བསམ་པ་དང་སྒྲོམ་པའི་ཤེས་པ་གསུམ་རིམ་གྱིས་བསྐྱེད་ནས་འཇུག་པར་འགྱུར་
 རོ། །ཤེས་རབ་གསུམ་པོ་དེ་ལ་ཡང་བྱེ་སྦྱར་རྣམས། ཐོས་སོགས་ལས་བྱང་སྒྲོ་རྣམས་
 ནི། །མིང་དང་གཉིས་ཀ་དོན་ཡུལ་ཅན། །ཞེས་མིང་རྒྱང་ལ་དམིགས་པ་ཐོས་བྱང་། དོན་
 རྒྱང་ལ་དམིགས་པ་སྒྲོམ་བྱང་། གཉིས་ཀ་ལ་དམིགས་པ་བསམ་བྱང་ཞེས་འདོད་པ་ནི་
 བསམ་བྱང་གིས་དུས་གཅིག་ཏུ་མིང་དོན་གཉིས་ཀ་མི་འཛིན་པའི་ཕྱིར། བསམ་བྱང་
 མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། མིང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་ན་ཐོས་བྱང་དང་། དོན་འཛིན་པ་ན་སྒྲོམ་བྱང་

དུ་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་འདིར་གསུང་རབ་མཉན་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཤེས་རབ་ནི་
ཐོས་བྱུང་། དེའི་དོན་རིགས་པས་བརྟགས་པ་ལས་ངེས་པ་རྙེད་པའི་ཤེས་རབ་ནི་བསམ་
བྱུང་། ངེས་པ་རྙེད་པ་དེ་ཉིད་ཅེ་གཅིག་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱིས་བསྐྱོམས་པ་ལས་བྱུང་
བ་ནི་སྒྲིམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་ཏུ་འདོད་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། འགའ་
ཞིག་ན་རེ། གསེར་ཐོང་ལས་ཐོས་པའི་དོན་དེ་རིགས་པས་བརྟགས་པ་ལས་དོན་དེ་ངེས་
རྙེད་གྱི་སྒྲོ་བསམ་བྱུང་དུ་འཛོག་པས་དཔག་ན། ཐོས་བྱུང་ཡིད་དཔྱེད་དང་། བསམ་བྱུང་
ནས་རྟོགས་སྒྲོར་འཛོག་ཟེར་ན། གསེར་ཐོང་ལྟར་ན། ཐོས་བྱུང་གྱི་སྒྲོ་ལ་ཡིད་དཔྱེད་ཡིན་
པས་བྱུང་བར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཉེར་བསྟོགས་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལས་
དང་པོའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་ཐོས་བྱུང་གི་སྒྲོ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། རྟགས་བྱུང་
སྟེ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གསེར་ཐོང་༥༠༡ ་ལས། འོན་ཀྱང་མཛོན་པའི་སྤྱི་སྐད་ལ་
ཁམས་གོང་མ་ན་སེམས་པར་རྩེ་པའི་ཆེ་སེམས་ལོང་མེད་པར་ཉིང་ངེ་འཛིན་དུ་འགྲོ་
བས་གོང་མའི་ས་ལ་བསམ་བྱུང་དང་གཟུགས་མེད་ན་ཐོས་བྱུང་མེད་པར་བཤད་པས།
དེ་ལྟར་ན་གཟུགས་མེད་ཀྱི་རྟེན་ལ་སྒྲིམ་ན་ཡིད་བྱེད་དང་པོ་ལ་ཐོས་བསམ་གཉིས་ཀ་
དང་། གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་ལ་སྒྲིམ་ན་བསམ་བྱུང་མེད་དོ། །གཞན་ཡང་བསམ་གཏན་བཞི་
པའི་ཉེར་བསྟོགས་ནས་སྤྲིད་ཅིང་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱི་བར་ལས་དེར་ཆོར་བའི་དགའ་བདེ་
མེད་པས་དགའ་བ་སྤྱད་པའི་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་དོན་སྤོང་བ་ལ་ཡོན་ཏན་དུ་མཐོང་བ་ཙམ་ལ་
བཤད་དོ། །བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱི་ཡིད་བྱེད་དང་པོ་འདི་འདོད་པ་ཡིན་
ཀྱི་གོང་མའི་སར་མི་གཏོགས་ཏེ། ཉན་ས་ལས་མཉམ་པར་མ་བཞག་པའི་ས་པའི་ཡིད་
ལ་བྱེད་པ་དག་གིས་འདོད་པ་རྣམས་ལ་རགས་པའི་མཆན་ཉིད་དང་། བསམ་གཏན་དང་
པོ་ལ་ཞི་བའི་མཆན་ཉིད་དུ་སོ་སོར་རྟོག་པར་བྱེད་པ་དེ་ནི་སོ་སོར་རིག་པའི་ཡིད་ལ་
བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ་ཞེས་པས་སོ། །འདིའི་རིགས་པས་ལྷག་མ་རྣམས་ལ་ཡང་འོག་སའི་

ཉེན་ལ་སྒྲོམ་ན་ཡིད་བྱེད་དང་པོ་འོག་སར་འདོད་པར་བྱའོ། །སྒྲོམ་སྟོབས་ལས་བྱུང་བའི་
 སྒྲོམ་བྱུང་གཉིས་ལས། འདིར་སྔ་མ་ལ་དགོངས་པའི་བྱིར། མཁས་པ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཞི་
 གནས་ཡིན་ན་སྒྲོམ་བྱུང་གི་སྒྲོ་ཡིན་པས་བྱུང་ན་ཡིག་ཆ་ལ་ནང་འགལ་ཡོད་པར་འགྱུར་
 ཏེ། མཐའ་དཔྱོད་ལས། རང་ལུགས་ནི་གཙོ་བོར་གསུང་རབ་ཀྱི་ཆིག་དོན་ཐོས་པའི་
 སྟོབས་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་དེ། ཐོས་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་ཀྱི་དོན་དང་། གཙོ་བོ་གསུང་
 རབ་ཀྱི་དོན་སྒྲོམ་པའི་སྟོབས་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་དེ། བསམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་ཀྱི་
 དོན་དང་། གཙོ་བོར་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་ཡན་ཆད་ཀྱི་ཉིང་ངེ་འཇིན་
 སྒྲོམ་པའི་སྟོབས་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་དེ། སྒྲོམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་དོན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
 སྒྲོམ་བྱུང་ལ་བསམ་གཏན་དང་པོ་ཡན་ཆད་ཀྱི་ཉིང་ངེ་འཇིན་སྒྲོམ་སྟོབས་ལས་བྱུང་བ་
 ཞིག་དགོས་པར་གསུངས་པའི་བྱིར་ཞེ་ན། སྔར་བཤད་པའི་སྒྲོམ་བྱུང་བྱི་མ་ལ་དགོངས་
 པའི་བྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཉེར་བསྟོགས་ཡིན་ན། སྒྲོམ་བྱུང་གི་སྒྲོ་ཡིན་པས་བྱུང་བར་
 ཐལ། དམ་བཅའ་དེའི་བྱིར། འདོད་ན། ཉེར་བསྟོགས་མཆན་ཉིད་སོ་སོར་རིག་པའི་ཡིད་
 བྱེད་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་བྱིར། འདོད་ན། བསམ་གཟུགས་བྱུང་བཀོལ་ལས། དེ་
 ཆོས་ཅན། སྒྲོམ་བྱུང་གི་སྒྲོ་ཡིན་པར་ཐལ། མཉམ་གཞག་གི་སས་བསྐྱུས་ཡིན་པའི་བྱིར།
 བྱུང་སྟེ། མཛོད་རྩ་བ་ལས། མཉམ་པར་བཞག་པའི་དགེ་བ་ནི། །སྒྲོམ་པའོ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་བྱིར་ན་མ་བྱུང་། ཅེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། འདི་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། དེ་
 ལྟར་སྔ་བ་མི་འཐད་དེ། གཞུང་དེས་ཉགས་དེ་ལ་བྱུང་བ་མེད་ཅེས་གསུངས་པ་ལས་མཆན་
 ཉིད་སོ་སོར་རིག་པའི་ཡིད་བྱེད་སྒྲོམ་བྱུང་མ་ཡིན་པར་མ་གསུངས་པའི་བྱིར་ཏེ། དེའི་
 མཐུག་ཏུ། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། ཐོས་བསམ་འདྲེས་མའི་སྒྲོ་ཡིན་པའི་བྱིར། །ཞེས་ཟེར།
 ཞེས་སྒྲོམ་བྱུང་གི་སྒྲོ་མིན་པར་ཁས་ལེན་པའི་སྟོགས་ལ་མ་རུང་པའི་ཆིག་གསུངས་པའི་
 བྱིར། ཉགས་དེ་ལ་བྱུང་བའང་མེད་དེ། ཁམས་གོང་མའི་སས་བསྐྱུས་ཀྱི་གཟུགས་ཤེས་

ཐམས་ཅད་དང་། དག་བ་མ་ཡིན་པའི་ཤེས་པ་རྣམས་མཉམ་གཞག་གི་ས་པ་ཡིན་ཡང་
སྒོམ་བྱང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པའི་དོན་དུ་བཀའ་གྱུར་། རང་གིས་སྒྲོམ་སྒོམ་
ཡིག་ཆའི་དགོངས་པ་དངོས་ནི། ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་དུ་བྱེ་བའི་སྒོམ་བྱང་དང་དེའི་
ནང་ཆོན་ཐོས་བྱང་གི་སྒོ་གཉིས་འགལ་བ་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར། ཞིབ་བར་འོག་དུ་འཆད།
ཆོག་ཟིན་འདི་དག་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོས་བསམ་གཞི་མ་བྱུན་ཁས་ལེན་བའང་མི་འཐད་དེ།
མཐའ་དཔྱོད་ལས། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་གྱི་ཤེས་རབ་འགལ་
བའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཡིག་ཆ་ལྟར་རང་ལུགས་ལ་ཉེར་
བསྟུགས་མཆོན་ཉིད་སོ་སོར་རིག་པའི་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་ངོ་བོར་གྱུར་བའི་ཐོས་བྱང་མི་འཛོག་
ན། ཐོས་བསམ་འབྲེས་མའི་དོན་རི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། ཁམས་གོང་འོག་གཉིས་ཀྱི་མཆོན་
ཉིད་དམ་རང་བཞིན་སོ་སོར་ནས་ཐོས་བསམ་གྱིས་སྒྲོ་འདོགས་བཅད་ནས་སྒོམ་པའི་
དོན་ཡིན་ཏེ། བསམ་གསུགས་༡༩ ་ལས། ཁོ་ན་རེ། ཉན་སར། མཉམ་པར་མ་བཞག་
པའི་ས་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དག་གིས་འདོད་པ་རྣམས་ལ་རགས་པའི་མཆོན་ཉིད་དང་།
བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་ཞི་བའི་མཆོན་ཉིད་དུ་སོ་སོར་རིག་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་
སྟེ། ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་མཉམ་པར་མ་བཞག་པའི་སས་བསྐྱུས་མ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེས་བསྟུགས་མཆོན་ཉིད་སོ་སོར་
རིག་པའི་ཡིད་བྱེད་དེ་མཉམ་པར་མ་བཞག་པའི་ས་པའི་ཉེས་དམིགས་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་
དག་གིས་འདོད་པ་ལ་རགས་པ་དང་། བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་ཞི་བའི་རྣམ་པར་ཐོས་
བསམ་གྱིས་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པར་བྱེད་པ་ལུང་དེའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་
པ་དང་དགོངས་པ་གནད་གཅིག་དུ་བབ་པའི་ཕྱིར། རང་རེ་ཡིག་ཆ་སྐབས་དང་པོའི་མཐའ་
དཔྱོད་༢༩ ་ལས། རོང་རྟེན་པ་ན་རེ། དམན་ལམ་སྟོན་དུ་མ་སོང་བའི་བྱང་ལེམས་
སྟོར་ལམ་པའི་རྒྱད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་དུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་མཉམ་གཞག་

ཡེ་ཤེས་དེ། གཅིག་དུ་བྲལ་གྱི་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དབག་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་ཚས་
 ཅན། བསམ་བློང་གི་སྒོ་ཡིན་པར་ཐལ། རྗེས་དབག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདིའི་བྲལ་བ་རྣམས་
 སྐབས་བཞི་པར་བསྐྱབ་པོ། །འདོད་མི་རུས་ཏེ། སྒོམ་བློང་གི་སྒོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བློང་
 སེམས་ཀྱི་སྒྱུར་ལམ་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། ཡང་དབྱ་མའི་
 སྒྱི་དོན་༤༡༩ ་ཡས། བློང་སེམས་སྒྱུར་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྱུར་ཉིད་བྲན་པའི་བྲན་ཤེས་
 དེ་རྗེས་དབག་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དམན་ལམ་སྒྲོན་དུ་མ་སོང་བའི་སྒྱུར་ལམ་
 ཚས་མཚག་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་དེ་རྗེས་དབག་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། ཐོས་བློང་
 གི་སྒོ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་རུས་ཏེ། སྒོམ་བློང་གི་སྒོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་
 བ་གཉིས་འགལ་བ་འགྱུར་རོ་སྟུང་ན། མི་འགལ་ཏེ། སྒྲ་མ་རྗེ་བཙུན་པའི་དགོངས་བ་
 དངོས་ནི། རང་དོན་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པས་རྗེས་དབག་དེ་
 བསམ་བློང་གི་སྒོ་ཡིན་པའི་དོན་དང་། གཞན་དོན་ཀྱི་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་པ་བརྟེན་
 ནས་སྐྱེས་པས་རྗེས་དབག་ཡིན་དེ། ཐོས་བློང་གི་སྒོ་ཡིན་པའི་དོན་ཡིན་ནམ་སྟུང་སྟེ།
 ཚད་མ་སྟེ་བདུན་གྱི་རྒྱུན་ཡིད་ཀྱི་ཐུན་སེལ་༤༢༩ ་ཡས། ཤེས་རབ་གསུམ་པོ་དེའི་
 རང་བཞིན་ལ་བརྟག་པར་བྱ་དགོས་ལ། ཤེས་རབ་གསུམ་པོ་དེ་དག་གི་རང་བཞིན་འདི་
 ལྟར། བསྒྲུབས་པ་ལས་བློང་བའི་ཤེས་རབ་གང་ཡིན་པ་ནི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་
 པས་མ་བྲལ་གྱི། སྒྱུང་སྒྲོབས་ཀྱིས་སྒྲོ་འདོགས་ཀྱི་ས་བོན་འཛོམས་པར་བྱེད་པའི་རྣལ་
 འབྱོར་མངོན་སུམ་ཡང་ཡོད་ལ། ཤེས་རབ་གཞན་གཉིས་ནི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་
 པས་བྲལ་ཅིང་། འོན་ཀྱང་། ཚད་མ་དང་དེས་བྲངས་པའི་བཅད་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོ་གཉིས་སུ་
 ཡོད་དོ། །དེ་ལ་ཐོས་བློང་གི་ཤེས་རབ་ནི་གང་ཟག་གཞན་གྱི་དག་ཐོས་པའི་སྒྲོབས་ཀྱིས་
 ཚུལ་གསུམ་ལ་བྲན་པ་སྐྱེས་པའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པས་བྲལ་པའི་ཕྱིར། ཐོས་
 བློང་གི་ཤེས་རབ་སྐྱེད་པའི་རྟེན་རྟགས་ཡང་དག་ལ་གཞན་དོན་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཅེས་

བྱུང་། །བསམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་ནི་གང་ཟག་གཞན་གྱིས་བསྟན་པ་ལ་མ་ལྟོས་པར་རང་
ཉིད་གྱིས་ཚུལ་བཞིན་བསམས་པའི་སྟོབས་གྱིས་རྟེན་པའི་སྐྱབ་བྱེད་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་
ནས་དཔག་པར་བྱ་བའི་དོན་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་དང་། དེས་བྱངས་པའི་བཅད་ཤེས་
གྱི་ངོ་བོ་གཉིས་སུ་ངེས་པ་ཡིན་ལ། དེའི་ཕྱིར་བསམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་གྱི་རྟེན་དུ་གྱུར་
པའི་རྟགས་ཡང་དག་ནི་རང་དོན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཅེས་བྱའོ། །དེས་ན། ཐོས་བྱུང་གི་
ཤེས་རབ་ཅེས་པ་སྐྱབ་བྱེད་ཡང་དག་མཐོང་བ་ལ་མ་བལྟོས་པར་གཞན་གྱི་ཆོག་ཐོས་
པ་ཙམ་ལས་དོན་རྟོགས་པའི་སྟོ་ལ་འདོད་པ་དག་ནི། གཞལ་བྱ་རྟོགས་པ་ཆད་མ་ལ་རག་
མ་ལས་བར་ཆོག་ཙམ་གྱིས་སྒྲང་དོར་ཁོང་དུ་ཚུད་པར་འདོད་པ་ཡིན་པས་ཡང་དག་ཤེས་
པའི་དག་བོ་མི་ཟད་པ་ཡིན་མོད་གྱི། འདི་དག་ལ་བཤད་པར་བྱ་བའི་ལེགས་བཤད་མི་
ཟད་པའི་གཏེར་ཡོད་ཀྱང་མ་གྲིས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་མཁས་པ་འགའ་
ཞིག་ན་རེ། རང་དོན་སྐབས་གྱི་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་ཡིན་ན་བསམ་བྱུང་གི་
སྟོ་ཡིན་པས་ཁྱབ། གཞན་དོན་སྐབས་གྱི་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་ཡིན་ན་ཐོས་
བྱུང་གི་སྟོ་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཅེས་སྐྱབ་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། ལ་སྟེང་དུ་མི་རྟོགས་པའི་རྗེས་
དཔག་དང་། ཚུན་དུ་ཉ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་སོགས་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་གང་
རུང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་གང་རུང་ཡིན་ན་དགེ་བ་ཡིན་དགོས་
པར་གསལ་བྱེད་ཡིག་ཆ་གཉིས་ཀས་དེ་གསུམ་གྱི་ངོ་བོ་འདྲི་ཚུལ་གྱིས་ཤེས་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་ཟེར། །ཡང་ཁོ་ན་རེ། ཉེར་བསྟོགས་ཡིན་ན་སྒྲོམ་བྱུང་གི་སྟོ་ཡིན་པས་ཁྱབ་
ན། ཁམས་གོང་མའི་སས་བསྐྱས་གྱི་ཡིད་ཤེས་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་དགེ་སེམས་ལ་སྒྲོམ་
བྱུང་གི་སྟོ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་འགྱུར་ངོ་ཞེ་ན། སྒྲོན་མེད་དེ། དེའི་སས་བསྐྱས་གྱི་སྐྱ་མི་
རྟག་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་སོགས་ཐོས་བསམ་གང་རུང་ལས་འོས་མེད་པའི་ཕྱིར།
འདི་རྣམས་གོང་མའི་སས་བསྐྱས་ཡིན་ཀྱང་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འདུག་དང་ཉེར་བསྟོགས་

གང་ཡང་མིན་ནོ། ། འོན་ཀྱང་མའི་སས་བསྐྱུས་སུ་རི་ལྟར་འགྱུར་ཞེ་ན། ཉིང་རེ་འཛིན་གྱིས་བཅོན་ཐབས་སུ་སྐྱབ་པ་མ་ཡིན་པའི་དགེ་སེམས་རང་འགའ་བ་གང་ཡིན་ཡང་། ལུས་ཉེན་ས་གང་ཡིན་དེའི་སར་གཏོགས་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པར་ལྟར་སྒྲུང་ངོ་། །དེས་ན། རང་རེ་ཡིག་ཆར་ལྟར་ན། ཞི་གནས་ཡིན་ན་སྒྲོམ་བྱུང་གི་སྒོ་ཡིན་པས་བྱབ་ཀྱང་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་དུ་ཕྱེ་བའི་སྒྲོམ་བྱུང་གི་སྒོ་ཡིན་པས་མ་བྱབ་པ་ཁས་ལེན་དགོས་ཏེ། ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་དུ་ཕྱེ་བའི་སྒྲོམ་བྱུང་ཡིན་ན་འཛིག་སྒྲོམ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་༥༡༩༥ ལས། མཆན་ཉིད་སོ་སོར་རིག་པ་དབྱེད་སྒྲོམ་ཡིན་པས། དེ་བསྒྲོམས་པས་ཞི་གནས་སྒྲར་མ་ཐོབ་པ་གསར་དུ་བསྐྱབ་པར་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྒྲར་སའི་དངོས་གཞིའི་ལུང་བྲངས་པ་ལྟར་འདོད་པའི་སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་ལ་ཤིན་སྒྲུངས་མེད་ལ། ཤིན་སྒྲུངས་མ་ཐོབ་ན་ཞི་གནས་མ་བྱབ་པར་དགོངས་འབྲེལ་ལ་སོགས་པ་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཉེར་བསྟོགས་དང་སོ་མ་ཐོབ་ན་ཞི་གནས་མི་འཐོབ་སྟེ། ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། ས་གོང་འོག་གི་སྒྲོན་ཡོན་སོ་སོར་འབྲེད་པའི་མཆན་ཉིད་རབ་ཏུ་རིག་པ་ནི། རེས་འགའ་ཐོས་པ་དང་། རེས་འགའ་བསམ་བྱུང་དུ་འགྱུར་བས་ཐོས་བསམ་འབྲེས་མ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་དབྱེད་སྒྲོམ་དང་ཐོས་བསམ་འབྲེས་མའི་གཞི་མཐུན་དུ་གསུངས་པ་དཔག་ན། ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་དུ་ཕྱེ་བའི་སྒྲོམ་བྱུང་ཡིན་ན་འཛིག་སྒྲོམ་ཡིན་དགོས་པར་གསལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཉེར་བསྟོགས་མཆན་ཉིད་སོ་སོར་རིག་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཡིན་ན་ཞི་གནས་ཡིན་པས་བྱབ་ཀྱང་། དེ་ལ་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་དུ་ཕྱེ་བའི་སྒྲོམ་བྱུང་ཡིན་པས་མ་བྱབ་སྟེ། ཉེར་བསྟོགས་དེས་ཁམས་གོང་འོག་ཞི་རགས་གྱིས་ཐོས་བསམ་གྱིས་སྒྲོ་འདོགས་དབྱེད་པའི་ཆེ་ལྷག་མཐོང་སྒྲོམ་པ་དང་། དབྱེད་པའི་མཐར་དོན་དེ་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་འཛིག་པའི་མཆོམས་ནས་ཞི་གནས་སྒྲོམ་པར་འཛིག་དགོས་པས། ཉེར་བསྟོགས་དེས་ལྷག་མཐོང་སྒྲོམ་པའི་སྐབས་

སུ་ཐོས་བསམ་གང་རུང་དང་། ཞི་གནས་སྒོམ་པའི་སྐབས་སུ་འཛོག་སྒོམ་དུ་བཞག་
དགོས་པས་སྒོམ་བྱུང་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །ཡིག་ཆར་སྐབས་དང་པོའི་སྤྱི་དོན་༤༤༩ ་
ལས། ལྷ་པ་ལ། གཙོ་བོར་གསུང་རབ་ཀྱི་ཆོག་མང་དུ་ཐོས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ།
ཐོས་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་དང་། གཙོ་བོར་གསུང་རབ་ཀྱི་དོན་བསམས་པའི་སྟོབས་ལས་
བྱུང་བའི་ཤེས་རབ། བསམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་དང་། གཙོ་བོར་བསམ་གཏན་དང་པོ་ཡན་
ཆད་ཀྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་སྒོམ་པའི་སྟོབས་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་སྒོམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་
དུ་འཛོག་པ་ཡིན། ཞེས་ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་དུ་བྱེ་བའི་སྒོམ་བྱུང་གི་དོན་འཛོག་པ་
ན། གཙོ་བོར་བསམ་གཏན་དང་པོ་ཡན་ཆད་ཀྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་སྒོམ་པའི་སྟོབས་ལས་བྱུང་
བ་ཞེས་སོགས། དེའི་དོན་དུ་སྤྱི་མཐའ་དཔྱོད་གཉིས་ཀར་མ་ཐུན་པར་འཛོག་པའི་གནད་
ཀྱང་དེ་ཡིན་ནོ། ། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འོ་ན་ཞི་ལྷག་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་ན་དེ་
གཉིས་སྒོམ་པས་མ་ཁུབ་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་ཡིད་བྱེད་དང་པོའི་སྐབས་སུ་ཞི་ལྷག་སྒོམ་
ཚུལ་སོ་སོ་བའི་ཞིབ་ཆ་དེ་འཐད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། རྣམ་བཤད་སྐབས་བཞི་པ་ལས།
མི་རྟག་པ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་བསྒོམ་བྱ་འདོད་པ་དེས་ཀྱང་མི་རྟག་པ་བསྒོམ་པར་ཁས་
ལེན་དགོས་ལ། མི་རྟག་པ་བསྒོམ་བྱ་འདོད་པ་དེས་ཀྱང་དེ་རྟོགས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བསྒོམ་པ་
ཁས་མི་ལེན་ན་གཞི་སྟོར་བར་འགྱུར་བའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་དང་། རྣམ་བཤད་སྐབས་བརྒྱད་
པ་ལས། སྒོ་སྤྱང་རྗེའི་ངོ་བོར་བསྐྱེད་པ་ལ་སྤྱང་རྗེ་སྒོམ་ཞེས་པ་ལྟར། མཁུན་གསུམ་གྱི་
རྣམ་པ་སྦྱར་བའི་ངོ་བོ་བསྐྱེད་ནས་སྒོམ་པ་ཡིན་གྱི། མིག་ཤེས་ཀྱིས་གཟུགས་ལ་བལྟ་
བ་བཞིན་དུ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་མི་རྟག་པ་རྟོགས་ན་དེ་སྒོམ་པས་ཁུབ་པ་དང་། རང་རྒྱུད་
ཀྱི་སྒོའི་ཆ་ཤས་གཅིག་སྤྱང་རྗེའི་ངོ་བོར་བསྐྱེད་པ་སྤྱང་རྗེ་སྒོམ་པའི་དོན་དུ་གསུངས་པ་
སོགས་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་༥༩༩ ་ལས། ཞི་རགས་སོ་སོར་བྱེ་བའི་
དོན་དེ་ཉིད་ལ་ཡང་དང་ཡང་དུ་དཔྱོད་པ་ནི་ལྷག་མཐོང་བསྒོམ་པ་ཡིན་ལ། ཡང་དཔྱད་

བའི་མཐར་ཞི་རགས་ཀྱི་དོན་དེ་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་འདོག་པ་ནི་ཞི་གནས་བསྐྱེད་པའོ། །དེ་
 ལྟར་བསྐྱེད་པའི་ཡིད་བྱེད་གཉིས་པ་དང་དང་པོ་ནི་སྤྱན་འབྱེན་པའི་གཉིན་པོའོ། །དེ་ལྟར་
 ཞི་ལྷག་གཉིས་རེ་མོས་སུ་བསྐྱེད་པ་གོམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་ཆེན་
 པོའི་གཉིན་པོ་སྐྱེས་པ་ན་རབ་ཏུ་དབེན་པའི་ཡིད་བྱེད་ཅེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་
 གྱི་ཁོག་བསྐྱེད་པ་ན། གཞུང་ལུགས་རྣམས་སུ་སྤར་རྣམ་བཤད་ལས་གསུངས་པ་ལྟར།
 བསྐྱེད་བྱའི་དོན་དེ་ཉིད་ཉོགས་ཟིན་གོམས་པ་ལ་སྐྱེད་པར་གསུངས་པ་དང་གཅིག་རང་
 རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲིའི་ཆ་ཤས་ཅིག་བསྐྱེད་བྱའི་སྒྲི་དེའི་ངོ་བོར་བསྐྱེད་པ་ལ་སྐྱེད་ཞེས་གསུངས་
 པ་དང་གཉིས། ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་བྲངས་མ་ཐག་པ་ལྟར། ལྷག་མཐོང་གི་སྐྱབས་སུ་ཐོས་
 བསམ་གྱིས་སྒྲོ་འདོགས་གཙུག་པའི་བྱེད་པ་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་སྐྱབས་སུ་ལྷག་མཐོང་
 སྐྱེད་ཞེས་གསུངས་པ་དང་། སྐྱབས་དང་པོ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་སྐྱབས་སུ་སེམས་བསྐྱེད་
 ཀྱི་དམིགས་རྣམ་བསྐྱངས་པ་ཙམ་ལ་སེམས་བསྐྱེད་སྐྱེད་ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་སྐྱབས་
 བྱེན་མ་ཁས་ལེན་དགོས་པས། གཞུང་གི་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་གསུངས་པ་དེ་གཞུང་ཆེན་
 པོད་ལྷ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱབས་སུ་བྱ་བརྒྱ་ལུར་གཅིག་གི་གོ་ལུགས་སུ་བྱས་ན་ལྷ་ཁང་
 བང་ལུར་དོ་ལྟར་འགྱུར་བས་སོ། ། དེགས་སྤྱི་འགའ་ཞིག་ན་དེ། ཡིག་ཆར། སྐྱེད་
 རྒྱུད་གི་དོན་ལ་བསམ་གཏན་དང་པོ་ཡན་ཆད་ཀྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་སྐྱེད་སྐྱབས་ལས་བྱུང་
 ཞིང་ཞེས་སོགས་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་ན། ཞི་གནས་འབའ་ཞིག་གིས་བསྐྱེད་པའི་ཉིང་
 བསྐྱེད་སྐྱེད་ཅིག་དང་པོ་དང་སྐྱེད་བྱུང་གི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁུབ་སྟེ།
 གཞུང་དེའི་གོང་དུ་འདོད་སེམས་ཅེ་གཅིག་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་སྐྱེད་བྱུང་དུ་འདོད་པར་
 བྱུང་བས་དེ་གཙུག་པའི་ཆེད་དུ། བསམ་གཏན་དང་པོ་ཡན་ཆད་ཅེས་གསུངས་པ་ཡིན་
 པས། འདིར་སྐྱེད་སྐྱབས་ལས་བྱུང་ཞེས་པའི་ལས་སྤྱི་སྤྱི་མཉམ་སྤྱད་ཆོག་ཏུ་བྱ་དགོས་
 པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བྱུང་ཞེས་པའང་སྐྱེས་པའི་དོན་མིན་པར་དེ་འདྲའི་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་

སྟོབས་ལས་སྟོམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་བྱུང་བ་ལ་བྱུང་ཞེས་ཐ་སྙད་རགས་པའི་དབང་དུ་
བྱས་པ་མངོན་ནོ། །དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་སྤྱི་མཐའ་གཙོད་གཉིས་ཀར་ཞི་གནས་ལ་སྟོམ་
བྱུང་གི་སྟོ་ཡིན་པས་བྱུང་བར་ལན་དུ་མར་གསུངས་པ་དང་། ཞི་གནས་ཐོབ་པ་དང་སྟོམ་
བྱུང་གི་སྟོ་ཐོབ་པ་དུས་མཉམ་གསུངས་པ་སོགས་ངེ་ལྟར་བྱངས། མདོར་ན་གསུང་འདི་
ལ་དེ་སྟོན་ཞིབ་ཆ་མི་འདྲ་བ་གསུམ་བྱུང་བའང་དང་པོས་སྤྱི་བྱུང་ཡོད་ཀྱང་དུས་བྱུང་
མེད་པའི་ལན་འདེབས་བྱུང་། འདི་ལ་འདུས་བྱས་གཞིར་བྱས། མཆོན་ཉིད་མཆོན་བྱ་
བྱུང་བ་དུས་མཉམ་མིན་གྱིས་ཚྱོད་པ་ལ་ལན་འདེབས་དཀའ་ཅན་དང་། གཉིས་པས་དོན་
དེ་ལ་བྱུང་བ་མེད་ཅིང་གོ་བ་གཙོ་བོར་བྱས་པ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་ཀྱང་། གོ་བ་གཙོ་བོར་
ཡིན་ཚུལ་དང་། རང་ལུགས་དེ་གསུམ་གྱི་དོན་གང་ཡིན་ཞེས་བྲིས་པས་མཐུན་སྣང་ཅན་
གྱི་ཞིབ་ཆ་ཞིག་མ་བྱུང་བ་དང་། གསུམ་པས་ཡིག་ཆར་ཐོས་བསམ་སྟོམ་གསུམ་གྱི་དོན་
འཛོགས་པ་ནི། ལས་དང་པོའི་དབང་དུ་བྱས་ཤིང་། འདོད་སའི་ཞི་གནས་འཛོགས་པ་ནི་བྱུང་
འཕགས་གྱི་ཐོད་བཀལ་གྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་ཅུལ་སྤྱང་བའི་སྐབས་ཡིན་པས་མི་འདྲ་ཞེས་
ཞིབ་ཆ་མཛད་ཀྱང་། ཉེར་བསྟོགས་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་ལས་དང་པོ་བ་དང་མཚུངས་ལྡན་
གྱི་ཞི་གནས་ཆོས་ཅན་འཕངས་ཆེ་ཞིབ་ཆ་དེས་བྱངས་མི་འཁྲོལ་བའི་ཕྱིར་རོ། ། འོ་
ན་ཁྱོད་རང་ལྟར་ཡང་སྤྱིར་སྟོམ་བྱུང་དང་། ཐོས་བསམ་སྟོམ་གསུམ་དུ་བྱེ་བའི་སྟོམ་བྱུང་
གཉིས་བྱུང་པར་ཡོད་པ་ཡིག་ཆའི་དགོངས་པར་ངེ་ལྟར་སྐྱབ་སྐྱམ་ན། སྤྱི་མཐའ་དཔྱོད་
གཉིས་ཀར་ཞི་གནས་ལ་སྟོམ་བྱུང་གིས་བྱུང་བར་གསུངས་པ་དང་གཅིག་ཤོས་བསམ་
སྟོམ་གསུམ་གྱི་དོན་འཛོགས་པའི་ཆེ་སྟོམ་བྱུང་ལ་བསམ་གཏན་དང་པོ་ཡན་ཆད་ཞེས་
སོགས་གསུངས་པ་དང་གཉིས། བསམ་གཟུགས་མཐའ་དཔྱོད་ལས། ཉེར་བསྟོགས་
མཆོན་ཉིད་སོ་སོར་རིག་པའི་ཡིད་བྱེད་ཅོ་བོར་གྱུར་པའི་ཐོས་བྱུང་གི་སྟོ་ཡོད་པ་བཤད་
པ་དང་གསུམ། སྐབས་དང་པོའི་མཐའ་དཔྱོད་ལས། ཐོས་བསམ་སྟོམ་གསུམ་གྱི་ཤེས་

རབ་འགལ་བར་གསུངས་པ་དང་བཞི་ལ་དབྱད་པས་ཤེས་སོ། །དེས་ན་ཁོ་བོས་གོང་དུ་
སེམས་གནས་པའི་ཐབས་དགུ་སྒོམ་སྟོབས་ལས་བྱུང་བའི་སྒོམ་བྱུང་དང་། གཙོ་བོར་
བསམ་གཏན་དང་པོ་ཡན་ཆད་ཀྱི་ཉིང་ངེ་འཇིན་སྒོམ་སྟོབས་ལས་བྱུང་བའི་སྒོམ་བྱུང་
གཉིས་ཕྱེ་བའང་དོན་གནས་དང་། སྤྱིར་ཐོས་སྒོམ་མི་འགལ་བའང་ཤེས་ཀྱས་སོ། །

༢༡། །ལུས་རྣམ་བཞག་གི་སྐབས་ལ་དབྱད་པ་ནི།

འདིར་ལུས་རྣམ་བཞག་ནི། ལེགས་བཤད་གསེར་གླེང་༡༩༡ ་ལས། འདིར་ལུས་
རྣམ་བཞག་ལ་གསུམ། ལུས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། དེས་ཆོག་གོ་དང་པོ་ནི། ཡན་
ལག་དུ་མ་ཆོགས་ས་སྟེ། ཇི་སྐད་དུ། ཆོགས་དང་ལུས་དང་འདུས་པ་ནི། །རྣམ་གྲངས་
དག་སྟེ་ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། ཇིགས་ཐེགས་ཀྱི་འགྲེལ་པར། རབ་དུ་བྱེད་པའི་
ལུས་ནི་གཉིས་ཏེ་སྐྱ་དང་དོན་ནོ་ཞེས་པ་ལྟར་ཆོགས་བཅད་བཅོ་ལྔ་ནི་རྫོང་བྱེད་དང་།
དངོས་བརྒྱད་དམ་དོན་བདུན་ཅུ་ནི་བརྫོང་བྱེད་ལུས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། ཇོ་བོ་ཉིད་དུ་
བྱུང་བ་དང་བསགས་པ་དང་། ཡན་ལག་ལ་བྱུང་བ་དང་། དེའི་རྟེན་བྱེད་པས་ལུས་
སོ། །ཞེས་གསུངས་ལ། དེས་ན་སྐབས་འདིར། བསྟན་བཅོས་དེ་དང་དེའི་ལུས་རྣམ་བཞག་
གི་དོན་དང་། ཡན་ལག་རྒྱས་བཤད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་ན། བྱོད་ལ་ལུས་རྣམ་བཞག་
ཡོད་པས་བྱུང་བམ་ཞེ་ན། དང་པོ་ནི། བསྟན་བཅོས་རང་ཉིད་ཀྱི་ཡན་ལག་རྒྱས་བཤད་
སྐབས་ཀྱི་བརྫོང་བྱེད་ཆ་ཆང་བསྐྱས་ནས་བསྟན་པའི་ཡན་ལག་རྒྱས་བཤད་དེའི་ལུས་
མདོར་བསྟན་ཀྱི་གཞུང་ཆོག་ཡིན་པ་དེ། བསྟན་བཅོས་དེའི་ལུས་རྣམ་བཞག་གི་དོན་དུ་
བཞག་དགོས་སམ་སྟུམ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། མདོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱི་མཚོད་བརྫོང་ཆོས་ཅན།
དེའི་ལུས་རྣམ་བཞག་ཡིན་པར་ཐལ། རྣམ་འགྲེལ་གྱི་མཚོད་བརྫོང་དེ་དེའི་ལུས་རྣམ་

གཞག་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་འཐད་པ་གང་ཞིག་རྒྱ་གྱི་བརྗོད་བྱ་མདོན་རྟོགས་བརྒྱད་
མཁུན་གསུམ་དུ་བསྐྱས་ནས་བསྟོད་ཅིང་ཡན་ལག་རྒྱས་བཤད་གྱིས་ཀྱང་དེ་དག་རྒྱས་
པར་བཤད་པས་ན་དེ་གཉིས་རྒྱ་མཚན་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། མདོན་རྟོགས་བརྒྱད་མཁུན་
གསུམ་དུ་འདུ་བའི་ཕྱིར་སྟེ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ་ལ་ལས། དེ་ལ་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་
ཉིད་གསུམ་གྱིས་ནི་དོན་བརྒྱད་བསྐྱས་ལ་ཞེས་དང་། དེའི་ཐད་ཀྱི་གསེར་ཐོང་དང་རྣམ་
བཤད་སོགས་ལས་ཀྱང་དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། དེ་གཉིས་མི་མཚུངས་ཏེ།
རྒྱ་གྱི་མཚན་བརྗོད་ནི་དེའི་ཡན་ལག་རྒྱས་བཤད་གྱི་ལུས་མདོར་བསྟན་མ་ཡིན་པ་
གང་ཞིག་ཅིག་ཤོས་དེ་ཡིན་པའི་བྱད་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱ་ལ་དེ་
ལས་བྱུར་དུ། ཤེས་རབ་པ་རོལ་ཕྱིན་པ་ནི། །དངོས་པོ་བརྒྱད་གྱིས་ཡང་དག་བཤད། །ཅེས་
པའི་ལུས་མདོར་བསྟན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་གྲུབ་སྟེ། རྣམ་འགྲེལ་འདི་ལ་མཚན་བརྗོད་
ལུས་རྣམ་གཞག་མ་ཡིན་ན་ལུས་རྣམ་གཞག་མེད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྗེ་
བཙུན་རྣམ་འགྲེལ་༡༩ ་ལས། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། རྩོམ་པར་དམ་བཅའ་བའི་སྤྱོད་ལ་ཏུ་ལུས་
རྣམ་གཞག་འབྱུང་མི་རིགས་ཏེ། རྩོམ་པར་དམ་བཅའ་བའི་སྤྱོད་ལ་དུ་ཡན་ལག་རྒྱས་
བཤད་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་སྟུང་ན། སྦྱོན་མེད་དེ། དག་འདི་བསྟན་བཅས་འདིའི་ལུས་
རྣམ་གཞག་མ་ཡིན་ན། བསྟན་བཅས་འདིའི་ལུས་རྣམ་གཞག་མེད་པར་ཐལ་བའི་སྦྱོན་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ལེའུ་བཞི་པའི་སྒྲིག་ཆེན་རིགས་པའི་རྒྱ་
མཚན་༥༠༩ ལས། མདོར་བསྟན་དུ་ཡོད་ཀྱང་རྟོགས་སྒྲ་བ་ལ་བསམས་ནས་དེའི་རྒྱས་
བཤད་མི་བྱེད་པ་ནི་བསྟན་བཅས་མཁན་པོ་དག་གི་ལུགས་ལ་ཡོངས་སུ་གྲགས་ཀྱང་།
མདོར་བསྟན་མེད་པའི་རྒྱས་བཤད་དང་། རྒྱས་བཤད་མེད་པའི་དོན་བསྐྱ་སོགས་ནི་
ལུས་མེད་པའི་ཡན་ལག་དང་འདྲ་བར་རང་ཉིད་རོ་ཆ་བའི་གནས་སུ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། མདོར་བསྟན་མེད་པར་རྒྱས་བཤད་བྱེད་པ་རྟོགས་

ལྷན་མཁས་པ་རྣམས་ལ་འབྱུང་མི་སྲིད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། དཔལ་
ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་མདོར་བསྟན་མེད་པའི་རྒྱས་བཤད་མ་མཛད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
བྱིར། འདོད་ན། རྣམ་འབྲེལ་ལེ་ཏུ་བཞི་པའི་བསྐྱབ་བྱའི་མཆན་ཉིད་བསྟན་པའི་སྐབས་
སུ་མ་བསལ་བ་མདོར་བསྟན་མེད་པར་རྒྱས་བཤད་མ་མཛད་པར་ཐལ་ལོ། འདོད་མི་
བྱས་ཏེ། ལེ་ཏུ་བཞི་པའི་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་༤༡༥ ༽ལས། ཆད་མས་བསལ་བ་ནི་
མཆན་ཉིད་འབྲུག་མི་འབྲུག་དཔྱོད་པའི་གཞིར་རུང་བ་མ་ཡིན་པས་མ་སྟོས་སོ་ཞེས་
སོགས་དམ་བཅའི་མཆན་ཉིད་མདོར་བསྟན། རོ་བོ་ཆོག་པ་བདག་ཉིད་འདོད། །ཅེས་
སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་མ་བསལ་བ་མ་སྟོས་པའི་རྒྱ་མཆན་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་༤༡༩ལས།
འོ་ན། རྒྱས་བཤད་དུ་ཡང་ལོགས་སུ་འཆད་པར་མི་རིགས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དེར་
ནི་དམ་བཅའ་ཡང་དག་ཡིན་ན། ཆད་མ་གང་གིས་ཀྱང་མ་བསལ་བ་ཞིག་དགོས་པར་
ཤེས་པའི་ཆེད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་མ་བསལ་བ་རྒྱས་བཤད་མཛད་པའི་དགོས་པ་དང་བཅས་
གསུངས་པའི་བྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། རོ་བོ་ཆོག་པ་བདག་ཉིད་འདོད། །ཅེས་སོགས་
ཀྱི་སྐབས་སུ་མ་བསལ་བ་མདོར་བསྟན་མེད་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། བྱིར་མ་བསལ་བ་མདོར་
བསྟན་མེད་པར་གསུངས་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། ལེ་ཏུ་བཞི་པའི་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་
༤༢༠ ༽ལས། གསུམ་པ་མ་བསལ་བ་རྒྱས་བཤད་ལ་གསུམ། སེལ་བྱེད་གང་གིས་མ་
བསལ་དང་། གཞི་གང་ལ་མ་བསལ་བ་དང་། ཆོས་ཅན་གྱི་བྱེད་པར་ལ་གཞོད་པ་ལ་
སོགས་པའི་དཔེ་མི་སྟོན་པའི་འཐད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། མདོར་བསྟན། རྒྱས་བཤད་
དོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱལ་བས་བསྐྱབ་བྱར་ཁས་སྐྱེས་དེ་ཡང་ཆོས་ཅན། ཞེས་སོགས། ཁས་
སྐྱེས་དེ་ཡང་ཆད་མ་ནི། །དག་གིས་བཀག་མེད་ཡིན་པར་འདོད། །ཅེས་པས་སེལ་བྱེད་
གང་གིས་མ་བསལ་བ་མདོར་བསྟན་པར་གསུངས་པས་དེས་མ་བསལ་བ་མདོར་བསྟན་
པར་གསལ་བའི་བྱིར། འོ་ན་མ་བསལ་བ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་ཞེས་གསུངས་པ་མི་

འཐད་པར་ཐལ། ཁས་སྒྲངས་དེ་ཡང་ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཚིག་གཉིས་པོ་དེ་མ་བསལ་བ་
མདོར་བསྟན་ཡིན་པས་དེ་རྒྱས་བཤད་དུ་མི་རུང་བའི་བྱིར་བེར་ན་ཡང་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་
ནི་གོང་དུ་གཉིས་པ་རྒྱས་བཤད་ལ་གསུམ། འདོད་པ་རྒྱས་བཤད། རང་ཉིད་རྒྱས་བཤད།
མ་བསལ་བ་རྒྱས་བཤད་ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར་ས་བཅད་འགོད་བདེ་བའི་ཆེད་
དུ་དེ་ལྟར་གསུངས་ཀྱི། ཁས་སྒྲངས་དེ་ཡང་ཞེས་སོགས་མ་བསལ་བ་རྒྱས་བཤད་ཀྱི་
གཞུང་ཡིན་པར་བསྟན་པ་མ་ཡིན་སྟུང་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་རྟེན་ཆེན་ལེ་བྱ་བཞི་བ་༥༠༧ ལས།
ཁས་སྒྲངས་དེ་ཡང་ཞེས་སོགས་ཤོ་ལོ་ག་གཅིག་ནི་མ་བསལ་བ་མདོར་བསྟན་ཡིན་ཅིང་།
ལྷག་མ་རྣམས་དེའི་རྒྱས་བཤད་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་མ་ཐུན་པར་
འཆད་རུས་པས་ན་དབྱེད་པར་བྱའོ། །གཞན་ཡང་ཁོ་ན་རེ། འདུལ་བ་མདོ་རྩ་བ་ཆོས་
ཅན། ཁྱོད་ལ་ལུས་མདོར་བསྟན་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཡན་ལག་རྒྱས་བཤད་ཡིན་པའི་
བྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། མཆོ་རྟེན་༧ ལས། མདོ་རྩ་བ་འདི་ལ་ལུས་རྣམ་བཞག་མེད་
ཀྱང་འོད་ལྡན་རྩ་འབྲེལ་སོགས་ལུས་རྣམ་བཞག་ཡོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་
པའི་བྱིར་བེར་ན། མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་ནི་དགོས་འབྲེལ་ངག་ལས་ལོགས་སུ་མདོ་རྩ་བའི་ལུས་
རྣམ་བཞག་གི་གཞུང་མེད་པ་ལ་དགོངས་པར་གསལ་བའི་བྱིར། དེས་ན། དངོས་བརྒྱད་
དོན་བདུན་རྩ་ལ་ལུས་ཞེས་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཡན་ལག་དངོས་པོ་བརྒྱད་
དང་། ཉིང་ལག་དོན་བདུན་རྩ་ལ་ཁྱབ་པའི་བྱིར་དང་། དེ་དག་གི་རྟེན་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་
བྱིས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ལུས་མདོར་བསྟན་པ་དང་རྒྱས་
པར་བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། རྩ་བ་ལས། ཤེས་རབ་པ་རོལ་བྱིན་པ་ནི། དངོས་
པོ་བརྒྱད་ཀྱིས་ཡང་དག་བཤད། ཞེས་པའི་བསྟན་ལ། འདི་ཡི་དོན་ལ། རྣམ་བཤད་དང་།
གསེར་མེད་འབྲེལ་ཚུལ་མི་མ་ཐུན་ཏེ། རྣམ་བཤད་དང་། རྟོགས་སྤང་གཉིས་ལྟར་ན། ཤེས་
རབ་པ་རོལ་བྱིན་པ་ནི། ཞེས་པ་དེ་ཡུམ་རྒྱས་འབྲེལ་བསྐྱས་གསུམ་ལྟ་བུ་གཞུང་ཤེར་

ཕྱིན་ལ་འཛོག་པ་དང་། དེ་བཤད་བྱ་དང་། གང་གིས་ནི་བསྟན་བཅོས་འདིས་སོ། །རི་
 ལྟར་ན། རྫོང་བྱེད་སྐབས་བརྒྱད་དུ་བྱེ་བ་དང་། བརྫོང་བྱེད་དོན་གྱི་དངོས་པོ་ཡང་མངོན་
 རྟོགས་བརྒྱད་དུ་བྱེ་བ་ཉིད་ཀྱིས་ཡང་དག་པ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་རྫོགས་པར་བཤད་
 ཞེས་འགྲེལ་བ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་བཤད་སྟོང་པོའི་རྒྱན་༡༢ ་ཧེལས། གཉིས་པ་ལ། ལུས་མདོར་
 བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། དང་པོ་ལ། བཤད་བྱ་འཆད་བྱེད་མདོར་བསྟན་
 པ་དང་། འཆད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་ཁྲམས་སོ། །དང་པོ་ལ། ཆིག་དོན་དང་། མཐའ་དབྱེད་པའོ། །དང་
 པོ་ནི། གཞུང་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱས་པ་གསུམ་ནི་གཏན་ལ་
 དབབ་བྱའོ། །གང་གིས་ནི་བསྟན་བཅོས་འདིས་སོ། །རི་ལྟར་ན། རྫོང་བྱེད་སྐབས་བརྒྱད་
 དུ་བྱེ་བ་དང་། བརྫོང་བྱེད་དོན་གྱི་དངོས་པོ་ཡང་མངོན་རྟོགས་བརྒྱད་དུ་བྱེ་བ་ཉིད་ཀྱིས་
 ཡང་དག་པ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་རྫོགས་པར་བཤད་དོ། །ཞེས་དང་། ཡང་རྣམ་བཤད་
 རྟོགས་དཀའི་སྒྲུང་བ་༣༧ ་ཧེལས། གཉིས་པ་རྩ་བ་ལ། ལུས་མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་
 པར་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། བཤད་བྱ་གཞུང་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ནི་
 འཆད་བྱེད་དངོས་པོ་བརྒྱད་ཀྱིས་ཡན་ལག་བཤད་དོ། །བརྒྱད་པོ་གང་ཞེ་ན། རྣམ་ཀུན་
 ཅེས་པ་ནས་དེ་རྣམས་བརྒྱད། ཅེས་པའི་བར་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསེར་
 བྱེད་ལྟར་ན། མཆོད་བརྫོང་དུ་བརྫོང་བྱ་ལ་བསྟོད་ཕྱག་བྱས་པའི་ཤེར་ཕྱིན་མཁྱེན་པ་
 གསུམ་པོ་དེ་རི་ལྟར་བྱས་པས་འཆད་ཅེ་ན། ཤེར་ཕྱིན་དེ་ནི་དངོས་པོ་བརྒྱད་དུ་བྱེ་བའི་
 ཚུལ་གྱིས་སོ། །ཤེས་རབ་པ་རོལ་ཕྱིན་པ་ནི། ཞེས་པ་མཆོད་བརྫོང་དུ་བསྟོད་ཕྱག་བྱས་
 པའི་ཡུམ་མཁྱེན་པ་གསུམ་ལ་འཛོག་དགོས་སམ་སྟུམ་སྟེ། ལེགས་བཤད་གསེར་བྱེད་
 ༡༤ ་ཧེལས། གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ལུས་མདོར་བསྟན་པ་དང་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་
 པོ་ལ་གཉིས། ཁྲམས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་ཡུམ་གྱི་དབྱེ་བ། དབྱེ་བ་མིང་གིས་བྱེད་པར་དུ་བྱས་
 པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཆིག་གི་དོན་བཤད། བརྒྱད་ཆོན་གསུམ་གྱི་བྱེད་པར་

དབྱུང། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་དངོས་བཏགས་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། མཆོད་བཟླ་དུ་བཟླ་ད་
བྱ་ལ་བསྟོད་ཕྱག་བྱས་པའི་ཤེར་ཕྱིན་དེ་རི་ལྟར་བྱས་པས་འཆད་ཅེ་ན། ཤེར་ཕྱིན་དེ་ནི་
དངོས་པོ་བརྒྱད་དུ་བྱེ་བའི་ཚུལ་གྱིས་སོ། །དེར་བྱེ་ནས་འཆད་པ་ཅི་ཞེ་ན། ཡུམ་དོན་
རྫོགས་པར་ནི་བཤད་དགོས་ལ་དེ་ལྟར་བཤད་ན་ཡང་དག་པ་སྟེ་མ་ལུས་པར་བཤད་
པར་འགྱུར་བས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་། སྐབས་དང་པོའི་སྤྱི་དོན་
༡༠༥ ་ེལ་ས། གཉིས་པ་ལ་ལུས་མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་
ལ། བཤད་བྱ་འཆད་བྱེད་མདོར་བསྟན་པ་དང་། འཆད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་ལྡངས་རྒྱས་པར་
བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཤེས་རབ་པ་རོལ་ཕྱིན་པ་ནི། །དངོས་པོ་བརྒྱད་ཀྱིས་ཡང་དག་
བཤད། །ཅེས་འཆད། དེ་ཡང་འཕྲོས་ནི། འཕགས་པ་ལྟར་ན་མཆོད་བཟླ་དུ་སྐབས་སུ་
ཤེར་ཕྱིན་ལ་བསྟོད་པ་ལ་བསྟོད་ཡུལ་གྱི་ཤེར་ཕྱིན་དེ་གང་ཞེ་ན། དེ་སྟོན་པ་ལ། གཞུང་
འདི་གསུངས་ཏེ། ཉི་ལྔ་ལས། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་དེ་གང་ཞེས་བྱ་བ་འདི་
བཟླ་དུ་བྱའོ། །ཞེས་བཤད་པ། ཤེས་རབ་པ་རོལ་ཕྱིན་པ་ནི། །དངོས་པོ་བརྒྱད་ཀྱིས་
ཡང་དག་བཤད། །ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིར། སྟོབ་དཔོན་ལྟར་ན། བདེ་སྐྱབས་ཏུ་ནི་རྟོགས་
པ་ཞེས། །བྱ་བ་རྩོམ་པའི་དགོས་པ་ཡིན། །ཞེས་རྒྱན་ལ་བརྟེན་ནས་མདོ་དོན་བདེ་སྐྱབས་
ཏུ་རྟོགས་པ་མདོན་རྟོགས་རྒྱན་རྩོམ་པའི་དགོས་པར་བསྟན་པ་ལ། འོ་ན། བསྟན་བཅས་
འདིས་མདོ་དོན་བཤད་ཚུལ་དེ་གང་ཞེ་ན། འཆད་བྱེད་གཞུང་ཤེར་ཕྱིན་དེ་ལ་རྫོད་བྱེད་
སྐབས་བརྒྱད་དང་། དེའི་བཤད་བྱ་ལ་དངོས་པོ་བརྒྱད་དུ་བྱེ་ནས་མདོར་བསྟན་གྱི་སྟོ་
ནས་འཆད་པ་ལ། གཞུང་འདི་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། དངོས་པོ་བརྒྱད་པོ་དེ་གང་
ཞེ་ན། དེའི་རྒྱུ་ལྡངས་ཅམ་རོས་འཛིན་པ་ལ། རྣམ་ཀུན་མཁྱེན་ཉིད་ལམ་ཤེས་ཉིད། །དེ་
ནས་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད། །རྣམ་ཀུན་མདོན་རྫོགས་རྟོགས་པ་དང་། །ཅེ་མོར་ཕྱིན་
དང་མཐར་གྱིས་པ། །སྐད་ཅིག་གཅིག་མདོན་རྫོགས་བྱང་ཚུབ། །ཆོས་ཀྱི་སྤྱུ་དང་། ཞེས་

གསུངས། དེ་ནམས་ཀྱི་གངས་སྟོན་པ་ལ། དེ་ནམས་བརྒྱད། ཅེས་གསུངས། གཉིས་པ་
ནི། དངོས་པོ་བརྒྱད་པོ་དེ་ཡང་དོན་བདུན་ཅུའི་སྟོན་སྐྱེས་ཀྱིས་པར་འཆད་པ་ལ། སེམས་
བསྐྱེད་པ་དང་གདམས་ངག་དང་། ཞེས་སོགས་གསུངས། འོ་ན། གཞུང་ཤེར་ཕྱིན་ཀྱིས་
འབྲིང་བསྐྱེས་གསུམ་ལ་རྫོང་བྱེད་ཀྱི་སྐབས་བརྒྱད་དུ་འབྲེད་ན་དབྱེད་ཚུལ་དེ་གང་ཞེ་
ན། དེའི་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཀྱིས་འབྲིང་བསྐྱེས་གསུམ་ཀྱི་རབ་འབྱོར་གྱི་ལེའུས་ནམ་མཁུན་
བསྟན་ནས། ནམ་མཁུན་དེ་ཉིད་མཆོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་བཅུར་བྱེ་བའི་སྟོན་སྐྱེས། ནམ་ཀྱུན་
མཁུན་ཉིད། ཅེས་པ་ཀྱིས་པར་བཤད་པ་ལ། ཞེས་གསུངས་པ་དང་། ཡང་ཡུམ་དོན་ཡང་
གསལ་སྟོན་མེ་༡༩༩ ་ལས། ཤེས་རབ་པ་རོལ་ཕྱིན་པ་ནི། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་
སུ། སྦྱོར་བ་དང་། མཐའ་དབྱེད་པའོ། །དང་ནི། བསྟན་བཅོས་མདོན་རྟོགས་རྒྱུ་ཆོས་
ཅན། བྱེད་ཀྱིས་ཡུམ་ཀྱིས་འབྲིང་བསྐྱེས་གསུམ་ཡང་དག་པར་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། རྫོང་
བྱེད་སྐབས་བརྒྱད་དང་། བརྫོང་བྱེད་དངོས་པོ་བརྒྱད་དུ་བྱེ་བའི་སྟོན་སྐྱེས་ཡང་དག་པར་
བཤད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁ་ཅིག་རྗེ་བཅུན་གྱིས་ཡུམ་ཀྱིས་འབྲིང་བསྐྱེས་གསུམ་ཀྱི་བརྫོང་
བྱེད་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པར་ཐལ། སྦྱོར་བ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་གསུམ་ཀྱི་
བརྫོང་བྱེད་ཡང་དག་པར་གྲུབ་པར་ཐལ་ལོ་ཞེ་ན། མ་ཁྲབ་སྟེ། གོང་གི་ཡང་དག་པར་ཞེས་
པའི་ཡང་དག་པ་དང་ཡང་དག་པར་གྲུབ་མ་གྲུབ་ཅེས་པའི་ཡང་དག་པ་གཉིས་མིང་འདྲ་
ཡང་དོན་མི་གཅིག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྤྲ་མ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་ལ་བྱེད་ཕྱི་མ་བདེན་
པ་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་དེ་ཆོས་ཅན། གཞུང་ཤེར་ཕྱིན་ཡང་དག་པར་བཤད་དེ།
ཞེས་བཀོད་པ་མི་འཐད་དེ། གཞུང་ཤེར་ཕྱིན་དེ་རྒྱུ་གྱི་བཤད་བྱ་ཅ་བའི་མདོ་མ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་བཤད་བྱ་ཅ་བའི་མདོ་ལ་ཡུམ་ཀྱིས་འབྲིང་བསྐྱེས་གསུམ་དུ་
གངས་ངེས་པར་བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མདོར་ན། སྐབས་འདིར་
ནམ་བཤད་དང་། གསེར་བྱེད་གཉིས་སྐབས་ཟིན་མི་མཐུན་པའི་རྒྱ་མཆོན་གཙོ་བོ་ནི། ནམ་

བཤད་ལྟར་ན། དགོས་འབྲེལ་ལས་འབྲས་ནས་མདོ་དོན་བདེ་ལྷག་ཏུ་རྟོགས་པ་དགོས་
པར་བཤད་པ་ན། རྒྱུ་གྱིས་ཤེར་མདོའི་དོན་བཤད་ཚུལ་དེ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། ཞེས་པའི་
ལན་དུ་སྦྲར་བ་ཡིན་པ་དང་། གསེར་ཐོང་ལྟར་ན། མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་བསྟོད་ཡུལ་གྱི་ཤེར་
ཕྱིན་དེ་རྒྱུ་འདི་ངེ་ལྟར་འཆད་ཅེ་ན། ཞེས་པའི་ལན་དུ་སྦྲར་བ་ཡིན་པ་འདོད་དོ། །ནཱ་
བཤད་དང་རྟོགས་སྤང་གཉིས་ཀྱི་གསུངས་ཚུལ་དེ་ནི། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ་གྱི་དགོངས་
པ་ཡིན་པ་དང་། གསེར་ཐོང་ལས་གསུང་ཚུལ་ནི། ཉི་སྤང་དང་། ཉི་ཁྲི་རྣམ་འབྲེལ་གཉིས་
ཀྱི་དགོངས་པ་ཡིན་ནཱ་སྟུམ་སྟེ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ་༡༡ ་ཤེས་ཀྱི་བ་དགོས་
པའི་ཡང་དགོས་པའི་ཆེད་དུ་མདོར་བར་འདོད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་
དོན་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་དང་སྦྱབ་པ་ལ་སོགས་པའི་མཆོན་ཉིད་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱིས་
བདེ་ལྷག་ཏུ་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་ནི་བསྟན་བཅོས་ཅོམ་པའི་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་
འབྲེལ་བ་ལ་སོགས་པ་བསྟན་ནས་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱིས་བདེ་ལྷག་ཏུ་རྟོགས་པར་བྱ་
བའི་ཕྱིར་དང་། བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དོན་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་བྱས་པ་ཡང་མ་འཛིངས་པ་ཉིད་
ཀྱིས་བཤད་པ་བྱ་སྟེ་བར་གཟིགས་ནས་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ་བཅོ་ལྔས་མདོ་དང་རྒྱས་
པར་བསྟན་པས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ལུས་རྣམ་པར་བཞག་པ་གསུངས་ཏེ།
ཤེས་རབ་པ་རོལ་ཕྱིན་པ་ནི། །ཞེས་པ་ནས། ཆོས་སྐྱེ་མཛད་པ་དང་བཅས་པ། །རྣམ་པ་
བཞེར་ནི་ཡང་དག་བརྗོད། །ཅེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ་དང་པོ་གཉིས་
ཀྱིས་ནི་དངོས་པོ་བརྒྱད་བསྟུས་པའི་ཕྱིར་མདོར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཆོག་ལེའུར་བྱས་
པ་བཅུ་གསུམ་ཀྱིས་ནི་དེ་དག་ཉིད་ཀྱི་དོན་བསྟུས་ནས་རྒྱས་པར་བཤད་དེ། དེ་ལྟར་ན་
བསྟུས་པ་དང་རྒྱས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ལེགས་པར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་
པ་དང་། གཉིས་པ་ནི། ཉི་སྤང་སྟེ་དགོ་བསྟན་འགྱུར་ཀ-འོག་གངས་༡༥ ་ཤེས་
རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དེ་གང་ཡིན་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་བརྗོད་པར་བྱའོ་ཞེ་ན། བཤད་

བ། ཤེས་རབ་པ་རོལ་བྱིན་པ་ནི། །དངོས་པོ་བརྒྱད་ཀྱིས་ཡང་དག་བཤད། །ཅེས་གསུངས་
 པ་དང་། ཉི་ཁྱི་རྣམ་འགྲེལ་སྡེ་དག་བསྟན་འགྲུར་ཁ-ཤོག་གངས་༣ ་ལས། གང་ཤེས་
 རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། སངས་རྒྱས་ཉན་ཐོས་བྱང་ཆུབ་སེམས་
 དཔའི་ཆོགས་དང་ལྡན་པའི་ཡུམ་དེ་ལ་བྱག་འཆའ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལ། དེ་རི་ལྟ་
 བྱ་ཞིག་ལ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ཞེས་བྱ་ཞེས་འདྲི་བ་ལ། མངོན་རྟོགས་བདག་
 ཉིད་བདུན་ཡིན་པར། །ཤེས་རབ་པ་རོལ་བྱིན་ཞེས་བྱ། ཞེས་གསུངས་པ་དང་། ཡང་ལོ་
 ཆེན་གྱི་རྟེན་ཆུང་༤༩ ་ལས། ཤེས་རབ་པ་རོལ་བྱིན་པ་ནི། ཞེས་བྱ་བའི་དོན་དང་གཞུང་
 ལས། ཤེས་བྱིན་དེ་ནི་དངོས་པོ་བརྒྱད་དུ་བྱེ་བའི་ཆུལ་གྱིས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 བྱིར། མདོར་ན། ཤེས་རབ་པ་རོལ་བྱིན་པ་ནི། །དངོས་པོ་བརྒྱད་ཀྱི་ཡང་དག་བཤད། །ཅེས་
 པས་མདོ་དོན་བསྟུས་དོན་གྱི་སྟོན་ས་འཆད་ཆུལ་དེ་རི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ཡང་འཕགས་
 པ་ལྟར་ན། ཉན་ཐོས་ཞི་བ་འཆོལ་རྣམས་ཞེས་སོགས་མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཡུམ་
 ལ་བསྟོད་བྱག་བྱས་པའི་ཤེས་བྱིན་དེ་རི་ལྟར་འཆད་ཅེ་ན། དངོས་པོ་བརྒྱད་ཀྱི་སྟོན་ས་
 འཆད་ཅེས་སྟོན་པ་ལ་གཞུང་འདི་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། ཉི་ཁྱི་སྤང་བ་ལས། ཤེས་རབ་ཀྱི་
 པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་དེ་གང་ཡིན་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་བརྗོད་པར་བྱ་བའོ་ཞེ་ན། བཤད་པ།
 ཤེས་རབ་པ་རོལ་བྱིན་པ་ནི། །དངོས་པོ་བརྒྱད་ཀྱིས་ཡང་དག་བཤད། །ཅེས་དང་། ཉི་
 ཁྱི་རྣམ་འགྲེལ་ལས། གང་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སངས་
 རྒྱས་ཉན་ཐོས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཆོགས་དང་ལྡན་པའི་ཡུམ་དེ་ལ་བྱག་འཆའ་
 ལོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལ་རི་ལྟ་བྱ་ཞིག་ལ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ཞེས་བྱ་ཞེས་
 འདྲི་བ་ལ། མངོན་རྟོགས་བདག་ཉིད་བདུན་ཡིན་ཏེ། །ཤེས་རབ་པ་རོལ་བྱིན་ཞེས་བྱ། ཞེས་
 གསུངས། སྟོབ་དཔོན་ལྟར་ན། བདེ་སྐྱབས་ཏུ་ནི་རྟོགས་པ་ཞེས། །བྱ་བ་ཚུལ་པའི་དགོས་
 པ་ཡིན། ཞེས་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ལ་བརྟེན་ནས་མདོ་དོན་བདེ་སྐྱབས་ཏུ་རྟོགས་པར་གསུངས་

ན། དེས་ཡུམ་དོན་འགྲེལ་ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཡིན་སྟུང་པ་ལ། རྫོང་བྱེད་སྐབས་བརྒྱད་དང་
བརྫོང་བྱ་དངོས་པོ་བརྒྱད་དུ་བྱེ་བའི་སློན་ས་འཆད་ཅེས་སྟོན་པ་ལ་གཞུང་འདི་གསུངས་
སོ། །དེ་ལྟར་ཡང་། གསེར་སྒྲིབ་༡༧༩ ་ཡས། དེ་ལྟར་གསུམ་ལས་དང་པོའི་མཆོམས་
སྒྱུར་ཚུལ་ནི་འགྲེལ་པ་དང་ནམ་འགྲེལ་གཉིས་ཀྱི་དགོངས་པ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། དེས་ན། གསེར་སྒྲིབ་གིས་ཆོག་གི་དོན་བཤད་ཚུལ་ནི། ཤེས་རབ་པ་རོལ་ཕྱིན་
པ་ནི། །དངོས་པོ་བརྒྱད་ཀྱི་ཡང་དག་བཤད། །ནམ་ཀྱན་མཐེན་ཉིད་ལམ་ཤེས་ཉིད། །དེ་
ནས་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད། །ནམ་ཀྱན་མངོན་རྫོགས་རྟོགས་པ་དང་། །ཅེ་མོར་ཕྱིན་
དང་མཐར་གྱི་པ། །སྐད་ཅིག་གཅིག་མངོན་རྫོགས་བྱང་ཚུབ། །ཆོས་ཀྱི་སྐྱེད་དེ་ནམ་
བརྒྱད། །དང་པོ་ཆོག་གི་དོན་བཤད་པ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ནི་ཡུམ་དེ་ལ་ཕྱག་འཆའ་
ལོ། །ཞེས་པའི་མཆོད་བརྫོང་དུ་བརྫོང་བྱ་ལ་བསྟོད་ཕྱག་བྱས་པའི་ཤེས་ཕྱིན་དེ་དབྱེ་བ་
ཇི་ལྟར་བྱས་པས་རྒྱན་གྱི་ལུས་སུ་འཆད་ཅེ་ན། ཤེས་ཕྱིན་དེ་ནི་དངོས་པོ་བརྒྱད་དུ་བྱེ་
བའི་ཚུལ་གིས་འཆད་དོ། །བརྒྱད་དེར་བྱེ་ནས་འཆད་པ་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། ཡུམ་གྱི་མདོའི་
དོན་རྫོགས་པར་ནི་བཤད་དགོས་ལ་བརྒྱད་དུ་བྱེ་བའི་ཚུལ་དེ་ལྟར་བཤད་ན་ཡང་དག་
པ་སྟེ་མ་ལུས་པར་བཤད་པར་འགྱུར་བས་སོ། །དེས་ན་ཡང་དག་པར་བཤད་པའི་དོན།
མ་ལུས་པར་བཤད་པའི་དོན་ནོ། །ཡང་ན་འགྲེལ་ཚུལ་གཞན་ཡུམ་གྱི་མདོ་འདི་ལས་མ་
ལུས་པ་ཇི་འདྲ་བ་ཞིག་སྟོན་ཞེ་ན། ཞེས་བྲིས་ནས། ལན་དུ་ལམ་ཤེས་ཕྱིན་དང་འབྲས་
བྱ་ཤེས་ཕྱིན་ནི་ཡང་དག་པ་སྟེ་མ་ལུས་པར་བཤད་དེ། མདོར་ན། ལམ་དང་འབྲས་བྱ་
ཤེས་ཕྱིན་ཞིག་མ་ལུས་པར་བཤད་དོ། །མ་ལུས་པ་དེ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། དངོས་པོ་བརྒྱད་
དོ་ཞེས་ཤུཅི་པས་འཆད་དོ། །དེ་ལྟར་ཡང་། ཉི་མེད་ཀྱན་ལྷན་སྟེ་དགོ་བསྟན་འགྱུར་ཏ་ཤོག་
གངས་པ་༥༣ ་ཡས། དེ་ནས་མདོ་མ་ལུས་པ་འདི་ལས་ཅི་ཞིག་སྟོན་ཞེ་ན། ཤེས་རབ་པ་
རོལ་ཕྱིན་པ་ནི། །དངོས་པོ་བརྒྱད་ཀྱིས་ཡང་དག་བཤད། ཅེས་དང་། དེ་ཡང་དག་བཤད་

ཅེས་བྱ་བ་ནི་མ་ལུས་པར་བསྟན་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་དོ། །མ་ལུས་པ་ཉིད་གང་ཞེ་ན། དངོས་
 པོ་བརྒྱད་དེ་བརྒྱད་པོ་དེ་ཡང་གང་ཞེ་ན། རྣམ་ཀུན་མཁྱེན་ཉིད་ལམ་ཤེས་ཉིད། ཅེས་
 གསུངས་སོ། །ཡང་ན་བརྗོད་བྱ་གང་འཆད་ཅེ་ན་གཞུང་ཤེར་ཕྱིན་ཡུམ་གྱི་མདོ་ལྟ་བུ་
 གཙོ་བོར་བྱས་པའི་ལམ་ཤེར་ཕྱིན་དང་འབྲས་བུའི་ཤེར་ཕྱིན་ནོ། །ཐབས་གང་གིས་འཆད་
 ཅེ་ན། དངོས་པོ་བརྒྱད་ཀྱིས་སོ། །དེ་ལྟར་འཆད་ཅེ་ན། དེ་ལྟ་དེ་སྟེད་ཀྱི་དོན་རྣམས་ཡང་
 དག་པར་བཤད་ཅེས་བྱད་ཏྲ་ཕྱིས་སོ། །དེ་སྐད་དུ་ཡང་། ཤེས་རབ་སྒྲོན་མའི་སྤེང་བ་སྟེ་
 དགོ་བསྟན་འགྱུར་ཏྲ་ཤོག་གངས་༥ ་ཧེལས། ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ་གཉིས་ཀྱི་མདོ་དང་།
 བཅུ་གསུམ་གྱིས་རྒྱས་པར་བསྟན་པས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པའི་ལུས་རྣམ་པར་
 གཞག་པ་གསུངས་པ་ལས་རེ་ཞིག་སྤྱིར་བསྟན་པའི་ཚུལ་གྱིས་གང་གིས་གང་ཞིག་དེ་
 ལྟར་བཤད་པ། ཤེས་རབ་པ་རོལ་ཕྱིན་པ་ནི། །དངོས་པོ་བརྒྱད་ཀྱི་ཡང་དག་པཤད། ཅེས་
 གསུངས་སོ། །གཞུང་གཙོ་བོར་བཟུང་བས་ལམ་དང་དོན་གྱི་བདག་ཉིད་ཤེས་རབ་ཀྱི་
 པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ནི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་དང་། མདོན་པར་རྟོགས་པ་བཞི་
 དང་། ཆོས་ཀྱི་སྐྱ་མཛད་པ་དང་བཅས་པ་བརྒྱད་ཀྱིས་དེ་ལྟ་བུ་དང་། དེ་སྟེད་པའི་དོན་
 ཡང་དག་པར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །དངོས་པོ་བརྒྱད་གང་ཞེ་ན། རྣམ་ཀུན་མཁྱེན་ཉིད་ལམ་
 ཤེས་ཉིད། །དེ་ནས་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད། །རྣམ་ཀུན་མདོན་རྟོགས་རྟོགས་པ་དང་། །ཅི་
 མོར་ཕྱིན་དང་མཐར་གྱིས་པ། །སྐད་ཅིག་གཅིག་མདོན་རྟོགས་བྱང་ཚུབ། །ཆོས་ཀྱི་སྐྱ་
 དང་དེ་རྣམ་བརྒྱད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་བྱོགས་དང་པོ་དང་། ལྷན་པ་དང་། བྱད་
 ཏྲ་ཕྱི་ཡི་འདོད་ཚུལ་དང་གསུམ་ལས། གཉིས་པ་མི་འཐད་པ་གསེར་སྤེང་ལས་གསུངས་
 ཏེ། ལེགས་བཤད་གསེར་སྤེང་༡༩༩ ་ཧེལས། མདོ་འདི་ལས་མ་ལུས་པ་དེ་ཞིག་སྟོན་
 ཞེ་ན། ཞེས་ངེས་ནས། ལན་དུ་ལམ་འབྲས་ཀྱི་ཤེར་ཕྱིན་ནི་ཡང་དག་པ་སྟེ་མ་ལུས་པར་
 བཤད་དོ། །མ་ལུས་པ་གང་ན་དངོས་པོ་བརྒྱད་དོ་ཞེས་ལྷན་པས་འཆད་དོ། །གང་ན་

གཞུང་གཙོ་བོར་བྱས་པའི་ལམ་དང་འབྲས་བུའི་ཤེར་ཕྱིན་ནོ། །གང་གིས་ན། དངོས་པོ་
བརྒྱད་ཀྱིས་སོ། །རི་ལྟར་ན། རི་ལྟ་རི་སྟེད་ཀྱི་དོན་རྣམས་ཡང་དག་པར་བཤད་ཅེས་བྱས་
ཕྱིས་སོ། །དེ་ལྟར་གསུམ་ལས་དང་པོའི་མཆོམས་སྦྱར་ཚུལ་ནི་འབྲེལ་བ་དང་རྣམ་འབྲེལ་
གཉིས་ཀྱི་དགོངས་པའོ། །གཉིས་པ་ཡང་བསྟན་བཅོས་འདིས་ཡུམ་དོན་མ་ལུས་པར་
སྟོན་ན། ཡུམ་གྱི་མདོ་ལས་བཤད་པའི་མ་ལུས་པ་ཅི་སྟོན་ཞེས་ངེས་ནས། ལན་དུ་བསྟན་
བཅོས་ཀྱིས་འདི་སྟོན་ཞེས་སྦྱར་ན་འབྲེལ་གྱི། གཞན་དུ་ན་མདོས་འདི་ལྟར་བཤད་ཅེས་
པ་སྐབས་དང་འབྲེལ་དཀའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གཉིས་པ། བརྒྱད་ཆོན་གསུམ་
གྱི་ཁྱད་པ་ལ་དབྱད་པ་ནི། ཁ་ཅིག་ན་རེ། དངོས་པོ་བརྒྱད་ཀྱིས་ཡང་དག་བཤད། །ཅེས་
པའི་དངོས་པོ་ལ་གཞུང་སྐབས་བརྒྱད་དང་དོན་བརྒྱད་གཉིས་ཡོད་ཟེར་ན། འོ་ན། འདིའི་
དངོས་པོ་བརྒྱད་རྣམ་མཐུན་ནས་ཆོས་སྒྱའི་བར་བརྒྱད་ལ་མི་བྱེད་པར་ཐལ། དེ་ལ་གཞུང་
བརྒྱད་དང་དོན་བརྒྱད་གཉིས་བྱས་པའི་བྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཅ་བར། རྣམ་ཀུན་
མཐུན་ཉིད་ལམ་ཤེས་ཉིད། །ཅེས་པ་ནས། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེད་དེ་རྣམས་བརྒྱད། །ཅེས་དང་།
གསེར་ཐེང་༡༥༠༽ལས། ཁ་ཅིག་དངོས་པོ་བརྒྱད་ཀྱིས་བཤད་ཅེས་པས་འབྲེལ་གཞི་
བྱས་ནས་གཞུང་དང་དོན་གཉིས་ཀ་དངོས་པོ་བརྒྱད་དུ་འདོད། ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིར།
འདི་ལ་ཁ་ཅིག་ནི། བུ་སྟོན་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། ལུང་གི་སྟེ་མ་སྟོད་ཆ་༡༠༩༽ལས། དེས་ན་
དངོས་པོ་བརྒྱད་ནི། ཆོག་གི་དོན་མདོན་རྟོགས་བརྒྱད་ཡིན་ལ། སྐབས་བརྒྱད་ནི། ལེ་བྱ་
བརྒྱད་དེ། དེའི་རྫོད་བྱེད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་
པའི་དོན་བསྐྱས་སྟོན་མེ་སྟེ་དགེ་བསྟན་འགྱུར་ཏ--ཤོག་གངས་༡༽ལས། བཅོམ་ལྷན་
འདས་མ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་མ་ལ་བྱག་འཆལ་ལོ། །དུས་གསུམ་རྒྱལ་བ་བསྐྱེད་
པའི་ཡུམ། །ཤེས་རབ་པ་རོལ་བྱིན་པ་ལ། །བྱག་འཆལ་ནས་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི། །པ་རོལ་
བྱིན་པའི་བསྐྱས་དོན་བཤད། །མདོན་རྟོགས་རྣམ་པ་བཞི་ཡིན་ཏེ། །མཐུན་པ་གསུམ་

དང་ཆོས་སྐྱུ་ལ། །མངོན་སུམ་རྟོགས་པས་མངོན་རྟོགས་ཏེ། །སྒྲུང་བ་བཞི་ནི་མངོན་
 རྟོགས་ཡིན། །འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་དེ་ལྟར་བཞེད། །རྣམ་པར་གྲོལ་སྡེའི་གཞུང་གིས་
 བློ། །མངོན་རྟོགས་རྣམ་པ་བཞི་ཡིན་ཏེ། །སྒྲུང་བ་བཞི་པོ་ཁོ་ན་སྟེ། །མཐེན་པ་གསུམ་
 དང་ཆོས་སྐྱུ་ནི། །ཡུམ་དང་འབྲས་བུ་དག་ཏུ་འདོད། །གསེར་སྒྲིང་ཤུ་རྩེ་རྣམ་གཉིས་
 གིས། །མངོན་རྟོགས་བདག་ཉིད་བདུན་ཡང་སྟེ། །ཤེས་རབ་པ་རོལ་བྱིན་བདག་འདོད། །འབྲས་
 བུ་ཆོས་སྐྱུ་མཛད་པ་ཡིན། །བརྒྱད་ཀ་མངོན་རྟོགས་སེང་བཟང་དང་། །བརྒྱ་ལྷུ་རྩེ་རྣམ་པ་འདི་
 བཞེད། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། དངོས་པོ་བརྒྱད་བྱེད་ཚུལ་ལ་འདོད་པར་དུ་མ་ཡོད་དེ།
 ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མངོན་རྟོགས་སྒྲུང་བཞི་དང་། །ཡུམ་མཐེན་གསུམ་དང་ཆོས་སྐྱུ་སྟེ་བཞི་
 དང་བརྒྱད་དུ་འདོད། །འཕགས་པས་སྒྲུང་བཞི་དང་སྒྲུང་བའི་ཡུམ་མཐེན་གསུམ་དང་
 འབྲས་བུ་ཆོས་སྐྱུ་དང་བརྒྱད་དུ་འདོད། །གསེར་སྒྲིང་པ་དང་ཤུ་རྩེ་པས་མངོན་རྟོགས་བདུན་
 དང་ཆོས་སྐྱུ་དང་བརྒྱད། །སེང་བཟང་དང་བརྒྱ་ལྷུ་རྩེ་དངོས་པོ་བརྒྱད་ཀ་མངོན་རྟོགས་
 སུ་འདོད་པའི་བྱིར། དང་པོ་ནི། སྒྲོན་མེ་ལས། སྒྲུང་བ་བཞི་ནི་མངོན་རྟོགས་ཡིན། །འཕགས་
 པ་ཐོགས་མེད་དེ་ལྟར་བཞེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་ནི། སྒྲོན་མེ་ལས།
 རྣམ་པར་གྲོལ་སྡེའི་གཞུང་གིས་བློ། །མངོན་རྟོགས་རྣམ་པ་བཞི་ཡིན་ཏེ། །ཞེས་སོ། །གསུམ་
 པ་ནི། སྒྲོན་མེ་ལས། གསེར་སྒྲིང་ཤུ་རྩེ་རྣམ་གཉིས་ཀྱིས། །མངོན་རྟོགས་བདག་ཉིད་བདུན་
 ཡང་སྟེ། །ཞེས་སོ། །བཞི་པ་ནི། སྒྲོན་མེ་ལས། བརྒྱད་ཀ་མངོན་རྟོགས་སེང་བཟང་
 དང་། །བརྒྱ་ལྷུ་རྩེ་རྣམ་པ་འདི་བཞེད། །ཅེས་སོ། །འདི་རྩོ་བོའི་མིན་གསུངས་པ་ལྟར་རལ། ཡང་
 ར་འགྲུར་སོགས་ཀྱིས་མ་ཐོན་པས་བཛོད་བྱལོར་བ་གང་རུང་དུ་སྤང་རོ། །ཐོགས་མེད་
 དེ་ལྟར་བཞེད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྐད་ཅིག་སྒྲུང་འཕགས་པའི་མངོན་རྟོགས་ཡིན་ཡང་
 གཞན་གསུམ་ལ་སྐྱེ་འཕགས་གཉིས་ཀའི་ལམ་ཡོད་པའི་བྱིར། གསེར་སྒྲིང་༡༥༠ ༽ལས།
 ཅེས་འཆད་པ་རྣམས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མིན་ཏེ། སྐད་ཅིག་སྒྲུང་འཕགས་པ་ཁོ་ནའི་རྟོགས་

པར་རྩ་བ་ལས་ཆེས་གསལ་ཞིང་གཞན་གསུམ་ལ་འཕགས་པའི་མངོན་རྟོགས་ཡོད་པར་
ཡང་བཞེད་དགོས་པས་དེ་ལ་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་འབྱུང་བ་ག་ལ་སྤི། གྲོལ་སྤེའི་
དགོངས་པའང་མིན་ཏེ། ཉི་ལྔ་ལས། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་དང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་རིམ་བ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་དང་།
ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་དང་རྣམ་བ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་མངོན་པར་རྟོགས་པ་མཐའ་དག་
བསྐྱས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། མངོན་དུ་བྱོགས་པ་ཞེས་འབྱུང་བས་དོན་སྤྱི་ཙམ་རྟོགས་
པ་ལ་ཡང་མི་འདོད་དེ་སྐད་ཅིག་མ་ལ་ཡང་ཐལ་ཆེ་བས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ལ། ཉི་ལྔ་སྤེ་དགོ་བསྟན་འབྱུང་ཀ-ཤོག་གངས་༡༥ ་ལས། དེ་ལ་དངོས་སོ་
བརྒྱད་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། རྣམ་བ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་དང་། ལམ་ཤེས་
པ་ཉིད་དང་། ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་དང་། རྣམ་བ་ཀྱན་མངོན་པར་རྟོགས་པར་རྟོགས་
པ་དང་། ཅེ་མོའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་དང་། མཐར་གྱིས་པའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་དང་།
སེམས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་གིས་མངོན་པར་རྟོགས་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ལོ། ཞེས་
གསུངས་པས་ཐོག་མ་གསུམ་དང་ཐ་མ་ལ་མངོན་རྟོགས་མ་སྒྲོས་པས་བར་བ་བཞི་ཁོ་
ན་མངོན་རྟོགས་ཡིན་པར་ཐལ། འཕགས་པའི་ལུགས་ལ་མངོན་རྟོགས་བཞིར་ངེས་པའི་
ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། མཐུན་གསུམ་གྱིས་འཕགས་བཞིའི་མངོན་རྟོགས་ཐམས་ཅད་
བསྐྱས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉི་ལྔ་ལས། ཉན་ཐོས་དང་། རས། ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་
དང་། རྣམ་བ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་གྱིས་མངོན་པར་རྟོགས་པ་མཐའ་དག་བསྐྱས་
པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་གསེར་ཐོང་༡༥༡ ་ལས། དེས་ན་འདི་
ཡི་འབྱུང་གཞི་ནི། འཕགས་པས་དངོས་བརྒྱད་བགྱངས་པ་ན་དང་སོ་གསུམ་དང་ཐ་མ་
ལ་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་སྒྲ་མ་སྦྱར་ཞིང་། བར་བ་བཞི་ལ་སྦྱར་བ་ཙམ་གྱིས་བྱས་སོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། མངོན་རྟོགས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་ཡིན་

བས་མངོན་རྟོགས་མ་ཡིན་དགོས་ན། རྣམ་མཁུན་ཆོས་ཅན། མངོན་རྟོགས་མ་ཡིན་པར་
ཐལ། མངོན་རྟོགས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱ་སྟེ། ཆོས་སྐུ་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་འབྲས་
བྱ་ཡིན་པས་མངོན་རྟོགས་མ་ཡིན་པར་ཁྱོད་ཀྱིས་ཁས་སྤངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མཁུན་
གསུམ་དང་སངས་རྒྱས་ལ་ཡང་མངོན་རྟོགས་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་
ཏེ། གསེར་སྤང་༡༥༡ ་ལས། དང་པོ་བདུན་མངོན་རྟོགས་སུ་བཤད་ནས་བརྒྱད་པ་མངོན་
རྟོགས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་ཡིན་པས་དེ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་བཞེད་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟ་ན་
རྣམ་མཁུན་ལ་ཡང་མཚུངས་པ་དང་སངས་རྒྱས་ལ་མངོན་རྟོགས་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །དེའི་
ཕྱིར་དོན་བསྟུས་སྟོན་མེད། མངོན་རྟོགས་ཤེས་རྒྱུ་དེམ་པ་སྟེ། །དངོས་པོ་བརྒྱད་ནི་
བརྗོད་བྱ་ལ། །སྐབས་ནི་རྗོད་བྱེད་ཤུཌི་གསུངས། །ཞེས་པ་ནི་ཤུཌི་པའི་གཞུང་ལ་གསལ་
ཁ་མི་སྤང་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་འདོད་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ལ་གསེར་
སྤང་ལས་མ་གསུངས་ཀྱང་དངོས་པོ་བརྒྱད་མངོན་རྟོགས་སུ་མི་འཐད་ལ། མངོན་རྟོགས་
བརྒྱད་བཞེད་པར་བྱས་ན་འཐད་དེ། འགྲེལ་པ་ལས། ཡུམ་དེ་དང་དེ་ལས་མངོན་པར་
རྟོགས་པ་བརྒྱད་ཀྱི་དེམ་པ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་མཁུན་གསུམ་དུས་
གསུམ་ཀྱི་འཕགས་རྒྱུད་ལ་སྟེད་ལ། སྟོར་བཞི་ད་ལྟར་བཞོན་ཟེད། ཡང་ཁ་ཅིག་མཁུན་
གསུམ་ནི་རལ་གྱི་ཐང་ལ་བཞག་པ་འབྲ་བས་ས་མཆམས་མེད། སྟོར་བཞི་དང་ཆོས་སྐུ་
ལ་ས་མཆམས་ཡོད་ཟེད། ཡང་ཁ་ཅིག་མཁུན་གསུམ་ཀྱི་སྐབས་ནི་ཐོས་བསམ་དང་།
སྟོར་བཞི་དང་ཆོས་སྐུ་སྟོམ་བྱུང་དང་ཉམས་ལེན་ཡིན་ཟེད། མི་ཤེས་པ་ཁ་ཅིག་དང་
པོ་གསུམ་ཀྱིས་ལྟ་བ་དང་། བར་པ་བཞིས་སྟོམ་སྟོད་དང་། ཐ་མས་འབྲས་བྱ་སྟོན་ཟེད།
ཁ་ཅིག་ལམ་རྒྱུད་པའི་ལུགས་བྱས་ནས་རྣམ་མཁུན་ཆོགས་སྟོར་གྱི་སྐབས་དང་། ལམ་
ཤེས་ས་དང་པོ་ནས་དྲུག་པའི་བར་དང་། སྟོར་བཞི་དག་ས་ལ་དེམ་ཅན་དང་། ཆོས་སྐུ་
སངས་རྒྱས་སར་སྟེད་ཟེར་ན། དེ་ལྟ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། སངས་རྒྱ་བ་ལ་སྟོར་བཞི་

མཁྱེན་གསུམ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེད་མི་སྐྱེད་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་མི་འཐད་ལ། མཁྱེན་གསུམ་སྤྱི་རྒྱུད་ལ་སྐྱེད་དུས་ཡོད་པའི་ས་མཆོམས་མེད་པ་ཡང་མི་འཐད་ལྷག་མ་ནི་འོག་དུ་འཆད་པ་དག་གིས་ཁེགས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་སྙིང་པོའི་རྒྱན་༡༩ ་ལས། སྐབས་བཞི་པའི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་ཐར་བ་ཆ་མཐུན་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་ཅིང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་དུ་འཇུག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་དག་པལ་ཆེར་བཞག་པར་དཀའ་སྟེ། དུས་གསུམ་གྱི་འབགས་པ་ལམ་ཤེས་དང་རྣམ་མཁྱེན་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་པ་རྣམས་གྱིས་སྦྱོར་བཞི་དང་ཆོས་སྐྱ་རྒྱུད་ལ་མི་བསྐྱེད་པ་ནི་མི་སྤྱི་ཅིང་། འདྲིར་གཏན་ལ་པབ་པ་ན་ཡང་། འདྲི་ནི་དུས་གསུམ་གའི་ལམ་བསྟན་པའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

༡༢། དུམ་དོན་རྒྱས་པ་ལ་དད་པའི་གང་ཟག་གྱི་སྐབས་ལ་དབྱེད་པ་ནི། གཉིས་པ་དུམ་དོན་རྒྱས་པ་ལ་དད་པའི་གང་ཟག་ལ་བྱེ་སྟེ་བཤད་པ་ལ་གསུམ། བསྟན་བཅོས་མདོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་དགོས་དོན་དང་། བསྟན་དོན་དང་། ཆོག་དོན་ནོ། །བསྟན་བཅོས་བརྩམས་པ་ལ་དགོས་མེད་ཀྱི་དོགས་པ་སོ་སོར་སྤངས་ནས་བརྗོད་བྱ་མཁྱེན་གསུམ་སྤྱི་རྒྱུད་རྣམ་གཞག་བཤད་པའོ། དང་པོ་ལ་གཉིས། བསྟན་བཅོས་བརྩམས་པ་ལ་དགོས་མེད་ཀྱི་དོགས་པ་སོ་སོར་སྤངས་ནས་བརྗོད་བྱ་མཁྱེན་གསུམ་སྤྱི་རྒྱུད་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་དང་། མདོ་དང་རྫོགས་པའི་སྦྱོན་སྤངས་ནས་དགོས་པ་ཡོད་པར་བསྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་རྩྱུད་ལན་གཉིས་ལས། དང་པོ་རྩྱུད་པ་འཆད་པ་ལ་གསུམ། རྩྱུད་པ་དེ་འགྲེལ་པ་གང་དུ་བཀོད་པ། རྩྱུད་པ་པོ་དངོས་སུ་ཡོད་མེད། གཞུང་གང་ལས་འགྲེལ་དབྱེད་པའོ། །དང་པོ་ནི། གསེར་མེད་ལས་འབྱུང་བ་བཞིན་རྩྱུད་པ་གང་དུ་བཀོད་པའི་འགྲེལ་པ་དེ་ལ་བཞི་ཡོད་དེ། ཉི་ལྔ་དང་། ཉི་ཁྲི་རྣམ་འགྲེལ། རྒྱན་སྣང་། འགྲེལ་པ་འདྲི་དང་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་འགྲེལ་པ་དང་པོ་གསུམ་གྱིས་དགོས་འགྲེལ་གྱི་ཐད་དུ་གསུངས་ཤིང་། འགྲེལ་

བ་འདིའི་མཆོད་བཟློད་ཀྱི་སྐབས་སུ་གསུངས་ལ། དེ་ལྟར་གསུང་ཚུལ་ཡང་། ཉི་མེ་འགྲེལ་
 བ་གཉིས་ཀྱི་ཚོད་ལན་གྱི་མཆོམས་སྤེལ་ཚུལ་འགྲེལ་བ་འདི་དང་མཐུན་མོད་ཀྱང་། རྒྱན་
 སྒྲུང་དུ་དགོས་འབྲེལ་གྱི་སྐབས་སུ་བསྟན་བཅོས་འདི་ལ་འདྲུག་ན་དགོས་བ་ཡོད་བ་
 སོགས་གསུངས་ནས། བཟློད་བྱ་བསྟན་ཚུལ་ལ། ཁ་ཅིག་གིས་གཞི་དང་། གཞན་དག་
 གིས་གཉིན་པོ་དང་། ལ་ལས་རྣམ་བ་བཟློད་བྱ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཐོགས་སྤྲོས་སྤྲོས་མའི་འདོད་བ་
 བཀོད་ནས་ཚོད་ལན་འཆད། འགྲེལ་བ་འདིའི་འཆད་ཚུལ་ནི། དེ་ལྟར་ཕྱག་འཆོལ་བ་དང་།
 ཞེས་བ་ནས། གཞན་དག་སེམས་བར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེས་བའི་བར་གྱིས་ཚོད་
 བ་འཆད་བ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་བ་ནི། ཚོད་བ་པོ་དངོས་སུ་ཡོད་མེད་ལ་དབྱེད་བ་ནི། གསེར་
 ཐེང་༤༩ ་ལས། གཉིས་བ་ནི། སྤྲ་རབས་བ་ཁ་ཅིག་ཐོགས་མེད་དང་། ཆོས་སྦྱོང་དང་།
 ལྷ་སྐྱབ་ཀྱི་རྗེས་སུ་ནི་འབྲང་ལ་དེ་དག་གི་ཕྱང་ལེགས་བར་མི་ཤེས་བ་འགའ་ཞིག་གོ་
 ཞེས་འདོད་ཀྱང་འགྲིག་སྟམ་བ་མི་སྤང་ངོ་། ཁ་ཅིག་དངོས་སུ་འདོད་མཁན་བྱུང་བ་མིན་
 ཀྱི་དོགས་བ་ཁོང་སྦྱོང་ཡིན་ཞེས་འདོད་ཀྱང་། རྒྱན་སྒྲུང་དང་བསྟན་ན་དངོས་སུ་བྱུང་བར་
 གསལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འོ་ན། གསེར་ཐེང་རང་ལུགས་ལ་ཚོད་བ་པོ་དངོས་སུ་
 ཡོད་དམ་མེད་སྟམ་ན། འདི་ལ་འགའ་ཞིག་གིས་རྒྱན་སྒྲུང་དང་བསྟན་ན་དངོས་སུ་བྱུང་
 ཞེས་བའི་ཆོག་གིས་རུས་བ་ལ་དབགས་ན་གསེར་ཐེང་རང་ལུགས་ལ་མེད་བ་ཡིན་ནོ་
 ཟེར་བ་དང་། ཡང་འགའ་ཞིག་གིས་གཞུང་དང་པོ་གསུམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཚོད་བ་པོ་
 དངོས་སུ་མེད་བ་དང་རྒྱན་སྒྲུང་དང་བསྟན་ན་དངོས་སུ་བྱུང་ཞེས་གསུངས་བས་རྒྱ་མཆོན་
 ལ་བརྟེན་ན་གསེར་ཐེང་རང་ལུགས་ལ་ཚོད་བ་པོ་དངོས་སུ་ཡོད་བ་འདོད་དགོས་སོ། །ཞེས་
 བཤད་སྟོལ་གཉིས་ཡོད་དོ། །དེས་ན། རང་གི་སྦོངས་གཏམ་ནི། གསེར་ཐེང་རང་ལུགས་
 ལ་ཚོད་བ་པོ་དངོས་སུ་ཡོད་བ་འདོད་དགོས་ཏེ། སྐབས་འདི་མདོ་ལ་ཚོད་བ་པོ་དངོས་
 སུ་ཡོད་ལ་བསྟན་བཅོས་ལ་ཚོད་བ་པོ་དངོས་སུ་མེད་ཀྱང་མདོ་དང་མཚུངས་བ་དེ་ལྟར་

འགྱུར་རོ་ཞེས་དོགས་པ་ཁོང་ན་གནས་པ་བསུ་བ་ཡིན་པ་གསེར་མེད་རང་གི་དགོངས་
པ་ཡིན་ལ། དེས་ན། གསེར་མེད་ལས་མདོ་ལ་རྩོད་པ་དངོས་སུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེར་
ཐལ། གསེར་མེད་༥༥ ་ལས། འོ་ན་མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་གང་ལ་ཡིན་ཞེ་ན་མདོ་ཡིན་
པར་མངོན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། མདོ་གང་ལ་རྩོད་པ་ཡིན་རྩོད་པའི་
ཚུལ་གང་ཡིན་སྟེ་ན། བརྒྱད་སྟོང་པ་ལྟ་བུ་ལ་རྩོད་པ་ཡིན་ལ་རྩོད་པའི་ཚུལ་ནི། བརྒྱད་
སྟོང་པའི་ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་བསྐྱེད་པའི་ཆེད་དུ་གཞི་དང་། མི་མཐུན་
ཕྱོགས་སྤང་བའི་ཆེད་དུ་གཉེན་པོ་དང་། ཤེས་བྱ་མ་ལུས་པ་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་རྣམ་པ་
རྣམས་ལས་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་བརྗོད་བྱར་བྱས་པའི་སྒོ་ནས་ཆོས་མངོན་པ་དང་རྫོས་
པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་མངོན་པ་ལས་ཀྱང་བསྟན་ཚུལ་དེ་ལྟར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་སྟེ་
བཤོ་དེ་ལྟ་བུའི་རྩོད་པ་པོ་དངོས་སུ་ཡོད་པ་འདོད་དགོས་སོ། །ཆོས་མངོན་པ་དང་རྫོས་
པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཆོས་མངོན་པ་ནི། འཁོར་ལོ་དང་པོ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། དུམ་བརྒྱས་
འབྲིང་བསྐྱས་གསུམ་བརྩམས་མ་བཟུང་བའི་གོང་དུ་བརྩམས་བཟུང་བའི་མངོན་པའི་མདོ་
ཞིག་ལ་གོ་དགོས་ལ། དེ་ལ་འཁོར་ལོ་དང་པོ་ལྟ་བུ་ཐེག་དམན་གྱི་མདོ་ཞིག་ལས་གཞན་
འོས་མེད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལྟར་ན་རྩོད་པ་པོ་དངོས་སུ་མེད་པ་ཁས་ལེན་དགོས་
ཏེ། རྣམ་བཤད་༥༦ ་ལས། ཅི་རྩོད་པའི་དོན་འདི་དག་ཁས་ལེན་པ་དངོས་སུ་ཡོད་པའམ།
འོན་ཏེ་མེད་ཀྱང་དོགས་པ་ཁོང་ན་གནས་པ་བསུ་བ་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། དུམ་གྱི་
མདོའམ། བསྟན་བཅོས་ལ་རྩོད། དང་པོ་ལྟར་ན་ནི། མདོ་ལས། མཐུན་པ་གསུམ་ལ་
སོགས་པ་བྱུང་གཞིར་བཟུང་ནས་སྟོང་པ་ཉིད་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་པབ་པས་གཞི་ཁོ་ན་
སྟོན་ནམ་སྟེ་པ་སོགས་ཀྱི་དོགས་པ་མེད་ལ། གཉིས་པ་ལྟར་ན། བསྟན་བཅོས་རྫོགས་
པ་མཐོང་ནས་སམ། འོན་ཏེ་མཆོད་བརྗོད་ཅེས་ཞིག་མཐོང་ནས་ཡིན། ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་
མཐོང་ན་ནི། སློབ་དཔོན་གྱིས་དེ་ལྟར་བྱུག་འཆལ་བ་དང་ཞེས་སོགས་འབྲེལ་མེད་དུ་

འགྱུར་རོ། །དང་པོ་ལྟར་ན། བཟླ་བ་བྱ་གང་སྟོན་ཤེས་མོད། ཅིའི་ཕྱིར་ཚུད་པར་བྱེད།
གཉིས་པ་ལྟར་ན། རྗེ་བཙུན་གྱིས་མཆོད་བཟླ་བྱ་ཆོག་གས་བཅད་ཅམ་ཞིག་གིས་ཆར་
མ་ཐག་དེ་ལྟ་བུའི་དོགས་པ་སྐྱེ་བའི་གང་ཟག་དེ་སྤྱི་ཞིག་ཡིན། ཞེས་དོགས་པ་བཞོད་
ནས་ལན་མཛད་པ་ན། དེ་ཉིད་ལས། སྤྱི་གས་སྤྱི་ཁོང་ན་གནས་པ་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་བསྟུ་
བའི་དོན་དུ་གསལ་ལ། འགྲེལ་ཆེན་དང་ཡང་མི་འགལ་ཏེ། དེ་ལྟ་བུ་འདོད་པ་བྱུང་ན།
འདིར་བཞག་པ་བའི་སྐབས་སྤྱི་བསྟན་པའི་སྤྱི་འབྱེན་འདི་དག་འཕེན་པའི་དོན་ཡིན་ལ།
འདིར་བཞག་པ་ལྟར། ཡ་གྲུལ་རེ་རེ་ཁོ་ན་སྟོན་ན་ཉེས་པ་འདི་དག་ཏུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་པ་
ཡང་དེ་ལྟར་ཁས་ལེན་ན་བདེན་ཡང་། དེ་ལྟར་ཁས་མི་ལེན་ན་ཞེས་ཁོང་ན་གནས་པ་
སྟོབ་དཔོན་གྱིས་ཁས་སྒྲངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཚུད་པ་པོ་དངོས་སྤྱི་མེད་པར་དོགས་པ་
ཁོང་སྟོང་ཡིན་པ་གསལ་བར་གསུངས་སོ། །རང་རེའི་ཡིག་ཆ་ལྟར་ན་ཡང་ཚུད་པ་པོ་
དངོས་སྤྱི་མེད་པར་བཞག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྐབས་དང་པོའི་སྤྱི་དོན་རྩལ་མཆོ་
༡༥༠ ་ལས། དོགས་པ་སྐྱེ་བའི་གཞི་ནི་མཆོད་བཟླ་བྱ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་བཟླ་བ་མཐའ་
བཟུང་ཅམ་ཡིན་གྱི་དེ་ལྟར་གྲོལ་བའི་གང་ཟག་དངོས་སྤྱི་མེད་དེ། དོགས་པའི་གཙུག་
ནི་མཁྱེན་གསུམ་རྫོགས་པར་གཏན་ལ་འབེབས་ན་མདོ་དང་རྫོས་པས་བསྟན་བཅས་
ཚུམ་པ་དགོས་མེད་དུ་ཐལ་བ་དགོས་འབྲེལ་གྱི་མཆམས་སྤྱི་འབྱེན་པ་འདི་ཉིད་ཡིན་
ལ། དེའི་མཐའ་དཔྱེད་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་ཡ་གྲུལ་རེ་རེ་བཟླ་བ་བྱེད་པ་ལ་ཚུད་པ་སྟོང་
བ་འདི་ཉིད་ཡིན་ཞིང་། འགྲེལ་ཆེན་དང་ཡང་མི་འགལ་ལོ། །དེ་ལྟར་གྲོལ་བའི་གང་ཟག་
དངོས་སྤྱི་བྱུང་ན་སྤྱི་འབྱེན་འདི་དག་འཕེན་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། དེས་ན། གསེར་ཐོང་ལྟར་ན་ཚུད་པ་པོ་དངོས་སྤྱི་ཡོད་པ་དང་། རྣམ་བཞག་
ལྟར་ན་ཚུད་པ་པོ་དངོས་སྤྱི་མེད་ཀྱང་དོགས་པ་ཁོང་སྟོང་ཡིན་པ་གཉིས་སྐབས་ཐེན་ལྟར་
འགལ་ན་ཡང་དོན་ལ་འགལ་བ་གཏན་ནས་མེད་དེ། ཚུད་པ་གང་དུ་བཞོད་པའི་འགྲེལ་

བ་དེ་ལ་བཞི་ཡོད་དེ། ཉི་ལྔ་དང་། ཉི་མི་ལྔ་ལ་འབྲེལ། རྒྱ་ལྔ་དང་། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ་དང་
བཞི་ཡོད་ལ། རྒྱ་ལྔ་ལྟར་ན་ཚོད་བ་པོ་དངོས་སུ་ཡོད་བ་དང་། ཚོད་བ་དེ་ཡང་མདོ་
ལ་ཚོད་བ་ཡིན་བ་གསེར་སྒྲིབ་དང་རྣམ་བཤད་གཉིས་ཀ་མ་ཐུན་ལ། ཉི་ལྔ་དང་། ཉི་མི་ལྔ་
འབྲེལ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ་གསུམ་ལྟར་ན། ཚོད་བ་པོ་དངོས་སུ་མེད་བ་དང་ཚོད་བ་
དེ་ཡང་བསྟན་བཅོས་ལ་ཚོད་བ་ཡིན་བ་ཡང་གཉིས་ཀ་མ་ཐུན་པའི་ཕྱིར། ཉི་ལྔ་དང་། ཉི་མི་
ལྔ་ལ་འབྲེལ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ་གསུམ་ལྟར་ན་བསྟན་བཅོས་ལ་ཚོད་བ་ཡིན་བ་དང་།
མཚམས་འབྲེད་ཚུལ་ཡང་། མཚོད་བཟོད་ཀྱི་སྐབས་ལས་བཤད་པའི་མདོན་རྟོགས་རྒྱ་
འདི་གཞི་གཉིན་རྣམ་གསུམ་ལས་བཟོད་བྱ་གང་བྱེད་ཅེས་པའི་ཚུལ་ནི། འབྲེལ་བ་དོན་
གསལ་ཆ་༦ ་ཡིས། དེ་ལྟར་བྲག་འཆའ་བ་དང་བསྟོད་བ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བའི་བསྟན་བཅོས་
མདོན་བར་རྟོགས་པའི་རྒྱ་གཞི་དང་གཉིན་པོ་དང་རྣམ་བ་རྣམས་ལས་གང་ཡང་རུང་
བ་ཞིག་བསྟུས་བ་མཛད་ན། རྟོགས་དང་པོ་ལྟར་ན་ནི་འབད་བ་དོན་མེད་བ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་
རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་བ་འདི་ལས་ནི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་བསྟུས་བ་མཛད་ན། རྟོགས་དང་
པོ་ལྟར་ན་ནི་འབད་བ་དོན་མེད་བ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་བ་འདི་ལས་ནི་
མཚན་ཉིད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་དག་ལས་མི་སྟོས་པའི་གཞི་གང་ཡིན་བ་དེ་འབྱུང་བ་ནི་མེད་
དོ། །གཉིས་བ་ལྟར་ན་ཡང་རྣམ་བར་བྱང་བའི་དངོས་པོ་བསྟུས་པའི་ཕྱིར་ཀྱན་ནས་ཉོན་
མོངས་པའི་དངོས་པོ་མ་བསྟུས་པས་འདི་གང་གི་གཉིན་པོ་ཡིན་བར་ཁོང་དུ་ཚུད་བར་
མི་འགྱུར་རོ། །གསུམ་བ་ལྟར་ན་ཡང་རྣམ་བ་མེད་བ་ཅམ་ཞིག་བསྟུས་པའི་ཕྱིར་དོན་
རྟོགས་བ་མེད་པས། རུང་ཟད་ཀྱང་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར་དོན་མེད་བ་ཡིན་ནོ་སྟེ་དུ་གཞན་
དག་སེམས་པར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། དེ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་ཉན་ཐོས་
དང་རང་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་། ལྷ་ན་མེད་པའི་སངས་རྒྱས་
རྣམས་ཀྱིས་གོ་རིམ་ངེ་ལྟ་བ་བཞིན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་བ་ཉིད་གསུམ་གྱིས་མདོན་བར་

རྟོགས་པ་མཐའ་དག་བསྐྱུས་པས་ན་ཕྱོགས་གསུམ་ཆར་གྱིས་ཀྱང་བསྐྱུས་པའི་ཕྱིར་
 རོ། །ཞེས་དང་། ཉི་ལྷང་༢༩༡ ་ ལས། ཅིའི་དོན་དུ་ཞེ་ན། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་
 ཉིད་ལས། །སྟོན་པས་འདི་རྣམས་བཤད་པ་གང་། །གཞན་གྱི་སྟོང་བ་མ་ཡིན་དེ། །ཆོས་
 སྟོང་བ་ཅུ་ཡི་བདག་ཉིད་ཀྱི། །མདོ་དོན་བློན་པ་ལ་གཞག་ནས། །སྟོང་ལྡན་པས་མཐོང་
 སྟུང་ཕྱིར། །བདེ་སྒྲག་ཏུ་ནི་རྟོགས་པ་ཞེས། །བྱ་བ་བརྩོམ་པའི་དགོས་པ་ཡིན། །ཞེས་དེ་
 ལྟར་བྲག་འཆལ་བ་ཉེ་བར་བཀོད་པའི་ཆོགས་སུ་བཅད་པས་ཡང་དག་པར་མཆོན་པའི་
 དོན་འདི་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཅི་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་
 འདི་གཞི་བསྐྱུས་པས་སམ། འོན་ཏེ་གཉེན་པོ་བསྐྱུས་པས་སམ། དེ་སྟེ་རྣམ་པ་བསྐྱུས་
 པས་རྒྱན་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བ་འདི་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། ཉི་མི་
 རྣམ་འབྲེལ་༢༩༢ ་ ལས། ཅིའི་དོན་དུ་ཞེ་ན། མདོའི་དོན་བསྐྱུས་ནས་ཆོག་བསྐྱུས་པས་
 སྟེ་བོ་སྟོང་མན་པ་རྣམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་མ་ཐུན་པར་རྒྱ་ཆར་རྣམ་པར་བྱེ་བས་ཤེས་པར་བྱ་
 བའི་ཆེད་དུ་སྐྱུས་པ་བྲག་འཆལ་བ་ཉེ་བར་དགོད་པའི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་དོན་ཡོང་པར་
 བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་སྐད་ཀྱང་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། ཅི་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གཞི་
 བསྐྱུས་པ་ཡིན་ནམ། འོན་ཏེ་གཉེན་པོ་བསྐྱུས་སམ། ཡང་ན་རྣམ་པ་བསྐྱུས་པས་རྒྱན་དུ་
 སྟུང་པ་ཡིན། དེ་ལས་ཅིར་འགྱུར་ཞེ་ན། ཞེས་གསུངས་སོ། །འོན་ཀྱང་། རྩོད་པ་འཆད་
 པ་དང་། རྩོད་པ་དེ་འབྲེལ་པ་གང་དུ་བཀོད་པ། རྩོད་པ་པོ་དངོས་སུ་ཡོད་མེད། གཞུང་
 གང་ལས་འབྲེལ་དབྱེད་པའི་སྐབས་གསེར་སྒྲིང་སྐྱས་ཟེན་རྒྱན་སྤང་དང་བསྐྱུན་པ་དང་།
 རྣམ་བཤད་ལས་འབྲེལ་པ་དོན་གསལ་དང་མཐུན་པ་འཆད་པ་ཡིན་ནམ་སྟུམ་ཏེ་དབྱེད་
 རོ། །དེ་ལ་ཡང་ཁོ་ན་རེ། དེ་འབྲེལ་རྩོད་པ་པོ་དངོས་སུ་བྱུང་བར་ཐལ། དེའི་ཕྱོགས་སུ་
 དངོས་སུ་བྱུང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཕྱོགས་སུ་བརྟག་པ་དངོས་སུ་བྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ།
 གཞུང་དེ་ཕྱོགས་སུའི་བརྟག་པ་སེལ་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཕྱོགས་སུ་བརྟག་པ་

ཁས་སྒྲངས་ན་རང་ལུགས་ལ་སྒྲིན་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། རྣམ་བཤད་༥༩ ་ལས།
དགོས་མེད་ཀྱི་དོགས་པ་སྒྲངས་ནས་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་མཁྱེན་གསུམ་སྤྱིའི་རྣམ་
གཞག་སྟོན་པར་ཆེས་ཤིན་ཏུ་གསལ་ལོ། །ཅོད་ལན་སྔ་ཕྱི་མཆོད་བརྗོད་དང་དགོས་
འབྲེལ་ཀྱི་དོན་ཆོན་སོ་སོར་བྱེད་པ་མི་འཐད་པ་ཡང་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་
པ་ལྟར། དེ་སྐབས་ཕྱོགས་སྔ་ཕྱི་ལྟར་བཅུ་མས་པའི་གཞུང་དང་སློབ་དཔོན་སོགས་ལ་
དེ་ལྟར་བཞུལ་བའི་ཕྱོགས་སྔ་མེད་པས་དོགས་པ་ཁོང་སློང་དུ་གསུངས་ཀྱི་སྤྱིར་དེ་འབྲེལ་
ཅོད་པ་སོ་དང་དོགས་པ་དངོས་སུ་མ་བྱུང་བ་མིན་ཏེ། ལན་ཀྱི་གཞུང་དེ་ཕྱིས་འབྱུང་གི་
རྟོག་ལྡན་ཅོད་པ་སོ་ལ་ལན་འདེབས་ཚུལ་དང་། དེའི་རྟོག་པ་སེལ་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
དང་སོ་མ་གྲུབ་ན། འབྲེལ་པ་ལས། གཞན་དག་སེམས་པར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན།
ཞེས་པའི་གཞན་དག་དང་། སྤྱི་བོ་སློ་གྲོས་དམན་པ་དག་ཀྱིས་པའི་སློ་དམན་མེད་པར་
ཐལ་ལོ། །དེ་དག་ཅོད་པ་སོ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གོང་གི་རྟོགས་གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། དེ་
འབྲེལ་དོགས་པ་མེད་པར་ཐལ། ལན་དེ་སེལ་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གསེར་
ཐེང་༥༩ ་ལས། །དེ་ལྟར་བསྟན་བཅོས་ལ་དོགས་པ་འདི་འགོད་པ་ཅི་འབྲེལ་ཞེ་ན། བསྟན་
བཅོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་ཉིད་མདོའི་བརྗོད་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་འབྲེལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པ་
དང་། རྣམ་བཤད་༥༩ ་ལས། དགོས་མེད་ཀྱི་དོགས་པ་སོ་སོར་སྒྲངས་ནས་ཞེས་དང་།
རྟོགས་དཀའ་སྒྲངས་བ་༥༧ ་ལས། དོགས་པ་གཅོད་པ་ལ་དོགས་པ་ཐ་མ་དགོས་འབྲེལ་
ཀྱིས་གཅོད་ཅིང་དང་སོའི་དོགས་པ་གཅོད་སློབ་དཔོན་གྱིས་ཁ་བསྐྱངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཅོད་པ་སོ་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་འབྲེལ་གཞི་ཡོད་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། གསེར་ཐེང་༥༩ ་ལས། དེ་དག་གི་འབྲེལ་གཞི་ཡང་། མདོ་ལས། བྱང་ཁམས་
སྤྱི་མཆོད་དང་། ས་དང་པར་ཕྱིན་ལ་སོགས་པ་དང་། དག་མི་དགོ། ཟག་པ་ཡོད་མེད།
ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དང་བཅས་མ་བཅས་ལ་སོགས་པའི་འབྲེལ་དུ་མ་ཞིག་གསུངས་པ་རྣམས་

སྟོ། །དེས་ན་འདིའི་རྣམ་པ་ནི་མངོན་པ་ལས་འབྱུང་བའི་ཆོས་གསུམ་གྱི་དག་མི་དག་ལ་
 སོགས་པའི་མིང་གི་རྣམ་གངས་ལ་གཟུང་གི་ཆོས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་དང་ཆོས་ཉིད་ལ་མི་
 བྱའོ། །ཕྱོགས་སྔ་དང་རང་ལུགས་གཉིས་ཀས་གཞི་གཉེན་རྣམ་པ་བསྐྱུས་པར་འདོད་པར་
 འབྲེལ་ཡང་བྱུང་བར་ནི་སྟོན་ཚུལ་དང་དགོས་པ་ལ་ཡོད་དེ། འདི་ལྟར་ཕྱོགས་སྔའི་འདོད་
 པ་ནི། བཤད་ཟེན་པ་ལྟར་ཡིན་ལ། རང་ལུགས་ནི། མདོ་དང་དེའི་རྒྱན་གཉིས་ཀྱིས་གཞི་
 གཉེན་རྣམ་པ་གསུམ་བསྐྱུས་པ་དེ་རིམ་པ་ལྟར་ཡུལ་ཅན་མཁྱེན་པ་གསུམ་ཞེས་པའི་
 ཆེད་དུ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་གོལ་ས་དང་རྒྱ་དང་ཐོབ་བྱར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་
 ན་དགོས་པ་གང་གི་ཕྱིར་དང་། ཚུལ་རིམ་ལྟར་གཞི་གཉེན་རྣམ་པ་གསུམ་བསྟན་པའི་བྱུང་
 མ་བྱེད་པར་དེ་གསུམ་ལ་ཁོ་ནའི་སྤྱི་སྤྱར་བ་ཅུ་ལ་རེ་བས་ནི་ཅོད་ལན་འདི་དག་བསྐྱེལ་
 བའི་བར་དུ་ཡང་མི་འོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། གསེར་སྤང་ལས། འདིར་
 གཞན་དག་ཅེས་པ་དང་། ཕྱོགས་གསུམ་རེ་རེ་བསྐྱུས་པར་འདོད་པའི་རྒྱལ་བ་གཉིས་
 མི་གཅིག་སྟེ། ཞེས་པས་ཕྱི་མ་ཕྱོགས་རེ་རེ་ཅུ་བསྐྱུས་ན་སྟོན་མེད་ཟེར་བ་ཕྱོགས་དང་
 བོ་ལྟར་ན་ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར་གྱི་ཕྱོགས་སྔ་དང་སྔ་མ་དེ་ལ་སྟོན་བརྗོད་ནས་
 རང་ལུགས་ལ་ཅོད་མཁན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དོགས་སྤོང་ལྟར་གོང་གི་ཅོད་པ་པལ་ཆེར་
 འདི་དང་འབྲེལ། དེས་ན་དེ་ལྟར་རྒྱལ་བའི་གང་ཟག་དངོས་སུ་ཡོད་པ་དང་མེད་པའི་ཕྱོགས་
 གཉིས་ཡོད་ལ། དང་བོ་ལྟར་ན། མཁྱེན་གསུམ་བརྗོད་བྱར་བྱེད་པ་ཡིད་དཔྱེད་ཀྱིས་ངེས་
 ནས། མཁྱེན་གསུམ་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ལ་དེའི་དམིགས་པ་གཞི་གཉེན་རྣམ་གསུམ་
 གཏན་ལ་འབེབས་དགོས། དེ་ལྟར་ན་འཆད་འགྱུར་གྱི་མདོ་དང་རྫོས་པར་འགྱུར་དོ། །ཞེས་
 ཅོད་པ་ཡིན་ཞིང་། དོགས་པ་སྐྱེ་བའི་གཞི་ནི་མཆོད་བརྗོད་ཡིན་པ་འདོད་དོ། །གཉིས་པ་
 ལྟར་ན། དེ་ཡང་བརྟག་པ་མཐའ་བཟུང་ཅུ་ལ་ཡིན་གྱི་དེ་ལྟར་རྒྱལ་བའི་གང་ཟག་དངོས་
 སུ་མེད་དེ། དོགས་པའི་གཙོ་བོ་ནི་མཁྱེན་གསུམ་རྗོགས་པར་གཏན་ལ་འབེབས་ན་མདོ་

དང་རྫོས་པས་བསྟན་བཅས་ཚུལ་པ་དགོས་མེད་དུ་ཐལ་བ་དགོས་འབྲེལ་གྱི་མཆོམས་
སྐར་དུ་འབྱུང་བ་འདི་ཉིད་ཡིན་ལ། དེའི་མཐའ་དཔྱོད་པའི་ཡན་ལག་དུ་ཡ་གུལ་རེ་རེ་
རྫོད་པར་བྱེད་པ་ལ་ཚུད་པ་སྟོང་བ་འདི་ཉིད་ཡིན་ཞིང་། འབྲེལ་ཆེན་དང་ཡང་མི་འགལ་
ལོ། །དེ་ལྟར་རྫོལ་བའི་གང་ཟག་དངོས་སུ་བྱུང་ན་སྐར་འབྲིན་འདི་དག་འཕེན་ཞེས་བའི་
དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །མཁས་པ་ཁ་ཅིག་གིས། དེ་གཉིས་ལས་
སྤྲ་མ་ལྟར་བྱ་སྟེ། འབྲེལ་ཆེན་ལས། ཁ་ཅིག་དང་གཞན་དག་དང་ལ་ལ་ཞེས་སྟོགས་སྤྲ་
སྤང་བར་མཛད་པ་བཞིན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་མཁས་པ་འགའ་ཞིག་གིས་
འདིར་ཚུད་པ་པོ་དངོས་སུ་ཡོད་པ་རིགས་པས་བྱུབ་སྟེ། གོང་དུ་བཤད་པའི་འབྲེལ་པ་
མ་བཅུམས་པའི་སྟོན་དུ། མདོན་རྟོགས་རྒྱུ་གྱི་བརྗོད་བྱ་ལ་ཡིད་དཔྱོད་ཀྱི་གོ་བ་རྟེན་
ནས། རྒྱུ་གྱིས་གཞི་གཉེན་རྣམ་གསུམ་བསྟན་པ་འདིས་ཡུལ་ཅན་མཁྱེན་གསུམ་མཆོན་
པའི་ཚུལ་སོགས་མ་ཞེས་པ་དུ་མ་ཞིག་ཡོད་ཅིང་། དེ་དག་གིས་བསྟན་བཅས་ཀྱི་ལུས་
རྫོགས་པར་མཐོང་བྱེད་ཀྱང་། དེའི་བརྗོད་བྱ་ཇི་བཞིན་ཁོང་དུ་མ་རྒྱུད་ལ། འོན་ཏེ་རྗེ་བཙུན་
གྱིས་མཆོད་བརྗོད་ཅུམ་ཞིག་བཅུམས་བྱེད་ནས་ལུས་རྫོགས་པར་མ་བྱུབ་པའི་སྟོན་དུ་
ཚུད་པ་དེ་ལྟར་བྱུང་བ་མི་སྲིད་ཀྱང་། བསྟན་བཅས་ལུས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་རགས་པ་ཅུམ་ལ་
གོ་བ་རྟེན་ནས། བརྗོད་བྱ་གཞི་གཉེན་རྣམ་གསུམ་ལས་བཅུམས་ཏེ་བསྟན་བཅས་ཚུལ་
པར་དམ་བཅས་པ་མཐོང་བ་ན་སྤར་གྱི་ཚུད་པ་དེ་ལྟར་བྱུང་བ་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར། དེ་
ལྟར་ཡང་རྣམ་བཤད་ལས། དེ་ལྟར་རྫོལ་བའི་གང་ཟག་དངོས་སུ་ཡོད་ན། མཁྱེན་གསུམ་
གཏན་ལ་འབེབས་པ་ཡིད་དཔྱོད་ཀྱི་སྟོན་པ་དེས་དེ་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ལ་དེ་དག་གི་
དམིགས་པ་གཞི་དང་ལམ་དང་རྣམ་པ་གསུམ་པོ་རྟོགས་པར་ཡུལ་ཅན་གསུམ་པོ་རྟོགས་
པར་བྱར་མེད་པས་དེའི་དམིགས་པ་གསུམ་པོ་ཐོག་མར་གཏན་ལ་དབབ་དགོས་ལ། དེ་
ལྟར། འོག་ནས་འཆད་པའི་སྟོན་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་ཟེར།

རང་ལུགས་ནི་ཡིག་ཆ་ལྟར་གྲོལ་བའི་གང་ཟག་དངོས་སུ་ཡོད་ན། མཁྱེན་གསུམ་བཟོད་
 བྱར་བྱེད་པ་ཡིད་དཔྱོད་གྱིས་ངེས་ནས། མཁྱེན་གསུམ་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ལ་དེའི་
 དམིགས་པ་གཞི་གཉིན་རྣམ་གསུམ་གཏན་ལ་འབེབས་དགོས། དེ་ལྟར་ན་འཆད་འགྱུར་
 གྱི་མདོ་དང་རྫོས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་ཅོད་པ་ཡིན་ཞིང་། རོགས་པ་སྐྱེ་བའི་གཞི་ནི་
 མཆོད་བཟོད་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་བརྟག་པ་མཐའ་བཟུང་ཅམ་ཡིན་གྱི་དེ་ལྟར་གྲོལ་བའི་གང་
 ཟག་དངོས་སུ་ཡོད་པའི་དོན་མིན་ནམ་སྟེ། གསུམ་པ་ནི། གཞུང་གང་ལས་འབྲེལ་དབྱེད་
 པ་ནི། གསེར་བྱེད་ལྟར་ན་མཆོད་བཟོད་གྱིས་རྩམ་པར་དམ་བཅས་པ་ལས་འཕྲོས་ཤིང་
 དགོས་འབྲེལ་གྱི་མཆམས་སྦྱར་གྱི་སྟོན་དུ་བཀོད་པའི་ཕྱིར། སྡེ་མ་རིགས་སོ། །ཞེས་
 སྡེ་མ་མཆོད་བཟོད་ཀྱི་གཞུང་ལ་སྦྱར་བར་མཛད་པ་ཡིན་ཏེ། གསེར་བྱེད་༥༥ ༽ལས།
 བཟོད་བྱར་བསྐྱུས་ནས་རྒྱན་དུ་བྱེད་ཅེས་འདི་བའི་ཕྱིར་བརྩམ་པར་དམ་བཅའི་གཞུང་
 ལ་ཅོད་དོ། །རྒྱན་སྒྲུབ་ནི་སྦྱར་དགོས་སོགས་བཞི་བཀོད་ནས་བརྒྱད་སྟོང་པའི་བཟོད་
 བྱ་ལ་དོགས་པ་གཅོད་པའི་ཕྱིར་དགོས་འབྲེལ་ལ་བརྩམ་དོ། །དེ་གཉིས་ལྟར་ན་དགོས་
 འབྲེལ་གྱི་སྐབས་སུ་བཀོད་ནས་བསྟན་བཅས་ཀྱི་བཟོད་བྱ་ལ་དོགས་པ་གཅོད་པའི་ཕྱིར་
 དེའི་གཞུང་དུ་སྦྱད་པར་རིགས་སོ། །འབྲེལ་པ་འདི་ལྟར་ན་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་མཆོད་
 བཟོད་ཀྱི་གཞུང་ལ་ཡར་སྦྱོར་ལ། འབྲམ་པ་དང་ཨར་འབྲེལ་ཆེན་གཉིས་སུ་དགོས་འབྲེལ་
 ལ་སྦྱར་བ་དང་བཟོད་བྱ་ངོས་འཛིན་པའི་ཕྱིར་དགོས་འབྲེལ་ལ་ཕྱིར་སྦྱོར་བར་རིགས་
 ཞེས་འཆད་ཀྱང་། མཆོད་བཟོད་གྱིས་བརྩམ་པར་དམ་བཅས་པ་ལས་འཕྲོས་ཤིང་དགོས་
 འབྲེལ་གྱི་མཆམས་སྦྱར་གྱི་སྟོན་དུ་བཀོད་པའི་ཕྱིར་སྡེ་མ་རིགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་
 ལ། རྣམ་བཤད་ལས་ཀྱང་། རོགས་པ་སྐྱེ་བའི་གཞི་ནི་མཆོད་བཟོད་དོ་ཞེས་མཆོད་བཟོད་
 ཀྱི་གཞུང་དུ་སྦྱད་པར་མཛད་དོ། །ཡིག་ཆ་སྐབས་དང་པོའི་སྦྱི་དོན་༣༥ ༽ ལས། མཁྱེན་
 གསུམ་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ལ་དེའི་དམིགས་པ་གཞི་གཉིན་རྣམ་གསུམ་གཏན་ལ་འབེབས་

དགོས། དེ་ལྟར་ན་འཆད་འགྱུར་གྱི་མདོ་དང་རྫོས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་ཅོད་པ་ཡིན་
ཞིང་། དོགས་པ་སྐྱེ་བའི་གཞི་ནི་མཆོད་བརྗོད་ཡིན་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན།
ཅོད་པ་དང་དོགས་པ་འདི་དག་དུས་ནམ་བྱུང་ཞེ་ན། སྤྱིར་འབྲུལ་བའི་མཐའ་དགག་མི་
རུས་པས། དུམ་གྱི་མདོ་དང་རྒྱན་བརྩམས་པ་དགོས་མེད་ཀྱི་དོགས་པ་ཐོག་མེད་ནས་
ཡོད་ཀྱང་སྐབས་འདིའི་དོགས་པ་སྐྱེ་བའི་གཞི་ནམ་བཤད་ལྟར་མཆོད་བརྗོད་འཛོགས་པས་
དེའི་སྒྲིན་དུ་མེད་པ་འདོད་དོ། །དེ་ཡང་རྒྱན་སྒྲུང་དང་གསེར་མེད་ལྟར་ན། དེ་འདྲའི་ཅོད་
པ་པོ་གང་ཟག་སྤྱི་འབྲུལ་བ་ཞིག་འཛོགས་པ་ཡིན་སྟུང་ན། འཁོར་ལོ་དང་པོ་ལྟ་བུ་སྤྱི་ཇི་བཞིན་
དུ་ཁས་ལེན་ཞིང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་སྡེ་འཁོར་ལོ་བར་པ་ལྟ་བུ་བཀར་མི་འདོད་པའི་
བྱུང་མཐའ་སྤྱི་བའི་ལུང་གི་རྗེས་འབྲང་ཉན་ཐོས་སྡེ་པ་ཞིག་འཛོགས་དགོས་སམ་སྟུང་། ཡང་
དེ་ལ་རང་སྡེ་གོང་འོག་གཉིས་ཀ་ཡོད་ཆོག་ལ། གཞན་སྡེ་ལ་དེ་འདྲའི་དོགས་པ་ཡོད་ཀྱང་
ཉོག་ལྟར་གྱི་དོགས་པ་མིན་ནམ་དཔུང་། ཁོ་ན་རེ། རྒྱལ་བ་ལ་ཅོད་པར་ཐལ། རྒྱལ་བས་
ཆོས་བསྟན་ཚུལ་ལ་ཅོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁུབ་སྟེ། རྒྱལ་བ་ཕྱོགས་སྒྲར་བྱས་ནས་ཅོད་
པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། བཤད་བྱ་ལ་སྦྱར་ནས་ཅོད་པ་བཀོད་ན་ལན་མི་ཐེབས་
བར་ཐལ། གསེར་མེད་ལས། ཁོ་ནའི་སྤྱི་ཅུམ་ལ་རེ་བས་ནི་ཅོད་ལན་འདི་དག་བསྐྱལ་
བའི་བར་དུ་ཡང་མི་ཤོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བཤད་བྱ་ལ་སྦྱར་ན་
སྒྲིན་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་ལ་ལན་མི་ཐེབས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ལ་སྒྲིན་ཡོད་པར་ཐལ་
ལོ། །ཟེར་ན། དེ་ནི་བོད་སྡེ་མའི་བཏབ་པའི་ལན་དེ་རི་ལྟར་བྱས་ཀྱང་མི་འགྲིག་པའི་དོན་
ཡིན་པ་འོག་དུ་སྦྱབ་ཚུལ་གྱིས་ཤེས་པའི་ཕྱིར། སྤྱིར་བརྗོད་བྱ་དེ་གསུམ་ཡང་ཡང་བཤད་
ན་རྫོས་པ་ཡིན་ཀྱང་རྫོས་སྒྲིན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན། དགོས་མེད་དང་རྫོས་པའི་
ཅོད་ལན་གཉིས་ཀ་ལྟར་ཅིག་གསུངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། རྣམ་བཤད་༢༩ ་ཤེས་པ།
དོགས་པ་གཙོད་པའི་གཙོ་བོ་ནི་མཁྱེན་པ་གསུམ་ག་བརྗོད་བྱར་བྱེད་ན་མདོ་དང་རྫོས་

པས་མངོན་ཏྟགས་རྒྱན་བརྩམས་པ་དགོས་པ་མེད་པར་ཐལ་བའི་ཚྭ་པ་དགོས་འབྲེལ་
གི་མཆོམས་སྤྱར་དུ་འབྱུང་བ་དེ་ཉིད་ཡིན་ལ། དེའི་མཐའ་གཅིད་པ་ལ་ཡ་གྲུལ་རེ་རེ་
བརྗོད་བྱར་བྱེད་པ་ལ་ཚྭ་པ་སྤངས་པ་འདི་ཉིད་ཡིན་པས། ཞེས་དང་། ཏྟགས་དཀའི་
སྤང་༥༩ ་ེབ་ལས། གཞི་གཉེན་རྣམ་པ་གང་རུང་རེ་རེ་ཁོ་ན་སྤྱད་ན་འབད་བ་དོན་མེད་
པ་སོགས་ཀྱི་སྒྲིན་འདི་དག་ཡོད་ལ། གསུམ་ག་སྤྱད་ན་ཡུམ་གྱི་མདོ་དང་རྫོས་པར་འབྱུང་
ཞེས་པའི་དོགས་པ་གཅིད་པ་ལ་དོགས་པ་ཐ་མ་དགོས་འབྲེལ་གྱིས་གཅིད་ཅིང་། དང་
པོའི་དོགས་གཅིད་སྒྲོབ་དཔོན་གྱིས་ཁ་བསྐྱངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
དེས་ན་ཡིག་ཆའི་དོན་མཆོད་བརྗོད་ལས་འཕྲོས་ནས་རྒྱན་བརྩམས་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་
པར་ཐལ། ཆོས་རྣམ་འབྲེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་བསྐྱེད་པ་སོགས་དགོས་པ་གསུམ་གྱི་ཕྱིར་
གཞི་གཉེན་རྣམ་གསུམ་གང་སྟོན་ཡང་འབད་བ་དོན་མེད་པ་སོགས་ཀྱི་སྒྲིན་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་པ་སྐབས་འདིའི་ཚྭ་པ་དང་། རྒྱན་བརྩམས་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པར་ཐལ།
མཁྱེན་གསུམ་གཏན་ལ་འབེབས་ཕྱིར་གཞི་གཉེན་རྣམ་པ་གསུམ་ག་སྟོན་ན་ཤེར་མདོ་
དང་རྫོས་སྒྲིན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སྐྱེ་བོ་སྒྲོ་བྱོས་དམན་པ་དག །ཅེས་སོགས་ཀྱིས་
བརྩད་པ་ལ། དང་པོའི་ལན་དུ་སྟོན་ཚུལ་ཡུལ་ཅན་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་ཡུལ་དུ་དང་། དགོས་
པ་མཁྱེན་གསུམ་མཆོན་ཕྱིར་གཞི་གཉེན་རྣམ་པ་གསུམ་ག་སྟོན་པས་གང་རུང་རེ་བསྐྱུས་
པའི་སྒྲིན་མེད་ཅེས་དང་པོའི་ལན་དང་། ཡུམ་དོན་བདེ་སྐྱབས་ཏྟགས་པའི་ཕྱིར་ཡིན་པས་
གསུམ་ག་སྟོན་ཡང་ཡུམ་མདོ་དང་རྫོས་སྒྲིན་མེད་ཅེས་གཉིས་པའི་ལན་མཛད་པའི་ཕྱིར།
ཞེས་པའོ། ཁོ་ན་རེ། འདིའི་བརྫོས་ཞེས་པ་མངོན་པ་དང་བརྫོས་པ་ཡིན་ཏེ། སྐབས་འདིར་
རེ་རེ་ཁོ་ན་ལམ་གསུམ་ག་བསྟན་ན་མངོན་པ་དང་བརྫོས་ཞེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན།
མི་འཐད་དེ། གཞི་ཙམ་བསྟན་ན་མངོན་པ་དང་བརྫོས་པའི་སྒྲིན་བརྗོད་ནས་སྤང་གསུམ་
ག་སྟོན་ན་མངོན་པ་དང་རྫོས་ཞེས་ཏྟགས་ལྡན་གྱིས་མི་ཚྭ་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། མངོན་པ་

ནས་བཤད་པའི་གཞི་གཉིན་རྣམ་གསུམ་དང་ཡུམ་གྱི་མདོ་ནས་བཤད་པའི་གཞི་གཉིན་
རྣམ་གསུམ་འདྲ་བར་ཐལ། དེ་མི་འདྲ་བའི་ལན་མ་བཏབ་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱབ་སྟེ། སྐབས་
འདིའི་དེ་གཞི་ཤེས་པ་ཡི་བྱེ་བྲག་རྣམས། །ཞེས་པའི་དེ་ལ་བྱེད་དགོས་ལ། སྤྲ་མའི་དེ་
གཞི་ཕྱང་ཁམས་སྟེ་མཆེད་དང་། ཉོན་མོངས་ཀྱི་གཉིན་པོ་ཅམ་དང་རྩས་བཏགས་སོགས་
ཀྱི་རྣམ་པ་ལ་བྱེད་བས་མི་འདྲ་བའི་ཕྱིར། དང་བོ་བྱབ་སྟེ། རྣམ་བཤད་༥༩ ་ལས། བྱང་
གཞི་བྱང་ཆོས་བསྐྱེམས་ན་གཞི་བདེན་བཞིའི་སྟེང་དུ་བདག་མེད་གཉིས་འཁོར་དང་
བཅས་པ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཅས་པར་འགྱུར་ལ། སོ་སོ་ཕྱལ་ན་གཞི་གཉིན་
རྣམ་པ་གསུམ་ཅས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ཡང་འོག་གི་གཞི་ཤེས་པ་ཡི་བྱེ་བྲག་རྣམས། །ཞེས་
སོགས་ནས་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལན་འཆད་པ་
ནི། འབྲེལ་པ་ལས། དེ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ་ཞེས་སོགས་དང་། གསེར་ཐེང་༩༠ ་ལས། འོ་ན་
རང་ལུགས་ལ་ཡང་རྣམ་པ་གཞི་བཅས་སུ་བསྟན་དགོས་པའི་ཕྱིར་རྫོས་པར་འགྱུར་ཞེ་
ན། རྣམ་པ་གཉིས་མིང་མཚུངས་ཀྱང་དོན་ཡང་མི་འདྲ་སྟེ། ཁོའི་ལུགས་ཀྱིས་ཕྱང་སོགས་
ཀྱི་རྣམ་པའི་རབ་དབྱེ་ལ་འདོད་བས་རྫོས་སྟོན་ཡོད་ལ་རང་ལུགས་ནི་བདེན་བཞི་དང་
མཐེན་གསུམ་གྱི་ཆོས་ལ་འདོད་བས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། ཡིག་ཆ་སྐབས་དང་
པོའི་སྟེ་དོན་རྩལ་མཆོ་༢༥༡ ་ལས། གཉིས་པ་ལན་ལ། ལན་དངོས་དང་། ཤེས་བྱེད་
ཀྱི་ལུང་འགོད་པ་དང་། བསྟུ་བྱ་གསུམ་ངོས་གཞུང་བ་དང་། དེ་དག་གིས་བྱབ་པའི་དོན་
བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། བསྟན་བཅོས་མདོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གྱིས་གཞི་གཉིན་རྣམ་
གསུམ་གང་རུང་རེ་རེ་ཁོ་ན་བརྗོད་བྱར་བྱས་པའི་སྟོན་ནས་མདོ་དང་རྫོས་པའི་སྟོན་ཡོད་
པ་དེ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འདིས་མཐེན་གསུམ་གཏན་ལ་འབེབས་པར་བཞེད་ནས་དེའི་དམིགས་
པ་གཞི་གཉིན་རྣམ་པ་གསུམ་ག་བརྗོད་བྱར་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ཕྱིར། མཐེན་གསུམ་
གཏན་ལ་འབེབས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། འཕགས་བཞིའི་མདོན་རྟོགས་མཐའ་དག་

གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ཕྱིར། བྱམས་མཁུན་གསུམ་གྱིས་འཕགས་བཞིའི་མངོན་རྟོགས་
 མཐའ་དག་བསྐྱུས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ལན་འདེབས་པ་ལ། དེ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་
 ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་། སྤྲོ་བ་མེད་པའི་སངས་
 རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་གོ་རིམ་ངེ་ལྟ་བ་བཞིན་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱིས་མངོན་
 པར་རྟོགས་པ་མཐའ་དག་བསྐྱུས་པས་ན། བྱོན་གསུམ་ཆར་གྱིས་ཀྱང་བསྐྱུས་པའི་
 ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བསྟན་བཅོས་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ཆོས་ཅན། གཞི་གཉེན་
 རྣམ་གསུམ་གང་རུང་རེ་རེ་ཁོ་ན་བཟོད་བྱར་བྱས་པའི་སྒོ་ནས་ཆོས་མངོན་པ་དང་སྒྲོས་
 པའི་སྒྲོན་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། ཡུལ་ཅན་མཁུན་གསུམ་མཆོན་པའི་ཕྱིར་དུ་ཡུལ་གཞི་གཉེན་
 རྣམ་པ་གསུམ་ཆར་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་ཡིན་
 བ། དོན་མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་བཟོད་བྱར་བྱེད་དགོས་ཤིང་། མཁུན་གསུམ་གྱིས་
 མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་བསྐྱུས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས་པའི་དགོངས་པའི་དོན་ནི་
 འདི་ལྟར་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། རྒྱན་འདིར་གཞི་གཉེན་རྣམ་པ་གསུམ་བསྟན་པ་ལ་ངེ་སྟེང་
 སྤྱིས་པའི་སྒྲོན་གསུམ་པོ་གང་ཡང་འདུག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་མངོན་པ་དང་རྒྱན་འདི་
 གཉིས་བཟོད་བྱ་གཞི་གཉེན་རྣམ་པ་གསུམ་ལས་བརྩམས་ཏེ་བསྟན་པར་མཚུངས་ཀྱང་
 བསྟན་ཚུལ་དང་དགོས་པ་མི་འདྲ་ཞིང་། ཆོས་མངོན་པ་ལས་ནི་ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་འབྱེད་
 གྱི་ཤེས་རབ་སྦྱེས་པའི་ཆེད་དུ་གཞི་ལུང་ཁམས་སྦྱི་མཆེད་དང་། མི་མཐུན་བྱོན་གསུམ་སྤོང་
 པའི་ཕྱིར་དུ་གཉེན་པོ་དང་། རྣམ་པའི་རབ་དབྱེ་ཤེས་པའི་ཕྱིར་དུ་རྣམ་པ་རྣམས་བསྟན་
 ཏོ། །འདིར་ནི་དགོས་པ་དེ་ཅུ་མིན་པར་མཁུན་གསུམ་མཆོན་པའི་ཕྱིར་དུ་ཡིན་ནོ། །འོ་
 བ། གཞི་གཉེན་རྣམ་པ་གསུམ་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ལས་མཁུན་པ་གསུམ་ངེ་ལྟར་མཆོན་
 ཚུལ་གང་ཡིན་སྟུང་ན། འདི་ལྟར་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་གང་ལ་དམིགས་ནས་སྒྲོ་འདོགས་
 གཙོད་པའི་གཞི་དམིགས་པ་དང་། གང་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་བྱ་རྒྱའི་རྣམ་པ་དང་།

དེ་འདྲའི་དམིགས་ཀྱིས་ཅན་དུ་སྐྱེད་ནས་སྒོམ་པས་མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་གང་གི་གཉེན་པོར་
འགྱུར་ཚུལ་གཏན་ལ་མ་ཐབ་པར་སྐྱེས་བྱ་ལ་ཉེ་བར་མཁོ་བའི་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་
ལམ་གང་ཡང་བསྟན་པར་མི་རུས་ལ། དེའི་ཕྱིར་འདྲིར་ཡང་གཞི་གཉེན་ཀྱིས་པའི་ཕྱོགས་
གསུམ་ཆར་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ཡིན་ཞིང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་ཀྱིས་ཀྱི་དོན་དུ་
གཉེར་བྱ་མཐར་ཐུག་གི་སྤྱིབ་གཉེས་མ་ལུས་པར་སྤངས་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱུ་ཡིན་ལ། དེ་
ཉིད་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་ལམ་ལེགས་པར་གཏན་ལ་ཐབ་པ་ལ་ནི། ཉོན་མོངས་པ་དང་།
ཤེས་བྱའི་སྤྱིབ་པས་བསྐྱུས་པའི་སྒྲོ་འདོགས་ཀྱི་རིགས་རི་སྟོད་ཡོད་པ་དེ་སྟོད་ཀྱི་གཉེན་
པོའི་རིགས་རྟོགས་པར་བསྟན་དགོས་ལ། དེ་ལ་ཡང་གང་ལ་དམིགས་ནས་སྒོམ་པས་
སྒྲོ་འདོགས་དེ་དག་གཅོད་པར་བྱ་བའི་གཞི་དང་། དེ་དག་གི་སྟོང་དུ་ཀྱིས་པ་གང་ཞིག་
སྒོམ་པས་མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་སྟོང་བར་རུས་པའི་ཀྱིས་པའི་དབྱེ་བ་མ་ལུས་པ་བསྟན་དགོས་
པས། རྒྱན་འདྲིར་དེ་ལྟ་བུའི་གཞི་གཉེན་ཀྱིས་གསུམ་གྱི་རབ་དབྱེ་རྒྱས་པར་བསྟན་པའི་
ཕྱིར།

༡༢། །ལམ་གསུམ་གྱི་སྐབས་ལ་དབྱད་པ་ནི།

མདོ་ལས། རབ་འབྱོར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཀྱིས་ནི་ཉོན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་གང་
ཡིན་པ་དང་། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་གང་ཡིན་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་གང་ཡིན་
པའི་ལམ་ཐམས་ཅད་བསྐྱེད་པར་བྱ་ཞིང་། དེ་དག་གི་ལམ་གྱི་བྱ་བ་ཡང་བྱ་ལ། ཞེས་
གསུངས་པའི་མདོ་འདི་དག་ཡིན་ལ་འདིའི་དོན་འཆད་པ་ལ། འདྲིར་བསྟན་ལམ་གསུམ་
པོ་དམན་ལམ་སྟོན་དུ་མ་སོང་བའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་ཐད་ཡབ་
སྤུས་གསུམ་གྱིས་གསུང་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་གསུམ་བྱུང་བ་ནི། གསེར་ཐོང་༢༡ ། ལས།
ལམ་དེ་དག་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་ཚུལ་ནི་དང་པོར་

ལམ་གསུམ་གྱི་སྤངས་ཏྲོགས་ཀྱི་རིགས་རང་རྒྱུད་ལ་སྤར་མ་སྦྱིས་པ་ཐམས་ཅད་སྦྱིད་
 པར་བྱ་ཞིང་། དེས་འདུལ་བའི་གདུལ་བྱ་མ་ཏྲོགས་པ་ནམས་ཀྱིས་ཏྲོགས་པའི་ཕྱིར་དུ་
 ལམ་གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་གཞན་ལ་སྟོན་པའི་ཚུལ་ནམས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་དང་།
 རྣམ་བཤའ་༤༡ ་ཧེལས། ལམ་གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་དང་པོ་རྒྱུད་ལ་བསྦྱིད་པར་བྱ་ཞིང་།
 དེ་ནས་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་དང་། རྣམ་བཤའ་ཏྲོགས་དཀའི་
 སྤང་བ་༣༠ ་ཧེལས། ལམ་ཐམས་ཅད་སྟོམ་བྱུང་གིས་བསྦྱིད་པར་བྱ་ཞིང་། ཐོས་བསམ་
 ཀྱིས་ལམ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དོན་འགྲེལ་ཚུལ་མི་འདྲ་
 བར་བྱུང་བ་ནི་ཤིན་ཏུ་གསལ་བས་ཆོག་ཟེན་ནམས་འགལ་སྟོང་ངེ་ལྟར་མཛད་དགོས་
 ཤིན་ཏུ་གསལ་བྱེད་གིས་བསྟན་ཚུལ་ནི། ཅ་བར། འགྲོ་ལ་ཐན་པར་བྱེད་ནམས་ལམ་ཤེས་
 ཉིད་ཀྱིས་འཇིག་རྟེན་དོན་སྦྱབ་མཛད་པ་གང་། ཞེས་གསུང་པ་ལྟར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
 རྣམས་ཀྱི་ལམ་གསུམ་པོ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་དགོས་པ་ནི། གདུལ་བྱ་སྦྱི་དང་ཁྱད་པར་
 གདུལ་བྱ་རིགས་ཅན་གསུམ་གྱི་འདོད་དོན་འབྲུབ་པའི་ཕྱིར་དུ་ཡིན་པས་དེ་ལ་འང་སྟོན་
 དུ་རང་ཉིད་ཀྱིས་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་པའི་ལམ་རྒྱུད་ལ་མ་བསྦྱིད་ན་གཞན་ལ་ཕྱིན་ཅི་
 མ་ལོག་པར་སྟོན་མི་རུས་པས་ཅ་བས་ཆོག་ཟེན་ལྟར་འཆད་དོ། །རྣམ་བཤའ་ལས། བྱང་
 ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལམ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཆེ་བདག་མེད་པ་རགས་གསུམ་མངོན་སུམ་
 དུ་ཏྲོགས་པའི་ཉན་རང་དང་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་གསུམ་པོ་ཆོགས་སྦྱོར་གཉིས་ཀྱི་སྐབས་
 བསྦྱིད་པའི་ཐབས་ལ་འབད། མཐོང་ལམ་དུ་མངོན་སུམ་གྱི་སྟོན་པ་ཤེས་པར་བྱེད་པར་
 གསུང་པའི་ཚུལ་འདི་ནི་ལམ་ཉམས་ལེན་གྱི་རིམ་བཤུན་པར་བསྟན་པས། ཡུམ་
 གྱི་མདོར། རབ་འབྱོར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་གང་
 ཡིན་པ་དང་། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་གང་ཡིན་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་གང་ཡིན་
 པའི་ལམ་ཐམས་ཅད་བསྦྱིད་པར་བྱ་ཞིང་། ལམ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་སོགས་

དང་མཐུན་པར་གསུང་། རྟོགས་དཀའི་སྤང་བར། བདག་མེད་ཕྱ་རགས་གསུམ་པོ་གཏན་
ལ་ཕབ་པའི་ཆེ་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་རིམ་གྱིས་བསྐྱེད་ནས་མཐར་སྒྲོམ་བྱུང་གི་གསལ་
སྤང་ཐོབ་དགོས་པར་གསུངས་པ་ནི། འགྲེལ་བར་དེ་ནས་ཐོས་པ་ལས་བྱུང་བ་ལ་སོགས་
པའི་དོན་ཤེས་པ་སྐྱེ་བའི་རིམ་གྱིས་ལེགས་པའི་མཆོག་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་གསུང་
བ་དང་མཐུན་ནོ། །

ཡང་ལེགས་བཤད་རིན་པོ་ཆེ་གསེར་གྱི་ཐོང་བ་ཨ་ཁ་ཡུལ་ལམ་གསུམ་པོ་དེ་
མཆོན་ཉིད་པ་ཡིན་མིན། དེ་དག་གི་སྤངས་རྟོགས་གང་དུ་རྫོགས། དམིགས་བསལ་གྱི་
དོན་བརྟག་པ། ཡང་དག་མཐའ་ངོས་བཟུང་བ་དང་བཞིས་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་དང་པོ་
ནི། བསྐྱེད་བྱར་བཤད་པའི་ལམ་འོག་མ་གཉིས་ལམ་བཏགས་པ་བ་དང་། ཤེས་བྱར་
བཤད་པའི་ལམ་གསུམ་གའང་མཆོན་ཉིད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྐབས་སུ་ཅུང་ཟད་
དབྱེད་ན། སྤྱིར་མདོའི་དོན་འགྲེལ་ཚུལ་ལ་རྒྱ་གར་དང་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་
སོ་སོའི་རྣམ་དཔྱད་ཀྱི་རྩལ་ལས་ཐོན་པའི་གསུང་ཚུལ་མི་འདྲ་བའི་ལེགས་བཤད་མཐའ་
ཡས་པ་ཞིག་ཡོད་པ་ལས། རྣམ་བཤད་སྤྱིར་པོ་རྒྱན་དང་སྒྲ་མ་རྩེ་བཙུན་པས་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ལ་ཉན་རང་གི་ལམ་མཆོན་ཉིད་པ་ཡོད་པར་གསུངས་ཀྱང་ལེགས་
བཤད་རིན་པོ་ཆེའི་གསེར་གྱི་ཐོང་བའི་གསུང་ཟེན་ལས་ནི། བསྐྱེད་བྱར་བཤད་པའི་
ལམ་འོག་མ་གཉིས་བཏགས་པ་བ་དང་། ཤེས་བྱར་བཤད་པའི་ལམ་གསུམ་གའང་མཆོན་
ཉིད་པའོ། །ཞེས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ལ་སྐྱེད་པར་བྱ་བའི་གང་ཟག་གི་བདག་
མེད་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་དང་། གཉིས་སྤྱོད་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་གཉིས་ལ་རིམ་བཞིན་
ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་བཏགས་པ་བ་དང་། དེ་དག་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའི་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་པ་ནི་མདོ་ལས་ལམ་ཐམས་ཅད་བསྐྱེད་པར་བྱ་ཞིང་ཞེས་པའི་དོན་
དུ་གསུངས་ལ་ཉན་རང་གི་ལམ་ཉན་རང་རང་རྒྱུད་ཀྱི་བསྐྱེད་དགོས་ཤིང་། དེ་ཡང་གཞི་

ཤེས་དང་ཐེག་དམན་རང་རྒྱུད་ཀྱི་བསྐྱུས་པའི་མཁྱེན་པ་དང་དོན་གཅིག་ཡིན་པའི་གནད་
 ཀྱི་ཡིན་ནོ། །ཤེས་བྱར་བཤད་པའི་ལམ་གསུམ་གའང་མཆོན་ཉིད་པའོ། ཞེས་པའི་དོན་
 ལ། མཁས་པ་ཁ་ཅིག་གིས། བསྐྱེད་བྱར་བཤད་པའི་ལམ་གསུམ་པོ་བྱང་ཆུབ་སེམས་
 དཔའི་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་དགོས་པས་གང་བསྐྱེད་རྒྱུའི་ལམ་གསུམ་པོ་ནི་དེ་དག་གི་རྒྱུད་
 ཀྱིས་བསྐྱུས་པས་ཉན་རང་གཉིས་ཀྱི་ལམ་དུ་གསུངས་པ་བཏགས་པ་བ་ཡིན་ལ། དེ་འབྲེལ་
 ལམ་འོག་མ་གཉིས་པོ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་མཆོན་ཉིད་པ་ཡིན་པ་མ་ཟད། བྱང་འཕགས་
 ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ཤེས་བྱར་བཤད་པའི་ལམ་གསུམ་པོ་འང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་མཆོན་ཉིད་
 པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། ཞེས་ཟེར། ཡང་འགའ་ཞིག་གིས། ཉན་ཐོས་རང་རྒྱུད་
 ཀྱི་བསྐྱུས་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་དེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་མཆོན་
 ཉིད་པ་དང་། རང་རྒྱལ་གྱི་རང་རྒྱུད་ཀྱི་བསྐྱུས་པའི་གཉིས་སྟོང་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་
 རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་མཆོན་ཉིད་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་
 པའི་མཁྱེན་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་མཆོན་ཉིད་པ་ཡིན་པའི་དོན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་
 མོ། །འདི་ལ་ཁ་ཅིག་ལེགས་བཤད་གསེར་སྤེང་གཞིར་བྱས་ན་ཡང་གཞི་ཤེས་དང་ཐེག་
 དམན་རང་རྒྱུད་ཀྱི་བསྐྱུས་པའི་མཁྱེན་པ་དང་དོན་གཅིག་པར་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། གཞི་
 ཤེས་ཡིན་ན་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་མཁྱེན་པ་ཡིན་དགོས་པའི་སྤྱིར་བེད་པ་ཆེས་མི་འཐད་དེ།
 ལེགས་བཤད་རིན་པོ་ཆེ་གསེར་གྱི་སྤེང་བ་༤༥ ༽ལས། འཕགས་བཞིའི་ཡུམ་ཡིན་པའི་
 སྤྱིར་སྤྱོད་ལམ་མན་ཆད་དུ་ཡུམ་འདི་ཡོད་པ་མི་རིགས་ཤེ་ན། འདིས་འབྲུལ་གཞི་བྱས་
 བས། གཞན་དུ་ན་ཉི་མུང་ལས། འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དབང་དུ་མཛད་
 བས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་རྣམས་བསྐྱུས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ།
 ཞེས་འབྱུང་བས་སོ་བདུན་སོགས་ཐམས་ཅད་འཕགས་པའི་རྟོགས་པར་ཐལ་ལོ། །ཞེས་
 དང་། མདོར་ན་གཞི་ཤེས་དང་ལམ་ཤེས་ལ་འཕགས་པའི་རྟོགས་པས་བྲལ་བར་རྒྱན་གྱི་

འབྲེལ་བ་གང་ནས་ཀྱང་མ་བཤད་དོ། །ཞེས་ཐེག་དམན་གྱི་ཚོགས་སྦྱོར་དུ་གཞི་ཤེས་
ཡོད་པ་གསལ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཚོགས་ལམ་ཚོས་ཅན།
འཕགས་པའི་རྒྱད་ཀྱི་མཁྱེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། གཞི་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
ཐེག་པ་གསུམ་གང་རུང་གི་མངོན་རྟོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྲབ་ན་ལེགས་བཤད་རིན་
པོ་ཆེ་གསེར་གྱི་སྒྲིང་བ་ལས། དེ་ལ་རང་གི་ལུགས་ནི། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་མངོན་རྟོགས་
གང་ཡིན་མཁྱེན་གསུམ་གང་རུང་ཡིན་པ་ལ་དགོངས་ནས་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་མངོན་
རྟོགས་བརྒྱད་བསྟུན་པར་གསུངས་ཏེ། དེ་གསུམ་དུ་མ་བསྟུན་པའི་མངོན་རྟོགས་མེད་
པས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་ཅིའི་ཕྱིར་མི་འགལ། ཡང་འགའ་ཞིག་གནས་སྐབས་
ཐེག་དམན་དུ་རིགས་ངེས་པའི་ཉན་རང་གི་ཚོགས་སྦྱོར་དུ་གཞི་ཤེས་ཡོད་པས་གཞི་
ཤེས་ཡིན་ན་འཕགས་རྒྱད་ཀྱི་མཁྱེན་པ་ཡིན་པས་མ་ཁྲབ་ཀྱང་བྱང་སེམས་འཕགས་
པའི་རྒྱད་ལ་གཞི་ཤེས་ཡོད་པས་གཞི་ཤེས་ཡིན་ན་ཐེག་དམན་གྱི་རྒྱད་ཀྱིས་བསྟུན་
པའི་མཁྱེན་པ་ཡིན་པ་མ་ཁྲབ་ཟེར་བ་ཡང་ལེགས་བཤད་གསེར་སྒྲིང་ལ་དབྱེད་པ་ཅུ་མ་
ཡང་མ་ཞུགས་པར་སྤང་སྟེ། ལེགས་བཤད་རིན་པོ་ཆེ་གསེར་གྱི་སྒྲིང་བ་ལས། བྱང་
སེམས་ལ་གཞི་ཤེས་དང་ལམ་ཤེས་དང་སངས་རྒྱས་ལ་མཁྱེན་པ་གསུམ་ག་མཚན་ཉིད་
པ་ཡོད་པར་སྟེ་བཞི་མི་འཐད་དེ། མཚོད་བརྗོད་དུ་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྟོག་དང་བྱེད་ལས་
མི་འདྲ་བར་གསུངས་ཤིང་། ལུས་རྒྱུ་གཞག་ཏུ་ཡང་། ཟུབ་པའི་རྒྱུ་ཀྱན་མཁྱེན་པ་
ཉིད། །ཅེས་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མཁས་རྒྱུས་ཀྱི། །ལམ་ཤེས་ཉིད་ནི་དེ་འདྲར་
བཤད། །ཅེས་དང་། ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་མཐོང་བའི་ལམ། །དེ་འདྲ་ཀྱན་ཤེས་ཉིད་དུ་
འདོད། །ཅེས་རྟོག་ངེས་པ་ཅན་དུ་མཛད་པ་དང་། མདོ་ལས་ཀྱང་། རྟོག་སོ་སོའི་རྒྱད་དང་
འབྲེལ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བྱང་སེམས་དང་སངས་རྒྱས་ལ་གཞི་ཤེས་ཡོད་
པར་གསུངས་པ་ནི་གཉེན་པོ་གཞི་ཤེས་ལ་དགོངས་ཤིང་དེ་ནི་སྤང་བའི་སྟོན་སྒྲིང་མིང་།

བཏགས་པའོ། །ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། མཁུན་གསུམ་གྱི་ཉེན་སོ་སོར་ངེས་པའི་
 སངས་རྒྱུ་བྱང་སེམས་རྣམས་ལ་གཞི་ཤེས་གྱི་ཤེས་རྣམ་ཡོད་པར་མི་འཐད་དོ། །ཞེས་
 སོགས་གསུངས་པ་དང་དངོས་སུ་འགལ་བར་རྟོགས་སྒྲུབ་ཤོ། །དེས་ན་གཞི་ཤེས་དང་ཐེག་
 དམན་རང་རྒྱུད་གྱི་མངོན་རྟོགས་དོན་གཅིག་ཅིང་། གཉེན་སོ་གཞི་ཤེས་འབྲས་ཡུམ་ལ་
 ཉེ་བའི་གཞི་ཤེས་བྱང་སེམས་གྱི་གཞི་ཤེས་རྣམས་གཞི་ཤེས་བཏགས་པ་བ་ཡིན་ཞིང་
 འདིར་བསྟན་ཤེས་བྱུང་བ་འདད་པའི་ལམ་གསུམ་ག་མཆོན་ཉིད་པའོ་ཞེས་པ་ཡང་ཉན་
 ཐོས་སོགས་གྱི་རྒྱུད་གྱིས་བསྟུས་པའི་ཉན་རང་གི་ལམ་མཆོན་ཉིད་པ་རྣམས་བྱང་སེམས་
 རྣམས་གྱིས་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང་དེ་ཡང་རང་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་པའི་སྟོན་སེམས་པར་བྱ་བ་
 མ་ཡིན་པས་མིག་གིས་གཟུགས་ལ་ལྟ་བའི་ཚུལ་གྱིས་ཤེས་པར་བྱ་བ་ལས་ལོགས་སུ་
 མེད་དོ། །སྐབས་འདིར་རང་ལུགས་རྣམ་བཤད་དང་ཡིག་ཆ་ལྟར་ན་བྱང་སེམས་འཕགས་
 པའི་རྒྱུད་གྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཁུན་པ་དང་། གཉིས་
 ལྟངས་རྟོགས་པའི་མཁུན་པ་གཉིས་ལ་རིམ་བཞིན་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱུ་གྱི་ལམ་
 མཆོན་ཉིད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་ཁ་ཅིག་ཉན་ཐོས་གྱི་ལམ་ཡིན་ན། ཉན་ཐོས་རང་རྒྱུད་གྱིས་
 བསྟུས་པས་བྱུང་བའོ་ན། བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་གྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་
 མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཁུན་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། དེ་ཆོས་
 ཅན། ཉན་ཐོས་གྱི་ལམ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཉན་ཐོས་གྱི་བཤོད་བྱའི་ལམ་ཡང་མ་ཡིན།
 ཉན་ཐོས་གྱི་བཤོད་བྱེད་གྱི་ལམ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་བྱུང་། དང་པོ་མ་བྱུང་
 བ། དེ་ཆོས་ཅན། ཉན་ཐོས་གྱི་མི་སྟོབ་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ། ཉན་ཐོས་གྱི་བཤོད་བྱའི་ལམ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་མ་བྱུང་ན། ཉན་ཐོས་གྱི་སྟོབ་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ། ཉན་ཐོས་
 གྱི་བཤོད་བྱེད་གྱི་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་
 སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་རྣམ་མཁུན་ཆོས་ཅན། ཉན་ཐོས་གྱི་ཐེག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཉན་ཐོས་

གྱི་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྲབ། འདོད་ན། མཐར་ཐུག་ཉན་ཐོས་གྱི་ཐེག་པ་གྲུབ་
པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། སྐབས་འདིར་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་
ཏུ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ཡིན་ན། རང་རྒྱལ་གྱི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱས་
པས་ཁྲབ་པར་ཐལ། ཉན་ཐོས་གྱི་ལམ་ལ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱང་སེམས་འཕགས་
པས་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ཚུལ་དེ་མིག་ཤེས་ཀྱིས་གཟུགས་ལ་བལྟ་བའི་ཚུལ་
ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དེས་དེ་ཤེས་པའི་ཚུལ་ཡོད་པ་གང་ཞིག་དེས་
དེ་རང་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་པའི་སྒོ་ནས་ཤེས་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ།
ཡུམ་བར་མའི་མདོ་ལས། ལམ་ཐམས་ཅད་བསྐྱེད་པར་བྱ་ཞིང་། ལམ་ཐམས་ཅད་ཤེས་
པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་
མེད་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། ཅ་བར་འདོད་ན། རྣམ་བཤད་ལས། ཉགས་པ་འདིས་བསྐྱས་
པའི་གཞི་ཤེས་ཀྱང་རྣམ་གཞག་གི་རྟེན་རང་སངས་རྒྱས་ལ་རྣམ་པར་བཞག་ཀྱང་བྱང་
ཚུབ་སེམས་དཔའི་ཐུགས་རྒྱུད་ལ་ཡང་སྟེ་བས། རང་སངས་རྒྱས་གྱི་ལམ་ཤེས་པའི་
ཚུལ་མིག་གིས་གཟུགས་ལ་བལྟ་བ་ལྟར་དུ་གོ་བར་མི་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་
པར་ཐལ་ལོ། །དེ་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་གྱི་ལམ་ཡིན་ན། སངས་རྒྱས་རང་རྒྱུད་ཀྱིས་
བསྐྱས་པས་ཁྲབ་པར་ཐལ། ཉན་ཐོས་གྱི་ལམ་ལ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་
ཆོགས་ལམ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་
པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་མདོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་དེ་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་ཡིན་པར་
ཐལ། བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མདོན་སུམ་དུ་རྟོགས་
པའི་མཁྱེན་པ་དེ་ཐེག་དམན་གྱི་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། འོ་ན། ཉན་ཐོས་
དག་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ལ་བྱང་སེམས་གྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ཡོད་པར་ཐལ། བྱང་
སེམས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ལ་ཉན་ཐོས་གྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་

བ་འགྲིག་གྲུ་མ་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་
 དུ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་ཆོས་ཅན། ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་རྟོགས་
 རིགས་སུ་གནས་པའི་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་མཁྱེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྲབ། གྲུ་
 མ་ལ། དེ་ལ་ཁྲབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། ཐེག་དམན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་མཁྱེན་
 པ་ཡིན་ན། ཐེག་དམན་གྱི་ལམ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ན་ཡང་མ་ཁྲབ་སྟེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་
 རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་མཁྱེན་པ་ཡིན་ན། ལམ་ཤེས་ཡིན་དགོས་
 པར་ཐལ། ཐེག་དམན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་མཁྱེན་པ་ཡིན་
 ན། གཞི་ཤེས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་འགྲིག་ འདོད་ན། ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་
 པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་
 ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཐེག་ཆེན་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་མཁྱེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ལམ་
 ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་ཡིན་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་གང་ཟག་གི་
 རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པས་ཁྲབ་པར་ཐལ། ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པའི་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་
 དུ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐེག་དམན་
 གྱི་ལམ་ཡིན་ན། ཐེག་དམན་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པས་ཁྲབ་པར་ཐལ། འདོད་
 པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། དགེ་ཚུལ་གྱི་སྟོམ་པ་ཡིན་ན། དགེ་ཚུལ་གྱི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱུས་
 པས་ཁྲབ་པར་ཐལ། དགེ་སྟོང་ལ་དེ་ལྟར་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་འགྲིག་ འདོད་ན། སྟོམ་
 གསུམ་རིམ་གྱིས་མཐོས་པའི་དགེ་སྟོང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྟོམ་པ་ཆོས་ཅན། དེར་
 ཐལ། དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྟོམ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
 ཅ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། དགེ་སྟོང་གི་རྒྱུད་ལ་ཁྱོད་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
 དེས་ན། མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་། གཟུང་འཛིན་གཉིས་སྟོང་
 རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་པ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་གསུམ་

པོ་རིམ་པ་བཞིན་འདིར་བསྟན་ཤེས་བསྐྱེད་ཉན་རང་བྱང་སེམས་གསུམ་གྱི་ལམ་དུ་འཛོག་
ཅིང། ཉན་ཐོས་རང་རྒྱུད་གྱིས་བསྟུས་པའི་ལམ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་དེར་མི་འཛོག་
སྟེ།འདིར་བསྟན་ཤེས་བསྐྱེད་གྱི་ལམ་ནི་རྣམ་གཞག་གི་རྟེན་སོ་སོར་འཛོག་པ་མ་གཏོགས་
བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔས་རང་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་ནས་ཤེས་པར་བྱ་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཡང་
མཁས་པ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྤྲོ་མ་རྩེ་བཙུན་པའི་ཡིག་ཆ་ལྟར་ན། ཐེག་དམན་གྱི་ལམ་ཡིན་
ན་ཐེག་དམན་རང་རྒྱུད་གྱི་ལམ་ཡིན་དགོས་པ་དང་། ཉན་ཐོས་གྱི་ལམ་ཡིན་ན་ཡང་ཉན་
ཐོས་ལམ་ཁྱགས་གྱི་མངོན་རྟོགས་ཡིན་དགོས་ཏེ། ས་ལམ་ཆེན་མོ་ལས་རང་གི་འབྲས་
བྱར་གྱུར་པའི་ཡོན་ཏན་དུ་མའི་རྟེན་བྱེད་པའི་ཐེག་དམན་ལམ་ཁྱགས་གྱི་མཐུན་པ། ཐེག་
དམན་གྱི་སའི་མཆན་ཉིད་ཞེས་དང་། ཡང་རང་གི་འབྲས་བྱར་གྱུར་པའི་ཡོན་ཏན་དུ་མའི་
རྟེན་བྱེད་པའི་ཉན་ཐོས་ལམ་ཁྱགས་གྱི་མངོན་རྟོགས། ཉན་ཐོས་གྱི་སའི་མཆན་ཉིད། དེས་
ཅིག་ཤོས་ལ་རིགས་འདྲ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར། དེ་ནི། ཡིག་ཆས་གཞུང་
ལ་ལེགས་པར་འབྲིས་པར་མ་བྱས་པའི་བབ་ཅོལ་ཆེན་པོ་ཡིན་ཏེ། ས་ལམ་ཆེན་མོ་
༤༩༩ ་ལས། གཉིས་པ་ལ། ཐེག་དམན་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་ས་གཉིས་སུ་ཡོད། གསུམ་
པ་ལ། ཐེག་དམན་གྱི་ལམ་ཁྱགས་གྱི་མངོན་པར་རྟོགས་པ། ཐེག་དམན་རང་རྒྱུད་གྱི་
ལམ་གྱི་མཆན་ཉིད། རང་གི་འབྲས་བྱར་གྱུར་པའི་ཡོན་ཏན་དུ་མའི་རྟེན་བྱེད་པའི་ཐེག་
དམན་ལམ་ཁྱགས་གྱི་མཐུན་པ། ཐེག་དམན་གྱི་སའི་མཆན་ཉིད། དེ་གཉིས་དོན་གཅིག་
དེ་ལ་དབྱེ་ན། དམན་པ་ས་བརྒྱད་དུ་ཡོད་དེ། རིགས་གྱི་ས་ནས། རང་སངས་རྒྱས་གྱི་
སའི་བར་རམ། དཀར་པོ་རྣམ་པར་མཐོང་བའི་ས་ནས་ཉན་ཐོས་གྱི་སའི་བར་བརྒྱད་དུ་
ཡོད། ཆོག་དོན་འོག་ཏུ་འཆད། ཡང་དེ་ལ་ཉན་ཐོས་གྱི་ས་དང་། རང་སངས་རྒྱས་གྱི་ས་
གཉིས་སུ་ཡོད། རང་གི་འབྲས་བྱར་གྱུར་པའི་ཡོན་ཏན་དུ་མའི་རྟེན་བྱེད་པའི་ཉན་ཐོས་
ལམ་ཁྱགས་གྱི་མངོན་རྟོགས། ཉན་ཐོས་གྱི་སའི་མཆན་ཉིད། དེས་ཅིག་ཤོས་ལ་རིགས་

འདྲ། ཞེས་ཐེག་དམན་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ལམ་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་དང་། ཉན་ཐོས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་སའི་
 མཆོན་ཉིད་ཡིན་ཀྱི་སྤྱིར་ཐེག་དམན་ཀྱི་སའི་མཆོན་ཉིད་དང་། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སའི་མཆོན་
 ཉིད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྐབས་དང་པོའི་སྤྱི་དོན་༡༩༠༧ལས། ཁོ་ན་རེ། གང་
 ཟག་གི་བདག་མེད་ཉོགས་པའི་རྣམ་མཁྱེན་ཆོས་ཅན། ཐེག་དམན་ཀྱི་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ།
 ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐེག་ཆེན་ཀྱི་གང་ཟག་དང་ཐེག་དམན་ཀྱི་
 གང་ཟག་མི་འགལ་བར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཀྱི་ལམ་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། དེས་
 མཆོན་ནས། དགོ་བསྟེན་ཀྱི་སྒོམ་པ་ཡིན་ན། དགོ་བསྟེན་རང་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པས་
 ཁྱབ་པར་ཐལ་བ་སོགས་རིགས་འགྲེ་བྱ་ཚུལ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་ཐེག་དམན་ཀྱི་ལམ་
 ཡིན་ན་ཐེག་དམན་རང་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པས་མ་ཁྱབ་པ་གསལ་བར་བཤད་དོ། །
 ལམ་གསུམ་པོ་སྤངས་ཉོགས་ཀྱི་རིགས་རྫོགས་ཚུལ་སྐབས་གསེར་བླང་༢༥ལས།
 དེས་ན་རང་གི་ལུགས་ནི་ཉོན་སྤྱོད་སྤངས་པ་ས་བརྒྱུད་པར་རྫོགས་ཏེ། དེ་ནས་ཉོན་ཡིད་
 གཏན་མི་འབྱུང་བའི་ཚུལ་ཀྱིས་གནས་འགྱུར་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས། འདི་ཡི་
 དོན་ལ་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་གསེར་བླང་རང་ལུགས་ལ་ཉོན་ཡིད་ཁས་མི་ལེན་ཀྱང་ཉོན་
 ཡིད་དང་ཆ་འདྲ་བའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་བདག་འཛིན་རིགས་ངེས་
 ས་བརྒྱུད་པ་ཐོབ་པའི་དུས་སུ་སྤང་བར་བཞེད་པས་དང་པོ་ཉིད་ནས་རིགས་ངེས་བྱང་
 སེམས་ཀྱིས་ཉོན་སྤྱོད་སྤངས་པ་ས་བརྒྱུད་པའི་དུས་སུ་རྫོགས་ཏེ་དེས་ས་བརྒྱུད་པ་ཐོབ་
 པའི་དུས་སུ་ཉོན་སྤྱོད་རྫོགས་པར་སྤངས་པའི་ཕྱིར། རིགས་ངེས་ཀྱི་ཉོན་སྤྱོད་སྤང་ཚུལ་
 དབྱ་མ་ཐལ་འགྱུར་བ་དང་མཐུན་པ་ཡིན་ནོ་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། གསེར་བླང་རང་ལུགས་
 ལ་དང་པོ་ཉིད་ནས་རིགས་ངེས་བྱང་སེམས་རྣམས་ཀྱིས་ཤེས་སྤྱོད་ཚུང་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་
 སྐྱོར་དགུ་རིམ་ཀྱི་སྤང་བ་དང་། ཉོན་སྤྱོད་སྐྱོར་ཤེས་སྤྱོད་དེ་དག་དང་ཐད་སོ་ཐད་སོར་
 བྲིལ་ཏེ་ཅིག་ཆར་དུ་སྤང་བ་མ་ཡིན་པ་དང་། དེས་ས་བརྒྱུད་པ་ཐོབ་པ་དང་དུས་མཉམ་

དུ་ཉོན་སྒྲིབ་རྫོགས་པར་སྤང་བའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལེགས་བཤད་རིན་པོ་ཆེ་གསེར་གྱི་
མེད་བ་༥༩༣ ་ལས།

ཉི་སྤང་དང་རྒྱན་སྤང་དུ་ཁམས་གསུམ་གྱི་བྱེ་བྲག་ལ་གསལ་ཁ་མེད་པར་སྤྱིར་སྒྲོམ་སྤང་
ནམ་རྟོག་རྒྱུང་འབྱེད་དགའི་གཉེན་པོར་སྒྲོམ་ལམ་ས་དགའ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་སྤྱར་བ་ནི་
སྤྱི་རི་བཞིན་པར་ཁས་སྤང་སྟེ་དེ་ཡང་ཁམས་གསུམ་ལ་མ་བྱེ་བར་སྤྱིར་སྒྲོམ་སྤང་ནམ་
རྟོག་ལ་སྤང་དཀའ་སྤྱད་ལོད་པས་གཉེན་པོ་ཆེ་རྒྱུང་དགའ་སྤང་བར་བསྟན་པའོ། །འདི་
དག་ཀྱང་བྱང་སེམས་ཀྱིས་ཁམས་གསུམ་གྱི་རྒྱུང་འབྱེད་ཆེན་པོ་ནམས་ཐད་སོ་ཐད་སོར་
བྱིལ་ཏེ་ཅིག་ཅར་དུ་སྤོང་སྟེ་ཁམས་གསུམ་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་གཉིས་ཀྱིས་སྤོང་
བའི་སྒྲོམ་པ་དང་བྲལ་བར་བསྒྲོམས་པས་དངོས་པོར་མངོན་པར་ཞེན་པ་ལྡོག་ལ་དེ་ལོག་
པ་ན་དེའི་རྒྱ་ཅན་གྱི་ཁམས་གསུམ་གྱི་གཟུང་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་མཐའ་དག་ཀྱང་འགག་
པར་འགྱུར་ཏེ། བྱད་ཤིང་བད་པའི་མེ་བཞིན་ནོ། །ཉི་སྤང་ལས། དེ་ཡང་འདོད་པའི་ཁམས་
དང་གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་དང་གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་ས་དགའ་པོ་
ནམས་སོ་སོར་ནམ་པར་རྟོག་པའི་ནམ་པ་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པ་དགའི་གཉེན་
པོ་སྒྲོམ་པའི་ལམ་རྒྱུང་དུའི་རྒྱུང་དུ་ལ་སོགས་པ་ནམ་པ་དགའ་བྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སྤང་
བྱའི་རྟོན་ས་དགའ་པོ་སོ་སོར་རམ་རེ་རེ་ལ་དགའ་དགའ་ཞེས་སྒྲོམ་སྤང་དང་གཉེན་པོ་གྱ་
གཅིག་རེ་གསུངས་པ་དང་། རྒྱན་དུ་དེ་ལ་ཡང་ཉོན་མོངས་པ་དུག་ཅི་རིགས་པར་རིམ་
གྱིས་སྤོང་ངོ་ཞེས་པ་དང་ཡང་མི་འགལ་ཏེ། སྤྱ་མས་ནི་གྱ་གཅིག་པ་རེ་རེར་བྱེ་བ་གསུངས་
ཀྱང་རིམ་ཅན་དུ་སྤོང་བར་མ་བསྟན་གྱི་སྤང་བྱའི་ས་བསྟན་པའི་སྒྲོ་ནས་རབ་དབྱེ་ཅམ་
ཞེག་གསུངས་ལ། ཕྱི་མས་ནི་ཉོན་མོངས་དུག་ལ་དགའ་བྱས་པ་རིམ་ཅན་དུ་སྤོང་བར་
བསྟན་གྱི་ས་རེ་རེ་ལ་བརྟེན་པའི་སྤང་བྱ་ནམས་རིམ་ཅན་དུ་སྤོང་བར་གསུངས་པ་མིན་
ནོ། །ནམ་པ་གཅིག་ཏུ་ན་བྱང་སེམས་དབང་པོ་ཤིན་ཏུ་རྒྱལ་པོ་འགའ་ཞེག་ལ་ཁམས་

གསུམ་རིམ་ཅན་དུ་བདག་མེད་པར་སྒྲོམ་པ་སྤྱིད་པ་དང་ཆོས་མངོན་པར་རིམ་ཅན་དུ་
 སྒྲོང་བར་བཤད་པ་གྲགས་ཆེ་བས་དེ་དག་དང་བསྐྱུན་པའོ་ཞེས་བཤད་ཀྱང་རུང་བ་ཙམ་
 མོ། །དེ་ལྟ་བུའི་དགོངས་པ་འཆད་མི་ཤེས་པར་འཕགས་པ་དང་སྒྲོབ་དཔོན་ལ་ཉན་ཐོས་
 གྱི་སྤངས་པ་བྱང་སེམས་ལ་སྦྱར་བ་ནོར་རོ་ཞེས་སྒྲུབ་ནི་རང་ཉིད་གྱི་སྒྲོའི་ངི་མ་གཞན་
 ལ་འགའ་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། དེ་ཡང་སྤྱིབ་གཉིས་མཚན་ཉིད་གཅིག་ཏུ་སྟོན་
 བ་ནི་མ་ཡིན་གྱི་ཤེས་སྤྱིབ་ནམ་ཉོག་ཙམ་ཡིན་པས་དེ་སྤངས་པའི་ཞོར་ལ་ཅིག་ཤོས་
 ཀྱང་སྒྲོང་བ་ལ་དགོངས་སོ། །ཞེས་རིགས་ངེས་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔས་ཤེས་སྤྱིབ་སྒྲོར་
 དགྲུ་རིམ་གྱིས་སྒྲོང་བ་དང་ཉོན་སྤྱིབ་སྒྲོར་དགྲུ་དེ་དག་ནི་ཞོར་ལ་སྤངས་པར་གསུངས་
 པ་དང་། ཡང་གསེར་སྤྱང་ལས། གཉིས་པ་བར་ཆད་གཅིག་པའི་སེམས་པ་ནི་ཞེས་པ་
 ནས། འདི་ནི་ཉོན་མོངས་པ་བདུན་པ་དང་བརྒྱད་པ་སྤངས། དེའི་གཉིན་པོ་ཟག་མེད་གྱི་
 དབང་པོ་ཐོབ། སྤྱི་བ་ལྷག་མ་གཅིག་ལུས་ཏེ་བྱུང་བར་དེ་གསུམ་དང་ལྷན་པས་སྤྱིར་འོང་
 ཙམ་ལས་བྱུང་ཞུགས་པར་ཉི་སྤང་ལས་སོ། །བར་ཆད་གཅིག་པའི་དོན་ཀྱན་བདུས་འབྲེལ་
 པར་སྤྱི་བ་གཅིག་གིས་སྤང་འདས་ལ་བར་བཅད་པར་བཤད་པ་ནི་མདོ་དང་མཐུན་ནོ། །འདི་
 ལ་ཨ་མུས་བདུན་པ་བརྒྱད་པར་འཆད་ཀྱང་མདོ་དང་བསྐྱུན་ན་བཅུ་པར་གསལ་ཏེ་སྤྱི་
 བ་གཅིག་གིས་ཐོགས་པའི་རྒྱལ་སྤྱི་བཤད་པས་སོ། །ཞེས་ཆེ་གཅིག་བར་ཆད་
 གཅིག་པའི་མིང་ཅན་གྱི་བྱང་སེམས་ས་བཅུ་པ་བ་སངས་རྒྱས་པ་ལ་སྤྱི་བ་གཅིག་དང་
 ཉོན་མོངས་པ་གཅིག་གིས་བར་དུ་ཆོད་པར་གསུངས་པ་འདི་ཙམ་ལས་བརྒྱལ་ནས་རང་
 བཟོའི་བཤད་པ་བྱེད་པ་ལ་དགོས་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད། ཡང་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་གིས། གསེར་
 སྤྱང་ལས་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ནི་ཉོན་ཡིད་འདོད་པའི་སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་ཡིན་པར་
 གསལ་ལ། དེ་དག་གི་ལུགས་ལ་ས་བརྒྱད་པ་ནས་ཉོན་སྤྱིབ་སྤང་བེན་པས་ཉན་རང་གི་
 སྤང་རིགས་རྫོགས་པར་བདེན་མོད་ཀྱང་། ས་དང་པོ་ནས་ཉོགས་རིགས་རྫོགས་པར་

གསུངས་པ་ནི། སྤྱིར་རྫོགས་མ་རྫོགས་ཀྱི་དོན་ལ། སྟོང་ཉིད་གཉིས་སྤང་ཕྱ་མོ་ཙམ་ཡང་
མེད་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྫོགས་ན་སྟོང་ཉིད་རྫོགས་པར་རྫོགས་པར་འཛོག་པ་ནི། རྫོགས་
ཚུལ་རྫོགས་པའི་དོན་དང་། དེ་ལས་གཞན་དུ་ཉོན་སྤྱོད་སྤང་བ་དང་དེ་སྤངས་པའི་རྣམ་
གྲོལ་ལམ་ཐོབ་པ་ལ་རྫོགས་རིགས་རྫོགས་པར་གསུངས་པ་ནི། དུལ་དེ་མངོན་སུམ་དུ་
རྫོགས་པ་ཙམ་མིན་པར་གོམས་པ་རབ་ཀྱི་མཐར་ཐུག་བཅས་མཐར་བྱིན་པར་བྱེད་པའི་
དོན་ཡིན་པས། སྤངས་རྫོགས་ཀྱི་རིགས་རྫོགས་ཚུལ་ལ་འཛོག་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་གཉིས་
སུ་འཛོག་ན་གཞུང་པན་ཚུན་མི་འགལ་བར་སྒྲམ་མོ། །དེ་ལས་གཞན་དུ་ཐུག་དཔེ་འགའ་
ཞིག་ནང་དུ་གོང་གི་འཛོག་ཚུལ་འདི་ནི། ཀུན་མཁྱེན་གཡག་པ་བ་སོགས་པར་བྱིན་པ་
ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་བཞེད་པ་བཀོད་པ་ཙམ་ལས་རྗེའི་རང་ལུགས་མིན་པར་གསུངས་
སོ། །དེས་ན། གཞན་ཀྱི་འདོད་པ་བཀོད་པ་ཡིན་ན། གསེར་ཐེང་དུ། དེས་ན་རང་ལུགས་
ནི་ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་པ་མི་རིགས་པའི་བྱིར་དང་། སྤྱིར་བསྟན་བཅོས་བྱེད་པོ་
རྣམས་ཀྱིས་བསྟན་བཅོས་མཛད་པའི་ཆེ་རང་གི་འདོད་པ་གཙོ་བོར་འཆད་དགོས་པ་
ལས། གཞན་ཀྱི་འདོད་པ་གཙོ་བོར་བཀོད་ཀྱང་དོན་མེད་པ་མ་ཟད་བསྟན་བཅོས་རྩོམ་
པ་ལ་མི་མཁས་པར་འགྱུར་བའི་སྟོན་ཡོད་པའི་བྱིར་སྒྲམ་པ་དང་། དེ་བཞིན་རྣམ་བཤད་
རྫོགས་དཀའི་སྤང་བ་༣༡ ་ལས་ཀྱང་། དེ་ལ་ཉན་རང་དག་བཅོམ་ལ་ཡོད་པའི་སྤངས་
རྫོགས་ཙམ་ཞིག་དམན་ལམ་སྟོན་དུ་མ་སོང་བའི་ཐེག་ཆེན་གྱིས་གང་དུ་རྫོགས་ཞེ་ན།
དེ་འདྲ་བའི་ས་བདུན་པ་མན་ཆད་དུ་མི་རྫོགས་ཏེ། ཉོན་མོངས་མ་སྤངས་པའི་བྱིར་དང་།
དེ་མ་སྤངས་པར་ཡང་ཉོན་མོངས་མ་ལུས་པ་སྤངས་པའི་རབ་དུ་བྱེ་བའི་རྫོགས་པ་རྣམ་
གྲོལ་ལམ་མི་འཐོབ་ཅིང་། ཉན་རང་དག་བཅོམ་པ་ལ་དེ་འདྲའི་རྫོགས་པ་ཡང་ཡོད་པའི་
བྱིར་རོ། །དེ་དག་དུ་ཉོན་མོངས་མ་ལུས་པར་མ་སྤངས་ཏེ། ཉོན་ཡིད་ཀྱི་རྒྱུ་ཆད་པའི་
མ་མཐའ་ཐེག་ཆེན་ལ་ས་བརྒྱད་པར་བཤད་པའི་བྱིར་དང་། ཉོན་ཡིད་སྤངས་ན་རྣམ་པར་

མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་དབང་ཐོབ་དགོས་པར། ཡིད་དང་འཇིན་དང་རྣམ་པར་རྟོག་། གྲུར་
ཕྱིར་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་སྤངས་
རྟོགས་ཐམས་ཅད་ས་དང་པོ་ནས་རྫོགས་པ་དང་། རྟོགས་པས་དང་པོ་ནས་རྫོགས་པར་
བཞེད་པ་གཉིས་ཀ་ཡང་འཐད་པ་མིན་ནོ། །ཞེས་དང་། ཉོན་ཡིད་རྒྱན་ཆད་པའི་མ་མཐའ་
ཐེག་ཆེན་ལ་ས་བརྒྱད་པ་ནས་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཞེས་གསུངས་པ་གང་ཞིག་ཁྱོད་
ལྟར་ན་དེ་ཡང་གཞན་གྱི་བཞེད་པ་བཀོད་པ་ཙམ་ཡིན་པར་འདོད་དགོས་པའི་ཕྱིར། འོན་
ཀྱང་ཐེག་པ་གསུམ་གར་རྟོགས་རིགས་མི་འདྲ་བ་རེ་རེར་ཡོད་པར་འདོད་པའི་རྣམ་འབྱོར་
སྦྱོང་པ་བའི་དབུ་མ་པ་ལྟ་བུ་ལ་ནི། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་རྟོགས་རིགས་རྫོགས་ཚུལ་མི་འདྲ་
བ་བྱུང་ཡང་། སེམས་ཙམ་པ་དང་། ལེགས་ལྡན་འབྱེད། ཐལ་འབྱུར་བ་དང་བཅས་པའི་
ལུགས་ལ་ནི་ཐེག་པ་གསུམ་གར་རྟོགས་རིགས་མི་འདྲ་བར་རེ་རེ་འཛོག་ཏུ་མི་རུང་བས།
ཡུམ་གྱི་མདོར་རབ་འབྱོར་ཉན་ཐོས་ལམ་གང་ཡིན་པ་དང་། ཞེས་སོགས་ཀྱི་མདོའི་དོན་
འགྲེལ་ཚུལ་རི་ལྟར་ཡིན་དབུད་དགོས་པར་སྤང་རོ། ཡང་འགའ་ཞིག་གིས་གསེར་སྤང་
ལས། རིགས་ངེས་བྱང་སེམས་ཀྱིས་ཉོན་སྤྱིབ་སྤངས་པ་ས་བརྒྱད་པའི་དུས་སུ་རྫོགས་
པར་གསུངས་པ་བོད་སྤྱ་མའི་འདོད་པ་བཀོད་པ་ཡིན་གྱི་གསེར་སྤང་རང་ལུགས་མ་ཡིན་
ལ། གསེར་སྤང་གི་དགོངས་པ་ནི་རྣམ་བཤད་ལྟར་རིགས་ངེས་བྱང་སེམས་སངས་རྒྱས་
པ་དང་དུས་མཉམ་དུ་ཉོན་སྤྱིབ་སྤངས་པ་རྫོགས་པ་ཡིན་ཞེས་ཟེར་བ་དང་། ཡང་གྲང་ཐང་
སློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོས་འདི་ལྟར་གསུངས་ཏེ། དེ་ཉིད་ཀྱིས་མཆན་འགྲེལ་༥༡ ་ལས། གསེར་
སྤང་ལས། ཉོན་སྤྱིབ་སྤངས་པ་ས་བརྒྱད་པར་རྫོགས་ཏེ། དེ་ནས་ཉོན་ཡིད་གཏན་མི་
འབྱུང་བའི་ཚུལ་གྱིས་གནས་གྲུར་པའི་ཕྱིར་རོ། །གང་ཐག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་ས་
དང་པོར་རྫོགས་ཏེ། དེར་བདག་མེད་མཐའ་དག་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་
པ་འོད་ཟེར་མགོན་པོ་དང་། རེད་མདའ་བ་ལྟར་ཡིན་ལ། རེད་མདའ་བས་ཐེག་ཆེན་གྱི་

རི་ལྟ་བུ་རྟོགས་པ་ས་དང་པོ་རི་སྟོན་བུ་རྟོགས་པ་ས་བརྒྱད་པར་རྟོགས་པར་རྟོགས་པར་
བཞེད་ལ་ཞེས་པ་ནས། རྟོགས་སྤང་དུ་དེ་འདྲ་བའི་ས་བདུན་པ་མན་ཆད་དུ་མི་རྟོགས་
ཏེ། ཞེས་ནས། ཉོན་ཡིད་ཀྱི་རྒྱུན་ཆད་པའི་མ་མཐའ་ཐེག་ཆེན་ལ་ས་བརྒྱད་པར་བཤད་
པའི་ཕྱིར་དང་། ཞེས་ས་བརྒྱད་པར་ཉན་རང་གི་སྤང་རྟོགས་གཉིས་ཀ་རྟོགས་པར་གསུངས་
པ་སྤྲུལ་པ་དེ་དག་གི་བཤད་པ་བཀོད་པ་ཙམ་ལས་རྗེ་ཡབ་སྤྲུལ་གཉིས་ཀྱི་བཞེད་པ་མེད་
དེ། གཞུང་དེ་དག་ཏུ་སྤྱི་བ་གཉིས་གཅིག་ཆར་སྤངས་པར་ལན་དུ་མར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
རོ། །ཞེས་ཟེར་དེ་ཡང་མི་འཐད་པ་ཡིན་ནམ་སྟུམ་སྟེ། གསེར་ཐོང་ལས་གོང་དུ་ཁ་ཅིག་
གཉིས་བཀག་ནས་དེས་ན་རང་ལུགས་ནི་ཞེས་ནན་པོའི་སྟོན་ས་རིགས་ངེས་བྱང་སེམས་
ཀྱིས་ས་བརྒྱད་པའི་དུས་སུ་ཉོན་སྤྱི་བ་སྤངས་པའི་རིགས་རྟོགས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
དང་། དེས་ན་རང་ལུགས་ལ་ཞེས་རང་ལུགས་བཞག་པའི་སྐབས་སུ་གཞན་ལུགས་འགོད་
པ་ནི་རྩོམ་ལའང་མི་མཁས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེས་ན། བདག་གིས་སྤངས་སྟོར་ཤར་
ཆོད་ནི། གསེར་ཐོང་གི་དངོས་ཟིན་གྱི་རང་ལུགས་ནི། གནས་སྐབས་ཉན་ཐོས་སུ་རིགས་
ངེས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཉོན་ཡིད་སྤངས་པ་ན་ཉོན་སྤྱི་བ་རྟོགས་པར་སྤངས་དགོས་ལ་དེ་དང་
ཆ་མཐུན་པ་དང་པོ་ཉིད་ནས་རིགས་ངེས་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་ས་བརྒྱད་པ་ཐོབ་པ་
ན། ཀུན་གཞི་རྩ་བར། འགོག་པ་མཉམ་བཞག་གནས་སྐབས་དུས། །དབང་ཐོབ་དག་
བཅོམ་མཐར་ཐུག་གོ། །ཞེས་པ་ལྟར་ཉོན་ཡིད་གཏན་མི་འབྱུང་བའི་རྒྱལ་གྱིས་སྤངས་པའི་
ཕྱིར་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྤངས་པའི་རིགས་ས་བརྒྱད་པར་ཐོབ་པ་ན་རྟོགས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་
དངོས་ཟིན་གྱི་དོན་ཡིན་པ་དང་། གཞན་ཡང་གསེར་ཐོང་ལས་ཉོན་ཡིད་ཁས་མི་ལེན་
པར་བཤད་པ་ཡང་འཐད་པར་དཀའ་སྟེ། གསེར་ཐོང་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་ཉོན་ཡིད་ཡོད་
པ་གསལ་བ་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གསེར་ཐོང་༡༥༩ ་ལས། གལ་ཏེ་ས་བརྒྱད་
པ་ཡན་ཆད་འབད་རྩོལ་ཉེ་བར་ཞི་བའི་སར་བཤད་པ་དང་། རྒྱུན་མཐའི་རྗེས་སུ་རྩེ་སྟོར་

མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། དེ་དག་ལ་འབད་ཚེ་ལ་གྱིས་སྒྲིམ་པའི་རྣམ་ཀུན་མེད་དོ་ཞེ་ན། མ་
 བྱུང་སྟེ། མདོ་སྟེ་ས་བཅུ་པའི་ས་བརྒྱད་པར། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྟོབས་བཅུ་དང་།
 མི་འཇིགས་པ་བཞི་ལ་སོགས་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་དེ་བྱེད་ལ་
 མེད་གྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་དེ་ཡོངས་སུ་བཅལ་བའི་ཕྱིར་བཙོན་
 འགྲུས་ཚུམས་ཤིག་ཁྱེས་པ་དང་། མི་ལམ་བསྟན་པ་ལས། ས་བརྒྱད་པ་ལ་མདོན་པར་
 ཤེས་པ་དང་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་ལ་ཚུལ་བ་དང་བཅས་སོ། །དགྲ་པར་སྦྱོད་པ་
 ལ་ཚུལ་བ་དང་བཅས་སོ། །བཅུ་པར་ཆད་མེད་པ་ལ་ཚུལ་བ་དང་བཅས་སོ། །ཞེས་
 སོ། །དེས་ན་ས་བརྒྱད་པ་ཡན་ཆད་ཚུལ་བྲལ་གྱི་སར་བཤད་པའི་དགོངས་པ་ནི། བདག་
 གིས་སེམས་ཅན་འདི་ཡི་དོན་འདི་ལྟ་བུར་བྱའོ་སྟུང་དུ་གང་ཟག་ཏུ་རྟོག་པའི་ཚུལ་བ་ཞི་
 བ་ཅམ་ཡིན་ཏེ། ཉོན་ཡིད་གནས་གྱུར་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྒྱ་ཡོད་པ་ལ་འབྲས་བུ་ཡོད་པར་
 མ་ངེས་པས་རྒྱན་མཐའི་རྗེས་སུ་ཅེ་སྦྱོར་མི་འབྱུང་ཡང་། རྣམ་ཀུན་ཡོད་པ་མི་འགལ་
 ལོ། །གཉིས་པ་ནི། རྟོན་ནས་རྒྱན་མཐའི་བར་ན་ཡོད་དོ། །ཞེས་དང་། ཡང་གསེར་སྤེང་
 ༡༩༡ ་ལས། དང་པོ་ནི་འཕགས་པས། སེམས་བསྐྱེད་པ་ཞེས་བྲ་བ་ལ་སེམས་ནི་རྣམ་
 པར་ཤེས་པ་སྟེ་རྣམ་པར་རིག་པའོ། །རྣམ་པ་ཤེས་པ་གང་ཡིན་ཞེ་ན་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་
 ཤེས་པ་སྟེ་དཀར་པོའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་པ་ནི་དེ་ལ་སྤྱིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །བསྐྱེད་
 པ་ཞེས་སྟོས་པས་ནི་མ་བསྐྱེད་པ་སྐྱེད་པར་ཤེས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་སེམས་
 ཀྱིས་རྟོགས་པའི་ཆོས་ལ་དང་པོའི་མཆམས་ཀྱི་དངོས་པོ་བསྟན་པའི་དོན་དུ་འོ་ཞེས་
 སེམས་དང་བསྐྱེད་པའི་དོན་བཤད་ནས། སྟོ་ལྗེའི་རྣམ་ཤེས་ཁ་ཕྱིར་བཞུས་འབའ་ཞེག་
 ཡིན་པ་དང་། ཀུན་གཞི་དང་ཉོན་ཡིད་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་པ་ལ་དགོངས་ནས་དེ་དག་ལ་
 མ་བཞག་པར་དཀར་ཆོས་ཀུན་ཀྱི་རྟོན་དུ་རུང་བ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ལ་མཆོན་གཞིར་
 བཤད་དོ། །ཞེས་དང་། ཡང་གསེར་སྤེང་ ༣༤༣ ་ལས། འོ་ན་རང་གི་ལུགས་གང་ཞེ་

ན། སྦྱོར་ལམ་མཉམ་གཞག་བདག་མེད་པའི་དོན་ལ་མངོན་སུམ་དུ་མི་འདོད་དེ། སོ་སྦྱེའི་
 རྒྱུད་ལ་ཉོན་ཡིད་མངོན་གྱུར་དུ་མི་འཇུག་པའི་སྐབས་སྲིད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། བདག་
 མེད་མངོན་སུམ་གྱིས་ཉོགས་པའི་སྒོ་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་ཆོ་བདག་ལྟ་མངོན་དུ་གྱུར་བ་
 འགལ་བས་སོ། །དེས་ན་སྦྱོར་ལམ་བདག་མེད་ལ་དམིགས་པ་ནི་བདག་མེད་གི་དོན་
 སྦྱི་རང་ལ་སྤང་བ་ལ་དེར་མོས་ནས་འཛིན་པའི་དོན་སྦྱི་འཇུག་བའི་སྒོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྦྱ་
 དོན་སྤང་བའི་ཉོག་པ་ཡིན་ལ། ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་༥༠༩ ་ལས། འདོད་པའི་ཉོན་
 ཅན་གྱི་ཉོན་ཡིད་འཕགས་ལམ་མ་ཐོབ་བར་དུ་སྒྲིག་པ་མི་སྲིད་ལ། དེ་འདོད་པའི་སར་
 གཏོགས་པའི་སྒོམ་སྤང་གི་ཉོན་མོངས་ཡིན་པས་སོ། །དེ་ལྟར་ཡང་སུམ་ཅུ་བ་ལས། གང་
 དུ་སྦྱེས་པ་དེ་ཡི་ལོ། །ཞེས་ཉོན་ས་གང་དུ་གཏོགས་པ་དེར་དེའི་ཉོན་ཡིད་ཀྱང་ས་དེར་
 གཏོགས་པར་བཤད་པས་སོ། །རིགས་པ་འདིས་ས་ལྷག་མ་རྣམས་ལ་ཡང་ཞེས་པར་
 བྱ་ལ་དེའི་སྤང་ནས་ཐོད་ཀླུ་པའི་དགེ་འདུན་གྱི་སྤངས་པ་ལ་ཡང་ཞེས་ཆ་གདོན་པར་
 བྱའོ། །ཉེར་བསྒྲིགས་བརྒྱུད་པོ་དེ་ཡང་དང་པོ་མ་གཏོགས་པ་རྣམས་དག་པ་བ་ཁོ་ན་དང་།
 དང་པོ་ལ་དག་པ་བ་དང་། ཐག་མེད་གཉིས་ཡོད་ལ། ཁ་ཅིག་རོ་མུང་ཅན་དང་གསུམ་
 ཡོད་དེ་དངོས་གཞི་ལ་འབྲུན་འཇུགས་པས་སོ་ཞེས་འདོད་དེ། མཛོད་ལས། དེ་དག་ལས་
 བྱི་ཉེར་བསྒྲིགས་བརྒྱུད། །དག་པ་བ་དེ་མིན་སྤྱད་བསྐྱེད་མིན། །དང་པོ་འཕགས་པ་འང་
 ཁ་ཅིག་གསུམ། །ཞེས་སོ། །འདི་ལས་ཉེར་བསྒྲིགས་གྱི་ཆོར་བ་བཏང་སྦྱོམས་སུ་བཤད་
 པ་ནི་འདིར་མི་བཟུང་ངོ་། །ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་༥༡༥ ་ལས། དེས་ན་ངས་པའི་དོན་
 དུ་ན་གོང་མའི་སེམས་ཐོབ་ཀྱང་འོག་སའི་ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་བ་ཀྱུན་སྒྲིག་མི་དགོས་
 ཏེ། འོག་མའི་ཉོན་ལ་གོང་མའི་སེམས་ཐོབ་པའི་ཚུར་མཐོང་གི་ཉོན་ཡིད་བཞིན་ནོ། །ཞེས་
 དང་། ཡང་གསེར་མེད་སྐབས་གཉིས་པ་༡༠༥ ་ལས། དེ་ལ་མོས་པའི་སྤྱད་པ་ནི་རྣམ་
 པ་གསུམ་སྟེ། རང་གི་དོན་དང་། གཞན་གྱི་དོན་དང་། རང་གཞན་གྱི་དོན་ཏེ་རེ་རེ་ལ་

ཡང་སོ་སོར་རྒྱུ་དུ་ལ་སོགས་པའི་དབྱེ་བས་རྣམ་པ་དགུ་དགུ་སྟེ་དེ་ལྟར་ན་མོས་པ་ཉི་
 ཤུ་ཙམ་བདུན་ནི། ཞེས་འཆད་དེ། འདི་ཡང་རྗེ་བཙུན་གྱིས་མོས་པ་སོགས་སྒྲིམ་ལམ་དུ་
 གསུངས་ནས། མཐོང་ལམ་དང་སྦྱེ་རིམ་གྱིས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ། །དེས་ན་རང་
 ལུགས་ནི། ཚིག་གསལ་ལས། ཁ་ཅིག་ནི་འདིར་རང་གི་དོན་ནི་ས་རིང་དུ་སོང་བའི་བར་
 དུ་ལོ། །ས་མི་གཡོ་བ་ནས་བརྩམས་ཏེ་ནི་གཞན་གྱི་དོན་དེས་དེ་ལ་རང་གི་དོན་དུ་ཞི་བ་
 ལ་གནས་པ་ལས་གཞན་གྱི་དོན་ཁོ་ནར་སྤར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་བསྤང་
 བའི་ཕྱིར་རོ། །ས་བཙུ་བ་ལ་ནི་རང་དང་གཞན་གཉིས་ཀའི་དོན་ཏེ་ས་འདི་ལ་གནས་པ་
 ནི་རྒྱ་མཚན་འདིས་ན་སངས་རྒྱས་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ་ཞེས་བརྗེ་ཏ་
 ཞིག་གིས་འདོད་པ་བསྟན་པ་ལྟར་འཐད་དོ། །འོན་ཀྱང་འདི་ལས་ས་བརྒྱད་པ་ལ་གཞན་
 དོན་དང་། བཙུ་བ་ལ་གཉིས་དོན་བཞག་པ་ནི་འགྱུར་རམ་ཡི་གེ་མ་དག་པར་གསལ་ཏེ། རྒྱ་
 མཚན་དེ་རྣམས་ཀྱིས་ཤེས་སོ། །དེས་ན་དེ་གོ་བསྒྲིག་ནས་བརྒྱད་དགུ་གཉིས་ལ་གཉིས་
 དོན་བཙུ་བ་ལ་གཞན་དོན་བཞག་གོ། །དང་པོའི་རྒྱ་མཚན་ནི། རྒྱན་སྤང་དུ། བདག་ཏུ་ང་
 རྒྱལ་བའི་ས་བོན་མ་ཟད་པ་ཉིད་ཀྱིས་དང་པོ་ཁོ་ནར་རང་གི་དོན་གྱི་མོས་པ་རྣམ་པ་དགུ་
 བསྟན་ནས། ཞེས་འབྱུང་ལ། ས་བདུན་པའི་བར་དུ་ཉོན་ཡིད་འཇུག་པས་དེ་དེར་གཞག་
 གོ། །བསྟོ་བ་དང་ཡི་རང་གཉིས་ནི་ས་དགུ་ཀ་ལ་བཞག་གོ། །ཞེས་དང་། གསེར་སྤེང་སྐབས་
 བཞི་བ་༥༡ ་ལས། དང་པོ་ནི། ཐེག་དམན་ལྟར་ན་བསྟུ་བ་ལས། དེ་ལ་ནི་སྟོབ་པ་ཕྱིར་
 མི་འོང་བ་ལུས་ཀྱིས་མཛོན་སུམ་དུ་བྱེད་པ་དང་། མི་སྟོབ་པ་གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་རྣམ་
 པར་གྲོལ་བ་ཡང་སྟོམས་པར་འཇུག་གོ། །ཞེས་པ་ལྟར་ཡིན་ལ་ཐེག་ཆེན་ནི་མཐོང་ལམ་
 རས་འཇུག་བྱས་སོ། །སོ་སྦྱེ་དང་རྒྱན་ཞུགས་ཤེས་རབ་ཀྱིས་རྣམ་གྲོལ་རྣམས་ཀྱིས་
 འཇུག་མི་བྱས་ཏེ། འདི་ལ་འཇུག་པ་ལ་ཉོན་ཡིད་དགག་དགོས་ཤིང་སྤེད་ཅིང་སེམས་
 ཐོབ་དགོས་ན། དང་པོ་ལ་དང་པོ་མེད་ལ་ལྷག་མ་རྣམས་ལ་ཕྱི་མ་མེད་པས་སོ། །ཞེས་

གསུངས་པ་དང་། ཡང་གསེར་ཐེང་སྐབས་ལྔ་པ་༥༥ ་ལས། དེས་ན་སྐྱེ་འཕགས་གཉིས་
ཀས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་ཀྱང་མངོན་དུ་གྱུར་མ་གྱུར་ཡོད་པས་དེ་གཉིས་ཀྱི་
འཛིན་པ་ལ་རྩས་བཏགས་ཀྱི་འཛིན་པར་འཛིག་པ་ལྟར་ཆོས་བདག་མེད་པར་མངོན་སུམ་
དུ་རྟོགས་མ་རྟོགས་ཀྱི་བྱེད་པར་གྱིས་ཀྱང་སྐྱེ་འཕགས་ཀྱི་འཛིན་པ་ལ་ཆོས་ཙམ་ལ་རྩས་
དང་བཏགས་པའི་ལོངས་སྤྱོད་པ་པོར་འཛིན་པའི་ཤེས་སྤྱིབ་ཀྱི་འཛིན་པ་གཉིས་ཀྱང་
ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་སྐྱེ་འཕགས་ཀྱི་འཛིན་པ་ལ་རྩས་བཏགས་ཀྱི་འཛིན་པ་གཉིས་
སུ་བྱས་པ་ཡང་གཙོ་ཆེ་བས་ཡིན་ཏེ། གཞན་དུ་ན་ས་བདུན་པའི་བར་དུ་ཉོན་ཡིད་མཆོན་
ཉིད་པ་མི་འདུག་པར་འགྱུར་ཏེ། ངར་འཛིན་མཆོན་ཉིད་པ་ལ་རྩས་འཛིན་གྱིས་བྱབ་པས་
སོ། །རིགས་པ་འདིས་ཆོས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་འཛིན་པ་གཉིས་ཀྱི་ཡོད་ས་ཡང་ཤེས་
པར་བྱའོ། །ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་སྐབས་ལྔ་པ་༥༠ ་ལས། རྒྱག་པ་ནི་རྒྱ་འབྲས་ཡན་
ལག་འདི་དག་ས་གཅིག་པའམ་ཐ་དད་པ་གང་ཞེ་ན། གཉིས་ཀ་མ་ངེས་སོ། །འདི་རི་ལྟར་
ཞེ་ན། ས་ནི་གསུམ་སྟེ་འཆི་ས་སྐྱེ་ས་དེ་ལས་གཞན་པའི་སའོ། །དེ་ལ་ས་འོག་མའི་རྟེན་
ལ་ནི་ས་དེ་དང་གོང་སར་སྐྱེ་བའི་ལས་གསོག་པ་ཡོད་ལ་གོང་སའི་རྟེན་ལ་འོག་མར་སྐྱེ་
བའི་ལས་གསོག་པ་མེད་དོ། །ངར་སའི་རྟེན་ལ་ས་དེར་སྐྱེ་བའི་ལས་གསོག་པ་ཡང་ཡོད་
དོ། །ཡན་ལག་དང་པོ་དང་རྒྱ་དུས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ནི་ལས་གང་དུ་བསགས་པའི་ས་དེར་
གཏོགས་ཏེ། མ་རིག་པ་ནི་ཉོན་ཡིད་ཀྱི་འཁོར་དང་རྣམ་ཤེས་ཀྱན་གཞི་ཡིན་ལ་རྟེན་དེའི་
རྣམ་ཤེས་དེ་གཉིས་ཀྱང་ས་དེ་པ་ཡིན་པས་སོ། །གལ་ཏེ་འདོད་པ་ལ་ཆགས་བྱལ་གྱི་
བྱིས་པ་ཁམས་གོང་དུ་སྐྱེ་བའི་ལས་གསོག་པ་ན་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་མེད་པས་དེའི་
མ་རིག་པ་འདོད་པར་མི་གཏོགས་ཤེ་ན། འདི་ལ་མཛོད་པ་རྣམས་དེའི་རྒྱད་ལ་གོང་མའི་
ཉོན་མོངས་ཡོད་པས་ས་གོང་མའི་ཉོན་མོངས་གང་ཡོད་དེས་ཀྱན་ནས་བསྐྱང་བའི་ལས་
གསོག་པར་འདོད་ཀྱང་། འདིར་ནི་ཉོན་ཡིད་ཁས་ལེན་ལ་དེ་བྱིས་ལམ་གྱིས་གཞོམ་མི་

རུས་ཤིང་འདོད་པར་གཏོགས་པས་སྒྲིན་མེད་དོ། །གལ་ཏེ་ས་གཞན་གྱི་མ་རིག་པས་
 ས་གཞན་གྱི་ལས་ཀྱན་ནས་སྒྲོང་ན་གོང་སའི་རྟེན་ལའང་འོག་སར་སྐྱེ་བའི་ལས་ཅི་སྟེ་
 མི་གསོག་ཅེ་ན། རྟེན་དེ་ལས་འོག་མར་སྐྱེ་བའི་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་མེད་པ་དང་ས་
 ཐང་དང་གྱིས་བཅད་པའི་རྟེན་བྱད་པར་ཅན་ཐོབ་པས་འོག་སའི་དམན་ལས་གསོག་པ་ལ་
 མི་གྲུས་པས་སོ། །འདུ་བྱེད་ནི་སྐྱེ་སར་གཏོགས་ཏེ་ས་གཞན་གྱི་ལས་གྱི་ས་གཞན་གྱི་
 སྤང་པོ་འཕེན་མི་རུས་པས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེས་ན་རང་ལུགས་ལ་ཉོན་
 ཡིད་མེད་པའི་བྱིར། གླུ་མ་འདིར་རྣམ་ཤེས་ལ་ཆོག་ས་བྱུག་ཏུ་གྲངས་ངེས་པའི་བྱིར།
 གཞན་ཡང་། ས་བརྒྱད་པ་ནས་ཉོན་སྒྲིབ་མ་ལུས་པ་སྤངས་པ་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ས་
 བརྒྱ་པའི་སྒྲོམ་སྤང་ཉོན་མོངས་ཡིད་པའི་བྱིར་ཏེ། བརྒྱད་སྟོང་འགྲེལ་ཆེན་ལས། མཐོང་
 བ་དང་སྒྲོམ་པའི་ལམ་ལ་ཡོངས་སུ་སྐྱོང་བའི་ཆོས་ཀྱི་དབྱེ་བས་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ལ་
 སོགས་པའི་ས་བརྒྱར་རྣམ་པར་བཞག་གོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཡང་ན། ས་བརྒྱད་
 པ་ནས་རྫོགས་པར་གསུངས་པ་ནི་ལྷ་མ་ལོ་རྩ་བ་ཆེན་པོས་བཞད་པ་ཡིན་ནམ་སྟམ་སྟེ།
 རྣམ་བཞད་སྟེང་པའི་རྒྱ་ཆ་༤༩ ་ལས། ལྷ་མ་ལོ་རྩ་བ་ཆེན་པོ་ནི། རྒྱ་ལྷ་མའི་འགྲེལ་
 པར་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ས་བརྒྱད་པར་
 རང་གི་རང་གིས་འབྱུང་བར་གསུངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་
 ཀྱི་ལམ་ས་བརྒྱད་པར་གཟུགས་བརྟན་གྱི་ཚུལ་དུ་བསྐྱེད་པ་ཡིན་གྱི། དེ་མན་ཆད་དུ་མ་
 ཡིན་ཏེ། ཉན་རང་དུ་ལྟུང་བའི་དོགས་པ་ཡིད་པའི་བྱིར་རོ། །འོ་ན་བཟོད་པ་གང་ཞེ་ན།
 སྤྱག་བསྐུལ་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པའོ། །ཞེས་བཞད་པ་རི་ལྷ་བྱ་ཞེ་ན། དེ་ནི་ཤེས་
 བྱ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་བཟོད་པ་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི། ཤེས་བྱེད་བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དཔའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བཟོད་པ་སྟོན་པ་མ་ཡིན་པས། ཉན་རང་གི་སྤངས་
 རྟོགས་ས་བརྒྱད་པར་རྫོགས་པར་བཞེད་དོ། །ཉི་མི་སྤང་བའི་ལུང་འདིའི་དོན་ནི་བྱང་ཆུབ་

སེམས་དབང་སྦྱར་ལམ་བཟོད་པ་ལ་གནས་པ་ལྟ་བུས་ཉོན་མྱིབ་ཀྱི་ས་བོན་སྦྱར་བ་ལ་
གཙོ་བོར་འབད་ན། མཐོང་ལམ་ཐོབ་པའི་ཆོད་དུ་ཉོན་མྱིབ་བད་པར་སྦྱར་བུས་ཤིང་དེ་
སྤངས་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཐོབ་བུས་པས། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མཐོང་ལམ་ཆོས་བཟོད་ལ་
གནས་པ་དེས་ཀྱང་དེ་ལྟར་འབད་ན་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་ཐོབ་པའི་རྟག་པ་མཐའ་བཟུང་
གི་ཚུལ་གྱི་ལམ་གྱི་བུས་མཐུ་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི། དེ་ལྟ་མིན་པར་དམན་ལམ་སྡོན་དུ་མ་
སོང་བའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབང་འཕགས་པས། ཉོན་མྱིབ་ཀྱི་ས་བོན་བད་པར་སྤངས་
པ་དང་། དེའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་སངས་རྒྱས་མ་ཐོབ་བར་དུ་མི་འབྱུང་བ་སྦྱོབ་དཔོན་གྱིས་
ཀྱང་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། རྟོགས་རིགས་རྫོགས་ཚུལ་ལ་ཡང་།
གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་རྟོགས་རིགས་རྫོགས་ཚུལ་དང་། གཉིས་སྦྱོར་རྟོགས་
པའི་རྟོགས་རིགས་རྫོགས་ཚུལ། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་རྟོགས་རིགས་རྫོགས་
ཚུལ། ཇི་སྟེད་པ་རྟོགས་པའི་རྟོགས་རིགས་རྫོགས་ཚུལ་སོགས་དུ་མ་ཡོད་པ་ལས། གང་
ཟག་གི་བདག་མེད་དང་། གཉིས་སྦྱོར་། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་རྟོགས་རིགས་
རྣམས་རིགས་ངེས་ཀྱི་བྱང་སེམས་རྣམས་ཀྱི་ས་དང་པོ་ཐོབ་པ་ན་རྫོགས་ཀྱང་དེའི་ཆེ་
རྟོགས་པ་དེ་དག་གི་བུས་པ་རྫོགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་གི་བུས་པ་རྫོགས་པ་ན་དེ་
དག་མཐའ་མེད་དུ་འཕེལ་ཟེན་པ་ཞིག་དགོས་ལ། ས་དང་པོའི་དུས་སུ་བདག་མེད་རྟོགས་
པའི་ཤེས་རབ་གཉིས་ལྟ་བུ་གོམས་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་དང་མ་བུལ་བར་གོམས་པར་བུས་
ན་མཐའ་མེད་དུ་འཕེལ་རུང་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། བུས་པ་བྱུང་པར་དུ་འགྲོར་ཡོད་པའི་
བྱིར་ཏེ། གསེར་མེད་༤༧ ་ཡས། འར་རིའི་ཆེར་ཉི་མ་འར་མ་ཐག་པའི་ཆེ་དཀྱིལ་འཁོར་
ཡོངས་སུ་རྫོགས་ཀྱང་བཟོད་པ་མ་རྫོགས་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་དང་། རྣམ་བཤད་སྟོང་
པོའི་རྒྱན་༤༧ ་ཡས་ཀྱང་། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་བུས་པ་མ་ལུས་པ་
མཐོང་ལམ་དུ་རྫོགས་པའི་དོན་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཇི་སྟེད་པ་རྟོགས་

པའི་རིགས་སངས་མ་རྒྱས་པར་མི་རྫོགས་པར་གསེར་ཕྱེད་རང་ལུགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་
 གསུངས་སོ། །འདི་དག་གི་སྐབས་སུ། རི་སྟེང་པ་རྫོགས་པའི་རིགས་ས་བརྒྱད་པ་མ་
 ཐོབ་པའི་སྤྱོད་ལ་དུ་རྫོགས་པ་མེད་པར་ཐལ། དེ་སངས་མ་རྒྱས་པར་རྫོགས་པ་མེད་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་ན། རྣམ་བཤད་ལས། བཟུམ་གསུམ་གྱི་རྫོགས་པའི་རིགས་རྫོགས་པར་
 ཐོབ་པ་ཙམ་གྱི་དག་ས་ལ་སྦྱོར་ན་ཏུ་ཅང་ཐལ་ལ། རྫོགས་པའི་ངོ་བོ་རྫོགས་པ་ལ་བྱེད་
 ར་ས་དགུ་པ་ནས་ཐོབ་པ་དེ་ལས་ཀྱང་མི་འཐད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་བར་
 འགྱུར་ངོ་ཞེས་དང་། ཡང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་བཟོད་པ་ནས་གང་ཟག་གི་བདག་
 མེད་རྫོགས་པའི་རིགས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་དགོས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ས་དང་པོ་མ་ཐོབ་
 བར་དེ་མི་རྫོགས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྫོགས་རིགས་ཀྱང་མི་རྫོགས་པར་
 ཐལ། འདོད་ན། བཟུམ་གསུམ་གྱི་རྫོགས་རིགས་ཀྱང་མི་རྫོགས་པར་ཐལ། འདོད་ན།
 རྣམ་བཤད་༤༡ ་ལས། གཉིས་པ་རྩ་བ་ནི། ཐེག་ཆེན་སྦྱོར་ལམ་བཟོད་པ་ཆོས་ཅན།
 བརྟན་པའི་རྩེ་མོ་ཞེས་པ་ནི་མདོ་ལས་མདོན་པར་བཟོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། རང་
 དོན་རྫོགས་པས་བསྐྱས་པ་ཀུན་མཁྱེན་ཉིད་གསུམ་གྱི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རྫོགས་པའི་རིགས་
 ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཐོབ་ཅིང་གཞན་དོན་སྦྱོང་རྗེས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་
 ཡོངས་སུ་མི་གཏོང་བ་མདོ་ལས་བཤད་པ་ལྟར་ཐོབ་པའི་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། བཟུམ་པ་གསུམ་གྱི་རྫོགས་པའི་རིགས་རྫོགས་པར་ཐོབ་པ་ཙམ་གྱིས་དག་པའི་
 ས་ལ་སྦྱོར་བ་ཏུ་ཅང་ཐལ་ལ། རྫོགས་པའི་ངོ་བོ་རྫོགས་པ་ལ་བྱེད་ན་ས་དགུ་པ་ནས་ཐོབ་
 པ་དེ་ལས་ཀྱང་མི་འཐད་དོ། །ཞེས་ཐེག་ཆེན་སྦྱོར་ལམ་བཟོད་པ་བས་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་
 ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རྫོགས་པའི་རིགས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་ཐོབ་པ་བཤད་དོ། །འོ་ན། ཡང་
 དམན་ལམ་སྟོན་དུ་མ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་ས་བདུན་པ་བས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྫོགས་རིགས་
 རྫོགས་སམ་མ་རྫོགས། མ་རྫོགས་ན། ཉན་ཐོས་དག་བཙུག་གྱི་རྫོགས་པ་སྟོན་དུ་སོང་

བའི་བྱང་སེམས་དེས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་མ་རྫོགས་པར་འགྱུར་ལ། དེའང་འདྲོད་
ན། དེས་ཉན་ཐོས་ཀྱིས་རྟོགས་རིགས་མ་རྫོགས་པར་ཐལ། འདྲོད་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་ན།
ལྷ་མ་རྗེ་བཙུན་པའི་སྐབས་དང་པོའི་སྤྱི་དོན་ཡང་དག་མཐའི་སྐབས་སུ་༡༥༡ ་ལས།
ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྤངས་རྟོགས་ཀྱི་རིགས་རྫོགས་ན་རང་རྒྱལ་ཀྱི་དེ་རྫོགས་པས་མ་བྱུང་སྟེ།
ཉན་ཐོས་དག་བཙུན་པའི་རྟོགས་པ་སྟོན་དུ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་ཆོགས་ལམ་པས་ཉན་
ཐོས་ཀྱི་སྤངས་རྟོགས་ཀྱི་རིགས་རྫོགས་ཀྱང་དེས་རང་རྒྱལ་ཀྱི་དེ་མ་རྫོགས་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། དེས་གཟུགས་ཕྱི་རོལ་དོན་འཛིན་ཀྱི་རྟོག་པ་མ་སྤངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། ཡང་
སྐབས་དང་པོའི་མཐའ་དཔྱོད་༡༦ ་པོ་ལས། གཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་ལ། ཐེག་ཆེན་
རིགས་ངེས་ཀྱི་བྱང་སེམས་ཆོགས་ལམ་པས། ཉན་རང་གི་སྤངས་རྟོགས་ཀྱི་རིགས་
རྫོགས་པ་དང་དེ་སངས་རྒྱལ་པ་དུས་མཉམ་སྟེ། དེས་སྤྱི་བ་གཉིས་ཅིག་ཅར་དུ་སྤོང་བའི་
ཕྱིར། དམན་ལམ་སྟོན་དུ་སོང་བའི་དབང་དུ་བྱས་ན། ཐེག་ཆེན་ཀྱི་ཆོགས་ལམ་ནས་
ཀྱང་ཉན་རང་གི་སྤངས་རྟོགས་ཀྱི་རིགས་རྫོགས་པ་ཡོད་དེ། རང་རྒྱལ་དག་བཙུན་པའི་
རྟོགས་པ་སྟོན་དུ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་ཆོགས་ལམ་པས། ཉན་རང་གི་སྤངས་རྟོགས་
ཀྱི་རིགས་རྫོགས་པའི་ཕྱིར། རང་རྒྱལ་ཀྱི་སྤངས་རྟོགས་ཀྱི་རིགས་རྫོགས་ན་ཉན་ཐོས་
ཀྱི་སྤངས་རྟོགས་ཀྱི་རིགས་རྫོགས་པས་བྱུང་། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྤངས་རྟོགས་ཀྱི་རིགས་
རྫོགས་ན་རང་རྒྱལ་ཀྱི་སྤངས་རྟོགས་ཀྱི་རིགས་རྫོགས་པས་མ་བྱུང་སྟེ། གཟུགས་ཕྱི་
རོལ་དོན་འཛིན་ཀྱི་རྟོག་པ་སྤངས་ན། ཉན་སྤྱི་བ་སྤངས་པས་བྱུང་། ཉན་སྤྱི་བ་སྤངས་
ན་གཟུགས་ཕྱི་རོལ་དོན་འཛིན་ཀྱི་རྟོག་པ་སྤངས་པས་མ་བྱུང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་
པ་དང་འགལ་ཞིང་། ས་བདུན་པའི་སྐབས་སུ་རྫོགས་ན། དེས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་
རྫོགས་པར་ཐོབ་པར་ཐལ། འདྲོད་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་ན་རྗེ་བཙུན་པའི་སྐབས་ལྔ་པའི་མཐའ་
དཔྱོད་༣༠ ་ལས། ཁོ་ན་རེ། དམན་ལམ་སྟོན་དུ་མ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་ས་བདུན་པ་

བ་དེས་གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་རྫོགས་པར་ཐོབ་པར་ཐལ། དེས་མཐུན་གསུམ་གྱི་
 རྟོགས་རིགས་རྫོགས་པར་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་
 རྫོགས་པར་ཐོབ་པར་ཐལ་ལོ་ཟེར་ན་མ་བྱལ། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དམན་ལམ་སྟོན་དུ་མ་
 སོང་བའི་བྱང་སེམས་འཕགས་པས་ཉན་རང་གི་རྟོགས་རིགས་རྫོགས་པ་དང་རྣམ་མཐུན་
 ཐོབ་པ་དུས་མཉམ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དམན་ལམ་སྟོན་དུ་མ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་འཕགས་
 པས་ཉན་རང་གི་རྟོགས་རིགས་རྫོགས་པ་དང་རྣམ་མཐུན་ཐོབ་པ་དུས་མཉམ་དགོས་
 པའི་དོན་ལ་དབྱེད་དོ། །དེས་ན། རྣམ་བཤད་སྟོང་པོའི་རྒྱ་ཆ་༤༥ ་ལས། གཉིས་པ་ནི།
 ཁ་ཅིག །ཉན་རང་གི་རྟོགས་པ་ས་དང་པོར་རྫོགས་ལ། སྤངས་པ་ས་བརྒྱད་པར་རྫོགས་
 ཤིང་། ཕྱི་མའི་རྒྱ་མཚན་དུ་ཉོན་ཡིད་གནས་གྱུར་པ་དང་། ཉོན་སྤྱིབ་མ་ལུས་པར་སྤངས་
 པ་ལ་བྱེད་པ་ནི་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་བཞེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འགྲེལ་ཆེན་དུ། ཁམས་གསུམ་
 ཀྱི་སྟོམ་སྤང་ཉོན་མོངས་བཅུ་དྲུག་གི་དབྱེ་བ་མཇུག་ནས། དེ་ཡང་འགྲེལ་ཆེན་དུ། མཐོང་
 བ་དང་སྟོམ་པའི་ལམ་ལ་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བའི་ཆོས་ཀྱི་དབྱེ་བས་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ལ་
 སོགས་པའི་ས་བཅུར་རྣམ་པར་བཞག་གོ། །ཞེས་གསུངས་པས། ས་བཅུ་པའི་གནས་
 སྐབས་ན་ཡང་ཉོན་སྤྱིབ་ཡོད་པར་བཤད་དོ། །ཁ་ཅིག་ལུགས་དེ་བཞག་ནས། སྤངས་
 རྟོགས་གཉིས་ཀ་ས་དང་པོར་རྫོགས་ལ། སྤངས་པ་རྫོགས་པའི་དོན་འཁོར་བར་འཆིང་
 བྱེད་ཀྱི་ཉོན་སྤྱིབ་ས་དང་པོ་ནས་ཀྱང་སྤངས་ལ། བག་ལ་ཉལ་གྱི་ཉོན་སྤྱིབ་ཉན་རང་དབྱ་
 བཅོམ་པས་ཀྱང་མ་སྤངས་ཏེ། མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་རྒྱ་ལས་ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་
 ལུས་ལེན་པས་སོ། །དེས་ན་སྤངས་རྟོགས་གཉིས་ཀ་ས་དང་པོར་རྫོགས་སོ་ཞེས་སྟེ་བས་
 བློ། སྤང་གཉིན་གྱི་རྣམ་གཞག་དང་། སྤང་བྱ་སྟོང་ཚུལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྟོབ་པ་འབའ་ཞིག་
 ཡིན་ཏེ། ཉན་རང་དབྱ་བཅོམ་པས་ཉོན་སྤྱིབ་ཀྱི་ས་ཐོན་ཟད་པར་མ་སྤངས་པ་ཤིང་ཏྲ་ཆེན་
 ཐོ་གང་གིས་ཀྱང་མ་གསུངས་ཤིང་། ལེགས་པར་བཞག་པའི་ཕྱིར་དང་། རིགས་པས་

ཀྲང་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་ན་ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་དུ་ཉོན་སྒྲིབ་ཀྱང་བཏགས་
ཀྱི་ས་བོན་ཟད་པར་མ་སྤངས་པས། འཕགས་པའི་གང་ཟག་སྒྲོབ་པ་ནམས་དག་འདུན་
དགོན་མཆོག་ཏུ་བཞག་ཏུ་མི་རུང་བར་འགྱུར་ཏེ། ཁྱོད་ལྟར་ན་མཐོང་ལམ་ཐོབ་མ་ཐག་
ནས་སྐྱབས་གནས་ཡང་དག་ལ་ཐེ་ཚོམ་བ་བའི་ས་བོན་མཐོང་ལམ་ནས་ཟད་པར་མ་
སྤངས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་པས་ཉོན་སྒྲིབ་ཟད་པར་མ་སྤངས་པ་
དང་འགལ་ལ། མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་ལ་བརྟེན་ནས་ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ལུས་
ལེན་པ་རྒྱ་མཚན་དུ་བཀོད་པ་འབྲེལ་མེད་ཡིན་ཏེ། མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་ཞེས་བཤད་
པ་ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་པ་དང་། དབང་ཐོབ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྒྱད་ལ་ཡོད་
པར་ནི་ཤིང་ཏྲ་ཆེན་པོ་ནམས་ཀྱིས་ཤེས་སྒྲིབ་ཏུ་མཛད་ཅིང་ཉོན་སྒྲིབ་ཏུ་མ་མཛད་པའི་
ཕྱིར། ཁོ་བོ་ཅག་ཀྱང་བག་ལ་ཉལ་གྱི་ཉོན་སྒྲིབ་ཤེས་སྒྲིབ་ཏུ་འདོད་དོ་ཞེ་ན། དེ་བས་ཆེས་
འདི་ངོ་མཚར་ཆེ། ས་དང་པོར་ཉན་རང་གི་སྤངས་པ་རྫོགས་མ་རྫོགས་དཔྱེད་པའི་སྤང་
བྱར་ཤེས་སྒྲིབ་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཨ་སྤྱེས་རྒྱལ་པོར་
བསྐྱོས་པ་ལྟར། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པའི་ནང་དུ་ཞུགས་ནས་དེ་སྟན་འབྲིན་པར་མི་
བྱའོ། །ཞེས་དང་། ཡིག་ཆ་སྐབས་དང་པོ་༡༥༣ །ལས། གསུམ་པ་ལ། དམན་ལམ་སྟོན་
དུ་མ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་འཕགས་པས་ཉན་རང་གི་སྤངས་རྫོགས་ཀྱི་རིགས་རྫོགས་
པ་དང་སངས་རྒྱས་པ་དུས་མཉམ་སྟེ། དེས་ཉོན་སྒྲིབ་སྤངས་པའི་དགྲ་བཅོམ་པ་ཐོབ་པ་
དང་། ཤེས་སྒྲིབ་སྤངས་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐོབ་པ་དུས་མཉམ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཀྱང་
བཏུས་ལས། དེས་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པ་ན་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་གཉིས་ཅིག་
ཅར་དུ་སྟོང་ཞིང་། ཅིག་ཅར་དགྲ་བཅོམ་པ་དང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པར་འགྱུར་རོ། །དེས་
ཉོན་མོངས་པ་མ་སྤངས་སུ་ཟིན་ཀྱང་སྟན་དང་སྟགས་ཀྱིས་བསད་པའི་དུག་ལྟ་བུ་དང་།
སྟོན་ཉོན་སྤངས་པའི་དགྲ་བཅོམ་པ་ལྟར་དེས་ས་ཐམས་ཅད་དུ་ཉོན་མོངས་པའི་ཉེས་པ་

སྐྱེད་པར་མི་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྤངས་ཚྭ་གས་ཀྱི་རིགས་
ཚྭ་གས་ན་རང་རྒྱལ་གྱི་དེ་ཚྭ་གས་པས་མ་བྱུང་སྟེ། ཉན་ཐོས་དབང་བཅོམ་པའི་ཚྭ་གས་པ་
སྟོན་དུ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་ཚྭ་གས་ལམ་པས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྤངས་ཚྭ་གས་ཀྱི་རིགས་
ཚྭ་གས་ཀྱང་དེས་རང་རྒྱལ་གྱི་དེ་མ་ཚྭ་གས་པའི་བྱིར་ཏེ། དེས་གཟུགས་སྤྱི་རོལ་དོན་
འཛིན་གྱི་ཚྭ་གས་པ་མ་སྤངས་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ལ་སྤྱིར་བཏང་དང་དམིགས་བསལ་གྱི་ཚུལ་ངོས་བཟུང་ཚུལ་ནི། གསེར་སྤོང་
༥༤ ་ལས། གསུམ་པ་ནི། གཞུང་འདི་ལ་དམིགས་བསལ་གྱི་རྣམ་བཞག་བྱེད་པ་ནི་མི་
འཐད་དེ། སྤྱིར་བཏང་དང་དམིགས་བསལ་ནི་དཔེར་ན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དབང་བཅོམ་པ་
ཞེས་སྤྱིར་བཏང་ནས་གང་ཟག་གཅིག་མ་གཏོགས་པ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ་ཞེས་ཀྱུན་དགའ་བོ་
དམིགས་ཀྱིས་བསལ་བ་ལྟར་ཡོད་པ་དང་ཡིན་པ་སྤྱིར་བཏང་ནས་མེད་པ་དང་མིན་པ་
དམིགས་ཀྱིས་བཀར་ནས་སྟོན་པས་དེ་གཉིས་སྤྲས་ཟེན་ལ་བྱེད་ཅིང་འགལ་བ་ནི་གཞུང་
ལུགས་པ་སྤྱིའི་ལུགས་ཡིན་ན། འདིར་ནི་མངོན་དུ་མི་བྱེད་པ་སྤྱིར་བཏང་ཡིན་ན་བསྐྱོག་
པ་གསུམ་དམིགས་བསལ་ཡིན་དགོས་པས་དམིགས་བསལ་སྤྲས་མ་ཟེན་ལ། སྤྲས་ཟེན་
ཚོད་གསུམ་དམིགས་བསལ་ཡིན་ན་མངོན་དུ་བྱེད་པ་སྤྱིར་བཏང་ཡིན་དགོས་པས་སྤྱིར་
བཏང་སྤྲས་མ་ཟེན་ཞིང་། དངོས་བསྟན་གཉིས་སྤྱིར་བཏང་དང་དམིགས་བསལ་ཡིན་ན་
དམིགས་བསལ་སྤྱིར་བཏང་དུ་སོང་བའི་སྟོན་ཡོད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་ཐམས་མ་ཁུའི་བར་དུ་
སྟན་མི་ཟ་ཞེས་བཞེད་པ་ན་ཤུགས་ཀྱིས་ན་སྟན་ཟ་བའི་དུས་ཟས་ཁུ་བའི་ཆེར་གོ་བ་ལྟར།
ཚྭ་གས་སྟོན་མ་སྤངས་བར་དུ་ཡང་དག་མཐར་མངོན་དུ་མི་བྱེད་ཅེས་བསྟན་པ་ན་ཤུགས་
ཀྱིས་ན་མངོན་དུ་བྱ་བའི་དུས་ཚྭ་གས་སྟོན་སྤངས་པར་གོ་བས་དག་གཅིག་གི་དངོས་
ཤུགས་ལ་སྤྱིར་བཏང་དང་དམིགས་བསལ་སྤྱིར་བ་བྱེད་ནི་གསུང་རབ་ཀྱི་བཟང་ལ་འདིས་
པ་ཞིག་གོ་ ཞེས་པའི་དོན་ལ། མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བཞེད་ཚུལ་མང་ཡང་། མདོར་

བསྐྱུ་མ་ནས་བཤད་ན། གསེར་མེད་ལས། གཞུང་འདི་ལ་དམིགས་བསལ་གྱི་རྣམ་གཞག་
བྱེད་པ་ནི་མི་འཐད་དེ། ཞེས་པའི་འདི་སྐྱེ་འབྱུག་སའི་གཞུང་ནི། མདོ་ལས། སློན་ལམ་
ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་མ་བྱས་པ་དང་། སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སློན་པར་མ་བྱས་པ་དང་།
སངས་རྒྱུ་གྱི་ཞིང་ཡོངས་སུ་མ་སྐྱུངས་པར་དེ་དག་གི་ཡང་དག་པའི་མཐའ་མངོན་སུམ་
དུ་ནི་མི་བྱའོ། །ཞེས་པའི་མདོ་འདི་ཡིན་ལ་འདི་ལ་སྦྱར་བཏང་དང་དམིགས་བསལ་མི་
འཐད་ཚུལ་ནི་གསེར་མེད་ལས། འདིར་ནི་མངོན་དུ་མི་བྱེད་པ་སྦྱར་བཏང་ཡིན་ན་བསྐྱེད་
པ་གསུམ་དམིགས་བསལ་ཡིན་དགོས་པས་དམིགས་བསལ་སྐྱས་མ་བེན་ལ། སྐྱས་བེན་
ཆོད་གསུམ་དམིགས་བསལ་ཡིན་ན་མངོན་དུ་བྱེད་པ་སྦྱར་བཏང་ཡིན་དགོས་པས་སྦྱར་
བཏང་སྐྱས་མ་བེན་ཞིང་། དངོས་བསྟན་གཉིས་སྦྱར་བཏང་དང་དམིགས་བསལ་ཡིན་ན་
དམིགས་བསལ་སྦྱར་བཏང་དུ་སོང་བའི་སློན་ཡོད་དོ་ཞེས་གསུངས། དེ་ཡང་གོ་བདེ་
བར་བརྗོད་ན། རིགས་ངེས་བྱང་སེམས་རྣམས་ཀྱིས་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་མི་བྱེད་
པ་སྦྱར་བཏང་ཡིན་ན། རྫོགས་སློན་སྐྱུངས་གསུམ་བྱས་པ་དེ་དམིགས་བསལ་ཡིན་
དགོས་པས་དམིགས་བསལ་སྐྱས་མ་བེན་ལ། སྐྱས་བེན་ཆོད་ཀྱི་རྫོགས་སློན་སྐྱུངས་
གསུམ་མ་བྱས་པ་དམིགས་བསལ་ཡིན་ན་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་སྦྱར་བཏང་
ཡིན་དགོས་པས་སྦྱར་བཏང་སྐྱས་མ་བེན་ཞིང་། རྫོགས་སློན་སྐྱུངས་གསུམ་མ་བྱས་པ་
དང་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་མི་བྱེད་པའི་དངོས་བསྟན་གཉིས་ལས་དང་པོ་སྦྱར་བཏང་
དང་། གཉིས་པ་དམིགས་བསལ་དུ་བྱེད་ན་དམིགས་བསལ་སྦྱར་བཏང་དུ་འགྱུར་བའི་
སློན་ཡོད་ཅེས་པའི་དོན་ནོ། །དེས་ན། གསེར་མེད་ལས། གཞུང་འདི་ལ་དམིགས་བསལ་
གྱི་རྣམ་གཞག་བྱེད་པ་ནི་མི་འཐད་དེ། ཞེས་པའི་ཕྱོགས་སྐྱ་མ་ནི། གཉལ་ཞིག་འཇམ་
དཔལ་དོ་རྗེ་དང་། གཡག་སྟོན་སངས་རྒྱུ་དཔལ་གཉིས་ཡིན་ནམ་སྟམ་སྟེ། གཉལ་རྟེན་
༡༡༩༩ལས། དམིགས་བསལ་ཞེས་པ་མ་གཏོགས་གཞན་མ་བྱུང་ཡང་། གཡག་རྟེན་

རྟེན་ལས། དེ་ལྟར་བྱེད་ཀྱང་བྱང་སེམས་ཆེན་པོ་དེ་དག་གིས་ཡང་དག་པའི་མཐའ་དེ་
 ཁོ་ན་ཉིད་རང་བཞིན་གྱི་ཡུམ་དེ་མངོན་དུ་མི་བྱའོ་ཞེས་སྤྱིར་བཏང་ནས། དམིགས་གྱི་
 བསལ་བ་ནི། དུས་ནམ་གི་ཆེ་མངོན་དུ་མི་བྱའོ་ཞེ་ན། སྟོན་ལམ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་
 མ་བྱས་སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྟོན་པར་མ་བྱས་སངས་རྒྱས་གྱི་ཞིང་ཡོངས་སུ་མ་སྤྱངས་
 བར་དུའོ་ཞེས་པ་ནི་དངོས་བསྟན་དགག་པའི་དམིགས་བསལ་ལོ། །དུས་གཏན་དུ་མི་
 བྱའོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། བྱང་སེམས་དེ་དག་གིས་ཡང་དག་པའི་མཐའ་མངོན་དུ་བྱའོ་
 ཞེས་སྤྱིར་བཏང་ནས། དུས་ནམ་གྱི་ཆེ་བྱ་ཞེ་ན། སྟོན་ལམ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱས་
 སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྟོན་པར་བྱས་སངས་རྒྱས་གྱི་ཞིང་ཡོངས་སུ་སྤྱངས་པར་བྱས་
 པ་དེའི་ཆེ་བྱའོ་ཞེས་པ་ནི་ཤུགས་བསྟན་བསྐྱབ་པའི་དམིགས་བསལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་
 ལོ། །མདོར་ན། གསེར་སྒྲིབ་རང་ལུགས་ལ། བོད་དུ་སྟོས་པའི་མདོ་ཆོག་དེ་འགྲེལ་ཚུལ་
 ལ་གཉལ་ལྷོག་དང་། གཡག་ལྷོག་ལྟར་སྤྱིར་བཏང་དང་དམིགས་བསལ་གྱི་རྣམ་གཞག་
 མི་འཐད་ཀྱང་ཡང་དག་མཐའ་སྐབས་སུ་སྤྱིར་བཏང་དང་དམིགས་བསལ་གྱི་རྣམ་གཞག་
 མི་འཐད་པའི་དོན་མིན་ནམ་སྟམ་ལོ། །སྤྱིར་བཏང་དང་དམིགས་བསལ་དོས་བཟུང་ཚུལ་
 བྱི་རྣམ་བཤད་སྟོང་པོའི་རྒྱ་ཆ་༤༤ རྟེན་ལས། གཉིས་པ་ལ་སྤྱིར་བཏང་དང་དམིགས་བསལ་
 གྱི་ཚུལ་དོས་བཟུང་བ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་ཉན་རང་གི་སྤངས་རྟོགས་རྫོགས་
 པར་བྱ་བར་གསུངས་པའི་དོན་བཤད་བ་དང་། ཡང་དག་པའི་མཐའ་དོས་བཟུང་ནས་དེ་
 མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཚུལ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྤྱིར་བཏང་དང་དམིགས་བསལ་གྱི་
 བཟང་སྤྱོད་ཐེན་འབའ་ཞེག་གི་བཟང་ཡིན་པས་ཤུགས་བསྟན་ལ་སྤྱོད་བ་མི་འཐད་ལ། སྐབས་
 འདིར་དངོས་བསྟན་གྱི་དབང་དུ་བྱེད་ན། དེ་དག་ཀྱང་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱ་ཞིང་།
 དེ་དག་གི་ལམ་གྱི་བྱ་བ་ཡང་བྱ་ལ། ཞེས་སྤྱིར་བཏང་ནས། ལམ་གྱི་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་
 རྫོགས་པར་བྱའོ་སྟམ་ན། དེ་དག་གི་ཡང་དག་པའི་མཐའ་མངོན་སུམ་དུ་ནི་མི་བྱའོ། །ཞེས་

བ་དམིགས་བསལ་ཏེ། དོགས་པའི་གནས་ཚུང་བས་དེ་ཙམ་ལས་མ་སྒྲིམ་སོ། །ཞེས་
དང་། ཡིག་ཆ་སྐབས་དང་པོའི་སྤྱིར་དོན་༡༩༧༩ ་ལས། སྤྱིར་བཏང་དང་དམིགས་བསལ་
གྱི་དོན་ནི། དེ་དག་གིས་ལམ་གྱི་བྱ་བ་ཡང་བྱ་ལ། ཞེས་བས་སྤྱིར་བཏང་ནས། ལམ་
གསུམ་པོ་དེ་དག་གི་བྱ་བ་མཐའ་དག་བྱའམ་སྟམ་ན། རྫོགས་སྒྲིབ་སྤངས་གསུམ་མ་བྱས་
བར་ཡང་དག་པའི་མཐའ་མདོན་དུ་མི་བྱའོ། །ཞེས་དམིགས་གྱིས་བསལ་བ་ཡིན་ཏེ།
དཔེར་ན། མདོའི་སྒྲིབ་གཞིའི་སྐབས་སུ། ཐམས་ཅད་ཀྱང་དག་བཙུག་པ་ཟག་པ་ཟད་པ་
ཞེས་སྤྱིར་བཏང་ནས། གང་ཟག་གཅིག་མ་གཏོགས་པ་ནི་ཞེས་དམིགས་གྱིས་བསལ་
བ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། མདོར་ན། སྤྱིར་བཏང་དམིགས་བསལ་གྱི་དོན་
བཤད་པ། འདིར་བསྟན་ལམ་གསུམ་ངོས་བཟུང་བ་སོགས་ལྟ་ལས། དང་པོ་ནི། ཟས་
མ་ཁྱེ་བར་དུ་སྟོན་མི་བྱའོ། །ཞེས་སྤྱིར་བཏང་བས་ཟས་ཁྱེ་ནས་སྟོན་བ་དོན་གྱིས་གོ་
བ་ལྟར། རྫོགས་སྒྲིབ་སྤངས་གསུམ་མ་བྱས་བར་དུ་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མདོན་
དུ་མི་བྱའོ། །ཞེས་བརྗོད་པས་རྫོགས་སྒྲིབ་སྤངས་གསུམ་བྱས་ནས་འདིར་བསྟན་ཡང་
དག་མཐའ་མདོན་དུ་བྱེད་པར་གོ་བའི་དངོས་ལྷགས་གྱི་དོན་ལ། སྤྱིར་བཏང་དམིགས་
བསལ་མི་འབྱེད་པར་ལམ་གྱི་བྱ་བ་ཡང་བྱ་ལ་ཞེས་ལམ་གྱི་བྱ་བ་ལ་བྱ་སྟེ། འབྲེལ་བ་
ལས། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མདོན་དུ་མི་བྱེད་པའི་ཉིན་ཅན་ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་སྒྲོབ་དཔོན་ཆས་
བཞེས་གྱིས་གང་ཟག་ལ་བདག་མེད་པའི་མཐའ་ཞི་བ་ཉིད་ཅེས་དེ་ཉིད་འདིར་བསྟན་ཡང་
དག་མཐའ་ངོས་བཟུང་བའི་བྱིར། ཐུབ་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཉེ་བར་ཞི་བའི་ཉིར་
ཞི་དེ་ལ་གང་ཟག་ལ་བདག་མེད་པའི་མཐའ་ཞི་བ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི་གང་ཟག་
གི་བདག་མེད་སྒྲོམ་པའི་མཐའ་ཐོབ་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་བྱིར།
དེ་ཡང་ཐུབ་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཉེ་བར་ཞི་བའི་ཉིར་ཞི་ཉིད་འདིར་བསྟན་ཡང་
དག་མཐའ་ཡིན་གྱི་ཉོན་སྤྱོད་སྤངས་པའི་སྤངས་པ་དང་། བྱི་རོལ་དོན་འཛིན་གྱི་ཉོག་པ་

སྤངས་པའི་སྤངས་པ་དང་། ཤེས་སྒྲིབ་སྤངས་པའི་སྤངས་པ་རྣམས་འདིར་བསྟན་ཡང་
 དག་མཐའ་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་མཚན་འོག་ནས་ཤེས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། འདིར་བསྟན་
 ཡང་དག་མཐའ་མའོན་ཏེ་བྱས་པའི་ཚད་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། བྱ་བ་འདུ་བྱེད་
 གི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཉེ་བར་ཞི་བའི་ཉེར་ཞི་ལ་རང་གི་བསམ་ངོ་ལ་ལྟོས་ཏེ་སྤྲོ་མི་ལྡང་བའི་
 ཚུལ་གྱིས་མཉམ་པར་བཞག་པ་དང་། བྱ་བ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཉེ་བར་ཞི་བའི་
 ཉེར་ཞི་ལ་སྤྲོ་མི་ལྡང་བའི་ཚུལ་གྱིས་མཉམ་པར་བཞག་པ་གང་རུང་དེ། སྤྱིར་འདིར་
 བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མའོན་ཏེ་བྱས་པའི་ཚད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཐེག་པ་སོ་
 སོའི་དབང་དུ་བྱས་ན། བྱ་བ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཉེ་བར་ཞི་བའི་ཉེར་ཞི་ལ་རང་
 གི་བསམ་ངོ་ལ་ལྟོས་ཏེ་སྤྲོ་མི་ལྡང་བའི་ཚུལ་གྱིས་མཉམ་པར་བཞག་པ་དེ། ཐེག་དམན་
 གི་དབང་དུ་བྱས་པའི་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མའོན་ཏེ་བྱས་པའི་ཚད་ཡིན། ཐེག་
 དམན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མའོན་ཏེ་བྱས་པ། ཐེག་དམན་
 ལས་དུ་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མའོན་ཏེ་བྱས་པ། རྫོགས་སྒྲིབ་སྤངས་གསུམ་མ་
 བྱས་པར་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མའོན་ཏེ་བྱས་པ་རྣམས་དོན་གཅིག་། བྱ་བ་འདུ་
 བྱེད་ཀྱི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཉེ་བར་ཞི་བའི་ཉེར་ཞི་ལ་སྤྲོ་མི་ལྡང་བའི་ཚུལ་གྱིས་མཉམ་པར་
 བཞག་པ་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མའོན་ཏེ་
 བྱས་པའི་ཚད་ཡིན། ཐེག་ཆེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མའོན་
 ཏེ་བྱས་པ། ཐེག་ཆེན་ལས་དུ་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མའོན་ཏེ་བྱས་པ། རྫོགས་
 སྒྲིབ་སྤངས་གསུམ་བྱས་ཤིང་སྤྱིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མའོན་ཏེ་བྱས་པ་རྣམས་
 དོན་གཅིག་གོ། །དེ་ཡང་དམན་ལས་སྒྲོན་དུ་མ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་རྣམས་ཀྱིས་མཐོང་
 ལས་ཐོབ་མ་ཐག་ནས་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མའོན་ཏེ་བྱེད་ཀྱས་ཏེ། ཐེག་ཆེན་
 གྱི་གནས་སྐབས་སུ་ཉན་རང་གི་སྤངས་ཉོགས་ཀྱི་རིགས་རྫོགས་པར་བྱེད་པའི་ཀྱས་པ་

ཐོབ་པའི་སྤྱིར་ཏེ། ཉི་མེ་སྤང་བ་ལས། གཞན་ཡང་། རྒྱུན་ཏུ་ཞུགས་པ་ནས་རང་སངས་
 རྒྱས་ཀྱི་བར་གྱི་ཤེས་པ་དང་སྤངས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། མི་སྤྱི་བའི་ཆོས་ལ་བཟོད་པ་
 ཐོབ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བཟོད་པ་འོ། །བཟོད་པ་གང་ཞེ་ན། སྤྱག་བསྐལ་ལ་ཆོས་
 ཤེས་པའི་བཟོད་པ་འོ། །ཞེས་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྤྱག་བསྐལ་ཆོས་བཟོད་ཀྱི་བྱེད་
 པར་ཉན་རང་གི་སྤངས་ཉོགས་ཀྱི་བྱེད་པ་སྤྱིར་བཏང་ནས་རྫོགས་སྤྱིན་སྤངས་གསུམ་
 མ་བྱས་བར་དུ་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་མི་བྱའོ། །ཞེས་དམིགས་ཀྱིས་
 བསལ་བ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། ཐམས་ཅད་ཀྱང་དགྲ་བཅོམ་པ་ཐག་པ་ཐད་པ་ཞེས་སྤྱིར་
 བཏང་ནས་གང་ཐག་གཅིག་མ་གཏོགས་པ་ནི། འདི་ལྟ་སྟེ། སློབ་པ་རྒྱུན་ཏུ་ཞུགས་པ་ཆེ་
 དང་ལྡན་པ་ཀྱུན་དགའ་བོ་འོ། །ཞེས་དམིགས་ཀྱིས་བསལ་བ་ལྟ་བུ་འོ། །འོན་ཀྱང་། དེ་
 དག་གི་སྐབས་སུ་དོགས་པ་འདི་ལྟར་ཡོད་དེ། དེ་དག་གི་ལམ་གྱི་བྱ་བ་ཡང་བྱ་ལ་ཞེས་
 པས་སྤྱིར་བཏང་ནས་རྫོགས་སྤྱིན་སྤངས་གསུམ་མ་བྱས་པ་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་
 མི་བྱེད་པ་དམིགས་བསལ་ཡིན་པས་རྫོགས་སྤྱིན་སྤངས་གསུམ་མ་བྱས་པ་ཡང་དག་
 པའི་མཐའ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་དེ་ཉན་རང་གི་ལམ་གྱི་བྱ་བ་ཡིན་ནམ་མིན། དང་པོ་ལྟར་ན།
 ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་ཐོབ་པ་ཡང་ཉན་རང་གི་ལམ་གྱི་བྱ་བ་ཅིའི་སྤྱིར་མ་ཡིན། དེ་དག་
 ཉན་རང་གི་ལམ་གྱི་བྱ་བ་ཡིན་ན་དེ་དག་ཀྱང་དམིགས་བསལ་དུ་འགྱུར་བས་དེ་ལ་སོགས་
 པ་དམིགས་བསལ་མཐའ་ཡས་པར་འགྱུར་རོ། །ཡང་ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་ཐོབ་པ་དེ་དག་
 གི་ལམ་གྱི་བྱ་བ་མ་ཡིན་ན་རྫོགས་སྤྱིན་སྤངས་གསུམ་མ་བྱས་པ་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་
 དུ་བྱེད་པ་དེ་དག་གི་ལམ་གྱི་བྱ་བར་བཞག་པའི་རྒྱ་མཚན་གང་ཡིན་སྟོས་ཤིག། རྫོགས་
 སྤྱིན་སྤངས་གསུམ་མ་བྱས་པར་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་དེ་དག་གི་ལམ་གྱི་བྱ་
 བ་མ་ཡིན་ན། དེ་དག་གི་ལམ་གྱི་བྱ་བ་ཡང་བྱ་ལ། ཞེས་དེའི་དམིགས་བསལ་དུ་འགྲོ་
 ཆུལ་རི་ལྟར་ཡིན་དབྱེད་དོ། །ཅེ་བའི་ས་བཅད་བཞི་པ་འཆད་པ་ན་གསེར་མེད་༤༩༽

ལས། བཞི་བ་ནི། ཡང་དག་མཐའ་འདི་ལ་ཁ་ཅིག་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་དང་། གཞན་དག་ཆད་
 བའི་སྤང་འདས་ཡིན་ཞེས་འདོད་དོ། །དེ་ལ་དང་པོ་མི་འཐད་དེ། འདིའི་འགྲེལ་བའི་འབྲུམ་
 གྱི་གཞོན་འཛོམས་ལས། སེམས་ཅན་སྦྱིན་པར་བྱ་བ་དང་། སངས་རྒྱས་གྱི་ཞིང་དག་
 བར་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྦྱོད་པ་མཐའ་དག་རྫོགས་པར་བྱས་
 ནས་མངོན་དུ་བྱས་པ་ལ་ཉེས་པ་མེད་ཀྱི། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པར་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་
 རྒྱས་ལས་བར་མ་དོར་ཡང་དག་པའི་མཐའ་མངོན་དུ་མི་བྱའོ་ཞེས་བར་མ་དོར་མངོན་
 དུ་བྱས་ན་ཉན་རང་དུ་ལྟར་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྤྱོད་པ་གཉིས་པ་ཡང་མི་འཐད་
 དེ། རྣམ་མཁྱེན་ངོས་བཟུང་བར་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་བྱས་པར་འཆད་པའི་ཕྱིར་
 རོ། །མདོ་ལས་ཀྱང་། བྱང་ཆེན་ཡུམ་ལ་སྦྱོད་པ་ཐབས་མཁས་པས་ཡོངས་སུ་བཟུང་བ་
 ཡང་རི་སྤྱིད་དུ་དགོ་བའི་རྩ་བ་དེ་དག་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་
 ཏུ་ཡོངས་སུ་སྦྱིན་པར་མ་གྱུར་པ་དེ་སྤྱིད་དུ་ཡང་དག་པའི་མཐའ་དམ་པ་མངོན་དུ་མི་བྱེད་
 དོ། །ནམ་དགོ་བའི་རྩ་བ་དེ་དག་སྒྲ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་ཡོངས་སུ་སྦྱིན་པར་གྱུར་པ་དེ་
 ན་ཡང་དག་པའི་མཐའ་དམ་པ་མངོན་དུ་བྱེད་དོ་ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན།
 དབྱས་མཐའ་ལས། སྦྱང་བ་ཉིད་དེ་མདོར་བསྟུན། །དེ་བཞིན་ཉིད་དང་ཡང་དག་མཐའ། །མཆོན་
 མ་མེད་དང་དོན་དམ་དང་། །ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་རྣམས་རྣམ་གྲངས་སོ། །ཞེས་དང་། ཀུན་
 བཏུས་དང་ཡུམ་གྱི་མདོར་ཡང་། དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་སུ་དེ་ལྟར་གསུངས་
 པ་དང་། རྒྱན་སྒྲུང་ལས་ཀྱང་ཡང་དག་པའི་མཐའ་ནི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཡིན་ལ། དེ་སྦྱོན་
 བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ་ཞེས་དང་། རྒྱུད་
 སྒྲ་ལས་ཀྱང་། ཡང་དག་མཐའ་ནི་འདུས་བྱས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དབེན་པ་སྟེ་ཞེས་
 འབྲུང་བའི་ཕྱིར་སྦྱོས་པ་དང་མཆོན་མ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྦྱང་བའི་ཞི་བའི་དབྱིངས་སྤང་
 འདས་ཅམ་ལ་བྱའོ། །དེ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་དོན་ཡང་ཐབ་མོ་བརྒྱུད་ཀྱི་གསུམ་པར་བཤད་

བ་ལྟར་ཞི་བ་སྟོགས་གཅིག་བ་དེ་ཉིད་ལ་ཆེས་ཆེར་བྱས་ནས་རྟག་ཏུ་དེ་ལ་མཉམ་བར་
བཞག་ནས་གནས་བ་ཡིན་གྱི། དེ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་བ་ཅ་མ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །སྟོབ་
ལམ་དུ་དེ་ལྟར་ཞུགས་ན་ཆད་པའི་མཐར་ལྷུང་སྟེ། ཆོགས་ཡོངས་སུ་མ་རྫོགས་བར་རང་
ཉིད་ཞི་བའི་དབྱིངས་སུ་རྟག་ཏུ་གནས་བ་ན་རྗེས་སྟོབ་ལ་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་སྤང་ནས་དོན་
མངོན་བ་མེད་པའི་བྱིར་རོ། །རྫོགས་སྟོན་སྤངས་ན་ནི་ཞི་བའི་དབྱིངས་ལ་རྟག་ཏུ་གནས་
ཀྱང་ལྷན་གྱུབ་ཏུ་གཟུགས་སྐྱེ་གཉིས་ཀྱིས་གཞན་དོན་མངོན་པའི་བྱིར་ཞི་བར་མི་ལྷུང་
ངོ། །དེའི་བྱིར་ས་བརྒྱད་བ་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་བ་རྣམས་ཀྱིས་མ་བསྐྱལ་ན་མུ་ངན་
ལས་འདའ་བར་གསུངས་བ་ཡང་དེ་ལ་དགོངས་སོ། །དེས་ན་མཆོན་མ་མེད་པའི་དབྱིངས་
དེ་ཉིད་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་དུས་ཀྱིས་མི་གནས་བ་དང་ཆད་པའི་སྤང་འདས་གཉིས་སུ་
འགྱུར་བའི་ཚུལ་འདི་ནི་ཁོ་བོས་ལེགས་བར་བརྟགས་བའོ། །ཡུམ་གསུམ་གྱི་གཞོན་
འཛོམས་ལས། ལམ་གྱི་རྣམ་བཤེས་བ་ཉིད་ཀྱི་སྟོན་ཡུལ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་སས་
བསྐྱས་བ་ནི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཅེས་བྱའོ། །ཐམས་ཅད་ཤེས་བ་ཉིད་ཀྱི་སྟོན་ཡུལ་ཉན་ཐོས་
དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མུ་ངན་ལས་འདས་བ་ནི་ཡང་དག་པའི་མཐའ་ཞེས་བྱའོ། །རྣམ་
མཁེན་ཉིད་ཀྱི་སྟོན་ཡུལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་གཏོགས་བ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ནི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་
ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་བ་ནི་དེ་གསུམ་ལ་ཞེན་བ་མེད་དོ་ཞེས་མདོར་འགྱུར་བ་མཁེན་གསུམ་
ཀྱི་ཡུལ་དང་གངས་སྟོག་བ་ཅ་མ་ཡིན་གྱི་དེ་དག་ལ་ངེས་ནས་བཞེད་བ་མ་ཡིན་བར་
འགེལ་བ་དེ་ཉིད་ལས་གསལ་ལོ། །དབྱུས་མཐའ་ལས་ཀྱང་། སྟོང་བ་ཉིད་དེ་མདོར་བསྐྱས་
ན། །དེ་བཞིན་ཉིད་དང་ཡང་དག་མཐའ། །མཆོན་མ་མེད་དང་དོན་དམ་དང་། །ཆོས་ཀྱི་
དབྱིངས་ནི་རྣམ་གངས་སོ། །ཞེས་དང་། ལེགས་བཤད་གསེར་ཐེང་༣༩༦ ལས་ཀྱང་།
འགོག་བདེན་གྱི་དམིགས་རྣམ་ནི། དེ་བཞིན་ཉིད་ཆོས་ཉིད་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཆོས་ངེས་
བ་ཡང་དག་མཐའ་ལ་དེ་ལྟར་གསུངས་བ་རྣམས་སོ། །ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་༣༩༩ ལས།

འགོག་པ་ལ་ཆོས་ཐམས་ཅད་དེའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པས་ངོ་བོ་ཉིད་དང་། ངོ་བོ་ཉིད་ནི་ཆོས་
 གི་དབྱིངས་གི་རང་བཞིན་དུ་ངེས་པར་གནས་པ་སྟེ། ཆོས་གི་དབྱིངས་ལས་མ་གཏོགས་
 པ། །འདི་ལྟར་ཆོས་ཡོད་མ་ཡིན་ཏེ། །ཞེས་འབྱུང་བའི་ཚུལ་ལས་སོ། །ཆོས་ཉིད་གི་ནམ་
 པའི་སྟོན་ནི་ཆོས་གི་དབྱིངས་གི་རང་བཞིན་དེ་ཡང་། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 འདི་དག་སྐབས་སུ་དོགས་པ་འདི་ལྟར་ཡོད་དེ། འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་དེ་སྟོང་
 ཉིད་ཡིན་ནམ་མིན། ཕྱི་མ་ལྟར་ན་གསེར་སྒྲིང་ལས། དབུས་མཐའ་དང་། རྒྱན་སྒྲིང་། རྒྱད་
 རྒྱ་སོགས་ལས་གསུངས་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་གི་མིང་གི་ནམ་གྲངས་ནམས་བྲངས་ནས་སྟོས་
 པ་དང་མཚན་མ་ཐམས་ཅད་གིས་སྟོང་པའི་ཞི་བའི་དབྱིངས་ལ་བཤད་པ་དང་དངོས་སུ་
 འགལ་བར་འབྱུང་ལ། དང་པོ་ལྟར་ན། ལྷག་མེད་ཟུང་འདས་པ་ཡིན་ན་འདིར་བསྟན་ཡང་
 དག་མཐའ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་བྱུང་བས་ལྷག་མེད་ཟུང་འདས་པ་ཡིན་ན་སྟོང་ཉིད་
 མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་བྱུང་བར་འབྱུང་ལ། དེ་ཡང་འདོད་ན། གསེར་སྒྲིང་ལས། ཉན་
 རང་གིས་ཆོས་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པར་འདོད་པ་ལྟར་ན་དེ་ལ་ཤེར་ཕྱིན་ཡོད་པ་མི་
 འགལ་ཡང་བྱམས་ཆོས་ནམས་གི་སྒྲིས་ཟེན་ཆོད་དང་འཕགས་པ་དང་སྟོབ་དཔོན་གིས་
 ཉན་རང་གིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོས་བྲལ་དུ་རྟོགས་པར་མ་བཤད་ཅིང་མི་བཞེད་པས་
 འདིར་ཁས་མི་སྒྲུང་ངོ་། །ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། དབུ་མ་པའི་སྟོབ་དཔོན་ལ་ཡང་
 སྟོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ལེགས་ལྷན་འབྲེད་དང་། ཞི་བ་འཆོ་དཔོན་སྟོབ་དང་། འཕགས་སེང་
 རྗེས་འབྲངས་དང་བཅས་པའི་པར་ཕྱིན་པ་ནམས་གིས་ཉན་རང་གིས་ཆོས་གི་བདག་མེད་
 མ་རྟོགས་པར་གསུངས་ཏེ། ཕྱོགས་འདི་ལ་རྒྱ་བོད་གི་མཁས་པ་ཤིན་ཏུ་མང་ངོ་། །ཞེས་
 གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། སྟོན་མེད་དེ། གསེར་སྒྲིང་རང་ལུགས་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་
 ལ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་སྤོང་དང་། གཉིས་སྟོང་། ཆོས་གི་བདག་མེད་སྤོང་གསུམ་
 ཡོད་པས་ཉན་རང་གིས་སྟོས་བྲལ་མ་རྟོགས་པར་གསུངས་པ་ནི་ཆོས་གི་བདག་མེད་མ་

རྟོགས་པའི་དོན་ཡིན་ལ། སྤྱིར་གསེར་མེད་རང་ལུགས་ཉན་རང་གིས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་
པར་བཞེད་དེ། གསེར་མེད་སྐབས་གཉིས་བ་ ༡༥༤ ་ེལ་ས། འཕགས་སེང་རྗེས་འབྲང་
དང་བཅས་པའི་པར་བྱིན་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཉན་རང་གིས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་མ་རྟོགས་
པར་གསུངས་ཏེ། ཐོགས་འདི་ལ་ནི། རྒྱ་བོད་ཀྱི་མཁས་བ་ཤིན་ཏུ་མང་ངོ། །ཡུམ་ཀྱི་རྒྱན་
འདི་ལས་ཉན་རང་གི་སྒྲིབ་ལམ་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཀྱི་རྣམ་བ་ཅན་གསུངས་
བ་ལྟར་སྤང་ཡང་སྤྱིའི་ཁོག་ལ་མི་འགྲིག་གོ། །ཞེས་དང་། ཡང་གསེར་མེད་སྐབས་གཉིས་
བ་ ༡༦༤ ་ེལ་ས། མདོར་ན། ཉན་རང་རྣམས་ཀྱི་ཡུལ་ལ་མངོན་ཞེན་མི་སྤྲོད་ན་དེ་དག་
ལ་འཕགས་བ་མི་འོང་ཞེས་ཆོས་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་བ་ཡོད་པར་འདོད་བ་རྣམས་
སྤྲོད། །ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་མ་རྟོགས་པར་འདོད་བ་དག་གིས་ཀྱང་དེ་བཞིན་ཉིད་རྟོགས་
པར་ནི་འདོད་དེ། བསྐྱ་བ་ལས། ཡང་དག་པའི་ཤེས་བ་གཅིག་ཏུ་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་
བ་གང་ཞེ་ན། གང་གིས་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
རྣམས་ཀྱིས་དེ་བཞིན་ཉིད་རབ་ཏུ་རྟོགས་པར་བྱེད་པའོ། །ཞེས་བས་སོ། །གཞན་ཡང་
ཉན་རང་དག་བཅོམ་པས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྫོགས་པར་རྟོགས་པའི་སྤྱིར་དེ་བཞིན་
ཉིད་རྟོགས་ཏེ། ཀུན་བདུས་ལས། ཆོས་དགེ་བ་རྣམས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་གང་ཞེ་ན། བདག་
མེད་བ་གཉིས་དང་། ཞེས་བ་དང་། དབུས་མཐའ་ལས་ཀྱང་། གང་ཟག་དང་ནི་ཆོས་རྣམས་
ཀྱི། །དངོས་པོ་མེད་འདིར་སྟོང་བ་ཉིད། །ཅེས་སྟོང་ཉིད་བཅུ་དྲུག་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་
མེད་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཀྱི་སྟོང་བ་ཉིད་གཉིས་བཤད་བ་དང་། རིགས་ཀྱི་སྐབས་
སུ་ཡང་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་རྟོགས་ཚུལ་ཐ་དད་བ་གསུམ་ཡོད་པས་རིགས་ཐ་དད་བ་གསུམ་
དུ་བཞག་བ་དང་། ཞེས་དང་། ཡང་དག་མཐའ་སྐབས་སུ་གསེར་མེད་ལས། ཟབ་མོ་བརྒྱད་
ཀྱི་གསུམ་པར་བཤད་བ་ལྟར་ཞེས་པའི་ཟབ་མོ་བརྒྱད་ནི། སྤྱི་བ་ཟབ་ལ། འགག་བ་ཟབ་
ལ། དེ་བཞིན་ཉིད་ཟབ་ལ། ཤེས་བྱ་ཟབ་ལ། ཤེས་བ་ཟབ་ལ། སྟོད་བ་ཟབ་ལ། གཉིས་སུ་

མེད་པ་ཟབ་པ། ཐབས་ལ་མཁས་པ་ཟབ་པ་སྟེ་བརྒྱད་ལ་བཤད་ཅིང་། དེ་དག་གི་ནང་
 ཉན་གསུམ་པ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཟབ་པ་ནི། ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་ཤེས་རབ་
 གྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་གོམས་པར་བྱེད་ཀྱང་སྟོང་རྗེས་དེ་བཞིན་ཉིད་དེ་རང་དོན་དུ་མངོན་དུ་
 མི་བྱེད་པ་ལ་གསུངས་སོ། །སྐབས་དོན་དངོས་ལ་འབྱུག་པ་ནི། ཡང་དག་མཐའི་དོན་
 དང་། དེའི་ཡིན་པ་སོགས་ལ་ཡིག་ཆར་དོགས་དཔྱོད་མཛད་ཚུལ་རྣམས་ཆོག་ཆོགས་
 སྦྱང་ནས་གསེར་བྱེད་གི་ལུང་དོན་རྣམས་དང་ཕྱོགས་གཅིག་དུ་བཀོད་པ་ལ། འདིར་
 བསྟན་གདམས་དོན་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཡང་དག་མཐའ་ནི་སྟེ་མཐའ་དཔྱོད་གཉིས་ཀར་
 གསལ་བ་ལྟར་བྱང་ཆོས་རྣམ་པ་གསུམ་དང་ལྡན་པ་ཞིག་དགོས་པ་ཡིན་ལ། དམན་ལམ་
 སྟོན་དུ་མ་སོང་བའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་ཇོགས་སྟོན་སྦྱངས་གསུམ་མ་བྱས་པའི་
 སྤྱོད་ལ་དུ་མངོན་དུ་བྱེད་ཀྱས་ཀྱང་། མི་བྱེད་པ་ཞིག་དགོས་ཏེ། དེའི་སྤྱོད་ལ་དུ་མངོན་
 དུ་བྱེད་ན་ནི་མཐར་ལྷུང་བའི་དགག་བྱ། བྱས་རྗེས་སུ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་བྱང་ཆོས་རྣམ་
 པ་གསུམ་དང་ལྡན་པའི་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་འདི། འདིར་བསྟན་གདམས་དོན་
 གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཡང་དག་མཐའི་དོན་ཡིན་ནམ་སྟམ་སོ། །དེས་ན། བྱང་ཆོས་དང་སོ་
 བློ། དམན་ལམ་སྟོན་དུ་མ་སོང་བའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་ཇོགས་སྟོན་སྦྱངས་གསུམ་
 མ་བྱས་པའི་སྤྱོད་ལ་དུ་མངོན་དུ་བྱེད་ཀྱས་པ་ཡིན་ཏེ། ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་
 ལམ་ནས་འདིར་བསྟན་གདམས་དོན་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཡང་དག་མངོན་དུ་བྱེད་ཀྱས་
 པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེ་ཉོན་སྟོན་སྟོང་ཀྱས་
 པའི་དངོས་གཉེན་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཉི་ལྔ་དང་། ཉི་ལྔ་
 རྒྱན་དུ་ཞུགས་པ་ནས་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བར་གྱི་ཤེས་པ་དང་། སྟོང་བ་གང་ཡིན་པ་
 དེ་ནི་མི་སྟེ་བའི་ཆོས་ལ་བཟོད་པ་ཐོབ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བཟོད་པ་ཡིན་ནོ། །བཟོད་
 པ་གང་ཞེ་ན། སྟག་བསྐལ་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་འོ། །ཞེས་ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་

སྤྱག་བསྐལ་ཚོས་བཅོད་ཀྱིས། རྒྱན་ཞུགས་ནས་རང་རྒྱལ་དག་བཅོམ་བར་གྱི་སྤང་ཚྭ་གས་
གྱི་རིགས་མཐའ་དག་རྫོགས་ཀྱས་པར་གསལ་བར་གསུངས་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་དེར་
ཐལ། ཚོགས་ཡོངས་སུ་མ་རྫོགས་པར་ཞི་བའི་དབྱིངས་ལ་རྟག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་ན་
རྗེས་ཐོབ་ཏུ་གཟུགས་སྐྱའི་སྤང་བ་སྦྱིས་ནས་གཞན་དོན་བྱེད་མི་ཀྱས་ལ། རྫོགས་ན་བྱེད་
ཀྱས་པའི་བྱིར་ཏེ། གསེར་ཐོང་༡༠༠ ་ལས། སློབ་ལམ་དུ་དེ་ལྟར་ཞུགས་ན་ཆད་པའི་
མཐར་ལུང་སྟེ། ཚོགས་ཡོངས་སུ་མ་རྫོགས་པར་རང་ཉིད་ཞི་བའི་དབྱིངས་སུ་རྟག་ཏུ་
གནས་པ་ན་རྗེས་ཐོབ་ལ་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱ་སྤང་ནས་དོན་མཛད་པ་མེད་པའི་བྱིར། ཞེས་
གསལ་བར་གསུངས་པའི་བྱིར། གསུམ་པ་དེར་ཐལ། དམིགས་གསལ་མ་རྫོགས་པའི་
སྤྱོད་ལ་དུ་ཡང་དག་མཐའ་མདོན་དུ་མ་བྱེད་པར་གདམས་པས། བྱས་རྗེས་སུ་བྱེད་པར་
ཤུགས་ཀྱིས་སྦྱབ་པའི་བྱིར། གཞན་ཡང་། མ་རྫོགས་པའི་སྤྱོད་ལ་དུ་མ་བྱེད་པ་གདམས་
པ་ནི་ཞི་མཐར་ལུང་བའི་དགག་བྱ་ཡོད་པའི་དབང་གིས་ཡིན་ལ། དགག་བྱ་མེད་ན་བྱེད་
རིགས་ཤིང་བྱས་རྗེས་སུ་མདོན་དུ་བྱས་ཀྱང་ཞི་མཐར་ཡང་མི་ལུང་བའི་བྱིར་ཏེ། གསེར་
ཐོང་ལས། རྫོགས་སྟོན་སྤངས་ན་ནི་ཞི་བའི་དབྱིངས་ལ་རྟག་ཏུ་གནས་ཀྱང་ལུན་བྱབ་ཏུ་
གཟུགས་སྐྱ་གཉིས་ཀྱིས་གཞན་དོན་མཛད་པའི་བྱིར་ཞི་བར་མི་ལུང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་
པའི་བྱིར། འདིར་བསྟན་གདམས་དོན་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཡང་དག་མཐའ་ཡིན་པའམ་
མཚན་གཞི་ནི། བྱབ་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱག་བསྐལ་ཉི་བར་ཞི་བའི་ཉེར་ཞིའི་དབྱིངས་དེ་
ཉིད་འཛིག་ལ། འདིར་བསྟན་གདམས་དོན་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཡང་དག་མཐའ་ཡིན་ན།
སློབ་པ་འཕགས་པ་དང་མི་སློབ་པ་འཕགས་པའི་རྒྱད་ཀྱི་ཡང་དག་མཐའ་མ་ཡིན་དགོས་
ཤིང་། དེ་གཉིས་ཀྱིས་མདོན་དུ་བྱས་པའི་འདིར་བསྟན་གདམས་དོན་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་
ཡང་དག་མཐའ་དང་། འདིར་བསྟན་གདམས་དོན་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཡང་དག་མཐའ་
གཉིས་འགལ་བའང་མིན་ལ། ཁྱོད་འདིར་བསྟན་གདམས་དོན་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཡང་

དག་ཡིན་ཞིང་། ཁྱོད་མངོན་དུ་བྱེད་ན་འདིར་བསྟན་གདམས་དོན་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་
 ཡང་དག་མངོན་དུ་བྱེད་མི་དགོས་སོ། །ལྷག་མེད་མུང་འདས་དང་འགོག་བདེན་ལྟ་བུ་
 མངོན་དུ་བྱེད་པའི་དོན་ནི། གང་ཟག་རང་གྱུད་ལ་ནམ་གྲུབ་པའམ་ཐོབ་པ་ན་མངོན་དུ་
 བྱེད་པར་འཛོག་ལ། འདིར་བསྟན་གདམས་དོན་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཡང་དག་མཐའ་དང་
 དེ་བཞིན་ཉིད་ལྟ་བུ་མངོན་དུ་བྱེད་ཚུལ་ནི། དེ་དག་ལ་མཉམ་པར་བཞག་ཚུལ་གྱི་སྒྲོན་ས་
 འཛོག་པ་ལས་ཐོབ་མ་ཐོབ་གྱི་སྒྲོན་ས་འཛོག་མི་རུས་ཏེ། དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་ཐོབ་བྱ་ཡང་
 མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ངོ་བོ་ཉིད་སྒྱུ་དང་ཆད་པའི་མུང་འདས་ལ་འདིར་བསྟན་གདམས་
 དོན་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཡང་དག་མཐའ་མ་ཡིན་པས་བྱུང་། དེ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་
 རུས་ནི་དེ་གཉིས་གང་རུང་ཐོབ་པའི་མཆམས་དེ་ནས་འཛོག་དགོས་པའང་ཤེས་དགོས་
 ཏེ། གསེར་སྒྲིང་ལས། ཡང་དག་མཐའ་འདི་ལ་ཁ་ཅིག་ངོ་བོ་ཉིད་སྒྱུ་དང་། གཞན་དག་
 ཆད་པའི་མུང་འདས་ཡིན་ཞེས་འདོད་དོ། །ཞེས་དང་། དེས་ན་མཆམ་མ་མེད་པའི་དབྱིངས་
 དེ་ཉིད་མངོན་དུ་བྱེད་དུས་ཀྱིས་མི་གནས་པ་དང་ཆད་པའི་མུང་འདས་གཉིས་སུ་འགྱུར་
 བའི་ཚུལ་འདི་ནི་ཁོ་བོས་ལེགས་པར་བརྟགས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 འདིར་གདམས་དོན་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཡང་དག་མཐའི་རྣམ་གངས་ཀྱི་དབྱེ་བ་འཆད་
 པ། འདིར་བསྟན་གདམས་དོན་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཡང་དག་མཐའ་ནི་རང་ལྗོན་གཅིག་
 སུ་ཆ་མེད་ལྟ་བུ་མིན་པར་རྣམ་གངས་ཀྱི་སྒྲོན་ས་བྱེ་ན། དེ་ལ་བདག་མེད་སྤྱོད་པས་གསུམ་
 གའི་ཆ་ཡོད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གང་ཟག་བདག་མེད་སྤྱོད་མེད་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་
 ཁྲབ་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱུག་བསྐྱལ་ཉེ་བར་ཞི་བའི་ཉེར་ཞིའི་དབྱིངས་དེ། འདིར་བསྟན་
 གདམས་དོན་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཡང་དག་མཐའ་དང་། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་སྤྱོད་མེད་
 གཞི་མཐུན་འཛོག་པ་བཞིན་གཞན་གཉིས་ལའང་འཛོག་རུས་པར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར།
 གསེར་སྒྲིང་༤༩ ་ལས། བཞི་བ་ནི། ཡང་དག་མཐའ་འདི་ལ་ཁ་ཅིག་ངོ་བོ་ཉིད་སྒྱུ་དང་།

གཞན་དག་ཆད་པའི་སྤང་འདས་ཡིན་ཞེས་འདོད་དོ། །དེ་ལ་དང་པོ་མི་འཐད་དེ། འདིའི་
 འགྲེལ་པའི་འབྲུམ་གྱི་གཞོན་འཛོམས་ལས། སེམས་ཅན་སྤྲིན་པར་བྱ་བ་དང་། སངས་
 རྒྱུ་གྱི་ཞིང་དག་པར་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་སྦྱོད་པ་མཐའ་དག་
 རྫོགས་པར་བྱས་ནས་མངོན་དུ་བྱས་པ་ལ་ཉེས་པ་མེད་ཀྱི། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པར་ཉན་ཐོས་
 དང་རང་སངས་རྒྱུ་ལས་བར་མ་དོར་ཡང་དག་པའི་མཐའ་མངོན་དུ་མི་བྱའོ་ཞེས་བར་
 མ་དོར་མངོན་དུ་བྱས་ན་ཉན་རང་དུ་ལྟར་བར་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །སྤྱོད་པ་གཉིས་པ་
 ཡང་མི་འཐད་དེ། རྣམ་མཁུན་ངོས་བཟུང་བར་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་བྱས་པར་འཆད་
 པའི་བྱིར་རོ། །མདོ་ལས་ཀྱང་། བྱང་ཆེན་ཡུམ་ལ་སྦྱོད་པ་ཐབས་མཁས་པས་ཡོངས་སུ་
 བཟུང་བ་ཡང་ངེ་སྤྲིད་དུ་དགེ་བའི་རྩ་བ་དེ་དག་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་
 བྱང་ཚུབ་དུ་ཡོངས་སུ་སྤྲིན་པར་མ་གྱུར་བ་དེ་སྤྲིད་དུ་ཡང་དག་པའི་མཐའ་དམ་པ་མངོན་
 དུ་མི་བྱེད་དོ། །ནམ་དགེ་བའི་རྩ་བ་དེ་དག་སྒྲ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་ཡོངས་སུ་སྤྲིན་པར་
 གྱུར་བ་དེ་ན་ཡང་དག་པའི་མཐའ་དམ་པ་མངོན་དུ་བྱེད་དོ་ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །ཞེས་
 གསུངས་སོ། །འདི་སྤྱོད་པ་སྤྲུལ་མ་དང་པོ་ནི། བྱ་སྟོན་རིན་ཆེན་གྲུབ་པ་དང་། ཉ་དཔོན་
 ཀྱན་དགའ་དཔལ་བ་གཉིས་ཡིན་ཏེ། ཉ་ལྷེ་ག་སྟོན་ཆ་༤༥ ་ལས། དེས་ན་ངོ་བོ་ཉིད་སྦྱོ་
 ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། བྱ་ལྷེ་ག་༡༣༤ ལས། ཡང་དག་པའི་མཐའ་ཡང་གཉིས་ལས། དང་
 བོ་ཆོས་ཉིད་ངེ་མ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་འགོག་པའི་བདེན་པ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྦྱུའོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་བྱིར་བྱ་སྤྱོད་པ་སྤྲུལ་མ་གཉིས་པ་ནི། སྒྲ་མ་གསེར་སྤྲིང་ཡིན་པ་ཡིན་ནམ་སྟམ་
 སྟེ། གསེར་ཐོང་༡༠༧ ་ལས། གསེར་སྤྲིང་པས་ཀྱང་ཉན་རང་གི་སྤང་འདས་ལ་དེ་ཁོ་
 ན་ཉིད་དུ་བཤད་པ་ནི་མི་འཐད་དེ། འདི་དང་སྤྲུལ་བཤད་པའི་ཡང་དག་པའི་མཐའ་གཉིས་
 གཅིག་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་དེས་ན། གསེར་ཐོང་རང་ལུགས་
 ལ་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་ངོས་འཛིན་ཚུལ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། གསེར་ཐོང་༤༤ ་

ལས། འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། དབུས་མཐའ་ལས། ལྷོང་པ་ཉིད་དེ་མདོར་བསྐྱུ་ན། །དེ་བཞིན་ཉིད་
དང་ཡང་དག་མཐའ། །མཆན་མ་མེད་དང་དོན་དམ་དང་། །ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་རྣམས་རྣམ་
གངས་སོ། །ཞེས་དང་། གུན་བརྟུས་དང་ཡུམ་གྱི་མདོར་ཡང་། དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་མིང་གི་
རྣམ་གངས་སུ་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་དང་། རྒྱན་སྒྲུང་ལས་ཀྱང་ཡང་དག་པའི་མཐའ་ནི་ཆོས་
ཀྱི་དབྱིངས་ཡིན་ལ། དེ་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་དེ་
སྐད་ཅེས་བྱའོ་ཞེས་དང་། རྒྱུད་སྒྲུང་ལས་ཀྱང་། ཡང་དག་མཐའ་ནི་འདུས་བྱས་ཀྱི་རྣམ་པ་
ཐམས་ཅད་དབེན་པ་སྟེ། ཞེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་སྟོས་པ་དང་མཆན་མ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་
སྟོང་པའི་ཞི་བའི་དབྱིངས་ཟུང་འདས་ཅམ་ལ་བྱའོ། །དེ་མདོར་དུ་བྱས་པའི་དོན་ཡང་ཟབ་
མོ་བརྒྱུད་ཀྱི་གསུམ་པར་བཤད་པ་ལྟར་ཞི་བ་ཕྱོགས་གཅིག་པ་དེ་ཉིད་ལ་ཆེས་ཆེར་བྱས་
ནས་རྟག་ཏུ་དེ་ལ་མཉམ་པར་བཞག་ནས་གནས་པ་ཡིན་གྱི། དེ་མདོར་སུམ་དུ་རྟོགས་
པ་ཅམ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །སྟོབ་ལམ་དུ་དེ་ལྟར་ཞུགས་ན་ཆད་པའི་མཐར་ལྷུང་སྟེ། ཆོགས་
ཡོངས་སུ་མ་རྟོགས་པར་རང་ཉིད་ཞི་བའི་དབྱིངས་སུ་རྟག་ཏུ་གནས་པ་ན་རྗེས་སོབ་ལ་
གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེས་སྒྲུང་ནས་དོན་མཛད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྟོགས་སྟོན་སྒྲུངས་ན་ནི་ཞི་
བའི་དབྱིངས་ལ་རྟག་ཏུ་གནས་ཀྱང་ལྷན་བྱུང་ཏུ་གཟུགས་སྐྱེ་གཉིས་ཀྱིས་གཞན་དོན་
མཛད་པའི་ཕྱིར་ཞི་བར་མི་ལྷུང་ངོ་། །དེའི་ཕྱིར་ས་བརྒྱུད་པ་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
རྣམས་ཀྱིས་མ་བསྐྱལ་ན་ཟུང་ན་ལས་འདའ་བར་གསུངས་པ་ཡང་དེ་ལ་དགོངས་སོ། །དེས་
ན་མཆན་མ་མེད་པའི་དབྱིངས་དེ་ཉིད་མདོར་དུ་བྱེད་པའི་དུས་ཀྱིས་མི་གནས་པ་དང་
ཆད་པའི་ཟུང་འདས་གཉིས་སུ་འགྱུར་བའི་ཚུལ་འདི་ནི་ཁོ་བོས་ལེགས་པར་བརྟགས་
པའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འདི་ལ་དབྱུད་དགོས་པ་ཞིག་ནི། འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། དབུས་མཐའ་
ལས། ལྷོང་པ་ཉིད་དེ་མདོར་བསྐྱུ་ན། །དེ་བཞིན་ཉིད་དང་ཡང་དག་མཐའ། ཞེས་སོགས་
འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་ཡིན་ན་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཡིན་པའི་བྱུང་བ་ལྟ་བུ་གསུངས་

བ་དང་། ཡང་རྣམ་བཤད་རྟོགས་དཀར་སྣང་བ་ན་ཡེལས། ཡང་དག་མཐའ་ནི། ཁ་ཅིག་
ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་ལ་འདོད་བ་མི་འཐད་དེ། རྟོགས་སྤྱོད་མ་སྤངས་པར་དེ་མངོན་དུ་བྱེད་ཀྱས་
བ་མི་སྤྱོད་བས། དེ་ལྟར་གདམས་བ་ལ་དགོས་བ་མེད་པའི་བྱིར་རོ། །ཁ་ཅིག་ཆད་བ་
སྤང་འདས་ལ་འདོད་བ་མི་འཐད་དེ། རྟོགས་སྤྱོད་སྤངས་གསུམ་བྱས་ནས་མངོན་དུ་བྱེད་
པར་ཐལ་བའི་བྱིར་རོ། །དེས་ན་རང་ལུགས་ནི། ཆོས་ཉིད་ཅམ་ལ་ཡང་དག་པའི་མཐའ་
ཞེས་བྱ་ཞིང་། དེ་ཉིད་མངོན་དུ་བྱས་པའི་ཆད་ནི། དེ་ལ་ཉག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་བ་ཡིན་
ལ། ས་བརྒྱད་བ་ནས་དེ་ལ་ཉག་ཏུ་མཉམ་པར་འཛོག་ཀྱས་བ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་དེས་ཆོས་
སྐྱེ་མངོན་དུ་བྱེད་ཀྱས་པར་ཐལ་ལོ་ཞེ་ན། སྦྱོར་མེད་དེ། ཆོས་ཉིད་ལ་ཉག་ཏུ་མཉམ་པར་
འཛོག་ཀྱས་ཀྱང་དག་བ་གཉིས་ལྡན་གྱི་ཆོས་ཉིད་ལ་ཉག་ཏུ་མཉམ་པར་འཛོག་ཀྱས་བ་
མིན་པའི་བྱིར་རོ། །ཉག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་བ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་བ་མིན་
པར་ཐལ་ལོ་ཞེ་ན། དེ་ཡིན་ཀྱང་མཉམ་པར་འཛོག་ཀྱས་བ་ཅམ་ཆོས་མ་འདྲེས་བ་ཡིན་
མི་དགོས་པའི་བྱིར་སྦྱོར་མེད་དོ། །ཞེས་ཆོས་ཉིད་ཅམ་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་
ཡིན་བ་གསེར་ཐོང་དང་མཐུན་ལ། ཡང་གསེར་ཐོང་ལས། དེས་ན་མཆན་མ་མེད་པའི་
དབྱིངས་དེ་ཉིད་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་དུས་ཀྱིས་མི་གནས་བ་དང་ཆད་པའི་སྤང་འདས་
གཉིས་སུ་འགྱུར་བའི་ཚུལ་འདི་ནི་ཁོ་བོས་ལེགས་པར་བཞགས་པའོ། །ཞེས་མཆན་མ་
མེད་པའི་ཆོས་དབྱིངས་དང་། ཆད་པའི་སྤང་འདས་གཉིས་ཀ་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་
མཐའ་ཡིན་བ་ལྟ་བུ་གསུངས་བ་ལ་དབྱེད་དགོས་སོ། །དེས་ན། རང་ལུགས་ནི། རྣམ་
བཤད་སྤྱིང་པོའི་རྒྱན་༤༩ གྱེལས། གསུམ་བ་ནི། དེ་ལ་ཡང་དག་པའི་མཐའ་ནི་གང་། དེ་
མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཚུལ་རིམ་ལྟར་ཞེ་ན། ཡང་དག་པའི་མཐའ་དེ་བཞེན་ཉིད་ཅམ་ལ་བྱས་
ནས། དེ་མངོན་དུ་བྱའི་དོན་དེ་ལ་སྤང་མི་ལྡང་བའི་ཚུལ་དུ་མཉམ་པར་བཞག་བ་ལ་བྱེད་
བ་དང་། ཆོས་ཉིད་འི་བྱལ་གྱི་འགོག་བ་ཡང་དག་པའི་མཐར་བྱས་ནས། དེ་ཐོབ་བ་ལ་

མངོན་དུ་བྱས་པར་བཞེད་པ་རྣམས་ནི། སངས་རྒྱས་མ་ཐོབ་པར་དུ་སངས་རྒྱས་མངོན་
དུ་མི་བྱའོ། །ཞེས་པའི་དོན་དུ་འགྱུར་བས་འཐད་པར་དགའོ། །ཆད་པའི་སྤང་འདས་ལ་
བྱེད་པ་ཡང་རྫོགས་སྒྲིབ་སྤངས་ནས་མངོན་དུ་བྱ་བར་དོན་གྱིས་བསྟན་པ་དང་འགལ་
བའི་སྤྱིར་རོ། །ཁ་ཅིག་དེ་བཞིན་ཉིད་ཅ་མ་ལ་མི་ལྡང་བའི་ཚུལ་དུ་མཉམ་པར་འཛོག་པ་
དང་། རི་བལ་གྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་མི་ལྡང་བའི་ཚུལ་གྱིས་མཉམ་པར་བཞག་ཀྱས་མི་ཀྱས་
གྱི་ཁྱད་པར་འབྱེད་པ་སྐད་བྱེད་པ་ནི་བཞད་གད་བྱ་བར་རིགས་སོ། །དེས་ན་གདམས་
ངག་འདི་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་རིགས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ལ་གཙོ་བོར་གདམས་པ་ཡིན་ལ།
དེ་ཡང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་མཆོག་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནས་བཟུང་སྟེ། དམིགས་བསལ་གསུམ་
པོ་མ་རྫོགས་པའི་སྐབས་གང་དུ་ཡང་ཡང་དག་པའི་མཐའ་མངོན་དུ་མི་བྱའོ་ཞེས་གདམས་
པ་ཡིན་ལ། གདུལ་བྱ་པལ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཉན་རང་དག་བཅོམ་པ་ཞི་བའི་དབྱིངས་
ལས་ལངས་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནས་བཟུང་སྟེ། དམིགས་བསལ་
གསུམ་པོ་མ་རྫོགས་པའི་བར་སྐབས་གང་དུ་ཡང་། དེར་བྱིན་ཆད་ཡང་དག་པའི་མཐའ་
མངོན་དུ་མི་བྱའོ་ཞེས་གདམས་པ་ཡིན་ནོ། །དུས་དེའི་བར་དུ་སྤྱི་གང་གིས་ཀྱང་ཡང་
དག་པའི་མཐའ་མངོན་དུ་བྱེད་ཀྱས་པ་མི་སྲིད་ན། སྐབས་འདིར་དེ་ལྟ་བུའི་གདམས་ངག་
བཤད་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟ་ན་ཡང་དག་པའི་མཐའ་གང་། དེ་
མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཚུལ་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། སྤྱིར་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱང་ཡང་དག་པའི་མཐའ་ཡིན་
ཞེང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཡང་དག་པའི་མཐའ་མངོན་དུ་
བྱས་ན། དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་མངོན་སུམ་དུ་མཉམ་པར་བཞག་དགོས་མོད་གྱི། འདིར་ནི་
ཁྱབ་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱད་བསྐྱེད་ཉེ་བར་ཞི་བའི་དབྱིངས་དེ་ཉིད་ཡིན་ལ། ཉན་རང་དག་
བཅོམ་པ་ཞི་བའི་དབྱིངས་སུ་སྒྲུམས་པར་ཞུགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་སྒྲུམས་པར་འཇུག་
པའི་སྤྱོད་ལ་ཉེ་བའི་བདེ་བ་དེས་སྤྱད་སྤོངས་ནས་བསམ་ངོ་ལ་སྒྲུམ་ནས། སྤྱིར་མི་

ལྷང་བའི་ཚུལ་དུ་བསྐྱལ་བའི་བར་དུ་ཞི་བའི་དབྱིངས་སུ་སྟོམས་པར་ཞུགས་པ་ནི། ཐེག་
 བ་དམན་པའི་རིགས་ཅན་ཉིད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཡང་དག་པའི་མཐའ་མངོན་དུ་བྱས་
 པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་བུའི་གདུལ་བྱ་ཐེག་པ་དམན་པར་རིགས་ངེས་པ་ནི། དང་པོ་
 ནས་སྤར་བཤད་པའི་གདམས་པ་བྱིན་ན་དམན་པའི་རིགས་ལས་ཀྱང་ཉམས་པར་འགྱུར་
 བ་ཡིན་ནོ། །ཞི་བའི་དབྱིངས་ལས་ལངས་ནས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་མཆོག་དུ་སེམས་བསྐྱེད་
 པའི་གང་ཟག་དེ་སྟོན་གོམས་པའི་འབྲགས་ཀྱིས། ཡང་དང་ཡང་དུ་སྟོམས་འཇུག་དེ་ལ་
 སྟོམས་པར་ཞུགས་པར་འགྱུར་མོད་ཀྱི། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་གཏོང་བའི་བློ་ཅན་
 ཡང་མེད་པར་དཔྱད་ལྡན་ནམས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །འགོག་བདེན་དོན་དམ་པའི་བདེན་
 པར་བཞེད་པའི་ཤིང་རྩ་ཆེན་པོ་ནམས་ཀྱི་བཞེད་པ་ལྟར་ན་ནི། ཤེས་བྱིན་ཀྱི་མདོའི་སྐབས་
 འདྲིར་བསྟན་པའི་ཡང་དག་པའི་མཐའ་དེ་བཞིན་ཉིད་འབའ་ཞིག་ལ་བཤད་པར་བྱ་བ་ཁོ་
 ནའོ། །འགྲེལ་བ་མངོན་པའི་སྟོབ་དཔོན་འདྲིའི་བཞེད་པ་ནི། སྤར་བཤད་པ་ལྟར་སྟོབ་
 དཔོན་ཆོས་ཀྱི་བཤེས་གཉེན་ཡང་བཞེད་དེ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་མི་བྱེད་པའི་
 རྟེན་ཅན་ཞེས་པའི་ཐད་དུ། གང་ཟག་ལ་བདག་མེད་པའི་མཐའ་ཞི་བ་ཉིད་དེ་ཞེས་ཡང་
 དག་པའི་མཐའ་ངོས་བཟུང་བ་དང་། དེའི་ཤེས་བྱེད་དུ་སྟོམ་ལམ་མི་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཆོན་
 ཀྱི་གཞུང་བྲངས་པ་ནམས་ནི་སྟོབ་དཔོན་ཀྱི་དགོངས་པ་ལེགས་པར་རྟོགས་པ་ཡིན་ལ།
 ཆོས་ཀྱི་བཤེས་གཉེན་ཡང་དག་མཐའ་ཆད་པའི་མུང་འདས་ལ་འདོད་ཟེར་བ་ནི་མ་བཞགས་
 པའོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དབང་དམན་ལམ་སྟོན་དུ་མ་སོང་བ་ནམས་ཀྱིས་ཆོས་གསུམ་
 པོ་མ་རྫོགས་པར་དུ་ཡང་དག་པའི་མཐའ་མངོན་དུ་བྱེད་ཀྱས་སམ་མི་ཀྱས། མངོན་དུ་
 བྱས་ན་ཚུལ་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། མངོན་དུ་བྱེད་འདོད་ན། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མཐོང་ལམ་ཐོབ་
 མ་ཐག་པའི་རྗེས་ནས་ཀྱས་ན། ས་བརྒྱད་པ་བས་ལྟ་ཅི་སྟོས། འོན་ཀྱང་ས་བདུན་པ་མན་
 ཆད་དུ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་དོགས་པ་རྒྱུ་ལ། ས་བརྒྱད་པར་དོགས་པ་ཆེ་བས་ས་བརྒྱད་

བ་ཐོབ་ནས་རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་འགོག་པ་ལས་སྒྲོང་བར་མཛད་དོ། །དེ་ཡང་ཉག་པ་
 མཐའ་བཟུང་ཙམ་ཡིན་གྱི། ས་བརྒྱད་པ་ཐོབ་ནས་ཆོས་གསུམ་མ་རྫོགས་པའི་བར་དུ་
 ཡང་དག་པའི་མཐའ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ག་ལ་སྤྲོད། གལ་ཏེ་མངོན་དུ་བྱེད་ན་དེ་བཞིན་ཉིད་
 གི་སྟེང་དུ་བྱུང་བ་འདྲ་བྱེད་ཀྱི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཉེ་བར་ཞི་བའི་བདེ་བ་དེས་སྤྲུགས་ལེགས་
 བར་བྱངས་ནས། ཞི་བའི་དབྱིངས་སུ་བསྐྱེད་པ་ལ་སོགས་པར་སྟོམས་པར་འབྲུག་པའི་
 རོན་ཏོ། །དམིགས་བསལ་གསུམ་རྫོགས་ནས་ནི་ཡང་དག་པའི་མཐའ་མངོན་དུ་བྱེད་
 གྱུར། ཞི་བ་དེས་སྤྲུགས་སྟོགས་ནས་དེའི་གཞན་དབང་དུ་འགྱུར་བའི་དོགས་པ་ག་ལ་
 ཡོད། ཉན་རང་ཞི་བའི་དབྱིངས་ལས་ལངས་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་ཞུགས་པ་རྣམས་བར་
 བར་དུ་ཡང་དག་པའི་མཐའ་མངོན་དུ་བྱེད་གྱུར། གོམས་པའི་དབང་ཙམ་དུ་བྱེད་ཀྱི་འདི་
 ལ་དུས་ལྟན་རིང་དུ་མཉམ་པར་བཞག་པར་བྱའོ་སྟམ་པའི་འཕེན་པ་ནི་ཅུང་ཟད་གྱུར་མེད་
 དོ། །གནས་འདི་དག་ཤིན་ཏུ་རྟོགས་པར་དཀའ་བས་དཔྱེད་ལྡན་རྣམས་ཀྱིས་ཐེ་ཆོམ་སྟེ་
 རིགས་པའི་སྐབས་དེར་ཐག་གཅོད་མི་བྱ་བར་ལེགས་པར་དབྱུང་བར་བྱ་རིགས་པ་ཁོ་
 བའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེས་ན། ལྷ་མ་རྗེ་བཙུན་པ་དང་། བཞ་ཆེན་བསོད་ནམས་
 གཤགས་པ་གཉིས་ཀྱིས། འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་ལ་བྱེད་ཆོས་གསུམ་ལྡན་གྱི་ཡང་
 དག་མཐའ་ཡིན་པས་བྱུང་བར། རྣམ་བཤད་ཀྱིས་ལུང་འདིས་སྦྱབ་ཅིང་། ཀུན་མཁྱེན་
 བར་བྱིན་མཐའ་དཔྱེད་༡༩༩ ་ལས། གཞན་ཡང་། ཉན་རང་དབྱ་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་
 ལྷག་མེད་མུང་འདས་གཉིས་ཆོས་ཅན། འདིར་བསྟན་གདམས་དོན་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་
 ཡང་དག་མཐའ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གསུམ་ལྡན་གྱི་དེ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་ན། འདིར་
 བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་ཐེག་དམན་གང་ཟག་མེད་པར་ཐལ། ཐེག་དམན་
 གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མེད་པའི་བྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། ཆོས་
 གསུམ་གྱི་གོང་དུ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་བཀག་པ་ཁོ་ནས་གདམས་པའི་འདིར་བསྟན་ཡང་

དག་མཐའ་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། ཁྱབ་སྟེ། གསེར་སྒྲིང་ལས། དེས་ན་མཚན་
མ་མེད་པའི་དབྱིངས་དེ་ཉིད་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་དུས་ཀྱིས་མི་གནས་པ་དང་ཆད་པའི་
སྤང་འདས་གཉིས་སུ་འགྱུར་བའི་ཚུལ་འདི་ནི་ཁོ་བོས་ལེགས་པར་བརྟགས་པའོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཆད་པའི་དེ་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མ་
ཡིན་པར་ཐལ། རྣམ་བཤད་ལས། ཆད་པའི་སྤང་འདས་ལ་བྱེད་པ་ཡང་། རྣམ། འགལ་
བའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། གསུམ་ལྡན་གྱི་དེ་བྱས་ན་འགལ་
བའི་དོན་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་རྣམ་བཤད་གྱི་དེ་གསུམ་ལྡན་གྱི་དེ་མིན་པའི་དོན་ཡིན་
གྱི། གསེར་སྒྲིང་ལས། མཚན་མ་མེད་པའི་དབྱིངས་དེ་ཉིད་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་དུས་ཀྱི་
མི་གནས་པ་དང་ཆད་པའི་སྤང་འདས་གཉིས་སུ་གྱུར་བའི་ཚུལ་འདི་ནི་ཁོ་བོས་ལེགས་
པར་བརྟགས་པའོ། །ཞེས་པ་ལྟར་སྤྲ་མ་རྫོགས་སྟེན་སྤངས་གསུམ་བྱས་རྗེས་སུ་མངོན་
དུ་བྱེད་པ་དང་། བྱི་མ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་བཀག་པ་ཁོ་ནས་གདམས་པར་གསུངས་སོ། །ཡང་
ཀུན་མཁྱེན་པར་བྱིན་མཐའ་དཔྱོད་༡༩༩། ལས། བཞི་བ་ནི། ཤེས་སྤྱོད་སྤངས་པའི་
སྤངས་པ་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྤང་འདས་གདམས་དོན་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཡང་དག་
མཐའ་དང་། རགས་པའི་སྤྱག་བསྡལ་ཉེ་བར་ཞི་བའི་ཉེར་ཞི་དང་། གང་ཟག་གི་བདག་
འཛིན་སྤངས་པའི་སྤངས་པ་ལྟ་བུ་སོགས་འདིར་བསྟན་གསུམ་ལྡན་ཡང་དག་མཐའ་ཡིན།
ལྟ་བུ་པ་མངོན་དུ་བྱས་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཞི་བདེས་སྤྱགས་འཕྲོག་ནས་རང་གི་བསམ་ངོ་ལ་
སྟོང་ཉེ་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་ལ་སྤྲར་མི་ལྡང་བའི་ཚུལ་གྱིས་སྟོངས་པར་འཇུག་
པ་དེ། སེམས་ཅན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་བྱས་
ཆད་ཡིན། འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་ལ་སྤྲར་མི་ལྡང་བའི་ཚུལ་གྱིས་སྟོངས་པར་
འཇུག་པ་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་
བྱས་པའི་ཆད་ཡིན། དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་བཞག་བཞིན་དུ་གཞན་དོན་འབད་མེད་

ལྷན་གྲུབ་ཏུ་བྱེད་པ་དེ། དེ་བཞིན་ཉིད་མངོན་དུ་བྱས་པའི་ཆད་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པའི་
 བྱིར། རང་ལུགས་ལ། འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་དང་། འདིར་བསྟན་གདམས་དོན་
 གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཡང་དག་མཐའ་ཡིན་པ་གཉིས་དོན་གཅིག་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ།
 ཡིག་ཆ་སྐབས་དང་པོའི་སྤྱིར་དོན་༡༩༠ ་ལས། ཤེས་སྤྱིབ་སྤངས་པའི་སྤངས་པ་ཆོས་
 ཅན། ཁྱོད་དེ་དག་གིས་ཡང་དག་པའི་མཐའ་མངོན་དུ་ནི་མི་བྱའོ། །ཞེས་པའི་སྐབས་ནས་
 བསྟན་པའི་ཡང་དག་མཐའ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་ཡིན་པའི་
 བྱིར། ཏགས་ཁས། འདོད་ན། འདིར་བསྟན་གདམས་དོན་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཡང་དག་
 མཐའ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། བྱབ་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱག་བསྐལ་ཉི་
 བར་ཞི་བའི་ཉིད་ཞི་དེ། འདིར་བསྟན་གདམས་དོན་དུ་གྱུར་པའི་ཡང་དག་མཐའ་ཡིན་པ་
 དང་། འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་ཡིན་ན། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་སྤྱོད་ཡིན་པའི་བྱབ་
 པ་འདི་ཉིད་སློབ་དཔོན་གྱི་བཞེད་པ་ཡིན་པར་སློབ་དཔོན་ཆོས་ཀྱི་བཤེས་གཉེན་བཞེད་
 དེ། ཆོག་གསལ་༡༩ ་ལས། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ནི་གང་ཟག་ལ་བདག་མེད་པའི་མཐའ་ཞི་བ་
 ཉིད་དེ། ཞེས་གསུངས་པ་དང་།

རྣམ་བཤད་སྤྱིང་པོའི་རྒྱན་༥༠ ་ལས། དེ་ལྟ་ན་ཡང་དག་པའི་མཐའ་གང་། དེ་མངོན་དུ་
 བྱེད་པའི་ཚུལ་རྗེ་ལྟ་བུ་ཞི་ན། སྤྱིར་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱང་ཡང་དག་པའི་མཐའ་ཡིན་ཞིང་།
 བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཡང་དག་པའི་མཐའ་མངོན་དུ་བྱས་ན།
 དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་མངོན་སུམ་དུ་མཉམ་པར་བཞག་དགོས་མོད་ཀྱི། འདིར་ནི་བྱབ་པ་འདུ་
 བྱེད་ཀྱི་སྤྱག་བསྐལ་ཉི་བར་ཞི་བའི་དབྱིངས་དེ་ཉིད་ཡིན་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།
 འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་ཆད་ཡོད་དེ། བྱབ་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱག་
 བསྐལ་ཉི་བར་ཞི་བའི་ཉིད་ཞི་ལ་རང་གི་བསམ་ངོ་ལ་སྟོས་ཉི་སྤྱར་མི་ལྡང་བའི་ཚུལ་གྱིས་
 མཉམ་པར་བཞག་པ་དང་། བྱབ་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱག་བསྐལ་ཉི་བར་ཞི་བའི་ཉིད་ཞི་ལ་

སྤར་མི་ལྡང་བའི་ཚུལ་གྱིས་མཉམ་པར་བཞག་པ་གང་རུང་དེ། སྤྱིར་འདིར་བསྟན་ཡང་
དག་མཐའ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་ཚད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐེག་པ་སོ་སོའི་དབང་དུ་བྱས་ན།
ཁྲབ་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱག་བསྐལ་ཉེ་བར་ཞི་བའི་ཉེར་ཞི་ལ་རང་གི་བསམ་ངོ་ལ་སྟོས་ཏེ་
སྤར་མི་ལྡང་བའི་ཚུལ་གྱིས་མཉམ་པར་བཞག་པ་དེ། ཐེག་དམན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་
འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་ཚད་ཡིན། ཐེག་དམན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་
པའི་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་བྱས་པ། ཐེག་དམན་ལམ་དུ་འདིར་བསྟན་
ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་བྱས་པ། རྫོགས་སྒྲིན་སྤངས་གསུམ་མ་བྱས་པར་འདིར་བསྟན་
ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་བྱས་པ་རྣམས་དོན་གཅིག་ཁྲབ་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱག་བསྐལ་
ཉེ་བར་ཞི་བའི་ཉེར་ཞི་ལ་སྤར་མི་ལྡང་བའི་ཚུལ་གྱིས་མཉམ་པར་བཞག་པ་དེ། ཐེག་ཆེན་
གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་ཚད་ཡིན། ཐེག་
ཆེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་བྱས་པ། ཐེག་ཆེན་
ལམ་དུ་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་བྱས་པ། རྫོགས་སྒྲིན་སྤངས་གསུམ་བྱས་
རྗེས་སུ་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་བྱས་པ་རྣམས་དོན་གཅིག་གོ། །དེ་ཡང་
དམན་ལམ་སྟོན་དུ་མ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་རྣམས་ཀྱིས་མཐོང་ལམ་ཐོབ་མ་ཐག་ནས་
འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་བྱེད་ཀྱས་ཏེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་ཉན་
རང་གི་སྤངས་རྫོགས་ཀྱི་རིགས་རྫོགས་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉི་མེ་
སྤང་བ་༡༧༩ ་ལས། གཞན་ཡང་། རྒྱན་ཏུ་ཞུགས་པ་ནས་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བར་གྱི་
ཤེས་པ་དང་སྤངས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། མི་སྦྱེ་བའི་ཆོས་ལ་བཟོད་པ་ཐོབ་པའི་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའི་བཟོད་པའོ། །བཟོད་པ་གང་ཞེ་ན། སྤྱག་བསྐལ་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་
པའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། ཐེག་དམན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་འདིར་བསྟན་
ཡང་དག་མཐའ་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་

གཉིས་རེ་རེ་ནས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་མངོན་དུ་བྱས་པའི་ཆོད་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར། ཡང་དེ་གཉིས་རེ་རེ་ནས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་མངོན་དུ་བྱས་
 པའི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། གཉིས་ཀ་ལ་སྒྲིན་ཅན་གྱི་ལན་འདེབས་པ་ཡིན་ཏེ།
 དཔེར་ན། ཉན་ཐོས་ལྷ་རིའི་བྱའི་ངག་ཏུ་གྱུར་པའི་སངས་རྒྱས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཡོད་པར་
 ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་བཀའ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་དང་། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཉན་
 ཐོས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་ལམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་གཉིས་ལ་
 སྒྲིན་ཅན་གྱི་ལན་འདེབས་པ་བཞིན་ནོ། །ཁོ་ན་རེ། ལྷག་མེད་མུང་འདས་ཐོབ་པའི་རྗེས་
 ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ལ་གནས་པའི་ཉན་ཐོས་དག་བཙུམ་པ་ཆོས་ཅན། འདིར་བསྟན་ཡང་དག་
 མཐའ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་ཐོབ་
 པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་དང་། ཡང་དེ་ཆོས་ཅན། འདིར་བསྟན་ཡང་དག་
 མཐའ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། ཐུབ་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱུག་བསྐྱེད་ཉི་
 བར་ཞི་བའི་ཉེར་ཞི་མངོན་དུ་བྱས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་གཉིས་ཀ་ལ་
 ཐུབ་མེད་ཀྱི་ལན་འདེབས་སོ། །ཁོ་ན་རེ། ཉན་སྒྲིབ་སྤངས་པའི་སྤངས་པ་ཆོས་ཅན། འདིར་
 བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་ཡིན་པར་ཐལ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་གང་ཡིན་པ་དང་ཞེས་པའི་སྐབས་
 ནས་བསྟན་པའི་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མི་འཐད་དེ། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་མངོན་དུ་བྱས་
 པ་དང་དུས་མཉམ་དུ་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་ཐེག་དམན་གྱི་
 གང་ཟག་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞིག་ཁྱོད་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། ལྷག་བཙས་མུང་འདས་ལ་གནས་པའི་ཉན་ཐོས་དག་བཙུམ་
 པ་དེ་དེ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་
 མངོན་དུ་བྱས་པའི་ཐེག་དམན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་ན། ལྷག་མེད་མུང་འདས་ཐོབ་མ་ཐག་
 འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་དེ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་

རེ། ཤེས་སྒྲིབ་སྤངས་པའི་སྤངས་པ་ཆོས་ཅན། འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་ཡིན་པར་
ཐལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་གང་ཡིན་པ་ཞེས་པའི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་ཡང་དག་མཐའ་
ཡིན་པའི་བྱིར་བེར་ན་མ་བྱལ། ཡང་དེ་ཆོས་ཅན། རྫོགས་སྒྲིབ་སྤངས་གསུམ་མ་བྱས་
པར་བྱོད་མངོན་དུ་བྱས་པའི་སེམས་ཅན་ཡོད་པར་ཐལ། བྱོད་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་
མཐའ་ཡིན་པའི་བྱིར་བེར་ན། རྟགས་མ་གྲུབ་པོ། །འདོད་མི་བྱས་ཏེ། བྱོད་མངོན་དུ་བྱས་
པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར། སྐབས་འདིར།
རྣམ་བཤད་ལས། ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་དུ་ཞུགས་པ་རྣམས་སྟོན་
ཀྱི་གོམས་པའི་དབང་གིས་བར་བར་དུ་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་བྱེད་པར་
གསུངས་པ་ནི། ཞི་བ་དེ་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ཙམ་ལ་དགོངས་ཀྱི་སྤྲས་བེན་ལྟར་མི་
བྱ་སྟེ། འདི་ལ་ཡུན་རིང་དུ་མཉམ་པར་གཞག་པར་བྱའོ་སྟམ་པའི་སྒྲིའི་འཕེན་པ་ཅུང་ཟད་
ཀྱང་མེད་པའི་བྱིར། རྣམ་བཤད་སྟོང་པོའི་རྒྱ་པ་༡༡ གྲུ་ལས། འགོག་བདེན་དོན་དམ་པའི་
བདེན་པར་བཞེད་པའི་ཤིང་རྩ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་བཞེད་པ་ལྟར་ན་ནི། ཤེས་བྱིན་ཀྱི་མདོའི་
སྐབས་འདིར་བསྟན་པའི་ཡང་དག་པའི་མཐའ་དེ་བཞིན་ཉིད་འབའ་ཞིག་ལ་བཤད་པར་
བྱ་བ་ཁོ་ནའོ། ཞེས་པའི་དོན་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་འགྲེལ་ཚུལ་ལ། ཡུམ་དོན་ཡང་གསལ་
སྟོན་མེ་ཞེས་བྱ་བ་སྐབས་དང་པོའི་མཐའ་དཔྱོད་༡༤ ན གྲུ་ལས། ཁ་ཅིག་རྣམ་བཤད་ཀྱི་
དགོངས་པར་བྱས་ནས་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ལ། འབ་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱག་
བསྐལ་ཉི་བར་ཞི་བའི་ཉིར་ཞི་དེ་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་དང་དོན་དམ་བདེན་པའི་
གཞི་མཐུན་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འོ་ན། ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ལ་ཉིར་ཞི་དེ་དེ་བཞིན་ཉིད་
ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེ་གང་ཞིག་རྣམ་བཤད་ལས་དེ་བཞིན་ཉིད་འདིར་བསྟན་
ཡང་དག་མཐའ་བཤད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། དེའི་ལུགས་ལ་ཉིར་ཞི་དེ་ཆོས་ཉིད་ཡིན་
པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། དེའི་ལུགས་ལ་མི་གནས་པའི་མུང་འདས་ཆོས་

ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་ལུགས་ལ་དེ་རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་ཆར་གྱུར་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་ལུགས་ལ་དེ་མངོན་སྲུང་དུ་རྟོགས་པའི་བྱང་འཕགས་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་། ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ལ་ཆོས་ཉིད་དང་འགོག་བདེན་འགལ་བར་ཐལ། དེ་ས་བཙུང་མཉམ་གཞག་ལ་ཆོས་ཉིད་མཐོང་བ་ལ་བྱད་པར་མེད་ཅིང་། ཆོས་སྐྱེ་མཐོང་བ་ལ་བྱད་པར་ཡོད་པར་བཞེད་པའི་མཁས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་འགལ་ལོ། །གཞན་ཡང་། ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ལ་ཉེར་ཞི་དེ་དགོངས་པ་ཅན་གྱི་མྱང་འདས་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་ལུགས་ལ་དགོངས་པ་ཅན་གྱི་མྱང་འདས་མཆོན་ཉིད་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་ལུགས་ལ་རང་བཞིན་གྱི་མྱང་འདས་མཆོན་ཉིད་པ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །ཤེས་པར་འདོད་ན་ཆོས་མི་སྦྲེལ་བར་ཞིབ་དུ་དཔྱད་དགོས་པ་ཡོད་དོ། །ཞེས་དང་། བཤ་ཆེན་པར་བྱིན་སྤྱོད་ན་ཡེ་ཤེས་ལས། མཁས་པ་མང་པོ་ཞིག་ཐལ་འགྱུར་བས་བྱབ་པ་འདུ་བྱེད་གྱི་སྤྱུག་བསྐྱེད་ཉེ་བར་ཞི་བའི་ཉེར་ཞི་དེ་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་དང་དོན་དམ་བདེན་པའི་གཞི་མཐུན་དུ་མཛད་དེ། རྣམ་བཤད་ལས། འགོག་བདེན་དོན་དམ་བདེན་པར་བཞེད་པའི་ཤིང་རྩ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་བཞེད་པ་ལྟར་ན་ནི། ཤེས་བྱིན་གྱི་མདོའི་སྐབས་འདིར་བསྟན་པའི་ཡང་དག་པའི་མཐའ་དེ་བཞིན་ཉིད་འབའ་ཞིག་ལ་བཤད་པར་བྱ་བ་ཁོ་ནའོ་ཞེས་གསུངས་པ་འཐད་པར་མི་སེམས་ཏེ། ལུགས་དེ་ལ་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་དང་། དགོངས་པ་ཅན་གྱི་མྱང་འདས་དང་། རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་འགོག་ལས་སྦྱོང་བར་མཛད་ཅེས་པའི་འགོག་པ་རྣམས་གནད་གཅིག་པ་ཡིན་ཞིང་། ཉེར་ཞི་དེ་འགོག་ལས་སྦྱོང་བར་མཛད་ཅེས་པའི་འགོག་པ་དང་། དགོངས་པ་ཅན་གྱི་མྱང་འདས་སྤྱི་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་ལུགས་འདི་ལ་དེ་བཞིན་ཉིད་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་བྱེད་ཅིང་། དེ་བཞིན་ཉིད་དང་འགོག་བདེན་རྣམ་

པ་ཐམས་ཅད་དུ་འགལ་བས། འགོག་བདེན་དོན་དམ་བདེན་པར་བཞེད་པའི་ཤིང་རྩ་ཆེན་
པོ་ཞེས་འབྱུང་བ་ནི། ཐལ་འབྱུར་བས་འགོག་བདེན་དོན་དམ་བདེན་པར་བཞེད་པ་ཙམ་
ལ་དགོངས་པ་འདྲ་སྟེ་ཞིབ་དུ་དཔྱད་དགོས་པ་ཡོད་དོ། ཞེས་གསུངས་སོ། ། ཀུན་མཁྱེན་
པར་བྱིན་མཐའ་དཔྱད་ཀྱི་ལུ་ལས། ཐལ་འབྱུར་བའི་ལུགས་ལ་རགས་པའི་བྱུང་བ་
འདྲ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱག་བསྐལ་ཉི་བར་ཞི་བའི་དེ་བཞིན་ཉིད་གསུམ་ལྡན་གྱི་ཡང་དག་མཐའ་
དང་། ཆོས་ཉིད་སྤྱི་བ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བྱེད་བྱེད་ཀྱི་འགོག་པ་གདམས་དོན་གཙོ་བོའི་འདིར་
བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་ཡིན། སྟོམས་པར་འདུག་པའི་སྟོན་དུ་ཞི་བདེས་བྱགས་འཕྲོག་
ནས་རང་གི་བསམ་ངོ་ལ་སྟོས་ཏེ་འདིར་བསྟན་ཏེ་ཞིའི་དབྱིངས་ལས་སྦྲར་མི་ལྡང་བའི་
ཚུལ་གྱིས་སྟོམས་པར་འདུག་པ་དེ། ཐེག་དམན་དང་སེམས་ཅན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་
འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་ཆད་ཡིན་པས་གདམས་ཚུལ་ཡང་འཐད་
པར་རྟོགས་སྟེ། ཆོས་ཉིད་བྱེད་བྱེད་ལ་སྦྲར་མི་ལྡང་བའི་ཚུལ་གྱིས་སྟོམས་པར་འདུག་པ་
དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་ཆད་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིར།

ལྷ་མ་རྩེ་བཙུན་པས། སངས་རྒྱུ་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ལ་གསུམ་ལྡན་གྱི་ཡང་དག་མཐའ་
ཡོད་ཀྱང་། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་མེད་ཅེས་གསུངས་ཏེ། སྐབས་དང་བོའི་སྤྱི་དོན་ཀྱི་ལུ་ལས།
ཁོ་ན་རེ། སངས་རྒྱུ་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་ཆོས་ཅན།
བྱང་སེམས་འཕགས་པས་རྫོགས་སྟོན་སྤྱངས་གསུམ་མ་བྱས་པར་བྱོད་མངོན་དུ་བྱེད་
ཀུས་པར་ཐལ། བྱོད་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱུང་བ་ཁས། དེར་
ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་བྱིར། དེའི་རྒྱུད་ལ་དེ་ཡོད་པའི་བྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། ཞེས་གསུངས་ལ།
དེ་ལ་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སངས་རྒྱུ་འཕགས་ཆོས་ཅན། གསུམ་ལྡན་གྱི་དེ་མ་ཐོབ་པར་
ཐལ། རང་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་མ་ཐོབ་པ་གང་ཞིག །གཞན་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་ཐོབ་ཚུལ་མེད་པའི་བྱིར།

ཡང་དེ་ཚོས་ཅན། ཐེག་ཆེན་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་
 པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་དེ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 ཞེས་གསུངས་སོ། །པཎ་ཆེན་བསོད་གྲགས་པས། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་
 དེ་ཡོད་ཀྱང་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་ཁྱོད་ཁྱོད་རང་མིན་ཟེར། དེ་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་ཡོད་པར་ཐལ།
 སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྤང་འདས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ།
 སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་སོགས་སྟོན་བྱ་མང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་
 སོ། །ལྟ་བུ་ནི། རྫོགས་སྒྲིན་སྤངས་གསུམ་བྱས་པའི་ཚད་བཤད་པ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་
 ཞིང་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་གདུལ་བྱའི་དོན་དུ་དམ་བཅས་པའི་སྟོན་ལམ་གྱི་དོན་འགྲུབ་པའི་
 རྒྱུ་དཔེ་ཅའི་རྒྱས་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དེ། སྟོན་ལམ་རྫོགས་པར་བྱས་པའི་ཚད་
 ཡིན། ཞིང་གྲེ་བ་ཕྲག་བརྒྱར་སྤྱིའི་བཀོད་བ་གངས་དེ་སྟེང་དང་། སྐྱེ་རེ་རེའི་འཁོར་དུ་
 སེམས་ཅན་གངས་མེད་པ་ལ་ཚོས་ཚིགས་བཅད་རེ་བསྟན་པས་འཕགས་ལམ་ལ་འགོད་
 རྒྱས་པའི་རྒྱུ་དཔེ་ཅའི་རྒྱས་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དེ། སེམས་ཅན་སྒྲིན་པར་བྱས་
 པའི་ཚད་ཡིན། ཡོངས་སྤུལ་གང་རུང་གི་ཞིང་ཁྱད་པར་ཅན་འགྲུབ་པའི་རྒྱུ་དཔེ་ཅའི་
 རྒྱས་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱས་པ་དེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་སྤངས་པའི་ཚད་ཡིན་
 ལ། གསེར་སྤེང་ལས། ཞིང་སྤྱོད་བུ་ནི། རང་གི་སེམས་སྤྱོད་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་ཞིང་གི་
 རྒྱར་ཚོགས་བསགས་ནས་སྟོན་ལམ་འདེབས་པའོ། །འདི་སྟོན་གྱི་ཞིང་ལ་བྱ་སྟེ། བཅུད་
 གྱི་ནི། སེམས་ཅན་སྒྲིན་པར་བྱེད་བ་ཡིན་པས་སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །རྫོགས་སྒྲིན་
 སྤངས་གསུམ་བྱས་པའི་ས་མཆམས་ཡོད་དེ། རྒྱན་མཐའ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་
 བར་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དུག་པ་ནི། ཁྱབ་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱག་བསྐལ་ཉེ་བར་ཞི་བའི་ཉེར་
 ཞི་དེ། འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་ཡིན་ཏེ། ཐམས་ཅད་འདུས་པར་བཤད་པ་ལ་རྒྱ་
 མཚན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ངོ་། །ས་བརྒྱད་པར་རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་འགོག་པ་ལས་སྤྱོད་བར་

མཛད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ས་བདུན་པ་མན་ཆད་དུ་ནམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་
ལ་དབང་བསྐྱར་མ་ཐོབ་པས་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་དོགས་པ་
ཆུང་ལ། ས་བརྒྱད་པར་དེ་ལྟ་བུའི་ཡེ་ཤེས་ལ་དབང་བསྐྱར་ཐོབ་པས་འདིར་བསྟན་ཡང་
དག་མཐའ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་དོགས་པ་ཆེ་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་མཛད་པའི་ཕྱིར།
དེར་ཐལ། ནམ་བཤད་སྟོང་པོའི་རྒྱ་པ་༥༡ ་ཡས། འོན་ཀྱང་ས་བདུན་པ་མན་ཆད་དུ་
མངོན་དུ་བྱེད་པའི་དོགས་པ་ཆུང་ལ། ས་བརྒྱད་པར་དོགས་པ་ཆེ་བས་ས་བརྒྱད་པ་ཐོབ་
ནས་རྒྱལ་བ་ནམས་ཀྱིས་འགོག་པ་ལས་སྦྱོར་བར་མཛད་དོ། །དེ་ཡང་རྟག་པ་མཐའ་བཟུང་
ཅམ་ཡིན་གྱི། ས་བརྒྱད་པ་ཐོབ་ནས་ཆོས་གསུམ་མ་རྫོགས་པའི་བར་དུ་ཡང་དག་པའི་
མཐའ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ག་ལ་སྤི། གལ་ཏེ་མངོན་དུ་བྱེད་ན་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་སྟོང་དུ་
བྱུང་བ་འདྲུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱད་བསྐྱེད་ཉེ་བར་ཞི་བའི་བདེ་བ་དེས་སྤྱད་པ་ལེགས་པར་བྱངས་
ནས། ཞི་བའི་དབྱིངས་སུ་བསྐྱལ་བ་ལ་སོགས་པར་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་དོན་ཏོ། །དམིགས་
བསལ་གསུམ་རྫོགས་ནས་ནི་ཡང་དག་པའི་མཐའ་མངོན་དུ་བྱེད་ཀྱང་། ཞི་བ་དེས་སྤྱད་པ་
སྟོགས་ནས་དེའི་གཞན་དབང་དུ་འགྱུར་བའི་དོགས་པ་ག་ལ་ཡོད། ཉན་རང་ཞི་བའི་
དབྱིངས་ལས་ལངས་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་ཞུགས་པ་ནམས་བར་བར་དུ་ཡང་དག་པའི་
མཐའ་མངོན་དུ་བྱེད་ཀྱང་། གོམས་པའི་དབང་ཅམ་དུ་བྱེད་ཀྱི་འདི་ལ་དུས་ལུན་རིང་དུ་
མཉམ་པར་བཞག་པར་བྱའོ་སྟམ་པའི་འཕེན་པ་ནི་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དོ། །གནས་འདི་
དག་ཤིན་ཏུ་རྟོགས་པར་དཀའ་བས་དཔྱེད་ལྡན་ནམས་ཀྱིས་ཐེ་ཆོམ་སྟེ་རིགས་པའི་སྐབས་
དེར་ཐག་གཅོད་མི་བྱ་བར་ལེགས་པར་དབྱེད་པར་བྱ་རིགས་པ་ཁོ་ནའོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། དུས་ནམ་ཡང་མི་བྱའམ་ཞེ་ན། རང་ཉིད་ཆོས་སྐྱེ་ལས་མ་གཡོས་བཞིན་དུ་
གཞན་དོན་ལྟན་བྱུང་རྒྱུ་མི་ཆད་དུ་འབྱུང་བར་བྱུང་ཅིག་ཅེས་སྟོན་ལམ་ཡོངས་སུ་
རྫོགས་པར་མ་བྱས་པ་དང་། རང་ཉིད་སངས་རྒྱས་ནས་ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར་བའི་མཛད་

བ་སྟོན་པའི་དངོས་ཀྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱར་གྱུར་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཆོས་
 འཁོར་བསྐྱོར་བའི་ཆོས་ཐོས་པའི་ཆེ་དེ་ལ་འཕགས་ལམ་སྐྱེ་བྱུང་དུ་བྱས་པའི་སྟོན་ས་
 ཡོངས་སུ་སྟོན་པར་མ་བྱས་པ་དང་། རང་ཉིད་ཐོག་མར་ཡོངས་སུ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་
 སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཞིང་ལས་ཉོན་ཀྱི་དབང་གིས་བྱུང་བ་མིན་པར་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོག་ས་
 ཀྱི་དབང་གིས་འབྲས་བྱར་གྱུར་བ་ཞིག་དགོས་པས་དེ་ལྟ་བུའི་ཆོག་ས་རྫོགས་པའི་སྟོ་
 རྣམ་ཡོངས་སུ་མ་སྐྱུངས་པར་མི་བྱའི། དེ་གསུམ་བྱས་ནས་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་
 བྱས་ཀྱང་སྟོན་མེད་སྟུང་མོ། །བརྟག་པ་མཐའ་བཟུང་གི་དོགས་པ་ཅུང་ཞེས་པ་ཡང་། ས་
 དེར་ཆོས་ཉིད་ལ་རང་གི་ངང་གིས་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་དེ་ལས་རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་
 སྟོང་བ་མ་མཛད་ན་ཞི་བའི་དབྱིངས་དེ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་དོགས་པ་སྐྱེ་སྲིད་པ་ཅུང་ལ་
 བྱེད་པས་དེ་འབྲའི་དོགས་པ་ལ་བརྟག་པ་མཐའ་བཟུང་གི་དོགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། ས་དེ་མུང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་དོགས་པ་སྐྱེ་སྲིད་པར་ཐལ། ས་
 དེར་སྟོམས་འཇུག་དེ་ལས་སངས་རྒྱུས་ཀྱིས་སྟོང་བར་མ་མཛད་ན་ཞི་བའི་དབྱིངས་
 མངོན་དུ་བྱེད་པའི་དོགས་པ་སྐྱེ་སྲིད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁུབ་སྟེ། རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་མཉམ་
 བཞག་དེ་ལས་སྟོང་བར་མ་ངེས་པའི་གང་ཟག་ལ་དོགས་པ་སྐྱེ་སྲིད་ཀྱང་། དེ་ལས་གཞན་
 ལ་སྐྱེ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། ལེགས་བཤད་གསེར་བློང་༡༡༩ ་ལས། གཉིས་པ་ནི། མཁྱེན་
 གསུམ་ཀྱིས་མངོན་རྟོགས་མཐའ་དག་བསྐྱུས་པར་ཡུམ་བར་མ་ལས་གསུངས་པ་དེ་
 བཞེན་དུ་མདོར་བསྐྱུས་པ་བརྒྱད་སྟོང་པ་ལས་ཀྱང་གསུངས་མོ། །རི་ལྷར་ན་ཉན་ཐོས་
 ཀྱི་ས་ལ་སྟོབ་པར་འདོད་པས་ཀྱང་ཤེར་ཕྱིན་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱ་ཞེས་བྱ་བ་དང་སོགས་
 པས་དེ་བཞེན་དུ་རང་རྒྱལ་བྱང་སེམས་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ས་ལ་བསྐྱབ་པར་འདོད་པས་
 ཀྱང་ཞེས་མོ། །ལུང་དེ་ཤེས་བྱེད་དུ་འགྲོ་བའི་ཚུལ་ནི་ཉར་ཞི་ལ་སོགས་པ་རང་རང་གི་
 བཞེད་པ་རྣམས་ནི་སྐབས་འདི་ཡིས་ཡིན་ལ་ཤེར་ཕྱིན་ནི་མཁྱེན་གསུམ་མོ། །དེས་ན་

གང་ཟག་དེ་དག་གི་མངོན་ཉིགས་མཐུན་གསུམ་དུ་བྱལ་སྟེ། དེ་དག་གི་བཞེད་པ་སྐྱབ་
པའི་ཡུམ་ཡིན་པས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། རྒྱུ་པ་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱུ་པ་ལས་ཀྱང་གསུངས་
སོ། །དེ་ལྟར་ན་རྒྱུ་ཞུགས་ལ་སོགས་པ་བཞི་དང་། ས་བཅུ་དང་། སངས་རྒྱུ་གི་ཡོན་
ཏན་རྣམས་ཐོབ་པར་འདོད་པས་ཀྱང་ཞེས་བྱེད་ནས་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་ཏེ་འདིར་ཡང་སྤར་
ལྟར་སྤར་རོ། །ཉི་མའི་བཤད་པ་གཉིས་སུ་བསྡུས་རྒྱུ་ཤེས་བྱེད་དུ་མེད་ཀྱང་འདིར་
སྟོབ་དཔོན་གྱིས་བསྒྲུན་ཏེ་བྲངས་པ་ནི་བསྒྲུན་བཅོས་ཡུམ་གསུམ་གའི་རྒྱུ་དུ་འཆད་
འདོད་ནས་ཡིན་ནོ། །ཡུམ་བསྡུས་འབྲིང་རྒྱུ་པའི་བྱེད་པར། འོ་ན་ཡུམ་བསྡུས་འབྲིང་
རྒྱུ་པའི་བྱེད་པར་དེ་འབྲེལ་བ་ཞེས། བརྗོད་བྱ་སྤང་སོ་སྤར་བསྡུས་ཤིང་རྗོད་བྱེད་ཆོག་
ཀྱང་བསྡུས་པ་དང་སོ་དང་། རོན་རྒྱུ་ལ་ཆོག་ཅུང་ཞིག་བསྡུས་པ་བར་མ་དང་། གཉིས་
ཀ་རྒྱུ་པ་ཐ་མ་སྟེ་དེ་ཡང་འབྲེལ་ཀྱང་བརྒྱུ་ཅ་བརྒྱུད་དུ་བྱེད་ནས་སྟོན་པའོ། །དེ་ལ་ཀྱན་
ནས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ལྷ་བཅུ་ཅ་གསུམ་ནི། སྤང་སོ་སྤྲ། དབང་སོ་དུག །ཡུལ་དུག །རྣམ་
པར་ཤེས་པ་དུག །རིག་པ་དུག །ཆོར་བ་དུག །ཁམས་དུག །རྟེན་འབྲེལ་བཅུ་གཉིས་
སོ། །རྣམ་བྱང་གི་ཕྱོགས་ཀྱི་ལྷ་བཅུ་ཅ་ལྷ་ནི། སྟོང་པའི་ལམ་པར་བྱིན་དུག །ལྷ་བའི་
ལམ་སྟོང་ཉིད་བཅོ་བརྒྱད། རྣལ་འབྱོར་གྱི་ལམ་ཆོས་སུམ་ཅུ་ཅ་བདུན། ཞེ་གནས་ཀྱི་
ལམ་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི། བསམ་གཏན་བཞི། ཆད་མེད་པ་བཞི། གཟུགས་མེད་
པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་བཞི། རྣམ་པར་ཐར་པ་བརྒྱད། མཐར་གྱིས་གནས་པའི་སྟོམས་
པར་འཇུག་པ་དགུ་འོ། །ལྷག་མཐོང་གི་ལམ་ལ་རྣམ་ཐར་སྟོགས་པས་མོ། །ཡོན་ཏན་བྱེད་
པར་ཅན་གྱི་ལམ་ལ་མངོན་པར་ཤེས་པ་ཉིང་དེ་འདྲིན་གཟུངས་ཀྱི་སྟོགས་སོ། །འབྲས་
བུའི་ལམ་ལ་སྟོབས་བཅུ། མི་འདིགས་པ་བཞི། སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་བཞི། བྲམས་
པ་ཆེན་པོ། སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོ། སངས་རྒྱུ་གི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་བཅོ་བརྒྱད་དོ། །གང་ཟག་
གི་ལམ་ལ་རྒྱུ་ཞུགས། ལན་ཅིག་བྱིར་འོང་། བྱིར་མི་འོང་། དག་བཅོམ་པ། རང་སངས་

ཀྱུས། ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད། ལམ་གྱི་རྣམ་པ་ཤེས་པ་ཉིད། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་
པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་གསེར་སྒྲིང་ཆོག་སྟོམ་ལས། སྤང་ལྔ་
རྒྱག་ཆོད་རྒྱག་དང་བཅུ་གཉིས་ནི། །ཀྱན་ཉོན་འགྲང་རྒྱང་ལྔ་བཅུ་ཙ་གསུམ་སོ། །སྟོང་
པའི་ལམ་ལ་ཕྱིན་རྒྱག་ལྔ་བའི་ལམ། །སྟོང་ཉིད་བཙོ་བརྒྱད་རེ་རེར་བགྲང་དགོས་སོ། །རྣལ་
འབྱོར་ལམ་གྱི་སྤུམ་བཅུ་ཙ་བདུན་བདུན། །ཞི་གནས་ལམ་ལ་འཕགས་པའི་བདེན་བཞི་
སོགས། །བཞི་ཆོན་བཞི་དང་བརྒྱད་ཆོན་དགུ་ཆོན་རེར། །བགྲངས་པས་རྒྱག་ཡིན་ལྟག་
མཐོང་ལམ་ལ་གཅིག་ཡོན་ཉན་བྱང་པར་ཅན་གྱི་ལམ་ལ་གསུམ། །འབྲས་བུའི་ལམ་ལ་
སྟོབས་བཅུ་ལ་སོགས་རྒྱག་ །གང་ཟག་ལམ་ལ་འབྲས་བཞི་རང་སངས་ཀྱུས། །མཐུན་
པ་གསུམ་དང་བརྒྱད་ནི་སོ་སོར་བགྲང་། །དེ་རྣམས་རྣམ་བྱང་ལྔ་བཅུ་ཙ་ལྔོ། །ཞེས་
བཤམ་ཡང་ན། ཀྱན་ཉོན་ཕྱོགས་གྱི་ལྔ་བཅུ་ར་གསུམ་སྟེ། །སྤང་ལྔ་དབང་རྒྱག་ལྔ་ལྔ་
རྣམ་ཤེས་རྒྱག་ །རེག་ཆོར་ཁམས་རྒྱག་རྟེན་འབྲེལ་བཅུ་གཉིས་སོ། །རྣམ་བྱང་ཕྱོགས་གྱི་
ལྔ་བཅུ་ཙ་ལྔོ། །ཕྱིན་རྒྱག་སྟོང་ཉིད་བཙོ་བརྒྱད་ཆོས་སོ་བདུན། །བདེན་བཞི་བསམ་
གཏན་ཆོད་མེད་གཟུགས་མེད་བཞི། །རྣམ་ཐར་བརྒྱད་དང་མཐར་གནས་སྟོམས་འཇུག་
དགུ། །རྣམ་ཐར་གསུམ་དང་མངོན་ཤེས་ཉིང་རེ་འཛིན། །གཟུགས་གྱི་སྟོང་དང་སྟོབས་བཅུ་
མི་འཛིགས་བཞི། །སོ་སོ་རེག་བཞི་བྱམས་དང་སྟོང་རེ་ཆེ། །མ་འདྲེས་བཙོ་བརྒྱད་ལྷགས་
ཕྱིར་འོང་དང་། །ཕྱིར་མི་འོང་དང་དག་བཙོམ་རང་སངས་ཀྱུས། །ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་
ལམ་ཤེས་རྣམ་མཐུན་ནོ། །དེ་ཡང་ཕྱིན་རྒྱག་སྟོང་ཉིད་བྱམས་སྟོང་རྗེ། །འབྲས་གནས་
བཞི་དང་རང་རྒྱལ་མཐུན་གསུམ་རྣམས། །སོ་སོར་བགྲངས་ལ་གཞན་རྣམས་སྟེ་ཆོན་
གངས། །ཞེས་གསེར་སྒྲིང་མིག་འབྱེད་ལས་གསུངས་སོ། །

མཁས་པ་ཁ་ཅིག་གིས། འགྲེས་རྒྱང་བརྒྱ་ཙ་བརྒྱད་ལས་བདེན་བཞི་རྣམ་བྱང་ཕྱོགས་
སུ་བཞག་ཡོད་པས་རྣམ་བྱང་ཕྱོགས་གྱི་ཆོས་ཡིན་ན་དགེ་བ་ཡིན་པས་མ་བྱེད་ཞེས་

ཟེར། དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། རྣམ་བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་ནི་དག་པ་དང་དོན་གཅིག་ཏུ་འཛོག་
དགོས་པའི་ཕྱིར། ཡང་འགའ་ཞིག་གིས། བདེན་བཞི་རྣམ་བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་མ་ཡིན་
ཡང་། རྣམ་བྱང་བདེན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་ན་ཡང་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་ན། བདེན་པ་
བཞི་ཆོས་ཅན། གུན་ཉོན་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། གུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཕྱོགས་ཀྱི་བདེན་པ་དང་། རྣམ་བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་བདེན་པ་
འགལ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། སྐབས་དང་པོའི་སྤྱི་དོན་༡༣༩༽ལས། ཁ་
ཅིག་སྤྱག་བདེན་དང་ལམ་བདེན་མི་འགལ་ཏེ། གསེར་ཐེང་དུ། འགོག་བདེན་དང་གཞན་
གསུམ་གཅིག་པ་བཀག་པའི་ཐ་དད་ཡིན་ལ། གཞན་གསུམ་ཀྱི་འཕགས་པའི་མཉམ་
གཞག་ལམ་བདེན་དང་སྤྱག་བདེན་རྩལ་ཐ་དད་ལ་རྩེས་ཐོབ་ཀྱི་ལམ་བདེན་ནི་སྤྱག་བདེན་
དང་མི་འགལ་ལོ། །སྤྱག་གུན་གཉིས་ཡང་གུན་འབྱུང་ལ་སྤྱག་བདེན་གྱིས་བྲབ་ལ། སྤྱག་
བདེན་ལ་དེས་མ་བྲབ་སྟེ། དཔེར་ན། གུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་དང་། སྣོད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་
དང་། དབང་པོ་ལྔ་དང་། གཞན་ཡང་མ་སྐྱབ་ལུང་མ་བསྟན་ཟག་བཅས་རྣམས་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་
ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ལམ་བདེན་དང་སྤྱག་བསྐྱལ་མི་འགལ་བ་ལུང་དེའི་དོན་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན། དེ་གཉིས་འགལ་བར་ཐལ། གུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཕྱོགས་ཀྱི་
བདེན་པ་དང་རྣམ་བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་བདེན་པ་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཤེས་སྐྱབ་གུན་ནས་ཉོན་
མོངས་གཟུང་རྟོག་དང་། རྣམ་བྱང་གཟུང་རྟོག་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱན་སྒྲུང་ལས། འདི་
གཉིས་པན་ཚུན་རྣམ་པར་གཅོད་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པས་འདི་གཉིས་ཐ་དད་པའོ། །ཞེས་
གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ། །འོ་ན། ལྟ་བའི་ལམ་སྟོང་ཉིད་བཙུང་བརྒྱད་དང་། ཞི་གནས་
ཀྱི་ལམ་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་སོགས་རྣམ་བྱང་གི་ཕྱོགས་ཀྱི་ལྔ་བཅུ་ཅ་ལྔའི་ནང་
ལ་འཛོག་པ་དང་། ཡང་ལུང་པོ་ལྔ། དབང་པོ་དྲུག་། ཡུལ་དྲུག་། རྣམ་པར་ཤེས་པ་དྲུག་། རེག་
པ་དྲུག་། ཆོར་བ་དྲུག་། ཁམས་དྲུག་། རྟེན་འབྲེལ་བཅུ་གཉིས་བཅས་ནི། གུན་ནས་ཉོན་

མོངས་ཀྱི་ལྷ་བཙུ་ཙ་གསུམ་ནང་ལ་འཛོག་པའི་རྒྱ་མཚན་གང་ཡིན་སྟེ་ན། འདི་དག་
 ལ་ཡིག་ཆ་རྣམས་ལས་གསལ་བར་བཤད་པ་མི་སྟངས་ལ་འདི་ཡིན་འདི་མིན་བྱུང་བར་
 འབྱེད་དགའ་ལོ། །མཁས་པ་འགའ་ཞིག་གིས་སྟོང་ཉིད་བཅོ་བརྒྱད་དང་། འཕགས་པའི་
 བདེན་པ་བཞི་རྣམ་བྱུང་གི་ཕྱོགས་མ་ཡིན་ཀྱང་། དེ་དག་རྟོགས་པའི་ཡུལ་ཅན་དེ་རྣམ་
 བྱུང་གི་ཕྱོགས་ཡིན་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར། དེ་ལ་དོགས་པ་འདི་ཡོད་དེ། དེ་
 ལྟར་ན། སྤང་པོ་ལྷ། དབང་པོ་བྱུག་། ཡུལ་བྱུག་སོགས་རྣམ་བྱུང་གི་ཕྱོགས་མ་ཡིན་ཀྱང་།
 དེ་དག་རྟོགས་པའི་ཡུལ་ཅན་དེ་ཡང་རྣམ་བྱུང་གི་ཕྱོགས་ཡིན་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་
 རོ། །ཡང་འགའ་ཞིག་གིས་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་རྣམ་བྱུང་གི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་ཡིན་
 ཏེ། རྣམ་གྲོལ་བསྐྱབས་པ་ལ་ངེས་པར་བསྐྱེམས་དགོས་པའི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་
 ཟེར། དེ་ལྟར་ན། རྟེན་འབྲེལ་བཙུ་གཉིས་ལ་ཡང་མཚུངས་སོ། །དེས་ན། རང་གིས་མོངས་
 གཏམ་ནི། སྤང་པོ་ལྷ། དབང་པོ་བྱུག་། ཡུལ་བྱུག་སོགས་སྤྱི་ཙམ་པ་དེ་ཀྱན་ནས་ཉོན་
 མོངས་ཕྱོགས་སུ་འཛོག་པ་མ་ཡིན་ཀྱང་། ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་ཕྱོགས་སུ་གྱུར་པའི་སྤང་
 པོ་ལྷ། དབང་པོ་བྱུག་། ཡུལ་བྱུག་སོགས་དེ་ལྟར་ཡིན་པའི་དོན་ཡིན་ནམ་སྟེ། ལྷ་བའི་
 ལམ་སྟོང་ཉིད་བཅོ་བརྒྱད་དང་། ཞི་གནས་ཀྱི་ལམ་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་སོགས་
 རྣམ་བྱུང་གི་ཆོས་མ་ཡིན་ཀྱང་། རྣམ་བྱུང་ཕྱོགས་ཀྱི་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
 སྐབས་དང་པོའི་དོགས་དཔྱད་༡༤༠ ་ལས། ཁོ་ན་རེ། སྟོང་ཉིད་ཆོས་ཅན། རྣམ་བྱུང་གི་
 ཆོས་ཡིན་པར་ཐལ། རྣམ་བྱུང་གི་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྣམ་བྱུང་ཕྱོགས་
 ཀྱི་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུག། འདོད་ན། རྒྱུད་ཀྱི་བསྐྱུས་པར་ཐལ་ལོ། །ཞེས་
 རྣམ་བྱུང་གི་ཆོས་ཡིན་ན་རྒྱུད་ཀྱི་བསྐྱུས་དགོས་པ་དང་། སྟོང་ཉིད་རྣམ་བྱུང་ཕྱོགས་ཀྱི་
 བདེན་པ་ཡིན་པ་གསལ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 གཞན་ཡང་། སྟོང་ཉིད་ཆོས་ཅན། རྣམ་བྱུང་ཕྱོགས་ཀྱི་བདེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། སྟོང་

ཉིད་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱད་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་བའི་སྒོ་དེ་ཤེས་སྒྲིབ་རྣམ་བུར་
གཟུང་རྟོག་ཡིན་པ་གང་ཞིག་ཤེས་སྒྲིབ་རྣམ་བུར་གཟུང་རྟོག་ཡིན་ན་རང་གི་དམིགས་
ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་རྣམ་བུར་ཕྱོགས་ཀྱི་བདེན་པ་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱད་བྱར་བདེན་
པར་ཞེན་པའི་ཞེན་རིག་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར། ཉགས་བྱུབས་སྟེ། སྐབས་དང་པོའི་སྤྱི་
དོན་༤༩༤ ་ལས། རང་གི་དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཕྱོགས་ཀྱི་
བདེན་པ་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱད་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཞེན་རིག་ཤེས་སྒྲིབ་
ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་གཟུང་རྟོག་གི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན། རང་གི་དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་
པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱད་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་
པའི་ཞེན་རིག་སོགས་དགུ་ཡོད། རང་གི་དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་རྣམ་བུར་ཕྱོགས་
ཀྱི་བདེན་པ་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱད་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཞེན་རིག་ཤེས་སྒྲིབ་
རྣམ་བུར་གཟུང་རྟོག་གི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན། རྣམ་བུར་གི་སྤང་པོ་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་
སྤྱད་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཞེན་རིག་སོགས་དགུ་ཡོད། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།
དང་པོ་དེར་ཐལ། སྐབས་དང་པོའི་མཐའ་དཔྱད་༤༩༥ ་ལས། སྐབས་འདིར་ཁས་ལེན་
མི་རིགས་ཏེ། སྟོང་ཉིད་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱད་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་བའི་སྒོ་དེ་
ཤེས་སྒྲིབ་གཟུང་རྟོག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྟོང་ཉིད་དེ་ཚུར་མཐོང་གི་མདོན་སུམ་དུ་རྟོགས་
མི་རུས་པའི་བྱིར། བྱུང་པ་ཁས། འདོད་ན། སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་དོན་ཞེས་
བཤད་པ་དེ་མི་འཐད་བར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར།

ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཡིག་ཆའི་སྒྲས་ཟེན་ལྟར་ན། རྣམ་བུར་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་དང་།
དགེ་བ་དོན་གཅིག་པ་དང་། རྣམ་བུར་བདེན་པ་དང་། འགོག་ལམ་གང་རུང་དོན་གཅིག་
རྣམ་བུར་ཕྱོགས་ཀྱི་བདེན་པ་དང་། བསྐྱེམས་བྱ་དོན་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་དང་། འཕགས་
པའི་བདེན་པ་བཞི་བསྐྱེམས་བྱ་ཡིན་པས་རྣམ་བུར་ཕྱོགས་ཀྱི་བདེན་པ་ཡིན་པར་འདོད་

དགོས་སམ་སྙམ་སྟེ་དབྱད། ཡང་ན། དེ་དག་ནམ་བྱང་ཕྱོགས་ཡིན་ཡང་། རྣམ་བྱང་ཕྱོགས་
 གི་བདེན་པ་དང་། རྣམ་བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་དང་། རྣམ་བྱང་བདེན་པ་གང་ཡང་མ་ཡིན་
 བར་འདོད་དམ་སྙམ་སྟེ། སྐབས་དང་པོའི་སྤྱི་དོན་༣༠༠ ་ལས། རྣམ་ཀུན་མཁྱེན་ཉིད་
 ལམ་ཤེས་ཉིད། །ཅེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། མདོར་བསྟན། དངོས་པོ་བརྒྱད་ཀྱི་ཡང་
 དག་བཤད། །ཅེས་འཆད་ན། དུམ་རྒྱུ་ལྟེང་བསྐྱུས་གསུམ་གྱི་བརྗོད་བྱའི་གཙུག་པོ་ལ་
 དངོས་པོ་བརྒྱད་དུ་གངས་ངེས་པའི་དོན་དེ་གང་། དུམ་རྒྱུ་ལྟེང་བསྐྱུས་གསུམ་གྱི་
 བྱད་པར་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། རྒྱུ་ལྟེང་བསྐྱུས་གསུམ་ལ་བྱད་པར་ཡོད་དེ། བརྗོད་བྱ་ཕྱང་
 པོ་ལྟར་བསྐྱུས་ཤིང་། རྗོད་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་ཡང་བསྐྱུས་པ་ནི་བསྐྱུས་པ་དང་། དོན་རྒྱུ་ལ་
 ཆོག་ཉུང་ཞིང་བསྐྱུས་པས་ན་འབྲིང་དང་། དེ་གཉིས་ཀ་རྒྱུ་པ་ནི་རྒྱུ་པར་འཛོག་པ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱུ་པ་དེ་ཡང་འགྲེས་ཀྱང་བརྒྱ་ཅ་བརྒྱད་དུ་བྱེ་ནས་སྟོན་པ་ཡིན་ལ།
 འགྲེས་ཀྱང་བརྒྱ་ཅ་བརྒྱད་ཡང་ཡོད་དེ། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཕྱོགས་ཀྱི་འགྲེས་ཀྱང་ལྟ་
 བཅུ་ཅ་གསུམ། རྣམ་བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་འགྲེས་ཀྱང་ལྟ་བཅུ་ཅ་ལྟ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་
 བྱབ་སྟེ། ཕྱང་པོ་ལྟ། དབང་པོ་དུག དུམ་དུག་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དུག རེག་པ་དུག ཆོར་
 པ་དུག ཁམས་དུག ཉེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་
 པ་བྱབ་སྟེ། སྦྱོད་པའི་ལམ་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་དུག ལྟ་བའི་ལམ་སྦྱོང་ཉིད་བཙུག་དེ་
 ཉེར་བཞི། རྣམ་འབྱོར་གྱི་ལམ་བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན་གྱི་སྟེ་ཆོན་བདུན། ཞི་གནས་ཀྱི་
 ལམ་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི། བསམ་གཏན་བཞི། ཆད་མེད་པ་བཞི། གཟུགས་མེད་
 པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་བཞི། རྣམ་པར་ཐར་པ་བརྒྱད། མཐར་གྱིས་གནས་པའི་སྟོམས་
 པར་འཇུག་པ་དགུ། །ལྷག་མཐོང་གི་ལམ་རྣམ་ཐར་སྟོ་གསུམ། ཡོན་ཏན་བྱད་པར་ཅན་
 གྱི་ལམ་མདོན་པར་ཤེས་པ། ཉིང་ངེ་འཛིན། གཟུངས་ཀྱི་སྟོ། འབྲས་བུའི་ལམ་སྟོབས་
 བཅུ། མི་འཛིགས་པ་བཞི། སོ་སོར་ཡང་དག་པར་རེག་པ་བཞི། བུམས་པ་ཆོན་པོ་སྦྱང་

རྗེ་ཆེན་པོ། སངས་རྒྱལ་གྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་བཙུག་དུ། གང་ཟག་གི་ལམ་རྒྱུན་ཞུགས།
ཕྱིར་འོང་། ཕྱིར་མི་འོང་། དགྲ་བཙུག་པ། རང་སངས་རྒྱལ། ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད།
ལམ་གྱི་རྣམ་པ་ཤེས་པ་ཉིད། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར་ལུམ་གྱི་མདོའི་བརྗོད་བྱ་དངོས་པོ་བརྒྱུད་དུ་གངས་དེས་པ་ཡིན་ཏེ། ཉམས་སུ་སྤང་
བྱའི་ཡུལ་ལ་མཐུན་པ་གསུམ་དུ་གངས་དེས། ཉམས་སུ་ལེན་བྱེད་ཀྱི་ལམ་ལ་སྦྱོར་བ་
བཞིན་གངས་དེས། ཉམས་སུ་སྤངས་པའི་འབྲས་བྱ་ལ་འབྲས་བྱ་ཆོས་སྐྱུར་གངས་དེས་
པའི་ཕྱིར་དང་པོ་བྱུང་སྟེ། རྒྱུན་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱས་ལམ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་
རིམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཀྱང་དེ་ལ་དེ་གསུམ་དུ་གངས་དེས། འབགས་བཞིའི་ཡུམ་
བྱེད་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་ཀྱང་དེ་ལ་དེ་གསུམ་དུ་གངས་དེས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། དེས་
རྣམ་མཐུན་རང་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་པ་ལ་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ལམ་གསུམ་རྫོགས་པར་སྒྲོམ་
པའི་ལམ་ཤེས་ཐོབ་པ་སྡོན་དུ་འགྲོ་དགོས། དེ་ལ་ཡང་གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་མི་རྟག་སོགས་
བཅུ་དྲུག་རྫོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་སྒྲོམ་པ་སྡོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། མཁས་
བྱུང་སྟེན་པ་དང་རྒྱལ་པར་ཕྱིན་སྟེ་དོན་༦༡༥ ་ལས། གཟུགས་ནས་རྣམ་མཐུན་བར་
གྱི་འགྲེས་རྒྱུ་བརྒྱུ་ལོད་དེ། ཀྱུན་ནས་ཉོན་མོངས་སྟོགས་ཀྱི་འགྲེས་རྒྱུ་
བཅུ་དྲུག་གསུམ་དང་། རྣམ་བུ་སྟོགས་ཀྱི་འགྲེས་རྒྱུ་བཅུ་དྲུག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་
པོ་བྱུང་སྟེ། གཟུགས་སོགས་སྤང་པོ་ལྟ། མིག་སོགས་དབང་པོ་དྲུག་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་
སོགས་རྣམ་ཤེས་དྲུག་ གཟུགས་སོགས་ཡུལ་དྲུག་ སའི་ཁམས་སོགས་ཁམས་དྲུག་
མིག་གི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་སོགས་རེག་པ་དྲུག་ མིག་གི་འདུས་ཏེ་རེག་པའི་རྒྱུན་གྱི་ཆོར་
བ་སོགས་ཆོར་བ་དྲུག་ མ་རེག་པའི་རྟེན་འབྲེལ་སོགས་རྟེན་འབྲེལ་བཅུ་གཉིས་རྣམས་
སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། སྦྱོད་པའི་ལམ་པར་ཕྱིན་དུག ལྟ་བའི་ལམ་གྱི་
མིང་གིས་བཏགས་པ་སྦྱོང་ཉིད་བཙུག་དུ། རྣམ་འབྱོར་གྱི་ལམ་བུ་སྟོགས་སོ་བདུན།

འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི། བསམ་གཏན་བཞི། ཚད་མེད་པ་བཞི། གཟུགས་མེད་པའི་
 ལྷོམས་པར་འདུག་པ་བཞི། རྣམ་པར་ཐར་པ་བརྒྱད། མཐར་གྱིས་གནས་པའི་ལྷོམས་
 པར་འདུག་པ་དགུ། རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒོ་གསུམ། མངོན་པར་ཤེས་པ། ཉིང་དེ་འཛིན།
 གཟུངས་ཀྱི་སྒོ། འབྲས་བུའི་ལམ་སྟོབས་བརྒྱ། མི་འཛིགས་པ་བཞི། སོ་སོ་ཡང་དག་
 པའི་རིག་པ་བཞི། བྱམས་པ་ཆེན་པོ། སྙིང་རྩེ་ཆེན་པོ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་
 པ་བཙེན་བརྒྱད། རྒྱན་ཞུགས། ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་། ཕྱི་མི་འོང་། དག་བཙེན་པ། རང་
 སངས་རྒྱས། ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད། ལམ་གྱི་རྣམ་པ་ཤེས་པ་ཉིད། རྣམ་པ་ཐམས་
 ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཀྱུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཕྱོགས་ཀྱི་འགྲེས་
 ཀྱང་ལྷ་བརྒྱ་དང་གསུམ་དང་། རྣམ་བུ་ཕྱོགས་ཀྱི་འགྲེས་ཀྱང་ལྷ་བརྒྱ་དང་ལྷ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསེར་སྒྲིང་༡༡༩ ་ལས། ཡང་དེ་ལས། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ནི་གང་
 ཟག་ལ་བདག་མེད་པའི་མཐའ་ཞི་བ་ཉིད་དེ་དེ་མངོན་དུ་མི་བྱེད་པ་ནི་བསྒྲིམ་པས་སྤང་
 བར་བྱ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་མི་སྤྲོང་བའི་ཕྱིར་ཉེ། དེ་མ་སྤངས་ན་སྤང་ན་ལས་མི་
 འདའ་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་སྟོབ་དཔོན་གྱི་ཞལ་སྤྱན་ནས་ཀྱང་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ནི་ཞེས་པ་ནས་
 མ་བཟུན་ནོ་ཞེས་པའི་བར་དངས་པ་དང་། གསེར་སྒྲིང་པས་ཀྱང་ཉན་རང་གི་སྤང་འདས་
 ལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་བཤད་པ་ནི་མི་འཐད་དེ། འདི་དང་སྤར་བཤད་པའི་ཡང་དག་པའི་མཐའ་
 གཉིས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང་། རྣམ་བཤད་སྟོང་པོའི་རྒྱན་༢༡ ་ལས།
 འགྲེལ་པ་མཛད་པའི་སྟོབ་དཔོན་འདིའི་བཞེད་པ་ནི། སྤར་བཤད་པ་ལྟར་སྟོབ་དཔོན་
 ཆོས་ཀྱི་བཤེས་གཉེན་ཡང་བཞེད་དེ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་མི་བྱེད་པའི་རྟེན་ཅན་
 ཞེས་པའི་ཐད་དུ། གང་ཟག་ལ་བདག་མེད་པའི་མཐའ་ཞི་བ་ཉིད་དེ་ཞེས་ཡང་དག་པའི་
 མཐའ་ངོས་བརྒྱད་བ་དང་། དེའི་ཤེས་བྱེད་དུ་སྒྲིམ་ལམ་མི་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱི་གཞུང་
 དངས་པ་རྣམས་ནི་སྟོབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པ་ལེགས་པར་རྟོགས་པ་ཡིན་ལ། ཆོས་ཀྱི་

བཤེས་གཉིན་ཡང་དག་མཐའ་ཆད་པའི་མུང་འདས་ལ་འདོད་ཟེར་བ་ནི་མ་བརྟགས་པའོ།
ཞེས་འདི་བསྟན་ཡང་དག་དེ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ལྷ་མོ་ཡིན་པ་བཤད་པ་དེ། སློབ་
དཔོན་གྱི་དགོངས་པ་ལེགས་པར་རྟོགས་པ་ཡིན་པ་བཤད་དོ། །འདི་ནི་རང་རེའི་ཡིག་
ཆས་འགོག་བདེན་ཡིན་ན། གུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་པས་བྱབ་པ་བཤད་པའི་མུངས་ཡིན་
ནས་སྟུམ།

༣༡། །དགོས་འབྲེལ་ངག་གི་སྦྱིར་བསྟན་གྱི་སྐབས་ལ་དབྱད་པ་ནི།

ལེགས་བཤད་གསེར་གྱི་ཐེང་༡༠༩ ་ལས། གཉིས་པ་ལ་གསུམ། དགོས་པ་དང་།
བསྟུས་པ་དང་། ཆིག་གི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སྦྱིར་བསྟན་པ་དང་། བྱེ་བྲག་ཏུ་
བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། གྱ་མ་རི་ལ་ན་རེ། དགོས་འབྲེལ་ངག་ལ་བརྟེན་ནས་དགོས་
སོགས་བཞི་ཡོད་པ་ལ་ཆད་མའི་ངས་པ་སྦྱེས་ནས་འདུག་པ་དགོས་པའོ་ཞེས་ཟེར་
རོ། །གཞན་དག་ནི། བསྟན་བཅོས་འདི་ནི་བརྩམ་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དགོས་པ་སོགས་
དང་མི་ལྡན་པའི་བྱིར་བྱ་རོག་སོ་རྟོག་གི་བསྟན་བཅོས་བཞིན་ཞེས། ཚུམ་པའི་སྐབས་
འགོག་པ་ལ། གང་དགོས་སོགས་བཞི་དང་ལྡན་པ་ནི་བརྩམ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ་དཔེར་
ན་གསོ་དབྱད་གྱི་བསྟན་བཅོས་བཞིན། བསྟན་བཅོས་འདི་ཡང་དགོས་སོགས་བཞི་དང་
ལྡན་ནོ་ཞེས་དོགས་པ་འགོག་པས་ཚུམ་པའི་སྐབས་འགོག་པ་བསྐྱོག་པ་ནི་དགོས་
པའོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །བྲམ་ཟེ་ཆེན་པོ་བདེ་བྱེད་དགའ་བ་དང་། བུད་རྩ་ཕྱི་ནི། དགོས་
འབྲེལ་བཀོད་པས་གཞུང་གི་ཡི་གེ་མངེས་པར་བྱས་པ་དགོས་པའོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །སློབ་
དཔོན་ཆོས་མཆོག་ནི་ངག་ལ་བརྟེན་ནས་དོན་མི་འགྱུར་གྱི་དོགས་པ་བཞི་བསལ་ནས་
དོན་འགྱུར་གྱི་ཐེ་ཆོམ་བཞི་བསྐྱེད་པ་དགོས་པར་བཞེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གྱ་མ་
རི་ལ་ནི་དབྱོད་པ་བའི་སློབ་དཔོན་གཞོན་ཅུ་མ་ལེན་ཡིན་པ་དང་། གཞན་དག་ཞེས་པ་

རི། སློབ་དཔོན་ཞི་བ་འཆོ་ཡིན་ཏེ། བདེན་གཉིས་དཀའ་འབྱེད། སྡེ་དགོ་བསྟན་འགྱུར་
 དབྱ་མ། ས་བ་-ཤོག་གངས་༡༩༽ལས། རབ་ཏུ་བྱེད་པ་འདི་ནི་དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་
 བཅུ་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། བྱ་རོག་གིས་སོ་བརྟག་པ་དང་འབྲེལ་སྟེ་དོགས་པའི་
 གཏན་ཆེགས་མ་གྲུབ་པ་ཉིད་ཏུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། བདེན་པ་གཉིས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ཏུ་ཁོང་
 ཏུ་ཆུད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་སློས་ཏེ། ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ཞེས་བྱ་བའི་ཆེག་ནི། གཞན་
 དག་གིས་ཀྱང་བདེན་པ་གཉིས་རྣམས་པར་དབྱེ་བ་བསྟན་མོད་ཀྱི། དེ་ནི་ཡང་དག་པ་མ་
 ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འབྲེལ་བ་ནི་དགོས་པའི་ནང་ཏུ་འདུས་པའི་ཕྱིར་ལོགས་
 ཤིག་ཏུ་མ་སློས་ཏེ། འདི་ལྟར་བསྟན་བཅོས་ཐམས་ཅད་དམ། ལས་ལ་ནི་དགོས་པ་ཉིད་
 གྱི་འབྲེལ་བ་བརྗོད་པར་བྱའི། བྱེད་པའི་མཐུག་ཐོགས་ལ་སོགས་པའི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་
 འབྲེལ་བ་གཞན་ནི་བརྗོད་པར་མི་བྱ་སྟེ། བསྟན་བཅོས་ལ་བྱ་བའི་ཡན་ལག་མ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །དཔེར་ན་གསོ་བའི་བསྟན་བཅོས་ཇི་ལྟ་བ་དེ་བཞིན་ཏུ། དགོས་པ་དང་ལན་པ་
 གང་ཡིན་པ་དེ་བཅུ་པར་བྱ་སྟེ། རབ་ཏུ་བྱེད་པ་འདི་ཡང་དགོས་པ་དང་ལན་པ་ཡིན་
 རོ། །དཔེར་ན་གསོ་བའི་བསྟན་བཅོས་ལ་ཇི་ལྟ་བ་དེ་བཞིན་ཏུ་འབྲེལ་བ་དང་ལན་པ་གང་
 ཡིན་པ་དེ་རྟོག་པ་སྟོན་ཏུ་གཏོང་བ་རྣམས་ཀྱིས་གཟུང་བར་བྱ་སྟེ། རབ་ཏུ་བྱེད་པ་འདི་
 ཡང་འབྲེལ་བ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། རྟོག་པ་སྟོན་ཏུ་གཏོང་བའི་སྐྱེ་བོ་བདེན་པ་གཉིས་
 ཁོང་ཏུ་ཆུད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟག་མཛོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལུང་
 གི་སྟེ་མ་ལས་ཐོགས་སྔ་འདི་སློབ་དཔོན་ཏུ་ལ་བ་ལྟ་ཡིན་པ་གསུངས་སོ། །ཡང་འདུལ་
 བ་མདོ་རྩེ་རྣམས་བཤད་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་ལེགས་བཤད་ལུང་གི་རྒྱ་མཆོ་༥༽ལས། ལུ་
 རྟེགས།) རྣམས་ཕྱག་པ་ན་རེ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དབྱུར་དགོས་འབྲེལ་གྱི་དག་བཀོད་པའི་
 དགོས་པ་ནི། བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ལུས་ཀྱི་དགོས་སོགས་ཆོས་བཞི་(ཡོད་ལ་བསྟན་བཅོས་
 ཀྱི་ལུས་ལ་དགོས་སོགས་ཆོས་བཞི་ཡོད་ཅེས་པལ་ཆེ་བ་ཟེར་བ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། འབྲེལ་

བ་ནི་དགོས་པའི་སྟངས་ཡོད་ཀྱི། འབྲེལ་ཡུལ་བསྟན་བཅས་ཀྱི་སྟངས་ཡོད་པ་ནི་མ་ཡིན་
 ཏེ། སྦྱར་ན་འབྲེལ་བ་ནི་འབྲེལ་པོའི་སྟངས་ཡོད་ཀྱི་འབྲེལ་ཡུལ་གྱི་སྟངས་ཡོད་པ་མ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེར་ན་མེ་དང་དུ་བའི་འབྲེལ་བ་བཞིན་ནོ། །) ཡོད་ངེས་སྟུང་དུ་
 ངེས་ཤེས་སྦྱེས་པ་དེ་ཁོ་ན་ཡིན་ཞེས་གྲག་གོ། །འོ་ན་དེ་ཆོད་དུ་འདིར་བསྟན་བཅས་ཀྱི་
 དབྱར་དགོས་འབྲེལ་གྱི་དག་བཞོད་པའི་དགོས་པ་དེ། བསྟན་བཅས་ལུས་ཀྱི་དགོས་
 སོགས་ཆོས་བཞི་པལ་ཆར་ཡོད་ལ་ཆེ་སྟུང་པའི་དོན་འགྱུར་གྱི་ཐེ་ཆོམ་སྦྱེས་པ་དེ་ཡིན་
 ཞེས་བསྟེན། །ཅིའི་ཕྱིར་ཐེར་ན། དེར་ཡང་ངོ། །ངེས་ཤེས་སྦྱེས་པ་དེ་ཆོས་ཅན། དགོས་
 འབྲེལ་གྱི་དག་བཞོད་པའི་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། རྟོག་ལྡན་འཇུག་པའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་
 བ། དོན་འགྱུར་གྱི་ཐེ་ཆོམ་སྦྱེས་པ་དེ་ཆོས་ཅན། དགོས་འབྲེལ་གྱི་དག་བཞོད་པའི་དགོས་
 པ་ཡིན་ཏེ། རྟོག་ལྡན་འཇུག་པའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་མཚུངས་པ་ཡིན་ནོ། །(སྟོབ་
 དཔོན་ཆོས་མཆོག་གིས་མཛད་པའི།) ཆད་མ་བརྟག་པ་ལས་ཀྱང་། གང་ཕྱིར་དོན་གཉེར་
 འདིག་ཉེན་འདི། །ཐེ་ཆོམ་ལས་ཀྱང་འཇུག་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བཤད་དོ། །གཉིས་པ་(སྦྱོར་
 བ་ངན་པ་བརྟོག་པ་དགོས་པར་འདོད་པ་དགག་པ་)ནི། སྟོབ་དཔོན་ཞི་བ་འཆོའི་བཞེད་
 པས། བསྟན་བཅས་ཀྱི་དབྱར་དགོས་འབྲེལ་གྱི་དག་བཞོད་པའི་དགོས་པ་ནི། གཞན་
 གྱི་སྦྱོར་བ་ངན་པ་བརྟོག་པ་ཡིན་ཏེ། གཞན་དག་འདི་སྐད་དུ། བསྟན་བཅས་འདི་ནི།
 བརྩམ་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དགོས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་བཞི་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་
 ཐེར་བ་ལ། རྟགས་(དགོས་པ་ལ་སོགས་པ་ཡོད་དོ་ཞེས་བརྗོད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དགོས་
 པ་ལ་སོགས་པ་ཡོད་དམ་མེད་སྟུང་དུ་ཐེ་ཆོམ་སྦྱེ་བར་འགྱུར་བས་)ཐེ་ཆོམ་ཟ་བའི་སྟོ་
 རས་མ་གྲུབ་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དགོས་འབྲེལ་བཞི་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འཆད་དོ། །དེ་
 བེ་མི་འཐད་དེ། སྦྱོར་བ་ངན་པ་དེ་ལྟ་བུ་བྱེད་རང་གི་རྟོག་པས་དོགས་པ་བསྐྱབ་པ་ཅུང་དུ་
 ཟད་ཀྱི། དེ་ལྟ་བུའི་སྦྱོར་བ་འགོད་པ་པོ་གཞི་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་དང་། དགོས་(གཞན་དག་

འདི་སྐད་དུ་) འབྲེལ་གྱི་དག་འདི་ཉིད་ཀྱང་། བཅུམ་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་ཡང་
 དགོས་པ་ལ་སོགས་པ་ཆོས་བཞི་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ཡང་དགག་
 དགོས་པར་མགོ་མཚུངས་པས་སྤྱག་པ་མེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་(གཞུང་
 མངེས་པ་བསྐྱེད་པ་དགོས་པར་འདོད་པ་དགག་པ།) ཅི་བླ་ཟེ་བདེ་བྱེད་དགའ་བ་ན་
 རེ། བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དབྱར་དགོས་འབྲེལ་གྱི་དག་བཀོད་པའི་དགོས་པ་ནི། གཞུང་མངེས་
 པ་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ཞེས་ཟེར་རོ། །འོ་ན་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དབྱར་དགོས་འབྲེལ་གྱི་དག་
 བཀོད་པའི་ཡོངས་གཙུག་ཀྱི་དགོས་པ་དེ་ཆོས་ཅན། དགོས་འབྲེལ་དག་གི་བརྗོད་བྱ་
 རྟོགས་པ་དེ་ཁོ་ན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གཞུང་མངེས་པ་བསྐྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྟགས་
 བྱ་བ་ལྟ་བུ་ན་དམ་བཅའ་བྱུང་ཅིང་། འདོད་ན་རྣམ་ངེས་ལས། བརྗོད་པ་བཞིན་དོན་
 རྟོགས་པའི་ཕྱིར་དང་སྤྱི་སྤྱིར་བའི་(ཡོངས་གཙུག་ཀྱི་)དགོས་པ་ཡང་དེ་ཅུ་ཟད་པའི་
 ཕྱིར་ཞེས་སོ། །བཞི་པ་(རྟོག་ལྟ་བུ་བསྟན་བཅོས་ལ་འཇུག་པ་དགོས་པར་འདོད་པ་དགག་
 པ་ནི།) ཁ་ཅིག་(ཤ་མི་སྤྱོད་ཏི་ལ་སོགས་པ་)ན་རེ། བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དབྱར་དགོས་འབྲེལ་
 གྱི་དག་བཀོད་པའི་དགོས་པ་ནི། རྟོག་ལྟ་བུ་བསྟན་བཅོས་ལ་འཇུག་པ་ཡིན་ཏེ། རྟེན་ག་
 ལས།འདི་ལྟར་རྟོག་པ་སྤྱོད་དུ་གཏོང་བ་དག་ནི། འབྲེལ་བ་མེད་པ་དང་། བརྗོད་པར་བྱ་
 བ་མེད་པ་དང་། དགོས་པ་མེད་པའི་(ཆོག་ཅུ་ཉན་པར་མི་སྤྱོད་པ་སྤྱོད་ར་དང་བསྟན་
 བཅོས་རབ་དུ་བྱེད་པ་ལ་ལྟ་སྤྱོད་ཀྱང་ཅི་དགོས་ཞེས་བཅ་པོ་ལྟ་བུ་པ་ལས་བཤད་དོ་
)ཆོག་ཀྱང་(གཅིག་ཅུ་)ཁས་མི་ཡིན་ན། བསྟན་བཅོས་ལ་(རིམ་པོ་དང་ལེའུ་དང་རབ་
 དུ་བྱེད་པ་)སོགས་པ་གཞན་ལྟ་སྤྱོད་ཀྱང་ཅི་དགོས་ཞེས་གསུངས་པས་ཤེས་སོ་ཞེས་
 འཆད་དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེས་ན། དང་པོའི་ཕྱོགས་སུ་ནི། ལྷ་སྟེགས་རྣམས་སྤྱག་
 པ་དང་། གཉིས་པ་ནི། སྤྱོད་དཔོན་ཞི་བ་འཆོ་དང་། གསུམ་པ་ནི། བླ་ཟེ་བདེ་བྱེད་དགའ་
 པ་དང་། བཞི་པ་ནི། ཤ་མི་སྤྱོད་ཏི་ཡིན་པ་བཤད་དོ། །མཆོ་རྟེན་ལྟར་ན་ཕྱོགས་སུ་མའི་

འདོད་ཚུལ་བཞི་ཀ་མི་འཐད་པ་བཤད་དོ། །མཆིམས་མཛོད་ལྟར་ན། སློབ་དཔོན་ནི་བ་
 འཆོའི་བཞེད་པ་ལྟར་གཞན་གྱི་སྒྲིབ་བ་ངན་པ་བསྐྱོག་པས་ཕྱིར་དུ་ཡིན་པ་དེ། རང་ལུགས་
 སུ་འཛོག་པ་ཡིན་ཏེ། འབྲེལ་བ་མངོན་པའི་རྒྱ་ཉི་ལྔའི་ལས། གཞན་གྱི་ལུགས་དགག་
 པ་ནི་གཞོན་རྒྱུ་མ་ལེན་པ་ན་རེ། བསྟན་བཅོས་དག་ནི་ཐམས་ཅད་དམ། །ཡང་ན་ལས་
 ནི་འགའ་ཞིག་ལ། །དེ་སྤྱིད་དགོས་པ་མ་བཟོད་པ། །དེ་སྤྱིད་དུ་ནི་སུ་ཞིག་འཛིན། །ཞེས་
 དགོས་པ་སྟོན་པའི་ངག་ལས་ཆད་མའི་རྟོགས་པ་སྦྱེས་ནས་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་
 བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཆོག་ཙམ་དོན་ལ་འབྲུལ་བ་མཐོང་ཞིང་།སྦྱེས་བྱ་བྱེད་པར་ཅན་གྱི་ཆོག་
 ནི་ཤེས་པར་མི་རྒྱས་ལ། སྦྱེས་བྱས་མ་བྱས་པའི་རིག་བྱེད་ཀྱང་མི་སྤྱིད་པའི་ཕྱིར་
 རོ། །གཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་ལ་སློབ་དཔོན་ནི་བ་འཆོའི་བསྟན་བཅོས་འདི་བཅུ་པར་
 བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དགོས་པ་དང་མི་ལྟན་པའི་ཕྱིར་བྱ་རོག་གི་སོ་བརྟག་པའི་བསྟན་བཅོས་
 བཞིན་ནོ་ཞེས་པའི་ལོག་རྟོག་བསལ་བའི་ཕྱིར་འདི་ནི་དགོས་པ་དང་ལྟན་པའི་ཕྱིར་བཅུ་
 པར་རིགས་ཏེ་གསོ་བ་རིག་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་བཅོས་རྩལ་པའི་སྐབས་འགོག་པའི་
 ལོག་རྟོག་བསལ་བའི་ཕྱིར་དགོས་པ་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་ངག་རྩལ་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་
 འཆད་དོ། །སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་ནི་དགོས་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཤས་ཆེར་འཛིན་པའི་
 ཐེ་ཆོམ་བསྐྱེད་ནས་གཞན་དག་བསྟན་བཅོས་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་དགོས་པ་ལ་སོགས་
 པ་སྟོན་པའི་ངག་རྩལ་པར་བྱེད་དེ། སྤྱིར་ངག་ཙམ་དོན་དང་ལྟན་པ་མ་ཡིན་ཀྱང་བསྟན་
 བཅོས་རྩལ་པ་པོ་ནི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ཁྱད་དུ་དོན་དང་མི་ལྟན་པའི་ངག་འགོད་པར་མི་
 རིགས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་འཆད་པ་ཡིན་ནོ། །སློབ་དཔོན་ཤང་ཀ་རྩ་ནན་དེ་གཞུང་བཀོད་
 པའི་བྱེད་པར་མཛེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཡིན་ནོ་ཞེས་འཆད་དེ། ལུགས་གསུམ་པོ་འདི་
 དག་དགོས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟོན་པའི་ངག་ལ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་མི་འགལ་བ་ཉིད་དུ་ཤེས་
 པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསེར་ཐེང་ལྟར་ན་སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་གིས་

བཞེད་པ་ལྟར་དོན་མི་འགྱུར་གྱི་དོགས་པ་བཞི་བསལ་ནས་དོན་འགྱུར་གྱི་ཐེ་ཆོམ་བཞི་
 བསྐྱེད་པ་དགོས་པར་བཞེད་པ་རང་ལུགས་སུ་བཞེད་དེ། གསེར་ཐོང་༡༠༩ ་ལས།
 གཉིས་པ་ནི། དེ་ལ་དང་པོ་ནི་མི་འཐད་དེ། སྐྱེས་བུ་ཙམ་ཞིག་གི་ཆོག་ལ་འབྱུང་བ་སྲིད།
 སྐྱེས་བུ་བྱང་ཙན་ཆད་མས་རྟོགས་མི་རུས། སྐྱེས་བུས་མ་བྱས་པའི་ཆོག་ལ་ཆད་མས་
 གཞོད་པ་དང་། བྱང་པར་དུ་ཆོག་དོན་ལ་འབྲེལ་བ་གཉིས་ཆད་མས་མ་བྱུང་བའི་ཕྱིར་
 ངག་ཙམ་ལས་བརྗོད་བྱ་ལ་ཆད་མའི་ངེས་པ་སྐྱེ་བ་མི་འཐད་དོ། །གཉིས་པ་དང་གསུམ་
 པ་ཡང་སྤྲུམ་དག་འགོག་མོད། འོན་ཀྱང་དགོས་སོགས་བཞི་དང་ལྟན་པར་བསྟན་པ་ན་
 ཙམ་པ་ལ་དོན་མེད་དམ་སྟམ་པའི་དོགས་པ་བསྐྱོབ་ནས་དོན་འགྱུར་གྱི་ཐེ་ཆོམ་བསྐྱེད་
 པའི་ཕྱིར་གཉིས་པ་དགག་མི་རིགས་སོ། །གསུམ་པ་ལ་མཛེས་པ་ཁོ་ན་དགོས་པར་འདོད་
 ན་དགག་རིགས་ཏེ། དེ་གཙོ་བོའི་དགོས་པ་མིན་པས་སོ། །མཛེས་པ་པལ་བའི་དགོས་
 པར་འདོད་ན་མི་རུང་བ་མེད་དེ། དགོས་འབྲེལ་བཀོད་པས་ཀྱང་རབ་རྒྱུད་པའི་ལུས་
 མཛེས་པར་བྱེད་རུས་པས་སོ། །འོན་ཀྱང་མཛེས་པ་དགོས་པར་འཆད་བ་སྐྱབས་སུ་མ་
 བབ་བོ། །དེས་ན་འདི་ཡི་དགོས་པ་ནི་སྟོབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་དང་སྟོབ་དཔོན་འདིའི་
 བཞེད་པ་ལྟར་ལེགས་ཏེ། བསྟན་བཙུགས་འདི་ལ་བརྗོད་བྱ། དགོས་པ། ཉིང་དགོས། འབྲེལ་
 བ་བཞི་པལ་ཆེར་མེད་དམ་སྟམ་པའི་དོན་མི་འགྱུར་གྱི་དགོས་པ་བཞི་བསལ་ནས། དེ་
 བཞི་པལ་ཆེར་ཡོད་ལས་ཆེ་སྟམ་པའི་དོན་འགྱུར་གྱི་ཐེ་ཆོམ་བཞི་སྐྱེད་དེ་རྟོག་ལྟན་བསྟན་
 བཙུགས་ལ་འཇུག་པ་སྟེ། ཇི་སྐད་དུ། གང་ཕྱིར་འདིག་རྟོན་དོན་གཉེར་ནི། །ཐེ་ཆོམ་ལས་
 ཀྱང་འཇུག་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་ཡང་དབང་རྒྱལ་ལ་ངེས་པ་དང་། དབང་རྟོན་
 ལ་ཐེ་ཆོམ་དུ་སྐྱེ་ཞིང་རྣམ་བཙད་ཀྱང་དེ་དང་འབྲེལ། །ཐེ་ཆོམ་ལས་བསྟན་བཙུགས་ལ་འཇུག་
 པའི་ཚུལ་ཡང་ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། བསྟན་བཙུགས་ལུས་ཀྱི་སྟོན་དུ་བསྟན་བཙུགས་ལ་དགོས་
 སོགས་བཞི་ཡོད་པར་དགོས་འབྲེལ་གྱི་ངག་གིས་དམ་བཙས་པ་ན་རྟོག་ལྟན་དག་ཐེ་ཆོམ་

སྐྱེ་ལ། དེ་སྐྱེས་པ་ན་འདི་སྟུང་དུ་རག་འདིས་ངེ་ལྟར་དམ་བཅས་པ་ལྟར་བསྟན་བཅོས་
ལ་ཞུགས་ཏེ་ཡོད་མེད་བརྟགས་ལ་ཡོད་ན་ནི་འཇུག་ཅིང་མེད་ན་ནི་ལྷོག་པར་བྱའོ་སྟུང་
དུ་བསམས་ནས་འཇུག་པར་འགྱུར་བར་ལུས་ཀྱི་སྟོན་དུ་དགོས་འབྲེལ་གྱི་རག་དགོད་
ཀྱི་བར་དང་མཐར་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་ན་མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་སྟོན་དུ་ཡང་ཅིའི་ཕྱིར་མ་
བཀོད་ཅེ་ན། དེ་ནི་མི་རིགས་ཏེ་སྐྱ་བོགས་ནས་ཆོས་གངས་རྟོག་པ་ལྟར་ལས་བརྩམས་
ནས་ཕྱག་འཆལ་བ་ནི་ཚུལ་དང་མི་མ་ཐུན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་མཆོད་བརྗོད་ཀྱིས་
དང་བ་སྐྱེད་ལ་དེ་ལས་ཀྱང་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་སོགས་ལ་ཞིབ་ཏུ་དཔྱད་པ་འཇུག་
པས་དགོས་འབྲེལ་གྱི་རག་མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་འོག་ཏུ་བཀོད་དོ། །ཞེས་སྟོབ་དཔོན་ཆོས་
བཤེས་འཆད་དེ་ཞིན་ཏུ་ལེགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན། གཞུང་དེ་དག་མི་
འགལ་ཚུལ་གང་ཡིན་སྟུང་ན། འདུལ་མཛོད་ལས་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་དེ། དེས་ཤེས་
བསྐྱེད་ཅུང་དང་། སྦྱོར་རན་བརྟོག་པ་ཅུང་དགོས་པ་ཡིན་ན་མི་འཐད་དེ་ཞེས་པའི་དོན་
ཡིན་ནམ་སྟུང་སྟེ། འདུལ་སྟོབ་པད་དཀར་བྱེད་མཛེས་ཀྱི་ལས། དང་པོ་དགོས་འབྲེལ་
བསྟན་པ་ལ། །དེས་ཤེས་བསྐྱེད་ཅུང་སྦྱོར་རན་བརྟོག་། །མཛེས་བྱེད་རྟོག་ལྟར་འཇུག་
ཆེད་ཅུང་། །དགོས་པར་འདོད་ལ་རིམ་བཞིན་སྦྱོར། །ཐེ་ཆོམ་བསྐྱེད་པ་དགོས་མིན་
འགྱུར། །ཐུག་མེད་བརྗོད་བྱ་རྟོགས་པ་ཅུང་། །དགོས་མིན་འགྱུར་ཕྱིར་རང་ལུགས་
ལ། །ལོག་རྟོག་བཞི་དང་ཐེ་ཆོམ་བཞི། །སེལ་ནས་འཇུག་པའི་རྣམ་གཅོད་ཀྱི། །དགོས་
བརྒྱུད་ཡིད་ཆེས་བསྐྱེད་འཇུག་པའི། །ཡོངས་གཅོད་ཀྱི་ནི་དགོས་པ་བཞི། །ཞེས་དང་།
ཡང་འདུལ་བ་མདོ་རྩའི་རྣམ་བཤད་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་ལེགས་བཤད་ལུང་གི་རྒྱ་མཆོ་༦ ་།
ལས། དེ་དགག་པ་ལ་གཉིས་ལས། (དང་པོ་)གཞོད་བྱེད་བརྗོད་པ་ནི། བསྟན་བཅོས་ཀྱི་
དབྱར་དགོས་འབྲེལ་གྱི་རག་བཀོད་པའི་ཡོངས་གཅོད་ཀྱི་དགོས་པ་དེ་ཆོས་ཅན། དགོས་
འབྲེལ་རག་གི་བརྗོད་བྱ་རྟོགས་པ་དེ་ཁོ་ན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟོག་ལྟར་བསྟན་བཅོས་ལ་

འབྲུག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྟགས་ཁྲབ་མ་གྲུབ་ན་དམ་བཅའ་བྱད་ཅིང་། འདོད་ན། སྤར་
 བཞིན་ནོ། །སྤྱབ་བྱེད་གཞིག་པ་ནི། རྗེ་ཀ་ལས་བཤད་པ་དེ་ནི་ཉིང་དགོས་ལ་དགོངས་
 པ་ཡིན་པས་(དགོས་པའི་སྐབས་)འདིར་ཁུངས་སུ་མི་ཆེའོ་ཞེས་གསུང་ངོ་། །གཉིས་པ་
 རང་ལུགས་བཞག་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། དགོས་པ་དངོས་དང་། ཉིང་དགོས་སོ། །དང་པོ་ལ་
 གཉིས་ལས། དང་པོ་(རྟག་པ་སྡོན་དུ་གཏོང་བ་དེ་དག་ནི་)ཡོངས་གཙུག་གི་དགོས་པ་
 ནི། དགོས་སོགས་ཆོས་བཞི་ཡོད་སྟོན་གྱི་དག་ལ་བརྟེན་ནས་བསྟན་བཅོས་ལུས་ཀྱི་
 དགོས་སོགས་ཆོས་བཞི་ཡོད་པར་དང་པོར་རྟགས་པ་དེ་ཆོས་ཅན། དགོས་སོགས་ཆོས་
 བཞི་ཡོད་སྟོན་གྱི་དག་བཞེད་པའི་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། རང་སྐབས་ཀྱི་དག་ལ་བརྟེན་ནས་
 དགོས་སོགས་ཆོས་བཞི་ཡོད་སྟོན་གྱི་སྤྱི་བཟོད་བྱ་རྟགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །(དག་
 ལ་བརྟེན་ནས་ཞེས་སྟོས་པ་ནི། སངས་རྒྱལ་ལ་སོགས་པས་མངོན་ཤེས་ལ་བརྟེན་ནས་
 དགོས་སོགས་ཆོས་བཞི་ཡོད་སྟོན་གྱི་སྤྱི་བཟོད་བྱ་རྟགས་པ་སེལ་ལོ། །གཏན་ཆིགས་
 འདི་ལ་མཐུན་དཔེ་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དང་པོར་རྟགས་པ་དེའི་དུས་གཉིས་པར་རྟགས་
 པ་མཐུན་དཔེར་སྤྱར་རོ། །) གཏན་ཆིགས་དེ་གང་གིས་གྲུབ་ན། རྗེ་ཀ་ལས། དེས་པར་
 འབྲུང་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་ཞེས་བྱ་བའི་མདོ་དང་པོ་འདིས་ནི། འདུལ་
 བ་མདོ་འདིའི་འབྲེལ་པ་དང་། བཟོད་པར་བྱ་བ་དང་། དགོས་པ་དང་། དགོས་པའི་ཡང་
 དགོས་པ་རྣམས་བཟོད་དེ་ཞེས་གསུངས་པས། བསྟན་བཅོས་ལུས་ཀྱི་དགོས་སོགས་
 ཆོས་བཞི་ཡོད་པ་དེ། (དགོས་སོགས་ཆོས་བཞི་ཡོད་སྟོན་གྱི།) དག་འདིའི་བཟོད་བྱ་
 ཡིན་པར་གྲུབ་ལ་དག་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་དག་འདིའི་བཟོད་བྱ་དེ་རྟགས་པ་ཡིན་པས་
 གཏན་ཆིགས་དེ་གྲུབ་པོ། །ཁྲབ་པ་གཞུང་གིས་གྲུབ་སྟེ། རྣམ་དེས་ལས། བན་རི་ལྟ་བ་
 བཞིན་(དོན་)རྟགས་པའི་ཕྱིར་དང་སྤྱ་སྤྱར་བའི་དགོས་པ་ཡང་དེ་ཅུ་ཟད་པའི་ཕྱིར་
 ཞེས་པས་གྲུབ་པོ། །དགོས་སོགས་ཆོས་བཞི་ཡོད་པར་གོ་བ་དེ་ཡང་དབང་རྣམ་(དགོས་

བ་ཡོད་དམ་མེད་སྟུང་དུ་)ཐེ་ཆོམ་དུ་སྐྱེ་བ་ཤས་ཆེ་བ་ཡིན་ཏེ། ཆོག་དོན་འབྲེལ་བར་མ་
དེས་ཤིང་ཡིད་ཆེས་བར་དཀའ་བའི་ཕྱིར་རོ། །(དགོས་བ་ཡོད་དེས་སྟུང་དུ།) དབང་
རྒྱལ་དེས་ཤེས་སུ་སྐྱེ་བ་ཤེས་ཆེ་བ་ཡིན་ཏེ། ཆོག་དོན་འབྲེལ་བར་མ་དེས་ཀྱང་ཡིད་
ཆེས་བར་སྐྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་བ་རྣམ་བཅད་ཀྱི་དགོས་བ་ནི། དགོས་སོགས་ཆོས་
བཞི་ཡོད་བར་གོ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་རྣམ་བཅད་དུ་ལོག་རྟོག་བཞི་(དགོས་བ་མེད་དེས་
འབྲེལ་བ་མེད་དེས་བརྗོད་བྱ་མེད་དེས་ཉིང་དགོས་མེད་སྟུང་བ་བཞི་)དང་། (དགོས་བ་
པལ་ཆེར་མེད་ལ་ཆེ་སྟུང་བ་ལ་སོགས་བ།) ཐེ་ཆོམ་བཞི་སྟེ་བརྒྱད་བསལ་བ་(རྣམ་བཅད་
ཀྱི་དགོས་བ་)ཡིན་ཏེ། རྒྱ་ཀ་ལས། འདུལ་བའི་མདོ་ལ་བརྗོད་བར་བྱ་བ་མེད་བར་དོགས་
བ་བསལ་བའི་ཕྱིར་བརྗོད་བར་བྱ་བ་བསྟན་དོ། །འབྲས་བུ་མེད་བར་དོགས་བ་བརྒྱུག་
བའི་ཕྱིར་དགོས་བ་བརྗོད་དོ། །ཐབས་མེད་བར་དོགས་བ་སྤང་བའི་ཕྱིར་འབྲེལ་བ་བཤད་
དོ། །འདོད་པའི་དོན་གྲུབ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དགོས་བའི་ཡང་དགོས་བ་བསྟན་ཏོ་ཞེས་
སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན། སྐབས་འདི་རང་ལུགས་ལ་སྤྲ་བཤད་བ་ལྟར་དོན་མི་འགྱུར་གྱི་དོགས་བ་བཞི་
བསལ་ནས་དོན་འགྱུར་གྱི་ཐེ་ཆོམ་བཞི་བསྐྱེད་བ་དགོས་བ་ཡིན་ཏེ། འབྲེལ་བ་༣ ་ཤེས།
དོན་ལ་ཐེ་ཆོམ་བསྐྱེད་བ་ཉིད་ཀྱིས་འཇུག་པའི་ཡན་ལག་ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྒྱབ་
བར་ཐལ། དེ་ལྟར་སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་དང་། རྗེ་ཡབ་སྤུས་གསུམ་གྱིས་བཤད་པའི་
ཕྱིར་དེར་ཐལ། འཐད་ལྷན་༡༩ ་ཤེས། གང་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་དོན་གཉེར་ནི། ཐེ་ཆོམ་
ལས་ཀྱང་འཇུག་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང་། གསེར་ཐེང་༡༠༥ ་ཤེས། དོན་མི་འགྱུར་གྱི་
དོགས་བ་བཞི་བསལ་ནས་དེ་བཞི་པལ་ཆེར་ཡོད་ལས་ཆེ་སྟུང་བའི། ཞེས་དང་། ཡང་
རྣམ་བཤད་༢༦ ལས། ལོག་རྟོག་བསལ་ནས་དགོས་འབྲེལ་གྱི་ངག་བཀོད་བ་ལ་དགོས་
བ་ཡོད་དེ། བསྟན་བཅས་འདི་ལ་འཇུག་པའི་ཐབས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དགོས་

འབྲེལ་གྱི་ངག་བཀོད་པས་འབྲུག་པར་འགྱུར་ཏེ། ངག་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་དགོས་པ་ཤས་
 ཆེར་ཡོད་སྟམ་པའི་དོན་ལ་ཐེ་ཆོམ་བསྐྱེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་འབྲུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང་།
 རྣམ་བཤད་རྟོགས་དཀའི་སྒྲུང་བ་༣༥ ་ལས། བསྟན་བཅོས་འདིའི་དགོས་སོགས་བཞིའི་
 དོན་ལ་མངོན་འགྱུར་ཐེ་ཆོམ་སྐྱེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་འབྲུག་པའི་ཡན་ལག་རང་གི་བསྟན་བཅོས་
 གྱི་བརྗོད་པར་བྱ་བ་དང་། དགོས་པ་དང་། དགོས་པའི་ཡང་དགོས་པ་དང་། འབྲེལ་བ་
 ཁོང་ན་ཡོད་པ་རྣམས་གསུངས་ཏེ། འདི་ལྟར། ཅ་བ་ནི། བདེ་སྐྱབ་ཏུ་ནི་རྟོགས་པ་ཞེས་
 བྱ་བ་རྒྱན་ཚོམ་པའི་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །གང་རྟོགས་པ་ཞེ་ན། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་
 ཉིད་ལས། །སྟོན་པས་འདི་ལས་བཤད་པ་གང་། །གཞན་གྱིས་སྤྱོད་བ་མིན་པ་དེའོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་རྗོད་བྱེད་གྱི་ཆོག་ལས་བརྗོད་བྱའི་དོན་དཔོག་པའི་ངེས་
 པ་མེད་དེ། དོན་དེ་ཆོག་ལ་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་། རྣམ་འབྲེལ་ལས། སྐྱ་
 རྣམས་དངོས་དང་ལྟན་ཅིག་ཏུ། །མེད་ན་མི་འབྱུང་ཉིད་མེད་ཕྱིར། །དེ་ལས་དོན་གྲུབ་མིན།
 ཞེས་དང་། ཡང་ལེའུ་གཉིས་པ་ལས། དོན་གྱིས་དེ་ཉིད་རྒྱ་ཅན་མིན། །ཞེས་རྗོད་བྱེད་
 གྱི་སྐྱ་རྣམས་བརྗོད་བྱའི་དོན་དེ་དཔོག་པའི་དེ་ཉིད་དེ་རང་བཞིན་གྱི་ཉགས་ཡང་དག་དང་།
 རྒྱ་ཅན་ཏེ་འབྲས་ཉགས་ཡང་དག་སོགས་གང་ཡང་མིན་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་
 པ་དང་གསུམ་པ་གཉིས་ཀྱང་དེ་ཅམ་ཁོ་ན་དགོས་འབྲེལ་ངག་བཀོད་པའི་དགོས་པ་མི་
 རུང་མོད། འོན་ཀྱང་དགོས་འབྲེལ་ངག་བཀོད་པའི་དགོས་པ་ལ་གཙོ་བལ་གཉིས་གསུངས་
 པའི་བལ་བ་ཅམ་ནི་རུང་ངོ་སྟམ་མོ། །

བསྟན་བཅོས་ལུས་གྱི་བརྗོད་བྱ་དང་། དགོས་པ། ཉིང་དགོས། འབྲེལ་བ་བཞི་པོ་མེད་
 དམ་སྟམ་པའི་ལོག་རྟོག་བསལ་ནས་དབང་རྣོན་ཡིན་ན་དོན་འགྱུར་གྱི་ཐེ་ཆོམ་སྐྱེ་བ་དང་།
 དབང་རྒྱལ་ཡིན་ན་ཡིད་དཔྱོད་ཅམ་གྱིས་གོ་བ་སྐྱེ་བ་འདིའི་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཅམ་
 ལ་བརྟེན་ནས་བསྟན་བཅོས་ལུས་ལ་ཐོས་སོགས་གྱིས་འབྲུག་ཏུ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་

རོ། །གཉིས་པ་དགོས་སོགས་ཆོས་བཞི་ལ་དབྱེ་ན། དག་ཅེས་ལ་ཡོད་པའི་དགོས་སོགས་
ཆོས་བཞི། དགོས་འབྲེལ་དག་གི་དགོས་སོགས་ཆོས་བཞི། བསྟན་བཅོས་ལུས་ཀྱི་དགོས་
སོགས་ཆོས་བཞི་བཅས་ཡོད་ལ། དེ་ཡང་དང་པོ་ནི།

གསེར་ཐོང་། ༡༠༩ ་ལས། བདེན་ཆོག་ཐམས་ཅད་ལ་དགོས་འབྲེལ་བཞི་ཅིར་བྱང་སྟེ།
དོན་བདེན་པ་སྟོན་པའི་དག་གིས་བསྟན་བྱ་ནི་བཟོད་བྱ་ཡིན་ལ། དེ་ལས་དེ་རྟོགས་པ་
དགོས་པ་དང་། དེ་ལས་སྦྱེས་བྱའི་དོན་གྲུབ་པ་ཉིང་དགོས། དེ་དག་སྦྱ་སྦྱི་འབྲེལ་བ་ནི་
འབྲེལ་བའོ། །ཞེས་བདེན་ཆོག་ཅན་ཟོད་བྱེད་པལ་པ་ལ་ཡང་ཆོས་བཞི་དང་ལྟན་པར་
གསུངས་ཏེ། དཔེར་ན། ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་སྒྲངས་ཤིག་བཟོད་པ་ན། ནོར་བུ་སྒྲང་
བ་བཟོད་བྱ། དག་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་ལྟར་གོ་བ་དགོས་པ། ནོར་བུ་ལག་ཏུ་སོན་པ་ལས་
སྦྱེས་བྱའི་དོན་གྲུབ་པ་ཉིང་དགོས། དེ་དག་སྦྱི་མ་སྦྱི་མ་སྦྱ་མ་སྦྱ་མ་ལ་བརྟེན་པ་ནི་འབྲེལ་
བའོ། །གཉིས་པ་དགོས་འབྲེལ་དག་གི་དགོས་སོགས་ཆོས་བཞི་ནི། བསྟན་བཅོས་ལུས་
ཀྱི་དགོས་སོགས་ཆོས་བཞི། དེའི་བཟོད་བྱ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དགོས་པ་ལ་སོགས་པའི་
ཆོས་བཞི་གོ་བའམ་དོན་འགྱུར་གྱི་ཐེ་ཆོམ་སྦྱེ་བ་དེའི་དགོས་པ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བསྟན་
བཅོས་ལ་ཐོས་བསམ་གྱིས་འཇུག་པ་ཉིང་དགོས། དེ་རྣམས་སྤར་བཞིན་རག་ལས་པ་
ནི་འབྲེལ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་བུའི་དགོས་འབྲེལ་དག་ལ་ཡང་བཀའ་པོད་ལྔ་གཞུང་སོ་སོའི་
ངོས་འཛིན་འདི་ལྟར་ཡོད་དེ། རྣམ་འབྲེལ་ཙ་བ་ལྟར་ན། སྦྱེ་བོ་པལ་ཆེར་ཞེས་པ་ནས་
འདི་ལ་དགའ་བ་སྦྱེས་ཞེས་པའི་བར་གྱི་ཀླང་པ་བཞི་དང་། མདོ་ཙ་བར། དེས་པར་འབྱུང་
བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་ཞེས་པ་དང་། མཛོད་ཙ་བ་ལས། ཆོས་རྣམས་རབ་
ཏུ་རྣམ་འབྱེད་མེད་པར་ཉོན་མོངས་རྣམས་ཞེས་པ་ནས་སྟོན་པས་གསུངས་སོ་ལོ་ཞེས་
པའི་བར་གྱི་ཆོག་ཀླང་བཞི་དང་། ཙ་བ་ཤེས་རབ་དང་། འཇུག་པ་ཙ་བ་རྣམས་སུ་དགོས་
འབྲེལ་དག་བྱུར་དུ་མེད་ཀྱང་། མཆོད་བཟོད་ཀྱི་ཤུགས་ལ་དགོས་སོགས་ཆོས་བཞི་

བསྟན་པ་ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་རྒྱ་བོད་ཀྱི་གཞུང་གཞན་ལ་ཡང་དེས་རིགས་པས་སྦྱར་ནས་
 ཤེས་ཀྱས་སོ། །གསུམ་པ་བསྟན་བཅས་ལུས་ཀྱི་དགོས་སོགས་ཆོས་བཞི་ལ། གཞུང་
 སོ་སོའི་སྐབས་སྟོབས་ཀྱིས་མི་འདྲ་བའི་བྱད་པར་ཡོད་དེ། རྣམ་འགྲེལ་ཙ་བར། མངོན་
 མཐོངས་ལེགས་ཐབས་དང་བཅས་པ་བརྗོད་བྱ། གདུལ་བྱས་དེ་ལྟར་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་
 དགོས་པ། དེ་ལས་མཐར་རྣམ་མཐུན་ཐོབ་པ་ཉིང་དགོས། དེ་རྣམས་སྤར་བཞིན་རག་
 ལས་པ་ནི་འབྲེལ་བའོ། །དེ་བཞིན་དབྱ་མ་འཇུག་པར་ཡང། བརྗོད་བྱ་ཐབས་དང་རྒྱ་ཆེན་
 བའི་ལམ་ལས་བརྩམས་ནས་བསྟན་པ་དང་། ཙ་བ་ཤེས་རབ་ཀྱང་བརྗོད་བྱ་ཐབས་མོ་དེ་
 ཁོ་ན་ཉིང་བརྗོད་བྱར་བྱེད་པ་དང་། དགོས་པ་དང་ཉིང་དགོས་འབྲེལ་བ་རྣམས་སྤར་དང་
 འབྲེལ། །མདོ་ཙ་བར་ནི། སོ་ཐར་སྤོང་བདུན་འཁོར་བཅས་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་བརྗོད་བྱར་
 བྱས་ཤིང། དགོས་པ་དང་འབྲེལ་བ་ནི་སྤར་ལྟར་ལ། ཉིང་དགོས་ལ་གནས་སྐབས་ཀྱི་
 ཉིང་དགོས་ལམ་བདེན་དང་མཐར་ཐུག་གི་ཉིང་དགོས་ལྷག་མེད་ཐུང་འདས་ཐོབ་པ་ལ་
 འཛོག་གོ། མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་བསྟན་བཅས་ནི། བརྗོད་བྱ་ཐག་བཅས་ཐག་མེད་དང་།
 དགོས་པ་དང་། ཉིང་དགོས་འབྲེལ་བ་བཅས་ནི་སྤར་བཞིན་ཡིན་ནོ། །འབྲེལ་བ་འཛོག་
 ཚུལ་ཡང་དེ་ལྟར་གོང་དུ་བཤད་པའི་རིམ་པ་ལྟར་ཀྱིས་མཐར་རྣམ་མཐུན་ཐོབ་པ་དེའི་
 ཉིང་དགོས་ཡིན་པར་ཁས་སྦྱང་བར་བྱ་ཡི། སྤྱིར་རྣམ་མཐུན་ཐོབ་པ་ཙ་མ་ནི་དེ་དག་གི་
 ཉིང་དགོས་མི་འཛོག་སྟེ། བསྟན་བཅས་དེ་དག་མ་བརྩམ་པའི་སྤྱོད་དུ་འང་རྣམ་མཐུན་
 ཐོབ་པ་ཡོད་པའི་བྱིར་ཡང་གཞུང་གཞན་དུ་བསྟན་བཅས་ལུས་ལ་དགོས་སོགས་ཆོས་
 བཞི་མེད་པ་དང་། བསྟན་བཅས་ལུས་ཀྱི་དགོས་སོགས་ཆོས་བཞི་ཡོད་པའི་ཞིབ་ཆ་
 མཛད་པ་ནི་དེ་དག་གི་འབྲེལ་བ་འབྲེལ་བ་པོ་སོ་སོའི་སྟེང་དུ་ཡོད་ཅིང། འབྲེལ་ཡུལ་ཀྱི་
 སྟེང་དུ་མེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཀྱིས་ཡིན་པའི་བྱིར། དཔེར་ན་མེ་དུ་གཉིས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་དུ་
 བའི་སྟེང་དུ་འཛོག་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །གསུམ་པ་དེ་ལྟར་དུ་གངས་ངེས་པའི་

ཚུལ་ནི། མྱོད་ལྷན་གྱི་གདུལ་བྱ་རྣམས་བསྟན་བཅོས་ལ་འཇུག་པ་ལ་དགོས་པ་ལ་སོགས་
པའི་ཆོས་བཞི་གངས་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་འཇུག་པ་ལ་འགོགས་ཀྱི་གཙོ་བོ་བསྟན་བཅོས་
འདི་ལ་དགོས་པ་མེད་དམ་སྟུམ་པ་དང་། དགོས་པ་ཡོད་ཀྱང་དོན་དེ་རང་གིས་སྐྱབ་མི་
རུས་པ་དང་། རུས་ཀྱང་དེ་སྐྱེས་བྱ་དམ་པའི་འདོད་བྱ་མཆོག་མིན་པ་དང་། དེ་ཡིན་ཡང་
དེ་སྐྱབ་པའི་ཐབས་སྣ་བ་གཞན་ཞིག་ཡོད་དམ་བསྟན་བཅོས་འདི་ལ་མ་འབྲེལ་ལོ་སྟུམ་
པ་སོགས་ཀྱིས་བསྟན་བཅོས་དེ་ལས་ཕྱི་རོལ་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་ལ། དེ་རྣམས་ལས་ལྷོག་
སྟེ་བྱ་རོག་སོ་རྟོག་གི་བསྟན་བཅོས་ལྟ་བུ་མིན་པར་སྦྱིར་དགོས་པ་ཡོད་པ་དང་། འཛོག་
པའི་གཙུག་རྒྱུ་ལེན་པའི་བསྟན་བཅོས་ལྟ་བུ་མིན་པར་སྐྱེས་བྱའི་དོན་མཆོག་དང་ལྷན་
པ་དང་། མཐོ་ངེས་ཀྱི་དོན་དུ་སྦྱགས་ཀྱིས་མཆོད་སྦྱོར་བྱེད་དགོས་པ་བསྟན་པ་ལྟ་བུ་
མིན་པར་བསྟན་བཅོས་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་མཐར་ཐུག་གི་དགོས་པ་མཆོག་སྐྱབ་རུས་
པས་སོ། །བཞི་པ་གདུལ་བྱ་གང་ལ་བསྟན་པ་ནི། སྦྱིར་གང་ཟག་རིགས་བཞི་ལས། གང་
བཞི་པ་གདུལ་བྱ་གང་ལ་བསྟན་པ་ནི། སྦྱིར་གང་ཟག་རིགས་བཞི་ལས། གང་ཟག་ལ་
ལ་ལོག་ལྟ་སོགས་ཀྱི་རྒྱུད་བསྐྱེལ་ནས་དགོས་འབྲེལ་ངག་བསྟན་རུང་མ་བསྟན་རུང་
བསྟན་བཅོས་ལ་འཇུག་འདོད་མེད་པ་དང་། ཡང་འགའ་ཞིག་ལ་དགོས་འབྲེལ་ངག་བསྟན་
ན་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་ཇི་བཞིན་ཁོང་དུ་རྒྱུད་མི་རུས་སོ་སྟུམ་ནས་སེམས་ཁྱུ་
པ་སོགས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་བསྟན་ན་མི་འཇུག་ལ་མ་བསྟན་ན་འཇུག་པ་དང་། འགའ་ཞིག་
དགོས་འབྲེལ་ངག་བསྟན་མ་བསྟན་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་དད་སོགས་དབང་
པོ་རྣེས་པ་སོགས་ཀྱིས་བསྟན་བཅོས་ལ་འཇུག་པ་ངེས་པ་ཅན་དང་། ཡང་ལ་ལ་བསྟན་
བཅོས་འདི་ལ་དགོས་པ་ལ་སོགས་ཆོས་བཞི་དང་ལྷན་ནམ་སྟུམ་དུ་ཐེ་ཆོམ་སྐྱེ་བ་དག་
ལ་དགོས་འབྲེལ་ངག་བསྟན་ན་འཇུག་ཅིང་། དེ་ལྟར་མ་བསྟན་ན་མི་འཇུག་པ་ཅན་གྱི་གང་
ཟག་བཞི་ལས། དང་པོ་ལ་ནི་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པ་དང་། གཉིས་པ་ལ་བསྟན་ན་

ཉེས་པ་ཆེན་པོར་འགྱུར་བ་དང་། གསུམ་པ་ལ་ནི་བསྟན་མི་དགོས་ལ། བཞི་པ་ལ་དེ་ལྟར་
 བསྟན་པའི་སྐབས་སུ་བབ་པ་ཡིན་ནོ། །
 དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། རྒྱ་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་འཛོལ་བྱའི་འགོག་ལམ་རྒྱ་དང་འབྲེལ་
 བ་ཆོས་ཅན། འབྲེལ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། རྒྱ་གྱིས་འབྲེལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
 ཐ་དད་ཡིན་པར་ཐལ། འབྲེལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐུབ་སྟེ། འབྲེལ་བ་ཡིན་ན་ཐ་དད་ཡིན་
 དགོས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་ཆོས་ཅན། བདག་གཅིག་འབྲེལ་ཡིན་པར་ཐལ། འབྲེལ་
 བ་གང་ཞིག །དེ་རྟེན་བྱུང་འབྲེལ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེས་འཛོལ་བྱའི་འགོག་
 ལམ་གཉིས་རྒྱ་དང་བདག་ཉིད་གཅིག་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །དེ་གཉིས་རྒྱ་ལ་རག་ལས་
 པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པས། དེ་གཉིས་རྒྱ་དང་རྟེན་བརྟེན་པའི་འབྲེལ་བ་འབྲུབ་པའི་
 རོན་ནོ། །དེ་ནི་རྒྱ་གྱི་འབྲེལ་བ་ཞེས་བཤད་ན་དེའི་དགོས་སོགས་བཞིའི་ནང་གི་འབྲེལ་
 བ་ཞེས་བཤད་པས་མ་ཐུབ་ཅེས་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྲུལ་ལ་རྟེན་བརྟེན་པ་དང་བདག་ཉིད་གཅིག་
 པའི་འབྲེལ་བ་ཡིན་པས་འབྲེལ་བ་ཞེས་བཤད་པ་ཡོད་ལ། དགོས་སོགས་ཀྱི་དེ་རྟེན་བྱུང་
 འབྲེལ་ཡིན་པས་དེར་བཤད་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འོག་ཏུ་རྒྱ་
 གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱས་ཡུམ་དོན་རྟོགས་པའི་ཐོས་བསམ་ལས་བྱུང་བའི་རྣམ་
 མཐུན་དེ་ཐོས་བསམ་དེ་དང་འབྲེལ་བ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་
 ཏེ། དེ་བྱུང་འབྲེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་དང་འབྲེལ་བ་དེ་ལ་དེ་བྱུང་འབྲེལ་ཞེས་བཤད་པ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ཡིན་གྱི། དེ་དང་འབྲེལ་བ་དེ་དེ་བྱུང་འབྲེལ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 དེའི་རྒྱ་མཆན་ཡིག་ཆ་རྣམས་སུ་དེ་གསུམ་གྱི་མ་སྤྲུལ་དང་འབྲེལ་བ་དེ་འབྲེལ་བ་ཡིན་
 ཞེས་འབྲེལ་བའི་རང་ལྡོག་ནས་ཡིན་པ་ལྟ་བུར་གསུངས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཆོག་ཟེན་
 ལྟར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། འོ་ན། འབྲེལ་བར་གང་ལ་འདོག་ཅེ་ན། དགོས་སོགས་ཆོས་
 བཞིའི་ནང་མཆན་གྱི་འབྲེལ་བར་དེ་བདག་གཅིག་དང་དེ་བྱུང་གི་འབྲེལ་བ་གང་ཡིན་སྟེ།

ན། མཚོ་རྒྱུ་ཀ་༡༩ ་ལས། གཉིས་པ་འབྲེལ་པ་ལ་ཚོད་པ་སྤོང་བ་ནི། ཉིང་དགོས་མཁུ་ངན་
ལས་འདས་པ་ཚོས་ཅན། དེ་བྱུང་གི་འབྲེལ་པ་མེད་པར་ཐལ། འདུས་མ་བྱས་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་རོ། །འདོད་ན་དགོས་པ་ལས་ཉིང་དགོས་བྱུང་བར་འདོད་པའི་དམ་བཅའ་ཉམས་
སོ་ཞེ་ན། མཁུ་ངན་ལས་འདས་པ་འདུས་མ་བྱས་ཡིན་པས་དེ་བྱུང་གི་འབྲེལ་པ་མེད་ཀྱང་།
མཁུ་ངན་ལས་འདས་པ་ཐོབ་པ་འདུས་བྱས་ཡིན་པས། ཐོབ་པ་ལ་དེ་བྱུང་གི་འབྲེལ་པ་ཡོད་
དེ། དགོས་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྟོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རིམ་གྱིས་མཁུ་ངན་ལས་འདས་པ་ཐོབ་
པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་བརྒྱུད་འབྲེལ་ཡིན་གྱི་དངོས་སུ་འབྲེལ་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
དང་། འདུལ་རྒྱུ་རིན་ཆེན་འབྲེང་བ་༡༡ ་ལས། འོ་ན་བདག་གཅིག་དང་དེ་བྱུང་གི་འབྲེལ་
བ་གང་གྲུབ་ཅེ་ན། དེ་བྱུང་གི་འབྲེལ་བ་གྲུབ་སྟེ། བསྟན་བཅོས་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷག་
པ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་པ་འབྱུང་། དེ་རྟོགས་ནས་ཉམས་སུ་སྒྲུངས་པ་ལས་
མཁུ་ངན་ལས་འདས་པ་འཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་དེ་མི་འཐད་དེ། མཁུ་ངན་ལས་འདས་
པ་འདུས་མ་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྒྲིན་མེད་དེ། མཁུ་ངན་ལས་འདས་པ་འདུས་མ་
བྱས་ཡིན་ཀྱང་དེ་འཐོབ་པ་འདུས་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་སྐད་དུ་ཡང་འབྲེལ་བར།
འདུལ་བའི་མདོ་དང་དགོས་པ་གཉིས་ནི་ཐབས་དང་ཐབས་ལས་བྱུང་བའི་མཚན་ཉིད་
ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་མཚན་ཉིད་ཅེས་བྲ་བའི་ཐ་ཆིག་གོ། །ཞེས་
གསུངས་སོ། །ཞེས་དང་། བཤ་ཆེན་བདེ་ལེགས་ཉི་མའི་འདུལ་བ་༤༥ ་ལས། འདུས་
བྱས་སུ་གྱུར་པའི་ཚོས་བྱི་མ་གསུམ་སྡུ་མ་སྡུ་མ་ལ་དེ་བྱུང་དུ་འབྲེལ་བ། དེའི་ནང་ཚན་
དུ་གྱུར་པའི་འབྲེལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱ་ཆེར་འབྲེལ་ལས། ཚུལ་ཁྲིམས་ནི་བརྗོད་
པར་བྲ་བ་ཡིན་ལ། ཚུལ་ཁྲིམས་བསྟན་བཅོས་ནི་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་དང་དེ་ལྟར་ན།
འདུལ་བའི་མདོ་དང་དགོས་པ་གཉིས་ནི་ཐབས་དང་ཐབས་ལས་བྱུང་བའི་མཚན་ཉིད་
ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་མཚན་ཉིད་ཅེས་བྲ་བའི་ཐ་ཆིག་གོ། །ཞེས་

གསུངས་པ་དང་། སྐབས་དང་པོའི་མཐའ་དཔྱད་༡༩༥ ་ལས། བྱས་པ་ལ་ཁ་ཅིག་མདོ་
 དོན་བདེ་ལྷག་ཏུ་རྟོགས་པ་ཆོས་ཅན། བསྟན་བཅོས་མདོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱི་དགོས་པ་མ་
 ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་བསྟན་བཅོས་མདོན་རྟོགས་རྒྱན་ལ་རག་མ་ལས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་
 གྲུབ་སྟེ། བསྟན་བཅོས་མདོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱི་སྤྲོལ་དུ་མདོ་དོན་བདེ་ལྷག་ཏུ་རྟོགས་པ་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། ཅ་བར་མ་བྱལ། གཞན་ཡང་། བསྟན་བཅོས་མདོན་རྟོགས་རྒྱན་
 གྱི་ཉིང་དགོས་དགོས་བ་ལ་འབྲེལ། དགོས་པ་དེའི་བརྗོད་བྱ་ལ་འབྲེལ་པའི་འབྲེལ་བ་
 ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དེ་བྱུང་གི་འབྲེལ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། བསྟན་བཅོས་མདོན་རྟོགས་རྒྱན་
 གྱི་དགོས་སོགས་ཆོས་བཞིའི་ནང་ཆོན་གྱི་འབྲེལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་
 བ། དེའི་དགོས་པ་དེ། དེའི་བརྗོད་བྱ་ལ་དེ་བྱུང་དུ་འབྲེལ་བར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།
 འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེའི་བརྗོད་བྱ་རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། ཅ་བར་མ་བྱལ། ཞེས་
 སོགས་གོང་བྲང་ཟིན་པའི་ལུང་དེ་དག་ལ་བརྟན་ནས་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་མདོན་རྟོགས་
 རྒྱན་གྱི་དགོས་སོགས་ཆོས་བཞིའི་ནང་ཆོན་དུ་གྱུར་པའི་འབྲེལ་བ་ལ་དེ་བྱུང་གི་འབྲེལ་
 བས་བྱལ་ཟེར་ན། མདོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱི་བརྗོད་བྱ་མདོན་རྟོགས་རྒྱན་ལ་འབྲེལ་བའི་
 འབྲེལ་བ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མདོན་རྟོགས་རྒྱན་ལ་དེ་འབྲེལ་བའི་
 འབྲེལ་བ་གཅིག་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། མདོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱི་བརྗོད་བྱ་འདུས་
 མ་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་དེ། མདོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱི་དགོས་སོགས་ཆོས་
 བཞིའི་ནང་ཆོན་དུ་གྱུར་པའི་འབྲེལ་བ་ཡིན་ན། བདག་གཅིག་གི་འབྲེལ་བ་ཡིན་པས་བྱལ་
 ཟེར་ན། མདོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱས་མདོན་རྟོགས་རྒྱན་ལ་བརྟན་
 བས་རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱས་གསུམ་གྱི་ཆོག་དོན་བདེ་ལྷག་ཏུ་རྟོགས་པ་ལ་བརྟན་ནས་སྦྱེས་
 པའི་རྣམ་མཁྱེན་དེ་དེ་ལྟར་རྟོགས་པ་ལ་འབྲེལ་བའི་འབྲེལ་བ་ཆོས་ཅན། བདག་གཅིག་
 འབྲེལ་ཡིན་པར་ཐལ། མདོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱི་དགོས་སོགས་ཆོས་བཞིའི་ནང་ཆོན་དུ་

གྲུར་པའི་འབྲེལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ལ་དེ་འབྲེལ་བའི་འབྲེལ་བ་གཅིག་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་བྱུང་གི་འབྲེལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལྟར་རྟོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྦྱེས་པའི་འབྲེལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རང་ལུགས་ལ། མངོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱི་དགོས་སོགས་ཆོས་བཞིའི་ནང་ཆོན་དུ་གྲུར་པའི་འབྲེལ་བ་ཙམ་ལ་བདག་གཅིག་དང་དེ་བྱུང་གི་འབྲེལ་བ་གཉིས་ཀྱི་ཡོད་ཀྱང་། འདིའི་བསྟན་བུའི་གཙོ་བོར་གྲུར་པའི་འབྲེལ་བ་ལ་དེ་བྱུང་གི་འབྲེལ་བས་བྲབ་སྟེ། མདོ་རྩ་བའི་དེ་ལ་དེས་བྲབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྒྱ་ཆེར་འབྲེལ་པ་༥༩ ་ལས། མདོ་ནི་ཐབས་ཡིན་ལ་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྟན་པ་ནི་ཐབས་ལས་བྱུང་བ་སྟེ། ཐབས་དང་ཐབས་ལས་བྱུང་བའི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་འབྲེལ་བ་སྟེ་རྒྱ་དང་འབྲས་བུར་གྲུར་པ་ཞེས་བྲ་བའི་ཐ་ཆོག་གོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་སྐབས་དང་པོའི་དོགས་དཔྱད་༡༡༥ ་ལས། ཡང་རྒྱན་གྱི་དགོས་སོགས་ཆོས་བཞིའི་ནང་ཆོན་དུ་གྲུར་པའི་འབྲེལ་བ་ལ་དེ་འབྲུང་གི་འབྲེལ་བ་དང་བདག་གཅིག་གི་འབྲེལ་བ་གཉིས་ཡོད་དོ། །བྲས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལ་དེ་འབྲུང་གི་འབྲེལ་བ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འབྲེལ་བར། ཐབས་དང་ཐབས་ཀྱིས་བསྐྱབ་པར་བྲ་བའི་ཚུལ་གྱིས་འབྲེལ་བར་མཛད་པ་ཞེས་སོ། །ཡང་དེ་དགོས་པར་ཐལ། མདོ་རྩ་བའི་དེ་ལ་དེ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱ་ཆེར་འབྲེལ་པ་ལས། འདུལ་བའི་མདོ་དང་དགོས་པ་དག་ནི་ཐབས་དང་ཐབས་ལས་བྱུང་བའི་འབྲེལ་བ་དེ་རྒྱ་དང་འབྲས་བུར་གྲུར་པ་ཞེས་བྲ་བའི་ཐ་ཆོག་གོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་སྦྱོན་མེད་དེ། འདུལ་བ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ལྷག་མེད་མུང་བདས་ཀྱི་ཐོབ་པ་དེ་དེའི་དགོས་པ་ལ་འབྲེལ་བའི་འབྲེལ་བ་དེ་དེ་བྱུང་གི་འབྲེལ་བར་བཞེད་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། རྒྱན་གྱི་བརྗོད་བྲ་རྒྱན་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པར་ཐལ། འབྲེལ་བ་ལས། རྗོད་པར་བྱེད་པ་དང་། བརྗོད་པར་བྲ་བ་དག་ཞེས་པ་ནས། འབྲེལ་བར་མཛད་པའི་ཞེས་གསུངས་

བའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། དགོས་སོགས་བཞིའི་ནང་གི་ཉིང་དགོས་དགོས་པ་དང་། དེ་
 བསྟན་བཅོས་གྱིས་བཟོད་བྱ་དེ་བཟོད་པ་དང་། དེ་བསྟན་བཅོས་དང་འབྲེལ་བའི་དོན་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གསེར་སྒྲིང་༡༣༩ ་ལས། དངོས་པོ་བརྒྱད་ཤེས་བྱའི་ཐབས་དང་
 རྒྱན་ཤེས་བྱེད་གྱི་ཐབས་གྱིས་ཏེ། ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། བསྟན་བཅོས་དང་
 དགོས་པའམ་ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྒྱས་འབྲིང་བསྟུས་
 གསུམ་གྱི་དོན་བདེ་ལྷག་ཏུ་རྟོགས་པ་དེ་རྒྱན་གྱི་དགོས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། རྒྱན་གྱི་ཆེད་
 ཏུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱས་འབྲིང་བསྟུས་གསུམ་གྱི་དོན་བདེ་ལྷག་ཏུ་
 རྟོགས་པ་དེ་རྒྱན་གྱི་དགོས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་། འདོད་ན། དེ་རྒྱན་ལ་རག་ལས་
 བར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། རྒྱན་མ་བཅུམས་པའི་སྤྲོ་རོལ་ཏུ་དེ་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར། མདོར་ན། སྤྱིར་ངག་དོན་མཐུན་ཐམས་ཅད་ལ་དགོས་སོགས་ཆོས་བཞི་ཆང་
 སྟེ། བྱམ་པར་ཚུ་ལོན་ཅིག་ཅེས་པ་ལྟ་བུ་ལ་མཆོན་ན། ཚུ་དེ་དེའི་བཟོད་བྱ་དང་། ཚུ་ལོན་
 པ་དེའི་དགོས་པ་དང་། སྤྱིས་བྱ་སྒྲོམ་པའི་སྤྱུག་བསྟུལ་བསལ་བ་དེའི་ཉིང་དགོས་དང་།
 དེ་དགོས་པ་ལ་འབྲེལ་བ་སོགས་འབྲེལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དགོས་འབྲེལ་ངག་གི་དགོས་
 སོགས་ཆོས་བཞི་ཡོད་དེ། བསྟན་བཅོས་ལུས་གྱི་དགོས་སོགས་ཆོས་བཞི། དེའི་བཟོད་
 བྱ་དང་། དགོས་འབྲེལ་ངག་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་ལ་དགོས་སོགས་ཆོས་བཞི་ཡོད་པར་
 རྟོགས་པ། དེའི་དགོས་པ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བསྟན་བཅོས་ལ་ཐོས་བསམ་གྱིས་
 འཇུག་པ། དེའི་ཉིང་དགོས་སོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བསྟན་བཅོས་ལུས་གྱི་དགོས་སོགས་
 ཆོས་བཞི་ཡོད་དེ། རྒྱས་འབྲིང་བསྟུས་གསུམ་གྱི་ཆོག་དོན་མཐའ་དག་དེའི་བཟོད་བྱ་
 དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དེའི་ཆོག་དོན་མཐའ་དག་རྟོགས་པ། དེའི་དགོས་པ་དང་། དེ་ལ་
 བརྟེན་ནས་ཐོས་བསམ་གྱིས་ཞུགས་ཏེ་འབྲས་བུ་རྣམས་མཁྱེན་ཐོབ་པ། དེའི་ཉིང་དགོས།
 ཉིང་དགོས་སུ་གྱུར་པའི་འདུས་བྱས་དགོས་པར་གྱུར་པའི་འདུས་བྱས་ལ་འབྲེལ། དེ་

བརྗོད་བྱར་གྱུར་པའི་འདུས་བྱས་ལ་འབྲེལ། དེ་བསྟན་བཅས་འདི་ལ་འབྲེལ་བ། འདིའི་
དེ་བྱང་གི་འབྲེལ་བ་སོགས་ཡིན་པའི་བྱིར།

དེ་ལྟར་ཡང་སྐབས་དང་པོའི་སྤྱི་དོན་༡༩༠༧ལས། གཉིས་པ་ལ། དགོས་འབྲེལ་ངག་གི་
དགོས་སོགས་ཆོས་བཞི་ཡོད་དེ། བསྟན་བཅས་ལུས་ཀྱི་དགོས་སོགས་ཆོས་བཞི་པོ་
དེ་དེའི་བརྗོད་བྱ། འདི་ལ་བརྟེན་ནས་བསྟན་བཅས་ལུས་ལ་དགོས་སོགས་ཆོས་བཞི་
ཡོད་པར་རྟོགས་པ་དེ་དེའི་དགོས་པ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་གདུལ་བྱ་བསྟན་བཅས་ལ་ཞུགས་
པ་དེ་དེའི་ཉིང་དགོས། དེ་གསུམ་བྱི་མ་བྱི་མ་སྡུ་མ་སྡུ་མ་ལ་འབྲེལ་བ་ནི་དེའི་འབྲེལ་བ་
ཡིན་པའི་བྱིར། གསུམ་པ་ལ། བསྟན་བཅས་མངོན་རྟོགས་རྒྱུ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་བརྗོད་
བྱ་ཡོད་དེ། བྱི་རོལ་པ་དང་ཉན་རང་སོགས་ཀྱིས་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མ་རྟོགས་པ་སྟོན་
པས་རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱུས་གསུམ་ལས་བཤད་པའི་དངོས་པོ་བརྒྱུད་པོ་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་བརྗོད་
བྱ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཁྱོད་ཀྱི་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ལ་བརྟེན་ནས་ཁྱོད་ཀྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་
གདུལ་བྱས་མདོ་དོན་བདེ་སྐྱབས་ཏུ་རྟོགས་པ་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་དགོས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཁྱོད་
ཀྱི་ཉིང་དགོས་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ཀྱི་གདུལ་བྱས་ཁྱོད་ལ་བརྟེན་ནས་མདོ་དོན་བདེ་སྐྱབས་ཏུ་
རྟོགས་ཤིང་གོམས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ས་བཅུ་རིམ་གྱིས་བཟོད་དེ་མཐར་ཆུ་མཁུན་ཐོབ་
པ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཁྱོད་ལ་འབྲེལ་བ་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ཀྱི་ཉིང་དགོས་ཁྱོད་ཀྱི་དགོས་
པ་ལ། དེ་ཁྱོད་ཀྱི་བརྗོད་བྱའོ། །དེ་ཁྱོད་ལ་འབྲེལ་བ་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར་
རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། མཁས་པ་ཁ་ཅིག་ན་དེ། རྒྱུ་ཀྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་
བྱའི་དུས་སུ་རྒྱུ་ཀྱི་ཉིང་དགོས་ཡོད་པར་ཐལ། རྒྱུ་དེ་རང་དུས་སུ་ཉིང་དགོས་དང་
འབྲེལ་བའི་བྱིར་ཟེར་ན་སྟོན་མེད་དེ། རྒྱུ་ཀྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱའི་དུས་སུ་རྒྱུ་
ཀྱི་ཉིང་དགོས་མེད་ཀྱང་། རྒྱུ་དེ་རང་དུས་སུ་ཉིང་དགོས་དང་བཅས་པ་མི་འགལ་ཏེ།
སྐྱུ་གུའི་དུས་སུ་དེའི་འབྲེལ་ལུལ་ས་བོན་མེད་ཀྱང་དེ་རང་དུས་སུ་ས་བོན་ལ་འབྲེལ་བ་

མི་འགལ་བ་བཞིན་དུ། རྒྱན་དེ་རང་དུས་སུ་ཉིང་དགོས་དང་བཅས་པའི་བསྟན་བཅོས་
 ཡིན་པའི་སྤྱིར་འགལ་བ་མེད་དོ། །ལེགས་བཤད་གསེར་གྱི་སྤང་བ་ཞེས་བྱ་བའི་ནང་ཆོན་
 བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དོན་གོ་དཀའ་བའི་གནད་ཅུང་ཟད་བཤད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་
 ཡང་འདིར་དགོས་སོགས་ཆོས་བཞི་དང་ལྡན་པའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་།
 དེའི་སྤྱི་བཤད་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་གཉིས། ལུགས་གཞན་བསྟན་བཤད་། འཐད་
 སྤྱོད་ཀྱི་ངོས་བཟུང་བའོ། །དང་པོ་ནི། བཀའ་ངོ་བོ་བྱུང་མཐའ་སོ་སོར་འདོད་ཚུལ་དབྱེད་
 པ་ལ་གསུམ། གྲེ་མདོ་གཉིས་ཀྱི་ལུགས་དང་། སེམས་ཅམ་པའི་ལུགས་དང་། དབུ་མ་
 པའི་ལུགས་དང་གསུམ་ཡོད་དོ། །དང་པོ་ནི། གྲེ་བཀའ་སྤྱི་བཤད་བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་
 ནི། ཡིད་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་མིང་ཡིན་པའི་གནད་ཀྱིས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤང་བོར་ལྡན་
 མིན་འདུ་བྱེད་ཡིན་པ་འདོད་དེ། གསེར་སྤང་༡༡༩ ་ལས། འདིར་དགོས་སོགས་བཞི་
 དང་ལྡན་པའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་། དེའི་སྤྱི་བཤད་པ་གཉིས་ཀྱི་ཚུལ་ཅུང་
 ཟད་ཅིག་དབྱེད་པར་བྱའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ལུགས་གཞན་བསྟན་བཤད་། འཐད་སྤྱོད་ཀྱི་
 ངོས་བཟུང་བའོ། །དང་པོ་ནི། མཛོད་ལས། ཆོས་ཀྱི་སྤང་བོ་བརྒྱད་ཁྲི་དག །གང་ནམས་
 ཐུབ་པས་གསུངས་དེ་དག །ཆོག་གམ་མིང་ཡིན་དེ་དག་ནི། །གཞུགས་དང་འདུ་བྱེད་
 དག་ཏུ་འདུས། །ཞེས་པའི་གང་སྤེལ་དུ་མིང་ཆོག་གྲང་མཆོན་པ་ཅམ་སྟེ། གཉིས་ཀས་
 གྲང་མིང་ཆོག་ཡི་གེའི་ཆོགས་གསུམ་ག་བཀའ་རང་བཞིན་དུ་འདོད་པ་དང་། དེ་གཉིས་
 གྲང་རིམ་པ་ལྟར་ལྡན་མིན་མེད་པ་དང་ཡོད་པར་འདོད་པའི་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་དོ། །དེའི་
 དོན་ནི་ཆོགས་གསུམ་གའི་རང་བཞིན་དུ་འདོད་པ་གཉིས་ཀ་མཐུན་གྲང་གཅིག་ནི་ཆོགས་
 གསུམ་སྤྱི་བཤད་སྤྱི་བཤད་པར་འདོད་པས་ལྡན་མིན་དང་། གཅིག་ནི་དེ་གསུམ་ངག་གི་རིག་
 བྱེད་ཀྱི་སྤྱི་རང་མཆོན་ལ་འདོད་པས་གཞུགས་ཀྱིས་བསྟུས་པའོ། །དེས་ན་མིང་ཡིན་ན་
 འདུ་བྱེད་དང་། ཆོག་ཡིན་ན་གཞུགས་སུ་འདུས་ཞེས་ངས་པར་མི་བྱའོ། །རྒྱལ་པོ་སྤྱི་བཤད་

སྤྱི་ཡང་གང་སྤེལ་དང་མ་ཐུན་བ་ལས་བྱེད་པར་དུ་ཆོས་མངོན་བ་བ་རྣམས་བཀའི་ངོ་བོ་
གཟུགས་དང་འདུ་བྱེད་གཉིས་ཀར་འདོད་ཅེས་འཆད་དོ། །དེ་གཉིས་ལས་སྤྲུལ་བྱེ་སྤྱི་
དང་སྤྱི་མ་མདོ་སྤྱེ་པའི་འདོད་བ་དང་མ་ཐུན་ཏེ། སྤྱེ་བ་གཉིས་ཀས་ཀྱང་། བཀའི་ངོ་བོ་
ཆོགས་གསུམ་དུ་འདོད་དགོས་ལ། དེ་གསུམ་ཡང་བྱེ་སྤྱི་ལྷན་མིན་རྩལ་གྱུ་བ་དང་། མདོ་
སྤྱེ་བ་སྤྱི་རང་མཆན་བ་ལ་འདོད་པར་བཤད་པས་སོ། །ལུགས་དེ་གཉིས་ཀྱིས་ནི་བསྟན་
བཅོས་བཅས་པོའི་ངོ་བོར་འདོད་བ་མ་ཐུན་ལ་འདོད་ཚུལ་མི་མ་ཐུན་ཏེ་བྱེ་བྲག་སྤྱི་བའི་བཅས་
པོའི་ངོ་བོར་འདོད་ཀྱང་བཅས་པོ་མ་ཡིན་པར་འདོད་དོ། །རྟོག་གོ་བ་རྣམས་ནི་དངོས་ཀྱི་
རྫོད་བྱེད་སྤྱི་སྤྱི་དང་ཞེན་པའི་རྫོད་བྱེད་སྤྱི་རང་མཆན་པར་འདོད་དོ། །བྱེ་བྲག་སྤྱི་བ་དང་།
མདོ་སྤྱེ་བ་གཉིས་ཀས་བཀའི་ངོ་བོ་ཆོགས་གསུམ་དུ་འདོད་བ་མ་ཐུན་ལ། དེ་གསུམ་ཡང་
བྱེ་བྲག་སྤྱི་བས་ལྷན་མིན་འདུ་བྱེད་རྩལ་གྱུ་བ་དང་། མདོ་སྤྱེ་བ་སྤྱི་རང་མཆན་བ་ལ་འདོད་
པར་བཤད་དོ། །བྱེ་སྤྱི་བའི་ལུགས་ལ་ཡང་ཆོགས་གསུམ་འཛོག་ཚུལ་མི་མ་ཐུན་བ་ཡང་
ཡོད་དེ། འདི་ལྟར། ཆོས་མངོན་པའི་མཛོད་ཀྱི་དགོངས་དོན་གསལ་བར་བྱེད་པའི་ལེགས་
བཤད་ཉིན་བྱེད་དབང་པོའི་སྤང་བ་གནས་གཉིས་བ་༡༡ ༽ལས། མིང་གི་ཆོགས་ལ་
སོགས་བ་ནི། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། མིང་དང་། དག་དང་། ཡི་གའི་ཆོགས་རྣམས་
བསྟན་བ་སྟེ། དེ་ཡང་ཡི་གེ་འདུས་བ་ལས་མིང་དང་། མིང་འདུས་བ་ལས་དག་གམ་ཆོག་
ཏུ་འཛོག་ལ། དང་པོ་ཡི་གེ་ནི། མིང་ཆོག་གཉིས་ཀའི་རྩོམ་གཞིར་གྱུར་པ། དཔེར་ན།
ཀ་ཞེས་བ་ལྟ་བུ་དང་། མིང་ནི་ཡི་གེ་འདུས་བ་ལས་དོན་ཀྱི་ངོ་བོ་ཅམ་སྟོན་བ་གཟུགས་
ཞེས་བ་ལྟ་བུ་དང་། འདིའི་སྐབས་ཀྱི་དག་ཞེས་བ་དག་སྤྱི་སྤྱི་ཅམ་བ་ལ་བྱེད་བ་མ་ཡིན་
པར། མིང་འདུས་བ་ལས་དོན་ཀྱི་བྱེད་པར་སྟོན་པའི་ཆོག་ལ་བྱེད་བ་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་
ནི་དབང་པོ་ལྟ་དང་དོན། །ཞེས་བ་ལྟ་བུ་ལོ། །མིང་ཆོག་ཡི་གེ་གསུམ་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡང་སྤྱི་རིག་
སྤྱི་བ་རྣམས་དང་། མདོ་སྤྱེ་བ་ལ་སོགས་པས་ནི། དོན་གོ་བར་བྱེད་པའི་སྤྱིའི་རང་བཞིན་

ལ་འདོད་ཅིང་། བྱེ་བྲག་སྤྱོད་བས་ནི། རྣམ་རྟོག་གི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་སྤྲི་སྤྱི་ལ་འདོད་དོ། །དེ་
 ལ་དང་པོ་ལྟར་ན་ནི། ཀ་ཞེས་པ་དང་། ག་ཟུགས་ཞེས་བཟོད་པ་ལྟ་བུའི་སྤྲུལ་སྤྱོད་ཀྱི་
 གདངས་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ལྟར་ན་ནི། ཀ་ཞེས་བཟོད་པ་དང་། ག་ཟུགས་ཞེས་
 པ་དང་། གྱེ་མ་འདུས་བྱས་རྣམས་མི་རྟག་ །ཅེས་པ་ལྟ་བུ་བཟོད་པ་རྣམས་ཀྱི་སྤྲི་སྤྱི་ཡིད་
 ཀྱི་ཡུལ་དུ་ཤར་བ་ལ་རིམ་པ་བཞིན་ཡི་གེ་དང་། མིང་དང་། ཆིག་ཏུ་འཛོག་པ་ལས་སྤྱོད་
 ཅམ་ལ་མི་བྱེད་དོ། །དེས་ན་འདི་ནི་གྲུབ་མཐའ་སོ་སོའི་འདོད་ཚུལ་ལས་མཐའ་གཅིག་
 ཏུ་འདི་འཐད་དོ། །འདི་མི་འཐད་དོ་ཞེས་སྤྱོད་བའི་འོས་མིན་པས་རང་རང་གི་ལུགས་ལྟར་
 དོན་མ་ཐུན་དུ་ཁས་སྤངས་པར་བྱ་ལ། བཟོད་གནས་དང་པོར་ཆོས་ཀྱི་སྤང་པོ་སོགས་
 བསྟན་པའི་སྤྲུལ་སྤྱོད་སྤྱོད་ཆིག་གམ་མིང་ཡིན་དེ་དག་ནི། །ག་ཟུགས་དང་འདུ་བྱེད་དག་ཏུ་
 འདོད། །ཅེས་གདམ་ཁ་ཅན་དུ་གསུངས་པའི་བྱིར་ཏེ། སྤྲི་རང་བཞིན་དུ་འདོད་ན་ནི་
 ག་ཟུགས་དང་། སྤྲི་སྤྱི་ལ་འདོད་ན་ནི་ལྟན་མིན་འདུ་བྱེད་དུ་འཛོག་པར་གསུངས་པས་
 སོ། །བྱེ་བྲག་སྤྱོད་བའི་ལུགས་ལྟར་ན་ཡང་། མིང་ཆིག་ཡི་གེ་གསུམ་པོ་ཚོད་བྱེད་དུ་ནི་
 འདོད་དགོས་པས། དེས་ན་ཚོད་བྱེད་ལ་སྤྲི་ཚོད་བྱེད་དང་། རྟོག་པའི་ཚོད་བྱེད་གཉིས་
 སུ་དབྱེ་བ་ཡིན་ལ། དེའི་བྱིར་བཟོད་པ་ལ་ཡང་དག་གིས་བཟོད་པ་དང་། ཡིད་ཀྱིས་བཟོད་
 པ་གཉིས་སུ་འདོད་དགོས་སོ། །འོ་ན། ག་ཟུགས་ཞེས་བཟོད་པ་དེ་ཉན་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་མིན་
 རྣམ་ཞེ་ན། ག་ཟུགས་ཞེས་བཟོད་པའི་སྤྲུལ་སྤྱོད་དེ་ཉན་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་ཡིན་པ་ལས།
 ག་ཟུགས་ཞེས་བཟོད་པ་ཅམ་ཉན་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་མིན་པའི་བྱེད་པར་དབྱེ་དགོས་པས་ན།
 ག་ཞུང་ག་ཞན་དག་ལས་བཟོད་པ་དང་། །སྤྱོད་སོ་སོར་འབྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་དེ་ཡིན་
 རོ། །ཞེས་མིང་ཆིག་ཡི་གེ་གསུམ་པོ་དེ། བཏོ་སྤྱོད་པས་དོན་གོ་བར་བྱེད་པའི་སྤྲི་རང་
 བཞིན་ལ་འདོད་པ་དང་། བྱེ་བྲག་སྤྱོད་བས་ནི། རྣམ་རྟོག་གི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་སྤྲི་སྤྱི་ལ་
 འདོད་པར་གསུངས་སོ། །དེ་དང་མ་ཐུན་པ། མཆིམས་མཛོད་མཛོན་པའི་རྒྱན་ ༣༡༦ ༽

ལས། དོན་སྟོན་པའང་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྦྲ་བ་ནི་དག་མིང་ལ་འཇུག་ལ་མིང་གིས་དོན་རྫོང་པར་
བྱེད་དོ་ཞེས་འདོད་དོ། །མདོ་སྡེ་པ་ན་རེ་(བྱམ་པ་ཞེས་སོགས་)བདས་མཆམས་བཅད་
ན་ནི་གཉིས་ཀས་དོན་(ལྟོ་ལྡིར་བ་)གོ་བར་རུང་བའི་ཕྱིར་དག་དང་མིང་གི་རིམ་པ་ལ་
མི་ལྟོས་ཏེ། འགེལ་པ་ལས། དག་ཕྱོགས་ས་དང་འོད་ཟེར་དང་། །ཕྱགས་དང་མིག་དང་
རྩི་རྩེ་དང་། །མཐོ་རིས་ཚུ་དང་དོན་དགུ་ལས། །མཁས་པས་གོའི་སྤྱི་རིས་གཟུང་བྱ། །ཞེས་
གོས་དོན་དགུ་བརྫོང་པར་བཤད་པ་ལྟ་བུའོ། །བདས་མཆམས་མ་བཅད་ན་ནི་གཉིས་
ཀའང་དོན་གྱི་རྫོང་བྱེད་དུ་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། དག་མིང་ལ་འཇུག་པའང་གསལ་
བར་བྱེད་པ་དང་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་གཉིས་ཀ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དག་ནི་སྤྱི་རི་རང་བཞིན་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྦྲ་ཅམ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མིང་གསལ་བ་དང་སྐྱེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་
བ་དང་། མིང་ལ་སོགས་པའང་སྤྱི་རི་རང་བཞིན་ལ་འདོད་ན་ནི་གཟུགས་གྱི་སྤང་བོ་ལ་
བཏགས་པ་ཡིན་ལ། རྣམ་རྟོག་གི་ཡུལ་གྱི་སྤྱི་སྤྱི་ལ་འདོད་ན་ནི་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར་
རྣམ་སྤྱི་མེད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །བྱེ་བྲག་ཏུ་སྦྲ་བ་ནི་སྤྱི་རི་རང་བཞིན་ནི་མ་ཡིན་གྱི་འོན་ཀྱང་
རྣམ་རྟོག་གི་ཡུལ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དེ་མ་ཡིན་གྱི་འོན་ཀྱང་རྣམ་རྟོག་གི་ཡུལ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དེ་
ཡང་རྣམ་སྤྱི་མེད་ན་དོན་རྫོང་བྱེད་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་འདོད་དོ། །(གལ་
ཏེ་ཡི་གེའང་ཡིག་འབྲུའི་ཡན་ལག་གི་མིན་ནམ་ཞེ་ན། མིན་ཏེ་ཡི་གེ་ནི་ཡིད་ཁོ་ན་ལ་
གསལ་བའི་ཀ་སོགས་ཡིན་ལ་དེ་དག་གོ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཡིག་འབྲུའི་གཟུགས་སྤྱི་གྱུར་
པའི་ཀ་སོགས་བྱས་པའི་ཡིན་ནོ། །སྦྲ་ཅམ་གྱིས་དོན་མི་གོ་བའི་ཕྱིར་མིང་ཆོག་ཡི་གེ་
གསུམ་ནི་སྦྲ་མིན་དེས་ན་དག་ནི་མིང་གསལ་བའང་སྐྱེད་པའི་མིང་ལ་འཇུག་ལ། མིང་
གི་དོན་བརྫོང་ཅིང་རྟོགས་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་བྱེ་བྲག་སྦྲ་བ་ཟེར་རོ། །མདོ་སྡེ་པ་སྦྲ་ཅམ་
དག་མིན་གྱི། སྦྲ་གང་ཞིག་སྦྲ་བ་སོས་དོན་ལ་བྱམ་པ་ཞེས་སོགས་བདས་མཆམས་བཅད་
པ་ནི་དོན་གོ་བར་བྱེད་པས་དག་ཡིན་པས་རྟོགས་ཡུལ་གྱི་མིང་སོགས་བཏགས་པས་

ཅི་ཞིག་བྱ་ཞེས་ཟེར་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

སྤྱི་མ་རྗེ་བཙུན་པས་ཆོགས་གསུམ་པོ་གང་རུང་ལ་ལྟན་མིན་འདུ་བྱེད་ཀྱིས་བྱུང་། མིང་
ཆོག་ཡི་གེ་གསུམ་གང་རུང་ལ་རྫོང་བྱེད་ཀྱི་སྤྱི་བྱུང་པ་གསུངས་ཏེ། ཆོས་མཛོན་པ་
མཛོང་ཀྱི་དཀར་གནས་ནོར་བུ་བང་མཛོང་༡༩༣༥ ལས་བདུན་པ་ཆོགས་གསུམ་བཤད་
པ་ནི། མིང་གི་ཆོགས་ལ་སོགས་པ་ནི། །ཞེས་སོགས་རྟེན་པ་གཉིས་ཀྱི་སྤྱི་བྱུང་སྤྱི་བྱུང་། ཆོགས་
གསུམ་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། མིང་སྐད་ཅིག་སྤྱི་བྱེད་པ་ཆོགས་པའི་འཆོགས་པ་མིང་གི་
ཆོགས། ཆོག་སྐད་ཅིག་སྤྱི་བྱེད་པ་ཆོགས་པའི་འཆོགས་པ་ཆོག་གི་ཆོགས། ཡི་གེ་
སྐད་ཅིག་སྤྱི་བྱེད་པ་ཆོགས་པའི་འཆོགས་པ་ཡི་གེའི་ཆོགས་ཡིན་པའི་བྱིར། ཆོགས་
གསུམ་པོ་གང་རུང་ལ་ལྟན་མིན་འདུ་བྱེད་ཀྱིས་བྱུང་། མིང་ཆོག་ཡི་གེ་གསུམ་གང་རུང་
ལ་རྫོང་བྱེད་ཀྱི་སྤྱི་བྱུང་སྤྱི་བྱུང་། སྤྱི་བྱུང་པོ་རྣམས་ཀྱི། དེ་ལྟར་ན་མིང་ནི་རང་གི་
མཆན་ཉིད་བཛོང་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། ཆོག་གི་བྱ་བ་ལ་དེ་ལྟར་ན་མིང་ནི་རང་གི་མཆན་
ཉིད་བཛོང་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། ཆོག་གི་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་འབྲེལ་བའི་བྱུང་པར་རྫོང་
པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཡི་གེ་ནི་མིང་ཆོག་གི་གཞིར་གྱུར་པ་སྟེ། ཡིད་ལུས་ན་སྤང་བའི་
ཀ་ལ་སོགས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། མདོར་ན། མཛོང་ལས། ཆོས་ཀྱི་སྤྱི་བྱུང་པོ་
བརྒྱུད་ཁྲི་དག་ཅེས་པ་ནས། །གཟུགས་དང་འདུ་བྱེད་དག་ཏུ་འདུས། །ཞེས་པའི་འབྲེལ་
པ་གང་སྟེལ་དུ་ཆོག་གསུམ་མིང་ཡིན་ཞེས་པའི་མིང་ཆོག་གྲུང་མཆོན་པ་ཅེས་སྟེ། བྱེ་མདོ་
གཉིས་ཀས་གྲུང་བཀའི་དོ་སོ་མིང་ཆོག་ཡི་གེའི་ཆོགས་གསུམ་གའི་རང་བཞིན་དུ་འདོད་
པ་དང་། དེ་གཉིས་གྲུང་རིམ་པ་ལྟར་ལྟན་མིན་མེད་པ་གཟུགས་དང་། ཡོད་པ་ལྟན་མིན་
འདོད་པ་ལ་བཤད་དོ། །དེའི་དོན་ཆོགས་གསུམ་གའི་རང་བཞིན་དུ་འདོད་པ་གཉིས་ཀ་
མཐུན་གྲུང་། གཅིག་སྟེ་བྱེ་སྤྱི་བྱུང་ནི། ཆོགས་གསུམ་སྤྱི་བྱེད་པ་བྱེ་མའི་བྱེད་པའི་ཆོགས་
སྤྱི་རྗེས་བྱུང་ལ་འདོད་པས་ལྟན་མིན་དང་། གཅིག་སྟེ་མདོ་སྟེ་པས་ནི་དེ་གསུམ་དག་གི་

རིག་བྱེད་སྟེ་རང་བཞིན་གྱི་སྤྱོད་རང་མཆོན་ལ་འདོད་པས་གཟུགས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའོ། །དེས་
ན་མིང་ཡིན་ན་འདུ་བྱེད་དང་། ཚིག་ཡིན་ན་གཟུགས་སུ་འདུས་ཞེས་མིང་ཚིག་གཉིས་
སུ་ངེས་པར་མི་བྱའོ། །རྒྱལ་པོའི་སྤྱོད་སུ་ཡང་གང་སྟེལ་དང་མཐུན་པ་ལས་བྱེད་པར་
དུ་མངོན་པ་སྟེ་བདུན་གྱི་རྗེས་འབྲང་གིས་ཆོས་མངོན་པ་རྣམས་བཀའི་ངོ་བོའི་གཞི་ལྡོག་
གཟུགས་དང་། སྤྱི་ལྡོག་འདུ་བྱེད་གཉིས་ཀར་འདོད་ཅེས་འཆད་དགོས་ཏེ་གཞན་དུ་ན།
སྤྱོད་ཁམས་དང་ཆོས་ཁམས་ཀྱི་གཞི་མཐུན་ཐལ་བ་དང་། འདུ་བྱེད་ལ་ཕྱང་པོ་བཞི་ལས་
གཞན་ཡིན་མི་དགོས་པར་ཐལ་ལོ། །དེ་ལྟར་ཡང་གསེར་སྒྲིབ་ལས། དང་པོ་ནི་མངོན་
ལས་ཞེས་དང་། དེའི་དོན་ནི་ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་བྱིར། གསེར་སྒྲིབ་ལས། དེ་
གཉིས་ལས་སྤྱོད་མ་བྱེད་སྤྱོད་དང་། བྱི་མ་མངོན་སྟེ་པའི་འདོད་པ་དང་མཐུན་པ་སྟེ་ཏེ་ཞེས་པའི་
སྤྱི་བྱི་གཉིས་མངོན་ཅའི་རིམ་པ་མིན་ཏེ། དེ་ལས་ཚིག་གསལ་མིང་ཡིན་དེ་དག་ནི། །གཟུགས་
དང་འདུ་བྱེད་དག་ཏུ་འདུས་གསུངས་པས་སྤྱོད་མ་མངོན་སྟེ་པ་དང་། བྱི་མ་བྱེད་སྤྱོད་འདོད་
པ་ཡིན་ལ། སྤྱོད་ལས་ཀྱང་སྤྱོད་མ་བྱེད་སྤྱོད་མ་མངོན་སྟེ་པའི་འདོད་པ་དང་མཐུན་གསུངས་
པའི་སྤྱི་བྱི་གཉིས་མངོན་ཅའི་རིམ་པ་མིན་པ་ཞིན་ཏུ་གསལ་ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།
འོན་སྤྱིའི་རིམ་པ་དེ་གཉིས་གང་ལ་བྱེད་ཅེ་ན། བོད་དུ་གསེར་སྒྲིབ་ལས། གང་སྟེལ་
གྱི་འདོད་པ་ལ། གཅིག་ནི་ཆོགས་གསུམ་སྤྱིའི་སྒྲིབ་བར་འདོད་པས་ལྷན་མིན་དང་།
གཅིག་ནི་དེ་གསུམ་དག་གི་རིག་བྱེད་གྱི་སྤྱོད་རང་མཆོན་ལ་འདོད་པས་གཟུགས་ཀྱིས་
བསྐྱུས་པའོ་ཞེས་པའི་རིམ་པ་ལ་སྤྱོད་པ་ཡིན་ནམ་སྤྱོད་པ་ལོ། །

ཁོ་ན་རེ། བྱེད་སྤྱོད་བཀའ་བསྟན་བཅོས་བཅའ་པོར་ཁས་ལེན་པར་ཐལ། བཅའ་པོའི་བདག་
ཉིད་དུ་ཁས་ལེན་པའི་བྱིར་ན་མ་བྱེད། ཉགས་བྱུང་སྟེ། གསེར་སྒྲིབ་༡༣༩ ་ལས། ལུགས་
དེ་གཉིས་གྱི་ནི་བསྟན་བཅོས་བཅའ་པོའི་ངོ་བོར་འདོད་ལ་ཞེས་དང་། འགྲེལ་པའི་མཆན་
འགྲེལ་ལས། བྱེད་སྤྱོད་དག་གིས་བྱུང་པ་ཞེས་བཏགས་པའི་ཆའམ། དེ་ལྟར་བཏགས་པ་

ན་དོན་དེ་ཡིད་ལ་གསལ་བའི་ཆ་མིང་དང་བསྟན་བཅོས་སུ་བཞག་པའི་དག་དེ་དང་ངོ་
 བོ་གཅིག་ཏུ་འདོད་པས་ཡིན་ནམ་དཔུང་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཉོག་གོ་དཔྱོད་པ་པ་
 བྱི་དངོས་ཀྱི་རྫོད་བྱེད་ཉོག་པ་ལ་སྤང་བའི་ཆ་ཀུན་བཏགས་དང་། ཞེན་པའི་རྫོད་བྱེད་ཀྱི་
 སྤྱོད་པ་མཆན་པ་ལ་འདོད་ཀྱང་། རིག་བྱེད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་སུ་སྤྱོད་པ་བྱས་པས། ཉོག་
 དངོས་གཉིས་ཀར་འདོད་པས་དོན་ཀྱི་དངོས་མེད་དུ་ཁས་སྤངས་ལ་སོང་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་
 ལྟར་ཡང་གསེར་སྤོང་༡༣༢ ་ལས། ཉོག་གོ་བ་རྣམས་མི་དངོས་ཀྱི་རྫོད་བྱེད་སྤྱི་དང་
 ཞེན་པའི་རྫོད་བྱེད་སྤྱོད་པ་མཆན་པར་འདོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱེ་སྤྱོད་བ་དག་
 བྱི། བཀའ་བསྟན་བཅོས་མིང་ཆོག་ཡི་གའི་ཆོགས་པའི་བདག་ཉིད་མིང་སྤྱི་ལྟར་མིན་
 རྣམས་བྱུང་ཏུ་འདོད་དེ། རང་འགྲེལ་༤༤ ་ལས། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྱོད་བ་རྣམས་ན་རེ། ཆོས་ཐམས་
 ཅད་ཉོག་གའི་སྤྱོད་ལུལ་མ་ཡིན་པས་ལྟན་པ་མ་ཡིན་པའི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་རང་བཞིན་མིང་
 གི་ཆོགས་ལ་སོགས་པ་ནི་རྣམས་སུ་ཡོད་པ་ཁོ་ན་འོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལེགས་
 བཤད་གསེར་སྤོང་༡༣༣ ་ལས། གཉིས་པ་ལ་གཉིས། བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་
 མཆན་གཞིའོ། །དང་པོ་ནི། ཆོས་སྟོན་པ་པོར་སྤང་བ་གཟུགས་སྤྱོད་གཉིས་དང་། དེས་
 བསྟན་པར་སྤང་བ་གསུང་རབ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ལྟ་བུ་ནི་གདུལ་བྱའི་གཞན་སྤང་
 འབའ་ཞེག་ལ་འཛོག་པས་བཀའ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སྤྱོད་པ་ལྟ་བུས་
 བདག་རྒྱུན་དང་གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་དག་པས་རྒྱུའི་རྒྱུན་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་གདུལ་བྱ་
 དེའི་ཤེས་པ་མིང་ཆོག་ཡི་གའི་རྣམ་པ་དེ་དང་དེར་སྤང་བ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉན་པ་
 པོའི་རྒྱུད་དང་འབྲེལ་བྱེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུད་དང་མ་འབྲེལ་ཏེ། གཞན་དུ་ན། སངས་
 རྒྱས་ལ་ནང་གི་ཤེས་པ་བྱེ་རོལ་བྱེ་སྤྱོད་ཞེན་པའི་མ་རིག་པ་ཡོད་པས་སྤྱི་བ་པ་མ་ལུས་
 པ་སྤངས་པ་མི་སྤྱིད་པས་སོ། །ཉན་པ་པོའི་རྣམ་རིག་དེ་ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཐུ་ལས་
 བྱུང་བའི་ཕྱིར་དེས་བྱས་པར་བཞག་སྟེ། དཔེར་ན་མི་ལམ་ན་སྤྲགས་ལ་སོགས་པ་ལྟའི་

མཐུས་རྟེན་པའི་རྣམ་རིག་ཉིད་རང་གི་ཤེས་པ་ཡིན་ཀྱང་ལྟས་བྱས་ཞེས་བརྗོད་པ་བཞིན་
ཏེ། ཞེས་པའི་དོན་ནི། །ཚོས་སྟོན་པ་པོར་སྤང་བ་གཟུགས་སྐྱ་གཉིས་དང་། དེས་བསྟན་
པར་སྤང་བ་གསུང་རབ་ཡན་ལག་བརྩ་གཉིས་ལྟ་བུ། བྱི་རོལ་རྒྱུ་ཆད་དུ་སྤང་བ་ནི་
གདུལ་བྱའི་གཞན་སྤང་འབའ་ཞིག་ལ་འཛོག་པས་བཀའ་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་
བདག་རྟེན་དང་། གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་དག་པས་རྒྱ་རྟེན་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་གདུལ་བྱ་
དེའི་ཤེས་པ་མིང་ཆིག་ཡི་གའི་རྣམ་པ་དེ་དང་དེར་སྤང་བ་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱི་རོལ་
དུ་རྒྱུ་ཆད་དུ་སྤང་བ་དེ་ཉན་པ་པོའི་རྒྱུད་དང་འབྲེལ་གྱི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུད་དང་མ་
འབྲེལ་ཏེ། གཞན་དུ་ན་སངས་རྒྱས་ལ་ནང་གི་ཤེས་པ་བྱི་རོལ་གྱི་སྤྱར་ཞེན་པའི་མ་རིག་
པ་ཡོད་པས་སྐྱབ་པ་མ་ལུས་པར་སྤངས་པ་མི་སྲིད་པས་སོ། །ཉན་པ་པོའི་རྣམ་རིག་ལ་
སྤང་ཅམ་གྱི་བཀའ་དེ་ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཐུ་ལས་བྱུང་བའི་བྱིར་དེས་བྱས་པ་བཞག་
སྟེ། དཔེར་ན། མི་ལམ་ན་སྤྲགས་ལ་སོགས་པ་ལྟའི་མཐུས་རྟེན་པའི་རྣམ་རིག་ཉིད་རང་
གི་ཤེས་པ་ཡིན་ཀྱང་ལྟས་བྱས་ཞེས་བརྗོད་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །དེ་
ལྟར་ཡང་སྟོམ་ལས། བཀའ་ཉིད་གཅིག་ལྟ་འཛོག་ཚུལ་མ་ཡིན་ཏེ། །བྱི་དོན་མི་འདོད་
རང་སྟེ་ཀུན་ལ་ནི། །རང་འཛིན་ཤེས་པ་དེ་དང་དེའི་རྣམ་པར། །ཤར་བ་ཡིན་པར་འདོད་
ཚུལ་མཐུན་པས་ན། །འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་འཛོག་དགོས་སོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་བྱིར། འདིའི་དོན་ལ་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་གིས། བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་གདུལ་བྱའི་
རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱས་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་ཏེ། བཤད་སྒྱུར་ལས། རྒྱུ་ཆད་པ་སྟེ། ཆིག་ལྷག་པ་
དང་། ཆིགས་སུ་བཅད་པ་སྒྱུར་བའི་སྤྱར་སྤང་བ་འདོད་པའི་དོན་གྱི་རྣམ་པའི་རྗེས་སུ་
འཇུག་པ་ཉན་པ་པོའི་རྣམ་པར་རིགས་པའི་ཆོགས་སོ་ཞེས་དང་། རྒྱན་སྤང་ལས། དེ་
བས་ན་གདུལ་བྱའི་ཤེས་པ་སྤྱར་སྤང་བའི་རང་བཞིན་ཉིད་ཡིན་པས་བསྟན་པ་ཉན་པ་པོའི་
སྟེ་བོ་དང་འབྲེལ་བ་ཡིན་ཀྱང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བདག་པོ་

ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱུ་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་སོགས་
 དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཉི་ཤུ་པའི་འགྲེལ་བཤད་དང་། རྒྱུད་གཞན་གྲུབ་པའི་འགྲེལ་བཤད་ས་
 བཤད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྲལ་སྟེ། དེས་གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ཀྱི་བཀའ་ཡང་ཕྱི་དོན་དུ་མ་གྲུབ་
 པ་ཅེས་དུ་བཤད་ཀྱི་སྤྱིར་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་བཀའ་མེད་པར་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར།
 གཞན་དུ་ན། མདོ་སྡེ་རྒྱན་༤༩ ་ལས། བདེ་གཤེགས་གསུང་ནི་མཐའ་ཡས་པ། །ཡན་
 ལག་དྲུག་ཅུའི་བསམ་མི་བྲལ། །ཞེས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་བྱང་ས་དང་། ཉི་ལྔ་དང་། དབུ་
 མ་སྟོང་ལོ། ཉོག་གོ་འབར་བ་བཅས་ལས་ཡན་ལག་དྲུག་ཅུ་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་འགྱུར་
 བ་དང་། སངས་རྒྱུ་ཀྱི་སའི་སྐྱེ་གསུང་ཐུགས་གསུམ་མི་འཐད་པར་འགྱུར་བ་དང་།
 བཀའ་ཐོས་པའི་ཉན་ཤེས་ཀྱང་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །ཡང་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་གསེར་སྤོང་
 རང་ལུགས་ལ་བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་སོགས་གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱེས་པའི་ཤེས་
 པ་ཡིན་ཟེར་ན། འོ་ན། གསེར་སྤོང་རང་ལུགས་ལ་བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་ཆོས་ཅན།
 རྫོང་བྱེད་ཀྱི་སྐྱེ་མཆན་ཉིད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འདོམས་
 པའི་གདམས་ངག་ཆོས་ཅན། རྫོང་བྱེད་མཆན་ཉིད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་
 ལུས་སྟེ། གསེར་སྤོང་༡༤ ་ལས། དེའི་ཕྱིར་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་རིགས་ཅན་འཆང་རྒྱ་བའི་
 ལམ་ཆ་ཆང་སྟོན་པའི་མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་ཐམས་ཅད་གདམས་ངག་བྲུད་ཅན་ཡིན་
 ནོ། །ཞེས་དང་། ཡང་ལེགས་བཤད་གསེར་སྤོང་༡༥ ་ལས། དང་པོའི་མཆན་ཉིད་ས་
 མཆམས་དང་བཅས་པ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས་སྤྱིར་གདམས་ངག་
 ཅེས་དང་། བྲུད་པར་དུ་ཐེག་ཆེན་གདམས་ངག་གོ། །དང་པོ་ནི། ཐར་ལམ་མ་ཞོར་བར་
 སྟོན་པའི་རྫོང་བྱེད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། ཐེག་ཆེན་གདམས་ངག་ནི། ཐེག་ཆེན་སེམས་
 བསྐྱེད་ཀྱི་དོན་དུ་གཉིར་བྱ་ཐོབ་པའི་ཐབས་མ་ཞོར་བར་འདོམས་པའི་རྫོང་བྱེད་དོ། །ཞེས་
 དང་། ཡང་ལེགས་བཤད་གསེར་སྤོང་༢༤ ་ལས། འདི་ལས་ཀྱང་འདོམས་པ་ནི་

གདམས་ངག་སྟེ་ཞེས་ཆེན་པོ་རྣམས་ཞལ་འཆམ་པར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་གདམས་ངག་ནི་
རྫོང་བྱེད་མཆོན་ཉིད་པ་ཡིན་ལ་བསྟན་པ་ལྟར་སྒྲུབ་པ་ནི་གདམས་ངག་གི་འབྲས་བུ་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པ་འགྱུར་རོ། །དེས་ན། གསེར་ཐོང་རང་ལུགས་ལ། རྣམ་
འབྱོར་སྟོན་པ་བ་དང་། རྣམ་འབྱོར་སྟོན་པའི་དབུ་མ་རང་རྒྱད་པའི་ལུགས་ལ། བཀའ་
དང་བསྟན་བཅོས་ཕྱི་རོལ་མེད་ཅིང་ནང་སེམས་ཀྱི་སྣང་བ་ཅམ་ཡིན་པའི་དོན་ཡིན་གྱི།
བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་སོགས་གདུལ་བྱའི་རྒྱད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་
དོན་མིན་ཏེ། ལེགས་བཤད་གསེར་ཐོང་༤༡ ཞེས་པ་ལྟར་ཉི་མའི་གཞུང་འགྲེལ་དུ་ལོ། །ཚུལ་
རི་ལྟ་བུས་ན། ཕྱི་རོལ་མེད་ཅིང་ཤེས་བྱ་ཡུལ་དུ་སྣང་བ་ཐམས་ཅད་ནང་སེམས་ཀྱི་སྣང་
བ་ཅམ་ཡིན་ཞིང་སེམས་དེ་ཉིད་གཤེས་ལ་བྱུབ་པར་འདོད་པ་རྣམ་རིག་པའི་ཚུལ་ལ་
ཡང་དག་པར་བརྟེན་ནས་སོ། །ཞེས་དང་། ཡང་ལེགས་བཤད་གསེར་ཐོང་༡༥༤ ་ལས།
དེ་ལྟར་ཡང་གཞུང་སྟོང་སྟག་བརྒྱ་པ་ལྟ་བུ་ནི་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་གདུལ་བྱའི་རྒྱད་ཀྱི་
རྣམ་རིག་མིང་ཆོག་ཏུ་སྣང་བ་ཅམ་ཡིན་པས་ཤེས་ཕྱིན་མཆོན་ཉིད་པ་མིན་ནོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསེར་ཐོང་དུ་བངས་པའི་བཤད་སྒྲུར་དང་། རྒྱན་སྣང་དང་། ཉི་ཤུ་
པའི་འགྲེལ་བཤད་དང་། རྒྱད་གཞན་གྲུབ་པའི་འགྲེལ་པར་རྣམས་ཀྱི་དོན་ཡང་ཉན་པ་
པོའི་ཤེས་པ་བཀའ་སྣང་བར་བཀའ་དང་། བསྟན་བཅོས་སུ་སྣང་བར་བསྟན་བཅོས་སུ་
འཛོག་པའི་དོན་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་། རྣམ་འགྲེལ་རྩ་བ་ལས། ཤེས་ལ་གཟུགས་སུ་སྣང་བ་
ལས། །མ་གཏོགས་ཕྱི་རོལ་མེད་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་གནད་གཅིག་གོ། དེ་ལྟར་
ཡང་། ལེགས་བཤད་གསེར་ཐོང་༡༣༩ ་ལས། དེ་བཞིན་དུ་ཉི་ཤུ་པའི་འགྲེལ་བཤད་
དང་རྒྱད་གཞན་གྲུབ་པའི་འགྲེལ་པར་ཡང་ཆོགས་བཅད་དང་རྒྱང་པའམ་ལྷག་པའི་རྣམ་
པའམ་མིང་ཆོག་ཡི་གེའི་རྣམ་པར་སྣང་བའི་ཤེས་པ་ཉིད་ལུང་དུ་བཤད་དོ། །གཉིས་པ་
ནི། དབུས་མཐའི་འགྲེལ་བཤད་ལས། མིང་དང་ཆོག་དང་། ཡི་གེའི་ཆོགས་སུ་སྣང་བའི་

རྣམ་པར་རིག་པ་རྣམས་ནི་བསྟན་བཅོས་སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཡང་དེ་ཉིད་ཀྱི་མཉམ་པའི་
 ལས། གདུལ་བྱ་དེའི་ཤེས་པ་མིང་ཚིག་ཡི་གེའི་རྣམ་པ་དེ་དང་དེར་སྒྲུབ་བཅིངས་པའི་
 ཕྱིར། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྒྱ་མཚན་འདི་དག་ནི། བསྟན་བཅོས་སུ་
 མ་ཟད་ཕྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་པའི་གནད་ཀྱིས། གསེར་སྒྲིབ་ལས་རྣལ་
 འབྱོར་སྦྱོང་པའི་ལུགས་ལ་ཤེས་པ་མ་ཡིན་པའི་དངོས་པོ་ཁས་མི་ལེན་པར་གསུངས་
 པ་ཡིན་ཏེ། ལེགས་བཤད་གསེར་སྒྲིབ་ཀྱི་མཉམ་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྒྲིབ་དཔོན་འདི་རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་
 པའི་དབྱུ་མ་བ་ཡིན་པས་ཤེས་པ་མ་ཡིན་པའི་དངོས་པོ་མི་བཞེད་པའི་ཕྱིར་རྗེས་ཀྱི་ལུས་
 ངག་ཏུ་སྒྲུབ་པའི་རྣམ་རིག་ཉིད་ལ་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་པའི་
 དབྱུ་མ་བ་ཡིན་པས་ཤེས་པ་མ་ཡིན་པའི་དངོས་པོ་མི་བཞེད་ཅེས་པའི་དོན་ནི། ཤེས་
 པའི་བདག་ཉིད་མ་ཡིན་པའི་དངོས་པོ་མི་བཞེད་པའི་དོན་ཡིན་པ། ལུས་པ་ཏུ་སྒྲུབ་པའི་
 རྣམ་རིག་ཉིད་ལ་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པར་ཐོན་ནོ། །དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། གསེར་སྒྲིབ་ལས།
 ཉན་པ་པོའི་རྒྱུད་དང་འབྲེལ་གྱི་ཞེས་སོགས་གསེར་སྒྲིབ་རང་ལུགས་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
 བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་སོགས་གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྟུས་པའི་ཤེས་པ་མ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། གསེར་སྒྲིབ་ལས། གཞན་དུ་ན་སངས་རྒྱས་ལ་ནང་གི་ཤེས་པ་ཕྱི་
 རོལ་གྱི་སྦྱར་ཞེན་པའི་ཞེས་ཕྱི་དོན་གྱི་སྦྱང་བ་ལ་སྦྱར་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེས་བསྟན་
 པའི་གསུང་རབ་རྣམས་ཕྱི་རོལ་རྒྱང་ཆད་དུ་སྦྱང་བ་ནི། ཚེས་སྟོན་པ་པོ་དང་། དེས་བསྟན་
 པའི་གསུང་རབ་རྣམས་ཕྱི་རོལ་རྒྱང་ཆད་དུ་སྦྱང་བ་ནི། གདུལ་བྱའི་སྦྱང་བ་ཅམ་ཡིན་
 པས། དེ་ལྟར་སྦྱང་བ་ཉན་པ་པོའི་རྒྱུད་དང་འབྲེལ་གྱི། སངས་རྒྱས་ལ་དེ་ལྟར་མི་སྦྱང་སྟེ།
 སྒྲིབ་པ་མ་ལུས་སྦྱངས་པའི་ཕྱིར། ཉན་པ་པོ་ལ་སྦྱང་བ་ཅམ་གྱི་བཀའ་དེ་ཡང་སངས་རྒྱས་
 ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བདག་རྒྱུན་གྱི་མཐུ་ལས་བྱུང་བས་དེས་བྱས་པ་བཞག་སྟེ། དཔེར་ན། མི་
 ལམ་ན་སྤགས་སོགས་སྟེང་མཐུས་ཉིད་པ་དེ། རང་གི་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་ཅམ་ཡིན་

ཀྱང་ལྷས་བྱས་ཞེས་བརྗོད་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་པ་དེར་བྲངས་པའི་བཤད་ལུང་དང་རྒྱན་
སྒྲུང་སོགས་ཀྱི་ལུང་དོན་ནི་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་བཤད་པ་ཡིན་གྱི། ཤེས་པ་ཡིན་པ་
བཤད་པའི་དོན་མིན་ནོ། །གཉིས་པ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་མཆན་གཞི་ནི། དབུས་མཐའི་འགྲེལ་
བཤད་ལས། མིང་དང་ཆིག་དང་ཞེས་པ་ནས་ནམ་པར་རིག་པ་ནམས་ནི་བསྟན་བཅོས་
སོ་ཞེས་དང་། ཡང་ན་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་སྤྱིའི་བྱད་
པར་དུ་སྒྲུང་བའི་ནམ་རིག་པ་ནམས་ནི་བསྟན་བཅོས་སོ་ཞེས་གཉིས་བྱད་བའི་སྤྲུལ་མ་ནི།
ཕྱི་ནང་གཉིས་ཀའི་བསྟན་བཅོས་ཅམ་པོ་བ་དང་། ཕྱི་མ་ནི། ནང་པའི་བསྟན་བཅོས་བྱད་
པར་ཅན་གྱི་ངོས་འཛིན་ནོ། །དེ་ཡང་སོ་སྤྱེད་དང་ས་བཅུ་པ་ལ་ཐུག་གི་བར་གྱི་འཕགས་
པ་ལ་ནི་ཆོས་འཆད་པ་པོ་དང་གདུལ་བྱ་ཉན་པ་པོ་གཉིས་ཀས་བསྟན་བཅོས་ཕྱི་དོན་དུ་
སྒྲུང་བ་ལ་བསྟན་བཅོས་བཞག་སྟེ་ས་བཅུ་པ་ཡང་རང་གི་ཤེས་པ་ལོངས་སྤྱོད་སྒྲུང་བ་ལ་
ཕྱི་རོལ་གྱི་སངས་རྒྱས་དང་མིང་ཆིག་སོགས་སུ་སྒྲུང་བ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་
པའི་གསུང་དུ་ཞེན་པ་ཡོད་པས། ཞེན་པ་སྤྲོ་མོ་ཡོད་པ་དེ་སྤྱིད་དུ་ཉན་པ་པོ་ལ་མིང་ཆིག་
རི་ལྟར་སྒྲུང་བ་ལྟར་འཆད་པ་པོ་ལ་ཡང་དེ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་འབྱུང་བས་སོ། །

ཡང་ལེགས་བཤད་གསེར་མེད་༡༣༥ ་ལས། དེས་ན་སྤྱིའི་མེད་པ་ལ་འདོད་ན་
བསྟན་བཅོས་དངོས་མེད་དུ་འགྱུར་བས་སྤྱིས་བྱས་མ་བྱས་པར་འགྱུར་བས་རིག་བྱེད་
པའི་སྤྱི་བ་ཁས་སྒྲངས་དགོས་སོ། །དག་གི་སྤྱི་རང་མཆན་པ་ལ་འདོད་ན་ཡང་དག་ཏུ་མ་
ཐོན་ན་བསྟན་བཅོས་མ་བཅུམས་པ་དང་བསེ་རུ་ལྟ་བུས་ཀྱང་གདུལ་བྱ་ལ་ཆོས་མ་བསྟན་
པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན། རང་ལུགས་ལ་བྱེ་སྤྱི་ལྟར་སྤྱིའི་མེད་པ་ལ་
འདོད་ན་བསྟན་བཅོས་དངོས་མེད་དུ་འགྱུར་བས་སྤྱིས་བྱས་མ་བྱས་པར་འགྱུར་བས་
རིག་བྱེད་པ་ལྟར་འགྱུར་ལ། མདོ་སྤྱི་བ་ལྟར་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་བྱུང་བའི་དག་སྤྱི་རང་མཆན་
པ་ལ་འདོད་ན་ཡང་དག་ཏུ་མ་ཐོན་ན་བསྟན་བཅོས་མ་བཅུམས་པ་འགྱུར་བར་ཐལ། འདོད་

བ། བསེ་རུ་ལྷ་བྱས་ཀྱང་གདུལ་བྱ་ལ་ཆོས་མ་བསྟན་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་ཆོས་
 བསྟན་པ་དང་། བསྟན་བཅོས་བཅུམས་པ་གཉིས་དོན་གཅིག་དུ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར།
 འདོད་མི་རུས་ཏེ། བསེ་རུ་ལྷ་བྱའི་རང་རྒྱལ་དེས་སྤྲེལ་མེད་ལུས་ཀྱི་ནམ་འགྱུར་གྱི་སྟོན་ས་
 ཆོས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྐབས་གཉིས་པའི་སྤྱི་དོན་༡༩༡༥ ལས། གཉིས་པ་
 ལ། ཅ་འབྲེལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། སྤྲེལ་མེད་ཀྱང་ཆོས་སྟོན་པ་མི་འགལ་ཏེ། བསེ་རུ་
 ལྷ་བྱའི་རང་རྒྱལ་དེས་སྤྲེལ་མེད་ལུས་ཀྱི་ནམ་འགྱུར་གྱི་སྟོན་ས་ཆོས་བསྟན་པས་རང་གི་
 གདུལ་བྱ་གང་དང་གང་ལ་རང་རང་གི་མོས་པ་ཇི་ལྟ་ཇི་ལྟར་ཉན་འདོད་པ་དེ་ལ་བརྟེན་
 བྱའི་དོན་དེ་དང་དེ་ནི་ཉན་པ་པོའི་ཇི་ལྟར་ཉན་འདོད་པ་དེ་ལྟར་སྤང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་བཤད་
 པ་ལ། གང་གང་དོན་ནི་གང་གང་ལ། །ཞེས་སོགས་གསུངས། གཉིས་པ་ནི། སྤྲེལ་མེད་
 ཀྱང་ཆོས་སྟོན་པ་མི་འགལ་ཏེ། དཔེར་ན་སངས་རྒྱས་བཞེས་ནོ། །འདི་ལ་ཡང་རྒྱ་དུས་
 སུ་སྟོན་ལམ་འདེབས་ཚུལ་མཚུངས་པ་དང་། འབྲས་དུས་སུ་སྟོན་ལམ་འགྲུབ་ཚུལ་
 མཚུངས་པར་བསྟན་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་སྤྲེལ་མེད་དུ་ཆོས་སྟོན་པའི་
 རྒྱ་གང་ཞེ་ན། དེའི་རྒྱ་ཡོད་དེ། དེའི་རྒྱར་ཆོགས་བསགས་ཤིང་སྟོན་ལམ་བཟབ་པའི་
 ཕྱིར། དེ་ཡང་སྟོན་ལམ་བཟབ་ཚུལ་ཡོད་དེ། སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ནམས་སྟོན་
 བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔར་གྱུར་པ་ན་བདག་སངས་རྒྱས་སུ་གྱུར་ནས་བརྟེན་པའི་སྤྱི་ལ་
 ལྟོས་པ་མེད་པར་ཆོས་སྟོན་རུས་པར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་སྟོན་ལམ་བཟབ་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་
 སྟོན་ལམ་འདེབས་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། ཆོག་ཏུ་བརྟེན་པ་ནི་ཡིད་ཀྱི་རོལ་ཏུ་ནམ་པར་
 གཡེང་བྱེད་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་རྒྱད་འབྲུག་པ་སྟེ་མ་ཞི་བར་བྱེད་པས་ཉེས་པ་དེ་མཐོང་ནས་
 སྟོན་ལམ་བཟབ་པའི་ཕྱིར། དེ་གཡེང་བ་ཡིན་པ་ཡང་། རྟོག་པས་ངོ་བོ་ལ་ནམ་པར་མ་
 བཟགས་དཔྱེད་པས་བྱེད་པར་ལ་ནམ་པར་མ་དཔྱད་པར་ཆོག་ཏུ་སྤྲེལ་མི་རུས་ཏེ། རྟོག་
 དཔྱེད་དག་ཀུན་སྟོང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པ་ལ། ནམ་པར་མ་བཟགས་ནམ་པར་

མ་དབྱེད་པར་ཆིག་ཏུ་མི་སྤྱོད་བས་བཞེད་པ་ནི་ནམ་པར་གཡེང་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་རྒྱུད་
འཁྱུག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འདི་ལྟར་སངས་རྒྱུ་སྤྱུར་
ནས་བཞེད་པ་མེད་པར་ཆོས་སྟོན་པར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་སྟོན་ལམ་བཟུང་བོ། །ཞེས་གསུངས།
རང་རྒྱལ་གྱི་སྤྱོད་ཀྱང་ཆོས་སྟོན་པ་མི་འགལ་ཏེ། སྤར་བཞིན་སྟོན་ལམ་འདེབས་ཚུལ་
དེ་ལྟར་རང་རྒྱལ་གྱིས་ཀྱང་བཟུང་བ་དེ་བས་ན་སངས་རྒྱུ་དང་རང་རྒྱལ་གཉིས་སྤྱོད་
མེད་དུ་ཆོས་སྟོན་པའི་རྒྱ་སྟོན་ལམ་འདེབས་ཚུལ་འདྲ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། སྐབས་འདིར་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་པ་དང་། བསྟན་བཅོས་བཅུམས་པ་གཉིས་
དོན་གཅིག་དུ་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་ནམ་སྟེ། མིང་ཆིག་ཡི་གེ་གསུམ་གྱི་སྤྱོད་རང་མཆོན་
པ་དང་། སྟོན་དཔོན་གྱིས་བཞེད་བྱ་ཆོག་པར་མཁུན་ནས་སྟོན་འདོད་པའི་བསམ་པ་
དང་། སྟོན་གྱི་སྟོན་ལམ་དང་། བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བའི་མཐུ་ལས། གདུལ་བྱ་གང་ལ་
གང་འདུལ་གྱི་དེ་ལ་དེར་སྤྱང་བའི་ཆ་ལྟན་མིན་དང་གསུམ་གྱི་རོ་བོར་འདོད་པ་མངོན་
ལ། དེ་ལྟར་ཡང་གསེར་ཐོང་ལས། དེས་ན་སྤྱི་ལོ་ཐོང་བ་ལ་འདོད་ན་ཞེས་སོགས་
གསུངས་པ་ནི། གཞན་ལུགས་བསྟན་པ་བཀག་པ་ཡིན་ནམ་སྟེ། །འདི་ལ་མཁས་
པ་ཁ་ཅིག་གིས་གསེར་ཐོང་རང་ལུགས་ལ་བཀའ་བསྟན་བཅོས་གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་གྱི་
ཤེས་པ་ཡིན་ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། སྐབས་དང་པོའི་སྤྱི་དོན་༡༠༡ ་ལས། གསེར་
ཐོང་ལས། བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་སོགས་གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཤེས་པ་
ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་སྤྱུར་ལས། དེ་བས་ན་གདུལ་བྱའི་ཤེས་པ་སྤྱར་སྤྱང་བའི་རང་བཞིན་ཉིད་
ཡིན་པས་བསྟན་པ་ཉན་པ་པོའི་སྤྱི་བོ་དང་འབྲེལ་བ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་
པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བདག་པོ་ལས་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱུ་བཅོམ་ལྟན་འདས་ནམས་
ཀྱིས་ཆོས་བསྟན་པ་ཡིན། ཞེས་བྱས་ནས་མཆོད་པར་བྱ་བ་དེ་བཞིན་དུ། ཞེས་གསུངས།
རེ་ཞིག་དབྱེད་ན། སངས་རྒྱུ་དང་རྒྱུད་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་བཀའ་མེད་པར་ཐལ། བཀའ་

དང་བསྟན་བཅོས་གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྟུས་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་
 ལུས་ཏེ། སངས་རྒྱས་རང་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྟུས་པའི་གསུང་དབངས་ཡན་ལག་དྲུག་ཅུ་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། བཀའ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཐོས་པའི་ཉན་ཤེས་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་
 ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐོས་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །གཞན་
 ཡང་། འགྲེལ་ཆེན་གྱི་ལུང་དེས་བཀའ་བསྟན་བཅོས་ཤེས་པར་བསྟན་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
 འགྲེལ་ཆེན་ལས། ཆོག་དང་དག་གི་ཆོགས་ཀྱིས་བསྟུས་པའི་གཞུང་དང་། ཞེས་གཞུང་
 ཤེས་ཕྱིན་ཆོག་དང་དག་གིས་བསྟུས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དག་མ་སྤྲས་
 པར་བསྟན་བཅོས་ཅོམ་པ་མེད་པར་ཐལ། བསྟན་བཅོས་ཡིན་ན་རྫོང་བྱེད་ཀྱི་སྤྱོད་རང་
 མཆན་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། བསེ་རུ་ལྟ་བུའི་རང་རྒྱལ་གྱིས་
 སྤྱོད་ལུས་ཀྱི་རྣམ་འགྱུར་གྱི་སྒྲོན་མ་ཆོས་སྟོན་པ་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་
 མ་ཁྱབ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་འགའ་ཞིག་གིས་ཉ་ཁྲི་ག་སོགས་བོད་སྤྱ་མ་རྣམས་
 ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པའི་བཤད་པ་ཡིན་ཡང་གསེར་སྤེང་རང་གི་དགོངས་པ་དངོས་མིན་
 རོ། །ཞེས་ཟེར། མདོར་ན། གསེར་སྤེང་རང་ལུགས་ལ། བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་ལ་ཉན་
 པ་པོའི་རྒྱུད་ཀྱི་བསྟུས་པ་ཞིག་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཁོ་ན་ཡོད་པ་དང་གཉིས་འདོད་
 དགོས་ཏེ། གདུལ་བྱའི་ཤེས་པ་ལ་ནང་གི་ཤེས་པ་ཕྱི་རོལ་གྱི་སྤྱོད་སྤང་བ་དེ་གདུལ་བྱ་
 རང་རྒྱུད་ཀྱི་བསྟུས་པའི་བཀའ་དང་། ཡང་གདུལ་བྱའི་ཤེས་པས་རྗེན་ཆེར་དུ་བཟུང་དུ་
 མི་ལུས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཁོ་ན་ཡོད་པའི་བཀའ་ཞིག་ཡོད་པ་འདོད་དགོས་སམ་
 ལྟམ་སྟེ། ལེགས་བཤད་གསེར་སྤེང་༡༣༣ ་ལས། གདུལ་བྱ་དེའི་ཤེས་པ་མིང་ཆོག་
 ཡི་གའི་རྣམ་པ་དེ་དང་དེར་སྤང་བ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉན་པ་པོའི་རྒྱུད་དང་འགྲེལ་གྱི།
 སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུད་དང་མ་འགྲེལ་ཏེ། གཞན་དུ་ན། སངས་རྒྱས་ལ་ནང་གི་ཤེས་པ་ཕྱི་
 རོལ་གྱི་སྤྱོད་ཞེན་པའི་མ་རིག་པ་ཡོད་པས་སྤྱིབ་པ་མ་ལུས་པ་སྤངས་པ་མི་སྤིད་པས་

སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེས་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་བཀའ་མེད་པར་འདོད་པ་ཡང་
མི་འཐད་དེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་སྐྱབས་གསུང་ཐུགས་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
མདོ་ལས། བདུད་བཙུང་འཛིགས་མེད་སྐལ་བ་བཟང་པོ་དང་། །སྲིད་པར་འགོ་ལས་འདས་
དང་ཤེས་རབ་དང་། །ཁུར་དང་བྲལ་ཞིང་ཡོན་ཏན་དཔག་མེད་སྟོན། །ཡོན་ཏན་འདི་དག་
རབ་རྒྱས་བཙུང་ལྟན་འདས། །ཞེས་བ་ལྟར། བཙུང་ལྟན་འདས་དང་པོར་སྐྱེ་རྒྱུ་ལ་
ཀྱི་ཆོ་འཕྲུལ་ནམ་མཁའ་ལ་འགོ་བ་ལ་སོགས་པས་པ་རོལ་བེལ་གྱིས་གཞོན་ཞིང་། དེ་
ནས་ཐུགས་ཀྱན་བརྗོད་པའི་ཆོ་འཕྲུལ་གྱིས་ཁམས་དང་བསམ་བློ་དང་བག་ལ་ཉལ་མཁྱེན་
ནས་སེམས་ཀྱི་རྒྱ་བ་བསྟན་པས་དད་པར་བྱེད། དེ་ནས་གསུང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་
གདམས་ངག་སྟེན་པའི་རྗེས་སུ་བསྟན་པའི་ཆོ་འཕྲུལ་ནམ་པ་གསུམ་གྱིས་འགོ་བ་མཐའ་
དག་ལ་ལམ་རྗེས་སུ་སྟོན་པར་མཛད་པ་དེ་ཉིད་གྱིས་སོ། །འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་
ལྷ་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་ཡིན་ན། བཀའ་ཡིན་མི་དགོས་ཏེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
གསུང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཁོ་ན་ཡོད་ལ། བཀའ་གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་བེར་
བ་མི་འཐད་དེ། དེ་གཞིན་གཤེགས་པའི་གསུང་དེ། བཀའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
བསྟན་བཙུང་ལེ་ཤེས་ལ་འཇུག་པ་༡༩ ་ལས། གཞིན་གཤེགས་པའི་བཀའ་དང་། གསུང་
དང་། བརྗོད་པ་དང་། དབྱངས་དང་། དེས་པའི་གསུང་དང་། གསུང་གི་ལམ་དང་། གསུང་
དབྱངས་དང་། གསུང་གི་འཕྲིན་ལས་དང་། གསུང་གི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
དང་། ལེགས་བཤད་གསེར་མེད་༡༣༥ ་ལས། རྣམ་བཤད་རིག་པར་ཡང་། རོན་དམ་
པར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་ཉིད་བསྟན་བཙུང་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཏུ་འཐད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་
འབྲུང་བས་རྒྱལ་བའི་བཀའ་ཡང་བསྟན་བཙུང་སུ་འདོད་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། དེས་ན། གསེར་མེད་རང་ཐུགས་ལ། བསྟན་བཙུང་མདོན་རྟོགས་རྒྱུ་ལྟ་བུ་བཀའ་

མ་ཡིན་ཏེ། བཀའ་ཡིན་ན་རང་ཉིད་གསུངས་པ་པོ་མཆོག་གི་སྤྱལ་སྤྱི་ཡིན་པས་བྱུང་བ་
 འདོད་དགོས་པའི་སྤྱིར་སྦྲུལ་སྟེ། ལེགས་བཤའ་གསེར་གླེང་༢༦༥ ་ཧེལས། སྤྱིར་བཀའ་
 ཡིན་པར་ཡང་མ་ངེས་ཏེ། མངོན་ཏྲོགས་རྒྱན་ལྟ་བུ་ལ་ཡང་གདམས་ངག་བྱང་ཅན་གྱི་
 རོན་ལེགས་པར་ཆང་བའི་སྤྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར་དང་། བཤ་ཆེན་པར་སྤྱན་
 མཐའ་དཔྱིད་༡༥༩ ་ཧེལས། ཁ་ཅིག་ཤེག་ཆེན་གྱི་གདམས་ངག་ཡིན་ན། སྐབས་འདིར་
 དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཤེག་ཆེན་གྱི་གདམས་ངག་ཡིན་པས་བྱུང་བེད་བ་མི་འཐད་དེ། བསྟན་
 བཅོས་མངོན་ཏྲོགས་རྒྱན་དེ་ཤེག་ཆེན་གྱི་གདམས་ངག་གང་ཞིག་སྐབས་འདིར་དངོས་
 སུ་བསྟན་པའི་གདམས་ངག་ཡིན་ན། བཀའ་ཡིན་པས་བྱུང་བའི་སྤྱིར། ཞེས་གསུངས་
 པའི་སྤྱིར། བཀའ་བསྟན་བཅོས་ཤེས་པར་བཞེད་པའི་ཕྱོགས་ལའང་། རིག་པའི་དབང་
 ལྷག་རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་དང་། མདོ་སྤྲུགས་རབ་འབྱམས་སྤྱི་བ་བཤ་ཆེན་
 བསོད་ནམས་གྲགས་པ་དང་། ཀུན་མཁྱེན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་འཇམ་དབྱངས་བཞེད་
 པའི་རྡོ་རྗེ་སོགས་གདན་གསུམ་ཡིག་ཆའི་མཁན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་དགག་སྤྱོད་ཞིབ་པར་
 མཇུག་པ་ལ་བརྟག་ན་ཤེས་པར་འདོད་པའང་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་གཞུང་དེ་དག་གི་དགོངས་པ་
 མིན་པར་སྒྲུང་རོ། །དེས་ན་རང་གི་ལུགས་ནི་གསུང་རབ་ཡན་ལག་བཙུ་གཉིས་ནི་སྤྱི་
 མཆོན་ཉིད་པར་འདོད་དོ། །འོ་ན་འདིར་གསུང་རབ་ཡན་ལག་བཙུ་གཉིས་ཡིད་ཤེས་ཁོ་
 ནའི་ཡུལ་ཡིན་པ་དང་། ཀུན་གཞིའི་ཡུལ་མིན་པར་གསུངས་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། མ་
 ཡིན་ཏེ། དངོས་བཏགས་མ་བྱེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ན། གསུང་རབ་ཡན་ལག་བཙུ་གཉིས་
 ལ་ཡིད་ཤེས་ཁོ་ནའི་ཡུལ་དུ་གྱུར་བ་ཞིག་དང་། ཡིད་ཤེས་མ་ཐད་དབང་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་
 དུ་གྱུར་པ་དང་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། འདི་སྤྱི་མའི་དབང་དུ་བྱས་པ་གསལ་ཏེ། རྒྱ་ཆེར་
 འགྲེལ་ལས། ཡིད་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་ཡན་ལག་བཙུ་གཉིས་ལྟ་བུ་དང་། ཞེས་དབང་ཡིད་
 གཉིས་ལས་ཡིད་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་ཞེས་དམིགས་ཀྱིས་བསལ་བ་ལ་ཆོག་གི་རུས་པ་ཞིག་

བཏོན་དགོས་པའི་ཕྱིར། འོན་དེ་ངི་ལྟར་འཛོག་སྟམ་ན་ཉེན་འབྱེལ་བསྟོད་པ་ལས། ཉོན་
 པ་དེ་ཡིས་ཆངས་དབྱངས་ཀྱིས། །འདི་ནི་འདི་ལྟར་གསུང་སྟམ་དུ། །ཡིད་ལ་བྱུང་བའི་
 གཟུགས་བརྟན་ནི། །ཤར་བ་ཙམ་ཡང་ཆ་བ་ཡི། །གདུང་ལ་ཟླ་ཟེར་བཞིན་དུ་སྟོན། ཞེས་
 གསུངས་པ་ལྟར། སྟར་སྟོན་པའི་གསུང་རབ་ཡན་ལག་བརྟུ་གཉིས་སོགས་གནས་དེ་
 དང་དེ་ལ་འདི་ལྟ་བུ་གསུང་ཉམ་དུ་ཡང་ཡང་གོམས་པ་ལས། དོན་སྤྱིའི་སྤང་བ་ཡལ་ནས་
 ཡིད་ཤེས་རྟོག་མེད་ལ་དེ་གསལ་བར་འཆར་བ་ཞིག་དང། རྟོག་ངོའི་འཆར་སྤང་ཞིག་
 དང་གཉིས་ཡོད་པ་ལ་འདོད་དོ། །ཡང་འགའ་ཞིག་ན་རེ། སྟར་ཡིད་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་གསུང་
 རབ་ཡན་ལག་བརྟུ་གཉིས་ཀྱན་གཞིའི་གཟུང་ཆ་འགོག་པ་དང། འདིར་གསུང་རབ་ཡན་
 ལག་བརྟུ་གཉིས་ཉན་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་གསུངས་པ་གཉིས་ནང་འགའ་ཡིན་ཞེས་ཟེར་བ་
 ལ། འགའ་ཞིག་ན་རེ་མི་འགའ་ཏེ། སྟར་གསུང་རབ་ཡན་ལག་བརྟུ་གཉིས་ལ་ཡིད་ཤེས་
 ཀྱི་ཡུལ་ཞེས་གསུངས་པ་ལ་དཔག་ན་དབང་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་མིན་པར་གོ་བས། ལྷགས་
 འདིས་གསུང་རབ་ཡན་ལག་བརྟུ་གཉིས་སྟེ་མི་འདོད་ཅིང་ལྟན་མིན་དུ་འདོད་ལ། དེས་
 ན་འདིར་ཉན་ཤེས་ཀྱིས་ཐོས་པའི་ཡུལ་དུ་གསུངས་པ་ནི། སངས་རྒྱུ་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སྟུ་
 མ་ལྟ་བུས་བདག་རྟེན་དང། གདུལ་བྱ་རྒྱུད་དག་པས་རྒྱ་རྟེན་བྱས་པ་ལས་རང་གི་ཤེས་
 པ་ཉིད་སྤྱིའི་སྟུ་སྤང་བ་ལ་ཐོས་ཞེས་བཏགས་པ་སྟེ། དཔེར་ན། ཡི་གེར་འཁོད་པའི་རྒྱུ་
 འབྱེད་བསྐྱུས་གསུམ་བཟླག་པ་ལ་རྒྱུ་འབྱེད་བསྐྱུས་གསུམ་བཟླག་ཅེས་བརྗོད་པ་བཞིན་
 ཡིན་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཡང་འགའ་ཞིག་གིས་ལྷགས་འདི་གཉིས་ཀྱིས་བཏགས་ཤིང་དབྱུང་
 པའི་ཆེ་ཤེས་པ་ལ་སྤང་བའི་དངོས་སོ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་དེ་ཉིད་དུ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་
 ཏེ། ལྷ་སྟེགས་གསང་བ་སོས་དེ་ལྟར་དུ་ཁས་ལེན། བོད་སྟེ་མ་ལའང་དེ་ལྟར་ཁས་ལེན་
 མཁན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་སོ་བྱུང་སྟེ། དེས་གཟུགས་སྟུ་སོགས་དོན་ལ་བདག་ཤེས་
 རིག་དང་གཉིས་སུ་མེད་ཀྱང། འབྲུལ་སྤང་ལ་ཐ་དད་དུ་སོགས་བཏགས་ནས་སྟུ་ཆོགས་

གྱི་ངོ་བོར་སྤང་བ་ཡིན་ཞེས་འདོད་ཅིང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་སེམས་ཅམ་དུ་ཁས་ལེན་པའི་
 གནད་ཀྱང་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། དབྱ་མ་རྒྱན་གྱི་རང་འགྲེལ་ལས། གསང་བ་པའི་རྗེས་
 སུ་འབྲང་བ་དག་ནི་བདག་དམ་པ་ནི་གཅིག་སུ་ཁོ་ན་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཅམ་གྱི་རང་བཞིན་
 ཡིན་ཏེ། རྣམ་མཁའ་ཆེན་པོ་དང་འབྲ་ཞེས་བརྗོད་དེ། དེ་ལ་རྣལ་འབྱོར་པ་གོམས་པས་
 གཉུག་མ་དང་གཉུག་མ་མ་ཡིན་པའི་མ་རིག་པ་དང་བྲལ་ནས་བྱམ་པ་ལ་སོགས་པ་ཆག་
 ར་དེའི་རྣམ་མཁའ་རྣམ་མཁའ་ཆེན་པོར་འདུ་བ་བཞིན་དུ། སློག་ཀྱང་དེར་འདུ་ན་རབ་ཏུ་
 སྤྲོ་བ་དག་གིས་དེ་སློག་དང་ཡོན་ཏན་དང་འབྱུང་བ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་དངོས་པོ་མཐའ་
 ཡས་པ་རྣམ་པར་བརྟགས་སོ། །འདི་ག་རྟེན་འདི་ནི་སྤྱི་མའི་རང་བཞིན་ཏེ་གཉིས་སུ་མེད་
 ཀྱང་མི་ལམ་སྤྲིས་པ་བཞིན་དུ་སྤྲོ་ཆོག་གས་གྱི་ངོ་བོར་སྤང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་
 ཟེར་ན་སྤྱོད་མེད་དེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་སེམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཅམ་ཡིན་གྱི་ཤེས་པ་ལ་
 སྤང་བའི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་དོན་མིན་ནོ། །དེ་ཡང་། བོད་སྤྲུ་མ་དུ་
 མས་ཀྱང་ཤེས་པ་ལ་སྤང་བའི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་དེ་ཉིད་དུ་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ།
 ལེགས་བཤད་གསེར་བླང་ལས། སློབ་དཔོན་འདི་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་བ་ཡིན་པས་ཤེས་
 པ་མ་ཡིན་པའི་དངོས་པོ་ཁས་མི་ལེན་པའི་བྱིར། །ཞེས་བོད་སྤྲུ་མའི་བཞེད་པར་གསུངས་
 པ་དང་། མཆིམས་མཛོད་མངོན་པའི་རྒྱན་༤༡༥ ་ལས། སྤངས་མ་དེ་དག་སེམས་ཅན་
 ཡིན་མིན་ཞེ་ན་བྱེ་བྲག་སྤྲོ་བ། སེམས་ཅན་ཡིན་ཏེ་དེས་བྱས་པའི་ལས་དེ་ཡང་དཔྱལ་
 བ་དེ་ཉིད་དུ་སྤྲོ་ན་མོ་ཞེས་འདོད་དོ། །དེ་དག་དཔྱལ་མེས་མི་འཆོག་པ་ནི་ལས་ཀྱིས་
 མཆོམས་བཅད་པས་སོ་ཞེས་སོ། །མདོ་སྤྱེ་པ་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་འབྱུང་བ་ཉིད་སེམས་
 ཅན་ལྟར་སྤང་བས་གཟུགས་སུ་འདོད་དོ། །སེམས་ཅམ་པ་རང་གི་སེམས་སུ་འདོད་པ་
 ཉིད་ལེགས་སོ། །ཞེས་མཆིམས་རང་གི་ལུགས་ཀྱང་སེམས་ཅམ་ལྟར་ན་ཤེས་པ་ལ་སྤང་
 བའི་དངོས་པོ་ཤེས་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པར་གསུངས་པའི་བྱིར། གསུམ་པ། རྣམ་

འགྱོར་སྒྱུད་པའི་དབུ་མ་རང་རྒྱད་པ་རྣམས་ཀྱིས་བཀའ་བསྟན་བཅོས་ངོ་བོ་སེམས་ཅམ་
པ་ལྟར་བཞེད་དགོས་པ་གོང་དུ་བྲངས་ཟིན་པའི་དགོ་བསྟེན་བཅུན་པའི་བཤད་སྒྱུང་དང་།
རྒྱན་སྒྲུང་སོགས་ཀྱིས་ལུང་དེ་དག་གི་གྲུབ་ལ། ཐལ་འགྱུར་བ་དང་། མདོ་སྡེ་སྒྱུད་པའི་
དབུ་མ་རང་རྒྱད་པ་རྣམས་ཆོས་ཐམས་ཅད་སེམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཅམ་མི་འདོད་པས་
ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་གྲུབ་པའི་སྤྱི་རང་མཆོན་པར་འདོད་པ་ལས་འོས་མེད་དོ། །གཉིས་པ་དེའི་
སྤྱི་བཤད་ནི། ཅིའི་ཕྱིར་བསྟན་བཅོས་ཞེས་བྲ་ཞེན། སྟོབ་མའི་རྒྱད་འཆོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
དེ་ཡང་སྟོབ་མའི་རྒྱད་ལ་བསྐྱབ་པ་གསུམ་བསྐྱེད་ནས། ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་ཆོགས་
པར་དབྱུང་དུ་མི་རུང་བ་སྟེ་གོང་འཕེལ་དུ་འགྲོ་མི་རུང་བ་ལས་བསྐྱོག་པ་དང་། དབྱུང་
དུ་རུང་བའི་ལས་ལ་མཐུག་པར་བྱེད་པའོ། །བཀའ་ཡང་བསྟན་བཅོས་ཡིན་ཏེ། ལུང་རྣམ་
འབྱེད་༤༩ ་ལས། རྒྱལ་བ་སྟོན་པ་དེ་ཡི་བསྟན་བཅོས་ནི། །མདོ་དང་ཆོས་མདོན་ཡིན་
གསུང་འདུལ་བ་ནི། །སྟོན་དང་བསྟན་པ་ཉིད་ཡིན་ཞེས་དང་། རྣམ་བཤད་རིགས་པར་
ཡང་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བསྟན་ཚུལ་ནི། ལེགས་བཤད་གསེར་མེད་༡༣༩ ་ལས།
བསྟན་པ་ནི། འབྲེལ་པ་འདི་དང་དེའི་འབྲེལ་བཤད་གཉིས་དང་། ཤེར་སྟོན་ལས་ནི་གཞུང་
འདི་དགོས་སོགས་བཞེ་སྟོན་པ་ལ་སྦྱར་ལ། འཕགས་པ་དང་། འཕྱི་རང་གིར་ཀྱུ་མ་ར་
ཕྱི་རྣམས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་དང་བསྐྱུས་དོན་དུ་དགོས་པ་སྟོན་པ་ལ་སྦྱར་རོ། །དེ་ལ་བྱུང་ཕྱི་
ནི་རྒྱུ་པ་དང་པོ་གསུམ་ཀྱིས་བཟོད་བྲ་དང་། ཆོས་སྒྱུད་ནས་མཐོང་འགྱུར་གྱི་བར་གྱིས་
ཉིད་དགོས་དང་། ཕྱིར་ཞེས་པ་ནས་དགོས་པ་ཡིན་གྱི་བར་གྱིས་དགོས་པ་བསྟན་ཞིང་
འབྲེལ་པ་ནི་བཟོད་བྲ་བསྟན་པ་དེ་རྟོགས་པའི་དོན་དུ་ཡིན་ལ་དེ་རྟོགས་པས་ནི་མཐར་
ཐུག་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཤུགས་ལ་ཐབས་དང་ཐབས་བྱུང་དུ་འབྲེལ་
བར་བཞེད་དོ། །ཆོག་གསལ་དུ་ཡང་མཐའི་དགོས་པའི་སྤྱིས་དགོས་པ་གཉིས་ཀ་བསྟན་
པར་བྱས་ནས་གཅོད་མཆོམས་དེ་དང་འབྲ་བར་བཤད་དོ། །རྟོགས་དཀའི་སྤང་བར་དགོས་

བ་གཉིས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཤུགས་ལ་འབྲེལ་བ་དང་བརྗོད་བྱ་བསྟན་པར་འཆད་པ་
 བྱི་སློབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བརྗོད་བྱ་དངོས་སུ་བསྟན་པར་བཞེད་པའི་ཕྱིར་
 རོ། །སྤྲ་མ་ལ་ཡང་དོན་གྱི་འབྲེལ་ལ་བརྗོད་བྱ་ལ་སྤྲེལ་རུང་ཡང་རྟེན་པའི་གཙོད་མཆོམས་
 རུང་མིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་རྟེན་པ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་བརྗོད་བྱ་དང་། གཞན་ནམས་བྱུང་
 བྱི་དང་ཆིག་གསལ་གྱིས་བཤད་པ་ལྟར་འབྲེལ་བ་འདི་ཡང་བཞེད་དོ། །གཞུང་འདི་གཙོ་
 བོའི་དོན་དུ་བྱས་ན་དགོས་པ་འཆད་པ་ལ་འབྲེལ་གྱིང་འདིའི་ངག་གི་དོན་རྗོགས་པར་
 བཤད་ན་བརྗོད་བྱ་དང་འབྲེལ་བ་བསྟན་པར་ཡང་བཤད་ཀྱས་པས་སློབ་དཔོན་འདི་ཡི་
 བཤད་པ་ནི་ཡོངས་སུ་རྗོགས་པའི་བཤད་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་སོ། །འབྲེལ་བ་འདི་དང་
 འབྲེལ་བཤད་ཆིག་གསལ་དང་རྟོགས་སྤང་གཉིས་དང་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཤེར་
 སྟོན་ལས་ནི་དགོས་འབྲེལ་གྱི་གཞུང་འདི་དགོས་སོགས་ཆོས་བཞི་སྟོན་པ་ལ་སྦྱར་ལ།
 འཕགས་པ་དང་ཤུཌི་པས་འབྲེལ་བ་དང་བསྟུས་དོན་དུ་ཉིང་དགོས་གཅིག་ཤུ་སྟོན་པ་ལ་
 སྦྱར་རོ། །དེ་ལ་བྱུང་བྱི་ནི། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་ཉིད་ལས་ཞེས་སོགས་རྟེན་པ་དང་
 པོ་གསུམ་གྱིས་བརྗོད་བྱ་དང་ཆོས་སྟོད་ནས་མཐོང་འགྱུར་གྱི་བར་གྱིས་ཉིང་དགོས་
 དང་། ཕྱིར་ཞེས་པ་ནས་དགོས་པ་ཡིན་གྱི་བར་གྱིས་དགོས་པ་བསྟན་ཞིང་། འབྲེལ་བ་
 བྱི་བརྗོད་བྱ་བསྟན་པ་དེ་རྟོགས་པའི་དོན་དུ་ཡིན་ལ་དེ་རྟོགས་པས་མཐར་ཐུག་པར་འགྱུར་
 རོ་ཞེས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཤུགས་ལ་ཐབས་དང་ཐབས་རྒྱུད་གི་འབྲེལ་བར་བཞེད་
 དོ། །ཆིག་གསལ་དུ་ཡང་། མཐའི་དགོས་པའི་སྤྲས་དགོས་པ་གཉིས་ཀ་བསྟན་པར་བྱས་
 རས་རྟེན་པའི་གཙོད་མཆོམས་དེ་དང་འབྲེལ་བར་བཤད་དོ། །གསེར་སྤྱིང་པ་ཆོས་གྲགས་
 པའི་མཛད་པའི་རྟོགས་སྤང་ལས། དགོས་པ་གཉིས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཤུགས་ལ་
 འབྲེལ་བ་དང་བརྗོད་བྱ་བསྟན་པར་འཆད་པ་བྱི་སློབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
 བརྗོད་བྱ་དངོས་སུ་བསྟན་པ་བཞེད་པའི་ཕྱིར། སྤྲ་མ་བྱུང་བྱི་ལ་ཡང་དོན་གྱི་འབྲེལ་ལ་

བརྗོད་བྱ་ལ་སྒྲེལ་རུང་ཡང་རྟེན་པའི་གཙོད་མཆོམས་ཅུང་མིན་ནོ་ཞེས་དང་། དེ་ཡང་
སྒྲེལ་ལས། གསེར་ཐོང་རྟེན་པ་གསུམ་པས་ཉིང་དགོས་བསྟན། རྣམ་བཤད་བརྗོད་བྱའི་
ཁྱད་པར་སྦྱར་བས་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་གཞན་གྱིས་སྤྱོད་བ་མ་ཡིན་ཏེ།
ཞེས་པའི་རྟེན་པ་གསུམ་པས་གསེར་ཐོང་ལྟར་ན་ཉིང་དགོས་བསྟན་པ་དང་། རྣམ་བཤད་
ལྟར་ན་བརྗོད་བྱ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། ལེགས་བཤད་གསེར་ཐོང་༡༣༤ ་ལས། འདི་ལ་
བཞི་ལས་བརྗོད་བྱ་ནི། སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཡུམ་འདི་ལས་བཤད་པའི་རྣམ་མཁྱེན་
སངས་རྒྱས་ཁོ་ནའི་ལམ་གང་ཡིན་པ་དང་དེས་མཆོན་པའི་ལྷག་མ་བདུན་དང་བཅས་
པའོ། ཉིང་དགོས་ནི། བྱང་སེམས་ལས་གཞན་གྱིས་སྤྱོད་བ་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་མཁྱེན་
དེ་སྤྱོད་དང་ལྟན་པ་བྱང་སེམས་ཀྱིས་ཡུམ་གྱི་མདོ་ཡི་དོན་དངོས་བརྒྱད་ཅི་བཞིན་དུ་ངེས་
པའི་བདག་ཉིང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་ཆོས་ཏེ་སྦྱབ་པའི་སྤྱོད་པ་པར་བྱིན་བཅུ་ཞེས་
བཞིན་དང་བཅས་པའི་བློ་པ་ལ་བཞག་ནས་ས་བཅུ་བཅོད་དེ་མཐོང་བ་སྟེ་མདོན་དུ་བྱེད་
པར་འགྱུར་བའོ། །དགོས་པ་ནི་ཉིང་དགོས་ཀྱི་ཕྱིར་དུ་མདོ་ཡི་བརྗོད་བྱ་རྣམས་རྒྱན་ལ་
བརྟེན་ནས་བདེ་སྒྲག་དུ་སྟེ་ཆོག་ས་རྒྱུད་དུས་རྟོགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྒྱན་ཚུལ་པའི་དགོས་
པ་ཡིན་ནོ། །འབྲེལ་བ་ནི་ཤུགས་ཀྱིས་ཏེ་དེ་ཡང་ཚུལ་པའི་དགོས་པ་ཞེས་པས་དགོས་
པ་དང་བསྟན་བཅོས་འབྲེལ་པར་དང་། ཕྱིར་ཞེས་པས་དགོས་པ་གཉིས་འབྲེལ་བར་
འབངས་སོ། །ཞེས་དང་། རྣམ་བཤད་སྟོང་པོའི་རྒྱན་༤༠ ་ལས།
མདོར་ན་མདོན་རྟོགས་བརྒྱད་དོ། །བརྗོད་བྱའི་ཁྱད་པར་ནི། སེམས་དང་། འཕྲོག་བྱེད་
དང་། དབྱེག་གི་སྟོང་པོ་ལ་སོགས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་ཕྱི་རོལ་པ་དང་ཅིག་ཤོས་ཀྱི་
འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཉན་རང་ལ་སོགས་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་པ་མཐའ་
ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་ལ་གོམས་པར་མ་བྱས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྦོས་པ་ལས་བྱུང་བ་ལ་
སོགས་པའི་ཞེས་པའི་རིམ་གྱིས་མ་ཐུངས་པ་དེ་བརྗོད་བྱ་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་གིས་མ་

བྱུངས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། རྫོང་པར་བྱེད་པ་ཡུམ་གྱི་མདོ་རྒྱན་དང་བཅས་པ་དང་།
 བརྫོང་པར་བྱ་བ་མངོན་རྟོགས་བརྒྱད་པོ་དག་ཐབས་དང་ཐབས་གྱིས་སྦྱབ་པར་བྱེད་པའི་
 ཚུལ་གྱིས་འབྲེལ་བར་མཛད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱེད་སྟེ། དེ་རྣམས་གྱིས་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་
 པའི་སྡེ་སྡོད་དང་། དེའི་དགོངས་འབྲེལ་གྱི་བསྟན་བཅོས་ལ་ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་
 གང་ཡང་མ་བྱས་པའི་བྱིར། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་བ་དམིགས་པ་ཆེ་བས་ཀྱང་བྱེད་པར་དུ་
 འཕགས་པ་ཡིན་ནོ། །གཞུང་འདི་འབྲེལ་བ་ཁོང་ན་གནས་པ་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་གསལ་
 བར་མཛད་པ་ལ་ཡང་བཤད་དོ། །དེས་ན་བརྫོང་བྱའི་ངོ་བོ་ནི། འབྲེལ་ཆེན་དུ། དེ་ལ་
 འབྲས་བུ་བསྟན་པས་བྱང་ཆུབ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་བསྐྱེད་
 པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་བྱིར་ན། དང་པོ་རྣམས་
 བ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་བརྫོང་དོ། །ཞེས་གསུངས་པས། རྣམས་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་
 ཉིད་ལམ་ནི། རྣམས་མཐུན་དུ་བསྟོན་པར་བྱེད་པའི་ལམ་གཙོ་བོར་བསྟན་པ་ལ་བྱའོ། །མཚོད་
 བརྫོང་དང་དགོས་འབྲེལ་ནི། འོག་ནས་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་བསྐྱུས་དོན་གཞན་གཉིས་
 ལ་ཡང་སྦྱར་དགོས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གསེར་སྤེང་རང་
 ལུགས་ལ་དགོས་འབྲེལ་གྱི་གཞུང་འདི་གཙོ་བོའི་དོན་དུ་བྱས་ན་དགོས་པ་འཆད་པ་ལ་
 འབྲེལ་ཀྱང་། དག་དོན་རྫོགས་པ་ལ་བཤད་ན་དགོས་སོགས་ཆོས་བཞི་སྟོན་པ་ལ་སྦྱར་
 རོ། ། ཆོག་དོན་གྱི་སྐབས་སུ། དག་ལྟར་དུ་ནི་རྣམས་པ་ཐམས་ཅད་ལམ་ཞེས་པའི་ལམ་
 དེ་ཡང་བཅའ་བར་བྱ་བས་འབྲས་བུའི་ལམ་ཡིན་གྱི་འཆོལ་བར་བྱེད་པས་རྒྱུའི་ལམ་ནི་
 མ་ཡིན་པའོ་ཞེས་པ་ཡིན་ཏེ། སྟོམ་ལས། བཅའ་བྱའི་ལམ་སྤྲིགས། ཡིན་འཆོལ་བྱེད་
 མེན་གསུངས་པའི་བྱིར། འབྲས་བུའི་ལམ་ལ་སྦྱར་བ་ཤིན་ཏུ་གསལ་ཞེས་གསུངས་པའི་
 བྱིར། བྱ་སྟོན་གྱིས་བཅའ་བྱའི་ལམ་དང་འཆོལ་བྱེད་གྱི་ལམ་གཉིས་ཀ་ལ་སྦྱར་བ་ཡིན་
 ཏེ། ལུང་གི་སྟེ་མ་༤༥ ་ཡས། དང་པོ་བརྫོང་བྱ་ནི། བཤད་ཅེས་བྱང་ངོ་། །གང་ན་མངོན་

རྟོགས་བདུན་ནང་དུ་འདུས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་མཁྱེན་རྒྱ་དང་འབྲས་བུར་བཅས་པ་ཉིད་ལམ་
 སྟེ། འབྲས་བུ་ནི་འདིས་བཅ་ལ་བར་བྱ་བས་ལམ་ཡིན་ལ། རྒྱ་ནི་འདིས་འཆོལ་བས་ལམ་
 སྟེ། དེའོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། ཆོས་སྟོན་བཙུན་དབྱུས་མཐའ་ནས་བཤད་
 པའི་ཆོས་བཙུལ་བཤད་པ་ནི་ཆེས་མི་འཐད་དེ། ལེགས་བཤད་གསེར་མེད་༡༣༩༽
 ལས། ཐབས་གང་གིས་སྐྱབ་ན་དབྱུས་མཐའ་ལས། ཡི་གེ་འབྲི་མཆོད་སྦྱིན་པ་དང་། །ཉན་
 དང་སྟོག་དང་ལེན་པ་དང་། །འཆད་དང་ཁ་ཉོན་བྱེད་པ་དང་། །དེ་སེམས་པ་དང་སྟོམ་པ་
 སྟེ། །སྟོན་པ་འདི་བཙུའི་བདག་ཉིད་ནི། །བསོད་ནམས་ལུང་པོ་དབག་ཏུ་མེད། །ཅེས་པ་
 ལྟར་ཆོས་ཉེ་མདོ་ཡི་སྟོན་པ་བཙུན་བདག་ཉིད་ཀྱིས་སོ་ཞེས་འཆད་དོ། །འདི་ནི་ཆེན་པོ་
 དག་གི་གསུང་ཡིན་ཡང་ཆེས་མི་འཐད་དེ། མདོར་རྟོགས་ཤེས་པའི་དགོས་པ་དང་དེ་
 རྒྱད་ལ་སྦྱེས་པའི་དགོས་པ་གཉིས་གོ་བསྒྲིག་པ་དང་གཙོ་བོ་དང་གཙོ་བོ་མ་ཡིན་པའི་
 དགོས་པ་གཉིས་ཀྱང་འཆོལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །རི་ལྟར་ཞེ་ན། མདོ་ནས་མདོར་རྟོགས་ཀྱི་
 རིམ་པ་བསྟན་ཅིན་པས་འདི་བརྟམས་པ་དོན་མེད་དོ་ཞེས་པའི་ཚུད་པ་ཁོང་ན་གནས་
 པའི་ལན་དུ་མདོ་ནས་བདེ་སྐྱབ་ཏུ་རྟོགས་མི་རུས་ལ། བསྟན་བཅོས་ལས་དེ་ལྟར་རུས་
 པས་དགོས་པ་ཡོད་ཅེས་པ་གཞུང་གི་དོན་དུ་སྤང་བ་ལ། བདེ་སྐྱབ་ཏུ་རྟོགས་པ་ཉམས་
 ལེན་ལ་བཤད་ཅིང་། སྟོན་དང་ལྡན་པས་མཐོང་བའི་དོན་མདོར་རྟོགས་རྒྱད་ལ་སྦྱེས་པ་
 ཡིན་པ་ལ་གོ་བ་ཅམ་གྱི་དགོས་པར་བཤད་པས་སོ། །གཞན་ཡང་བསྟན་བཅོས་བརྟམས་
 པ་མདོར་རྟོགས་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཅམ་གྱི་ཆེད་མིན་གྱི་ལམ་རྒྱད་ལ་སྦྱེད་པའི་ཆེད་ཡིན་
 པ་ལ། མདོར་རྟོགས་ཤེས་པ་གཙོ་བོ་དང་། མདོ་དོན་ཉམས་སུ་ལེན་པ་གཙོ་བོ་མིན་པར་
 བཤད་པ་འོར་རོ། །ཞེས་དང་། ཡང་ཡིག་ཆ་སྐབས་དང་པོའི་སྦྱི་དོན་༡༤༣༽ལས། ཆོས་
 སྟོན་བཙུན་ཡི་བདག་ཉིད་ཀྱི། །ཞེས་འཆད་ན། ཆོས་སྟོན་བཙུན་པོ་དེ་གང་ཞེ་ན། །ཁ་ཅིག་
 དབྱུས་མཐའ་ལས། ཡི་གེ་འབྲི་མཆོད་སྦྱིན་པ་དང་། །ཉན་དང་སྟོག་དང་ལེན་པ་དང་། །འཆད་

དང་ཁ་ཉོན་བྱེད་པ་དང་། །དེ་སེམས་པ་དང་སྒྲོམ་པ་སྟེ། །ཆོས་སྟོན་བཙུ་པོའི་བདག་ཉིད་
 བློ། །བསོད་ནམས་ལུང་པོ་དཔག་ཏུ་མེད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་འདོད་གྲང་། རང་ལུགས་
 བློ། སྦྱོན་སོགས་པར་བྱིན་བཙུ་པོ་དེ་སྐབས་འདིའི་ཆོས་སྟོན་བཙུར་བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ།
 དེ་ལྟར་དུ་འགྲེལ་བ་ཤད་གཉིས་དང་ཤེར་འབྱུང་གི་བ་ཤད་པ་ཙ་བའི་དགོངས་པར་གསེར་
 བྱེད་ལས་བ་ཤད་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེས་ན། རང་ལུགས་ལ་ཆོས་སྟོན་
 བཙུ་ནི་གསེར་བྱེད་དང་རྟོགས་དཀའི་སྣང་བ་གཉིས་ལས་པར་བྱིན་བཙུ་ལ་བ་ཤད་པ་
 དང་། རྣམ་བཤད་ལས་སེམས་བསྐྱེད་སོགས་ཆོས་བཙུ་ལ་བ་ཤད་པ་ཡིན་ཏེ། གསེར་
 བྱེད་༡༩༩ ་ལས། །བཙུ་གང་ཞེན། སྦྱོན་པ་དང་སོགས་པས་པར་བྱིན་ལྟག་མ་དགུའོ། །དེ་
 ལྟར་ན་འགྲེལ་བ་ཤད་གཉིས་དང་ཤེར་འབྱུང་གིས་ཆོས་སྟོན་བཙུ་པར་བྱིན་བཙུ་ལ་བ་ཤད་
 པ་ནི་ཙ་བའི་འགྲེལ་འདི་གཉིས་ཀྱི་དགོངས་པ་སྦྱོན་མེད་པ་སྟེ། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྟོན་པའི་
 མཆོག་ནི་བཙུ་པོ་འདི་ཡིན་པས་སོ། །སྦྱོན་ཀྱི་མཁས་པ་དག་རྒྱུ་སྣང་ལས། སྟོང་ཕྱག་
 བརྒྱ་པ་ལ་སོགས་པའི་མདོ་ཡི་དོན་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་དང་གདམས་ངག་ལ་སོགས་
 པ་སྐབ་ཚུ་ལ་གནས་སྐབས་བརྒྱད་ཀྱི་དབྱེ་བས་བྱེ་བ་ཞེས་པས་ཆོས་སྟོན་བཙུ་རྣམ་
 མཐེན་ཀྱི་ཆོས་བཙུ་ལ་བ་ཤད་པར་འདོད་པ་ནི་མི་འཐད་དེ། ལུང་དེས་དོན་བདུན་ཙ་
 ཐམས་ཅད་འཛིན་ཏེ་གནས་སྐབས་བརྒྱད་ཀྱི་དབྱེ་བས་ཞེས་པས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་བརྒྱ་
 པ་ལ་བཞག་པའི་དོན་ནི་ཐོས་པའི་དོན་མི་བརྗེད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པས་ཉམས་ལེན་ཀྱི་
 དམིགས་རྣམ་མི་བརྗེད་པར་འཛིན་པ་ཡིན་ལོ། །དེ་ལྟར་མ་བརྗེད་པར་བཟུང་ནས་བསམ་
 བྱུང་གིས་སེམས་པར་བྱེད་ཅིང་སྒྲོམ་བྱུང་གིས་གོམས་པར་བྱས་པ་ལས་ས་བཙུ་ཡི་
 རྟོགས་པ་འབྱུང་བ་སྟེ་རིང་རྒྱུའོ། ཞེས་དང་། ཡང་རྣམ་བཤད་རྟོགས་དཀའི་སྣང་བ་༣༩ ་
 ལས། ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བའི་རྟོགས་པའི་མཆོན་ཉིད་པ་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ལ་སོགས་པ་བཙུ་
 རྟོགས་པའི་རིམ་པས་མདོན་དུ་བྱེད་པར་འབྱུང་རོ། །ཙ་བར་ཆོས་སྟོན་བཙུ་ཞེས་པའི་

འགྲེལ་བ་སྦྱིན་པ་ཞེས་པ་ཡིན་པས། འདིར་པར་བྱིན་བཅུ་ལ་ཆོས་སྦྱོང་བཅུ་ཞེས་ཤེས་
པར་བྱའོ། །སྤྱི་རབས་པ་དག་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་། ཞེས་པས་དང་པོ་སེམས་བསྐྱེད་
དང་། སྦྱིན་སོགས་ཀྱིས་ཐ་མ་སྦྱབ་པ་བསྟན་པའི་སྒོ་ནས། རྣམ་མཁུན་གྱི་ཆོས་བཅུ་ལ་
ཆོས་སྦྱོང་བཅུར་བཤད་པ་ཡིན་ནི་ཟེར་རོ། །ཞེས་གསུངས་ལ། རྣམ་བཤད་སྟོང་པའི་
རྒྱན་ལ་ཡེ་ལས། མདོའི་དོན་བདེ་ལྷག་ཏུ་རྟོགས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། དེ་ལ་བརྟེན་
ནས་རྣམ་མཁུན་མཆོན་བྱེད་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་པ་སོགས་ཆོས་སྦྱོང་བཅུའི་བདག་ཉིད་
ཀྱི་མདོའི་དོན་སྟོང་ལྟན་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་མདོན་སྤྲུལ་དུ་མཐོང་བར་འགྱུར་
བའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དོན་ལ་འགལ་བ་མེད་དེ། འགྲེལ་བ་ལས། བྱང་
ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་སྦྱབ་པའི་སྦྱོང་པ་ལེགས་པར་བཞག་ནས་ཞེས་
རེ་རེའི་ཐོག་མར་སྟོས་པའི་བྱིར། གདམ་ག་ཅན་ཡིན་ནམ་སྟུམ། ཡང་ན། གསེར་ཐོང་
དང་། རྟོགས་དཀའི་སྤང་བ་གཉིས་ལས་གསུངས་ཚུལ་མདོ་ཡི་དངོས་བསྟན་དང་། རྣམ་
བཤད་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དངོས་བསྟན་ཡིན་ཏེ། གསེར་ཐོང་ལས། གལ་ཏེ་བསྟན་བཅོས་
ཀྱི་བརྗོད་བྱ་ལ་དངོས་པོ་བརྒྱད་དུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནམ། ཅིའི་བྱིར་རྣམ་མཁུན་ཉིད་བཤད་
ཅེ་ན། ཉིས་པ་མེད་དེ། དང་པོ་འདིས་མདོན་རྟོགས་ལྷག་མ་བདུན་པོ་ཐམས་ཅད་ཉི་བར་
མཆོན་པ་ཡིན་ལ། མཆོན་བྱེད་འདི་ཉིད་བསྟན་པ་ཡང་སྤྱར་ལེན་པ་སྟེ་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་
པོ་ཡིན་པས་བསྟན་ནོ། །ཞེས་དང་རྣམ་བཤད་ལས། དེར་བསྟོད་པའི་ལམ་ཆོས་བཅུ་
གནས་སྐབས་བརྒྱད་ཀྱི་བྱེ་བ་ཞེས་དང་། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁུན་ཉིད་ལམ་ནི་རྣམ་
མཁུན་དུ་བསྟོད་པ་ཞེས་སོ། །མདོར་ན། གསེར་ཐོང་དུ་གསུངས་པ་དེ་ཆོག་གསལ་གྱི་
དགོངས་པ་ཡིན་པ་དང་། རྣམ་བཤད་ལས་གསུངས་པ་ནི། འགྲེལ་ཆེན་གྱི་དགོངས་པ་
ཡིན་ཏེ། འགྲེལ་ཆེན་༣༡༥ གྱེལས། སྟོང་ཕྱག་བརྒྱ་པ་ལ་སོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་
རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་མདོའི་དོན་གདམས་དག་ལ་སོགས་པའི་རང་བཞིན་གནས་སྐབས་

བརྒྱད་ཀྱི་དབྱེ་བས་བྱེ་བ་ཐམས་ཅད། ཞེས་གསུངས་སོ། །ཡང་འདི་ལ་ཤེས་པ་དབྱུང་
 མཐའ་ནས་བཤའ་བ་ལྟར་གྱི་ཆོས་སྤྱོད་བརྩེ་ལ་བཞེད་པ་དང་། སྤྲུལ་ཁ་ཅིག་དགེ་བ་
 བརྩེ་ལ་མཛད་པ་སོགས་མང་དུ་ཡོད་པའི་བྱིར། འདིའི་སྐབས་ཡིག་ཆ་སྤྱི་དོན་དང་།
 མཐའ་དཔྱོད་གཉིས་སྐྱས་ཟེན་ཅུང་མི་མཐུན་ཏེ། སྤྱི་དོན་ལྟར་ན། དངོས་པོ་བརྒྱད་པོ་
 དེ་བསྟན་བཅོས་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱི་བརྗོད་བྱ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཁྱོད་ཀྱི་དགོས་པ་ཡོད་
 དེ། བསྟན་བཅོས་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ལ་བརྟེན་ནས་ཁྱོད་ཀྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱས་
 མདོ་དོན་བདེ་སྐྱབས་ཏུ་རྟོགས་པ་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་དགོས་པ་ཡིན་པ་གསུངས་ལ། མཐའ་དཔྱོད་
 ལྟར་ན། མདོ་དོན་བདེ་སྐྱབས་ཏུ་རྟོགས་པ་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་དགོས་པ་ཡིན་པ་གསུངས་པའི་བྱིར་
 ཏེ། སྐབས་དང་པོའི་སྤྱི་དོན་༡༩༠༧ལས། བསྟན་བཅོས་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ཆོས་ཅན།
 ཁྱོད་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་ཡོད་དེ། ཕྱི་རོལ་བ་དང་ཉན་རང་སོགས་ཀྱིས་ངེ་ལྟ་བ་བཞེན་དུ་མ་
 རྟོགས་པ་སྟོན་པས་རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱས་གསུམ་ལས་བཤའ་བའི་དངོས་པོ་བརྒྱད་པོ་དེ་
 ཁྱོད་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཁྱོད་ཀྱི་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ལ་བརྟེན་ནས་ཁྱོད་
 ཀྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱས་མདོ་དོན་བདེ་སྐྱབས་ཏུ་རྟོགས་པ་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་དགོས་པ་ཡིན་
 པའི་བྱིར། ཁྱོད་ཀྱི་ཉིང་དགོས་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ཀྱི་གདུལ་བྱས་ཁྱོད་ལ་བརྟེན་ནས་མདོ་
 དོན་བདེ་སྐྱབས་ཏུ་རྟོགས་ཤིང་གོམས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ས་བརྩེ་རིམ་གྱིས་བསྐྱོད་དེ་མཐར་
 རྒྱུ་མཐུན་ཐོབ་པ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་དང་། སྐབས་དང་པོའི་སྤྱི་དོན་༡༩༡༥༽
 ལས། བྱས་པ་ལ་ཁ་ཅིག་མདོ་དོན་བདེ་སྐྱབས་ཏུ་རྟོགས་པ་ཆོས་ཅན། བསྟན་བཅོས་མངོན་
 རྟོགས་རྒྱན་གྱི་དགོས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་བསྟན་བཅོས་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ལ་
 རག་མ་ལས་པའི་བྱིར། རྟགས་བྱུང་སྟེ། བསྟན་བཅོས་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱི་སྤྲུལ་དུ་
 མདོ་དོན་བདེ་སྐྱབས་ཏུ་རྟོགས་པ་ཡོད་པའི་བྱིར་ཟེར་ན། ཅུ་བར་མ་ཁྲབ། ཞེས་དང་། སྐབས་
 དང་པོའི་མཐའ་དཔྱོད་༡༩༡༥༽ལས། རྒྱུ་མ་བ་ཐམས་ཅད་མཐུན་ཉིད་ལས། །ཞེས་སོགས་

ཀྱི་སྐབས་སུ། གཞུང་དོན་དང་མཐའ་གཅད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། བསྟན་བཅོས་མངོན་
རྟོགས་རྒྱ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་དགོས་པ་ཡོད་དེ། མདོ་དོན་བདེ་སྒྲག་ཏུ་རྟོགས་པ་དེ་
ཁྱོད་ཀྱི་དགོས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱོད་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་ཡོད་དེ། མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་
པོ་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱོད་ཀྱི་ཉིང་དགོས་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ལ་བརྟེན་ནས་
ཐོབ་པའི་རྣམ་མཁུན་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་ཉིང་དགོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱོད་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཡོད་དེ།
ཁྱོད་ཀྱི་ཉིང་དགོས་ཁྱོད་ཀྱི་དགོས་པ་ལ་འབྲེལ། དེ་ཁྱོད་ལ་འབྲེལ་བའི་འབྲེལ་བ་དེ་ཁྱོད་
ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལེགས་བཤད་གསེར་ཐོང་༡༩༢༩༽
ལས། གཉིས་པ་ནི། གཙུ་བོ་དང་པལ་བ་ལ་དངོས་བསྟན་དང་ལྷགས་བསྟན་ཏུ་བྱེད་པ་
ལྟར་ན་ཉིང་དགོས་དངོས་དང་གཞན་རྣམས་ལྷགས་ལ་བསྟན་ཏོ། །སྤྱི་ཐོབ་མ་ཐོབ་ལ་
བྱེད་ན་འབྲེལ་བ་ལྷགས་ལ་དང་གཞན་གསུམ་དངོས་སུ་བསྟན་ཏོ། ཞེས་དང་། རྣམ་
བཤད་སྤྱིང་པོའི་རྒྱ་མཚན་༢༥༽ལས། བསྟན་བཅོས་ཀྱི་བརྗོད་པར་བྱ་བ་དང་། དགོས་པ་
དང་། དགོས་པའི་ཡང་དགོས་པར་དངོས་སུ་བསྟན་པ་དང་། འབྲེལ་བ་ཁོང་ན་ཡོད་པ་
རྣམས་གསུངས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དགོས་སོགས་ཆོས་བཞི་བསྟན་དགོས་
ཀྱི་གདུལ་བྱ་ལ་རིགས་བཞི་ཡོད་དེ། འདི་ལྟར་མཆོ་རྒྱལ་༡༩༽ལས། ལྷ་བ་གང་ཟག་
གང་ལ་བསྟན་པ་ནི། གང་ཟག་རིགས་བཞི་ལས། དགོས་འབྲེལ་ཡན་ལག་བཞི་བསྟན་
རུང་མ་བསྟན་རུང་འཇུག་པ་དང་མི་འཇུག་པ་ལ་ནི་བསྟན་པར་མི་རིགས་ཏེ། བསྟན་མི་
དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། བསྟན་ཡང་དོན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །མ་བསྟན་ན་ཡང་འཇུག་ཅིང་
བསྟན་ན་མི་འཇུག་པ་ལ་ནི། བསྟན་པར་མི་རིགས་ཏེ། བསྟན་ན་དགག་བྱ་དང་ལྷན་པའི་
ཕྱིར་རོ། །མ་བསྟན་ན་མི་འཇུག་ཅིང་བསྟན་ན་འཇུག་པ་ལ་ནི། བསྟན་པར་རིགས་ཏེ། བསྟན་
པའི་དགོས་པ་དང་ཉིང་དགོས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེས་ན། ལེགས་
བཤད་གསེར་ཐོང་༡༩༣༠༽ལས། བཅོམ་ལྷན་འདས་རྒྱས་པ་དང་འབྲིང་དང་མདོར་བསྡུས་

བ་ལ་དད་པའི་སེམས་ཅན་དབང་པོ་རྒྱལ་འབྲིང་ཚོ་གསུམ་ལ་པན་འདོགས་པར་བཞེད་
 པའི་ཐུགས་རྗེ་ཅན་དེ་ཉིད་ཀྱིས་རྒྱལ་བའི་ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་དེ་དང་བསྐྱུས་པ་དེ་ལས་
 མཛོན་ཏྟགས་བརྒྱད་ཀྱི་རིམ་པ། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་དོན་མཐའ་དག་གསལ་བར་མཛད་ཟིན་
 བ་མ་ཡིན་ནམ་སྟེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན། གདུལ་བྱ་གསུམ་པོ་གང་གི་དོན་དུ་ཡང་ཚོམ་མི་
 དགོས་ཏེ། དེ་དག་གི་དོན་མཛད་ཟིན་པའི་ཕྱིར་རོ་སྟུམ་དུ་བསམས་ནས་སོ། །ཞེས་རྒྱས་
 བ་རྒྱལ་པོ་དང་། འབྲིང་དང་བསྐྱུས་པ་གཉིས་འབྲིང་དང་ཚོན་པོ་གཉིས་ལ་སྐྱར་བ་གསུངས་
 སོ། །ཡང་ནམ་བཤད་སྟོང་པའི་རྒྱན་པ་༥ ་ཧེལས། དབང་པོ་ཚོ་འབྲིང་རྒྱལ་པོ་གང་གི་
 དབང་དུ་བྱས་ཀྱང་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྒྱས་པ་དང་འབྲིང་དང་མདོར་བསྐྱུས་པ་ལ་དད་
 པའི་སེམས་ཅན་ལ་པན་འདོགས་པར་བཞེད་པ་ཐུགས་རྗེ་ཅན་ཉིད་ཀྱིས་ཤེས་རབ་ཀྱི་
 བ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པའི་དོན་མཐའ་དག་གསལ་བར་མཛད་པ་མ་ཡིན་ནམ། མཛད་ཟིན་པའི་
 ཕྱིར། ཞེས་ཚོན་པོ་རྒྱས་པ་དང་སྐྱར་ནས་གསེར་སྤེང་ལས་གསུངས་པ་དང་གོ་སྒྲོགས་
 ནས་གསུངས་པ་ནམས་ལ་དབྱེད་དོ། །གཉིས་པ་ཞར་བྱང་བཀའ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་སྒྲོར་
 རུང་བཅད་དབྱེད་ན། དེ་ཡང་བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་གཉིས་ཀྱི་སོ་སོའི་ངོ་བོ་སོགས་ནི་
 ཡིག་ཆ་ལས་འབྱུང་བ་བཞིན་ཡིན་ལ། བཀའ་ཡི་དབྱེ་བ་འཛོག་ཚུལ་ལ། འདི་ལ་གཉིན་
 པོ་སྟོན་ཚུལ་གྱི་སྒྲོ་ནས་ཆོས་བྱང་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་། ཡན་ལག་གི་སྒྲོ་ནས་གསུང་
 དབྱངས་ཡན་ལག་བྲལ་བྱ། རོ་བོའི་སྒྲོ་ནས་གསུང་རབ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས། བྱེད་ལས་
 ཀྱི་སྒྲོ་ནས་སྡེ་སྟོད་གསུམ། བཛྲེད་བྱེད་སྒྲོ་ནས་བྱང་ངེས་ཀྱི་མདོ་གཉིས། ཆེད་དུ་བྱ་བའི་
 གདུལ་བྱའི་སྒྲོ་ནས་ཐེག་པ་ཆེ་རྒྱུད་གི་སྡེ་སྟོད་གཉིས་ནམས་སུ་ཡོད་དོ། །བསྐྱབ་པ་གསུམ་
 ཀྱི་ནང་ནས། ལྷག་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་བཛྲེད་བྱེད་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་སྟོན་པས་
 རབ་དུ་བྱེ་བའི་སྡེ་སྟོད་དེ་འདུལ་བའི་སྡེ་སྟོད་ཀྱི་མཆན་ཉིད། མདོ་སྡེ་དང་མཛོན་པ་གཉིས་
 ལ་ཡང་ལྷག་པ་ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་། ལྷག་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་གཉིས་གོང་ལྷར་རིགས་

འགྲེ་བྱས་ནས་སྒྲིབ་རོ། །ལུང་སྡེ་བཞི་དང་པོའི་མཆན་གཞི། ལས་བརྒྱ་བ་གཉིས་བ་དང་།
 མངོན་པའི་མདོ་སྟོང་ཐུག་བརྒྱ་བ་གསུམ་པའོ། །དོན་དམ་བདེན་བ་དངོས་བསྟན་བསྟན་
 བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་སྟོན་ཞིང་། སྤྱི་བཞིན་དུ་ཁས་སྦྱང་དུ་རུང་བའི་མདོ་དེ་ངེས་
 དོན་གྱི་མདོའི་མཆན་ཉིད། བར་དོན་གྱི་མདོའི་མཆན་ཉིད་ནི་ཀུན་རྫོབ་བདེན་བ་གཙོ་
 བོར་དངོས་སུ་སྟོན་ཞིང་སྤྱི་བཞིན་དུ་ཁས་སྦྱང་དུ་མི་རུང་བའོ། །རུང་ཡང་གནས་
 ལུགས་ཀྱི་དོན་དེ་ལས་གོང་དུ་བྲངས་ནས་བཤད་དགོས་པ་གང་ཡང་རུང་བའི་མདོའོ། །རྒྱས་
 འབྲིང་བསྟུས་གསུམ་དང་པོ་དང་། གང་ཟག་གི་བདག་ཡོད་པར་སྟོན་པའི་མདོ་བྱི་མའི་
 མཆན་གཞིའོ། །བདག་ཆེན་གྱི་སྟོན་པ་ཞལ་ནས་གསུངས་པའི་བཀའ་དང་། རྗེས་སུ་
 གནང་བའི་བཀའ་དང་། བྱིན་གྱི་བརྒྱབས་པའི་བཀའ་དང་གསུམ་ཡོད་པ་ལས། དེ་དག་
 གི་མཆན་གཞིར་ཤེས་རབ་སྟོང་པོ་ལྟ་བུ་ལ་གཞིར་གཟུང་ན། ལེགས་སོ་ལེགས་སོ་
 རིགས་ཀྱི་བྱ་ཞེས་པ་ནས་རྗེས་སུ་ཡི་རང་ངོ་ཞེས་པའི་བར་གྱི་སྟུན་རས་གཟིགས་ལ་
 ལེགས་སོ་བྱིན་པའི་མདོ་ལྟ་བུ་ཞལ་ནས་གསུངས་པའི་བཀའ་དང་། འདི་སྐད་བདག་
 གིས་ཐོས་པ་དུས་གཅིག་ན་ཞེས་སོགས་དུས་དང་སྟོན་བ་གནས་འཁོར་བཅས་སྟུན་
 ཆོགས་བཞི་ལྟན་གྱི་སྟོན་པ་སྟུན་མོང་བའི་སྟེང་གཞི་དང་། དེའི་ཆེ་བཅོམ་ལྟན་འདས་
 ཟབ་མོ་སྦྱང་བ་ཞེས་པ་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་རྣམ་པར་ལྟོང་ཞེས་པའི་བར་གྱི་
 སྟུན་མོང་མིན་པའི་སྟེང་གཞི་དང་། བཅོམ་ལྟན་འདས་ཀྱི་དེ་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྟུལ་ནས་
 ཞེས་པ་ནས་མངོན་པར་བསྟོད་དོ་ཞེས་པའི་བར་གྱི་ཡི་རང་གི་མདོ་རྣམས་ནི་རྗེས་སུ་
 གནང་བའི་བཀའ་དང་། དེ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཐུས་ཆེ་དང་ལྟན་པ་ལྷ་རིའི་བྱས་ཞེས་
 པ་ནས་དེ་ལྟར་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ཟབ་མོ་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ་ཞེས་པའི་བར་
 གྱི་དེ་ལན་གྱི་མདོ་རྣམས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་བཀའ་འཛིན་གྱོ། དེ་ལྟར་ཡང་། འཇམ་
 དབྱངས་དགའ་སྟོས་མཛད་པའི་ཤེས་སྟོང་ཉི་ཤ་༩༩། ལས། ཐོག་མར་སྟེང་གཞི་དང་

མཐུག་གི་ཡི་རང་གཉིས་རྗེས་སུ་གནང་བའི་བཀའ་དང་། བར་གྱི་དེ་བ་དང་དེ་ལན་ནམས་
 གྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་བཀའོ། །སྤྱོད་རས་གཟིགས་ལ་ལེགས་སོ་གྱིན་པ་ནི་ཞལ་ནས་
 གསུངས་པའི་བཀའ་ཡིན་ཞེས་དང་། ཆོས་ཡང་དག་པར་སྤྱད་པའི་མདོ་ལས། དག་སྤོང་
 དག་འདི་སྐད་བདག་གིས་ཐོས་པ་དུས་གཅིག་ན་ཞེས་བགྱི་ལ་ཆོས་ཡང་དག་པར་སྤྱད་
 པར་བྱའོ། །ཞེས་དང་། སྤྱིང་རྗེ་པད་དཀར་ནས། བཀའ་བསྐྱུ་བའི་ཆེ་ཐོག་མར་འདི་སྐད་
 བདག་གིས་ཐོས་པ་ལ་སོགས་པས་སྤོང་སྤོང་། བར་དུ་མཆོམས་སྤྱར་གྱི་ཆིག་ཆུགས།
 མཐའ་མར་བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱིས་གསུངས་པ་ལ་མདོན་པར་བསྟོད་དོ་ཞེས་ཆུགས་
 ཤིག་ །ཅེས་དང་། རྒྱུད་ཕྱེ་སྤྱི་ནམ་སྐལ་བཟང་ཡིད་འཕྲོག་༥༩ ་ལས། དེས་ན་སངས་
 རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་ལ་བྱེ་ན་ཞལ་ནས་གསུངས་པའི་བཀའ། གྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་བཀའ།
 རྗེས་སུ་གནང་བའི་བཀའ་དང་གསུམ། བར་པ་ལ་སྐྱུས་གྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་དང་།
 གསུང་གིས་གྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་དང་། ཐུགས་གྱིས་གྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་བཀའ་དང་
 གསུམ། བྱེ་མ་ལ་ཡང་ཐུགས་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱིས་གྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་དང་། ཐུགས་
 བདེན་པའི་སྟོབས་གྱིས་གྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་དང་། ཐུགས་ཐུགས་རྗེས་གྱིན་གྱིས་
 རྒྱབས་པ་ནམས་སུ་ཡོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དང་། དེས་ན་གྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་
 པའི་བཀའ་ལ། བྱོགས་བཅུའི་སངས་རྒྱས་ནམས་གྱིས་བྱག་གཡས་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་
 དཔའ་དོན་རྗེ་སྤྱིང་པོའི་སྤྱི་བོར་བཞག་མ་ཐག་ཏུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེས་མདོ་ཕྱེ་ས་
 བཅུ་པ་ཐོགས་མེད་དུ་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་སྤྱི་སྟོན་ནས་གྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་དང་། བརྒྱད་
 སྟོང་པ་ལས། རབ་འབྱོར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནམས་གྱིས་པ་རོལ་ཏུ་གྱིན་པ་ལས་
 བཅོམས་ཏེ་རི་ལྟར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནམས་དེས་པར་འབྱུང་བར་འབྱུར་བ་དེ་ལྟར་
 སྟོབས་པ་སྤྱིད་ཅིག་ཅེས་གསུངས་མ་ཐག་ཏུ་ཆེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་གྱིས་ཤེར་གྱིན་
 གྱི་མདོ་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་གསུང་གི་སྟོན་ནས་གྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་དང་། ཐུགས་ཀྱི་སྟོ་

ནས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་ལའང་གསུམ་ལས། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཐབ་མོ་སྤང་བ་ཞེས་
བྱ་བའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཆེ་དང་ལྡན་པ་ལྷ་རིའི་བྱ་
དང་སྦྱན་རས་གཟིགས་གཉིས་ཀྱིས་བྲི་བ་བྲིས་ལན་གྱི་ཚུལ་དུ་ཤེས་རབ་སྟོང་པོའི་མདོ་
ཆོག་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་སྤྲུགས་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱིས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་དང་། སངས་
རྒྱས་ཀྱིས་ངས་གཞན་དོན་དུ་བསྐྱལ་ཆེན་གངས་མེད་གསུམ་དུ་ཆོགས་གསོག་པར་
བྱེད་པ་བདེན་ན་ནམ་མཁའ་སོགས་ལས་ཀྱང་ཆོས་ཀྱི་སྤྱུ་འབྱུང་བར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་
སྤྲུགས་བདེན་པ་བདར་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་ལྷོན་ཤིང་རྒྱང་གིས་བསྐྱོད་པར་དང་། ལྷ་ཡི་
ར་བོ་ཆེ་སོགས་ལས་ཆོས་ཀྱི་སྟོམ་བཞི་སོགས་སྟོན་པའི་མདོ་ལྟ་བུ་སྤྲུགས་བདེན་པའི་
སྟོན་གྱིས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་དང་། གཞོད་སྦྱིན་དང་ལྷ་སྤྱུ་སོགས་རང་རང་གི་སྤྲུགས་
སྤྲུམ་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྲུགས་རྗེས་ནད་ཞི་བ་ལ་སོགས་པའི་རུས་པ་བྱུང་བར་ཅན་དུ་
བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་ལྟ་བུ་སྤྲུགས་འཕྲིན་ལས་སམ་སྤྲུགས་རྗེས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་
པ་བཅས་ཡོད་དོ། །མོང་དུ་ཤེས་རབ་སྟོང་པོ་ལ་བཀའ་སོ་སོའི་ངོས་འཛིན་རི་ལྷར་བྱེ་
བ་བཞིན་མདོ་གཞན་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་བར་བྱའོ། །ཡང་དེ་ལ་དབྱེ་ན། འཁོར་ལོ་
གསུམ་གྱི་དགོངས་འགྲེལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ་ལྷ་བའི་ཆ་གཙོ་བོར་འགྲེལ་བ་མདོན་
པ་སྟེ་བདུན། མདོན་པ་གོང་ལོག། སྦྱོད་པའི་ཆ་གཙོ་བོར་འགྲེལ་བ་མདོན་ཅ་ལྟ་བུ། གཉིས་
པ་ལ་ལྷ་བའི་ཆ་ལ་རིགས་ཆོགས་དུག། སྦྱོད་པའི་ཆ་ལ་མདོན་ཉོགས་རྒྱན་ལྟ་བུའོ། །གསུམ་
པ་ལ། ལྷ་བའི་ཆ་ལ་འབྱེད་རྣམ་གཉིས། བྲ་ཀ་རན་སྟེ་བརྒྱད། སྦྱོད་པའི་ཆ་ལ་མདོན་རྒྱན།
ས་སྟེ་ལྷ། སྟོམ་རྣམ་པ་གཉིས་ལྟ་བུའོ། །དེས་ན། དོན་མེད་དོན་ལོག་དོན་དང་ལྡན། རྩོས་
ཅོད་སྦྱབ་པ་ལྷར་ལེན་པ། །ངན་གཡོ་བཅེ་བྲལ་སྤྱག་བསྐྱལ་སྟོང་། །བསྟན་བཅོས་དུག་
བྲལ་གསུམ་དུ་འདོད། །ཅེས་པ་ལས། སྤང་བཤད་པ་རྣམས་གསུམ་པོའི་ནང་དུ་གཏོགས་
ལ། དུག་པོ་ནི་བྱ་རོག་སོ་རྟོག་གི་བསྟན་བཅོས། འཛིག་པོའི་གཙུག་རྒྱན་ལེན་པའི་བསྟན་

བཅོས་ཕྱི་རོལ་པའི་ཐོས་པ་ཙམ་དང་ཅོད་པ་ཙམ་ལྟར་ལེན་པའི་བསྟན་བཅོས། བམ་ཟེའི་
 གསང་ཆིག་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས། ལྷགས་ཀྱི་མཆོད་སྦྱིན་བྱེད་པའི་བསྟན་བཅོས་
 རྣམས་སོ། །གོང་དུ་བཤད་པའི་བསྟན་བཅོས་རྣམ་དག་རྣམས་ཆོས་ཙན། ཁྱོད་བྱེད་ལས་
 ཁྱད་པར་ཙན་དང་ལྡན་ཏེ། མཐོ་རིས་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་དུ་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་ཡུན་རིང་དུ་
 གནས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ལྷའི་བུ་སློ་གྲོས་རབ་གསལ་གྱིས་ཁྱེས་པའི་མདོ་ལས། ཆོས་
 རྣམས་ཐམས་ཅད་བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་གཉིས་སུ་འདྲ། །ལེགས་པར་བཤད་དང་དེ་
 ཡི་དགོངས་འགྲེལ་བ་དེ་ཡི་དབང་གིས་ཤུགས་པ་ནི། །འཛིག་རྟེན་ཁམས་འདིར་
 ཡུན་རིང་གནས་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན། བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་
 གཉིས་འགལ་མི་འགལ་དཔྱད་པ་ནི། མཁས་པ་ཁ་ཅིག་གིས། བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་
 གཉིས་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ངོས་འཛིན་སོ་སོར་མཛད་པའི་
 ཕྱིར་ཞེས་གསུངས་པའི་ངོས་འཛིན་མཛད་ཚུལ་དེ་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ཡང་རྗེ་བཙུན་
 ཀྱིས་བཀའ་ཡི་ངོས་འཛིན་མཛད་པ་ན། རྒྱུད་སྒྲ་མ་ལས། གང་ཞིག་དོན་ལྡན་ཆོས་དང་
 ཉེར་འབྲེལ་ཞིང་། །ཁམས་གསུམ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་སྤོང་བྱེད་གསུངས། །ཞི་བའི་པན་
 ཡོན་སྟོན་པར་མཛད་པ་གང། །དེ་ནི་བླ་སྤོང་གསུང་ཡིན་ལྟོག་པ་གཞན། །ཞེས་སངས་
 རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་དེ་ཆེ་བ་བཞི་ལྡན་དང་གཞན་གཟེགས་གཟན་ལ་སོགས་པའི་ངག་རྣམས་
 དེ་ལས་ལྟོག་པར་གསུངས་ལ། དེ་བཞིན་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ངོས་འཛིན་མཛད་པ་ན། དེ་
 ཉིད་ལས། གང་ཞིག་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་འབའ་ཞིག་གི། །དབང་བྱས་རྣམ་གཡེང་མེད་
 ཡིད་ཙན་གྱིས་བཤད། །ཐར་པ་ཐོབ་པའི་ལམ་དང་རྗེས་མཐུན་པར། །དེ་ཡང་བླ་སྤོང་
 བཀའ་བཞིན་སྦྱི་བོས་སྒྲངས། །ཞེས་ནང་པའི་བསྟན་བཅོས་རྣམ་དག་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
 བཀའ་དང་འབྲ་བར་གྱུས་པས་མཆོད་པ་དང་། ཉམས་སུ་སྒྲང་བྱར་གསུངས་པས་ནང་
 པའི་བསྟན་བཅོས་རྣམ་དག་ལ་བཀའ་མ་ཡིན་དགོས་པར་གྲུབ་ལ། གཞན་ཡང་བསྟན་

བཅོས་ཚུལ་པ་པོའི་ཀུན་སྒྲོང་གི་བྱང་པར་རྟེན་བཀུར་སོགས་རྣམ་གཤམ་མེད་ཅིང་། མདོ་
 འོན་བདེ་སྒྲག་ཏུ་ཉོགས་པའི་ཕྱིར་དུ་བརྩམས་པ་ཞིག་དགོས་ཞེས་ཀུན་སྒྲོང་གི་བྱང་པར་
 བསྟན་པས་ཀྱང་། དེ་གཉིས་འགལ་བ་ཡིན་པར་བྱུབ་ལ། ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། བཀའ་
 ཡིན་བསྟན་བཅོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་སྐབས་པ་ལྷུར་ལེན་པའི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་རིག་པ་ ༣༩ ་ཧལས། འོན་དམ་པར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་ཉིད་བསྟན་
 བཅོས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་དུ་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་དང་། དེ་བས་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་
 ཁོ་ན་དོན་དན་པར་བསྟན་བཅོས་ཡིན་པས། ཞེས་དང་། ལུང་རྣམ་འབྱེད་སྡེ་དགེ་བཀའ་
 འབྱུར་བོད་ ༥-༡-༣༡ ་ཧལས། རྒྱལ་བ་སྟོན་པ་དེ་ཡི་བསྟན་བཅོས་གང་། མདོ་དང་ཆོས་
 མངོན་ཡིན་གསུངས་འདུལ་བ་ནི། སྟོན་དང་བསྟན་བཅོས་དངོས་ཡིན་དེ་ཡི་ཕྱིར། ཞེས་
 དང་། གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྐྱབ་པ་ ༥༣ ་ཧལས། དེ་ལ་སྐབས་པ་ལྷུར་ལེན་པའི་བསྟན་བཅོས་
 གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། རྒྱལ་བའི་བཀའ་ཉིད་དོ། ཞེས་གསུངས་པ་དང་། ཡང་ལེགས་
 བཤད་གསེར་མེད་ ༡༣༥ ་ཧལས་ རྣམ་བཤད་རིག་པར་ཡང་། འོན་དམ་པར་སངས་རྒྱས་
 ཀྱི་གསུང་ཉིད་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་དུ་འཐད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་འབྱུང་བས་རྒྱལ་བའི་
 བཀའ་ཡང་བསྟན་བཅོས་སུ་འདོད་པར་བྱའོ། ཞེས་སོགས་མདོ་བསྟན་དུ་མར་ཞལ་
 གཅིག་ཏུ་བཀའ་ཡིན་ན་བསྟན་བཅོས་ཡིན་དགོས་པར་གསུངས་སོ། །བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་
 དེ། བཀའ་བསྟན་བཅོས་གཉིས་འགལ་བར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཚུལ་པ་པོ་གཉིས་འགལ་
 བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་འགལ་བའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུབ་སྟེ། སངས་
 རྒྱས་ཀྱིས་བརྩམས་པའི་དེ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་། དེ་གཉིས་འགལ་བར་ཐལ།
 རྒྱུད་སྒྲ་མར་དེ་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོ་སོ་སོར་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྒྱུད་སྒྲ་མར་དེ་
 གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་བཀའ་དང་། བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ངོ་བོ་སོ་སོར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུབ།
 ཉུགས་བྱུབ་སྟེ། དེ་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་བཀའ་འདི་ངོ་བོ་ནི། གང་ཞིག་དོན་ལྡན་ཆོས་དང་ཉིར་

འབྲེལ་ཞིང་། །སོགས་བྱང་།གཉིས་པ་བཤད་པར། རྒྱུད་སྒྲ་མ་ལས། གང་ཞིག་རྒྱལ་བའི་
 བསྟན་པ་འབའ་ཞིག་གི་ །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་བཀའ་དང་བསྟན་
 བཅོས་འགལ་བར་ཐལ། རྗེ་བཙུན་གྱིས་བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་གཉིས་ངོས་འཛིན་སོ་
 སོར་མཛད་པའི་བྱིར། ཟེར་ན། མ་ཁྱབ་སྟེ། འོ་ན། རྣམ་མཁྱེན་དང་ལམ་ཤེས་འགལ་
 བར་ཐལ། རྗེ་བཙུན་གྱིས་དེ་གཉིས་ངོས་འཛིན་སོ་སོར་མཛད་པའི་བྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས།
 ཏགས་བྱུབ་སྟེ། རྣམ་ཀུན་མཁྱེན་ཉིད་ལམ་ཤེས་ཉིད། །ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཡིག་
 ཆ་སྐབས་དང་པོའི་སྤྱི་དོན་༡༩༩ ་ལས། བཞི་པ་ནི། བཀའ་བསྟན་བཅོས་གཉིས་སུ་བྱེ་
 བའི་བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་འགལ་ཡང་། སྤྱིར་བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་མི་འགལ་ཏེ།
 བཀའ་ཡིན་ན་བསྟན་བཅོས་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར་ཏེ། བཀའ་བསྟན་བཅོས་ཡིན་པའི་
 བྱིར་ཏེ། དེ་སྐབས་པ་ལྟར་ལེན་པའི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། གཏན་ལ་དབབ་པ་
 བསྐྱུ་བ་ལས། དེ་ལ་སྐབས་པ་ལྟར་ལེན་པའི་བསྟན་བཅོས་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། རྒྱལ་
 བའི་བཀའ་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། བཅ་ཆེན་བསོད་ནམས་གྲགས་པ་དང་།
 རྒྱལ་བ་ལྔ་པ་ལ་སོགས་པའི་བཀའ་བསྟན་བཅོས་འགལ་བ་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་ཏེ། ལུམ་
 དོན་ཡང་གསལ་སྟོན་མེ་༡༩ ་ལས། གཉིས་པ་འགལ་མི་འགལ་ལ་དབྱེད་པ་ནི། ཁ་ཅིག་
 བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་མི་འགལ་ཏེ། བཀའ་ཡིན་ན་བསྟན་བཅོས་ཡིན་དགོས་པའི་
 བྱིར་ཏེ། ཟེ་སྟོད་གསུམ་བསྟན་བཅོས་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། འདུལ་བ་བསྟོད་པ་ལས། རྒྱལ་
 བ་སྟོན་པ་དེ་ཡི་བསྟན་བཅོས་དག །མདོ་དང་ཆོས་མདོན་ཡིན་གསུངས་འདུལ་བ་ནི། །སྟོན་
 དང་བསྟན་བཅོས་དངོས་ཡིན་དེ་ཡིན་བྱིར། །གཉིས་གྱུར་བྱུག་བྱའི་སངས་རྒྱས་ཆོས་
 གཅིག་བཞིན། །ཞེས་དང་། རྣམ་བཤད་རིག་པར། དོན་དམ་པར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་
 ཉིད་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་དུ་འཐད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ།
 བསྟན་བཅོས་ཀྱི་སྐབས་ཤིང་ཡོད་པ་ལ་དགོངས་པའི་བྱིར། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན། བསྟན་

བཅོས་ཀྱི་སྐྱབ་བཤད་དུ་ཡོད་ན། བསྟན་བཅོས་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ཆོག་གསལ་ལས།
ངེས་པའི་ཆོག་གི་ཚུལ་གྱིས་ན་བསྟན་བཅོས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པ་གང་ཞིག་རྒྱས་འབྲིང་
བསྟུས་གསུམ་ལྟ་བུ་བསྟན་བཅོས་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་ན། འཆོས་སྐྱོབ་ཀྱི་ཡོན་ཏན་
གཉིས་དང་ལྡན་ན། བསྟན་བཅོས་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་མི་
བྱས་ཏེ། འཆོས་སྐྱོབ་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གཉིས་དང་ལྡན་པའི་འཕགས་པ་ཡོད་པའི་བྱིར། རང་
ལུགས་ནི། བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་འགལ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་དང་
སེམས་ཅན་གྱི་ངག་གཉིས་འགལ་བའི་བྱིར་དང་། རྗེ་བཙུན་གྱིས་བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་
ཀྱི་ངོས་འཛིན་སོ་སོར་མཛད་པའི་བྱིར། ཞེས་དང་། བར་བྱིན་སྒོ་བཟང་དགོངས་རྒྱན་
༡༩ ་ལས། ཁ་ཅིག་བཀའ་ཡིན་ན་བསྟན་བཅོས་ཡིན་པས་བྱི་བྱེད་ན། རྣམ་བཤད་རིག་
པ་ལས། དོན་དམ་པར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་ཉིད་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་དུ་འཐད་
ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིར་ན་མ་བྱི་བྱེད་ན། བསྟན་བཅོས་ཀྱི་སྐྱབ་བཤད་དུ་ཡོད་པ་ལ་དགོངས་
པའི་བྱིར། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་སྐྱབ་བཤད་དུ་ཡོད་ན་བསྟན་བཅོས་ཡིན་པས་
བྱི་བྱེད་པར་ཐལ། ངེས་པའི་ཆོག་གི་ཚུལ་གྱིས་ན་བསྟན་བཅོས་ཞེས་གསུངས་པ་གང་
ཞིག་། བརྒྱད་སྟོང་པ་ལྟ་བུ་བསྟན་བཅོས་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་ན། འཆོས་སྐྱོབ་ཀྱི་ཡོན་
ཏན་གཉིས་དང་ལྡན་ན་བསྟན་བཅོས་ཡིན་པས་བྱི་བྱེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་
ན། འཆོས་སྐྱོབ་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གཉིས་དང་ལྡན་པའི་འཕགས་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་
བྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེས་ན། མཁས་པ་སྤྱི་བྱའི་དགོངས་པ་མི་འགལ་བའི་
ཞེས་ཆ་ཞིག་འདོད་ན། བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་གཉིས་སྟེ་བའི་བཀའ་དང་། བཀའ་
དང་བསྟན་བཅོས་གཉིས་སྟེ་བའི་བསྟན་བཅོས་གཉིས་འགལ་ཡང་། བྱིར་དེ་གཉིས་
མི་འགལ་སྟེ། བཀའ་ཡིན་ན་བསྟན་བཅོས་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར། དེ་ལྟར་ན་ཆེན་པོ་
གཉིས་ཀྱིས་ཀྱང་བཀའ་ལ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ནི། འགྲེལ་བ་ཉིར་གཅིག་ཅོང་པ་པོའི་

ཉན་ནས་འཕགས་མེད་གཉིས་གྲགས་ཆེ་བས་ན་ཆེན་པོ་གཉིས་ཞེས་གསུངས་པ་དང་།
 མདོན་པར་ཉོགས་པ་བརྒྱད་མཁུན་གསུམ་དུ་བསྐྱུས་ནས་སྐབས་འདིའི་བསྟོན་ཡུལ་དུ་
 འཛིག་དགོས་པའང་། འཕགས་པས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཞེས་སོགས་དང་། སློབ་དཔོན་
 གྱིས། གཞི་དང་ལམ་དང་རྣམ་པ་ཞེས་སོགས་གོང་དུ་བྲངས་མ་ཐག་པའི་གཞུང་རྣམས་
 སུ་ཞིབ་རྒྱས་སུ་བཀྲལ་བར་མ་ཐད། བཙུན་པ་གོལ་སྒྲེས་ཉི་ཁྲི་སྤྲང་བ་དང་། རིན་ཆེན་
 འབྱུང་གནས་སྤྲས་པས་གྲགས་ཆར། ཤེར་འབྱུང་གིས་བསྐྱུས་དོན། འཛིགས་མེད་འབྱུང་
 གནས་སྤྲས་པས་གནད་ཀྱི་ཆེ་འོད་དང་གཞུང་ཕྱི་མ་བཞིའི་སྐབས་སུའང་། འདིར་གཞུང་
 དེ་དག་གི་ཆོག་རིས་བྲངས་པ་ལྟར་དེ་གཉིས་དང་ཤིན་ཏུ་མ་ཐུན་པར་གསུངས་སོ། ། འོན་
 ། གང་སློབ་དཔོན་ཆོས་ཀྱི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་ཆོག་གསལ་ལས། སྐབས་འདིའི་བསྟོན་
 ཡུལ་གྱི་མཁུན་པ་གསུམ་པོ་ལྷོག་པའི་ངོས་ནས་ཐ་དད་དུ་བྱེ་བ་ཅམ་ལས་དོན་དུ་དེ་
 གསུམ་ཀ་ཤེར་བྱིན་ཉིད་དུ་འཛིག་པ་ནི། འོག་ཏུ་དབང་རྣམས་དང་བ་སྐྱེ་ཚུལ་སྐབས་སུ་
 དགག་པར་བྱའོ། ། ཞེས་པའི་དོན་ནོ། ། སྤྲ་མ་རྣམས་འབྲེལ་བ་འདི་ལ་ངེས་ཀྱང་
 ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ནི། ཅ་བའི་གོང་ངམ་སྤྲ་འབྲེལ་གྱི་མཛུགས་ཏུ་གསུངས་དང་བཤད་
 ཅེས་བྱུང་ན། ཕྱིར་འབྲེལ་གྱི་དབྱར་གསུངས་ཉེ་དང་བཤད་དེ་ཞེས་ཅ་བའི་ཆོག་དོན་
 འཆད་འབྱུར་ཆོག་མི་སྤྲར་བར། ཡིན་ནོ་དང་། ཡིན་ཉེ་དང་། ཞེས་བྱ་བ་དང་། ཞེས་བྱ་
 བ་ནི། ཞེས་སོགས་ཅ་བའི་ཆོག་དོན་བཤད་ཟིན་སྟོན་པའི་ཆོག་འབྱུང་ངེས་པས། གསུངས་
 ཉེ་བཤད་དེ་ཞེས་པའི་ཆོག་མི་འབྱུང་བ་དང་། ཅ་བའི་རྗེས་སུ་གསུངས་སོ། ། ཞེས་པ་ལྟ་
 བུའི་རྗེས་ཆོག་བྱུང་ན་དེ་མ་ཐག་ཅ་བའི་འབྲེལ་གཉེར་བ་སྟེ་འབྲེལ་འབྲེལ་གྱི་ཆོག་མི་འབྱུང་
 བར་དགོས་དོན་སོགས་ཅ་བའི་དངོས་ཟིན་གྱི་དོན་ལས་དོན་གཞན་སྟོན་པའི་ཆོག་འབྱུང་
 ངེས་པར་སྤྲ་མ་རྣམས་ལ་གྲགས་ཀྱང་། གདམས་ངག་སྤྱིར་བཏགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། ཅ་བའི་
 མཛུགས་ཏུ་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་རྗེས་ཆོག་བྱུང་ཡང་དེའི་མཛུགས་དེ་མ་ཐག་

ཏུ། འབྲེལ་བ་ལས། བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་རི་སྐད་བཤད་བ་སྐྱབ་བ་ལ་
 ཞེས་བ་ནས་གདམས་ངག་ནི་རྣམ་པ་བརྩམས། །ཞེས་པའི་བར་ཅ་བའི་འབྲེལ་ཀྱས་
 བར་བྱང་བས་ངེས་བ་མེད་དོ། །ཞེས་པའི་དོན་ཡིན། གང་དག་མཆོམས་སྐྱར་གང་ཡིན་
 སྐྱེ་འབྲེལ་དུ་བཞེད་བ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ནི། བྱ་སྟོན་ལུང་གི་སྟེ་མ་སོགས་ལས། དེ་
 ལྟར་གསུངས་བ་ལ་དགག་བ་མཛད་བ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཡང་འཕགས་བ་བྱམས་བ་ཞེས་
 སོགས་མཆོད་བཟླ་དེ་ཀྱི་མཆོམས་སྐྱར་འདི་དང་། འོག་ཏུ་སྐབས་ལྔ་པའི་སྐབས་སུ།
 འགོག་བ་མེད་པའི་རང་བཞིན་ལ། ཞེས་སོགས་ཅ་བ་རྒྱང་བ་བཞིའི་མཆོམས་སྐྱར་གཉིས།
 སྐྱེ་འབྲེལ་དང་མཆོམས་སྐྱར་ཀྱི་གཞི་མཐུན་དུ་རུང་ཡང་། དེས་མཆོམས་སྐྱར་ཐམས་
 ཅད་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེ་མི་རུས་ཏེ། སེམས་བསྐྱེད་སྐབས་སུ། དེ་ལྟར་བསྐྱས་པའི་དོན་ཀྱན་
 བསྟན་ནས་ཞེས་སོགས་ཀྱི་མཆོམས་སྐྱར་འདི་ལུས་རྣམ་གཞག་གི་མཆོམས་སྐྱར་ཡིན་
 ཡང་བྱི་འབྲེལ་ཀྱི་ཚུལ་དུ་ཡོད་ཀྱི་སྐྱེ་འབྲེལ་མིན་པས་སོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ ལེགས་བཤད་
 གསེར་མེད་༢༡༥ ་ལས། དང་པོ་ལ་གསུམ། འབྲེལ་བཟླ་དང་པས་མཆོམས་སྐྱར། རྣམ་
 མཐེན་ཀྱི་ཆོས་རྒྱས་པར་བཤད། སྐབས་བསྐྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི། བཤད་པར་བཞེད་
 དོ། །གང་ན། རྣམ་མཐེན་དེ་བཟླ་དུ་པའི་ཆོག་ལེ་ལུར་བྱས་བ་ལུས་རྣམ་གཞག་
 རྣམས་ནིའོ། །རི་ལྟར་ན། རྣམ་པར་ཏེ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའི་སྟོན་སོ། །གང་གི་ཆེ་ན་
 སྐྱར་བཤད་བ་དེ་ལྟར་བསྐྱས་པའི་དོན་ལུས་རྣམ་གཞག་ཀྱན་བསྟན་ནས་སོ། །གང་དུ་
 བ། མཐེན་གསུམ་ཀྱི་དང་པོར་རོ། །ཅིའི་ཕྱིར་དང་པོར་འདི་སྟོན་ཞེ་ན། བྱང་ཚུབ་སེམས་
 དཔལ་སྤྲེལ་མེད་བྱང་ཚུབ་སྟོན་ཀྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རྗེས་སུ་ཐོབ་པར་འདོད་པས་
 རྣམ་མཐེན་ཐོབ་པར་བྱ་དགོས་པས་འབྲས་བུ་ལ་སྟོལ་བ་བསྐྱེད་པའི་ཆེད་དུ་བསྟན་དགོས་
 སོ། །དེའི་རྒྱ་མཆོན་ཡང་འབྲས་བུ་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རིགས་བྱིན་ནི། མཆོད་
 བཟླ་དན་ས་བཤད་པའི་མཐེན་གསུམ་དང་འདིར་བསྟན་པའི་མཐེན་གསུམ་གོ་རིམ་མི་

མ་ཐུན་པར་སྟོན་པ་ཅི་ཞེས་པའི་ལན་དུ་སྟོན་པར་བྱེད་དེ་དོན་མིན་ནོ། །དེ་ལྟར་བཤད་
པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དང་། བཤད་པ་ལ་འདུག་པ་དང་། འི་བས་ལན་འདྲན་པའི་མཆོམས་
སྒྱུར་ཡོད་པ་ལས་འདི་ལ་ནི་དང་པོ་གཉིས་ཆང་ལ། བྱི་མ་ནི་རིགས་དང་དམིགས་ནམ་
བྱི་མཆོམས་སྒྱུར་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། །

༢༡། །འབྲས་བུ་མུང་འདས་གཉིས་འཆད་པའི་སྐབས་ལ་དབྱད་པ་ནི།

འདིར་འབྲས་བུ་མུང་འདས་གཉིས་འཆད་པ་ལ། ལྷག་བཅས་ལྷག་མེད་ཀྱི་དོན་དང་།
མུང་འདས་ཀྱི་དོ་བོ་གང་ལ་འདོད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ། དེ་ཡང་ཉན་ཐོས་སྡེ་པའི་
ལུགས། སེམས་ཅམ་པའི་ལུགས། དབུ་མ་པའི་ལུགས་བཅས་འདོད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་
གསུམ་ཡོད་ཅིང་། དང་པོ་ཉན་ཐོས་སྡེ་པས་ཉན་སྒྲིབ་སྤངས་པ་གཞིར་བཅས་ལ། སྡེ་མའི་
ལས་ཉན་གྱིས་འཕངས་པའི་སྒྲུག་བསྐྱལ་གྱི་ཕུང་པོའི་རྒྱན་མ་ལོག་པའི་སྐབས་ཀྱི་མུང་
འདས་དེ། ལྷག་བཅས་མུང་འདས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད། དེ་གཞིར་བཅས་ལ། སྡེ་མའི་ལས་
ཉན་གྱིས་འཕངས་པའི་སྒྲུག་བསྐྱལ་གྱི་ཕུང་པོ་རྒྱན་ཆད་པའི་སྐབས་ཀྱི་མུང་འདས་དེ།
ལྷག་མེད་མུང་འདས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་དུ་འཛོག་པ་ཡིན་ཏེ། གསེར་སྤང་པོ་ལས། དེས་
ན། །དེས་ན་ཉན་མོངས་པ་མ་ལུས་པར་སྤངས་ཀྱང་ཕུང་པོའི་རྒྱན་མ་ལོག་པ་དང་། ཕུང་
པོའི་རྒྱན་ཆད་པ་གཉིས་བྱེད་པར་དུ་འདོད་དེ། རིགས་པ་དུག་ཅུ་པའི་འགྲེལ་པར། དེ་
ལ་ཕུང་པོའི་ལྷག་མ་དང་བཅས་པ་ནི་ཕུང་པོ་ཅམ་དུ་ཟད་དེ་ཉན་མོངས་པའི་འཆིང་བ་
ལས་གྲོལ་བ་ཡིན། ཕུང་པོའི་ལྷག་མ་མེད་པ་ནི་ཕུང་པོའི་རྒྱན་ཆད་པའི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་
པས་ཞེས་ཕྱོགས་སྒྲར་མཛད་པ་ལྟར་རོ། །སྡེ་པ་གཉིས་ཀས་ཀྱང་དག་བཅོམ་པ་ཆེའི་
འདུ་བྱེད་བཏང་ནས་རིག་པ་བྱི་མ་མཆོམས་མི་སྒྱུར་བར་ཞི་བའི་དབྱིངས་འབའ་ཞིག་

པར་འདོད་དོ། །ཞེས་དང་། ཐེག་དམན་གྱི་མདོ་༼འབྲུལ་དེབ་(པོད་རྟགས་༥༠)ཞོག་
གངས་༣༠༥༽ལས། མ་ཞུམ་པ་ཡི་སེམས་གྱི་སྟུ། །ཆོར་བ་དང་དུ་ལེན་པ་ན། །དེ་ཡི་
སེམས་ནི་རྣམ་པར་གྲོལ། །མར་མེ་ཤི་བར་གྱུར་བ་ལྟར། །ཞེས་ལྟག་བཅས་མྱང་འདས་
དང་། གང་ན་ལུས་ཞིག་འདུ་ཤེས་འགགས། །ཆོར་བ་ཐམས་ཅད་བྲལ་གྱུར་ཅིང་། །འདུ་
བྱེད་ཉི་བར་ཞི་བ་དང་། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྒྱབ་པར་གྱུར། །ཞེས་ལྟག་མེད་མྱང་འདས་
གསུངས་སོ། །མདོ་ཆོགས་འདི་འགྱུར་འགའ་ཤས་ནང་། །མར་མེ་ཤི་བར་གྱུར་བ་ལྟར། །དེ་
ཡི་སེམས་ནི་རྣམ་པར་ཐར། །ཞེས་འབྱུང་ཡང་། འགྱུར་མ་དག་པ་ཡིན་ནམ་སྟམ་ཏེ། ཅ་
ཤིང་ཁྲི་ཆེན་རིགས་པའི་རྒྱ་མཆོ་༤༣༩༽ལས། གཉིས་པ་མྱང་འདས་བརྟག་པ་ལ་གསུམ།
རབ་བྱེད་གྱི་གཞུང་བཤད་པ། དེས་དོན་གྱི་ལུང་དང་སྒྱུར་བ། དོན་བསྐྱུས་ཏེ་མཆོན་
བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཚུད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། འདིར་སྐྱས་པ་བཅོམ་
ལྟན་འདས་གྱིས་ཐར་འདོད་རྣམས་ལ་ཕྱང་པོ་ལྟག་མ་དང་བཅས་པ་དང་ལྟག་མ་མེད་པའི་
མྱང་ན་ལས་འདས་པ་རྣམ་པ་གཉིས་གསུངས་ཏེ། དེ་ལ་དང་པོ་ནི་ཆོམ་རྒྱན་པ་ཀུན་བསང་
ནས་གོང་ཅམ་ཞིག་ལུས་པ་ལྟར་འདིག་ལྟ་ལ་སོགས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་བྱད་པར་སྤངས་
ནས་སྡོན་གྱི་ལས་ཉོན་གྱིས་འཕངས་པའི་ཕྱང་པོ་ཅམ་ཞིག་ལུས་པའི་འགོག་པ་སྟེ་མདོ་
སྟེ་ལས། མ་ཞུམ་པ་ཡི་སེམས་གྱིས་ནི། །ཆོར་བ་དང་དུ་ལེན་པ་ན། །དེ་ཡི་སེམས་ནི་
རྣམ་པར་གྲོལ། །མར་མེ་ཤི་བར་གྱུར་པ་བཞིན། །ཞེས་སོ། །ཞེས་དང་། བཤ་ཆེན་པར་
བྱེན་སྤྱི་དོན་༣༥༽ལས། ཐེག་དམན་གྱི་མདོ་ལས། མ་ཞུམ་པ་ཡི་སེམས་གྱིས་སྟུ། །ཆོར་
བ་དང་དུ་ལེན་པ་ན། །དེ་ཡི་སེམས་ནི་རྣམ་པར་ཐར། །ཞེས་ལྟག་བཅས་མྱང་འདས་
དང་། མར་མེ་ཤི་བར་གྱུར་པ་བཞིན། །གང་ན་ལུས་ཞིག་འདུ་ཤེས་འགགས། །ཆོར་བ་
ཐམས་ཅད་བྲལ་གྱུར་ཅིང་། །འདུ་བྱེད་ཉི་བར་ཞི་བ་དང་། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྒྱབ་པར་
གྱུར། །ཞེས་ལྟག་མེད་མྱང་འདས་གསུངས་པ་ལས་རྟོགས་རྒྱས་པའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་

གསུངས་སོ། །འོན་ཀྱང་མཁས་གྲུབ་བསྟན་དར་བའི་སྤྱི་དོན་༥༦ ་ཧེལ་ས། གང་ན་ལུས་
 ཞིག་འདྲ་ཤེས་འགགས། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྒྱབ་གྱུར་པ། །མར་མེ་ཤི་བར་གྱུར་པ་
 ལྟར། །དེ་ཡི་ཡིད་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་འབྱུང་། །ཞེས་བྲངས་འདུག་པས་དབྱེད་པར་བྱའོ། །
 ལྷ་མ་རྩེ་བཙུན་པའི་པར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོའི་སྤྱི་དོན་༥༧ ་ཧེལ་ས། ལྷག་བཅས་ལྷག་མེད་
 གྱི་དོན་སྤང་པོའི་རྒྱན་ལོག་མ་ལོག་གི་གནས་སྐབས་ལ་ལྷག་མེད་དང་ལྷག་བཅས་གྱི་
 བྱེད་པར་འཛོག་སྟེ། དེགས་པ་བྱུག་ཏུ་པའི་འགྲེལ་པར། དེ་ལ་སྤང་པོའི་ལྷག་མ་དང་
 བཅས་པ་ནི་སྤང་པོ་ཙམ་དུ་བྱད་དེ་ཉོན་མོངས་པའི་འཆིང་བ་ལས་གྲོལ་བ་ཡིན། སྤང་པོའི་
 ལྷག་མ་མེད་པ་ནི་སྤང་པོའི་རྒྱན་ཆད་པའི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་པས། ཞེས་ཉན་ཐོས་སྟེ་པས་
 འདོད་པར་གསུངས་པའི་བྱིར། སྤང་འདས་གྱི་ངོ་བོ་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་ཏུ་བྱེ་མདོ་
 གཉིས་ཀས་འདོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།
 ཉན་ཐོས་སྟེ་པའི་ལུགས་ལ་ལྷག་མེད་གྱི་ཆེ་བེམ་རིག་རྒྱན་ཆད་དུ་འདོད་མི་འདོད་ལ་
 དབྱེད་པ་ནི།
 རང་རེའི་དགོ་ལྷན་ཕྱོགས་ལ་ཉན་ཐོས་སྟེ་པའི་ལུགས་ལ་ལྷག་མེད་གྱི་ཆེ་བེམ་རིག་རྒྱན་
 ཆད་དུ་འདོད་མི་འདོད་གྱི་ལུགས་གཉིས་ཡོད་དོ། །དང་པོ་ནི། ཡིད་དང་ཀུན་གཞིའི་དཀའ་
 བའི་གནས་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་པ་༥༨ ་ཧེལ་ས། དེས་ན་བྱེ་བྲག་སྐྱབ་པ་ནི་ལྷག་མེད་གྱི་ཆེ།
 འདུས་བྲས་རྒྱན་ཆད་པའི་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་ནི་རྩལ་སྤྱུ་གྲུབ་པའི་འདུས་མ་བྲས་
 ཤིག་ཡོད་པར་འདོད་ལ། མདོ་སྟེ་པ་ནི། འདུས་བྲས་འགགས་པའི་མེད་དགག་ཅང་མེད་
 པ་གཅིག་ཏུ་འདོད་དེ། སྤང་པོ་དང་བྲལ་བར་ནི་འདོད་ལ། འདུས་མ་བྲས་རྩལ་སྤྱུ་མི་
 འདོད་པའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། ཡང་གསེར་བླང་༥༩ ་ཧེལ་ས། སྟེ་པ་གཉིས་
 ཀས་ཀྱང་དགྲ་བཅོམ་པ་ཆེའི་འདྲ་བྱེད་བཏང་ནས་རིག་པ་བྱི་མ་མཆོམས་མི་སྦྱོར་བ་ཞི་
 བའི་དབྱིངས་འབའ་ཞིག་པར་འདོད་དོ། །ཞེས་དང་། གསེར་བླང་སྐབས་གཉིས་པ་༦༠ ་ཧེལ་

ལས། དགྲ་བཙེམ་པ་ཞི་ནས་རིག་པ་བྱི་མ་མཆམས་མི་སྒྲོར་བ་འདི་དག་གི་ཅ་བའི་གྲུབ་
མཐའ་ལོ། ཞེས་དང་། ཡང་དབྱ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་༥༠ ་ེལས། དེ་ལྟར་བྱས་ན་
དངོས་པོ་སྤྱོད་བ་ནམས་ལྟར་ན། རྒྱུད་སྒྲ་མ་ལས། ཉོན་མོངས་གདོད་ནས་ཟད་བྱིར་རོ། ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར་ལུང་པོ་གདོད་མ་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་སྤྱོད་བ་མེད་པས། གདོད་མ་ནས་
ཟད་པ་ལ་བཤད་དུ་མི་རུང་བའི་བྱིར། ལམ་གྱིས་མ་ལུས་པར་སྤངས་པ་ལ་བཤད་དགོས་
ན། དེའི་ཆེ་མདོན་དུ་བྱ་རྒྱའི་མུང་འདས་ཡོད་པ་ན་མདོན་དུ་བྱེད་མཁན་མེད་པ་དང་། བྱེད་
མཁན་ཡོད་པ་ན་ལུང་པོ་མ་ཟད་པས་མདོན་དུ་བྱ་རྒྱའི་མུང་འདས་མེད་པར་འགྱུར་བས།
མདོད་དེ་བཤད་མི་རུས་པར་འགྱུར་རོ། ཞེས་གསུངས་པ་དང་། རྣམ་བཤད་སྟོང་རྒྱུ་
༡༥ ་ེལས། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཚུལ་ནི་རང་ལུགས་ལ་ཡང་ཁས་ལེན་པའི་ཐེག་པའི་ཚུལ་
ཡིན་གྱི། གྲུབ་མཐའ་ལོག་མའི་འདོད་ཚུལ་མ་ཡིན་ལ། མར་མེ་ཞི་བའི་དཔེ་ཡང་ཉན་
ཐོས་ཞི་བའི་དབྱིངས་སུ་ཞུགས་པ་ན། གཞན་གྱི་དོན་ལ་ཅུང་ཟད་དམིགས་པའི་སྤང་བ་
ཡང་རྒྱབ་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། སྤེ་པ་ཁ་ཅིག་འདོད་པ་ལྟར་བཅ་རིག་རྒྱུ་ཆད་པའི་དོན་
མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་དང་། ཡང་རྣམ་བཤད་སྟོང་རྒྱུ་༥༠ ་ེལས། འབྲས་བུ་གང་ན། ཉོན་
མོངས་ཟད་པར་སྤངས་ཀྱང་སྤྱོད་མའི་ལས་ཉོན་གྱི་འབྲས་བུ་སྤྱུག་བསྤུལ་གྱི་ལུང་པོ་དང་
བཅས་པའི་མུང་འདས་དང་། ལུང་པོ་དེ་མེད་པའི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་མུང་ན་ལས་འདས་པ་
རྣམ་པ་གཉིས་སོ། འདིར་ལྷག་མེད་ཀྱི་མུང་འདས་བཅ་རིག་རྒྱུ་ཆད་པའི་མུང་འདས་
ལ་འདོད་པ་མི་རིགས་ཏེ། དེ་ཉན་ཐོས་སྤེ་པས་བཏགས་པ་འབའ་ཞིག་ཡིན་པའི་བྱིར་
དང་། སྒྲོབ་དཔོན་རང་ཉིད་ཀྱིས་རིགས་པའི་ལམ་ནས་བྱངས་པའི་དམན་པའི་མུང་འདས་
ཀྱི་རྣམ་བཞག་བྱེད་པ་སྐབས་སུ་བབ་པའི་བྱིར་རོ། ཞེས་དང་། སྟོང་བུན་སྐལ་བཟང་
མིག་འབྱེད་༣༤ ་ེལས། གཞན་ཡང་མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་སྟོད་ལ་བདུད་བརྟམ་བ་
ཡན་ཆད་སོ་སོ་སྤྱོད་པོ་མཆན་ཉིད་པ་ཡིན་པ་དང་། མདོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་

ནས་མྱ་ངན་ལས་འདྲའ་བའི་མཛད་པ་མ་བསྟན་གྱི་བར་དུ་ལྷག་མ་དང་བཅས་པའི་མྱ་
 ངན་ལས་འདས་པ་དང་། སྐྱེ་ཆོའི་འདུ་བྱེད་བཏང་ནས་ལྷག་མ་མེད་པའི་མྱ་ངན་འདས་མཛོན་
 དུ་མཛད་ཅིང་མར་མེ་ཤི་བ་ལྟར་བེམ་རིག་གཉི་ག་རྒྱན་ཆད་པར་སྤྲོ་བ་དང་། མོངས་སྤྱོད་
 རྫོགས་པའི་སྐྱེའི་རྣམ་གཞག་གཏན་ནས་ཁས་མི་ལེན་པ་ནི་ཉན་ཐོས་སྡེ་གཉིས་ཀྱི་ཐུན་
 མོང་གི་འདོད་པ་ཡིན་ལ། འོན་ཀྱང་བྱེ་བྲག་དུ་སྤྲོ་བ་ནི་མཆོག་གི་སྤྱལ་པའི་སྐྱེའི་གཟུགས་
 སྐྱེ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོའི་སྤང་བོའི་རྒྱན་ཡིན་པས་སྤྲུག་བསྐྱལ་གྱི་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་མ་ཡིན་པར་སྤྲོ་ལ། མདོ་སྡེ་བས་དེ་ལ་གཞོད་བྱེད་རྫོད་དེ་རྫོགས་
 པའི་སངས་རྒྱས་མཆོན་ཉིད་པར་ཁས་ལེན་པའི་ཚུལ་ལ་སོགས་པ་བརྟུན་པར་བྱ་བ་
 མང་དུ་ཡོད་མོད་ཀྱི་དཀྱུས་མ་འཆད་པའི་གོགས་སུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་མ་གྲིས་སོ། །ཞེས་
 གསུངས་པ་ལྟར་ཉན་ཐོས་སྡེ་གཉིས་ཀས་ལྷག་མེད་ཀྱི་ཆེ་བེམ་རིག་རྒྱན་ཆད་དུ་འདོད་
 གོ། །གཉིས་པ་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་ཟླ་མའི་རྟེན་༡༦༠ ༽ ལས། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་
 གསུམ་དུ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པའི་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་བ་ཁ་ཅིག་ཀྱང་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལྷག་
 མེད་མྱ་ངན་འདས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ན། བདག་མེད་རྫོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རིགས་འདྲ་
 མི་འཆད་པར་བཞེད་དོ། །རྩ་འགྲེལ་འདི་དག་གི་དོན་མ་རྫོགས་པས་རང་ལུགས་ལ་ཉན་
 ཐོས་ཀྱི་ལྷག་མེད་མྱ་ངན་འདས་དོན་དམ་པའི་སྐབས་མ་ཡིན་པར་གཏན་ཆོགས་ཡང་དག་
 གི་སྒོ་ནས་སྤྱོད་པའི་རྣམ་གཞག་ལེགས་པར་མ་ཤེས་པར་མི་འདོད་པ་འཕེན་པའི་ཐལ་
 འགྱུར་དུ་བྱེད་པ་དང་། འགྲེལ་པའི་ཅམ་གྱི་སྤྲས་ཤེས་སྤྱོད་ཀྱི་འཛིགས་པ་མ་ཟད་པ་
 འཕངས་པ་མི་ཤེས་པར་བེམ་རིག་རྒྱན་ཆད་ནས་མེད་པ་སོགས་རྟགས་སུ་བྱེད་པ་ནི་
 དོན་མ་རྫོགས་པའི་རྣམ་འགྱུར་དུ་གསལ་ལོ། །ཞེས་དང་། མཆིམས་མཛོད་༤༠ ༽ ལས་
 བློ་དེ་ལྟར་ལྷག་མེད་ཐོབ་པ་ན་སྤང་བོ་ལྷ་ཀ་འགགས་ན་འདུས་བྱས་ཀྱི་འཇུག་པ་རྒྱན་
 ཆད་པར་ཐལ་ལོ་ཞེ་ན། རྟགས་མ་གྲུབ་སྟེ། ཐེག་བཅས་ཀྱི་སྤང་བོ་ཁེགས་སུ་རྒྱགས་ཀྱང་

ཐག་མེད་གྱི་ཕུང་པོ་མི་ཁེགས་ཏེ། དེ་ལ་བརྟགས་འགོག་མི་འདུག་པས་སོ། །ཞེས་སོགས་
གསུངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཉན་ཐོས་སྡེ་བའི་ལུགས་ལ་ལྷག་མེད་གྱི་ཆེ་བེམ་རིག་རྒྱན་
ཆད་དུ་འདོད་མི་འདོད་གྱི་ལུགས་གཉིས་ཡོད་དོ། །ཞེས་ཟེར། ཡང་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་
གིས། གཞུང་ལུགས་ལས་ལྷག་མེད་སྐབས་བེམ་རིག་རྒྱན་ཆད་པར་བཤད་པ་ནི། ཉན་
ཐོས་སྡེ་བའི་ལུགས་ལ་ཡིན་གྱི། རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་བའི་ལུགས་ལ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར།
དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ། ལེགས་བཤད་གསེར་ཐོང་པ་༥༩ ། ལས། ལུགས་འདིས་ཀྱང་ལྷག་
མེད་གྱི་ཆེ་རིག་པ་རྒྱན་ཆད་དུ་འདོད་ཅིང་། དེའི་ཕྱིར་ལམ་གྱིས་སྤངས་པའི་སྤྱིབ་གཉིས་
ཐད་པ་མེད་ཀྱང་རྟེན་མེད་པས་རང་གི་རང་གིས་དེ་དག་ལོག་པ་ཡོད་པས་ཐེག་པ་ཆེ་
རྒྱུ་གི་ཕྱང་འདས་ལ་སྤངས་པའི་བྱད་མེད་ཀྱང་གཞན་དོན་བྱེད་མི་བྱེད་གྱི་བྱད་པར་
འདོད་དེ། བསྟུ་བ་ལས། ཕུང་པོའི་ལྷག་མ་དང་བཅས་པའི་ཕྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་དབྱིངས་
ལ་གནས་པ་ལ་ནི་སྤྱིབ་པ་དང་བཅས་པ་དང་སྤྱིབ་པ་མེད་པའི་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཡོད་
གྱི་ཕུང་པོའི་ལྷག་མ་མེད་པའི་ཕྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་དབྱིངས་ལ་གནས་པ་ལ་ནི་སྤྱིབ་
པ་རྣམ་པར་བཞག་པ་མེད་དོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མཚན་མ་དང་གནས་ངན་ལེན་ཐམས་
ཅད་གྱི་ཐམས་ཅད་དུ་རྒྱན་ཆད་ཅིང་འགགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ་ཞེས་དང་། གལ་ཏེ་དེ་ལ་སྤྱིབ་
པ་མེད་དེ་རྗེ་ལྟར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་མི་མངའ་བ་དེ་ཁོ་ན་བཞིན་དུ་དག་བཅོམ་པ་
ལ་ཡང་སྤྱིབ་པ་མེད་པ་ཡིན་ན། ཅིའི་ཕྱིར་དག་བཅོམ་པ་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་
མཛད་པ་མི་བྱེད་ཅེ་ན། སྤྱིས་པ་སྡོན་སྡོན་ལམ་བསྐོམས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་དེ་ལྟ་བུའི་
རིགས་ཅན་ཡིན་པས་དེའི་ཕྱིར། དག་བཅོམ་པ་ནི་ལྷང་བའི་བསམ་པ་མེད་པ་ཁོ་ནར་
ཡོངས་སུ་ཕྱ་ངན་ལས་འདས་པས་ན་དེའི་ཕྱིར་མི་བྱེད་དོ་ཞེས་སོ། །ཞེས་དང་། ཡིད་
དང་ཀུན་གཞིའི་དཀར་བའི་གནས་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་པ་༥༩ ། ལས། དེ་བྲག་ཏུ་མདོ་སྡེ་
པས། མར་མེ་ཞི་བར་གྱུར་པ་ལྟར། །དེ་ཡི་སེམས་ནི་རྣམ་པར་ཐར། ཞེས་དག་བཅོམ་

བའི་སེམས་ཀྱི་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་མར་མེ་ཤི་བ་ལྟར་གསུངས་པ་དང་། རང་གི་བྱ་བ་མཐའ་
 མ་སྐྱུན་པར་འདོད་དོ། །རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་ནི། བཅ་རིག་གི་འཇུག་པ་ཐམས་ཅད་ཉེ་བར་
 ཞི་བའི་དེ་བཞིན་ཉིད། ཚོར་བའི་བདེ་བ་མེད་ཀྱང་སྤྱག་བསྐྱེད་གཏན་བྱལ་བའི་བདེ་བ་
 ཡོད་པ། མེད་དགག་ཅང་མེད་ཀྱང་མིན་ལ། རྣམ་གྲུབ་ཀྱི་ཡོད་པ་ཡང་མིན་པ། ཉག་པ་
 འགྱུར་མེད་དུ་ཡོད་པ་ཡིན་པར་འདོད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་ལྷག་བཅས་པན་ཆད་དུ་ཐེག་ཆེན་
 དུ་འཇུག་སྤིང་ལ། འདིར་སོན་ནས་འཇུག་པར་མི་འདོད་དེ། རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་
 བ་བསྐྱེད་པར། ཉན་ཐོས་བྱང་ཆུབ་ཡོངས་སུ་འགྱུར་བ་ཅི་ཕྱང་པོ་ལྷག་མ་དང་བཅས་པའི་
 བྱང་ཆུབ་ལས་འདས་པའི་དབྱིངས་ལ་གནས་ཤིང་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་
 བྱང་ཆུབ་སྐྱེས་པར་བྱེད་དམ། འོན་ཏེ་ཕྱང་པོ་ལྷག་མ་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ལས་འདས་པའི་
 དབྱིངས་ལ་གནས་ཤིང་བྱེད་ཅི་ན། ཕྱང་པོའི་ལྷག་མ་དང་བཅས་པའི་བྱང་ཆུབ་ལས་འདས་
 པའི་དབྱིངས་ལ་གནས་ཤིང་བྱེད་དེ། འདི་ལྟར་ཕྱང་པོའི་ལྷག་མ་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ལས་
 འདས་པའི་དབྱིངས་ལ་གནས་པ་ནི། རྩོམ་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་ཞིང་འབད་བ་ཐམས་
 ཅད་རྒྱུན་བཅད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སོ། །ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་པ་པ་ཉིད་ལས།
 འདི་ལྟར་ལྷག་མེད་ཀྱི་ཆེ་ན། ཐེག་དམན་གྱི་ལམ་གྱིས་ཤེས་སྐྱིབ་རྒྱས་ཆུང་དུ་རིམ་གྱིས་
 བཏང་བའི་མ་ལུས་པར་སྤངས་པ་མེད་ཀྱང་ཤེས་སྐྱིབ་རྒྱུན་ཆད་པའི་ལྷོག་པ་ཡོད་དེ།
 ཕྱང་པོ་ལྷའི་རྒྱུན་ལྷོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །མ་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ལྷག་མེད་ཀྱི་ཆེ་ནི་དག་བཅོམ་
 བ་ཆེའི་འདུ་བྱེད་བཏང་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཤི་བའི་འོག་ཏུ་རིག་པ་འབྱུང་བ་ལ་ནི། སྐྱེ་བ་ལེན་
 དགོས་ན། ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་མ་ལུས་པར་སྤངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་བསྐྱེད་པའི་
 རྣམ་སྐྱེན་གྱི་ཕྱང་པོ་ཡང་ལོག་པའི་ཕྱིར་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་སྐྱེ་བ་ཡང་མེད་ལ་ལས་
 ཉོན་གྱི་རྣམ་པས་ལུས་འགྱུར་པར་ཡང་མི་རྒྱས་ཏེ། འདི་ཞི་བ་ཕྱོགས་གཅིག་པ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་དང་། ཉན་ཐོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཤ་ཆེན་ཡིག་ཆ་ལྟར་

ན།རིག་པ་དང་ཕྱང་པོ་རྒྱན་ཆད་པ་གསུངས་པའི་དོན་འདྲ་བྱེད་ཀྱི་འཇུག་པ་ཐམས་ཅད་
རྒྱན་ཆད་པ་ལ་བཤད་པ་ཡིན་ནམ་སྙམ་ཏེ། བཤེས་ཆེན་པར་བྱིན་སྤྱི་དོན་༣༥༥ལས།
ཕྱང་པོ་རྒྱན་ཆད་པ་ཞེས་པ་ཡང་འདྲ་བྱེད་ཀྱི་འཇུག་པ་ཐམས་ཅད་རྒྱན་ཆད་པ་ཡིན་ལ།
མཆོག་གི་སྤྱལ་པའི་སྤྱི་ཡང་སྤྱང་ན་ལས་འདས་པའི་འོག་ཏུ་རིག་པ་རྒྱན་ཆད་པར་འདོད་
པ་ཡིན་ཏེ། ཐེག་དམན་གྱི་མདོ་ལས། མ་ཞུས་པ་ཡི་སེམས་ཀྱིས་སྟུ། །ཆོར་བ་དང་དྲུ་
ལེན་པ་ན། །དེ་ཡི་སེམས་ནི་རྣམ་པར་ཐར། །ཞེས་ལྟག་བཅས་སྤྱང་འདས་དང་།མར་མེ་
ཞི་བར་གྱུར་པ་བཞིན། །གང་ན་ལུས་ཞིག་འདྲུ་ཞེས་འགགས། །ཆོར་བ་ཐམས་ཅད་བྲལ་
གྱུར་ཅིང་། །འདྲུ་བྱེད་ཉི་བར་ཞི་བ་དང་། །རྣམ་པ་ཞེས་པ་རྒྱབ་པར་གྱུར། །ཞེས་ལྟག་
མེད་སྤྱང་འདས་གསུངས་པ་ལས་རྟོགས་རྒྱས་པའི་བྱིར་རོ། །གཉིས་པ་སེམས་ཅན་པའི་
ལུགས་ལ་གཉིས་ཡོད་དེ། ལུང་གི་རྗེས་འབྲང་གི་སེམས་ཅན་པའི་ལུགས་དང་། རིགས་
པའི་རྗེས་འབྲང་གི་སེམས་ཅན་པའི་ལུགས་གཉིས་ཡོད་པའི་བྱིར་དང་པོ་ནི་ལྟག་མེད་
ཀྱི་ཆེ་འདྲུ་བྱེད་ཀྱི་འཇུག་པ་རྒྱན་ཆད་པར་འདོད་པ་ཉན་ཐོས་སྡེ་བ་དང་མཚུངས་ཏེ། བསྟུ་
བ་ལས། ཕྱང་པོ་ལྟག་མ་དང་བཅས་པའི་སྤྱང་ན་ལས་འདས་པའི་དབྱིངས་ལ་གནས་པ་
ལ་ནི། སྤྱིབ་པ་དང་བཅས་པ་དང་། སྤྱིབ་པ་མེད་པའི་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཡོད་ཀྱི། ཕྱང་
པོའི་ལྟག་མ་མེད་པའི་སྤྱང་ན་ལས་འདས་པའི་དབྱིངས་ལ་གནས་པ་ནི། སྤྱིབ་པ་རྣམ་
པར་བཞག་པ་མེད་དོ། །དེ་ཅིའི་བྱིར་ཞེ་ན། མཆོན་མ་དང་གནས་ངན་ལེན་ཐམས་ཅད་
དུ་རྒྱན་ཆད་ཅིང་འགགས་པའི་བྱིར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རིགས་པའི་རྗེས་འབྲང་
གི་སེམས་ཅན་པ་ནི་དེ་མི་བཞེད་དེ། རིག་པའི་ཐོག་མཐའ་ཐུག་མེད་དུ་རྣམ་འབྲེལ་ལས་
ལུང་རིགས་གཉིས་ཀྱིས་སྤྱིབ་པའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་
ཡང་འགའ་ཞིག་གིས། བྱེ་མདོ་གཉིས་ཀྱི་རྩ་བའི་བྱུབ་མཐའ་ནི་ལྟག་མེད་ཀྱི་ཆེ་བེམ་རིག་
དང་བདག་རྒྱན་ཆད་པར་འདོད་ཀྱང་། ལྟག་མེད་ཀྱི་ཆེ་བེམ་རིག་རྒྱན་མི་ཆད་པ་འདོད་

བའི་བྱེ་སྤྱོད་ཁ་ཅིག་ཡོད་པ་གཉིས་འགལ་བ་མེད་ཞེས་ཟེར། ཀུན་མཁྱེན་ཡིག་ཆ་ལྟར་ན་
 དེ་ལྟར་ན་འདོད་དགོས་སམ་སྣང་ཏེ། ཀུན་མཁྱེན་སྒྲ་མ་འཇམ་དབྱངས་བཤད་པའི་པར་
 ཕྱིན་སྟོང་ཆ་ ༡༠༠ ་ཡས། གཉིས་པ་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ་དགག་བཞག་སྤང་། གསུམ་ལས།
 དང་པོ་ལ་ཐེག་དམན་གྱི་ལུགས་དབྱེད་པ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ལུགས་དབྱེད་པ་གཉིས། དང་
 པོ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཉན་ཐོས་སྡེ་བ་ལ་ལྷག་མེད་སྤང་འདས་གྱི་ཆེ་བཅ་རིག་རྒྱན་ཆད་
 འདོད་པ་ཁོ་ན་ཟེར། འོན། བྱེ་མདོ་གཉིས་ལ་དེ་འདོད་མི་འདོད་གཉིས་མེད་པར་ཐལ།
 དེའི་ཆེ་བཅ་རིག་རྒྱན་ཆད་ཁོ་ནར་འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེའི་ཆེ་རིག་པ་
 འདོད་མཁན་མང་པོ་ཡོད་པ་གང་ཞིག །རིག་པ་རྒྱན་ཆད་འདོད་པ་ཡང་ཡོད་པའི་བྱིར།
 དང་པོ་བྱུབ་སྟེ། མཛོད་དང་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྗེས་འབྲངས་མདོ་སྡེ་པ་གཉིས་དང་། མཛོད་
 ལུགས་བྱེ་སྤྱོད་ཁ་ཅིག་ཡང་འདོད་པའི་བྱིར། དང་པོ་བྱུབ་སྟེ། དག་བཅོམ་པ་ཆེ་འདའ་ཁའི་
 སེམས་ཀྱང་མཆམས་སྦྱོར་བར་ཁས་ལེན་པའི་བྱིར། རྣམ་འགྲེལ་ལས། དག་བཅོམ་
 སེམས་གང་ཡིན་དེ་ཡང་། །གང་ལས་མཆམས་སྦྱོར་མེད་པར་འདོད། །ཅེས་དང་། དེའི་
 ཆད་མ་རྒྱན་ལས། ཐ་མའི་སེམས་སེམས་གཞན་དང་མཆམས་སྦྱོར་མེད་པར་སྦྱབ་པར་
 བྱ་བ་ལ། དེའི་ཡུལ་དང་ལྷན་ཅིག་འགལ་བ་ཅི་ཞིག་ཡོད། ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ལྷས་
 ཀྱང་། ཐ་མའི་སེམས་དེ་འཆི་བའི་སེམས་གཞན་དང་མཆམས་སྦྱོར་བ་ལ་འགལ་བ་ཅི་
 ཡོད། བསྦྱབ་པར་བྱ་བ་དང་སྦྱབ་པར་བྱེད་པ་དག་འགལ་བ་རྣམ་པ་གཉིས་གང་ཡང་ཡོད་
 པ་མིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེའི་ཆེ་རིག་པ་རྒྱན་ཆད་
 པར་ཐལ། དག་བཅོམ་པ་ཐ་མའི་སེམས་ཡོད་པའི་བྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། འཁོར་བས་བསྐྱས་
 པའི་དག་བཅོམ་པའི་སེམས་ཐ་མ་དེས་འཁོར་བའི་སེམས་གཞན་གྱི་ཉེར་ལེན་མི་བྱེད་
 པའི་བྱིར། བྱུང་སྟེ། དེ་ལ་རྒྱ་མཚན་དེའི་སྒྲོན་ས་སེམས་ཐ་མར་བཤད་པའི་བྱིར། རྣམ་
 དེས་ལས། འོན་ནི་མཐའི་སྤྱད་ཅིག་ཉེ་བར་བཛོད་པ་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །ཞེན་མ་ཡིན་

ཏེ། སེམས་ཅན་དུ་བགྱང་བའི་སྐད་ཅིག་གཞན་ཉི་བར་ལེན་པ་མེད་པ་ནི་མཐའི་མཚན་
ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། དེའི་རྣམ་ངེས་དར་རྒྱུ་ལས། འོ་ན་ནི་མཐའི་སྐད་ཅིག་དག་
བཅོམ་པ་ལུང་པོ་ལྷག་མེད་དུ་འདའ་ཁ་མའི་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་སྐད་ཅིག་ཐ་མ་ནས། སེམས་
ཅན་དུ་བགྱང་བའི་སེམས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་གཞན་གྱི་ཉི་བར་ལེན་པ་མེད་པ་ནི་མཐའི་མཚན་
ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། རིག་པ་རྒྱན་ཆད་པ་དང་རིག་པ་བྱད་
ཁ་ཞེས་བཤད་པ་ཐམས་ཅད་དེ་ལྟར་ཤེས་དགོས་སོ། །གོང་གི་རྟགས་གཉིས་པ་བྱུབ་
སྟེ། རྣམ་ཤེས་ཁམས་ལ་བྲག་བཅས་བཞེད་པ་ཡང་འཁོར་བའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཉིར་ལེན་
གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་བྱིར། མཛོད་ལས། བྲག་དང་བཅས་པའི་རྣམ་ཤེས་ ནི། རྣམ་
ཤེས་ཁམས་ཡིན། ཞེས་དང་། ཐ་མ་མིན་མཚུངས་དེ་མ་ཐག །ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིར།
འདིས་ནི་རིག་པ་རྒྱན་ཆད་བཤད་པ་གཞན་ལའང་དེ་ལྟར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །རྩ་བའི་
རྟགས་གཉིས་པ་བྱུབ་སྟེ། རིག་པ་རྒྱན་ཆད་འདོད་པའི་སྟེ་བ་ཡང་ཡོད་པའི་བྱིར། མདོ་
ལས། མར་མེ་ཤི་བར་རྒྱར་པ་བཞིན། །གང་ལ་ལུས་ཞིག་འདུ་ཤེས་འགག། ཆོར་བ་
ཐམས་ཅད་བྲལ་འགྱུར་ཞིང་། །འདུ་བྱེད་ཉི་བར་ཞི་རྒྱར་ཏེ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་རུབ་རྒྱར་
པ། །ཞེས་ པའི་དགོངས་པར་དེ་ལྟར་འདོད་པའི་བྱིར། ཞེས་དང་། ཡང་ཀུན་མཁྱེན་བྱུབ་
མཐའ་ཆེན་མོ་༡༩༤ ་ལས། དེ་ཡང་ཆེད་བཛོད་ཆོམ་ལས། ལུས་ཞིག་ཆོར་བ་བསིལ་
བར་འགྱུར། །འདུ་ཤེས་འགག་ཅིང་འདུ་བྱེད་ཞི། རྣམ་པར་ཤེས་པ་རུབ་རྒྱར་པ། །འདི་
འདྲ་འདི་ནི་སྤྱག་བསྐྱལ་མཐའ། །ཞེས་པ་ལྟར་ཉན་ཐོས་སྟེ་གཉིས་པལ་ཆར་གྱིས་ལྷག་
མེད་གསུམ་གའི་སྐབས་བཅ་རིག་རྒྱན་ཆད་པར་འདོད་ཀྱང་། བྱེ་སྦྱ་ནི་དེ་རང་གི་སྤངས་
པའི་སྦྱིབ་པ་འགོག་པའི་རྣམ་བྱུབ་དང་དངོས་པོར་འདོད་དེ། འབྲེལ་བཤད་ལས། རྣམ་
སྤྱོད་པར་སྦྱ་བ་ནི་དངོས་པོ་ཡིན་པར་སྦྱ་བ་སྟེ། བྱངས་ཅན་པ་དང་། བྱེ་བྲག་པ་དང་།
བྱེ་བྲག་ཏུ་སྦྱ་བ་དང་། རྣལ་འབྱོར་སྦྱོད་པ་ལ་སོགས་པ་དག་གོ། ། ཞེས་སོ། །ཉན་ཐོས་

སྡེ་པ་ལ་ཇོ་བོའི་གསུང་རྒྱུན་ལྟར། ལྷག་མེད་ཆེ་རིག་པ་འདོད་མཁན་ཡང་ཡོད་དེ། སྡེ་
 པ་བཙོ་བརྒྱད་དང་། ལུང་གིས་ཤེས་རུས་སོ། །འབྲས་བུའི་རྣམ་བཞག་གཞན་ ཡང་མང་
 མོད་དེ་དག་པལ་ཆར་གྱི་ལོ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།
 བདག་གིས་མོངས་སྒོ་ཤར་ཆོད་ནི། རང་རེའི་ཡིག་ཆའི་སྐྱས་ཟིན་ལ་བརྟགས་ན། ཉན་
 ཐོས་སྡེ་པའི་ལུགས་ལ་ལྷག་མེད་ཀྱི་ཆེ་བེམ་རིག་རྒྱུན་ཆད་པ་འདོད་ཀྱང་བདག་རྒྱུན་
 ཆད་པར་མི་འདོད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ལྷག་མེད་ཀྱི་ཆེ་མར་མེ་ཤི་བ་བཞིན་དུ་ཟག་
 བཅས་ཟག་མེད་ཀྱི་འདུས་བྱས་མཐའ་དག་འགག་ནས་བདག་རྒྱུན་ཆད་པར་འདོད་ན་
 ནི། བྱི་རོལ་པ་འགའ་ཞིག་གིས། མ་ཤི་ཆེ་ན་དགའ་མགུར་སྟོང་། །ཤི་ནས་དེ་ཡི་སྟོང་
 ཡུལ་མིན། །མེ་ཤི་ཐལ་བ་རྒྱུང་ཁྲེར་འདྲ། །ཞེས་སོགས་དང་ཆ་འདྲ་བར་འགྱུར་བ་མ་
 ཟད། ཐར་པ་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་དུ་གཉེར་བུའི་གཙོ་བོ་མཐར་ཐུག་པ་དང་། སངས་
 རྒྱུས་རྣམས་ཀྱིས་གདུལ་བུའི་དོན་མཛད་པའི་མཐར་ཐུག་ནི་བདག་རྒྱུན་ཆད་པ་ཅམ་
 ཞིག་ཡིན་པར་འདོད་དགོས་པར་ཐལ་བར་དོགས་སོ། །དེས་ན། བེམ་རིག་རྒྱུན་ཆད་
 ཀྱང་བདག་རྒྱུན་མི་ཆད་པའི་ཡིག་ཆའི་ལུང་ནི། འདི་ལྟར་གྲུབ་མཐའི་རྣམ་གཞག་༡༣ ་
 ལས། མཆོག་གི་སྐུ་ལ་སྐུ་ལྷག་མེད་དུ་ཐུང་ན་ལས་འདས་པའི་ཆེ་རིག་པ་རྒྱུན་ཆད་པར་
 འདོད། སངས་རྒྱུས་འཕགས་པས་སྐུ་གུན་མ་ལུས་པར་སྤངས་ཀྱང་དེའི་རྒྱུད་ལ་སྐུ་ག་
 བདེན་ཡོད་པ་མི་འགལ་ཏེ། སྐུ་ག་བདེན་ལ་དམིགས་པའི་ཉོན་མོངས་མ་ལུས་པར་སྤངས་
 པ་ན་སྐུ་ག་བདེན་སྤངས་པར་འཇོག་པའི་བྱིར། ཉན་རང་དག་བཙོ་མ་པས་དག་བཙོ་མ་པའི་
 གོ་འཕང་ཐོབ་ནས་སྐྱ་ཆེའི་འདུ་བྱེད་མ་བཏང་གི་བར་ལྷག་བཅས་པ་དང་། སྐྱ་ཆེའི་འདུ་
 བྱེད་བཏང་ནས་ལྷག་མེད་དུ་ཐུང་ན་ལས་འདས་པར་འཇོག་པའི་བྱིར། ལྷག་བཅས་ཐུང་
 འདས་ཀྱི་ཆེ་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སྐྱབ་པ་མ་ལུས་པར་སྤངས་ཀྱང་། ཉོན་མོངས་ཅན་མ་
 ཡིན་པའི་སྐྱབ་པ་མ་སྤངས་པ་ཡོད། ལྷག་མེད་ཐུང་འདས་ཀྱི་ཆེ་དེ་གཉེན་པོའི་སྟོབས་

གྲིས་བཙམ་པ་མ་ཡིན་ཀྱང་། དེ་མེད་དེ། དེའི་ཆེ་དེའི་ཉེན་རིག་པ་རྒྱན་ཆད་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་དང་། སྐབས་དང་པོའི་སྤྱི་དོན་༥༡ ་ཧུལ་ས། ལུགས་འདི་དག་གིས་ལྷག་མེད་
མུང་འདས་ཀྱི་ཆེ་ཕུང་པོའི་རྒྱན་ཆད་པར་འདོད་པས། ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་ལྷག་བཅས་
མུང་འདས་ལ་སྤངས་པའི་བྱུང་པར་འདོད་ཀྱང་ལྷག་མེད་མུང་འདས་ལ་དེ་མི་འདོད་དེ།
ཞེས་ཕུང་པོ་དང་རིག་པ་རྒྱན་ཆད་པ་གསུངས་ལ། འོན་ཀྱང་འགོག་སྟོམས་མཐའ་དབྱེད་
༥༥ ་ཧུལ་ས། ལྷག་མེད་མུང་འདས་ཆོས་ཅན། བྱོད་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་དེ་ལྷག་མེད་
པ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱོད་ལྷག་མེད་མུང་འདས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་པ་ཁས། འདོད་མི་
རྒྱས་ཏེ། དེ་ལ་གནས་པའི་ཆེ་འདུས་བྱས་ཀྱི་འཇུག་པ་རྒྱན་ཆད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཐར་
ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་གྱུབ་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། དེ་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་ཡོད་ཀྱང་།
དེ་ལ་གནས་པའི་ཆེ་འདུས་བྱས་ཀྱི་འཇུག་པ་རྒྱན་ཆད་པ་ཡིན་ཟེར་ན། དེའི་ཆེ་འདུས་
བྱས་ཀྱི་འཇུག་པ་རྒྱན་མ་ཆད་པར་ཐལ། དེའི་ཆེ་དེ་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་དེ་འདུས་
བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཆེ་དེ་ཡོད། དེའི་ཆེ་དེ་རྟག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ།
འཇུག་པར། མུང་ན་འདས་ཆེ་རེས་པར་བདག་ཆད་འགྱུར་ཞེས་པའི་གཞུང་འདི་ཉན་
ཐོས་སྡེ་པ་ལ་མི་འདོད་པ་ཐལ་བ་འཕེན་པའི་གཞུང་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཉན་ཐོས་སྡེ་པས་
དེའི་ཆེ་བདག་རྒྱན་ཆད་པར་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་བོ། ཞེས་དང་། སྐབས་དང་
པོའི་སྤྱི་དོན་༥༣ ་ཧུལ་ས། དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་ཉན་རང་དག་བཙམ་དང་དེ་བཞིན་གཤེགས་
པ་བྱུང་མེད་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་གཉིས་ལ་གཞན་དོན་བྱེད་མི་བྱེད་ཀྱི་བྱུང་པར་ཡོད་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། ཐེག་དམན་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྟོན་གཞན་དོན་བྱེད་པའི་སྟོན་ལམ་མ་བཏབ་ཅིང་
རང་བཞིན་གྱིས་རིགས་དམན་པས། སྤྲེལ་མི་ལྡང་བའི་ཚུལ་གྱིས་ཞི་བ་སྟོགས་གཅིག་
པར་ཞུགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བསྐྱུ་བར། གལ་ཏེ་དེ་ལ་སྤྱིབ་པ་མེད་དེ། རི་ལྟར་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་ལ་མི་མངའ་བ་དེ་ཁོ་ན་བཞིན་དུ་དག་བཙམ་པ་ལ་ཡང་སྤྱིབ་པ་མེད་པ་ཡིན་

ན་ཅིའི་ཕྱིར་དག་བཅོམ་པ་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མཛད་པ་མི་བྱེད་ཅེ་ན། སྤྲུལ་
 བ། སྤྲོན་སྤྲོན་ལམ་གོམས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ལྟ་བུའི་རིགས་ཅན་ཡིན་པས་དེའི་
 ཕྱིར་དག་བཅོམ་པ་ནི་ལྡང་བའི་བསམ་པ་མེད་པ་ཁོ་ནར་ཡོངས་སུ་བྱ་ངན་ལས་འདས་
 བས་ན་དེའི་ཕྱིར་མི་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་དང་། ཡང་དབུ་མའི་སྤྱི་
 འོན་༤༥ ་ཧེལས། ཁ་ཅིག་དངོས་སྤྲོ་བས་ལྷག་མེད་བྱང་འདས་ཀྱི་ཆེ་བདག་རྒྱན་ཆད་
 བར་ཁས་ལེན་ཟེར་ན། འོ་ན། དེའི་ཆེ་དེ་རྒྱན་ཆད་པར་ཐལ། སྤང་པོ་ལྟ་བདག་གང་
 ཞིག་དེའི་ཆེ་སྤང་པོ་ལྟའི་རྒྱན་ཆད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་དེ་དངོས་སྤྲོ་བ་ལ་
 གཞོད་བྱེད་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེས་དེ་འདྲའི་ཐལ་འགྱུར་ལ་འདོད་ལན་
 འོན་མ་ཐུན་ཐེབས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་ལྷག་མེད་བྱང་འདས་ཀྱི་ཆེ་བདག་རྒྱན་ཆད་པར་
 ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་དང་། བྱ་ངན་འདས་ཆེ་ངེས་པར་བདག་ཆད་འགྱུར། །ཞེས་
 པའི་ཐད་ཀྱི་རང་འགྲེལ་༤༥ ་ཧེལས། བདག་ནི་བྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་དུས་སུ་ཡང་རྒྱན་
 ཆད་པར་ཁས་སྦྱང་བར་མི་བྱ་སྟེ་མཐར་འཛིན་པར་ལྟ་བར་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ་
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དེས་ན། ཟག་བཅས་ཀྱི་སྤང་པོ་དང་བེམ་རིག་སོགས་རྒྱན་
 ཆད་པ་འདོད་ཀྱང་། ཟག་མེད་ཀྱི་སྤང་པོ་དང་བདག་རྒྱན་ཆད་པར་འདོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
 དེ་ལྟར་ན་ལྷག་བཅས་པ་དེས་འོན་དུ་གཉེར་བུའི་གཙོ་བོར་བདག་རྒྱན་ཆད་པ་དེ་ཡིན་
 པར་ཐལ་བ་དོགས་སོ། དེ་ལ་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་གིས། ལྷག་མེད་ཀྱི་ཆེ་ཟག་མེད་ཀྱི་སྤང་
 པོ་ཡོད་ཀྱང་ཟག་བཅས་ཀྱི་སྤང་པོ་རྒྱན་ཆད་པ་ཉིད་བེམ་རིག་རྒྱན་ཆད་ཀྱི་འོན་དུ་འདོད་
 པ་ཡིན་ན། དེ་ལྟ་ན་ཐལ་རང་གཉེས་དང་སེམས་ཅམ་པས་ལྷག་མེད་ཀྱི་ཆེ་བེམ་རིག་
 རྒྱན་ཆད་དུ་འདོད་པ་ལ་ཉེས་པ་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་དག་ཀྱང་ལྷག་མེད་ཀྱི་ཆེ་ཟག་
 བཅས་ཀྱི་སྤང་པོ་འགག་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར། ཟག་བཅས་སྤང་པོ་འགགས་ཟེན་ནས་
 སྤང་ཡང་ཟག་མེད་སྤང་པོ་ལྟ་བུ་པར་འདོད་ན་གཟུགས་སྤང་དང་གཞི་མ་ཐུན་པའི་ཟག་

མེད་ལུང་པོ་ཡོད་དགོས་པས། ལམ་མ་གཏོགས་པའི་འདུས་བྱས་ནམས། །ཟག་བཅས་
ཞེས་པའི་རྩ་བ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་གིས་ཟག་མེད་ཀྱི་ལུང་པོ་གཞན་མེད་ཀྱང་
ཞི་བའི་དབྱིངས་འབའ་ཞིག་ལ་མཉམ་པར་གཞག་པའི་མཉམ་གཞག་ཡོད་པར་འདོད་
པའང་འཐད་པར་མི་སེམས་ཏེ། དེ་དག་ཉིད་དུས་གཏམ་གཞི་དང་། །དེས་པར་འབྱུང་
བཅས་གཞི་དང་བཅས། །ཞེས་པའི་སྐབས་ཐར་གསལ་ལས། འོ་ན་ལམ་བདེན་དེས་པར་
འབྱུང་བཅས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་འདོན་མི་བ་བར་དེས་པར་འབྱུང་བཅས་མ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཞེ་ན། ཏྲགས་མ་བྱུབ་སྟེ། ལྷག་མེད་དུ་སྤྱང་ན་ལས་འདས་པའི་ཆེ་ན་དེས་པར་
དོར་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མདོར་ན། གོང་དུ་བྲངས་བཞིན་པའི་
ལུང་དོན་སྙིང་པོ་འདི་ཡིན་ཏེ། ལྷག་བཅས་ལྷག་མེད་དོན་ཟག་བཅས་ཀྱི་ལུང་པོའི་རྒྱན་
ལོག་མ་ལོག་ཀྱི་གནས་སྐབས་ལ་བྱེད་དགོས་པས། ལྷག་མེད་སྐབས་ཟག་བཅས་ཐམས་
ཅད་རྒྱན་ལོག་ཀྱང་།

ཟག་མེད་ཀྱི་ལུང་པོ་མ་འགག་པ་ཡོད་ལ་ཟག་བཅས་ཀྱི་ལུང་པོ་རྒྱན་ཆད་པ་ཉིད་བེམ་
རིག་རྒྱན་ཆད་པས་དོན་དུ་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །རིག་པ་རྒྱན་ཆད་ཀྱང་། ཟག་མེད་ཀྱི་ཤེས་
པ་ཡོད་པ་ལ་འགལ་བ་མེད་དེ། སྤྱི་རིག་པ་ཟག་བཅས་ཡིན་ལ་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་
ཅད་རྒྱན་ཆད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མཆིམས་མཛོད་༤༠༽ལས་ནི། དེ་ལྟ་ན་ལྷག་མེད་
ཐོབ་པ་ན་ལུང་པོ་ལྷ་ཀ་འགགས་ན་འདུས་བྱས་ཀྱི་འཇུག་པ་རྒྱན་ཆད་པར་ཐལ་ལོ་ཞེ་
ན། ཏྲགས་མ་བྱུབ་སྟེ། ཟག་བཅས་ཀྱི་ལུང་པོ་ཁྲིགས་སུ་རྒྱགས་ཀྱང་ཟག་མེད་ཀྱི་ལུང་
པོ་མི་ཁྲིགས་ཏེ། དེ་ལ་བརྟགས་འགོག་མི་འཇུག་པས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
དེ་ལྟར་ཁས་ལེན་དགོས་ཤིང་ལེན་རིགས་ཏེ། པར་ཕྱིན་ཡིག་ཆ་དང་དེ་བཞིན་གསེར་
མེད་ལས་བེམ་རིག་རྒྱན་ཆད་དུ་གསུངས་ཤིང་བྱུང་པར་ལུང་གི་རྗེས་འབྲང་སེམས་ཅམ་
པའི་ལུགས་ལ། དབྱ་བཅོམ་པ་ཤི་ནས་རིག་པ་ཕྱི་མ་མཆིམས་མི་སྦྱོར་བ་འདི་དག་གི་

ཅ་བའི་བྱ་བ་མཐའོ། །ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་
 གཅིག་ཏུ་བྱ་བ་པའི་ལུགས་ལ་རིག་པ་རྒྱན་མི་ཆད་པར་འདོད་དགོས་ཤིང་། གསུམ་དུ་
 བྱ་བ་པར་འདོད་པ་ཉན་ཐོས་སྡེ་གཉིས་ནི་ཐེག་པ་གསུམ་གར་རིག་པ་རྒྱན་ཆད་དུ་འདོད་
 པ་དང་། སེམས་ཅམ་པས་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་ལ་བྱུང་པར་འབྱེད་པས་དམིགས་ཀྱི་
 ཀར་ནས། ཐེག་དམན་དག་བཅོམ་ལ་རིག་པ་བྱི་མ་མཆམས་མི་སྒྱུར་བ་གསུངས་ཏེ། ཐ་
 མའི་སེམས་ནི་སེམས་གཞན་དང་། །མཆམས་སྒྱུར་བ་ལ་འགལ་ཅི་ཡོད། །ཅེས་སོགས་
 གསུངས་པའི་བྱིར། འདི་དག་གིས་དོན་ནི་གཞན་དུ་བཤད་དོ། །གསེར་སྤེང་༥༥ ༽ལས།
 བྱང་འདས་ཀྱི་ངོ་བོ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ལ་འདུས་བྱས་མ་བྱས་གཉིས་ལས་འདུས་མ་
 བྱས་སོ། །དེ་ལ་ཁ་ཆེ་བྱེ་སྒྲ་ནི་འགོག་པ་གཉིས་དང་ནམ་མཁའ་སྟེ་འདུས་མ་བྱས་གསུམ་
 དུ་འདོད་ཅིང་། དེའི་སྟངས་དེ་བཞིན་ཉིད་བསྒྲན་ནས་བཞིར་ཡུལ་དབྱས་ཀྱི་བྱེ་སྒྲ་རྣམས་
 འདོད་དོ་ཞེས་ཡེ་ཤེས་སྟོང་ལོ་ཀུན་བདུས་ཀྱི་འབྲེལ་བར་བཤད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 དོན་ནི། ཁ་ཆེ་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲ་བ་གང་དག་ནམ་མཁའ་ལ་སོགས་པ་འདུས་མ་བྱས་གསུམ་
 དུ་སྒྲ་ཞིང་། དེ་དག་ཀྱང་རྟག་པར་འདོད་པ་དང་། ཡུལ་དབྱས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲ་བ་དག་
 ནི་འདུས་མ་བྱས་བཞིར་འདོད་པ་དང་། འདི་ལྟར་འདུས་མ་བྱས་བཞི་ལོ་འདི་དག་ནི་ཁོ་
 ལོ་ཅག་གི་ཕྱོགས་ལ་རྩས་སུ་ཡོད་པར་འདོད་པའི་བྱིར་ཏེ། བཞི་གང་ཞེ་ན། རྣམ་མཁའ་
 དང་། སོ་སོར་བརྟགས་པ་མ་ཡིན་པའི་འགོག་པ་དང་། སོ་སོར་བརྟགས་པའི་འགོག་པ་
 དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་བཞིན་དུ་རྟོག་གའི་
 འབར་བ་ལས། བྱེ་བྲག་སྒྲ་བའི་གཞུང་གིས་བཤད་པ། འདུས་མ་བྱས་ནི་འགོག་གཉིས་
 དང་། །ནམ་མཁའ་དང་ནི་དེ་བཞིན་ཉིད། །ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །འོ་ན། ལུགས་
 འདི་དེ་བཞིན་ཉིད་གང་ལ་བྱ་ཞེ་ན། མཛོད་རྟེན་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་༣༥ ༽ལས། དེ་
 བཞིན་ཉིད་ཀྱང་འདུས་མ་བྱས་མ་ཡིན་ནམ་ཅིའི་བྱིར་འདུས་མ་བྱས་གསུམ་དུ་ངེས་ཞེ་

ན། དེ་བཞིན་ཉིད་བདག་མེད་པ་ལ་འདོད་ན་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ནི་འདིར་མི་འདོད་ལ་
གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ནི་འདུས་མ་བྱས་དང་། བདེན་བཞིའི་མི་ཏྲག་ལ་སོགས་པ་བརྟེ་
བྱུག་གི་རྣམ་པ་སྟོང་བདག་མེད་གཉིས་མ་གཏོགས་པ་འགའ་ཞིག་ནི་འདུས་བྱས་ཡིན་
ཞིང་། དེ་བཞིན་ཉིད་ཅེས་བྱ་བའི་འདུས་མ་བྱས་ལོག་པ་ནི་མེད་དོ། །ཞེས་པའི་སྐབས་
སུ་སྟོང་བདག་མེད་གཉིས་འདུས་མ་བྱས་གསུངས་པ་དང་། མཆིམས་མཛོད་༣༠ ་།
ལས། རྩེ་བྲག་ཏུ་སྤྲ་བ་ཏྲག་པའི་རྩས་སུ་འདོད་པའི་བྱིར་དང་། སྤེ་བ་གཞན་གྱིས་ངོ་བོ་
ཉིད་མེད་པར་སྤྲས་པའི་བྱིར་དོ། །གལ་ཏེ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱང་འདུས་མ་བྱས་མ་ཡིན་ནམ་
ཅིའི་བྱིར་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་བཛོད་ཅེ་ན། དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་བདག་མེད་པ་ལ་འདོད་ན་ཆོས་
ཀྱི་བདག་མེད་ནི་སྤེ་བ་དག་གིས་མི་འདོད་ལ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ནི་བདེན་བཞིའི་
མི་ཏྲག་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་བརྟེ་བྱུག་ལ་འདོད་པས་ན། འགོག་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་རྣམས་
ནི་སོ་སོར་བཏྲགས་འགོག་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་ལ། བདེན་པ་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་རྣམས་ནི་
འདུས་བྱས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར་དེ་བཞིན་ཉིད་ཅེས་བྱ་བའི་འདུས་མ་བྱས་ལོགས་
པ་ནི་མེད་དོ། །ཞེས་སྟོང་བདག་མེད་གཉིས་ནི་འདུས་བྱས་སུ་གསུངས་པས་འགྲེལ་བ་
གཉིས་པན་ཚུན་འགལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། འདི་ལ་མཁས་པ་འགའ་ཞིག་གིས་སྟོང་
བདག་མེད་གཉིས་ལ་རྣམ་པ་གཉིས་གཉིས་ཡོད་དེ། འདུས་བྱས་ཀྱི་སྟོང་གི་སྟོང་བདག་
མེད་གཉིས་འདུས་བྱས་དང་། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་སྟོང་གི་སྟོང་བདག་མེད་གཉིས་འདུས་
མ་བྱས་ཡིན་པའི་བྱིར། འགལ་བ་མེད་དོ་ཞེས་ཟེར། རང་ལུགས་ལ། འདུས་མ་བྱས་
རྩས་བྱབ་ལ་གསུམ་དུ་ངེས་པ་ལས་སྤྱིར་འདུས་མ་བྱས་ལ་དེ་གསུམ་གྱིས་མ་བྱབ་པར་
འདོད་ཀྱང་། ཁ་ཆེ་བྱེ་སྤྱིའི་ལུགས་ལ་འདུས་མ་བྱས་གསུམ་དང་། ལུལ་དབྱས་ཀྱི་བྱེ་
བྲག་སྤྲ་བའི་ལུགས་ལ་འདུས་མ་བྱས་བཞིར་འདོད་ནས། ཅ་བ་དང་མཆིམས་མཛོད་
གཉིས་ཁ་ཆེ་བྱེ་སྤྱིའི་ལུགས་དང་། ཐར་གསལ་ལས་གསུངས་ཚུལ་འདི་ཉིད་ལུལ་དབྱས་

ཀྱི་བྱེ་སྤྱི་ལུགས་སུ་འཛོག་ན་གོང་གསལ་འགྲེལ་བ་གཉིས་དང་མི་འགལ་ཞིང་གསེར་
ཐོང་གི་དགོངས་བ་དང་མཐུན་ཏེ། གསེར་ཐོང་༥༥ ་ལས། མུང་འདས་ཀྱི་ངོ་བོ་གང་
ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ལ་འདུས་བྱས་མ་བྱས་གཉིས་ལས་འདུས་མ་བྱས་སོ། །དེ་ལ་ཁ་ཆེ་བྱེ་
སྤྱི་ནི་འགོག་བ་གཉིས་དང་ནམ་མཁའ་སྟེ་འདུས་མ་བྱས་གསུམ་དུ་འདོད་ཅིང་། དེའི་སྟངས་
དེ་བཞིན་ཉིད་བསྒྲན་ནས་བཞིར་ཡུལ་དབྱས་ཀྱི་བྱེ་སྤྱི་ནམས་འདོད་དོ་ཞེས་ཡེ་ཤེས་སྟོང་
སོ་ཀྱན་བརྟུས་ཀྱི་འགྲེལ་བར་བཤད་དོ། །ཞེས་གསུངས། ཡེ་ཤེས་སྟོང་སོ་ཀྱན་ལས་
བརྟུས་བ་ནི་སྟོབ་དཔོན་འཕགས་བ་ལྟའི་གསུང་ཡིན་ཞིང་། དེའི་འགྲེལ་བ་ནི་སྟོབ་དཔོན་
མུང་ཆུབ་བཟང་པོའི་མཛད་བ་ཡིན་པས། དེའི་འགྲེལ་བ་ལས། ཁ་ཆེ་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྱི་བ་
གང་དག་ནམ་མཁའ་ལ་སོགས་བ་འདུས་མ་བྱས་གསུམ་དུ་སྤྱི་ཞིང་། དེ་དག་ཀྱང་རྟག་
པར་འདོད་དེ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། འདིར་གསེར་ཐོང་དུ་དབྱ་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ལ་
བྲག་བཅས་ཀྱི་ལས་ཡོད་པའི་སྤྱབ་བྱེད་དུ་བྲངས་བ་མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་བཤད་དོན་གསལ་
དུ། དབྱ་བཅོམ་བ་དག་ལ་སོ་སོ་སྟེ་བོའི་གནས་སྐབས་ན་བྱས་བ་ཡང་སྟོན་པའི་ལས་
དགེ་བའམ་མི་དགེ་བ་མ་ངེས་བ་དག་ནི་མེད་བ་མ་ཡིན་མོད་ཀྱི། སྤྱ་རྒྱས་མེད་པའི་བྱིར་
དེ་དག་གིས་སྟོན་བ་མཛོན་པར་འབྲུབ་མི་རུས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པས། དབྱ་བཅོམ་
པའི་རྒྱུད་ལ་འཕེན་བྱེད་མ་ངེས་པའི་དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་བྲག་ཆགས་ཡོད་བ་བྱུབ་མཐའ་
གོང་འོག་མཐུན་ཀྱང་། བྱེ་བྲག་སྤྱི་བའི་རང་ལུགས་ལ་དབྱ་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ལ་མི་དགེ་
བའི་ལས་ཡོད་པར་གསུངས་བ་དབྱུད་གཞི་ཞིན་ཏུ་ཆེ་སྟེ། འདུལ་བ་ལས་དབྱ་བཅོམ་
རྒྱུད་ལ་མི་དགེ་བ་རྒྱུར་པའི་ལྷུང་བ་མེད་པར་གསུངས་པའི་བྱིར། མཁས་བ་ཁ་ཅིག་གིས།
དབྱ་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ལ་ངེས་པའི་དགེ་བའི་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་དང་མི་དགེ་བའི་ལས་
མེད་ཀྱང་མ་ངེས་པའི་དགེ་ལས་དང་མི་དགེ་བའི་ལས་ཡོད་དོ་ཞེས་ཟེར། འདོད་ཚུལ་
དེ་ལྟར་ན།

དགྲ་བཙུགས་པའི་རྒྱུད་ལ་མི་དགོ་བ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་རྒྱུད་ལ་མ་ངེས་པའི་མི་དགོ་བའི་
ལས་ཡོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན།

འདུལ་བ་མཆོ་རྟེན་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་༥༣༩༽ ལས། ལྷུང་བ་ཐམས་ཅད་སྤྲིག་པ་མི་དགོ་
བ་ཡིན་པར་མི་རིགས་ཏེ། ལྷུང་ལས་ལྷུང་བ་ལྷུང་མ་བསྟན་ཡོད་པར་གསུངས་པ་དང་
འགལ་བའི་བྱིར་རོ། །(སྤྲིག་པ་བྱུང་ཆེས་པར་ཐལ་བ་ནི།) ལྷུང་ལ་བརྟེན་པའི་རིགས་
པའི་གཞོད་བྱེད་ལ་གཉིས་ལས། གཞོད་བྱེད་དང་པོ་ནི། དགྲ་བཙུགས་པ་ལ་སྤྲིག་པ་མི་
དགོ་བ་འབྱུང་སྤྲིད་པར་ཐལ། བཅས་འགལ་གྱི་ལྷུང་བ་འབྱུང་སྤྲིད་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་གང་
གིས་གྲུབ་ན། གཏམ་གྱི་གཞི་ལས། བཅུན་པ་དགྲ་བཙུགས་པ་དག་དགོ་བའི་སེམས་ཀྱིས་
རྟོངས་པར་འགྱུར་རུ། ལྷུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་སེམས་ཀྱིས་རྟོངས་པར་འགྱུར། ལྷུང་བ་
མི་དགྲ་བཙུགས་པ་ཉིས་པ་བྱེད་ན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ལྷུང་དུ་མི་སྟོན་པའི་སེམས་ཀྱིས་ཉིས་
པར་འགྱུར་བ་ཞེས་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། ལྷུང་མ་རྗེ་བཅུན་
པའི་འདུལ་བའི་སྤྱི་དོན་༡༦༥༽ ལས། ལྷུང་བ་ཡིན་ན་སྤྲིག་པ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ།
མཆོན་ཉིད་གཉིས་པ་འཐད་པའི་བྱིར། འདོད་ན་དགྲ་བཙུགས་པའི་རྒྱུད་ལ་སྤྲིག་པ་འབྱུང་
བ་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་ལྷུང་བ་འབྱུང་བ་ཡོད་པ་གང་ཞིག་འདོད་པའི་བྱིར། དང་
པོ་དེར་ཐལ། ལོ་ལྷུ་ལོན་ཞིང་ལྟན་ཅིག་སྐྱར་བ་ཐ་མ་དང་ལྟན་ན་གནས་མ་བཅས་པར་
ཡང་ལྷོངས་རྒྱུར་འགོ་བར་བྱའོ། །གཞན་དུ་ན་གསུམ་རིག་པ་ཡང་མི་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་བྱིར། ཅུ་བར་འདོད་ན། དགྲ་བཙུགས་པའི་རྒྱུད་ལ་མི་དགོ་བ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། ཞེས་
དང་། ཡང་པཎ་ཆེན་བདེ་ལེགས་ཉི་མའི་འདུལ་བ་༣༤༩༽ ལས། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དགྲ་
བཙུགས་པ་ལ་ལྷུང་བ་མེད་དེ། ཉན་ས་ལས། དགྲ་བཙུགས་པ་ལ་ཉིས་པ་མེད་དེ། ཉན་མོངས་
ཅན་གྱི་ལྷུང་བ་མི་སྤྲིད་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཟེར་ན། མ་བྱུང་སྟེ། དགྲ་
བཙུགས་པའི་རྒྱུད་ལ་ཉན་མོངས་ཅན་དང་མི་དགོ་བའི་ལྷུང་བ་མེད་པ་ལྷུང་དེའི་དོན་ཡིན་

བའི་ཕྱིར་ཏེ། ལུང་གཏམ་གྱི་གཞི་ལས། དག་བཙུག་པ་ཉེས་པ་བྱེད་ན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་
 ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ཉེས་པར་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་དང་། ཡང་བཤེས་ཆེན་འདུལ་བའི་མཐའ་དཔྱོད་
 ༡༠༧ ་ཧེ་ལས། ཡང་ཁ་ཅིག་ །ཁྱིམ་པ་དང་སྤྱན་མོང་དུ་སྡིག་ཏུ་འགྱུར་བའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ།
 རང་བཞིན་གྱི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བའི་མཚན་ ཉིད། རབ་བྱུང་ཁོ་ན་ལ་སྡིག་ཏུ་འགྱུར་བའི་ཁ་ན་
 མ་ཐོ་བ་གཅིག་ལོས་གྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། དག་བཙུག་པ་ལ། སྡིག་པ་མེད་
 ཅིང་ལྷུང་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། །ལྷུང་བ་ཡིན་ན། མི་དགོ་བ་ཡིན་པས་མ་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར།
 དང་པོ་བྱུབ་སྟེ། དག་བཙུག་པའི་ཉེས་པ་གང་ཡིན་ལུང་མ་བསྟན་དུ་བྱེད་དགོས་པ་གང་
 ཞིག་ དག་བཙུག་པ་དེན་པར་སྤྱི་བའི་ལྷུང་བྱེད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུབ་སྟེ། ལུང་གཏམ་
 གྱི་གཞི་ལས། བཙུན་པ་དག་བཙུག་པ་མི་དགོ་བའི་སེམས་ཀྱིས་རྟོངས་པར་འགྱུར་རམ་
 ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་སེམས་ཀྱིས་རྟོངས་པར་འགྱུར། ལྷ་པ་ལི། དག་བཙུག་པའི་ཉེས་
 པ་བྱེད་ན་ཐམས་ཅད་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་སེམས་ཀྱིས་རྟོངས་པར་འགྱུར། ཞེས་དང་།
 ཡང་ཀུན་མཁྱེན་འདུལ་བའི་མཐའ་དཔྱོད་༢༡༠ ་ཧེ་ལས། ཡང་མང་པོ་ཞིག་ལྷུང་བའི་མཚན་
 ཉིད་ཀྱི་ཟུར་དུ་སྡིག་པ་སྦྱོར་བ་རྣམས་མི་འཐད་པར་ཐལ། ལྷུང་བ་ཡིན་ན་སྡིག་པ་ཡིན་
 པས་མ་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དག་བཙུག་པ་ལ་སྡིག་པ་མེད་ཅིང་ལྷུང་བ་ཡོད་པ་
 གང་ཞིག་ །ལྷུང་བ་ཡིན་ན་མི་དགོ་བ་ཡིན་པས་མ་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར། ཉམས་དང་པོ་བྱུབ་
 སྟེ། དག་བཙུག་པའི་ཉེས་པ་གང་ཡིན་ལུང་མ་བསྟན་དུ་བྱེད་དགོས་པ་གང་ཞིག་ །དག་
 བཙུག་པ་དེན་སྤྱི་བའི་ལྷུང་བྱེད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུབ་སྟེ། ལུང་གཏམ་གྱི་གཞི་ལས།
 བཙུན་པ་དག་བཙུག་པ་དགོ་བའི་སེམས་ཀྱིས་རྟོངས་པར་འགྱུར་རམ། ལུང་དུ་མ་བསྟན་
 པའི་སེམས་ཀྱིས་རྟོངས་པར་འགྱུར། ལྷ་པ་ལི། དག་བཙུག་པ་ཉེས་པ་བྱེད་ན་ཐམས་
 ཅད་དུ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་སེམས་ཀྱིས་རྟོངས་པར་འགྱུར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 གཉིས་པ་སྤྱི་ གོང་གི་ཉམས་གཉིས་པ་བྱུབ་སྟེ། དག་བཙུག་པ་ལ་བྱུང་བའི་ལྷུང་བ་ཡིན་

ན་ལུང་མ་བསྟན་གྱིས་བྲབ་པར་མ་ཟད། བཅས་རྒྱུད་བཅས་པ་ལ་བསམ་བཞིན་མིན་
པར་འདས་པའི་ལུང་བ་ཡིན་ན་ཡང་ལུང་མ་བསྟན་གྱིས་བྲབ་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་མ་
བསམས་པར་རྩ་བཅད་པ་དང་རིན་པོ་ཆེ་ལ་རེག་པ་སོགས་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། ལུང་གཏམ་གྱི་གཞི་ལས། ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་གང་ཞེ་ན། བཅོམ་ལྷན་འདས་
གྱི་བསྐྱབ་པ་ལས་མ་བསམས་པར་འདས་པ་ནི་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར་དང་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། དག་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ལ་མི་དགོ་བ་མེད་
པར་ཡིག་ཆ་གསུམ་ཀ་དགོངས་པ་གཅིག་མཚུངས་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་རང་མོངས་སྒོ་
ཤར་ཆོད་ནི་མཛོད་འགེལ་གྱི་ལུང་དོན་ནི། དག་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ལ་མི་དགོ་བའི་ལས་
ཡོད་པའི་དོན་མ་ཡིན་ཀྱང་།

སོ་སོ་སྐྱེ་བོའི་གནས་སྐྱབས་སུ་བསགས་པའི་མི་དགོ་བའི་ལས་དེའི་རྒྱུན་ཡོད་པའི་དོན་
ཡིན་ནམ་སྟམ་སྟེ་དཔྱད།

ཡང་འགའ་ཞིག་གིས། དགོ་བ་དང་མི་དགོ་བ་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་མ་ངེས་པའི་ལས་
མེད་པ་མ་ཡིན་མོད་ཀྱི། ཞེས་འགེལ་མཁས་ཡོད་ཀྱང་ཆོག་དོན་ལ་མ་ཞུགས་པ་ཡིན་
ནམ་སྟམ་མོ། །ཀྱང་ཐང་སྒོ་གོས་རྒྱ་མཚོའི་པར་ཕྱིན་༡༠༩ ་ལས། སྐབས་འདིར་ཉན་
མོངས་མེད་ཀྱང་སོགས་བཀའ་ཚུལ་ཡོད་པ་མོའུ་འགའ་གྱི་བུའི་གཏམ་རྒྱུད་སོགས་
མདོ་ལས། དག་བཅོམ་པས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྟོན་སྤྱོད་བ་ཡོད་པར་གསུངས་
པ་ཡིན་པས། དེ་ཞིག་ཉར་ལེན་སྤྱིད་པ་ནི། ཞེས་སོགས་ཚོད་ལན་ཐམས་ཅད་རང་ལུགས་
སུ་འགེལ་མི་དགོས་ཏེ། དོན་སྤྱད་དང་ཐལ་འགྱུར་པའི་ཚོད་ཚུལ་དུ་འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་
ན་རེ། ཉན་ཐོས་ལྷག་མེད་པའི་རྒྱུད་ལ་ཀྱན་འབྱུང་བདེན་པ་ཡོད་པར་ཐལ། མཐའ་དཔྱོད་
ལས། ལྷག་བཅས་ལྷག་མེད་ཀྱི་ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་གཉིས་ཀའི་རྒྱུད་ཀྱི་འཕེན་བྱེད་
ལས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྲབ་ སྟེ། པར་ཕྱིན་ཟེན་གྱིས་ལས།

ཐལ་རང་གི་ལུགས་ལ་འཕེན་བྱེད་གི་ལས་ལྷག་མེད་པའི་རྒྱད་ལ་མེད་ཀྱང་། རང་རེའི་
 ཡིག་ཆའི་མུང་འདས་གི་སྐབས་འདིར་ཡོད་པར་བཤད་པ་ནི་ཉོན་སློབ་ཕྱོགས་གི་ཡན་
 ལག་བཅུ་གཉིས་གི་ནང་ཆོན་དུ་གྱུར་པའི་དེ་ལ་མི་བྱེད་ཤེས་སློབ་ཕྱོགས་གི་ཡན་ལག་
 བཅུ་གཉིས་གི་ནང་ཆོན་དུ་གྱུར་པའི་འཕེན་བྱེད་ལས་དེ་ལ་བྱེད། ཅེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར་དང་། ཡིག་ཆར་ཡང་། འཁོར་བ་སྤ་རགས་གི་རྒྱ་མཚོ་ལས་མ་བཞུལ་བའི་ཕྱིར།
 ཞེས་རྒྱད་སྟེ་ཅ་འགྲེལ་བྲངས་ནས་སྤ་མོ་ཡོད་པར་སྦྱབ་གི་རགས་པ་མ་སྦྱབ་པའི་ཕྱིར།
 དེས་ན་སྦྱག་ཀུན་སྤ་རགས་གཉིས་གཉིས་བཞག་ཅེས་པ་ཡང་ལྷག་བཅས་པའི་རྒྱད་ལ་
 རགས་པ་གཉིས་དང་། ལྷག་མེད་པའི་རྒྱད་ལ་སྤ་མོ་གཉིས་བཞག་པའི་དོན་ནོ། །ཡང་
 ཁོ་ན་རེ། མངོད་གི་བྱེ་སྤའི་ལུགས་ལ་དག་བཅོམ་པའི་རྒྱད་ལ་འཕེན་བྱེད་མི་དག་བའི་
 ལས་ཡོད་པར་ཐལ། མངོད་འགྲེལ་དོན་གསལ་གི་ལུང་དེའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། མངོན་
 པའི་རྗེས་འབྲང་གི་ལུགས་ལ་ཡོད་པའི་དོན་ཡིན་ནམ་སྟུམ་སྟེ། འདུལ་བའི་མཐའ་དབྱེད་
 དུ་དག་བཅོམ་པ་ལ་ལྷང་བ་མི་དག་བ་ཡོད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུགས་
 པའི་ཕྱིར། ཡང་གྲང་ཐང་སྟོ་གོས་རྒྱ་མཚོའི་པར་ཕྱིན་༡༠༧ ་ལས། རྗེ་བཙུན་པའི་སྤྱི་
 དོན་དུ་ལྷག་བཅས་པའི་རྒྱད་ལ་ཀུན་འབྲུང་མེད་པར་གསུངས་ཤིང་། མཐའ་དབྱེད་དུ་
 ཡོད་པར་གསུངས་སོ། །ཞེས་ཟེར། གྲང་ཐང་ཆང་གིས་རྗེ་བཙུན་པའི་སྤྱི་དོན་དུ་ལྷག་
 བཅས་པའི་རྒྱད་ལ་ཀུན་འབྲུང་མེད་པར་གསུངས་ཤིང་ཞེས་པའི་ལུང་འདི་ཡིན་ཆོད་
 འདུག་སྟེ། སྐབས་དང་པོའི་སྤྱི་དོན་༤༥ ་ལས། ཁ་ཅིག་ལྷག་བཅས་མུང་འདས་ལ་
 གནས་པའི་ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པའི་རྒྱད་ལ་ལས་གི་ཀུན་འབྲུང་ཡོད་ཟེར་བ་མི་འཐད་
 དེ། དེའི་རྒྱད་ལ་འཕེན་བྱེད་གི་ལས་གི་ཀུན་འབྲུང་ཡང་མེད། འབྲུབ་བྱེད་གི་ལས་གི་
 ཀུན་འབྲུང་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། དེའི་རྒྱད་ལ་འཕེན་བྱེད་གི་
 ལས་མེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། དེའི་རྒྱད་ལ་འབྲུབ་བྱེད་གི་ལས་མེད་པའི་ཕྱིར།

ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལུང་འདིའི་ལྷག་བཅས་མུང་འདས་ལ་གནས་པའི་ཉན་ཐོས་
དག་བཙུངས་པའི་རྒྱུད་ལ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་ཀུན་འབྱུང་དང་། འབྱུང་བྱེད་ཀྱི་ལས་
ཀྱི་ཀུན་འབྱུང་མེད་པ་བསྟན་པ་ཡིན་ཀྱི་ཀུན་འབྱུང་མེད་པར་བསྟན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། དེ་རྒྱུད་ལ་ལས་ཀྱི་ཀུན་འབྱུང་ཡོད་པ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེ་རྒྱུད་ལ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་
ལས་ཀྱི་ཀུན་འབྱུང་དང་འབྱུང་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་ཀུན་འབྱུང་གཉིས་གང་ཡང་མེད་པ་ཡིན་
ཏེ། རྟེན་འབྲེལ་མཐའ་དབྱེད་ཡ་༣ ་ ལས། ཡང་ཁ་ཅིག །འཕགས་རྒྱུད་ལ་ཡན་ལག་བརྒྱ་
གཉིས་ཀྱི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་ཡོད་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་
ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་མ་རིག་པས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་ཏེ་འཕེན་
བྱེད་ཀྱི་ལས་གསོག་པ་ཡོད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འཕགས་
པའི་རྟེན་ལ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་གསོག་པ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། རྟེན་འབྲེལ་མཐོ་
འབྲེལ་ལས། བདེན་པ་མཐོང་ལ་འཕེན་པ་མེད། །ཅེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་
ལོ། །མཁས་པ་ཁ་ཅིག །འཕགས་པའི་རྟེན་ལ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་གསར་དུ་གསོག་པ་
མེད་ཀྱང་། འཕགས་རྒྱུད་ལ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཡོད་ཅེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་དེ།
འཕགས་པའི་རྟེན་ལ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་གསར་དུ་གསོག་པ་ཡོད་པར་ཐལ། འཕགས་
རྒྱུད་ལ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཡོད་པ་གང་ཞིག །འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཡིན་ན་འཕེན་བྱེད་
ཀྱི་ལས་གསར་དུ་གསོག་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ལས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་བྱད།
བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འཕགས་རྒྱུད་ལ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཡོད་པར་ཐལ། དག་བཙུངས་
པའི་རྒྱུད་ལ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལྷག་བཅས་མུང་འདས་ལ་གནས་
པའི་ཉན་ཐོས་དག་བཙུངས་པའི་རྒྱུད་ལ་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དེའི་དབང་གིས་འཁོར་
བར་གནས་པའི་ཕྱིར་ན། མ་ཁྱུང་། རྟགས་བྱུང་སྟེ། རྟེན་འབྲེལ་ལས། འདོད་ཆགས་བྲལ་
པའི་གནས་པ་ནི། །བཙུངས་ཡང་ན་ལས་ཀྱིས་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་

ན་མ་ཁྱབ་མཚམས་ལ། ལྷག་བཅས་སྤང་འདས་ལ་གནས་པའི་ཉན་ཐོས་དག་བཙུག་པའི་
 རྒྱུད་ལ་སྡོན་སོ་སོའི་སྤྱེ་བོའི་གནས་སྐབས་སུ་བསགས་པའི་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཡོད་
 པར་ཐལ། དེ་དེའི་དབང་གིས་འཁོར་བར་གནས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། རྟགས་བྱུང་
 རྟེ། རྣམ་འགྲེལ་གྱི་ལུང་བྲངས་མ་ཐག་པའི་བསྟན་དོན་བྱུང་བའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེའི་
 རྒྱུད་ལ་ངན་འགྲོའི་སྤྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་འཕེན་བྱེད་
 ཀྱི་ལས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། དེའི་རྒྱུད་ལ་སྤྲིག་ལྟ་མི་དགོ་བའི་ལས་
 ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་རུས་ཏེ། དག་བཙུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། སྐབས་དང་བོའི་མཐའ་དཔྱིད་པ་༥༣ ་ ལས། ཁ་ཅིག་ཀྱན་འབྱུང་མ་ལུས་པར་སྤངས་
 ཤིང་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱི་ཕྱང་བོ་ལྷག་མ་དང་བཅས་པའི་དམན་པའི་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག
 དམན་པའི་ལྷག་བཅས་སྤང་འདས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱི་ཕྱང་བོ་མ་ལུས་པར་
 སྤངས་པའི་དམན་པའི་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་དེ། དམན་པའི་ལྷག་མེད་སྤང་འདས་ཀྱི་
 མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། དང་བོ་མི་འཐད་དེ། ལྷག་བཅས་སྤང་འདས་ལ་གནས་པའི་ཉན་ཐོས་
 དག་བཙུག་པའི་རྒྱུད་ལ་ལས་ཀྱི་ཀྱན་འབྱུང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལས་ཀྱི་ཀྱན་
 འབྱུང་གི་དབང་གིས་འཁོར་བར་གནས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། འདོད་ཆགས་
 བྲལ་བས་གནས་པ་ནི། །བཙུ་བའམ་ཡང་ན་ལས་ཀྱིས་ཡིན། ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསེར་སྤོང་༥༠ ་ ལས། དང་བོ་ནི། ཁ་ཅིག་ཀྱན་འབྱུང་མ་ལུས་
 པར་སྤངས་ཀྱང་སྤྲུག་བསྐྱེད་མ་སྤངས་པ་དང་། སྤྲུག་བསྐྱེད་ཡང་མ་ལུས་པར་སྤངས་
 པ་ཁྱད་པར་ཡིན་ཞེས་འཆད་པ་ནི་མི་འཐད་དེ། དག་བཙུག་ལ་ཡང་སྤྲིད་འཕེན་ངེས་ཀྱི་
 ལས་ཉན་མ་ལུས་པར་བད་ཀྱང་རྟེ་ཀ་དོན་གསལ་དུ། དག་བཙུག་པ་དག་ལ་སོ་སོ་སྤྱེ་
 བོའི་གནས་སྐབས་ན་བྱས་པ་ཡང་སྤྲིད་པའི་ལས་དགོ་བའམ་མི་དགོ་བ་མ་ངེས་པ་དག་
 ནི་མེད་པ་མ་ཡིན་མོད་ཀྱི་སྤྱུ་སྤྲུ་མེད་པའི་ཕྱིར་དེ་དག་གིས་སྤྲིད་པ་མངོན་པར་འབྱུང་

མི་རྒྱས་སོ་ཞེས་དང་། རྣམ་འགྲེལ་དུ། འདོད་ཆགས་བྲལ་བའི་གནས་པ་ནི། །བརྟེ་བའམ་
ཡང་ན་ལས་ཀྱིས་ཡིན། །ཞེས་དང་། སྤྱིད་པའི་སྤྱིད་ལས་རྣམ་བཞུལ་བའི། །ལས་གཞན་
འཕེན་རྒྱས་མ་ཡིན་ཏེ། །ལྟན་ཅིག་བྱེད་པ་བྱེད་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་གཞུང་
གོང་འོག་རྣམས་སུ་བྲག་བཅས་ཀྱི་ལས་ཡོད་པར་དུ་མ་ཞིག་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་
དག་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ལ་བྲག་བཅས་ཀྱི་ལས་ཡོད་པར་བཤད་དོ། །དེ་ལྟར་ན། དག་བཅོམ་
པ་ཆོས་ཅན། བྲག་བཅས་ཀྱི་ལས་མ་སྤངས་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་བྲག་བཅས་ཀྱི་ལས་
ཡོད་པའི་ཕྱིར་བེར་ན། དག་བཅོམ་པའི་བྲག་བཅས་ཀྱི་ལས་འདུན་པ་ལ་འདོད་ཆགས་
དང་བྲལ་བའི་ཚུལ་གྱིས་སྤངས་པ་ཡིན་ཀྱང་། འདུན་པ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་
ཚུལ་གྱིས་སྤངས་ན་སྤངས་པའི་མ་ཁྲབ་པ་ནི་གསེར་སྒྲིབ་དུ་བྲངས་པའི་མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་
བཤད་དོན་གསལ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལྷ་མ་རྩེ་བཙུན་པའི་མཛོད་
སྤྱི་དོན་ལེགས་བཤད་ནོར་བུའི་བང་མཛོད་༡༡ ་ལས། གཉིས་པ་ལ། སློབ་དཔོན་གང་
སྤེལ་གྱི་ལན། རྒྱལ་སྤྲུལ་གྱི་ལན། རང་ཉིད་གང་གི་རྩེས་སུ་འབྱུང་བའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་
གཉིས་སྤྱུག་བསྐྱེད་མཐར་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་སློན་མེད་དེ། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མི་ཤེས་
པ་དེ་གཉིས་ཀས་མ་ལུས་པར་སྤངས་པའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་ཀ་སངས་རྒྱས་དང་བྱུང་མེད་
དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མི་ཤེས་པ་དེ་གཉིས་ཀས་ཅུང་བྱུང་
མ་སྤངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ནི། དེ་གཉིས་སྤྱུག་བསྐྱེད་མཐར་བྱེད་
མ་ཡིན་པའི་སློན་མེད་དེ། དེ་གཉིས་ཀས་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མི་ཤེས་པ་རྣམས་ཐོབ་པ་
ཆད་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྤངས། ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མི་ཤེས་པ་འདུན་པ་ལ་འདོད་
ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ཚུལ་གྱིས་སྤངས་པའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་སངས་རྒྱས་དང་བྱུང་མེད་
དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། ཉོན་རང་དག་བཅོམ་པས་སློབ་པ་གཉིས་པོ་དེ་འདུན་པ་ལ་འདོད་ཆགས་
དང་བྲལ་བའི་ཚུལ་གྱིས་སྤངས་ཀྱང་། སྤངས་ཡང་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མི་ཤེས་

བ་མངོན་འགྱུར་དུ་འགྱུར་བ་སྟེ། སངས་རྒྱུ་གིས་དེ་གཉིས་སྟེ་མི་རུང་གི་ཚོས་ཅན་
 དུ་བྱས་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྤངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། དམ་པའི་ཚོས་མངོན་པའི་མངོན་
 གི་ནམ་པར་བཤད་པ་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་ལས། གང་སྟེལ་ན་རེ། སྤྱག་བསྟེན་
 མཐར་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་སྟོན་མེད་དེ། ཉོན་མོངས་པ་ཅམ་གྱི་མི་ཤེས་པ་སྤངས་པའི་
 ཕྱིར། སངས་རྒྱུ་དང་སྤངས་པ་བྱེད་མེད་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་
 པའི་ཐུན་པ་མ་སྤངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་དོ། །ཞེས་སྟོབ་དཔོན་གང་སྟེལ་གྱིས་ལུགས་
 ལ་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཐུན་པ་མ་སྤངས་པ་དངོས་སུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 གསེར་བྱེད་ཀྱི་ལས། གཉིས་ཀས་ཀྱང་མུང་འདས་གཉིས་ཀ་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་
 ཏུ་འདོད་ཅིང་བྱེད་པར་ནི་བྱེ་སྤྱོད་མ་ཡིན་དགག་གི་ངོ་བོར་དང་། མདོ་སྟེ་པས་མེད་
 དགག་ཏུ་འདོད་པར་མངོན་འགྱུར་ལས་རྒྱུ་པར་གསུངས་སོ། །སྤྱན་རས་གཟིགས་
 བརྟེན་ལུགས་ལས་ཀྱང་། རྩས་སུ་ཡོད་པར་སྤྱོད་པ་ནི། དངོས་སོ་ཡིན་པར་སྤྱོད་པ་སྟེ། བྱངས་
 ཅན་དང་བྱེ་བྲག་པ་དང་། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྱོད་པ་དང་། རྣལ་འབྱོར་སྟོན་པ་ལ་སོགས་པ་དག་
 གོ། །རྩས་སུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་སྤྱོད་པ་ནི། དངོས་སོ་མེད་པ་ཡིན་པར་སྤྱོད་པ་སྟེ། གོས་
 དམར་སྟེ་དང་། མདོ་སྟེ་པ་དང་། འཛིགས་ཏེན་རྒྱུ་པར་པ་ལ་སོགས་པ་དག་གོ་ཞེས་
 སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མུང་འདས་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོ་གང་ཡིན་ལ་དབྱེད་པ་ནི།
 དང་པོ། ཉན་ཐོས་སྟེ་པའི་ལུགས་ལ་མུང་འདས་ཀྱི་ངོ་བོ་ནི། བྱེ་བྲག་སྤྱོད་པས་འདུས་མ་
 བྱས་གསུམ་མམ་བཞི་ཡོད་པའི་ནང་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་ཏུ་འདོད་ལ། མདོ་སྟེ་པས་
 ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་འདོད་དོ། །བྱེད་པར་ནི་བྱེ་བྲག་སྤྱོད་པས་མུང་འདས་མ་ཡིན་དགག་དང་
 མདོ་སྟེ་པས་མེད་དགག་ཏུ་འདོད་ལ། དེའི་ཚུལ་ནི། བྱེ་བྲག་སྤྱོད་ལུགས་ལ། གཞི་བྱུ་
 ན་དངོས་སོ་དང་རྩས་བྱུ་མ་ཡིན་པའི་བྱུ་མཚན་གྱིས་མུང་འདས་མ་ཡིན་དགག་
 འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། ཉོན་མོངས་གཏན་དུ་སྤངས་པའི་རྩས་ཞིག་ལ་མུང་འདས་འདོད་པ་

ཡིན་ལ། སྤང་འདས་སྒོ་ཡུལ་དུ་འཆར་བ་ལ་ཉོན་མོངས་གཏན་དུ་བད་པའི་རྣམ་གྲུབ་
ཞིག་སྒོ་ཡུལ་དུ་འཆར་དགོས་ལ་དེ་འཆར་བ་ལ་ཡང་རྣམ་གྲུབ་སྒོ་ཡུལ་དུ་འཆར་དགོས་
པའི་གནད་ཀྱི་ཡིན་ནམ་སྟམ་སྟེ། ཅ་ཤེ་རྒྱུ་ཆེན་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་༥༧༧༽ལས།
སྤང་འདས་དངོས་པོའི་མཐར་འདྲིན་པ་དགག། དངོས་པོ་མེད་པའི་མཐར་འདྲིན་པ་
དགག། མཐའ་གཉིས་སྤངས་པའི་སྤང་འདས་གང་ལ་འདྲིན་པ། མཐའ་གཉིས་སུ་ལྟ་བ་
སྟོན་པས་སྤང་པའི་ཚུལ་ལོ། དང་པོ་ནི། གྲེ་བྲག་ཏུ་སྤྲ་བ་རྣམས་ན་རེ་སྤང་འདས་ནི་ལས་
ཉོན་དང་སྒྲེ་བའི་རྒྱན་གྱི་མ་འདུག་པའི་འགོག་གྲེད་ཚུའི་རྒྱན་འགོག་པའི་ཚུ་ལོན་ལྟ་བུ་
ཡིན་པས་དངོས་པོ་ཡིན་ཏེ། དངོས་མེད་ཀྱིས་དོན་གྲེད་མི་རུས་པའི་བྱིར་རོ། གཤམ་ཏེ་
མདོ་ལས་དགའ་བའི་འདྲིན་ཆགས་དང་ལྟན་ཅིག་ཏུ་གྱུར་པའི་སྲིད་པ་བད་ཅིང་འདྲིན་
ཆགས་དང་བྲལ་བ་འགོག་པ་གང་ཡིན་པ་ནི་སྤང་ན་ལས་འདས་པའོ། ཞེས་སྲིད་པ་བད་
པ་ཅམ་དུ་གསུངས་ཤིང་། མར་མེ་ཤི་བར་གྱུར་པ་ལྟར། རྟེ་ཡི་སེམས་ནི་རྣམ་པར་ཐར།
ཞེས་གསུངས་པས་མར་མེ་ཤི་བ་དང་ཉོན་མོངས་བད་པ་ཅམ་ནི་དངོས་མེད་ཡིན་པས་
དངོས་པོར་མི་རིགས་སོ་ཞེ་ན། སྲིད་པ་བད་པ་ཞེས་གསུངས་པས་སྲིད་པ་བད་ཅམ་སྤང་
འདས་སུ་མི་སྟོན་གྱི་སྤང་འདས་དེ་ཡོད་ན་དེའི་མཐུས་སྲིད་པ་བད་པར་འགྱུར་བ་ནི་སྲིད་
པ་བད་པ་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། མར་མེ་ཤི་བ་ནི་ཉོན་མོངས་བད་པའི་དཔེ་ཅམ་ཡིན་ལ་དེ་
ཡང་སྤང་འདས་གང་ཡོད་ན་སེམས་ཐར་བའམ་གྲོལ་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྟོན་
པས་དངོས་མེད་དུ་སྟོན་པའི་ཁྲངས་མིན་ནོ་ཞེས་བེར་རོ། ཞེས་གསུངས་པ་བཞེན་སྲིད་
པ་བད་ཅམ་དེ་ཉིད་སྤང་འདས་མིན་ཞིང་། ལས་ཉོན་དང་སྒྲེ་བའི་རྒྱན་གྱི་མ་འགོག་གྲེད་
ཀྱི་རྣམ་གྲུབ་ཞིག་ལ་སྤང་འདས་སུ་འདྲིན་པས། མ་ཡིན་དགག་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚོན་ཡང་
དེ་ཡིན་ནོ། མེད་དགག་ཡིན་ན་རྣམ་གྲུབ་ཏུ་མི་འཐད་པ་དང་། ཡང་ན་ནི་ཁ་ཆེ་གྲེ་བྲག་
སྤྲ་བས་མེད་དགག་མི་འདྲིན་བེར་ན་འགྲིག་སྟམ་དེ། འདུ་གྲེད་ལ་མེད་དགག་མི་འཐད་

བ་གྲུབ་མཐའ་གོང་འོག་མ་བྱུན་ལ། འདུས་མ་བྱས་ལ་ནི་ནམ་མཁའ་དང་འགོག་བ་གཉིས་
 མ་གཉོགས་མེད་བས་འགོག་བ་གཉིས་ལས་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་མ་ཡིན་དགག་
 ཡིན་པར་འདིར་གསུངས་བ་དང་། བརྟགས་མིན་གྱི་འགོག་བ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་བྱའོ། །ནམ་
 མཁའ་ནི་མདོ་སྡེ་བས་ཐོག་རེག་བཀག་ཅམ་ལ་འདོད་ཀྱང་། བྱེ་སྤྲུམ་མི་སྤྱིབ་བ་དང་
 གཟུགས་ཅན་གྱི་གོ་བྱེད་པའི་རྣམས་གྲུབ་ཞིག་ལ་འདོད་བ་དང་མདོ་ལས་རྒྱང་ནམ་མཁའ་
 ལ་བརྟེན་པར་གསུངས་བས་རྒྱང་རྟེན་པའི་དོན་བྱེད་བས་རྣམས་གྲུབ་ཏུ་འདོད་བས། ནམ་
 མཁའ་མེད་དགག་ཏུ་མི་འདོད་སྟུམ། འོ་ན་དེ་ལྟར་ཡིན་ན། མདོ་ལས་དགའ་བའི་འདོད་
 ཆགས་དང་ལྟན་ཅིག་ཏུ་གྱུར་པའི་སྲིད་བ་བད་ཅིང་། འདོད་ཆགས་དང་བལ་བ་འགོག་
 བ་གང་ཡིན་བ་ནི་མྱ་ངན་ལས་འདས་བའོ། །ཞེས་སྲིད་བ་བད་ཅམ་མྱང་འདས་བཞག་
 བ་དང་། གོང་དུ་བྲངས་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། མར་མེ་ཞི་བར་གྱུར་བ་ལྟར། །ཞེས་མར་
 མེ་ཞི་བ་མྱང་འདས་གྱི་དཔེར་གསུངས་བ་རི་ལྟར་ཡིན་སྟུམ་ན། སྲིད་བ་བད་བ་ཞེས་
 གསུངས་བས་སྲིད་བ་བད་ཅམ་མྱང་འདས་དེ་ཡོད་ན་དེའི་མཐུས་སྲིད་བ་བད་པར་འགྱུར་
 ཞེས་པའི་དོན་དང་། མར་མེ་ཞི་བ་ཉོན་མོངས་བད་པའི་དཔེ་ཅམ་ཡིན་གྱི་མྱང་འདས་
 གྱི་དཔེ་སྟོན་བ་མ་ཡིན་པར་ཅ་ཞེས་སྤྲིལ་ཆེན་༤༤༩༽ལས་གསལ་བར་གསུངས་
 སོ། །གཉིས་པ། སེམས་ཅམ་པའི་ལུགས་ལ་མྱང་འདས་གཉིས་གྱི་བྱེད་པར་ནི། གསེར་
 བྱང་༤༣༽ ལས། ལྷག་མ་ཡོད་མེད་གྱི་དོན་སྤར་ལྟར་དང་། ཞེས་གསུངས་བས་ལུང་
 གི་རྗེས་འབྲང་གི་སེམས་ཅམ་པའི་ལུགས་ལ་ལྷག་བཅས་ལྷག་མེད་གྱི་དོན་བྱེད་བྱ་སྤྲུ་
 བ་དང་འབྲ་ལ། ཉན་ཐོས་ལྷག་མེད་གྱི་ཆེ་བེམ་རིག་རྒྱན་ཆད་བ་ཡང་འབྲ་སྟེ། བསྐྱ་བ་
 ༥༤༽ལས། ལུང་སོ་ལྷག་མ་དང་བཅས་པའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་དབྱིངས་ལ་གནས་
 བ་ལ་ནི། སྤྱིབ་བ་དང་བཅས་བ་དང་སྤྱིབ་བ་མེད་པའི་རྣམ་པར་བཞག་བ་ཡོད་གྱི། ལུང་
 སོ་ལྷག་མ་མེད་པའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་དབྱིངས་ལ་གནས་བ་ལ་ནི། སྤྱིབ་པའི་རྣམ་

པར་བཞག་པ་མེད་དོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཚད་མ་དང་གནས་ངན་ལེན་ཐམས་ཅད་རྒྱན་
ཆད་ཅིང་འགགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་སོ། ། ལྷུང་འདས་ཀྱི་ངོ་བོ་ནི། གསེར་
ཐེང་༥༥༽ལས། ངོ་བོ་ནི་བསྐྱུ་བར་ཆོས་དབྱིངས་ཤིན་ཏུ་དག་པའི་མཆན་ཉིད་དུ་བཤད་
ཅིང་། ཞེས་དང་། ཀུན་བཟུས་དར་རྒྱུག་ལས། འགོག་པའི་བདེན་པ་ནི། ལྷུང་ཆོས་གསུམ་
གྱིས་ལྷུང་པར་དུ་བྱས་ཏེ། དགག་གཞི་གང་དུ་འགོག་པ་བདག་གི་སྒྲོས་པས་དབེན་པའི་
སེམས་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། གཉེན་པོ་གང་གིས་འགོག་པ་བདག་མེད་
མཛོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་། དགག་བྱའི་ཆོས་གང་འགོག་པ་ཉོན་མོངས་
པ་ས་བོན་དང་བཅས་པ་འགོག་པ་སྟེ། སེམས་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་ལ་གཉེན་
པོའི་སྒྲོབས་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་པའི་ས་བོན་སྤངས་པའི་བྲལ་བ་ནི། འགོག་བདེན་གྱི་མཆན་
ཉིད་དོ། །ཞེས་དང་། དྲངས་མ་ཐག་པའི་བསྐྱུ་བའི་ལུང་ལས་ལྷུང་ལས་འདས་པའི་
དབྱིངས་ཞེས་གསུངས་པས་ཉོན་མོངས་བྱེད་པའི་བདག་མེད་སྤངས་གང་རུང་ཞིག་
ལ་ལྷུང་འདས་སུ་འདོད་དོ། །ལྷུང་འདས་ཡིན་ན་བདག་མེད་སྤངས་གང་རུང་ཡིན་
པས་བྱབ་པ་རྩི་ལྟར་ཡང་། ལྷུང་འདས་ཀྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་བདག་མེད་སྤངས་ཡོད་
པར་འདོད་དགོས་ཏེ། དབྱིངས་ཞེས་བརྗོད་པ་ལ་དོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན་ལྷག་མེད་
ལྷུང་འདས་ཀྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་བདག་མེད་སྤངས་བཞག་དགོས་པས། ཉན་ཐོས་ལྷག་
མེད་ཀྱི་ཆེ་སྟོང་གཞི་ཆོས་ཅན་མེད་པས་བཞག་དཀའ་སྟམ་པའི་དོགས་སྟོང་ཅམ་
སོ། །རིགས་པའི་རྗེས་འབྲང་པ་སེམས་ཅམ་ལུགས་ལ་ལྷུང་འདས་གཉིས་ཀྱི་ལྷུང་པར་
དབྱུ་མ་པའི་ལུགས་དང་འབྲེལ། མདོ་སྡེ་པས་མེད་དགག་ཏུ་འདོད་པའི་རྒྱ་མཆན་ནི་ཉོན་
མོངས་གཏན་དུ་སྤངས་པའི་ཆ་ཅམ་ཞིག་ལྷུང་འདས་སུ་འདོད་པའི་གནད་ཀྱིས་སོ། །གསུམ་
པ་ནི། འབྲེལ་པར་ལྷུང་པོ་ལྷག་མ་དང་བཅས་པ་དང་ལྷག་མ་མེད་པའི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་ལྷུང་
ལས་འདས་པ་རྣམ་པ་གཉིས་ཐོབ་པར་མཛད་པ་གང་ཡིན་པ་དང་། ཞེས་གསལ་བར་

གསུངས་ལ། རྣམ་བཤད་༣༩ ་ལས། འབྲས་བུ་གང་ན། ཉོན་མོངས་ཟད་པར་སྤངས་
 གྲང་སྤྱི་མའི་ལས་ཉོན་གྱི་འབྲས་བུ་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱི་ཕུང་པོ་དང་བཅས་པའི་ཕུང་འདས་
 དང་། ཕུང་པོ་དེ་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཕུང་ན་ལས་འདས་པ་རྣམ་པ་གཉིས་སོ། །འདིར་
 ལྷག་མེད་ཀྱི་ཕུང་འདས་བེམ་རིག་རྒྱུན་ཆད་པའི་ཕུང་འདས་ལ་འདོད་པ་མི་རིགས་ཏེ།
 དེ་ཉོན་ཐོས་སྡེ་པས་བཏགས་པ་འབའ་ཞིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། སློབ་དཔོན་རང་ཉིད་
 གྱིས་རིགས་པའི་ལམ་ནས་དྲངས་པའི་དམན་པའི་ཕུང་འདས་ཀྱི་རྣམ་བཞག་བྱེད་པ་
 སྐབས་སུ་བབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོན་གསེར་སྤང་ལས། ཉོན་
 ཐོས་སྡེ་གཉིས་ཀྱི་ལྷགས་ལ་ཕུང་འདས་གཉིས་ཕུང་པོ་བཅས་མ་བཅས་དང་། ཐེག་ཆེན་
 པའི་ལྷགས་ལ་གཟུགས་སྐྱ་དང་ཆོས་སྐྱ་ལ་ཕུང་འདས་གཉིས་ཀྱི་དོན་འཛོག་པ་རི་ལྟར་
 ཡིན་ཞེ་ན། ཕྱིར་གསེར་སྤང་༥༡ ་ལས། ཕུང་འདས་གཉིས་ཀྱི་དོན་འཛོག་པའི་ཆེ་
 ཉོན་ཐོས་སྡེ་གཉིས། སེམས་ཅམ་བཤད་བུ་མ་པའི་ལྷགས་གསུམ་ས་བཅད་སོ་སོར་བྱེ་
 བས་བསྟན་ལ། བྱེད་པར་དབུ་མ་པའི་ལྷགས་བཤད་པའི་སྐབས་ཐེག་དམན་གྱི་དབང་
 དུ་བྱས་པའི་ཕུང་འདས་ནི། ཞེས་པ་ཐེག་དམན་རིགས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་མངོན་དུ་བྱས་
 པའི་ཕུང་འདས་གཉིས་གསུངས་ནས། ཐེག་ཆེན་རིགས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་མངོན་དུ་བྱས་
 པའི་ཕུང་འདས་ལ་ཕུང་འདས་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་བཞག་སྤྱི་ལྟར་མངོན་དུ་བྱེད་ཚུལ་མེད་
 པས་ཆོས་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱ་གཉིས་ལ་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་དང་ལྷན་མ་ལྷན་གྱི་སློན་ས་
 ཕུང་འདས་གཉིས་ཀྱི་སྐབས་བསྟན་པ་ཅམ་ཡིན་ལ། ཉེ་ཁྲི་ག་ལས་གྲང་། གསེར་འོད་དུ་
 གཟུགས་སྐྱ་གཉིས་ལྷག་བཅས་སུ་བཤད་པ་ནི་འདུས་བྱེད་ཀྱི་ཕུང་པོས་བསྐྱེད་པ་ཅམ་
 ལ་བཞེད་ཀྱིས་སྐབས་འདི་དང་མི་འགྲིག་གོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྐབས་ནི་རང་རྒྱུད་
 པས་ཕུང་འདས་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་བཞག་འཛོག་ཚུལ་སྐབས་འདི་དང་མི་འགྲིག་པའི་དོན་
 དུ་འཛོག་དགོས་པའི་ཕྱིར། རང་རྒྱུད་པའི་ལྷགས་ཀྱི་ཕུང་འདས་གཉིས་ཀྱིས་ངོ་ཐོ་ནི།

གསེར་མེད་པ་ཉི་ལྔ་ལས། གསུམ་པ་ནི། སྤྱིར་སྤྱང་འདས་བཞིར་གསུང་རབ་ལས་འབྱུང་
སྟེ། རང་བཞིན་དང་མི་གནས་པ་དང་། ལྷག་བཅས་དང་ལྷག་མེད་ཀྱི་སྤྱང་འདས་སོ། །དེ་
ལ་དང་པོ་ནི། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་སྟོས་པ་མཐའ་དག་དང་བྲལ་བའོ། །གཉིས་པ་
ནི། སངས་རྒྱུ་དང་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྤྱང་འདས་སོ། །ཐ་མ་གཉིས་ལ་གཉིས་ལས། ཐེག་
དམན་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ནི། དག་བཙུག་པ་ཆེད་འདུ་བྱེད་མ་བཏང་བ་ན་ཉོན་མོངས་
པ་སྤངས་ཀྱང་ལས་ཉོན་གྱིས་འཕངས་པའི་སྤྱག་བསྐྱལ་གྱི་ལྷག་མ་ཡོད་པ་ནི་ལྷག་བཅས་
ཡིན་ལ། སྤྱི་ཆེད་འདུ་བྱེད་བཏང་བ་ན་སྤྱག་བསྐྱལ་གྱི་སྤང་པོ་རགས་པ་དོར་ཞིང་དག་
པའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་སུ་བསྐྱེད་སྤྱབས་སུ་ཡིད་ཀྱི་ལུས་ཀྱིས་གནས་པ་ན་ལྷག་མེད་
དུ་བཞེད་པར་མངོན་ནོ། །ཞེས་ལྷག་བཅས་དང་ལྷག་མེད་ཀྱི་སྤྱང་འདས་ལ་ཐེག་དམན་
ཀྱི་སྤྱང་འདས་ཡིན་པས་བྱབ་པ་བཤད་པ་དང་། ཡིག་ཆ་སྤྱབས་དང་པོའི་སྤྱི་དོན་༤༣ ་
ལས། བཞི་པ་ལ། མཆན་ཉིད། དབྱེ་བ། ས་མཆམས་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ཉོན་སྤྱིབ་
ཟད་པར་སྤངས་པའི་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་སྤྱང་འདས་ཀྱི་མཆན་ཉིད། གཉིས་པ་ལ་
སྤྱིབ་བརྗོད་རིགས་ཀྱི་སྟོན་སྒྲུབ་དབྱེ་ན། རང་བཞིན་ཀྱི་སྤྱང་འདས། མི་གནས་པའི་སྤྱང་
འདས། ལྷག་བཅས་སྤྱང་འདས། ལྷག་མེད་སྤྱང་འདས་དང་བཞི་ལས། དང་པོ་ནི། ཆོས་
ཐམས་ཅད་བདེན་པས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་ལྟ་བུ། དེ་དང་དོན་དམ་བདེན་པ་གཉིས་དོན་
གཅིག་གཉིས་པ་ནི། སྤྱིབ་གཉིས་ཟད་པར་སྤངས་པའི་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་ལྟ་བུ།
དེ་དང་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་སའི་འགོག་བདེན་དོན་གཅིག་གསུམ་པ་ནི། ཐེག་དམན་ཀྱི་སྤྱང་
འདས་གང་ཞིག་སྤྱག་བསྐྱལ་གྱི་སྤང་པོ་ལྷག་མ་དང་བཅས་པ། ལྷག་བཅས་སྤྱང་འདས་
ཀྱི་མཆན་ཉིད། དཔེར་ན་ཁམས་གསུམ་གང་རུང་གི་རྟེན་ཅན་ཀྱི་ཉན་ཐོས་དག་བཙུག་
པའི་རྒྱུད་ཀྱི་འགོག་བདེན་ལྟ་བུ། བཞི་པ་ནི། དེ་གང་ཞིག་དེ་དང་བྲལ་བ། ལྷག་མེད་
སྤྱང་འདས་ཀྱི་མཆན་ཉིད། དཔེར་ན་དག་ཞིང་གི་རྟེན་ཅན་ཀྱི་ཉན་ཐོས་དག་བཙུག་བཙུག་པའི་

རྒྱུད་ཀྱི་འགོག་བདེན་ལྟ་བུ། དེས་གཟུགས་སྐྱ་གཉིས་ལ་ལྟག་བཅས་མུང་འདས་ཀྱི་སྐྱས་
 ཉོན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཉོན་སྐྱིབ་མ་ལུས་པར་སྤངས་ཤིང་ཕུང་པོ་ལྔ་དང་བཅས་
 པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་བྱིར། ཆོས་སྐྱ་ལ་ལྟག་མེད་མུང་འདས་ཀྱི་སྐྱས་
 བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཉོན་སྐྱིབ་མ་ལུས་པར་སྤངས་ཤིང་ཕུང་པོ་ལྔ་དང་བཅས་
 པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་ཡང་སློབ་དཔོན་སྐྱའི་བཤེས་
 གཉེན་གྱིས་མཛད་པའི་སྐྱ་གསུམ་ལ་འཇུག་པའི་སྒོར། ཕུང་པོར་བཅས་པའི་ཕྱ་ངན་
 འདས། །ཐུབ་སྐྱ་གཉིས་ལ་བརྗོད་པ་ཡིན། །ཕུང་པོ་ཀྱན་དང་བཅས་པའི་བྱིར། །ཆོས་ཀྱི་
 སྐྱ་ལ་ཕུང་པོ་མེད། །ཅེས་དང་། གསེར་འོད་དམ་པ་ལས། སྐྱ་དེ་གཉིས་ལ་དགོངས་ཏེ།
 སངས་རྒྱུ་བཙུན་པའི་སྐྱ་གསུམ་ལ་ཕུང་པོ་ལྟག་མ་དང་བཅས་པའི་ཕྱ་ངན་ལས་འདས་
 པ་ཞེས་བྱའོ། །ཆོས་ཀྱི་སྐྱ་ལ་དགོངས་ཏེ་ཕུང་པོ་ལྟག་མ་མེད་པའི་ཕྱ་ངན་ལས་འདས་
 པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གསུམ་པ་ནི། དག་བཙུན་པ་མཐའ་དག་གི་
 རྒྱུད་ཡོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གུང་ཐང་སློབ་གྲོས་རྒྱ་མཚོའི་པར་བྱིན་༡༠༥ ་།
 ལས། རོལ་མཚོ་ལས། ཐེག་དམན་གྱི་ཕུང་འདས་གང་ཞེས། ཐུག་བསྐྱལ་གྱི་ཕུང་པོའི་
 ལྟག་མ་དང་བཅས་པ། ལྟག་བཅས་ཕུང་འདས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དཔེར་ན། ཁམས་གསུམ་
 གང་རུང་གི་རྟེན་ཅན་གྱི་ཉན་ཐོས་དག་བཙུན་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་འགོག་བདེན་ལྟ་བུ། བཞི་བ་
 བྱི། དེ་གང་ཞེས། དེ་དང་བཅས་པ། ལྟག་མེད་ཕུང་འདས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དཔེར་ན། དག་
 ཞིང་གི་རྟེན་ཅན་གྱི་ཉན་ཐོས་དག་བཙུན་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་འགོག་བདེན་ལྟ་བུ། ཞེས་དེ་གཉིས་
 ཐེག་དམན་ཁོ་ན་ལ་བཞག་པ་ནི། གསེར་ཐང་ལས། ཐེག་དམན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ནི།
 ཞེས་དང་། རྣམ་བཤད་ལས། སློབ་དཔོན་རང་ཉིད་ཀྱི་རིགས་པའི་ལམ་ནས་དངས་པའི་
 དམན་པའི་ཕུང་འདས་ཀྱི་རྣམ་བཞག་བྱེད་པ་སྐབས་སུ་བབ་པའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་སོགས་
 ལ་བརྟེན་པར་སྤང་ཡང་། སྤྲ་མ་ནི་སྤྲ་མའི་བཤད་ཚུལ་ཡིན་ལ། བྱི་མ་ནི་སྐབས་འདིའི་

འབྲས་བུ་མུང་འདས་གཉིས་པོ་ཐེག་དམན་ཁོ་ན་ལ་འཛོག་པའི་དོན་ནོ། །ལྷག་བཅས་
ལྷག་མེད་གི་དོན་སྤྱི་མཐའ་ལས་ཉོན་གྱིས་འཕངས་པའི་སྤྱག་བསྐལ་གི་ཕུང་བོ་སྤངས་མ་
སྤངས་གིས་འཛོག་པ་མདོ་བསྟན་བཅོས་གི་དགོངས་པ་ཡིན་པས། རང་ལུགས་སངས་
རྒྱས་ལ་བཞག་གོ། །ཁམས་གསུམ་གང་རུང་གི་རྟེན་ཅན་གི་ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པའི་
རྒྱུད་གི་འགོག་བདེན་ལྷག་བཅས་མུང་འདས་ཡིན་ན། ཁམས་གསུམ་གང་རུང་གི་རྟེན་
ཅན་གི་ལྷག་མེད་པ་མེད་པར་ཐལ་བ་དང་། དག་ཞིང་རྟེན་ཅན་གིས་ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་
ཐོབ་པ་དང་དུས་མཉམ་དུ་སྤྱག་ཀུན་སྤངས་ན་དེ་སེམས་ཅམ་པའི་ལུགས་ལའང་ལྷག་
མེད་པར་ཐལ་བ་དང་། ཐེག་དམན་གི་ལྷག་མེད་མུང་འདས་ཐོབ་པ་ལ་ལྷག་བཅས་མུང་
འདས་སྟོན་དུ་ཐོབ་མི་དགོས་པར་ཐལ་བ་དང་། སྟོན་ལམ་གི་དབང་གིས་སྦྱི་བ་སྤངས་
པའི་སྤྱིང་གསུམ་གང་རུང་གི་རྟེན་ལ་དག་བཅོམ་ཐོབ་མ་ཐག་པས་ཀྱང་ལྷག་མེད་མུང་
འདས་ཐོབ་པར་ཐལ་ལོ། །དེས་ན་དེ་དག་གི་རྒྱུད་ལ་འཕེན་བྱེད་གི་ལས་ཡོད་པ་རྣམ་
འགྲེལ་སོགས་གི་དགོངས་པ་ཡིན་ལ། དེ་མ་སྤངས་ན་འབྲས་བུ་འཕངས་འབྲས་ཀྱང་
མི་སྟོང་བས། ཡིག་ཆར། ལྷག་བཅས་མུང་འདས་གི་མཆོན་ཉིད་ལ་སྐབས་སྤྱི་སྤྱིར་
རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

བཞི་པ་ནི། ཐལ་འགྱུར་པའི་ལུགས་ལ། བདེན་སྤང་དང་བཅས་པའི་གང་ཟག་གི་མུང་
འདས་ཐོབ་པ་འདོད་དོ། ། ཐེག་ཆེན་གི་དབང་དུ་བྱས་པའི་མུང་འདས་གཉིས་གི་
ཁྱད་པར་ནི། སྟོབ་དཔོན་སྤྱི་བཤེས་གིས་མཛད་པའི་སྤྱི་གསུམ་བསྟོད་པ་ལས། ཕུང་
པོར་བཅས་པའི་མུང་ན་འདས། །ཐུབ་སྤྱི་གཉིས་ལ་བཞག་པ་ཡིན། །ཕུང་པོ་ཀུན་དང་
གྲོལ་བའི་བྱིར། ཆོས་གི་སྤྱི་ལ་ཕུང་པོ་མེད། ཅེས་གཟུགས་སྤྱི་གཉིས་ལ་ལྷག་བཅས་
མུང་འདས་དང་། ཆོས་སྤྱི་ལ་ལྷག་མེད་མུང་འདས་གིས་སྤྱིས་བསྟན་པ་ནི། གཟུགས་སྤྱི་
གཉིས་པོ་དེ་གདུལ་བྱ་ལ་མདོན་སུམ་དུ་སྤང་བའི་ལྷག་མ་དང་བཅས་ཤིང་། མུང་ན་ལས་

འདས་པ་དང་། ཚེས་སྐྱ་དེ་གདུལ་བྱས་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་ལྷག་མ་མེད་པར་སྤྱང་ན་ལས་འདས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རིགས་པའི་རྗེས་འབྲང་གི་སེམས་ཅམ་པ་དང་། དབྱ་མ་ཐལ་རང་གཉིས་ཀའི་ལུགས་ལ། ལྷག་མེད་སྤང་རན་ལས་འདས་པའི་ཚེ་སྤང་པོའ་རྒྱན་ཆད་ཅེས་པའི་ཡང་སྤྱ་མའི་ལས་ཉོན་གྱིས་འཕངས་པའི་ཟག་བཅས་ཀྱི་སྤང་པོའ་རྒྱན་ཆད་པ་ཡིན་གྱི། ཟག་མེད་ཀྱི་སྤང་པོའ་རྒྱན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་ལས་ལ་བརྟེན་ནས་ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ལུས་ལེན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ཡང་གསེར་སྤང་ལས། སྐྱ་ཚེའི་འདུ་བྱེད་བཏང་བ་ན་སྤྱག་བསྐྱལ་གྱི་སྤང་པོ་རགས་པ་དོར་ཞིང་དག་པའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་སུ་བསྒྲའི་སྤྱབས་སུ་ཡིད་ཀྱི་ལུས་ཀྱིས་གནས་པ་ན་ལྷག་མེད་དུ་བཞེད་པར་མངོན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དོ།

༡༡། །ཚེས་འཁོར་གྱི་སྐབས་ལ་དབྱུང་བ་ནི།

འགྲེལ་དོན་གསལ་ལས། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བ་མེད་པར་སྤྱགས་སུ་རྒྱུད་པ་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་དོན་འཆད་པ་ལ་གཉིས། སྐབས་དོན་ཚེས་འཁོར་དངོས་བཤད་པ་དང་། ཞར་བྱང་ཚེས་འཁོར་དང་འགྲེལ་བའི་དོན་ཚན་འགའ་ཞིག་བཤད་པའོ། དང་པོ་ནི། འོ་ན་རྣམ་མཁྱེན་གྱིས་ཚེས་འཁོར་བསྐྱོར་བའི་བདག་རྒྱུན་བྱེད་ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། སྤྱགས་སྤྱིང་རྗེ་ཆེན་པོའ་གཞན་དབང་དུ་གྱུར་པ་དང་། གདུལ་བྱའི་ཁམས་དང་མོས་པ་བག་ལ་ཉལ་སོགས་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པ་སྡོན་དུ་འགྲོ་བའི་སྐོ་ནས་ཚེས་འཁོར་བསྐྱོར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ལེགས་བཤད་གསེར་སྤང་༡༠༽ལས། ཇི་ལྟ་ཇི་སྤྱད་ཀྱི་རྣམ་མཁྱེན་སྡོན་དུ་སོང་ན་གདུལ་བྱའི་ཁམས་བསམ་པ་བག་ལ་ཉལ་རྣམས་དང་རྗེས་སུ་མ་སྤྱན་པར་ཚེས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བྱས་ལ། དེ་སྡོན་དུ་མ་སོང་ན་འདི་སྡོག་པའི་ཕྱིར་ཚེས་འཁོར་

མ་ལུས་པ་བསྐྱོར་བ་ནམ་མཁུན་གྱི་འབྲས་བུར་བྱལ་བོ། །ཞེས་དང་། ཡང་སྐབས་དང་
པོའི་མཐའ་དཔྱོད་༡༥ ་ལས། ལྷོན་པ་མཆོག་གི་སྤྱལ་སྤྱུ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་གདུལ་བྱ་
རིགས་ཅན་གསུམ་ལ་ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར་བའི་ཐབས་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཐབས་ནམ་
མཁུན་ལ་བརྟེན་ནས་གདུལ་བྱ་རིགས་ཅན་གསུམ་ལ་ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར་བའི་ཕྱིར། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྤྱིར་སངས་རྒྱས་པ་དང་ནམ་མཁུན་རང་རྒྱུད་ལ་སྤྱེས་པ་དུ་མཉམ་
ཡིན་ཀྱང་ལྷོན་པ་མཆོག་གི་སྤྱལ་སྤྱུ་ཐབས་ནམ་མཁུན་ལ་བརྟེན་ནས་གདུལ་བྱ་རིགས་
ཅན་གསུམ་ལ་ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར་བ་ལ་འགལ་བ་མེད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་ཆོས་འཁོར་ལ།
ལུང་གི་ཆོས་འཁོར་དང་རྟོགས་པའི་ཆོས་འཁོར་གཉིས་ལས། ལུང་གི་ཆོས་འཁོར་ལ་
རྒྱས་པར་བྱེ་ན། ཆོས་ལུང་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་། འབྲིང་དུ་བྱེ་ན་གསུང་རབ་ཡན་ལག་
བརྒྱ་གཉིས་དང་ཡན་ལག་དགུ། བསྐྱུ་ན་སྡེ་སྟོད་གསུམ་དུ་འདུས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱལ་
སྟེ། འདོད་ཆགས་ལ་སྤྱོད་པ་ཉི་ཁྲི་ཆིག་སྟོང་། ཞེ་སྤང་ལ་སྤྱོད་པ་ཉི་ཁྲི་ཆིག་སྟོང་། གཉི་
ལུག་ལ་སྤྱོད་པ་ཉི་ཁྲི་ཆིག་སྟོང་། དུག་གསུམ་ཆ་མཉམ་པ་ལ་སྤྱོད་པ་ཉི་ཁྲི་ཆིག་སྟོང་སྟེ་
ཉོན་མོངས་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་ཡོད་ལ། དེ་དག་གི་གཉེན་པོ་ཆོས་ལུང་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་
སྟོང་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་གསེར་ཐོང་༡༦ ་ལས། གང་གི་དོན་དུ་ན། དུག་
གསུམ་དང་དེ་གསུམ་ཆ་མཉམ་པ་སྟེ་རྩ་བ་རེ་རེ་ཡང་ཉི་ཁྲི་ཆིག་སྟོང་དུ་བྱེ་བས་བརྒྱད་
ཁྲི་བཞི་སྟོང་ལ་སྤྱོད་པའི་གཉེན་པོར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ལུང་བརྒྱད་
ཁྲི་བཞི་སྟོང་ནི་གང་གིས་ཆེད་དུ་གསུངས་པ་ཡིན་སྟུང་ན། ཉོན་མོངས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་རེའི་
གཉེན་པོ་སྟོན་དགོས་པའི་ཕྱིར་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་ངམ་སྟོང་ལྷག་བརྒྱད་ཅུ་རྩ་བཞེར་
ངས་ཏེ། མདོ་སྤྱལ་དུ་མའི་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མདོད་ལས། སྤྱོད་
པ་ནམས་ཀྱི་གཉེན་པོར་ནི། །ཆོས་ཀྱི་ལུང་པོ་མཐུན་པར་གསུངས། །ཞེས་དང་། ལྷ་སྤྱལ་
ཞབས་ཀྱི་རིམ་ལྗེ། ཆོས་ལུང་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་ནི། །ཐུབ་པ་ཆེན་པོས་གསུངས་པ་

ལས། །ཞེས་དང་། ལྷ་མོ་བཞིས་ཁུས་ཀྱི་རྒྱུད་༡༩ ་ལས། ཐུབ་པ་ཆེན་པོས་ཆོས་ཕུང་
 པོ། །སྟོང་ཕྱག་བརྒྱད་ཅུ་ཅ་བཞི་ལས། །ཞེས་དང་། དཀོན་མཆོག་སྟོན་མེ་༥༣ ་ལས།
 སྟོང་ཕྱག་བརྒྱད་ཅུ་ཅ་བཞི་གང་ཡིན་པས། །རྒྱལ་བ་གང་དག་འགྲོ་བའི་དོན་མཛད་
 པའི། །ཆོས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་སྟོ་མོ་དེ་དག་གིས། །བསམ་པ་ཇི་བཞིན་འཇིག་རྟེན་སེམས་ཅན་
 འདུལ། །ཞེས་དང་། ཉོན་མོངས་ཀྱི་སྟོང་པའི་སྟོ་ནི། མདོ་སྟོར་པ་༡ ་འཕགས་པ་སྟོ་གོས་
 རྒྱ་མཆོས་ཁུས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་པོད་༣༥-༡-འོག་བྲང་༡༩༩ ་
 ལས། འདི་ནི་སེམས་ཅན་འདོད་ཆགས་སྟོང་པ་རྣམས་ཀྱི་འཇུག་པ་སྟེ། འཇུག་པའི་སྟོ་
 འདིས་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་ལ་སྟོང་པ་ཉི་ཁྲི་ཆིག་སྟོང་རོ། །སེམས་ཅན་
 རྣམས་ཀྱི་ཞེ་སྤང་ལ་སྟོང་པ་ཡང་ཉི་ཁྲི་ཆིག་སྟོང་རོ། །སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་གཉི་ཐུག་
 ལ་སྟོང་པ་ཡང་ཉི་ཁྲི་ཆིག་སྟོང་རོ། །སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཆ་མཉམ་པ་ལ་སྟོང་པ་ཡང་
 ཉི་ཁྲི་ཆིག་སྟོང་སྟེ། གང་སེམས་ཅན་ཀྱི་སྟོང་པ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་པོ་དེ་དག་གི་སེམས་
 ཀྱི་འཇུག་པ་དང་འབབ་པ་ཤེས་པ་དང་། སོ་སོ་ཅི་རིགས་པར་ཆོས་སྟོན་པར་ཤེས་པ་
 དང་། དུས་ལས་མི་འདའ་བར་ཤེས་པ་དང་། སྟོང་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཤེས་པ་
 དང་། འབྲས་བུ་ཡོད་པར་ཆོས་བསྟན་པ་ཤེས་པ་དང་། མ་ཆད་མ་ལྷག་པར་ཆོས་བསྟན་
 པ་ཤེས་པ་དེ་ནི་ཆོས་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །ཁོ་
 བ། ཆོས་ཕུང་བརྒྱད་བཞི་སྟོང་གི་གངས་འབྲེན་ཚུལ་གང་ཡིན་སྟུང་ན། བ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་
 པ་བྱུག་ཆོན་སུམ་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ་དེ། ཕྱིན་བྱུག་གིས་དབྱེ་བའི་ཉིས་སྟོང་ཆིག་བརྒྱ་ཅི་གཞི་
 བྲས་ནས་དབྱེ་དགོས་ལ། དང་པོ། བ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བྱུག་ཆོན་སུམ་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ་ནི།
 ཤེས་ཕྱིན་། ཀ ་ཀྱི་འཕགས་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མཆོན་བརྒྱ་ཅ་བརྒྱད་
 པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་དགོ་བཀའ་འབྱུང་པོད་༩༥-༡-༣༠ལས། དགའ་བའི་རྒྱལ་པོ་ཡོངས་
 སུ་སྟོང་བར་བྱེད་པའི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བྱུག་ཡོད་དོ། །སྤང་བར་བྱེད་པའི་པ་རོལ་ཏུ་

ཕྱིན་པ་བྱུག་ཡོད་དོ། །འཛིག་ཏེན་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བྱུག་ཡོད་དོ། །སེམས་ཅན་ལ་
 དམིགས་པའི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བྱུག་ཡོད་དོ། །གནས་པའི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བྱུག་ཡོད་
 དོ། །འཁོར་བའི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བྱུག་ཡོད་དོ། །ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་པ་རོལ་ཏུ་
 ཕྱིན་པ་བྱུག་ཡོད་དོ། །གཞན་ལ་པན་འདོགས་པའི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བྱུག་ཡོད་དོ། །གནས་
 གྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བྱུག་ཡོད་དོ། །བྱང་ཆུབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བྱུག་ཡོད་དོ། །ཡེ་
 ཤེས་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བྱུག་ཡོད་དོ། །བདག་ལ་པན་འདོགས་པའི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་
 བྱུག་ཡོད་དོ། །འཛོལ་བའི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བྱུག་ཡོད་དོ། །རེ་བའི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་
 བྱུག་ཡོད་དོ། །ནམ་པ་གསུམ་ལྟ་བུའི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བྱུག་ཡོད་དོ། །ལས་བྱེད་པའི་པ་
 རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བྱུག་ཡོད་དོ། །ལམ་གྱི་ཏུ་སྐྱངས་པའི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བྱུག་ཡོད་
 དོ། །བཙུན་པ་མི་འདོར་བའི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བྱུག་ཡོད་དོ། །རིགས་པའི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་
 པ་བྱུག་ཡོད་དོ། །བྱ་བའི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བྱུག་ཡོད་དོ། །བྱ་བ་མ་ཡིན་པའི་པ་རོལ་ཏུ་
 ཕྱིན་པ་བྱུག་ཡོད་དོ། །ཆོས་པའི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བྱུག་ཡོད་དོ། །བཙུན་པའི་པ་རོལ་
 ཏུ་ཕྱིན་པ་བྱུག་ཡོད་དོ། །དགེ་བའི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བྱུག་ཡོད་དོ། །རྣམ་པའི་པ་རོལ་ཏུ་
 ཕྱིན་པ་བྱུག་ཡོད་དོ། །ཟབ་པའི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བྱུག་ཡོད་དོ། །སྒྲ་ཆོགས་པའི་པ་རོལ་
 ཏུ་ཕྱིན་པ་བྱུག་ཡོད་དོ། །བཀོད་པའི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བྱུག་ཡོད་དོ། །བྱུང་བ་མེད་པའི་
 པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བྱུག་ཡོད་དོ། །སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པའི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བྱུག་
 ཡོད་དོ། །ཆོས་ལ་དམིགས་པའི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བྱུག་ཡོད་དོ། །ཞེ་གནས་ལ་དམིགས་
 པའི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བྱུག་ཡོད་དོ། །སྒྲ་མཐོང་ལ་དམིགས་པའི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བྱུག་
 ཡོད་དོ། །ཐམས་ཅད་པའི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བྱུག་ཡོད་དོ། །སྤྱོད་པ་གཅིག་པའི་པ་རོལ་
 ཏུ་ཕྱིན་པ་བྱུག་ཡོད་དོ། །ཉམས་པ་མེད་པའི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བྱུག་ཡོད་དོ། །བཙུན་པ་
 མ་ཡིན་པའི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བྱུག་ཡོད་དོ། །དབུལ་པོ་མ་ཡིན་པའི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་

རྒྱལ་ཡོད་དོ། །ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་རྒྱལ་ཡོད་དོ། །རྣམ་པར་བསྐྱབས་
 པའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་རྒྱལ་ཡོད་དོ། །དག་པའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་རྒྱལ་ཡོད་དོ། །བརྟན་
 པའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་རྒྱལ་ཡོད་དོ། །བརྟན་པའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་རྒྱལ་ཡོད་དོ། །དེམས་
 པའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་རྒྱལ་ཡོད་དོ། །འཛིག་རྟེན་པའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་རྒྱལ་ཡོད་དོ། །འཛིག་
 རྟེན་ལས་འདས་པའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་རྒྱལ་ཡོད་དོ། །སྒྲ་ན་མེད་པའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་
 རྒྱལ་ཡོད་དོ། །གཡེང་བ་མེད་པའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་རྒྱལ་ཡོད་དོ། །མི་འཁོར་བའི་པ་
 རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་རྒྱལ་ཡོད་དོ། །འཁོར་བའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་རྒྱལ་ཡོད་དོ། །ཐུན་མོང་བའི་
 པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་རྒྱལ་ཡོད་དོ། །ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་རྒྱལ་ཡོད་
 དོ། །རྣམ་པར་འགོད་པའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་རྒྱལ་ཡོད་དོ། །རྣམ་པར་སྦྱིན་པ་མེད་པའི་པ་
 རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་རྒྱལ་ཡོད་དོ། །རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་རྒྱལ་ཡོད་དོ། །དངོས་པོ་
 མེད་པའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་རྒྱལ་ཡོད་དོ། །རྒྱ་ཆེ་བའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་རྒྱལ་ཡོད་དོ། །རྒྱས་
 པའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་རྒྱལ་ཡོད་དོ། །མཐའ་ཡས་པའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་རྒྱལ་ཡོད་
 དོ། །འཆོལ་བའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་རྒྱལ་ཡོད་དོ། །ཀལ་བའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་རྒྱལ་ཡོད་
 དོ། །མདོན་པར་དགའ་བའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་རྒྱལ་ཡོད་དོ། །མདོན་པར་དགའ་བ་མེད་
 པའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་རྒྱལ་ཡོད་དོ། །ཐོས་པ་འཛིན་པའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་རྒྱལ་ཡོད་
 དོ། །འཁོར་བར་ཡུན་རིང་བའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་རྒྱལ་ཡོད་དོ། །རྒྱུན་ཆད་བ་མེད་པའི་
 པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་རྒྱལ་ཡོད་དོ། །འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ཡོངས་སུ་སྦྱིན་པར་བསྡུས་པའི་
 པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་རྒྱལ་ཡོད་དོ། །བསམ་གཏན་ཡོངས་སུ་བསྡུས་པའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་
 རྒྱལ་ཡོད་དོ། །མདོན་པར་ཤེས་པའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་རྒྱལ་ཡོད་དོ། །འཛིག་རྟེན་པའི་
 བཟོའི་གནས་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་རྒྱལ་ཡོད་དོ། །བྱམས་བས་ཡོངས་སུ་བསྡུས་པའི་
 པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་རྒྱལ་ཡོད་དོ། །སྦྱང་རྗེས་ཡོངས་སུ་བསྡུས་པའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་རྒྱལ་

ཡོད་དོ། །དགའ་བས་ཡོངས་སུ་བསྟོན་པའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་བྱུག་ཡོད་དོ། །བཏང་
སྟོམས་གིས་ཡོངས་སུ་བསྟོན་པའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་བྱུག་ཡོད་དོ། །ལོག་པར་ལྟ་བས་
ཡོངས་སུ་བསྟོན་པའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་བྱུག་ཡོད་དོ། །ཡང་དག་པར་ལྟ་བས་ཡོངས་
སུ་བསྟོན་པའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་བྱུག་ཡོད་དོ། །གནས་པར་ལྟ་བས་ཡོངས་སུ་བསྟོན་
པའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་བྱུག་ཡོད་དོ། །མི་གནས་པར་ལྟ་བས་ཡོངས་སུ་བསྟོན་པའི་པ་
རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་བྱུག་ཡོད་དོ། །གནས་མེད་བས་ཡོངས་སུ་བསྟོན་པའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་
པ་བྱུག་ཡོད་དོ། །རྒྱལ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་བྱུག་ཡོད་དོ། །བཟོད་པའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་
པ་བྱུག་ཡོད་དོ། །ཕན་འདོགས་པའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་བྱུག་ཡོད་དོ། །ཕན་མི་འདོགས་
པའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་བྱུག་ཡོད་དོ། །ལྷག་མ་དང་བཅས་པའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་བྱུག་ཡོད་
དོ། །ལྷག་མ་མེད་པའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་བྱུག་ཡོད་དོ། །རིགས་པའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་
བྱུག་ཡོད་དོ། །རིགས་པའི་བྱེད་པར་ལ་གནས་པའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་བྱུག་ཡོད་དོ། །སངས་
རྒྱུ་འབྱུང་བ་བྱུག་སུ་ཆོགས་པར་བྱེད་པའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་བྱུག་ཡོད་དོ། །བན་པ་
ཉམས་པ་མེད་པར་བྱེད་པའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་བྱུག་ཡོད་དོ། །སངས་རྒྱུ་འབྱུང་བ་རབ་
ཏུ་འཐོབ་པ་བྱིས་གྱི་དངོས་པོ་ལ་གནས་པའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་བྱུག་ཡོད་དོ། །དེས་པར་
འབྱུང་བ་བསྐྱབ་པའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་བྱུག་ཡོད་དོ། །མང་དུ་ཐོས་པ་བསྐྱབ་པའི་པ་རོལ་
ཏུ་བྱིན་པ་བྱུག་ཡོད་དོ། །རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་ངང་ཚུལ་རྒྱན་མི་ཆད་པའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་
བྱུག་ཡོད་དོ། །མངོན་པར་ཤེས་པ་ལ་གནས་པའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་བྱུག་ཡོད་དོ། །མངོན་
པར་ཤེས་པ་རྒྱན་ཆད་པ་མེད་པའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་བྱུག་ཡོད་དོ། །ལུས་འདོད་པའི་པ་
རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་བྱུག་ཡོད་དོ། །གནས་པའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་བྱུག་ཡོད་དོ། །ལྷན་པའི་པ་
རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་བྱུག་ཡོད་དོ། །རྣམ་པར་སྟོན་པ་མང་པོའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་བྱུག་ཡོད་
དོ། །རྣམ་པར་སྟོན་པ་མེད་པའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་བྱུག་ཡོད་དོ། །མངོན་པར་དགའ་བ་

མེད་པའི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བྱག་ཡོད་དོ། །དུས་སུ་སྤྱིན་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་
 པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བྱག་ཡོད་དོ། །འོད་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བྱག་ཡོད་དོ། །འོད་མཐའ་ཡས་
 པའི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བྱག་ཡོད་དོ། །རྣམ་པར་སྤྱིན་པ་བདེ་བའི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བྱག་
 ཡོད་དོ། །ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བྱག་ཡོད་དོ། །དགའ་བའི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་
 པ་བྱག་ཡོད་དོ། །རྣམ་པར་དག་པའི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བྱག་ཡོད་དོ། །འཛིག་རྟེན་པའི་
 ཆོས་ལས་འདས་པའི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བྱག་ཡོད་དོ། །སྤྱེ་བ་བཀོད་པའི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་
 པ་བྱག་ཡོད་དོ། །རིགས་སུན་སུམ་ཆོགས་པའི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བྱག་ཡོད་དོ། །འཁོར་
 སུན་སུམ་ཆོགས་པ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བྱག་ཡོད་དོ། །འཁོར་མི་བྱེད་
 པ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བྱག་ཡོད་དོ། །རྣམ་པར་སྤྱིན་པ་དག་པ་སྤྱེད་པར་
 བྱེད་པའི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བྱག་ཡོད་དོ། །སྤྱོགས་རྣམ་པར་ལྟ་བའི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་
 བྱག་ཡོད་དོ། །ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ཡོངས་སུ་བསྐྱགས་པའི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བྱག་ཡོད་
 དོ། །བག་ཡོད་པའི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བྱག་ཡོད་དོ། །བརྩི་བ་མེད་པའི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་
 བྱག་ཡོད་དོ། །མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བྱག་ཡོད་དོ། །དབང་ཆེ་བར་
 གགས་པའི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བྱག་ཡོད་དོ། །སྐྱལ་བའི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བྱག་ཡོད་
 དོ། །བརྩེད་ངས་པ་མེད་པའི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བྱག་ཡོད་དོ། །མཚན་སུམ་ཅུ་ཅག་ཉིས་
 དང་དཔེ་བྱད་རྣམས་པན་ཚུན་འབྲེལ་བའི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བྱག་ཡོད་དོ། །མདོན་པར་
 འབྱུང་བའི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བྱག་ཡོད་དོ། །དུས་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བྱག་ཡོད་དོ། །དུས་
 ཤེས་པའི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བྱག་ཡོད་དོ། །རྣམ་པར་དབྱེ་བའི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བྱག་
 ཡོད་དོ། །འཛིག་རྟེན་དང་འཕུན་པར་འབྱུག་པའི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བྱག་ཡོད་དོ། །རྟོགས་
 པའི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བྱག་ཡོད་དོ། །སྤྱོད་པའི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བྱག་ཡོད་དོ། །རྟོ་རྟེ་
 ལྟ་བུའི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བྱག་ཡོད་དོ། །ལུན་པ་མེད་པའི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བྱག་ཡོད་

དོ། །ཟིལ་གྱིས་མི་ཚོན་པའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་བྱུག་ཡོད་དོ། །བདུད་གྱི་དབྱང་འཛེམས་
པའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་བྱུག་ཡོད་དོ། །གཡོ་བ་མེད་པའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་བྱུག་ཡོད་
དོ། །སྐད་ཅིག་གཅིག་དང་ལྡན་པའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་བྱུག་ཡོད་དོ། །མཉམ་པར་མ་བཞག་
པའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་བྱུག་ཡོད་དོ། །མཉམ་པར་བཞག་པའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་བྱུག་ཡོད་
དོ། །ཡོངས་སུ་སྤྲོན་པར་བྱེད་པའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་བྱུག་ཡོད་དོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་པ་
རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་བྱུག་ཡོད་དོ། །ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་བྱུག་ཡོད་
དོ། །ལྷག་མ་མེད་པའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་བྱུག་ཡོད་དོ། །ལྷག་མ་དང་བཅས་པའི་པ་རོལ་
ཏུ་བྱིན་པ་བྱུག་ཡོད་དོ། །དང་དུ་ལེན་པའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་བྱུག་ཡོད་དོ། །རྟོགས་པར་
བྱེད་པའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་བྱུག་ཡོད་དོ། །རྒྱ་ཆེ་བའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་བྱུག་ཡོད་དོ། །ཡིད་
བྱུང་བའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་བྱུག་ཡོད་དོ། །གཞན་ལ་དགེ་བའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་བྱུག་
ཡོད་དོ། །གཞན་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་བྱུག་ཡོད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྒྱར་ཏེ། ཡང་དག་པར་
སྤོང་བ་རེ་རེའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་བྱུག་བྱུག་གོ། །རྩ་འཁྱུལ་གྱི་རྒྱུ་པ་བཞི་པོ་རེ་རེའི་ཡང་
པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་བྱུག་བྱུག་གོ། །བསམ་གཏན་བཞི་པོ་དག་གི་ཡང་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་
བྱུག་བྱུག་གོ། །བན་པ་ཉི་བར་གཞག་པ་བཞི་པོ་དག་གི་ཡང་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་བྱུག་བྱུག་
གོ། །བདེན་པ་བཞི་པོ་དག་གི་ཡང་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་བྱུག་བྱུག་གོ། །དབང་པོ་ལྷ་པོ་རེ་
རེའི་ཡང་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་བྱུག་བྱུག་གོ། །སྟོབས་ལྷ་པོ་དག་གི་ཡང་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་
བྱུག་བྱུག་གོ། །བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་བདུན་པོ་དག་གི་ཡང་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་བྱུག་བྱུག་
གོ། །འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་པོ་དག་གི་ཡང་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་བྱུག་བྱུག་
གོ། །ཞི་གནས་ལ་དམིགས་པའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་བྱུག་གོ། །ལྷག་མཐོང་ལ་དམིགས་
པའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་བྱུག་གོ། །རིག་པ་ལ་དམིགས་པའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་བྱུག་གོ། །རྣམ་
པར་གྲོལ་བ་བསྐྱབ་པའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་བྱུག་གོ། །དགེ་སྤྲོད་གིས་འཁོར་ཉི་བར་འོང་

བ་སྐྱབ་པའི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བྱུག་གོ། །སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་བཞི་པོ་དག་གི་
 ཡང་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བྱུག་བྱུག་གོ། །ཡོངས་སུ་སྐྱོ་བ་མེད་པའི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བྱུག་
 གོ། །སྐྱིན་པ་ལས་ངེས་པར་བྱུང་བའི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བྱུག་གོ། །ཚུ་ལ་ཁྲིམས་ལས་ངེས་
 པར་བྱུང་བའི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བྱུག་གོ། །བཟོད་པ་ལས་ངེས་པར་བྱུང་བའི་པ་རོལ་ཏུ་
 ཕྱིན་པ་བྱུག་གོ། །བཙོན་འགྲུས་ལས་ངེས་པར་བྱུང་བའི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བྱུག་གོ། །བསམ་
 གཏན་ལས་ངེས་པར་བྱུང་བའི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བྱུག་གོ། །ཤེས་རབ་ལས་ངེས་པར་
 བྱུང་བའི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བྱུག་གོ། །མིག་དང་། རྩ་བ་དང་། ལྗང་དང་། ལྗེ་དང་། ལུས་
 དང་། སེམས་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བྱུག་གོ། །གཞན་ལ་པན་པར་ཡོངས་སུ་བསྐྱོས་པའི་
 ཟང་ཟེང་གི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བྱུག་གོ། །བདག་ལ་པན་པར་ཡོངས་སུ་བསྐྱོས་པའི་ཟང་
 ཟེང་གི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བྱུག་གོ། །ཆོས་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བྱུག་གོ། །དོན་ཀྱི་པ་རོལ་
 ཏུ་ཕྱིན་པ་བྱུག་གོ། །རྟོགས་པའི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བྱུག་གོ། །སྤྱོད་པའི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་
 བྱུག་གོ། །སྤྱོད་པ་ཉིད་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བྱུག་གོ། །མཆོན་མ་མེད་པའི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་
 པ་བྱུག་གོ། །སྤོན་པ་མེད་པའི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བྱུག་གོ། །གཞན་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་
 བྱུག་གོ། །རྣམ་པར་སྤོན་པ་གཞན་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བྱུག་གོ། །སྤྱོད་པའི་པ་རོལ་ཏུ་
 ཕྱིན་པ་བྱུག་གོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྟོབས་བརྒྱ་པོ་དག་གི་ཡང་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་
 པ་བྱུག་བྱུག་གོ། །མི་འཇིགས་པ་བཞི་པོ་དག་གི་ཡང་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བྱུག་བྱུག་གོ། །སྤྱིང་
 རྩེ་ཆེན་པོའི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བྱུག་གོ། །འཕེལ་སྤྱོད་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བྱུག་གོ། །ལྷའི་
 སྤྱོད་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བྱུག་གོ། །ཤེས་རབ་ཀྱི་སྤྱོད་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བྱུག་གོ། །ཆོས་
 ཀྱི་སྤྱོད་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བྱུག་གོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱོད་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བྱུག་
 གོ། །རང་བྱུང་གི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བྱུག་གོ། །རྣམ་པར་རོལ་པའི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བྱུག་
 གོ། །གཉིང་དཔག་དཀའ་བའི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བྱུག་གོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་

པ་བརྟ་བརྟུང་པོ་རེ་རེའི་འང་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བྱུག་བྱུག་གོ། །མཁས་པའི་པ་རོལ་ཏུ་
ཕྱིན་པ་བྱུག་གོ། །རི་ལྟ་བ་བཞིན་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བྱུག་གོ། །རང་བཞིན་མཐོང་བའི་
པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བྱུག་གོ། །འདོད་པ་ན་སྟོད་པའི་ལས་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བྱུག་
གོ། །གཟུགས་ན་སྟོད་པའི་ལས་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བྱུག་གོ། །གཟུགས་མེད་པ་ན་སྟོད་
པའི་ལས་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བྱུག་གོ། །དཀར་པོ་ནམ་པར་མཐོང་བའི་སའི་པ་རོལ་ཏུ་
ཕྱིན་པ་བྱུག་གོ། །རིགས་གྱི་སའི་ཆོས་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བྱུག་གོ། །བརྟུང་པའི་ཆོས་
གྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བྱུག་གོ། །རྟུན་དུ་ཞུགས་པའི་ཆོས་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བྱུག་
གོ། །ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་བའི་ཆོས་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བྱུག་གོ། །ཕྱིར་མི་འོང་བའི་ཆོས་
གྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བྱུག་གོ། །དག་བཙུགས་པའི་ཆོས་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བྱུག་གོ། །རང་
སངས་རྒྱས་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བྱུག་གོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་
བྱུག་གོ། །ཟད་པ་ཤེས་པས་རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བྱུག་གོ། །མི་སྦྱེ་བ་ཤེས་
པས་རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བྱུག་གོ། །བྱིན་གྱི་རྒྱབས་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་
བྱུག་གོ། །དམ་པའི་ཆོས་གནས་པའི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བྱུག་གོ། །མདོན་པར་ཤེས་པའི་
པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བྱུག་གོ། །སྟོད་ལམ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བྱུག་གོ། །པན་པར་འདོད་
པའི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བྱུག་གོ། །ཉོན་མོངས་པ་མེད་པའི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བྱུག་གོ། །སྤངས་
པའི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བྱུག་གོ། །ཆེའི་འདུ་བྱེད་འདོར་བ་ལ་དབང་སྒྱུར་བའི་པ་རོལ་ཏུ་
ཕྱིན་པ་བྱུག་གོ། །ལྷ་ངན་ལས་འདས་པའི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བྱུག་གོ། །ཆོ་འཕྱུལ་གྱི་པ་
རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བྱུག་གོ། །བསྟན་པ་ནམ་པར་དབྱེ་བའི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བྱུག་གོ། །རིང་
བསྐལ་ནམ་པར་དབྱེ་བའི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བྱུག་གོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིད་སྒྲོ་སྒྲུལ་
བརྟུ་ལྟ་བུ་རེ་རེ་ལ་ཡང་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བྱུག་རེ་ཡོད་པ་དེས་ན་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་
ཉིས་སྟོང་ཆིག་བརྟུ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ཏེ། རྒྱ་ནག་འགྲེལ་ཆེན་ལས། འདི་རི་ལྟར་བསྐྱལ་བཔ་

བཟང་པོའི་མདོ་ལས། གློ་སྤུམ་བརྒྱ་ལྔ་བརྒྱ་རེ་རེ་ལ་ཡང་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་དྲུག་ཡོད་
པ་དེས་ན་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ཉིས་སྟོང་ཆིག་བརྒྱ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ཏེ། གཉེན་པོ་དེ་དག་འབྱུང་
བ་ཆེན་པོ་བཞི་དང་ཞེ་སྤང་དྲུག་གི་ནང་རབ་ཏུ་སྒྱུར་བས་ཉི་མེ་ཆིག་སྟོང་ཉིད་དུ་འགྱུར་
ལ་དེ་བཞིན་དུ་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་ནད་ནམ་པ་བཞིའི་གཉེན་པོའི་བྱིར་བརྒྱད་
ཁྲི་བཞི་སྟོང་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེས་ན།
འདོད་ཆགས་ཀྱི་གཉེན་པོ་འདུལ་བའི་སྡེ་སྟོད་ཉི་མེ་ཆིག་སྟོང་དང་། ཞེ་སྤང་གི་གཉེན་
པོར་མདོ་སྡེའི་སྡེ་སྟོད་ཉི་མེ་ཆིག་སྟོང་དང་། གཏི་ཐུག་གི་གཉེན་པོར་མདོན་པོའི་སྡེ་སྟོད་
ཉི་མེ་ཆིག་སྟོང་དང་། དྲུག་གསུམ་ཀའི་གཉེན་པོར་སྡེ་སྟོད་གསུམ་ཆ་མཉམ་དུ་གསུངས་
པ་ཉི་མེ་དང་ཆིག་སྟོང་སྟེ། བསྐྱམས་ན་ཆོས་ལུང་བརྒྱད་ཁྲི་དང་བཞི་སྟོང་ཡོད་དོ། །འོ་
ན། རྒྱ་ནག་འགེལ་ཆེན་ལས་ཞེ་སྤང་དྲུག་ཞེས་བཤད་ན་ཞེ་སྤང་དྲུག་གི་རོས་འཛིན་གང་
ཡིན་སྟུང་ན།

འགའ་ཞིག་གིས། འགྲོ་བ་རིགས་དྲུག་གི་རྒྱད་ཀྱི་ཞེ་སྤང་དྲུག་ལ་འཛོག་ཞེས་ཟེར། འདི་
ལ་གཞུང་ལུགས་ནམས་ལས་གསལ་པོ་བཤད་པ་མ་མཐོང་ཡང་། བདག་གི་མོངས་སྒོ་
ཤར་ཆོད་ནི། འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་དང་ཞེས་པའི་རྒྱ་མཚན་དེ་ལ་བརྟེན་ན། གཟུགས་
སྤྱི་རོ་རིག་བྱ་ཆོས་ཉེ་རེ་རེ་ལ་དམིགས་པའི་ཞེ་སྤང་དྲུག་ཞེས་འདོད་དགོས་སམ་སྟུང་
སོ། །

གཞན་གསུམ་ལ་ཡང་རིགས་འདྲའོ། དེ་དག་འབྱུང་བ་བཞི་དང་ཞེ་སྤང་དྲུག་གི་ནད་སོགས་
བརྒྱའི་གཉེན་པོར་སྒྱུར་བས་ཉིས་ཁྲི་ཆིག་སྟོང་བྱས་པ་ཡིན་ལོ། །གཉེན་པོར་སྒྱུར་ཚུལ་
ཡང་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ཉིས་སྟོང་ཆིག་བརྒྱ་དེ་དག་གི་མི་མཐུན་ཚྭ་གསུམ་དུ་གསུམ་རེ་
རེ་བ་དང་ཆ་མཉམ་པ་ཡང་ཉིས་ཁྲི་བྱས་པས་ཉོན་མོངས་པ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་ཡོད་
དོ། །ཉོན་མོངས་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་འཛོག་ཚུལ་ཡང་། བར་བྱིན་དེ་དག་གི་མི་མཐུན་

སྟོགས་ཀྱིས་ཆ་ནས་རོས་བཟུང་དགོས་སམ་སྟུམ་ཏེ། འཕགས་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་
ཏུ་ཕྱིན་པའི་ཚུལ་བརྒྱུ་ལྟ་བུ་པ་༡༧༩༦༥ །ལས། གཞན་ཡང་ཆོས་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་
རིག་པ་ནི་གང་འདོད་ཆགས་སྟོང་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སེམས་ལ་འཇུག་ཅིང་
འབབ་པར་ཤེས་པ་དང་། བཅོས་མའི་འདོད་ཆགས་སྟོང་པ་དང་། བཅོས་མ་མ་ཡིན་པའི་
འདོད་ཆགས་སྟོང་པ་དང་། སྤྲེལ་ཞིའི་འདོད་ཆགས་སྟོང་པ་དང་། ལྟ་བའི་འདོད་ཆགས་
སྟོང་པ་དང་། མི་བྱད་པའི་འདོད་ཆགས་སྟོང་པ་དང་། འཇམ་པའི་འདོད་ཆགས་སྟོང་པ་
དང་། ཡང་བའི་འདོད་ཆགས་སྟོང་པ་དང་། ཡང་བ་མ་ཡིན་པའི་འདོད་ཆགས་སྟོང་པ་
དང་། ཀྱན་རྩོལ་གྱི་འདོད་ཆགས་སྟོང་པ་དང་། སྟོར་བའི་འདོད་ཆགས་སྟོང་པ་དང་།
བསམ་པའི་འདོད་ཆགས་སྟོང་པ་དང་། ལྷག་པའི་བསམ་པའི་འདོད་ཆགས་སྟོང་པ་དང་།
མཚན་ཉིད་ཀྱི་འདོད་ཆགས་སྟོང་པ་དང་། མཚན་ཉིད་མི་འཐུན་པའི་འདོད་ཆགས་སྟོང་
པ་དང་། རྣམ་པར་གཞག་པའི་འདོད་ཆགས་སྟོང་པ་དང་། རྟེན་གྱི་འདོད་ཆགས་སྟོང་
པ་དང་། སྟོན་གྱི་མཐའི་རྟེན་གྱི་འདོད་ཆགས་སྟོང་པ་དང་། ཕྱི་མའི་མཐའི་རྟེན་གྱི་འདོད་
ཆགས་སྟོང་པ་དང་། ད་ལྟར་བྱུང་བའི་རྟེན་གྱི་འདོད་ཆགས་སྟོང་པ་རྣམས་དང་། སེམས་
ཅན་ནང་དུ་འདོད་ཆགས་ལ་སྤྱི་རོལ་དུ་འདོད་ཆགས་མེད་པ་དག་ཀྱང་ཡོད། སེམས་
ཅན་སྤྱི་རོལ་ཏུ་འདོད་ཆགས་ལ་ནང་དུ་འདོད་ཆགས་མེད་པ་དག་ཀྱང་ཡོད། སེམས་ཅན་
ནང་དུ་ཡང་འདོད་ཆགས་ལ་སྤྱི་རོལ་དུ་ཡང་འདོད་ཆགས་པ་དག་ཀྱང་ཡོད། སེམས་
ཅན་ནང་དུ་ཡང་འདོད་ཆགས་མེད་ལ་སྤྱི་རོལ་ཏུ་ཡང་འདོད་ཆགས་པ་མེད་པ་དག་ཀྱང་
ཡོད། སེམས་ཅན་གཟུགས་ལ་འདོད་ཆགས་ལ་སྦྱང་དང་། བྱི་དང་། རྩོ་དང་། རེག་པ་ལ་
འདོད་ཆགས་མེད་པ་དག་ཀྱང་ཡོད། སྦྱ་ལ་འདོད་ཆགས་ལ། གཟུགས་དང་། བྱི་དང་།
རྩོ་དང་། རེག་པ་ལ་འདོད་ཆགས་མེད་པ་དག་ཀྱང་ཡོད། བྱི་ལ་འདོད་ཆགས་ལ་གཟུགས་
དང་། སྦྱ་དང་། རྩོ་དང་། རེག་པ་ལ་འདོད་ཆགས་མེད་པ་དག་ཀྱང་ཡོད། རྩོ་ལ་འདོད་

ཆགས་ལ་གཟུགས་དང་། སྒྲ་དང་། སི་དང་། རེག་པ་ལ་འདོད་ཆགས་མེད་པ་དག་ཀྱང་
 ཡོད། སེམས་ཅན་རེག་པ་ལ་འདོད་ཆགས་ལ་གཟུགས་དང་། སྒྲ་དང་། སི་དང་། རོ་ལ་
 འདོད་ཆགས་མེད་པ་དག་ཀྱང་ཡོད་དེ། འདི་ནི་སེམས་ཅན་འདོད་ཆགས་སྟོང་པ་རྣམས་
 གི་འབྲུག་པ་སྟེ། འབྲུག་པའི་སྒོ་འདིས་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་ལ་སྟོང་པ་
 ཉི་ཁྱི་ཆིག་སྟོང་ངོ་། །སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཞེ་སྤང་ལ་སྟོང་པ་ཡང་ཉི་ཁྱི་ཆིག་སྟོང་
 ངོ་། །སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་གཏི་ཐུག་ལ་སྟོང་པ་ཡང་ཉི་ཁྱི་ཆིག་སྟོང་ངོ་། །སེམས་ཅན་
 རྣམས་ཀྱི་ཆ་མཉམ་པ་ལ་སྟོང་པ་ཡང་ཉི་ཁྱི་ཆིག་སྟོང་སྟེ། གང་སེམས་ཅན་གྱི་སྟོང་པ་
 བརྒྱད་ཁྱི་བཞི་སྟོང་པོ་དེ་དག་གི་སེམས་ཀྱི་འབྲུག་པ་དང་འབབ་པ་ཤེས་པ་དང་། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། འདོད་ཆགས་ལ་སྟོང་པ་ཉི་ཁྱི་ཆིག་སྟོང་། ཞེ་སྤང་ལ་སྟོང་
 པ་ཉི་ཁྱི་ཆིག་སྟོང་། གཏི་ཐུག་ལ་སྟོང་པ་ཉི་ཁྱི་ཆིག་སྟོང་། དུག་གསུམ་ཆ་མཉམ་པ་ལ་
 སྟོང་པ་ཉི་ཁྱི་ཆིག་སྟོང་སྟེ་ཉོན་མོངས་བརྒྱད་ཁྱི་བཞི་སྟོང་ཡོད་ལ། དེ་དག་གི་གཉེན་པོ་
 ཚོས་ཕྱད་བརྒྱད་ཁྱི་བཞི་སྟོང་དང་ཚོས་ཀྱི་སྒོ་དང་པར་ཕྱིན་དང་ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་གཟུངས་
 ཀྱི་སྒོ་རེ་རེ་ལ་བརྒྱད་ཁྱི་བཞི་སྟོང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སེམས་ཅན་གྱི་སྟོང་པ་བརྒྱད་ཁྱི་བཞི་
 སྟོང་ཞེས་འབྱུང་བ་ནི་སེམས་ཅན་དབང་པོ་མཐུ་ཚུང་བ་རྣམས་གཟུང་པའི་ཕྱིར་བསྟན་
 པ་འདི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་། བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་
 པའི་མདོ་སྟེ་དགེ་བཀའ་འགྱུར་པོད་ ༥-༡-༡༥ ་ལས། སེམས་ཅན་གྱི་སྟོང་པ་བརྒྱད་
 ཁྱི་བཞི་སྟོང་ཞེས་འབྱུང་བ་ནི་སེམས་ཅན་དབང་པོ་མཐུ་ཚུང་བ་རྣམས་གཟུང་པའི་ཕྱིར་
 བསྟན་པ་འདི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་བསྟན་གྱི། ཞེ་བའི་སྒོ་གྲོས་སེམས་ཅན་གྱི་སྟོང་
 པ་ནི་ཆད་མེད་དེ་སེམས་ཅན་འདོད་ཆགས་ལ་སྟོང་པ་རྣམས་ཀྱི་སྟོང་པ་གང་ཡིན་པ་
 དེ་བསྐྱལ་པ་ཙམ་དུ་བཤད་ཀྱང་དེ་བས་ལྷག་པར་འགྱུར་ངོ་། ཞེས་པ་ལྟར་དབང་རྒྱུ་
 ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་གྱི། །བྱེ་བཀའ་དུ་བྱེ་ན། འགྲོ་བ་སྟོང་པའི་སྒོ་རྣམས་ངེ་སྟེད་པ། ཞེས་

བ་ལྟར་གངས་མེད་བ་དང་ངེ་སྟོན་བ་ཡོད་དོ། །ཆོས་ལུང་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་ཡིན་ཁྲབ་
མཉམ་མ་ཡིན་ཏེ། འདོད་ཆགས་བསལ་བར་བྱ་བྱིར་གསུངས་བ་དེ། ཞེ་སྤང་ཟད་བར་
བྱེད་མི་འགྱུར། །ཞེ་སྤང་བསལ་བར་བྱ་བྱིར་གསུངས་བས་ཀྱང་འདོད་ཆགས་ཟད་བར་
འགྱུར་བ་མིན་བའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ལྷ་བའི་ཆོག་གསལ་༥༦༦ ་ལས། དེར་ནི་འདོད་
ཆགས་བསལ་བར་བྱ་བྱིར་གསུངས་བས་ཞེ་སྤང་ཟད་བར་བྱེད་མི་འགྱུར། །ཞེ་སྤང་
བསལ་བར་བྱ་བྱིར་གསུངས་བས་ཀྱང་ནི་འདོད་ཆགས་ཟད་བར་བྱེད་འགྱུར་མིན། །གང་
བྱིར་ང་རྒྱལ་སོགས་ཟད་བྱ་བྱིར་གསུངས་བ་དེས་ཀྱང་ངེ་མ་གཞན་མི་འཛོམས། །དེ་
བྱིར་དེ་ནི་ཆོས་ཁྲབ་མ་ཡིན་གསུང་དེ་དག་དང་དེ་དག་དོན་ཆེན་མིན། ཞེས་གསུངས་
བའི་བྱིར། འོ་ན། ལྷ་བས་འདིར་ཆོས་ལུང་གི་ཆད་ངེ་ཙམ་འཛོག་ཚུལ་ལ་སྤྱན་མོང་བ་
དང་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་བ་གཉིས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་བ་ལ། ལེགས་བཤད་གསེར་མེད་༦༡ ་
ལས། འོན་ཀྱང་འདིར་ནི་ཐེག་བ་སྤྱན་མོང་བ་དང་། སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་བའི་ལུགས་གཉིས་
ལས། དང་པོའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཆོས་ལུང་རེ་ལ་ལོ་ལོ་ཀ་སྟོང་སྟག་རེ་རེ་སྤྱིར་བསྟོམས་
ན་ཆོགས་བཅད་ས་ལ་བརྒྱད་ཅུ་དང་འབུམ་སྟག་བཞི་བཅུར་འགྱུར་ཏེ། འདིར་ནི་ཀུན་
བདུས་འགྲེལ་བའི་ལུགས་སོ། །གཉིས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན། སྤང་པོ་ཆེ་ས་ལ་རབ་བརྟན་
གྲིས་བཀྱར་བར་འོས་པའི་སྟག་ཆས་ནི་ཆོས་ཀྱི་ལུང་པོ་འབྲི་བར་རུས་སོ། །ཞེས་གསུངས་
ཏེ་ཞེས་གསུངས་བ་དང་། འདི་ནི་རྣམ་བཤད་རྟོགས་དཀའི་སྤང་བར་སྟོབ་དཔོན་ཆོག་
ཤེས་ཀྱི་འདོད་བ་ཡིན་བར་བརྗོད་ནས་ཉོན་མོངས་བ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་དུ་བྱེ་བའི་ཉོན་
མོངས་བ་རེ་རེའི་གཉེན་པོ་རྟོགས་བར་སྟོན་པའི་གཏམ་གྱི་ཆོགས་རེ་རེ་ལ་ཆོས་ལུང་
རེ་བྱ་བར་གསུངས་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ཐེག་ཆེན་པའི་ལུགས་ལ་སྤང་པོ་ཆེ་ས་ལ་རབ་
བརྟན་གྲིས་བཀྱར་བར་འོས་པའི་སྟག་ཆས་ཆོས་ལུང་གཅིག་འབྲི་རུས་བར་འདོད་བ་
ལ་ཆོས་ཤེས་ཀྱིས་བཤད་ཀྱང་ཉོན་མོངས་བ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་དུ་བྱེ་བའི་ཉོན་མོངས་

དེ་དེ་གཉིས་པོ་རྫོགས་པར་སྟོན་པའི་གཏམ་གྱི་ཚོགས་དེ་དེ་ལ་ཚོས་ཕུང་དེ་བྱ་སྟེ།
 ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་ཚོས་གྱི་ཕུང་པོ་དེ་ཙམ་ཡོད་ཚུལ་ལ། ཁ་ཆེ་བྱེ་བྲག་སྤྱོད་བས་
 ཚོས་ཕུང་བརྒྱད་ཁྲི་ཁོ་ན་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། མཆིམས་མཛོད་མངོན་པའི་རྒྱན་༡༣༩༽
 ལས། སྡེ་པ་གཞན་དག་ནི་ཚོས་གྱི་ཕུང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་དང་བཞི་སྟོང་དུ་འདོད་དེ། གུན་
 དགའ་བོའི་མདོ་ལས། གུན་དགའ་བོས་བདག་གིས་ཚོས་གྱི་ཕུང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་ལྷག་གཅིག་
 ནི་བཙུག་ལྟར་འདས་ལས་མངོན་སུམ་དུ་གཟུང་ངོ་། །གཉིས་ནི་དགེ་སློང་དག་ལས་སོ་
 ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། རྣམ་བཤད་རིགས་པ་ལས་ཀྱང་། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ལ་
 ཡང་བརྒྱད་ཁྲིར་མ་འདུས་ཏེ། གུན་དགའ་བོའི་མདོ་ལས། བརྒྱད་ཁྲི་ལྷག་གཅིག་བཙུག་
 ལྟར་འདས་ལས་བཟུང་ཞིང་། གཉིས་ནི་དགེ་སློང་དག་ལས་སོ་ཞེས་གསུངས་པ་དེ་དག་
 ཀྱང་གུན་དགའ་བོས་ལོ་ཉི་ལྔ་ལྷག་གཅིག་སྟོན་པའི་རིམ་གྲོ་པ་བྱེད་པ་ནས་ཐོས་པ་ཡིན་
 གྱི་རིམ་གྲོ་མི་བྱེད་པའི་གོང་དུ་གསུངས་པ་རྣམས་ནི་དེས་མ་གཟུང་བར་ཞེས་ལ། དེའི་
 གོང་དུ་ཚོས་ཉུང་དུ་གསུངས་པར་ཡང་མི་འཐད་པས་དགེ་སློང་དག་ལས་གཟུང་བ་དེ་
 དག་ཁོ་ན་སྤར་གསུངས་པ་རྣམས་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་ཡང་མི་རིགས་པའི་བྱིར་རོ་ཞེས་
 པ་དང་། གུན་ལས་བརྟམ་གྱི་འགྲེལ་པ་ལས་ཀྱང་། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པའི་སྐབས་སུ་གནས་
 བརྟན་གུན་དགའ་བོས་ཚོས་གྱི་ཕུང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་གང་དག་གཟུང་བ་རྣམས་ནི་
 སྡེ་སྟོང་གསུམ་པོ་འདི་དག་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་འབྱུང་བའི་བྱིར་དང་། སྡེ་པ་གཞན་གྱི་ཕུང་
 ལས་ཀྱང་ཚོས་གྱི་ཕུང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །དེས་ན་བརྒྱད་
 ཁྲིར་འདོད་པ་ནི་ཁ་ཆེ་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྱོད་པ་ཁོ་ནའི་ལུགས་ཡིན་པར་མངོན་ནོ། །ཞེས་དང་།
 ཡང་ཚོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་རྣམ་བཤད་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་པ་༡༣༽ ལས། སྡེ་པ་
 གཞན་གྱི་ལུགས་ལས་ཀྱང་ཚོས་གྱི་ཕུང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་ཞེས་འབྱུང་བའི་བྱིར་
 རོ། །དེས་ན་བརྒྱད་ཁྲིར་འདོད་པ་ནི་ཁ་ཆེ་བྱེ་བྲག་སྤྱོད་པ་ཁོ་ནའི་ལུགས་སུ་གོ་བའོ། ཞེས་

གསུངས་པའི་བྱིར། འོན། ཁ་ཆེ་བྱེ་བྲག་སྤྱོད་པའི་ལུགས་ལ། ཆོས་ལུང་བརྒྱད་ཁྲིར་ཁོ་
ན་ལས་བཞི་སྟོང་མི་འདོད་པའི་རྒྱ་མཚན་གང་ཡིན་སྟེ་དཔྱད་པར་བྱའོ། །མཁས་
པ་འགའ་ཞིག་གིས་ཆོས་ལུང་བརྒྱད་ཁྲིར་འདོད་པ་ནི་བྱེ་བྲག་སྤྱོད་པའི་བག་ཆགས་མི་
འདོད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཡིན་ཟེར། དེ་ལ་ཡང་འགའ་ཞིག་གིས་ཤེས་བྱེད་མ་མཐོང་
བར་མཁས་པ་དག་གིས་བཤད་དོ་ཞེས་ཟེར།

༡༡། །བྱེ་བྲག་སྤྱོད་པ་ཁ་ཅིག་མཐོང་ལམ་ཁོ་ན་རྟོགས་པའི་ཆོས་འཁོར་དུ་
འདོད་པའི་རྒྱལ་དཔྱད་པ་ནི།

བྱེ་བྲག་སྤྱོད་པ་ཁ་ཅིག་ མཐོང་ལམ་ཁོ་ན་རྟོགས་པའི་ཆོས་འཁོར་དུ་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ།
གསེར་ཐེང་༤༠༽ལས། བྱེ་བྲག་སྤྱོད་པ་རྣམས་མཐོང་ལམ་ཁོ་ན་ཆོས་འཁོར་དུ་འདོད་དེ།
ལྷ་སྤེལ་ལྷ་ར་ཏུ་སིར་ཆོས་བསྟན་པས་ཀྱན་ཤེས་ཀོ་ལུ་དྲི་བྱ་ལ་མཐོང་ལམ་སྤྱེས་པ་ན་
གཞོད་སྤྱོད་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་ཞེས་བསྒྲགས་པ་དང་། འཁོར་ལོ་རིན་
པོ་ཆེ་དང་ཆོས་མཐུན་པ་མཐོང་ལམ་ལ་ཡོད་པའི་བྱིར། སྟེ་དཔྱད་པར་མས་སོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། མཛོད་འགྲེལ་ལེགས་བཤད་ཉིན་བྱེད་དབང་པོའི་སྤྱང་བ་༤༤༽
ལས། ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་མཐོང་བའི་ལམ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། བྱེ་བྲག་སྤྱོད་པས།
རྟོགས་པའི་ཆོས་འཁོར་ནི་མཐོང་ལམ་ཉིད་ལ་འདོད་ཅིང་། མཐོང་ལམ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་
ལོར་འཛིག་པའི་རྒྱ་མཚན། འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བའི་རྒྱལ་པོའི་འཁོར་ལོ་རིན་པོ་ཆེ་དང་
ཆོས་བདུན་གྱི་སྒྲོན་པ་མཚུངས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཡིན་ལ། ཆོས་བདུན་ནི། འཁོར་
ལོ་རིན་པོ་ཆེ་དེ་ལ་ལྷ་ར་བར་འགྲོ་བ་དང་། འདོར་བ་དང་། འཇུག་པ་དང་། མ་རྒྱལ་བ་
ལས་རྒྱལ་བར་བྱེད་པ་དང་། རྒྱལ་བ་རྣམས་ལྟོད་པ་དང་། འཕར་བ་དང་། འབབ་པ་

ཞེས་བྱ་བའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་དང་ལྡན་པ་བཞིན་དུ་མཐོང་ལམ་སྐད་ཅིག་བཙུ་བོ་སྤྲོ་
མ་སྤྲོ་མའི་རྗེས་སུ་བྱི་མ་བྱི་མ་སྤྲོ་བ་དང་། བདེན་པའི་དམིགས་རྣམ་སྤྲོ་མ་སྤྲོ་མ་
རྣམས་འདོར་བ་དང་། བདེན་པའི་དམིགས་རྣམ་བྱི་མ་བྱི་མ་རྣམས་ལ་འདུག་པ་དང་།
བར་ཆད་མེད་ལམ་རྣམས་ཀྱིས་རང་གི་སྤང་བྱ་མཐོང་སྤང་མ་རྒྱལ་བ་ལས་རྒྱལ་བར་
བྱེད་པ་དང་། རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཀྱིས་བྲལ་ཐོབ་འཛིན་པས་རྒྱལ་བ་རྣལ་དུ་འགོད་པ་དང་།
ཁམས་གོང་མའི་བདེན་པ་ལ་དམིགས་པ་རྣམས་ནི་འཕར་བ་དང་། འདོད་པའི་བདེན་པ་
ལ་དམིགས་པ་རྣམས་འབབ་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་དང་། སྐབས་དང་པོའི་སྤྱི་དོན་རོལ་
མཚོ་༡༡༠ ་ལས། རྩེ་བྲག་སྤྲོ་བ་ཁ་ཅིག་མཐོང་ལམ་ཁོ་ན་ཆོས་འཁོར་དུ་འདོད་དེ། ལྷ་
སྤེའི་རྒྱུད་ལ་མཐོང་ལམ་སྤྱེས་པའི་ཆོ། ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་ཨ་ལ་ལ་དེང་འཛམ་བུའི་སྤྱིང་དུ་
ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་རོ། །ཞེས་བཤད་པའི་བྱིར། རྩེ་བྲག་སྤྲོ་བ་ཁ་ཅིག་མཐོང་ལམ་
ཁོ་ན་ཆོས་འཁོར་དུ་འདོད་དེ། འཁོར་ལོ་རིན་པོ་ཆེ་དང་ཆོས་མཚུངས་པ་མཐོང་ལམ་
ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པའི་བྱིར་ཉེ། མཐོང་ལམ་ཀྱིས་བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པས་འཁོར་
ལོ་སྤྲོ་བ་དུ་འགོ་བ་དང་ཆོས་མཚུངས་པའི་བྱིར་དང་། ཁམས་གོང་མའི་བདེན་པ་ལ་
དམིགས་པས་མཐོ་བ་ལ་འཕར་བ་དང་ཆོས་མཚུངས། ཁམས་འོག་མའི་བདེན་པ་ལ་
དམིགས་པས་དམའ་བ་ལ་འབབ་པ་དང་ཆོས་མཚུངས། བར་ཆད་མེད་ལམ་ཀྱིས་སྤང་
བྱེའི་ས་བོན་གཅོད་པས་མ་རྒྱལ་བ་ལས་རྒྱལ་བ་དང་ཆོས་མཚུངས། རྣམ་གྲོལ་ལམ་
ཀྱིས་བྲལ་ཐོབ་འཛིན་པས་རྒྱལ་བ་རྣལ་དུ་འགོད་པ་དང་ཆོས་མཚུངས་པའི་བྱིར། ཞེས་
འདོད། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེས་ན། རྩེ་བྲག་སྤྲོ་བའི་ནང་ཆོན་འགའ་ཞིག་གི་ཕྱགས་
ལ་ཕྱང་གི་ཆོས་འཁོར་ལ་བདེན་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་དང་། རྟོགས་པའི་ཆོས་འཁོར་ལ་
བདེན་བཞི་རྟོགས་པའི་མཐོང་ལམ་ཀྱིས་བྲལ་བར་འདོད་པ་ཡིན་ཡང་། སྤྱིར་རྩེ་བྲག་སྤྲོ་
བས་དེ་ལྟར་མི་འདོད་དེ། རྩེ་བྲག་སྤྲོ་བའི་རང་ཕྱགས་ལ། བཀའ་ཡིན་ན། ཕྱང་གི་ཆོས་

འཁོར་ཡིན་པས་བྲབ་པ་དང་། ལམ་ཡིན་ན། རྟོགས་པའི་ཆོས་འཁོར་ཡིན་པས་བྲབ་པ་
ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། མཛོད་རང་འགྲེལ་༡༩༩༡ ལས། ལུང་ནི། མདོ་སྡེ་དང་། འདུལ་བ་
དང་། ཆོས་མངོན་པ་རྣམས་སོ། །ཞེས་དང་། རྟོགས་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་
མཐུན་པའི་ཆོས་རྣམས་སོ། །ཞེས་དང་། འཕགས་པའི་ལམ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་གདུལ་བའི་
རྒྱུད་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པ་དང་། གསེར་སྒྲིང་
༥༥ ལས། མཛོད་ལས་ཅི་བས་སོགས་ཕྱིར་ཞེས་སོ། །དེ་དག་ནི་སྤྱོད་བྱེད་ཕྱོགས་རེ་
བ་ལ་འབྲུལ་བས་ལུགས་དེ་དག་དོར་ལ་འདྲིར་ནི་ལུང་དང་རྟོགས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་
ཆོས་འཁོར་དུ་འདོད་པར་བྱ་སྟེ། ཆོས་འཁོར་གསུམ་གྱིས་གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་བསྐྱུས་
པ་དང་། ལམ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་ཆོས་འཁོར་གྱི་དོན་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་
གསུངས་པ་དང་། བྱང་ཆེན་དངོས་གྲུབ་རྒྱ་མཚོའི་མཛོད་གནས་བརྒྱད་པ་༩༥༩ ལས།
དང་པོ་ནི། ལམ་ཁྲུགས་ཀྱི་མངོན་པར་རྟོགས་པས་བསྐྱུས་པའི་དམ་ཆོས། རྟོགས་པའི་
ཆོས་འཁོར་གྱི་མཆན་ཉིད་ཡིན། མཆན་གཞི་ནི། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་སོ་བདུན་
ལྟ་བུ་ལ་བྱེད་དེ། རང་འགྲེལ་ལས། རྟོགས་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པའི་
ཆོས་རྣམས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། སངས་རྒྱུས་ཀྱི་བཀའ་བསྐྱུས་
པའི་དམ་ཆོས། ལུང་གི་ཆོས་འཁོར་གྱི་མཆན་ཉིད་ཡིན། མཆན་གཞི་ནི། སྡེ་སྡོད་གསུམ་
ལྟ་བུ་ལ་བྱེད་དེ། རང་འགྲེལ་ལས། ལུང་ནི་མདོ་སྡེ་དང་། འདུལ་བ་དང་། ཆོས་མངོན་
པ་རྣམས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། རང་འགྲེལ་ལས། དེའི་ཕྱིར་དེ་
ཉིད་ཇི་སྟེན་དུ་གནས་པ་དེ་སྟེན་དུ་དམ་པའི་ཆོས་གནས་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་དག་
ཀྱང་ལོ་སྟོང་དུ་གནས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། ལྷ་མ་རྩེ་བཙུན་པའི་
ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་དཀའ་གནས་བཤད་པ་༡༣༩ ལས། ཆོས་འཁོར་ལ་མཆན་
ཉིད། དབྱེ་བ། བསྐྱུས་པའི་གནས་ཆད་དོ། །དང་པོ་ནི། བཀའ་དང་མངོན་པར་རྟོགས་པ་

གང་རུང་གི་རིགས་སུ་གནས་པའི་དམ་ཚེས་སུ་དམིགས་པ། ཚེས་འཁོར་གྱི་མཚན་
 ཉིད། གཉིས་པ་ནི། ལུང་གི་ཚེས་འཁོར་དང་རྟོགས་པའི་ཚེས་འཁོར་གཉིས་ཡོད་དེ། ཞེས་
 གྲེ་སྤྱོད་པ་ལྟར་ལ་ཚེས་འཁོར་ལ་རྟོགས་པའི་ཚེས་འཁོར་དང་ལུང་གི་ཚེས་འཁོར་
 གཉིས་ཡོད་པར་བསལ་བ་བཤད་དོ། །བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཟབ་ཞི་སྤྱོད་པ་ལ་འོད་གསལ་
 འདུས་མ་བྱས། །བདུད་ཅི་ལྟ་བུའི་ཚེས་ཤིག་ཁོ་བོས་ཆེད། །སྤྱུ་ལ་བསྟན་ཀྱང་གོ་བར་
 མི་རུས་པས། །མི་སྤྱོད་གས་ཀྱི་ཚལ་དུ་གནས་པར་བྱ། །ཞེས་པའི་མདོ་ཚེས་ཅན། ལུང་
 གི་ཚེས་འཁོར་ཡིན་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྟོན་
 པ་མདོན་པར་རྟོགས་པར་སངས་རྒྱས་ནས་ཞག་བཞི་བཅུ་ཞེ་དགའའི་བར་དུ་ཚེས་ཀྱི་
 འཁོར་ལོ་མ་བསྐྱོར་བར་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། སྟོན་མེད་
 དེ། དེའི་བར་དུ་ཚེས་འཁོར་མ་བསྐྱོར་ཀྱང་དེའི་གོང་དུ་བསྐྱོར་བའི་ལུང་གི་ཚེས་འཁོར་
 ཡོད་པར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། དེ་འདྲའི་གྲེ་བྲག་སྤྱོད་པ་ཁ་ཅིག་གི་ལུགས་ལ་རྟོགས་པའི་
 ཚེས་འཁོར་མཐོང་ལམ་ཁོ་ན་འདོད་ཀྱང་ལུང་གི་ཚེས་འཁོར་མེད་པར་ཁས་མི་ལེན་
 འོ། །དེས་ན་གྲེ་བྲག་སྤྱོད་ཁ་ཅིག་གིས་རྟོགས་པའི་ཚེས་འཁོར་མཐོང་ལམ་དུ་འདོད་པའི་
 རྒྱ་མཚན་ནི། བདག་ཅག་གི་སྟོན་པས་ཡུལ་ལྷ་ར་ཏ་མིར་ལྷ་སྤེ་བཟང་པོ་ལ། བདེན་བཞི་
 ལ་ལན་གསུམ་དུ་བསྐྱོད་པའི་རྣམས་པ་བཅུ་གཉིས་སུ་བསྐྱོར་བ་ན། ཀུན་ཤེས་གོ་བྱེད་
 རྒྱ་དང་ལྟ་བུ་ཆུད་ཁྱིའི་རྒྱད་ལ་མཐོང་ལམ་སྤྱོད་པས། དེ་འདྲ་བའི་མཐོང་ལམ་རྣམས་
 རྟོགས་པའི་ཚེས་འཁོར་དང་། བདེན་བཞིའི་ཚེས་འཁོར་དེ་ལུང་གི་ཚེས་འཁོར་དུ་འཛིག་
 པ་མ་ཟད། རྟོགས་པའི་ཚེས་འཁོར་ལ་མཐོང་ལམ་དང་། ལུང་གི་ཚེས་འཁོར་ལ་བདེན་
 བཞིའི་ཚེས་འཁོར་གྱིས་བྱུང་བར་འདོད་པ་ཡང་རང་གི་བྱུང་མཐའ་ཡིན་སྟུང་པའོ། །
 དེ་ལྟར་ཡང་རྣམས་བཤད་རྟོགས་དཀའི་སྤང་བ་༡༧ ། ལས། དེ་ཡང་གྲེ་བྲག་སྤྱོད་པ་རྣམས་
 ན་རེ། ཚེས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ནི་མཐོང་བའི་ལམ་ཡིན་ཏེ། ཀུན་ཤེས་གོ་བྱེད་རྒྱ་ལ་མཐོང་

ལམ་སྐྱེས་པ་ན། ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་ཨ་ལ་ལ་འཛིག་རྟེན་དུ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་རོ། །ཞེས་
འབྱུང་བས་སོ། །ཞེས་ཟེར་ལ། དེ་ཡང་རྟོགས་པའི་ཆོས་འཁོར་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །ལུང་
གི་ཆོས་འཁོར་ལ་ནི། ཉན་ཐོས་སྡེ་བ་དག་ཤེག་ཆེན་གྱི་བཀའ་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར། མཆན་
ཉིད་མེད་པའི་ཆོས་འཁོར་སོགས་ཁས་མི་ལེན་ལ། བདེན་པ་བཞིའི་འཁོར་ལོ་ཉིད་ལན་
གསུམ་དུ་བསྐྱེས་ཤིང་རྣམ་པ་བརྟུ་གཉིས་སུ་བསྐྱོར་བར་འདོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། རྟོགས་པའི་ཆོས་འཁོར་ལ་མཐོང་ལམ་དང་། ལུང་གི་ཆོས་འཁོར་
ལ་བདེན་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་གྱིས་བྱབ་པར་འདོད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྒྲོམ་ལམ་དང་
མི་སྒྲོབ་ལམ་གཉིས་ཀྱིས་བསྐྱེས་པའི་རྟོགས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་རྟོགས་པའི་ཆོས་
འཁོར་དང་། གསུང་རབ་ཡན་ལག་བརྟུ་གཉིས་ཀྱིས་བསྐྱེས་པའི་ལུང་གི་ཆོས་ཐམས་
ཅད་ལ་ལུང་གི་ཆོས་འཁོར་གྱི་དོན་ཆང་བའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་བྱབ་སྟེ། ལུང་རྟོགས་ཀྱི་
ཆོས་དེ་གཉིས་སོ་སོ་ལ་ལུང་རྟོགས་ཀྱི་ཆོས་འཁོར་དེ་དང་དེའི་དོན་ཆང་ཡང་དེ་གཉིས་
ལ་ཆོས་འཁོར་ཞེས་མི་བྱ་བ་ནི་རང་གི་བྱབ་མཐའི་དབང་གིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། དཔེར་
ན། བདེན་བཞི་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་དོན་ཆང་ཡང་བདེན་
པ་མངོན་རྟོགས་ཞེས་མི་བྱ་བ་རང་གི་བྱབ་མཐའ་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་ལུགས་
འདིར་རྟོགས་པའི་ཆོས་དང་རྟོགས་པའི་ཆོས་འཁོར་གཉིས་དང་། ལུང་གི་ཆོས་དང་ལུང་
གི་ཆོས་འཁོར་གཉིས་ལའང་བྱད་པར་འབྱེད་དགོས་པར་མངོན་ནོ། །འོན་ཀྱང་ལུང་སྐྱེ་
བྱབ་མཐའ་ལས་བྱེ་སྐྱེ་ལུགས་ལ་ཆོས་འཁོར་ལ་རྟོགས་པའི་ཆོས་འཁོར་དང་དེ་ཡང་
མཐོང་ལམ་ཁོ་ནས་བྱབ་པར་འདོད་དེ། བྱབ་མཐའ་བྱབ་བསྟན་ལྟན་པོའི་མཛེས་རྒྱན་
༡༡༥ ་ལས། ཆོས་འཁོར་ནི། འཁོར་ལྔ་སྡེ་བཟང་པོ་ལ་བདེན་པ་བཞི་ལན་གསུམ་དང་
རྣམ་པ་བརྟུ་གཉིས་སུ་བསྐྱེས་པའི་ཆེ་ལྔ་སྡེ་དེ་དག་གི་རྒྱད་ལ་མཐོང་ལམ་སྐྱེས་ཤིང་།
དེ་ལྟ་བུའི་མཐོང་ལམ་དེ་ནི་ཆོས་འཁོར་ཡིན་པར་འདོད་པས། ཆོས་འཁོར་ལ་རྟོགས་

བའི་ཚོས་འཁོར་དང་དེ་ཡང་མཐོང་ལམ་ཁོ་ནས་བྱ་བ་བར་འདོད་དོ། །མཐོང་ལམ་ལ་སྡེ་
 བ་སོ་སོའི་འདོད་ཚུལ་མང་ཡང་པལ་ཆེ་བས་ནི་སྤྱག་བསྐྱལ་ལ་ཚོས་ཤེས་པའི་བཟོད་
 བ་ནས་ལམ་ལ་རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་བཟོད་པའི་བར་གྱི་སྐད་ཅིག་མ་བཙོ་ལྷ་ནི་མཐོང་ལམ་
 དང་བཅུ་དྲུག་པ་ལམ་རྗེས་ཤེས་ནི་སྒྲོམ་ལམ་དུ་འདོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར།
 དེས་ན། མཐོང་ལམ་ཚོས་གྱི་འཁོར་ལོར་འཛོག་པའི་རྒྱ་མཚན། འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བའི་
 རྒྱལ་པོའི་འཁོར་ལོ་རིན་པོ་ཆེ་དང་ཚོས་བདུན་གྱི་སྒྲོ་ནས་མཚུངས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་
 ཡིན་ལ། ཚོས་བདུན་ནི། འཁོར་ལོ་རིན་པོ་ཆེ་དེ་ལ་སྐྱར་བར་འགོ་བ་དང་། འདོར་བ་
 དང་། འཇུག་པ་དང་། མ་རྒྱལ་བ་ལས་རྒྱལ་བར་བྱེད་པ་དང་། རྒྱལ་བ་ནལ་དུ་འགོད་
 བ་དང་། འཕར་བ་དང་། འབབ་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་དང་ལྷན་པ་བཞིན་དུ་
 མཐོང་ལམ་སྐད་ཅིག་བཙོ་ལྷ་པོ་སྤྲ་མ་སྤྲ་མའི་རྗེས་སུ་སྤྱི་མ་སྤྱི་མ་སྐྱར་དུ་སྦྱེ་བ་དང་།
 བདེན་པའི་དམིགས་རྣམ་སྤྲ་མ་སྤྲ་མ་རྣམས་འདོར་བ་དང་། བདེན་པའི་དམིགས་རྣམ་
 སྤྱི་མ་སྤྱི་མ་རྣམས་ལ་འཇུག་པ་དང་། བར་ཆད་མེད་ལམ་རྣམས་ཀྱིས་རང་གི་སྤང་བྱ་
 མཐོང་སྤང་མ་རྒྱལ་བ་ལས་རྒྱལ་བར་བྱེད་པ་དང་། རྣམ་གྲོལ་ལམ་གྱིས་བྱལ་ཐོབ་འཛིན་
 བས་རྒྱལ་བ་ནལ་དུ་འགོད་པ་དང་། ཁམས་གོང་མའི་བདེན་པ་ལ་དམིགས་པ་རྣམས་
 ནི་འཕར་བ་དང་། འདོད་པའི་བདེན་པ་ལ་དམིགས་པ་རྣམས་འབབ་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར།
 དོགས་པ་དབྱད་པ་ལ། འོ་ན། མཐོང་ལམ་སྐད་ཅིག་མ་བཙོ་ལྷ་པོ་གང་རུང་ཡིན་ན་ཚོས་
 བདུན་ཀ་ཆང་བས་བྱ་བ་ཞེ་ན། ཚོས་སྤྲ་མ་གསུམ་པལ་ཆེར་ཆང་བས་བྱ་བ་ཀྱང་།
 ལྷག་མ་བཞི་ག་ཆང་བས་མ་བྱ་བ་སྟེ། མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་རྣམས་མཐོང་སྤང་
 མ་རྒྱལ་བ་ལས་རྒྱལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ཀྱང་། རྒྱལ་བ་ནལ་དུ་འགོད་པ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་
 དང་། རྣམ་གྲོལ་ལམ་རྣམས་མཐོང་སྤང་དེ་དང་དེ་ལས་རྒྱལ་བ་ནལ་དུ་འགོད་པ་ཡིན་
 ཀྱང་། མ་རྒྱལ་བ་ལས་རྒྱལ་བར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་དང་། འདོད་པའི་བདེན་པ་

ལ་དམིགས་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་རྣམས་འབབ་པ་ཡིན་ཀྱང་འཕར་བ་མ་ཡིན་ལ། གོང་
མའི་བདེན་པ་ལ་དམིགས་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་རྣམས་འཕར་བ་ཡིན་ཀྱང་འབབ་པ་མ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་འཕར་བ་དང་འབབ་པ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་ཡང་ཡོད་དེ། གོང་མའི་
བདེན་པ་ལ་དམིགས་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་། འོག་མའི་བདེན་པ་ལ་དམིགས་པའི་
རྣམ་གྲོལ་རྣམས་འཕར་བ་དང་འབབ་པ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གོང་མའི་
བདེན་པ་ལ་དམིགས་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་རྣམས་དམིགས་པའི་སྒོ་ནས་འཕར་བ་དང་
ལམ་རང་གི་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་འབབ་པ་གཉིས་ཀ་དང་། འོག་མའི་བདེན་པ་ལ་དམིགས་
པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་རྣམས་དམིགས་པའི་སྒོ་ནས་འབབ་པ་དང་ལམ་རང་གི་ངོ་བོའི་སྒོ་
ནས་འཕར་བ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འགྲེལ་བ་མངོན་པའི་རྒྱ་མཚན་༡༩༩།
ལས། འཕར་བ་ནི་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ལམ་མཐའ་ཁམས་གོང་མའི་བདེན་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་
རྒྱ། འབབ་པ་ནི་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་མཐའ་འདོད་པའི་བདེན་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་
རྒྱ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་འཕར་བ་དང་འབབ་པ་ལ་སྟུ་བཞི་འཛོག་ཏུ་ཡོད་
དོ། འོ་ན། ཆོས་བདུན་ཀ་ཆང་བའི་མཐོང་ལམ་མེད་དམ་ཞེ་ན། མཐོང་ལམ་སྤྱི་ཅམ་པ་
དེ་ནི་ཆོས་བདུན་ཀ་ཆང་བར་ཁས་སྦངས་ཆོག་སྟེ། སྟུར་བར་འགོ་སོགས་གསུངས་པ་
ཡང་དེ་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར་རོ། རྩས་སྤྱི་ཉིས་མགོ་སྦངས་ཏེ་སྟང་ཅིག་བཙུ་པོ་རེ་
རེ་ནས་སྒོས་ན་ནི། ཆོས་བདུན་ཆང་བ་ནི་ཡོད་ལ་བདུན་ཀ་ཆང་བ་ནི་མེད་ཅེས་བྱའོ། བདུན་
ཆང་བ་ནི་ཡོད་དེ། སྟུག་བསྐལ་རྗེས་བཟོད་དང་། སྟུག་བསྐལ་ཆོས་ཤེས་ལྟ་བུ་རྣམས་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དང་པོ་དེ་ལ་རྒྱལ་བ་རྣམས་ཏུ་འགོད་པ་མ་གཏོགས་གཞན་ཆང་ཞིང་།
ཕྱི་མ་ལ་མ་རྒྱལ་བ་ལས་རྒྱལ་བར་བྱེད་པ་མ་གཏོགས་གཞན་ཆང་བའི་ཕྱིར་རོ། ཆོས་
བདུན་ཀ་མ་ཆང་ཡང་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་མ་ཡིན་པའི་སྒྲིན་ནི་མེད་དེ། འཁོར་ལོ་དང་
མཚུངས་པའི་ཆོས་ཅི་རིགས་པར་ལྡན་པའི་ཕྱིར་སྟང་ཅིག་བཙུ་པོ་སྐལ་མས་ཅད་ཆོས་

གྱི་འཁོར་ལོར་ནི་འཛོག་གོ་འོ་ན། མཐོང་སྤང་མ་རྒྱལ་བ་ལས་རྒྱལ་བར་བྱེད་པ་དེ་ཡིན་
 ན་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་པས་བྱབ་པ་དང་། རྒྱལ་བ་རྣམས་ཏུ་འགོད་པ་ཡིན་ན་རྣམས་གྲོལ་
 ལམ་ཡིན་པས་བྱབ་པར་ཐལ། སློ་ཅེ་འཐད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། རྣམས་སྤྱི་ཉིས་མགོ་སྤངས་
 ན་བྱབ་ཅེས་བརྗོད་རྒྱུ་ཡིན་ནོ། །མཁས་པ་ཁ་ཅིག་ ལུང་གི་ཆོས་འཁོར་ལ་དུས་དང་
 བོར་གསུངས་པའི་མདོ་ཡིན་པས་བྱབ་པ་དང་། རྟོགས་པའི་ཆོས་འཁོར་ལ་འདུས་པ་
 དང་པོའི་འཁོར་གྱི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པས་བྱབ་པར་ཐལ། དེ་ལས་གཞན་
 ཆོས་འཁོར་གྱི་མཆན་གཞི་འཛོག་རྒྱུ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། རྟོགས་མ་གྲུབ་སྟེ། མདོ་
 ལས་དངོས་སུ་གསུངས་པ་དེ་དག་ནི་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་མདོན་པར་རྫོགས་པ་སངས་
 རྒྱས་ནས་དང་པོར་བསྐྱོར་བའི་ཆོས་འཁོར་གྱི་མཆན་གཞིར་འཛོག་པ་ཅམ་ལས་དེར་
 དེས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་གདུལ་བྱའི་མོས་ངོ་དང་འཆམས་པར་
 བརྗོད་བྱ་བདེན་པ་བཞི་ལས་བརྩམས་ཏེ་བཀའ་སྩལ་བའི་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་མཐའ་
 དག་ལུང་གི་ཆོས་འཁོར་དང་། དེའི་དོན་ཚུལ་བཞིན་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་
 ཐོབ་པའི་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་མཐོང་སྤོམ་ལམ་མཐའ་དག་རྟོགས་པའི་ཆོས་འཁོར་དུ་འཛོག་
 དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན། ལུང་རྟོགས་ཀྱི་ཆོས་འཁོར་གཉིས་པོ་དེ་བདག་
 ཅག་གི་སྟོན་པའི་བསྟན་པ་ལ་མ་གཏོགས་སངས་རྒྱས་གཞན་གྱི་བསྟན་པ་ལ་མི་འབྱུང་
 བར་འདོད་དགོས་ན་ཏ་ཅང་གུ་དོགས་པའི་སྟོན་དུ་འབྱུང་ཞིང་། བདག་ཅག་གི་སྟོན་པས་
 གྲང་སྐྱ་ཆེ་དེ་ལ་ལུང་གི་ཆོས་འཁོར་ཐེང་གཅིག་ལས་མ་བསྐྱོར་བ་དང་། དེ་ཡང་སངས་
 རྒྱས་ནས་ངེད་པོར་མ་ལོན་པར་བསྐྱོར་ནས་དེ་པན་ཆད་ཆོས་འཁོར་གཏན་ནས་མ་
 བསྐྱོར་བར་བཏང་སྟོམས་སུ་བཞུགས་པར་འདོད་དགོས་པས་མི་མཛེས་ལ། དེས་ན་
 ལུགས་འདིར་བདེན་བཞི་ལ་ལན་གསུམ་དུ་བཞུས་ཤིང་རྣམ་པ་བརྟུ་གཉིས་སུ་བསྐྱོར་
 བའི་ཆོས་འཁོར་ལ་ལུང་རྟོགས་ཀྱི་ཆོས་འཁོར་གཉིས་ཀ་འཛོག་དགོས་ཏེ། དང་པོར་

བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་དག་སྟོང་དག། སྟོན་མ་ཐོས་པའི་ཆོས་རྣམས་ལ་འདི་ནི་སྤྱག་
བསྐལ་འཕགས་པའི་བདེན་པའོ་ཞེས་ཚུལ་བཞིན་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ན་མིག་སྐྱེས་སོ། །ཤེས་
པ་དང་རིག་པ་དང་སྟོ་སྐྱེས་སོ། །ཞེས་པ་ནས། སྤྱག་བསྐལ་ཤེས་པར་བྱ་ཞེས་སོགས་
ནས་མིག་ལ་སོགས་པ་སྐྱེས་སོ། །ཞེས་དང་། སྤྱག་བསྐལ་ཤེས་སོ་ཞེས་སོགས་ནས་
མིག་ལ་སོགས་པ་སྐྱེས་སོ་ཞེས་བཀའ་སྩལ་བའི་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་དེ་ཉིད། བདེན་
བཞི་ལ་ལན་གསུམ་དུ་འདས་ཤིང་རྣམ་པ་བཅུ་གཉིས་སུ་བསྟོར་བའི་ལུང་གི་ཆོས་འཁོར་
དང་། ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་འདི་བཤད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཀོ་ལུ་དི་ཱ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུད་
ལ་སྤྱག་བསྐལ་འཕགས་པའི་བདེན་པ་སོགས་བདེན་བཞིའོ་རོ་བོ་ལ་བཞུས་པའི་མཐོང་
ལམ་དང་། སྤྱག་བསྐལ་ཤེས་པར་བྱ་བ་སོགས་བདེན་བཞིའི་བྱ་བ་ལ་བཞུས་པའི་སྟོམ་
ལམ་དང་། སྤྱག་བསྐལ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་སོགས་བདེན་བཞིའི་མཐར་ཐུག་ལ་བཞུས་
པའི་མི་སྟོབ་ལམ་སོགས་སྐྱེ་ལ། དེ་བཞིན་དུ་བདེན་པ་བཞི་པོ་རེ་རེ་ལ་བཞུས་པ་རེ་རེའི་
ཆེ་དེ་དང་དེའི་རོ་བོ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་མིག་དང་། ཐེ་ཆོམ་མེད་པའི་ཤེས་པ་དང་།
ཡང་དག་པའི་དོན་ཤེས་པའི་རིག་པ་དང་། རྣམ་པར་དག་པའི་སྟོ་བཞི་བཞི་ཆང་བར་སྐྱེ་
ཞིང་། དེ་འབྲའི་བཞུས་པ་དང་པོའི་རྣམ་པ་བཞི་ཆན་མཐོང་ལམ་དུ་འཛོག་པ་ནས། བཞུས་
པ་གཉིས་པའི་རྣམ་པ་བཞི་ཆན་སྟོམ་ལམ་དང་། བཞུས་པ་གསུམ་པའི་རྣམ་པ་བཞི་ཆན་
མི་སྟོབ་ལམ་དུ་འཛོག་པས། དེ་འབྲའི་གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ཀྱི་བདེན་བཞིའི་རོ་བོ་ལ་བཞུས་
པའི་མཐོང་ལམ་དང་། དེ་དང་རོ་བོ་གཅིག་པའི་རྣམ་པ་བཞི་ཆན་དང་བཅས་པ་བདེན་
བཞི་ལ་ལན་གསུམ་དུ་བཞུས་ཤིང་རྣམ་པ་བཅུ་གཉིས་སུ་བསྟོར་བའི་རྟོགས་པའི་ཆོས་
འཁོར་དུ་འཛོག་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་འབྲའི་ལུང་རྟོགས་ཀྱི་ཆོས་འཁོར་གཉིས་
པོ་བདེན་བཞི་ལ་ལན་གསུམ་དུ་བཞུས་ཤིང་རྣམ་པ་བཅུ་གཉིས་སུ་བསྟོར་བ་བརྗོད་བྱ་
དང་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་ཆ་ནས་འཛོག་གོ།

གཞན་ཡང་། གྲེ་སྤྲིའི་ལུགས་འདིར། བདེན་བཞིའི་ངོ་བོ་ལ་བཞུས་པའི་ཆེ་ཀུན་ཤེས་
 ཀོ་ཁུ་དེ་རྒྱའི་རྒྱུད་ལ་མཐོང་ལམ་དང་གཞན་བཞིའི་རྒྱུད་ལ་སྒྲོར་ལམ་སྟེ། བཞུས་པ་
 གཉིས་པའི་ཆེ་ཀུན་ཤེས་ཀོ་ཁུ་དེ་རྒྱའི་རྒྱུད་ལ་སྒྲོམ་ལམ་དང་གཞན་བཞིའི་རྒྱུད་ལ་མཐོང་
 ལམ་སྟེ། བཞུས་པ་གསུམ་པའི་ཆེ་ཀུན་ཤེས་ཀོ་ཁུ་དེ་རྒྱའི་རྒྱུད་ལ་མི་སྒྲོབ་ལམ་དང་
 གཞན་བཞིའི་རྒྱུད་ལ་སྒྲོམ་ལམ་སྟེ། བར་འདོད་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། འབྲེལ་པ་མངོན་པའི་
 རྒྱན་༡༡༥༥ ་ཤེས་། དེ་ལ་བདེན་པ་བཞི་ཆར་གྱི་བཞུས་པ་གསུམ་གྱིས་རིམ་བཟུང་
 མཐོང་སྒྲོམ་མི་སྒྲོབ་པའི་ལམ་གསུམ་བསྟན་ཏི་ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེས་ན་བདེན་
 པ་བཞི་ལ་ལན་གསུམ་དུ་བཞུས་པས་མཐོང་སྒྲོམ་མི་སྒྲོབ་ལམ་གསུམ་ཆར་བསྟན་པ་
 དང་། བསྟན་པ་ལྟར་དུ་གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ལ་སྟེ། བར་འདོད་དགོས་པས་མཐོང་ལམ་ཁོ་ན་
 རྟོགས་པའི་ཆོས་འཁོར་དུ་འདོད་པ་ལ་རྒྱ་མཚན་ཡང་དག་མེད་པའི་བྱིར། ཚུལ་དེ་ལ་
 སྒྲོབ་དཔོན་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་། དེ་ལྟ་ན་མཐོང་ལམ་ཁོ་ན་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་མ་ཡིན་པར་
 འགྱུར་ཏེ། བཞུས་པ་གཅིག་དང་རྣམ་པ་བཞི་ལས་མེད་པས། ལན་གསུམ་དུ་བཞུས་པ་
 དང་རྣམ་པ་བཅུ་གཉིས་མ་ཆང་བའི་བྱིར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་ངེས་པར་ཡིན་ཏེ།
 འདོད་ཚུལ་དེ་ལྟར་ན་མཐོང་ལམ་སྟེ། བ་ལ་བདེན་བཞི་རེ་རེར་ངོ་བོ་ལ་བཞུས་པ་ཅམ་མ་
 གཏོགས་བཞུས་པ་གཞན་གཉིས་མ་ཆང་ཞིང་། རྣམ་པ་སྟེ། བ་ན་ཡང་ངོ་བོ་ལ་བཞུས་པའི་
 རྣམ་པ་བཞི་ཆན་རེ་ལས་གཞན་རྣམས་མ་སྟེས་པས་བདེན་བཞི་རེ་རེ་ལ་བཞུས་པ་གསུམ་
 དང་རྣམ་པ་བཅུ་གཉིས་རེ་མ་ཆང་བར་འགྱུར་ལ། དེ་མ་ཆང་ཡང་མཐོང་ལམ་ཁོ་ན་རྟོགས་
 པའི་ཆོས་འཁོར་དུ་འགྱུར་ན། སྒྲོམ་ལམ་དང་མི་སྒྲོབ་ལམ་གཉིས་ལ་ཡང་དེ་འབྲེལ་བ་རེ་
 ཆང་བས་དེ་གཉིས་ཀྱང་རྟོགས་པའི་ཆོས་འཁོར་དུ་འགྱུར་བའི་བྱིར། གཞན་ཡང་། དགོ་
 སྒྲོར་ཚུལ་དང་དགོ་སྒྲོར་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་རྣམས་ཆངས་པ་བཅོམ་ལྡན་
 འདས་ཀྱིས་བསྒྲོར་བའི་འཁོར་ལོར་འདོད་བཞིན་དུ་མཐོང་ལམ་མ་གཏོགས་གཞན་རྣམས་

རྟོགས་པའི་ཚོས་འཁོར་དུ་མི་འདོད་པ་དང་། མཐོང་སྒྲོམ་མི་སྒྲོབ་ལམ་གསུམ་གའི་ངོ་
བོར་གྱུར་པའི་འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་ཡོད་བཞིན་དུ་ཕྱི་མ་གཉིས་ཚོས་འཁོར་
དུ་མི་འདོད་པ་དང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ལུང་གི་ཚོས་ལུང་བརྒྱད་ཁྲི་སོགས་གསུངས་
པར་འདོད་བཞིན་དུ་ལུང་གི་ཚོས་འཁོར་ལ་བདེན་བཞིའི་ཚོས་འཁོར་ཀྱིས་བྱབ་པར་
འདོད་པ་སོགས་རིགས་པ་དང་ཁས་སྤང་གཉིས་ཀ་ནང་འགལ་དུ་སོང་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་
ལ་ཁོ་ན་རེ། བདེན་བཞིའི་ངོ་བོ་ལ་བརྒྱས་པའི་ཆེ་ཀྱན་ཤེས་ཀོང་དེ་ཅུ་སོགས་ཀྱི་རྒྱུད་
ལ་མཐོང་ལམ་སོགས་སྐྱེ་བ་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བདེན་
བཞི་ལ་ལན་གསུམ་དུ་བརྒྱས་མ་ཐག་པའི་ཆེ་དེ་དག་གི་རྒྱུད་ལ་མཐོང་ལམ་སོགས་མ་
སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་བྱབ་སྟེ། གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་བདེན་བཞི་ལ་ལན་གསུམ་དུ་
བརྒྱས་ཤིང་རྣམ་པ་བརྒྱ་གཉིས་སུ་བསྐྱོར་བའི་ཚོས་འཁོར་དེ་ལ། བཅོམ་ལྡན་འདས་
ཀྱིས་བསྐྱོར་བའི་ལུང་གི་ཚོས་འཁོར་གཅིག་དང་ཀྱན་ཤེས་ཀོང་དེ་ཅུ་ལ་སོགས་པས་
ཚོས་ཀྱི་རྣམ་གངས་དེའི་དོན་ལ་ཚུལ་བཞིན་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་རྟོགས་པའི་ཚོས་འཁོར་
གཉིས་ཡོད་པས། བདེན་བཞིའི་ངོ་བོ་ལ་བརྒྱས་པའི་ཆེ་ཀྱན་ཤེས་ཀོང་དེ་ཅུ་སོགས་
ཀྱི་རྒྱུད་ལ་མཐོང་ལམ་སྐྱེ་བར་ཤིན་ཏུ་འདོད་ཆོག་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བྱེ་བྲག་སྐྱ་བའི་རང་
ལུགས་ལ། མཐོང་སྒྲོམ་མི་སྒྲོབ་ལམ་གསུམ་གའི་རྟོགས་པའི་ཚོས་འཁོར་དང་། བཀའ་
ཐམས་ཅད་ལུང་གི་ཚོས་འཁོར་དུ་བཞེད་པར་གསལ་ཏེ། འབྲེལ་བ་མངོན་པའི་རྒྱན་
༡༣༩ ་ལས། ཡང་ན་མཐོང་སྒྲོམ་མི་སྒྲོབ་པའི་ལམ་གསུམ་གའང་གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ལ་
འདུག་པས་ཚོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཡིན་ནོ། །ཀྱན་ཤེས་ཀོང་ཅུས་མཐོང་ལམ་ཐོབ་པ་ན་ཚོས་
ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བར་གསུངས་པ་ནི་ཀྱན་ཤེས་ཀོང་ཅུ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུད་ལ་མཐོང་
ལམ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་པོར་བསྐྱོར་བར་བརྩམས་པའི་ཕྱིར་བསྐྱོར་བ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་
དང་། དེས་ན་ཚོས་ཀྱི་རྣམ་གངས་དེ་ཉིད་ཚོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རབ་ཏུ་བསྐྱན་པའི་ཕྱིར་ཚོས་

ཀྱི་འཁོར་ལོ་དང་། བཟླས་པ་གསུམ་དང་རྣམ་པ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་དོན་རབ་ཏུ་བསྟན་པས་
ལན་གསུམ་ཏུ་བཟླས་པ་དང་རྣམ་པ་བཅུ་གཉིས་དང་། གདུལ་བྱའི་རྒྱད་ལ་དེའི་དོན་
ཤེས་པར་བྱེད་པའི་སྒོ་ནས་གཏད་ཅིང་གོ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་བསྐྱོར་བའང་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཅུན་པ་དབྱངས་སྒྲོག་གི་ལུགས་ལ་ཆོས་འཁོར་འདོད་ཚུལ་ལ་
དབྱད་པ་ནི།

གསེར་བྱང་པ་པ་པ་ལས། བཅུན་པ་དབྱངས་སྒྲོག་ནི། འཕགས་ལམ་བརྒྱད་ཉིད་ཆོས་
འཁོར་ཡིན་ཏེ། འཁོར་ལོ་ལ་ཡོད་པའི་རྟེན་པའི་ལྟེ་བ་དང་། གཙོད་པའི་ཅིབས་དང་། སྤྱད་
པའི་ལུ་ཁྱད་དང་ཆོས་མཐུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རི་ལྟར་ན། ངག་ལས་མཐའ་འཁོ་བ་
གསུམ་ལྟེ་བ་དང་མཐུན་ཏེ། དེ་གསུམ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་ཡིན་པས་ཉིང་རེ་འཛིན་
དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྟེན་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལྟ་བུ། རྟོག་པ། ཚོལ་བ་རྣམས་ཅིབས་དང་
མཐུན་ཏེ། ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་ཡིན་པས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གཙོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །བན་
པ། ཉིང་རེ་འཛིན་ནི། ལུ་ཁྱད་དང་མཐུན་ཏེ། ལྟ་བ་སོགས་ཅེ་གཅིག་པའི་ཚུལ་གྱིས་
དམིགས་པ་ལ་འཛིན་པའི་ཕྱིར་རོ་སྟུམ་ཏུ་བསམས་ཏེ། མཛོད་ལས་ཅིབས་སོགས་ཕྱིར་
ཞེས་སོ། །དེ་དག་ནི་སྤྱབ་བྱེད་ཕྱོགས་རེ་བ་ལ་འབྱུང་བས་ལུགས་དེ་དག་དོར་ལ་འདིར་
ནི་ལུང་དང་རྟོགས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཆོས་འཁོར་ཏུ་འདོད་པར་བྱ་སྟེ། ཆོས་འཁོར་
གསུམ་གྱིས་གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་བསྐྱས་པ་དང་། ལམ་ཐམས་ཅད་ལ་

ཡང་ཆོས་འཁོར་ཀྱི་དོན་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེས་ན། བཅུན་
པ་དབྱངས་སྒྲོག་ཀྱི་ལུགས་ལ་གསེར་བྱང་ལས་ཡང་དག་པའི་ངག་དང་། ལས་མཐའ་
དང་། འཁོ་བ་གསུམ་ལྟེ་བ་དང་དང་ཆོས་མཚུངས་པ་དང་།

ཡང་དག་པའི་ལྟ་བུ། རྟོག་པ། ཚོལ་བ་གསུམ་ཅིབས་དང་མཐུན་དང་། བན་པ། ཉིང་རེ་
འཛིན་གཉིས་ནི། ལུ་ཁྱད་དང་ཆོས་མཐུན་སྒྲིབ་ལ། འདི་དང་མཐུན་པ་སྤྲ་མ་རྗེ་བཅུན་

པའི་སྐབས་དང་པོའི་སྤྱི་དོན་༡༡༡ ་ལས། བཙུན་པ་དབྱངས་སྒྲིག་ན་རེ། འཕགས་ལམ་
 ཡན་ལག་བརྒྱད་ཁོ་ན་ཆོས་འཁོར་ཡིན་ཏེ། འཁོར་ལོ་རིན་པོ་ཆེ་དང་ཆོས་མཚུངས་པ་
 དེ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། ཡང་དག་པའི་ལྷ་བ། རྟོག་བ། རྩེ་བ་གསུམ་ནི་གཙོད་
 བར་བྱེད་པའི་རྩེ་བས་དང་ཆོས་མཚུངས་ཏེ། དེ་གསུམ་ཤེས་རབ་གྱི་བསྐྱབ་པ་ཡིན་པས།
 རང་གི་མི་མཐུན་སྤྱོད་ཤེས་འཛོམས་པར་བྱེད་པའི་བྱིར་དག་ལས་གྱི་མཐའ། འཛོ་བ་གསུམ་
 ནི་རྟོག་བར་བྱེད་པའི་ལྷེ་བ་དང་ཆོས་མཚུངས་ཏེ། དེ་གསུམ་ཚུལ་ཁྲིམས་གྱི་བསྐྱབ་པ་
 ཡིན་པས་བསྐྱབ་པ་གཞན་གཉིས་གྱི་རྟོག་བྱེད་པའི་བྱིར། རྟོག་བ་དང་། ཉིང་རེ་འཛིན་
 གཉིས་སྤྱད་པར་བྱེད་པའི་ལྷ་བྱེད་དང་ཆོས་མཚུངས་ཏེ། དེ་གཉིས་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་
 བསྐྱབ་པའི་ནང་དུ་འདུ་བས་སེམས་དམིགས་པ་ལས་སྤྱད་བྱེད་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་
 འདོད་དེ། མཛོད་ལས། ཆོས་གྱི་འཁོར་ལོ་མཐོང་བའི་ལས། །ལྷ་ར་བར་འགྲོ་སོགས་
 རྩེ་བས་སོགས་གྱིས། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཞེས་དང་། ཡང་བྱང་ཆེན་མཛོད་༤༠༠ ་
 ལས། བཙུན་པ་དབྱངས་སྒྲིག་ན་རེ། མཐོང་ལམ་གྱི་རོ་བོ་འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་
 པོ་ཁོ་ན་ཆོས་འཁོར་ཡིན་ཏེ། འཁོར་ལོ་རིན་པོ་དང་ཆོས་མཚུངས་པ་དེ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་
 པའི་བྱིར། འཁོར་ལོ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་གཙོད་པའི་རྩེ་བས་སོགས། འཛིན་པའི་ལྷེ་བ། བསྤྱད་
 པའི་ལྷ་བྱེད་གསུམ་ཡོད་པ་ལྟར། ཡང་དག་པའི་ལྷ་བ་དང་རྟོག་པ་དང་། རྩེ་བ་གསུམ་
 མཐོང་སྤང་གཙོད་པས་རྩེ་བས་དང་འབྲ། ཡང་དག་པའི་དག་དང་ལས་གྱི་མཐའ་དང་འཛོ་
 བ་རྣམས་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་གྱི་བསྐྱབ་པ་ཡིན་པས་འཛིན་པར་བྱེད་པའི་ལྷེ་བ་དང་འབྲ། ཡང་
 དག་པའི་རྟོག་པ་དང་ཡང་དག་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ནི། ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་བསྐྱབ་པ་ཡིན་
 པས་སེམས་དག་པའི་དམིགས་པ་ལ་བསྤྱད་པར་བྱེད་པས་ལྷ་བྱེད་དང་ཆོས་མཚུངས་
 པའི་བྱིར། ཞེས་ཡང་དག་པའི་རྟོག་པ་དང་ཡང་དག་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་གཉིས་ལྷ་བྱེད་
 དང་ཆོས་མཚུངས་དུ་སྒྲོར་བའི་བྱིར། མཁས་པ་ཁ་ཅིག་གིས། ཡང་དག་པའི་ལྷ་བ་དང་

ཉོག་པ་དང་ཚྱུ་པ་དང་བཞི་ནི་ཅི་བས་ལྟ་བུ་ཡིན་པས་གསེར་སྒྲིབ་ཡི་གེ་ཆད་
 པ་མཛོན་ནོ་ཞེས་ཟེར། ཡང་འགའ་ཞིག་གིས། གསེར་སྒྲིབ་གིས་དགོངས་པ་གཞན་དུ་
 ཡོད་ཆོད་འདུག་ཞེས་ཟེར། མདོར་ན། དབྱུང་པར་བྱ་བའི་གཞི་སྒྲིབ་ཏེ། མཛོད་རང་འགྲེལ་
 དང་། མཆིམས་མཛོད་དང་། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་སོགས་ལས་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་
 དང་ཉོག་པ་དང་ཚྱུ་པ་དང་བཞི་ནི་ཅི་བས་ལྟ་བུ་དང་། ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱང་ཟུ་བྱུད་
 སྒྲིབ་བའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་། མཛོད་རང་འགྲེལ་༡༩༠ ་ལས། བཙུན་པ་དབྱངས་སྒྲིགས་
 ན་རེ། འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་ནི་ཅི་བས་ལ་སོགས་པ་དང་ཆོས་མཐུན་
 པའི་ཕྱིར་འཁོར་ལོ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་དང་ཉོག་པ་དང་ཚྱུ་པ་དང་བཞི་ནི་
 ཅི་བས་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། །ཡང་དག་པའི་དག་དང་ལས་ཀྱི་མཐའ་དང་འཆོ་བ་རྣམས་
 ནི་ལྟ་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། །ཉིང་ངེ་འཛིན་ནི་ཟུ་བྱུད་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །མཐོང་བའི་
 ལམ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ག་ལས་ཤེ་ན། འཕགས་པ་རྒྱུ་ཅུ་ལ་དེ་
 སྒྲིལ་པ་ན་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་ཏེ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང་། མཆིམས་
 མཛོད་༢༣༥ ་ལས། བཙུན་པ་དབྱངས་སྒྲིགས་ན་རེ་མཐོང་ལམ་འཕགས་ལམ་ཡན་
 ལག་བརྒྱད་ནི་འཁོར་ལོའི་ཅི་བས་དང་སོགས་ཀྱིས་བཟུང་བ་ལྟ་བ་དང་ཟུ་བྱུད་དང་འདྲ་
 པའི་ཕྱིར་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱེད་པ་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་
 དང་ཉོག་པ་དང་ཚྱུ་པ་དང་བཞི་ནི་རྣམས་ནི་ཅི་བས་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། བན་ཚུན་འདུག་པའི་
 ཕྱིར་དང་། མཐོང་སྤང་གཅོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་དག་པའི་དག་དང་ལས་ཀྱི་མཐའ་དང་
 འཆོ་བ་རྣམས་ནི་ལྟ་བ་དང་འདྲ་སྟེ། དེ་དག་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསྐྱེད་པ་ཡིན་པས་དེ་ལ་
 བརྟེན་ནས་སེམས་ཀྱི་བསྐྱེད་པ་ཉིང་ངེ་འཛིན་འཐོབ་ལ་དེ་ཐོབ་པས་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱེད་
 པ་སྒྲིབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཉིང་ངེ་འཛིན་ནི་ཟུ་བྱུད་དང་འདྲ་སྟེ། དེས་གཞན་དག་ཉི་བར་འཛིན་
 པའི་ཕྱིར་རམ། དམིགས་པ་ལ་སེམས་སྤྱད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཞེས་དང་། ཡང་

མཛོད་རྒྱུག་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་(༥) ་ལས། བཙུན་པ་དབྱངས་སློགས་ན་རེ། མཐོང་
ལམ་གྱི་ངོ་བོ་འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་ཡིན་ལ། དེ་དག་འཁོར་ལོ་རིན་པོ་ཆེའི་
ཅིབས་སོགས་དང་ཆོས་མཐུན་པའི་བྱིར། མཐོང་ལམ་ཆོས་འཁོར་ཡིན་ཞེས་ཟེར། ཆོས་
མཚུངས་ཏེ། འཁོར་ལོ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་འཛིན་པའི་ལྟེ་བ། སྤྱད་པའི་ཕྱ་ཁྱད་པན་ཚུན་འཇུག་
པའི་ཅིབས་གསུམ་ཡོད་ལ། ཡང་དག་པའི་དག་དང་ལས་ཀྱི་མཐའ་དང་འཆོ་བ་གསུམ་
ཚུལ་ཁྲིམས་ཡིན་པས། ལྟེ་བ་དང་འབྲ་བར་ཡང་དག་པའི་ལྟེ་བ་སོགས་དེ་དག་ལ་རག་
ལས་ནས་འཇུག་པའི་བྱིར། ཉིང་ངེ་འཛིན་ནི་ཕྱ་ཁྱད་དང་འབྲ་བར་དམིགས་པ་ལ་སེམས་
འཛིན་པར་བྱེད་པའི་བྱིར། ཡང་དག་པའི་ལྟེ་བ་སོགས་བཞི་ནི་ཅིབས་དང་འབྲ་བར་པན་
ཚུན་འཇུག་པར་བྱེད་པའི་བྱིར། ཞེས་དང་། རྒྱལ་དབང་མཛོད་(༣༠༠) ་ལས། ཡང་ན་
བཙུན་པ་དབྱངས་སློག་ལྟར་ན། མཐོང་ལམ་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་
བརྒྱད་པོ་རྣམས་འཁོར་ལོའི་ཅིབས་དང་ལྟེ་བ་དང་ཕྱ་ཁྱད་རྣམས་དང་ཆོས་མཚུངས་
པས་དེའི་སློ་ནས་མཐོང་ལམ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོར་འཛོག་པ་སྟེ། འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་
བརྒྱད་ཀྱི་ནང་ཆོན་ཡང་དག་པའི་ལྟེ་བ་དང་། རྟོག་པ་དང་། ཚིལ་བ་དང་། བན་པ་རྣམས་
ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་ཡིན་ཅིང་། དེ་དག་ཅིབས་དང་ཆོས་མཚུངས་ཏེ། པན་ཚུན་དུ་
འཇུག་པའི་བྱིར་དང་། མཐོང་སྤང་གཙོད་པར་བྱེད་པའི་བྱིར། ཡང་དག་པའི་དག་དང་།
ལས་ཀྱི་མཐའ་དང་། འཆོ་བ་རྣམས་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་སྟེ་ལྟེ་བ་དང་མཚུངས་
ཤིང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པའི་ཡང་དག་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ནས། སེམས་ཀྱི་བསྐྱབ་
པ་ནི་ཕྱ་ཁྱད་དང་འབྲ་བེ་གཞན་དག་ཉི་བར་འཛིན་པར་བྱེད་པའི་བྱིར། ཞེས་སོ། །དེས་
ན་གཞུང་འདིའི་སྤྱར་བར་འགྲོ་སོགས་ཞེས་པས་འཁོར་ལོ་དང་ཆོས་བདུན་གྱིས་མཚུངས་
ཚུལ་བསྟན། ཅིབས་སོགས་བྱིར་ཞེས་པས་བཙུན་པ་དབྱངས་སློག་གི་འདོད་པ་ལྟར་
བསྟན་པའོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

༡༡། ཚུལ་ལོང་དང་འབྲེལ་བའི་དོན་ཚན་འགའ་ཞིག་ལ་མདོ་ལུང་
ཤེས་བྱེད་དུ་དགོད་པ་ལ་དབྱེད་པ་ནི།

གཉིས་པ་ཞར་བྱུང་ཚུལ་ལོང་དང་འབྲེལ་བའི་དོན་ཚན་འགའ་ཞིག་ལ་མདོ་ལུང་ཤེས་
བྱེད་དུ་དགོད་པ་ལ་བཞི། ཚུལ་ལོང་གང་དུ་བསྐྱོར་བའི་གནས་ཀྱི་བྱེད་པར། གང་
བསྐྱོར་རྒྱུ་འི་ཚུལ་ལོང་དང་པོའི་ངོས་འཛིན། འབྲེལ་ཚུལ་མཆོངས་པའི་དཔེ་ལོང་བསྐྱུར་
དེ་ཉིད་འཛིན་ཉིན་དུ་བྱུང་ཚུལ། ལོང་བསྐྱུར་ལ་རྒྱལ་སྤྱི་དུས་བབ་དང་ལྡན་ཚུལ་བཅས་
ལ་མདོ་ལུང་ཤེས་བྱེད་དུ་བགོད་པའོ། །དང་པོ་ནི། བཅོས་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཡུལ་སྐྱ་རྩ་
ཁ་སྤྱོད་བྱང་སྤོང་ལྷུང་བ་རི་དྲགས་ཀྱི་ནགས་སུ་ལོང་ལྡན་བཟང་པོར་བཀའ་དང་པོ་
བདེན་བཞིའི་ཚུལ་ལོང་ཐོག་མར་བསྐྱོར་བར་མཛད་ཅིང་། དེ་ཡང་ཚུལ་གསུངས་པའི་
གནས་ལ་བྱང་སྤོང་ལྷུང་བ་རི་དྲགས་ཀྱི་ནགས་ཞེས་བཟོད་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི།
མདོ་ཁ་བ་རྒྱ་ཆེར་རོལ་པ་ལས། གལ་ཏེ་བྱིམ་ནས་བྱིམ་མེད་པར་རབ་དུ་བྱུང་ན་སངས་
རྒྱས་སུ་འགྱུར་ཏེ། འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་སྤངས་པ། འབྲེན་པ་གཞན་ཀྱི་བྱིང་མི་འཛོག་
པ། ལྟ་དང་མི་རྣམས་ཀྱི་སྟོན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་རིག་བྱེད་འདོན་དུ་འཇུག་དོ། །དེ་བཞིན་
དུ་ལྟའི་བྱ་གཞན་དག་གྱུང་འཛམ་བུའི་སྤྱི་དུ་ལྟགས་ཤིང་རང་སངས་རྒྱས་དག་ལ་སྐྱུལ་
མ་འདེབས་ཏེ་འཕགས་པ་དག་ད་སྟེ་ལོ་བཅུ་གཉིས་ན་བྱུང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡུམ་ཀྱི་
ལྟམས་སུ་འཇུག་གི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་འདི་འོར་ཅིག་ཅེས་ཟེར་རོ། །དགེ་སྤོང་དག་
དེའི་ཆེ་རྒྱལ་པོའ་ཁབ་ཀྱི་གྲོང་བྱིར་ཆེན་པོ་ན་མཇུག་མ་སྐྱུར་བ་ཞེས་བྱ་བའི་རི་ལ་རང་
སངས་རྒྱས་སྤང་པོ་ཞེས་བྱ་བ་འདུག་པས་སྐྱ་དེ་ཐོས་ནས་རྟོ་བའི་སྤྱི་དུ་འཛིན་པ་ལ་
བྱ་བ་དེ་བཞིན་དུ་འདུག་སྟེ། རམ་མཁའ་ལ་ཤིང་ཏ་ལ་བདུན་སྤྱི་དུ་གྱེན་དུ་འཕགས་
སོ། །གྱེན་དུ་འཕགས་ནས་གྱུང་མེད་ཁམས་ལ་སྟོན་པར་ཞུགས་ཏེ་སྟོན་མ་བཞིན་དུ་

ཡོངས་སུ་སྤྱད་ན་ལས་འདས་སོ། །དེའི་མཁྲིས་པ་དང་། བད་ཀན་དང་། རྩ་རྒྱས་དང་།
རུས་པ་དང་། འག་དང་། ཁྲག་ཏུ་གྱུར་པ་གང་ཡིན་པ་ཐམས་ཅད་ནི་མེས་ཡོངས་སུ་བད་
པར་གྱུར་ཏེ། རིང་བསྐལ་འབའ་ཞིག་ས་ལ་ལྷགས་ནས་རྒྱ་རྒྱུ་དེ་དག་ནི་ད་དུང་ཡང་
བད་སྤོང་གི་རྒྱུ་ཞེས་གྲགས་ཏེ་ཡོད་དོ། །དགེ་སྤྱོད་དག དེའི་ཆེ་ཡུལ་མ་རྩ་ཁ་སྤེའི་རི་
དྲགས་ཀྱི་ནགས་སུ་བད་སྤོང་ལྷུང་བ་ན་རང་སངས་རྒྱས་ལྷ་བརྒྱ་འཁོར་པ་དེ་དག་གིས་
ཀྱང་སྤྱོད་པའི་ནས་ནས་མཁའ་ལ་ཤིང་ཏ་ལ་བདུན་སྤྱོད་དུ་བྱེད་དུ་འཕགས་ནས་མེའི་
ཁམས་ལ་སྤྱོད་པར་ཞུགས་ཏེ་སྤྱོད་པ་བཞིན་དུ་ཡོངས་སུ་སྤྱད་ན་ལས་འདས་སོ། །དེ་
དག་གི་མཁྲིས་པ་དང་། བད་ཀན་དང་། རྩ་རྒྱས་དང་། རུས་པ་དང་། འག་དང་། ཁྲག་ཏུ་
གྱུར་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ནི་མེས་ཡོངས་སུ་བད་པར་གྱུར་ཏེ། རིང་བསྐལ་འབའ་
ཞིག་ས་ལ་ལྷགས་སོ། །དེ་ལྟར་འདིར་བད་སྤོང་རྣམས་ལྷུང་དོ་ཞེས་དེ་བྱིན་ཆད་བད་སྤོང་
ལྷུང་བ་ཞེས་བྱ་བའང་བད་སྤོང་ལྷུང་བ་ཞེས་མིང་དུ་ཆགས་པར་གྱུར་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་བྱིར། དེ་ལྟར་བཀའ་དང་པོ་བདེན་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར་བའི་གནས་ལ་བད་
སྤོང་ལྷུང་བ་ཞེས་པ་དང་། བད་སྤོང་སྤྱོད་པ་ཞེས་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལྟར་ན་བད་སྤོང་
རང་སངས་རྒྱས་དང་། དེ་ཡང་གནས་དེར་བད་སྤོང་རང་སངས་རྒྱས་ལྷ་བརྒྱ་འཁོར་པ་
དེ་དག་གིས་རིང་པོར་མི་ཐོགས་པར་སངས་རྒྱས་འཛིག་ཏེན་དུ་བྱིན་པར་ཐོས་པ་ན་རང་
སངས་རྒྱས་རྣམས་རྩ་འབྲུལ་སྤྱོད་ཆོག་གི་ཕྱོད་པ་སྤྱོད་ནས་སྤྱད་ན་ལས་འདས་པར་མཛད་
དེ་རིང་བསྐལ་འབའ་ཞིག་ས་ལ་ལྷགས་པར་གྱུར་པ་ན་བད་སྤོང་ལྷུང་དོ་ཞེས་བཛྲོད་པས་
བད་སྤོང་ལྷུང་བ་ཞེས་པ་དང་། བད་སྤོང་སྤྱོད་པ་ཞེས་པ་ལྟར་ན་བད་སྤོང་སངས་རྒྱས་དང་།
དེ་ཡང་བདག་ཅག་གི་སྤྱོད་པ་ཐུགས་རྗེ་ཅན་གནས་མཆོག་དོ་རྗེ་གདན་དུ་མདོན་པར་
རྩོགས་པར་སངས་རྒྱས་ཏེ་རེ་ཞིག་ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཆོས་རྣམས་སུ་ལ་བསྟན་ཀྱང་
གོ་བར་མི་རུས་པས་དཔེན་པར་གནས་པར་དགོངས་པ་ན། ཆངས་པ་དང་བརྒྱ་བྱིན་

སོགས་ཀྱིས་ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར་བར་ཡང་ཡང་བསྐྱུལ་བས་ཆོས་བསྟན་པར་ཞལ་གྱིས་
 བཞེས་ཏེ་ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར་བའི་གནས་ལྷ་རྩ་ཏ་སྤྱིར་དང་། དེའི་ས་ཕྱོགས་གང་དུ་
 བསྐྱོར་བར་དགོངས་པ་ན། དེ་མ་ཐག་སྟོན་སངས་རྒྱས་སྟོང་གིས་ཆོས་འཁོར་གང་དུ་
 བསྐྱོར་བའི་ས་ཕྱོགས་དེར་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་བདུན་ལས་གྲུབ་པའི་ཁྱི་སྟོང་བྱང་ཞིབ་སྟོན་གྱི་
 སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་གྲུས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཁྱི་དང་པོ་གསུམ་ལ་བསྐྱོར་བར་མཛད་
 ཅིང་། བཞུགས་ཁྱི་བཞི་པའི་སྟོང་བཞུགས་ནས་འཁོར་ལྷ་སྟེ་བཟང་པོས་གཙོས་འཁོར་
 ཆོགས་རྒྱ་མཚོའི་དབུས་སུ་སྟོན་སུས་ཀྱང་མ་སྤྱས་པ་སྟེ་མ་བསྐྱོར་བའི་བདེན་བཞིའི་
 ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར་བར་མཛད་པས་བྱང་སྟོང་སྤྱོད་བཞེས་པ་ཡིན་ནམ་སྟུམ་མོ། །སྐབས་
 དང་པོའི་སྟེ་དོན་༡༠༥༥ ་ལས། ཁོ་ན་རེ། སྟོན་པས་མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཚུལ་ཅིག་
 ཅར་དུ་བསྟན་པར་ཐལ། དེས་ཆོས་འཁོར་གསུམ་ཅིག་ཅར་དུ་བསྐྱོར་བའི་ཕྱིར། འདོད་
 བ། དེས་བྱིམ་ན་གནས་པའི་མཛད་པ་དང་རབ་དུ་བྱུང་བའི་མཛད་པ་ཅིག་ཅར་དུ་བསྟན་
 པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། བྱིམ་པ་དང་རབ་བྱུང་གི་གཞི་མ་ཐུན་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །ཟེར་
 བ་མ་བྱུང་བོ། ཁོ་ན་རེ། སྟོན་པས་རྒྱས་འབྱིང་བསྐྱུས་གསུམ་ཅིག་ཅར་དུ་གསུངས་པ་
 དང་། དེ་ཆོས་ལུང་བརྒྱད་ཁྱི་བཞི་སྟོང་ཅིག་ཅར་དུ་གསུངས་པ་དང་། དེས་འདུལ་བ་ལུང་
 སྟེ་བཞི་ཅིག་ཅར་དུ་གསུངས་པར་ཐལ། དེས་ཆོས་འཁོར་གསུམ་ཅིག་ཅར་དུ་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར་ན། ཐོག་མཐའ་གཉིས་ལ་མ་བྱུང་བཞེས་གསུངས་ལ། རྣམ་བཤད་རྟོགས་དཀའ་
 སྤང་༡༩ ་ལས། དེ་ལྟ་བུའི་འཁོར་ལོ་དེ་དག་ཀྱང་། ཁ་ཅིག་ཅིག་ཅར་དུ་སྐྱད་ཅིག་གཅིག་
 ལ་བསྐྱོར་བར་འདོད་པ་ནི་བབ་ཆོལ་ཏེ། སངས་རྒྱས་ནས་རིང་པོ་མ་ལོན་པར་ཆོས་ཀྱི་
 འཁོར་ལོ་ཐམས་ཅད་སྐྱད་ཅིག་གཅིག་ལ་ཅིག་ཅར་དུ་བསྐྱོར་ནས། ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར་
 བའི་མཛད་པ་རྫོགས་ནས་ཐུ་དན་ལས་འདའ་བའི་མཛད་པ་སྟོན་པ་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པས་
 སངས་རྒྱས་པའི་མཛད་པ་བསྟན་ནས་ཞག་འགའ་ཞིག་ལོན་པ་ཅོམ་ན་ཐུ་དན་ལས་འདའ་

བའི་མཛད་པ་བསྟན་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བས་ན་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་རིམ་ཅན་དུ་
གསུངས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

༡༡། །གསུང་རབ་ཡན་ལག་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་སྐབས་ལ་དབྱད་པ་ནི།

གསེར་སྒྲིབ་༡༩ །ལས། ཆོས་ལ་དབྱེ་ན། རི་སྐད་དུ། མདོ་སྡེ་དབྱངས་བསྟན་ལུང་
བསྟན་དང་། །ཆོག་གས་བཅད་ཆེད་བཟོད་རྟོགས་པ་བཟོད། །དེ་ལྟར་བྱང་དང་སྒྲིབ་གཞི་
དང་། །ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་སྐྱེས་རབས་བཅས། །གཏན་ལ་ཕབ་མད་བྱང་ཆོས་ཏེ། །དེ་ལྟར་
ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་གསུངས། །ཞེས་པ་ལྟར་གསུང་རབ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་སོ། །དེ་
ཡང་བསྟུན་སྡེ་སྟོད་གསུམ་དུ་འགྱུར་ཏེ། །འདི་ལྟར་མདོའི་སྡེ་དང་དབྱངས་ཀྱིས་བསྟན་
པ་དང་། །ལུང་དུ་བསྟན་པ་དང་། ཆོག་གས་སུ་བཅད་པ་དང་། ཆེད་དུ་བཟོད་པའི་སྡེ་དང་ལྟ་
ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་མདོ་སྡེའི་སྡེ་སྟོད་དང་གཙོ་བོ་སྒྲིབ་གཞིའི་སྡེ་དང་། །འཁོར་རྟོགས་བཟོད།
དེ་ལྟར་བྱང་། །སྐྱེས་པ་རབས་ཀྱི་སྡེ་དང་བཞི་ནི་འདུལ་བའི་སྡེ་སྟོད་དང་། མད་དུ་བྱང་བ་
དང་། །ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པའི་སྡེ་གཉིས་ནི་བྱང་སེམས་ཀྱི་མདོ་སྡེའི་སྡེ་སྟོད་དང་། །གཏན་ལ་
ཕབ་པར་བསྟན་པའི་སྡེ་ནི་ཐེག་པ་ཆེ་རྒྱུད་གཉིས་ཀའི་མདོན་པའི་སྡེ་སྟོད་དོ། །དེ་ནི་ཀུན་
བདུས་ཀྱི་ལུགས་ཡིན་ལ། །གཞི་བསྟུ་བར་ནི། །ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པའི་སྡེ་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་སྡེ་སྟོད་
དང་། །གཞན་རྣམས་ཉན་ཐོས་དང་ལྟན་པའི་སྡེ་སྟོད་དུ་བྱས་ནས་གཉིས་ཀ་མདོ་སྡེའི་སྡེ་
སྟོད་དུ་འཆད་དེ། །འདི་དང་བཤད་གཞི་དང་བཤད་ཚུལ་མི་མཐུན་ནོ། །གང་ཡང་མདོ་
སྡེ་གང་ཞིག་ལས་གསུང་རབ་ཡན་ལག་དགུ་ཞེས་པ་ལྟར་ན་སྒྲིབ་གཞི་གཙོ་འཁོར་གཅིག་
ཏུ་བྱེད་པར་ལང་གཤེགས་ཀྱི་འགྲེལ་པར་བཤད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་
གསུངས་ལ། །དེ་ལྟར་ན། །གསུང་རབ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་མཆན་གཞི་

སོགས་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་མངོན་པ་ཀུན་ལས་བརྟུས་པ་༡༧༤ ་ལས། ཆོས་
ནམ་པར་ངེས་པ་གང་ཞེ་ན། ཆོས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མདོའི་སྡེ་དང་། དབྱངས་ཀྱིས་བསྟན་པའི་
སྡེ་དང་། ལུང་དུ་བསྟན་པའི་སྡེ་དང་། ཆོག་གས་སུ་བཅད་པའི་སྡེ་དང་། ཆེད་དུ་བརྗོད་པའི་
སྡེ་དང་། སྐྱེང་གཞིའི་སྡེ་དང་། རྟོགས་པ་བརྗོད་པའི་སྡེ་དང་། དེ་ལྟ་བུ་བྱུང་བའི་སྡེ་དང་།
སྐྱེས་པའི་རབས་ཀྱི་སྡེ་དང་། འེན་ཏུ་རྒྱས་པའི་སྡེ་དང་། མད་དུ་བྱུང་བའི་ཆོས་ཀྱི་སྡེ་དང་།
གཏན་ལ་དབབ་པར་བསྟན་པའི་སྡེའོ། །མདོའི་སྡེ་གང་ཞེ་ན། གང་སྟོས་པའི་ཚུལ་གྱིས་
རྒྱུང་པར་གསུངས་པ་སྟེ། བན་ཡོན་བཅུ་གཟིགས་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མདོར་
སྟོས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཆོས་སྟོན་ཏེ། རྣམ་པར་གཞག་པར་སྦྲ་བ་དང་། བཤད་སྦྲ་བ་དང་།
གཟུང་སྦྲ་བ་དང་། ཆོས་ལ་གྲུས་པས་སྦྱར་དུ་ཆོག་གས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱེད་པ་དང་།
སྦྱར་དུ་ཆོས་ཉིད་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་དང་། སངས་རྒྱས་ལ་ཤེས་ནས་དད་པ་ཐོབ་པ་
དང་། ཆོས་དང་དགེ་འདུན་ལ་ཤེས་ནས་དད་པ་ཐོབ་པ་དང་། མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་བདེ་
བར་གནས་པའི་མཆོག་ལ་རེག་པ་དང་། འབེལ་བའི་གཏམ་གྱིས་གཏན་ལ་འབེབས་པས་
དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་སེམས་མགྲུ་བར་བྱེད་དེ། མཁས་པ་མཁས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་བྱངས་སུ་
འགོ་བཤོ། །དབྱངས་ཀྱིས་བསྟན་པའི་སྡེ་གང་ཞེ་ན། མདོའི་སྡེ་དེ་ཉིད་དུ་དབྱས་དང་མཐའ་
མར་ཆོག་གས་སུ་བཅད་དེ་དབྱངས་ཀྱིས་བསྟན་པའོ། །ཡང་བྱང་བའི་དོན་གྱི་མདོ་སྡེ་རྟོགས་
པར་བྱེད་པས་དབྱངས་ཀྱིས་བསྟན་པའོ། །ལུང་དུ་བསྟན་པའི་སྡེ་གང་ཞེ་ན། གང་ལས་
ཉན་ཐོས་འདས་ཏེ་ཞི་བའི་དུས་བྱས་པ་དང་འབྱུང་བ་ལུང་སྟོན་པའོ། །ཡང་ངེས་པའི་དོན་
གྱི་མདོ་སྡེ་ནི་ལུང་དུ་བསྟན་པའི་སྡེའོ། །ཆོག་གས་སུ་བཅད་པའི་སྡེ་གང་ཞེ་ན། ཆོག་གས་སུ་
སྦྱར་ནས་གསུངས་པ་སྟེ། དེ་ནི་རྩ་བ་གཉིས་པ་དང་། རྩ་བ་གསུམ་པ་དང་། རྩ་བ་བཞི་
པ་དང་། རྩ་བ་ལྔ་པ་དང་། རྩ་བ་དྲུག་པའོ། །ཆེད་དུ་བརྗོད་པའི་སྡེ་གང་ཞེ་ན། གང་ཡི་
རངས་ནས་བརྗོད་པའོ། །སྐྱེང་གཞིའི་སྡེ་གང་ཞེ་ན། གང་གི་ཆེད་དུ་གསུངས་པ་དང་།

བྱུང་བ་དང་བཅས་པའི་བསྐྱབ་པ་བཅས་པ་གསུངས་པའོ། །རྟོགས་པ་བརྗོད་པའི་སྡེ་གང་
ཞེ་ན། དཔེ་དང་བཅས་པར་གསུངས་པའོ། །དེ་ལྟ་བུ་བྱུང་བའི་སྡེ་གང་ཞེ་ན། གང་སྟོན་
གྱི་སྟོར་བ་དང་ལྡན་པའོ། །སྐྱེས་པའི་རབས་ཀྱི་སྡེ་གང་ཞེ་ན། གང་བྱང་ཚུབ་སེམས་
དཔའ་སྟོད་པ་དང་ལྡན་པའོ། །ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པའི་སྡེ་གང་ཞེ་ན། གང་བྱང་ཚུབ་སེམས་
དཔའི་སྡེ་སྟོད་དང་ལྡན་པའོ། །ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་རིམ་བུ་དེ་བཞིན་དུ་རྣམ་པར་འཐག་པ་
དང་མཚུངས་བྲལ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་ཞེས་བྲལ་ཞེ་ན། སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་པན་པ་དང་བདེ་བའི་གནས་ཡིན་པ་དང་། རྒྱས་པ་དང་། རྒྱ་ཆེ་བ་
དང་། ཟབ་པའི་རྣམ་པར་ཆོས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཅིའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་འཐག་པ་ཞེས་
བྲལ་ཞེ་ན། སྐྱབ་པ་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་འཐག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཅིའི་ཕྱིར་མཚུངས་བྲལ་ཞེས་
བྲལ་ཞེ་ན། མཚུངས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །མད་དུ་བྱུང་བའི་ཆོས་ཀྱི་སྡེ་གང་ཞེ་ན། གང་
ལས་ཉན་ཐོས་དང་། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་དང་། སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ངོ་མཆར་མད་
དུ་བྱུང་བའི་ཆོས་བསྟན་པའོ། །གཏན་ལ་དབབ་པར་བསྟན་པའི་སྡེ་གང་ཞེ་ན། གང་དུ་
ཆོས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་བསྟན་པའོ། །མདོའི་སྡེ་ལ་སོགས་པ་འདི་དག་
ནི་སྡེ་སྟོད་གསུམ་དུ་འགྱུར་ཏེ། མདོའི་སྡེ་དང་། དབྱངས་ཀྱིས་བསྟན་པའི་སྡེ་དང་། ལུང་
དུ་བསྟན་པའི་སྡེ་དང་། ཆོགས་སུ་བཅད་པའི་སྡེ་དང་། ཆེད་དུ་བརྗོད་པའི་སྡེ་གང་ཡིན་
པ་འདི་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་མདོ་སྡེའི་སྡེ་སྟོད་དོ། །སྐྱེད་གཞིའི་སྡེ་དང་། རྟོགས་པ་བརྗོད་པའི་
སྡེ་དང་། དེ་ལྟ་བུ་བྱུང་བའི་སྡེ་དང་། སྐྱེས་པའི་རབས་ཀྱི་སྡེ་འཁོར་དང་བཅས་པ་འདི་ནི་
འདུལ་བའི་སྡེ་སྟོད་དོ། །ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པའི་སྡེ་དང་། མད་དུ་བྱུང་བའི་ཆོས་ཀྱི་སྡེ་གང་ཡིན་
པ་འདི་ནི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་མདོ་སྡེའི་སྡེ་སྟོད་དོ། །གཏན་ལ་དབབ་པར་བསྟན་པའི་
སྡེ་ནི་གཉི་གའི་ཆོས་མདོན་པའི་སྡེ་སྟོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་ནི། བཙུ་གཉིས་པོ་དེ་ཡང་བསྟན་ན། སྐྱེད་གཞི་གཙོ་འཁོར་བཞི་པོ་གཅིག་ཏུ་

བྱས་ནས་དགྲར་བསྐྱབ་བ་དང་། དེ་ཡང་བསྐྱབ་ན། སྡེ་སྡོད་རིན་པོ་ཆེ་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་བསྐྱབ།
 དེ་ཡང་བསྐྱབ་ན། ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་སྡེ་སྡོད་གཉིས་སུ་བསྐྱབ། བཅུ་གཉིས་པོ་དགྲར་བསྐྱབ་
 བའི་རྒྱ་མཚན་ལ་རྣམ་པ་དགྲ་ཡོད་དེ། ཆོས་དང་དོན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་གསུམ། སྤང་
 བྱའི་དབང་དུ་བྱས་པ་གསུམ། བསྐྱབ་བྱའི་དབང་དུ་བྱས་པ་གསུམ་དང་བཅས་པ་རྣམས་
 སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གསུམ་གྱི་བྱང་པར་ཡོད་དེ། ཆོས་དང་དོན་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་
 མདོ་སྡེའི་སྡེ་སྡོད། ཆོས་དང་དོན་མདོན་དུ་བྱ་བའི་གཞིའི་གནས་གྱི་ཕྱིར་འདུལ་བའི་སྡེ་
 སྡོད། འབེལ་བའི་གཏམ་གྱིས་གཏན་ལ་འབེབས་པས་ཆོས་ལ་རྫོགས་པར་ལོངས་སྤྱོད་
 བས་བདེ་བ་ལ་རེག་པར་གནས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། ཆོས་མདོན་པའི་སྡེ་སྡོད་རྣམ་པར་
 གཞག་གོ། ཆོས་འདི་དག་གང་གི་སྤྱོད་ཡུལ་ཡིན་ཞེ་ན། ཐོས་པ་ལས་བྱུང་བ་དང་།
 བསམས་པ་ལས་བྱུང་བ་དང་། བསྐྱོམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་
 བའི་ཆོས་རྣམས་གྱི་སྤྱོད་ཡུལ་ལོ། །སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཆོས་རྣམས་ནི་
 དམིགས་པ་དང་བཅས་པ་དང་། རྣམ་པ་དང་བཅས་པ་དང་། གནས་དང་བཅས་པ་དང་།
 མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ཞེས་ཀྱང་བྱའོ། །ཆོས་ཀྱི་ནང་ནས་དེ་དག་གི་དམིགས་པ་གང་ཞེ་
 ན། མདོའི་སྡེ་ལ་སོགས་པའོ། །རྣམ་པ་གང་ཞེ་ན། སྤང་པོ་ལ་སོགས་པ་དང་ལྡན་པའི་
 དོན་རྣམས་སོ། །གནས་གང་ཞེ་ན། གཞན་ལས་རྣམ་པར་རེག་པ་དང་། དྲན་པ་དང་། བག་
 ཆགས་སོ། །མཚུངས་པར་ལྡན་པ་གང་ཞེ་ན། གཅིག་གི་གྲོགས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཚུལ་
 གྱིས་རྣམ་པས་དམིགས་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའོ། །བར་པ་གསུམ་གྱི་བྱང་པར་ནི།
 ཉོན་མོངས་པའི་གཉེན་པོ་སྟོན་པའི་ཆ་ནས་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
 རྣམས་གྱིས་སྡེ་སྡོད་གསུམ་རྣམ་པར་གཞག་ཅེ་ན། ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཐེ་ཆོམ་གྱི་
 གཉེན་པོ་གཙོ་བོར་སྟོན་པའི་ཕྱིར་མདོ་སྡེའི་སྡེ་སྡོད་དང་། ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་མཐའ་
 གཉིས་དང་ལྡན་པའི་གཉེན་པོ་གཙོ་བོར་སྟོན་པའི་ཕྱིར་འདུལ་བའི་སྡེ་སྡོད་དང་། རང་གི་

ལྷ་བ་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པ་ཉི་བའི་ཉོན་མོངས་པའི་གཉེན་པོ་གཙོ་བོར་སྟོན་པའི་ཕྱིར་ཆོས་
མངོན་པའི་སྡེ་སྡོད་རྣམ་པར་གཞག་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་གསུམ་པོ་དེའི་ཁྱད་པར་ནི། གཙོ་
བོ་བརྗོད་བྱའི་སྒྲོ་ནས་བསྐྱུས་པ་ཡིན་ཏེ། བསྐྱུས་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསྐྱུས་པ་བསྟན་བྱའི་
གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྟན་པའི་སྡེ་སྡོད་ལ་འདུལ་བའི་སྡེ་སྡོད་དང་། བསྐྱུས་པ་ཉིང་རེ་
འཛིན་གྱི་བསྐྱུས་པ་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྟན་པའི་སྡེ་སྡོད་ལ། མདོ་སྡེའི་སྡེ་
སྡོད་དང་། བསྐྱུས་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱུས་པ་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྟན་པའི་
སྡེ་སྡོད་ལ་མངོན་པའི་སྡེ་སྡོད་ཏུ་འཛོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་སྡེ་རྒྱ་མ་༥༩ ་ལས།
སྡེ་སྡོད་དག་ནི་གསུམ་མཐ་གཉིས་ཀྱང་རུང་། །བསྐྱུས་པའི་ཕྱིར་ན་རྒྱ་ནི་དགུ་འདོད་དོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་སྡེ་སྡོད་གསུམ་གྱི་མཆོན་ཉིད་ཀྱང་ཤེས་པར་
བྱ་ཞིང་། གསུམ་པོ་དེ་འགལ་བ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱུས་གསུམ་དེ་གསུམ་
ག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལྷག་པའི་བསྐྱུས་པ་གསུམ་ག་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་གཏན་
ལ་འབེབས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་གསུམ་ལ་དམ་པའི་ཆོས་འདུལ་བ་ཞེས་པ་ཡང་མང་ཏུ་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཆོས་འཁོར་གྱི་མཆོན་ཉིད་དང་དབྱེ་བ་སོགས་ནི་ཡིག་ཆ་ལྟར་བྱའོ། །
གཉིས་པ་རྟོགས་པའི་ཆོས་འཁོར་ནི། གསེར་ཐོང་༥༩ ་ལས། འདིར་ནི་ལུང་དང་རྟོགས་
པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཆོས་འཁོར་ཏུ་འདོད་པར་བྱ་སྟེ། ཆོས་འཁོར་གསུམ་གྱིས་གསུང་
རབ་ཐམས་ཅད་བསྐྱུས་པ་དང་། ལམ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་ཆོས་འཁོར་གྱི་དོན་དམིགས་
པའི་ཕྱིར་དོ། །ཞེས་གསུངས་ལ། གསེར་ཐོང་གླས་བེན་ལྟར་ན་ལུང་རྟོགས་ཀྱིས་བསྟན་
པ་ཐམས་ཅད་ཆོས་འཁོར་ཏུ་འདོད་དགོས་སམ་སྟུམ། རང་རེའི་ཡིག་ཆ་གླེབས་དང་པོའི་
སྤྱི་དོན་༡༡༣ ་ལས། ལམ་ཞུགས་ཀྱི་མངོན་པར་རྟོགས་པས་བསྐྱུས་པའི་རྣམ་དཀར་
གྱི་ཡོན་ཏན། རྟོགས་པའི་ཆོས་འཁོར་གྱི་ངོ་བོ། དབྱེ་ན། ལམ་ཞུགས་ཀྱི་མངོན་པར་
རྟོགས་པས་བསྐྱུས་པའི་བསྐྱུས་པ་གསུམ་ཡོད། ཞེས་དང་། རྣམ་བཤད་༤༡ ་ལས། དེ་

ལ་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ཀྱི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་བཅད་པའི་ཆེད་
 དུ་གསུངས་པའི་ལུང་དང་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་ཆོས་རི་སྟེང་བ་དེ་ཐམས་ཅད་ཆོས་
 ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཡིན་ལ་ཅིའི་ཕྱིར་འཁོར་ལོ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 དེས་ན། རང་རེའི་ཡིག་ཆ་ལྟར་ན་ལམ་ཁྱགས་ཀྱི་མངོན་རྟོགས་ཡིན་པ་དང་རྟོགས་པའི་
 ཆོས་འཁོར་གཉིས་དོན་གཅིག་པ་གསུངས་པ་ནམ་བཤད་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡིན་ནམ་སྟེ།
 འོན་ཀྱང་ནམ་བཤད་རྟོགས་དཀའི་སྒྲུབ་བ་༡༡ ་ ལས། འདིར་ནི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་
 གཉིས་ལས། རྟོགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ནི། མཐོང་ལམ་དང་སྒྲོམ་ལམ་དག་ཡིན་ལ།
 ཆོགས་སྒྱུར་མིན་ཏེ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་ས་བོན་གཅོད་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་
 རྟོགས་པའི་ཆོས་འཁོར་ཡིན་ན་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་མཁྱེན་པ་ཡིན་པས་བྱབ་པ་གསུངས་
 སོ། །ལུང་ཐང་སྒྲོ་གྲོས་རྒྱ་མཚོའི་པར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱད་རིན་ཆེན་སྒྲོན་མའི་དགོངས་
 དོན་གསལ་བར་བྱེད་པ་༡༠༧ ་ ལས། (རྗེ་བཙུན་པ་དང་བསོད་ནམས་པས། བཀའ་
 དང་ལམ་ཁྱགས་ཀྱི་མངོན་རྟོགས་གང་རུང་གིས་བསྐྱུས་པའི་ནམ་དཀར་ཀྱི་ཡོན་ཏན་
 ཆོས་འཁོར་ཀྱི་མཚན་ ཉིད་དུ་བཞག་ནས་ནམ་དཀར་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ལ་དགོ་བ་དགོས་
 པར་གསུངས་ པས། ལུང་གི་ཆོས་འཁོར་དགོ་བར་འདོད་དམ་དབྱེད་ལ། ལུང་གི་ཆོས་
 འཁོར་བསྐྱོར་བ་པོ་སངས་རྒྱས་དགོས་པས་དེ་ལ་བཀའ་དགོས་པར་སྐྱབ་པས། སྐྱོར་
 བ་པོ་དང་རྩོམ་པ་པོ་བྱད་མེད་དུ་འདོད་པ་འབྲེལ། རྟོགས་པའི་ཆོས་འཁོར་ལ་ལམ་དགོས་
 པ་ལུང་རིགས་ཀྱི་སྐྱབ་བྱེད་གསལ་པོ་མ་གསུངས་སོ། །ཡིག་ཆར། སྒྲོ་གྲོས་རབ་གཞོན་
 ཀྱིས་ཁྱས་པ་དང་། མངོན་ཀྱིས་ནི་ཆོས་འཁོར་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་བྱད་པར་
 མེད་པར་སྐྱབ་ཅིང་། གཞི་བསྐྱབ་པས་ནི། ཆོས་འཁོར་ཀྱི་དོན་སྟོང་ནས་སྐྱབ་སྟེ། མི་མཐུན་
 ཕྱོགས་གཅོད་པའི་ཆེད་དུ་གདུལ་བྱ་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱུད་དེ་རིམ་གྱིས་འཕོ་བས་
 འཁོར་ལོ་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། གསེར་སྤེང་ལས། ལུང་དང་རྟོགས་པའི་ཆོས་ཐམས་

ཅད་ཆོས་འཁོར་དུ་འདོད་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མདོ་དང་མཛོད་ཀྱི་དགོངས་པ་
 ལྟར་ཡིན་པས། འགོག་བདེན་ཀྱང་ཆོས་འཁོར་དུ་འབྱུང་བོ། །རྣམ་བཤད་ལས། མདོན་
 བར་རྟོགས་པའི་ཞེས་གསུངས་པས་མདོན་རྟོགས་དགོས་ཟེར་ན་མིན་ཏེ། ཆགས་སོགས་
 ལས་རྒྱལ་བྱེད་ཀྱི་ལུང་རྟོགས་ཀྱི་ཆོས་ལ་བྱེད་པ་དཔེ་དོན་སྦྱར་ཚུལ་གྱིས་ཤེས་པའི་
 ཕྱིར། བསྐྱར་བའི་དོན་པར་ཕྱིན་ཟེན་གྱིས་ལས། བཀའ་དང་པོར་བདེན་བཞི་རེ་རེ་ལ་
 བསྐྱར་བ་གསུམ་གསུམ་རྣམ་པ་བཅུ་གཉིས་སུ་བསྐྱར་བའི་དུས་སུ་མདོད་དོན་ཤེས་པར་
 བྱེད་པ་དེ་བསྐྱར་བའི་དོན་དུ་སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉིན་སོགས་ཀྱིས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 བསྐྱར་བའི་དོན་པར་ཕྱིན་ཟེན་གྱིས་ལས། ཆོས་ནི་འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་པ་སྟེ། བདེན་པ་གཉིས་
 ཀྱི་བདག་ཉིད་ཅན་ནོ། །འཁོར་ལོ་ནི་ཆོགས་ཏེ། དེ་སེམས་ཅན་གྱི་འདིག་རྟེན་དུ་རབ་རྒྱ་
 སྟོན་པས་ན་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རབ་རྒྱ་བསྐྱར་བའོ། །ཞེས་བྱུང་། རྗེ་ཐམས་ཅད་མཐུན་
 པའི་མཆན་འགྲེལ་ལས། དེའི་དོན་ཤེས་པར་བྱེད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཞེས་པ་
 ལྟར་ལུང་གི་ཆོས་རྣམས་རང་གི་བཛོད་དོན་ཤེས་ཏེ་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ནས་དང་རྟོགས་
 པའི་ཆོས་རྣམས་རང་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་ཤེས་ཏེ་ཉམས་སུ་བསྟར་བ་ནས་ཡིན་ཏེ། རྣམ་
 མཐུན་གདུལ་བྱ་ལ་བསྐྱར་ཚུལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྗེ་བཙུན་པའི་མཐའ་དབྱེད་དུ་རྣམ་
 མཐུན་གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ལ་འཕོ་བ་མེད་པར་གསུངས་ཀྱང་སྦྱི་དོན་དུ་ཡོད་པར་གསུངས་
 པ་ལྟར་ཡིན་ནོ། །མཛོད་འགྲེལ་ལས། བསྐྱར་བ་འདི་དག་གིས་ནི་བྱངས་བཞིན་དུ་མཐོང་
 བ་དང་སྟོམ་པ་དང་མི་སློབ་པའི་ལམ་རྣམས་བསྟན་ཏེ་ཟེར་རོ། །གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་ན་འོ་ན་
 ནི། མཐོང་བའི་ལམ་ཁོ་ན་ལན་གསུམ་བསྐྱར་བ་ཡང་མ་ཡིན་ལ་རྣམ་པ་བཅུ་གཉིས་ཀྱང་
 མ་ཡིན་ན། རྗེ་ལྟར་ན་མཐོང་བའི་ལམ་འདི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོར་རྣམ་པར་བཞག་ཤེས་ལྟ་
 བས་ན་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་བྱངས་དེ་ཉིད་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཡང་ཡིན་ལན་གསུམ་དུ་བསྐྱར་
 པ་དང་རྣམ་པ་བཅུ་གཉིས་ཀྱང་ཡིན་པར་བྱུང་ངོ་། །ཞེས་བསྐྱར་བ་གསུམ་མཐོང་སྟོམ་

མི་སྒྲོབ་ལམ་གསུམ་ལ་བཞུས་ཟེར་བ་དང་། མཐོང་ལམ་ཁོ་ན་ཏྟགས་པའི་ཆོས་འཁོར་
དང་། བཞུས་པ་གསུམ་ལུང་གི་ཆོས་འཁོར་དུ་འདོད་པ་ནང་འགལ་ཞེས་པ་མཆན་གྱི་
དོན་ནོ། ཁོ་ན་རེ། གྲེ་སྒྲིའི་ལུགས་ལ་མཐོང་ལམ་ཡིན་ན། ཆོས་འཁོར་ཡིན་པས་བྱུང་
ཟེར་ན། ལྷ་སྡེ་དང་ལྷ་བརྒྱད་ཁྲི་ལས་གཞན་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་མཐོང་ལམ་ཆོས་ཅན། ཁྲོད་སྒྲེ་
ཆེ་ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར་བར་ལྷས་བསྐྱགས་པར་ཐལ། ཆོས་འཁོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་
བྱུང་ན། སྒྲོམ་ལམ་སོགས་ཆོས་འཁོར་དུ་ཐལ་ལོ། རྟེན་ལ་སྒྲུབ་བྱེད་གཉིས་པ་བྱུང་བར་
དུག་མ་ཆང་བའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། ཀོ་ལུ་དེ་བྱའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་བཟོད་ཀྱང་དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་
ལོ། བྱུང་བར་དུག་མ་ཆང་བའི་སྒྲོམ་ལམ་ཡོད་མེད་སོགས་འཕེན་ལ། སྒྲུབ་བྱེད་སྒྲེ་མ་ལྟར་
ན་ལྷ་སྡེ་གཞན་བཞིའི་མཐོང་ལམ་ཀྱང་ཆོས་འཁོར་མིན་ཏེ། དེ་བཞུས་པ་གསུམ་པའི་
རྗེས་སུ་སྒྲར་ཡང་བདེན་བཞི་རྒྱས་པར་བཤད་སྐབས་སྒྲེས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
གྲེ་སྒྲིས་བསྟན་པ་འདིའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ལམ་འབྲས་ཅན་གསུངས་པས་དབྱེད་བྱ་མང་
ངོ་། ཁྲོད་སྒྲེ་སྒྲོད་ཡོན་ཏན་བཞིའི་ཐ་མ་གཉིས་ནི་ངོ་སོ་བླག་པ་དང་མ་འདྲེས་པ་དང་། སྒྲོ་
བྱར་གྱི་བི་མ་དག་བྱེད་ཡིན་པ་ལ་བྱའོ། སྒྲིར་བསྟན་པ་གནས་པ་འདུལ་བའི་ལག་ལེན་
དང་། བསྟན་པའི་ཡང་སྤྱང་གནས་པ་གསང་འདུས་ཀྱི་བཤད་སྐབས་ཡོད་མེད་ལ་བྱེད་པར་
གསུངས་སོ། རྗེས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ནས་བ་ལང་གི་རྗེས་མཆོག་ཡིན་པ་བ་ལང་གི་
རྗེས་ཆེ་བས་ཡིན་གྱི་ཅང་ཤེས་སོགས་ལ་སྐྱར་བ་མི་འཐད་པར་ལམ་རིམ་མཆན་གཅིག་
མར་གསུངས་པས། འདི་ཡང་ཅང་ཤེས་ལ་སྐྱར་བ་མི་འཐད་སྟུམ།)ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར།

རིགས་པའི་དབང་ལུགས་སེ་ར་རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆན་གྱིས་སྐབས་དང་པོའི་སྒྱི་
དོན་༡༠༥ ་ལས། དེས་མཆོན་ནས་དུས་དང་པོར་གསུངས་པའི་ཤེས་ཕྱིན་གྱི་མདོ་ཆོས་
ཅན། འཁོར་ལོ་དང་པོར་ཐལ། མཆན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། དེ་དེར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།

སྟོན་པ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པའི་བྱི་ལོ་དཔལ་ལྷན་འབྲས་སྤངས་ཀྱི་མཆོད་
རྟེན་དུ་དུས་འཁོར་ཙ་རྒྱུད་གསུངས་པ་གང་ཞིག་། དེ་དང་དུས་མཉམ་དུ་བྱ་རྟོན་ཕྱང་པོའི་
རིར་ཤེར་བྱིན་གྱི་མདོ་གསུངས་པའི་བྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། དུས་འཁོར་འགྲེལ་ཆེན་
ལས། ས་གཤི་ཉའི་སྐྱ་རིངས་འཆར་བའི་ཆེ་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཤུག་བྱུང་བ་མངོན་པར་
རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་ཏེ། ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་ཞིང་ཐེག་པ་གསུམ་བསྟན་པར་
མཛད་ནས། སྐྱ་བ་བཅུ་གཉིས་པ་ནག་པའི་ཉ་ལ་སྤྱི་རྒྱ་ན་ཀ་ཏ་ཀར་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་
གསུང་གི་དབང་ལྷག་གི་དཀྱིལ་འཁོར་གསུངས། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་
བྱུང་སྟེ། དུས་འཁོར་ཙ་རྒྱུད་ལས། སྟོན་པས་བྱ་རྟོན་ཕྱང་པོ་དུ། །ཤེས་རབ་པ་རོལ་
བྱིན་ཚུལ་བསྟན། །མཆོད་རྟེན་དཔལ་ལྷན་འབྲས་སྤངས་སུ། །དེ་བཞིན་གསང་སྤགས་
ཚུལ་གསུངས་པ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

དེ་ལ་དོགས་པ་ནི། སྟོན་པ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པའི་བྱི་ལོར་ཀུན་དགའ་
བོ་དང་དགེ་སློང་མ་སྐྱེ་དགའི་བདག་མོ་དང་དགེ་སློང་མ་གྲགས་འཛིན་མ་སོགས་འཁོར་
དུ་འདུས་ཟིན་པར་ཐལ། དེའི་བྱི་ལོར་བྱ་རྟོན་ཕྱང་པོའི་རིར་ཤེར་བྱིན་གྱི་མདོ་གསུངས་
པ་གང་ཞིག་དེའི་སྒྲིང་གཞི་འཁོར་དུ་སློབ་པ་རྒྱན་དུ་ཞུགས་པ་ཆེ་དང་ལྷན་པ་ཀུན་དགའ་
བོ་དང་། དགེ་སློང་མ་གྲགས་འཛིན་དང་། སྐྱེ་དགའི་བདག་མོ་ཆེན་མོ་ལ་སོགས་ལྟ་བུ་
ཅམ་འཁོར་དུ་ཡོད་པར་གསུངས་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། འཇང་བཀའ་འགྱུར་ཤེར་བྱིན་
འབུམ་༼ཀ༽པ་སྒྲིང་གཞི་༽ལས། གང་ཟག་གཅིག་མ་གཏོགས་པ་ནི། འདི་ལྟར་སློབ་
པ་རྒྱན་དུ་ཞུགས་པ། ཆེ་དང་ལྷན་པ་དགའ་བོའོ། དགེ་སློང་མ་གྲགས་འཛིན་དང་། སྐྱེ་
དགའི་བདག་མོ་ཆེན་མོ་ལས་སྤྱོད་པ་ལྟ་བུ་ཅམ་དང་། དགེ་བསྟེན་པ་དང་། དགེ་
བསྟེན་མ་དང་། ཤིན་ཏུ་མང་པ་ཀུན་གྱིང་། ཆོས་མཐོང་བ་ཤུག་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔལ་སེམས་དཔལ་ཆེན་པོ། ཆོད་མེད་གངས་མེད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་གཟུངས་རབ་དུ་

ཐོབ་པ། ཉིང་དེ་འཛིན་རབ་ཏུ་ཐོབ་པ། སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱིས་ནམ་པར་སྟོང་པ། མཚན་མ་
 མེད་པའི་སྟོང་ཡུལ་ཅན། རྟོག་པ་མེད་པའི་སྟོན་ལམ་དང་ལྡན་པ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་
 མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་བཟོད་པ་རབ་ཏུ་ཐོབ་པ། ཞེས་དང་། ཡང་སྡེ་དགེ་བཀའ་འགྱུར་འཕགས་
 པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཁྱི་བརྒྱད་སྟོང་པ་༼༡༽ ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་༩༽
 ལས། སེམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དབང་དམ་པའི་པ་རོལ་ཏུ་སོན་པ་ཤ་སྟག་སྟེ། གང་ཟག་
 གཅིག་མ་གཏོགས་པ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། ཆེ་དང་ལྡན་པ་ཀུན་དགའ་བོའོ། །གྲགས་འཛིན་མ་
 དང་། སྟེ་དགྲའི་བདག་མོ་ཆེན་མོ་ལ་སོགས་པ་དགེ་སྟོང་མ་ལུ་བརྒྱ་ཅམ་དང་། དགེ་
 བསྟེན་དང་། དགེ་བསྟེན་མ་རབ་ཏུ་མང་བོ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཆོས་མཐོང་བ་ཤ་སྟག་དང་།
 བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཆད་མེད་བྱངས་མེད་པ། ཐམས་ཅད་ཀྱང་
 གཟུངས་ཐོབ་པ། སྟོང་པ་ཉིད་ ལ་གནས་པ། མཚན་མ་མེད་པའི་སྟོང་ཡུལ་པ། མ་བརྟགས་
 པའི་སྟོན་ལམ་དང་ལྡན་པ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་བཟོད་པ་ཐོབ་པ། ཞེས་
 སོགས་གསུངས་པའི་བྱིར། གོང་དུ་འདོད་ན། སྟོན་པ་མདོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་
 རྒྱས་པའི་བྱི་ལོར་ཀུན་དགའ་བོ་དང་སྟེ་དགྲའི་བདག་མོ་དང་གྲགས་འཛིན་མ་སོགས་
 རབ་ཏུ་བྱང་ཟེན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། སྟོན་པ་འདུལ་བ་ལས་ཁབ་ནས་
 བྱང་སྟེ་ལོ་བཅུ་གཉིས་དང་སངས་རྒྱས་ནས་ལོ་དྲུག་པ་ལ་ཡབ་སྲས་མཇུག་ཅིང་། དེ་
 བས་དེ་དག་རིམ་བཞིན་འཁོར་དུ་འདུས་པར་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་
 མི་རུས་ཏེ། སྡེ་དགེ་བཀའ་འགྱུར་འདུལ་ན་༼༩༽ ལུང་ནམ་འབྲེད་༩༥༩༽ ལས། གང་
 གི་ཆེ་བཅོམ་ལྡན་འདས་མདོན་པར་བྱང་ནས་ལོ་བཅུ་གཉིས་ལོན་ཞིང་། རྫོགས་པར་
 སངས་རྒྱས་ནས་ལོ་དྲུག་ལོན་ནས་སེར་སྦྱའི་གནས་སུ་བྱོན་པ་དེའི་ཆེན་ཉི་མ་གཅིག་
 ནི་ཡབ་ཀྱི་གན་དུ་གདུགས་ཆོད་གསོལ། ཉི་མ་གཉིས་པ་ལ་ནི་རང་གི་བཅུན་མོའི་འཁོར་
 དུ་གདུགས་ཆོད་གསོལ་བ་ན་ཆེ་དང་ལྡན་པ་འཆར་ཀས་བཅུན་མོ་གྲགས་འཛིན་བཤོས་

འབྲིམ་པ་ལ་རྒྱུ་པས་རྒྱུ་པ་ལ་ཕྱལ་བ་དང་། དེ་སྟོབས་དང་ལྡན་པས་མ་འབྲེལ་ནས།
དེས་བཅུན་མོ་ས་འཆོ་མ་ལ་སྤྲས་པ་ས་འཆོ་མ། འཕགས་པ་འཆར་ཀས་བདག་སངས་
རྒྱས་ལ་སོགས་པ་དག་སྦྲང་གི་དག་འདུན་གྱི་སྤྲན་སྤར་ཐོ་བཅམས་སོ། །ཅི་བྱས་དེས་
ངེ་ལྟར་གྱུར་བ་བརྗོད་པ་དང་། དེས་སྤྲས་པ། དེ་ཅི་ནས་ཀྱང་བྱིན་ཅད་དེ་ལྟར་བྱེད་པར་
མི་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་མི་དགའ་བར་བྱའོ། །ངེ་ཙམ་ཉི་མ་གཞན་ཞིག་ལ་བཅུན་མོ་གྲགས་
འཛིན་གྱིས་ཁྱིའུ་མ་བརྒྱས་པ་ཞིག་རས་ཀྱིས་གཡོགས་ནས་བྱ་མོ་མངག་གཞུག་མ་ལ་
སྤྲས་པ། བྱ་མོ་སོང་ལ་རེ་ཞིག་རྒྱལ་པོའི་ཕོ་བྲང་གི་སྟོར་སྟོད་ལ། གང་གི་ཆེ་འཕགས་
པ་འཆར་ཀ་འོང་བ་དེའི་ཆེ་ན་ཁྱོད་ཀྱིས་འདི་སྐད་ཅེས་བྲམ་ཟེ་བྲམ་ཟེ་ཞེས་བརྗོད་པར་
བྱའོ། །གལ་ཏེ་བྲམ་ཟེས་ཅི་བྱ་ཞེས་ཟེར་ན་དེ་ལ་བཅུན་མོའི་འཁོར་དུ་འབོད་དོ་ཞེས་
བརྗོད་པར་བྱའོ། །བྱ་མོ་དེ་བྱུང་བ་དང་། ཆེ་དང་ལྡན་པ་འཆར་ཀ་ཡང་འོངས་ནས། དེར་
བྲམ་ཟེ་བྲམ་ཟེ་ཞེས་བོད་པར་བཅམས་པ་དང་། དེས་སྤྲས་པ། བྱ་མོ་བྲམ་ཟེས་ཅི་བྱ།
འཕགས་པ་བཅུན་མོའི་འཁོར་དུ་འབོད་དོ། །དེས་བསམས་པ། དེར་གོར་མ་ཆག་པར་
སྤྱིན་པར་བྱེད་ཀྱིས་འགྲོའོ་སྟམ་ནས་དེ་ལྟར་བར་ལྟར་བར་སོང་བ་དང་། བཅུན་མོ་གྲགས་
འཛིན་གྱིས་བྱ་མོ་ལ་སྤྲས་པ། བྱ་མོ་ཁོ་མོས་ཁྱོད་ལ་བྲམ་ཟེ་བོས་ཞིག་ཅེས་བསྟོན་ཁྱོད་
ཀྱིས་ཅིའི་བྱིར་དག་སྦྲང་མགོ་རིག་བོས་དེས་ཅང་མི་ཟེར་བར་འདུག་གོ། ཞེས་དང་།
ནམ་བཤད་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་མཆོ་རྒྱུ་༡༣ །ལས། ལྷ་པ་དུས་ནམ་གྱི་ཆེ་གནང་བ་ལ་
གཉིས་ཏེ། དངོས་དང་། ཞར་ལས་བྱུང་བའོ། །དང་པོ་ནི། བཅོམ་ལྡན་འདས་སངས་རྒྱས་
ནས་ལོ་དྲུག་ཡན་ཆད་དུ་ནི་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ཐམས་ཅད་ལ་སྤྱིན་གྱི་ཆེ་ག་མཛད་ལ། ལོ་
དྲུག་ནས་ད་ལྟར་གྱི་ཆེ་ག་གནང་ངོ། །སྤྱིན་ཆེ་ག་འགའ་ཞིག་ནི་ད་ལྟར་གྱི་ཆེ་ག་གནང་
བའི་བྱི་ནས་མཛད་པའང་ཡོད་དེ་སངས་རྒྱས་ལྟ་བུ་ལས་འདས་པའི་ཆེ་རབ་བཟང་
ཚུར་ཞོག་གིས་བསྟེན་པར་རྫོགས་པར་མཛད་པའི་བྱིར་དང་། (འོད་སྤངས་སྟོབས་བཅུ་

བས་མཁན་པོ་བྱས་ཏེ། གུན་དགའ་བོ་ད་ལྟར་གྱི་ཆོ་གས་བསྟེན་པར་རྫོགས་པའི་རྗེས་
 སྟུ། གུན་དགའ་བོས་ཁྱས་ཏེ་སྐྱེ་དགའའི་བདག་མོ་ལྷུ་བའི་ཆོས་བརྒྱད་སྟོང་བར་ཁས་
 གཏུངས་པས་བསྟེན་པར་རྫོགས་པ་མངོན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ཞར་ལས་བྱུང་བ་(ད་
 ལྟར་གྱི་ཆོ་ག་དུས་ནས་གྱི་ཆོ་བྱུང་ཞེ་ན། འདིར་གཏན་ལ་དབབ་པ།) ལ་གསུམ་ལས།
 དང་པོ་གཞན་ལུགས་དགག་པ་ནི། (ཤ་མི།) ཁ་ཅིག་ན་རེ་ད་ལྟར་གྱི་ཆོ་ག་བྱུང་བའི་
 དུས་ནི། བཅོམ་ལྡན་འདས་སངས་རྒྱས་ནས་ལོ་བཅུ་གསུམ་ན་བྱུང་ཞེས་ཟེར་རོ། །(དེ་
 དང་མཐུན།) འགྲེལ་ཆུང་ལས་ཀྱང་། ཀོ་ཁྱ་རྒྱ་ལ་སོགས་པ་ཁྱུགས་ནས་ལོ་བཅུ་གཉིས་
 གྱི་བར་དུ་ནི་སྟོན་གྱི་ཆོ་ག་དེ་ལྟར་བྱེད་དོ། །ལོ་བཅུ་གཉིས་ཚུན་ཆད་གྱི་ཆོ་ག་ནི་འོག་
 ནས་བཤད་པ་(ད་ལྟར་གྱི་ཆོ་ག) འདི་ཡིན་ཏེ་ཞེས་སོ། །དེ་ནི་མི་བཟུང་སྟེ། ལུང་རྣམ་
 འབྲེད་འཁྱུར་འདུག་གི་སྐབས་ལས་ནི་ཤུ་རེའི་བྱས་མཁན་པོ་བྱས་ཏེ་འཆར་ཀ་ད་ལྟར་
 གྱི་ཆོ་གས་བསྟེན་པར་རྫོགས་ནས་དེས་པོ་ཉ་བྱས་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་སེར་སྐྱའི་
 གནས་སུ་བྱོན་ཞེས་གསུངས་ཤིང་། ལུང་རྣམ་འབྲེད་ཉེས་བྱས་གྱི་སྐབས་ལས། བཅོམ་
 ལྡན་འདས་མངོན་པར་བྱུང་ནས་ལོ་བཅུ་གཉིས་ལོན་ཞིང་སངས་རྒྱས་ནས་ལོ་དྲུག་ལོན་
 ནས་སེར་སྐྱའི་གནས་སུ་བྱོན་ཏེ་འཆར་ཀས་ཁྱིའུ་ལ་ལུས་ཐམས་ཅད་གྱི་ལྷིད་གྱིས་པབ་
 རྟེ་འདུག་པ་དང་ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ། །གཉིས་པ་རང་ལུགས་བཞག་པ་ནི།
 བཅོམ་ལྡན་འདས་སངས་རྒྱས་ནས་ལོ་དྲུག་ལོན་པ་ན་ད་ལྟར་གྱི་ཆོ་ག་བྱུང་སྟེ། དེའི་
 ལུང་རྣམ་འབྲེད་སྤར་བྲངས་ཟེན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་བོའི་སྤངས་སྟོ་
 ཤར་ཆོད་ནི། མདོའི་སྤངས་གཞི་འཁོར་དུ་དག་སྟོང་མ་གྲགས་འཛིན་མ་དང་། སྐྱེ་དགའའི་
 བདག་མོ་ཆེན་མོ་ལ་སོགས་པ་ཡོད་པ་གསུངས་པའི་མདོ་ནི་ཡུམ་རྒྱས་དང་འབྲིང་པོ་
 གཉིས་ལ་བྱའི་བརྒྱད་སྟོང་པ་ལ་མི་འཛོག་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། ཡུམ་རྒྱས་དང་འབྲིང་པོ་
 གཉིས་ཀྱིས་ནང་དུ་དག་སྟོང་མ་གྲགས་འཛིན་མ་དང་། སྐྱེ་དགའའི་བདག་མོ་ཆེན་མོ་ཞེས་

སོགས་གསུངས་པའི་ཚིག་ཡོད་པ་གོང་དུ་བྲངས་ཟིན་པ་ལྟར་ཡིན་ལ། བརྒྱད་སྟོང་པའི་
ནང་དུ་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ན་བྱ་མོད་ཀྱི་ཕུང་པོའི་རི་ལ་བཞུགས་ཏེ། དགོ་
སྟོང་སྟོང་ཉིས་བརྒྱ་ལྔ་བཅུའི་དགོ་སྟོང་གི་དགོ་འདུན་ཆེན་པོ་དག་དང་ཐབས་ཅིག་གོ།
ཞེས་གསུངས་པ་སོགས་མ་གཏོགས་དགོ་སྟོང་མ་གྲགས་འཛིན་མ་དང་། སྤྱི་དགུའི་
བདག་མོ་ཆེན་མོ་ཞེས་པའི་ཚིག་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྤྱི་དགོ་བཀའ་འགྱུར་ཤེར་
ཕྱིན་ཀྱི་པ་བརྒྱད་སྟོང་པ་༡༡ པལས། རྒྱ་གར་སྐད་དུ། ལྷ་མཚན་ལྟ་སྤྱི་ལྟ་སྤྱི་
སྤྱི་ར་མི་དྲུ་བོད་སྐད་དུ། འཕགས་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བརྒྱད་སྟོང་ལ། བམ་
པོ་དང་པོ། སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་དང་རང་
སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ལ་ཕྱག་འཆའ་ལོ། །འདི་སྐད་བདག་གིས་ཐོས་པ་དུས་གཅིག་
ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ན་བྱ་མོད་ཀྱི་ཕུང་པོའི་རི་ལ་བཞུགས་ཏེ། དགོ་
སྟོང་སྟོང་ཉིས་བརྒྱ་ལྔ་བཅུའི་དགོ་སྟོང་གི་དགོ་འདུན་ཆེན་པོ་དག་དང་ཐབས་ཅིག་
གོ། །ཐམས་ཅད་ཀྱང་དབྱ་བཅོམ་ལ། ཟག་པ་ཟད་ལ། ཉན་མོངས་པ་མེད་ལ། དབང་དུ་
གྱུར་ལ། སེམས་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་གྲོལ་ལ། ཤེས་རབ་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་གྲོལ་ལ། ཅང་
ཤེས་ལ། སྤང་པོ་ཆེན་པོ། བྱ་བ་བྱས་ལ། བྱེད་པ་བྱས་ལ། ཁུར་བོར་ལ། རང་གི་དོན་
རྗེས་སུ་ཐོབ་ལ། སྤྱི་དཔར་ཀུན་ཏུ་སྦྱོར་བ་ཡོངས་སུ་ཟད་ལ། ཡང་དག་པར་ཀུན་ཤེས་
པས་སེམས་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་གྲོལ་ལ། སེམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དབང་དམ་པའི་པ་རོལ་
ཏུ་སོན་པ་ཐོབ་པ་ཤིས་ལྟ་སྤྱི་ གང་ཟག་གཅིག་མ་གཏོགས་པ་ནི་འདི་ལྟ་སྤྱི་ ཆེ་དང་ལྡན་
པ་ཀུན་དགའ་བོའོ། །དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གནས་བཏུན་ཆེ་དང་ལྡན་པ་རབ་
འབྱོར་ལ་བཀའ་སྤྱུལ་ལ། རབ་འབྱོར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྣམས་
ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལས་བཅས་ཏེ། རི་ལྟར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་ངས་པར་འབྱུང་བར་

འགྱུར་བ་དེ་བཞིན་དུ་ཁྱོད་སྟོབས་པར་བྱོས་ཤིག། །དེ་ནས་ཆེ་དང་ལྡན་པ་ལྷ་རིའི་བྱ་འདི་
 ལྷམ་དུ་སེམས་ཏེ། ཅི་ཆེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་འདི་བདག་ཉིད་ཀྱི་རང་གི་ཤེས་རབ་
 ཀྱི་སྟོབས་པའི་སྟོབས་བསྐྱེད་པ་དང་། རང་གི་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྟོབས་པའི་སྟོབས་བྱིན་གྱིས་
 བརྒྱབས་པས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་
 རོལ་དུ་བྱིན་པ་ཉི་བར་སྟོན་པར་འགྱུར་རམ། འོན་ཏེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཐུས་ཡིན་སྟམ་
 མོ། །དེ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཐུས་ཆེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་གྱིས་ཆེ་དང་ལྡན་པ་ལྷ་
 རིའི་བྱ་འདི་དེ་ལྷ་བྱའི་ཆུལ་གྱི་སེམས་ཀྱི་རྟོག་པ་དེ་སེམས་ཀྱིས་ཤེས་ནས་ཆེ་དང་ལྡན་
 པ་ལྷ་རིའི་བྱ་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་སྟུག་སོ། །ཆེ་དང་ལྡན་པ་ལྷ་རིའི་བྱ་བཙུམ་ལྡན་འདས་
 ཀྱི་ཉན་ཐོས་རྣམས་ནི་གང་ཅི་སྟེ་བ་དང་སྟོན་པ་དང་། ཉི་བར་སྟོན་པ་དང་། རྫོང་པར་བྱེད་
 པ་དང་། གསལ་བར་བྱེད་པ་དང་། ཡང་དག་པར་གསལ་བར་བྱེད་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་
 ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐྱེས་བྱའི་མཐུ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ཅིའི་བྱིར་ཞེ་ན།
 དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཆོས་གང་བསྟན་པའི་ཆོས་བསྟན་པ་དེ་ལ་སྟོབ་པ་ན་དེ་དག་
 གིས་ཆོས་ཉིད་དེ་མངོན་སུམ་དུ་བྱས་ནས་འཛིན་རྟོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། རྒྱ་
 མཚན་དེའི་བྱིར་ན། ཡིག་ཆ་ལས་སྟོན་པ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པའི་བྱི་
 ལོ་དཔལ་ལྡན་འབྲས་སྤངས་ཀྱི་མཚན་རྟོན་དུ་དུས་འཁོར་ཙ་རྒྱད་གསུངས་པ་གང་ཞིག་
 དེ་དང་དུས་མཉམ་དུ་བྱ་རྟོན་བྱང་པའི་རིར་ཤེར་བྱིན་གྱི་མདོ་གསུངས་པའི་བྱིར། ཞེས་
 པའི་ཤེར་བྱིན་གྱི་མདོ་ནི་བརྒྱད་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་བྱ་དགོས་ཀྱི་རྒྱས་འབྲིང་བསྟུས་གསུམ་
 ཀ་མི་འཛོག་པའི་བྱིར། མདོར་ན། བརྒྱད་སྟོང་པ་དེ་སྟོན་པ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་
 རྒྱས་པའི་བྱི་ལོ་ལ་རྩོམ་པ་ཡིན་པ་དང་ཡུལ་རྒྱས་འབྲིང་གཉིས་ནི་བཙུམ་ལྡན་འདས་
 མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་ནས་ལོ་དྲུག་ལོན་པའི་རྗེས་སུ་རྩོམ་པ་ཡིན་ནམ་
 ལྷམ་སྟེ་དབྱེད་དོ། །ཡང་དུས་འཁོར་ཙ་རྒྱད་དང་དུས་འཁོར་འབྲེལ་ཆེན་གཉིས་ཀྱི་ལུང་

དོན་ལ། དེང་སང་འགའ་ཞིག་གིས་༼དུས་འཁོར་གྱི་ལུང་དོན་ཡང་དེ་ལྟར་ཡིན་པར་
ཉགས་མ་བྱུང་སྟེ། ལུང་དང་པོའི་དོན་ནི་རྩ་བ་བཅུ་གཉིས་པ་ནག་པའི་ཉ་ཞེས་པ་དུས་
འཁོར་ལུགས་སུ་མར་ངོ་སྟོན་འགོ་བྱེད་པའི་རྩ་བ་བཅུ་གཉིས་པ་ཉིད་ནག་པའི་རྩ་བ་ཡིན་
པར་དགོངས་པ་ཡིན་གྱི། སངས་རྒྱས་མ་ཐག་པའི་རྩ་བ་དེ་ནས་བཙུགས་པའི་ཕྱི་ལོའི་རྩ་
བ་བཅུ་གཉིས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ལུང་གཉིས་པའི་དོན་ནི། བྱ་ཚོད་ལུང་པོར་ཤེས་རབ་པ་
རོལ་ཕྱིན་ཚུལ་རྣམས་རྒྱས་པར་བསྟན་པ་བཞིན་དུ་དཔལ་ལྷན་འབྲས་སྤངས་སུའང་དེ་
བཞིན་གསང་སྤྲུགས་ཚུལ་ཐམས་ཅད་གསུངས་པ་ཡིན་ཞེས་འབྲས་སྤངས་སུ་གསང་
སྤྲུགས་ཐམས་ཅད་བསྟན་པའི་དཔེར་བཞོན་པ་ཅུ་མ་ཡིན་གྱི། དེ་དང་དུས་མཉམ་དུ་
གསུངས་པར་བསྟན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་ལུང་དེ་ཉིད་དུ་གསལ་བ་ལྟར་རྒྱུའི་ཐེག་པ་
གསུམ་ཀ་བསྟན་པར་མཛད་ཅིན་ནས། ཕྱིས་སུ་གསང་སྤྲུགས་བསྟན་པ་སྟེ། མདོ་སྡེ་
གདམས་ངག་འབོགས་པའི་རྒྱལ་པོ་ལས། འབྲེན་པའི་ཐེག་པ་གསུམ་པོ་དག །བཙུགས་
ལྷན་ངེས་པར་གསུངས་ལགས་ན། །རྒྱ་འབྲས་ལྷན་བྱུང་བྱ་སྟོན་ཅིང་། །སངས་རྒྱས་
གཞན་ནས་མི་འཆོལ་བའི། །ངེས་པའི་ཐེག་པ་ཅིས་མ་གསུང་། །ཞེས་འཇམ་དཔལ་གྱིས་
ཁྱེས་པའི་ལན་དུ། རྒྱ་ལ་མོས་པ་རྒྱ་ཆོས་ཀྱི། །འཁོར་ལོ་རབ་དུ་བསྐྱོར་བྱས་ནས། །རྡོ་
རྩེ་ཐེག་པའི་ཉེ་ལམ་ཞིག །མ་འོངས་དུས་ན་འབྱུང་བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པས་
སོ། །དེའི་ཕྱིར་ཀུན་མཁྱེན་པར་དཀར་པོས་འདིའི་དུས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་པའི་ཕྱི་ལོར་
འདོད་པ་ནི་ནོར་བུའི་ཞེས་དང་། གནས་བརྟན་སྡེ་པའི་གཞུང་དང་བསྟན་ན་བཙུགས་ལྷན་
འདས་སངས་རྒྱས་ནས་ལོ་བཅུ་དྲུག་པ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ནི་འཐད་ཕྱོགས་ཉིད་
དོ། །འབྲུམ་ནས་སྤྱད་པའི་བར་དུ་བཤད་པའི་མདོ་དེ་དག་གིས་སྟོང་པོའི་དོན་དོན་དམ་
པའི་བདེན་པ་དང་། མདོན་པར་རྟོགས་པའི་དོན་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུའི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་
གཉིས་ཀ་བསྟན་པས་རྒྱས་བསྐྱས་ཅུ་ལས་དོན་ལ་བྱེད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་དུས་མཉམ་

དུ་གསུངས་པ་དང་། ཤེས་རབ་སྒྲིང་པོས་ནི་སྤྲ་མ་འབའ་ཞིག་བསྟན་པས་དུས་གཞན་
 ལ་བསྟན་པར་ཀུན་མཁྱེན་བཞེད་དོ། །འོན་ཀྱང་དེར་སང་ཀུན་མཁྱེན་རྗེས་འབྲང་ཁ་ཅིག་
 ན་རེ། ཤེས་རབ་སྒྲིང་པོར་སྐྱོང་གཞི་དང་སྐྱོང་བསྐྱང་སོགས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་གཙོ་བོར་
 དོན་དམ་བདེན་པ་འབའ་ཞིག་བསྟན་ཟེར་དགོས་ཞེས་ཞིབ་ཆ་འདོན་ཁུལ་བྱེད་ཀྱང་། དེ་
 ལྟ་ན་འབའ་ཞིག་ལ་ཆོག་ཀྱས་ཅི་ཡང་མེད་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ཙམ་ནི་ཡུམ་རྒྱས་པ་སོགས་
 དང་བྱེད་པར་མེད་པས་སོ། །དེས་ན་སྐྱོང་གཞི་དང་སྐྱོང་བསྐྱང་སོགས་ནི་ཞར་བྱུང་ཡིན་
 ལ། སྐྱོང་བསྐྱང་བ་ནས་ལན་རྫོགས་པའི་བར་ནི་བསྟན་དོན་དངོས་ཡིན་པས་དེ་དག་གིས་
 སྒྲིང་པོའི་དོན་དོན་དམ་བདེན་པ་སྒྲིང་བ་ཉིད་འབའ་ཞིག་བསྟན་གྱི། ཡུམ་རྒྱས་པ་ལྟར་
 རྒྱལ་རིགས་ཆེ་ཞིང་མཐོ་བ་སོགས་ཡོད་དོ། །རྒྱན་དུ་ཞུགས་པ་སོགས་ཡོད་དོ། །མཁྱེན་
 པ་གསུམ་ཡོད་པར་སྟོན་པའི་མངོན་རྟོགས་སྤྱུ་མ་ལྟ་བུའི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་བསྟན་
 མེད་པས་སོ། །དེ་ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། བཙུག་ལྷན་འདས་ལྷ་ཀྱ་ཐུབ་པ་མངོན་པར་
 རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་ཏེ་ཆགས་བྲལ་གཟུགས་སུ་སྤྱལ་ནས་དམན་མོས་ལ་བདེན་
 བཞི་རྟོགས་པར་མཛད་ཅིང་ཆགས་བྲལ་གྱིས་བསྟན་རྒྱ་ཆེན་ལ་མོས་པར། རྣམ་ཤེས་
 ཆོགས་བྱུག་སོགས་ཆོས་བདག་མེད་རྟོགས་པར་མཛད་ཅིང་ས་དང་པར་ཕྱིན་གྱི་སྦྱོང་
 པ་བསྟན། འཁོར་བསྐྱར་གྱི་གཟུགས་སུ་སྤྱལ་ནས། ཟབ་མོར་ལྷག་མོས་རྣམས་ལ་བདེན་
 གཉིས་རྟོགས་ཕྱིར་ཆགས་བཅས་ཀྱི་སྦྱོང་པ་སྟོན་པར་བཤད་ལ་སློབ་དཔོན་གྲུས་བྱང་
 རྒྱུ་གྱིས་ཀྱང་། དེམ་ལྟའི་འགྲེལ་པར། འདི་དང་ཅི་རིགས་པ་མཐུན་པར་བཤད་པས་
 འཕགས་པ་སྤྱུ་སྤྱུ་བ་ཀྱང་དེ་ལྟར་བཞེད་པར་མངོན་ལ། ལོ་རྒྱུ་བ་རིན་ཆེན་བཟང་པོས་
 མཛད་པའི་སྤྲུགས་ལོག་སུན་འབྱེན་ལས་ཀྱང་། དེ་དང་མཐུན་པ་བཞེད་དེ་ལེགས་ཤིང་
 འདིར་ཡང་དེ་དང་མཐུན་པར་སྟོན་པ་འདི་ལྟ་སྟེ་དེ་ནས་བྱ་རྒྱུ་དུང་བོའི་རིང་ཆོས་ཀྱི་
 འཁོར་ལོ་བསྐོར་ཞིང་ཐེག་པ་གསུམ་བསྟན་པ་མཛད་ནས་ས་གཤི་རྩ་བ་ནས་བཅུམས་

པའི་རྒྱ་བ་བཅུ་གཉིས་པ་ནག་པའི་ཉ་ལ་སྟེ་སངས་རྒྱས་ནས་ལོ་གཅིག་ཏུ་རྒྱ་བ་གཅིག་གིས་མ་ལོངས་པ་ན་གྲི་དཔལ་རྒྱ་སོ་བ་ཅུ་ཀ་ཏ་ཀ་སྤངས་པ་སྟོན་གྲུབ་པ་ཐོབ་པའི་དང་སྟོང་ཞིག་གིས་འབྲས་སོ་བའི་ཆར་པབ་པའི་རི་དེ་ལ་དེ་སྤྲད་གྲགས་པ་དེ་མཆོད་རྟེན་ཆེན་པོའི་འོག་གི་ཆར་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་གསུང་གི་དབང་ལྷག་གི་དཀྱིལ་འཁོར་ཆ་བཅུ་དྲུག་གི་རྣམ་པར་དབྱེ་བའི་མཆན་ཉིད་ཅན་དང་། དེའི་སྟེང་དུ་དཔལ་ལྷན་རྒྱ་སྐར་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཆ་བཅུ་དྲུག་གི་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་ཅན་དང་པོའི་སངས་རྒྱས་རྣམ་པར་སྟོས་སོ། །འདིར་རྒྱ་སྐར་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཞེས་རི་ལྟར་ཤེས་པར་བྱ་ཞེན་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། འདིར་མཆོད་རྟེན་གྱི་སྤྱི་རོལ་ཏུ་རྒྱ་སྐར་ཉི་ལྔ་ཙ་བརྒྱད་རྣམ་པར་དག་པས་ཀ་བ་ཉི་ལྔ་ཙ་བརྒྱད་དེ་སྟོགས་བཞི་རྣམས་སུ་སྤར་མ་བདུན་གྱི་དབྱེ་བས་ཤར་དུ་བྲབ་འཇུག་གིས་བྲིར་རྣམ་ལོངས་པ་དང་བདུན་སྟོར་ཀླར་ཉི་ཀས་དང་བདུན་ཅུབ་ཏུ་ཆངས་པས་བདུན་དང་བྱང་དུ་བདེ་བྱེད་གྱི་དབང་ལྷག་གི་ས་བྲིར་རྣམ་ལོངས་པ་བདུན་རྣམས་བཅུ་གསུལ་པ་གང་ཡིན་པ་དེས་ན་མཆོད་རྟེན་གྱི་སྤྱི་རོལ་གྱི་ཀ་བ་རྒྱ་སྐར་ཉིར་བརྒྱད་གྱི་གངས་གྱི་རྣམ་པར་དབྱེ་བས་མཆོད་རྟེན་གྱི་ནང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་ནི་དཔལ་ལྷན་རྒྱ་སྐར་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་རོ། །མདོར་ན། དུས་འཁོར་ཙ་རྒྱད་ལས། སྟོན་པས་བྱ་རྟོད་ལུང་པོའི་རིར། །ཤེས་རབ་པ་རོལ་སྤྱོན་ཚུལ་བཞིན། །ཆོས་བསྟན་དཔལ་ལྷན་འབྲས་སྤངས་སུ། །དེ་བཞིན་གསང་སྟགས་ཚུལ་རབ་བསྟན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་པའི་ཚུལ་བསྟན་པ་དེ་ནས་དེའི་སྤྱི་ལོ་དང་བྱང་འདས་ཀྱི་སྤར་ལོའི་ལུགས་རྩོམ་པའི་ལུགས་གཉིས་ཡོད་དོ། །

༡༡། །ལེགས་བཤད་གསེར་གྱི་ཕྱེང་བའི་དཀར་གནད་རྣམས་
གསལ་བར་བྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་ལུང་རིགས་
ཉི་ལྔའི་དགྱིལ་འཁོར་ཞེས་བྱ་བ་
བཞུགས་སོ།།

།པོད་དང་པོ།

ཚུམ་སྒྲིག་པ། དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པ་སྟོ་བཟང་བསྟན་འཛིན།
དེབ་གཟུགས་བཀོད་སྒྲིག་པ། ཁམས་པ་རྒྱ་བོ།
པར་གཞི། དགེ་ལྡན་སྟན་བརྒྱད་སྟོག་རྩལ་ཅིས་འཁོར་ཁང་ནས་བསྒྲིགས།